ΠΙΝΔΑΡΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΣ.

PINDARI OLYMPIA, PYTHIA, NEMEA, ISTHMIA.

IOHANNES BENEDICTVS
Medicinæ Doctor, & in Salmuriensi Academia Regia linguæ Græcæ Professor,

AD METRI RATIONEM, VARIORVM EXEMPLARIVM FIDEM, SCHOLIASTAE ad verisimiles coniecturas directionem, totum authorem innumeris mendis repurgauit.

METAPHRASI RECOGNITA, LATINA PARAPHRASI addita, poëticis & obscuris phrasibus Græca prosa declaratis; denique adiectis rerum & verborum breuibus & sufficientibus commentariis, arduum eiusdem sensum explanauit.

EDITIO PVRISSIMA, CVM INDICE locupletissimo.

SALMVRII,
Ex typis PETRI PIEDEDII.

Anno M. DC. XX.
CVM PRIVILEGIO REGIS.

CLARISSIMO ET SAPIENTISSIMO VIRO,

D. IOHANNI HEROARDO,

CHRISTIANISSIMI REGIS LVDOVICI IVSTI IN SACRO CONSISTORIO CONSILIARIO, & Archiatrωn Comiti,

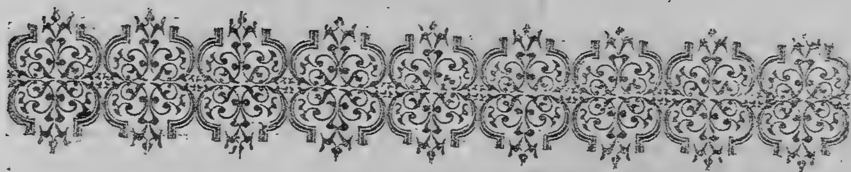
IOHANNES BENEDICTVS.

VM multoties, otium quod à functione munerum munere diuino in vita mihi impositorum, ſuppetere poſſet, aliquo in negotio collocare, tædiúmque longioris vacationis opere ſerio ſubleuare cogitarem, VIR CLARISSIME, *modò ſeſe* HVMANITAS, *modò ſeſe* MEDICINA *porrectis vlnis offerebat. Vtraque me ſui alumnum officij commonefaciebat, vtraque, literarum Græcarum quæ profiteor ſtudia, ſibi vendicabat, vtraque ſui culturam certatim exigens animum inflammabat. Sed cum vtrique ſimul & ſemel ſatisfacere me non poſſe cognoſcerem,*

vtriusque tamen beneuolentiam retinere vellem; vtrique meæ mediocritatis operam hoc ordine sum pollicitus. Tui gratiæ equidem, inquam, MEDICINA, *ad quam à natura sum comparatus, Græcas literas ab ineunte ætate colui, tui in gratiam easdem ea procedente* σὺν Θεῷ *colere pergam. At siquidem istius ope tibi messem istam feci, patere quæso, patere mihi dilecta, vt quas primitias à me ex æquo reposcit, ipsi quominus iniuriæ insimuler, priùs exoluam, quàm in horrea tua demessæ segetis aceruum conferam. Concessit illa, eáque lege concessit, vt postea totus in se colenda versarer. Exinde quidnam ex meo penu* HVMANITATI *promerem, diu multúmque meditatus, tandem Attico sale & facundia temperatum Lucianum inter oratores: Dorica grauitate, & poëtica sublimitate magnificum Pindarum inter poëtas elegi. Illius qua potui diligentia contextum, & fidelitate versionem recognoui: quod elucubratum opus anno superiore fœliciter in lucem edidi, & bonis doctísque viris acceptum esse intellexi. Hunc ad vnguem examinaui, ab omni obscuritate paraphraseos ope vendicaui, rerum & verborum commentarijs illustraui, & ni fallor, vix à doctioribus hactenus intellectum, acri sedulitate sic explanaui vt in comprehendendo eius sensu tyrones vix hæsuri sint amplius. Iam quidem* HVMANITATI *debitas primitias exolui: restat vt,* GVLIELMI COPI *Basiliensis proaui materni, longo licet interuallo, vestigia sequens, reliquam messem* MEDICINAE *tribuam. Verùm dum ad eam inter priuatos Musæi parietes me quotidie matutinus agens comparo: & Clarissimi Doctissimique viri D.* RENATI CHARTERII *Medici Professorísque Regij, & Illustrissimæ Principis Ludouici Iusti sororis primarij Medici, qui me in Galeni operum & Latinæ versionis maximè necessaria*

emendatione συνεργὸν adiunxit & sic laudis ex tam heroico cœpto promanaturæ (qua si vellet, solus frui meritò posset) vir optimus, candidissimus, omnísque inuidiæ expers participem facere dignatur, lateri fideliter adhæreo: ne longioris in texendo opere magno moræ MEDICINAM *tædeat, & promissorum obliuisci videar, datæ fidei pignus & arrham deponendam putaui. Qualis arrha, qualis depositarius esset eligendus, mihi mens ilico suggessit. Apud te medicorum Antistitem,* VIR CLAR. *paratum Pindarum, in pignus fidei, quam* MEDICINAE *dedi, deponendum monuit. Accipe igitur, quæso, & boni consule secundum hoc quantulæcunque eruditionis nostræ specimen, quod tibi voueo, dico, consecro. Scio equidem tua dignitate, ad quam probitas notissima, singularis doctrina, insignis Medicinæ peritia te supra gentis nostræ medicos omnes euexit, longè inferius esse hoc munusculum. At scio etiam ea te esse clementia, vt non tam tenuitatis eius rationem sis habiturus quàm mei animi virtutum & meritorum tuorum obseruantissimi, studiũ spectaturus. Quòd si laborẽ hunc meum, vt spero, in tuam clientelam recipere dignaberis, hoc emolumenti procul dubio inde consequar, vt extra omnem inuidię aleam versetur & à probis viris, qui in via ardua nonnunquam labenti facilè ignoscunt ingenuè probetur. Vale diutissimè, & viue fœliciter. Salmurij, septimo Idus Maij, Anno* DOMINI 1620.

AD LECTOREM.

CVM animaduerterem, Candide Lector, communem cùm rudiorũ, tum eruditiorũ esse querelam, Pindarũ Lyricorũ Græcorũ principem, ijs sententiarum & styli anfractibus variegatum, ea nube obscuritatis obductum inuolui, vt à paucis intelligatur, quanuis non modò veterum, sed etiam recentiorum calculo magni æstimetur; hæc multis ab annis animum cupido incessit, vt siquando suppeteret otium, hunc authorem in puluere Academico accuratè expenderem. Obtigit tandem tempus illud quo consilium animo diu agitatum, σὺν Θεῷ παλάμᾳ sequutus sum, & exequutus. Etsi verò (siquidē verbum sapienti sat est) ex prima pagina rationem huius instituti breuiter & dilucidè comprehensam facilè colligere ac percipere possis, id tamen paulò fusiùs explicabo. Primò contextum authoris ad metri normam examinandum putaui, ratus poëtam hac potissimùm via restituendum. Idcirco cùm variorum codicum ope, ac ingenij dexteritate coniunctis id assequi conueniret, illorum necessariam opem accersiui, huius mediocres opes, operámque impensam adhibui, quò voti compos fierem. Gravissimas difficultates extricandi facultatem suppeditauêre Scholia, quorum exegesis verisimiles coniecturas menti passim suggessit. Iacto studij nostri hoc fundamento, & restituto, quoad fieri potuit & licuit, authoris

contextu, necesse fuit vt Latinæ versionis aliquot locis immutatio sequeretur: quod secundò à nobis præstitum est. Enimuero cum hæc esset tantummodo περιεργία ad pleniorem sensus ardui declarationem, non substiti. Latinam paraphrasin tertiò adiunxi, in qua periodorum connexionem, sententiarum puram explanationem inuenies: inuenies & historiarum, antiquitatum, fabularum ea arte paucis insinuatam enarrationem, vt rerum breuem commentarium, in quo mens acquiescat, habere te procul dubio confessurus sis. At quia non omnibus tanta breuitas sufficit, quartò commentarium addidi, in quo res paulò pluribus expono: eâdémque opera, non modò difficiliores voces ac dialectos quanta breuitate & perspicuitate fieri potest, excutio: sed & phrases poëticas Græca prosa expressas, siue acceptis Scholiorum verbis, siue illis proprij iudicij instinctu mutatis, ab omni obscuritate vendico. Iam Olympia, Pythia, & Nemeorum partem maximam hoc artificio illustraram, quum Clarissimi viri Erasmi Schmidij Delitiani nouus Commentarius in manus meas venit. Tunc paulum hęsi, & an pergerem, vtique dubitaui. Sed vt amicorũ, cum quibus cœptum hocce meum communicaram, consilio opus aggressus eram: sic eorundem consilio ad vmbilicũ duxi: tum quia diuersum illius à meo propositum in plerisque videbatur, tum quia, vt aliorum authorum, sic & huius ὑπομνηματισμοὶ plures extare non alienum putabant. Hæc mei in enarrando Pindaro propositi fuit ratio, via, methodus, Candide Lector. In quo quanquam nihil inextricatum reliquisse mihi videor, sicubi tamen ingenij tui acumen meliora comminisci poterit, deterioribus, in eorum gratiam quæ tibi probabuntur, æquitas tua, vt spero, facilè ignoscet. Vale, & meos in re literaria labores boni consule.

CATALOGVS

CATALOGVS VICTORVM

QVIBVS ENCOMIASTICA CARMINA SCRIPSIT PINDARVS.

OLYMPIONICAE.

I. Hieron Syracuſanus, κέλητι.
II. Theron Agrigentinus, ἅρματι.
III. Idem Theron, in θεοξένια.
IV. Pſaumis Camarinæus, ἵπποις.
V. Idem Pſaumis, τεθρίππῳ, ἀπήνῃ, καὶ κέλητι.
VI. Ageſias Syracuſanus, ἀπήνῃ.
VII. Diagoras Rhodius, πύκτης.
VIII. Alcimedon παλαιστὴς, & Timoſthenes παλαιστὴς, & Meleſias ἀλείπτης.
IX. Epharmoſtus Opuntius, παλαιστής.
X. Ageſidamus, Locrus Epizephyrius, puer, πύκτης.
XI. Ageſidamo eidem, τόκος.
XII. Ergoteles Himeræus, δολιχοδρόμος.
XIII. Xenophon Corinthius, δρόμῳ, καὶ πεντάθλῳ.
XIV. Aſopichus Orchomenius, Cleodami filius, σταδιεύς.

PYTHIONICAE.

I. Hieron Aetnæus Syracuſanus, ἅρματι.
II. Hieron idem, ἅρματι.
III. Hieron idem, κέλητι.
IV. Arceſilaus Cyrenæus, ἅρματι.
V. Arceſilaus idem, ἅρματι.
VI. Xenocrates Agrigentinus, ἅρματι.
VII. Megacles Athenienſis, τεθρίππῳ.
VIII. Ariſtomenes Aegineta, παλαιστής.

IX. Telesicrates Cyrenæus, ὁπλιτοδρόμος.
X. Hippocleas Thessalus, διαυλοδρόμος.
XI. Thrasydæus Thebanus, puer, σταδιεύς.
XII. Midas Agrigentinus, αὐλητής.

NEMEONICAE.

I. CHromius Aetnæus, ἅρματι.
II. Timodemus Atheniensis, παγκρατιαστής.
III. Aristoclides Aegineta, παγκρατιαστής.
IV. Timasarchus Aegineta, παλαιστής.
V. Pytheas Lamponis filius Aegineta, παγκρατιαστής.
VI. Alcimides Aegineta, puer, παλαιστής.
VII. Sogenes Aegineta, puer, πένταθλος.
VIII. Dinis Megæ filius, Aegineta, σταδιεύς.
IX. Chromius Aetnæus, ἅρματι.
X. Thiæus Vliæ filius, Argiuus, παλαιστής.
XI. Aristagoras prytanis Tenedius Arcesilæ filius.

ISTHMIONICAE.

I. HErodotus Thebanus, ἅρματι.
II. Xenocrates Agrigentinus, ἵπποις.
III. Melissus Thebanus, ἵπποις.
IV. Melissus idem.
V. Phylacidas Aegineta, παγκρατίῳ.
VI. Phylacidas, Pytheas, Euthymenes auunculus, Aeginetæ, παγκρατίῳ.
VII. Strepsiades Thebanus, παγκρατίῳ.
VIII. Cleander Aegineta, παγκρατίῳ.

Μοῦσα Ὑπομνηματιστῇ, Εἰς Βάσκανον.

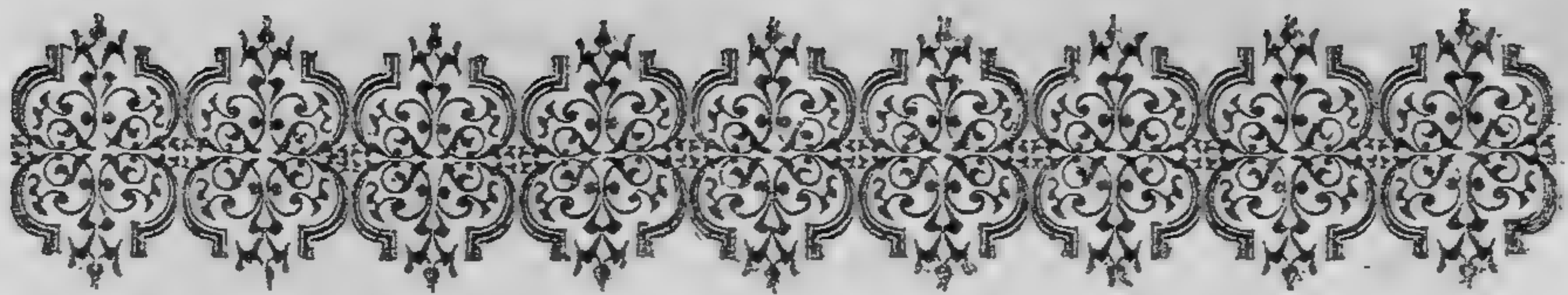
ΣΚΟΤΟΣ σοὶ ἐχθρὸν τῷ μέλαν φεύγεις ΣΚΟΤΟΣ.
ΦΑΟΣ φίλον σοι· τῷ φλέγον ζητεῖς ΦΑΟΣ.
ΣΚΟΤΕΙΝΟΝ ὄμμα βασκάνου ΣΚΟΤΟΥΜΕΝΟΝ
ΦΑΕΙ Λυχνίου, Πινδάρου τάκει ΦΑΕΙ.

EXTRAICT DV PRIVILEGE du Roy.

PAR lettres patentes du Roy, il est permis à M. Iean Benoict Docteur en Medecine, & Professeur de la langue Grecque en l'Academie Royale de Saumur, de faire Imprimer par tels Imprimeurs que bon luy semblera, les œuures de Pindare, par luy corrigées, commentées, & amplifiées de paraphrase & metaphrase, icelles faire vendre debiter & distribuer dedans & dehors le Royaume. Faisant sa Majesté inhibitions & defenses à tous Imprimeurs, & Libraires, & autres Marchands quelconques, de faire imprimer, vendre, ny distribuer, soubs quelque pretexte, & en quelque maniere que ce soit, lesdictes œuures de Pindare, selon qu'elles ont esté corrigées, commentées, & amplifiées de paraphrase & metaphrase, par ledict Benoict, sans son congé & permissiõ, & ce pour l'espace de six ans, à cõmencer du iour & date de l'impression desdits liures, sur peine d'amende arbitraire, despens, dommages & interests, & confiscation des exemplaires qui seront trouués auoir esté imprimés & mis en vente contre la teneur des presentes. En outre sa Majesté a voulu qu'en inserant vn bref extraict d'icelles lettres au commencement ou à la fin desdits liures, elles soyent tenuës pour suffisamment signifiées. Comme appert par lesdictes lettres données à Paris, le 27. iour de Decembre 1619.

Par le Roy en son Conseil.

LE BOSSV.

DE PINDARO.

INDAROS plures fuisse testantur historiæ. Fuit huius nominis tyrannus Ephesiorum, Pindarus Melanis filius, Alyattæ verò Lydi ex filia nepos, de quo Aelian. l. 3. c. 26. Pindarus alius histrio, quem mutato nomine Valla Dareũ appellat. Pindarus alius fuit C. Cassij libertus, qui Cassium Philippensi prælio victũ, iussu ipsius obtruncatum, consultationibus hostium subtraxit: vt refert Valer. Max. l. 6. cap. 8. Alius Pindarus Thebanus qui vniuersæ Homeri Iliados epitomen Latinis versibus conscripsit. Est etiam Pindarus, nomen fluuij apud Plutarchum in vita Alexandri, vbi in Caria aperto prælio Darium Alexander superauit. Suidas duos facit Pindaros Lyricos poëtas, alterum Scopelini filium, obscuriorem priúsque Pindaro natum: alterum Daiphanti, celebrem illum cuius extant carmina.

Iam sublata nominis homonymia veniamus ad nostrum. Pindarus noster fuit Thebanus, ex ijs Thebis quæ in Bœotia sunt, oriundus. Hunc alij Daiphanti, alij Scopelini filium faciunt. Sunt qui binominem patrem dicant, vt idem sit Daiphantus, & Scopelinus. Alij Pagonidis & Myrtûs filium asserunt, vt post mortem patris Myrto nupserit Scopelino tibicini, qui Pindarum tibia canere docuerit. Recepta ex authoritate Suidę sententia hęc est, illum fuisse Daiphanti filium. Auleticen in prima pueritia à Scopelino patruo est edoctus, & postmodum cùm rerum maiorum capax videretur, ab eo traditus est Laso Hermionensi poëtæ Lyrico, à quo non modò carmen componere, sed etiam lyrã pulsare didicit: quam artem ita calluit, vt Lyricorum facilè princeps euaserit. Habuit etiam Simonidem in carmine & lyra præceptorem, tum temporis præcipuum Lyricum. Fuit etiam, Suida teste, Myrtidis mulieris discipulus. Factus ætate maturior, vxorem duxit, ex qua liberos tres suscepit, Diophantum filium, filiásque Protomachen, & Polymetin, quam Suidas Eumetin appellat. Fratrem habuit Erotionem. In matrimonio castè multos annos vixit, doctorum familiaritate, & Principum amicitia vsus. Ita piè se gessit, vt Rheam, Apollinem, & Pana magna veneratione coluerit, & prope Rheæ templũ ædes habere voluerit. Fuit Lyricorũ Gręcorũ præstãtissimus, vnde illud Antipatri εἰς εἰκόνα Πινδάρου

Νεβρείων ὁπόσον σάλπιγξ ὑπερίαχεν αὐλῶν,
Τόσσον ὑπὲρ πάσας ἔκραγε σεῖο χέλυς.
Οὐδὲ μάτην ἁπαλὸς ξουθὸς περὶ χείλεσιν ἑσμὸς
Ἔπλασε κηρόδετον Πίνδαρε σεῖο μέλι.
Μάρτυς ὁ Μαινάλιος κερόεις Θεὸς, ὕμνον ἀείσας
Τὸν σέο, καὶ νομίων λησάμενος δονάκων.

Quod sic verto.

Altisona ceruina tubæ quàm tibia cedit,
Tam cuiusque tuæ cedit iniqua chelys.
Nec temere tenerum, tua circum, Pindare, labra,
Flauarum examen mellificauit apum.
Qui tua cantauit, pastorum oblitus auenæ,
Testis Mænalius corniger ille Deus.

Cuius præstantiæ, & eloquentiæ præsagium præbuit, quod adhuc puero apes in os eius mella congesserint. Vnde lib. 5. Anthologiæ Epigrammatum,

Θήβης δ' ὠγυγίης Ἑλικώνιος ἵστατο κύκνος,
Πίνδαρος ἱμερόφωνος, ὃν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Ἔβρεφε Βοιωτοῖο παρὰ σκοπιὴν Ἑλικῶνος,
Καὶ μέλος ἁρμονίης ἐδιδάξατο. πικτομένου γὰρ
Ἐζόμεναι λιγυρῇσιν ἐπὶ στομάτεσσι μέλισσαι
Κηρὸν ἀνεπλάσσαντο σοφῆς ἐπιμάρτυρα μολπῆς.

Quod sic verto.

Pindarus Ogygijs surrexit gloria Thebis,
Mellea cycneæ referens modulamina linguæ:
Quem pater in specula Bœoti Heliconis alumnum
Eduxit Phœbus, decorat quem argenteus arcus:
Et iungenda lyræ docuit contexere verba.
Nam simul ac hausit vitales ætheris auras,
Arguto super ore fauos & dulcia mella
Finxit apis certum perdocti carminis omen.

Quod prodigium refert Aelianus lib. 12. var. hist. c. 45. Extat etiam prædicti Antipatri epigramma in laudem eiusdem, Antholog. l. 3.

Πιερικὰν σάλπιγγα, τὸν εὐαγέων βαρυύμνων
Χαλκευτὰν κατέχει Πίνδαρον ἅδε κόνις.
Οὗ μέλος εἰσαΐων, φθέγξαιό κεν ὡς ἀπὸ Μουσῶν
Κάδμου ἐν θαλάμοις σμῆνος ἀπεπλάσατο.

Quod sic verto.

Pieridum lituus, sancti grauis author & hymni
Pindarus exanimis hacce tenetur humo.
In Cadmi thalamis dicas finxisse poëma
Pieridas, huius si melos audieris.

Morum mansuetudine fuit etiam hospitibus & ciuibus iucundus, vnde Epigr. l. 3. Leonides canit,

Ἤπιος ἦν ξείνοισιν ἀνὴρ ὅδε, καὶ φίλος ἀστοῖς,
Πίνδαρος, εὐφώνων Πιερίδων πρόπολος.

Quod ſic verto.

Ciuium amans, blandus peregrinis, dulceſonantum
Præſul Pieridum Pindarus hicce fuit.

Quanquam autem eius laudi detrahere videtur, quod à muliere fuit ſuperatus carmine, veritas tamen probrum huiuſmodi tollit. Nam vt teſtatur Aelian. l. 13. c. 25. Pindarus poëta Thebis, in contentione imperitis auditoribus vſus, quinquies à Corinna ſuperatus eſt. Redarguens verò ruditatem ipſorum, Pindarus vocauit Corinnam. Quare meritum accepit à Quintiliano encomium, cuius hæc verba ſunt lib. 10. cap. 1. *Nouem Lyricorum longè Pindarus princeps: ſpiritus magnificentia, ſententijs, figuris beatiſsimus, rerum verborúmque copia, & velut quodam eloquentiæ flumine; propter quæ Horatius nemini credit eum imitabilem.* Ob has virtutes in vniuerſa Græcia honeſtiſſimo loco fuit habitus. Apud ſuos ciues ſolus Pindarus ad ſacra Apollinis eſt admiſſus, imò partem oblationum Apollinis meruit, & ſæpe ad ſacram eius cœnam vocatus eſt. Apud Athenienſes gratiam obtinuit, ob hunc verſum, *Λιπαραὶ καὶ ἀοίδιμοι Ἑλλάδος ἔρεισμα κλειναὶ Ἀθῆναι.* ob quem cùm à patria 1000 drachmis fuiſſet mulctatus (tunc enim hoſtiles erant hæ vrbes, Athenæ ſcilicet & Thebæ) huius certiores facti Athenienſes, ipſi ea pecunia miſſa, Pindarum liberarunt. Nec dubium eſt quin ab Hierone fuerit habitus in precio: ſiquidem illum laudibus proſequitur, & ab eo accepta beneficia commemorat. Nec viuo tantùm, ſed etiam mortuo ſuus fuit honos. Nam cùm Lacedæmonij Thebas cum tota Bœotia vaſtarent, Pindari ſolis ædibus pepercerunt. Nam cùm earum foribus adſcriptum extaret hoc carmen,

Πινδάρου τοῦ μουσοποιοῦ τὰν στέγαν μὴ καίετε hoc eſt,
Domum poëtæ Pindari ne exurite.

Hoc admoniti Lacedæmonij ab incendio abſtinuerunt. Idem ab Alexandro Magno factum fuiſſe ferunt, qui captis Thebis ſolam Pindari domum conſiſtere paſſus eſt. Aelian. 13. l. var. hiſt. cap. 7. Natus eſt Olympiade 65. erátque quadragenarius cùm Xerxes Græciam vaſtaret, teſte Suida. Vixit vt quidam volunt annos 66. vel vt alij. 55. vel vt habent Græca carmina, 80. Obijt Olympiade 86. Abione Principe: vtque refert Suidas, contigit ipſi, vt pro votis vita defungeretur. Nam precatus erat vt quod eſſet in vita optimũ conſequeretur. Quare in theatro in Theoxeni adamati pueri genua reclinatus, animam efflauit. Qua de re vide etiam Val. Max. l. 9. 12.

De Scriptis Pindari.

SCriptorum Pindari catalogus extat apud Suidam, numero 17. Olympionicæ, Pythionicæ, Nemeonicæ, Iſthmionicæ. Proſodia, Parthenia, Enthroniſmi, Bacchica, Daphnophorica, Pæanes, Hymni, Dithyrambi, Scolia, Encomia, Threni, Dramata tragica, Epigrammata heroica: præterea multa

alia. Ex his omnibus reliqui sunt quatuor primi, quos περίοδον Græci vocant. Denominationis autem ratio hæc est, quòd certamina complectatur, quæ certis temporibus redibant. Victores in sacris hisce certaminibus, encomijs exornat Pindarus: ac primo quidem libro Olympionicas. Vnde primùm de Olympijs dicendum.

De Olympicis ludis.

OLympici ludi in Græcia celeberrimi, ab Olympia Elidis vrbe nomen habent: Olympia à vicino monte Olympo: quæ & Pisa, Stephano authore, appellatur. Vel sic dicti sunt, quòd in Iouis Olympij honorem ab Hercule instituti fuissent. Hi ludi celebrabantur in Olympia, quinto quoque anno, vnde Ὀλυμπιὰς pro lustro, seu quinquennio vsurpatur. Scholia Græca, & ipse Pindarus Ode 2. Olymp. referunt institutionem hanc ludorum Olympicorum ad Herculem. Item Ode 10. eiusdem libri. Item Strabo lib. 8. Hercules ob negatam sibi mercedem ab Augia Eleorum rege, collecta vicinorum manu Elidem inuasit, Augiam occidit, & commilitonibus gratitudinis ergò ludos publicos aperuit, ex spolijs præmia proponens. Ita autem instituit vt plena Luna peragerentur. Initium erat 11 die mensis: ac per dies quatuor certamina erant in omni genere artium, præsertim in Cursu, Lucta, Saltu, Disco, Quinquertio. Conueniebat ad ea spectacula vniuersa Græcia. Die mensis 16. victoribus præmia decernebantur per Hellanodicas. Erant autem ex oleastri ramis. Plinius lib. 34. cap. 4. Qui semel vicisset, inquit, ei erigebatur statua: qui verò ter, ei erigebant statuas, expressis etiam ipsorum membris, quas Iconas vocabant. De hisce ludis plura vide apud Natalem Comitem initio libri quinti.

De vocibus εἶδος, στροφὴ, ἀντιστροφὴ, ἐπῳδὸς, κῶλον.

VOx ista Εἶδος pro certo carminis genere vsurpatur à Pindaro, qui sic lyricum poëmatium appellat, vt Odas Horatius sua carmina. Hinc θεοκρίτου βουκολικῶν εἰδύλλιον deducitur: quo nomine sua poëmatia Theocritus vocauit. Lyrici poëtæ, Stropha, Antistropha, & Epodo suis in poëmatibus vtebantur, eáque ad lyram secundum terniones canebant. Stropha & Antistropha colis ἰσαρίθμοις constabant. Epodi numerus impar erat. Stropham canentes saltatores à dextra ad sinistram vertebantur. Cui respondet cœli ab ortu ad occasum mortus. Orientem enim, dextram Homerus vocat, Occidentem sinistram. In Antistropha mouebantur à sinistra ad dextram. Cui respondet planetarum ab Occidente ad Orientem motus. Epodon verò pronunciantes, vno in loco stabant: cui terræ respondet ἀκινησία & immobilis statio. Obseruandum autem est, interdum δυάδας tantùm haberi, scilicet strophen & antistrophen: vt Ode 5. Olympiorum. Interdum τριάδας, scilicet strophen, antistrophen, & epodon, vt hac prima, multísque alijs. Interdum Odas esse μονοστροφικούς: qualis est

14. Olympiorum. Interdum geminam ſtrophen, interdum geminam antiſtrophen fieri, vt videre eſt Pythiorum 5. Hanc ternarij ſectionem, non ſolùm Pindaro, ſed etiam alijs Lyricis, potiſſimùm tamen Steſichoro Himeræo in vſu fuiſſe conſtat, vnde parœmia. *Ne tria quidem Steſichori noſti*: de adeò indocto vſurpata, vt cui ternarius ille Steſichoreius incognitus eſſet. Comici Græci eadem, nimirum Strophen, Antiſtrophen, & Epodon agnoſcunt: quibus plura addunt propter chorum, & perſonarum numerum. Rhetores κῶλον vocant membrum orationis, quæ periodi pars eſt, ſic dictum παρὰ τὸ ἐκεῖ κεῖσθαι ὅλον, quòd plenam etiam interdum per ſe habeat ſententiam: vel quòd integri ſui corporis pars ſit, quod periodus in oratione dicitur. Quare Pindaricum κῶλον, ſit verſus ſententiam per ſe habens, & ſuis certis legibus conſtans, vt author eſt Ariſtophanis interpres.

ΠΙΝΔΑΡΟΥ

ΟΛΥΜΠΙΑ.

ΙΕΡΩΝΙ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΩ.
Κέλητι.

ΕΙΔΟΣ Α.

HIERONI SYRACVSANO
EQVO CELETE VICTORI.

ODE I.

ARGVMENTVM.

HAec Ode in laudem Hieronis Syracusanorum regis, qui Olympia equo celete vicerat, est conscripta. Cuius encomion, aliarum virtutum quibus erat præditus, prædicatione amplificat. Prædicat enim Hieronem à iustitia, sapientia, Musices peritia: præterea equum quo victoriam retulit, & locum vbi Olympica certamina agebantur, celebrat. Ab eo loco nimirum Peloponneso vel Elide, occasionem arripit digrediendi ad vulgatam de Tantalo & Pelope fabulam. Vnde ad Hieronem regressus, fœlicitatem quæ sequitur Olympionicas, proponit. Postremò concludit voto hanc Oden: precans vti Deus gloriam & dignitatem regiam Hieroni tueatur: & poëtam in studio celebrandi victores conseruet.

παράφρασις.

Quemadmodum aqua, elementorum est præstantissimum: cæteráque metalla fulgore superat aurum, quod flammæ noctu

στροφὴ α΄. κωλ. ιζ΄.

Ἄριστον μὲν ὕδωρ· ὁ δὲ
χρυσὸς, αἰθόμενον πῦρ
ἅτε διαπρέπει νυ-
κτὶ μεγάνορος ἔξοχα πλούτου.

μετάφρασις.

Optima quidem est aqua: & aurum velut ignis noctu ardens, coruscat eximiè inter

lucentis instar coruscat inter diuitias, quæ superbum reddunt hominis animum. Vtque nullum est feruidius in cœlo sidus, quod per vacuum aërem interdiu lucens contempleris. Sic anime mi, qui certamina decantare cupis, nullum ex quatuor sacris illis certaminibus, tibi videri possit præstantius Olympico, quod nunc carmine celebres. Vnde celeberrimus hymnus à doctis viris contexitur, vt Iouem Saturni filium canant, quum veniunt opulentam, & beatam Hieronis domum.

εἰ δ' ἄεθλα γαρύεν
ἔλδεαι φίλον ἦτορ,
μηκέθ' ἁλίου σκόπει
ἄλλο θαλπνότερον
ἐν ἁμέρᾳ φαεινὸν ἄστρον
ἐρήμας δι' αἰθέρος.
μηδ' Ὀλυμπίας ἀγῶνα
φέρτερον αὐδάσομεν·
ὅθεν ὁ πολύφατος
ὕμνος ἀμφιβάλλεται
σοφῶν μητίεσσι, κελαδεῖν
Κρόνου παῖδ', ἐς ἀφνεὰν ἱκομένοις,
μάκαιραν Ἱέρωνος ἑστίαν.

superbificas diuitias: at si certamina narrare cupis anime mi, ne iam Sole contempleris aliud splendidius interdiu lucens astrum per vacuum ætherem. Neque Olympico certamen præstantius dicemus: vnde celeberrimus hymnus contexitur doctorum ingenijs, vt decantent Saturni filium, diuitem venientes & beatam Hieronis domum.

Ἱέρωνι Συρακουσίῳ. Hieron Syracusanus tyrannus, Dinomenis filius. Fratres habuit Gelonem, Polybulum, & Thrasybulum. Filium patris nomine Dinomenem. Hic septuagesimam tertiam Olympiadem vicit, cúmque septuagesimam septimam vicisset, in ea mortuus est. Victoria Olympiaca potitus, & Syracusium & Aetnæum sese ipse proclamauit, adiacentémque Siciliæ ciuitatem Aetnam extruens, monti cognominem reddidit. Hunc, Aeliano referente v. h. l. 9. c. 1. aiunt Græcorum fuisse perstudiosum, & plurimi doctrinam fecisse. Item ad largienda beneficia propensissimum fuisse, multóque promptiorem in dandis, quàm petentes in accipiendis. Erat autem laudabili animi magnitudine præditus. Et summo candore, sine suspicione, aut inquisitione vlla, fratribus tribus conuixit: mirúmque in modum tum ipsos amauit, tum ab ipsis est redamatus. Eadem ratione vixit cum Simonide & Pindaro: neque Simonidem impediuit senectus profunda, quominus ad eum veniret. Erat enim Ceus ille auidissimus pecuniæ, magísque ipsum commouit Hieronis propensus ad largiendum animus. Idem Aelianus l. 4. c. 15. ait famam fuisse, hunc ignarum, & omnium hominum indoctissimum, ac rusticitate nihilo inferiorẽ Gelone fratre extitisse: verùm cùm aliquando in morbum incidisset, literatissimum euasisse, quum otium quod ei corporis imbecillitas imponebat, doctorum hominum sermonibus audiendis tribueret, videlicet Simonidis Cei, Pindari Thebani, & Bacchylidis Iulietę: sed Gelonem indoctum permansisse. Hunc, eodem Aeliano authore, l. 9. c. 5. Themistocles, cum equitatu venientem ad ludos Olympicos vetuit certamen spectare, dicens, Eum qui maximi periculi socium se non præbuisset, non æquũ esse vt communis festiuitatis particeps fieret, quã ob rẽ laudatus est Themistocles. Alius Hieron fuit Syracusanus tyrannus, de quo vide Iustinũ lib. 23. & Sabellicũ Enneade 4. l. 9. ipso initio. & Plutarch. in Marcello.

κέλητι. Subaudi, *victoriam adepto*. Est autem κέλης *equus desultorius*, de quo Eustathius κέλης ἵππος ἄζυξ, καὶ κατὰ μόνας ἐλαυνόμενος. Aristophanis interpres in Nubibus, Celetem generosiorem esse equum affirmat, quem ad certamen alerent equites, quó ve ipsi sigillatim vterentur, quíque ad currus, vel bigas non submitteretur. Ideo à Scholiaste Comœdiæ quæ appellatur Εἰρήνη, *equi celetes* appellantur μονάμπυκες. Huius vsus nona Olympiade fuit institutus: eúmque Centauri dicuntur commonstrasse, cùm antea curribus vterentur. Hoc sine ephippijs exercebantur antiqui celeriter insilire ad vsus bellorum. Iis Romani in prælio vtebantur vt sudante altero transirent in siccum. Pares erant, *idest*, duo tantùm, vt est apud Sextum Pompeium. Quanquam Homerus Il. 15. sub finem, quatuor equorum vsum ad desultorios videtur designare, Ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἀνὴρ ἵπποισι κελητίζειν εὖ εἰδώς. Ὅς τ᾽ ἐπεὶ ἐκ πολέων πίσυρας συναγείρεται ἵππους. Hæc equitandi ratio, genúsque exercitij videtur militiæ vmbra fuisse, cùm de Numidis sic referat Liuius 23. l. *Nec omnes Numidæ in dextro locati cornu: sed quibus desultorum in modum binos trahentibus equos, inter acerrimam sæpe pugnam, in recentem equum ex fesso armatis transultare mos erat: tanta velocitas ipsis, támque docile equorum genus est*. Per translationem ita dicitur nauis actuaria quæ vno tantùm remorum ordine agebatur, Latinè *celox*. Sic & γυναικεῖον ἀνδρεῖον. apud Aristoph. Schol. Præterea videtur Plin. l. 24. c. 5. κέλητας pro statuis equestribus vsurpasse, *Equestres statuæ Romanam celebrationem habent, orto sine dubio à Græcis exemplo: sed illi celetas tantùm dicebant in sacris victores: postea verò cùm bigis & quadrigis vicissent*. Tandem vt Schol. in Thesmoph. Aristoph. κέλης σημαίνει τὸν μόνον ἵππον, καὶ ἐπὶ τούτου φερόμενον, τὸν σελλάειον γυμνόν. Dictus est à κέλλειν, hoc est τρέχειν ταχέως. Vnde verbum κελητίζειν, τὸ ἀζεύκτοις ἵπποις ἐποχεῖσθαι.

Ἄριστον μὲν ὕδωρ. Exordium est operis, quod Poëta συγκριτικῶς tractat: qui demonstraturus quantum cæteris præstet certamen Olympicum, tria sumit diuersorum generum, in suo quæque excellentia: aquam in elementis, aurum in metallis, Solem in astris: quæ sicut in suo genere excellunt, sic & in sacris ludis Olympia. Optima autem aqua (vt volunt) dicitur tribus de causis. Prima, quòd optimum sit illud elementum ex quo alia oriuntur. Philosophi autem naturæ contemplatione docti, alia tria ex aqua fieri obseruarunt: ex parte crassiore in seipsam compacta, terram: ex subtiliore, aërem: rursus ex aëre, ignem fieri dixerunt. Secunda, quòd (vt censuit omnis antiquitas) ex eo elemento nata sint omnia. Quam ob causam Thales Milesius aquam πάντων ἀρχὴν appellauit, vt refert in eius vita Laërtius, & Orpheus Oceanum, Ἀθανάτων τε θεῶν γένεσιν, θνητῶν τ᾽ ἀνθρώπων, vt & Il. 14. Homer. Tertia & potissima, quòd necessitate, vtilitate, & vsu sit maior. Et Aristoteles ἄριστον ὕδωρ vocari putauit, quòd ad res multas expetatur. Ac sanè nullum animal, siue λογικὸν, siue ἄλογον sine aqua viuere potest: nec sine illa vegetantur plantæ. Præterea ad corporis sanitatem confert, vel potu, vel balneo. In balneum, quod Pindari imaginem habebat, extat hoc Epigramma. Anthol. Epigr. l. 4.

Αἴθε σε Πίνδαρε μᾶλλον ἐμοῖς ἐκάθηρα ῥεέθροις,
Καί κεν ἄριστον ὕδωρ τοὐμὸν ἔφησθα μόνον. quod sic verto.

Pindare si nostra purgasses corpus in vnda,
Optima sola tibi dicta fuisset aqua. Et eodem libro
Πίνδαρον ἱμερόεντα παρ' ὕδασι Κύρος ἐγείρει,
Οὕνεκα φορμίζων, εἶπεν ἄριστον ὕδωρ, quod sic verto.
Pindarus à Cyro positus stat imagine ad vndas,
Quòd cithara modulans, optima dixit aqua.

Erasmus in Adagijs, titulo Excellentiæ & inæqualitatis, hoc vsurpari docet, quoties rei vehementer laudatæ præfertur aliquid melius. Sed hoc mihi videtur ab authoris mente detortum, qui non dicit optimam esse aquam, aurum verò præstabilius: sed vt optima est aqua, aurum in diuitijs splendidissimum: sic & clarissimum inter certamina Olympicum.

ὁ δὲ χρυσὸς. Auri meminit, amator auri, & certè ὅπου τις ἀλγεῖ, κεῖσε καὶ τὴν χεῖρ' ἔχει. Ratio ob quam de auro tam magnificè loquitur, hæc est, quòd sit omnium metallorum purissimum, & pretiosissimum: & quòd opulenti viri præ alijs sint conspicui: vnde sequenti Oda dicitur πλοῦτος ἀρίζηλος ἀλαθινὸν ἀνδρὶ φέγγος.

αἰθόμενον πῦρ. Periphrasis est τοῦ πυρσοῦ *flamma.* qualis Iliad. π. v. 293. κατὰ δ' ἔσβεσεν αἰθόμενον πῦρ. *extinxit ardentem ignem.*

μεγάνορος ἔξοχα πλούτου. Phrasis poëtica, pro ὁ δὲ χρυσὸς ὥσπερ πυρσὸς ἐν νυκτὶ διαπρέπει ἔξοχα πλούτου μεγάλως δυναμένου, καὶ παρασκευάζοντος ἀγερώχους τοὺς κεκτημένους. *aurum inter diuitias potentes. & quæ arrogantes faciunt eos à quibus possidentur, ita refulget vt flamma noctu.* Obseruanda in epitheto μεγάνωρ metonymia effecti: quòd superbos sui possessores efficiat: simili tropo Teles appellat πλοῦτον θρασύτατον, ὑπερήφανον *audacissimum, arrogantem.* Vel quòd res arduas præstet, vnde Eurip. dicit τὰ χρήματα δύναμιν πλείστην τῶν ἐν ἀνθρώποις ἔχειν, *pecunias inter homines plurimum valere.* Similiter χρυσὸν μεγασθενῆ *præpotens aurum* vocat author. Isthm. od. 5. Est autem μεγάνωρ poët. vocabulum à μέγας & ἠνορέη *robur, fortitudo.* ab ἀνήρ.

εἰ δ' ἄεθλα. Similitudinis ἀπόδοσις quam exornat ἀποστροφῇ, qua se ad seipsum conuertit. Est & metalepsis in voce ἄεθλα: nam propriè *præmia* dixeris, quæ hic ἀγωνίσματα, *certamina* intelligit. Obiter notabo feruidum & fœcundum authoris ingenium, tum verborum magnificentia, tum rerum multiplicitate, vt rectè de illo iudicarit Horatius Carm. l. 4. od. 2.

Monte decurrens velut amnis, imbres
Quem super notas aluêre ripas,
Feruet, immensúsque ruit profundo
Pindarus ore.

γαρύεν. Doricè pro γηρύειν. Et poët. est γηρύω pro ὑμνέω, καταλέγω, *dico prædico.* frequens est apud authorem. Alibi γαρύεμεν etiam Doricè habet. Nem. Od. 7. Ergo ἄεθλα γαρύεν, pro ἀγῶνας ὑμνεῖν.

ἔλδεαι. Ion. & poët. pro ἔλδῃ. Vsurpatur à poëtis ἔλδομαι, pro ἐπιθυμῶ. & ἔελδωρ pro ἐπιθυμία. Deriuatum putat Eustath. ab ἕλω, τὸ αἱρέω. Ideóque δασύνεται.

φίλον ἦτορ. Hoc est ἐμὴ καρδία. Non enim possum non probare Heinsij viri in literis Græcis versatissimi obseruationem, qui annotat φίλον & ἐμὸν quandoque esse παράλληλα vt & ἴδιον. Sic φίλον ἦτορ, φίλον κῆρ & similia apud Homerum, & a-

pud Smyrnæum. l. 9. v.344. φίλους δ' ἀνὰ δώματ' ἀκοίτας Κτεῖνον ἀνηλεγέως. vbi agitur de Lemniadibus quæ maritos occiderunt, quos φίλους appellat vel archaismi schemate, vel ἰδίους significando. Nam eos non occidissent, si chari fuissent.

ἀλίου. Commun. dicitur ἥλιος sed Doricè ἄλιος. Deducit hanc vocem Eustath. παρὰ τὸ οἰκειοῦσθαι τὴν ἄλα. Quid si deducenda videatur ab Hebræo vocabulo *H E L I O N*, *excelsus*? quòd Sol de sublimi terram illustret.

Θαλπνότερον. Duplicem admittit expositionem: vel θερμότερον *calidius*: vel φαεινότερον, *lucidius*. Nam feruore non solùm calefacit, sed etiam rarefacit aërem: & per se obscurum iubare illuminat. ἡλίῳ θάλπεσθαι, pro ζῆν, lege Od. 4. antistr. 1. Nemeorum.

ἐν ἁμέρᾳ. Doricè pro ἡμέρᾳ. Ex tempore summum Solis splendorem indicat, & per collationem cum alijs astris, quia illius aduentu obscurantur.

φαεινὸν ἄστρον. Solem καταχρηστικῶς vocat ἄστρον, pro ἀστήρ. Nam ἄστρον est signum ex multis stellis conflatum: ἀστὴρ verò simplex est stella, qualis Sol. Dicuntur autem Phurnuto ἄστρα quasi ἄστατα, & quæ semper moueantur.

ἐρήμας δι' αἰθέρος, Desertum appellat ætherem, quòd cùm mare pisces, terra quadrupedes, aër volucres habeat hospites, æther sit vacuus, vt pote igneus, propter cuius calorem illa mundi pars nullum animal περίφοιτον accedere sinat. Est igitur αἰθὴρ ὁ ἐν ὕψει ἀὴρ καιόμενος, ab αἴθω *ardeo*, vt vult Anaxagoras, ætheris nomine ignem significans, quòd superiora igne sint plena. Sed Aristoteles lib. de mundo Aetherē pro Cœlo sumens deducit ab ἀεί & θέω, quòd perpetua volubilitate rotetur, & currat: eósque qui ab αἴθεσθαι deriuant, reprehendit: Vel desertum dicit ætherem, quia cùm Sol vnus interdiu appareat, occultatis reliquis stellis, inanis videtur. Vel quia non colligit nubes præ calore. Non tam propriè aëra vacuum dixit Horatius Carm. l. 1. Od. 3. Notandum αἰθὴρ esse hic fœminei generis, sic & Sophocl. ἐρημίαν αἰθέρα, cœlum dicere volens, & Homer. μυδαλέας ἐξ αἰθέρος. Denique ἐρήμας Dor. pro ἐρήμης.

Ολυμπίας ἀγῶνα. Pro Ολυμπιακὸν: sumitur vrbis nomen denominantis certamen, pro denominatiuo nomine. Aliàs hæc vrbs *Pisa* vocatur à Steph. Strabo Pisæ partem fuisse censet. Quicquid id est, hæc fuit vrbs Elidis, vrbs inter Ossam & Olympum montes, quinquennali ludorum sacrorum celebritate, quæ & Olympia dicebantur, toto terrarum orbe celeberrima.

φέρτερον. Triplici nomine præstat cæteris, quòd celeberrimum hominum Herculem habeat authorem: quòd in Iouis Deorum maximi honorem institutum fuerit: quòd splendidiore apparatu, quàm alia perageretur.

αὐδάσομεν. Doricè pro comm. αὐδήσομεν ab αὐδάω. Simili Dorismo dixit 2. Od. huius libri αὐδάσομαι ἐνόρκιον λόγον. vtitur plurali, quia de se, déque suo animo, tanquam de duobus loquitur.

Οθεν Scil. ἐκ τοῦ Ολυμπιακοῦ ἀγῶνος, καὶ τούτου νίκης. Dicitur ἀμφιβάλλεται pro κοσμεῖται, χαίρεται, & ὕμνος καταχρηστικῶς pro ἐγκώμιον. Nam ὕμνος pertinet ad Deos. Sumpta metaphora, vel à coronamentis quibus decorantur Hieronicæ, vel à splendidis vestibus quibus ornantur locupletes. πολύφατος, hoc est, πολυθρύλλητος, & quia canentis ingenium celebre efficit, & quia decantati viri famam

diſpergit. Notanda in his παρασκευὴ ad laudes Hieronis.

σοφῶν μητίεσσι. Hoc eſt ποιητῶν ἀγχινοίαις. Sic appellat σοφοὺς poëtas, vt vim & authoritatem argumento addat: vel quia poëtis neceſſaria eſt multiplex ſcientia. Huiuſmodi autem argumentum, poſtulat magnum ingenium. Vnde monet Horatius. *Sumite materiam veſtris, qui ſcribitis, æquam viribus.*

κελαδεῖν Κρόνου παῖδα. Declaratur ſcopus ὑμνῳδῶν, & finis ὑμνῳδίας. nimirum vt decantent Iouem qui περιφραστικῶς, Κρόνου παῖς appellatur, vt ab Horatio Carmin. l. 1. Od. 12. *pueri Ledæ*, Caſtor & Pollux. Aequum autem videbatur, vt cuius in honorem inſtituti erant ludi, apud victorem decantaretur, & victoris fortitudo ſimul prædicaretur. Ante κελαδεῖν, quod eſt poëticũ, ſubaudit. ἕνεκα.

ἱκομένους. Deſignat iſtos σοφοὺς hoc eſt ὑμνογράφους, Simonidem, Bacchylidem, & ſeipſum, qui familiares erant Hieronis, eiúſque domum frequentabant: vnde apparet non ſolùm Pindarum Olympionicas ceciniſſe. In hac voce nota ἀντίπτωσιν, accuſat. pro nominat. vel etiam pro genit. vt congruat cum præcedente σοφῶν.

ἐς ἀφνεάν. Hoc eſt πλουσίαν. Hinc incipit laudare Hieronem, Primùm à Fortunæ bonis. Nam opulentam & beatam appellat eius domum. Deinde à bonis animi, vt à iuſtitia. Tandem à bonis corporis, quæ in eo non exigua fuëre, ſiquidem victoriæ compos factus eſt, in re tam ardua, quæ non ſine dexteritate, & robore corporis conficitur.

ἑστίαν. Quod vertimus *domum*, Larem propriè diceremus. Nam non dicitur de quauis domo priuata, ſed de præclariore aliqua vel vrbis, vel optimatis, in qua ſacer ignis non extinguatur, ſed focus ſemper luceat: vt Leonicerus obſeruat. Nihilominus annotat Budæus hanc vocem pro *domo* ſimpliciter vſurpari. Exemplum afferam ex Amorib. Lucian. καὶ μέσην ἑστίαν τῶν ἰδίων ἕκαστος οἰκῶν. & ibid. πατρῴας ἑστίας ἐξέρχεται.

παράφρασις.

Qui iuſtis ſub legibus pecoroſæ Siciliæ regnum adminiſtrat, virtutes omnes præſtabiles perfectè exercens, veluti Fortitudinem, Iuſtitiam, Temperantiam. Præter quas etiam artis Muſicæ peritia decoratur, ita vt norit cithara ludere, ſicuti nos conuiuantes circa iucundam menſam frequenter ludimus. Sed Doricam accipe citharam clauo appenſam, & cane Piſã, atque Pherenicum Hieronis equum, ſi locus certaminis nobilitate, ſi equus eximius parta victo-

ἀντιστροφὴ κῶλ. ιζ.

Θεμιστεῖον ὃς ἀμφέπει
σκᾶπτον ἐν πολυμάλῳ
Σικελίᾳ· δρέπων μὲν
κορυφὰς ἀρεταν ἀπὸ πασᾶν.
ἀγλαΐζεται δὲ καὶ
μουσικᾶς ἐν ἀώτῳ,
οἷα παίζομεν φίλαν
ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ
τράπεζαν. ἀλλὰ Δωρίαν ἀ-
πὸ φόρμιγγα πασσάλου
λάμβαν', εἴ τί τοι Πίσας τε
καὶ Φερενίκου χάρις
νόον ὑπὸ γλυκυτά-
ταις ἔθηκε φροντίσιν.

μετάφρασις.

Iuſtum qui regit ſceptrum in diuite pecoris Sicilia: decerpens quidẽ ſummitates ex ſingulis virtutibus: reſplendet autem & muſices in flore. qualiter ludimus frequẽter nos viri iucundam circa menſam. Sed Doricam citharam à clauo exime. ſi tibi & Piſæ, & Pherenici equi gratia mentem dulciſſi-

ria Musam excitauit, & materiam encomij tuæ cogitationi gratã suggessit, quum nuper nullo calcari concitus corporis neruos omnes cursu contendebat, & victoriam peperit Domino suo.

ὅτε παρ' Ἀλφεῷ σύτο, δέμας
ἀκέντητον ἐν δρόμοισι παρέχων,
κράτει δὲ προσέμιξε δεσπόταν,

mis subiecit cogitationibus, quando iuxta Alpheum concitus ferebatur, corpus nõ stimulatum in cursu præbens, & victoriæ admouit dominum.

θεμιστεῖον ὃς ἀμφέπει. Secunda laus Hieronis, ab animi bonis, nimirum à iustitia, omniúmque præclararum virtutum studio. Phrasis est poëtica, pro ὃς ἐν δικαιοσύνῃ τῆς Σικελίας πολυβάτου εὐπορούσης βασιλεύει. Poëticæ sunt istæ voces θεμιστεῖος pro δίκαιος a θέμις. Ἀμφέπω quod & ἀμφιέπω. vt πηδάλι' ἀμφιέπεσκε *clauos tractabat*, Apoll. Argon. 1. pro κυβερνῶ, vel διοικέω. Doricum est σκᾶπτον. pro σκῆπτρον. & πολύμαλος pro πολύμηλος hoc est πολυθρέμμων, πολύβοτος *pecorosus*. Nam μῆλον non solum *ouem* significat: sed etiam *pecus*. Fortè autem pecoris maximam partem oues constituebant. Per synecdochen autem πολύμηλον de omnibus alijs opibus intelligemus: fuit enim hæc regio, montibus, syluis, agris, pratis fœcunda: quam 4. Verr. Cicero ex Catonis sententia, *Cellam penuariam Reip. & ærarium vocat.*

δρέπων μέν. Poëticè, pro ἀπανθιζόμενος τῶν ἀρετῶν τὰς κορυφαίας. Hic intelligit τὸ τέλειον virtutum, Fortitudinis, Iustitiæ, Temperantiæ, aliarúmque. Est & hyperbole (Neque enim quisquam omnibus virtutibus præditus esse possit) sed eam mitigat vocabulo δρέπων. q. d. *carptim ex singulis virtutibus aliquid insignius sequitur.* Et κορυφὰς metaphoricè vsurpat: innuens virtutum insignia specimina. δρέπειν etiam est translatum ab ijs qui plantarum summitates decerpunt. Et obiter notandum vsitatiorem esse passiuam vocem. ἀρετᾶν πασᾶν Doricus genitiuus pro com. ἀρετῶν πασῶν. Has laudes confirmat Aeliani testimonium, quod prima huius Odes annotatione videas.

ἀγλαΐζεται δέ. Poëticum ἀγλαΐζομαι, pro λαμπρύνομαι, κοσμοῦμαι & simil. ab ἀγλαΐα poët. pro κόσμος. Nisi autem hæc sententia construatur cum præcedente ὃς ἀμφέπει, dictum erit ἀκαταλλήλως, pro ἀγλαϊζόμενος: vt congruat cum δρέπων. & μουσικᾶς ἀώτον pro μουσικῆς Doricè. Signif. igitur λαμπρύνεται ἐν μουσικῇ.

ἀώτῳ Translatum vocabulum, quo Musicæ suauitatem & amœnitatem exprimit. Nam nihil in planta flore est iucundius. Quam vocem multis locis, habet author, quum aliquid suauissimum & exquisitissimum denotat: Poëticè pro ἄνθος. ab ἄω spiro, quòd flores plerique iucundum odorem efflent. Scholiastes Musicæ florem explicat, & dicit esse τὰς ᾠδάς. Non possum probare Leoniceri sententiam, qui vix erraturum putat eum qui μουσικὴν bonas literas intellexerit hoc loco. Nam etsi μουσικὴ id significare possit: & Hiero μουσικώτατος euasisse dicatur apud Aelianum citato loco suprà: nihilominus sequentia satis supérque arguunt intelligendum hoc de Organica Musica. Cæterùm laudem hanc superioribus ἐπαγωγικῶς adiungit. Dictus fuit rex, diues, iustus, virtutibus omnibus insignis, nunc dicitur Musices peritus, quò veluti virtutes omnes, quæ ad vitam bene & iucundè agendam conferunt, complecteretur. At-

que vel ex hoc loco veterum in colenda Musica studium colligere est: de quo vide quæ refert Erasmus in prouerbium ᾄδειν πρὸς μυῤῥίνην *canere ad myrtum*. Item Athen. lib. 14. Dipnosop.c.10.11.13.

οἷα παίζομεν. Demetrius Triclinius relatiuum hoc similitudinis sumit, pro relatiuo demonstrationis, vt sit pro, *qua parte ludimus*. Rectè παίζομεν. Nam in conuiuio & mensa res seriæ non conueniunt, sed adhibendus iocus, & delectatio. Conuiuijs Musicam adhibebant veteres vt ex Homeri hoc versu declaratur, Φόρμιγγος θ' ἣν ἀμφὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην. Et apud eundem passim videre est eam adhiberi conuiuijs nuptialibus, familiaribus, aliísque: vt lib. 4. Odyss.

Ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα
Γείτονες, ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδαλίμοιο
Τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς Φορμίζων.

Nunquam sine lyra, cantúque epulabantur proci Penelopes. Sub finem lib. 1. Iliad. Apollo in Deorum conuiuio ad occasum vsque per totum diem lyram tenet. Finis autem Musices in conuiuijs non fuit sola delectatio, sed vt Plutarchus docet, ὡς ἱκανὴν ἀντισπᾶν, καὶ πραΰνειν τὴν τοῦ οἴνου ὑπόθερμον δύναμιν. Quam rationem etiam affert Athen. Dipn. l. 14.

φίλαν τράπεζαν. Puta vel προσφιλῆ *gratam*: vel φιλοποιὸν *amicitia conciliatricem*, quia compotationes amicos faciunt: vel secundum antè propositam Heinsij obseruationem, puta ἡμετέραν. Doricum φίλαν pro φίλην.

Ἀλλὰ Δωρίαν. Alia ad se ipsum apostrophe, qua προσφιλῆ θυμὸν hortatur, vt citharam capiat, quam Doriam appellat, vel ἱστορικῶς. Aiunt enim primos Parnassi incolas fuisse Δωριεῖς Dorienses, qui primi lyram compegerunt: vel μυθικῶς: quia Mercurius citharæ primus inuentor, eam Apollini dono dedit: Græcis δῶρον. Lat. *donum*. Vel μετωνυμικῶς: quòd ea Doricum melos canere vellet. Rectiùs quidem intelligas, si postremam acceptionem alijs anteponas. Nam Pindarus lyram suam Harmoniæ Doricæ accommodauit, & Dorica cùm grauitate, tum Dialecto, Hieronis epinicium concinnauit. Complures autem sunt Harmoniæ, Dorica, Aeolica, Ionica, Phrygia, Lydia. de quibus vide Apuleium in Asino. Lucian. in Harmonide. Athenæum lib. 14. Platon. in libris de Rep. Plutarch. in lib. de Musica.

ἀπὸ πασσάλου Solebant veteres πασσάλῳ ἀνακρεμάσαι suam supellectilem, & arma, vt ex Homero Odyss. 21. cernere est. Ἔνθεν ἐφεξαμένη ἀπὸ πασσάλου αἴνυτο τόξον. h. est. *Hinc extensa à clauo accepit arcum. Clauo suspendere*, in prouerbium venit. de quo vide librum Adagiorum titulo *Indiligentia*.

Φερενίκου. Pherenicus nomen equi Hieronis, ἀπὸ τοῦ φέρειν τὴν νίκην, ei impositum: de quo Bacchylides. Ξανθότριχα μὲν Φερένικον Ἀλφεὸν παρ' εὐρυδίναν πῶλον ἀελλοδρόμαν νικήσαντα. *Flauum Pherenicum, velocissimum equum, qui iuxta Alpheum latos vortices habentem vicit*. Equorum sic sunt nomina apud veteres. Apud Homerum Xanthus, Podarges, Aethon, Lampus: apud Aristoph. in Nebulis, Coppatias, & Samphoras. Solis equi, Phlegon, Aethon, Pyrous, & Eous.

νόον ὑπὸ γλυκυτάταις. Oratione prosa, ὑπέθηκε νόῳ γλυκυτάτην εὐπείαν λόγων, rectè diceres.

ὅτε παρ' Ἀλφεῷ, Loquitur καταχρηστικῶς, quia non est in ipso certaminis loco fluuius Alpheus: siquidem Pisa distat ab Elide stadijs quinquaginta. Fontes enim habet in Arcadia Alpheus, vnde originem ducens Elim circumfluit. Paulò antè citatus Bacchylides eodem pacto, παρ' Ἀλφεῷ νικήσαντα dixit.

σύτο. Poët. 3. per. sing. pl. q. per. pas. pro ἐσέσυτο. Præt. commun. habet σέσυμαι. vnde pl. q. per. ἐσεσύμην. sed poëtæ dicunt pro ijs ἔσσυμαι, ἐσσύμην, per hyperthesin. Tert. per. σύτο neglecto aug. pro ἔσσυτο. Verbum σεύομαι sign. *Impetu feror, irruo.*

δέμας Poët. pro σῶμα. dictum παρὰ τὸ δέειν. Quia corpus est animæ vinculum & carcer. Quæ est Themistij sententia apud Stob. serm. 119. τοῦτο γὰρ δέμας ὀνομάζουσιν, ὡς δεδεμένης ὑπ' αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ἐνταῦθα παρὰ φύσιν. *Corpus* δέμας *appellant, tanquam anima ab eo hoc in loco præter naturam* δεδεμένη, *ligata sit.* Huic astipulatur Macrob. in Somn. Scip. l. 1. Sed Eustath. quasi δῶμα τῆς ψυχῆς appellat: vel putat à δέμειν *struere*, deductum, ob structuram membrorum.

ἀκέντητον. hoc est. ἀμάστικτον. *Calcari non indigens.* ac proinde natura celer & alacer. Laus equi non parua: quam Homer. quibusdam equabus tribuit, ἄνευ inquit, κέντροιο θέεσαι. Fit ex α. priu. & κεντέω *pungo, stimulo.*

κράτει. Intellige τὴν νίκην. Cuius significationis exempla vide in Lexicis. δρόμοισι. Poët. & Ion. pro δρόμοις, & δεσπόταν Dor. pro δεσπότην. verbi προσμιγνύω similem significationem habent Lexica, vbi intransitiuè sumi videbis.

παράφρασις.

Syracusarum regi, quem equorum studium, & equestre certamen delectat. Cuius nunc gloria splendet in Elide, quò deduxit è Lydia, fortibus viris insignem coloniam, Pelops, quem amauit Neptunus terram continens, postquam Deorum commiseratione, is quem pater cæsum epulis apposuerat, in lebetē est cōiect⁹, recoctúmque vitæ restituit Clotho, & cui pro humero ab imprudēte Cerere absorpto repositus est eburneus præclarus. Multa sanè miranda scribuntur & dicuntur, ea tamen fabulosa. Quæ quanquam falsa sunt, scitè tamen mendaciorum fucis oblita mentem magis decipiunt, quàm veri sermones afficiunt.

ἐπῳδ. κωλ. ιγ'.

συρακόσιον, ἱπποχάρμαν
βασιλῆα. λάμπει
δέ οἱ κλέος παρ' εὐάνορι Λυδοῦ
Πέλοπος ἀποικίᾳ, τοῦ μεγασθενὴς
ἐράσσατο γαιάοχος Ποσειδῶν,
ἐπεί νιν καθαροῦ λέβητος ἔξελε
Κλωθὼ, ἐλέφαντι φαίδιμον
ὦμον κεκαδμένον.
ἦ θαύματα πολλά.
καί πού τι καὶ βροτῶν φρένα,
ὑπὲρ τὸν ἀληθῆ λόγον,
δεδαιδαλμένοι ψεύδεσι ποικίλοις
ἐξαπατῶντι μῦθοι.

μετάφρασις.

Syracusiū equis gaudentem regem. Splēdet autem eius gloria apud insignem viris Lydi Pelopis Coloniam: quem præpotens amauit terram continens Neptunus, postquam eum puro ex lebete exemit Clotho, eburneo humero splendidè ornatum. Sunt miranda multa: & vtique mortalium mentem, magis quàm verus sermo, variegatæ mendacijs diuersis decipiunt fabulæ.

Συρακόσιον. Systole pro Συρακούσιον metri causa. Legunt alij Συρακουσίων ἱπποχαρ-

μᾶν. *Syracuſanorum hominum equis gaudentium regem*, dicentes. Quia putant, vt refert Schol. Hieronem cum vincebat non eſſe Syracuſanum, ſed ab Aetna, cui nomen dedit, antè Catane appellatæ, Aetnæum cognominatum. Sed contra illos affirmat Didymus, tum iam Syracuſium, nondum verò Aetnæum appellatum. Quinetiam lectionem hanc reijcit metrum. ἱπποχάρμαν Doricè pro ἱπποχάρμην. Duplicem habet ſignificationem ἱπποχάρμης. dicitur *qui pugna gaudet equeſtri*. Nam χάρμη ſig. *pugnam*. Item *equo gaudens* à χαίρω. Reperitur & ἱπποχάρμης. Regi conueniens epitheton. Conſtat autem Principes olim ad hanc victoriæ gloriam equos ſtudiosè aluiſſe, & exercuiſſe. Qui enim potuiſſet in hoc certamine Pherenicus ſine calcari ſua ſponte corpus ad curſum accommodare, non priùs exercitatus, præſertim per dies illos ad præparationem conceſſos? Itaque non caſu, ſed ſcientia, reíque ſtudio cum Pherenico victoriam reportauit. Ad hunc vſum præcipuè alebantur & formabantur equæ: vnde Virg. Georg. 2. dicitur *mittere Eliadum palmas Epirus equarum*. Quod & colligere eſt ex Plutar. in vita M. Caton. τῶν δὲ Κίμωνος ἵππων, αἷς Ὀλύμπια τρὶς ἐνίκησεν, καὶ ταφαὶ πλησίον εἰσὶ τῶν ἐκείνου μνημάτων. *Equarum Cimonis, quibus Olympia ter vicerat, ſunt etiam ſepulchra prope illius monumenta*. vbi & habetur quis honor illis mortuis tribueretur.

βασιλῆα Ionicus accuſat. pro comm. βασιλέα. Notandum tria Epitheta cum ſuperiore ſubſtantiuo δεσπόταν, quod ad Pherenicum equum refertur, cohærere: primum patriam, Syracuſas: ſecundum, ſtudia: equorum curam: tertium dignitatem, & vitæ conditionem, regni dominationem, explicat.

λάμπει δέ οἱ κλέος. Laudis amplificatio à loco victoriæ. Notus apud Siculos Hieron erat, & bene audiebat, ob iuſtam regni adminiſtrationem, aliáſque virtutes. Sed iam longiùs eſt notior apud Peloponneſios vbi Olympijs deuictis claret. Ambiguum eſt ad vtrum referatur hæc ſententia, ad equum-ne, an ad Hieronem. Poteſt ad vtrumque referri commodè: ſed ad Hieronem magis propriè.

παρ' εὐάνορι. Εὐάνωρ. Dor. pro εὐήνωρ. Hoc eſt καλοὺς καὶ ἀνδρείους ἄνδρας ἔχουσα. Sic εὐάνδρον χώραν, ſynonyma voce legimus 1. Pyth. Coloniam Pelopis πελοπηΐας intellige Elidē. Quia regno, filiáque Oenomai potitus, Lydiam reliquit, Elidémque incoluit, ac totam Cherſoneſum à ſe Peloponneſum denominauit.

Λυδοῦ. Ex præſenti loco Lydius fuit Pelops. Sed vt annotat Schol. alij Paphlagonem, alij Græcum ex Oleno oriundum dixerunt. Sed veriſimilius eſt Lydum illum fuiſſe, ſiquidem pater eius Tantalus, Imolo patre Lydiæ rege eſt genitus, vt refert Zezes hiſt. 10. Chil. 5.

τοῦ μεγασθενής. Articulus præpoſitiuus pro relatiuo οὗ. paſſim apud poëtas. Duo ſequuntur epitheta Neptuni. μεγασθενὴς à μέγα & σθένος. Sic dictus à magnitudine imperij, ſiquidem mare eſt ampliſſimum, cui præeſt: vel à maris violentia, & marinarum beluarum ferocitate, quam regit. Deinde γαιάοχος hoc eſt τῆς γῆς συνεκτικὸς *terram continens*; ἀπὸ τοῦ γαῖαν ἔχειν. Nam mare terras ambit: vnde & Ἀμφιτρίτη maris Dea. Errat Leonicerus qui hanc vocem, *terra concuſſor* vertit, non enim eſt ἐννοσίγαιος, vel ἐνοσίχθων. ſed γαιάοχος. quam vocem fuſiùs explicant Lexica.

ἐρ[illegible]σατο. Geminato σ. pro ἐράσατο neglecto augmento. 3. perſ. Aor. med. tanquam ab ἐράζομαι. Sic Heſiod. in Theog. Μνημοσύνης ἐξαῦθις ἐράσατο. Hìc Pelopis coloniæ facta mentione digreditur ad eius hiſtoriam. In qua digreſſione tria explicantur. Primò διήγημα μυθῶδες *narratio fabuloſa*. 2. ἐπίκρισις *cenſura*, qua in vanitatem veterum fabularum inuehitur. 3. veriora ſeſe narraturum promittit. Explicat Aretius hunc Neptuni amorem, quòd Inſulam ambit mare, quod amoris videtur eſſe. Paulò aliter mox explicabimus.

ἐπεί νιν. Antiquum νιν pro αὐτόν. Illud διήγημα μυθῶδες quod author perſtrinxit breuiter, pluribus ad loci lucem exequar. Tantalus cùm aliquando à Dijs ad conuiuium fuiſſet vocatus, vt parem gratiam referret, eos hoſpitio excepit, lautáſque epulas apparauit, & cæſum filium ad conuiuij magnificentiam appoſuit. Sed cùm hæc Dij cognouiſſent, ab epulis abſtinuerunt. Sola Ceres neſcia, humerum deuorauit, cùm quæſita filia rediuiſſet. Miſerti verò Dij eum rurſus in lebetem iecerunt, recoctúmque vitæ reſtituerunt, & pro abſorpto humero eburneum repoſuerunt, qui Pelopidis, vt Spartiatis pilum, ſigno fuit: vt teſtatur Iſacius. Clotho autem vna Parcarum ex lebete puro Pelopem exemit: exemptum, Neptunus amauit. Quo falulæ inuolucro videntur veteres innuiſſe, hominum officij eſſe quum beneficijs à Deo cumulantur, gratos ſe præſtare, ita vt neque rebus chariſſimis parcant, non liberis ipſis. Quod ſi fecerint, res amiſſas diuina ope facilè recuperauerint, imò ſi vitam prodegerint, eam receperint. Neptunus exemptum lebete Pelopem amauit, quia antequam ad incrementum naturalis caloris perueniſſet, naturáque ſuperuacaneos humores concoqueret, fuiſſet ille valetudinarius. Sed cùm veniſſet ad pubertatem vigente magis natiuo calore ſanus euaſit. Dictúſq; eſt à Neptuno amatus ex quo conualuit, quia filij eius, & amici, viri ſtrenui ac bellicoſi fuerunt. Quod cum ratione Phyſica conuenit, teſte Ariſtot. in hiſt. Anim. vbi ſcriptum reliquit multos ad pubertatem vſque fuiſſe valetudinarios, qui emiſſo ſemine ſani facti ſunt, aut contrà. Qua ſi conſtitutione corporis fuerit Pelops, bene illum δὶς ἡβήσαντα Lycophron appellauit. Denique Clotho è lebete exemit, quippe ipſi erat πεπρωμένον reuiuiſcere: neque enim, ſi valetudinarius erat, verè viuebat. *Non eſt viuere, ſed valere vita*, Martialis ait.

ἐλέφαντι φαίδιμον. Eburneo humero putarunt nonnulli opes & potentiam ſignificari. Dictum fuiſſe Pelopem à Tantalo patre cæſum, epulíſque Deorum appoſitum: quòd inſigni iniuria filium affeciſſet. Quem Dij poſtea miſerti recoquendum curarunt, & eburneo humero inſtruxerunt: hoc eſt, beneficijs innocentem leuarunt, ſcilicet opum magnitudine, nominis celebritate, ac potentia. Ebur enim diuitias, humerus potentiam denotat. Vnde apud Homerum omnia magni pretij finguntur eburnea vel aurea. Fuit diues, vnde *Pelopis talenta*. Potens, qui Peloponneſum tenuit.

κεκαδμένον. Part. præt. paſſ. Doric. pro κεκασμένον. mutato σ. in δ. à κάζω. cuius præt. paſſ. κέκασμαι. Hæc verba Latinè redduntur à Virg. *humeróque Pelops inſignis eburno*. De hac fabula eiúſque ſenſu plura vide apud Nat. Comit.

ἦν θαύματα πολλά. Pro θαυμαστά ἐστι τὰ πολλά. Nec possum cadere in Aretij sententiam qui τὰ πολλά explicat per philosophicum illud ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ *vt plurimum*. Sensus enim est ὄντως τὰ πλεῖω τῶν πραγμάτων ἔκπληξις. καί που κατά τι παραφύουσιν ἔξω τοῦ ἀληθοῦς λόγου τὰς φρένας τῶν ἀνθρώπων, καὶ λόγοι ψεύδεσι ποικίλοις πεποικιλμένοι. *Sanè multæ res admirationem pariunt: & sermones varijs exornati mendacijs, hominum mentes à vera ratione abstrahunt.* sic Triclinius exponit. Porrò synceram hanc lectionem esse puto ἦ θαύματα πολλά, hoc est εἰσὶ πολλὰ θαυμαστά. vt τὸ ἦ non sit affirmatiua particula, sed mendosè legatur pro ἦν, quod sæpe vsurpatur pro ἐστί. & θαῦμα pro θαυμαστὸς sæpe, vt θαῦμα ἰδέσθαι. *mirabile visu:* vnde Triclinius exponit πολλὰ θαυμαστά εἰσιν. Sic θαύματα pro θαυμαστὰ sumere non erit opus. Mira illa consistunt in fabulis, vt sequentia docent. Propterea vt ait Natalis Comes, Sunt hæ solæ propè fabulæ quæ iucunda, quæ magnifica, quæ admirabilia fecerunt antiquorum poëmata, eáque locupletarunt. Quibus vt fidem facerent, possibilia plerunque excogitarunt, verisimilia pronuntiarunt: siquidem oportet vt *ficta voluptatis causa sint proxima veris*, alioqui non persuaderent.

ὑπὲρ τὸν ἀληθῆ λόγον. Huic sententiæ respondet illa Menandri Τὸ πιθανὸν ἰσχὺν τῆς ἀληθείας ἔχει ἐνίοτε μείζω, καὶ πιθανώτερον ὄχλου, *Probabilis oratio vim veritate habet aliquando maiorem, & persuadendo vulgo aptiorem.*

δεδαιδαλμένοι. Præt. pass. part. à δαιδάλλω. quod à poëtis vsurpatur pro κοσμέω & ποικίλλω. *orno, variego.* Sumptum à Dædalo artifice præstantissimo, à quo *Dædalea opera* dicta quæ nouo artificio & admirando fabricata sunt. De quo vide Erasm. in Chil. vbi citatur hic versus. Oportet igitur vt poëtæ fabulas suas arte mira construant. Nam vt esculenta boni succi per se sunt satis iucunda: sed insipida condimentis egent, vt grata reddantur. Sic veritas simplici oratione, mendacium multiplici colore persuadetur. Hinc Eurip.

Ἁπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ.
κοὐ ποικίλων δεῖ τἄνδιχ' ἑρμηνευμάτων.
Ἔχει γὰρ αὐτὰ καιρόν. ὁ δ' ἄδικος λόγος
Νοσῶν ἐν αὐτῷ φαρμάκων δεῖται σοφῶν.
Simplex est oratio veritatis,
Nec varijs eget interpretationibus bifariam.
Est enim opportuna per se: contrà sermo iniustus
Cùm æger in se ipso sit, pharmacis eget callidis.

ἐξαπατῶντι Dor. pro comm. ἐξαπατῶσι. Nam tertiam pluralem præsentis efferunt vt datiuum participij eiusdem temporis.

παράφρασις.

Sed hoc gratia poëtices efficit, quæ tam artificiosè fabulas contexit, vt nihil sit tam insolens, quod non reddat suaue, decus afferen-

στροφὴ β. κώλ. ιζ'.

χάρις δ', ἅπερ ἅπαντα τεύχει τὰ μείλιχα θνατοῖς,
ἐπιφέροισα τιμάν,
καὶ ἄπιστον ἐμήσατο πιστὸν

μετάφρασις.

Sed gratia poëtices. *quæ omnia facit quæcunque blanda mortalibus, afferens hono-*

do suis fictionibus : ita vt sua solertia credibile sæpe efficiat quod fidem omnem superat. At cum tempore veritas emergit, & innotescit. Verùm in fabulis nihil est de Dijs proferendum quod eorum honori detrahat (vt quum à Cerere deuoratum Pelopis humerum finxerunt) ne vlla blasphemiæ culpa teneamur. Fili Tantali Pelops, aliter & contrà quàm priores historici & poëtæ, hanc historiam narrabo. Dicam enim, cùm pater tuus legitimas epulas vicissim præberet Dijs apud Sipylum suam, te, à Neptuno ob tridentem insigni, fuisse raptum,

ἔμμεναι τὸ πολλάκις.
ἁμέραι δ᾽ ἐπίλοιποι,
μάρτυρες σοφώτατοι.
ἔστι δ᾽ ἀνδρὶ φάμεν
ἐοικὸς ἀμφὶ δαιμόνων καλά. μείων γὰρ αἰτία.
υἱὲ Ταντάλου, σὲ δ᾽, ἀντία προτέρων, φθέγξομαι,
ὁπότ᾽ ἐκάλεσε πατὴρ τὸν εὐνομώτατον
ἐς ἔρανον, φίλαν τε Σίπυλον,
ἀμοιβαῖα θεοῖσι δεῖπνα παρέχων,
τότ᾽ ἀγλαοτρίαιναν ἁρπάσαι,

rem, etiam quod est incredibile, solertia effecit sæpe esse credibile. Sed posteri dies testes sunt sapientissimi. Est autem homini dicere conueniens de Dijs honesta. Minor enim culpa est. Fili Tantali: te, contrà quàm priores, dicam: quando vocauit pater ad legitimas epulas, charámque Sipylum; mutuam Dijs cœnam præbens, tunc tridente inclytum Neptunum *rapuisse,*

Χάρις δ᾽. Αἰτιολογία, cur fabulis plus tribuatur quàm narrationibus veris. Quia nimirum ea est poëtices gratia, vt solerti inuentione, vt speciosa elocutione, de rebus fictis tanquam factis, & re ipsa existentibus agat: & sic miro lepore, & sermonis elegantia falsa pro veris supposita persuadeat. Post χάρις subaud. ποιητικῆς γραφῆς. Poëtica phrasis sic aliter reddi potest. χάρις δὲ τῆς ποιητικῆς, ἧς δύναμίς ἐστι ψυχαγωγική, καὶ ἅπερ ἐν ἀνθρώποις ἡδέα γίνεται, τὰ τοιαῦτα ποιεῖ πάντα, αἰδῶ τιμῆς ἀξίαν ἐπιτιθεῖσα ἑαυτῇ, πολλάκις μῦθοι ἐμηχανήσατο δοκεῖν πιστὸν, τὸ ἀπὸ τῆς ἑαυτῆς φύσεως ἄπιστον ὄν. vide Od. 14. Olymp. de Charitibus.

τά. Sume hic pro ἅπερ ἐστὶ, vel ὅσα. vox μείλιχος poët. est pro ἡδὺς vel γλυκύς. vt ab authore nostro Od. 8. Pyth. dicitur μείλιχος αἰὼν pro γλυκύς. θνατοῖς Dor. pro θνητοῖς. ἐπιφέροισα Dor. pro ἐπιφέρουσα. Item τιμὰν pro τιμήν. vsurpatur hic verbum ἐπιφέρω ea significatione qua ἐπάγω. Sic Lucian. dixit ἐπιφέρειν τούτῳ φήμην. *de hoc dicere.*

ἄπιστον ἐμήσατο πιστόν. Verbum μήδομαι (cuius Aor. 1. med. ἐμησάμην) est poëticum: quod Eustath. sic exponit, τὸ βουλευτικῶς μεταχειρίσασθαι, *inito consilio aliquid tractare.* Hîc sig. μήσασθαι, ταῖς βουλαῖς καὶ τῇ ἀγχινοίᾳ ποιεῖν τι. *aliquid consiliis, & solertia efficere.* Hæc ita declares: βουλεύεσθαι, ἐργάζεσθαι. Verum igitur est πολλὰ ψεύδονται ἀοιδοί. Item,

Miranda canunt sed non credenda poëtæ.

Hinc Ouid.

Exit in immensum fœcunda licentia vatum,
Obligat historica, nec sua verba fide.

ἔμμεναι. Hîc sume pro δοκεῖν vt annotat Triclinius. vel pro νομισθῆναι vt interpretatur Scholiastes.

Ἁμέραι δὲ ἐπίλοιποι. Hoc est, ὁ δὲ χρόνος προϊὼν, τὴν ἀλήθειαν ἀπογυμνοῖ. Elegans

ἐξομολογία, qua docet falſas narrationes ſuo tempore ſponte corruere, emergente veritate. In quam ſententiam à Schol. citatur Demoſthenes inquiens, τῷ χρόνῳ δὲ φωρᾶται καὶ περὶ αὐτὰ καταῤῥεῖ. Hinc ſenarius prouerbialis,

πάντ' ἀνακαλύπτων ὁ χρόνος πρὸς φῶς φέρει.

Omnia ſub auras tempus aperiens refert.

Vnde Gellius admonet quendã veterum poëtarum *Veritatem* temporis filiam vocaſſe. Quod hic ἁμέραι ἐπίλοιποι, ab Herodoto, ὁ ἐπίλοιπος χρόνος dicitur. Similem vide ſententiam Olymp.10. Antiſtr.3.

μάρτυρες σοφώτατοι. Similiter Thales Mileſius dicit τὸν χρόνον σοφώτατον ἁπάντων, ἀνευρίσκειν γὰρ πάντα. *Tempus rerum omnium ſapientiſſimum, vt quod cuncta adinueniat.*

ἔστι δ' ἀνδρὶ φάμεν ἐοικός. Pro πρέπον dicit τὸ ἐοικός: cui addit ἀνδρὶ emphaticè, quaſi dicat, *viri boni eſt officium.* φάμεν Ion. pro φάναι infin. verbi φημί. Diceres autem proſa, προσῆκον, ſeu πρέπον ἐστὶ τῷ ἀγαθῷ ἀνδρὶ περὶ τῶν Θεῶν εὔφημα λέγειν. Huc refer ſimilem Luciani ſententiam, Aiac. & Agamem. Dial. οὐ θέμις λέγειν τι περὶ τῶν Θεῶν. *Non fas eſt de Dijs quicquam dicere.* Sic non probat Plato quod dixit Homerus, Riſum Dijs ortum eſſe inextinguibilem. Οὐκοῦν Ὅμηρον, οὐδὲ τὰ τοιαῦτα ἀποδεξόμεθα περὶ Θεῶν, Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι Θεοῖσι. *Ergo neque Homerum audiemus quum dicit, Inextinguibilis riſus Dijs concitatus eſt.* Idem l. 2. de Rep. planiùs & pleniùs poëtas in his reprehendit Τί αὐτῶν μεμφόμενος λέγεις; ὅπερ, ἦν δ' ἐγώ, χρὴ καὶ μάλιστα, καὶ πρῶτον μέμφεσθαι. ἄλλως τε ἐάν τι μὴ καλῶς ψεύδηται. τί τοῦτο; ὅτε αὖ εἰκάζῃ τις κακῶς οὐσίας τῷ λόγῳ περὶ Θεῶν, καὶ ἡρώων οἷοι εἰσίν. *Quid in ipſis reprehendis? Quod & primò, & maximè reprehendo, eſt, præſertim quum aliquis non bene mentitur. Quid iſtud? quando quis verbis malè fingit quales Dij & Heroës ſint.*

μείων γὰρ αἰτία. Id eſt οὐδεμία ἐστὶν αἰτία. *Nulla eſt culpa* q. d. *Omnia de Dijs honeſta ſunt dicenda vt nulla blaſphemiæ culpa teneamur.* Vel μείων ſimpliciter intelligendum. q. d. *Satis frequenter multiſque alijs delictis Deos offendimus: ſaltem abſtinendum eſſet à dictis blaſphemis, honeſtáque illis tribuenda: & ſic minor eſſet culpa. Humanum enim eſt cadere, culpámque leuis lapſus venia dignantur. Sed impium illis indigna adſcribere, in quæ crimina maiora minoribus addita grauiùs animaduertunt.* Vel ſecundum Aretium ſume μείων αἰτία, pro *minor eſt cauſa.* vt ſit ſenſus. *Genio & conuiuijs indulgere minor eſt cauſa, ſeu minus eſt, quàm deceat Deos: Ergo de his neque cogitari, neque ſcribi debet.* Iudicet lector de his obſcurioribus.

υἱὲ Ταντάλου. Apoſtrophe ad Pelopem, qua honeſtiorem de Pelope & Tantalo narrationem pollicetur, quæ meliora dicat, quàm priores poëtæ & hiſtorici.

σὲ δ', ἀντία προτέρων φθέγξομαι. Schol. hoc φθέγξομαι ſumit pro δοξάσω & ἐγκωμιάσω q.d. ἐναντία καὶ ἕτερα οἷς εἶπον οἱ πρότεροι ποιηταὶ δοξάσω καὶ ἐρῶ. Sed ſimpliciùs velim ſumi cum Triclinio, ἐναντίως τῶν προτέρων ἱστορικῶν καὶ ποιητῶν φθέγξομαι καὶ ἐρῶ. Etenim φθέγγομαι, τὸ λέγω, ἀγορεύω, ſimpliciter ſignificat. Et cuiuis ſatis apparet authorem diuerſam, non laudem, ſed narrationem polliceri. Obiter hic notanda eſt ellipſis vocum ἱστορικῶν, ſeu ποιητῶν. Porrò ſic conſtruo φθέγξομαι δὲ

ἀγλαοτρίαιναν τότε σε ἁρπάσαι.

ὁπότ' ἐκάλεσε. Hinc vera ducitur narratio: & post ἐκάλεσε, suba. Θεὸς, post πατὴρ absolutè positum suba. ὁ σός.

εὐνομώτατον. Hoc est δικαιότατον. Sic appellat Tantali conuiuium, vt innuat, nihil mali in eo fuisse commissum: quod fuisset, si filium Dijs apposuisset. Item vt doceat æquissimum fuisse parem gratiam Dijs referre eos mutuo conuiuio excipiendo.

ἔρανον. Hoc epularum genus ab Athenæo sic definitur. Ἔρανοί εἰσιν αἱ ἀπὸ τῶν συμβαλλομένων ἀγωγαὶ, ἀπὸ τοῦ συνεράν, καὶ συμφέρειν ἕκαστον. Est igitur ἔρανος conuiuium, ad quod quisque pro se cibum & potum affert: sine quibus qui accedebat ἀσύμβολος dicebatur. Dici videtur ἀπὸ τοῦ ἐρᾶν: quòd ita inter se in amicitiæ symbolum homines comessaturi conueniant, qui ἐρανισταὶ vocantur. Metonymicè speciem pro genere sumas, vt sit ἔρανος idem quod δεῖπνον. Vel, quod magis probo, in propria significatione: vt Tantalus dicatur tecto tantùm, & mensa excepisse Deos, qui sua symbola, nectar scilicet & ambrosiam attulissent: siquidem non corruptibili cibo, prout mortales, sed incorruptibili vescebantur, & amicitiæ causa eidem mensæ accumbebant. δεῖπνον erat secundum Tantali mentem: ἔρανος secundum Deos.

φίλαν τε Σίπυλον. Hoc epitheton Sipyli vel ad Deos vel ad Tantalum refertur. Si ad Deos, intellige θεοφιλῆ, non enim locum, nisi gratum adimus. Si ad Tantalum, intellige ἰδίαν. Est autem Sipylus nomen homonymum montis & vrbis Lydiæ, ex qua Pelops oriundus. Sipylus à Stephano in Phrygia ponitur, sed harum gentium termini confunduntur frequenter ob viciniam.

δεῖπνον ἀμοιβαῖον. *Cœna mutua*. Dicit Aretius hoc esse ἑρμηνευτικὸν τοῦ ἐράνου: ne putemus Deos partes suas contulisse. Verùm non video quid obstet istud, quominus dicamus reuera fuisse collatitiam cœnam, ob causas suprà allatas. Volo Tantalum epulas humanas Dijs apposuisse; non tamen verisimile est Deos eas attigisse, sed nectar & ambrosiam, quibus epularentur, attulisse; quæ humanis oculis non cerneret Tantalus. Quare quod hic δεῖπνον ἀμοιβαῖον præbere se putauit, illi ἔρανον effecerunt. Nunc ἀμοιβαῖα dicit, quia prior à Dijs exceptus conuiuio fuerat.

Ἀγλαοτρίαιναν. Dor. pro ἀγλαοτρίαινην Epitheton Neptuni, quod hîc per ἀντονομασίαν pro ipso Neptuno habemus. Comp. ex ἀγλαὸς *splendidus* & τρίαινα *tridens*, insigne Neptuni. vel ab ἀγάλλομαι *exulto, gaudeo*, quòd eo exultet Neptunus, vt Iupiter fulmine, vnde τερπικέραυνος dicitur.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ιζ.	μετάφρασις.
Illo amore tui accenso, & in aureis equis sublatum in cœlum, vt ipsi Nectar & ambrosiam ministrares, quemadmodum Ioui Ganymedes, qui eundem in	δαμέντα φρένας ἱμέρῳ, χρυσέαισιν ἀν' ἵπποις ὕπατον εὐρυτίμου ποτὶ δῶμα Διὸς μεταβᾶσαι. ἔνθα δευτέρῳ χρόνῳ	*Cùm domitus esset cupidine, auratis in equis vt in altißimam latè honorati Iouis domum transferret.*

vsum ante tua tempora raptus est. Quare cùm non ampliùs apud homines cōspicereris, & te quæsitum missi à matre viri non inuenissent, neque reduxissent, ilico sumpta hinc occasione calumniandi, clam dixit aliquis ex vicinis inuidis, te ad ignem in lebete elixatum, dissectísque cultro membratim carnium extremitatibus, ac mensæ appositis, distributum & esum à Dijs ad conuiuium vocatis.

ἦλθε καὶ Γανυμήδης
Ζηνὶ τωὔτ' ἐπὶ χρέος.
ὡς δ' ἄφαντος ἔπελες, οὐδὲ ματρὶ πολλὰ μαιόμενοι φῶτες ἄγαγον,
ἔννεπε κρυφᾷ τις αὐτίκα φθονερῶν γειτόνων,
ὕδατος ὅτι τε πυρὶ ζέοισαν ἀμφὶ ἀκμὰν
μαχαίρᾳ τάμον κατὰ μέλη,
τραπέζαισί τ' ἀμφὶ δεύτατα κρεῶν
σέθεν διεδάσαντο, καὶ φάγον.

Quò posteriori tempore venit & Ganymedes Ioui ad eundem vsum. Postquam autem nusquā conspicuus fuisti, nec matri qui te multum quærebant viri adduxerunt: dixit clam statim aliquis ex inuidis vicinis, quod circa feruentem igne vehementiā aquæ gladio membratim dissecuissent, & mensis extremitates carnium tuarum distribuissent, & comedissent.

δαμέντα φρένας ἱμέρῳ. Diceres oratione prosa: *μαλαχθέντα πόθῳ τὸν νοῦν.* Est part. Aor. 2. ἐδάμην à δαμάω. *domo.* Quia verò profitetur honesta de Dijs dicere Pindarus, hic amor de honesto est intelligendus: nequis putet mascula libidine Neptunum exarsisse, & hunc, vt Ganymedis raptum interpretetur, quem nonnulli non ad ministranda Ioui pocula, sed ad stuprum fuisse raptum crediderunt.

χρυσέαισιν. pro comm. χρυσέαις. & hoc pro χρυσῷ ἐν ἅρματι, *aureo in curru* qui ab equis traheretur. Aureos autem equos, ab ornamentis, appellat, quæ auro essent distincta.

εὐρυτίμου Compositum vocabulum ex εὐρὺς *latus* & τιμὴ *honor*, vt sit εὐρύτιμος, *qui longè latéque honoratur.* ποτὶ Dor. pro πρὸς.

δῶμα Διὸς Periphrasis cæli. Ambiguum autem est vtrum in sui, an in Iouis gratiam, Neptunus Pelopem rapuerit. Malim ad Neptunum referre, qui Pelopis amore captus, eum pincernam habere voluit, vt Ganymedis amore captus Iupiter, eum quoque per aquilam rapuit eundem in finem. Ministerium huiusmodi Iouis in domo exercebatur, vbi Deorum cœtus epulari solebat.

μεταβᾶσαι. Dor. pro μεταβῆσαι. Inf. Aor. 2. verb. μεταβαίνω *transeo.* Sed hoc loco μεταβατικὸν est pro μεταβιβάζω *transfero*, μεταφέρω. Et construi debet μεταβᾶσαι cum præcedenti ἁρπάσαι. Nisi vt sentit Aretius, elliptica sit oratio, & subaudiendum sit φημὶ, vel simile quid. At melior altera constructio.

ἔνθα δευτέρῳ χρόνῳ. Obserua hyperbaton, nam ad superiora pertinet δευτέρῳ χρόνῳ, vt temporum constet ordo. Sic ergo construendum, ποτὶ δῶμα Διὸς μεταβᾶσαι δευτέρῳ χρόνῳ, ἔνθα ἦλθε καὶ Γανυμήδης. &c. & reuera Pelops tempore posterior est Ganymede.

Γανυμήδης. Ganymedes Trois filius, à γάνυμαι *lator*, & μῆδος *consilium*, dictus: quasi *prudentia & consilio exultans.* Cuius rei amore captus Iupiter cum ad se rapuit.

rapuit. Neque enim, teste Xenophonte, propter libidinem, sed honesti, & sapientiæ nomine id factum est. Paucis autem, cùm id huic loco conueniat, vbi honestè de Dijs sentiendum affirmatur, sensum huius fabulæ persequar. Ganymedes significat hominis animam consilio & prudentia munitissimam. Hunc raptum fingunt, quia numini nihil est amabilius quàm vir prudens & sapiens, quem his virtutibus ad diuinam naturam propè accedentem, Deus ad se rapit. Ioui autem pocula ministrare, nihil est aliud quàm sapientiæ incumbere. Sic & Pelopis raptus est exponendus.

τὤυτ᾽ ἐπὶ χρέος. Dor. & poët. pro τὸ ἀυτὸ. fit per crasim à τὸ & ἀυτὸ. articulo & pronomine, & ex ο. & α. fit ω. vt in Λητόα Λητῶ. Quia verò hîc sequens dictio initium ducit à vocali, ο finale amittitur, & accentus in primam syllabam retrahitur. χρέος autem *vsum* à consequenti intellige διακονίαν. i. *ministerium*. τὤυτῷ μηνὸς *eodem mense*, Olymp. 13. pro χρέος communiùs diceres χρείαν.

ὡς δ᾽ ἄφαντος. Non conspicuus fuit Pelops, postquam à Neptuno raptus in cœlum translatus est. Quia qui student sapientiæ, & ad cœlestes eriguntur contemplationes, consortium, conspectúmque hominum fugiunt vt intra se toti recipiantur. Lucas Euang. cap. 24. hoc vocabulum vsurpat eodem sensu, ἄφαντος ἐγένετο ἀπ᾽ ἀυτῶν. *ab eorum conspectu euanuit*. ἔπελες autem est imperf. verb. poëtici πέλω, aliàs πέλομαι. *sum*. ματεὶ. Dor. pro μητεὶ.

μαιόμενοι. hoc est ζητοῦντες. Μαίομαι poët. est pro ζητέω, ἐρευνῶ. Qua in significatione hîc vsurpatur. Aliàs pro ἐπιθυμῶ vt Od. 8. Olymp. μαιομένων μεγάλαν ἀρετὰν θυμῷ λαβεῖν. *cupientium magnam virtutem animo consequi*. Originem ducit à μάω vel μαιμάω, τὸ ὁρμῶμαι, προθυμοῦμαι *cupio, gestio*. ἄγαγον Dor. pro ἤγαγον. Aor. 2. ver. ἄγω. Ἐννεπε. redupl. ν. pro ἔνεπε. Imperf. verbi poët. ἐνέπω. aliàs est imperat. vt Odyss. initio ἄνδρα μοι ἔννεπε. *Dic mihi musa virum*. κρυφᾶ Dor. pro κρύφα. Dicitur etiam κρυφῆ. & deducitur à κέκρυφα præt. verbi κρύπτω.

φθονερῶν γειτόνων. Huius mendacij authores facit vicinos, in quos plerunque cadit inuidia; vnde olim Hesiod. ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων. Est autem inuidiæ ea natura, vt omnia interpretetur in peius.

πυρὶ ζέοισαν. Dor. pro ζέουσαν. q.d. εἰς ὕδωρ ζέον ἀκμαίως. Deinde ἀκμαὶ pro ἀκμὴν, Dor. & τάμον. neglecto augmento pro ἔταμον Aor. 2. verbi τέμνω. & τραπέζαισι poët. pro τραπέζαις. Ἀμφὶ δεύτατα. Hoc vt exponi debeat, dubium est. Schol. ἔσχατα καὶ μικρότατα interpretatur: vt sint minutissimæ carnium particulæ, quoniam, inquiunt, in diuisione, & dissectione victimarum, quod minutissimum, id postremum est. Vel μετὰ τὸ σῶμα μέλη δεύτερα, vt sunt χεῖρες, πόδες, κεφαλή. Vel δεύτατα, βεβρεγμένα τῷ αἵματι i. *pollutа sanguine*. Hunc locum citat Athenæus ad probandum secundas mensas: & sic differt ab expositionibus istis illius sententia. Eius verba hæc sunt. ὅτι γὰρ ἦσαν καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αἱ δεύτεραι τράπεζαι, πολυτελῶς μεμεριμνημέναι, παρίστησι Πίνδαρος ἐν Ὀλυμπιονίκαις, περὶ τῆς Πέλοπος κρεουργίας διηγούμενος, τράπεζαισί τ᾽ ἀμφὶ δεύτατα. &c. i. *fuisse etiam apud antiquos secundas mensas sumptuosè apparatas, ostendit Pindarus in Olympionicis, de concisis carnibus Pelopis, ita loquens*. &c. Quòd si hunc sequamur, τὸ, ἀμφὶ δεύτατα exponemus, *circa mensas secundas*. h. e. *circa conuiuij*

exitum. Et hæc opinio veriſimilior videri poſſit, quia ad epularum magnificentiam, dixerunt Pelopem à Tantalo appoſitum. In ſecundis autem menſis, non ſolùm delicatiſſima, ſed etiam magnificentiſſima dantur.

παράφρασις. | ἐπῳδ. κῶλ. ιγ. | μετάφρασις.

Quia verò abſurdum eſt helluonem appellare Deorum aliquem, in hanc non venio ſententiam: ſed honeſta de Dijs loquor, vt culpa vacem: ac ne maledicentia damnum capiam. Nam Dijs maledixiſſe ſæpe nocet. Quòd ſiquem hominẽ Dij honore cumulauerunt, fuit hic Tantalus. Sed hac fœlicitate vti neſciuit, faſtúque animum extulit; propter quem in pœnæ irrogationem Iupiter ſcelerum vltor, ipſius capiti ſaxum ingens ſuperappendit, quod cùm demouere cupiat, nec tamen poſſit, mœrore & ſollicitudine ſemper angitur.

ἐμοὶ δ' ἄπορα γαστρίμαργον
μακάρων τιν' εἰπεῖν.
ἀφίσταμαι. ἀκέρδεια λέλογχε
θαμινὰ κακαγόρως. εἰ δὲ δή τιν' ἄνδρα θνατὸν Ὀλύμπου σκοποὶ ἐτίμασαν, ἦν Τανταλος οὗτος. ἀλλὰ γὰρ
καταπέψαι μέγαν ὄλβον οὐκ ἐδυνάσθη. κόρῳ δ' ἕλεν
ἄταν ὑπέροπλον,
τάν οἱ πατὴρ ὑπερκρέμασε, καρτερὸν αὐτῷ λίθον.
τὸν αἰεὶ μενοινῶν κεφαλᾶς βαλεῖν,
εὐφροσύνας ἀλᾶται.

Mihi verò abſurdum eſt helluonem Deorum aliquem appellare. Abſtineo ab hoc. *Noxa ſortitur crebrò maledicos. Quòd quem virum mortalem Olympi cuſtodes honorauerunt, fuit Tantalus hic. Sed enim concoquere magnam fœlicitatẽ non potuit: ſed ſaturitate accepit damnum immenſum, quod ei pater* Iupiter *ſuperappendit, validum lapidem, quem ſemper cupiens à capite depellere, à lætitia aberrat.*

ἐμοὶ δ' ἄπορα. Iſtud ἀντὶ τοῦ ἄπορον, inquit Triclinius. Et hoc puto pro ἄτοπον. hîc ellipſis notanda τοῦ ἐστὶ, vel δοκεῖ. Et μάκαρες vt & ab alijs poëtis dicuntur ſimpliciter οἱ Θεοί.

γαστρίμαργον. Exponit Triclinius μάργον, ἤγουν μαινόμενον τὴν γαστέρα, τοῦτ' ἐστὶν, ἀκρατῆ τῆς γαστρός. Idque rectè. Nam dicitur γαστρίμαργος helluo, à γαστὴρ & μάργος quaſi μὴ ἀργὸς *qui impigro eſt ventre, & in eo curando & inferciendo ſedulus*. Ariſtot. ἠθικ. Nichom. l. 3. c. 11. λέγονται γαστρίμαργοι, ὡς παρὰ τὸ δέον πληροῦντες αὐτήν. *Vocantur helluones, vt qui præter decorum ventrem impleant*. Tradit Magnum etymolog. huius vocabuli etymon apertè ſatis ab Ariſtotele indicatum, quum τῷ περὶ τῶν ζώων declarat quodnam ſit illud animal μάργον, quod ex putredine inter terram & aquam naſcitur, & ex quo natum eſt non deſinit γηφαγεῖν, donec terra perforata in ſoli ſuperficiem erumpat: vnde factum dicit vt qui priſcorum Philoſophorum ætatem ſunt ſecuti, τοὺς πολυφάγους, γαστριμάργους appellent: q. d. *circa ventrem inſanos*, quòd nihil aliud, niſi ingluuiem curent.

ἀφίσταμαι. Hoc eſt, πόῤῥω γίνομαι τοῦ τοιαῦτα περὶ Θεῶν λέγειν. *Procul ab eo abſum, vt de Dijs talia dicam*. vel ſumitur. pro ἀπέχομαι. Eſt autem ἦθος poëtæ, pietatem & bonos mores declarans. Sumitur ἀφίσταμαι pro ἀπέχομαι. vt ἀφίστασθαι τῆς κληρονομίας *abſtinere ab hæreditate*.

ἀκέρδεια, Pindaricum vocabulum pro βλάβη. Ex α. priu. & κέρδος *lucrum* q. d. *Non lucrum*, vel, *illucroſitas*. Notanda αἰτιολογία cur mala de Dijs non ſint dicenda:

quia maledicos damnum ſequitur. Huic reſpondet illud Lucani, l.3. de bel. ciuili. *-quis enim læſos impune putaret Eſſe Deos?*

κακαγόρως. Duplici Doriſmo pro κακηγόρους: nam ου in ω vertunt per omnes caſus tertiæ declin. & η in α mutant. à κακῶς & ἀγορεύειν.

εἰ δέ τιν' ἄνδρα. Epanodos ad fabulam Tantali: hic θνατὸν & ἐτίμασαν Dor. pro θνητὸν, & ἐτίμησαν. In quo autem conſiſtat honor quem à Dijs accepit Tantalus, ex ipſius hiſtoria colligere licet, Quum ſcilicet ad Deorum epulas eſt vocatus, & rerum diuinarum cognitione, quod pauciſſimis contingit, eſt imbutus.

Ολύμπου σκοποί. Periphraſis τῶν Θεῶν, qui è cœlo, Prophanis crediti ſunt, tanquam è ſumma ſpecula res humanas intueri. Hìc enim Olympus pro cœlo accipitur, qui mons eſt de quo hac Oda diximus: hinc Ολύμπιοι, & Ολύμπια δώματ' ἔχοντες à poëtis dicuntur Dij. σκοποὶ ὀλύμπου hoc eſt ἔφοροι τοῦ οὐρανοῦ.

ἀλλὰ γὰρ. Alij dixerunt propter facinus in Pelope cõmiſſum, irrogatam Tantalo pœnã. Sed aliã hic aſtruit cauſam, nimirũ faſtũ & inſolentiã, ob quã rebus ſecundis vti neſciuit. In καταπέψαι metaphora eſt ſumpta à corporis humani parte, cuius eſt cibos concoquere. Nam vt ventriculus copia ciborum obrutus turget, interdum euomit, interdũ torquetur: ſic homines natura ſunt comparati vt in proſperis rebus ſe non contineant, ſed ſupra modum efferant, vnde caſu graui decidũt. Hinc ſapientum monita. εὐτυχῶν μέτριος ἴσθι. ἀτυχῶν δὲ φρόνιμος. & Horatius. *-ferre magnam Diſce fortunam.*

κόρῳ δ'. Satietatẽ hìc intellige ἀλαζονείαν & ὄγκον. Ab antecedẽti cõſequẽs: ſolẽt enim qui fortunæ bonis tanquã ſaturi turgent, inſolẽtes eſſe. Vnde illud Theognidis,

τίκτει τοι κόρος ὕβριν, ὅταν κακῷ ὄλβος ἕποιτο.
Faſtum copia gignit, opes vbi prauus adeptus.

ἕλεν. Eſt Aor. 2. verbi αἱρέω, neglecto augmento pro εἷλεν. & ἄταν Dor. pro ἄτην. Ατη noxa. βλάβη, πῆμα, ζημία. quam ὑπέροπλον per traiectionem dicit, ἀμήχανον *ineluctabilem*, vel ὑπερβολικὴν *ſummam*. ὑπέροπλος vox eſt poëtica, quaſi *omnia ſuperans arma*. In ἄταν eſt ἀντονομασία: ſiquidem ita *lapidem* appellat, qui cauſa eſt τῆς ἄτης. τὰν verò Dor. pro τὴν & præpopoſitiuus articulus pro ſubiunctiuo. πατὴρ ſc. ἀνδρῶν τε Θεῶν τε Iupiter.

λίθον καρτερόν. hoc eſt ἰσχυρὸν vel μέγαν. Sunt qui tradunt Tantalum rerum naturalium ſciẽtia claruiſſe, ac demonſtrare voluiſſe, ſolẽ eſſe ignitũ ferrũ vel lapidẽ, atque ob eã rẽ capiti eius lapidẽ. i. ſolẽ imminere. Nã Phyſici ſolẽ vocari lapidẽ aſſeuerant, vt apud Anaxagorã, & Euripidẽ in Oreſte liquet. Hæc annotat Leonicerus. De hoc ſupplicio facit mentionẽ Euripides, ſed aliã eius cauſã, nimirum linguæ impotentiam dicit.

Διὸς πεφυκὼς ὡς λέγουσι Τάνταλος,
Κορυφῆς ὑπερτέλλοντα δειμαίνων πέτρον,
Αέρι ποτᾶται, καὶ τίνει ταύτην δίκην,
Ὡς μὲν λέγουσιν, ὅτι Θεοῖς ἄνθρωπος ὤν,
Κοινῆς τραπέζης ἀξίωμ' ἔχων ἴσον,
Ακόλαστον ἔσχε γλῶσσαν, αἰσχίστην νόσον.

Nihil autem aliud eſt lapis ille capiti perpetuò imminens, quàm labor aſſiduus, & ſtudium proficiendi in rerum cognitione: quod ſiquidem fit ignoran-

tiam depellendo, contra quam noctes diésque luctandũ est, exedit animũ cura vincendi, reijcit omnes corporis voluptates, in quibus versatur maxima vitæ iucunditas: ac quanuis aliquando amouere velit hanc discendi solicitudinem, nequit tamen: ea enim imposita est necessitas, quam optimè mortaliũ omniũ agnouit Ecclesiastes c. 1. v. 13. *Hanc negotiationem molestam dedit Deus filijs Adam, vt in ea se affligant. In multitudine sapientiæ multa ira: & qui addet sapientiam addet dolorem.* Vide Natal. Comit. qui pluribus hanc fabulam persequitur. Satis est quæ ad hunc locum pertinent attulisse. Τάνταλος autem dictus, authore Platone quasi ταλάντατος *miserrimus.*

τὸν pro ὅν, αἰεὶ pro ἀεί. μενοινῶν à poëtico μενοινάω vel μενοινέω idem quod in prosa προθυμοῦμαι. βαλεῖν simplex pro composito ἀποβαλεῖν hoc est ἀπώσασθαι. εὐφροσύνας Dor. pro εὐφροσύνης. & ἀλᾶται ab ἀλάομαι poëtico, pro ἁμαρτάνω: quæ duo genitiuum regunt: sic ἁμαρτάνειν τῆς ὁδοῦ *aberrare à via.* Totam hanc periodum sic prosa efferres. Ἀλλ' οὐκ ἐδυνήθη ἀπολαῦσαι τῆς εὐδαιμονίας. ἀλαζονείᾳ δὲ μεγίστην ζημίαν εἷλεν, ἐπεὶ ὁ Ζεὺς ὕπερ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ λίθον μέγαν ἀπήρτησεν, ὅντινα προθυμούμενος ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀπώσασθαι, τῆς εὐφροσύνης ἁμαρτάνει. Vocem ἀλᾶται Leonicerus & Aretius interpretantur τιμωρεῖται *punitur*: sed nullam huius verbi significationem huiusmodi reperio.

παράφρασις.

Quia etiam nectar, ambrosiamque, quibus Dij fouent immortalitatem, furatus est, vt eã coæqualibus daret compotoribus: non solùm ipsi impositum est vt vitam ærumnosam & laboriosam viuat, quum præter illas tres pœnas, esuriendi, sitiendi, standi, quarta adhibita est, scilicet saxum capiti imminens. Sed etiam filius ipsius Pelops, qui Iouis in domo immortalitatem degustauerat, ad mortales homines, mortẽ suo tẽpore obiturus, est relegatus. Vnde apparuit quàm sit hallucinatus, quũ se furtũ illud Dijs inscijs commissurum putauit: siquidem illis omnia videntibus fuit conspicuum, & postea vindicatũ. Postea verò demissus ad mortales Pelops, cũ ætatẽ florentẽ, & maturã attigisset, eiúsque mentũ nigra barba tegeret, cõiugiũ est meditatus, ei paratũ qui Oenomaũ vicisset.

στροφὴ γ. κῶλ. ιζ.

ἔχει δ' ἀπάλαμον βίον
τοῦτον, ἐμπεδόμοχθον,
μετὰ τριῶν τέταρτον
πόνον, ἀθανάτων ὅτι κλέψας
ἁλίκεσσι συμπόταις
νέκταρ ἀμβροσίαν τε
δῶκεν. οἷσιν ἄφθιτον
θέωσαν. εἰ δὲ Θεὸν
ἀνήρ τις ἔλπεταί τι λασέ-
μεν ἔρδων, ἁμαρτάνει.
τοὔνεκα προῆκαν υἱὸν
ἀθάνατοι οἱ πάλιν
μετὰ τὸ ταχύποτμον
αὖθις ἀνέρων ἔθνος.
πρὸς εὐάνθεμον δ', ὅτε φυὰν
λάχναι νιν μέλαν γένειον ἔ-
ρεφον,
ἑτοῖμον ἀνεφρόντισεν γάμον,

μετάφρασις.

Habet autem auxilio carentẽ vitã hanc, constãter ærumnosam, cum tribus quartũ laborem, quòd furatus Deorum, coæqualibus cõpotorib⁹, nectar ambrosiámque dederit, in quibus immortalitatẽ posuerũt. Quòd si Deum vir aliquis sperat latere quippiam faciens, fallitur. idcirco demiserũt filiũ immortales ei rursum ad breuis æui hominum genus. In florida autem ætate, quũ lanugo nigrum eius mentum tegeret, paratas nuptias animo volutauit.

ἔχει δ' ἀπάλαμον βίον. Hoc est, διάγει δὲ βίον τοῦτον διηνεκῶς μοχθηρὸν, πρὸς ὃν οὐκ ἔστι τι μηχανήσασθαι, καὶ ἀπαλλαγῆς ὁδὸν εὑρίσκειν, παλάμης, τοῦτ' ἔστι, βοηθείας καὶ τέχνης τυχόντα. *Vitam hanc viuit perpetuò laboriosam, aduersus quam nihil moliri poßit, &*

liberationis viam inuenire, auxilium & artem nactus. Cæterùm ἀπάλαμος peculiari huius loci significatione, exponi debet, *Insuperabilis, ineluctabilis*, cui nulla arte nec ope obsisti potest, ἀμήχανος, ἀνεκπάλαιστος. Sic Virg. *ineluctabile tempus*, Item *ineluctabile fatum*. Fit ex α. priu. & παλάμη. Hoc est τέχνη, βοήθεια. vt apud nostrum authorem Olymp. 10. Θεοῦ σὺν παλάμᾳ. *Ope diuina*, & Theog. παντοῖαι βιότου παλάμαι. *Vitæ adminicula*, siue *subsidia*.

ἐμπεδόμοχθον. Componitur ἐμπεδόμοχθος ex ἔμπεδον poët. aduerb. pro quo comm. dicas σταθερῶς, βεβαίως, διηνεκῶς, *firmiter, constanter, perpetuò*, & μόχθος *labor, ærumna, dolor*. Itaque sign. *in perpetuis ærumnis versantem, constanter laboriosum*. Itaque non probo Aretij sententiam qui deducit hoc vocabulum ab ἐμπεδάω, *alligo, vincio*, Nam non simpliciter innuit author, vinctum fuisse ærumnis, sed perpetuo dolori addictum. Sic & malè Leonicerus ἀπάλαμον vertit *imbellem*. Nam legendum fuisset ἀπάλαμνον, hoc est ἄναλκιν.

μετὰ τριῶν τέταρτον. Ambigitur vtrum intelligere oporteat Tantalum quatuor pœnis obligatum fuisse, τῷ πεινῆν, τῷ διψῆν, τῷ ἑστάναι, καὶ τῷ ἔχειν ἐπὶ κεφαλῇ λίθον: an verò cum Ixione Sisypho, & Tityo quartum laborare. Iudicet lector.

ἀθανάτων ὅτι κλέψας. Priùs fastum & insolentiam Tantali dixit Deos impulisse vt in pœnam, ipsius capiti imminentem lapidem suspenderent. Nunc & ob aliud delictum alia pœna irrogatur, nempe ob furtum. Cùm enim nectar & ambrosiam furatus sit, vt hæc daret æqualibus compotoribus, vitæ in perpetuum ærumnosæ est alligatus, quinetiam filius eius ad mortales denuo relegatus. Verùm quid sit hoc furtum audi. Dicitur Tantalus ambrosiam, & nectar Dijs furatus, quia fuit rerum cœlestium suauissimæ & subtilissimæ cognitionis inuentor: qua nihil putes iucundius. Quam quia hominibus alijs, iísque numini exosis impertiuit, impune non tulit. Neque enim prophanis & impijs arcana Dei patefacienda putabant prisci homines.

ἁλίκεσσι. Doricè & poëticè pro ἥλιξι ab ἥλιξ coætaneus, ἐφῆλιξ, ἡλικιώτης. δῶκεν, Aor. 1. pro ἔδωκεν. οἷσιν pro οἷς: est & ellipsis præposit. ἐν. Hîc ἄφθιτον. pro ἀθανασία. θέσαν pro ἔθεσαν. Aor. 2. ἔθω. verbi τίθημι. Triclinius hæc verba οἷσιν ἄφθιτον θέσαν exponit δι' ὧν ἀθάνατον αὐτοὶ τοῦτον ἐποίησαν, *quibus immortalem ipsi reddiderunt illum*. Sumendo verbum τίθημι pro ποιῶ, cuius significationis exempla passim reperias, vt ἀγαθὸν τιθέναι *bonum reddere*. Et referendo ad Tantalum. Sed ita non video sensum. Quare malo ad Ambrosiam, & nectar referre ἐν οἷς οἱ Θεοὶ ἀθανασίαν ἔθηκαν. His enim, vt fabulæ ferunt, Dij fouebant immortalitatem. Quod satis innuunt etymologiæ τοῦ νέκταρ, ἀπὸ τοῦ νη, & κτείνειν, & τοῦ ἀμβροσία. ex α. priu. & βροτὸς *mortalis*. Vnde illud

Iuppiter ambrosia satur est, & nectare viuit.

Nisi per obscurum hyperbaton referas hæc verba ad Pelopem quem Neptunus in cœlum rapuerat vt nectar ministraret, & sic construas, οἷσιν ἄφθιτον θέσαν, υἱὸν ὃν τοὔνεκα προῆκαν ἀθάνατοι &c. q.d. *Quibus immortalem fecerant filium, quem postea ob scelus paternum ad mortales iterum Dij demiserunt*. Eligat lector.

εἰ δὲ Θεόν. Falluntur, inquit, qui putant sua scelera Dijs ignota. Huc referendum illud Senecæ Tragici, *credis hoc posse effici Inter videntes omnia vt la-*

teat Deos? πάντη γὰρ ὁρῇ, πάντα τε βλέπει Θεός. Ideóque rogatus Thales Milesius, num lateret Deos homo iniustè agens, respondit, ne cogitans quidem. Quod apophthegma, disticho expressit Lucianus Epigr. εἰς Θεούς.

Ἀνθρώπους μὲν ἴσως λήσεις ἄτοπόν τι ποιήσας,
Οὐ λήσεις δὲ Θεοὺς οὐδὲ λογιζόμενος. Quod sic verti.

Mortales si forte latent tua crimina nequam,
Quod tecum reputas non latet hocce Deos.

ἔλπεται. Pro ἐλπίζω poët. ἔλπομαι. Item ἔρδων ab ἔρδω. poët. pro δράω, ποιῶ, ἐργάζομαι. λασέμεν. poët. Ion. & Doricè pro comm. λήσειν infin. fut. λήσω à λανθάνω. Schmidium sequutus sic restitui ob metrum. τοὔνεκα poët. pro τούτου ἕνεκα.

τοὔνεκα προῆκαν υἱόν. Patris scelus in filio punitur. Sic reges grauissimè læsi non solum sceleratum puniunt: sed totam familiam, liberos nimirum fugæ ignominia notant. Sic potuit Tantalus iste Principi alicui ob animi dotes fuisse acceptus, & propter eum filius. Sed cùm offendisset eum, pœnas sumpsit Princeps de Tantalo: & filium ab aula dimisit in vulgus hominum. Hæc enim sunt allegorica.

ταχύποτμον. Hoc est ὠκύμορος. Nam homines sunt ἐφημέριοι. Vnde Antiphon. τὸ ζῆν ἔοικε φρουρᾷ ἐφημέρῳ. *Vita similis est carceri vnius diei*. Deducitur. à ταχὺς *celer*, & πότμος poët. pro θάνατος.

μετά. Propositio hæc hoc loco poët. sumitur pro πρός. *ad*. vt ap. Homer. Il. δ. βῆ δὲ μετ' ἄλλους. & alibi μετὰ νῆας ἐλαύνειν. & passim apud alios poëtas: & apud authorem nostrum. Isthm. Od. 7. Pyth. 4. & 9. Nem. 3. οἱ poët. pro αὐτῷ. & pleonasmum nota vocum συνωνύμων, πάλιν, & αὖθις, qui familiaris est poëtis.

πρὸς εὐάνθεμον. Digressus ad Tantalum, nunc ad Pelopem regreditur poëta: cuius historiam persequuturus, narrat vt nuptias est meditatus, & cum Oenomao curuli certamine congressus. Sic prosa phrasim hanc exprimas, ὅταν δ' ἐν τῇ ἀνθηρᾷ ἡλικίᾳ λάχναι μέλαιναι γένειον αὐτοῦ ἔσκεπον. *Quum verò in florida ætate lanugo nigra mentum eius tegeret*.

εὐάνθεμος. Poët. pro εὐανθὴς seu ἀνθηρός, ex εὖ & poët. ἄνθεμον pro ἄνθος. Quas voces satis explicant trita lexica. φυάν. hoc est ἡλικίαν. Dor. pro φυήν. Poëtæ φυὴ pro φύσις vsurpant. μέλαν nomen pro participio μελαινόμενον, vel dicitur λάχναι μέλαν γένειον &c. pro λάχναι μέλαιναι. hoc est *lanugo* seu *barba nigra*, ob quam nigrum erat mentum.

ἔρεφον. neglecto augmento pro ἤρεφον à verbo ἐρέφω τὸ σκέπω *tego*, *contego*: quod malui vertere sic, quàm *corono*. Nam procul à se distant τὸ ἐρέφω, & τὸ στέφω. quanquam Schol. illud per hoc interpretatur: quod puto esse remotius. Nam simpliciter, rectè dicitur barba mentum tegere: quare metaphorico verbo non est exponendum.

ἑτοῖμον γάμον. Aretius exponit, *alacres nuptias*, quas sponte adibat. Id tolerari quidem potest. Sed malim interpretari *paratas nuptias*: seu quia coniugium erat cuius propositum aduersus Oenomaum decertaturo, postquam vicisset: seu quia paratum erat ipsi à fatis, in quibus erat vt socerum profligaret.

παράφρασις.

Statuítque Hippodamiā inclytam à patre ipsius Pisæ domino obtinere. Ideóque Neptuni opē implorauit. Solum autem ad mare noctu se contulit, Deúmque illum grauiter instrepentem, & tridente insignem inclamauit. Qui quidem ilico ferè ad pedes apparuit. Tum eo viso Pelops conceptis verbis preces fundit. Age Neptune, si tu Veneris es amator, & amatoribus, mihi præsertim Hippodamiam ambienti, faues, Oenomai æream hastam, quominus me vincat impedi. Me autem curru velocissimo vectum in Elidis possessionem deducito, tuáque manu victoriæ admoueto. Nam profligatis iam tredecim viris, filiæ procis, nuptias eius protelat.

ἀντιστρ. κῶλ. ιζ.

Πισάτα παρὰ πατρὸς εὔ-
δοξον Ἱπποδάμειαν
σχεθέμεν. ἄγχι δ' ἐλθὼν
πολιᾶς ἁλὸς οἶος ἐν ὄρφνᾳ,
ἄπυεν βαρύκτυπον,
εὐτρίαιναν. ὁ δ' αὐτῷ
πὰρ ποσὶ σχεδὸν φάνη.
τῷ μὲν εἶπε. φίλι-
α δῶρα Κυπρίας, ἄγ' ἔπι
Ποσείδαον ἐς χάριν
τέλλεται, πέδασον ἔγχος
Οἰνομάου χάλκεον,
ἐμὲ δ' ἐπὶ ταχυτά-
των πόρευσον ἁρμάτων
ἐς Ἆλιν, κράτει δὲ πέλασον·
ἐπεὶ τρεῖς γε καὶ δέκ' ἄνδρας ὀ-
λέσαις
ἐρῶντας, ἀναβάλλεται γάμον

μετάφρασις.

Vt à Pisata Patre inclytam Hippodamiā haberet. Cùm autem venisset prope canum mare solus in nocte, inclamabat grauiter strepentem, tridente insignem Neptunū. *Hic autem ipsi ad pedes ferè apparuit. Cui quidem Pelops dixit. Si quid suauia dona Veneris Neptune sunt in gratiam, age impedi hastam Oenomai æream. Me autem in velocissimis trāsmitte curribus ad Elin, ac victoriæ admoue: siquidem interfectis tredecim viris amantibus, differt nuptias*

Πισάτα Doricus genitiuus pro Πισάτου, à Πισάτης pro Πίσης βασιλεύς: periphrasis Oenomai. Hic, vt Triclinij habent scholia, Cùm filiam amaret ob formæ pręstantiam, nullíque viro locare vellet, omnes eius procos ad cursus certamen prouocabat, curru celerrimo fretus. Ratus itaque se à nemine superari posse, ita certamen instituebat. Proco quidem concedebat, vt Hippodamiam suo curru veheret, & cursu præiret. Ipse verò à tergo sequens, hastámque manu tenens, quando procum erat præteriturus, eum hasta transuerberatum interficiebat. Hoc ita se habuisse testantur Apollonij versus quos in sequentibus citabo. Vide & Euripid. in Tauris. vide & Lucianum in Charidemo.

εὔδοξον Ἱπποδάμειαν. Hoc est δόξαν ἀγαθὴν ἔχουσαν. Hippodamiæ mater fuit Eurythoë. Hæc & Hippodame 3. Georg. dicitur. Sic appellata est Brisei filia, alia Anchisæ, tertia Pyrithoi vxor. σχεθέμεν Ion. Dor. & poët. pro σχεῖν *habere* à σχέθω poëtis vsitatissimo.

ἄγχι δ' ἐλθὼν Quia omnium rerum magnarum (*vt loquitur* Cicero.) à Dijs immortalibus principia ducuntur, sine quibus agendi non sunt capienda primordia: antequam cum Oenomao manum conserat Pelops, Dei beneuolentiam supplici precatione sibi conciliat. Ac Neptunum potiùs quàm alium compellat, quia ab eo se amari sciebat.

πολιᾶς ἁλὸς οἶος ἐν ὄρφνᾳ. Hæc verba tres notatu dignas circunstantias continent, loci, personæ, temporis. Loci, quum ad mare venit, qui locis alijs videtur aptior, siquidem Dei marini opem implorabat. Personæ, quum nemi-

nem secum ducit, quia preces fusuro necessaria est solitudo. Quod ij potissimum experiuntur qui verum Deum norunt. Temporis, quum noctem eligit potiùs quàm diem: tum quia nocte silent & quiescunt omnia: tum quia in tenebris nulla velut interdiu oculis obiecta sese offerunt, quæ mentis attentionem in oratione inprimis necessariam auertant. πολιᾶς hic sumit pro λευκῆς. Nam πολιὰ θάλασσα dicitur quia est λευκὴ διὰ τὸν ἀφρόν. Dor. ὄρφνα pro ὄρφνη. Poët. vocab. sic appellatur νύξ, ἀπὸ τοῦ ἐρέφειν *tegere*, vnde ὀρφὴ & pleonasmo τοῦ ν, ὀρόφνη. deinde syncope ὄρφνη. Nam in nocte, iam color vnus inest rebus, tenebrísque teguntur omnia. ὄρφνη παροξυτόνως appellatur *nox*. ὀρφνὴ ὀξυτόνως *obscura*. ab adiectiuo ὀρφνός.

ἄπυεν 3. pers. sing. imperf. Dor. & poët. pro ἤπυεν. Dor. & poët. est ἀπύω. comm. ἠπύω. φωνῶ, ἐπικαλῶ, *loquor, voco, inuoco*. Fit ab ἔπω verso ε. in η. & pleonasmo τοῦ υ. vt à πλήθω, πληθύω. Habes hoc verbum Olymp. 5. Pyth. 2. 5. & 10.

βαρύκτυπον. Hoc est βαρὺν κτύπον ποιοῦντα. Ioui & Neptuno proprium epitheton, illi, quia tonitru grauem sonum edit, huic, quia strepitu aquarum fremit. Idem tribuitur Neptuno, Nem. 4. εὐτρίαιναν. autem per ἀντονομασίαν vocat Neptunum vt in superioribus ἀγλαοτρίαιναν.

παρ' Metri causa pro παρὰ & φάνη pro ἐφάνη 3. per. Aor. 2. pass. verbi φαίνομαι.

τῷ μὲν εἶπε Nimirum Neptuno, & est articul. loco pronomin. τούτῳ Quæri autem posset, cur non Veneris potiùs quàm Neptuni opem imploret hic, vbi de coniugio agitur. Respondebo, quia non tam arte, quam Marte peragenda res erat. Venerem enim tantùm implorant amatores, quum puellæ gratiam astu sibi conciliare conantur. Sed ad potiendum Hippodamia, non mellea linguæ cuspide cor eius erat vulnerandum: sed æneo hastæ mucrone patris eius confodiendum pectus: non donorum ἀκμῇ sed armorum αἰχμῇ tentandum negotium. Idcirco Deum hunc fortissimum à quo amabatur, inuocat vt pote equi primum inuentorem, & currus peritissimum agitatorem: quibus ad hoc opus susceptum, opus habebat.

Φίλια δῶρα κυπρίας. Hoc est προσφιλῆ δῶρα τῆς Ἀφροδίτης. Tota autem phrasis est poëtica, quam sic reddit Triclinius. Ἄγε ὦ Πόσειδον, ἐὰν ἀρεστὰ ὦσι τὰ προσφιλῆ δῶρα τῆς Ἀφροδίτης· ἀνενέργητον ποίησον τὸ ἔγχος τοῦ Οἰνομάου τὸ σιδηροῦν, ἐμὲ δὲ ἐπὶ ταχυτάτου ἅρματος παράπεμψον εἰς τὴν Ἦλιν, τῇ νίκῃ δὲ ἔνωσον. Venus per ἀντονομασίαν dicitur *Cypria*, á Cypro ipsi sacra. Vnde Horat. *Sic te diua potens Cypri*. Dicitur & *Cypris*.

Ποσείδαον Vocat. pro Πόσειδον à poët. Ποσειδάων pro Ποσειδῶν. τέλλεται poët. pro comm. ὑπάρχει, γίνεται, ἐστὶ, à τέλλομαι, *orior, fio, sum, existo*. πέδασον hoc est κατάσχε. Dor. pro πέδησον. Imperat. mod. Aor. ἐπέδησα à verbo πεδάω.

ἔγχος. hastam ἐκ περιαιρέσεως nominat, eo quòd cùm cursus initium à fluuio Clade, finem ad Isthmum Corinthiacum esse voluisset, ipse cum hasta à tergo currens, in curru procum sequeretur, & sic à tergo comprehensum transfigeret.

ἐμὲ δ'

ἐμὲ δ' ἐπὶ ταχυτάτων. Vires viribus, arma armis opponenda. Idcirco Pelops cùm sciret Oenomaum quatuor habere pernicissimos equos ex ventorum flatu creatos, Psillam, Arpinnam, Ocyon & Aoraton, velocissimos quoque postulat. Est autem enallage numeri pro ταχυτάτου ἅρματος.

πόρευσον, Imperat. Aor. 1. ἐπόρευσα. à πορεύω. quod per ἀγαγεῖν & πέμψαι explicat Hesychius, *duco, mitto, traijcio, transueho*. Αλιν Dor. pro Ηλιν. κράτος poët. pro νίκη. vt antè κράτει προσέμιξε.

ἐπεὶ τρεῖς καὶ δέκα. Hæc est Pelopis petitionis ἀπολογία, quæ non exiguam habere vim debet ad flectendum Neptuni animum: ab indignitate facti, quia indignum est Oenomaum tot occidisse viros: & ab æquitate petitionis, quia æquum est, vt tandem aliquis nuptias consequatur, quas ille per nequitiam differt. Nam quanuis oraculo diceretur monitus, fore vt à genero occideretur, ideóque filiam nulli viro locare vellet: nonnulli tamen existimant hoc de oraculo, fuisse ab Oenomao suppositum, vt procos proposito certamine deterrendo, quam amabat ipse forma præstantissimam filiam nemini concederet. Tredecim autem procos interemit, quorum hæc sunt nomina. Mermnes, Hippothous, Pelops Opuntius, Acarnan, Eurymachus, Eurylochus, Automedon, Lasius, Chalcon, Tricoronus, Alcathus, Aristomachus, Crocalus: quorum capitibus Marti templum conditurus erat. Alij 15. alij 6. tantùm enumerant. In Græcis Threnis 13. dicuntur Πέφνε δὲ τρεῖς καὶ δέκα ἄνδρας, τετάρτῳ δ' αὐτὸς πεδάθη. plura vide ap. Schol. & Natal. Comit.

παράφρασις.

Certè periculum magnum magno præditum animo virũ postulat. Cùm autem semel, serius, ocyus, sit cuiuis moriendum: quis generosus animus nõ malit res periculosas aggredi, in iisq; ætate media occumbere, quàm rerum eximiarum expertẽ vitam ad senium ingloriam prorogare, frustráq; tædio se macerare? Quare hoc certamẽ pro gloriosis Hippodamiæ nuptijs fortiter subibo, licèt alea refertum. Tuverò gratũ euentũ impertiri velis. Sic precatus est, nec infectũ fuit quod rogauit: sed Deus illum honore cumulaturus, dedit inauratũ currum, & indefatigabiles equos temoni iunxit.

ἐπῳ. κῶλ. ιγ'.

θυμὸς δ' ὁ μέγας δὲ κίνδυ-
νος ἄναλκιν οὐ φῶ-
τα λαμβάνει. θανεῖν δ' οἷσιν
ἀνάγκα,
τί κέ τις ἀνώνυμον γῆρας ἐν
σκότῳ
καθήμενος ἕψοι μάταν, ἁ-
πάντων
καλῶν ἄμμορος; ἀλλ' ἐμοὶ μὲν
οὗτος
ἄεθλος γε ὑποκείσεται· τὺ δὲ
πρᾶξιν φίλαν δίδοι.
ὣς ἔννεπεν· οὐδ' ἀ-
κράντοις ἐφάψατ' ὦν ἔπεσ-
σι. τὸν μὲν ἀγάλλων Θεὸς,
ἔδωκεν δίφρον χρύσεον ἐν πτεροῖ-
σιν τ' ἀκάμαντας ἵππους.

μετάφρασις.

filiæ. Magnum autem periculum imbellem virũ non admittit. Mori autem quibus necesse, cur aliquis ex illis ignobile senium in tenebris desidens maceret frustra rerum omnium præclararum expers? Sed mihi quidẽ hoc certamẽ subibitur; tu verò euentum gratum da. Sic dixit: neq; irrita attigit verba. Hunc enim decorans Deus, dedit currum aureum, & in alis indefessos equos.

ὁ μέγας δὲ κίνδυνος. Rectè Triclinius exponit, τὸ πρᾶγμα ἐν ᾧ μέγας ἔστι κίνδυνος. *negotium in quo magnum inest periculum*. Præclara autem est sententia de fortitudine: de qua Aristoteles in libro de virtutibus, quæ huic loco quadrant, Ανδρείας ἐστὶ τὸ δυσέκπληκτον εἶναι ὑπὸ φόβων τῶν περὶ τὸν θάνατον. καὶ τὸ εὐθαρσῆ εἶναι. καὶ εὔτολμον

πρὸς τοὺς κινδύνους. καὶ τὸ μᾶλλον αἱρεῖσθαι τεθνᾶναι καλῶς, ἢ αἰσχρῶς διασωθῆναι, καὶ τὸ νίκης αἴτιον εἶναι· *Fortitudinis est inconcussum à mortis metibus, & constantem in malis, & intrepidum ad pericula esse: & malle honestè mori quàm turpiter seruari, & victoriæ causam præbere.*

ἄναλκιν. Hoc est ἀσθενῆ, δειλὸν, οὐ γενναῖον. Fit hæc vox, poëtis maximè familiaris, ex α pleonasmo τοῦ ν. & ἀλκὴ vis. ἀναλκεία. ἀσθένεια. & λαμβάνει. i. δέχεται.

θανεῖν δ' οἷσιν ἀνάγκα. Intelligit omnes homines, quorum seriùs ocyus versatur vrnâ. Hanc in sententiam Plato τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας βίου μὴ μακροῦ, ἀλλὰ λαμπροῦ δεῖσθαι. & Sophocl. in Aiace, ἢ καλῶς ζῆν, ἢ καλῶς τεθνηκέναι Τὸν εὐγενῆ χρή. Hinc *lethi necessitas* 3. Od. 1. Car. Horat.

τί κε τις. Istud τις, inquit Triclinius, quod infinitè dicitur, vim habet pluralis. ἀνάγκα Doricè pro ἀνάγκη, ἀνώνυμον h. e. ἄδοξον. ἕψοι, hoc est τήκοι καὶ καταναλίσκοι. Schol. autem actiuum pro passiuo sumi notat sc. ἕψοιτο. quoniam aliquis non ἕψει *macerat* senium, sed ab eo ἕψεται *maceratur*. Verbum autem ἕψω Atticè formatur pro circunflexo ἑψέω. Metaphoricè hîc vsurpatur, ab ijs sumptum quæ coquuntur & elixantur, quorum proinde succus absumitur. μάταν. Doricè pro μάτην comm. σκότῳ hoc est, ἀφανείᾳ καὶ ἀδοξίᾳ. Metaphora à tenebris noctis, in quibus incognita sunt omnia. ἄμμορος poët. pro ἀμέτοχος. cui oppon. ἔμμορος. Sententiam totam prosa sic efferas, vt rectè Schol. Εν ᾧ τοῖς ἀνθρώποις ἐξ ἀνάγκης τὸ θανεῖν. διὰ τί δή τις ἄδοξον τὸ γῆρας ἐν ἀδοξίᾳ καὶ ἀφανείᾳ καθεζόμενος, τήκοι καὶ καταναλίσκοι, πάντων τῶν καλῶν ἀμέτοχος ὑπάρχων;

Ἀλλ' ἐμοὶ μὲν. Rectè Herodotus, μεγάλα πρήγματα μεγάλοισιν κινδύνοισιν ἐθέλει καὶ αἱρέεσθαι. Hoc facit Pelops, coniugium arduum Hippodamiæ vitæ suæ discrimine ambit. Est autem in his syntomia, qua abrumpit argumentationem, sic concludens. Igitur par est vt hoc suscipiam.

ὑποκείσεται. Futur. med. verbi ὑπόκειμαι. *subeo, supponor*. Translatũ ab ijs qui onus aliquod subeunt, & in humeros sublatũ ferunt. Proinde hîc est hypallage, pro ἀλλ' ἐγὼ μὲν τούτῳ τῷ ἄθλῳ ὑποκείσομαι. i. τοῦτον τὸν ἆθλον ὑπομένω. Odyss. l. 11. Mortem igitur ingloriæ vitæ anteponit. Contrà quàm Achilles apud Homerum, qui asserit se malle ingloriam vitam apud superos agere, quàm apud inferos rex esse. Qua de re vide festiuum Dialogum apud Lucianum. ἆθλον ὑποστῆναι. dixit Plutarch. in Cam.

τὺ δὲ πρᾶξιν φίλαν δίδοι. hoc est, δίδου ἀπόβασιν πράξεως προσφιλῆ. sunt Dorica τὺ pro σύ. φίλαν pro φίλην, & δίδοι pro δίδου quod à διδόω formatur. imperat. est δίδοε. ε. comm. δίδοθι. sic Olymp. 7. δίδοι χάριν. Πρᾶξις aliquando est *sors* seu *status fortunæ*, siue εὐπραγία, siue δυσπραγία, vt in Aiace Soph. οὐ οἶδα τὴν σὴν πρᾶξιν: est vocabulum μέσον.

ὣς ἔννεπεν. Hoc est, οὕτως εἶπε. Est συμπέρασμα, conclusio precum Pelopis, & ad sequentia transitio.

οὐδ' ἀκράντοις. Nota ἀντίπτωσιν. Nam τὸ ἐφάπτομαι regit genit. ergo dicendum erat ἀκράντων ἐπῶν. Poët. est ἄκραντος pro ἄπρακτος, ἀτέλεστος, à verbo poëtico. κραίνω, τὸ τελέω *perficio*: ὧν. Doricè pro οὗ & ἔπεσι metri causa pro ἔπεσι.

ἀγάλλων hoc eſt τιμῶν, & κοσμῶν. Poët. eſt ἀγάλλω. cuius paſſ. eſt ἀγάλλομαι. Etymon eſt petendum ab ἄγαν & ἅλλομαι. *ſalto, exulto, glorior.*

δίφρον χρύσεον. Puta non auro factum, ſed deauratum, ad decus & magnificentiam, quales ſunt magnatum currus, qui omnia quàm vulgus ſplendidiora habent. χρύσεος. *Aureus*, pro inſigni, & eximio ſæpe vſurpatur, vt χρυσῆ ἀφροδίτη.

πτερῶσιν. Poët. & Ion. pro πτεροῖς. Alas intellige, dextram & læuam temonis, cui alligantur equi vt ſint currui inſtar alarum, quibus ita velociter trahatur vt volare videatur. Sic ἱϛία in nauibus πτερὰ vocant: vt ap. Heſiod. in Erg. νηὸς πτερά. & apud Homer. ἐρετμὰ, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται. *Remi ſunt alæ nauibus.*

ἀκάμαντας. Hoc eſt οὐ κοπιῶντας, ἀκόπους, ἀκοπιάϛους. *indefeßos*. Poët. ἀκάμας vt Heſiodo dicitur ἀκάμας ἥλιος. & ἀκάματος ex α. priu. & κάμνω *laboro*. Innuit etiam fuiſſe ταχυτάτους. *celerrimos*. ~~Et aiunt~~ Pelopem à Neptuno currum accepiſſe, primúmque eius vſum docuiſſe, vt equi Bellerophon. Hîc non omittendum, maluiſſe poëtam auxilio diuino Pelopis victoriam tribuere, ſiquidem encomio ipſum cohoneſtare ſtudet, quàm fraudi & proditioni Myrtili quẽ pretio corruperat: vel Hippodamiæ, quæ cùm forma præſtantem Pelopem vidiſſet, eius amore flagrauit, & clam cum Myrtilo egit vt Pelopi victoriam aduerſus patrem concederet. Senſum fabulæ paucis expediam. Eſt hæc humanæ vitæ imago, in qua aduerſus pericula, calamitates, & voluptates contendendum: à quibus ſi vincamur, in perniciem prorſus ducimur: ſi vincamus, viri fortes & conſtantes cenſemur, fortitudinémque tanquam Hippodamiam per vniuerſum vitæ curriculum contubernalem habemus.

παράφρασις.

Sic adiutus vicit Pelops Oenomaum, virginémq; Hippodamiam duxit vxorẽ, ex eâq; ſex populorum duces virtutũ ſtudioſos filios ſuſcepit. Nunc verò vita functus, & prope fluuium Alpheum ſepultus, magnificis exequijs & parentationibus decoratur, tumulúmq; habet quẽ athletæ ambiunt, ſitum ad arã, in qua frequentes hoſpites, qui luſum & ſpectatũ venerunt, ſacra faciunt. Vnde eminus cernitur gloria, quã obtinent victores olympicorũ certaminũ, qui in loco vbi aduerſus Oenomaũ cucurrerat Pelops, certare ſolent, & pedũ celeritate, & pancratio in quo vigor roboris qui audaces ad laborẽ reddit homines, tot⁹ adhibetur. Quicunque autem victoriã conſequitur, reliquam vitam cum dulci animi tranquillitate exigit,

ϛροφὴ δ. κωλ. ιζ.

ἕλεν δ' Οἰνομάου βίαν,
παρθένον τε σύνευνον·
τέκε τε λαγέτας ἕξ,
ἀρεταῖσι μεμαλότας υἱούς.
νῦν δ' ἐν αἱμακουρίαις
ἀγλααῖσι μέμικται,
Ἀλφεοῦ πόρῳ κλιθεὶς,
τύμβον ἀμφίπολον
ἔχων πολυξενωτάτῳ παρὰ βωμῷ. τὸ δὲ κλέος
τηλόθεν δέδορκε τᾶν Ὀλυμπιάδων, ἐν δρόμοις
Πέλοπος. ἵνα ταχυτὰς ποδῶν ἐρίζεται,
ἀκμαί τ' ἰσχύος θρασύπονοι.
ὁ νικῶν δὲ λοιπὸν ἀμφὶ βίοτον
ἔχει μελιτόεσσαν εὐδίαν.

μετάφρασις.

Cepit igitur Oenomaum fortem, virginemq́; coniugem: & genuit duces ſex, virtutum curam habentes. Nũc autẽ in exequijs magnificis mixtus eſt, iuxta Alphei meatum reclinatus, tumulum qui vndique ambitur habens frequentißimã hoſpitibus ad aram. Gloria autem eminus conſpicitur Olympicorum certaminum, in curſibus Pelopis: vbi velocitas pedum certat, & vigores roboris audaces in laboribus. Qui autem vincit, reliqua in vita habet mellitam trãquillitatem,

ἕλεν δ' Οἰνομάου βίαν. Periphrasis pro εἷλεν Οἰνόμαον. Sic apud Homer. βίη Πριάμοιο pro *Priamus*, βίη Ἡρακλέος pro Ἡρακλῆς. Certaminis huius rationem & exitum ſcitè his verbis deſcribit Apollonius.

Ἐν δὲ δύω δίφροι πεπονήατο δηειόωντες·
Καὶ τοῦ μὲν προπάροιθε Πέλοψ ἴθυνε τινάσσων
Ἡνία· σὺν δ' οἱ ἔσκε παραιβάτις Ἱπποδάμεια.
Τὸν δὲ μεταδρομάδην ἐπὶ Μύρτιλος ἤλασεν ἵππους,
Σὺν τῷ δ' Οἰνόμαος προτενὲς δόρυ χειρὶ μεμαρπὼς,
Ἄξονος ἐν πλήμνῃσι παρακλιδὸν ἀγνυμένοισι
Πίπτεν, ἐπεσσύμενος Πελοπήϊα νῶτα δαΐξαι.

Quos verſus his Latinis transfero.

Arte laborati currus certamen inibant,
Hîc gemini, primúſque Pelops agitabat habenas,
Fræna regens: illic ſimul Hippodameia ſedebat.
Iámque ſequens currebat equis, & terga premebat
Myrtilus aligeris, porrectam vbi protinus haſtam
Oenomaus vibrans, fractum decliuis in axem
Concidit, vt properat Pelopis transfigere dorſum.

Prædicat autem fortunam Pelopis à victoria, à nuptijs quas obtinuit, à ſobole quam ex ijs ſuſcepit, à morte, & gloria poſt mortem, à ſepultura, & ſepulturæ loco.

συνευνον. hoc eſt, σύγκοιτον, σύλλεκτρον. Vox poëtica συνευνος, ex σὺν, & εὐνή. Dicitur tam maritus quàm vxor, quòd alter cum altero in eodem lecto cubet.

ἅ. Doricè pro ἥ. & τέκε. neglecto augmento pro ἔτεκε. Aor. 2. verbi τίκτω. ſed perperam, contra metrum legitur ita, pro τέκε τε vt Canterus ex vetutiſſimo codice legit. Τίκτω autem viris tribuitur pro γεννῶ.

λαγέτας. hoc eſt λαῶν ἡγεμόνας. fit à λαὸς populus & ἄγω duco. quaſi λαῶν ἀγέτης. hoc eſt ἡγεμὼν. Quæ vox recurrit Pyth. 3. 4. & 10.

ἕξ. Numerantur ſex Pelopis filij. Nimirum ab alijs, Atreus, Thyeſtes, Pittheus, Alcathous, Pliſthenes, Chryſippus. Ab alijs Atreus, Thyeſtes, Alcathous, Hippalcmus, Pittheus, Dias. Chryſippum autem ex Axiocha nympha, Pliſthenem ex alia natum putant. Ab alijs Atreus, Thyeſtes, Hippalcmus, Pliſthenes, Pittheus, Pelops iunior. Notiſſimi omnium fuerunt Atreus & Thyeſtes, inter quos odia magna interceſſerunt. Alcathous à robore commendatur, quia leonem Citheronium occidit. Pittheus Trœzene regnauit, & auus Theſei maternus fuit. Pliſthenes Agamemnonem & Menelaum filios habuit, quos Atreo iuuenis moriens commendauit: à quo quum tanquam proprij ſuſcepti & educati fuerint, Atridæ ſunt dicti. Chryſippus patri fuit dilectiſſimus. Sed cùm nihil certi habeant authores de prole quam ſuſcepit ex Hippodamia Pelops, his non immorabimur.

ἀρεταῖσι μεμαλότας. Antiſtrophe ex Triclinij ſententia, vel hypallage potiùs. Nam inuerſa vice oratio profertur, ídq; licentia poëtica: pro οἷς ἀρεταὶ μεμήλασι,

qui virtutum curam gerunt. Sic, *dare claßibus austros*, pro, *dare claßes austris*. Est autem μεμαλότας Dor. pro μεμηλότας. partic. accus. cas. à præt. medio μέμηλα. verbi imperson. μέλει.

μέμικ᾽) ἐν αἱμακουρίαις. Periphrasis, pro *mortuus est*. αἱμακουρίαι vel αἱμακορίαι. Perperā apud etymol. in sing. num. αἱμακορία. Authore Scholiaste, Hesychio, Etymolog. & Corintho, vox est Bœotica, quæ significat τὰ ἐναγίσματα vel ἐπικτέρεα *parentationes mortuorū*, à nomine αἷμα *sanguis*. & κορέω *saturo*: quòd animæ defunctorum quasi sanguine saturentur. Moris enim erat in veterum superstitionibus, pro mortuorum animabus pecudes mactare, ipsarúmque sanguine Deos inferos litare, vt liquet ex his Apollonij verbis Argon. 2. παρὰ δ᾽ ἄσπετα μῆλα, Ἣ θέμις οἰχομένοισι ταφήια λαιμοτόμησαν. Magnificas autem inferias Pelopi persolutas esse tradit author, quæ maximo apparatu, quippe regi, factę fuissent. In duobus autem magnificentiam hanc videtur ponere, in victimarum scilicet multitudine, & tumuli extructione. Viris enim opulentis, & illustribus splendidæ fiebant exequiæ, & erigebantur tumuli, quibus ad nepotes deferretur memoria. Sic loco citato Apollonius Idmonem Abantiadem ab apro interfectum à socijs honoratum canit his versibus.

Τάρχυον μεγαλωστὶ. συνεκτερέϊζε δὲ λαὸς,
Αὐτῷ ὁμοῦ βασιλῆϊ Λύκῳ. παρὰ δ᾽ ἄσπετα μῆλα,
Ἣ θέμις οἰχομένοισι ταφήια λαιμοτόμησαν.
Καὶ δή τοι κέχυται τοῦδ᾽ ἀνέρος, ἐν χθονὶ κείνῃ
Τύμβος. σῆμα δ᾽ ἔπεστι, καὶ ὀψιγόνοισιν ἰδέσθαι.
Magnificè exequias struxerunt: tota parentat
Vrbs cum rege Lyco: iugulant in funera multas
Lanigeras pecudes, defunctis munera sueta.
Illa dies tumulum erexit regionibus illis:
Quem seri poterunt etiam monstrare nepotes.

Annotat Aretius Hæmacuriam, festum fuisse apud Peloponnesios, in quo iuuenes Græci, sese singulis annis flagris cædebant vsque ad sanguinem, Pelopis iuxta sepulchrum, eóque cruore illi litabant. Dicitur idcirco ab αἷμα & κοῦρος *iuuenis*.

πόρῳ κλιθεὶς hoc est Ἀλφειῷ ποταμῷ παρακείμενος. Nam πόρος pro ποταμὸς interdum sumitur, & κλίνομαι pro παράκειμαι, γειτνιάω: vt ἁλὶ κεκλιμένη *mari adiacens*, apud Homer. & λίμνη κεκλιμένος apud eundem.

τύμβον ἀμφίπολον. Negant nonnulli monumentum fuisse Pelopis, sed templū potiùs: & Eleos ei priùs sacra facere solitos quàm Ioui: ad Herculis imitationem, qui primus honoris causa id fecit. Alij sumunt pro περιπολούμενον qui circuiri potest: quia erat in medio vrbis. Nam οἰκισταὶ qui sunt coloniarum deductores, ciuitatum conditores ex more in medijs ciuitatibus sepeliebantur. Alij dicunt ἀμφίπολον appellari, quòd ab ijs qui vel lusum, vel spectatum venerant, ob splendidam eius structuram circumlustraretur. Aut quòd cùm in stadij medio collocatus esset, ab athletis ambiretur. Propriè autem ἀμφίπολος teste Ammon. est κοινὸν ὄνομα τοῦ ἄρρενος καὶ θηλείας δούλης. Hîc dicitur pro

ἐν κύκλῳ περιπολούμενος.

πολυξενωτάτῳ παρὰ βωμῷ. Cùm magna, tum ad certandum, tum ad spectandum, ex vniuersa Græcia hominum multitudo Pisam confluëret, ibíque esset ara in qua hospites sacra faciebant, præsertim antequam certamen inchoaretur (quippe incipiebant Olympia die Lunæ decimo quinto transacto, peractis antè solennibus sacrificijs) ideo frequentissimam hospitibus aram meritò nuncupat. Aiunt quidam Iambum Apollinis filium, accepta à patre diuinandi arte, de religione ibi respondere solitum sciscitantibus: cúmque plurimi eò ad diuinationem venirent, aram πολυξενώτατον dictam. Eámque Iouis & Pelopis fuisse censent, qui hanc expositionem admittunt.

τὸ δὲ κλέος. Intellige splendorem & magnificentiam, quæ gloriosum & celebre hoc certamen efficiebant: siue ludorum apparatum respicias, siue victoris athletæ decus & honorem spectes.

Δέδορκε. Præt. med. verbi δέρκω. Hîc accipitur passiuè pro βλέπεται, περιφανές ἐστι. Actiuè sumitur initio Aiacis mastigoph. Sophocl, ἀεὶ μὲν ὦ παῖ Λαρτίου δέδορκά σε.

τᾶν pro comm. τῶν. genit, plur. Doricus. Ὀλυμπιάς. autem hic sumitur pro Ὀλυμπικὸς ἀγών. vt Olymp. 2. & 10. Nem. 6. Isthm. 1.

τηλόθεν pro ἐκ μακροῦ. ἐν δρόμοις Πέλοπος. Hoc est *in loco vbi Pelops aduersus Oenomaum cucurrerat.* sic dicitur, ἐν δρόμοις Πέλοπος. quia ibi se exercebant & certabant athletæ vbi aduersus Oenomaum cucurrerat Pelops. Vel quia ibi regnauerat, & sedem posuerat incolendam, totius Peloponnesi Dominus, & rex Pelops. Vel quia, vt existimarunt quidam, non solùm in Iouis, sed etiam simul in Pelopis honorem hi ludi erant ab Hercule instituti.

ἵνα ταχυτὰς ποδῶν ἐρίζεται. Hoc est ὅπου ταχυτὴς ποδῶν ἁμιλλᾶται. Significatio τοῦ ἵνα pro ὅπου apud alios authores reperitur. Habes exempla in Lexicis. ταχυτάς. Dor. pro ταχυτής. vno vocabulo ποδωκεία.

ἀκμαί τ' ἰσχύος θρασύπονοι. Hoc est. αἱ τῶν ἀκμαίων ἰσχύες αἱ γενναίως πρὸς τοὺς πόνους χωροῦσι. vbi ἀπὸ κοινοῦ repetendum post ἰσχύες, ἐρίζονται. vt sit sensus, *vbi & vires ætate vigentium certant, quæ labores generosè adeunt.* Hæc autem verba, sunt ἐπεξήγησις qua describuntur Olympia à generibus certaminum. & πένταθλον intelligit author, scilicet ἅλμα, ποδωκείαν, δίσκον, ἄκοντα, πάλην. Præponit autem ταχυτᾶτα ποδῶν: quia primùm est inuenta cursus exercitatio, primáque hæc fuit Olympicorum certaminum constitutio, in qua primus omnium Corœbus Eleus victor est renuntiatus.

ὁ νικῶν δέ. Sume participium præsentis, pro participio Aoristi, ὁ δὲ νικήσας. subaudi ἐν τούτῳ ἀγῶνι. λοιπὸν ἀμφὶ βίοτον hoc est περὶ τὸν αὐτοῦ ἐπίλοιπον βίον. ἔχει μελιτόεσσαν εὐδίαν. Hoc est ἠρεμίαν γλυκεῖαν, Metaphora sumpta à cœli serenitate, quã sequitur maris tranquillitas. Et μελιτόεσσα nomen est poëticum, cuius masculinum fuerit μελιτόεις, neutrum μελιτόεν. Hoc est, *dulcis instar mellis, iucundus.* Consistebat hæc animi tranquillitas in perpetua commotione iucunditatis ex successus recordatione; quem cùm optarent omnes athletæ (præsertim quia in agone præstantissimo gloriosissimum erat vincere, nec ad vlteriorem gloriam prouehi quisquam poterat) lætitia incredibili perfundebantur, si conseque-

minis victoria & præmijs proficiſcitur : & hanc rationem affert, quia ſingulis diebus recurrit. q. d. *Bonum illud quod animis noſtris quotidie obuerſatur, eſt maximum & ſummum : fœlicitas autem illa quam palma nobilis Olympicorum ludorum victoribus creat, reliquam vitam comitatur : proinde eſt bonum ſummum, eóque maius nullum inueniatur.* Loquitur ex communi hominum ſenſu, qui cùm ſint ἐφήμεροι, ἐφήμερα φρονοῦντες, & in diem viuant, præſentibus tantùm afficiuntur : nec præteritorum bonorum meminiſſe ſolent : ſed quod in dies bonum malúmue obuenit, ſolummodo conſiderant.

ὕπατον comparatè dicit. Nam bonum illud ſummum aſſerit, quod vno quolibet die obuenit, cùm alia ſint quæ minora mereant dici, ſi obiter tantùm ijs fruamur. Quare non vnicam eſſe hanc, ſed maximam tranquillitatis reliquæ vitæ materiam innuit : non vnicum ſed maximum bonum, quod multis æquipolleat, & in quo lubens animus acquieſcat. Rei autem bene geſtæ memoriam καθ' ἑκάστην ἡμέραν refricabat continuus honor, & ſumptus quem deinceps ex impenſa publica victores faciebant : quod ex. his Xenophanis Colophonij verbis colligere eſt.

Ἀλλ' εἰ μὲν ταχυτῆτι ποδῶν νίκην τις ἄροιτο,
   Ἢ πενταθλεύων ἔνθα Διὸς τέμενος,
Πὰρ Πίσαο ῥοῆς ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε παλαίων,
   Ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων.
Εἴτ' ἔτι δεινὸν ἄεθλον ὃ παγκράτιον καλέουσιν,
   Ἀστοῖσιν κ' εἴη κυδνότερος πρὸς ἄκρα.
Καί κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο
   Καί κε σιτεῖν δὴ δημοσίων κτεάνων.
Ἐκ πόλεως, καὶ δῶρον ὅ οἱ κειμήλιον εἴη.
   Εἴτε καὶ ἵπποισιν ταῦτά γ' ἅπαντα λάχοι.

Quòd ſiquis leuitate pedum certamina tentet,
   Pentathlum ſiquis, eſt vbi ſylua Iouis,
Hîc prope Piſæas vndas, vbi Olympia ſurgit:
   Seu grauis ars pugilum, ſiue palæſtra iuuat,
Seu graue certamen quod pancration dixêre,
   Ciuibus ad ſummum mox venerandus erit.
Huic dabitur ſedes inter certamina prima.
   Impenſa hinc illi publica ſumptus erit.
Dónaque ab vrbe feret, quæ ſint monumenta per æuum,
   Atque hæc vel celeri conſequeretur equo.

ἐσλόν. Dor. pro poëtico ἐσθλόν. De re, & de perſona dicitur. vide lexica. Magnum etymolog. deducit ab ἐθέλω, quòd ea cupiamus quæ ſunt bona.

βροτῷ pro ἀνθρώπῳ. Sic autem hæc declares. ἀεὶ δὲ τὸ ἀγαθόν, τὸ κατὰ τὴν παρεστῶσαν ἡμέραν, κράτιστον καὶ ὕψιστον ἔρχεται παντὶ τῷ ἀνθρώπῳ.

ἐμὲ δέ. Nunc totus ad Hieronem, à quo digreſſus erat, in odæ colophonem redit, qui cùm victoriam reportarit, tantæ tranquillitatis cauſam, meritò celebrandus eſt encomio. στεφανῶσαι cum alluſione transfert à coronis quibus Olympionicæ

pionicæ decorabantur, quæ quidem flaccescunt, sed carmina semper virent. q. d. ἐμὲ δὲ πρέπει ἐγκωμιάσαι ἐκεῖνον τὸν ἐξ Ὀλυμπίας ἐν νόμῳ ἱππείῳ νενικηκότα, διὰ μολπῆς αἰολίδος.

ἱππικῷ νόμῳ. Supple ὃν ἀπεδέξατο ἱππικῷ νόμῳ νικήσαντα: vt sit hic sensus, *Oportet me Aeolico cantu mihi propositum Hieronem coronare qui lege equestri vicit.* Lege autem sancitum erat, authore Triclinio, vt non solùm proprijs pedibus cursu pedestri: sed equis etiam equitando certarent in Olympicis, celete nimirum, curru, & quadrigis. Vel equestri lege dicit victorem, quòd bene & ἀκριβῶς obseruato certaminis ritu superauerit, ita vt citra fauorem coronam acceperit.

αἰοληΐδι. Poët. pro αἰολίδι comm. fit ab αἰολὶς. cui additur ε. & fit inusitatum αἰολεὶς. Deinde poët. & Ion. ει dissoluitur in ηϊ. Vox ista sumitur pro Πινδαρικὴ, si verum est ex Aeoli propagine oriundum Pindarum. Vel pro Θηβαϊκὴ: quia Aeoles aliquando Thebas incoluerunt: vel pro ποικίλη *varia, variegata*: nã αἰόλος *variegatum* significat. Variegantur autẽ carmina strophis, antistrophis, epodis, tum modulatione quæ fit ad lyram citharámue. Quam sententiã cæteris antepono. Neque putem poëtam respicere ad illud Αἰολέων ἦθος, de quo Athenæus, cuius cantus est superbus, & tumidus, molle tamen quippiam habet, quandoquidem testatus est se Doricam accipere velle citharam, cuius modulatio est grauis.

μολπᾷ Dor. μολπῇ. à præt. medio μέμολπα. verbi poët. μέλπω *cano, celebro.*

πέποιθα δὲ ξένον. Hæc ad Pindarum, & Hieronem refero. q. d. *Hieronem laudaturus sum, quod eò studiosius faciam, quia scio & confido mihi nullum esse amicum hoc tempore, & ingenio clariorem, & potentia potiorem: ac proinde qui laudari magis meruerit.* Sic modestè sua carmina commendabit poëta, & Hieronem à rerum honestarum studio, & potentiæ præstantia laudabit. Itaque non assentior ijs, qui ad solum Pindarum hæc referunt, vt sentiant eum velle Hieronem canere, sui ingenij viribus fretum. Quasi sit sensus huiusmodi. *Confido nullum aliũ esse poëtam, eorum qui nunc sunt, Hieronis amicum, qui me rerum præclararum peritia, & ingenij facultate superet, ad laudes Hieronis præclariùs hymno persequendas.* Neque enim est verisimile Pindaro venisse in mentem vt se alijs præferret: siquidem nihil est inuidiosius, nihil sordidius quàm seipsum tantopere laudare. Sic igitur prosa reddas hanc periodum. Πέπεισμαι ἀκριβῶς μηδένα μὲ ἔτι φίλον τῶν νῦν ἀνθρώπων ἐγκωμιάσειν τοῖς ὕμνοις, ἀμφότερα ἔχοντα, καὶ ἐπιστήμονα τὰ κατὰ ψυχὴν, καὶ σώματος ἰσχὺν τούτου ἀνδρειότερον.

ξένον sume pro φίλον. *μή τινα* pro μηδένα. *τῶν γε νῦν* supple ἀνθρώπων. *κλυταῖσι.* poët. pro κλυταῖς. *δαιδαλωσέμεν* Ion. & Dor. infinit. pro δαιδαλώσειν. à verbo poëtico δαιδαλόω pro comm. δαιδάλλω.

ὕμνων πτυχαῖς. Periphrasis pro ὕμνοις. vel est metaphora sumpta ab ijs quæ plicis δαιδάλλονται & ποικίλλονται vt per κρύψιν quam & Aretius notat, tacitè etiam sua carmina commendet, quòd varia sententiarum, & verborum ornamenta habeant.

Θεὸς ἐπίτροπος. Apostrophe ad Hieronem cum εὐχῇ, vt eius dignitatem Deus foueat. ἐπίτροπος hoc est φροντιστὴς τῆς σῆς εὐδαιμονίας. Huius periodi varium sensum

proponit Schol. sed huius loci perspicuitatem à nostra haurito paraphrasi. Atque hic breuitatis causa reliquas interpretationes omitto.

ἐὼν. Ion. partic. pro ὢν verbi εἰμὶ. τεαῖσι. pro ταῖς. & hoc Dores pro σαῖς. Nam Dor. τεὸς dicunt pro σὸς *tuus*. μερίμναισιν. poët. pro μερίμναις. Ita hæc reddas. Θεὸς ὁ ὑπάρχων σὸς φροντιστὴς ἐν ταῖς σοῦ μερίμναις, τὰ ὑπὲρ σοῦ βουλεύεται.

εἰ δὲ μὴ ταχὺ λίποι. Subaudi ζωὴ vita, vel κῆδος ἐπιτρόπου Θεοῦ. Sed posteriorem sensum præfero: quia retulit rerum Hieronis successum ad diuinam prouidentiam, qua deficiente non præberetur Pindaro nouum laudis argumentum.

παράφρασις.

me profectum ad Cronium Olympiæ promontorium soli expositum, & ex victoria quam celeri quadriiugo curru adeptus fueris, nactum laudis materiã, vnde ad verborum copiam via sternitur, suauius carmẽ decantaturum. Itaque musa robustissimum telum, magnam nimirum cõponendi carminis facultatẽ alit mihi. Hominum autẽ alij alijs maiorẽ dignitatis gradum obtinent: sed rex ad supremum est euectus, ita vt nemo sit ipso superior. Idcirco ne longiùs oculos circunferas vt dignitatem regia maiorem inuenias. In cuius sublimitate vtinam reliquum vitæ tempus exigas: ego verò quandiu viuam, cum tantis victoribus, qualis tu es, conuerser, & canendi peritia vbique apud Græcos sim conspicuus.

ἐπῳ. κώλ. ιγ.

σὺν ἅρματι θοῷ κλεΐξειν,
ἐπίκουρον εὑρὼν
ὁδὸν λόγων, παρ' εὐδείελον ἐλθὼν
Κρόνιον. ἐμοὶ μὲν ὦν μοῖσα καρτερώ-
τατον βέλος ἀλκᾷ τρέφει. ἐπ' ἄλλοι-
σι δ' ἄλλοι μεγάλοι. τὸ δ' ἔσχατον
κορυ-
φοῦται βασιλεῦσι· μηκέτι
πάπταινε πόρσιον.
εἴη σέ τε τοῦτον
ὑψοῦ χρόνον πατεῖν, ἐμέ
τε τοσσάδε νικαφόροις
ὁμιλεῖν, πρόφαντον σοφίαν καθ' Ελ-
λανας ἐόντα παντᾶ.

μετάφρασις.

cum curru celeri me decantaturũ, adiutricem nactum viam verborum, ad expositum soli quum venero Cronium. Mihi igitur Musa fortißimum telum robore nutrit. Alij supra alios magni sunt: supremũ verò ad summitatem attollitur in regibus. Ne amplius circunspice longiùs. Cõtingat te hoc vitę tẽp⁹ in sublimi transigere: méque tantis cum victoribus versari conspicuum sapientia inter Græcos vbique.

κλεΐξειν. Infin. futuri 1. Dor. pro comm. κλείσειν. à verbo κλεΐζω quod per ectasin dicitur κληΐζω deinde fit dissyllabum κλῄζω. Oritur à κλέος *laus*, *gloria*. Vnde κλέω. Deinde κλείω. & κλεΐζω. τὸ δοξάζω.

ὁδὸν λόγων ἐπίκουρον. Victoriam intellige curru quadriiugo partam, quæ hymni materiam longè suauiorem suppeditaret: siquidem re iterum præclarè gesta, adiuta fuisset Musa Pindari, cui quo pluribus factis is se commendasset, ampliora ad extollendam virtutem sæpius exploratam spatia patuissent.

εὐδείελον. Rectè Triclinius meo iudicio hanc vocem sic exponit, τὸν μετέωρον, καὶ καλῶς ἔχοντα τοῦ ἡλίου κατὰ τὰ πρὸς ἑσπέραν, καὶ τὰ περὶ τὴν δείλην ἑώαν. *sublimem & bene situm tum ad solis occasum, tum ad ortum.* Nam promontorium illud ob altitudinem suam citius matutinum solem recipiebat, serius vespertinum amittebat. Dicitur εὐδείελος quasi εὖ πρὸς δείλην, δηλαδὴ ἑώαν καὶ ὀψίαν, κείμενος.

Κρόνιον. Synecdoche partis Olympiæ, pro tota vrbe. Erat enim Cronius collis, seu promontorium illius vrbis, ex quo athletæ certantes conspiciebantur: cùm circa ipsum ludi celebrarentur.

καρτερώτατον βέλος. Intellige metaphoricè validam magnámque hymni componendi facultatem. Similis est metaphora 2. Olymp. ἔπεχε νῦν σκοπῷ τόξον, &c. ἀλκᾶ Dor. datiuus pro ἀλκῇ.

ἐπ' ἄλλοισι δ' ἄλλοι. Non possum admittere eorum interpretationem qui subaudiunt πράγμασι: quia non agitur de ijs qui aliqua virtute excellunt, sed de ijs qui alij alijs gradum & dignitatem superiorem possident: vt colligere est ex eo quod addit, supremum attolli in regibus, quò nihil longiùs respicias, nihil altiùs suspicias. Quod nisi sic intelligas, non tam bene cohærebit sententia.

τὸ δ' ἔσχατον. Hoc est, τὸ τελευταῖον, καὶ τὸ ὑπερβολὴν ἔχον. Ideo Petrus regem ὑπερέχοντα vocat. & à Philone dicitur παραπεμφθεὶς ὑπὸ τῆς φύσεως, ἐπὶ τρύμμαν, ἀνωτάτω. & à Philippo, ἐξουσίαν ἰσόθεον accepisse. Pariter ait Philo, Τῇ μὲν οὐσίᾳ τοῦ σώματος, ἴσος παντὸς ἀνθρώπου ὁ βασιλεύς. τῇ ἐξουσίᾳ δὲ τοῦ ἀξιώματος, ὅμοιός ἐστι τῷ ἐπὶ πάντων Θεῷ. οὐκ ἔχει γὰρ ἐπὶ γῆς αὐτοῦ ὑψηλότερον. *Corpore quidem rex cuiuis alteri homini par est: potestate verò dignitatis, similis est ei qui supra omnes est Deo: non enim habet in terris se quicquam excelsius.*

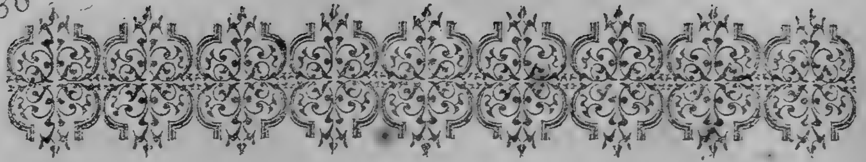
πόρσιον. Poët. aduerb. pro comm. πορρώτερον. Deducitur à πρόσω, per metathesim πόρσω. comparat. πόρσιον. superlat. πόρσιστα qui extat Ode 9. Nem. pro hoc diceres μηκέτι ἀπόβλεπε περαιτέρω.

εἴη σε τοῦτον. Epilogus qui gemino voto constat. Priore, perpetuam Hieroni regiam dignitatem optat: posteriore, vt sibi contingat nomine carminum per vniuersam Græciam clarere, quibus non alijs solùm, sed sibi quoque famam immortalem pariat. Hæc ita declares, εἴη δέ σε μὲν τοῦτον τὸν χρόνον ὃν ζῶμεν ἐν ὕψει καὶ εὐδαιμονίᾳ διαζῆν, ἐμὲ δὲ τοὺς νικῶντας ὑμνεῖν, φανερὸν τῇ σοφίᾳ πανταχῆ κατὰ τοὺς Ἑλληνας ὄντα.

τοσάδε νικαφόροις pro τοσούτοις νικηφόροις. primùm τοσάδε. pro τοσάδε. Deinde νικαφόροις pro νικηφόροις.

ὑψοῦ πατεῖν. Pro διέρχεσθαι ἐν ὕψει.

ἐμὲ δέ. Notandum poëtam non gloriari se sapientia poëseos esse conspicuum, sed optare vt talis sit, & videatur: alioqui in manifestam arrogantiæ suspicionem incideret. Hic Dor. est Ἑλλανας pro Ἑλληνας & παντᾶ, pro πάντη.

ΘΗΡΩΝΙ ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΩ,
Ἅρματι.

ΕΙΔΟΣ Β.

THERONI AGRIGENTINO,
curru victoriam adepto.

ODE II.

ARGVMENTVM.

Laudatur Theron Agrigentinus tyrannus, à victoria quam quadriiugo curru in Olympijs est adeptus; item à iustitia, liberalitate, fortitudine, & maiorum claritudine: quorum fortunam occasione sumpta attingit. Tum digressiones ad Semelen, Inonem, Peleum, Achillem, aliósque intertexit: atque obiter loca Beatorum, & Damnatorum apud inferos designat. Tandem concludit Oden sui carminis, & Theronis liberalitatis laude.

παράφρασις.

Vos ô hymni, qui tanquã citharæ domini, modulos eius moderamini: quẽ Deũ, quem heroẽm, quem virum sumemus celebrandum? Sanè cùm Pisa sit Ioui sacra, & ibi Olympicum certamen ei⁹ in honorẽ instituerit Hercules, offerens primitias spoliorũ debellati Augiæ, alterutri⁹, imò vtriusq; laudes nõ abs re canerem⁹. Sed victoria Theronis me in pręsentia totũ ad se conuertit. Itaq; Theronẽ encomio cohonestandũ sumam, & magna voce prædicabo victoriam, quam curru quadrijugo est adeptus vir ille, non solùm hac re commendandus, sed ob alias quoq; virtutes suspiciendus, vt qui sit iustus hospitalitatis obseruator, patriæ columen & fulcimentum, flos clarorum maiorum, & subditarum vrbium rectus moderator.

στροφὴ α. κῶλ. ιδ'.

Ἀναξιφόρμιγγες ὕμνοι,
τίνα Θεὸν, τίν' ἥρωα,
τίνα δ' ἄνδρα κελαδήσομεν;
ἤτοι Πίσα μὲν Διός.
Ὀλυμπιάδα δ' ἔστα-
σεν Ἡρακλέης,
ἀκρόθινα πολέμου.
Θήρωνα δὲ τετραορίας
ἕνεκα νικαφόρου
γεγωνητέον ὀπὶ,
δίκαιον ξένον,
ἔρεισμ' Ἀκράγαντος,
εὐωνύμων τε πατέρων
ἄωτον, ὀρθόπολιν.

μετάφρασις.

Hymni dominantes citharæ, quem Deum, quem heroẽ, quem virum celebrabimus? Sanè Pisa quidem Iouis est: Olympicum autem certamen instituit Hercules, primitias spoliorum belli. Sed Theronem ob cursum in quadrigis victorem, sonare oportet voce, iustum hospitem, columen Agrigenti, clarorum progenitorum florem, vrbium rectorem.

Θήρωνι Ἀκραγαντίνῳ. Therō Siculus Agrigentinorum tyrannus, fuit genere Thebanus, ab Oedipode oriundus, Aenesidemi filius. Contraxit affinitatem cum Gelone tyranno, cui Demaretam filiam dedit in vxorem, à qua Demareteum numisma est appellatum. Idem filiam Polyzeli fratris Hieronis vxorem duxit, vt ait Timæus: hic teste Herodoto l. 7. Terillum Himeræ tyrannide deiecit, & vnà cum Gelone Amilcarem Pœnorum ducem prælio superauit, eodem die quo Græci Persas ad Salaminem profligarunt. Est item Theron alius apud Virgil. Aen. 10. quem Aeneas occidit.

strauítque Latinos,
Occiso Therone virûm qui maximus vltro
Aeneam petit.

Nostri Theronis maiores hac serie ad Laiū referuntur, ita descēdentes, Laius, cuius filius Oedipus, eius Polynices, eius Thersander, eius Tisamenes, cuius Antesiō, cuius Theras, cuius Samus, cuius Telemachus, cuius Chalciopeus, cuiꝰ Ommenides, cuius Aenesidamus, cuius Theron hic Siculus Agrigēti dominus.

Ἀκραγαντίνῳ. *Acragas* Græcis, *Agrigentum* Latinis, authore Stephano, vrbs Siciliæ à præterlabente flumine appellata. De qua vide Pomp. Melam li. 2. c. 7. Volaterr. l. 6. Strab. l. 6. Dici placet ab ἄκρον & γῆ, quasi dicas *primariam* & *fertilem*. vel ab ἀγρὸς & γῆ *ager*, & *terra*: quasi præstantissimum solum. Sunt qui oppido nomen affirment datum ab Agragante Iouis & Asteropes filio.

ἅρματι. Supple νενικηκότι. Quæ Olympias erat septuagesima septima. Notatur victoriæ genus: nimirum quadrigis. Cœpit autem certamen curule vigesima quinta Olympiade, primúsque victoriam reportauit Pagondas Thebanus. Et quanuis tunc solùm admissum fuerit in Olympiā curule certamen, tamen non erat nouum, sed iam alijs sæculis vsitatum, vt ex 23. Iliad. apparet. Perficiebatur ad metam currendo, eámque non attingendo, sed declinando, ita tamen vt currus attigisse visus fuisset, celeriter præteruehendo. Quod videtur docuisse Horatius Od. 1. l. 1, Carm.

Metáque feruidis
Euitata rotis.

Cúmque temporibus Homeri nobiles curru exercerentur, cursuro Antilocho currus regendi præcepta tradit Nestor, in his. Il. 23.

Τῷ σὺ μάλ' ἐγχείμψας ἐλάαν σχεδὸν ἅρμα καὶ ἵππους.
Αὐτὸς δὲ κλινθῆναι ἐϋπλέκτῳ ἐνὶ δίφρῳ
Ἦκ' ἐπ' ἀριστερὰ τοῖιν. ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον
Κένσαι ὁμοκλήσας, εἶξαί τε καὶ ἡνία χερσίν.
Ἐν νύσσῃ δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφθήτω,
Ὡς ἄν τοι πλήμνη γε δοάσσεται ἄκρον ἱκέσθαι,
Κύκλου ποιητοῖο, λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν,
Μήπως ἵππους τε βώσῃς κατὰ θ' ἅρματα ἄξῃς
Χάρμα δὲ τοῖς ἄλλοισιν, ἐλεγχείη δέ σοι αὐτῷ
Ἔσσεται· ἀλλὰ φίλος φρενέων πεφυλαγμένος εἶναι.
Εἰ γάρ κ' ἐν νύσσῃ γε παρεξελάσῃσθα διώκων,

Οὐ γὰρ ἔσθ᾽ ὅς κέν σ᾽ ἐλάσῃσι μετάλμενος, οὐδὲ παρέλθῃ. hoc est.
Huic tu valdè appropinquans impelle propè currum & equos:
Ipse verò incumbe benefacto in curru
Paululum in sinistram horum: at dextrum equum
Punge vociferans, laxáque ei habenas manibus:
Ad metam autem tibi sinister equus appropinquet,
Vt tibi modiolus videatur summum attigisse
Rotæ benefactæ: in lapidem verò vites impingere,
Ne quo modo equósque vulneres, & currus confringas,
Gaudium quidem alijs, probrum verò tibi
Erit: proinde dilecte prudens cautus esto:
Si enim ad metam præteruehari persequens,
Non erit qui te assequatur transiliens, neque prætereat.

Hæc cùm ignoraret Pseudorestes malè corruit: qui (vt est in Electra Sophoclis) cùm laxata læua habena, ex equis alter cursum inflexisset, imprudens ad summam columnam offendit: quo facto modiolos rotarum, axémque perfregit, ipse ex curru excussus est: deinde loris implicatum equi huc illuc fugientes miserè discerpserunt. Amphitryo apud Theocritum præcepta Nestoreïs similia filio tradit.

Ἵππους δ᾽ ἐξελάσασθαι ὑφ᾽ ἅρματι, καὶ περὶ νύσσαν
Ἀσφαλέως κάμπτοντα τροχῷ σύριγγα φυλάξαι,
Ἀμφιτρύων ὃν παῖδα φρονέων ἐδίδαξεν.
Ita equos currui iunctos agitare, & circum metam
Tuto inflectere rotæ modiolum vt eam vitaret,
Amphitryo filium suum prudens docebat.

Quare hæc Ode Theroni pro vitata à quadrigis meta, contexitur.

εἶδος β. Hæc Oda secundo collocatur ordine, secundum victoriæ tempus. Hiero enim septuagesimam tertiam Celete, Theron septuagesimam septimam Olympiadem quadrigis vicit.

ἀναξιφόρμιγγες ὕμνοι. Exordium ducitur à propositione, quæ interrogatione, & subiectione constat. In quibus est *ἀπορία*, cùm veluti hæsitet in personarum delectu. Quod imitatur Horatius. l. 1. Car. Ode 12.

Quem virum, aut Heroa, lyra, vel acri
Tibia sumes celebrare Clio?
Quem Deum cuius recinet iocosa
Montis imago?

Differt tamen nominum inuersione, Pindarus habet
Θεόν, ἥρωα, ἄνδρα. Horatius, *Virum, heroa Deum.*

Dicuntur hymni *ἀναξιφόρμιγγες.* hoc est *ἄνακτες* seu *ἀνάσσοντες τῆς φόρμιγγος*: quia primùm carmina componuntur, deinde ad hæc lyra aptatur, vt suam poësi det melodiam: & vt ait Triclinius, lyra est *ὑπουργὸς τῶν ὕμνων*, *ministra hymnorum.* Scholiastes exponit etiam per passiuam vocem quasi *ὑπὸ τῆς φόρμιγγος ἀνασσόμενοι*, *Hymni citharæ dominio subiecti.* Sed prior interpretatio est potior. Nam

(vt meo iudicio rectè obseruat Triclinius) nomen istiusmodi cōpositionis non denotat πάθος, sed ἐνέργειαν vt ἀλεξίκακος, παυσίκακος, πλήξιππος, ἀλεξιάρης *malorum depulsor, mala sedans, equorum domitor, dirarum depulsor*, sic ἀλεξίμορος, *mortis expulsor*, ἀλεξιφάρμακον *remedium aduersus venena*: aliáque id genus.

τίνα Θεόν. Quod est ἀπορία, hoc est *addubitatio*, ratione poetæ, qui incertus est quod sumpturus sit canendi argumentum: Id fit ἀνακοίνωσις hoc est *communicatio*, ratione cùm poetæ tum Musæ, cum qua consultando communicat genus argumenti tractandi.

ἤτοι Πίσα μὲν, Διός. Subiectio qua superiori interrogationi respondet: primùm huic τίνα Θεόν: quando dicit, Pisa quidem est Iouis. Est enim Pisa illi Deo sacra ob quinquennalem, quæ ibi fiebat, sacrorum ipsi certaminum celebrationem. De Pisa vide superiori Oda. Supple hìc ἱερόν ἐστι.

Ολυμπιάδα δ᾽. hoc est τὸν Ολυμπικὸν ἀγῶνα: vt superiori Oda vocem hanc sumi docuimus, in τῶν Ολυμπιάδων κλέος, strophe 4. τὸ δ᾽ ἔστασεν Dor. pro ἔστησεν. à verbo ἵστημι. Scriptum reliquit Isacius Herculem Alcmenæ filium, at non Idæum Dactylum Olympia in Iouis honorem instituisse: ídque videtur in his attestari Pindarus. Ferunt enim Herculem post debellatum Augiam Elidis regem, quoniam sibi promissam mercedem ob fimi boum purgationem non accepisset, ex illis populationibus & præda certamen instituisse Ioui Olympico, atque illud Olympicum nominasse. Vide *Augiæ stabulum repurgare*, apud Erasm. Secundo loco, huic respondet τίν᾽ ἥρωα. Nam Heros habitus est Hercules.

ἀκρόθινα πολέμου. Transfert hanc vocem à primitijs frugum, pro qua dixit Euripides, ἀκροθίνια. Sed addit πολέμου, vt differentiam indicet & κατάχρησιν exponat. Nam vox ista propriè significat primitias frugum, videlicet frumenti, tritici, hordei: ex ἄκρον *summum*, & θὶν *aceruus*: quia ex summitate aceruí decerpebantur. Hìc verò abusiuè manubias belli appellat, quas Ioui, hoc certamine instituto, tum primùm consecrauit. De hac voce vide Thesaurum Stephani.

Θήρωνα δ᾽, Tertio huic respondet τίν᾽ ἄνδρα. Cuius nomen hìc subjicit, nimirum Theronem, in quo magnam laudum segetem inuenit, Fortitudinem & dexteritatem, qua certaminis Olympici victoriam obtinuit: hospitalitatem, patriæ defensionem, virtutis lumen clarius quàm in maioribus, rectum in vrbes subditas imperium.

τετραορίας ἕνεκα νικαφόρου. hoc est ἐνδέχεται μέλεσιν ὑμνεῖν, ὅτι τεθρίππῳ ἐνίκησε. Vox τετραορία est poëtica pro τέθριππος, vel τέθριππον. Fit à τέτορα. Dor. pro τέτταρα Atticè, & τέσσαρα comm. & syncope τέρα. & verbo ἀείρω τὸ συζευγνύω iungo. Cuius præt. med. est ἤορα. & neglecto augmento ἄορα. Nomen adiectiuum est τέτρωρος vel τετράορος *quadriiugus*. νικαφόρου. pro νικηφόρου. à νίκη *victoria*, & φέρω *reporto*.

γεγωνητέον. Gerundium, quod significat ὑμνητέον. A verbo γεγωνέω quod quid sit vide apud Eustathium. Ab authore nostro hìc sumitur pro ὑμνεῖν *celebrare*, & *alta voce prædicare*. vt & Pyth. Ode 9,

ὀπὶ hoc est φωνῇ. Duplex vocis ὀψ est significatio: aliquando est φωνὴ. aliquan-

do ὄψις: de qua vide lexica.

δίκαιον ξένον. Secundum laudis argumentum, ab hospitalitate: cuius iura satis obseruare dicitur, quando δίκαιον ξένον vocat. Hìc hospitem eum intelligit, qui excipit hospitio: aliàs & sumitur pro eo qui excipitur. In hospitalitate iustitia etiam erat obseruanda: hoc est, non solùm nulla iniuria inferenda, sed beneficentia in hospites exercenda, vnde Odyss. 2.

οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν, οὐδὲ δίκαιον Ξείνους.

Nec honestum nec iustum est lædere hospites.

πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες Ξεῖνοι.

vt Odyss. 3. idem ait: vnde & Ξένιος Ζεὺς, qui hospitibus iura dare dicitur. Rectè igitur δίκαιον ξένον dixit.

ἔρεισμα. hoc est στήριγμα, τεῖχισμα, ἀσφάλεια. *columen, arx, tutela.* Sic Lucianus quendam vocat ἔρεισμα τῶν Ἀθηναίων. Metaphora sumpta à fulcris illis quibus innititur & firmatur ædificium. Et est hoc tertium laudis argumentum: quòd Theron sit patriæ columen, & fulcimentum.

εὐωνύμων τε πατέρων. hoc est εὐκλεῶν προγόνων. Fit εὐώνυμος, ex εὖ, & ὄνυμα Aeol. pro ὄνομα. dicitur *clarus, boni nominis*: aliàs ἀριστερὸς, seu λαιὸς *sinister, læuus*, vt εὐώνυμος χείρ. ídque κατ᾽ ἀντίφρασιν, vel κατ᾽ εὐφημισμόν. De voce ἄωτος dictum superiori Oda. Estque in his quartum laudis argumentum. Nam etsi pro Roscio Amerino dicat Cicero eum sibi proprium, solúmque videri honorem, quem neque maiorum commendatione, neque per alterius calamitatem assequutus sis: tamen honorificum est claros progenitores habuisse, si non modò non degeneres ab ijs, sed etiam virtute & nomine superes. Propterea cæteris addit Theronis laudibus, hanc quoque eximiam, quòd sit flos clarorum auorum. Sic Horatius Mecænatem facit commẽdatiorem, quòd regibus atauis esset editus. Theronis progenitores clari fuerunt, vt qui Cadmi nepotes.

ὀρθόπολιν. hoc est ὀρθῶν καὶ σώζων τὴν πόλιν. Quod facit qui remp. afflictam erigit, malè moratam corrigit, bonis legibus dirigit. Quintum laudis argumentum. Magistratns, & Principis epitheton poëticum: potéstque per alia quæ apud Scholiasten extant exponi, nimirum ἐρυσίπολις, & σωζόπολις.

παράφρασις.

Qui postquam relicta patria, sedes non sine magno animi labore subinde mutassent, tãdem proximam fluuij sedem incoluerunt, scilicet Agrigentum, sacro Mineruæ templo decoratum: atque ita virtutibus natiuis excelluerunt: quæ comite fœlici fato, diuitias & gratiam sortitæ sunt, vt in Sicilia omnium nobilissimi, & illustrissimi censerẽtur. Quo-

ἀντιστρ. κῶλ. ιδ´.

καμόντες οἳ πολλὰ θυμῷ,
ἱερὸν ἔσχον οἴκημα
ποταμοῦ. Σικελίας τ᾽ ἔσαν
ὀφθαλμός· αἰών τ᾽ ἔφε-
πε μόρσιμος, πλοῦτόν τε
καὶ χάριν ἄγων
γνησίαις ἐπ᾽ ἀρεταῖς.
ἀλλ᾽ ὦ Κρόνιε παῖ Ῥέας,
ἕδος ὀλύμπου νέμων,
ἀέθλων τε κορυφὰν,

μετάφρασις.

Qui cùm laborassẽt multum animo, sacrã tenuerũt sedem fluuij: Siciliæque fuerunt oculus: vitáque insequebatur fœlix, diuitias & gratiam afferens natiuis virtutibus. Verùm ô Saturnie, fili Rheæ, sedem Olympi gubernans, & certaminum

rum

rum hæreditaria terra cùm per seriem nepotum ad Theronem vsque descenderit, oratum te velim Iupiter Saturni & Rheę fili, qui cœlum, qui olympicum certamẽ omnium

πόρον τ' Ἀλφεοῦ,
ἰανθεὶς ἀοιδαῖς,
εὔφρων ἄρουραν ἔτι πατρίαν σφίσιν κόμισον,

summitatem, meatumq; Alphei, delectatus hymnis, beneuolus aruum patrium adhuc ipsis cura,

præstantissimum, & meatum Alphei regis, vt hisce meis hymnis cum delectatione exauditis, beneuolentiã tuã posteris, scilicet Theroni & Xenocrati testeris, conseruato ipsis natali & hæreditario solo: adeò vt nullis inimicorũ odijs, nullis vicinorum bellis inde expellãtur.

καμόντες οἱ πολλά. Ex eo quod progenitorum clarorum florem appellauit Theronem, Pindarus ansam arripit illorum historiam attingendi: quum ait labores ab ipsis exantlatos esse, quibus superatis sacram fluuij sedem tenuerunt. Sed quorum habet rationem? Illa diuersimodè narrantur. Quidam hoc ideo dictum intelligunt, Theronis auos multum animo laborasse, quia cùm antè Rhodij essent, belli ciuilis fugiendi causa, mutata sede Siciliam incoluerunt: ibíque contra barbaros gesto bello vrbem condiderunt. Sed quam vrbem? Aristarchus Acragantem putat, Acraganti fluuio homonymam. Sed Artemon Gelam sentit intelligendam, Gelæ fluuio homonymam, & Agrigentinos fuisse Geloorum colonos. Et hinc colligit, illud καμόντες πολλά, referendum non ad Agrigenti, sed ad Gelæ conditores. Illi enim hospitio excepti sunt à Rhæsto: hi verò ægrè & vix locum occuparunt. Etenim Antiphemus Rhodius, & Entimus Cretensis, qui coloniam miserant Gelam, primùm quidem non mediocriter in congregandis hominibus laborarunt, illos è Peloponneso, Rhodo, & Creta cogentes ad traiectũ: deinde in habitatione construenda, rursus confecto cum Sicanis bello. Sed Artemonem erroris arguit Menecrates. Antiphemum enim, eiúsq; socios de migrandis sedibus, & ponẽda colonia laborasse negat: imò ex facili omnia successisse asserit: & totum ad hanc historiam refert: scilicet, Theronis maiores à Cadmo fuisse oriundos, Cadmo fuisse filium Polydorum, Polydoro Aemonem: Aemonẽ hunc cùm in venatione ciuem quendam occidisset, cum socijs Athenas secessisse: postea relictis Athenis, Rhodum cum Argiuis incoluisse. Tandem Agrigentum venisse, & ad Theronem vsque viginti septem generationes fuisse numeratas. Quæ Menecratis sententia videtur præferenda. Omitto Hippostrati historiam, qui maiores Agrigentinorum Gellenos ait non adeò diuites fuisse: sed pro custodia vrbis stipendia merendo molestè & humiliter vixisse.

ἱερὸν ἔσχον οἴκημα. Sacrã sedem fluuij appellat Agrigentum περιφραστικῶς; quia vrbs illa prope fluuiũ nominis eiusdem condita, veneratissimum habebat Mineruæ templum: vel quia Agrigentum Proserpinæ pro sponsalibus donis à Ioue datum est. Quanquam sunt qui hoc referre velint ad Gelam Gelæ fluuio homonymam. Sed verisimilius est de Agrigento sacram sedem esse intelligendam. Sic Horat. Syluam Albuneam fluuio cognominem, vocauit domum Albuneæ, nisi vrbem ibi sitam, Tibur nimirum intelligas.

Σικελίας τ' ἔσαν. Maiores Theronis *Oculum* Siciliæ vocat, totius regionis illustrissimos & nobilissimos: metaphora sumpta ab oculo, quæ corporis pars est præstantissima, & clarissima, sine quo vita est infœlix, nec morte multò me-

lior. Similis translatio apud Cicer. de Nat. Deor. extat, *Hi duos oculos oræ maritimæ effoderunt*. Sic Iulianus vrbem Damascum τῆς ἑῴας ἁπάσης ὀφθαλμὸν, *totius Orientalis regionis oculum* dixit. Apud Catullum *Peninsula, Insularumque ocellus Sirmio* dicitur. Vide plura in Erasmi adag.

αἰὼν τ' ἔφεπε μόρσιμος Aduersis rebus succedit fœlicitas, & contrà: sic post multos labores ἐπηκολούθησε βίος εὔμοιρος, *Vita fœlix est sequuta*: ob virtutem & diuitias quas possederunt. Quæ duo coniungit ad perfectiorem fœlicitatem denotandam: quia vt testatur Callimachus hymno in Iouem

> Οὐκ ἀρετῆς ἄτερ ὄλβος ἐπίσταται ἄνδρας ἀέξειν,
> Οὔτ' ἀρετὴ ἀφένοιο.

Sumitur ἐφέπω hic pro ἕπομαι: vt Pyth. Oda prima τὰν φιλοκτήταο δίκαν ἐφέπων.

γνησίαις hoc est ἰδίαις: vt virtutes intelligantur innatæ, genuinæ, non fictæ. Etenim οὐκ ἔστι διδακτὸν ἀρετὴ, οὔτ' ἐπεισακτόν τι. Vel pro ἐκ τῶν γονέων συγγεγεννημέναις. Sæpe enim fortes creantur fortibus & bonis.

ἀλλ' ὦ Κρόνιε παῖ Ῥέας. Apostrophe ad Iouem cum supplicatione, eáque non inidonea. Nam dandæ & conseruandæ fœlicitatis penes Iouem est facultas: nam valet ima summis mutare, & insignem attenuat Deus, obscura promens.

> Οὗ γὰρ διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε.

Sic senserunt Ethnici pietatis studiosi. Hîc nota periphrasin Iouis, qui Saturnius & Rheæ filius vocatur, de cuius parentibus vide Theogoniam Hesiodi. Attributa sunt hæc, quòd Olympum, quòd certamen præstantissimum, quòd Alphei meatum regat. Nam fama erat (teste Lactantio de falsa religione) Ioue in Olympo monte plerunque versari: cúmque gratum esset Olympicum certamen, ei præesse, & Alphei sibi sacri curam gerere. κορυφὰν ἀέθλων, intellige κορυφαίων hoc est ἐξοχώτατον ἄεθλον.

ἰανθείς. Metaphora sumpta à plantis & herbis, quæ quum imbribus & rore perfunduntur, deinde Sole calefiunt, gestire & exhilarari videntur.

πατρίαν. Etsi Thero, posterique stirpem à Laio Thebano ducant: nihilominus siquidem mutatis sedibus, posteri solum aliud incoluerunt diutissimè, terram patriam meritò nuncupauit partem illam Siciliæ, cui præerat Thero, quam per longam generationum seriem possidebat.

παράφρασις.

Quod non ita pridem contingere potuisset, cùm inter se diffiderent Theron & Hierō: inter quos si quid iure vel iniuria factum est, quãuis non possit, ne tēporis quidem longinquitate, fieri infectū: obliuio tamen cum rebus secūdis cōiuncta, efficiet vt nulla odia inter ipsos viguisse videātur. Nam quum aduersę fortunæ fœlicitas, mœstitiæ lætitia succedit, malorum molestia superata supprimitur.

ἐπῳ. κώλ. ιι.

λοιπῷ γένει. τῶν δὲ πεπραγμένων
ἐν δίκᾳ τε καὶ παρὰ δίκαν,
ἀποίητον οὐδ' ἂν
χρόνος ὁ πάντων πατὴρ
δύναιτο θέμεν ἔργων τέλος.
λάθα δὲ πότμῳ σὺν εὐδαίμονι
γένοιτ' ἄν.
ἐσθλῶν γὰρ ὑπὸ χαρμάτων
πῆμα θνάσκει παλίγκοτον δα-
μασθέν.

μετάφρασις.

postero generi. Actorum autem iure vel iniuria infectum ne tempus quidem omniū parens possit reddere operū finem. Sed obliuio forte cum prospera esse possit: Bonis enim à gaudijs malum perit odiosum domitum.

τῶν δὲ πεπραγμένων. Digreſſionis initium per gnomen conſolatoriam, qua ne fatalibus maiorum calamitatibus perturbetur, Theronem docet. In primis verò diſſenſionem attingit, quæ inter Theronem, Gelonem & Hieronem viguit: in qua ſi quid iure vel iniuria factum infectum fieri nequeat, id tamen temporis longinquitas, obliuio, meliórque fortuna ſupprimet. In ſcholijs narratur Polyzelum Theronis fuiſſe generum, qui cùm à fratre Hierone miſſus fuiſſet ad debellandos vicinos Siciliæ barbaros, bellum inconſulto fratre compoſuit, ideóque Hieroni ſuſpectus fuit. Et cùm Thraſydæus Theronis filius ſuaſiſſet Polyzelo vt Hieronem inuaderet, opémque promiſiſſet: Hieronem hoc cognito ſtatuiſſe Agrigentum capere, Theronémque & Thraſydæum. Ad quem etiam miſit Simonides conſilium dans, vt perturbaret potiùs quàm futuræ proditionis & proditorum delationem indicaret. Hic verò veritus, rebus Hieroni ceſſit, & poſtea tyrannidem ab ipſo recepit, odiúmque eſt ſolutum: ita vt affinitatem vnà contraxerint, ab Hierone in vxorem accepta Theronis ſorore. Quo fit vt expoſcat Pindarus obliuioni anteacta tradi. Sed Didymus hiſtoriam tractat accuratiùs, teſtem proferens Timæum qui res Siculas digeſſit. Theron, *inquit*, rex Agrigentinorum contracta affinitate cum Gelone, filiam Demaretam, à qua & Demareteum numiſma, ipſi collocat. Sed cùm moribundus eſſet Gelo, Polyzelus exercitum, vxorémque fratris excepit mandato Gelonis: adeò vt in Polyzelum tranſlata fuerit affinitas quam Theron ipſe cum Gelone contraxerat. At cùm hic nobilis & illuſtris per Siciliam fieret, inuidia percitus frater Hieron, ſumptóque belli aduerſus Sibaritas prætextu, ipſum patria expellit: ſed Polyzelus bellum iſtud ex animi ſententia cõfecit. Quem ſucceſſum non ferens Hiero, neſcius quò ſe verteret, Polyzelum rerum nouarum accuſare conabatur. Ob quæ grauiſſimè indignatus Theron, nimirum filiam generúmque ita tractari, bellum contra Hieronem ſuſcepit prope Gelam, Siciliæ fluuium: ſed noxa nulla accepta eſt, ſtatímque conſopitũ eſt bellum. Tunc enim in ipſos incidit Simonides Lyricus, & regum inimicitias diſſoluit. Quæ cùm anteactis temporibus acciderint, à Ioue petit poëta, inquit Didymus, vt reliquum vitæ curriculum, pacem inter ſe fouentes decurrant.

οὐδ' ἀποίητον ἄν. Hanc ſententiam his verbis effert Plato in Protag. οὐ γὰρ ἄν τό γε πραχθὲν ἀγένητον θείη. & Agatho.

> Μόνου γὰρ αὐτοῦ καὶ Θεὸς στερίσκεται
> Ἀγένητα ποιεῖν ὅσσ' ἂν ᾖ πεπραγμένα. Eò reſpicit Flaccus 29. Od. l. 3. Carm.

Cras vel atra
Nube polum pater occupato,
Vel ſole puro: non tamen irritum
Quodcunque retro eſt efficiet, neque
Diffinget, infectúmque reddet
Quod fugiens ſemel hora vexit.

paſſim huiuſmodi ſententiam reperias.

οὐδ' ἂν χρόνος. Ne tempus quidem, *inquit author*, quod factum eſt, infectum facere poteſt. Verùm dicere poſſumus, id non minùs à tempore, quàm ab obli-

uione fieri. Nam si *χρόνος ἀναιρεῖ πάντα, καὶ λήθην ἄγει*: id à tempore fit primariò, à quo inducitur obliuio.

ὁ πάντων πατήρ. Tempus omnium parens rectè dicitur, quia etsi ipsum res non agit, cum ipso tamen omnia fiunt. Ideóque Menander

Χρόνῳ τὰ πάντα γίγνεται, καὶ κρίνεται. Et hic Senarius.
χρόνος μαλάσσει πάντα κἀξεργάζεται. Et Sophocles.
Ἅπανθ᾽ ὁ μακρὸς κἀναρίθμητος χρόνος,
Φύει τ᾽ ἄδηλα, καὶ φανέντα κρύπτεται.

Hinc frequens illud, *Omnia cum tempore.*

λάθα δέ. Vox Dorica pro *λήθη*. Obliuioni facultatē & vim tribuit obliterādi res anteactas. Nam si, vt definit Plato, *λήθη μνήμης ἐστὶν ἔξοδος*, id meritò præstare dicitur, vt rerū anteactarum deleta memoria eas veluti infectas efficiat, in primis si calamitatem sequitur fœlicitas, qua quum homines fruuntur, se nihil aduersi anteà sensisse putant. Pindaro astipulatur Euripid.

Ὦ πότνια λήθη τῶν κακῶν ὡς εἶ σοφή,
Καὶ τοῖσι δυστυχοῦσιν εὐκταία θεός. Et Sophoc.
Ὡς τοῖς κακῶς πράσσουσιν ἡδύ, καὶ βραχὺν
Χρόνον λαθέσθαι τῶν παρεστώτων κακῶν.

Etenim cùm infortunij recordatio, potiùs quàm infortuniū ipsum cruciet, sempérque malum reddat pręsens & continuum: obliuio verò contrarios effectus edat: ab omnibus afflictis expetitur, vt quę facta velut infecta reddat.

πότμῳ σὺν εὐδαίμονι. Duo sunt quibus corrigi mala possunt, primùm *λήθη obliuio*: deinde *πότμος εὐδαίμων*, *prospera fortuna*. Ratio additur in his *ἐσθλῶν γὰρ ὑπὸ χαρμάτων*. Etenim bonorum aduentu depellitur malorū dolor, & succedit lætitia & gaudium. Obiter dicā *δίκα* & *δίκαν* Dor. dictum pro comm. *δίκη* & *δίκην*. & *θέμεν* infin. esse Ion. & Dor. pro *θεῖναι*. & *θνάσκει* Dor. pro comm. *θνήσκει*. Hæc autem posterior sententia sic prosa posset efferri. *λήθη δὲ τοῦ πεπραγμένου γένοιτ᾽ ἄν. ὑπὸ γὰρ τερπνῶν ἀγαθῶν αἰαιρεθεῖσα βλάβη συγκαταθνήσκει, τοῦτ᾽ ἔστι, τῆς μνήμης ἐκπίπτει.*

παράφρασις.

In primis quum diuina prouidētia mutata vice, fœlicitatē ad fastigium euexerit. Quæ mea sententia Cadmi filiabus conuenit: & quàm sit vera cōprobatur exēplo Inûs, & Semeles, quæ post graues calamitates, absorpto & obruto infortunio à bonis præstantioribus, omnis noxæ expertes sibi videntur fuisse. Quarū altera, nimirū Semele, longis capillis decora, quanquā fulmine fuit extincta, viuit inter cœlestes Deos, eámque Pallas amat semper, amat etiā valdè Iupiter Palladis pater: amat & Bacchus eius filius, qui sacram sibi hederam gestat.

στροφὴ β. κωλ. ιδ´.

ὅταν Θεοῦ μοῖρα πέμπῃ
ἀνεκὰς ὄλβον ὑψηλόν
ἕπεται δὲ λόγος εὐθρόνοις
Κάδμοιο κόραις, ἔπαθον αἳ μεγάλα. πένθος
δὲ πίτνει βαρὺ
κρεσσόνων πρὸς ἀγαθῶν.
Ζώει μὲν ἐν Ὀλυμπίοις,
ἀποθανοῖσα βρόμῳ
κεραυνοῦ τανυέθειρα Σεμέλα. φιλεῖ
δέ μιν Παλλὰς αἰεί,
καὶ Ζεὺς πατὴρ μάλα· φιλεῖ
δὲ παῖς ὁ κισσοφόρος.

μετάφρασις.

Quādo diuina sors miserit sursum opes altas. Cōgruit autem hic sermo in bona sede locatis Cadmi filiabus, passæ sunt quæ grauia. Sed luctus opprimitur grauis potioribus à bonis. Viuit quidem inter cœlestes mortua fragore fulminis passis crinibus Semele: quam etiam semper amat Pallas, & Iupiter pater valdè: amat etiam filius hederiger.

ὅταν Θεοῦ μοῖρα. Initium strophes cum fine præcedentis epodi cohæret. postea proponuntur exempla fatalium malorum, quæ melior fortuna tandem sustulit. Verba hæc poëtæ sic declares, ὅταν ὁ Θεὸς κατὰ τὴν πεπρωμένην εὐδαιμονίαν εἰς ὕψος ἄγῃ.

ἀνεκάς. Oritur in hac voce difficultas ob variam interpretationem. Postrema interpretatio habet, *tandem*. Leonicerus exponit *procul*, sed illud propriè est ἀνέκαθεν: nec satis exprimere sensum videtur. Lexicon Pindaricum habet hoc commodè significare posse οὐρανόθεν, καὶ ἄνωθεν: quia supernè de cœlo bona mittit Deus in terras. Præterea docet τὸ ἀνεκὰς idem valere interdum ac ἀνέκαθεν: quòd μεταφορικῶς aliquando vsurpetur pro παρὰ προσδοκίαν *præter expectationem*, vel παρ' ἐλπίδα, seu πόῤῥω τῆς ἐλπίδος, *præter spem*, seu *procul à spe*: sed nullo exemplo probat. Scholiastes simplicius exponit εἰς ὕψος. Triclinius εἰς παράτασιν χρόνου μακρὰν, *in longam temporis productionem*: quibus facilè assentior. Nam putem ἀνεκὰς *sursum* significare, ἐμφατικῶς, vt maximas opes innuat: videtúrque vocis non inutilis pleonasmus: vel longitudinem temporis declarare. Nam breuis fœlicitas nequeat præteritorum malorum recordationem tollere, imò confirmet potiùs: siquidem citò recurrens infortunium, anteacta recolligit. Sed longa fœlicitas & maxima, exhausta antè mala commodè delet. Iudicet lector. Videtur composita vox ex ἀνὰ significante ἄνω. & ἑκὰς *procul*.

ὄλβον ὑψηλόν. Altas opes, ab effectu dicit, vt prima oda. μεγάνορα πλοῦτον. vel sine tropo, *altas*, hoc est *magnas*, seu *summas*; quod ego malim. Vox ὄλβος tum πλοῦτον, tum εὐδαιμονίαν significat. Hìc vtrumuis intelligas, manebit sensus. Nam fœlicitatis maxima pars consistit in opibus. Imputat hìc Deo bonorum largitionem quia δωτὴρ ἐάων est creditus Iupiter.

ἕπεται δὲ λόγος. Hoc est ἀκολουθεῖ seu ἁρμόζει οὗτος ὁ λόγος θυγατράσι τοῦ Κάδμου, ταῖς νῦν ἐνδόξῳ τάξει ἱδρυμέναις, αἵτινες ἔπαθον συμφορὰς μεγάλας. Non video autem cur ἕπεται ab Aretio sumatur pro ἀμφέπεται *complectitur*. Non enim alia exempla priùs allata sunt, vt vocabulum *complecti* intelligatur. Sed illarum Cadmi filiarum proponitur exemplum, ad sententiæ propositæ probationem. Ideóque exponas, *congruit*, *competit*, *conuenit*, *pertinet*. Est itaque προσαπόδοσις qua præcedens sententia Cadmi filiabus applicatur: quarum exemplum citiùs in mentem venit, & potiùs quàm aliud proponit, eo quòd author est generis Cadmus, à quo Theronis maiores ortum duxerunt.

εὐθρόνοις. Sic ab Homero ἔυθρονος ἠὼς *aurora bona* seu *pulchra in sede collocata*, dicitur. Leonicerus exponit, *generosas*: sed mihi videtur non respondere menti authoris, qui non generis rationem nunc habet, sed honoris, quo potitæ sunt Ino & Semele vita functæ. Nam inter Deos relatæ perhibentur: ac proinde in præclara sede collocatæ. Minùs probo Aretij cõiecturã, qui legere vellet εὐφρόνοις h.e. *prudentes*. Nã quomodo prudentes eas appelles, quæ Bacchæ fuerunt? deinde typographi errorem esse puto, nam dicendum esset εὔφροσι in dat. plur.

Κάδμοιο κούραις. pro comm. genit. Κάδμου. eas recenset Hesiodus,

Κάδμῳ δ' Ἁρμονίη θυγάτηρ χρυσῆς Ἀφροδίτης,
Ἰνὼ καὶ Σεμέλην, καὶ Ἀγαυὴν καλλιπάρηον,

Αὐτονόῃ τε. Sed hic de Inone & Semele tantùm fit mentio: de quibus atque alijs duabus earum ſororibus vide Eurip. in Bacchis, & Theocr. Idyll. 27.

πένθος δ' πιτνεῖ. Hoc eſt. πένθος μέγα ὑπὸ μειζόνων καὶ ἐπικρατεστέρων ἀγαθῶν καταπίπτει καὶ ἀφανίζεται. Vox πιτνεῖ poët. eſt pro πίπτει cõm. à πιτνέω. Sic formatur à priſco πέτω, verſo ε in ι, fit πίτω, inſerto ν, grauitonũ πίτνω. Hinc Atticè verbũ circunflexum πιτνέω: ſic πιτνεῖ χαμαὶ, *humi cadit*, legitur od. 8. Pyth. Plura vide exempla in lexicis. Obiter notãda γνώμη. Nam vt effuſa magna lux tenebras vel Cimmerias diſpellit: ſic magna proſperitas aduerſæ fortunæ ſuccedens, malorum præteritorum delet veſtigia: præterea, vt Quem res plus nimio delectauêre ſecundæ, Mutatæ quatient: ſic tanto maiorem delectationem percipiet ex proſperis rebus, qui poſt acerbas calamitates illis potietur.

ζώει μ. Hoc eſt. ζῇ Σεμέλη ἐν τοῖς θεοῖς τ' Ὀλύμπου οἰκοῦσι. Fabulam vide apud Natal. Com. ζώω. verbum poët. & Ion. pro ζάω. ἀποθανοῖσα Dor. pro ἀποθανοῦσα. & βρόμῳ κεραυνοῦ pro κεραυνῷ. ſeu πυρὶ κεραυνίῳ. τανύεθειρα. vocatur quia paſſis ac longioribus crinibus quàm cæteræ Deæ pingebatur: & vocabulum componitur ex τανύω, *extendo*, & ἔθειρα *coma*. Σεμέλα Dor. pro comm. Σεμέλη.

φιλεῖ δέ μιν Παλλάς. Vel ſimpliciter amat, vt inter Deas verſantem: vel quia tutelaris & indigena erat Dea. Nam Mineruæ ſimulachrum ei pater Cadmus poſuit in Oncis Bœotiæ vico. Amat eandẽ magnopere Iupiter pater Mineruę, vt cuius concubitu ſit potitus. Amat Bacchus Deus, vt qui ſit eius filius.

παῖς. Quia puer, non ſolùm vox eſt ambigua, ſed etiam ætatem adoleſcentia priorem denotat: exiſtimaui exponendum *filius*, quæ vox omni ætati conuenit: quam interpretationem habet etiam Leonicerus. Horatius tamen dicit *Semeles puer*. Od. 19. l. 1.

κισσοφόρος. Periphraſis Bacchi *puer hederiger*, ſeu *hedera coronatus*. & ſic appellatur, vel quia pro ſceptro thyrſum ex hedera geſtabat: vel quia ad ebrietatem depellendam, arbor hæc cùm natura ſit frigida, fronti & capiti admouebatur. Sacra fuit ipſi hedera: quia Ciſſus Bacchi comes, inter ſaltandum incommodiùs cum Satyris, perijt: ac iuſſu Bacchi fuit in arborem mutatus, quam Græci κισσὸν appellarunt. Vel quia paruus Dionyſus in illa arbore eſt occultatus: vel quia racemos vuarum imitatur. Vel quia ſemper eſt viridis, & iuuenis, qualis ipſe Deus fingebatur.

παράφρασις.

Alteri nimirum Inoni, in Nereidum choro, vt aiunt, vitam immortalem viuere conceſſum eſt. Quæ poſtquam cum Melicerta aufugiſſet, cúmque eo ſe in mare præcipitẽ dediſſet, Neptuno Veneris precibus exorato, in Leucotheam marinã

ἀντιστροφὴ κώ. ιδ'.

λέγοντι δ' ἐν καὶ θαλάσσᾳ,
μετὰ κόραισι Νηρῆος
ἁλίαις, βίοτον ἄφθιτον
Ἰνοῖ τετάχθαι, τὸν ὅ-
λον ἀμφὶ χρόνον. ἤτοι
βροτῶν γε κέκειται
πεῖρας οὔτι θανάτου,
οὐδ' ἀσύχιμον ἁμέραν

μετάφρασις.

Aiunt autem & in mari cum filiabus Nerei marinis, vitam immortalem Inoni constitutam eſſe, omne per tempus. Sanè mortalium cognoſcitur terminus nullus mortis: neque tranquillum diem

Deam eſtcõuerſa.Hinc humanę vitæ vanitatẽ collige, & variabilis fortunæ inſtabilitatem.Ac ſanè vt neque mortis noſtrę tempus compertum habemus: ſic neque nouimus an per totum vitæ curriculum,non interrupto bono fruentes,ad tranquillum vſque diẽ,mortem nimirũ,exigemus. Siquidem aliàs aliæ mutationes rerum contingunt,vt modò bonorum voluptate fruantur,modò malorum moleſtia crucientur homines.

ὁπότε παῖδ' ἀλίȣ
ἀτειρεῖ σιὺ ἀγαθῷ
τελευτάσομϵν.
ῥοαὶ δ' ἄλλοτ' ἄλλαι
εὐθυμιᾶν τε μέτα, ϗ
πόνων ἐς ἄνδρας ἔβαν.

quando filium ſolis ſtabili cùm bono finiemus. Nam fluxus aliàs aliȷ cum voluptatibus & laboribus homines inuadunt.

λέγοντι ϡ. Doric.pro comm. λέγȣσι.& θαλάσσᾳ Dor. pro comm. θαλάσσῃ dati. Item Νηρῆος,ectaſi Ionica pro comm. Νηρέος. Hic ſecundum habes exemplum ex familia Cadmi deſumptum : nimirum de Inone,cuius fabulam vide lib. 4. Metamor. & Odyſſ. 5.Sententiam hanc proſa ſic effer. λέγȣσι ϡ κεκυρῶσθαι τῇ Ινοῖ κατὰ πάντα τὸν χρόνον, διατειβὴν ἄφθαρτον ἐν τῇ θαλάσσῃ, σιὺ ταῖς τȣ̃ Νηρέος θυγατράσι θαλασσίαις.

ἦτοι. Poſtquam conſolando Theronem docuit verbis & exemplis , ſuccedentem rebus aduerſis proſperitatem , præterita mala delere : hinc occaſionem arripit exclamandi in humanæ vitæ vanitatem , & fortunæ variabilis inſtabilitatem. Et monet ignotam eſſe mortis horam , incertúmque an vnum eundémque diem ſine aliqua noxa finiemus : quandoquidem aliàs aliæ fiunt fortunæ mutationes.

κέκειται. Scholiaſtes per compoſitum διακέκειται exponit.h. e. *diiudicatur,cognoſcitur.* Triclinius per πεφανέρωται h. e. *declaratur.* Idque ab vtroque rectè: ſed malè vt habent vulgati codices,*præſcriptus eſt.*Nam reuera cuique moriendi tempus præſcriptum eſt & præfinitum : ſed nemini declaratum:ita vt nemo ſciat quis ſit futurus vitæ ſuæ terminus. Præterea exegeſis eſt petenda ex ſequenti ſententia, vbi ſi repetas ἀπὸ κοινȣ̃ , vt neceſſe eſt , κέκειται , interpretari debes,*iudicatur*,vel,*cognoſcitur.* Mens authoris eſt,moriendum eſſe omnibus, ſed nemini notum quando.In quam ſententiam Eurip.

Βροτοῖς ἅπασι κατθανεῖν ὀφείλεται.
Κȣ̓κ ἔστι θνητῶν ὅστις ἐξεπίσταται
Τὴν αὔριον μέλλȣσαν εἰ βιώσεται.
Debetur orco nemo non mortalium.
Nec nouit vllus craſtinum an viuet diem.

& Heſiodus

Κρύψαντες κατέχȣσι Θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.
Occultum diui retinent mortalibus æuum.

πεῖρας Poët. inſerto ι. pro πέρας. Deinde ἀσύχιμον ἁμέραν Dor. pro comm. ἡσύχιμον ἡμέραν. Item ἀλίȣ Dor. pro comm. ἡλίȣ. vt priori Oda. τελευτάσομϵν. Dor. etiam pro τελευτήσομϵν.

ȣ̓δ' ἀσύχιμον ἡμέραν. Repete ἀπὸ κοινȣ̃ præcedens κέκειται. vt docui ſuperiori annotatione. Ideóque ſuſtuli ex vulgata interpretatione vocabulum, *ſcimus.*

Diceres autē soluta oratione, οὐδὲ κέκειται ὁπότε αἰνύσομεν τῆς ἡσυχίας ἡμέραν σὺν ἀγαθῷ ἀβλαβεῖ. Diem tranquillum appellari putant Schol. & Triclin. τὸν θάνατον, quia in morte quiescimus. Posses etiam intelligere hoc pacto verba hæc. *Neque compertum est nobis an vnum eundémque diem exacturi simus cum tranquillitate illæso bono nostro*: siquidem Ἄλλοτε μητρυιὴ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.

παῖδ' ἀλίου. Periphrasis est diei: qui filius est Solis: quia cùm per se caliginosus sit aër, sol aduentu suo nostrum horizontem illustrat, & lucem diémque nobis affert & generat.

ῥοαὶ δὲ. Hoc est ῥεύματα seu μεταβολαὶ τῆς τύχης ἄλλοτε ἄλλαι εἰς ἀνθρώπους ἔρχονται μετὰ τερψίων καὶ λυπῶν. Pulchrè sonat ῥοαὶ: qua voce declarantur fluxus perpetui fortunæ transeuntis, quæ nunc tibi, nunc alij est benigna. Similis γνώμη est Isthm. 3. αἰὼν δὲ κυλινδομέναις, &c. Item Ol. 7. & 12. Hoc significat figmentū illud doliorum quæ sunt apud Iouem, de quibus Iliad. vltimo. Et scitè Plautus in Amphit.

In hominum ætate multa eueniunt huiusmodi,
Capiunt voluptates, mox rursus miserias.

εὐθυμιᾶν. Doricus genit. plur. pro εὐθυμιῶν. ab εὐθυμία quæ Democrito est animi tranquillitas, seu animus terrore liber.

ἄνδρας. Notat Aretius Pindarum à muliebri sexu transire ad virilem, in quo ostendat etiam graues calamitates reperiri. Puto tamen simplicius sumendum pro ἀνθρώπους.

ἔβαν poët. pro ἔβησαν. Aor. 2. ἔβην verbi βαίνω.

παράφρασις.

Eam vicissitudinem, in recta tui generis linea inuenies. Nam fatum quod lætam sortem tuis atauis, cum opulentia diuinitus immissa, impertiuit, alio tempore fortunam planè contrariam cum damno excitauit. Idque ex quo Oedipus fatalis Laij filius, patrem incognitum in via obuium interfecit, & responsum in Pythone, de suscipienda prole patri datum compleuit, & ad exitum perduxit.

ἐπῳδ. κῶλ. η.

οὕτω δὲ μοῖρ', ἅ τε πατρώϊον
τῶνδ' ἔχει τὸν εὔφρονα πότμον
θεόρτῳ σὺν ὄλβῳ,
ἐπί τι καὶ πῆμ' ἄγει
παλιντράπελον ἄλλῳ χρόνῳ,
ἐξ οὗπερ ἔκτεινε Λάϊον μόριμος
υἱὸς
συναντόμενος, ἐν δὲ Πυ-
θῶνι χρησθὲν παλαίφατον τέλεσσεν.

μετάφρασις.

Sic & fatum, quod paternam hanc habet iucundam sortem cum diuitijs à Deo profectis, aliquam etiam cladem adducit in contrarium versam alio tempore. Ex quo interfecit Laium fatalis filius occurrens, & in Pythone editum oraculū vetus perfecit.

οὕτω δὲ μοῖρα. Tertium Oedipi exemplum adducit, ex eadem consanguinitate desumptum. Nam Laius Oedipodis pater à Phœnice originem duxit, Phœnix fuit Cadmi frater, vterque filius Agenoris. Exemplum datur familiare & domesticum, quia magis afficit animum. μοῖρα verte *fatum*, vel, *diuina prouidentia*: cuius ministra dicitur τύχη, *fortuna*, seu *casus*. Et certè, cum poëta rerum

rum regimen non casui, sed Deo semper antehac tribuerit, facilè sentio hanc etiam ipsius hoc loco esse mentem.

ἅ τε πατρώϊον. Ad genus Theronis, ad Oedipum præcipuè, eiusque filios, proximè sequenti stropha refert hæc dicta. Nam maiores Oedipi diuites ac fœlices fuére, sed à Laio quem filius Oedipus interfecit, calamitas initium duxit. Dilucidè prosa sic efferas poëtæ verba. Οὕτως ἡ μοῖρα ἥτις συνέχει ταύτην εὐδαιμονίαν πατρώϊαν, τὴν εὐφραντικὴν, σὺν ὄλβῳ θεοπέμπτῳ, κατά τινα χρόνον, τινὰ βλάβην ἐπάγει ἐς τὸ ἐναντίον τετραμμένην.

τόνδε. Alij legunt in plur. genit. τῶνδε pro τούτων. Hoc est, *harum rerum*: sed puto commodiùs in accus. sing. legi τόνδε: vt iungatur cum πότμον. Nam cùm priùs exempla consanguineorum attulisset, & alia à proprijs majoribus depromere vellet, rectè dixit, *fatum quod regit hanc paternam, seu auitam fortunam*: referendo non solùm ad Laium, cuius, & Cadmi genus refertur ad Agenorem.

θεόρτῳ. Scholiastes, & post eum Aretius, exponit, ὑπὸ θεοῦ ὀρθουμένῳ *qui à Deo regitur*: ac si θεόρατος fieret à Θεὸς & ὀρθόω. Sed fit à Θεὸς, & ὀρτὸς. Istud inusit. ab ὄρω, seu ὄρνυμι. vt sit ὃν ὁ Θεὸς ὀρνύει καὶ δίδωσι. sicut exponit & Scholiastes.

παλιντράπελον. Hoc est ἀντιτετραμμένον, ἐναντίον. Nam πάλιν sign. *in contrarium* & τράπελος. à τρέπω *verto*: quasi *in contrarium versus*: vnde Triclin. interpretatur εἰς τἀναντίον τετραμμένος.

ἐξ οὗπερ. Facti illatio. Et περιφραστικῶς Oedipum non nominans, notat per μόριμος υἱός. Vide hanc historiam fusè in Oedipode tyranno: & summam in Lexicis vulgatis scriptam inuenies.

ἐν δὲ Πυθῶνι. Hoc est, τὸ πάλαι χρησμῳδοτηθὲν ἐν Πυθῶνι παρ᾽ Ἀπόλλωνος, ἐπὶ πέρας ἤγαγε, πατροκτονήσας Λάϊον Οἰδίπους. Vox τέλεσσεν. dicitur gemin. σ. & negl. augm. pro ἐτέλεσεν. Oraculum quò respicit, à Scholiaste sic refertur. Μὴ σπεῖραι παίδων ἄλοκα δαιμόνων βίᾳ. *Noli serere liberorum sulcum inuitis Dijs.* Adscribam & illud quod refert Leonicerus.

Λάϊε Λαβδακίδη, παίδων γένος ὄλβιον αἰτεῖς.
Δώσω τοι φίλον υἱόν. ἀτὰρ πεπρωμένον ἐστὶ,
Σοῦ παιδὸς χείρεσσι λιπεῖν φάος. ὧς γὰρ ἔνευσε
Ζεὺς Κρονίδης, Πέλοπος στυγεραῖς ἀραῖσι πιθήσας.
Οὗ φίλον ἥρπασας υἱόν. ὁ δ᾽ ηὔξατο σοὶ τάδε πάντα.

Sic versum versu reddo.

Laie Labdacida, prolem petis ipse beatam.
Filius en dabitur tibi, quem te lumine vitæ
Fata iubent priuare: dedit Saturnius atris
Hoc precibus Pelopis: natum quia dempseris illi.
Hinc peperit tibi tanta suis incommoda votis.

παράφρασις.	στροφὴ γ. κῶλ. ιδ.	μετάφρασις.
Quod scelus acribus ocu-	ἰδοῖσα δ᾽ ὀξεῖ' Ἐριννὺς	*Sed intuita acre E-*

lis intuita Erinnys, Eteoclem & Polynicem parricidæ Oedipi filios, de regno alternatim tenendo dissidentes, & litem singulari certamine dirimere intendentes, bellicosos viros cæde mutua peremit. Occiso autem Polynici superstes fuit * Thersander, ex Argia Adrasti filia natus, qui in iuuenum tutis certaminibus, & periculosis belli conflictibus honoré est consequutus. Et Adrasti aui materni familiæ fuit vindex, quando cum Diomede facta in Thebanos expeditione, vterque parentibus illatam iniuriam vltus est. Ex cuius stirpe originem ducentem. Theronem Aenesidemi filium, decet conuenítque à me poëta carmen encomiasticum, ac lyræ accommodandum obtinere.

πέφνεν ἑοῖ σὺν ἀλλαλο-
φονίᾳ γένος ἀρήϊον.
λείφθη δὲ Θέρσανδρος ἐ-
ριπόντι Πολυνείκει,
νέοις ἐν ἀέθλοις,
ἐν μάχαις τε πολέμου
τιμώμενος. Ἀδραστειδᾶν
θάλος ἀρωγὸν δόμοις,
ὅθεν σπέρματος ἔχον-
τα ῥίζαν, πρέπει
τὸν Αἰνησιδάμου
ἐγκωμίων τε μελέων
λυρᾶν τε τυγχανέμεν.

rinnys interfecit ipsi per mutuam cædem, prolem Martiam: relictúsque est Thersander interfecto Polynici, iuuenilibus in certaminibus, & in pugnis belli honoratus, Adrastidum germen auxiliare domui: à quo seminis habentem radicem, decet filium Aenesidami encomiastica carmina lyrásque consequi.

ἰδοῖσα δ' ὀξεῖ' Ἐριννύς. Dicit ἰδοῖσα. Dor. pro comm. ἰδοῦσα. Sume ὀξεῖα pro aduerb. ὀξέως, non pro epitheto, quanquam id tolerabile esset. Sic Hesiodus ὀξεῖα καὶ λιγέως ἰάχεσκεν: Idémque ὀξεῖα χέρμαδ. Fit ab ὀξύς. Græcis Ἐριννὺς dicitur quæ *furia* Lat. ab ἔρις. & νοῦς. Hic autem trium illarum furiarum vnam intellige Tisiphonē, quæ cædem per iram, vel odium, vel aliter patratam vlcisci credebatur.

πέφνεν ἑοῖ σὺν. Hoc est. ἀνεῖλεν αὐτῷ δι' ἀλληλοφονίας γενναίους καὶ πολεμικοὺς υἱούς. Dicitur πέφνεν negl. augm. pro ἔπεφνεν. Imperf. verbi poët. πέφνω pro comm. κτείνω, φονεύω, Deinde ἑοῖ poët. pro οἱ, hoc est, αὐτῷ. Est & Dor. ἀλλαλοφονία pro comm. ἀλληλοφονία. Sume ἀρήϊον poët. & Ion. pro ἄρειον ab ἄρης. *Mars*. Vide Statij Thebaidem, de conflictu Eteoclis, & Polynicis.

λείφθη δὲ Θέρσανδρος. Thersandet fuit Polynicis filius ex Argia, teste Statio, qui vnà cum cæteris Græcorum principibus ad Troiam nauigauit, & in equo ligneo delituit. Vnde 2. Aen.

Læti se robore promunt,
Thersandrus, Sthenelusque duces.

Hic in Mysia cæsus à Telepho interijt.

ἐριπόντι. Poët. pro πεσόντι. Part. Aor. 2. ἤριπον verbi ἐρείπω. poët. pro πίπτω. quasi εἰς ἔραν πίπτω.

νέοις ἀέθλοισιν. Encomium à strenuitate, tum in certaminibus, quibus iuuenes exercebantur citra periculum vt ea essent tanquam belli præludia, ad vires roborandas, & dexteritatem pariendam: tum in prælijs bellicis, quorum duo suppetunt exempla. Vt quum Thersander & Diomedes Thebas exercitu oppresserunt in cæsorum parentum vltionem. Et quum Thersander ex Thebis quinquaginta naues duxit ad Troiam, vt testatur Dictys: vbi eum se fortem præbuisse, hoc solum arguit, quòd selecti fuerant duces præstantis-

ſimi, ad ligneum equum ingrediendum.

ἐν μάχαις πολέμου. Sic loquitur ad differentiam pugnarum illarum quæ in certaminibus & ludis exercentur. *μάχη* eſt Lat. *conflictus*, ſeu *prælium*. Et *πόλεμος* tempus durantis expeditionis, vt Lat. *bellum*.

Ἀδραστείδαν. Rectè matronymicum vocabulum hoc appellaueris. Nam Argia mater Therſandri, fuit Adraſti filia. Doricum eſt *Ἀδραστείδαν* pro *Ἀδραστείδων.* Qui genitiuus non eſt circunflectendus, quia fit à fœminino *Ἀδραστεὶς*: ad differentiam genitiui nominis maſculini *Ἀδραστίδης.* Non malè iudicaueris, ſi dicas genit. plur. pro ſingulari *Ἀδραστείδος* poni, vt ſic reddatur ſenſus, *Germen Adraſteidis*, hoc eſt, *Argiæ Adraſti filiæ*. Sic Scholia.

θάλος ἀρωγόν. Quia Therſandet & Diomedes vlti ſunt parentum iniurias à Thebanis illatas. Nam cùm Tydeus & Adraſtus, ille Diomedis pater, hic Therſandri maternus auus, Polynici aduerſus fratrem opem ferrent, Tydeus à Melanippo quodam Thebano cæſus eſt, & Adraſtus magno cum detrimento in regnum rediјt.

ὅθεν σπέρματος. Nimirum Theronis majores, qui genus à Laio ducunt; ſi legas *ἔχοντι* Dor. pro comm. *ἔχουσι.* Sed arridet mihi Schmidij lectio, qui ſcribit *ἔχοντα* & refert ad *τὸν Αἰνησιδάμου.* Nam ſic clarior eſt ſenſus. Metaphor. dicit *ῥίζαν.* Habes enumerationem majorum Theronis in ſuperioribus.

πρέπει τὸν Αἰνησιδάμου. Epanodos ad Theronis commendationem: quem periphraſticè deſignat per Aeneſidami filium. Comm. dices *Αἰνησίδημος* ſed Dor. *Αἰνησίδαμος.* *λυρᾶν.* genit. Dor. pro *λυρῶν.* & *τυγχανέμεν* pro *τυγχάνειν.*

ἐγκωμίων. Poëticum & Pindaricum vocabulum *ἐγκώμιος* pro comm. *ἐγκωμιαστικός.* q. d. vt rectè exponit Aemilius Portus, *τυγχάνειν μελέων καὶ ἡδέων ἐπέων, ἃπερ ταῖς λύραις ᾄδεται πρὸς τὸ ἐγκωμιάζειν τὸν ἐγκωμίων ἄξιον.*

λυρᾶν τε. Quia nunc lyram dicit, quam antè *φόρμιγγα* vocauit initio, in *ἀναξιφόρμιγγες*, quæritur an idem ſint lyra, & cithara. Reſpondeo neceſſariò idem eſſe Muſicum organum apud Pindarum, quod nunc lyram, nunc *φόρμιγγα*, vt *Δωρίαν φόρμιγγα* ſuperiore Oda, vocat. Ipſe etiam interpres vbique ferè lyram per citharã exponit. Id etiã videtur arguere Horatius quum hunc locũ imitatur.

Quem virum, aut heroa lyra. &c.

Id ipſum arguit hæc phraſis quæ extat apud Athenæum. lib. 14. Dipnoſoph. Vbi de Clinia agens dicit *ἐκιθάριζε τῇ λύρᾳ.* Item Ariſtoph. verba in Nebulis.

Πρῶτον μὲν αὐτὸν τὴν λύραν λαβόντ' ἐγὼ κέλευσα,
Ἆσαι Σιμωνίδου μέλος τὸν κειὸν ὡς ἐπέχθη,
Ο δ' εὐθὺς ὡς ἀρχαῖον εἶναι ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν.

Quo loco, & Athenæi, ſi lyra & cithara diuerſa eſſent, *λυρίζειν* erat dicendum, non *κιθαρίζειν.* Verùm Anaxilas *λυροποιὸς* Dipn. Athen. l. 14. videtur lyram à cithara diſtinguere, hiſce verſibus.

Ἐγὼ δὲ βαρβίτοις, τειχόρδοις πηκτίδας,
Κιθάρας, λύρας, σκινδαψοὺς ἐξηρτυόμαν.

At hoc nihil obſtat quo minus hoc firmum maneat, hæc duo idem eſſe apud Pindarum, ſiquidem ea confundere ſolet, nullúmque diſcrimen notãt ſcholia.

Quicquid id eſt, ſi non idem fuère lyra, & cithara, ſaltem admodum vicina extitère, ſiquidem λυρικὸς, λυρῳδὸς & κιθαριςὴς idem ſunt.

παράφρασις.

Nam in Olympia victoriã quadrigis eſt adeptus, & pręmium inde reportauit. Præterea in Pythijs & Iſthmijs, cõmuni ſtudio educati equi ab ipſo eiuſdémque hæreditatis conſorti fratre, communem etiam vtrique, victoriæ quadrijugo curru, duodecies ad metam circumacto partæ, gloriam cõpararunt. Res autem eſt iucunda, & ad diſpellendam moleſtarum curarum nubẽ valida, ſuſçepti certaminis ſucceſſus. Nec parum accedit opis ex opibus, viris virtute præditis: quarum ſubſidio eorum generoſus animus ad res præclaras capeſſendas excitatur magis, vnde occaſionem & opportunitatem variarum rerum oblatam amplectitur (Cuius luculentum præbes exemplum, quum tu ad virtutem natus, & opibus inſtructus, equos aluiſti, Olympia decertaſti, quæ ſequuta eſt victoria, comitata corona, perennis honor additus.) Sic comite virtute opulentia dat res præclaras indagare.

ἀντιστρ. κα. ιδ'.

Ὀλυμπίᾳ μὲν γὰρ αὐτὸς
γέρας ἔδεκτο. Πυθῶνι
δ' ὁμόκλαρον ἐς ἀδελ-
φεὸν,
Ἰσθμοῖ τε, κοιναὶ χάρι-
τες ἄνθεα τεθρίππων
δυωδεκαδρόμων
ἄγαγον. τὸ δὲ τυχεῖν
πειρώμενον ἀγωνίας,
παραλύει δυσφρόναν.
ὁ μὰν πλοῦτος ἀρεταῖς
δεδαιδαλμένος
φέρει τῶν τε καὶ τῶν
καιρὸν, βαθεῖαν ὑπέχων
μέριμναν, ἀγροτέραν.

μετάφρασις.

Nam apud Olympiam ipſe præmium accepit. Apud Pythonem autem eiuſdem ſortis participẽ ad fratrem: & apud Iſthmum communes gratiæ flores quadrigarum duodecim curſus cõficientiũ attulerũt. Experiẽtẽ autẽ certamen potiri, liberat à triſtibus curis. Diuitiæ etiã virtutibus ornatæ afferunt horum atque illorũ opportunitatem, profundam ſuſtinentes ſolicitudinem, indagatricem.

Ὀλυμπίᾳ γὰρ αὐτὸς. Ratio quare Theronem laudari conueniat: tum quia propriam in Olympijs, tũ quia cum fratre communes in Pythijs & Iſthmijs victorias obtinuit. Hoc eſt quod proſa diceres, αὐτὸς μὲν γὰρ Ολυμπιονίκης γενόμενος ἆθλον ἤρατο. Vel. κατὰ τὴν Ολυμπίαν βραβεῖον ἐδέξατο.

Πυθῶνι δὲ. &c. Sic proſa loquaris. Ἐν τῇ Πυθῶνι δὲ, καὶ τῷ Ἰσθμῷ, κοιναὶ ἵππων χάριτες, ἐς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, τὸν ὁμόκληρον, ἐξαίρετα βραβείων ἄνθη ἤγαγον. Notanda ellipſis præpoſitionis ἐν. ὁμόκλαρος. Dor. pro comm. ὁμόκληρος: ex ὁμοῦ *ſimul*, & κλῆρος *ſors, hæreditas*. ἀδελφεὸν poët. pro ἀδελφόν.

ὁμόκλαρον ἐς ἀδελφεὸν. Vel quia Theron & Xenocrates, ex eadem familia fuère, vel quia eodem præmio donati, vel quòd communes equos ad ea certamina miſerint. Vel quòd communi ſorte ſoleant fratres adire hæreditatem. ἔδεκτο pro ἐδέδεκτο.

ἄνθεα. Metaphorica vox, qua brabea, vel victoriam ſignificat.

δυωδεκαδρόμων. Compoſitum vocabulum ex δυώδεκα *duodecim*, & δρόμος *curſus*. Nam quadrigæ duodecies ſe ad metam circumagebant, vnde, ſequenti Oda, metam vocat δωδεκάγναμπτον, quòd toties ad eã currus flecteretur. & δρόμος dictus etiam eſt δωδεκάκυκλος. Auſonius tamen Epitaphio 35. curſum definit ſeptenario.

Prosphore clamoſi ſpatioſa per æquora Circi,
Septenas ſolitus victor adire vias.

Et Seneca Epist. 30. quum narrat se frequenter inuisisse hominem sibi charum & decrepitum, vt sciret, nunquid cum corporis viribus minueretur etiam animi vigor: qui sic crescebat illi, quomodo manifestior notari solet agitatorum lætitia quum septimo spatio palmæ appropinquant. Lætitia agitatorum videtur hîc eorum esse, qui in certamine Olympiaco agitant quadrigas omnium proximè ad metam.

τὸ δὲ τυχεῖν. A fructu, & victoriæ bono cōsequenti laudat Theronem. Dicitur autem ei qui certamen expertus vincit, tristes abigi curas, siue eas suscepit studio vincendi, cùm dubitet de successu: siue eas aliunde ortas sustinet. Quis enim molestiarum nubem non discutiat, quum sibi ex palma certaminis, lumen honoris exurgit? Fortè autem respicit ad ea dissidia quæ mouerat Hieron Syracusanus, quorum molestiam, successus huiusmodi deleat. Hanc sententiam prosa sic efferres, *τὸ δὲ ἐπιτυχεῖν καὶ νικῆσαι ἀποπειρώμενον ἀγῶνος, τῶν δυσκόλων φροντίδων ἀπολύει.*

παραλύει δυσφρονᾶν. Hoc exprimi etiam potest per illa Hesiodi verba *ἐλύσατο δυσφροσυνάων.* Qui vt *δυσφροσύνην* vocat *curas molestas:* sic easdem *δύσφρονα* Pindarus. ex *δὺς* *difficultatem* significante & *φρὴν* *mens:* cui voci *δύσφρων,* oppon. *εὔφρων,* & *τῇ δυσφροσύνῃ, ἡ εὐφροσύνη.*

ὁ μὰν πλοῦτος. Commendatio Theronis à diuitijs: quas cùm habuerit cum virtute coniunctas, opportunitatem rei bene gerendæ attulerunt. Primùm quidem ad alendos equos sumptus suppeditarunt: deinde animus viri generosus ad res præclaras veluti certamina Olympica, possessorem earum impulit: hinc obtigit victoria: ex victoria manauit honor. Itaque diuitiæ comite virtute harum atque illarum rerum opportunitatem Theroni attulerunt, *ἱπποτροφίαν, τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγωνίζεσθαι, τὸ νικᾶν, τὸ ἆθλον καὶ βραβεῖον δέχεσθαι, τὸ τιμᾶσθαι.* Sic intellecta verba Theroni applicabis, vt par est. Neque id obstabit quominus sit generalis sententia. *μὰν* Dor. pro *μὴν.*

δεδαιδαλμένος. Poëticè pro *κεκοσμημένος.* De verbo *δαιδάλλω*, vide superiore Oda in *δεδαιδαλμένοι μῦθοι.* Huc refer sententiam Callimachi citatam prima antistropha in his, *ἔφερε μόρσιμος αἰών.*

φέρει τῶν δὲ, καὶ τῶν. Laudat honesti viri diuitias à multiplici vsu quem præbent. Quod quanquam in Theronis exemplo ostendimus, obiter tamen ornatus gratia paucula addemus. Primùm ad animi bona faciunt diuitiæ. Nam *ἡ πενία κωλύει πρὸς τὸ φιλοσοφεῖν, ὁ δὲ πλοῦτος ἐς ταῦτα χρήσιμος.* Item ad pietatem & beneficentiam exercendam, vt docet Theocritus in Charitibus. *Δαιμόνιοι τί δὲ κέρδος ὁ μυρίος ἔνδοθι χρυσός.* &c. Deinde ad bona corporis, & vitæ humanæ necessaria. Nam ex diuitijs, Menandro teste, *πάντα σοι γενήσεται, ἀγρὸς, οἰκίαι, θεράποντες, ἀργυρώματα, φίλοι, δικασταί.* Tandem ad externa, vt ad honores. Etenim vt omnium patet oculis, eximij ac diuites in rebuspubl. ad dignitatum gradus euehi solent.

βαθεῖαν ὑπέχων μέριμναν. Posset aliquis prima fronte arbitrari hoc referendum esse ad curas quas in bonis tuendis diuites sustinent. Sed qui vocem *ἀγροτέραν* statim sequentem expendet, videbit hoc intelligendum de studio rerum præ-

clararum, quo ſemper flagrant & obſtringuntur eximij virtute opibúſque viri, ideóque in profundam ſolicitudinem immerguntur. Idcirco cum interpretibus Pindaricam hanc vocem ἀγχοτέραν expone ἀγρευτικὴν τῶν καλῶν *rerum honeſtarum indagatricem*. Neque enim locus hic alium ſenſum admittit: ſiquidem diuitiarum cum virtute coniunctarum laudes complectitur. Solicitudo verò, quam faceſſit hominum animis opum poſſeſſio, eſt vitioſa, ob eámque vituperantur diuitiæ. De vocabulo ἀγχοτέρα alio ſenſu alibi dicemus.

παράφρασις.

Ac tum homini verum lumen affert, adeò vt quemadmodum ſtella præfulgida noctu micat inter ſydera: ſic ille inter diuites cęteros ſit maximè conſpicuus. Huiuſmodi autem diuitiarum poſſeſſor nouit quid poſt vitæ huius curriculum ſit futurum. Nimirum impias animas quæ ſe inemēdabiles in hac vita prębuerunt, ſcelerum pœnas poſt mortem expendere. Et apud inferos iudicem eſſe, qui nulla gratia infirmandam iudicij neceſſitatem & ſententiā pronuntians pœnas illis infligit.

ἐπῳδ. κῶλ. η.

ἀστὴρ ἀρίζηλος, ἀλαθινὸν
ἀνδρὶ φέγγος. εἰ δέ μιν ἔχει
τις, οἶδεν τὸ μέλλον,
ὅτι θανόντων μὲν ἐν-
θάδ' αὐτίκ' ἀπάλαμνοι φρέ-
νες
ποινὰς ἔτισαν. τὰ δ' ἐν τᾷ-
δε Διὸς ἀρχᾷ
ἀλιτρὰ, κατὰ γᾶς δικά-
ζει τις, ἐχθρᾷ λόγον φράσαις
ἀνάγκᾳ.

μετάφρασις.

Quæ diuitiæ ſunt ſtella præfulgida, verum homini lumen. Quòd ſi eas habet aliquis, nouit futurum quòd mortuorum hic mox intractabiles mentes, pœnas luunt: & quæ fiunt in hoc Iouis imperio ſcelera, ſub terra iudicat aliquis, inimica ſententiam pronuntians neceßitate.

ἀστὴρ ἀρίζηλος. Commendationem verarum opum amplificat, quum innuit diuites virtute ornatos inter alios micare, & verum lumen ex diuitijs capere: vt differentiam conſtituat inter ſplendorem adulterinum & inanem improborum diuitum, qui veluti mala marſupia, tanti fiunt quantum pecuniæ continent: & verum illum proborum diuitum, quibus diuitiæ ſunt tanquam adminiculum ad faciliùs ſuum lumen virtuti vindicandum. Eſt autem ἀλαθινὸν. Dor. pro comm. ἀληθινὸν. Hanc phraſin proſa ſic reddas. πλοῦτος ἀρετῇ ὁπλισθεὶς, ὡς ἀστήρ ἐστιν ἔκδηλος, ἀληθινὸν φῶς τοῖς ἀνθρώποις.

εἰ δέ μιν ἔχει τις. Ex ijs commoditatibus quæ ex diuitijs virtutem comitem habentibus, & cum profunda ſolicitudine res magnas indagantibus naſcuntur, hanc vnam omniúmque maximam profert, ſcilicet notum eſſe, fore vt qui improbè vixerunt, poſt mortem plectantur in inferis: qui verò ſeſe à ſceleribus continuerunt, beatiſſima quiete potiantur. Sed qui ſcit illud diues & virtute præditus? quia didicit etiam bene agere: docente conſcientia, ὅτι ἐσθλῷ ἀνδρὶ ἐσθλὰ καὶ δίδωσι Θεὸς, Κακοῖς τὸ θεῖον τοὺς κακοὺς πρὸς τὴν δίκην. Quod non nouit diues improbus: qui vel animam cum corpore emori putat, atque ita nullas de ſceleratis pœnas poſt mortem ſumi: vel nulla mali conſcientia torquetur: quod ſi ipſi accideret, diuinam vltionem pertimeſceret: vel quia, peior

Epicureo, nullo numine res humanas regi credit. Aretius hanc ſententiam pro digreſſione ſumit, ad pœnas diuitijs abutentium. Sed malim cum Leonicero ſumere iſta verba pro amplificatione à fructu diuitiarum virtutibus ornatarum.

οἶδε τὸ μέλλον. Hoc eſt Ος ἔχει τόνδε μετὰ τῆς ἀρετῆς πλοῦτον, ὁρᾷ καὶ πρὸς τὸ μέλλον, ὅτι αἱ ψυχαὶ αἱ ἐν ζωῇ ταύτῃ ἀδιόρθωτοι, τῶν θανόντων ὅτι τάχιστα δίκας διδοῦσι. Porrò ἀπάλαμνος, rectè exponitur à Triclinio per ἀδιόρθωτος, & ἀπαιδαγώγητος: quia praui adeò natura ſunt plerique, vt ſit πρὸς ἐκείνους μηδὲν παλαμᾶσθαι ἢ μηχανᾶσθαι ἀδύνατον. Alioqui ἀπάλαμνος dicitur *imbellis, imperitus* &c. & interſeritur ν. Conſule ſextum Aeneidos, vbi ſceleratorum pœnas, & piorum præmia deſcribuntur. Paſſim etiam apud authores ſententiæ in hanc rem occurrunt.

τὰ δ' ἐν τᾷδε. hoc eſt καὶ ὅτι δικαστής τις ἐστὶν ἐν ᾅδου, ὅστις τῆς τιμωρίας λόγον ἀποφαίνει, μηδένα μηδενὸς ἔχων λόγον, καὶ δικάζει τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ ἡμαρτηκότας. Iouis imperium eſt κόσμος, qui in ſortem obtigit ipſi. Nam terra in qua, cœlum ſub quo viuimus, Ioui: mare Neptuno: Orcus Plutoni in partem hæreditatis obuenit, vt ferunt fabulæ. τᾷδε ἀρχᾷ Dor. pro comm. τῇδ' ἀρχῇ.

δικάζει τις. Nullum definit iudicem: ſed illi ſunt, Pluto, Minos, Aeacus, Rhadamanthus, cuiuis notiſſimi ex poëtis. γᾶς. Dor. pro comm. γῆς.

ἐχθρᾷ ἀνάγκᾳ. Dor. pro comm. ἐχθρᾷ ἀνάγκῃ. Sic cum Triclinio, & Lambino in 3. Od. l. 1. Carm. Horatij, ſententiam illam iudicis inferorum aduerſus improbos & ſceleratos, vocari iudico, quia iudicium illud nulla ratione poteſt infirmari, nulla gratia inflecti, nullo denique pretio corrumpi. Et vt Triclinius inquit, διότι ἀπαραίτητόν ἐστι τὸ ἐκεῖ δικαστήριον, καὶ διότι οὐδεὶς ἐκεῖ φίλος. Videtur etiam ſumi poſſe pro ἀναγκαίᾳ ἔχθρᾳ, hoc eſt *neceſſario odio*, quo iudices ſententiam in ſceleratos pronuntiant. Neque enim fieri poteſt quin incorrupti iudices corruptiſſimos homines oderint. Etiam ἐχθρὰ ἀνάγκα poteſt exponi per Horatij verba, *ſæua neceſſitas*. Od. 35. l. 1.

Te ſemper anteit ſæua neceſſitas.

παράφρασις.

Bonis contrà, bene eſſe, quibus noctu pariter, paritérque interdiu Solis perpetua fax lucem præbet: atque ab omni labore immunem vitam degunt: neque ipſis opus eſt robore manuum terram colere, & nauiculariam exercere, quo vitata pauperie neceſſarium victum comparent. Iidémque fideli iuramento, & pietate delectati, apud Plutonem & Proſerpinam honoratos Deos omni mœrore vacuum æuum

στροφὴ. δ'. κῶλ. ιγ'.

ἶσον δὲ νύκτεσσιν αἰεί,
ἶσα δ' ἐν ἁμέραις ἅλι-
ον ἔχοντες, ἀπονέστερον
ἐσλοὶ νέμονται βίο-
τον, οὐ χθόνα ταράσσον-
τες ἀλκᾷ χερῶν,
οὐδὲ πόντιον ὕδωρ,
κεινὰν παρὰ δίαιταν. ἀλ-
λὰ παρὰ μὲν τιμίοις
Θεῶν, οἵτινες ἔχαι-
ρον εὐορκίαις,
ἄδακρυν νέμονται
αἰῶνα. τοὶ δ' ἀπροσόρα-

μετάφρασις.

At æqualiter noctu ſemper: æqualiter etiam interdiu ſolem habentes, non laborioſam boni degunt vitam: terram non turbantes robore manuum, neque marinam aquam, inopem propter victum. Sed apud honoratos Deos illi *qui gaudebant fidelitate in ireiurando, illachrymabili fruuntur æuo. Alij au-*

transfigunt. Alij verò nimirum mali & impij, pœnis visu horrendis addicti, grauissimum sustinent cruciatum. | τον ὀκχέοντι πόνον. | tem visu horrendum tolerant cruciatum.

ἴσον ᾗ νύκτεσσι. Opponit bonorum fœlicitatem infœlicitati malorum: & vt his labores & cruciatus sunt sustinendi quàm in vita maiores & sæuiores: sic illis paratus est tranquillitatis portus aliquis. Videtur Pindarus in his respicere ad Elysios campos. De quibus vide Homer. Odyss. l. 4. Hanc in sententiam Pindari Valer. Flaccus in Argon. ait.

Lucet via latè
Igne Dei, donec syluas & amœna piorum
Deueniant, campósque, vbi Sol, totúmque per annum
Durat aprica dies.

Νύκτεσσιν Poët. pro νυξί. Metri causa αἰεί, pro comm. ἀεί. ἁμέραις Doricè pro ἡμέραις.

ἀπονέστερον. hoc est οἱ ἀγαθοὶ καὶ εὐσεβεῖς βίον ἄπονον διάγουσι. Est autem Pindaricus comparat. ἀπονέστερος, pro comm. & regulari ἀπονώτερος q.d. *minùs laboriosus*. sed ad sensum exprimendum conijcere oportet simplicius sumendum pro *laboris expers* vel *non laboriosus*.

ἐσλοί. Dor. pro comm. poët. ἐσθλοί.

οὐ χθόνα ταράσσοντες. hoc est οὐ γεωργοῦντες, siue τὴν γῆν οὐκ ἐργαζόμενοι, οὔτε τῇ ναυτιλίᾳ χρώμενοι. Sicut dixit Herodotus ναυτιλίῃσι χρέωνται. *nauicularian exercent*, vt Valla interpretatur.

κεινάν. Dor. & poët. primùm inserto, ι. metri causa: deinde mutato η. in α. Iliad. γ. κεινὴ τρυφάλεια. *vacua galea*. Grauis scribendus in vltima ad differentiam accusat. fœm. pronom. κεῖνος. si scriberetur κείναν, esset accusat. fœm. Doricus pro ἐκείνην. Hunc locum quodammodo interpretatur Horatius. Epist. 1. l. 1. epist.

Impiger extremos currit mercator ad Indos,
Per mare pauperiem fugiens, per saxa, per ignes.

παρὰ μὲν τιμίοις. Hellenismus elegans pro τιμίοις θεοῖς. Intellige Deos inferños, Plutonem & Proserpinam.

εὐορκίαις. Virtutem vnam proponit pro multis alijs. Neque enim non intelligit in genere τοὺς εὐσεβεῖς τρόπους, καὶ τὴν δικαιοσύνην.

τοὶ δ' ἀπροσόρατον. Opponit bonorum conditioni conditionem sceleratorum: quorum cruciatum vocat ἀπροσόρατον, quasi μὴ προσβλέπεσθαι δυνάμενον, *cuius aspectum ferre non possis*. De horrore inferorum vide Tibull. Eleg. 3. lib. 1. & Statium l. 4. Thebaidis. vide etiam Plutarchum. Poët. est vox & Pindar. ἀπροσόρατος. pro qua diceres δυσόρατος.

ὀκχέοντι. Dor. & poët. pro ὀχέουσι: addito κ. metri causa, & mutato ε. in α. Igitur ὀκχέω. pro ὀχέω vt & ab eodem Pindaro ὄκχος pro communi ὄχος. Metaphora sumpta à vehiculis.

Qui-

παράφρασις. ἀντιστρ. κωλ. ιδ. μετάφρασις.

Quicunque autem ad tertiã vsque metempsychosim, in vtróque loco commorati, in mundo dum vixerunt, in domo Plutonis, postquam vita functi sunt, omnino ab iniustis facinoribus abstinuerunt, & iustitiæ morúmq; honestati studuerũt: viam quam instituit Iupiter ad Saturni vrbem, qua beatorum ad insulam perueniendum, peregerunt, vbi refertam omnigenis delicijs vitam degunt animæ beatorum. Nam locum illum lenes Oceani auræ perflant, & flores aureo colore micantes ornant: quorum alij ab humo, alij pulchris ab arboribus producuntur, alios aqua educat: vnde monilia, corollásque componunt, quibus manus læti inuoluunt & implicant.

ὅσοι δ' ἐτόλμασαν ἐς τρὶς
ἑκατέρωθι μείναντες,
ἀπὸ πάμπαν ἀδίκων ἔχειν
ψυχὰν, ἔτειλαν Διὸς
ὁδὸν παρὰ Κρόνου τύρ-
σιν· ἔνθα μακάρων
νᾶσον Ὠκεανίδες
αὖραι περιπνέουσιν· ἄν-
θεμα δὲ χρυσοῦ φλέγει,
τὰ μὲν χερσόθεν ἀπ' ἀ-
γλαῶν δενδρέων,
ὕδωρ δ' ἄλλα φέρβει,
ὅρμοισι τῶν χέρας ἀνα-
πλέκοντι καὶ στεφάνοις.

Quicunque autem sustinuerunt, ter fuerunt cõmorati, continere omnino ab iniustis animã, peregerunt Iouis viã ad Saturni vrbem, vbi beatorũ insulam Oceanides auræ perflant, florésque auri micant, alij quidem ab humo, alij à pulchris arboribus: aqua autem alios educat, quorum monilibus manus implicant, & corollis.

ὅσοι δ'. Vitam beatorum in fortunatis insulis describit: ac disertè dicit, fœlicem illum locum pertinere ad viros bonos, qui ad tertiam vsque metempsychosim probè in terris vixerunt. Huius opinionis authores primi putantur Aegyptij, apud quos versatus est Pythagoras, qui in Græciam eam introduxit. De qua vide Diogenem Laërtium in Pythagora. Platonem in Menone, Phædone, Phædro, & Gorgia. Hoc dogma paucis declarat Ouid. lib. 15. Metamor.

Morte carent animæ, semperq́ue priore relicta
Sede, nouis domibus viuuntq́ue habitantq́ue receptæ.

& Virgilius Aeneid. 6.

animæ quibus altera fato
Corpora debentur, Lethæi ad fluminis vndam,
Securos latices & longa obliuia potant.

& eodem lib.

Has omnes vbi mille rotas voluêre per annos,
Lethæum ad fluuium Deus euocat agmine magno,
Scilicet immemores supera ut conuexa reuisant,
Rursus vt incipiant in corpora velle reuerti.

ἐτόλμασαν. Doricè pro ἐτόλμησαν. à τολμάω, in significatione τοῦ τλῆμι, seu καρτερέω *sustineo*. vt 2. de Rep. Plat. τολμήσειεν ἀπέχεσθαι τῶν ἀλλοτρίων *sustineat ab alienis abstinere*. Sic prosa periodum hanc efferas. ὅσοι δ' ἐκαρτέρησαν ἄχρι τρίτης μετεμψυχώσεως ἐν ἑκατέρῳ τόπῳ μένειν, δηλαδὴ τῷ Αἵδει, καὶ τῷ κόσμῳ, τῆς ἀδικίας παντελῶς ἀπεχόμενοι, ἐπορεύθησαν ὁδὸν ἣν ὁ Ζεὺς ἔταξε πρὸς τύρσιν Κρόνου.

ἀπὸ πάμπαν. Tmesis notanda : nam referendum illud ἀπὸ ad sequens ἔχειν, cum quo debet componi, vnúmque vocabulum constituere, ea significatione qua vsurpatur Il. α. λοιμοῖο βαρείας χεῖρας ἀφέξει.

à peste manus graues abstinebit.

& apud Hesiod.

ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον οὐκ ἐδύναντο Ἀλλήλων ἀπέχειν.

à mutua iniuria sibi temperare non poterant.

ἔτειλαν ὁδὸν. Pindarica phrasis pro ὁδὸν ἤνυσαν, seu ἐπλεύσαν, καὶ τὴν πορείαν ἐπορεύθησαν: siue, vt Scholia habent, ἔτειλαν pro ἐστάλησαν, & Triclinius. ἐστειλαντο. Ita vt τὸ τέλλειν, quodammodo dicere possimus vsurpatum hic per aphæresin, pro verbo στέλλειν. Quod fieri posse testantur lexicographi : sed nullo nituntur exemplo.

Διὸς ὁδὸν hoc est ἣν ὁ Ζεὺς ἔταξε, seu πορεύει. Innuit ergo Iouem ijs qui bene vixerunt, iustam mercedem retribuere, scilicet assignata sede in Saturni vrbe, vbi sunt fortunatæ insulæ.

Κρόνου τύρσιν. Interpretare Κρόνου πόλιν. hoc est ἐν ᾗ ὁ Κρόνος ἔχει οἴκησιν. de voce τύρσις vide lexica. Ibi autem puto collocari Saturni vrbem, quia sub eo viguit ætas aurea, omnium bonorum ferax, qua sponte nascebantur omnia, qua cœli temperies innoxia, qua legibus nullis adstricti viuebant in otio & libertate. Qua de re lib. Platonis de regno lege. Hæc Saturni vrbs & insulæ fortunatæ, ipsissimum puta Ἠλύσιον πεδίον. Cuius descriptionem pete ex 4. Odyss. & confer cum hoc Pindari loco.

ἔνθα μακάρων νᾶσον. Subintellige hîc ἔστιν. Et locum hunc ita redde, ἔνθα ἔστιν μακάρων νῆσον, πλησίον ὤν Ὠκεανὸς ἡδείαις αὔραις περιπνέει. Eximiam hic habes topographiam. Describitur enim illius insulæ mira fœlicitas, cuius commendatio tribus potissimum rebus constat : prima, quòd lenibus auris Oceani perfletur: secunda, quòd floribus aureis scateat, qui vel è terra, vel ex arbore, vel ex aqua surgunt: tertia, quòd iudicem Rhadamanthum habeat Saturni assessorem, ibíque sint viri clarissimi, Cadmus, Achilles, Peleus: aliíque. De his fortunatis insulis lege Luciani librum 2. de vera historia. & Zetzem in Hesiodi lib. 1. Operum, vbi quartum genus hominum describitur heroicum. Ibi enim Zetzes eleganter recitat fabulam fortunatarum insularum. Vide & quæ collegit Natalis Comes in Mythol.

ἄνθεμα. Vox est poëtica ἄνθεμον, pro ἄνθος comm. Aliàs nomen est herbæ de qua vide Theophrastum lib. 7. c. 13. histor. stirpium. Hi flores sunt rosæ, violæ, hyacinthi. vnde Tibullus de campis Elysijs,

Floret odoratis terra benigna rosis.

χρυσοῦ. hoc est χρυσᾶ *flores aurei.* hoc est *aurei coloris*, siue *pulchri & eximij.* Nam *aureum* figuratè dicitur pro *eximio* vt χρυσῆ ἀφροδίτη.

φλέγει. hoc est λάμπει, vt apud Plutarch. in Romul. ὅπλοις φλέγουσι *armis fulgentibus.* vox passiua occurrit ea in significat. apud Pindar. Nem. Od. 10. & Isthm. 7. actiua pro φωτίζειν Od. Pyth. 5. Dicas igitur oratione prosa ἄνθεα δ' ὡς χρυσὸς στίλβει, seu λάμπει.

τὰ μὲν χερσόθεν. hoc est, τὰ μὲν ἐκ γῆς, τὰ δ' ἀπὸ δένδρων φυόμενα, ἄλλα δ' ἐν ὕδατι βεφόμενα. Ἀγλαῶν sume pro εὐθαλῶν.

ὅρμοισι τῶν. hoc est ἀφ' ὧν ἀνθῶν ἀναπλέκουσι χερσὶν ὅρμους, καὶ στεφάνους. Sic vsus florum declaratur, ex quibus serta parātur ad manus & capita, in lætitiæ & fœlicitatis signum exornanda. ὅρμοισι poët. pro ὅρμοις. χέρας metri causa pro χεῖρας. ἀναπλέκοντι. Dor. pro comm. ἀναπλέκουσι.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κώλ. ιʹ.	μετάφρασις.
ex recto Rhadamāthi iudicis decreto, quem pater Saturnus, Rheæ supremam omnium Deorum sedem occupantis maritus sibi asciuit, & habet promptum assessorem. In hac beatorum insula recensentur Peleus & Cadmus, eóque mater Thetis, corde Iouis precibus exorato, transtulit filium Achillem.	βουλαῖς ἐν ὀρθαῖς Ῥαδαμάνθυος, ὃν πατὴρ ἔχει Κρόνος ἑτοῖμον αὐτῷ πάρεδρον, πόσις ὁ πάντων Ῥέας ὑπέρτατον ἐχοίσας θρόνον. Πηλεύς τε καὶ Κάδμος ἐν τοῖσιν ἀλέγονται. Ἀχιλλέα τ' ἔνεικ', ἐπεὶ Ζηνὸς ἦτορ λιταῖς ἔπεισε, μάτηρ.	decretis in rectis Rhadamanthi, quem pater habet Saturnus promptum sibi assessorem, maritus Rheæ omnium supremum habentis solium. Inter hos Peleus & Cadmus recensentur, Achillēq; trāstulit eò mater, postquam Iouis cor precibus flexit.

[illegible] iudicis ab æquitate iudicij consueta. Rhadamanthus, quia se iustitiæ obseruantissimum in vita declarauit, putatus est mortuorum iudex: de quo passim poëtæ. Dictus ἀπὸ τοῦ ῥεῖα *facilè* & δαμάω *domo*: quasi qui facilè domet, suóque imperio subijciat.

πάρεδρον. Ergo in iudicijs præsidere credebatur Saturnus, cui adiunctus esset consiliarius ob suam iustitiam Rhadamanthus. Sumptum à more Iudicum, qui suos habent assessores, cum quibus de judicio ferendo consultant: quorum dignitas appellatur παρεδρεία. Lat. *assessura*.

ὑπέρτατον πάντων. Omnium supremum occupare solium Rhea dicitur, quia Deorum omnium habita est mater. ἐχοίσας. Dor. pro ἐχούσης.

Πηλεύς. Hic fuit Aeaci inferorum iudicis filius, & inter beatos fortunatarum insularum incolas recensetur, sine dubio singularem eius ob innocentiā. Nam cùm Chretheis filia Hippolyti, Acastíque vxor, eius amore capta fuisset, nec tamen ipsi, vt secum congrederetur, persuadere potuisset, apud Acastum accusauit, quòd suam pudicitiam tentasset. Eum idcirco ad Pelei montis verticem adduxit Acastus, atque vinctum feris laniandum reliquit. Sed eius innocentiæ misertus Iupiter, ensem per Vulcanum misit, quo se à feris tueretur. Deinde cùm ruptis vinculis in vrbem venisset, paucis comitantibus, Acastum debellauit, & imperio est potitus.

καὶ Κάδμος. Hic fuit Thebanorum rex, vir vt aiunt præclarus, cui Iupiter ob multas quas superauit difficultates, filiam Harmoniam nuptum collocauit. Hunc senem factum Iupiter ad Elysios campos cum vxore Harmonia misit, propter prudentiam & fortitudinem, qua laborum omnium victor

euaserat: quia Deus bonis fortibúsque viris adest in vita, & defunctis beatitudinem impertit.

Ἀχιλλέα τ'. Achilles ex Homero notissimus, à Pindaro inter Elysiorum camporum, seu fortunatarum insularum incolas collocatur: quod Thetidi matri fuit concessum.

ἐν τοῖσιν ἀλέγονται. Articulus τοῖσιν poët. pro τοῖς, & pro pronomine τούτοις. ἀλέγονται pro καταλέγονται, ἀριθμοῦνται. Hic præter vulgatas significationes, ἀλέγω accipitur pro ἀριθμῶ, καταλέγω. compositum ex α congregante & intendente, & λέγω. vide magnum Etymol.

ἔνεικε Poët. Aor. primus ἤνεγκα à verbo φέρω. μάτηρ. Dor. pro comm. μήτηρ.

λιταῖς. hoc est ἱκεσίαις, εὐχαῖς *precibus supplicationibus* Alias Λιταὶ Deæ finguntur à poëtis filiæ Iouis, de quibus Homerus lib. 9. Iliad.

παράφρασις.

Qui Hectorem prostrauit, inexpugnabilem & incõcussam Troiæ columnam, qua stante, vt staret, qua ruente, vt rueret Ilium, erat in fatis. Qui Cycnũ etiam, & Memnonem Aethiopiæ regem, Tithoni & Auroræ filium interfecit. Reconditæ sunt in mente mea peracutæ, promptæque inuentiones multæ ad encomiasticos hymnos, qui à doctis solummodo intelliguntur, apud vulgus interprete opus habent. Atque hæc poëtices facultas qua polleo, à naturali solertia promanat, quæ omni artis adminiculo præpollet. Ac sanè doctus dici debet, & reipsa talis est, quem naturæ solertia multarum rerũ cognitione muniuit. Qui verò sunt vsi doctoribus, non tam solida scientia valent: ac nihilominus multiloquio vehementes natura doctis irrito clamore nõ cedunt: similésque sunt coruis, qui quãquam partibus omnibus aquilæ sunt impares,

στροφὴ. ε. κῶλ. ιδ'.

ὃς Ἕκτορ' ἔσφαλε, Τροίας
ἄμαχον, ἀστραβῆ κίονα. Κύκνον τε θανάτῳ πόρεν·
Ἀοῦς τε παῖδ' Αἰθίοπα. πολλά μοι ὑπ' ἀγκῶνος ὠκέα βέλη
ἔνδον ἐντὶ φαρέτρας
φωνᾶντα συνετοῖσιν· ἐς
δὲ τὸ πᾶν, ἑρμηνέων
χατίζει. σοφὸς ὁ πολλὰ εἰδὼς φυᾷ·
μαθόντες δὲ, λάβροι
παγγλωσσίᾳ κόρακες ὥς,
ἄκραντα γαρύετον,

μετάφρασις.

Qui Hectorem prostrauit Troiæ inexpugnabilẽ, irmam columnam. Cycnum quoque morti dedit: & Auroræ filium Aethiopẽ. Multæ mihi sub cubito celeres sagittæ intra pharetrã sunt sonantes prudentibus: apud vulgus autẽ interpretibus indiget. Sapiens est qui multa nouit naturæ solertia. Qui autem disciplina vsi sunt, vehementes garrulitate, velut corui, irrita clamant.

ὃς Ἕκτορ'. Commendatur Achilles trium magnorum virorum cæde, videlicet Hectoris, Cycni, & Memnonis. Hector autem fuit omnium Priami filiorũ & Troianorũ fortissimus, quo viuente vt staret, quo mortuo vt rueret Troia, erat in fatis. Ideóque ἄμαχος & ἀστραβὴς κίων hîc appellatur, etsi manu Achillis ceciderit. Similia ipsi tribuit Lycophrõ, quũ sic apud ipsũ Cassandra loquitur.

Σὺ δ' ὦ ξυναίμων πλεῖστον ἐξ ἐμῆς φρενὸς
Στερχθεὶς, μελάθρου ἕρμα, καὶ πάτρας ὅλης.
Frater mihi dilecte mente plurimum,
Tutela sola qui domus, & patriæ es.

ἄμαχον ἀστραβῆ κίονα. Translatum à fulcris & columnis ædificiorum, in quas omnis domus inclinata recumbit. Sic columen familiæ is dicitur per quem

ſtat, & à quo ſuſtinetur. Et hæc ſententia ἄμαχος & ἀστραβὴς κίων, dici poteſt prouerbialiter, de re pariter, & perſona ſingularis conſtantiæ, quam neque præmiorum ſpe, neque periculorum metu poſſis vnquam ab integritate deijcere. Vide plura in Adag. Eraſ. titulo *Fortitudinis.*

ἀστραβῆ. Hoc eſt ἄστρεπτον, καὶ ἀμετακίνητον. Dicitur autem ἀστραβὴς, pro ἀστραφὴς, mutato φ. in β. quaſi *non diſtortus*, ac proinde *firmus*, *ſtabilis*, à priuatiuo α. & verbo στρέφω.

ἔσφαλε. Hoc eſt κατέστρεψε. *ſubuertit*, vt in metaphora maneat. Nam verbum σφάλλω ſignificat etiam καταβάλλω, πεσσουδίζω *deycio, ſupplanto, proſterno*: vt, σφήλας ἐπὶ τὴν γῆν τὸν ἄνθρωπον. Dixit ἔσφαλε Dor. pro ἔσφηλε.

Κύκνον τε. Cycnum hic intelligit illum qui fuit Neptuni filius. Nam cùm hic Græcos prohiberet ne ad portum appellerent, ab Achille eſt occiſus. Alius fuit Cycnus, Martis filius, ab Hercule interfectus. θανάτῳ πόρε, pro παρέδωκε θανάτῳ, hoc eſt ἔκτεινε.

Ἀοῦς τε. Dor. pro ἠοῦς. Periphraſis qua Memnon ſignificatur. Nam parentes habuit Tithonum & Auroram: imperauítque Aethiopibus: de quo vide Heſiodi Theogoniam. Loquitur autem Pindarus ex Homeri ſententia qui Memnonem ab Achille interfectum tradit. Verùm alij malunt à Theſſalis fuiſſe ex inſidijs occiſum.

πολλά μοι. Longa digreſſione vſus, tandem ad Theronis laudes regreditur, quas vt pluris faciat, priùs ſua carmina commendat, vt ſciat ille ſe non à vulgari poëta commendari. Loquitur autem ænigmaticè. Nam ὠκέα βέλη, ſignificat λόγους ἐγκωμιαστικοὺς, ſeu inuentiones & argumenta egregia & opportuna encomiorum, acumine ingenij excogitata. Pharetra eſt ingenium ipſum, in quo cuduntur inuentiones, & continentur veluti ſagittæ in pharetra.

ὑπ' ἀγκῶνος. Notat locum, & in metaphora perſiſtit. Nam ἀγκὼν eſt cubitus, vbi oſſa brachij coniunguntur: & hìc dependebat pharetra. Obiter modum indicat quo geſtabatur pharetra. Non enim à tergo ſolùm geſtabatur, vt hoc verſu docet Heſiodus,

κοίλην δὲ περὶ στήθεσσι φαρέτρην
Καββάλετ' ἐξόπιθεν:

Sed etiam ſub vlnis ferebatur, vnde bubulcus ὑπωλένιον φαρέτρην appellat: Pro eodem autem ſumuntur promiſcuè, ὠλένη, πῆχυς & ἀγκών.

φωνᾶντα. Doricè & poët. pro φωνήεντα. Hoc eſt φωνὴν ἀφιέναι δυνάμενα. τοῖς συνετοῖσιν pro συνετοῖς, hoc eſt φρονίμοις, ἐυπαιδεύτοις. q. d. *vocem emittunt quam audiunt viri prudentes & eruditi*, hoc eſt, *comprehenduntur à doctis*. Hinc collige doctos cum acutè audientibus, indoctos cum ſurdis tacitè comparari. Vt vno verbo dicam, ſignificat obſcura eſſe ſua carmina: ita vt ab eruditis tantùm euolui poſſint, qui vim argumentorum, & compoſitionis ſuauitatem intelligunt.

ἐντὶ Dor. pro εἰσὶ. Citra ænigma dixiſſet. εἰσί μοι πολλαὶ ἐγκωμίων εὑρέσεις ὀξεῖαι ἐν τῇ ὠκείᾳ διανοίᾳ, ὧνπερ οἱ ἐυπαίδευτοι μόνοι νοῦν συλλαμβάνονται.

ἐς δὲ τὸ πᾶν. Hoc eſt εἰς τὸ κοινὸν, καὶ τοὺς πολλοὺς ἑρμηνείας χρῄζει τά μου ποιήματα. Vſurpatur hic τὸ πᾶν peculiari ſignificatione, & authori propria, pro τὸ κοι-

νόν, οἱ πολλοί, τὸ πλῆθος hoc est, *vulgus*, *plebs*.

χατίζει. Hoc est χρείαν ἔχει, ἐνδεῖται. Vocabulum est poëticum, de quo vide Eustath. & Magn. Etymol. Communiter dicitur χρήζω, τὸ χατίζω. Sic & χατέω est poëticum. Non mirum autem est hunc authorem apud ineruditos egere interprete: siquidem & eruditissimi quique in eo explicando grauiter laborant, tot habet digressiones, tot támque crebras fabularum, historiarum, sententiarum insertiones, vnde cum sequentibus præcedentium obscurus nexus: tot habet etiam schemata, intricatas phrases, hyperbata, verborúmque δαιδάλματα.

σοφὸς ὁ πολλά. Gnome, qua reddit rationem cur tanta facultate poëtices valeat. Nimirum quòd non disciplina, seu doctrina, sed naturæ vi polleat, quæ arte longè sit præstantior. Controuertitur vtrum natura plus possit arte, in primis in poësi, &, nascatur-ne poëta, an fiat: vnde & Horatius,

Natura fieret laudabile carmen an arte,
Quæsitum est.

Hanc quæstionem soluit Pindarus, & naturam anteponit arti. Cui astipulatur Menander,

Η φύσις ἁπάντων τῶν διδαγμάτων κρατεῖ.
Natura superat omne doctrinæ genus.

Et Horatius,

Ingenium misera quia fortunatius arte
Credit, & excludit sanos Helicone poëtas
Democritus.

Non putandum tamen Naturam Arti à Pindaro sic anteponi, vt doctrinam excludat: sed potiùs hoc velle, nimirum carmina quæ naturæ præclaræ solius impetu promanant, esse meliora, quàm quæ solius artis ductu contexuntur: siquidem quiuis rerum æquus æstimator videt naturam arte excoli, & perfici: quanuis egregia natura faciliùs arte carere possit, quàm ars commoda natura. Vnde meritò arti præferatur natura. Rectè tamen cum Horatio dicam:

ego nec studium sine diuite vena,
Nec rude quid possit video ingenium: alterius sic
Altera poscit opem res, & coniurat amicè.

Etenim ὁ γραμμάτων ἄπειρος οὐ βλέπει βλέπων: sed διπλοῦν ὁρῶσιν οἱ μαθόντες γράμματα. Quò fit vt poëta noster dicat Od. 7. huius libri Ep. 3. δαέντι δ' ἢ καὶ σοφία μείζων ἄδολος τελέθει.

κόρακες ὥς. Manifestè per aquilam intelligit naturam, ac proinde se ipsum, qui natiua polleat ingenij solertia. Per coruum intelligit artem, vtque vult Scholiastes, taxat Bacchylidem aduersarium. Dicit autem eos qui disciplina vsi sunt, etsi tam excelso non sint ingenio, tanta tamen, támque ardua audere aggredi vt non cedant ingenio potioribus: quemadmodum coruus infaustum animal, non cedit aquilæ audacia, etsi ferociore animo natura sit aquila, quàm coruus, qui affectata tantùm ferocit audacia, & robore est infirmior. Itaque corui naturam attingit, de qua sic Aelian. lib. 2. de Animal. cap. 51. Ο κόραξ οὐκ ἂν αὐτὸν ἐς τόλμαν ἀθυμότερον εἴποις τῶν ἀετῶν, ὁμόσε γὰρ καὶ αὐτοῖς τοῖς ζῴοις χωρεῖ, καὶ μάχεται

τοῖς βραχυτάτοις. ἀλλ' ὄνῳ τε καὶ ταύρῳ. κάθηται γὰρ κατὰ τῶν τενόντων, καὶ κόπτει αὐτόν. *Coruus aquilæ nihil de animo cedit, quò minùs quàm hæc sit audax. Non enim contra pusilla tantùm animalia venire audet: sed & contra asinos & boues pugnat, quorum in ceruicibus confidens, eos percutit.*

ἄκραντα γαρύετον. Hoc est ἀτελῆ, καὶ περιττὰ, καὶ ἀσύνετα φθέγγονται, πρὸς τὸν συνετὸν καὶ θεῖον ὄρνιν Διὸς τὸν ἀετὸν ἀντιβοῶντες. De voce γαρύω dictum Ode prima.

παγγλωσσία. Pindaricum vocabulum, pro λαλιὰ, φλυαρία: ex πᾶν, & γλῶσσα *loquacitas*, quum quis effutit quicquid in buccam venit.

παράφρασις.

ea tamen non sunt minùs feroces & audaces. His ergo dotibus instructus, anime mi, ad institutum redi. Quis ille est ad quem celebris nostra laudatio ex beneuola mente proficiscens collimat? Ego directo ad Agrigentũ sermone, veraci mente deierabo illam ciuitatem centum abhinc annis, ex quo eam extructam esse constat, neminem tulisse, qui animo ad benefaciendum amicis esset propensiore, & manu largiore, quàm Theron.

ἀντιστρ. κῶλ. ιδ'.

Διὸς πρὸς ὄρνιχα θεῖον.
ἔπεχε νῦν σκοπῷ τόξον,
ἄγε θυμὲ, τίνα βάλλομεν
ἐκ μαλθακᾶς αὖτε φρενὸς εὐκλέας ὀϊστοὺς
ἱέντες; ἐπί τοι
ἀκράγαντι τανύσαις,
αὐδάσομαι ἐνόρκιον
λόγον ἀλαθεῖ νόῳ,
τικεῖν μή τιν' ἑκατόν
γε ἐτέων πόλιν,
φίλοις ἄνδρα μᾶλλον
εὐεργέταν πραπίσιν, ἀφθονέστερόν τε χέρα,

μετάφρασις.

Iouis aduersus auem diuinam. Intende nunc in scopum arcum, agedum anime mi, quem petimus, ex beneuola mente gloriosa tela mittentes? in Agrigentum dirigens, proferam iureiurando firmatum verbum, veraci mente, peperisse nullum intra centũ annos ciuitatem, amicis virũ magis beneuolũ pectore, largioremq; manu,

Διὸς ὄρνιχα. Periphrasis aquilæ, quæ volucrum regina, Iouique sacra fertur. Fabulantur enim Ioui, antequam in bellum aduersus Titanas exiret, sacrificanti in Naxo augurium futuræ victoriæ aquilam dedisse: quare illum auem hanc sibi esse sacram in posterum voluisse: & in reliquis expeditionibus aquilæ effigiem pro signis militaribus habuisse. Tributa autem est Ioui aquila propter perspicacitatẽ, & rapacitatem, quatenus in terris regnasse putatur: quia debẽt esse perspicaces & ingeniosi reges, & exploratores habere, quorum oculis videant quæcunque in regno, & extra regnum geruntur, ad sui suorúmque tutelã. Propter rapacitatẽ: quia, etsi boni est pastoris tondere pecus non deglubere, plerique tamen principes & reges, ingeniosos habent tributorum imponendorum consultores, ritúque tyrannico intimas subditorum medullas exugunt.

ἔπεχε νῦν σκοπῷ. Apostrophe ad animum, quem hortatur vt arcum ad scopum intendat, hoc est (vt metaphoram explicemus) redeat ad Theronem quẽ sibi tanquam odes scopum proposuit, vt victorem collaudaret. Quare per scopum, Theronis laudes intellige: per arcum, ingenium ipsum, ex quo sagittæ emittuntur, hoc est carmina, & laudum præconia.

τίνα βάλλομεν. Interrogatio: quasi dicere vellet. *Agedum anime mi ex longa di-*

gressione redi ad tuum scopum: quem quaeso petimus nostris verbis? Et hoc facit ad suauitatem orationis: quasi ferè oblito sibi Theronem in memoriam vellet reuocare.

μαλθακᾶς. Dor. pro comm. μαλθακῆς. Sic autem mentem appellat, non mollem, non languidam: sed amicam, sed beneuolam. Idque conuenienter ad molliendam arcus & sagittarum acerbitatem: & ad differentiam, inter illam telorum, hanc verborum iaculationem, constituendam. Nam tela in aliquem emittere est inimici, sed laudes, beneuoli animi. μαλθακὸς. hic idem ac ἤπιος, προσφιλής.

εὐκλέας οἴστούς. Hoc est ἔνδοξα ᾄσματα. Hic obserua metonymiam effecti pro efficiente: quòd carmina poëtæ encomiastica, victorem Theronem clarum reddant: vel si mauis, quòd suo carmine celebris fiat poëta. Simili tropo apud Horatium *palma nobilis* prima primi lib. Oda. & 29. *nobiles libri Panætij* dicuntur.

ἔπι τοι. Responsio ad præcedentem interrogationem, τίνα βάλλομεν. h. e. ἐπὶ Ἀκράγαντι τείνων τὸν λόγον κατ' ἀλήθειαν ὀμόσω. h. e. *encomium dirigens ad Agrigentum in veritate iurabo.* &c. Vbi notes velim me vocem τανύσαις hic sumere pro Aeolico participio: non vt alij pro secunda persona optandi Aoristi prioris actiui. Nam sic videtur meliùs fluere sententia, quàm si per optandi modum, vim tamen hortandi vel imperandi habentem exponas. Solent autē Aeoles nomina & participia 5. decl. terminata in ας. efferre per αις. vt pro Αἴας. Αἴαις. pro τύψας. τύψαις.

αὐδάσομαι. Priori Oda monuimus Doricè dictum pro αὐδήσομαι sicuti αὐδάσομεν. prima stropha. Præmunit iureiurando laudes quas est Theroni attributurus, ne de fide & candore eius dubitemus. ἀλαθεῖ Dor. pro comm. ἀληθεῖ.

τεκεῖν. Laudat Theronem ab animo ad liberalitatem propensissimo: quam laudem collatione temporum illustrat: quum affirmat nullum ante annos centum in ciuitate extitisse liberaliorem. Item a personis quibus munera largitur, quum dicit φίλοις εὐεργέταν. Rege digna laus: virtus Principi necessaria. Vnde interrogatus Alexander Magnus, quis esset rex optimus, Ille, inquit, qui donis amicos retinet, & inimicos beneficijs amicos reddit. Ideò & ipse sua omnia dono dedit aliquādo amicis, solámque spem sibi seruauit. Vt autem à diuitijs Pindarus Theronem laudauit: sic ab earum vsu legitimo commendat: quin etiam tacitè munera pro suis hymnis postulare videtur.

μή τιν' ἑκατόν γ' ἐτέων πόλιν. Illud μή τιν, si construatur cum πόλιν, exponendum erit, *nullam vrbem à centum annis tulisse virum liberaliorem*, & sic de quauis ciuitate videbitur loquutus: si cum ἄνδρα, sic interpretabimur, *ciuitatem nullum virum tulisse munificentiorem seu liberaliorem*: & sic optimè refertur ad Agrigentum de quo præmisit, se eò tela directurum: à quo condito vsque ad Theronis ætatem centum numerabantur anni. Nam, vt refert Triclinius, conditum est Agrigentum Olympiade quinquagesima, Therō autem vicit septuagesima: Olympiades autem viginti, centum annos faciunt. siquidem quinquennium singulæ denotant.

εὐεργέταν. Dor. pro comm. εὐεργέτην. Vox πραπίσιν, est poëtica, pro φρεσὶ, vel διανοίαις. Cuius etymon habes in magno Etymol. sed quia inidoneum mihi videtur omitto. Sed Aemilij Porti sententiam probo, qui deducit à πρὸ, ἀπὸ, & ἰδεῖν.

ἰδεῖν. q.d. προμήθεις. Hoc est, *curæ, solicitudines, mens*, eo quòd eminus, & è longinquo res prospiciunt antequam accidant,

ἀφθονέστερος poët. comparat. pro ἀφθονώτερος.

παράφρασις.

Cui hæc virtus vnde gloriam consequebatur, furiosorum quorundam, Capyos scilicet & Hippocratis cōsobrinorum, inuidiam conflauit : qua perciti iniustè in ipsum insolentes egerunt: ac non solùm maledictis lumen hoc virtutis obscurare voluerunt : sed etiam malè factis, indicto videlicet bello, extinguere tentarunt. Interim quemadmodum maris arenam nemo numerarit, sic neque quot beneficijs alios exhilararit, recensere possis.

ἐπῳδ. κωλ. η.

Θήρωνος. ἀλλ᾽ αἶνον ἔβα κόρος
οὐ δίκᾳ συναντόμενος, ἀλ-
λὰ μάργων ὑπ᾽ ἀνδρῶν
τὸ λαλαγῆσαι θέλων,
κρύφον τε θέμεν ἐσλῶν, κα-
κοῖς
ἔργοις. ἐπεὶ ψάμμος ἀριθμὸν περι-
πέφευγεν.
ἐκεῖνος ὅσα χάρματ᾽ ἄλ-
λοις ἔθηκεν, τίς ἂν φράσαι δύνα-
το;

μετάφρασις.

quàm Theronem. Sed gloriam inuasit insolentia, non iure se opponens, sed furiosis à viris tumultuari volens, & occultationem afferre rerum honestarum, per mala facta. Siquidem arena numerum refugit, ille quot gaudia alijs contulerit, quis recēsere posit?

ἀλλ᾽ αἶνον. Hoc est ἀλλὰ τούτῳ εἰς τὸ εὐεργετεῖν εὐχερείας δόξαν, καὶ ἔπαινον ἐπῆλθεν ὕβρις. Etenim liberalitatem sequitur laus & gloria : laudem & gloriam inuidia. Nam τοῖς διὰ τῆς δόξης βαδίζουσιν ἀκολουθεῖ φθόνος. Inuidiam autem sequitur iniuria. Hic, authore Scholiaste, notantur Capys, & Hippocrates consobrini Theronis: qui licèt ab eo beneficia complura accepissent, vt florentem & gloriæ lumine clarescentem conspexerunt, inuidia permoti bello diuexarunt, sed ab ipso prope Himeram deuicti sunt.

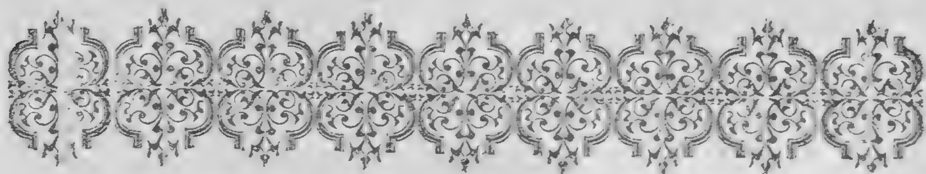
κόρος. Tota est metaphorica hæc sententia. Vtitur poëta vocibus κόρος & μάργος, quia inuidi quorum inuidia transit ad insolentem inuisi inuasionem, similes sunt ijs qui edacitate turgidi nauseant aut eructant. Vt ergo satietas helluonum corrumpit stomachum, atque interdum excitato vomitu peruertit : sic inuidi liuore turgentes non se continuerunt, quin deterrimos odij effectus ediderint, vt auctam Theronis gloriam viderunt. ἔβα, & δίκᾳ Dor. pro comm. ἔβη, & δίκη.

ἀλλὰ μάργων. Hoc est ὑπὸ μανιωδῶν ἀνδρῶν θορυβῆσαι θέλων τῷ λόγῳ. Nam vox poētica λαλαγεῖν hoc significat. Notanda duplex inuidorum iniuria : verbis primum in τὸ λαλαγῆσαι. deinde factis in κακοῖς ἔργοις. Huius libri Od. 9. sumitur pro ἐκφωνεῖν, seu λαλεῖν.

κρύφον. Pro κρύφιον : vt ex Aristarcho notat Scholiastes, qui hoc per κρύψιν interpretatur, hoc est κρύψιν καὶ ἀφανισμὸν ποιεῖν τῶν ἀγαθῶν. vel cum Triclinio, pro κρύφιον *occultum*, vt sic construamus, κρύφιον αἶνον τῶν ἀγαθῶν κακοῖς ἔργοις τιθέναι. *rerum preclararum laudem occultare per mala facta, & iniurias.* θέμεν. Ion. & Dor. pro θεῖναι.

ἐπεὶ ψάμμος. Cohærent iſta cum præcendente Θήρωνος. Nam quæ interceſſit digreſſio, quaſi parentheſi eſt includenda. περιβολικῶς autem & ὑπερβολικῶς docet Theronem fuiſſe liberaliſſimũ. In parœmiam venit, *Arenam ſuperat*, quum infinitatem ſignificamus. vide Chil. Eraſ.

χάρματα. Vocat τὰς εὐεργεσίας *gaudia*: nam pleroſque nihil magis delectat quàm munera. Vnde Seneca, *Omnium dulciſsimum eſse ait, accipere*. Eleganti autem interrogatione concludit: quod ad ſuauitatem facit.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΘΗΡΩΝΙ εἰς Θεοξένια.

ΕΙΔΟΣ Γ.

EIDEM THERONI in Theoxenia.

ODE III.

ARGVMENTVM.

OCcaſionem huius encomij præbuerunt equi Theronis victoriam conſequuti: quod ei nuntiatum eſt quum Theoxenia celebraret. Hinc Pindarus Theronem à corona equorum, & victoriæ loco prædicat. Deinde per digreſſionem narrat quomodo Hercules ab Hyperboreis oleam impetrarit: & locum in Elide certaminibus Olympicis conſecratum oleis ornarit: quomodo etiam aureis cornibus inſignem ceruam apud Hyperboreos captam in Peloponneſum tranſtulerit.

παράφρασις.

Inſtituo inclytum Agrigentum ornare, eximia laude Theronis equos pedibus indefeſſos celebrando: quos illi renuntiatum eſt victoriam Olympicam reportaſſe, cùm Theoxenia agitaret. Quorum ſacrorũ cùm fuerint authores Ca-

Στροφὴ α. κῶλ. θ.

Τυνδαρίδαις τε φιλοξείνοις ἁδεῖν,
καλλιπλοκάμῳ θ' Ἑλένᾳ,
κλεινὰν ἀκράγαντα γεραίρων, εὔχομαι,
Θήρωνος Ὀλυμπιονίκαν
ὕμνον ὀρθώσαις, ἀκαμαντοπόδων
ἵππων ἄωτον.

μετάφρασις.

Tyndaridis hoſpites amatibus placere opto, pulchricomæque Helenæ, inclytum Agrigentum decorans conſtructo hymno in laudem equorum Theronis qui

ſtor & Pollux, ipſis, necnon Helenæ ſorori, hoc carmine placere opto. Muſa autem mihi ſic aſtitit, noua varietate admirandum in Theoxenia ſcribendi commento modũ, vt carmen vocémque, qua ornatur chorea, Dorico numero accõmmodauerim.

Μοῖσα δ' οὕτω ποι παρέστα
μοι νεοσίγαλον εὑρόντι τρόπον,
Δωρίῳ φωνὰν ἐναρμόξαι πεδίλῳ.

in Olympijs vicerunt pedibus indefeßi. Muſa autem ſic aſtitit mihi nouum commento modum Dorico carmen vt accommodarem cothurno.

Θεοξένια. Nomen habent παρὰ τὸ ξενίζειν τοῖς Θεοῖς: quòd Dij omnes excipi viderentur conuiuio. Ideo Heſychio dicitur κοινὴ ἑορτὴ πᾶσι τοῖς Θεοῖς. Pindari Scholiaſtes inſtitutum hoc à Dioſcuris ſacrum dicit. Cùm enim ſe inter Deos reciperet Hercules, Caſtori & Polluci curam Olympiorum commiſit, vt ea ex inſtituto ſuo diſponerent. Illi interea feſtum nouum excogitarunt, ídque Theoxenia nominarunt: eo quòd Dij tunc hoſpitio excipi viderẽtur. Sacra autem facienti & Theoxenia obſeruanti Theroni nuntius venit, ipſius equos in Olympia viciſſe. Ideo poëta de Dioſcuris & Helena mentionem facit honoris cauſa, vt de Theoxeniorum authoribus. Verùm hoc feſtum in multis Græciæ locis celebrabatur, nulli priuatim Deo ſacrũ, ſed omnibus in vniuerſum. Athenis autem potiſſimum videtur celebratum. Nam inter propria Reip. illius inſtituta hoc fuit, quod Θεοὺς ξένους colerent quamplurimos: vnde Heſychius, Θεοὶ ξενικοὶ παρὰ Ἀθηναίοις τιμῶνται, οὓς καταλέγει Ἀπολλοφάνης ἐν Κρησίν. Interdum hæc ſacra Deo alicui peculiariter dicabantur, vt capere eſt ex lib. 9. Athenæi, διατέτακται παρὰ Δελφοῖς τῇ θυσίᾳ τῶν Θεοξενίων, vbi videntur Apollini peculiariter conſecrata, qui Delphis colebatur. Cui etiam Theoxenio cognominato apud Pellenenſes eadem celebrabantur: vnde Pauſanias in Achaicis, ἔστι καὶ Ἀπόλλωνος Θεοξενίου Πελληνεῦσιν ἱερὸν, τὸ δ' ἄγαλμα χαλκοῦ πεποίηται, καὶ ἀγῶνα ἐπιτελοῦσι Θεοξένια τῷ Ἀπόλλωνι. Huius certaminis apud Pellenenſes præmium fuit argentũ. In Theoxenijs etiam à Caſtore & Polluce inſtitutis, ludi agebantur, in quibus qui viciſſent, chlænam pro præmio accipiebant.

Τυνδαρίδαις. Initium ducit à propoſita ſibi commendatione authorum feſti Theoxeniorum. Quærit autẽ Scholiaſtes cur non vouerit hanc Oden, vel Ioui, cui ſacra erant Olympia, vel Herculi, qui ea inſtituerat. Et reſpondet, quia Caſtor & Pollux iuſſu Herculis regebant hæc certamina. Sed Ariſtarchus ait apud Agrigentinos in honore eſſe Dioſcuros, ideóque ipſum vti more patrio. Sed Didymus eò refert, quòd à maioribus Theron Argiuus eſſet. Argis autem, & in Peloponneſo coluntur Dioſcuri. Hic Tyndaridæ dicuntur Caſtor & Pollux, à Tyndaro patre putatitio, quòd ex Leda eius vxore ſint nati. Et cùm alter à Ioue, alter à Tyndaro eſſet conceptus, nihilominus ambo Tyndaridæ nuncupantur. Sed in Theocriti Dioſcuris, Iouis ambo filij dicuntur.

Ὑμνέομες Λήδας τε, καὶ αἰγιόχω Διὸς υἱὼ,
Κάστορα, καὶ φοβερὸν Πολυδεύκεα πὺξ ἐρεθίζειν.

φιλοξείνοις. Hoſpitales appellantur, quia cùm Theoxenia inſtituiſſent, ad ea multi peregrini confluebant, quos beneuolentia dignabantur, & comiter excipiebant.

καλλιπλοκάμῳ. Hoc est *formosa*. Nam synecdochicè, *pulchricoma* dicitur Helena, pro, *omnibus partibus formosa*, cùm sit, vt Homerus ait, etiam καλλιπάρῃος. Sed quia magna formæ pars, & gloria mulierum non vltima, sunt pulchri capilli, eam ab his commendat. Nec non Homerus Il. 3. ἠΰκομον. & Ody. o. καλλίκομον vocat. Ἑλένᾳ Dor. pro comm. Ἑλένῃ.

κλεινάν. Dor. pro comm. κλεινήν. De Agrigento habes superiore Oda. Sed locum hac interpretatione clariorem reddamus. Τοῖς Διοσκούροις τοῖς φιλοξένοις, καὶ τῇ καλῇ Ἑλένῃ ἀρέσκειν ἐφίεμαι, τιμῶν τὴν ἔνδοξον Ἀκράγαντα, διὰ τοῦ ἀνεγεῖραι ὕμνον, κόσμον ἐξαίρετον, τῶν τοῦ Θήρωνος ἵππων τοὺς πόδας ἐν δρόμοις μὴ καμνόντων, καὶ Ὀλυμπιονικησάντων.

εὔχομαι. Hoc est ἐφίεμαι, ποθῶ, ἐπιθυμῶ: vt & sumitur Ode Nem. 8. χρυσὸν εὔχονται, πεδίον δ᾽ ἕτεροι *aurum alij optant, alij campum*. & 9. εὔχομαι ταύταν ἀρετὰν κελαδῆσαι *opto hanc virtutem resonare*. & apud Xenoph. εὔχομαι ἀθέμιστα *opto nefaria*.

Ὀλυμπιονίκαν. Hoc vocabulum Scholia & Triclinius iungunt cum ὕμνον: & hic exponit Ὀλυμπιονίκας ὑμνοῦντα. Sed malim cum Aretio sumere pro genitiuo Dorico qui mutat ων in αν hac in declinatione: ídque iungere cum ἵππων: siquidem equi Theronis in certamine Olympico victores sunt proclamati.

ὕμνον ὀρθώσαις. Pindarica phrasis ὀρθῶ ὕμνον *erigere hymnum*. Hoc est *componere carmen in laudem alicuius, quod alta voce canatur*. Et videtur allusisse ad ὄρθιον νόμον, de quo vulgata Lexica: hæc notat Lexicon Pindaricum.

ἀκαμαντοπόδων. Non reperitur hæc vox in vulgatis Lexicis. Est autem ἀκαμαντόπους Poëticum vocabulum, quod significat ἀκάμαντας πόδας ἔχων, καὶ μὴ δυναμένους δαμᾶσθαι πόνοις. *qui pedes habet indefessos, & qui nullo labore domari fatigariq; possunt*. Huius libri Od. 4. tribuitur τῇ βροντῇ *tonitrui*, & 5. τῇ ἀπήνῃ *vehiculo*, hoc epitheton.

ἄωτον. Intellige κόσμον ἐξαίρετον. Huius vocis expositionem vide in priori Oda.

Μοῖσα. Dor. pro μοῦσα. Est autem αἴτιον. Cur Agrigentum & Theronis equos laudando, placere etiam Dioscuris optet. Quia nimirum, sic suasit Musa quæ Aretio & Leonicero putatur Clio, vel Calliope: Verum Marsilius Ficinus in argumento in Platonis Ionem sub finem testatur Pindarum à Polymnia fuisse afflatum.

παρέσα. Dor. pro παρέσῃ. Et sic hanc sententiam exponas cum Triclinio, ἐπίνοια δ᾽ ἐγκωμίων μοὶ παρέσῃ, ἤγουν ἐπῆλθε. Nihil enim aliud est Musa, quàm inuentio quæ mentis solertia suggeritur.

νεοσίγαλον. Dor. pro νεοσίγηλον. Hoc est νεοποίκιλον ἐπινοήσαντι ὑπόθεσιν τὸ γράψαι εἰς Θεοξένια. Et vt exponit Triclinius, καινοτέραν ἔχοντα ἀγλαΐαν. Hoc est, *qui nouum argumentum, varietate & elegantia admirandum adinuenit*, quod in Theoxenia scribo. Νεοσίγηλος autem vox est poëtica, quæ deducitur à νέος & σιγή. q. d. διὰ καινότητα καὶ κάλλος τοῖς βλέπουσι ἐμποιοῦν μετὰ θαύματος σιγήν: *qui nouitatis, & pulchritudinis causa aeru silentibusentium cum admiratione inducit*. Cuiusmodi ferè est etymon vocabuli σιγαλόεις in Lexicis, & apud Eustath.

Δωρίῳ πεδίλῳ. hoc est ῥυθμῷ. Metaphoricè ſumitur Doricum calceamentum pro harmonia vel rythmo. Tranſlatum ab vſu Tragœdiarum & Comœdiarum in quibus certo calceamenti genere vtebantur. Dicit etiam Scholiaſt. dici ἀπὸ τοῦ περιέχοντος τὸ περιεχόμενον, nẽpe τὴν βάσιν ἐναρμόσαι τῷ Δωρίῳ μέλει. *greſſum componere choreæ ad Doricum melos.* Vide in Doricam harmoniam quæ annotauimus I. Od. Ant. I. in hęc verba, Δωρίαν φόρμιγγα. Alibi quoque appellatur αἰολὶς μολπή.

παράφρασις.

Etenim equorum Theronis victoria ob quam implicatæ ſunt illorum iubis corollæ, exigit à me vt debitum hoc encomium, afflatu Muſarum contextum, in gratiam Theronis Aeneſidemi filij proferam, quod ad citharam diuerſas voces exprimentem, ad tibiæ cantum, & viuæ vocis modulationem decenter aptetur. Quinetiam hoc ipſum exigit Piſa, à qua ad victores homines redundat non vulgaris gloria, quam diuina poëtarum carmina decantant.

ἀντιστρ. κῶλ. θ.

ἀγλαόκωμον. ἐπεὶ χαίταισι μὲν
ζευχθέντες ἔπι στέφανοι
πράσσοντί με τοῦτο θεόδματον χρέος,
φόρμιγγά τε ποικιλόγαρυν,
καὶ βοὰν αὐλῶν, ἐπέων τε θέσιν,
Αἰνησιδάμου
παιδὶ συμμῖξαι πρεπόντως·
ἅ τε Πίσα με γεγωνεῖν, τᾶς ἄπο
θεύμοροι νίσοντ' ἐπ' ἀνθρώπους ἀοιδαί.

μετάφρασις.

quo ſplendida inſtituitur chorea. Quia iubis adnexa corollæ, exigunt à me hoc diuinitus ſtructum debitum, & citharam variè ſonantem, clamorémque tibiarum, & carminum ſtructuram Aeneſidemi filio commiſcere decenter. Et Piſa exigit me celebrare, à qua diuinitus data veniunt ad homines carmina.

ἀγλαόκωμον. hoc eſt, vt mihi videtur rectè exponere Triclinius, λαμπρὰν συνιστῶν χορείαν, *choream conſtituens ſplendidam.* Nam κῶμος *ſaltationem* ſignificat, Vtque dicit Scholiaſtes ἐκώμαζον ὑμνοῦντες τὴν νίκην. Et quia hîc agitur de Theoxenijs à Caſtore & Polluce inſtitutis, conijcere licet choream à comitatu ad Dioſcurorum templum duci ſolitam eſſe illius celebritatis tempore. Alioqui victorem amici canentes domum honoris cauſa deducebant. Vox autem ἀγλαόκωμος dicitur, vel vt ἀγλαὸς περὶ τὸν κῶμον *ſplendidus erga choream:* vel vt ἀγλαΐζων τὸν κῶμον. *ornans choream.*

ἐπεὶ χαίταισι. Duæ cauſæ quibus impellitur ad ſcribendum carmen continentur hac antiſtropha. Nimirum quòd illud à ſe exigant coronæ quibus equi fuerunt ornati. Item locus certaminis, Piſa videlicet. Et his verbis hanc periodum declares. ἐπειδὰν οἱ στέφανοι ταῖς τῶν ἵππων θριξὶν συνδεδεμένοι, ἀπαιτοῦσιν ὀφειλόμενον ὕμνον ὑπὸ τῶν Μουσῶν κατεσκευασμένον· καὶ κιθάραν ποικιλόφωνον, καὶ αὐλῶν ἡδεῖαν ἠχὼ, καὶ ἐπέων συνθήκην, χάριν Θήρωνος Αἰνησιδήμου παιδὸς εὐπρεπῶς συναρμόξαι. Quæri hîc poteſt quibus hæ coronæ darentur. Negat primùm Scholiaſtes iubis equorum alligari, & vult circumponi capillis eorum qui choreàm agitabant. Deinde exponens hæc verba, ζευχθέντες &c. iunctas ait iubis equorum has corollas. Et hoc meliùs: ſiquidem vicerant equi Theronis: ac proinde coronam præ-

mium victoriæ merebantur.

ἔπι. Sic notatur accentu, quia post vocem quam regit, ponitur: alioqui scribendum foret, ἐπὶ. Sic paulo pòst in τᾶς ἄπο. vel sume pro ἐπιζευχθέντες.

πράσσοντι. Dor. pro comm. πράσσουσι. Cuius compositum εἰσπράττω est vsitatius hoc sensu. Translatum ab institoribus qui æs alienum exigunt. Sic & χρέος eadem translatione τὸ ὀφείλημα. Sic beneuolentiam Theronis captat, quum profitetur poëta se tam egregio regi encomium debere.

Θεόδματον. Dor. pro comm. θεόδμητον. Commendat sua carmina quòd mente diuinitus afflata condiderit illa. Hìc per Deum intelligit, vel Apollinem Musarum principem, vel Musam illam de qua paulò antè dicebat, μοῖσα δ' οὕτω ποι παρέστα μοι, &c. Componitur θεόδμητος ex Θεὸς, & δμητὸς. q.d. ὑπὸ θεοῦ δεδμημένος, à verbo δέμω. *ædifico*. Hæc vox occurrit Olymp. 6. Pyth. 9. Isthm. 6.

ποικιλόγαρυν. Dor. pro comm. ποικιλόγηρυν. hoc est ποικίλην φωνὴν ἔχουσαν. γῆρυς hoc est φωνή. Notandus hìc συναθροισμὸς & synonymia. Nam hæc tria sumit pro præsenti hymno seu encomio, citharam variè sonantem, tibiarum modulationem, & viuæ vocis concentum: quæ simul sonantia suauiorem reddebant laudem Theronis. Nihil tamen hìc abundat, quandoquidem apertè docet Pindarus hæc in chorea obseruari, citharæ, tibiæ, & vocis harmoniam.

βοὰν αὐλῶν. Leonicerus, & cum eo Aretius, dicit Pindarum vocem tibiarum sibi tribuere, quòd vt in ipsius vita fuit explicatum, non solùm cithara, sed & tibia canere potuit. Verùm non sui rationem in his habere videtur: sed duntaxat carminis quod his musicis instrumentis esset accommodatum. βοὰν. Dor. pro βοὴν.

ἐπέων θέσιν. Non solùm συνθήκη compositio carminis: sed etiam eius ἄρσις καὶ θέσις eleuatio, & depressio quę fit viua voce, intelligitur.

ἅ τε Πίσα. Subaudi εἰσπράττει με γεγωνεῖν. Altera causa impellens quæ hac antistropha continetur. Nimirum locus certaminis: vnde petit & aucupatur digressionem de Herculis peregrinatione ad Hyperboreos. Hìc ἁ. Dor. pro ἡ. & τᾶς. primùm Dor. pro τῆς artic. præposit. deinde pro subiunct. ἧς. Et sic exponenda hæc, ἥ τε Πίσα εἰσπράττεταί με γεγωνεῖν, ἀφ' ἧς Θεοδώρητοι εἰς νικήσαντας ἀνθρώπους ἔρχονται ὕμνοι.

Θεύμορα. Dor. & poët. θεύμορος dicitur κατὰ κρᾶσιν pro θεόμορος. hoc est ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κατὰ μερισμὸν δεδομένος. Ex vocibus Θεὸς *Deus*, & μόρος à μείρω *diuido*. Simpliciter sume hoc loco pro θεόσδοτος: seu vt habet Triclinius, θεοδώρητος.

νίσοντ'. Per elisionem pro νίσονται. à νίσομαι, hoc est πορεύομαι. vox est poëtica.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. θ.	μετάφρασις.
Ad eos nimirùm quibus incorruptus certaminis arbiter	ᾧ τινι κραίνων ἐφετμὰς Ηρακλέος προτέρας	*Cuicunque exequens iussa Herculis antiqua*

vir Aetolus, ſeu Eleus, antiquâ Herculis mandata exequens, in decus & ornamentum ſupra palpebras capiti circumpoſuit coronam glauci oleaſtri: quem celebris ille Amphitryonis filius, ab Iſtri fontibus, qui hoc arborum genere aliiſque conſiti obumbrantur, olim attulit, vt eſſet pulcherrimum monumentum Olympicorum certaminum.

ἀτρεκὴς Ἑλλανοδίκας βλεφάρων
αἰτωλὸς ἀνὴρ ὑψόθεν,
ἀμφὶ κόμαισι βάλλει γλαυκόχροα κόσμον ἐλαίας, τάν ποτε
Ἴστρου ἀπὸ σκιαρᾶν παγᾶν ἔνεικεν
Ἀμφιτρυωνιάδας,
μνᾶμα τῶν Ὀλυμπίᾳ κάλλιστον ἄθλων.

verus certaminis iudex Aetolus vir ſuper palpebras comis circumpoſuerit glaucum ornamentum oliuæ, quam aliquando Iſtri ob opacis fontibus attulit Amphitryoniades, monumentum pulcherrimum Olympicorum certaminum.

ᾧ τινι. Obſeruant ſcholia Pindarum à plurali numero ad ſingularem deficere: nam relatiuum eſt, ad præcedens ἀνθρώπους. Referre vellet Aretius ad Αἰνησιδάμου παιδί. Sed primò non poſſunt parentheſi includi quæ inter hęc verba interceſſerunt. Nam diſertè alteram cauſam impellentem continent. Deinde remotiora ſunt illa: & videtur non de certo victore loqui author; ſed indefinitè de quouis. Tertiò nullus error in numeri mutatione: ſiquidem ὅστις ſignificat *Quicunque*: quæ vox eſt indefinitè notans omnes victores.

κραίνων ἐφετμάς. Senſus eſt ſic extricando ſententiam colligendus: ὅς τελειῶν τὰς παλαιὰς ἐντολὰς Ἡρακλέους, ὁ Ἠλεῖος ἀνὴρ δίκαιος Ἑλλανοδίκης, ἀμφιβάλλει τοῖς κόμαις ὑψόθεν βλεφάρων στέφανον ἐξ ἐλαίας γλαυκῆς εἰς κόσμον. Videris hic ὑψόθεν referendum ad βλεφάρων, & ἀμφὶ per tmeſin auulſum eſſe à βάλλει.

ἐφετμὰς Ἡρακλέος. Quia iuſſerat Hercules, vt à iudicibus certaminis victores in perpetuum oleaſtri corona decorarentur.

ἀτρεκής. Epitheta iudicis. ἀτρεκὴς à iuſtitia, hoc eſt: δίκαιος, ἀληθής, ἀπροσωπόληπτος: & αἰτωλὸς à patria. Nam ex Eleis (qui poſtea Aetoli dicti ſunt, ex quo Aetolus Oxylus ipſis præfuit) eligebantur iudices.

ἑλλανοδίκας. Dor. pro ἑλλανοδίκης. hoc eſt, *Græcorum iudex*. Deſcribuntur autem ἑλλανοδίκαι à Varino ἄρχοντες Ἠλεῖοι οἱ διέποντες τὸν ἀγῶνα τῶν Ὀλυμπιακῶν. De quibus vide Pauſaniam in Eliacis. Primùm autem Elei vnum iudicem elegerunt: deinde duos: tandem etiam nouem. Hi præſtito iuramento de victoribus pronuntiabant. Ariſtodemus Eleus ex ſingulis tribubus vnum elegit, vt eſſent decem numero. Quinquageſima Olympiade, ex omnibus duos electos eſſe, author eſt Suidas, vt vigeſima quinta Olympiade nouem conſtituti fuerant: ac tres equorum curſus, tres quinque certaminum ludos obſeruabant. Reliqui tres præmia diſtribuebant. His additus eſt decimus totius certaminis Præſes. Ac ſemper electi ſunt, qui iuſtitia & pietate integerrimi erant. Fuit etiam hoc nomine peculiaris apud Athenienſes magiſtratus, qui pecunias rerum ſacrarum nomine debitas exigebat: ipſiſque choragis in ſacrorum ſumptus erogabat.

Αἰτωλὸς ἀνήρ. Reſpicit ad Oxylum, quem Hercules Olympiorum author primum vnúmque iudicem conſtituit, patria Aetolum. Hic Heraclidis in Pelo-

ponnesum migrantibus itineris fuit dux: qui memores beneficij Eleorum dominatum illi permiserunt. Vnde Elei, Aetoli dici cœperunt. De Oxylo vide Pausaniam in prioribus Eliacis. ὕφαθεν pro ὕφαθε.

γλαυκόχροα κόσμον ἐλαίας Pro κόσμον ἐλαίας γλαυκόχροος hoc est γλαυκῆς. Dicit ἐλαίαν, quod vertit κότινον Scholiastes: quam vocem κότινον, Theocriti interpres Id. 5. ἀγριέλαιον vocat *Oleastrum, oleam syluestrem*, qua constat paratas fuisse Olympionicis coronas. κόσμον intellige στέφανον: quod erat ornamentum victoris. Est oleastri, non verò oleæ, glaucus color.

τάν. Dor. pro τήν. Estque articulus præpositiuus loco subiunctiui. Atque hinc digressionem aggreditur, qua commemorat, quomodo & vnde oleastri ab Hercule in Peloponnesum fuerint translati. Ostendit ab Istri fontibus translatam plantam.

σκιαρᾶν. Dor. pro σκιαρῶν. Est autem σκιαρὸς *vmbrosus*, ἀπὸ τοῦ σκιὰν αἴρειν *vmbram attollere, magnam facere*. Pro quo passim apud Homerũ σκιόεις. παγᾶν. Dor. pro πηγῶν. Fuerunt vmbrosi fontes ob densitatem ibi plantatorum oleastrorum, aliarúmque arborum. Deinde transplantata arbor, in ipso loco certaminis certatoribus vmbram & coronam exhibuit.

Ἴστρου. Ister & Danubius eiusdem fluuij sunt uomina, vnde binominem vocat Ouidius. De hoc vide Plin. l. 4. c. 12. Pomponium Melam l. 2. c. 1. & Strab. l. 4. & 7. Mirum autem est dici allatum oleastrum ab Hercule ex Istri fontibus, & Hyperboreis populis. Nam nec oleam, nec oleastrum totus ille tractus habet: habuerit saltem, nec-ne, vehementer dubitari potest. Pomponius Mela Danubij fontes in Germania ponit. Strabo iuxta Sueuos, & ad Hercyniam syluam Istri fontes collocat. Aristot. l. 1. Meteor. c. 14. ait ex Pyrenæo Celticæ regionis monte oriri Istrum & Tartessum.

Ἀμφιτρυωνιάδας. Dor. pro comm. Ἀμφιτρυωνιάδης. Præterea interseritur α. pro Ἀμφιτρυωνίδης. hoc est, *Hercules*, ab Amphitryone putatitio patre.

μνᾶμα. Dor. pro comm. μνῆμα. Causaque est finalis facti Herculis, nimirum vt esset monumentum Olympici certaminis, & inde victoribus fierent coronæ. Sic autem redde posteriora verba pedestri oratione. *ἣν ἐλαίαν ὁ Ἡρακλῆς ἤνεγκέ ποτε ἀπὸ τῶν Ἴστρου πηγῶν σκιαζομένων τῇ περὶ αὐτὰς ἐλαιῶν φυτείᾳ, μνημόσυνον κάλλιστον ἐσομένην τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἱερῶν ἀγώνων.*

παράφρασις.

postquam oratione sua ita flexit Hyperboreorũ Apollinis cultorum animos, vt petitionem impetrarit. Nam ille beneuolo erga eos animo affectus plantam hanc petijt, vt ea consereret Iouis delubrum, quo confluentes vndique hospites recipiuntur, cuius ex frondibus, communis

στροφὴ β. κῶλ. θ.

δᾶμον Ὑπερβορέων πείσαις, Ἀπόλ-
λωνος θεράποντα. ὅ γε
πιστὰ φρονέων, Διὸς αἴτει πανδόκῳ
ἄλσει, σκιαρόν τε φύτευμα,
ξυνὸν ἀνθρώποις, στέφανόν τ' ἀρετᾶς.

μετάφρασις.

populo Hyperboreorum cùm persuasisset, Apollinis cultori. Ipse amica cogitans, Iouis petit omnes excipiente luco, vmbrosúmque plantam, cõmunẽ hominibus, coronámque virtutis. Iã enim ab ipso,

homi-

hominibus vmbra, & strenuis certaminum victoribus corona pararetur. Iam enim plenilunium instare: quo quum aureo curru vecta Luna vesperi, toto orbe illustratur, victimis honorandæ sibi sunt Iouis patris aræ.

ἤδη γὰρ αὐτῷ,
πατρὶ μὲν βωμῶν ἁγισθέντων, διχόμηνις ὅλον χρυσάρματος
ἑσπέρας ὀφθαλμὸν ἀντέφλεξε μήνα,

aris patri sacratis, plena luna, aureo curru vecta, *vespere totum oculum illustrauerat.*

δᾶμον ὑπερβορέων. Ostendit quibus rationibus allatis impetrarit oleastrum ab Hyperboreis. Atque interea Herculis eloquentiam obiter innuit, qui οὐ βίᾳ, ἀλλὰ πείθων λόγῳ impetrauit postulatam plantam. Ac talem Herculem Gallicum describunt. Vide Lucianum in προλαλιᾷ seu *Hercule*. talem etiam extitisse Herculem istum docet Pindarus: dicitur δᾶμον Dor. pro comm. δῆμον. Cùm autem hîc ad Istri fontes author collocet Hyperboreos, verisimile est illum regionis illius situm ignorasse. Et certè testatur Strabo multa de Hyperboreis fabulosè narrari: quæ quum sequutus fuerit noster poëta, nihil mirum si non certa de situ regionis est locutus. Iam ergo Leonicerum & Aretium imitati, loco id postulante, locupletum authorum in lectoris gratiam non solùm citemus, sed hîc scribamus verba. Primùm Græca Scholia oriundos esse hos à Titanibus ostendunt, citato poëta Pherenico, qui sic ait

Ἀμφὶ δ' ὑπερβορέων, οἵ τ' ἔσχατα ναιετάουσι,
Ναοῦ ὑπ' Ἀπόλλωνος, ἀπείρητοι πολέμοιο.
Τοὺς μὲν ἄρα προτέρων ἐξ αἵματος ὑμνήσουσι
Τιτήνων βλαστόντας, ὑπὸ δρόμον αἰθρήεντα,
Νάσσασθαι Βορέαο γυῖα Ἀριμασπὸν ἄνακτα.

Vnde satis patet ad boream eam fuisse gentem, nec tamen satis cognitam. Quare Strabo lib. 11. ait Græcos scriptores, vniuersos septentrionales olim Scythas, & Celtoscythas appellasse. Qui verò eos distinxêre, eos qui suprà Euxinum, & Istrum, & Adriam habitant, Hyperboreos, & Sauromatas, & Arimaspos vocasse. Et lib. 7. fabulosè narrari de Hyperboreis multa ait. Et lib. 15. Megasthenem eadem narrasse de Hyperboreis, quæ Simonides, Pindarus, & alij poëtæ, quòd mille annis viuant, nimirum significans fabulosa de his omnia tum fuisse. Tamen idem author grauiter refellit lib. 1. Herodotum, qui hos populos esse negat: quum postquam multa de ijs dixit hoc addit, εἰ δέ εἰσί τινες ὑπερβόρεοι ἄνθρωποι, εἰσὶ καὶ ὑπερνότιοι ἄλλοι. Idque in Melpomene. Cui rectè respondet, non ideo dici Hyperboreos, quòd boreas apud eos non spiret: sed quia hi boreæ sunt proximi. Mela lib. 3. cap. 5. *In Asiatico*, inquit, *littore primi Hyperborei, super Aquilonem, Ripheósque montes, sub ipso syderum cardine iacent, vbi sol non quotidie vt nobis, sed primùm verno æquinoctio exortus, autumnali demum occidit, & ideo sex mensibus dies, & totidem alijs nox vsque continua est. Terra angusta, aprica, per se fertilis, cultores iustissimi, & diutius quàm vlli mortalium, & beatiùs viuunt, quippe festo semper otio læti, non bella mouere, non iurgia, sacris operari, maximè Apollinis, quorum primitias Delon misisse, initio per*

virgines suas, deinde per populos, subinde tradentes vlterioribus, moremq́ eum diu & donec vitio gentium temeratus est, seruasse feruntur. Habitant lucos, syluasq́: & vbi eos viuendi satietas, magisq́ tædium cepit, hilares redimiti sertis, semetipsi in pelagus ex certa rupe præcipites dant: Id eis funus eximium est, Et lib.1.cap.2. inter Asiæ populos eos connumerat. Plinius l.4. c.12. *Pone eos montes,* inquit, (Ripheos intelligit) *vltraq́ Aquilonem, gens fœlix, (si credimus) quos Hyperboreos appellauêre, annoso degit æuo, fabulosis celebrata miraculis. Ibi creduntur esse cardines mundi, extremiq́ syderum ambitus, semestri luce, & vna die solis auersi: non vt imperiti dixêre, ab æquinoctio verno in autumnum, semel in anno solstitio oriuntur eis soles, brumáque semel occidunt. Regio aprica, fœlici temperie, animi afflatu noxis carens. Domus ijs nemora, luciq́: & Deorum cultus viritim, gregatímque, discordia ignota, & ægritudo omnis: mors non nisi satietate vitæ, epulis, delibutisq́ senibus luxu, ex rupe quadam in mare salientibus, hoc genus sepulturæ beatissimum.* Quidam eos in prima parte Asiæ littorum posuêre, non in Europa, qui sunt ibi, similitudine & situs, Attacorum nomine. Alij medios fecêre eos inter vtrumque Solem Antipodum, occasum, exorientémque nostrum, quod fieri nullo modo potest, tam vasto mari interueniente. Qui non alibi, quàm in semestri luce constituêre eos, serere matutinis, meridie metere, occidente Sole fœtus arborum decerpere, noctibus in specus condi tradiderunt.

Ἀπόλλωνος θεράποντα. Ab hac gente coli solitum Apollinem docet Mela, loco citato: cui Plinius l. 4.c: 12. astipulatur, *Nec licet,* inquit, *dubitare de gente illa, cùm tot authores prodant frugum primitias solitos Delum mittere Apollini, quem præcipuè colunt. Virgines ferebant eas, hospitijs gentium: per annos aliquot venerabiles, donec violata fide, in proximis accolarum finibus deponere sacra ea instituêre, hisq́ ad conterminos deferre: atque ita Delum vsque: mox & hoc ipsum exoleuit.*

πιστὰ φρονέων. hoc est *φιλικὰ διανοούμενος*, nimirum *ὥσπερ φιλικῶς ἔχων πρὸς αὐτούς.* Vt doceat Herculem, cùm beneuolo erga Hyperboreos esset animo, verbis amicè obtinere voluisse oleastrum, non vi tanquam hostiliter illos excipiendo. Et per *πιστὰ* fidem amicitiæ notat.

Διὸς αἰτεῖ. Prima ratio Herculis. Nimirum quia *αἰτεῖ τοῦ Διὸς ἄλσους χάριν,* postulat *in gratiam luci Iouis. Ἄλσος lucus* vel *delubrum.* Est *πᾶν χωρίον ἀφιερωμένον Θεῷ* id est *locus omnis Deo consecratus,* licèt sit *ψιλὸν φυτῶν.* hoc est *ἀφύτευτον, nudus arboribus,* sicuti 2.Il. *Ὀγχηστόν θ' ἱερὸν, Ποσιδήϊον ἄλσος* vocat, qui Neptuno tantùm sacer erat, & arboribus carebat.

Πανδόκῳ. Lucum vocat *πάνδοκον omnes excipientem,* hoc est *amplissimum,* vt *παντοδαποὺς ἀνθρώπους* exciperet. Nam ex gentibus omnibus ad Olympicos ludos plurimi confluebant: vnde & *πανήγυρις* apud Græcos dicebatur. Neque quisquam virtutis amans inde excludebatur. Scribitur autem *πάνδοκος* Ion. mutato χ in κ. vt & huius lib. Od.4.

σκιαρὸν φύτευμα. Secunda ratio: nimirum vt hoc *φύτευμα* esset *κοινῆς ἀνθρώποις σκιᾶς ποιητικὸν.* hoc est *communem hominibus vmbram faceret.* Proinde non in pro-

prios vſus poſci, ſed in aliorum vtilitatem: vt tempore certaminum ſub vmbra recreari liceret.

ξυνὸν. hoc eſt κοινὸν. vt apud Phocylidem Ξυνὸς χῶρος ἅπασι, πένησί τε καὶ βασιλεῦσι.

στέφανόν τ' ἀρεταῖς. Dor. pro ἀρετῆς. Eſtque tertia ratio: videlicet vt inde victoribus fiat corona, præmium virtutis.

ἤδη γὰρ. Cauſam reddit Hyperboreis cur tam obnixè oleaſtrum peteret: eámque petit à circumſtantia temporis: quòd nimirum inſtarent Olympia, plenilunio celebranda. Prima autem Olympiade ἀκρόθινα πολέμου victoribus propoſuit. Poſtea cùm deeſſet adhuc victoribus aliquod ornamentum proximè ſequente Olympiade, oleaſtrum ad coronas ab Hyperboreis accepit.

αὐτῷ. Nimirum τῷ Ηρακλεῖ, vt ſit pro ὑπ' αὐτοῦ Ηρακλέος ἁγισθέντων βωμῶν. Eſt ὕστερον πρότερον. Nam priùs plenilunium acceſſerat, quàm aræ ſacris imbuerentur. Videtur itaque dicere Hercules inſtare plenilunium, quo ante ſacrorum certaminum celebrationem, Ioui patri ſibi erat ſacrificandum.

διχόμηνις Poët. pro comm. πανσέληνος. Nam quum plena eſt luna δίχα κόπτει τὸ μῆνα *biſariam diuidit menſem.* Nam apud veteres νεομηνία nouilunium, ſemper inchoabat menſem, qui cùm triginta diebus pro ratione curriculi lunę conſtaret, dimidiatus erat plenilunio, quòd fit die decimo quinto. Dicit Scholiaſtes διχόμηνιν dici, quòd αὔξησιν patiatur luminis: ſtatim etiam eiuſdem λεῖψιν. Sed clarior eſt prior ſententia.

χρυσάρματος Poëtica vox, h. e. ὁ χρυσῷ ἅρματι φερόμενος, *aureo*, hoc eſt, *pulchro curru vectus*. Quod epitheton Caſtori tribuitur Ode 5. Pyth. & Iſthm. 6. χρυσάρματοι Αἰακίδαι appellantur. Nunc aureo curru vecta dicitur luna, quòd quũ plena eſt cœlo ſereno ſit pulcherrima. Notũ autẽ eſt poëtas Lunę quoq; currũ affinxiſſe.

ἑσπέρας. expone *veſperi*, adverbialiter. Nã quũ plena eſt luna, veſperi occidẽte ſole ſurgit, à quo tota tum illuſtratur. Quare ἑσπέρας dictum pro ἐπὶ τῆς ἑσπέρας vt Triclinius exponit.

ὅλον ὀφθαλμὸν. Vocat totum orbem lunę, quæ etiam oculos habere videtur, & veluti quędam facies apparet. Poteſt plenæ lunæ orbis, oculus vocari, quia nocturno ſplendore illuſtrat euntes, facítque vt, cùm cernant vbi pedem ponant, inoffenſi incedant.

ἀντέφλεξε. hoc eſt ἀντέθηκε λαμπρὸν, *oppoſito arſit lumine*. Nam fit ἀντιφλέγω, ex ἀντὶ quod hoc loco ſignificat ἀντίον. & verbo φλέγω. μήνα. Dor. pro μήνη. Quatuor autem poſteriora cola redde ſic proſa. ἤδη γὰρ ὑπ' αὐτοῦ, τοῦ βωμοῦ Διὸς τοῦ πατρὸς, διὰ τῶν ἐναγισμάτων, σεβασθέντος, ἡ πανσέληνος σελήνη, χρυσῷ ἅρματι φερομένη, ὁλόκληρον τὸν ἑαυτῆς ὀφθαλμὸν λαμπρὸν ἐπὶ τῆς ἑσπέρας δεδυκότος τοῦ ἡλίου ἀντέθηκε.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. θ.	μετάφρασις.
& ferendum ſanctum atque incorruptum iudicium magnorum certaminum, quæ inſtituto à ſe quinquennio mox erant celebranda in	καὶ μεγάλων ἀέθλων ἁγνὰν κρίσιν, καὶ πενταετηρίδ' ἁμᾶ θῆκε ζαθέοις ἐπὶ κρημνοῖς Αλφεοῦ	& magnorum certaminum ſanctum iudicium, & quinquennium ſimul conſtituerat diuinis in

Elide prope Alphei diuini fluuij præcipitia. At in conuallibus Cronij collis Pelopis vnde ſpectatur athletæ, nullas virere arbores ad loci decus & cōmoditatem. Ideóque cùm illud ſolū nudum, nulla vmbra gratū eſſe videretur; ſed receptis ſolaribus radijs ferueret, ſibi in mentem veniſſe vt in regionem Iſtrianā, hoc eſt Scythicam, proficiſceretur.

ἀλλ᾽ οὐ καλὰ δένδρε᾽ ἔθαλλε
χῶρος ἐν βάσσαις κρονίου Πέλοπος.
τούτων ἔδοξε
γυμνὸς αὐτῷ κᾶπος ὀξείαις ὑπακουέμεν αὐγαῖς ἀλίου.
δὴ τότ᾽ ἐς γαῖαν πορεύειν θυμὸς ὥρμαι.

præcipitijs Alphei. Sed non pulchris arboribus floridus erat locus in vallibus Cronij Pelopis. His viſus eſt ei vacuus hortus acutis obedire radijs Solis. Tunc igitur animus in terram proficiſci cogitabat.

καὶ μεγάλων. Hæc conſtruenda ſunt cum præcedentibus. Et certamina magna κατ᾽ ἐξοχὴν vocat Olympica, quòd reliquis Græciæ ludis eſſent celebriora. Sic *magna* vocauit Horatius Ep. 1. l. 1.

Quis circum pagos, & circum compita pugnax,
Magna coronari contemnat Olympia?

ἁγνάν. Dor. pro comm. ἁγνήν. Intelligit autem ἀπροσωπόληπτον, καὶ ἀδωροδόκητον *perſonam non reſpiciens, nec corruptelam admittens iudicium*: vt commendetur Hellanodicarum æquitas.

πενταετηρίδα. Hoc etiam dicunt πενταετίαν, ex πέντε *quinque*, & ἔτος *annus*: quod temporis ſpatium ab Olympicis ludis Ὀλυμπιὰς Latin. *luſtrum* dicitur, quod quadriennio terminatur. Itaque tempus certaminis annotat: illud quinto quoque anno celebrari: nimirum quatuor annis in medio expletis, ineunte quinto. Item Herculem horum ludorum authorem diſertè nominat.

ἁμᾶ. Dor. pro comm. ἅμα *ſimul*. quæ vox ſic habetur Pyth. 3. Nem. 5. 7. & 10. Oda. quod Schol. 3. Pyth. dicit eſſe Dorico more πεποιημένον.

θῆκε. Neglecto augmento pro ἔθηκε. Locum notat certaminis. Alpheus enim eſt Piſæ fluuius: in Piſa autem Olympici ludi celebrabantur. Pro eodem ferè, ídque figuratè ſumuntur Olympia, Piſa, & Elis.

ζαθέοις hoc eſt, ἄγαν θείοις. Nam ζα. in compoſitione, vocis ſignificationem auget: vt ζάθεος ſit, *vehementer diuinus*. Huic autem fluuio diuinitatem attribuit, veterum Ethnicorum quorundam opinionem ſequutus, qui Alpheum pro Deo coluerunt, cui & ſtatuam, & communem aram cum Diana erexerunt. Dictus Ἀλφειὸς ab ἄλφος *vitiligo* quam eius aqua curat.

Ἀλλ᾽ οὐ. Oſtendit qualis fuerit certaminis area priuſquàm oleaſtrum ab Hyperboreis attuliſſet Hercules: nimirum nuda, vnde ſolibus athletæ torrebantur: nihílque in promptu erat, vnde victoribus corona compararetur. βάσσαις. Dor. pro comm. βήσσαις.

Κρονίου. *Cronij*, vel adiectiuè, vel ſubſtantiuè accipi poteſt. Adiectiuè refertur ad Pelopem vt ſit κρονίου à κρόνιος *Saturnij Pelopis*: quòd Pelops genus ſuum ad Saturnum retulerit. Pluto enim Saturni filia, Tantali fuit mater: Tantalus Pelopis pater, vt referunt Scholia. Subſtantiuè κρόνιον eſt mons

Elidis, quæ Peloponnesi est regio. Potes igitur sic locum construere, χῶρος ἐν βήσσαις τοῦ Κρονίου τοῦ Πέλοπος: vel χῶρος τοῦ Πέλοπος ἐν βήσσαις Κρονίου λόφου. Nam & dixit alibi ἐν δρόμοις Πέλοπος. Et eundem locum antè Λυδοῦ Πέλοπος ἀποικίαν vocauit. Od. 1. Olymp. Epod. vltim. τούτων ἔδοξε. Hoc est τούτων τῶν φυτῶν γυμνὸς ὢν ὁ τόπος ἐδόκει κατάθερμος εἶναι ὀξεῖ ἡλίῳ.

κᾶπος. Dor. pro comm. κῆπος hoc est, hoc loco τόπος ἀνέμοις περιπνεόμενος, *locus ventis expositus, & qui ab ijs vndiquaque perflatur.* Hinc κάπαι *præsepia* vocantur apud Homerum, quòd spiritu equorum pabulum & alimoniam attrahente perflentur vt docet Scholiastes.

ὑπακουέμεν. Dor. & Ion. pro ὑπακούειν. Quod Triclinius exponit pro εἰς πεῖραν ἔρχεσθαι τῶν σφοδρῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου *tentari vehementibus radijs solis*: & notat loci incommoditatem, antequam esset ab Hercule plantatus.

δὴ τότε. Deliberatio exorta ex causis præcedentibus, coronæ penuria, locíque solibus expositi incommoditate.

πορεύειν. Hîc actiuum pro pass. πορεύεσθαι sumendum, idque Atticè: vel est subaudiendus accusatiuus personæ ἑαυτόν. Aliàs est transitiuum πορεύειν pro ποιεῖν πορεύεσθαι. vt Ode Nem. 7.

θυμὸς ὥρμαινε. Hoc est προεθυμήθη, ἐνεθυμήθη, διενοήθη, ἐβουλεύθη.

παράφρασις.

Hîc Diana Latonæ filia equorum agitatrix, excepit eum cùm ex Arcadia veniret, quæ altis montium iugis & depressis conuallibus constat. Idque cùm obeundo Eurysthei mandata, paterno decreto illis obligatus, cùm Iunoni concessisset vt natu posterior, priori inseruiret, aureis cornibus insignem Ceruam fœminã captaret, Eurystheo in Græciam adducendam, quam Taygeta olim Dianæ consecrarat, quòd ab ea in ceruam mutata Iouis libidinem effugisset.

ἐπῳδ. κῶλ. η.

ν' Ἰστριανᾶν, ἔνθα Λατοῦς
ἱππόσοα θυγάτηρ
δέξατ' ἐλθόντ' Ἀρκαδίας ἀπὸ
δει-
ρᾶν, καὶ πολυγνάμπτων μυ-
χῶν.
εὖτέ μιν ἀγγελίαις Εὐ-
ρυσθέος ἔντυ' ἀνάγκα πατρό-
θεν
χρυσόκερων ἔλαφον θήλειαν
ἄξον-
θ' ἅν ποτε Ταϋγέτα
ἀντιθεῖσ' Ὀρθωσίᾳ, ἔγραψεν
ἱεράν.

μετάφρασις.

Istria nam: vbi Latonæ equorum agitatrix filia excepit venientem Arcadiæ à iugis, & variè flexuosis recessibus: quando eum iussu Eurysthei adornabat necessitas à patre impo*sita auricornem ceruam fœminam adducturum: quã olim Taygeta dedicans Dianæ, inscripsit sacram.*

Ἰστριανᾶν. Triplicem lectionem huius loci proponit Scholiastes, vel Ἰστρίαν νιν & Scythiam intelligit. Vel Ἰστρία νιν, & Dianam intelligit quæ Ἰστρία dicebatur à flumine Istro, quod colunt Amazones, quæ hanc Deam maximo in honore habent: vel à Tauris gente Scythica quæ circum Istrum habitat, apud quos similiter colitur Diana. Vel denique Ἰστριανᾶν referendo ad præcedens γαῖαν, & intelligit Ἰστριανᾶν γᾶν hoc est *Istriam*, seu *Scythiam.* quæ tertia lectio maximè probatur.

ἔνθα Λατῶς. Ad aliam inſignem fabulam de Cerua aureis cornibus inſigni digreditur: quam Hercules Euryſtheo tyranno morem gerens ex terra Iſtriana in Græciam retraxit. Cuius rei nomine conſtat Herculem ad Iſtrum ſe contuliſſe: vbi cùm inſignem oleaſtrorum præſtantiam & proceritatem conſpiceret, eâdem opera plantam hanc ab Hyperboreis impetratam in Elidem vel Piſam ſecum tranſtulit.

Λατῶς. Dor. pro Λητῶς. à Λητὼ *Latona*. ἱπποσόα. Poët. vocab. ἡ τοὺς ἵππους σόουσα, hoc eſt, σεύουσα, *quæ equos agitat*. Cuius maſcul. eſt ἱπποσόης comm. & Dor. ἱπποσόας de quo vide Pyth. Od. 2. Hîc per periphraſin denotat Dianam: quæ Latonæ fertur filia, vt patet ex hymno Homeri in Apollinem.

χαῖρε μάκαιρ' ὦ Λητοῖ ἐπεὶ τέκες ἀγλαὰ τέκνα,
Ἀπόλλωνά τ' ἄνακτα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν.

Vocatur ἱπποσόα quia eadem eſt cum Luna, cui vt & Soli, ſui equi tribuuntur. Alioqui, vt teſtatur Callimachus, huic Deæ currum aureum qui à ceruabus candidis traheretur, antiqui affinxerunt.

δειρᾶν. Genit. Dor. pro δειρῶν. à ſingul. δείρη. Quæ vox Euſthatio eſt etiam ὄρεος ἐξοχὴ *iugum montis*: qua in ſignificatione vſitatius eſt δειράς. Vnde Aretius hunc genitiuum ducit, quanquam meliùs à δείρη petatur.

εὖτέ μιν. Hoc eſt, ἡνίκα αὐτὸν τοῖς προστάγμασι τοῦ Εὐρυσθέως ὑπουργεῖν ἡ πατρὸς ἀνάγκη παρεσκεύαζεν. Paſſim autem apud poëtas videre eſt Herculem Euryſthei mandatis obeundis fuiſſe obnoxium.

ἔντυε. Poët. neglecto augmento pro ἤντυε. Imperf. ab ἐντύω, quod eſt ὁπλίζω, ἐυτρεπίζω *armo, inſtruo, præparo*. reiecto ν dicitur pro ἐντυνόω, quod fit à nomine quod in plurali tantùm in vſu eſt, τὰ ἔντεα *arma*, ſic dicta quòd ἐντὸς αὐτῶν ſit militum corpus. Sumitur aliquando ἐντύω pro ὁρμῶ, ὀτρύνω vt Pyth. Od. 9. & Nem. 9.

ἀνάγκα Dor. pro ἀνάγκη, πατρόθεν, hoc eſt, ἡ τοῦ πατρός. Nam Iuno à Ioue Herculis patre obtinuit, vt qui prior naſceretur, alterius eſſet dominus. Itaque effecit vt prior Euryſtheus in lucem fuerit editus, poſterior Hercules: vnde hic debuit quicquid iuberet ille decreto paterno ſubire. Hîc illius iuſſu Ceruam fertur inſecutus.

χρυσόκερων ἔλαφον. Cornutam eſſe docet fœminam ceruam, contra phyſicorum ſententiam. Nam Ariſtoteles l. 3. c. 2. de partib. Animalium, oſtendit fœminam cornua non habere, & cur id fiat, à natura rationes affert. Proinde Pollux l. 5. c. 12. ſcribit maſculum fuiſſe hunc ceruum Herculis, καὶ ἔλαφος χρυσόκερως ὁ ὑπὸ Ἡρακλέους ἁλούς. Diſertè tamen Pindarus θήλειαν dicit. Et Volaterranus ex Euripide citat Ceruam ab Hercule expugnatam. Nec Atticiſmo poteſt excuſari Pindarus, quia addit θήλειαν. Attici autem etiam maſculis articulum fœmininum præponunt, vt dicant ἡ pro ὁ ἔλαφος. ſicut & ἵππους θηλυκῶς vſurpant, vt apud Theogn. ἵππος ἐγὼ καλὴ καὶ ἀεθλίη. Quare ad Scholiaſtæ ſententiam confugiendum, qui monet poëtas omnes, etiam fœminas Ceruas cornutas facere: idque fieri poſſe demonſtrat argumento elephantorum. Nam quemadmodum Indicæ elephantes fœminæ dentibus carent, Aethiopicæ & Libycæ ſunt dentatæ:

ſic fieri poteſt vt Ceruæ aliæ alibi pro climatis varietate habeant aut non habeant cornua. Citant Scholia Anacreontem qui ait Αγαν ὡς οἷά τε νεβρὸν νεοθηλέα γαλαθηνὸν, ὅς τ' ἐν ὕλαις κεροέσσης ὑπολειφθεὶς ὑπὸ μητρὸς ἐπτοήθη. Sophocles ἔλαφον κερόεσσαν facit à qua fuit nutritus Telephus. Apud Eurip. in Iphigenia legimus Achæos Agamemnoni tradere ceruam cornutam pro ipſius filia mactandam. Et in Helena Eurip. χρυσόκερώ τ' ἔλαφον verſ. 388.

ἔλαφον. Etymon huius vocis habet Plutarchus lib. de prudentia animalium, παρὰ τὸ ἑλεῖν vel ἐλᾶν τοὺς ὄφεις. *à capiendis vel ab inſectandis ſerpentibus* quorum de pugna vide Oppian. l. 2. cyneg. ver. 235.

ἄν ποτε. Dor. pro ἥν. Declarat autem huius Ceruæ originem. Quum Iupiter Taygetam Atlantis filiam deperiret, in ceruam à Diana mutata eſt: ſicque Iouis effugit conatum: mox eiuſdem beneficio humanam formam recepit. Cui gratiam referens, ceruam auricornem ei conſecrauit, quam cùm Hercules Euryſtheo adduxiſſet, in collo eius reperta eſt hæc inſcriptio Ταϋγέτη ἱερὰν ἀνέθηκεν Αρτέμιδι, vt refert Scholiaſtes. Triclinius autem hoc modo inſcriptionem refert Ταϋγέτη ταύτην ἀφιεροῖ Αρτέμιδι.

ἀντιθεῖσα. Rectè obſeruat Triclinius dici pro ἀνατιθεῖσα per ſyncopen: vel ἀντιθεῖσα pro αὐθ' ἑαυτῆς θεῖσα. hoc eſt, *quam ſuo loco conſecrarat*: ſed quadrat ſatis prior expoſitio.

Ορθωσία. Hoc eſt Αρτέμιδι. Scholia & Triclinius à monte Arcadiæ ſic dictam ferunt, ἔστι γὰρ ὄρος Αρκαδίας ὄρθιον. Hinc Dea & Orthia & Orthoſia. Vel quaſi ὀρθοῦσα τὰς γυναῖκας, καὶ εἰς σωτηρίαν ἐκ τῶν τοκετῶν ἄγουσα. nam fert parturientibus opem.

παράφρασις.	στροφὴ γ. κῶλ. θ.	μετάφρασις.
Dum autem eam inſequebatur ceruam, vidit Hyperboreorum regionem à tergo boreæ venti ſitam. Tunc obſtupefactus cōſtitit, conſpiciens egregias arbores: cúmque ſimul inuaſit dulcis cupido ijs conſerendi ambitum ſtadij Olympici vbi duodecies circum metam currus flectuntur à certatoribus. Idémq; nunc Hercules cum diuinis Ledæ decenter cinctæ filijs Caſtore & Polluce, benignus ad hāc quæ fit à Therone Theoxeniorum celebritatē accedit.	τὰν μεθέπων, ἴδε κἀκείναν χθόνα πνοιᾶς ὄπιθεν βορέα ψυχροῦ. τόθι δένδρεα θαύμαινε σταθείς. τῶν νιν γλυκὺς ἵμερος ἔχε δωδεκάγναμπτον περὶ τέρμα δρόμου ἵππων φυτεῦσαι. καὶ νῦν ἐς ταύταν ἑορτὰν ἵλαος ἀντιθέοισι νίσεται σὺν βαθυζώνου διδύμοις παισὶ Λήδας.	*Quam inſequens, vidit & illam terram à tergo flatus boreæ frigidi, vbi arbores admirabatur ſtans. Quarum eum dulce deſiderium cepit, vt circa duodecim flexus habentem metam curſus equorum plantaret. Et nunc ad hoc feſtum propitius cum diuinis accedit altè cinctæ filijs Ledæ.*

τὰν μεθέπων. Articul. Dor. pro τὴν & præpoſit. pro ſubiunct. Hîc oſtendit non data opera, ſed per occaſionem, quæſitū & allatum ab Hercule oleaſtrum:

nimirum dum insequebatur hanc ceruam.

κἀκείναν. pro καὶ ἐκείνην. & πνοιᾶς Poët. & Dor. pro πνοῆς. βορέα Dor. pro βορέου. Breuiter autem describit terram Hyperboreorum à natura loci, & inclementia cœli. vide precedentia de hac gente annotata. Sic autem prosa loquaris, ἣν διώκων, ἐθεάσατο τὴν γῆν τὴν ψυχρὰν τῶν Ὑπερβορέων.

τόθι. Poët. pro ἐκεῖ. hoc est ἔνθα πρὸς ἐθαύμασε τὰ δένδρεα κοτίνου, καὶ αὐτῷ ἐπιθυμία ἔλαβε τοῦ ἀπ' αὐτῶν φυτεῦσαι περὶ τὸ τέρμα δρόμου ἱππικοῦ. De voce δωδεκάγναμπτον diximus antea in δωδεκαδρόμοις. fit hæc vox ex δώδεκα *duodecim*, & γνάμπτω *flecto*.

καὶ νῦν ἐς. Regressio ad festum Theoxeniorum, cui Herculem & Dioscuros interesse fingit, quum à Therone celebrantur q.d. καὶ νῦν ἐς ταύτην Θεοξενίων ἑορτὴν ὁ Ἡρακλῆς ἔρχεται εὐμενὴς σὺν δυσὶ παισὶ τῆς βαθυζώνου Λήδας. Dorica sunt ταύταν ἑορτὰν pro comm. ταύτην ἑορτήν.

βαθυζώνου. Epitheton mulieris βαθύζωνος *arctè & profundè cincta*: sic ab Homero βαθύζωνοι γυναῖκες vocantur: siue quòd mulieres sese pressiùs cingant, vt graciles appareant: nam βαθὺς est *multus*, vt βαθὺς πλοῦτος pro πολύς. siue quòd heroides ferè hoc epitheto decorentur, quæ haud dubiè peculiarem in cingendo modum sunt secutæ, quo honestatem præ se ferrent.

διδύμοις. hoc est Διοσκούροις. Sunt Pollux & Castor, quos poëtæ eodem ouo prognatos, eodémque partu fingunt editos. ἀντιθέοισι poët. pro ἀντιθέοις vox est poëtica ἀντίθεος. & νίσομαι. poët. quoque.

παράφρασις.

Nam cùm in cœlum ad Deos ascensurus esset, his commisit gubernationem spectabilis huius certaminis, in quo virium corporis, & fortitudinis specimen edunt athletæ, & currus qui à velocibus equis trahuntur, agitant aurigæ. Quare me animus impellit ad dicendum toti Emmenidarũ tribui, vt & Theroni gloriã obtigisse, quam equis insignes heroës Castor & Pollux impertiuerunt: quò se gratos præberent præstiti sibi officij, quum pluribus, quàm alij mortales, sacrificijs & mensis hospitalibus Emmenidæ seu Agrigentini, & Theron ipsos adeant.

ἀντιστρ. κῶλ. θ.

τοῖς γὰρ ἐπέτραπεν, Οὔλυμπόνδ' ἰὼν
θαητὸν ἀγῶνα νέμειν,
ἀνδρῶν τ' ἀρετᾶς πέρι, καὶ ῥιμφαρμάτου
διφρηλασίας. ἐμὲ δ' ὦν πα
θυμὸς ὀτρύνει φάμεν, Ἐμμενίδαις
Θήρωνί τ' ἐλθεῖν.
κῦδος εὐίππων διδόντων
Τυνδαριδᾶν. ὅτι πλείσταισι βροτῶν
ξενίαις αὐτοὺς ἐποίχονται τραπέζαις.

μετάφρασις.

His enim mandauit in Olympum proficiscens, vt hoc spectabile certamen regerent, & de virorũ fortitudine, & de habente celeres currus aurigatione. Me igitur anim⁹ impellit dicere, Emmenidis & Theroni venisse gloriã, quã dãt insignes equis Tyndaridæ: quoniam plurimis, inter ceteros *mortales hospitalibus ad ipsos accedunt mensis.*

τοῖς γάρ. Hoc est τούτοις γὰρ ἐπέτρεψεν Ἡρακλῆς, εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπερχόμενος διοικεῖν τὸν θαυμαστὸν ἀγῶνα, ὄντα περὶ τῆς ἀνδρῶν δυνάμεως, καὶ σπουδαίας τῆς δίφρων κινήσεως, δι' ἧς ἡ τῶν ἁρμάτων ταχύ-

της

τῆς δέκατα. Initio autem iam annotauimus, quod dicit hîc author: curam Olympicorum certaminum ab Hercule Tyndaridis fuisse concreditam. Hic articulus τοῖς. pro τούτοις.

Οὔλυμπόνδ'. Poët. pro εἰς Ὄλυμπον, τοῦτ' ἔστιν, οὐρανόν. Nam à poëtis, vt notissimum est, hac significatione Ὄλυμπος vsurpatur, quod metri causa υ assumit in prima syllaba, vt fiat diphthongus ου. δε autem à poëtis vsurpatur pro εἰς vel ἐπὶ, vel πρὸς. vt κλισίηνδε, ἀγορήνδε apud Homerum, & similia. οἶκόνδε δόμονδε apud Hesiodum.

θαητὸν. Dor. pro comm. θαητὸν à θάομαι *admiror, cum admiratione video*: à θεάομαι, *specto, contemplor*. Sed Lexicon Pindaricum θαητὸς deducit à θεατὸς mutato ε. in α. & α. in η. quod mihi longiùs petitum videtur. Spectabile hoc certamen vocat, ob præstantiam & splendidum eius apparatum.

ἀρετᾶς πέρι. Dor. pro ἀρετῆς. & πέρι quia voci quam regit, postponitur, accentum retrahit in priorem syllabam. His verbis docet quibus constet hoc certamen, quum ait viros virium virtutem in eo exercere, & in agitandis currulibus ludis dexteritatem, vbi laudem velocium & generosorum equorum currus trahentium complectitur.

ῥιμφαρμάτου. Vox ῥιμφάρματος non reperitur in vulgaribus Lexicis. Ab authore vsurpatur pro, *qui celerem currum habet* à ῥίμφα *celeriter*: & hoc παρὰ τὸ ῥίπτειν ἑαυτὸν διὰ τάχους. & ab ἅρμα *currus*.

διφρηλασίας. Est & διφρηλασία poëticum vocabulum pro ἡνιόχησις, & ἡνιοχεία. Huic respondet ἁρματηλασία. & dicitur vtrumque ἡ τοῦ δίφρου, καὶ ἅρματος ἔλασις. Hinc διφρηλάτης. hoc est ἡνίοχος.

ἐμὲ δ' ὦν. hoc est ἐμὲ δ' οὖν ψυχὴ διεγείρει λέγειν δόξαν ἐλθεῖν Ἐμμενίδαις ἥρωι τῇ θεραπείᾳ τοῦ Θήρωνος, οὓς ἐπὶ καλῶν ἵππων ὀχούμενοι Διόσκουροι αὐτοῖς ἔδωκαν, διότι αὐτοὺς δεξιοῦνται τραπέζαις ξενοδοχικοῖς πάνυ πλεόσι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Est autem in his ἐπάνοδος post digressionem, qua redit ad laudes Theronis. & ὦν Dor. pro οὖν. Annotat Scholiastes δ' ὦν, τε, has copulas esse expletiuas. Vbi τε Doricum quoque videtur.

Ἐμμενίδαις. hoc est τοῖς Ἀκραγαντίνοις. Emmenidæ autem tribus est Theronis in Sicilia. Quum enim Telemachus quispiam Agrigentinorum tyrannus Phalarin oppressisset, filium habuit Emmenidem, cuius Aenesidamus, cuius Theron & Xenocrates, Theronis Thrasydeus, Xenocratis Thrasybulus.

εὐίππων διδόντων. Huius gloriæ quam Theron est adeptus, facit collatores Dioscuros. Τυνδαριδᾶν est genit. Dor. pro Τυνδαριδῶν.

ὅτι πλείσταισι. Reddit rationem cur Dioscuri conferant hanc illi gloriam: videlicet quia gratos se præbent accepti à Therone honoris, à quo frequentiùs quàm ab alijs mortalibus celebratione Theoxeniorum cohonestantur.

ξεινίαις. Metri causa pro ξενίαις. *Hospitales mensas* appellat *Theoxenia*, in Castoris & Pollucis honorem celebrari solita. Et horum sacrificium ξενισμὸς appellatur, vt Scholiastes ait.

παράφρασις.

adeò religiosè debitas Dijs solennitates obseruāt. Vt autem aqua inter elemēta primatum obtinet, & inter diuitias pretiosissimum est aurum: sic Theron extremos virtutis limites assecutus, Herculis ad columnas, nempe ad culmen præstantiæ domesticis virtutib⁹ instruct⁹ peruenit: Quare sicuti non licet ipsi, parta Olympiaca victoria, vlterius in via virtutis progredi: sic nō pluribus laudibus ipsum prosequar. Nā summa laude proposita, alias qualescunq; congerere hominis inepti esset.

ἐπῳδ. κῶλ. θ.

εὐσεβεῖ γνώμᾳ φυλάσσοντες μακάρων τελετάς.
εἰ δ' ἀριστεύει μὲν ὕδωρ, κτεάνων
δὲ χρυσὸς αἰδοιέστατον,
νῦν γε πρὸς ἐσχατιὰν Θήρων ἀρεταῖσιν ἱκάνων, ἅπτεται
οἴκοθεν Ηρακλέος στηλᾶν. τὸ πόρσω
δ' ἐστὶ σοφοῖς ἄβατον,
κἀσόφοις. οὐ μιν διώξω. κεινὸς εἴην.

μετάφρασις.

religiosa mente obseruantes beatorum solennes ritus. Quòd si præstātißima est aqua, inter poßeßiones autē aurum maximè venerabile: nunc certè ad extremos limites Theron perueniens, virtutibus domesticis attingit Herculis columnas. Quod vltra eas est *sapientibus, & insipientibus inacceßum est. Non igitur persequar: vanus* enim *eßem.*

εὐσεβεῖ. Cohærent hæc cum superioribus: & Agrigentinos potissimùm à religione commendat, quòd præ cæteris mortalibus Theoxenia celebrent. γνώμᾳ Dor. pro γνώμῃ. hoc est συνειδήσει, vel νόῳ.

εἰ δ' ἀριστεύει. Epilogus per comparationem: qualis initio 1. Olympiorum: cuius expositionem consule. εἰ. autem non est hoc loco conditionalis, sed cōtinuatiua particula. Hæc sic prosa declaro. ὥσπερ ὕδωρ ἐστὶν ἄριστον τῶν στοιχείων. ὁ δὲ χρυσὸς τῶν κτημάτων τὸ τιμιώτατον. οὕτως ὁ Θήρων πάντων ἀνθρώπων ἐστὶν ἄριστος, εἰς ἄκρον τῶν ἀρετῶν τῶν ἀπὸ πατέρων ἐλθών.

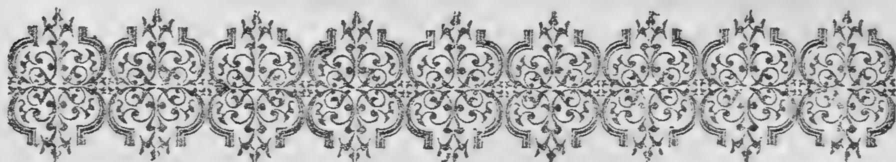
αἰδοιέστατος. Superl. poët. pro αἰδοιότατος ab αἰδοῖος, ότερος, ότατος. sed poët. έστερος, έστατος. νῦν γε. προσαπόδοσις, qua prouerbiali sententia Theronis virtutes effert. Nam columnas Herculis attingere, ad summa rerum culmina conscendere significat: huc refer quod in Chiliad. colligit Erasmus titulo *Perficiendi*, seu *Absoluendi*. Refert Scholiastes, simul ac Hercules, ob Geryonis boues ad insulam Erythiam in Oceano sitam peruenisset, omne nauigabile mare transiens, neque quicquam præter chaos & caliginem reperisset, eum columnas erexisse, quibus laborum suorum consummationem, & nauigationis metam indicauit, vltra quas nemo deuenire possit. Allegoricè autem intelligit per columnas Herculis, Olympiacū certamen, quòd nihil sit illa victoria præclarius & augustius, nec illi quicquam maius accedere possit. De Columnis quarum altera Abyla, altera Calpe nuncupatur vide Strab. l. 3. & Melam lib. 1. c. 5.

ἀρεταῖσι. Poët. pro ἀρεταῖς. & στηλᾶν. genit. Dor. pro στηλῶν.

τὸ πόρσω. Monent hæc verba, vt rectè obseruat Aretius, terminum aliquem esse statuendum in quærendis honoribus. κἀσόφοις, pro καὶ ἀσόφοις.

οὐ μιν διώξω. Pulchram finiendæ Odæ occasionem arripit ex columnis Herculis:

ita vt ſicuti non licet vltra eas progredi: ſic neque ſibi pluribus laudibus ſit proſequendus Theron: ſiquidem eſſet hominis vani & inepti, quum alicuius ſummam laudem propoſuit, alias qualeſcunque afferre. κεινὸς autem poëticè metri cauſa pro κενὸς, hoc eſt μάταιος, vt in ſuperiore Oda κεινὰν παρὰ δίαιταν.

ΨΑΥΜΙΔΙ ΚΑΜΑΡΙΝΑΙΩ. ἵπποις.

PSAVMIDI CAMARINAEO equis victoriam adepto.

ΕΙΔΟΣ Δ.

ODE IV.

ARGVMENTVM.

Laudatur Pſaumis Camarinæus à victoria Olympica, quam adeptus eſt equis, ab hoſpitalitate pacis ſtudio amore in Rēpublicā, & alendorum equorum cura. Demum hiſtoria Ergini Clymeni filij canitiem excuſat.

παράφρασις.

Summe Deorum Iupiter, qui tonitrua velociſſimo fragore crepātia voluis & impellis (quandoquidē illæ tuę cœli ianitrices horæ, voluētibus annis Olympiadē tibi ſacrā reuexerūt: meq; Olympicorū certaminū ſummè prętātiū teſtē miſerūt, vt victorē Pſaumidē, encomio cithara varios edēte modulos canēdo, prædicē: cuius virtutē illaudatā præterire nō debeo, cùm ſim ei⁹ amicus: & ſit virorū bonorum audito dulci nuntio rei ab amicis fœliciter geſtæ, geſtire protinus gaudio, eiſq; animo inuidia vacuo gratulari) Rogo te fili Saturni, Iupiter qui ventis expoſitam Aetnam tenes, cuius onere iacet obrutus centiceps ille Typhon validus, quem fulmine ſub eum montem detruſiſti, accipe & boni conſule Gratiarum cauſa chorealem hunc hymnum,

στροφὴ κῶλ. ιε.

Ἐλατὴρ ὑπέρτατε βροντᾶς
ἀκαμαντόποδος
Ζεῦ (τεαὶ γὰρ ὧραι
ὑπὸ ποικιλοφόρμιγγος ἀοιδᾶς
ἑλισσόμεναί μ' ἔπεμψαν
ὑψηλοτάτων μάρτυρ' ἀέθλων.
ξείνων δ' εὖ πρασσόντων, ἔσαναν
αὐτίκ' ἀγγελίαν
ποτὶ γλυκεῖαν ἐσλοί)
ἀλλ' ὦ Κρόνου παῖ, ὃς Αἴτναν
ἔχεις
ἶπον ἀνεμόεσσαν ἑκατογ-
κεφάλα Τυφῶνος ὀβρίμου
Οὐλυμπιονίκαν
δέκευ Χαρίτων ἕκα-
τι τόνδε κῶμον.

μετάφρασις.

Vibrator altiſſime
tonitrus pedibus infatigabilis, Iupiter (tuæ
enim horæ reuolutæ cū
variæ citharæ cantu
me miſerunt, altiſſimorum teſtem certaminū:
amicis enim fœliciter
agentibus lætātur mox
nuntium ad dulce viri
boni) Sed ô Saturni fili, qui Aetnam habitas,
onus ventoſum centicipitis Typhonis validi,
de Olympica victoria
accipe gratiarum cauſa hunc chorealem hymnum,

Ψαύμιδι Καμαριναίῳ. Inſcribitur hæc Oda Pſaumidi Camarinæo equis victoriam adepto, quem Scholia dicunt Acronis fuiſſe filium, qui quadrigis, vel equis victor euaſit, Olympiade 82. A patria Camarinæus dicitur. Eſt autem Camarina Siciliæ vrbs condita à Syracuſanis, Daſcone & Meneale ducibus, annis 135 à conditis Syracuſis. Cognominis eſt lacui vicino peſſimi odoris, de quo prouerbialis verſus,

Μὴ κίνει καμαρίναν, ἀκίνητος γὰρ ἀμείνων.

Hac de parœmia conſule Chiliadas Eraſmi.

Ἐλατὴρ ὑπέρτατε. Exordium ducit ab apoſtropha ad Iouem, idque conuenienter: quandoquidẽ ſacra ſunt Ioui Olympia, in quibus vicit Pſaumis. Hîc author, vt interpretãtur Scholia, Iouis equũ, per quandã proſopopœã, facit tonitrũ: quod tranſlatione ab equorũ celeritate *ἀκάμαντόποδα* vocat: nam pedibus caret tonitru, ſed velocitate inexplicabili fragor iſte voluitur. De voce *ἀκαμαντόπους.* Vide Strophe 1. 3. Olymp. *βροντᾶς* Dor. pro *βροντῆς.* Hęc vox eſt poëtica *ὑπέρτατος* pro *ὑψηλότατος, ὕψιστος.* Sicuti in Oper. & Dieb. Heſiodi *ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.* Deducitur hic ſuperlat. ab aduerbio *ὑπέρ.* Hinc & comparat. *ὑπέρτερος.*

Τεαὶ γάρ. Dor. *τεός. ά. όν.* dicitur pro *σὸς tuus.* Eſt notanda *ἐπένθεσις* & hyperbatum, quo ſententia reddĩtur impedita. Nondum enim abſoluta precatione cauſas impellentes interſerit, vnam à tempore Olympiorum, alteram ab amici erga victorem officio.

Ὧραι. Horas hîc pro tempore accipit, quo Olympia celebrabantur: quod fictitijs illis cœli ianitricibus ordine reuolutis recurrit. q. d. *αἱ περίοδοι τῶν Ὀλυμπιάδων, αἱ σοὶ ἀνατιθέμεναι, ἐπανακυκλούμεναι,* &c. vt exponit Triclinius. De Horis vide apud Homerum, alióſque poëtas. & Macrob. 1. Saturn. & Natal. Comit.

Ὑπὸ ποικιλοφόρμιγγος. Hoc eſt *μετ᾽ ἀοιδῆς ποικίλων μελῶν φόρμιγγος:* compon. ex *ποικίλος varius* & *φόρμιγξ.* Hoc epitheton *τῇ ἀοιδῇ* datum aiunt Scholia, quòd Muſicis organis, tibia & cithara canerent.

Ὑψηλοτάτων. Summa, quòd à ſummo Heroe Hercule inſtituta: ſummóque Ioui dicata eſſent. *μάρτυρα* hîc interpretare *ὑμνητὴν celebratorem*: quoniam qui alicuius virtutem celebrat, illius ſe conſtituit teſtem.

Εὖ πρασσόντων. Inſignis ſententia, qua veluti rationem reddit, cur Pſaumin laudandum ſuſceperit: & in his eſt altera cauſa impellens. Agit *γνώμη* contra inuidos, qui ſucceſſus amicorum ægrè ferunt: quod non eſt bonorum virorũ.

Ἔσαναν. Hoc eſt *ἐχάρησαν, ἥσθησαν.* tranſlatum *ἀπὸ τῶν σαινόντων ζώων,* quales ſunt canes, qui cauda & auribus adblandiuntur heris, veluti beneuolentiam hoc ſigno profitentes, vt Odyſſ. ρ reuerſum Vlyſſem canis agnoſcens,

Οὐρῇ μέν ῥ᾽ ὅγ᾽ ἔσηνε, καὶ οὔατα κάββαλεν ἄμφω.

Sic igitur rectè Scholia reddunt, *τῶν φίλων εὐδαιμονούντων εὐθέως οἱ ἀγαθοὶ ἐπαίνεσαν, ἥσθησαν ὑπὸ γλυκειῶν ἀγγελιῶν μαθόντες. ποτὶ* Dor. pro *πρός.*

Ἀλλ᾽ ὦ Κρόνου. Dixit antiſtropha. 2. Olymp. *Ἀλλ᾽ ὦ Κρόνιε παῖ Ῥέας.* Vt autem clarior ſit ſententia, poſt parentheſim mutatis verbis apoſtrophen repetit, & Iouem à patre nominat, à loco factíſque laudat. Similiter poſt

longum hyperbaton Od.3. initio, rediens ad sententiam dicit 3. colo. I. Antistr. ἀλλ' ὦ Πίσας.

ὃς Αἴτναν ἔχεις. A loco, quum dicitur Aetnam occupare, cuius mentionem facit, quia mons iste est in Sicilia, Siculúsque est Psaumis. de Aetna & Typhone vide quæ dicit author, Od.I. Pyth. vbi ἑκατοντακάρανον dicit quem hîc ἑκατογκεφάλαν. ex ἑκατὸν *centum*, & κεφαλὴ *caput*.

Ἶπον. De hac voce vide Thesaurum Stephani, vbi per πιεσμὸν exponit ex Triclinio. pro hac voce ἰπνὸν. hoc est κάμινον, substituit in suo Lexico Constantinus, afferens Aeschylum qui dicit ἰπούμενος ῥίζαισιν Αἰτναίαις ὕπο. Verisimile autem est caminum appellari posse Aetnam, quia semper ardet. Penes lectorem esto electio. Nam & ἶπος vt exponitur, hîc potest conuenire. Fit à verbo ἴπω seu ἴπτω. hoc est βλάπτω, *lædo*.

Οὐλυμπιονίκαν. Metri causa & Dor. pro Ολυμπιονίκην. Sic vocat chorealem hymnum, quoniam victorem Olympiorum celebrat.

δέκευ. Hinc sumi debet propositio, qua Ioui explicat quid voto cupiat. Vox hæc est Ionica & Dor. quia χ. Iones in κ. & Dores ε. in ευ. mutant: & ἕκατι Dor. pro ἕκητι, hoc est ἕνεκα. Gratias intellige, vel pietatem & humanitatem victoris: vel eas carminis adiutrices quæ ad canendum Psaumin impulerunt.

κῶμον, hoc est ἔπαινον τῇ χορείᾳ ἁρμόδιον. Est enim propriè κῶμος, ἡ μετ' ὀρχήσεως ᾠδή: & sæpe cum petulantia coniuncta.

παράφρασις.

virtutibus præpotentibus perenne allaturum lumen, ei qui Olympia nomini tuo sacra vicit. Etenim hic hymnus curru Psaumidis vehitur, scilicet eius laudes canit, qui coronam oleastri Elei, quadrigarum ob victoriam consequutus, magnam Camarinæ patriæ gloriam affert. Cui, quemadmodum hunc successum optanti, fauit Deus, vtinam & in reliquis votis sit propitius: quandoquidem eximijs virtutibus præditus refulget. Nam vehementi alendorum equorum studio tenetur: hospitalitate gaudet, qua quemuis excluso nemine dignatur, est reipublicæ amātissimus, & ad pacem patriæ tuendam educatus, vir fuco carens, & sincera mente cla-

ἀντιστρ. κώλ. ιε.

χρονιώτατον φάος εὐρυ-
σθενέων ἀρετᾶν.
Ψαύμιδος γὰρ ἥκει
ὀχέων. ὃς ἐλαίᾳ στεφανωθεὶς
Πισάτιδι, κῦδος ὄρσαι
σπεύδει Καμαρίνᾳ. Θεὸς εὔ-
φρων
εἴη λοιπαῖς εὐχαῖς· ἐπεί μιν
αἰνέω, μάλα μὲν
τροφαῖς ἑτοῖμον ἵππων,
χαίροντα δὲ ξενίαις πανδό-
κοις,
καὶ πρὸς ἡσυχίαν φιλόπολιν
καθαρᾷ γνώμᾳ τετραμμέ-
νον.
οὐ ψεύδει τέγξω
λόγον. διάπειρά τοι
βροτῶν ἔλεγχος.

μετάφρασις.

diuturnißimum lumen præpotentium virtutum. Psaumidis enim venit in curribus: qui oliua coronatus Pisæa, decus excitare properat Camarinæ. Deus propitius sit reliquis eius votis: quoniam ipsum prædico, valdè quidem alendorum studiosum equorum: gaudentémque hospitalitatibus omnium exceptricibus: & ad tranquillitatem vrbis amantem sincera mente educatum. Non mendacio tingam orationem. Experientia enim mortalium est iudex.

rus. Ob quæ ipsum laudo: nec vllatenus mentior. Quod vulgi illius humanitatem experti testimonium comprobat. Nam experientia satis supérque arguit quales sint homines. Quæ nunc ostendit Psaumidem quanquam erat ante annos canus non minus fuisse fortem & ad Olympia aptum, siquidem victoriam reportauit.

χρονιώτατον φάος. Commendatio sui encomij. Nam dignum laude virum Musa vetat mori. Et vt Scholiastes in hæc ait, σβέννυται τὰ καλὰ ἔργα μὴ ἔχοντα ποιητικὴν φωνὴν μάρτυρα. Hæc sic explices oratione soluta, διηνεκῆ ἀπόδειξιν τῶν ἀρετῶν ἐκ μεγάλης τοῦ νικητοῦ. ἰσχύος γινομένων. Hic ἀρετᾶν genit. Dor. pro ἀρετῶν.

ψαύμιδος γὰρ ἥκει. Ratio cur debeat Iupiter excipere hoc encomium: quia nimirum venit vectum curribus Psaumidis, hoc est, continet laudationem victoriæ quam Psaumis τεθρίππῳ est adeptus. ante ὀχέων subintellige ἐπὶ, quod per ellipsin omittitur. Est autem genit. plur. ab ὄχος, εος, ους.

ἐλαίᾳ. Semper oleam pro oleastro nominat Pindarus. Nam oleastro, quod victorum fuit præmium, consitus fuit locus ante templum Iouis Olympici: vt superior Oda demonstrat.

κῦδος ὄρσαι. Phrasis poëtica: sed prosa diceres παραγίνεται τῇ πατρίδι Καμαρίνᾳ δόξαν φέρων. Nam in patriam redundat ciuis præclari gloria. De Camarina dictum initio odes.

Πισάτιδι. Dat. cas. à Πισάτις. ιδος. Mascul. est Πισάτης. vt occurrit prima Oda, Πισάτα παρὰ πατρός.

Θεὸς εὔφρων. Comprecatio qua postulat vt Deus quemadmodum in victoria optata fauit: sic & reliquis in votis audiendis & perficiendis beneuolentiam suam erga Psaumidem declaret.

ἐπεί μιν. Hoc est ἐπειδὴ ἐπαίνου ἄξιος μοι δοκεῖ εἶναι. Laudat autem ab ἱπποσοφίᾳ, quæ singularis est principum virtus. Qua de re vide annotationem nostram ad vocem ἱπποχάρμαν. 1. Od. 1. Epod.

χαίροντά τε. Alia laus ab hospitalitate. Hic ξενία πάνδοκος. hospitalitas omnes recipiens, neminem excludens, plus est quàm φιλοξενία. Præcedentibus Odis Olympionicas ab eadem virtute laudauit. In ξενίαις πανδόκοις est enallage numeri, & ξενία pro ξενία metri causa dicunt poëtæ. De voce πάνδοκος vide Stroph. 2.3. Odes.

καὶ πρὸς ἡσυχίαν. Alia laus à studio pacis & amore in patriam. Quibus omnibus virtutibus non simulatis, sed apertis sed sinceris est præditus, vt qui sit in ijs pura mente educatus.

οὐ ψεύδει. Præoccupatio qua suspicionem adulationis tollit: qualis 1. Oda. ἐνόρκιον αὐδάσομαι, vt sibi fidem faciat. Notanda metaphora in verbo τέγγω τὸ βρέχω. Orationem mendacio irrigare, est fucare: & mendacij colores, veri speciem præ se ferentes illinere. Prosa dixisses simpliciter. οὐ ψεύσομαι ψαῦμιν ἐπαινῶν.

διάπειρα. Quod nihil mentiatur prouocat ad vulgi iudicium & experientiam: nam testes sunt omnes Psaumidem his virtutibus operam dare. Quare publica earum praxis est certo argumento poëtam vera profiteri.

παράφρασις.

Vt & Ergini canos prematuros, nihil vegetis iuuenilium annorum viribus detraxisse arguit: quum in stadium ingressus, præter opinionem omnium vicit: & Lemniacarum mulierum irrisionem eluit: ita vt admiratæ sint eum quem ex canitie ad certamen non idoneum iudicabant. Qui cùm in armis æneis Zeten, & Calain iuniores cursu superasset: & ad petendam ab Hypsipyla coronam se conferret, ei dixit: Ego quem despiciebatis ob canitiem, ea sum pedum celeritate non expectata, quam facto periculo vidistis. Mearum etiam manuum vires animi alacritati respondent. Nec mirum est me ætate florenti robustum simul esse, & capillis canum, ex quibus me annosiorem, ac proinde infirmiorem conijciebatis. Nam canities iuuenilem comam plerunque inficit, quanuis id accidat pręter ætatis decorum.

ἐπῳδ. κῶλ. ιβ.

ἅπερ Κλυμένοιο παῖδα
Λαμνιάδων γυναικῶν
ἔλυσεν ἐξ ἀτιμίας.
χαλκοῖσιν δ' ἐν ἔντεσι νικῶν
δρόμον, ἔειπεν Υψιπυλείᾳ,
μετὰ στέφανον ἰών·
οὗτος ἐγὼ ταχυτᾶτι.
χεῖρες δὲ καὶ ἦτορ ἴσον.
φύονται δὲ καὶ νέοις
ἐν ἀνδράσι πολιαὶ,
θαμὰ, καὶ παρὰ τὸν ἁλικίας
ἐοικότα χρόνον.

μετάφρασις.

quæ Clymeni filium Lemniacarum mulierum liberauit probro. æreis enim in armis vincens cursum dixit Hypsipylæ, ad coronam vadens, Ille ego sum celeritate: manus autē & cor æqua sunt. Nascuntur autem & iuuenibus in viris cani crebrò, etiam præter ætatis congruum tempus.

ἅπερ Κλυμένοιο. hoc est ἥπερ διάπειρα τὸν Εργῖνον τοῦ Κλυμένου ἔλυσε γέλωτος τῶν ἐκ Λήμνου γυναικῶν. Nam cùm putarent Erginum iam esse annosum, quòd viderent canos, ac proinde certamini non idoneum: Lemniacæ mulieres ipsum irriserunt, vbi stadium ingredientem conspexerunt: sed euentus animum & vires eius iuuenilis vigoris arguit. Quare si velis nosse qualis sit homo, eius periculum facito. Quemadmodum igitur Erginus iam canus iunioribus & in speciem fortioribus palmam præripuit: sic & Psaumis Camarinæus eadem senij nota minùs ad certamen visus aptus, Olympia tamen vicit. ἅπερ. Dor. pro ἥπερ. & Κλυμένοιο Ion. pro Κλυμένου, & Λαμνιάδων Dor. pro Λημνιάδων. χαλκοῖσι. poët. pro χαλκοῖς. à recto sing. χαλκεος, ους.

νικῶν δρόμον. Puto participium præsentis, pro Aoristi sumendum, νικῶν pro νικήσας. Nam sequitur μετὰ στέφανον ἰών. Nemo autem ad coronam accipiendam se confert, quin priùs victor euaserit: præterea verba quæ ad Hypsipylen facit Erginus, magis conueniunt parta, quàm sperata victoria. Et verisimile est prudentiorem fuisse Erginum, quàm vt animum & vires iactaret priusquàm earum periculum fecisset: nam penes se non habebat euentum, qui si præter spem infœlix fuisset, & respondisset Lemniacarum mulierum opinioni, magis deridendum se propinasset, quòd temerè se iactasset.

ἔειπεν, Atticè præfixo ε. pro εἶπεν. Υψιπυλείᾳ pro Υψιπύλῃ, vt apud Homer. Πηνελοπεία pro Πηνελόπη. Hypsipyle fuit Thoantis Lemniorum regis filia, mortuo parenti funebre certamen instituit. Et cùm fortè id temporis eò appu-

lissent Argonautæ, ad certamen inuitati fuerunt. Inter alios Erginus Clymeni filius capillo iam canus, non tamen annosus, stadium ingressus est : quare risum mouit Lemniadibus mulieribus. Verùm cum Zeten, & Calain Boreæ filios superasset, omnibus admirationi fuit: & sic probro se liberauit. Ita non ex specie, sed experientia qualis quisque sit iudicandum.

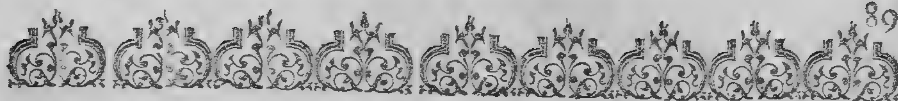
μετὰ pro πρὸς. Qua de re vide quod in hanc vocem annotauimus, strophe 3. col. 13. Od.1. μετὰ τὸ ταχύποτμον &c. ταχυτᾶτι Dor. pro ταχυτῆτι.

οὗτος ἐγὼ. Existimat Aretius hæc esse Ergini stadium ingredientis verba : sed putem egredientis potiùs & à victoria coronam reposcentis: fultus illis rationibus, quas superius in νικᾶν δρόμον attuli. Breuis autem, & concisa est hæc oratio : quam sic declaro, ἐγὼ ὃν ἀπηξιοῦτε, οὗτος εἰμὶ καὶ τοῖος ταχυτᾶτι οἷον ἐθεάσασθε. αἱ χεῖρες δέ μου ἴσαι γίνονται τῇ τοῦ ἦτορος προθυμίᾳ. Post οὗτος ἐγὼ, nullum comma scribendum iudico, sed coniungendum ταχυτᾶτι & scribendum colon. Ita sensus loci clarus erit qui fuit hactenus obscurus: nisi sic construas χεῖρες δὲ καὶ ἦτορ ἴσον ταχυτᾶτι. hoc est, *non minùs manibus & corde valeo quàm celeritate.*

φύονται δὲ Hæc sunt etiam Ergini, non poëtæ verba, q. d. *Colligebatis ex cano capillo me iam esse annosum : sed crines ætatem mentiuntur. Nam & cani præter ætatem quandoque florenti ætate nascuntur.* Hìc attingitur quæstio physica de canitie de qua vide Aristot. l. 3. Histor. anim. c. 11. & lib. 5. de Generat. c. 4. item c. 1. Transferri etiam possunt hæc verba ad eos qui mente sunt senes ἐν παισὶ γέροντες: & qui γέροντα τὸν νοῦν, σάρκα δ' ἡβῶσαν φέρουσι. *Mentem senilem, corpus at iuuenile habent.* Vide Erasm. in Chiliad. *Ergini cani.*

θαμά. Significat canitiem ante annos non rarò accidere : quod & experientia probat : cuius causæ sunt vitiligo, morbus vehemens, lues venerea, mœror. Sed plura sunt à physicis petenda. Postremò monebo subticeri applicationem huius exempli : quo non fuisset opus nisi innuere voluisset Psaumidem quoque cùm in hoc certamen descenderet, iam canum fuisse, quum tamen nondum insenuisset : & expectationem spectatorum superasse, qui iudicabant hunc ætate iam prouectiorem ex capillis, non fore iunioribus athletis fortiorem. Sed vt facto periculo Erginus nobile suæ celeritatis specimen inopinatum edidit: sic & Psaumis præter spem strenuè in quadrigis se gessit.

ΤΩ ΑΥ-

ΤΩ ΑΥΤΩ ΨΑΥΜΙΔΙ,
τεθρίππῳ, ἀπήνῃ,
καὶ κέλητι.

ΕΙΔΟΣ. Ε.

EIDEM PSAVMIDI,
Quadrigis, vehiculo Mulari, & celete victoriam adepto.

ODE. V.

ARGVMENTVM.

PRædicatur triplex victoria Psaumidis, qui circiter 82. Olympiade victor euasit celete, curru mulari, & quadrigis: unde patriæ & parentibus peperit gloriam: neque fuit ingratus erga Deos quos sacris honorauit. Postea preces Ioui offert pro Camarinæ, & Psaumidis fœlicitate.

παράφρασις.

O Camarina palus, Oceani filia accipe animo hilari hoc dulce encomiũ celsarum virtutum, quarum specimina in Olympijs eduntur, & coronarum quæ victoribus tribuuntur. Cuius doni tibi author est Psaumis, re mulari vehiculo præclarè gesta, qui tuam vrbem populo frequenti alendo accommodam sua virtute decorans & amplificans, sex duodecim Deorum aras festis diebus honorauit, oblatis multorum boum sacrificijs, & per dies quinque agitatis quadrigis, mulari curru, & equo celere, qui vnico fræno regitur: ac tibi gloriam eximiam, parta victoria, prout quodpiam donarium dicauit: fecitque vt cũ suo, patris nomen à præcone pronuntiaretur, & ciuitatis, quam sibi incolendam recens instaurarat, postquã à Syracusanis olim fuerat vastata.

στροφὴ. α. κώλ. ιθ'.

Ὑψηλᾶν ἀρετᾶν, καὶ
στεφάνων ἄωτον γλυκὺν,
τῶν Ολυμπίᾳ
Ωκεανοῦ θύγατερ
καρδίᾳ γελανεῖ,
ἀκαμαντόποδος τ᾽ ἀπήνας δέ-
κευ,
Ψαύμιδος τε δῶρα.
ὅς τὰν σὰν πόλιν αὔξων
Καμαρίνα λαοτρόφον,
βωμοὺς ἓξ διδύ-
μους ἐγέραρεν ἑορ-
ταῖς Θεῶν, μεγίσταις
ὑπὸ βουθυσίαις, ἀέθλων τε
πεμ-
παμέροις ἁμίλλαις,
ἵπποις, ἡμιόνοις τε, μοναμ-
πυκί-
ᾳ τε. τὶν δὲ κῦδος
ἁβρὸν νικήσαις ἀνέθηκε· καὶ
ὃν πατέρ᾽ Ἄκρων᾽ ἐκάρυξε, καὶ
τὰν νέοικον ἕδραν.

μετάφρασις.

Celsarum virtutum, & coronarũ florem suauem quæ sunt in Olympia, ô filia Oceani corde hilari cùm vehiculi mularis indefeßi pedibus accipe, tum Psaumidis dona, qui tuam ciuitatem amplificans ô Camarina, populi altricem, aras sex geminas honorauit festis Deorum cum maximis boum immolationibus, ludorumq́ quinque dierum certaminibus, equis, mulisq́, & vnico freno. Tibi verò decus pulchrum victor dicauit, & suum patrem Acronem præconis voce pronuntiauit, & nuper conditam sedem.

τῷ ἀπῷ. Quas hic celebrat victorias, tres sunt numero 1. τεθρίππῳ hoc est *curru quadrijugo*. 2. ἀπήνῃ *curru mulari*. Cuius fuit inuentor Asander quidam, qui cùm certarent tantùm equis in Olympijs, primus mulas iunxit: sed desijt ille mos Olympiade 89. 3. celete: de quo dictum Oda prima. Annotant scholia hanc Odam non fuisse repertam in ἐδαφίοις cum alijs Pindaricis: & cùm careat epodo factum est vt dubitarint nonnulli sit-ne Pindari. Verùm Didymus, & ipsa phrasis ipsius euincunt esse. Nec dubium quin reponi debeat vox ἐπῳδὸς loco στροφὴ β.

ὑψηλᾶν ἀρετᾶν, hoc est. ὦ Καμαρίνα θύγατερ Ὠκεανοῦ, δέχου φαιδρῷ προσώπῳ τοῦτον ὕμνον, ὅς ἐστι γλυκὺ ἄωτος τῶν ὑψηλῶν ἀρετῶν, καὶ τῶν στεφάνων τῶν ἐν Ολυμπίᾳ, καὶ δῶρον τοῦ τυγχάνεις Ψαύμιδος ἕνεκα τοῦ νικήσαντος ἀπήνῃ πόδας ἀκαμάτῳ. Est autem exordium per apostrophen ad Camarinam paludem, à qua denominata est vrbs Camarina: de qua superiori Oda diximus. Annotat scholion hoc referendum ad Arethusam ex Artemonis sententia, quam reprobat.

ἄωτον γλυκύ. Metaphoricè suum encomium intelligit: & per ἄωτον intellige καρπὸν *fructum*. Etenim encomium fructus est qui è re bene gesta percipitur. Qui fructus est γλυκὺς dulcis ijs à quibus percipitur: quandoquidem virtute laudata nihil est iucundius.

τῶν Ολυμπίᾳ. Hic articulus est referendus ad στεφάνων. subaudito ὄντων. estque ellipsis præpositionis ἐν ante Ολυμπίᾳ.

Ὠκεανοῦ θύγατερ. Paludem hanc vocat Oceani filiam per prosopopœam. Quia fluuios omnes fontésque putant oriri ab Oceano.

τρεῖς γὰρ μυρίαι εἰσὶ τανύσφυροι Ὠκεανίδες.

authore Hesiodo. Quod cum poëtis sentit Plato in Phæd. sed l. 2. c. 2. Meteor. ab Aristotele refellitur. Hac de fluuiorum origine vide 1. Meteor. c. 13. apud Aristotelem.

γελανεῖ. Pindarica vox γελανὴς. h.e. ἱλαρὸς, φαιδρὸς, γηθῶν. à verbo γελάω. Nam hilaritas risu demonstratur. De his vocibus ἀγαμαντόπους, δέκευ, dictum in superioribus Odis.

ἀπήνας. Dor. pro ἀπήνης. Est autem authore Scholiaste ἀπήνη, ἅρμα ἐξ ἡμιόνων ζευχθέν. Suidas ἅμαξαν exponit.

τὰν σάν. Dor. pro τὴν σὴν. hoc est ὅστις ὁμώνυμόν σοι πόλιν δοξάζων πολυάνθρωπον οὖσαν, τοὺς ἓξ ἐν Ηλιδι βωμοὺς διδύμους μεγίσταις βουθυσίαις ἐκόσμησεν ἐν ταῖς ἑορταῖς Θεῶν. Laudat Psaumidē à decore, cuius author est patriæ. quam λαοτρόφον, hoc est πολυάνθρωπον *populosam vocat*: nam incolarū multitudine ciuitates celebres fiūt.

βωμοὺς ἕξ. Laus eiusdem à cura religionis: quum ex Olympionicarum more ad sex duodecim Deorum aras sacra fecit. διδύμους aras dicit, quia singulæ erāt duobus Dijs dicatæ: vtque apud Scholiasten refert Herodorus: prima erat consecrata Ioui & Neptuno. 2. Iunoni & Mineruæ. 3. Mercurio & Apollini. 4. Gratijs & Baccho. 5. Dianæ & Alpheo. 6. Saturno & Rheæ. Quorum duodecim statuas fecit Hercules, quando instituit Olympia, vt refert Triclinius.

ἐγέραρεν. Aor. 1. ἐγέραρα à verbo γεραίρω τὸ κοσμέω, τιμῶ. De voce βουθυσία consule vulgata lexica.

πεμπαμέροις. hoc eſt πέντε ἡμερῶν. Nam quinque diebus ἀγωνίσματα perficiebantur, vndecimo, duodecimo, decimo tertio, decimo quarto, & decimo quinto. Die verò decimo ſexto Hellanodicæ de victoribus pronuntiabant.

ἵπποις. Dicit ἵπποις quod τεθρίππῳ in titulo: ἡμιόνοις quod ἀπήνῃ (qui currus mularis 87. Olymp. in vſum venit, & 89. deſijt, vt referunt Scholia) μοναμπυκίᾳ τε. Dicit quod κέλητι. Eſt itaque, vt cum Scholiaſte docet Lexicon Pindaricum, μοναμπυκία poët. vocab. quod μονοχάλινον interpretatur Scholiaſtes *vnicum frænum habens*. ex μόνος & ἄμπυξ, muliebre capitis redimiculum auro & gemmis variegatum. Vnde metaphoricè ad equorum ornamentum eſt tranſlatum. Et quoniam celes, nudus eſt equus, ſolóque fræno exornatus, μοναμπυκίαν equum ſingularem hîc appellat Pindarus. Homerus χρυσάμπυκας ἵππους. διαχρύσοις χαλινοῖς ornatos dixit.

τὶν δὲ κῦδος. hoc eſt σοὶ δὲ καλὴν δόξαν ὁ νικήσας τῇ ἑαυτοῦ νίκῃ ἐκτήσατο. Hîc τὶν Dor. pro comm. σοί. Ante νικήσας ellipſis eſt articuli ὁ. Nec caret emphaſi τὸ ἀνέθηκε. Nam gloriam victoriæ Pſaumidis æquè inſignem ac durabilem fore innuit, atque donarium aliquo in templo ſuſpenſum.

καὶ ὃν πατέρ᾽. Reſpicit ad Hellanodicarum morem, qui victorem proclamantes per præconem, ipſum, & parentes, & patriam nominatim exprimebant.

ἐκάρυξε. Dor. pro ἐκήρυξε. & hoc pro κηρυχθῆναι ἐποίησε. Non enim ipſe fuit præco, ſed quía vicit, fecit vt pater à præcone nominaretur.

νέοικον ἕδραν. Sic appellat Camarinam vrbem, hoc eſt νεωστὶ ἱδρυθεῖσαν. Idque ἱστορικῶς. Nam vt Scholia & Triclinius referunt, Camarina primitus ædificata eſt Olympiade 45. Deinde 57. à Syracuſanis vaſtata: & circiter 82. à Pſaumide inſtaurata, quo tempore victoriam eſt adeptus in Olympijs. Hîc emendanda ex Triclinio ſcholia: nam ſcribunt id factum Olympiade π. cùm ſit ſcribendum πβ. ὀγδοηκόστῃ δευτέρᾳ. De Camarina vide Thucydidem lib. 6. ſub initium.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ιδ.	μετάφρασις.
Præterea cùm ex Elide, iucunda Oenomai & Pelopis ſtatione reuerſus eſt, ô Camarinæ vrbis Dea tutelaris Minerua, ſanctum tuum lucum celebrauit, fluuiúmq; Oanũ, & Camarinam paludem, venerandóſq; canales, per quos labens Hipparis ciuitatem irrigat, & ligna deportat, vnde excelſarum & ſtabilium ędiũ multitudo Camarinæis facilè compingitur: ab inopia videlicet gloriæ ſuos ciues in lucem ſua virtute, ſuíſque præmijs ducens, ad quę capeſſen-	ἱκὼν δ᾽ Οἰνομάου, καὶ Πέλοπος παρ᾽ εὐηράτων σταθμῶν, ὦ πολιάοχε Παλλάς, ἀείδει μὲν ἄλσος ἁγνὸν, τὸ τεὸν, ποταμόν τε Ὤανον, ἐγχωρίαν τε λίμναν, καὶ σεμνοὺς ὀχετοὺς, Ἵππαρις οἷσιν ἄρδει στρατὸν· κολλᾷ τε σταδίων θαλάμων ταχέως ὑψίγυιον ἄλσος, ἀπ᾽ ἀμηχανίας ἄγων ἐς φάος	*reuerſus autẽ Oenomai, & Pelopis ab amabilib⁹ ſtationib⁹, ô vrbis cõſeruatrix Pallas, celebrat lucum ſanctum tuum fluuiumq́; Oanum, patriámque paludem, & venerandos canales, quibus Hipparis rigat exercitum, adglutinátq; ue ſtabilium domorum celeriter altam ſyluam à conſilij inopia ducens in lucem hunc-*

da nulli labori, nullis sumptibus pepercit. Siquidem ei qui virtutẽ in isto certamine exercet, labor est exantlãdus, sumptúsque faciẽdi, quorum ope, quicquid inest & delitescit periculi, superetur: adeò reportata victoria summopere expetiti, ciuibus sapiẽs videbatur: quãdoquidem quicunque voti fit compos, sapiens existimatur à vulgo qui consilia successu, & facta euentu metitur.

τόνδε δᾶμον ἀστῶν.
αἰεὶ δ' ἀμφ' ἀρεταῖσι πόνος δαπάνα τε μάρναται, πρὸς ἔργον κινδύνῳ κεκαλυμμένον· εὖ δ' ἔχοντες, σοφοὶ, καὶ πολίταις ἔδοξαν ἔμμεν.

populum ciuium. Semper autem pro virtutibus labor & sumptus pugnant, aduersus opus periculo tectum. Voti autem compotes, sapientes etiã ciuibus visi sunt esse.

ἱκὼν δέ. Narrat quid fecerit Psaumis ex Elide in patriam reuersus. Nempe in Deos patrios gratum fuisse. ἱκών. partic. Aor. 2. act. ἴκον ab ἵκω

Οἰνομάε. Periphrasticè Olympiam seu Pisam, ac proinde Elidem seu Peloponnesum intelligit. Nam hæc regio fuit Oenomai, quo deuicto Pelops ibi regnauit, & sepultus est.

εὐηράτων. Poët. vox composita ex εὖ. bene & ἐρατός. pro ἐρατός: & hoc rursus pro ἐραστὸς ab ἐράω. Recurrit hæc vox Ol. 6. & Pyth. 9. Sic Elidem vocat σταθμοὺς εὐηράτους hoc est ἐπιθυμητούς: quia hic vincere cupiunt omnes, omnibúsque vincendi desiderium hic locus immittit. *authore Triclinio.* Sic autem prosa loquaris ἐπανελθὼν δὲ μετὰ νίκης ἀπὸ τῶν καλῶν καὶ ἐπιθυμητῶν οἴκων Οἰνομάε καὶ Πέλοπος, ἤγουν ἀπὸ τῆς Ὀλυμπίας.

ὦ πολιάοχε. Vox est poëtica πολιάοχος seu πολιέοχος: & per crasin πολιοῦχος: ab ἔχειν & πόλις. Sic Catullus Mineruã vocat Diuã quæ retinet in summis vrbibus arces. πολιοῦχος Ἀθάνα *vrbis Præses* seu *custos Minerua*. Hæc in acropoli Athenis colebatur: item apud Spartanos: & docet hoc loco Pindarus eandem apud Camarinæos fuisse cultam. Hic notanda altera apostrophe. Nam ad Palladem se conuertit. De voce ἄλσος Ode 3.

Ὤανον. Oanus est Camarinæ vrbis fluuius. & περιφραστικῶς, ἐγχωρείαν λίμναν appellat Camarinam.

σεμνοὺς ὀχετούς. Scholiastes dicit venerandos appellari canales Hipparis, quia eius aluei pars dulcis, pars salsa est. Triclinius verò, quia fluit in vtilem vrbis vsum. Vide num venerandos canales vocarit, quia veteres fluuijs diuinitatem affingebant.

Ἵππαρις. Refert Triclinius hunc esse Siciliæ fluuium prope Camarinam, qui tantus est suo alueo, vt naues recipiat: & oritur in nemoroso quodam monte Siciliæ: vbi ligna secant Camarinæi ad ædificia, eáque in fluuium immittunt à quo in vrbem deportantur, & vnde in vsum capiunt. Qui fluuius abundat etiã piscibus. Aristarchus referente Scholiaste, dicit hunc fluuium habere pinguem limum, vnde ἄλτη propriè intellecta construuntur.

τὸν στρατόν. Intellige τὸν λαόν: vt & in Pythijs νώμα πηδαλίῳ δικαίῳ στρατόν. Intellige, inquam, Camarinæum populum.

κολλᾷ τε. Hoc est περιτίθησι ῥαδίως μετέωρον πλῆθος στερρῶν οἰκημάτων. Quare τὸ κολλᾶν *adglutinare* dicit, quia trabes trabibus, ligna lignis ad ædificia coniun-

guntur: & ſic adglutinari videntur. σταδίοις θαλάμοις, hoc eſt σταδιαίοις, σταθεροῖς, ἑδραίοις οἴκοις. Nam θάλαμος eſt ſponſi & ſponſæ cubiculum, ac pars domus: atque hic per ſynecdochen tota domus intelligenda. ταχέως verò pro ῥᾳδίως ſiquidẽ celeritas faciẽdi à facilitate pendet. ὑψίγυιος, hoc eſt ὑψηλὸς apud poëtas, quaſi ὑψηλὰ γυῖα ἔχων *alta membra habens*. ἄλσος autẽ metonymicè materiam pro forma dicit. Nam domus ex arboribus ſtructæ ſylua dici poſſunt. Niſi ἄλσος vt ſyluam apud Latinos pro copia ſumas, vt quum Cicero ait, *Sylua rerum ac ſententiarum comparanda eſt.*

ἀπ' ἀμηχανίας. Hoc eſt κατάγων τὸν δῆμον τῶν Καμαριναίων ἀπ' ἀμηχανίας ἐς μηχανήν. Nam fluuius hic non ſolùm cæſa ligna defert in Camarinam vt inopes conſilij vnde ædificia comparent, materiam habeant: ſed etiam eſt piſcoſus, vnde veſci queant. Sed hoc videtur Aretius referre ad Pſaumidem, qui ſuæ victoriæ laudibus lucẽ afferat ſuis ciuibus, alioqui nullo vllius claro facinore nobilibus: quæ expoſitio videtur non incommoda. Et ſic conſtruendus erit locus ἀείδει μὲν ἄλσος ἁγνὸν τὸ τεόν, &c. vſque ad ἀπ' ἀμηχανίας ἄγων.

αἰεὶ δ'. Hoc eſt ὁ δὲ πόνος, καὶ ἡ δαπάνη ὑπὲρ τῶν ἀρετῶν ἀεὶ ἀγωνίζεται πρὸς τὸ ἐπικίνδυνον ἔργον. Sententia qua ſignificat rebus præclaris & difficilibus conſequendis opus eſſe labore, & impenſa. Et certè *nil ſine magno vita labore dedit mortalibus*. Et τῆ ἀρετῆ ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν ἀθάνατοι. Ac cùm ſit difficile in Olympijs vincere, opus eſt ſumma laboris tolerantia, neque non ſumptibus ad ludorum ſplendidum apparatum. Quod vtrumque Pſaumis adhibuit: nam & in laboribus ſe exercuit, & equos celetes, iugales, & mulas diligenter aluit.

εὖ δὲ ἔχοντες. Hoc eſt εὖ πράξαντες δὲ καὶ ἐπιτυχόντες τῆς ἀρετῆς, τοῖς πολίταις δοκοῦσι σοφοί. Nam vulgus res metitur ſucceſſu. Nam quod bene fœlicitérque geſtum eſt, id recto conſilio ſuſceptum putant: & ſecus. Attamen non rarò accidit vt quod ſine conſilio ſuſceptum eſt, bene cedat, & contrà.

κινδύνῳ κεκαλυμμένον. In genere dici poteſt de quouis opere periculoſo: ſed tamen peculiariter reſpicit ad certamen Olympicum. Non ſolùm enim in eo victoriæ finis eſt obſcurus, ſed etiam eſt periculoſæ plenum opus aleæ. Nam in ſtadio multi certantes ante victoriam perierunt, vel labore fatiſcentes, vel melioribus ſuccumbentes.

παράφρασις.

Cæterùm ad te me conuerto Seruator Iupiter, qui homines in omni periculo tueris, qui ſupra nubes in cœlo habitas, & Cronium collem incolis, fluuiúmque Alpheum latè fluentem, Idæúmque vbi educatus es venerabile antrum hono-

ἐπῳδ. κῶλ. ιθ'.

σωτὴρ ὑψινεφὲς Ζεῦ,
Κρόνιόν τε ναίων λόφον,
τιμῶν τ' Ἀλφεὸν
εὐρὺ ῥέοντα, Ἰδαῖ-
όν τε σεμνὸν ἄντρον,
ἱκέτας σέθεν ἔρχομαι, Λυ-
δίοις

μετάφρασις.

Seruator, qui es *in altis nubibus Iupiter, Croniúmque collem incolis, honoráſque Alpheum latè fluentem, Idæúmque venerabile antrum, ſupplex tibi*

ras: tibíque supplico, Lydijs modulans tibijs, suauissimóque cantu preces concipiens, vt hanc vrbem Camarinam generosis fortium virorum factis, ob quæ bene audiat, ornes: vtque tu Psaumi Olympionice præstantissimis equis gaudens, læta & iucunda senectute fruaris, quæ te filijs astantibus ad finem vsque vitæ comitetur. Lætitiæ autem argumentum tibi tuæ fortunæ præstantia suppeditat, quæ ea est vt tuæ sorti meritò acquiescas. Et certè siquis, vt tu, iustas auget diuitias, possessione præsentium interea contentus, hísque laudem famámque honestam adiungat, fastigium fœlicitatis attigit: adeò vt cùm mortalis intra mortalium rerum limites se continere debeat, ipsi quærendum non sit vt Deus fiat.

ἀπύων ἐν αὐλοῖς,
αἰτήσων πόλιν εὐα-
νορίαισι τάνδε κλυταῖς
δαιδάλλειν· σέ τ' Ο-
λυμπιόνικε, Ποσει-
δανίοισιν ἵπποις
ἐπιτερπόμενον, φέρειν γῆ-
ρας εὔ-
θυμον ἐς τελευτὰν,
υἱῶν Ψαῦμι παρισταμένων.
ὑγι-
έντα δ' εἴτις ὄλβον
ἄρδει, ἐξαρκέων κτεάτεσσι, καὶ
εὐλογίαν προστιθεὶς, μὴ
ματεύ-
σῃ Θεὸς γενέσθαι.

venio, Lydijs sonans tibijs, petiturus vt vrbem hanc fortium virorum factis illustribus ornes: vtque tu Olympionice Neptunijs equis gaudens, feras senectutem latam vsque ad finem vitæ, filijs ô Psaumi astantibus. Sanam autem siquis opulentiam auget, contentus possessionibus, & laudem adiuugens, ne quarat Deus fieri.

Habent codices στροφὴ β. verùm reposui ἐπῳδὸς quia verisimile est authorem hoc voluisse, & per librariorum errorem aliter scriptum fuisse. Nec obstat quòd par est colorum numerus, & metrum hîc, quod in stropha & antistropha fuit. Nam hæc in Epodo diuersa esse non est necessum, quanquam id obseruare solitus est Pindarus. Eadem verò etiã interdum esse nihil prohibet.

σωτὴρ. Epilogus per precationem, qua duo postulat: Camarinæ, gloriam à fortitudine ciuium: & Psaumidi, in studijs perseueranti fœlicitatem. Et constat hæc sententia congerie epithetorum grauium: nam σωτὴρ appellatur Iupiter, quia solius Dei est seruare: deinde ὑψινεφὴς, ex ὕψι quod sonat *desuper*, & νέφος *nubes*, quia cœlum Dei est sedes: tertiò *Cronium collem incolens*, quia sacra ipsi erant Olympia, erátque hic collis in Pisa: de quo in præcedentibus Odis dictum, quartò *honorans Alpheum*: quia Elidis erat fluuius vbi sacra Ioui certamina celebrabantur: quintò *Idæum antrum honorans*, quia ibi fuit nutritus & seruatus à Curetibus. Dixit autem Idæum à monte Ida, qui est Cretæ. Vide hymnum Callimachi in Iouem.

ἱκέτας. Dor. pro comm. ἱκέτης. De verbo ἀπύω cuius sequitur participium ἀπύων vide 1. Od. Ol. antistr. 3.

Λυδίοις ἐν αὐλοῖς. Hoc est γλυκεῖ μέλει Λυδίῳ. Nam cùm tres sint harmoniæ, Dorica, Phrygia, & Lydia, inter has Lydia est suauissima. Vel quia quæ dicuntur lingulæ tibiarum in Lydia optimæ fiunt. Vel quia Græci imitati sunt tibicines qui è Lydia cum Pelope venerunt, ait Scholiastes.

αἰτήσων. Primum petitionis caput: quod prosa diceres, αἰτήσων σε κοσμεῖν τήνδε τὴν πόλιν τὴν Καμαρίναν εὐδοξίαις ἀνδραγαθημάτων, καὶ τούτων εὐφημίαις. Nam hæc duo com-

plectuntur hæc verba, εὐανοείαις κλυταῖς, τὴν ἀνδραγαθίαν, καὶ τὴν εὐφημίαν. Nam nihil foret virtus, si taciturnitas meritis eius obstaret: siquidem paulùm sepultæ distat inertiæ celata virtus. δαιδάλλειν. hoc est κοσμεῖν.

σέ τε. Alterum petitionis caput: q. d. σέ τε Ψαῦμι Ὀλυμπιόνικε τοῖς ἀρίστοις ἵπποις ἐπιτερπόμενον ἔχειν γῆρας ἄλυπον μέχρι τέλους τοῦ βίου σοῦ. Est autē apostrophe ad Psaumin: cuius equos *Neptunios* appellat, hoc est *præstantißimos*. Nam fertur Neptunus velocissimos habuisse equos, primúsque eos inuenisse, vnde sit cognominatus ἵππιος. Preterea vt prima fertur Oda, Pelopi dedit infatigabiles equos. Ποσειδάνιος Dor. pro Ποσειδώνιος & τελευτὰν Dor. pro τελευτήν. Optat Psaumidi εὐθυμίαν in senectute, hoc est *lætitiam*, ac proinde ab animi perturbationib⁹ immunitatē: quod beneficium in senectute non est minimum: siquidē ipsa est vt plurimū morosa.

υἱῶν παρισταμένων. Incertus est Scholiastes an ἄπαιδα fuisse, an ἀρρένων υἱῶν ἐπιθυμοῦντα significet Pindarus, an precetur vt reliqui filij ipsi adstēt. Sed neutrū duorū priorū innuisse vllomodò video. Disertè autē precatur vt hilarem senectutem agenti Psaumidi præstò sint filij. Idque vt conijcere licet, quoniam filiorum est parentibus senectute inualidis ἀντιπελαργεῖν: & est fœlicitatis pars, εὐτεκνία.

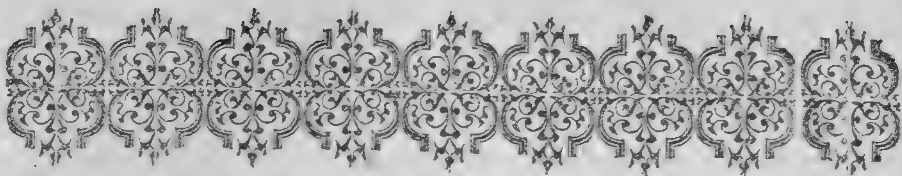
ὑγιέντα δ' εἴτις. Hoc est εἴτις δίκαιον ὄλβον αὐξάνει, παροῦσιν ἀρκούμενος, καὶ προσγινομένης εὐφημίας, οὗτος μὴ ζητείτω ἔτι καὶ Θεὸς γενέσθαι. Huic sententiæ respondent authoris nostri verba quæ extant Isthm. Od. 5. tribus postremis primę antistrophes colis, duobúsque primis sequētis epodi. Item quinque postrema cola primæ Pythiorum Odæ. Docet autem hoc συμπέρασμα γνωμολογικὸν certum voto petendum finem in hac vita, certísque fœlicitatis gradibus acquiescendum. Hæc fœlicitas consistit in iustarum diuitiarum possessione, quas ὑγιέντα ὄλβον vocat, hoc est *honestis artibus, & sana mente acquisitam opulentiam.* Nam iustæ diuitiæ stabiles sunt vt plurimum. Quarum augendarum studium probat, sed αὐτάρκεια terminat. Nam licet animo præsenti sorte contento, maiora & meliora capessere. Vnde Isocrates ad Demon. στέργε μὲν τὰ παρόντα, ζήτει δὲ τὰ βελτίω. Vnde laudatur ab Horatio Aristippus, his versibus Ep. 17. l. 1.

Omnis Aristippum decuit color, & status, & res,
Tentantem meliora, ferè præsentibus æquum.

2. In honesta fama, quā prudens quisque maiori quàm diuitias habebit in pretio. ὁ μὲν γὰρ θνητὸς, ὁ δ' ἀθάνατος ait Isocrates. Item χρήματα τοῖς φαύλοις παραγίνεται. τὴν δὲ δόξαν οὐχ οἷόν τε ἀλλ' ἢ τοὺς διενεγκόντας κτήσασθαι. *Diuitiæ improbis accedunt: at famæ gloria non nisi viris eximijs potest contingere.* Ita vt qui bene audit probus necesse videatur.

μὴ ματεύσῃ. Vt hoc in parœmiam transiit, vide Erasmum in Chiliad. titulo. *bona fortuna.* Rationem istius moniti reddit citato Isthm. loco, θνατὰ θνατοῖσι πρέπει. *Mortalia mortales decent.* Quare debet hominis cupiditas hisce terminis concludi.

ἄρδει. Metaphora sumpta ab ijs quæ irrigata crescunt. κτεάτεσσι. Dat. Ion. pro κτέασι. à κτέαρ possessio. Significat autem Psaumin summa iam, quæ ex opibus & fama constat, fœlicitate adauctum. Ideóque eum monet vt in his se æquo animo contineat.

ΑΓΗΣΙΑ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΩ, υἱῷ Σωστράτου, ἀπήνῃ.

AGESIAE SYRACVSANO, filio Sostrati, vehiculo mulari victoriam adepto.

ΕΙΔΟΣ ϛ´.

ODE VI.

ARGVMENTVM.

Constat hæc Oda Agesiæ Syracusani laudibus sumptis à victoria quam vehiculo mulari est adeptus, à genere, à maioribus Iamidis, à vaticinio, unde ipsum cum Amphiarao confert. Præterea Aeneæ chori magistro præscribit quid facere debeat: & vim sui carminis breuiter commendat. Tandem voto concludit, quo petit ut Deus præsentem Agesiæ fortunam tueatur.

παράφρασις.

Quemadmodum qui magnificum construunt ædificium, aureas columnas bene munito domus vestibulo subijciunt; quoniam par est vt qui opus istiusmodi inchoant, aspectum eminus conspicuum, & frontẽ præfulgidam primò faciant. Sic ego eximium moliẽs encomium, & laudis argumentum præstabile tractans, procemium illustre adhibere debeo. Et certè cùm vir ille quem prædicandum suscipio, Olympia vicerit, & fatidicæ Iouis aræ, quæ est in Elide, sit præfectus, & in-

στροφὴ α. κῶλ. ια.

Χρυσέας ὑποστάσαντες εὐ-
τειχεῖ προθύρῳ θαλάμου
κίονας, ὡς ὅτε θαητὸν μέγαρον
πάξομεν. ἀρχομένου δ' ἔργου, πρό-
σωπον
χρὴ θέμεν τηλαυγές. εἰ
δ' εἴη μὲν Ὀλυμπιονίκας
βωμῷ τε μαντείῳ ταμίας Διὸς
ἐν
Πίσᾳ, συνοικιστὴς τε τᾶν κλεινᾶν
Συρα-
κουσᾶν, τίνα κεν φύγοι
ὕμνον
κεῖνος ἀνήρ, ἐπικύρσαις ἀφθό-
νων

μετάφρασις.

Aureas supponentes valido vestibulo domus columnas, velut quum præclaras ædes extruimus, *cõpingemus hymnum. Incipiente autem opere, frontispicium oportet facere præfulgidum. Quòd si fuerit Olympiorum victor, araque fatidicæ Iouis præfectus apud Pisam, conditórque nobilium Syracusarum, quem nõ assequatur hymnum ille*

clytas

citas Syracusas incolat, quam laudem non consequatur amabilibus hymni cantionibus, ídque nactus ciues qui hoc bonum illi non inuideant? ἀστῶν ἐν ἱμερταῖς ἀοιδαῖς; *vir si inciderit in non inuidos ciues in amabilibus cantibus?*

Ἀγησίᾳ. Hic Agesias Sostrati filius, paterno genere fuit Syracusius: materno Stymphalius: relictis aliquando Syracusis Elidem petiuit, ibíque sacerdos, & vates Iouis factus est: & mulari vehiculo vicit Olympiade necessariò 84. vel 85. quia hæc consuetudo tunc est sublata. Qua de re consule superiorem odam. Vbi contrà Olymp. 87. institutum mularem currum, & 89. sublatum ex Schol. monemus.

χρυσέας. Allegoricum est exordium, quo se cum architecto comparat, suúmque carmen cum splendido ædificio, & cum ædificij vestibulo egregio, proœmium insigne: quæ comparatio sic in prosa perspicuè se haberet. ὡς ὅτε θαυμαστὸν μέγαρον κτίζομεν, χρυσέας κίονας ὑποβάλλομεν εὐτειχεῖ προθύρῳ θαλάμου: οὕτως ἀξιόλογον ὕμνον συμπήξαντες, προοίμιον καλὸν τιθῶμεν. ἐπεὶ χρὴ ἔργου ἀρχομένους τηλαυγὲς θεῖναι πρόσωπον.

ὑποστάσαντες. Dor. pro ὑποστήσαντες. & πάξομεν pro πήξομεν, à verbo πήγνυμι. *compingo.* Quod vt monet Scholiastes hic καταχρηστικῶς vsurpatur, cùm propriè dicatur περὶ τῆς τῶν ξύλων ἁρμογῆς. Hìc verò de compositione carminis.

ἀρχομένου δ' ἔργου. Hoc est ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἔργου χρὴ ποιεῖν πρόσοψιν λαμπράν. Aretius πρόσωπον τηλαυγὲς *est*, inquit, *elegans encomium suaui argumentorum forma concinnatum.* Attamen hoc propriè videtur de exordio intelligendum: vnde Gaspar Laurentius vir doctus, quem honoris causa nomino, in libros de oratorijs inuentionibus Hermogenis c. 1. Commentarij sui, sic comparationem reddit. *Initium operis debet habere primum aspectum splendidum, vt in magnifico ædificio frons est & vestibulum: ita & præstans argumentum desiderat exordium illustre.* Hanc sententiam citat Nazianzenus in laudem Basilij. Lucianus in Hippia seu Balneo, vbi legitur ἀρχομένους: quod magis probarem: vt esset hæc constructio χρὴ δὲ ἀρχομένους τοῦ ἔργου πρόσωπον θέμεν τηλαυγές. *Oportet autem vt qui inchoant opus, faciem faciant longesplendidam.* Vide etiam Erasm. in Chil. titulo. *Initium laudatum.* Oratores, & alij scriptores, suis scriptis & orationibus præmittunt exordia ad commendationem. Nam authore Cicerone 2. de Orat. *Prima commendatio Orationis est in principio, quod continuò debet allicere.*

εἰ δ' εἴη μέν. Sequitur ἀνταπόδοσις, hoc est applicatio comparationis sic reddendæ: νῦν μὲν γὰρ ἐπαινῶ Ἀγησίαν, ὃς Ὀλυμπιονίκης ἐστὶ, καὶ ἱερεὺς Διὸς ἐν Πίσῃ μαντικῷ βωμῷ, καὶ συνῴκησεν ἐνδόξοις Συρακούσαις. πῶς δὲ ἀνὴρ τοιοῦτος ὤν, οὐκ ἂν τύχοι λαμπροῦ ὕμνου ἐπιθυμητοῖς ἐν ᾠδαῖς, ἐπιτυχὼν πολιτῶν οὐ φθονούντων;

βωμῷ μαντείῳ. Dor. pro comm. βωμοῦ μαντείου, hoc est μαντικοῦ. & ταμίας metaphoricè sumitur pro ἱερεύς. Hoc est τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ βωμοῦ μαντικοῦ διοικητής. Consecrata erat in Olympia Ioui ara fatidica: hic Iamidæ vaticinabantur, vt postea dicet Pindarus: & huc se contulit ad vaticinium Agesias ab Iamo genus deriuans.

συνοικιστής. Syracusarum incola dicitur Agesias propter parentes qui ibi habitarunt: ipse enim tunc alibi habitabat cùm hæc Oda scriberetur. In

κλειναῖ Συρακουσσᾶν genitiuus est Doricus.

τίνα κεν φύγοι. Hoc est τίνος ὕμνου οὐκ ἂν τύχοι; Ac per ἐρώτημα sic loquitur ἐμφατικῶς q.d. *Nullum non consequetur hymnum: nihil tam præclarum carmine dicam, cui non virtutum magnitudine respondeat.*

ἀφθόνων. Inuidia laudes obscurat: & hac laborant plerunque ciues: sed hanc superasse videtur Agesias, qui inuidia maior euasit virtutum præstantia. Obtigêre igitur ciues Agesiæ qui non inuideant ipsi quòd hymno celebretur à poëta: id quod laudi quoque ciuium vertitur.

παράφρασις.

Etenim sciat Sostrati filius Agesias laudes hasce sibi competere ob diuinam virtutem qua præditus est, quámque laboribus celebrem reddidit. Siquidem virtutes quæ vel in terra, vel in mari cum periculo exercentur, magno in pretio habentur: & multi rerũ præclarè gestarum meminerunt. Cæterùm Agesia, tibi conuenit ea laus, quam meritò Adrastus olim ore proprio de Amphiarao vate Oiclei filio pronuntiauit, postquã & ipse, & insignes eius equi à terra sunt absorpti Iouis commiseratione, ne cum alijs heroibus in Adrasti expeditione aduersus Thebanos periret.

ἀντιστρ. κῶλ. ια.

ἴστω γὰρ ἐν τούτῳ πεδί-
λῳ δαιμόνιον πόδ' ἔχων
Σωστράτου υἱός. ἀκίνδυνοι δ' ἀρε-
ταὶ,
οὔτε παρ' ἀνδράσιν, οὔτ' ἐν ναυσὶ κοί-
λαις,
τίμιαι. πολλοὶ δὲ μέ-
μνανται καλὸν εἴ τι ποναθῇ.
Ἁγησία, τὶν δ' αἶνος ἑτοῖμος, ὃν
ἐν
δίκᾳ ἀπὸ γλώσσης Ἄδραστος μάν-
τιν Οἰ-
κλείδαν ποτ' ἐς Ἀμφιάραον
φθέγξατ', ἐπεὶ κατὰ γαῖ' αὐτόν τέ
νιν,
καὶ φαιδίμας ἵππους ἔμαρ-
ψεν.

μετάφρασις.

Sciat enim in hoc calceo diuinum pedem se habere Sostrati filius. Periculorum autem expertes virtutes, neque apud homines, neque in nauibus cauis pretiosæ sunt. *Multi autem meminerunt siquid præclarũ elaboratũ fuerit. Agesia: tibi autem laus est parata quã iure lingua Adrastus de vate Oiclei filio Amphiarao protulit: postquam terra, & eum ipsum, & insignes equos absorpsit.*

ἴστω γὰρ. Hoc est γινωσκέτω ὁ Ἁγησίας ὁ Σωστράτου, αὐτὸς δαιμονίως ἁρμόζων τῷδε ὕμνῳ. Nam πεδίλον metaphoricè vocat *hymnum*. & πόδα synecdochicè ipsum Agesiam præstantem virum. q.d. *Sciat has laudes sibi competere.* Hanc sententiam refert inter adagia Erasmus titulo *Initium laudatum.*

ἀκίνδυνοι δ'. Hoc est τὰ καλὰ χαλεπά. Neque enim magni fit quod nullo negotio acquiritur. Tum rectè probantur athletæ vires, quum manus conserit cum forti colluctatore: suæque peritiæ specimen edit nauclerus quum tempestate oborta rectè clauum dirigit. Elegans γνώμη, cui non absimilis quæ præcessit superiori Oda, αἰεὶ δ' ἀμφ' ἀρεταῖς &c. Interim laudatur victoria quam magno labore adeptus est Agesias.

πολλοὶ δέ. Illud non referendum est ad solum Agesiam, quasi (quod aiunt) ipsi soli esset ἡδὺ μεμνῆσθαι πόνων. Sed respicit ad testes virtutis, qui meminerunt faciliùs viri illius quem cum sudore gloriam sibi peperisse viderint: quàm il-

lius qui aliquid nullo negotio sit consequutus. Hic μέμναντα & πυναθῇ Doricè dicuntur pro μέμνωνται, & πονηθῇ.

Αγησία. Confert Agesiam cum Amphiarao, ex dicto Adrasti, qui & militiæ & vaticinij nomine Amphiaraũ belli socium laudauit: quæ duo Agesiæ poëta competere dicit. τίν. Iam alibi diximus Dor. esse pro σοί.

Οἰκλείδαν. Terminatio Dorica in αν. pro ην. Fuit Amphiaraus Oiclei filius: hũc Adrastus offenso Polynice genero, multorum consilio belli socium adiunxit sibi. Is autem futurorum peritus, quum ita euenturum prospiceret, vt si ad Thebas proficisceretur, eo bello caderet, tantisper delitescere statuit, donec Adrastum, alió sque ad bellum egressos audiret. Studio igitur requisitus, cùm nusquam existeret, essétque ea res sola impedimento, quominus in Thebas iretur, ab Eriphyle coniuge aureo torque corrupta proditus, in publicum protractus est, & ad bellum ire coactus: in quo fusis ad vnum Adrasti militibus, Amphiaraus solus à terra est absorptus Iouis commiseratione.

ἐν δίκᾳ. Dor. pro δίκῃ. sicuti 2. Od. Ol. ἐν δίκᾳ καὶ παρὰ δίκαν. κατ' γαῖ'. Hîc tmesis: nam κατ' cum verbo ἔμαρψε iungendum. Cuius indicatiuus præsens est μάρπτω. Dictum quasi μάρη *manu*, & ἅπτω *prehendo*. Hæc sententia sic prosa redditur à Scholiaste Σοὶ δ', Αγησία, πρόσχεισι καὶ ἁρμόδιος ὁ ἔπαινος, ὁ ὑπὸ τοῦ Αδράστου ῥηθεὶς εἰς τὸν μάντιν Αμφιάραον τὸν Οἰκλέους υἱὸν, ὃν ἡ γῆ διασᾶσα ἐδέξατο ἅμα τῷ ἅρματι.

παράφρασις.

Cùm enim Thesei opera Adrastus Talai filius cadauera cæsorum à Thebanis obtinuisset, & septem rogos ad septem vrbis portas, quibus singulis obiectus erat exercitus, ad ea cremanda extruxisset, nec vllibi Amphiaraum videret: Desidero, inquit ille, oculum mei exercitus, qui est vtrumque, & vates eximius, & bello strenuus. Quæ laus tibi Syracusano viro encomij mei Domino, nunc cõuenit. Nã arte vaticinandi, & militia es clarus: siquidem vaticinij in Elide, fortitudinis in bello cum Hierone specimen edidisti. Vnde ego qui nec sum contentiosus, nec vllomodo rixosus, te his rebus Amphiarao esse similẽ, magno iuramento palam testari ausim; nec quæ dulci voce canunt musæ mihi refragabuntur.

ἐπωδ. κώλ. ιδ'.

ἑπτὰ δ' ἔπειτα πυρᾶν νεκρῶν τελεσθέντων, Ταλαϊονίδας
εἶπεν ἐν Θήβαισι τοιοῦτόν τι ἔπος,
ποθέω στρατιᾶς
ὀφθαλμὸν ἐμᾶς, ἀμφότερον,
μάντιν τ' ἀγαθὸν,
καὶ δουρὶ μάρνασθαι. τὸ καὶ
ἀνδρὶ κώμου δεσπότᾳ
νῦν πάρεστι συρακοσίῳ.
οὐ φιλόνεικος ἐὼν,
οὔτ' ὢν δύσηρις τις ἄγαν,
καὶ μέγαν ὅρκον ὀμόσσας,
τοῦτό γέ οἱ σαφέως μαρτυρήσω. μελίφθογγοι δ' ἐπιτρέψοντι
μοῖσαι.

μετάφρασις.

Septem enim postea rogis cadauerum constructis, Talai filius dixit apud Thebas tale quoddam verbum. Desidero exercitus oculũ mei, vrũq; vatemq; bonũ, & ad pugnãdũ hasta. Quod etiam viro huius *hymni domino nunc adest Syracusano. Non contentiosus existens, neque rixosus vallè, & magnum iusiurandum iuratus, hoc ei palam testificabor: mellisona verò permittent Musæ.*

ἑπτὰ δ' ἔπειτα. Cùm Adrastus rem in expeditione aduersus Thebanos malè

geſſiſſet, & Amphiarao in Oropo Bœotiæ oppido abſorpto, cæſíſque ad vnũ omnibus vix euaſiſſet, cuperétque cæſorum cadauera cremare vt illo tempore moris erat, nec interemptos poſſet recuperare, vſus Theſei rogatu cuius vim & manum timebant Thebani, tandem illos obtinuit. Itaque cùm vnicuique portæ exercitum admouiſſet, omnéſque ad vnum cecidiſſent, ad ſeptem portas ſeptẽ rogis interemptos cremari curauit. Alij dicunt Adraſtum corpora ſuorum ſepelire conatum, ſed à Thebanis prohibitum, victo ſimilem in Argiuos fines trepidè ſe recepiſſe. Sunt qui ſcribant, eum ab Athenienſibus adiutum, cæſorum corpora recepiſſe. Alij ab Athenienſibus ipſis, etiam abſentibus Argiuis operam perhumanè nauatam memorant. Recordatur funeſtum hoc prælium Iſocrates in Panathenaico, & Od. 9. Nem. Pindarus plura de Amphiarao habet.

πυρᾶν. Genit. Dor. pro comm. *πυρῶν τελεσθέντων.* Hoc eſt *συναχθέντων, σεσωρευμένων.* Vt ſic exponatur ſententia: *τῶν νεκρῶν δὲ συναχθέντων τῶν ἑπτὰ πυρκαϊῶν.* i. *collectis cadaueribus quæ ſeptem rogis imponerentur.* Schol. exponit *τελεσθέντων* per *ἀποσωρευθέντων*: quòd coaceruata ſint trucidatorũ corpora: & *καταριθμηθέντων*, quòd numeratis illis deſideratus ſit Amphiaraus. Poſſit dici Att. *τελεσθέντων* pro *τελεσθεισῶν*, iuncto epitheto maſc. cum nomine fœminino.

Ταλαϊονίδας. Terminatio Dorica in *ας*, pro communi in *ης*. Nomen patronymicum; fuit enim Adraſtus Talai filius, Argiuorum & Sicyoniorum rex.

ὀφθαλμὸν. Oratio Adraſti lugentis caſum Amphiarai, quem vocat oculum ſui exercitus, vel *αὐτὶ τοῦ τὸν περιφανέστατον, καὶ ἐξαίρετον*: vt exponit Triclinius; vel vt exponit Schol. *τὸν ἐν πολέμῳ περίβλεπτον. ἢ τὴν πρόσω ἰδεῖν δυνάμενον τὰ μέλλοντα ὡς μάντιν.* De vſu vocis *ὀφθαλμὸς* vide quæ annotauimus Od. 2. Olymp. in hæc verba, *Σικελίας τ' ὀφθαλμὸς ἔσαν.*

ἀμφότερον. Vſum huius vocis probant exemplis lexica: eâdem ſignificatione author vſurpauit *ἀμφότερα* antiſtr. vlt. 1. Od. Ol.

τὸ καὶ αὐδεῖ. Applicatio eſt eorum quæ modò dixit, qua Ageſiam non minùs Amphiarao *μαντικὴν* & *πολεμικὴν* callere docet. Et refert Scholiaſtes famam eſſe Ageſiam cum Hierone multa bella vaticinij & fortitudinis ope proſperè confeciſſe. *κώμου δεσπότην* appellat, quia in eius gratiam encomium eſt ſcriptum: vt Schol. & Triclinius conſtruunt hæc ſimul. Sed Aretius illud *τὸ*, iungit cũ *κώμου*: vt ſit *τὸ κώμου hoc laudis*, vt & Latini loquuntur. Iudicet lector. *δεσπότᾳ* Doricus eſt datiuus pro *δεσπότῃ*.

νῶν &c. Alij legunt *νῶν πάρεστι Συρακοσίῳ.* Et annotat Leonicerus *πάρεστι* per ſyncopen carminis cauſa dici, & *Συρακοσίῳ* per ſyſtolen legendum: vt primus ſit ſpondæus: ſecundus & tertius anapæſtus.

οὐ φιλόνεικος. Amphibologia eſt. Nam ſententia tam ad Pindarum, quàm ad Ageſiam referri poteſt. Scholiaſtes ad poëtam refert: quaſi ſibi ſit cauturus, quòd hîc nihil ad gratiam loquatur. Præſtare ſolet Pindarus iuramentum in re graui vt antiſtr. vlt. 2. Od. Ol. Hîc Dorice *ὦν* pro *οὖν*. *ἐμόσσας.* geminato *σ*. metri cauſa. *σαφέως* per Dialyſin Ionicam pro *σαφῶς*, *ἀπτερέφοντι.* terminatio Dor. in *οντι* pro comm. in *ουσι*. *Μοῖσαι.* Mutatio Dorica τοῦ *ου* in *οι*.

παράφρασις.

At anime mi qui meas actiones vt auriga dirigis: iam mihi iunge robustas mulas, hoc est, præclarum argumentum canendi, quod victrices mulæ tibi præbent, accipe, vt quàm celerrimè per puram viam currum ducamus, hoc est, insignibus versibus, hymnum contexamus, & vsque ad progenitorum virorum genus ascendamus. Nam solæ illæ ex omnibus mulæ norunt mihi viam sternere ad Agesię maiorúmque eius encomiũ: quandoquidem parta Olympica victoria coronatæ sunt. Itaque hymnorum via illis est patefacienda. Atque oportet vt hodie etiam hac oblata occasione, repetam rem altiùs ab origine maiorum Agesię, & accedam ad Pitanam Eurotę fluuij Laconici filiam.

στροφὴ β. κῶλ. ια.

ὦ Φίντις· ἀλλὰ ζεῦξον ἤ-
δη μοι σθένος ἡμιόνων
ᾇ τάχος· ὄφρα κελεύθῳ τ' ἐν
καθαρᾷ
βάσωμεν ὄχον, ἵκωμαί τε
πρὸς ἀνδρῶν
καὶ γένος· κεῖναι γὰρ ἐξ
ἄλλαν, ὁδὸν ἁγεμονεῦσαι
ταύταν ἐπίστανται, στεφάνους ἐν
Ολυμ-
πίᾳ ἐπεὶ δέξαντο. χρὴ τοίνυν
πύλας
ὕμνων ἀναπιτνάμεν αὐταῖς.
πρὸς Πιτάναν δὲ παρ' Εὐρώτα
πόρον
δεῖ σάμερον γ' ἐλθεῖν ἐν ὥρᾳ.

μετάφρασις.

Sed ô Phinti, iunge iam mihi robur mularum quàm celerrimè: vt via pura ducamus currum: & veniam ad virorum genus. Illæ enim præ alijs viæ duces esse norunt huius, coronas apud Olympiam quoniam acceperunt. Oportet igitur portas hymnorum patefacere ipsis. Ad Pitanam autem iuxta Eurotæ meatum oportet hodie venire tempestiuè.

ὦ Φίντις. Parasceuen hic facit & ingressum ad generis Iamidarum historiam qui fuerunt Agesiæ maiores. Idque aggreditur per apostrophen ad aurigam, hoc est ad animum suum, quem ad pangendum carmen excitat. Estque hæc oratio tota tropica. Nam per aurigam, mentem suam, per mulas & puram viam, præclarum argumentum & insignes versus: per currum, totum hunc hymnum intelligit: ac si diceres prosa, ἀλλ' ἄγε θυμὲ ζεῦξον μοι δύναμιν τοῦ λόγου τοῦ περὶ τῶν ἡμιόνων τοῦ Αγησίου, ἵνα ὡς τάχιστα αὐτήν τε, καὶ γένος αὐτοῦ προσηκόντως ὑμνήσω. Vox Φίντις quid sit, dilucidè explicat Lexici Pindarici author. Quidam, *inquit*, putant esse viri nomen proprium vt Eustathius in Iliad. l.v. apud quem Φίντης per η. scriptum legitur, vt & in Odyss. κ. vbi τὸ λ. in ν. Doricè mutatum traditur. Nam à φίλτις communi, Doricum Φίντις formatum: vt à φίλτερος, & φίλτατος communibus, Dorica φίντερος & φίντατος. At Græcus Pindari Scholiastes, φίντις, *inquit*, ὁ ἡνίοχος, καὶ τὰ ἅρματα τῶν ἡνιόχων, &c. Idcirco interpres Latinus Eustathij sententiam sequutus vertit, *Phintis*, & pro viri proprio sumpsit. Ego verò Græcum Scholiasten sequi non dubitaui, qui per φίντιν ipsum Pindari animum & τροπικῶς & ἀλληγορικῶς intelligendum ait. Animus enim est corporis humani quidam auriga, id est, rector, & moderator. Caninius in sua Grammatica, ait à φίλτατος deductum diminutiuum Doricum φίντις *Amiculus*. Henricus Stephanus in suo Thesauro Scholiorum interpretationem sequitur: & hoc vocabulum tropicè vertunt Leonicerus & Aretius.

σθένος ἡμιόνων. Periphrasticè pro robustis mulis vel mulabus, quibus cùm vicerit, ab ijs allegoriam pulchrè ducit.

κελεύθῳ ἐν καθαρᾷ. Hoc est *ὁδῷ δικαίᾳ.* Viam autem puram seu iustam intelligit, præclarum argumentum, & materiam carminis, per quam currus est ducendus, hoc est, ex qua carmen encomiasticum est componendum: vel etiam versus præclaros & nitidam *λέξιν* Odes.

βάσομεν. Transitiuè vsurpat pro *βιβάσομεν* vel *ἐπιβιβάσομεν* sicuti loci sensus denotat, & Scholiastes exponit. Vóxque Dorica dialecto effertur pro *βήσομεν.* Subiunctiui *βήσω.* temporis præsentis, à futuro ad præsens reuocato, vt & Lexici Pindarici author tradit.

καὶ γένος. Transponenda copula *καὶ*, & ponenda ante *πρὸς.* Vel est superuacanea. In voce *ἀνδρῶν* non malè emphasim obseruat Leonicerus: quòd fortem illam, & martia virtute præditam progeniem innuat, Iamidas scilicet.

κεῖναι γὰρ ἐξ. Hoc est, *ἐκεῖναι γὰρ ἡμίονοι μόναι ἁπασῶν ἄλλων ἐπίστανται ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεῦσαι ἐπὶ τὸν ὕμνον, ἐπεὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐστεφανώθησαν.* Vox *ἀλλᾶν.* genit. est Doricus pro comm. *ἄλλων.* & Dor. *ἀγεμονεῦσαι*, pro *ἡγεμονεῦσαι.* *ταύταν* pro *ταύτην.* & *δέξαντο* neglecto augmento pro *ἐδέξαντο.*

πύλας ὕμνων. Tropica locutione portas hymnorum patefacere dixit pro *oportet mulas canere.* Et *ἀναπιτνάμεν.* est infinit. præsentis Dor. Ion. & poët. formatus pro communi *ἀναπιτνάναι*: quam formandi rationem ex Grammaticis hauri. Dicitur hoc verbum ita formari à prisco *πέτω* significante idem ac *πίπτω* *cado*: vel à *πέτομαι volo*. Verso ε. in ι. fit *πίτω*: inserto ν. *πίτνω* grauitonum: hinc circunflexum *πιτνέω. ῶ.* vel *πιτνάω. ῶ.* Hinc verbum in μι *πίτνημι*: vt ab *ἱστάω, ῶ. ἵστημι.* Hinc compositũ *ἀναπίτνημι*, pro quo cõm. *ἀναπίπτω cado, decido*: vel actiuè & transitiuè sumitur pro *ἀναπίπτειν ποιῶ. cadere facio, deijcio, demitto, aperio, patefacio.* Quæ explicatio respicit ad morem pendularum portarum, quæ cadunt dum aperiuntur: vt & pontes penduli, quos Gallicè vocamus *ponts leuiz.* Quod & obseruatur in multis ligneis fenestris, quæ funibus laxatis demittuntur, vt aperiantur: attractis verò funibus, & sursum sublatis clauduntur. Vel à *πέτω* (vnde & commune *πίπτω cado*) deducitur verbum *πετάω. ῶ. πεταννύω, πετάννυμι. pando, aperio*: tandem literarum manifesta mutatione fit *πίτνημι*: quæ vox recurrit Nem. 5. & Isthm. 4.

πρὸς Πιτάναν. Dor. pro comm. *Πιτάνην.* Est autem propositio narrationis sequentis. Pitane nympha filia Eurotæ fluminis Laconicæ regionis: & ciuitas eiusdem nominis iuxta fluuium illum Eurotam. Ab hac Nympha ortos Iamidas testatur Pindarus. Pitana à Neptuno compressa Euadnen quandam peperit, quam vt celaret corruptam virginitatem, clam Arcadum regi Aepyto Elati filio educandam transmittit. Hanc vbi ætate adultior esset, Apollo deuirginauit, è quo Iamum peperit: vnde Iamidæ, quos maiores suos agnoscit Agesias.

σάμερον. Dor. pro *σήμερον.* Deinde *ἐν ὥρᾳ* hoc est *κατὰ καιρόν.* Scilicet hac occasione, & hoc tempore quo Agesię victoriam prædico.

παράφρασις.

Quæ cùm vsa fuisset Neptuni Saturni filij concubitu, ex eo pulchram filiam Euadnen dicitur peperisse. Sed huiusmodi corruptæ virginitatis partum in gremio occultauit. Nono autem mense, qui partui est præstitutus, enixa misit famulas ad Æpytum regem Arcadum Elati filium: & iussit vt ei educandam traderent infantem. Quæ Phæsanæ, vbi Alpheum qui inde in Elim descendit, incolere sortitus est Æpytus, educata Euadne, ab Apolline primùm amata est & compressa.

ἀντιστρ. κῶλ. ια.

ἅ τοι Ποσειδάωνι μι-
χθεῖσα Κρονίῳ, λέγεται
παῖδ' ἰοπλόκαμον Εὐάδναν
τεκέμεν.
κρύψε δὲ παρθενίαν ὠδῖνα κόλ-
ποις.
κυρίῳ δ' ἐν μηνὶ πέμ-
ποισ' ἀμφιπόλους, ἐκέλευσεν
ἥρωι πορσαίνειν δόμεν Ειλα-
τίδᾳ
βρέφος γ' ὃς ἀνδρῶν Ἀρκάδων
ἄνασσε Φαι-
σάνᾳ, λάχε τ' Ἀλφεὸν οἰκεῖν.
ἔνθα τραφεῖσ', ὑπ' Ἀπόλλωνι
γλυκεί-
ας πρῶτον ἔψαυσ' ἀφροδίτας.

μετάφρασις.

Quæ Neptuno mixta Saturni filio dicitur filiam violaceis capillis Euadnen peperisse. Sed occultauit clandestinum fœtum gremio. Præstituto autem partui *mense mittens famulas, iussit alendam dare Elati filio infantem, qui virorum Arcadum rex erat Phæsanæ, & cui sorte obtigit Alpheum vt incoleret: vbi educata* Euadne, *sub Apolline dulcem primùm attigit venerem.*

ἅ τοι Dor. pro comm. ἥτοι. & Ποσειδάωνι. Dor. pro comm. Ποσειδῶνι; qui quia fuit Saturni filius Κρόνιος appellatur.

ἰοπλόκαμον. Vox ἰοπλόκαμος est poëtica, *violaceos vel nigros capillos habens*: vnde à Triclinio exponitur μελανοπλόκαμος. Et cùm huius coloris capillitium veteribus probaretur, ideo ἀπὸ μέρους τὸ πᾶν, καλὴν dici putat Scholiastes: sic & Musas Pyth. Od.1. vocat ἰοπλοκάμοις. Compositum est ex nomine ἴον *viola*, & πλόκαμος *cincinnus, cæsaries, coma*, παρὰ τὸ πλέκειν. Schmidius vt metro inseruiat legit ἰοβόστρυχον *violacea cæsarie*.

Εὐάδναν. Dor. pro Εὐάδνην. Et τεκέμεν. Dor & Ion. pro τεκεῖν.

παρθενίαν ὠδῖνα. Hoc est λαθραίαν κύησιν. Dicitur παρθένιος *qui virginis est corrupte*, vnde παρθενία ὠδὶς, dicitur ἣν τις παρθένος εἶναι δοκοῦσα ἔπαθε, *Partus dolor, quem passa est quæ virgo putabatur esse*: & παρθένιοι παῖδες, οἱ κρύφα τικτόμενοι παρὰ τῶν νομιζομένων παρθένων εἶναι. Vt apud Homerum in catalogo nauium,

Τῆς δ' ἑτέρης Εὔδωρος ἀρήιος ἡγεμόνευε Παρθένιος.

κυρίῳ δ' ἐν μηνὶ. Hîc subaudi τοῦ τικτεῖν. Hoc est, *nono mense qui partui est præstitutus*. πέμποισα. Dor. pro comm. πέμπουσα. Verto autem ἀμφιπόλοις famulas hoc est ancillas, non famulos: nam hæc interpretatio nominis ἀμφίπολος huic loco videtur meliùs conuenire, siquidem de curando infante agitur, quod muliebrium est partium.

πορσαίνειν. Triclinius interpretatur ἀναστρέφειν, αὔξειν. quasi πορσαίνω deductum ἀπὸ τοῦ πόῤῥω, sit εἰς προκοπὴν ἄγω, καὶ πόῤῥω ποιῶ ἐκεῖνο ἐφ' ᾧ ἐστιν. Sed cùm significet παρασκευάζω, παρέχω, πορίζω, videtur rectè deduci posse à πόρω: cuius futurum πορῶ, & Aeolicè πόρσω: hinc πορσαίνω & πορσύνω: de quo vulgata Lexi-

ca GræcoLat. Sed hic Pindarico sensu exponitur *educo, alo, nutrio*. Quod figuratè & μετωνυμικῶς dicas. Nam alimenta seruato modo sumpta, corpus roborant, & spectatu gratum reddunt: atque ideo quodammodo ornant. At fames contrà. δοῦμ. Ion. & Dor. pro δοῦναι.

Ειλατίδᾳ. Dor. pro comm. Ειλατίδῃ. hoc est Ειλάτου υἱῷ. *Elati filio*, videlicet *Aepyto*, qui Arcadibus Phæsanæ imperabat. Fingit Aepyto missam consulto, quam ille expositam forte fortuna reperit & excepit.

φαισάνᾳ. Dor. pro comm. φαισάνῃ. Phæsana authore Scholiaste, omnium scriptorum sententia est Arcadiæ vrbs: sed eam Elidis tradit esse Didymus, hac suæ opinionis defensione fretus, quòd aliquando Arcades imperarint Elidi temporibus Aepyti.

λάχε τ'. Hoc est ἔλαχε κατοικεῖν ἐν ταῖς ἀρχαῖς Ἀλφειοῦ. Nam ex Phæsana defluit fluuius Alpheus, qui cùm exiguus sit in Arcadia, progrediendo fit magnus in Elide.

ὑπ' Ἀπόλλωνι, hoc est γλυκείας πρῶτον τοῦ Ἀπόλλωνος συνουσίας μέτοχε. vel vno verbo, διεφθάρη ὑπ' Ἀπόλλωνος. *ab Apolline est vitiata*. Sed vt annotat Leonicerus, poëta vtitur honesta periphrasi, vitium tegere volens: vt hoc laudi adscribatur Agesiæ, & Euadnæ: quòd non crimen, sed decus sit, si Deus cum puella quapiam commercium habeat.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ιδ.	μετάφρασις.
Sed non semper latuit Æpytum Euadnes furtum, quanquam se esse ex Deo grauidam celare volebat. Quo cognito, grauem iram in animo cum acri cura prudenter comprimens: nec malum hoc, donec vera rei notitia plenius esset instructus, patefacere volens, Apollinis oraculum consuluit quid sibi vellet intolerabilis hic corruptæ virginis casus. Atq; interim illa soluta virginea zona, parturiendo præuias prænunciásque aquas, & sanguinem cum fœtu fundens, peperit sub opaco dumeto filium diuina mente præditum, vt pote vatem eximium futurum Erad facilem, fœlicémq; partum auricomus Apollo Lucinam & Parcas obstetrices constituit.	οὐδ' ἔλαθ' Αἴπυτον ἐν παντὶ χρόνῳ κλέπτοισα θεοῖο γόνον. ἀλλ' ὁ μὲν Πυθῶνάδ', ἐν θυμῷ πιέσαις χόλον οὐ φατὸν ὀ- ξείᾳ μελέτᾳ, ᾤχετ' ἰὼν μαντευσόμενος, ταύτας πέρ' ἀτλάτου πάθας. ἁ δὲ φοινικόκροκον ζώναν καταθηκαμένα κάλπιδά τ' ἀργυρέαν λόχμας ὑπὸ κυανέας, τίκτε θεόφρονα κοῦρον. τᾷ μὲν ὁ χρυσοκόμας πραΰμη- τίν τ' Ἐλευθὼ συμπαρέστασέν τε μοίρας	Neque latuit Aepytum in omni tempore celans Dei semen. Sed ipse Pythonem, in animo comprimens iram ineffabilem acri cura, abijt oraculum consulturus de hoc intolerabili casu. Ipsa verò puniceâ tramâ intextam zonam deponens, vrnámque argenteam, dumos inter opacos peperit diuina mente præditum puerum, cui auricomus placidam Lucinam adstare fecit, & Parcas.

οὐδ' ἔλαθε. Hoc est οὐδ' ἔλαθε διὰ παντὸς Αἴπυτον Εὐάδνη πειρωμένη λαθεῖν ἐγκυμονοῦσα

μονῦσα τὸ σπέρμα τῦ Θεῦ. Vbi apparet regis cura in educanda puella,& seruanda virgine casta,quam tamen præter votum corruptam deprehendit.Hîc κλέπτοισα Dor. pro comm. κλέπτουσα. & θεῷο Ion. & poët. pro Θεῦ, qui intelligitur Apollo. Præterea in κλέπτοισα Metaphora est pro κρύπτουσα: sumpta à furibus, qui quæ surripuerunt, diligenter abscondunt.

ἀλλ' ὁ μ̄.H.e. vt rectè interpretatur Schol.ὁ δὲ καίτοι δεινὴν ἔχων τὴν ὀργὴν, λογισμῷ κατασχὼν, καὶ περὶ τῆς ἀληθοῦς γνώσεως ἐκ ἐκφῆναι τὸ δεινὸν βουληθεὶς, εἰς τὸ τῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος μαντεῖον ἐπορεύετο, γνωσόμενος περὶ τῦ τῆς διαφθορᾶς ἀφορήτου πάθους. Cæterùm χόλον οὐ φατὸν, hoc est, ἄρρητον,ac proinde μέγαν & ὀξεία μελέτα hoc est ὀξεία φροντίδι καὶ ἐπιτεταμένῃ: metaphora sumpta à sagittis acutis quæ acriùs feriunt.Eóque grauior erat animi perturbatio, quo magis celare volebat casum.

ταύτας. Dor.genit. pro ταύτης, ἀτλάτου Dor. pro ἀτλήτου.Item πάθας Dor.pro πάθης: à nominatiuo πάθη. De quo vocabulo consule Lexica. Quare hallucinati videntur Leonicerus & Aretius qui πάθας pro πάθοις à πάθος Doricè dictum putant.

ἁ δ'.Dorica sunt ἁ. pro ἡ. ζώναν pro ζώνην & καταθηκαμένα pro καταθηκαμένη. His verborum inuolucris partus arcana significat. Nam per φοινικόκροκον ζώναν,sanguineum humorem, & inuolucrum intelligit, cum quo fœtus vtero materno egreditur.Et per ἀργυρέαν κάλπιδα innuit aquam quæ instante partu fœtum mox egressurum præcurrit.Nam tanquam ex vrna , quæ vas est aquarium, emittitur,ad faciliorem partum per totos nouem menses sensim accumulata.

φοινικόκροκον. Ista vox componitur ex φοινίκεος puniceus,& κρόκη, trama. Quoniam rubra est vt pote sanguine intincta,ex eóque contexta secundinā, quæ fœtum in vtero inuoluit, & in partu facili cum fœtu prodit. Præterea ζώναν καταθέσθαι, hîc periphrasticè dicitur , *parere*. λύειν ζώνην dicitur puella quæ virum admittit.

λόχμας ὑπό. Loci descriptio,in quo Euadne peperit: dumetum nimirum vmbrosum.Nam κυάνεος est idē ac μέλας *niger*:ac proinde *vmbrosus*:qualis locus esse solet densis arboribus consitus.Vel κυανέας λόχμας dici potest ab obscuro colore florum veluti violarum , quæ magna copia in locis istiusmodi vere ineunte reperiuntur.

Θεόφρονα.Diuina mente præditum Iamum dicit ὅτι μάντις τὴν τέχνην , vel qui omnia per vaticinandi artem intelligeret,non secus ac Dij.

τᾷ.Dor.pro τῇ.articulus loco pronominis ταύτῃ:& χρυσοκόμας Dor.pro χρυσοκόμης.Apollinis epitheton,qui est Sol,ab aurei coloris radijs sumptum.

πραΰμητιν.h.e. πραεῖαν seu εὔμενῆ,& κεχαρισμένα φρονοῦσαν. Est compositū ex πραῢς *mitis*,& μῆτις *consilium*.Ἐλευθώ hîc intellige τὴν Εἰλείθυιαν.Lucinā dictam ab ἐλεύθω inusitato quod suppeditat tempora verbo ἔρχομαι *venio*.Nam venit opem latura parturientibus Ilithiia, quam Athenienses inter γενετυλλίδας Deas colebant.

μοίρας. Vt fœlix in lucem aditus esset Euadnes fœtui,facit Apollo vt non solùm Lucina, sed & Parcæ adstent: vt Clotho natiuitatis initium,Lachesis vitæ progressum prosperet:nec in morte sæua sit Atropos.

παράφρασις.

Tunc autem ex viſceribus per amabilem partum Iamus ſtatim in lucem venit: quem, ſuę virginitatis florem ſibi decerptum eſſe dolens, & inde ignominiam metuens, humi relictum deſeruit. Sed duo cęſiis oculis dracones, Apollinis patris & Neptuni aui conſilio ac prouidentia, ſuſcepta derelicti infantis cura eum melle à fauis apum ſubducto nutriuerunt. Interim rex in equo ex petricoſa Pythone reuerſus, omnes domeſticos interrogabat, vbi eſſet puer, quem Euadne pepererat. Eum enim eſſe ab Apolline patre prognatum.

στροφὴ γ. κῶλ. ια.

ἦλθε δ' ὑπὸ σπλάγχνων, ὑπ' ὠδῖνός τ' ἐρατᾶς Ἴαμος
ἐς φάος αὐτίκα· τὸ μὲν κνιζομένα
λεῖπε χαμαί. δύο δὲ γλαυκῶπες αὐτὸν
δαιμόνων βουλαῖσιν ἐθρέψαντο δράκοντες ἀμεμφεῖ
ἰῷ μελισσᾶν καδόμενοι. βασιλεὺς
δ' ἐπεὶ πετραέσσας ἐλαύνων ἵκετ' ἐκ
Πυθῶνος, ἅπαντας ἐν οἴκῳ
εἴρετο παῖδα τὸν Εὐάδνα τέκοι·
Φοίβω γὰρ αὐτὸν φᾶ γεγάκειν

μετάφρασις.

Prodijt autem ex viſceribus & partu amabili Iamus in lucem ſtatim: quem quidem mœſta reliquit humi: ſed duo cæſiis oculis ipſum Deorum conſilio, educarunt dracones, inculpato veneno apum, curam adhibentes. Rex autem poſtquam petroſa equitans redijt ex Pythone, omnes domi rogabat puerum, quem Euadne peperiſſet: Phœbo enim ipſum dicebat genitum eſſe

ἦλθε. Natiuitas Iami. q. d. ἐγεννήθη δ' ἐξ ἐπεράστου ὠδῖνος Ἴαμος, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ φῶς εὐθέως. Hic σπλάγχνα intelligit τὴν νηδὺν, ſeu γαστέρα vbi formatur fœtus. Et ὠδῖνα dicit ἐρατὴν. quaſi γονὴν ἐπιθυμητὸν *prolem optabilem*, vt vult Triclinius: vel quia Dei prolem pariebat: vel quia prægnantes omnes optant parere, & malis hinc oriri ſolitis liberari. Sed vide lector annon partum amabilem dicat Pindarus, quòd cùm in lucem ſtatim venerit, ὠδὶς dolor partus breuis fuerit & momentaneus, qualem amant experiri grauidæ mulieres, cùm & difficiliore & tardiore partu pleræque cruciatæ grauiter exanimentur. Putem autem præpoſitionem ὑπὸ hic ſumi pro ἀπὸ vt ἦλθε δ' ὑπὸ, pro ἀπὸ σπλάγχνων, dicatur, *venit à viſceribus*. Et ἐρατᾶς. Dor. pro comm. ἐρατῆς. Ἴαμος autem ἀπὸ τῶν ἴων *à violis* dictus eſt: ſuper quibus enixa Euadne infantem reliquit.

κνιζομένα. Dor. pro comm. κνιζομένη, hoc eſt λυπουμένη. Non quidem dolorum partus recordatione, ſiquidem videmus eum facilem fuiſſe: ſed metu ignominiæ, quo victus maternus affectus infantem deſeruit.

δύο δὲ γλαυκῶπες. Miranda Iami educatio. Sic à cane Cyrus fertur nutritus. Romulus cum fratre à lupa. Sed magis eſt mirandum à draconibus venenatiſſimis reptilibus hominem fuiſſe educatum quàm à cane, vel lupa. Sed non caſu ſuſceptum à draconibus Iamum docet, at diuina prouidentia, vt diuinam & cœleſtem propaginem habere videatur. Deos autem quorum conſilio id factum eſt, intellige in primis Apollinem eius patrem,

& Neptunum auum, quorum benignitatis erat desertum à pudibunda matre fœtum curare.

ἀμεμφεῖ ἰῷ μελισσᾶν. Intellige mel, περιφραστικῶς. Et expone ἀμεμφεῖ scilicet ἀβλαβεῖ *innoxio*, ac proinde non reprehendendo. Sume etiam vocem ἰὸς *venenum* καταχρηστικῶς. Nam μοχθηρίαν τινὰ ὑποφαίνει. At melle nihil est melius. Quem vocis abusum vt leniret, addidit epitheton ἀμεμφεῖ. Et vt puto suggessit authori hanc vocem, venenata draconum natura. Quanquam dracones etiam uenena non habere author est Plinius lib.32.

μελισσᾶν. Genit. Dor. pro μελισσῶν. καδόμεναι hoc est ἐπιμελόμεναι.

βασιλεὺς δ'. Describitur reditus Aepyti ex Pythone: vt quæsiuit Euadnæ puerum, vt ab oraculo fuit pronuntiatum, Apollinem eius esse patrem, eum fore celeberrimum vatem, & æternam eius posteritatem.

πετραέσσας. Dor. pro comm. πετρηέσσης. Quod epitheton Il. α. eidem tribuit Homerus.

Φοίβου Ἀπόλλωνος Πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσσῃ.

Sic appellata est, quia ad montem Parnassum asperrimum est condita.

Εὐάδνα Dor. pro comm. Εὐάδνη. & φᾶ. Dor. & negl. augmento pro ἔφη. γεγάκειν. Est infinit. modi verbi poëtici γεγάκω. Sicuti à πέφυκα, δέδυκα, πέπληγα deducuntur πεφύκω, δεδύκω, πεπλήγω & similia: sic à præterito γέγηκα & Dor. γέγακα verbi γάω deducitur γεγάκω, *gignor, sum ortus, sum natus*.

παράφρασις.

Et omnium mortalium fore in terris vatem præstantissimum, neque sobolem eius defecturam vnquam. Sic vtique accepti responsi monita referebat. Sed eius famuli constanter asseuerabant se nec audisse nec vidisse infantem, idque etsi quintus iam esset dies ex quo erat in lucem editus. Neque enim id scire poterant, siquidem Euadne clam enixa fœtum in iunco, dumetóque magno occultarat, vbi tenerum ipsius corpus flauarum & purpurearum violarum splendentium rore madebat. Ac propterea promulgauit mater vt in perpetuum vocaretur Iamus;

ἀντιστρ. κῶλ. ια.

πατρός. περὶ θνατῶν δ' ἔσεσθαι μάντιν ἐπιχθονίοις
ἔξοχον, οὐδέποτ' ἐκλείψειν γενεάν.
ὥς ἄρα μάνυε. τοὶ δ' οὔτ' ἂν ἀκοῦσαι
οὔτ' ἰδεῖν εὔχοντο πεμπταῖον γεγενημένον. ἀλλ' ἐγκέκρυπτο γὰρ σχοίνῳ, βατιᾷ τ' ἐν ἀπειράτῳ, ἴων ξανθαῖσι, καὶ παμπορφύροις
ἀκτῖσι βεβρεγμένος ἁβρὸν σῶμα. τὸ καὶ κατεφάμιξεν καλεῖσθαι μιν χρόνῳ σύμπαντι μάτηρ

μετάφρασις.

patre, supra mortales autem fore vatem terrestribus eximium, neque vnquam defecturam stirpem. Sic vtique indicabat. At illi neque audiuiße, neque vidiße dicebant cùm tamen iam *à quinque diebus natus eßet. Sed enim occultatus erat in iunco, & rubo immenso violarum flauis & omnino purpureis radijs madefactus tenerum corpus. Ideo & promulgauit vocari ipsũ omni tempore mater*

περὶ θνατῶν δ'. Hoc est, ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπους ἔσεσθαι μάντιν ἔξοχον τοῖς ἐπιχθονίοις. Hic θνατῶν Dor. pro com. θνητῶν. Et trium illorum quæ monuit oraculum, primum

habet finis ſtrophes præcedentis. Reliqua duo initium huius antiſtrophes, ſcilicet vatem excellentem fore, eiúſque ſtirpem perpetuam.

ὡς ἄρα. Finis orationis Aepyti ad domeſticos. Dixit autem *μάνυε* Dor. pro comm. *μήνυε.* & negl. augm. pro *ἐμήνυε.* hoc eſt *ἐδήλε.*

τοὶ δ' ὦν. Reſponſio domeſticorum, qui ſe & audiſſe & vidiſſe negant eum infantem, quem ſuis in ædibus natum exiſtimabat Aepytus. Quod vt magis mirum videatur, poëta addit amplificationem à tempore, ídque de ſuo, ita vt ipſe hoc dicat, non illi quos introducit reſpondentes. Nam ſiquidem ne natum quidem ſciebant infantem, quomodo tempus notaſſent? Sed poëta tantùm notat temporis circunſtantiam, quot dies iam natus eſſet Iamus, quum ab Apolline redux Aepytus, quæſiuit ex domeſticis vbi eſſet, ita vt cùm is iam eſſet quintus à partu dies, mirum videri debeat, qui id neſcierint famuli regis.

ὦν. Coniunctio Dor. pro *οὖν.* Vocem *εὔχοντο,* Scholiaſtes dicit ſignificare hic *εἶπον,* & Laconum lingua ita vſurpari. Triclinius exponit *διεβεβαιοῦντο.* *affirmabant*, quoniam *ὁ καυχώμενος* inquit, *διαβεβαιοῦται ὃ καυχᾶται* *qui gloriatur id affirmat quod gloriatur.* vel etiam, inquit, *εὔχοντο, ἀντὶ μετὰ τῆς πρὸς τοὺς Θεοὺς εὐχῆς διεβεβαιοῦντο.* vel *ἠρνοῦντο μετὰ καταρᾶν.* hoc eſt *cum prece ad Deos affirmabant*: vel *cum execratione negabant*. In voce *εὔχοντο* cùm ſit imperfecti temporis negligitur augmentum.

πεμπταῖον. Hoc eſt *καὶ ταῦτα πεμπταῖον ἤδη ὂν τὸ παιδίον.* vel *πέντε ἤδη ἡμερῶν γεγενημένον.* Significat *πεμπταῖος* *quinto die erumpens, accidens*: & ſic rectè loquuntur Græci, vt Homerus *πεμπταῖοι ἱκόμεσθα* Ody. ξ. *quinto die venimus.* *πεμπταῖος ἀπὸ τῆς νίκης ἐν Καπιτωλίῳ δειπνήσων* Plutarch. in Fab. *quinto die à victoria in Capitolio cœnaturus.* Et ſic alia id genus vocabula *τριταῖος, τεταρταῖος* &c. Cæterùm *γεγεναμένον.* Dor. pro *γεγενημένον.*

ἀλλ' ἐγκέκρυπτο. Ratio cur domeſtici neſciuerint natum eſſe ex Euadne filium. Sumitur à loco, & rebus quibus erat occultatus. Et hæc ſunt iuncus, rubus, & violæ. *σχοῖνος* eſt *iuncus*, vt legunt codicum maxima in parte. Sunt enim qui hic legant *σχίνῳ.* Sed *σχῖνος* eſt lentiſcus. De *σχίνῳ* & *σχοίνῳ* vide Dioſcoridem. Eſt hic *βατία* idem ac *βάτος.* & *ἀπείρατος* pro *μέγας.*

ξανθαῖσι καὶ παμπορφύροις. Duo violarum genera facit poëta, *flauas & purpureas*, quæ ſunt præſtantiſſimæ. Sed præter illas ſunt etiam albæ. De his vide Dioſcoridem. *ξανθαῖσι* pro *ξανθαῖς.* Quæ violæ ſunt rariores & in montibus reperiuntur: taléſque ex montibus allatas in horto ſuo aluiſſe ſe teſtatur Aretius in hunc locum.

ἀκτῖσι. *Τὰς ἀκτῖνας λέγει*, inquit Schol. *τὰς ἀποπιπτούσας ἀπὸ τῶν ἀνθέων δρόσους.* *rorem ex floribus cadentem*: *ἢ λαμπηδόνας τῶν ἀνθῶν*, *vel florum fulgorem*. Et Triclinius *λαμπρότητα* *ſplendorem* exponit. Porrò eſt periphraſis ſic reddenda: *ὑπὸ αὐγῶν ἴων ξανθῶν τε καὶ πορφυρῶν δεδροσισμένος τρυφερὸν σῶμα.*

τὸ καί. Ratio nominis Iami. *κατεφάμιξεν.* Dor. pro comm. *κατεφήμισεν* à *καταφημίζω.* Cuius tempora Doricè formantur per characteriſticam ξ.

παράφρασις.

immortali nomine. Postquam verò puberem ætatẽ attigit, quæ ob suam venustatem suauis est, & delectabilis: & flauam lanuginem, qua velut aurea corona mẽtum eius, & genæ circundarentur, pubertatis fructum accepit, ad Epidaurum, quæ vrbs media est inter Arcadiam, & Elidem, ad Alpheũ descendit, & Neptunum auũ latè potentem, & patrem Apollinem arcu insignẽ, dominúmque & custodẽ Deli à Deo Ioue conditæ, quum è mari emersit eius iussu, vt ibi pareret Latona, noctu sub dio inuocauit, postulans, vt sibi dignitatem regiam impertiret. Tum paterna vox veridica, quæsito compellatóque filio, respondit his verbis. Surge fili, huc ades, meámque vocem à tergo sequere, vt eamus in Olympiam quæ olim futura est toti Græciæ communis, quum instituta erunt ab Hercule certamina, ad quorum spectaculum ex vniuersa Græcia confluent.

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ.

τοῦτ' ὄνομ' ἀθάνατον. τερπνᾶς δ' ἐπεὶ
χρυσοστεφάνοιο λάβεν
καρπὸν ἥβας, Ἀλφεῷ μέσσῳ καταβὰς
ἐκάλεσσε Ποσει-
δᾶν' εὐρυβίαν ὃν πρόγονον,
καὶ τοξοφόρον
Δάλου θεοδμάτας σκοπὸν,
αἰτέων λαοτρόφον
τιμάν τιν' ἑᾷ κεφαλᾷ,
νυκτὸς ὑπαίθριος. ἀν-
τεφθέγξατο δ' ἀρτιεπὴς
πατρία ὄσσα· μετάλλα-
σέν τε μιν, ὄρσο τέκνον δεῦρο πάγ-
κοινον ἐς χώραν ἴμεν, φάμας ὄπιθεν.

μετάφρασις.

hoc nomine immortali. Delectabilis autẽ auro coronatæ postquã accepit fructum pubertatis, in Alpheum medium descendit, & inuocauit Neptunum latè potentem suum progenitorem, & arcitenentem Deli diuinitus conditæ præsidem, petens populi altorem honorem quempiã suo capiti noctu sub dio. Respondit autem veridica paterna vox, quũ quæsiuisset eum, Surge fili huc communẽ in regionem, vt venias post vaticinium.

τερπνᾶς. Pergit fabulam Iami narrare: & postquam retulit quomodo & ex quibus sit natus, & vnde denominatus, nunc dicit quomodo se gesserit ab ineunte adolescentia. Quam cùm attigisset, auum Neptunum, & patrem Apollinem rogat, vt eorum ope sibi obueniat regia in homines dominatio. τερπνᾶς Dor. pro comm. τερπνῆς. χρυσοστεφάνοιο Ion. & poët. pro χρυσοστεφάνου, & ἥβας. Dor. pro comm. ἥβης. Habenda hîc ratio epithetorum quæ tribuuntur τῇ ἥβῃ *pubertati*. τερπνὴ *iucunda, delectabilis* dicitur, quia ætas illa vbi tenera lanugo prodit, omnium est suauissima, & amoribus quibus inest oblectamentum, iam apta. χρυσοστέφανος, *aurea corona insignis*, quòd flaua lanugine coronetur, qui color est aureus. Et fortè ξανθὸς *flauus* fuit Iamus, ita vt huius pubertati peculiare sit epitheton istud. His vocabulis præstantiam ætatis innuit, quæ ὡραίους *venustos* ac proinde amabiles reddit homines. Sic autem strophe tertia Odæ primæ huius libri dicitur eâdem ætate Pelops à patre Neptuno gloriam certaminis aduersus Oenomaum impetrasse precibus.

καρπὸν ἥβας. Periphrasticè lanuginem appellat, puberis ætatis fructum, qui pullulat & crescit in mento, & genis, quas faciei partes coronæ instar cingit.

Ἀλφεῷ μέσσῳ καταβάς. Hoc eſt, interprete Scholiaſte, *τότε δὴ παραγενόμενος ἐς τὴν Ἐπίδαυρον ηὔξατο. Tunc cùm Epidaurum veniſſet, precatus eſt.* Nam Epidaurus media eſt inter Arcadiam & Elidem. Arcadia principium huius fluminis, Elis eius oſtia incolit. Sic Epidaurus cùm ſit in vtriuſque medio, rectè dicitur in medio Alpheo precatus Iamus: non quòd ingreſſus ſit medias aquas, ſed quòd in loco iuxta eius medium inter Arcadiam & Elidem extrema duo ſito, ſuas preces conceperit, qui locus eſt Epidaurus.

ἐκάλεσσε. Geminato σ. metri cauſa pro *ἐκάλεσε.* Item *μέσσῳ* eodem pacto pro *μέσῳ. καλεῖν*, hic vſurpatur pro *εὔχεσθαι*, exempla videbis in Lexicis.

Ποσειδῶνα. Neptunum auum inuocat. Nam à Neptuno compreſſa Pitana, vt ſtrophe, & antiſtrophe ſecunda huius Odæ docet, Euadnen peperit: deinde ex Euadne compreſſa ab Apolline natus eſt Iamus, ideo illum auum, hunc patrem appellat.

εὐρυβίαν. Epitheton Neptuni, hoc eſt, maris, cuius longè latéque vis extenditur, ſiquidem toto ambitu terram complectitur.

τοξοφόρον. Epitheton Apollinis, cui tribuitur arcus, ſeu quia peſtem & morbos ſuis radijs immittit quandoque Sol: ſeu quia, vt ferunt fabulæ, ſagittis Pythonem ſerpentem confecit. Eundem appellat Deli ſpeculatorem, quia in Delo & natus eſt, & cultus: habuítque ibi templum clariſſimum, in cuius limine ſcripti erant verſus, qua herbarum compoſitione aduerſus omnia venena homines vti dèberent.

Δάλῳ Dor. pro *Δήλῳ.* Delus inter inſulas Cycladas. Stephanus Cynthum, Aſteriam, Pelaſgiam, Chlamydiam, & ex Nicanore Scythiadam appellatam authorem eſt. Dicta Delus, à *δῆλος clarus, manifeſtus*, quòd Apollo, hoc eſt, Sol, omnia clara & manifeſta reddat. Vel quòd cùm antea eſſet aquis obruta, ac proinde occultaretur, patefacta eſt, tum quum Iupiter Latonæ parituræ eam monſtrauit, & è mari emergere iuſſit. Ideò ab hoc Iouis facto *θεόδμητος* nuncupatur.

αἰτέων. Poſtulatio Iami, qua rogat vt conſequatur *λαοτρόφον τιμὰν honorem populos alentem*, hoc eſt *βασιλικὴν ἀρχήν. regium dominatum.* Nam & Homerus reges appellat *ποιμένας λαῶν, paſtores populorum.* Nam honor & amplitudo regis eſt alere, fouere, tueri, conſeruare ſubditos. Doricè efferuntur *τιμὰν* pro *τιμὴν*, & *κεφαλᾷ* pro *κεφαλῇ.* & dicitur *ἑᾷ κεφαλᾷ* pro *ἑαυτῷ*, vel *οἷ ſibi*, periphraſticè.

λαοτρόφον. Hoc eſt *τρέφουσαν τοὺς λαούς.* Alioqui *λαότροφος* proparoxytonum, dicitur *ὑπὸ λαῶν τρεφόμενος.* Et ſic collocatus accentus in id genus compoſitis, in paroxytono actiuam, in proparoxytono paſſiuam ſignificationem ſortitur.

νυκτὸς ὑπαίθριος. Sic & Pelops preces concipit nocturno tempore, Ode prima huius libri. Ideo huc refer quod de illa circuſtantia eo in loco annotatum eſt.

ἀντεφθέγξατο. Apollinis patris reſponſio: qui voce tantùm ſuam præſentiam inuiſibilis teſtatur. *ἀρτιεπὴς* hoc eſt *ἀληθὴς vera:* & *πατρία paterna*, vt Apol-

linem respondisse innuat, qui veridicus sit in dandis responsis.

μετάλλασεν. Dor. & neglecto augmento pro ἐμετάλλησεν, à verbo μεταλλάω. *quæro, scrutor*, propriè eo modo quo metallorum scrutatores in fodinis, vbi vno reperto, aliud quærunt, ἄλλο μετ᾽ ἄλλο *aliud post aliud*: hinc μεταλλᾶν, *quærere*: & hîc paulum detorta significatione significare possit, *interrogare, alloqui*: & sic referetur ad Apollinem, cuius verba ad filium Iamum sequuntur. Vel si referas ad Iamum, tunc significabit ἐρευνᾶν, quasi inuisibilem patrem quæreret. Sed verborum series refragatur.

ὄρσο τέκνον. Oratio Apollinis ad Iamum filium q. d. ἄγε δὴ ἀνίστασο παῖ, ἀπέλθωμεν εἰς τὴν ἐσομένην ὕστερον πάγκοινον, καὶ πολυπληθῆ χώραν, τοῦτ᾽ ἔστιν εἰς τὴν Ὀλυμπίαν. Intelligit Olympiam, non qualis tunc erat, sed qualem fore olim, futuri præscius sciebat. Nam institutis ab Hercule ludis, ea tũ demum πάγκοινος propter athletarum, & spectatorum ex tota Græcia celebrem concursum, & propter clarum oraculum, erat futura.

ὄρσο. Poët. Imperat. κατὰ συγκοπὴν formatus ex ὄρσεο, quod Ionicum est pro cõmuni ὄρσου. Series formationis hæc est, ὄρω *concito* habet futurum ὀρῶ. Aeol. ὄρσω. quod in tempus præsens actiuum transfertur: inde passiuum ὄρσομαι. imperat. ὄρσου, Ionicè, ὄρσεο. syncope ὄρσο.

ἴμεν. Ion. & Dor. infinitiuus pro εἶναι τὸ πορεύεσθαι. Subaudi ἕνεκα τοῦ, *ad eundum.*

φάμας ὄπιθεν. Dor. pro φήμης: & hæc vox pro φωνῆς. Vt Scholiastes & Triclinius interpretantur: nimirum τῇ ἐμῇ φωνῇ κατακολουθῶν *pone sequens vocem meam.* Nam vt dicit Homerus

> χαλεποὶ δὲ Θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς.
>
> *Difficile est Deos euidenti forma apparere.*

Ideóque vocem suam sequi oportere dicit Apollo. Hinc ita construit Triclinius, ὄρσο hoc est διεγέρθητι, κινήθητι ὄπιθεν τῆς φήμης, hoc est τοῦ ἐμοῦ χρηματισμοῦ, τῆς ἐμῆς φωνῆς. *surge, moueare pone meam responsionem, & vocem.*

παράφρασις.

Itaque venerunt ad excelsum alti Cronij promontorium: vbi pater dedit ipsi geminam vaticinandi facultatem: vnam quidem ex arte per πυρομαντίαν: alteram ex ἐνθουσιασμῷ. Iussítque tunc vt suam vocẽ mẽdacij nesciam audiret: & quum Hercules Alcæi aui venerandum germẽ, Heros ad res gerendas audacissimus, & animo confidentissimus, celebritatem Iouis

στροφὴ. κώλ. ια.

ἵκοντο δ᾽ ὑψηλοῖο πέ-
τραν ἀλίβατον Κρονίου,
ἔνθά οἱ ὤπασε θησαυρὸν δίδυ-
μον
μαντοσύνας, τόκα μὲν φωνὰν ἀ-
κούειν
ψευδέων ἄγνωστον, εὖ-
τ᾽ ἂν δὲ θρασυμάχανος ἐλθὼν
Ἡρακλέης, σεμνὸν θάλος Ἀλκαϊ-
δᾶν,
πατρὶ θ᾽ ἑορτάν τε κτίσῃ πλει-
στόμβροτον

μετάφρασις.

Venerunt igitur alti ad rupem excelsam Cronij: vbi ei dedit thesaurum duplicem diuinationis: tunc quidẽ audire vocem mendaciorum nesciam, quando audax machinator veniens Hercules nobile germen Alcaidarum, pãtri celebritatem institueret morta-

patris instituisset in Olympia, quò spectatorum conflueret infinita multitudo, ritúmque certaminum condidisset, tunc in summa Iouis ara cortinam oraculi collocaret.

πεδμόν τε μέγιστον ἀέθλων,
Ζηνὸς ἐπ᾽ ἀκροτάτῳ βωμῷ, τότ᾽ αὖ
χρηστήριον θέσθαι κέλευσεν.

libus frequentißimam, ritúmque maximũ ludorum, Iouis in suprema ara: tunc oraculum collocare iußit.

ἵκοντο. Aduentus Iami in Elim ducente Apolline describitur: quò cùm aduenissent, iubetur Iamus oraculum Ioui Olympico erigere, quando Hercules ludos Olympicos institueret. Denotatur autem hic Elis per Cronij rupem, quę eo in solo fuit. De qua vide suprà. ὑψηλοῖο Ion. pro comm. ὑψηλοῦ.

ἀλίβατον. Hoc est ὑψηλὴν *excelsam*. Ἀλίβατος Dor. pro comm. ἠλίβατος quasi ἐφ᾽ ἧς τὸν βαίνοντα ἔστιν ἀλιτεῖν διὰ τὸ ὕψος. vel ἐφ᾽ ἧς ἀνατέλλων τὸ πρῶτον ἥλιος βαίνει. Nec dissimilis est huius vocis expositio apud Eustathium, quem vide. Sic πέτραι ἠλίβατοι, *excelsæ rupes*, apud Homerum.

ἔνθα. Declarat munus quod Iamo filio dedit Apollo: dicítque esse duplicem thesaurum vaticinij: quod sic exponit Scholiastes, dicens vnum thesaurũ, quòd iam tum veridicam patris vocem audiuisset: alterum, quòd in Elide futurus esset sacerdos Iouis, & oraculorum interpres. Sed Aretius duplicem hũc thesaurum meliùs exponere videtur. Nam μαντικῆς duas species facit, quas geminos hic dici diuinationis thesauros arbitratur. Prior est τεχνική: quia artis particeps aliquo modo est, & ea complectitur quæ arte obseruari possunt, vt coniecturas, euentuum obseruationes, regulas prędictionum, & similia. Qualis est tota Hetruscorum disciplina, Physiognomorum, Astrologorum, Physicorum, vbi certis ex causis coniectura fit de euentu. Altera species est φυσικὴ, quod ab arte & præceptis alienum est: sed concitatione quadam naturæ & mentis, quodam motu libero futura prædicunt: qualis est somniantium conditio, & qui ἐνθουσιασμῷ concitati, & furore rapti prædicunt quæ interdum euentus comprobat. Musa Augusti castrum videt per quietem diripi, admonitus Augustus loco cessit, & vidit rem euentu comprobari. Vtroque genere vsos Iamidas in Elide constat. Nam πυρομαντείᾳ vsi sunt. Testatur enim Scholiastes Græcus moris ipsorum fuisse victimarum pelles in ignem conijcere, & hinc futura prædicere: quod ad primam artem spectat. Deinde ijdem ἐνθουσιαστικῶς insolito modo concitati, libero animi motu vaticinabantur: quod ad secundam speciem pertinet. Præterea duplex iste thesaurus referri potest ad duo tempora diuinationum. Est enim aut præsentis explicatio, aut futuri declaratio. Præsentia ergo rite declarare, & futuri notitiam certam habere, duo possunt dici thesauri μαντοσύνης. Denique diuinatio omnis aut consentit cum rei veritate, & sine fraude ἁπλῶς rem aperit, vt Ioseph Pharaoni declarat septem boues macilentas, & obesas: pistori & pincernæ somnia verè aperit. Aut dubia est, fallax, imò falsa in errorem ducens: qualia omnia ferme sunt Ethnicorum oracula, & vaticinia, exceptis Physicis. Hamilcar per quietem vidit se Syracusis certare, id quod fit, sed suo malo. Itaque thesaurus oraculorũ, alius

alius vera continet, alius falsa & erronea, cum quibus coniuncta sunt apertè impia, & dubia, sophistica, qualia omnia Apollinis, vel bona ex parte. Hæc rectè Aretius, à quo non piguit excerpere.

μαντοσυνᾶς, τόκα, & φωνὰν Dorica sunt pro comm. μαντοσύνης, τότε & φωνὴν. Vaticinabantur Iamidæ, vt author est Schol. vel coniectis in ignem pellibus victimarum. Vel vt affirmant alij, è conscissis victimarum pellibus: quarum scissuræ si forent rectæ, læta: sin obliquæ, tristia denuntiabant.

ψευδέων ἄγνωστον. Hoc est ἀληθῆ. Notandum vocabulum ἄγνωστος comm. passiuè exponi, *Ignotus*. Sed hîc actiuè sumitur pro ἀγνοῶν, *qui nescit, qui ignorat*: sic & ἀγνὼς Od. 9. Pyth. ἐκ ἀγνῶτα θηρῶν, *non ignaram ferarum*. Et Isthm. Od. 2. ἀγνῶτες κώμων δόμοι, *Domus ignaræ chorealium hymnorum*. Scholiastes annotat quosdam pro ψευδέων legere ὀρνέων.

Αλκαϊδᾶν. Dor. pro Ἀλκαϊδῶν: patronymicum ab auo Alcæo patre Amphitryonis, cuius filius putatus est Hercules: qui θρασυμάχανος vocatur, ab audacibus factis quæ molitus est. Dicitur comm. θρασυμήχανος. Cæterùm annotat Scholiastes quosdam velle Herculem priùs vocatum fuisse Alcæum: sed Herculem monitu Apollinei oraculi, mutato nomine, postea dictum.

πατρὸς θ' ἑορτάν. Hoc est ἑορτὴν συστήσῃ ὑπὸ πλείστων ἀνθρώπων συγκροτουμένην. Patrē hîc intelligit Iouem. Eius enim in honorem instituta sunt Olympia: & reuera fuit Herculis pater, quanuis Amphitryo esset Alcmenæ maritus. ἑορτὰν dixit Dor. pro ἑορτὴν. Et κτίσῃ quod propriè de ædificijs dicitur, hîc trāslatè sumit pro συστήσῃ vel ποιήσῃ. Et πλειστόμβροτος poëticum vocabulum ex πλεῖστος, & βροτὸς dicitur, πρὸς ἣν πλεῖστοι βροτοὶ συνέρχονται. Vel πρὸς ἣν πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἀθροίζονται *festum celebre, ad quod plurimi confluunt & conueniunt*: πολυάνθρωπος vno vocabulo.

τεθμόν. Hoc est θεσμὸν, seu νόμον τῶν Ολυμπιακῶν ἀγώνων μέγιστον. Postea ἐπ' ἀκροτάτῳ βωμῷ hoc est ὑψηλοτάτῳ: de qua ara prima dictum Oda, in hæc, πολυξενωτάτῳ παρὰ βωμῷ.

παράφρασις.

Quod cùm fecisset Iamus, ab eo tempore, celebre Iamidarum genus sequutæ sunt diuitiæ. Siquidem qui virtutem colunt, in viam honoribus, omnibúsque bonis apertam ingrediuntur. Cęterùm quod quisque facit, qualis quisque sit indicio certo declarat. Sed tamē rei bene gestæ reprehēsio ab inuidis proficiscitur, cùm in alios, tū in eos etiā quibus equos agitantibus, stadio duodecies in Pisa dextrè decurso, & victis

ἀντισρ. κώλ. ια.

ἐξ οὗ πολύκλειτον καθ' Ἑλ-
λανας γένος Ιαμιδᾶν
ὄλβος ἅμ' ἕσπετο. τιμῶντες δ' ἀρε-
τὰς
ἐς φανερὰν ὁδὸν ἔρχονται· τεκμαί-
ρει
χρῆμ' ἕκαστον. μῶμος δ' ἐξ
ἄλλων κρέμαται φθονεόντων,
τοῖς οἷς ποτε πρώτοις περὶ δωδέκα-
τον
δρόμον γ' ἐλαυνόντεσσιν αἰδοία ποτι-
στάξῃ χάρις εὐκλέα μορφάν.

μετάφρασις.

Ex quo tempore inclytum inter Græcos genus Iamidarum diuitiæ comitatæ sunt. Qui autem colunt virtutes in apertam viam veniunt. Indicat autem opus quemque. Vituperatio autem ex alijs pendet inuidentibus eis quibus aliquando primùm ad duodecimum cursum agitantibus e-

Olympijs, gratia veneranda quam præstat victoria, gloriosum vultum præbet: quemadmodum tibi euenit. Si autem Agesia, aui tui materni sub Cyllenes monte habitantes

εἰ δ' ἐτύμως ὑπὸ Κυλλάνας ὄρος
Αγησία μάτρωες ἄνδρες

quos, verenãda adstillat gratia gloriosam formam. Si autem verè sub Cyllenes monte, ô Agesia aui tui materni

ἐξ οὗ. Subaudi χρόνου. Docet autẽ Iamidas honoribus & diuitijs auctos fuisse ex sua illa πυρομαντίᾳ, & oraculorum interpretatione. Notum est ex bonis authoribus, delubra ista opulentissima fuisse reddita donarijs omnium gentium, præcipuè verò hoc Olympicum cui Iamidæ præfuerunt: vbi Iupiter stetit aureus, & eburneus magna statura.

Ελλανας & Ιαμιδᾶν. Dor. pro comm. Ελλήνας & Ιαμιδῶν. ὄλβος ἅμ' ἕσπετο phrasis poëtica pro πλοῦτος καὶ εὐδαιμονία ἅμ' ἠκολούθησε. Vox ἕσπετο deducitur à poëtico verbo ἕσπομαι pro ἕπομαι. & construitur cum accusatiuo Pindarica quadam licentia, quam obseruare satius est quàm imitari.

τιμῶντες δ'. Hoc est οἱ τιμῶντες τὰς ἀρετὰς εἰς ἐπίδοξον ὁδὸν βίου ἔρχονται. Sententia quæ non solùm ad Iamidas pertinere debet: sed in genere ad quosuis qui virtutem colunt. Nam cuiuis virtus præcipua est fœlicitatis causa: nam sola est quæ nobilem facit & diuitem. Vnde in Apologia Socratis Plato, οὐκ ἐκ χρημάτων ἡ ἀρετὴ γίγνεται, ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς τὰ χρήματα, καὶ τἆλλ' ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαντα, καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. In his gradationẽ obseruat Leonicerus, sic Diuitiarum & bonorum causa est virtus: Virtus cum diuitijs coniuncta præclarorum facinorũ: Præclara facinora inuidiã conflant. Sed primã sententiã ad Iamidas, ac proinde omnes virtutis studiosos refero. Hoc vero τεκμαίρει δὲ, cum sequentibus ad Agesiam, & alios qui ex præclarè gestis inuidiam patiuntur, vt ex paraphrasi clarius videbis.

τεκμαίρει χρῆμ' ἕκαστον. Hoc est ἑκάστου ἀνθρώπου ἡ πρᾶξις οἰκεία δεικνύει. Quod quisque facit, id qualis quisquè sit, indicat, & prodit. Sic Homerum poësis: sic Demosthenem oratio, qualis sit, certo indicio declarat. Et certè si οἷος ὁ τρόπος, τοιοῦτος ἐστὶ καὶ ὁ λόγος, qualis vir est, talis & est oratio, ita vt oratio hominis mores indicet, potiori ratione hoc facient actiones: siquidem ὁ λόγος εἴδωλον ἐστὶ τῶν ἔργων μόνον. Huc refer prouerbialem illam sententiam ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκω. & id genus alia.

μῶμος δ' ἐξ ἄλλων. Hoc est ὁ δὲ ψόγος ἀπὸ τῶν φθονούντων ἐπιφέρεται τοῖς τετυχηκόσι τῶν τιμῶν. Veri comites virtutis sunt diuitiæ & laus: sed per accidens eam etiam comitatur inuidia, πρὸς γὰρ τὸ λαμπρὸν ὁ φθόνος βιάζεται, i. *Inuidia enim ad splendidissima enititur.* Momus est reprehensio, & reprehensionis Deus apud poëtas.

τοῖς οἷς ποτε. Hoc est τοῖς οἷς ἄν ποτε κατὰ τὴν Ολυμπίαν περὶ τὸν δωδεκάκυκλον δρόμον ἀγωνισαμένοις καὶ νικήσασιν, ἡ ἐκ τιμῆς χάρις ἔνδοξον ὄψιν παρέχει. Quod autem referri potest ad quiduis aliud quod vir virtute præditus præclarè gessit, illud præsenti occasione declarat sumpto de victoria Olympica exemplo: qua qui potiuntur, non potitorum inuidiam & reprehensionem facilè experiuntur. Est autem μῶμος seu ψόγος τοῦ φθόνου ἐπίμομον. Et certè si sunt qui τὰ κα-

κῶς ῥηθέντα, ἢ πραχθέντα διὰ φθόνον οὐκ ἐπαινοῦσιν: sunt etiam qui per inuidiam ea calumniantur.

δωδέκατον δρόμον. Vide Od. 3. de hoc cursu: & ἐλαυνόντεσσιν sume poët. & Ion. pro ἐλαύνουσι participio datiui pluralis verbi ἐλαύνω quod sumptum simpliciter significat, *equum ago, & impello.*

ποτιστάζει. Hic ποτὶ. Dorica præpositio pro πρὸς. Item μορφὰν pro μορφὴν. Obiter autem dictum velim, Pindarum forsan habere rationem Agesiæ in quem exorta est inuidorum aliquorum vituperatio, quum strenuè peracto certamine victoriam reportauit. Quanquam & id ad quosuis alios victores queat referri, siquidem & γνωμολογία est vniuersalis.

πρῶτον. Puto non esse otiosum hoc vocabulum: sed authorem innuere velle, primam in his certaminibus victoriam inuidiæ magis esse obnoxiam: siquidem facilius est calumniari primum strenuitatis specimen: & probabilius est quod effutiunt calumniatores nondum explorata alicuius virtute, quàm rebus iam præclarè gestis probata.

εἰ δ' ἐτύμως. Laus à maternis Agesiæ maioribus. Est autem Cyllene mons Arcadiæ vbi Maia Mercurium peperit, vnde Virgil.

Nobis Mercurius pater est quem candida Maia
Cyllenes gelido conceptum in vertice fudit.

Hinc Mercurius dictus est Cyllenius Κυλλάνας. Dor. pro Κυλλήνης. Vbi habitarunt Agesiæ maiores à matre.

μάτρωες. Dor. pro μήτρωες. Quanuis autem sic propriè dicantur matris fratres, materni auunculi: interdum tamen sic maiores appellantur ratione matris: sed id paulò καταχρηστικώτερον. vt hoc loco. De qua voce vide Eusthatium.

παράφρασις.

pietatis studio, Mercuriũ Deorũ præconem, qui certamina gubernat & pręmiorum sortẽ regit, & viris insignẽ Arcadiã in qua pręcipuè se coli animaduertit, honorat, multis frugalibus sacrificijs crebrò donauerũt. Ille memor accepti à tuis maioribus honoris, tibi Agesia Sostrati fili, cũ Ioue patre grauiter tonante fœlicitatẽ perficit. Subit animũ cogitatio quæ me impellit, & attrahit mea sponte iam satis propensum, ad texendũ hymnum, ad lyræ argutæ musicã quæ me cotis instar exacuit, & ad pulchrifluos tibiæ flatus canendũ Stymphalica Metope Ladonis Arcadiæ fluuij filia, & Asopi fluminis Thebani coniux, ac proinde Thebes mater, auia mea est materna,

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ.

ναιετάοντες, ἐδώρησαν Θεῶν
κάρυκα λιταῖς θυσίαις
πολλὰ δὴ πολλαῖσιν Ερμᾶν εὐσεβέως,
ὃς ἀγῶνας ἔχει,
μοῖράν τ' ἀέθλων, Αρκαδίαν
τ' εὐάνορα τι-
μᾷ. κεῖνος ὦ παῖ Σωστράτου
σὺν βαρυγδούπῳ πατρὶ,
κραίνει σέθεν εὐτυχίαν.
δόξαν ἔχω τιν' ἐπὶ
γλώσσᾳ ἀκόνας λιγυρᾶς,
ἅ μ' ἐθέλοντα προσέλκει,
καλλιρόοισι πνοαῖς. ματρομάτωρ ἐμὰ Στυμφαλὶς εὐανθὴς Μετώπα,

μετάφρασις.

habitantes, donauerunt, Deorũ præconem supplicibus sacrificijs frequẽter multis Mercuriũ piè: qui certamina gubernat, sortẽque præmiorũ: Arcadiamq́ viris insignẽ honorat. Ille ô fili Sostrati, cum grauistrepo patre, perficit tuã fœlicitatem. Opinionem quandam habeo in lingua cotis acutæ, quæ me volentẽ attrahit pulchrifluos ad flatus. Auia mea materna Stymphalis florida Metope,

ἱδώρησαν. Hæc eſt maiorum matris Ageſiæ commendatio, à pietate in Mercurium: quem quatuor adiunctis laudat, quum Θεῶν κάρυκα vocat, & dicit eum ἀγῶνας ἔχειν, præterea μοῖραν ἀέθλων, tandem etiam τιμᾶν Ἀρκαδίαν. Nam præcipuè cultus eſt in Arcadia, quam incoluerunt materni aui Ageſiæ: circa palæſtras verſari creditus eſt, & Deorum præco & caduceator fuit. Vide de ipſo quæ refert Natal. Comes.

κάρυκα Dor. pro κήρυκα. λιταῖς adiectiuè hic ſumitur, vt interpretatur Triclinius λιτανευτικαῖς hoc eſt, *ſupplicibus*. Sed λιτὸς nuſquam hoc ſignificare videtur; a λιτανεύω vel λίτομαι, *ſupplico*. Sed paſſim vſurpatur pro *frugalis*, *tenuis*, *vilis*, cuius ſignificationis exempla pete a Lexicis. Quare λιταῖς θυσίαις forſan appellat, *tenues victimas*, quod probabile eſt: nam credidit antiquitas Deos non tam magnitudine ſacrificiorum litari, quàm animo prompto & candido ſacra facientis delectari: vnde monet Catonis diſtichum *Thure Deum placa, vitulum ſine creſcat aratro*. Item ſæpius ſacrificandum cenſuit, opimas autem victimas tā ſæpe offerre quis potuiſſet niſi opulentia inexhauſta quiſpiā inſtructus? Ideo Theophraſtus, χρὴ τοίνυν τὸν μέλλοντα θαυμασθήσεσθαι, περὶ τὸ θεῖον φιλοθύτην εἶναι, μὴ τῷ πολλὰ θύειν, ἀλλὰ τῷ πυκνὰ τιμᾶν τὸ θεῖον. τὸ μὲν γὰρ εὐπορίας, τὸ δὲ ὁσιότητος σημεῖον. *Oportet igitur, inquit, virum qui admiratione dignus haberi vult, ſacrificandi ſtudioſum eſſe, non quòd ſumptuosè, ſed quòd crebrò hunc honorem numini tribuat. Illud enim diuitiarum, hoc pietatis ſignum eſt.* Hoc ſtudio arſiſſe Ageſiæ maiores teſtatur author, quum ſæpe & multis ſacrificijs Mercurium honorarunt. πολλαῖς autem nihil obſtiterit quominus præcedens λιταῖς *frugalibus*, ſi lubet, exponamus. Nam multa ſacrificia dici poſſunt, quia ſæpius iterata, quanquam illa frugalia rectè dicas.

Ἑρμᾶν Dor. pro Ἑρμῆν. ὃς ἀγῶνας ἔχει. Quia, vt notat Scholiaſtes Θεὸς ἐστὶν ἐναγώνιος, vel quia præco, cùm in certaminibus ſit præco: vel quia luctæ fuit inuentor.

εὐάνορα Dor. pro εὐήνορα, à recto εὐήνωρ. quæ vox eſt Ion. & poët. hic ſumitur vice epitheti, & dicitur quaſi ἀνδρείους ἄνδρας ἔχουσα ſicuti & Ol. 10. hoc eſt, *quæ fortes viros habet*. Idem ſignificat εὔανδρος.

κεῖνος ὦ παῖ. Redit ad laudes Ageſiæ, quem Mercurio maiorum ipſius pietatis memori, commendatum fuiſſe tradit; item Ioui: penes quos cùm ſint hæc certamina, ijs fauentibus facilè conſequutus eſt victoriam.

βαρυγδούπῳ πατρὶ Streperum patrem ἀφιζρασικῶς Iouem appellat, à tonitru & fulmine, quæ quum mouet & torquet magno, fragore aërem implet. Significat autem βαρύγδουπος, βαρὺν δοῦπον ποιούμενος, vel βαρέως δουπῶν: cui Aeolicè inſeritur γ. à poëtis vſurpatur hæc vox: dicitur & ἐρίγδουπος.

δόξαν ἔχω. Hinc epilogi huius Odæ initium ducitur. Ac primùm ἀλληγορικῶς Lyrices & Muſices ſuæ præſtantiam modeſtè & verè laudat poëta: vt animaduertat Ageſias, ſe non vulgaribus, ſed præſtantibus encomijs auctum iri. Hanc ſententiam, meo iudicio non aliter explicandam, ſic rectè declarat Triclinius. Ἐπέρχεταί μοι ἔννοιά τις καὶ λόγος ἡδὺς περὶ σου, παρακινῶν με λέγειν τοῦτο πρὸς σε. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀκόνη ὀξύνει τὸ παραθηγόμενον. οὕτω καὶ ἐμὴ μουσική, ὥσπερ

ἀκόνα δ᾽ ἐπὶ πρὸς ἐμέ. *Subit animum cogitatio & sermo de te suauis, qui me permouet ad hoc tibi dicendum. Nam vt cos admotum ferrum acuit; sic & Musica mea, erga me est velut cos.* Nam, vt subdit, cùm ad musicam eius poëmata canerentur, meritò nunc subeuntem dicendi de Agesia voluntatem, suæ musices esse dicit.

γλώσσᾳ Dor. pro γλώσσῃ. Item ἀκόνας pro ἀκόνης. λιγυρὸς autem exponi etiam hîc potest *argutus, canorus.*

καλλιρόοισι πνοαῖς, *Ad pulchrè fluentes flatus*: hoc est *ad cantionem seu hymnum, tibia canendum*: Nam spiritus tibiæ cantum perficit. Nec ad lyram, seu citharam tantùm, sed ad tibiam quoque canebantur Pindari carmina vt monet Triclinius.

ματρομάτωρ ἐμά. Hîc subaudi ἐστὶ. Et Dor. sume ματρομάτωρ pro μητρομήτωρ, & ἐμὰ pro ἐμή. & Μετώπα. pro Μετώπη. Se autem describit poëta à patria per fictionem poëticam. Nam Metope filia fuit Ladonis, & vxor Asopi fluminis Thebani, & huius filia est Thebe. Et cùm Thebanus sit Pindarus Metopen auiam suam vocat, quasi Thebe Pindari patria, sit eius mater, & paterno genere Arcas propter Ladonem fluuium, qui pater Metopes fuit. Ad quem fluuium sita est Stymphalus.

παράφρασις.

quæ Thebam equorum agitatricem peperit, in qua iucundè vescor & viuo, carmine componens eximia encomia bellicosis viris. Cæterùm Ænea chori institutor hortare tuos socios, vt primùm quidem Iunonem quæ in Parthenio monte colitur, tecum celebrent: deinde rectè canendo notum faciant, nos vetus illud in stupidam ignorantiam probrum, scilicet Boëoticam suem, vera ratione effugere. Tu enim es huiusmodi, vt quemadmodum Lacones per scytalam arcana sua suis Imperatoribus misso fideli nuntio significabant: sic Musæ pulchricomæ, tibi tanquam bono chori magistro mysteria sua commiserint, ita vt sis vas & promus melodiæ carminum ex quibus valdè sonantibus gloria ad me redundat.

στροφὴ. ε. κῶλ. ια.

πλάξιππον ἃ Θήβαν ἔτικτεν, τᾶς ἐρατεινὸν ὕδωρ
πίομαι, ἀνδράσιν αἰχματαῖσι πλέκων
ποικίλον ὕμνον. ὄτρυνον νῦν ἑταίρους
Αἰνέα, πρῶτον μὲν Ἥραν παρθενίαν κελαδῆσαι·
γνῶναί τ᾽ ἔπειτ᾽ ἀρχαῖον ὄνειδος ἀλαθέσιν λόγοις εἰ φεύγομεν, Βοιωτίαν
ὗν. ἐσσὶ γὰρ ἄγγελος ὀρθὸς
ἠϋκόμων σκυτάλα μοισᾶν, γλυκὺς
κρατὴρ ἀγαφθέγκτων ἀοιδᾶν.

μετάφρασις.

agitatricem equorum quæ Thebam peperit, cuius amabilem aquam bibo, viris bellicosis nectens varium hymnum. Hortare nunc socios Aenea, primùm quidē Iunonē Partheniam vt celebrent; notúmque faciāt postea, antiquum probrū veris rationibus an effugim⁹, Bœotiam suem. Es enim nūtius rectus, pulchricomarū scytale musarum, dulcis crater valdè sonantium carminum.

πλάξιππον. Hoc est, ἃ Θήβαν ἱππικὴν ἔτεκε.. πλάξιππος. Dor. pro πλήξιππος Hoc est πλήττουσα τοὺς ἵππους: composita vox à πλήττω & ἵππος. ἃ. Dor. pro ἣ. Θήβαν. Dor. pro Θήβην. Patriam commendat à studio & vsu equorum: ac proinde bellicosam esse innuit. Nam qui equorum agitationi operam dant,

illi ad bella sese præparant. Vel etiam rationem habet equestrium certaminum, in quibus illi sese exercebant.

τᾶς ἐρατεινὸν. Hoc est, ἀφ' ἧς εὐπορίαν λόγων πείζομαι, συντιθεὶς ποικίλον ὕμνον ἀνδράσι πολεμισταῖς. Hic τᾶς. Doric. pro τῆς, articulus præpositiuus pro subiunctivo. πίομαι futuri est à verbo πίνω, quod hîc allegoricè significat, *Hauriam amabilem encomiorum materiam*, scilicet, tanquam aquam amabilem & suauem è perenni fonte. Aliter tamen, vt ex paraphrasi cognosces, exponendum puto.

αἰχματαῖσι. Datiuus Ion. & poët. pro αἰχμηταῖς, à recto singulari αἰχμητὴς. hoc est πολεμιστὴς, vox poëtica, ἀπὸ τῆς αἰχμῆς *à cuspide*. Fortè autem respicit ad Agesiam, eiúsque maiores bellicosos viros.

ὄτρυνον νῦν. Hoc est παρόρμησον νῦν Αἰνέα τοὺς συγχορευτὰς, πρῶτον μὲν ὑμνῆσαι τὴν Ἥραν τὴν ἐν Παρθενίῳ ὄρει τῆς Ἀρκαδίας τιμωμένην. Habes nunc apostrophen ad Aeneam χοροδιδάσκαλον, hoc est *chori institutorem*, quo publicè vtebatur Pindarus, vt sua poëmata doceret, cúmque alijs ea psalleret. Nam vt Scholiastes monet, ἰσχνόφωνος, tenui voce erat Pindarus, adeò vt non posset sua carmina pro dignitate recitare: cùm alij plerique poëtæ μεγαλόφωνοι choros ipsimet ducerent, & docerent.

ἑταίρους. Nimirũ τοὺς ἐν χορῷ, τοὺς συγχορευτάς. Neque enim vnus sed plures chorum constituebant. Iunonem Partheniam appellat à monte Parthenio Arcadiæ vbi colitur, quemadmodum & apud Argos. Hoc nomine culta fuit apud Platæenses.

γνῶναί τε. Hoc est γνώριμον ποιῆσαι, κατ' ἀληθῆ λόγον εἰ φεύγομεν τὴν Βοιωτίαν ὗν, τὴν ἀρχαίαν ἐπὶ τῇ ἀμουσίᾳ διαβολήν. Hic γνῶναι præter solitum visum sumitur pro γνωρίζειν, τὸ γνώριμον ποιεῖν. vt & γνώσομαι Od. 13. Ol. prima stropha.

Βοιωτίαν ὗν. Prouerbio dicebatur *Bœotica sus*, in stupidos & indoctos. Nam Hyantes fuère Bœotij quidam populi barbari, & stupidi, quos alij vocabulo corrupto pro Ὕαντας, vocabant ὗας. Vide Adag. Erasm. titulo *Stupidi*.

ἐσσὶ γὰρ. Hoc est εἶς κῆρυξ ἀληθὴς καλλιπλοκάμων μουσῶν. Et allegorica est sententia, qua alludit ad Laconum morem, qui nuntios suos cum scytala mittebant, suis Imperatoribus, & regibus seu Harmostis secretioria mandata significantes. Qua de re vide Gellium noctium Attic. l. 17. c. 9. Et Erasm. in Adag. titulo *Lætitia, Tristitia*. His continetur ingens Aeneæ chorodidascali præconium. Nam quum scytala Musarum appellatur, secretorum Musarũ cõscius dicitur, ac talis qualem Musę deligant, si cui mysteria sua indicare velint. Cæterùm vox ἐσσί. Dor. est pro εἶς vel εἶ. Et ἠΰκομος. Ion. & poët. pro εὔκομος. & σκυτάλα. Dor. pro comm. σκυτάλη. & μοισᾶν, duplici Dorismo pro μουσῶν.

γλυκὺς κρατήρ. Hoc est ἀγγεῖον γλυκὺ ἀοιδῶν ἀφ' ὧν μέγα κλέος. Dulce vas, per translationem dicitur, quòd ei commissæ, tanquam vasi liquor aliquis, cantionis egregiæ promus esset, vt eam sua arte dulci melodia proferret & decantaret. κρατὴρ & κρατήρ. crater, seu cratera τὸ ἀγγεῖον ἐν ᾧ κιρνᾶται ὁ οἶνος. vox deducta à κεράννυμι *misceo*. Non autem à κρατέω *capio, teneo*, vt malè docet Lonicerus.

ἀγαφθέγκτων. Vox poëtica & Pindarica ἀγάφθεγκτος *vallè sonans*: παρὰ τὸ ἄγαν

ἐπιφθέγγεσθαι *valdè ſonare* ἀοιδᾶν Dor.pro ἀοιδῶν.

παράφρασις.

Dic etiam tuis ſocijs, vt Syracuſarum paternæ patriæ, & Ortygię inſulæ mentionem faciant, vbi rectis conſilijs, iuſtóque ſceptro dominatur Hieron: ibique maturis ſegetibus flauam Cererem colit, eiúſque filiæ Proſerpinę albis equis ad Iouem in cœlum à matre reductæ, feſtum cebrare ſolet, & Iouem Ætnæum potentia prępollentem honorat. Is quem non modò Muſices peritum, ſed rebus etiam geſtis clarum, dulciſonæ citharę & cantiones cognoſcunt: ſiue quid ipſe canat: ſiue illis ipſe celebretur. Cuius fœlicitatem vtinam futurum tempus non interrumpat & obliteret, ſed beneuolo animo Ageſiæ encomium excipere velit,

ἀντιστρ. κῶλ. ια.

εἶπον δὲ μεμνᾶσθαι Συρακοσσᾶν τε, καὶ Ορτυγίας,
τὰν Ἱέρων καθαρῷ σκάπτῳ διέπων
ἄρτια μηδόμενος, φοινικόπεζαν
ἀμφέπει Δάματρα, λευκίππου τε θυγατρὸς ἑορτὰν,
καὶ Ζηνὸς Αἰτναίου κράτος. ἁδύλογοι
δέ μιν λύραι, μολπαί τε γινώσκοντι. μὴ
θραύσοι χρόνος ὄλβον ἐφέρπων.
σὺν δὲ φιλοφροσύναις εὐηράτοις
Ἁγησία δέξαιτο κῶμον,

μετάφρασις.

Dic etiam vt mentionem faciant Syracuſarum & Ortygiæ, quam Hieron puro ſceptro gubernans recta in animo verſans, rubripedem colit Cererem, & albos equos habentis filiæ feſtum, & Iouis Aetnæi imperium. Suauiloquæ autem ipſum lyræ, cantúſque cognoſcunt. Ne frangat tempus adueniens fœlicitatem eius: *ſed cum comitate amabili excipiat Ageſiæ hymnum,*

εἶπον. Præſcribit Aeneæ chorodidaſcalo quorum præcipuè mentionem facere debeat: ídque vt Hieronem regem σύγχρονον Ageſiæ commendet: cùm Ageſias fuerit Syracuſanus à patre Soſtrato. εἶπον eſt imperat. modi Aor. εἶπα. μεμνᾶσθαι infin. Dor. pro μεμνῆσθαι, & Συρακοσσᾶν, pro Συρακοσσῶν. Vult autem vt mentionem Syracuſarum faciat, quæ vrbs patris Ageſiæ fuit patria. Item Ortygiæ quæ fuit inſula ante Syracuſas ſub Hieronis ditione, cum quo Ageſias vixit.

τὰν. Dor. pro τὴν. attic. præpoſit. pro ſubiunct. Hîc Hieronem à iuſtitia & pietate commendat. Confer antiſtrophen primam Odæ primæ cum hoc loco. Dicit σκάπτῳ Dor.pro σκήπτρῳ. Αρτια μηδόμενος hoc eſt, δίκαια βουλευόμενος.

φοινικόπεζαν. Hoc eſt τιμᾷ καὶ θεραπεύει τὴν Δήμητρα τοὺς πόδας ἐρυθρὰν, ἢ ξανθήν. Itaque puniceis pedibus Cererem dicit: hoc eſt rubicundam vel flauam: vt 1. Geor. Virg.

At rubicunda Ceres medio ſucciditur æſtu.

idémque

Flaua Ceres æſtatis habet ſua tempore regna.

Componitur φοινικόπεζα, à φοινίκεος *puniceus*, & πέζα, ὁ πούς. Cæterùm dicit Hieronem venerari Cererem, quia ſegetum vbertate pollet Sicilia, vt 1. Oda docuimus. Veneratio autem iſta conſiſtere videtur in feſti eius celebratione, quod Demetria, Theſmophoria, & Eleuſinia Græci vocarunt.

Δάμαβα, Dor. pro Δήμητρα. A voce δᾶ quæ Doriensibus est γῆ & μήτηρ. *mater*, quasi *terra mater*. Sed Plato in Cratylo dici putat, quasi διδοῦσα μήτηρ *dans mater*.

λευκίππυ τε. Hoc est τῆς Περσεφόνης. quam λεύκιππον poëta appellat, quoniam in λευκοπώλῳ ἅρματι *curru albis equis instructo* à Cerere matre in cœlum ad Iouem est reducta, postquam eam à Plutone raptam reperit.

ἑορτάν. Dor. pro ἑορτήν. Hoc festum Proserpinæ Theogamia vocabant, *diuinas nuptias*, quòd à Plutone sit ducta. Item Anacalypteria, ab ἀνακαλύπτομαι *reuelor*: quia tertio die sponsa ex parentum ædibus educitur: eáque tum reuelatur, quæ antea domi clausa manserat.

καὶ Ζηνὸς Αἰτναίυ. Sic vocatur Iupiter à monte Aetna vbi cultum esse aiunt. ἀπὸ κοινῦ hîc repetas ἀμφέπει, hoc est θεραπεύει.

ἀδύλογοι. Dor. pro ἡδύλογοι & γνώσκοντι Dor. pro γνώσκουσι. Laus Hieronis vel quia Musices ipse fuit peritus, vnde dictum Antistr. pri. 1. Od. Ol. ἀγλαΐζεται δὲ καὶ μουσικᾶς ἐν ἀώτῳ. Vel quia lyræ, & carmina ipsum celebrant ob egregia facta, vt Triclinius & Scholiastes annotant.

μὴ θραύοι. Elegans comprecatio, qua digressiunculam istam concludit: vbi Deo primùm res Hieronis commendat: deinde Hieroni Agesiæ encomium: q.d. μὴ δὴ οὖν, ὦ Θεοὶ, ὁ μακρὸς χρόνος τὴν αὐτῦ εὐδαιμονίαν ἀφανίζοι. ἀλλ' εἴη τὸν Ἱέρωνα τὸ τῦ Αγησίυ ἐγκώμιον εὐθυμίᾳ ἐπεράσῳ δέξασθαι. Vides minorem maiori commendari, Hieronem videlicet Ioui, Agesiam Hieroni. Nam Hieron rex fuit Siciliæ, Agesias autem non regia stirpe oriundus, quanquam maiorum imaginibus clarus habebatur.

Αγησία genit. Dor. pro comm. Αγησίυ. De voce κῶμος vide in superioribus, vbi etiam sumitur pro voce ἐγκώμιον.

παράφρασις.

quod à materna domo, nimirum à Stymphalijs mœnibus transit ad paternam, Syracusas nimirum, relicta Stymphalo Arcadiæ pecorosa metropoli: vt patriam Agesiæ vtramque memorem. Quemadmodum autem vtile est duas anchoras habere ad firmãdam nauim aduersus tempestatem noctu ingruentem. Sic Agesiæ bonum fuerit duplicem patriam agnoscere, vt si fortè in hac malè se habeat, ad illam confugiat. At vtinam conterraneorum ipsius tum Arcadum, tum Syracusanorum res prosperet Deus. Cæ-

ἐπῳδ. κώλ. ιδ.

οἴκοθεν οἴκαδ' ἀπὸ Στυμφαλίων
τειχέων ποτινισσόμενον,
ματέρ' εὐμήλοιο λείποντ' Αρκαδίας.
ἀγαθαὶ δὲ πέλοντ' ἐν χειμερίᾳ νυκτὶ θοᾶς
ἐκ ναὸς ἀπεσκίμφθαι δύ' ἄγκυραι. Θεὸς
τῶν δ', ἐκείνων τε κλυτὰν
αἶσαν παρέχοι. φιλέων
δέσποτα ποντόμεδον,
εὐθὺν δὲ πλόον, καμάτων
ἐκτὸς ἐόντα δίδυ, χρυσαλακάτοιο πόσις Αμφιτεί-

μετάφρασις.

de domo in domum à Stymphaliis mœnibus venientem matrem pecorosæ relinquentem Arcadiæ. Vtiles autem sunt in tempestuosa nocte celeri ex naue dependere ad firmandum duæ anchoræ. Deus horum illorumq́ sortem illustrem prebeat. Tu autẽ maris domine, regnator amore prosequens rectam nauigationem, quæ sit extra ærumnas, da, co-

...terùm tu Neptune domine marísque rector, Amphitrites aureo colo insignis marite, tuum nepotem Agesiam amore dignatus in hoc vitæ curriculo sic dirigas, vt illud citra omnem ęrumnam conficiat. Quinetiam efficias vt magis magísque placeant iucundi mei hymni.

πας. ἐμῶν δ' ὕμνων ἄεξ' εὐτερπὲς ἄνθος.

... ma-lum aureā geren... ... rite Amphitrites. Meorum autem hymnorum auge iucundum florem.

οἴκοθεν. Hoc iungendum cum præcedentibus, & referenda constructio ad κῶμον cum ποτινισόμενον, quod est participium à verbo ποτινίσομαι ex præposit. ποτὶ. Doricè pro πρὸς & νίσομαι. & significat προσέρχομαι, *accedo, venio*. Per synecdochen etiam dicit ἀπὸ Στυμφαλίων τειχέων, pro ἀπὸ Στυμφάλου. Stymphalus autem est Arcadiæ ciuitas, & fons. De huius vrbis situ, conditione, & rebus memorabilibus vide Pausaniam in Arcadicis qui liber est octauus.

ματέρ', εὐμήλοιο. Matrem, intellige metropolin. Fuit Stymphalus Arcadicarum vrbium præstantissima. Ionicè dictum εὐμήλοιο pro εὐμήλου. Arcadiæ laus qualis Siciliæ prima Oda. Hæc ibi πολύμηλος, illa hîc εὔμηλος vocatur, hoc est, *pecorosa*. De voce μῆλον vide Antistroph. I. Od. I.

ἀγαθαὶ δὲ. Gnome est allegorica, qua significat conducibile esse Agesiæ duas anchoras, hoc est, geminam patriam habere, vt quemadmodum nauis fulta duabus anchoris, altera detracta tamen procellæ obsistit: sic qui duplici patria nititur, ab huius incommodis ad illius commoda se transfert. Potest autem hæc parœmia referri, vel ad duos amicos, vel ad quæcunque duo salubria sunt. Vide Erasm. Adag. tit. *Securitatis & rei tutæ*: vbi non solùm hæc authoris verba reperies, sed etiam illa exposita ἐπὶ δυοῖν ὁρμεῖ.

πελόντι. Dor. pro πέλουσι. à verbo poët. πέλω. *sum*. Notanda constructio nominis ἀγαθὸς cum infinitiuo, ἀγαθαὶ ἀπεσκίμφθαι: cuius exempla vide in lexicis. Significat ἀποσκίμπτομαι, τὸ στηρίζομαι, τὸ ἀπερείδομαι. Et deducitur à σκίμπους vt annotat Triclinius. Cæterùm hanc sententiam prosa sic efferas cum Scholiaste. ἔστι λυσιτελὲς καὶ συμφέρον ἐν χειμῶνι, καὶ νυκτὶ τὴν ναῦν δύο ἀγκύραις ἐπερείδεσθαι.

Θεὸς τῶνδ'. Odes conclusio qua Agesiæ ab vtraque patria Stymphalo, & Syracusis omnia læta, & fausta comprecatur. κλυτάν. Dor. pro κλυτήν.

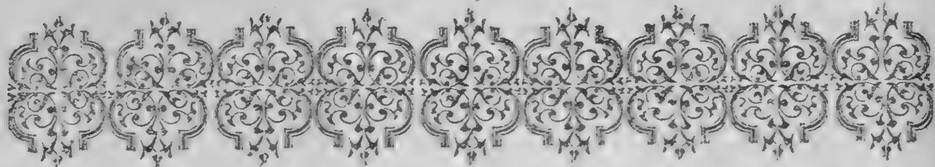
φιλέων. Neptunum compellat, quem ab adiunctis describit, ab imperio in mare, & ab Amphitrites coniugio. Ab eo duo poscit, vt Agesiæ fœlicem vitam exigere det: sibi autem à poëtica laudem consequi. ποντομέδων. Hoc est ὁ θαλάσσης ἄρχων epitheton poëticum quo significatur Neptunus.

εὐθὺν πλόον. Allegoricè petit ἀκύμαντον βίον. Comparatur autem vita humana nauigationi: vnde adhibita eius ratione scitè Palladas,

Πλοῦς σφαλερὸς τὸ ζῆν, χειμαζόμενοι γὰρ ἐν αὐτῷ,
Πολλάκι ναυηγῶν πταίομεν οἰκρότερα.

χρυσαλακάτοιο. Ionic. genit. pro του. Et χρυσαλάκατος. Dor. pro comm. poët. χρυσηλάκατος. Hoc est χρυσῆν ἠλακάτην ἔχουσα.

ἐμῶν. Hoc est αὔξανε τιμὴν τῶν ἐμῶν ἀοιδῶν, καὶ ἡδείας τοῖς δεχομένοις, καὶ τῶν ἄλλων κρείττονας ποίει.

ΔΙΑΓΟΡΑ ΡΟΔΙΩ, πύκτῃ.

ΕΙΔΟΣ. Ζ.

DIAGORAE RHOdio, pugili.

ODE. VII.

ARGVMENTVM.

Diagoram Rhodium laudat cùm à diuersis victorijs, tum præsertim à pugilatu quo victoriam in Olympijs reportauit. Præterea à patria Rhodo, à patre Demageto, à maioribus Rhodiorum, Tlepolemo præsertim, de quo multa per digreßionem narrat, & ad quem genus refert Diagoras. Tandem voto concludit pro salute Diagoræ, & dignitatis incremento.

παράφρασις.

Quemadmodum si socer diues phialam munifica manu sumptam, ex solido auro conflatam, partémque suarum opum præstantissimam, infuso generoso vino bullientem, iuueni genero prębibens, donet è sua domo domum illius ferendam, quò & gratos conuiuas exhilaret, & generum cum quo affinitatem contraxit, honoret: hoc facto in præsentia amicorum, efficit

στροφὴ. α. κῶλ. ια.

Φιάλαν ὡς εἴτις ἀ-
φνειᾶς ἀπὸ χειρὸς ἑλὼν,
ἔνδον ἀμπέλου καχλάζοι-
σαν δρόσῳ, δωρήσεται
νεανίᾳ γαμβρῷ προπί-
νων,
οἴκοθεν οἴκαδε, πάγ-
χρυσον κορυφὰν κτεάνων,
συμποσίου τε χάριν, κᾶδός τε
τιμά-
σαις ἑὸν ἐν δὲ φίλων.

μετάφρασις.

Phialam vt si quis à diuite manu sumptam intus rore vuæ bullientem donet, iuueni genero præbibens è domo in domum, totum aureum verticem poßeßionum, conuiuíque decus, affinitatemq́; honore prosequutus suam: amicisque præsentibus, fecit eum

vt beatus ille prędicetur qui cum adeò liberali socero necessitudine sit coniunctus:	παρεόντων, δηλέ μιν ζαλωτὸν ὁμόφρονος εὐνᾶς.	*prædicari beatum ob concordem thorum.*

siquidem concordiam, coniugalémque amicitiam arctiori vinculo sic connecti posse sperant.

Διαγόρα. Diagoræ Rhodio qui pugilatu vicit septuagesima nona Olympiade, hæc Oda inscribitur. Hactenus quidem qui Celete, quadrigis, vehiculo mulari victores euaserunt, encomio sunt decorati. Deinceps eos qui pugilatu, lucta, pentathlo, & id genus alijs certaminibus vicerunt, est laudaturus. Cæterùm, vt testatur Scholiastes, Diagoras fuit Damageti Rhodij filius, cuius simulachrũ in Olympia stetit, post Lysandri imaginem, cubitorum quatuor, digitorum quinque, dextram extendens manum, sinistram ad sese inflectens. Post eum stetit Damagetus, filiorum Diagoræ natu maximus, cui cum auo idem fuit nomen: quinquertio insignis, & ipse cubitorum quatuor: minor autem patre digitis quatuor. His astitit Dioreus frater pugil. Tertius post eum Acusilaus, sinistra tenens lorum pugilatorum, dextram verò quasi ad orationem extendens. Atque hi Diagoræ victoris filij, in columnis cum patre stetêre. Post hos filiarum eius filij duo victores: Euclon pugilatu vincens Andronam: ac post eum Pisirrhothius, & Lelegetes in Olympia vincentes, eodem die cum patre. Non longo pòst tempore fama est filiam Diagoræ Aristopatiram Olympiam venisse, & ab Hellanodicis petiisse vt ad spectaculum admitteretur. Et cùm dixissent lege cautum esse ne mulier gymnicum certamen spectaret, respondisse eis, sese reliquis mulieribus non esse similem: se quiddam habere cæteris excellentius: nempe se maiorum virtutibus illustrem esse, tum patris fratrúmque statuas commonstrasse. His victos Hellanodicas, legis soluta consuetudine, Aristopatiræ spectandi copiam fecisse. Sunt qui dicant Diagoram habitum esse Mercurij filium. Nam cùm mater eius in agrum aliquando esset egressa, fertur æstu inualescente secessisse in quendam Mercurij lucum, vbi ipsam conuenerit Mercurius: & inde Diagoram peperisse, qui primus ab Hercule tantus dicitur habitus. Alius fuit Diagoras impius de quo vide Aelian. Animal. l.6. c.40. & de Var. hist. lib. 2. c.31. & Cic. lib. 3. de Nat. Deor. & Volaterr. lib.15. Hic Diagoras noster Rhodius, authore Gellio. l. 3. c.15. quum se vnà cùm tribus filiis victoribus coronatum victorem Olympicum videret, præ gaudio animam efflauit.

Ροδίῳ. Rhodius à patria dicitur: & ab atheo illo distinguitur, qui fuit Milesius Philosophus, & poëta modicus: qui dictus est atheus, quòd putauit nullos esse Deos.

πύκτῃ. Explicatur genus victoriæ. Pugiles autem erant illi qui pugnis & cæstibus pugnabant. Vt liquet ex duobus Tullij locis. De clar. Orat. quum ait, *Pugiles inexercitati, etiamsi pugnos & plagas Olympiorum cupidè ferre possunt, solem tamen sæpe ferre non possunt*: & 2. Tuscul. *Pugiles cæstibus contusi ne ingemiscunt quidem.*

ἀείδω. Et fuit in pretio hymnus hic Olympicus vt refert Gorgon, vt literis au-

reis ſcriptus in Mineruæ templo fuerit conſecratus.

φιάλαν. Dor. pro comm. φιάλην. Dicta vox à πιεῖν ἅλις teſte Euſtat. μείζων γὰρ αὐτὴ ποτηρίου. Per ἀντιστοιχίαν dicitur φιάλη pro πιάλη. Et ab eodem definitur ſic, ἔκπωμα χαλκοῦν ἐκπέταλον, λεβητῶδες, δύο ἔχον ὦτα, δεχόμενον ψυχρὸν ὕδωρ. *Poculum æreum, expaßum inſtar lebetis vtrinque anſatum, ad capiendam aquam frigidam.* Sed ſæpius, vt hìc etiam, Phiala eſt poculum aureum, quo vinum offertur in celebribus feſtorum & nuptiarum conuiuijs. Solebat autem phiala eſſe in vſu ad magnifica munera, vt ex hoc loco ſat liquet, & patet ex Diogene Laërtio in Thalete, vbi relicta dicitur à Batycle phiala, vt ſapientiſſimo daretur.

ὡς εἴτις. Apparet ſyncriticum eſſe exordium. Sumitur à comparatione doni nuptialis: ac tale ſuum carmen eſſe dicit erga victorem, quale munus phialæ genero in conuiuio ſumptum à ſocero. Vide explicationem in paraphraſi.

ἀμπέλου δρόσῳ. h.e. τῷ οἴνῳ. περιφραστικῶς vinum dixit δρόσον ἀμπέλου *rorem vitis.* Sumpta metaphora à rore, hoc eſt, humore illo qui mane æſtiuo, ſereno cœlo gramina rigat. De quo vide Ariſtotelem lib. I. Meteor.

καχλάζοισαν. Dor. pro comm. καχλάζουσαν. hoc eſt ἔχουσαν ἔνδον ἀναπιδῶντα οἶνον τῇ ἑαυτοῦ φυσικῇ θέρμῃ. vt exponit Triclinius.

προπίνων. Dicit Scholiaſtes προπίνειν propriè eſſe cum diluto vino poculum dare. Vnde metaphoricè vſurpatur pro χαρίζεσθαι. vt apud Anacreontem. Ἀλλὰ πρόπινε ῥαδινοὺς ὦ φίλε μηρούς. pro χαρίζου. Et Demoſthenes dicit τοὺς προδιδόντας τὰς πατρίδας τοῖς ἐχθροῖς προπίνειν.

οἴκοθεν. Hoc eſt è domo ſoceri phialam dantis, οἴκαδε ad domum generi accipientis: vt gener à ſoceri domo ad ſuam donum illud ferat. Vide præcedente Oda οἴκοθεν οἴκαδε.

πάγχρυσον. Hoc eſt τὸ ἄκρον, ἤγουν κεφάλαιον ὅλον χρυσοῦν κτεάνων, ſeu κτημάτων. Sic donum extollit à materiæ præſtantia: nam aurum eſt metallorum omnium præſtantiſſimum. Ideo & appellat *culmen* ſeu *verticem*, hoc eſt *ſummum & eminentißimum bonorum*, ídque totum aureum: cùm pleræque phialæ duntaxat inaurentur, & ex argento conflentur. Vox κορυφὰν. Dor. pro comm. κορυφὴν. & κτεάνων poët. pró κτημάτων.

συμποσίου τε χάριν. Hoc eſt τῆς ἐν συμποσίῳ χάριν. nimirum vt animum ad beneficentiam propenſum coram teſtibus erga generum declaret, eóque ſpectaculo conuiuas exhilaret. Potes & συμποσίου χάριν interpretari τοὺς χαρίεντας συμπότας.

κᾶδος τε τιμάσαις Dor. pro comm. κῆδος τιμήσας. Scholiaſtes vocem κᾶδος exponit συγγένειαν: quæ vox propriè refertur ad eos qui ſunt eiuſdem generis, & ſignificat conſanguinitatem: Sed κῆδος propriè affinitatem, quum per nuptias duæ diuerſę cognationes neceſſitudinem contrahunt: ſic apud Euripid. κῆδος & κήδειαν συνάπτειν dicitur, *affinitatem contrahere*. Nec certè propriorum conſanguineorum rationem hìc habere videtur, ſed τοῦ γαμβροῦ vt & locum hunc intepretatur Triclinius, & poſt eum Aretius.

ἐν δὲ φίλων, Videtur illud ἐν per tmeſin poſitum, & referendum ad θῆκε. Euentus

autem ostenditur munificentiæ. Primùm quòd inde beatum prædicare possent eum qui socerum nactus esset munificum & liberalem : deinde facilè iudicarent hæc beneuolentiæ τεκμήρια soceri erga generum, arctiori concordiæ vinculo coniunctura coniugum animos.

ζαλωτὸν. Dor. pro comm. ζηλωτὸν. Hoc est μακαριστὸν : & ἑωᾶς Dor. pro comm. ἑωῆς.

παράφρασις.

Ita ego suaue carminum meorum nectar, quibus immortales reddo viros insignes, Musarum dono sponte ex mea mente fusum, cuius dulcis est fructus, mittens ijs qui ex Olympiorũ & Pythiorum victoria pręmium reportarunt, illos exhilaro, beóque meis laudibus. Siquidem beatus est ille qui famam bonam à poëtis consequitur. Ego autem nunc hunc, nunc illum respicio, cui carmen gratificer, quo cum blandisona etiam cithara, omnisonísq; tibijs decantato, vitam eius vegetem.

ἀντιστρ. κῶλ. ια.

καὶ ἐγὼ νέκταρ χυτὸν,
μοισᾶν δόσιν, ἀθλοφόροις
ἀνδράσιν πέμπων, γλυκὺν
καρ-
πὸν φρενός γ' ἱλάσκομαι,
Ολυμπίᾳ, πυθοῖ τε νικών-
τεσσιν. ὁ δ' ὄλβιος, ὃν
φᾶμαι κατέχοντ' ἀγαθαί.
ἄλλοτε δ' ἄλλον ἐποπτεύει χάρις
ζω-
θάλμιος, ἁδυμελεῖ
θ' ἅμα μὲν φόρμιγγι, παμ-
φώ-
νοισί τ' ἐν ἔντεσιν αὐλῶν.

μετάφρασις.

Sic & ego nectar fusum Musarum donum, præmium reportantibus viris mittens, dulcem fructũ animi mei, *exhilaro, apud Olympiam, Pythonémque victoribus. Beatus verò ille quem fama amplectitur bona. Aliàs autem alium respicit gratia floridam vitã præbens, blandisona vnà cum cithara, omnisonisq; in instrumentis tibiarum.*

καὶ ἐγὼ. Comparationis ἀπόδοσις, in qua est ἔλλειψις vocis οὕτω. Sic autem declaranda est, οὕτως ἐγὼ νέκταρ αὐτόχυτον, ὅπερ αἱ μοῦσαι διδόασιν, ὃ καὶ ἐκ τῆς ἐμαυτοῦ διανοίας ἐκαρπωσάμην, παρέχω τοῖς Ολυμπίᾳ καὶ Πυθοῖ νικηταῖς καὶ ἀθλοφόροις οὖσιν, ἵνα ἱλαροὺς αὐτοὺς ποιῶμαι.

νέκταρ. Intellige τὸ ποίημα, sic metaphoricè vocatum. Nam vt nectare immortalitatem fouebant Dij : sic Pindarus suo carmine perennem reddit victorum memoriam.

χυτὸν. Hoc est αὐτόχυτον & ἄκρατον vt Scholiastes vertit. Est & αὐτόματον quia quum mens furore poëtico incaluit, carmen sponte fluit.

μοισᾶν. Doricè. pro comm. genitiuo μουσῶν. Vocat autem μοισᾶν δόσιν, hymnum suum, quia Musarum afflatu credebant veteres poësim effundi : eásque causam efficientem censebant.

γλυκὺν καρπὸν. *Dulcem* metonymicè appellat, & *fructum* metaphoricè: sumpta translatione à plantis. Dulcis igitur mentis fructus, est, hymnus compositus in gratiam Olympionicæ Diagoræ.

ἱλάσκομαι hoc est ἱλαροὺς ποιῶ, seu τίθημι: alias significationes vide in lexicis. νικώντεσσιν. autem est Datiuus poët. & Ion. pro νικῶσι.

ὁ δ' ὄλβιος. Gnome qua commendat hoc ſuum encomium. Nam ſi fœlix ille eſt qui bene audit, hoc poëmati Pindarico acceptum ferre debet, quod poſteris Diagoræ famam celebrem reddit. Hoc nomine Alexander Magnus fœlicem prædicabat Achillem, qui præconem Homerum eſſet nactus. Similis ſententia eſt in fine 1. Pyth. εὖ δ' ἀκούειν δευτέρα μοῖρα.

ἀγαθαὶ φᾶμαι. Vſus eſt plurali numero pro ὃν ἀγαθὴ φήμη, τοῦτ' ἔστι, χρηστὴ δόξα κατέχει. Cæterùm κατέχοντι 3. perſ. plur. Dor. pro comm. κατέχουσι.

ἄλλοτε δ'. Hoc eſt, ἄλλοτε δ' ἄλλον ἐφιέπει τὸ ἐπαγωγὸν τῶν ὕμνων, τὸ θαλερᾶς ζωῆς παρέχον. Vide declaratam in paraphraſi ſententiam.

χάρις ζωθάλμιος. Laudatio ſui carminis, quod ab effectu ζωθάλμιον vocat: quia ſua gratia & lepore facit θάλλειν τὴν ζωὴν h.e. *florere vitam*, nimirum, dum honeſtiorem vitam, famámque æternam preſtat.

ἀδυμελεῖ. Dor. pro ἡδυμελεῖ. Et hęc ſunt carminis coniuncta, videlicet cithara, tibię, aliáque Muſices organa.

ἐν ἔντεσιν αὐλῶν. Periphraſticè ἔντεα αὐλῶν intellige τοὺς αὐλούς. Rectè autem ἔντεα dixit, authore Scholiaſte, quia ἐντὸς ἔχουσι τὴν φωνήν. Porrò παμφώνοις vocat tibias αὐλοὺς, vel pro ποικίλως φθεγγομένοις, vel pro πολυφθόγγοις, quia tibię cantus variatur, omnéſque ferè vocis ſonos refert ob ea foramina quibus eſt conſperſa.

παράφρασις.

Nunc autem cum vtroque, carminis nimirum viuifico encomio, & citharæ, tibiarúmque cantu, cum duce Diagora deſcendi, celebrans Rhodum inſulam marinam, Veneris filiam, Soliſque ſponſam: vt ingentem illum virum Diagorã, intrepidum pugnatorem, qui Olympia prope Alpheũ, & Pythia prope Caſtaliam coronatus eſt, in victoriæ pugilatu partæ remunerationem: & patrem eius Damagetum, qui iuſtitiam coluit, collaudem. Qui ambo cum Argiua multitudine inſulã illã Rhodum incolũt, tres vrbes, ſcilicet Lindum, Ialyſum, & Camirum continentem, & prope Embolum Aricandes Lycię vrbis templum ſitam.

ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.

καὶ νῦν ὑπ' ἀμφοτέρων
σὺν Διαγόρᾳ κατέβαν, τὰν ποντίαν
ὑμνέων παῖδ' Ἀφροδίτας
ἀελίοιό τε νύμφαν
Ῥόδον. εὐθυμάχαν,
ὄφρα πελώριον ἄνδρα παρ' Ἀλφειῷ στεφανωσάμενον
αἰνέσω, πυγμᾶς ἄποινα,
καὶ παρὰ Κασταλίᾳ,
πατέρα τε Δαμάγητον ἀδόντα δίκᾳ,
Ἀσίας εὐρυχόρου,
τρίπολιν νᾶσον πέλας
ἐμβόλῳ ναίοντας, Ἀργείᾳ σὺν αἰχμᾷ.

μετάφρασις.

Et nunc cum ambobus cum Diagora deſcendi, marinam laudans Veneris filiam, ſoliſq; ſponſam Rhodum: vt decantem in pugnã rectã tendendem, *ingentis proceritatis virum iuxta Alpheum coronatum, pugilatus ad præmium, & apud Caſtaliam, patrémque Damagetum qui placuit iuſtitiæ, Aſiæ ſpatioſæ inſulam trium vrbium habitãtes prope Embolum Argiua cum multitudine.*

καὶ νῦν σὺν ἀμφοτέρων. Transitio ad propositam Diagoræ laudationem: ad quā testatur se descendere. σὺν ἀμφοτέρων hoc est μετὰ cum, sicuti apud Homerum,

δαΐδων ὕπο λαμπομενάων

cum facibus ardentibus.

Refertur autem ἀμφοτέρων ad poësin, quam χάριν ζωθάλμιον appellauit, & ad Musicam, quæ lyra tibiísque peragebatur, ad quas carmina Pindari canebantur. Quanquam Leonicerus & Aretius Scholiasten & Triclinium sequuti referunt ad φόρμιγγα & αὐλοὺς: Eligat lector, quam lubebit sententiam.

σὺν Διαγόρᾳ. Hoc est Διαγόρου τοῦ νικητοῦ τὴν ὁδὸν ἡγουμένου. Nam viæ dux est, qui authori aniam præbere dicitur ad Rhodum descendendi. κατέβαν Doricè pro κατέβην. Aor. 2. verbi καταβαίνω *descendo.*

τὰν Dor. pro τὴν. & ἀφροδίτας. Dor. pro Ἀφροδίτης. & ἀελίοιο. Dor. & Ion. mutato η in α. & genitiuo Ion. & poët. terminato in οιο pro comm. ου. νύμφαν. Dor. prō comm. νύμφην.

ποντίαν ὑμνέων. Diagoræ patriam laudat, nimirum Rhodum, quam à parentibus describit. Sed parum certa est hæc genealogia. Asclepiades facit Rhodum Amphitrites & Solis filiam: Heraphilus Neptuni & Veneris: Epimenides Oceani. Noster author Veneris filiam, & Solis sponsam appellat. Dicit ποντίαν *marinam*, quòd in mari sit Insula. Solis sponsam, *hoc est* Apollinis. Nam Heroidem quandam huic Insulæ cognominem in ea Insula fertur Apollo compressisse. Vel habet rationem eius quod aiunt, nimirum nullum præterire diē quin Rhodus sole illustretur: eámque idcirco Solis sponsam vocare potest. Atque hanc luce solis facilè perfundi testatur Solinus, quum cap. 17. ait, *Nunquam ita cœlum nubilum est, vt in sole Rhodos non sit.* Veneris filiam vocat, inquit Schol. διὰ τὸ αἰθηρὸν καὶ χαριέστατον.

Ῥόδον. Rhodus Insula Lyciæ, cuius topographiam repete à Strab. l. 14. & Diodoro l. 6. c. 3. ab Homero Iliad. β. & de eadem vide Volaterr. l. 9. Sic dicta quòd ὀσμώδεσι ῥοδῶσιν, *odoriferis rosetis* abundet. Vel ab eius nominis Nympha, Veneris & Neptuni, vel Oceani filia.

εὐθυμάχαν. Dor. pro εὐθυμάχην. Est εὐθυμάχης poëtica vox, quæ fortem & strenuum bellatorem significat, ab εὐθὺς *rectà*, & μάχη *pugna*, quasi εἰς τὴν μάχην εὐθὺ ἐρχόμενος. Rectà enim ad prælium contendit vir fortis obuersa fronte, nec terga dat vnquam. Vel εὐθυμάχης. ab εὐθὺς significante *statim* dici potest, *qui ad pugnam properat.* Id autem tribuitur strenuo militi, vt Il. ν. Ἀρέσται δὲ τάχιστα μιγήμεναι ἐν δαῒ λυγρῇ. Hæc autem prima laus est Diagoræ: secunda est πελώριος, illa à fortitudine, hæc à corporis proceritate & mole: fuit enim quatuor cubitorum, & quinque digitorum statura.

παρ' Ἀλφειῷ hoc est *in Olympia* vbi victoriam adeptus est. καὶ παρὰ Κασταλίᾳ hoc est, *in Pythone*: nam ibi fons est Castalius. Sic Diagoram laudat ab Olympijs, & Pythijs, quibus deuictis coronam accepit.

πυγμᾶς Dor. pro πυγμῆς. Hoc refertur ad certamen Olympicum quo potitus est pugilem agens. Cuius victoriæ ἀμοιβὴν καὶ ἆθλον appellat ἄποινα. Quæ vox primaria, propriáque significatione est λύτρον *redemptionis premium.* Pecunia

quæ datur alicui, vt aliquem pœna liberemus, fit ex α. priuat. & ποινὴ pœna, quasi φοινὴ à φονὴ cædes mutato φ. in π. tenuem, & inserto ι. quasi sit ποινὴ, ἡ ὑπὲρ φόνου ζημία, φονή τις οὖσα. Sic Homerus ἀπερείσι' ἄποινα vocat τὰ ὑπὲρ ἀπολυτρώσεως φόνου περσταγμένα δῶρα. Deinde latiùs sumitur pro δῶρον, ἆθλον, ἀμοιβὴ, vt hoc loco hymnum suum appellat πυγμᾶς ἄποινα, hoc est ἀμοιβὴν τῆς πυγμῆς, *premium pugilatus*. Sic Pyth. Od. 2. ἄποιν' ἀρετᾶς ὕμνον. Isthm. 3. εὐκλεῶν ἔργων ἄποινα. & 8. Ισθμιάδος νίκας ἄποινα. & Nem. 7. μόχθων ἄποινα νέμεσθαι. Cæterùm αἰνέσω, πυγμᾶς ἄποινα, patitur ellipsin præpositionis εἰς, ante ἄποινα, vt sic interpreteris, *laudabo in pugilatus premium*.

πατέρα τε. Construendum cum αἰνέσω, ἀπὸ κοινοῦ repetito. Hoc est, *patrem etiam laudabo*. Petitur hæc laus patris à iustitiæ amore. Nam dicit Δαμάγητον ἁδόντα δίκα hoc est ἀρεστὸν τῇ δίκῃ γεγονότα, ac proinde ὅσιον, καὶ δίκαιον. Is enim iustitiæ placet & gratus est, qui iustus & æquus est.

Ἀσίας εὐρυχόρου. Asia spatiosa dicitur, ídque rectè: nam geographi maiorem Asiam dimidia orbis terrarum parte constare, & reliquas duas, Europam nimirum & Africam magnitudine superare tradunt. Sic autem locus hic est construendus & exponendus, τοὺς κατοικοῦντας Ῥόδον Ἀσίας εὐρυχώρου τρίπολιν νῆσον πλησίον τοῦ Ἐμβόλου. Cæterùm insula hæc inter Asiaticas insulas tertia numeratur. De qua vide Plin. l. 2. c. 62. εὐρυχόρου legendū per systolen pro εὐρυχώρου. Vt Epod. 3. Nem. Od. 10. εὐρυχόρου Σπάρτας.

τρίπολιν νᾶσον. Constat Rhodus Insula tribus vrbibus, Lindo, Ialyso, & Camiro, vnde Homerus

> Οἳ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διάτριχα κοσμηθέντες,
> Λίνδον, Ιηλυσόν τε, καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον.

Vrbibus hæc data nomina ἀπὸ τῶν τοῦ Ηλίου υἱωνῶν: vt refert Triclinius, & Schol. iíque à Cydippe sunt suscepti.

πέλας ἐμβόλῳ. Descriptio situs Rhodi. Rhodus è regione Lyciæ sita est, vt refert Schol. Iuxta Lyciam verò vrbs Aricanda: prope quam est templum vocatum priùs Embolum, ob loci situm, quòd instar acuti nauigij, (id ἔμβολον Græci dicunt) in mare promineret. Postea verò τριήρης eàdem de causa dici cœpit, hoc est *triremis*. Est autem Doricum ἐμβόλῳ pro ἐμβόλου. Nam in tertia simpl. declin. ου per omnes casus mutant in ω.

Ἀργείᾳ σὺν αἰχμᾷ. Hoc est δυνάμει, στρατιᾷ. Dicendo pro Ἀργείοις αἰχμηταῖς. Etenim respicere videtur ad Tlepolemum, qui cùm Licymnium auunculum interfecisset, fabricatis nauibus, contractáque iuuenum manu, patriam reliquit, & Rhodon se contulit, vbi trium eius vrbium regnum obtinuit. Oraculi autem monitu dicitur à Scholiaste ἀπῳκίσθαι τὸ Ἄργος, καὶ εἰς τὴν Ῥόδον ἐλθεῖν.

παράφρασις.	στροφὴ β. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
Volo igitur illis, nimirum Diagoræ, & Damageto, genus ab initio ad Tlepole-	ἐθελήσω τοῖσιν ἐξ ἀρχᾶς ἀπὸ Τλαπολέμου ξυνὸν ἀγγέλλων διορθῶ-	*Volam illis ab initio à Tlepolemo communem annūtians compo-* mum

mum referens, communem hunc sermonem tribuere Rhodijs omnibus, vt pote qui Tlepolemum patrem agnoscant, ac proinde præpotentis Herculis præpotens sunt progenies. Nam genus paternũ à Ioue Herculis patre profectum gloriantur : & maternum ab Astydamia Amyntoris filia deducunt. Cæterùm humanæ mentes innumeris erroribus implicatæ sunt, & obnoxiæ : ita vt nosse nemo nec comperire possit,

σαι λόγον, Ἡρακλέος εὐρυσθενεῖ γέννᾳ. τὸ μὲν γὰρ πατρόθεν ἐκ Διὸς εὔχονται. τὸ δ' Ἀμυντορίδαι ματρόθεν, Ἀστυδαμείας. ἀμφὶ δ' ἀνθρώπων φρασὶν ἀμπλακίαι ἀναρίθμητοι κρέμανται. τοῦτο δ' ἀμάχανον εὑρεῖν,

nere sermonem Herculis potenti stirpi. Nam à parte patris, ex Ioue gloriantur; à parte autem matris Astydameiæ sunt *Amyntoridæ. Circa autem hominum mentes errores innumeri pendent. Hoc autem impossibile reperire,*

ἐθελήσω. Digressio ad maiores Rhodiorum, qua docet vnde vtrumque genus, paternum scilicet, & maternũ deducant. Idque sequutus, vt refert Scholiastes, Achæum historicum, quantum ad maternum genus. Paternum igitur refert ad Herculẽ, qui fuit Tlepolemi pater: ex Tlepolemo autem Rhodij originẽ traxerunt. Maternũ ad Astydamiam Amyntoris filiam. Cuius genealogiam sic ordine texit historicus Achæus. Hyperochi filius fuit Eurypylus, Eurypyli Ormenus, cuius Pheres, cuius Amyntor, cuius Astydamia Tlepolemi mater. Amyntor autem suum quoque genus reducit ad Iouem. Verùm Homerus ex Astyochia Phylantis filia natum vult Herculi Tlepolemum 2. Iliad. vers. 657.

τοῖσιν Ion. & poët. pro τοῖς. Quod videtur referri ad Diagoram, eiúsque patrẽ Damagetum, quos inter cæteros Rhodios, ortũ ducere ostendit à Tlepolemo Herculis filio, ac proinde Iouis nepote. ἀρχᾶς Dor. pro comm. ἀρχῆς. Τλαπολέμου Dor. pro comm. Τληπολέμου: & γέννᾳ Dor. pro cóm. γέννῃ. Cæterùm obscura hęc periodus nec à Scholiaste, nec à Triclinio satis meo iudicio declarata, sic videtur illustranda, βούλομαι οὖν τούτοις Διαγόρᾳ, καὶ Δαμαγήτῳ, γένος ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ Τληπολέμου διηγούμενος, κοινὸν τῇ Ἡρακλέος εὐρυσθενεῖ γέννῃ, δηλαδὴ τοῖς Ῥοδίοις, ὡς καὶ Τληπολεμίδαις οὖσιν αὐτοῖς, ὀρθῶς ἀποδοῦναι λόγον. Pro τοῖσιν nonnulli non ineptè legunt τοίνυν.

πατρόθεν hoc est ἀπὸ vel πρὸς τοῦ πατρός. ματρόθεν. Dor. pro μητρόθεν. Hoc est ἀπὸ vel πρὸς τῆς μητρός. Et εὔχονται, hoc est καυχῶνται, αὐχοῦνται, vt Odyss. ξ. Ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχομαι.

ἀμφὶ δ'. Sententia qua Tlepolemi casum honestè excusare conatur : suo more etiam infortunia Heroum referens in laudes, quum ea vel sententijs molliat, vel alia ratione excuset. Porrò hæc gnome sumpta est à proprio hominis. Nam ex Sopatri sententia σύμφυτον τὸ ἁμαρτάνειν ἀνθρώποις *Congenitum est hominibus errare.* Et vt ait Rhianus

Ἦ ἄρα δὴ μάλα πάντες ἁμαρτίνοοι πελόμεσθα,
Ἄνθρωποι.
Omnes profectò erramus animis homines.

Vnde vulgo dicimus *Humanum est errare.* Hinc inferre vult, siquidem humanæ mentes, innumeris erroribus inuoluuntur, non mirum esse si quippiam à Tle-

polemo ſit admiſſum imprudentiùs.

τοῦτο δ'. Alia gnome, etiam ad Tlepolemi caſum referenda. Qua cæcitatem humanæ mentis oſtendit, cui impoſſibile eſt antè ſcire quæ in poſterũ fors futura ſit, an permanſura ſit eadem fœlicitas, & an idem ad extremum nobis vtile ſit futurum. Sic Tlepolemus ante errorem & cædem Licymnij fortunatus erat, & ex ea cæde vtilitatem ſe capturum ſperabat, attamen fuga ſalutem ſibi quærere coactus eſt, & in calamitate verſari. Verum hoc exilium quod ei tum fuit acerbum, viam ipſi muniuit & ſtrauit ad maiorem gloriam & fœlicitatẽ, quàm fuerat prior. Nam oraculi monitu Rhodum petijt, & in Rhodios regnum obtinuit. Ἀμάχανον Dor. pro. ἀμήχανον. Hoc eſt ἀδύνατον.

παράφρασις.

an fœlicitas qua quis in præſentia fruitur, ad vitæ finem vſque ſit permanſura. Etenim hic Tlepolemus qui coloniam olim in hanc Rhodi inſulæ terram deduxit, Licymnium Alcmenæ fratrem nothum duro oleæ baculo percuſſum, iratus interfecit Tirynthi, quum ex Mideæ matris ædibus exiret. Quo ex facinore cõperimus animi perturbationes cadere etiam in ſapientes viros, illóſque, vt tum Tlepolemus, in magnos errores ab ijs impelli. Hac autem cæde perpetrata cõſuluit oraculum Apollinis.

ἀντιστρ. κῶλ. ια.

ὅ,τι νῦν, καὶ ἐν τελευ-
τᾷ, φέρτατον ἀνδρὶ τυ-
χεῖν.
καὶ γὰρ Ἀλκμήνας κασί-
γνη-
τον νόθον σκάπτῳ θένων
σκληρᾶς ἐλαίας, ἔκταν' ἐν
Τί-
ρυνθι Λικύμνιον, ἐλ-
θόντ' ἐκ θαλάμων Μιδέας,
τᾶσδέ ποτε χθονὸς οἰκιστὴρ χολω-
θείς.
αἱ δὲ φρενῶν ταραχαὶ
παρέπλαγξαν καὶ σοφόν. μαν-
τεύσατο δ' εἰς θεὸν ἐλθών.

μετάφρασις.

quod nunc optimum eſt homini, & in fine conſequi. Etenim Alcmenæ fratrem nothũ baculo percutiens duræ oleæ interfecit apud Tiryntha Licymnium, reuerſum ex ædibus Mideæ, huius quondam terræ conditor iratus. Mentis autem perturbationes impellunt in errorem etiam ſapientem. Oraculum autem conſuluit, ad Deum cùm veniſſet.

ὅ,τι νῦν. Hæc duo prima cola cohærent cum vltimo ſuperioris ſtrophes, quæ ſic proſa declares, Ἀδύνατόν ἐστιν εἰδέναι, εἰ ὅπερ ἐπὶ τοῦ παρόντος κράτιστον συμβέβηκεν ἀνθρώπῳ, τοῦτο καὶ μέχρι τελευτῆς τεύξεται.

καὶ γὰρ. Facti narratio, qua oſtendit quo caſu impulſus Tlepolemus, inſulam Rhodũ petiuerit. Nimirum cùm occiſo Licymnio auunculo patriam fugeret. Huius autem cædis cauſam alij aliam dicunt. Triclinius dicit orto diſſidio inter vtrumque Tirynthi, Tlepolemum procul emiſſo fuſte oleagino Licymnium occidiſſe. Alios verò imprudentiæ necem hanc tribuere. Tlepolemus, inquit, bouem ferire volens, baculo eminus emiſſo aberrauit, & percuſſum Licymnium occidit. Prioris ſententiæ rationem ſequi videtur Pindarus ſi circunſtantias diſpiciamus. Etenim hunc ira percitũ id perpetraſſe dicit: vnde colligit Scholiaſtes eum ſponte, vel glorię, vel regni affectatione in Licymnium inſurrexiſſe. Deinde tempus notat facti: nempe cùm exiret è Mideæ domo Licy-

mius: vnde apparet à Tlepolemo quæsitam fuisse occasionem, & opportunitatem. Præterea notat instrumentum ad cædem perpetrandam aptum, scilicet fustem oleaginum durum, quem procul dubio consultò ferebat. Locus etiã indicatur Tiryns, quæ vrbs est in Argia. Vide huius historiæ narrationem in catalogo nauium Il.2. In quem locum scribens Eustathius, errore quodam id factum interpretatur. Quum videret, inquit, Tlepolemus senio confectum Licymnium, manu negligenter à famulo duci, fustem in famulum vibrauit, qui cùm plagam euitasset, percussus est senex, & inuito Tlepolemo trucidatus.

Ἀλκμήνας κασίγνητον νόθον. Quæritur quomodo Licymnius sit nothus Alcmenæ frater: quod sic soluit Scholiastes & cum eo Triclinius. Electryon Lysidicen Pelopis filiam habuit vxorem legitimam, ex eáque suscepit Alcmenam, sed Licymnium ex Midea pellice, muliere Phrygia.

σκάπτῳ Dor. pro σκήπτρῳ. & θένων pro τύπτων. σκῆπτρον etiam pro ῥάβδῳ, seu ῥοπάλῳ sumit. Pro θένω dicitur & θείνω. vide lexica.

ἐκ θαλάμων Μιδέας. Hoc est ἐξ οἰκίας Μιδέας τῆς αὐτοῦ μητρός. Est & Midea vrbs in Argia.

τᾶσδέ ποτε. Hoc est ταύτης. & Dor. τᾶσδε pro τῆσδε. Hoc autẽ est referendum ad Tlepolemum & ad Rhodum: nam oraculi monitu hanc in terram Tlepolemus coloniam deduxit, vbi cùm inter se dissidentes ciues reperisset, alteri parti sese adiunxit, ac tandem rex creatus est. Quò dignitatis euectus, Insulam, vt credibile est, multis modis ornauit.

αἱ δὲ φρενῶν. Continuæ orationi interseritur hæc gnome, qua excuset factum ira perpetratum. Deducitur autem argumentum à maiori hoc modo: *Sapientes interdum animi perturbatione, vt est ira, odium, & id genus, vincuntur. Non mirum ergo videri debet si Tlepolemus aliquid humana fragilitate est passus.* Vel etiam voluit innuere sapientem fuisse Tlepolemum, hoc modo. *Siquidem ira percitus Licymnium occidit Tlepolemus, videmus animi perturbationes etiam sapientem virum, qualis ille fuit, à recto rationis tramite dimouere.* Hoc significare voluerunt qui prouerbium hoc excogitarunt tritissimum ore vulgi, *Non est tam bonus, qui non cæspitet, equus.* Vel etiam innuit iram viris quoque sapientibus prudentiam demere: vnde Eurip. in Med. θυμὸς δὲ κρείσσων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων.

μαντεύσατο. Negligitur augmentum. Transit autem à facto ad consilium. Postquam enim interemit auunculum, volens nolens-ve, consulit Apollinem. Quare iam instituitur narratio eorum quæ cædem sequuta sunt.

παράφρασις. — ἐπῳδ. κῶλ. ιγ. — μετάφρασις.

Qui Deus aureis comis insignis, respondẽs ex odoratis templi adytis, ei significauit, vt relicto Argiuo solo, classe se conferret ad Rhodum insulam mari cin-

τῷ μὲν ὁ χρυσοκόμας
εὐώδεος ἐξ ἀδύτου, ναῶν
πλόον
εἶπε Λερναίας ἀπ' ἀκτᾶς
στέλλεν ἐς ἀμφιθάλασσον

Huic quidem auricomus ille Deus *odorato ex adyto, nauium cursum dixit Lernæo à littore vt deduceret*

ctam : vbi aliquando Iupiter magnus ille Deorum rex, aureo pluens imbre vrbem irrigauit: quum arte Vulcani, æreáque eius securi iussit grauidum sibi caput aperiri, ex quo ingenti cum clamore, qualis est bellantium, impetu prosiliens Minerua, cœlum, terrámque ad horrorem vsque perterrefecit.

νομόν. ἔνθά ποτε
βρέχε Θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας
χρυσαῖς νιφάδεσσι πόλιν,
ἀνίχ᾽ Αφαίστου τέχναισι
χαλκελάτῳ πελέκει
πατέρος Αθηναία κορυφὰν κατ᾽
ἄκραν
ἀνορούσαισ᾽ ἀλάλα-
ξεν ὑπερμάκει βοᾷ.
οὐρανὸς δ᾽ ἔφριξέ νιν καὶ γαῖα μά-
τηρ.

ad vtrinque mari cinctā regionē. Vbi quondam irrigauit Deorum ille rex magnus aureis niuibus vrbem, quando Vulcani arte ex ære ducta bipenni Minerua vertice ex supremo patris prosiliens, vociferata est ingenti clamore. Cœlum autem horruit ipsam, & terra parens.

τῷ μὲν. Est oraculi explicatio, quo monetur ab Apolline Tlepolemus vt relicto Argiuo solo, Rhodum versus nauiget. Hic articulus τῷ sumitur loco pronominis τούτῳ. Et ὁ χρυσοκόμας Dor. pro comm. χρυσοκόμης. *auricomus*, est Apollo, qui sic ab aureo capillo vocatur: *hoc est*, à radijs solaribus, qui colorem auri referunt. Etenim Apollo & Sol poëtis idem sunt.

εὐώδεος ἐξ ἀδύτου. Ex adytis & penetralibus templi Deus & sacerdotes responsa dabant. Vnde Herodot. l. 1. λέγεται φωνὴν ἐκ τοῦ ἀδύτου χρέειν. Et Virg. Aen. 2.

Isque adytis hæc tristia dicta reportat.

Ducitur τὸ ἄδυτον ex α priuat. & δυώω. *subeo*, Nam erat locus templi secretior, ad quem nulli nisi sacerdoti patebat aditus. εὐώδης dicitur ἀπὸ τῶν θυμιαμάτων, quibus bene olebat.

ναῶν πλόον. Hoc est, ἔχρησεν αὐτῷ διὰ πλοίων ὁρμᾶν ἀπ᾽ Ἄργους εἰς τὴν χώραν τῆς νήσου τῶν Ροδίων. Hic Lernæum littus ipsum Argos significat, vel à fonte Lerna, vel à luco eius nominis, in quo hydra fertur delituisse: vel etiam ab vrbe. στέλλεν. Dor. pro comm. στέλλειν vt 1. Od. χαρίεν pro χαρίειν. alij pro στέλλεν legunt εὐθῦναι.

ἐς ἀμφιθάλασσον νομὸν, hoc est εἰς τὸν τόπον ὑπὸ τῆς θαλάσσης περιλαμβανόμενον. Vno vocabulo, εἰς τὴν Ρόδον. Cæterùm νομὸς hic sumitur pro τόπος seu χώρα. cuius exempla vide in Lexicis.

ἔνθά ποτε. Hoc est ὅπου ποτὲ ὁ Ζεὺς ἔβρεξε τὴν πόλιν χρυσὸν ὕων. Locum non solùm à situ, sed ab alijs etiam notis designat, nempe à notissima fabula, quæ ferebat Iouem aurea pluuia Rhodum irrigasse. Vnde Homer. 2 Il.

Καί σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων.

Vbi aññotat Eustath. Rhodios Mineruæ è Iouis cerebro natæ primos omnium sacra fecisse. Ideóque Iouem aurea nube supra Rhodum insulam extensa aurum pluisse.

βρέχε. Neglecto augmento pro ἔβρεχε 3. pers. imperf. quod pro Aoristo sumitur. Θεῶν βασιλεὺς Periphrasis Iouis, ὃς Θεοῖς καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει, vt canit Homer⁹. νιφάδεσσι. Ion & poët. pro νιφάσι. Niues appellat, quod alij in hac fabula pluuiã. Idque fortè cõsulto facit, quia materiã solidã melius repræsentare vidētur Niues.

ἁνίκ'. Dor. pro ἡνίκα. & Ἁφαίστου. Dor. pro Ἡφαίστου. Fabulam aureæ plûuiæ, alia fabula illustrat, dum notare vult tempus quo Rhodijs aurum pluit: vnde & Claudianus poëta.

Auratos Rhodijs imbres nascente Minerua
Induxiße Iouem perhibent.

Quæ de Minerua fabulantur vide apud Lucianum, Natal. Comit. aliósque Mythologos. & Strab. l. 14.

χαλκελάτῳ. hoc est ἐκ τοῦ χαλκοῦ ἐληλαμένῃ *ex ære ducto facta*, hoc est *ærea*. Dicit Vulcanum Ioui Mineruam è cerebro parienti fuisse obstetricatam, ídque multorum ex sententia: qua de re apud Lucianum festiuus extat dialogus. Alij hoc opus Palamaoni, alij Mercurio, alij Prometheo tribuunt, vt ait Scholiastes.

Ἀθαναία. Dor pro Ἀθηναία. Homero dicitur Ion. Ἀθηναίη. & abiecto ι. factáque crasi Ἀθηνᾶ communiter.

κορυφάν: Dor. pro κορυφήν. Hinc autem quod dicitur è Iouis cerebro nata, Plutarchus eam κορυφαγενῆ vocauit. ἀνορούσασα hoc est ἀνορμήσασα. à verbo poët. ἀνορούω. vide in Lexicis.

ἀλάλαξεν. Hoc est πολεμικὸν ἐβόησεν. vt interpretatur Triclinius. Nam verbum ἀλαλάζω deducitur ab ἄλαλα quod bellantes exclamant: vnde ἀλαλαγὴ *clamor bellicus hostium concurrentium.*

ὑπερμάκει βοᾷ. Dor pro comm. ὑπερμήκει βοῇ. Hoc autem clamore quem per ἀλαλάζειν, τοῦτ' ἐστιν, ἀναβοᾶν, denotat, innuere voluit poëta bellicosam fuisse Deam Palladem Mineruam.

οὐρανὸς δ'. Hyperbole, qua magnitudinem clamoris exaggerat. ἔφριξε. hoc est ἐφοβήθη. & γαῖα μάτηρ. Nimirum rerum omnium parens terra: quam & Deorum matrem finxerunt poëtæ, & Opem appellauêre, item Rheam.

παράφρασις.

Tunc autem quum Iupiter erat pariturus, Deus ille Hyperionis filius Sol, qui suo lumine homines illustrat, Rhodijs dilectis filijs mandauit, rem illam, scilicet Mineruę natiuitatem, diligenter obseruarent, vt Deæ primi aram conderent: & sacra facerent, quibus animum patris & puellæ armipotentis exhilararent: cùm futurum esset, vt qui hoc primi fecissent, habitaturam apud se Deam retinerent.

στροφὴ. γ. κῶλ. ια.

τότε καὶ φαυσίμβροτος
δαίμων Ὑπεριονίδας
μέλλον ἔντειλεν φυλάξασθαι χρέος παισὶν φίλοις,
ὡς ἂν θεᾷ πρῶτοι κτίσαιεν
βωμὸν ἐναργέα, καὶ
σεμνὰν θυσίαν θέμενοι
πατρί τε θυμὸν ἰάναιεν, κόρᾳ τ' ἐγχειβρόμῳ· ἐν δ' ἀρετὰν
ἔβαλεν, καὶ χάρματ' ἀνθρώποισι Προμαθέως αἰδώς.

μετάφρασις.

Tunc & illuminator mortaliũ Deus hyperionides, futuram mãdauit obseruare necessitatẽ filijs charis, vt Deæ primi conderent aram conspicuam, & venerãdo facto sacrificio, patríq; animũ oblectarẽt, puellæq; hasta frementi. Virtutem autem iniecit, & gaudia hominibus, venerandus Prometheus.

Verùm vt venerandus Prometheus, consilijs quidem virtutem & lætitiam animo immittis humano:

τότε. Præcognito Iouis partu Sol siue Apollo iubet Rhodios dilectos filios vt primi aram struant, & sacra faciant Mineruæ: quia futurum erat vt à quibus Minerua iusto sacrificio culta esset, ibi habitaret. Rhodij autem aram quidem extruxêre, sed ignem non attulêre. Ideò cum ignem attulissent Athenienses, apud illos habitare voluit. τότε. Nimirum ἡνίκα ὁ Ζεὺς ἔμελλεν τίκτειν.

φαυσίμβροτος. Epitheton Solis à φαῦσις h.e. φῶς *lux*, & βροτὸς *mortalis*. q.d. φαῦσιν φέρων τοῖς βροτοῖς. Vox φαῦσις deducitur à φαύω Aeolico inserto υ. pro φάω. τὸ φαίνω. hoc est λάμπω. Apud Homer. Hesiod. φαεσίμβροτος idem dicitur.

Ὑπεριονίδας. Dor. pro comm. Ὑπεριονίδης. Patronymicum nomen ab Ὑπερίων: de quo vide Theogon. Hesiodi. Fabulæ locum dedit, quod Hyperion quidam insignis Mathematicus, Solis & Lunæ, aliorúmque syderum motus diligenter obseruauit, & præcepta suis de ijs reliquit: vnde Solis pater est dictus, & Sol ab eo Ὑπεριονίδης, ἀπὸ τοῦ ὑπὲρ ἰέναι.

μέλλον χρέος. Hoc est μέλλον πρᾶγμα, *rem futuram*, vt exponit Scholiastes. Nimirum τῆς Ἀθηνᾶς τὴν γένεσιν: & vt Triclinius πρᾶγμα ἐξ ἀνάγκης γινόμενον, ἤγουν γέννησιν τῆς Ἀθηνᾶς. Vel vt idem dicit τὸ μέλλον χρέος διὰ τοῦτο λέγει, διότι ἀναγκαίως ἔμελλεν ἐκεῖ τὴν Θεὸν οἰκήσειν, ἐν οἷς ἂν πρώτοις θυσία γένηται. Hoc est *futuram necessitatem ob id dicit, quod erat necessariò futurum, vt apud eos habitaret Dea à quibus primùm facta essent sacra.*

παισὶν φίλοις. Dicit Scholiastes hos esse Ochimum & Cercaphum. In genere Rhodios intellige.

ὡς ἂν Θεᾷ. Iubet vt primi Mineruæ sacra faciant, ob causas iam dictas. Sed cùm Rhodij arcem conscendissent ignis obliti, contigit vt Athenienses primi sacrificarint: apud quos quondam habitauit Dea. Nihilominus honorauit Rhodios, qui ob id sine igne sua sacra peragunt: & quibus Iupiter animum quem ostenderant boni consulens, aureum imbrem effudit, nimirum diuitias immisit.

βωμὸν ἐναργέα. Hoc est περιφανῆ, καὶ τῇ κατασκευῇ πολυτελῆ τυγχάνοντα. σεμνάν. Dor. pro comm. σεμνήν. De verbo ἰαίνω dixi antea.

κόρα τ' ἐγχειβρέμῳ. Periphrasis Palladis, quam appellat hasta frementem, quia simul atque in lucem venit, armata quatiebat hastam. Vox ἐγχειβρέμος componitur ex ἔγχος *hasta*, & βρέμω *fremo*. Dici potest *armipotens*, & *armisona*, idque perpetuo epitheto. Nam vt Iliad. ε. legimus, πολεμήϊα ἔργα non Veneri, sed ταῦτα δ' Ἄρηϊ θοῷ καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει.

ἐν δ' ἀρετάν. Per tmesin pro ἐνέβαλεν. & ἀρετάν. Dor. pro ἀρετήν. Hoc est ἐπέβαλε δ' ἀρετὴν καὶ ἡδονὴν τοῖς ἀνθρώποις ἡ περὶ πράγματα πρόγνωσις. Porrò est gnome per antithesin qua prudentiam & obliuionem in iisdem Rhodijs opponit, sub notissimo Promethei nomine, etiam subintellecto Epimetheo. In hoc prudentes fuêre Rhodij, ac proinde Promethei, quòd præmoniti se accinxerunt ad sacra facienda Mineruæ: sed rursus in eo obliuiosi ac proinde Epimethei, post factum sapientes, quòd arcem conscenderunt non allato igni: adeò vt ab Atheniensibus fuerint occupati. Hoc etiam declarabit paraphrasis.

Πραμαθέως αἰδώς. Dor. pro Προμηθέως. & hæc phrasis est qualis illa βίη Πριάμοιο, seu Ηρακλέος. vel aliorum id genus. & dicitur pro αἰδοῖος vel αἰδέσιμος προμηθεύς.

παράφρασις.

sed interdum accedit obliuionis improuisa nebula, quæ mentes hominum à recta rei gerendæ ratione auocat. Sic huius quidem rei præscientia, animos illorum studio Deæ lætos reddidit: sed obliuio effecit vt aliquid ad rem gerendam necessarium deesset. Etenim Rhodij, quum in arcem ascenderunt, sacra in templo ibi extructo facturi, ignem non habuerunt. Quo quanuis caruerunt in peragenda re sacra: nihilominus Iupiter & Minerua studium boni consulentes, ille adducta nube flaua, aureum imbrem effudit: hæc verò Dea cæsiis oculis artem omnem ipsis præbuit, & statuariam in primis:

ἀντιστροφὴ κώλ. ια.

ἐπὶ μὰν βαίνει τι καὶ
λάθας ἀτέκμαρτον νέφος,
καὶ παρέλκει πραγμάτων ὀρ-
θὰν ὁδὸν γ' ἔξω φρενῶν.
καί τοι γὰρ αἰθοίσας ἔχοντες
σπέρμ' ἀνέβαν φλογὸς οὔ.
τεῦξαν δ' ἀπύροις ἱεροῖς,
ἄλσος ἐν ἀκροπόλει, κείνοισι μὲν ξαν-
θὰν ἀγαγὼν νεφέλαν,
πολὺν ὗσε χρυσόν· αὐτὰ
δέ σφιν ὤπασε τέχναν

μετάφρασις.

sed superuenit quædam & obliuionis improuisa nubes, & auertit rerum rectam viam extra mentem. Etenim Rhodij *ascenderunt quanuis non habentes ardentis semen ignis. Verùm dum instruunt sacrificiis igni carentibus aram in arce: illis quidem flauam adducens nebulam multum pluit aurum. Ipsa autem ipsis præbuit vt in arte*

ἐπὶ μὰν βαίνει. Per tmesin pro ἐπιβαίνει. λάθας Dor. pro comm. λήθης. ἀτέκμαρτον hoc est ἀπροσδόκητον. q. d. ἀλλ' ἐνίοτε καὶ τοῖς προμήθειαν λαβοῦσι, λήθης ἐπιβαίνει νέφος ἀπροσδόκητον. Quod de Rhodijs intelligendum, qui à sole quidem præmoniti, vt Mineruæ sacra facerent, simul atque nata esset, id quidem meminerunt, sed, quod erat potissimum, ignis obliti sunt: sine quo, quanuis alioqui necessario, suo sacra peregerunt.

παρέλκει. Hoc est, *auellit*, vt apud Plutarch. in Themist. παρέλκειν ἀκόντισμα, *auellere telum*, legimus. Translatum igitur ab ijs quæ alicunde auelluntur. ὀρθὰν Dor. pro ὀρθὴν. & ὁδὸν pro μέθοδον.

αἰθοίσας. genit. fœm. Dor. pro comm. αἰθούσης, hoc est καυστικῆς. Est autem participij verbi αἴθω. ἀνέβαν. 3. pers. plur. Aor. 2. ἀνέβην. effertur poët. 3. pers. pro com. ἀνέβησαν. σπέρμα φλογὸς periphrasis ignis, vt apud Homerum σπέρμα φλογὸς σώζων. Hìc οὔ vltimo loco ponitur, quod est construendum sic primum, οὐκ ἔχοντες σπέρμα φλογός.

τεῦξαν. Neglecto augmento pro ἔτευξαν. Aor. 1. ἔτευξα verbi τεύχω. hoc est, κατεσκεύασαν ἐν τῇ ἀκροπόλει ναὸν σὺν θυσίαις ἀπύροις.

κείνοισι μὲν. Iupiter accepta Rhodiorum pia voluntate, remuneratione illos dignatur: & quia est δωτὴρ ἐάων, imbrem aureum ipsis pluit, hoc est, opes immittit. Præterea Pallas Minerua idem erga se studium boni consulens eis artes, ac in primis Statuariam communicauit. Hìc κείνοισι poët. pro ἐκείνοις, & ξανθὰν νεφέλαν. Dor. pro ξανθὴν νεφέλην. & ἀγαγὼν Part. Aor. 2. ἤγαγον per reduplicationem Atticam pro ἦγον, quæ & in modis obseruatur. Item αὐτὰ. Dor. pro αὐτή. Nimirum Minerua, & τέχναν. Dor. pro τέχνην.

παράφρασις.

in qua manibus industriis optimè exercenda sic excelluerunt, vt mortales omnes superarint. Eorum autem artificum præstantia cernebatur in operibus eximijs, quæ passim in compitis vrbis extabant, tam scitè elaborata, vt viuis & gradientibus similia viderentur. Atque hinc Rhodijs obtigit ingens gloria: quibus ad hanc artem natura bene comparatis, accessit institutionis à Minerua acceptæ complementum. Et certè perfectiora edit opera, quisquis ingenij dexteritatem arte expoliuit. Siquidem qui preceptis ingenium excoluit, maiorē solertiam doli expertem adipiscitur. Cæterùm veteres poëtarum fabulæ ferūt, Rhodum insulam, quum Iupiter, aliíque Dij terram partiebantur, nondum in mari alto manifestam extitisse: sed in salsas profunditates immersam latuisse.

ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.

πᾶσαν ἐπιχθονίων
γλαυκῶπις, ἀριστοπόνοις χερσὶ
κρατεῖν,
ἔργα δὲ ζωοῖσιν ἑρπόν-
τεσσί θ' ὁμοῖα κέλευθοι
φέρεν. ἦν δὲ κλέος
βαθύ. δαέντι δὲ καὶ σοφία
μείζων ἄδολος τελέθει.
φαντὶ δ' ἀνθρώπων παλαιαὶ
ῥήσιες, οὔπω ὅτε
χθόνα δατέοντο Ζεὺς τε, καὶ
ἀθάνατοι
φανερὰν ἐν πελάγει
Ῥόδον ἔμμεν ποντίῳ·
ἁλμυροῖς δ' ἐν βένθεσιν νᾶσον
κεκρύφθαι.

μετάφρασις.

omni terrestres homines, *cæsiis oculis Dea, manibus optimè laborantibus superarent. Opera autem mortalibus gradientibus similia via* vrbis *ferebant. Erat autem gloria ingens. Edocto autem & sapientia maior expers doli est. Narrant autem hominum prisci sermones nondum quando terram partiebatur Iupiter & immortales, manifestam in profundo maris Rhodum fuiße, sed salsis in profunditatibus insulam occultatam fuiße.*

πᾶσαν. Minerua, hoc est φρόνησις, Ingenium ipsis hoc dedit, vt in omni arte superarent alios homines qui in terris degunt: præsertim verò laudat ipsos à Statuaria.

ἀριστοπόνοις. Hoc est ἄριστα ἔργα διαπονέοντας. Est etiam epitheton apis apud Phocylidem.

ἔργα δὲ. Exponit quomodo manus Rhodiorum ita fuerint industriæ. Nimirum quia in Statuaria sic excelluêre vt imagines quasi viuæ apparerent. Dicit autem Scholiastes, Rhodios huius artis fuisse inuentores: & Aristarchum affirmare, Pindarum hæc à Dædalo ad Rhodios artifices transferre, qui talia fingebant opera. Polemonem etiam referre, apud Chios quidem vinctum fuisse Bacchum: & apud Erythręos Dianæ simulachrum: vnde fama increbruit, statuas non stare in loco, sed sæpius ambulare.

ζωοῖσιν. Dat. plur. poët. pro ζωοῖς, ἑρπόντεσσιν. Dat. Ion. & poët. pro ἕρπουσι à partic. ἕρπων, verbi ἕρπω. κέλευθοι, hoc est ἄμφοδα, *compita*, in quibus positæ erant statuæ multæ. Dicit Plin. c.7. l.34. suis temporibus tria signorum millia Rhodi fuisse.

κλέος βαθὺ, hoc est μέγα. Inter cæteros Rhodiorum artifices Protogenes fuit celeberrimus, ob quem Rhodum Demetrius non incendit, ita vt

dum

dum eius picturæ parceret, eum victoriæ fugerit occasio. author Plin. l. 34.c.10. Nuncupantur inter eximios sculptores, Agesander, Polydorus, & Athenodorus Rhodij.

δαέντι. Rectè etiam in genitiuo diceretur δαέντος à δαεὶς partic. Aor. 2. ἐδάην verbi δάω. Hæc autem gnome sic declaranda, τῷ δὲ μαθόντι εὐφυεῖ ὑπάρχει σοφία μείζων καὶ ἁπλῆ. Sic Rhodij natura ad Statuariam comparati, addita Mineruæ institutione, proinde coniunctis natura & arte, præstantissimi artifices euaserunt. De arte & natura vide quæ annotauimus Od. 2. stroph.5.

ἄδολος expono ἁπλῆ *simplex, ingenua, sine dolo.* τελέθει. 3. pers. à verbo τελέθω poëtico pro comm. εἰμὶ.

Φαντὶ. Dor. pro φασὶ 3. pers. plur. à verbo φημὶ. Hîc fabulam illam exponit de origine Rhodi, quomodo in sortem Apollini cesserit.

παλαιαὶ ῥήσιες. Hoc est παλαιοὶ λόγοι ποιητῶν. Nam teste Scholiaste, cùm nondum extarent scriptores historiarum, poëtæ acceptis ijs quæ in vrbibus facta erant, idque à senioribus quibus innotuerant omnia per longinquitatem temporis, historias versibus mandabant.

δατέοντο. Neglecto augmento pro ἐδατέοντο 3. pers. imperfect. plur. à verbo δατέομαι, *diuido, partior*, μερίζω, διανέμω. A poëtis vsurpatur vt in Theogo. Hesiodi, ἀποφθιμένου δ᾽ ἂν διὰ κτῆσιν δατέονται. Vide magn. Etymol.

πελάγει. De voce πέλαγος Dicam obiter Etymologon petere etymon hinc quasi deducatur à τῆλε τῆς γῆς. vt sit πέλαγος quasi τήλαγος. Est enim altum, maris pars remotior à terra, vnde etiam πέλαγος dictum putant μὴ πέλας τῆς γῆς ὄν. Hinc πέλαγος τῆς θαλάσσης *profundum maris*: quale nempe est in medio. Sed petendum putem etymon ab Hebraico verbo *pilleg* diuisit. vnde *peleg* riuus.

παράφρασις.

Sed cùm Sol abesset interim dum altero in Hemisphærio curriculum absoluebat, nullus Deorum meminit illi relinquendam esse sortem: Deúmque illum qui suis radijs omnia repurgat & illustrat, regionis exortem prætermiserunt. Quod cùm Ioui in memoriam reuocasset, Iupiter sortitionem iterare statuebat. Sed Sol non passus est: quia dixit se videre in cano mari è fundo sese attollentem terram; quæ multis hominibus alendis esset idonea, & iucunda pecudibus pabula procreare posset.

στροφὴ δ. κῶλ. ια.

ἀπεόντος δ᾽ οὔτις ἔν-
δειξεν λάχος ἀελίου.
καί ῥά μιν χώρας ἀκλάρω-
τον λίπον ἁγνὸν Θεόν.
μνασθέντι δὲ, Ζεὺς ἄμπαλον μέλ-
λεν θέμεν. ἀλλά μιν οὐκ
εἴασεν· ἐπεὶ πολιᾶς
εἶπέ τιν᾽ αὐτὸς ὁρᾶν ἔνδον θαλάσσας
αὐξομέναν πεδόθεν
πολύβοσκον γαῖαν ἀνθρώποισι, καὶ εὔφρονα μάλοις.

μετάφρασις.

Absentis autem nemo indicauit sortem Solis: atque illum regionis exortem reliquerunt castum Deum. Recordato autem Iupiter resortitionem erat facturus: sed ipsi non permisit: quoniam cano dixit aliquam se videre in mari crescentem è fundo maris terram multialtricem hominibus, & suauem pecudibus.

ἀπεόντος. Absente Sole videlicet, cùm sub terra esset, aliud Hemisphærium illustrans, suúmque curriculum emetiens.

ἔπις. Hoc est *οὐδὲ εἷς* scilicet *τῶν Θεῶν.* & *ἔνδειξεν* pro *ἐνέδειξεν*, hoc est *ὑπέμνησε* videlicet *τὸν Δία* *Iouem, ὥστε αὐτῷ τὴν μερίδα φυλαχθῆναι.* *vt ipsi sors seruaretur.*

ἀελίου. Dor. pro comm. poët. *ἠελίου.* ab *ἠέλιος* pro *ἥλιος.*

καί ῥά μιν. Hoc est, *καὶ ἀμοιρον χώρας κατέλιπον αὐτόν.* Hîc *ἀκλάρωτον* pro *ἀκλήρωτον* ex *α.* priuat. & *κληρωτὸς* *sorte factus.* *λιπόντων.* neglecto augmento pro *ἐλιπόντων.* Aor. 2. med. verbi *λείπω.*

ἁγνὸν Θεόν. Castum Deum, appellat Solem ab effectu, quòd possit suis radijs purum reddere, non quòd per se sit purus, inquit Schol. & Triclinius.

μνασθέντι. Dor. pro *μνησθέντι.* nempe *τῷ ἡλίῳ.* & simplex pro composito *ἀναμνησθέντι.* Hoc est *εἰς ἀνάμνησιν ἐλθόντι.*

ἄμπαλον. Vox *ἄμπαλος* est poëtica, per syncopen pro *ἀνάπαλος* ex *ἀνὰ*, quæ particula in compositione significat iterationem, & *πάλος*, hoc est, *κλῆρος*, vel *κλήρωσις* *sors, sortitio:* & *ἀνάπαλος* proinde sumitur pro communi *ἀνακλήρωσις* *repetita sortitio.* *μέλλεν* neglecto augmento pro *ἔμελλεν.* & *θέμεν* Ion. & Dor. pro *θεῖναι.* Iouem autem hic vt æquitatis regulam proponit: qui alium sua sorte nolit fraudari.

ἀλλ' ἐν. Nimirum *ὁ ἥλιος τὸν Δία.* Non permisit Sol Ioui vt sortitionem iteraret: ratio sequitur, quia vidit terram aquis obrutam, quæ si emergeret, alendis hominibus multis, & pecudibus esset idonea.

πολιᾶς. De hoc maris epitheto, vide quæ annotauimus in *πολιᾶς ἁλὸς*, antistr. 3. Od. 1. *θαλάσσας* Dor. pro *θαλάσσης* & *αὐξομέναν.* Dor. pro *αὐξομένην*: deinde *πεδόθεν.* Hoc est *ἀπὸ τοῦ πέδου*, nimirum *τοῦ πυθμένος.*

πολύβοσκον. Vox poëtica *πολύβοσκος* hoc est *πολλοὺς βόσκων* seu *τρέφων*: pro qua etiam dicunt *πολυβότειρος.* Aliud attributum huic solo *εὔφρονα μάλοις* hoc est *ἄδειαν πᾶσι ζώοις ἀλόγοις.* Dor. *μάλοις* pro comm. *μήλοις.*

παράφρασις.

Tum protinus exegit à Lachesi, aureo reticulo insigni, vt porrecta manu per Stygiam paludem, maximum & sanctissimum Deorum iuramentum iuraret nec falleret, sed cum Ioue annueret, insulā illam quum è mari emersisset, & in lucem prodiisset, sibi pro præmio in sortem obuēturā. Hæc autem petitio optatum euentum est sortita. Vtq; vera loquebatur Sol quū dicebat se in mari profundo videre terram, sese ad emergendum attollentem: sic eā postulatā impetrauit. Atq; emersit quidē è mari humido insula

ἀντιστρ. κῶλ. ια.

ἐκέλευσεν δ' αὐτίκα
χρυσάμπυκα μὲν Λάχεσιν
χεῖρας ἀντεῖναι· θεῶν δ' ὅρκον μέγαν μὴ παρφάμεν·
ἀλλὰ Κρόνου σὺν παιδὶ νεῦσαι,
φαεινὸν ἐς αἰθέρα μιν
πεμφθεῖσαν, ἑᾷ κεφαλᾷ
ἐξοπίσω γέρας ἔσσεσθαι. τελεύτα-
σαν δὲ λόγων κορυφαὶ,
ἐν ἀλαθείᾳ πετοῖσαι.
βλάστε μὲν ἐξ ἁλὸς ὑγρᾶς

μετάφρασις.

Iussit igitur statim aureo redimitam reticulo Lachesin manus porrigere, Deorumq; iusiurandū magnū nō fallere: sed cū Saturni filio annuere, lucidū in æthera ipsam emissā, suo capiti in posterū præmiū fore. Perfecta autem fuerūt verborū capita in veritate cadētia. Emersit enim ex mari humido

ἐκέλευσε. Apollo, siue Sol pro sua portione Rhodum petit, à Ioue & Lachesi ad magnum iuramentum adactis. Statim autem impetrata petitione, insula è mari emergit. Rectè autem Λάχεσιν proponit, quia de sorte περὶ τοῦ λάχους hoc est τοῦ κλήρου est sermo. Illa enim Dea dicitur ἀπὸ τοῦ λαγχάνειν. Appellat illam χρυσάμπυκα hoc est τιμίαν: decus enim addit ornamentum. De hac voce antea diximus.

χεῖρας ἀντεῖναι pro ἀνατεῖναι. A verbo ἀνατείνω. *porrigo*. Moris autem etiam olim fuit iurantibus manus attollere & porrigere: sumptum & translatum illud à foro iudiciali. Nam ibi quũ quis legem aut decretum pro republ. faciebat, si bonum & conducibile videretur præfectis, illud extensa manu confirmabant.

Θεῶν δ' ὅρκον. Deorum iuramentum est quod fit per Stygiam paludem inferorum, per quam peierare non licebat: vnde Odyss. 5.

> Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος
>
> Ορκος, δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι Θεοῖσι.

Qui autem peierassent, per quoddam tempus à Deorum epulis abstinebant, vt refert Hesiod. in Theog.

μὴ παρφάμεν. Hoc est μὴ παραλογίζεσθαι, ἀπατῆσαι, παραπεῖσαι. Est autem infinit. Aeol. & Dor. formatus à comm. παραφάναι à verbo παράφημι. *decipio*. pro παρφάναι sæpius vsurpatur παρφάσθαι. vt apud Homer. μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι παρφάσθαι.

ἀλλά. Sic expone, ἀλλὰ σὺν Διῒ κατανεῦσαι ἀναδοθεῖσαν εἰς ἀέρα λαμπρὸν, ἔσεσθαι γέρας αὐτῷ ἐς τὸ ἑξῆς. Cæterùm φαεννὸν dicit poët. pro φαεινὸν dempto ι. & hoc fit à φαείνω, quod à φαίνω. ἐᾷ κεφαλᾷ Dor. pro ἑῇ κεφαλῇ hoc est αὐτοῦ. ἑὸς Ion. & poët. pro ὅς.

τελεύτασαν. Dor. & neglecto augmento pro ἐτελεύτησαν. hoc est ἐτελειώθησαν. αἱ κορυφαὶ hoc est τὰ τέλη seu ἀποκαταστάσεις τῶν λόγων, seu etiam τὰ κεφάλαια *capita*. Durior autem est metaphora quum αἱ κορυφαὶ λόγων appellantur petitiones vel postulata.

ἐν ἀλαθείᾳ πετοῖσαι. Dor. pro comm. ἐν ἀληθείᾳ πεσοῦσαι hoc est ἀποβᾶσαι.

βλάστε δέ. hoc est αὐξήθη. Narratio eorum quæ sequuta sunt petitionem. Dicitur autem βλάστε. Neglecto augmento pro ἔβλαστε 3. pers. Aor. 2. ἔβλαστον verbi βλαστέω inusitati pro βλαστάνω vsitato, & à βλαστέω sua tempora mutuante.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.	μετάφρασις.
Quam obtinet genitalis ille radiorum ardentium pater, & equorum ignem spirantium rector. vbi olim compressa Rhodo Nympha septem genuit liberos nempe Cercaphum, Actim, Ma-	νᾶσος· ἔχει τέ μιν ὁ- ξειᾶν ὁ γενέθλιος ἀκτίνων πα- τήρ, πῦρ πνεόντων ἀρχὸς ἵππων. ἔνθα Ῥόδῳ ποτὲ μιχθεὶς τέκεν ἑπτὰ, σοφώ-	*insula: obtinetq; eam acutorum generator radiorum pater, ignem spirantium dux equorũ. Vbi Rhodo* Nymphæ *aliquando mixtus genuit*

careum, Tenagem, Triopem, Phaëthõtem, & Ochimũ, qui priscorum virorum tempore magno valuerunt ingenij acumine & solertia, & sapientissimi fuerunt. Quorum vnus, videlicet Cercaphus ex Cydippe Ochimi filia genuit natu maximum Ialysum, deinde Camirum, tertiò Lindũ, qui patria terra in tres partes diuisa, separatim ac priuatim vrbes suas incoluerunt: eásque sedes singuli à sese denominarunt.

τατα νοήματ' ἐπὶ προτέρων
ἀνδρῶν παραδεξαμένους,
παῖδας. ὧν εἷς μὲν Κάμειρον,
πρεσβύτατόν τε Ἰά-
λυσον ἔτεκεν, Λίνδον τ'. ἀπά-
τερθε δ' ἔχον,
διὰ γαῖαν τρίχα δασ-
σάμενοι, πατρωΐαν
ἀστέων μοῖραν. κέκληνται δέ
σφιν ἕδραι:

septem liberos qui sapiẽtißimas cogitationes tẽpore antiquorum virorũ acceperũt. Quorum vnus quidem Camirum, & maximum natu Ialysum genuit, Lindũq́; separatim autem habitabant, terrã trifariam dispartiti, paternam vrbium sortem. Vocatæ sunt autem ab illis sedes.

ἔχει τε. Hoc est, ἔχει δὲ αὐτὼ ὁ γενέθλιος ἀκτίνων κραιστικῶν πατήρ. Hæc est declaratio euentus petitionis. Petitam in sortem suam Apollo obtinet Rhodum, sicuti iuratum fuerat. Addit poëta elegantem Solis περιφρασιν, quum *genethliũ* vocat, quem M. Cato *genitiuum Apollinem*: quia generationi & vitæ fauet animantium: vnde à Philosopho dictum *Sol et homo faciunt hominem.* Et fuit cultus apud Delios *Apollo genitor*, ad cuius aram nullum animal cædebatur, solùm prece solenni eum venerabantur.

ὀξειᾶν. Dor. genit. pro comm. ὀξειῶν. hoc est πυρωτικῶν, inquit, Schol. τὴν γὰρ ὀξύτητα καὶ ἐπὶ πυρώσεως λέγομεν. Triclinius exponit καυστικῶν vel ταχειῶν.

πῦρ πνεόντων. Quia Sol fons est caloris, ideo eius equos ignem spirare fingit: & more poëtico equos ei adscribit, quos apud Ouid. 2. Metam. quatuor legas.

Interea volucres, Pyrois, Eous, & Aethon
Solis equi, quartusq́; Phlegon, hinnitibus auras
Flammiferis implent.

vno vocabulo dici potuisset πυρπνόοι.

ἔνθα Ῥόδῳ. Refert quæ sequuta sunt postquam impetrata est insula. Rhodum nympham insulæ cognominem compressit, & ex ea septem filios suscepit, qui sunt hi: Cercaphus, Actis, Macareus, Tenages, Triopes, Phaëthon secundus, & Ochimus.

σοφώτατα νοήματα hoc est σοφωτάτους: quæ posteritatis est commendatio petita à solertia, rerúmque inuentione. Hæc autem σοφώτατα νοήματα dicit παραδεξαμένους accepisse ἐπὶ τῶν προτέρων ἀνδρῶν, hoc est ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων ἐν ἐκείνοις χρόνοις ἀνθρώπων. Id est, *qui sapientißimas inuentiones excogitarunt, temporibus illis quibus priores homines existebant.*

ὧν. Nimirum ex quibus Solis filijs vnus, Camirum, Ialysum, & Lindum genuit: quare hi tres non υἱοὶ, sed υἱωνοὶ fuerunt Solis. Vnus autem hic ex illis septem, trium horum pater fuit Cercaphus, qui eos ex Cydippe Ochimi filia suscepit.

διὰ γαῖαν. per tmesin pro διαδασσάμενοι à διαδάζομαι. geminatur autem σ,

metri causa in hoc Aor.1.med.particip. τρίχα, hoc est, εἰς τρία μέρη. & singuli suam à se partem denominarunt. Vide locum citatum Il.2.

ἀπάτερθε. hoc est χωρὶς, seu ἰδίᾳ. κέκλωνται. Hoc est ἐπωνομάσθησαν. & ἕδραι. Hoc est πόλεις in quibus sedes suas posuerant.

παράφρασις.

Illa in insula Tlepolemo Tirynthiorum & Argiuorum regi constituuntur diuini honores, qui sint tanquam iucunda sedatio miserandæ calamitatis, quam vagis erroribus à patria exulando expertus erat. Etenim ei tanquam Deo, relatis ex Troia eius ossibus, templum condiderunt, sacrificia nidorosa magno apparatu peragenda instituerunt, & certamina dedicarunt: in quibus victor Diagoras alba populo bis est coronatus, præter quàm quòd inclytis in Isthmijs quater prosperè rẽ gessit: Nemeis quoque bis vna serie est potitus, & in asperæ ac petricosæ Atticæ certaminibus excelluit.

στροφὴ ε. κῶλ. ια.

τόθι λύτρον συμφορᾶς
οἰκτρᾶς γλυκὺ Τλαπολέμῳ
ἵσταται Τιρυνθίων ἀρ-
χαγέτᾳ, ὥσπερ Θεῷ,
μάλων τε κνισάεσσα πομ-
πά,
καὶ κρίσις ἀμφ' ἀέθλοις.
τῶν ἄνθεσι Διαγόρας
ἐστεφανώσατο δίς. κλεινᾷ τ' ἐν
Ἰσθμῷ
τετράκις εὐτυχέων.
Νεμέᾳ τ' ἄλλαν ἐπ' ἄλλᾳ.
καὶ κρανααῖς ἐν Ἀθάναις.

μετάφρασις.

Ibi liberatio calamitatis miserandæ iucunda Tlepolemo constituitur Tirynthiorum duci, tanquam Deo, ouiúmque nidore plena pompa, & de certaminibus iudicium, quorum floribus Diagoras fuit bis coronatus, inclytáque in Isthmo quater prospera vtens fortuna: Nemeáque aliam coronam *super aliam, & asperis in Athenis.*

τόθι hoc est αὐτόθι, ἐκεῖ, nimirum in illa Insula Rhodo. Est autem regressio ad Tlepolemum, vnde digressus erat, quem à Rhodijs post mortem honorificè cultum dicit, institutis ipsi diuinis honoribus, quia dicata sunt sacra, & ludi publici.

λύτρον. Hoc sume pro λυτήριον: vt Schol. Vel vt Triclinius pro παῦλα, ἐλευθερία. Nam honores illi Tlepolemo exhibiti, erant veluti remedium quo exilij malo soluebatur: ac veluti finis & sedatio laborum in exilio exantlatorum. Alioqui λύτρον est redemptionis præmium quod pro captiuis soluitur.

συμφορᾶς. Hoc est πλάνης ἧς ἐπλανήθη *erroris quo vagatus est*, donec ad hanc Insulam venisset, vbi posuit pedem, & vixit.

γλυκὺ. Dulcem hanc laborum sedationẽ vocat, quia nihil est iucundius quàm quum πένθος πιτνεῖ βαρὺ κρεσσόνων πρὸς ἀγαθῶν. Vtor autem verbis Pindari, quæ extant strophe 2. Od. 2. Olymp.

Τιρυνθίων ἀρχαγέτᾳ. Hoc est vt Schol. interpret. Ἀργείων ἡγεμόνι. Nam Tirynthi & Argis regnauit. Est autem dati. Dor. pro ἀρχηγέτῃ.

μάλων. Dor. pro μήλων: Quanquam autem μῆλον propriè significat ouem: hîc tamen pro pecude quauis sumitur, quæ mactari & sacrificari soleat, κνισάεσσα πομπὰ dicitur ἑορτὴ κνίσσης μετέχουσα. Ἑορτὴ autem vocatur hìc πομπὰ quia sacrificium in ludis magno celebratur apparatu.

ἢ κρίσις. Hoc est κρίσις ἐπ' ἀγῶσι. Intelligit autem Tlepolemia. Nam militantibus aduersus Troiam Græcis, eò cum Rhodijs profectus est Tlepolemus. Cuius ossa, cùm ibi mortuus esset, Rhodum retulerunt: eíque tanquam eius conditori templum condiderunt, & celebritatem anniuersariam, nimirum Tlepolemios ludos instituerunt, in quibus corona ex populo alba in præmiū dabatur.

τῶν. Hoc est ὧν τινων τληπολεμίων ἀγώνων αὐτόθι δὶς ἐστεφανώθη. Annotat autē Schol. Pindarum encomij gratia ludos Soli sacros ad Tlepolemum transferre, qui celebrabantur à pueris virísque vigesimo quarto die mensis Gorpiæi, hoc est Septembris. Cæterùm hic obseruanda ἐπεισόδια ad laudes Diagoræ sumptas à varijs variorum certaminum victorijs, Tlepolemiorum, Isthmiorum, Nemeorum, & Atticorum.

νεμέᾳ τε. Hoc est ἐν νεμέᾳ νίκην ἄλλην ἐπ' ἄλλῃ ἔσχεν. Nimirum bis vicit, non ex interuallo, sed reportata prima victoria, proximè etiam sequenti certamine coronam est adeptus.

ἐν κρανααῖς ἐν Ἀθάναις. Per synecdochen Athenas pro tota Attica sume, vt sit pro ἐν πετρώδει, καὶ καταξήρῳ Ἀττικῇ. Vbi celebrabantur Panathenea, Heraclea, Eleusinia, & Panellenia: quæ omnia fortè vicit Diagoras, siquidem nihil Pindarus certi determinat.

παράφρασις. | *ἀντιστρ. κῶλ. ια.* | *μετάφρασις.*

Ipsum quoque victorem nouit scutum illud æreum quod pro Iunoniorum victoria accepit. Nouerunt etiam Lycea quæ in Arcadia, Iolæa & Herculea quæ Thebis, legitimáque Bœotiorum certamina: & Aeacea quæ in Aegina, & Theoxenia quę in Pellena deuicit. Eiusdémque omnium frequentissimè apud Megarēses, lapideis columnis ob crebras victorias est insculptum nomen. Cæterùm ô Iupiter pater qui in summo Atabyrij mōtis Rhodij vertice, erecta tibi statua dominaris, meo carmini encomiastico honorem confer, illíque viro qui victoriam Olympicam est adeptus,

ὅ, τ' ἐν Ἄργει χαλκὸς, ἔ-
γνω μιν, τά τ' ἐν Ἀρκαδίᾳ
ἔργα ἢ Θήβαις, ἀγῶνές
τ' ἔννομοι Βοιώτιοι.
Αἴγινα, Πελλάνα τε νικῶν-
θ' ἑξάκις. ἐν Μεγάροι-
σί τ' οὐχ ἕτερον λιθίνα
ψᾶφος ἔχει λόγον. ἀλλ' ὦ Ζεῦ πά-
τερ νώ-
τοισιν Ἀταβυρίου
μεδέων, τίμα μὲν ὕμνου
τεθμὸν, Ὀλυμπιονίκαν

Et quod datur Argis æs nouit eum, Arcadiaque opera & Thebarum, certamináque legitima Bœotia, Aegina, Pellenáque vincentem sexies: & apud Megara non aliud lapideus nomen habet calculus. Sed ô Iupiter pater, cacumini Atabyrij dominans, honora hymni legem, Olympiorúmque victorem.

ὅ, τ' ἐν Ἄργει. Aliarum victoriarum συναθροισμός. Argis æs ipsum nouit, hoc est ἐν ἑκατομβαίῳ ἀγῶνι ἀσπὶς χαλκῆ αὐτῷ δέδοται. Argis celebritas erat Iunonis. Hæc sacra Iunonia, vel Hecatombæa vocabantur: quòd centum boues Deæ immolarentur. Præmium erat scutum æreum, & myrthea corona. Hæc insti-

tuit Archinus, in quibus lex erat vt immolati boues per frusta ciuibus omnibus distribuerentur.

τά τ' ἐν Ἀρκαδίᾳ. In Arcadia erant Lycæa, Coria, Alcæa, præcipua tamen Lycæa à Lycaone instituta, in Lycæi Iouis honorem, vbi ærea arma erant victoriæ præmium. ἔργα autem iunge cum ἔγνωμεν. & sume pro ludis.

καὶ Θήβαις. Thebis celebrabantur Iolæa, & Herculea: præmium erant æreus tripus.

Βοιώτιοι. Plurali numero loquitur, quia complures erant ludi in Bœotia, in quibus vicit Diagoras. Erant in Oropo Amphiarai, in Lebadea Trophonij, in Platæis Eleutherij, in Thespijs Erotidij.

Αἴγινα. In Aegina Insula, Aeacea Aeaco sacra celebrabantur. In Pellena Theoxenia, vel Hermæa: erátque præmium chlæna.

ἐν Μεγάροισι. In Megaris omnium frequentissimè vicit Diagoras: argumento est, quod nullius nomen frequentiùs reperitur columnis adscriptum quàm Diagoræ. Moris enim erat victorum nomina columnis insculpere.

λιθίνα ψᾶφος. Dor. pro comm. λιθίνη ψῆφος: & τὴν στήλην his verbis intelligit, cui victoris nomen ex iudicum suffragijs incidebatur. ἔπεχεν λόγον hoc est ἔπεχεν ὄνομα. Vndecim autem colliguntur hic victoriæ.

ἀλλ' ὦ Ζεῦ. Epilogus continens εὐχήν. Quod frequenter in suis Odis facit author. Iouem autem *patrem* appellat à beneuolentia erga viuentia: & à dignitate: nam dicitur, *diuum pater, atque hominum rex*. Tribuit ipsi dominium νώτοισιν, in iuga Atabyrij, qui mons est Rhodi, à quo Iupiter qui illic colitur, dictus est Atabyrius, authore Stephano. Est & Siciliæ Atabyrion, vt tradit Timæus in Scholijs. In illo autem Rhodio Atabyrio dicit Scholiastes, esse boues æneas, quæ siquid absurdi fiat statim mugiant.

τίμα. Propositio epilogi, vt placidè admittat hoc carmen, & Diagoræ Olympionici curam gerat. ὕμνου τεθμὸν appellat ipsum hymnum, quo pro more & legitimè laudat egregium virum.

παράφρασις.

& virtutis laudem ex pugilatu nactus. Da etiam eidem Diagoræ, vt cùm ciues, tum exteri reuereantur ipsum, siquidem ab iniuria declinans, rectum iustitiæ tramitem calcat & insistit. Túque anime mi, qui compertum habes, quàm præclaris monitis rectæ proborum eius maiorum mentes, ipsum ad virtutis auitæ imitationem incitarint, ne reticeas Diagoram nobile

ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.

ἄνδρα τε, πὺξ ἀρετὰν
εὑρόντα. δίδοι τέ οἱ αἰδοίαν χάριν
καὶ ποτ' ἀστῶν, καὶ ποτὶ ξείνων. ἐπεὶ ὕβριος ἐχθρὰν
ὁδὸν εὐθυπορεῖ.
σάφα δαεὶς ἅτε οἱ πατέρων
ὀρθαὶ φρένες ἐξ ἀγαθῶν
ἔχρεον, μὴ κρύπτε κοινὸν
σπέρμ' ἀπὸ Καλλιά-

μετάφρασις.

virum, pugilatu virtutem nactum: dáque ei venerandam gratiam, à ciuibus, & ab hospitibus: quia iniuriæ inimicam viam rectà incedit. Certò sciens, & quæ ei patrum iustæ mentes proborum vaticinabantur, ne occultes notum passim genus à Callianacte,

γνακτος, Ἐρατιδᾶν τοι σὺν χαρί-
τεσσιν. ἔχει
θαλίας, καὶ πόλις· ἐν
δὲ μιᾷ μοίρᾳ χρόνου
ἄλλοτ' ἀλλοῖαι διαιθύσσοισιν αὖ-
ραι.

Eratidarum cum gratijs. Habet & ipsa vrbs festa conuiuia. In vna autem parte temporis aliàs aliæ ingruunt auræ.

notúmque omnibus genus ducere à Callianacte, & ab Eratidis qui decus à Gratijs acceperunt. Cæterùm etiam in vrbe Rhodiorum festa conuiuia ad voluptatem & recreationem celebrantur: verùm vna eadémque diei hora, breuíque tẽpore, rerum status & cõditio subinde mutatur, ita vt quod incommodum modò accidit, mox in melius verti possit, & contrà.

ἄνδρα τε. Causa cur petat à Ioue vt Diagoram honore prosequatur: quia pugilatu in Olympijs præualuit, ἀρετὰν Dor. pro comm. ἀρετήν.

δίδοι τε. Hoc est δίδου αὐτῷ χάριτος αἰδεσίμου τυχεῖν, καὶ παρὰ τῶν πολιτῶν, καὶ παρὰ τῶν ξένων. De voce δίδοι vide Od.1. Epod.3. in hæc πρᾶξιν φίλαν δίδοι. Porrò alterum est petitionis caput: nimirum vt tum ciuibus suis tum exteris sit gratus & acceptus, eorúmque beneuolentia potiatur. ποτὶ Dor. pro πρὸς.

ἐπεὶ ὕβριος. Causa cur debeat petitionem concedere. Quia Diagoras iustitiæ rectum iter ingreditur: hoc est, rectus & iustus est. Etenim hæc iustitiæ descriptio petitur à contrario, quum dicit *viam iniuriæ contrariam rectà tenet*. Estque εὐθυπορεῖν ὁδὸν, τὸ, κατ' εὐθεῖαν πορεύεσθαι.

σάφα δαείς. Triclinius hæc quoque ad Iouem dici putat. Sed Scholiastes & cum eo Leonicerus & Aretius apostrophen poëtæ ad se ipsum hic agnoscunt. q.d. σαφῶς γνοὺς ἅτινα αὐτῷ, αἱ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ πατέρων ὀρθαὶ φρένες ἐξεχρησμῴδουν καὶ παρῄνουν, μὴ ἔα κρυβῆναι διάδηλον καὶ ἔνδοξον γένος ἀπὸ τοῦ Καλλιάνακτος, ἅμα ταῖς τῶν Ἐρατιδῶν χάρισι. Quòd si est apostrophe Pindari ad se ipsum, distinguenda est sententia posito puncto ante σάφα & antè μὴ κρύπτε, cõmate. Porrò hic notanda laus Diagoræ à maioribus, qui vt pij & sancti erant, piè sanctéque Diagoram monebant, vt virtutis viam rectam calcaret.

Καλλιάνακτος. Callianax & Eratidæ fuerunt ex maioribus Diagoræ. Atque ab Eratida Diagoræ progenitore eiusdem nominis tribus Rhodi est. Est autem genit. Dor. pro Ἐρατιδῶν. & χαρίτεσσιν Ion. & poët. dat. pro χάρισιν. Per Gratias autem intelligit vel beneficentiam, vel quamuis aliam virtutem à Gratijs acceptam: cùm ab ijs omnia τερπνὰ καὶ γλυκέα procedant: εἰ σοφὸς vt 14. Od. huius libri loquitur poëta.

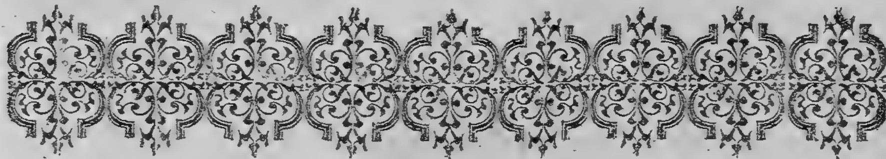
ἔχει θαλίας. Celebrat strictim Rhodiorum conuiuia, illa quidem festa totíque ciuitati communia, ad recreationem instituta: sed quæ ita se habeant, vt aliqua molestia, propter variam rerum mutabilitatem perturbentur, siquidem vna hora, aliæ aliàs auræ in diuersum spirant. Admonet autem Scholiastes, hęc dici, quasi quiddam subtriste, calamitosúmque Diagoræ lætitiæ interuenerit. Qua sententia victorem consolatur, vt quanuis nunc aduersi quidpiam sit expertus, meliora tamen postea fore speret, siquidem non solùm ἄλλοτε μητρυιὴ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ: sed etiam, ἐν μιᾷ μοίρᾳ χρόνου, ἄλλοτ' ἀλλοῖαι διαιθύσσοισιν αὖραι. De hac gnome vide 2. antistroph. Od.2. Olym. ῥοαὶ δ'. &c.

ἐν δὲ μιᾷ hoc est, ἐν μιᾷ ὥρᾳ βραχεῖ τε χρόνῳ τὰ πράγματα ἄλλοτε ἄλλως διατίθεται,

καὶ

καὶ ὁρμῶσιν ἄλλοτε ἄλλαι μεταβολαὶ, καὶ εἴ τι συμβέβηκε λυπηρὸν, ταχέως ἐπὶ τὸ κρεῖττον τρέπεσθαι. Sumpta autem eſt metaphora à ventis qui ſubinde mutantur.

διαιθύσσουσιν. Verbum διαιθύσσω poët. eſt pro ὁρμάω. Magn. Etym. αἰθύσσειν, καὶ ἀναιθύσσειν interpretatur ῥίπτειν, πλεῖν, φέρεσθαι, ἀπὸ τῆς αἰθυίας ἐναλίας κορώνης. Idem ἀνασείειν, ἀνακινεῖν, vt Eurip. Troad. verſ. 344. ἀναιθύσσειν φλόγα, *flammam* vel *facem accenſam agitare*. Sic autem formari videtur αἴθω, τὸ καίω, καὶ λάμπω, hinc αἰθύω, tum αἰθύσσω. Compoſitum διαιθύσσω hic ſumitur pro μετὰ μεγάλης καὶ σφοδρᾶς ὁρμῆς φέρομαι. Vide vulgata Lexica.

ΑΛΚΙΜΕΔΟΝΤΙ ΠΑΛΑΙΣΤῇ, καὶ Τιμοσθένει παλαιστῇ, καὶ Μελησίᾳ ἀλείπτῃ.

ALCIMEDONTI PALAEſtritæ, & Timoſtheni palæſtritæ, & Meleſię vnctori.

ΕΙΔΟΣ η.

ODE VIII.

ARGVMENTVM.

VNa quod aiunt fidelia duos parietes dealbat. Non enim vnum, ſed tres ſimul vno encomio complectitur, fratres duos Alcimedontem qui in Olympijs, Timoſthenem qui in Nemeis lucta eodem tempore vicerunt. Præterea Meleſiam vnctorem, eorúmque præceptorem, quem non ſolùm à priuatis victorijs laudat, ſed cui etiam adſcribit quas eius diſcipuli reportarunt.

παράφρασις.

O Elidis metropoli Olympia, quæ egregias ex oleaſtro coronas præbes Olympicorum certaminum victoribus: quæque

στροφὴ α. κῶλ. θ.

Μᾶτερ ὦ χρυσοστεφάνων
ἀέθλων Ὀλυμπία,
δέσποιν' ἀλαθείας, ἵνα μάντιες ἄνδρες,

μετάφρασις.

O mater aureas coronas accipientiũ certaminum Olympia, domina veritatis: vbi

es domina veritatis, apud quã Iamidæ, cõcisis corijs, lorisque in ignẽ coniectis, Iouis lucidum velóxque fulmen torquentis, per certas coniecturas mẽtem explorant, an rationem sit habiturus hominum, qui magnæ virtutis præconinm ex Olympica victoria consequi cupiunt, & post labores respirare, & otio ac tranquillitate frui.

ἐμπύροις τεκμαιρόμενοι, παρα-
πει-
ρῶνται διὸς ἀργικεραυνῶ,
εἴ τιν' ἔχει λόγον ἀνθρώπων
πέρι
μαιομένων μεγάλαν
ἀρεταν θυμῷ λαβεῖν,
τῶν δὲ μόχθων ἀμπνοάν.

vates victimis incensis explorãtes, periculum faciunt mentis *Iouis velociter fulminantis, siquam habeat rationem hominum quærentium magnam virtutem animo consequi: à laboribus autem respirationem.*

Ἀλκιμέδοντι. Quæritur quare tres vno hymno sit complexus. Ratio hæc esse potest, quia fratres fuerunt priores duo: præceptor illorum, tertius: deinde communem habuerunt patriam: præterea eodem tempore vicerunt, quanquã diuerso in loco certaminum: tandem quia fortè non habuit ἀξιολόγους ἀφορμὰς amplum satis argumentum quod de singulis caneret. Verùm omnium certissima ratio, quia sic placuit poëtæ. Ἀλκιμέδων, inquit Aretius, nomen habet à cura roboris, nam ἀλκὴ est *robur* & μῆδος *cura*. Verùm errare videtur, nisi faciat vt μῆδος systolen in composito patiatur. Ideò malim à μέδων participio verbi μέδω vel μεδέω *rego, impero, curo*, & ἀλκὴ *robur* deducere. Hi duo fratres Olympiade octogesima vicerunt, vterque palæstra.

Μελησίᾳ ἀλείπτῃ. Hunc quoque fuisse παγκρατιαστὴν dicit Scholiastes. Sed hic ἀλείπτης duntaxat dicitur, Alcimedontis & Timosthenis procul dubio præceptor. Fuit autẽ Aliptes, (nã & Græca voce in Epist. ad Lentulũ vtitur Cicero) peculiare nomen vnctoris athletarum in gymnasio, qui non solùm vngendi officio fungebatur, sed gymnasij magister erat, qui athletis epulandi & exercendi leges dabat. His omnibus vna fuit patria, scilicet Aegina Insula.

μᾶτερ. Dor. pro μῆτερ. Exorditur per apostrophen ad Olympiam vrbem quę mater dicitur, authore Scholiaste, tum quòd Elidis esset μητρόπολις, tum quòd certamen Olympicum esset omnium clarissimum.

χρυσοστεφάνων. *Aureas coronas*, hoc est, *elegantes & pulchras* appellat, sumpta metaphora, ab auro præstantissimo metallo: vt χρυσείη ἀφροδίτη, *aurea*, hoc est, *pulchra* vocatur ab Homero. Exponitur καλλιστεφάνων, ab olea quæ ἐλαία καλλιστέφανος dici solebat.

δέσποιν' ἀλαθείας. Domina veritatis Olympia nuncupatur, quòd Iamidæ vates ibi responsa darent Iouis numine afflati: de quibus vide superiùs Ode 6.

ἵνα μάντιες. Fusiùs exponit quomodo veritatis domina sit Olympia: nimirũ ob certam illam πυρομαντίαν ex qua vates futura conijciebant, ἵνα h. e. ὅπου.

παραπειρῶνται, hoc est πεῖραν λαμβάνουσι, καὶ ἐπιζητοῦσι μαθεῖν, σημεῖα διὰ τῶν ἐμπύρων ἐνεισκοποῦντες, εἰ ὁ Ζεὺς ἀργικέραυνος ἔχει λόγον τινὰ περὶ τῶν ἀνθρώπων ἐπιθυμούντων μεγάλην ἀρετὴν κτήσασθαι ἐκ τῆς νίκης, καὶ σπουδαζόντων ἀνάπαυλαν λαβεῖν ἐκ τῶν κατεχόντων μόχθων. Porrò notanda phrasis παραπειρᾶσθαι τινος, *alicuius periculum facere*. Et epitheton ἀργικέραυνος, quod fit ex ἀργὸς, hoc est λευκὸς & ταχὺς authore Eustath. *albus*, & *velox*, & κεραυνὸς *fulmen*. Homer. Il. θ. ἀργῆτα κεραυνὸν *lucidum*

fulmen. Quare ἀργικέραυνος Iupiter, ὁ ἀργὸν seu ἀργῆτα κεραυνὸν ἀφιεὶς *qui lucidum & velox fulmen emittit*.

μαιομένων. Verbum μαίομαι est poëtic. pro ζητῶ, ἐπιθυμῶ, deducitur à μάω, vnde μαίω, & μαίομαι. Hinc apparet athletas consulto priùs oraculo, peractísque sacris certamina inire solitos.

ἀμπνοάν. Doricè pro ἀμπνοὴν, & syncope pro ἀνάπνοὴν: ab ἀναπνοὴ hoc est *respiratio*. Laborum autem respirationem virtuti per appositionem accommodat: quia qui vicerant Olympia, postea quiete, otio, & securitate fruebantur: vt docet Od. I. ὁ νικῶν δὲ λοιπὸν ἀμφὶ βίοτον. &c.

περίφρασις.

Fieri autem solet vt Iouis voluntas & consilium innotescat in oraculi consultorum gratiam, ope supplicationum, quibus pij vates responsum eliciunt. At ô Pisæ nemus, inquam, iuxta Alpheum sitæ pulchris arboribus consitum, accipe carmen hoc quo coronam victoria partam celebro. Magnam sanè gloriam semper cõsequitur, quẽ tui præmij clarus honor sequitur. Cæterùm non omnes eadẽ obtinent bona, sed alius alia in re præstat: cùm multæ, variæque sint viæ modíque quibus fauor diuinus fœlicitatem impertit.

ἀντιστρ. κῶλ. θ.

ἄνεται δὲ πρὸς χάριν εὐσεβέων ἀνδρῶν λιταῖς.
ἀλλ' ὦ Πίσας εὔδενδρον ἐπ' Ἀλφεῷ ἄλσος
τόνδε κῶμον, καὶ στεφαναφορίαν
δέξαι. μέγα τι κλέος αἰεὶ,
ᾧ τινι σὸν γέρας ἕσπητ' ἀγλαόν.
ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλον ἔβαν
ἀγαθῶν. πολλαὶ δ' ὁδοὶ
σὺν θεοῖς εὐπραγίας.

μετάφρασις.

Perficitur autem ad gratiam piorum virorum supplicationibus. Sed ô Pisæ arborib⁹ bene instructũ nemus iuxta Alpheum, hũc hymnũ, & coronæ gestationem accipe. Magnũ aliquod decus semper adest ei, *quem tuum præmium sequitur* illustre. *Ex bonis autem alia ad aliũ proficiscuntur, multæque sunt viæ fœlicitatis cum Dijs.*

ἄνεται. Poët. pro ἀνύεται à verbo poët. ἄνω *perficio*, pro ἀνύω. Illud enim fit ab ἄω geminato ν. Hoc ab eodem addito & inserto υ. Porrò hoc vult dicere. γίνεται δὲ τὴν τοῦ Διὸς βουλὴν εἰς χάριν τῶν μαντείαν μαντευομένων φανερωθῆναι λιταῖς μαντέων αὐτοῦ, εὐσεβέων μὲν ἀνδρῶν. Gnome ergo est qua piorum preces à Deo exaudiri tradit. Intelligit autem Iamidas vates qui pijs precibus oraculum eliciunt, in illud consulentium gratiam. Sic illos obiter laudat à pietate erga Deum.

ἀλλ' ὦ Πίσας. Post hyperbaton, propositionem repetit, & apostrophen ad locum certaminis, quem antè Olympiam, nunc Pisam: antè matrem χρυσοστεφάνων ἀέθλων, nũc εὔδενδρον ἄλσος dicit: quia loc⁹ oleastris fuit cõsitus, iísq; Ioui sacris. Sic autem Ode 4. Olymp. post hyperbaton rediens ad propositionem, vtitur voce ἀλλά, στροφ. I. colo decimo. Πίσας autem genit. Dor. pro Πίσης. Eâdem Oda & stropha τόνδε κῶμον vltimo colo dicit, vnde petito expositionem.

στεφαναφορίαν hoc est τὴν ἐν στεφάνοις ἀνακήρυξιν. Idque de suo encomio intelligit, quo celebrat coronam à victore partã. Cæterùm in pauca potest contrahi propositio, *O tu Olympia, & Pisa suscipite quæso hunc hymnum*.

μέγα τι κλέος. Hoc est μεγάλη τις δόξα ἐστὶν ἐκείνῳ ἀνθρώπῳ ᾧ τινι ἀκολουθήσῃ ἡ σὴ τιμὴ λαμπρά. Est autem gnome deducta ab ipso certaminis loco. *Illum celebritas nominis manet, quem tuum præmium sequitur.* γέρας vocat coronam quæ victori dabatur.

ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλον hoc est οὐ πάντες ταὐτὰ ἔχουσιν ἀγαθά, ἀλλ' ἄλλος ἄλλο. Cui sententiæ occasionem dedit, quod Alcimedon quidem Olympia, Timosthenes autem Nemea deuicit. Quare non omnia vni contingunt, vnde Homerus Il. ν.

Ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντα δυνήσεαι αὐτὸς ἑλέσθαι.
Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε Θεὸς πολεμήια ἔργα,
Ἄλλῳ δ' ὀρχηστύν, ἑτέρῳ κίθαριν καὶ ἀοιδήν, &c.

Idem dicit in Nemeis Pindarus, τέχναι δ' ἑτέρων ἕτεραι. & 9. Olymp. ἐντὶ γὰρ ἄλλαι ὁδῶν ὁδοὶ περαίτεραι. Alias similes sententias vide in Chiliad. Erasmi in hæc *Non omnia possumus omnes.*

πολλαὶ δ' ὁδοὶ hoc est, interprete Triclinio πολλαὶ γὰρ καὶ διάφοροι εὐπραγίαι εἰσίν, ὧν ἄλλον ἄλλης ἐστὶ τυχεῖν, βοηθούντων τῶν Θεῶν. His continetur ratio cur bona alijs alia obueniant: nimirum quia Deus varijs modis benefacit hominibus omnibus, vni non dans omnia. Legunt ferè omnes εὐπραγίας; sed nonnulli meliùs habent εὐπραξίας: nisi secunda syllaba vocis εὐπραγίας possit esse longa.

παράφρασις.

Quod vestro probari potest exemplo Timosthenes. Nam fatum Ioui generationis authori, hac ætate iuuenili vos asciscendo & conciliando, fecit vt tu quidem victoria Nemeorum conspicuus euaseris: Alcimedon autem in Olympia, vbi Cronius est collis, Olympico certamine claruerit: qui re strenuè gesta, vir formosus formam non dedecorauit, sed fortitudine exornauit. Imò etiam lucta victoriam adeptus, Æginæ patriæ lumen decúsque addidit, quę iam re nautica commendabilis est, & obseruatione iustitiæ Ioui assidentis, quam illi omnium hominum præstantissimè colunt & exercent.

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

Τιμόσθενες, ὔμμε δ' ἐκλήρωσεν πότμος
Ζηνὶ γενεθλίῳ, σὲ μὲν
ἐν Νεμέᾳ πρόφαντον,
Ἀλκιμέδοντα δὲ πὰρ Κρόνου λόφῳ
θῆκεν Ὀλυμπιονίκαν.
ἦν δ' ἐσορᾶν καλός, ἔργῳ
τ' οὐ κατὰ εἶδος ἐλέγχων.
ἐξένεπε, κρατέων
πάλᾳ, δολιχήρετμον Αἴγιναν
πάτραν,
ἔνθα σώτειρα Διὸς ξενίου
πάρεδρος ἀσκεῖται Θέμις.

μετάφρασις.

Timosthenes, vos autem cōciliauit fortuna Ioui generationis authori, te quidem apud Nemeam cōspicuū, Alcimidontem autē apud Saturni collem fecit Olympiorum victorē. Erat autem aspectu pulcher, re autem non formam dedecorans. Præconis voce promulgauit, quum vinceret lucta, longis remis vtentem Æginam patriam: vbi seruatrix quæ Ioui hospitali assidet, colitur Iustitia.

Τιμόσθενες. Apostrophe ad Timosthenem, qua non solùm se ad eius, fratrisque confert encomium, sed etiam vtrique præcedentem sententiam applicat, quum ostendit, alterum in Nemeis, alterum in Olympijs ope diuina vicisse.

ὔμμε ϑ. Hoc eſt, ὑμᾶς ϑ πεσωκηκώσιν ἡ μοῖρα καὶ τὸ δαιμόνιον τῷ Διῒ τῷ γενεθλίῳ. Doricum eſt ὔμμε pro σφῶ dualis numeri à σύ. & κλάρωσεν. Dor. & neglecto augmento pro ἐκλήρωσε. Diuinam autem ſortem rei proſperè geſtæ cauſam efficientem conſtituit. Nihil enim ſine Deo: quod agnoſcit ſtrophe 3. 1. Pyth. ἐκ Θεῶν γὰρ μηχαναὶ πᾶσαι βροτέαις ἀρεταῖς. &c.

Ζηνὶ γενεθλίῳ, hoc eſt, ſicuti Triclinius exponit, ἐν τῇ νεότητι, ἐφ' ᾗ ἡ πρᾶξις γενέθλιος Ζεύς, ὡς ἔφορος τῆς γενέσεως: vnde & Scholiaſtes putat hæc dici, quia Timoſthenes & Alcimedon in iuuentute vicerunt. Cæterùm γενέθλιος Ζεὺς vocatur, quòd ſit γενέσεως αἴτιον *generationis author*, ait Schol. Ideo verò παγγενέτην, βιοδώτορα θνητῶν, eum nuncupat Orpheus: item παντογένεθλον ἀρχὴν πάντων & Epigr. l. 7. ἀρχιγένεθλος, ἀφ' οὗ φύσις ἐβλάστησε. Et Tibullus *Genium natalem* nominauit,

At tum Natalis quoniam Deus omnia ſentis.

σὲ μὲν ἐν Νεμέᾳ. Laus Timoſthenis à Nemeæa victoria, & Alcimedontis ab Olympiaca: quas ambas ſolennitates Ioui adſcribit. Nam non ſolùm Olympia, ſed etiam Nemea fuit illi ſacra: vnde in Nemeis, Νεμεαίῳ ἐν πολυυμνήτῳ Διὸς ἄλσει legimus. & apud apud Theocr. Idyl. λβ. Διὸς Νεμέοιο παρ' ἄλσος.

πρόφαντον θῆκε. Hoc eſt, ἐπιφανῆ καὶ ἔνδοξον ἐν Νεμέᾳ πεποίηκε. Deeſt augmentum in θῆκε dicto pro ἔθηκε. Κρόνου λόφος Periphraſticè ſumitur pro Olympia. De hoc colle vide quæ in ſuperioribus dicta ſunt: & ex hoc loco collige Saturno fuiſſe ſacrum, & ab eo nomen *Cronium* dictum.

ἦν δ' ἐσορᾶν καλός. Alia laus Alcimedontis à bonis corporis, forma nimirum, quam Ariſtoteles inter ἀρετὰς σώματος recenſet. Eóque magis in hoc viro commendatur, quòd factis eam decorauit & ornauit, videlicet fortitudine & victoria: vnde etiam res eius geſtæ magis erant conſpicuæ, Etenim

Gratior eſt pulchro veniens de corpore virtus.

Hæc autem ſic etiam eloquaris. ἦν δ' καλὸς ὀφθῆναι, οὐ κατήσχυνε δ' τὸ εἶδος τοῖς ἔργοις. Per tmeſin autem dixit κατ' εἶδος ἐλέγχων pro κατελέγχων. Sic Olympionicam Theocritum laudat Simonides lib. 1. Epigram. εἰς ἀγῶνας, quem dicit.

Κάλλιστον μὲν ἰδεῖν, ἀθλεῖν δ' οὐ χείρονα μορφῆς.

Similiter Ariſtoclides à forma laudatur Nem. Od. 3. ep. 1.

ἐξένεπε. Hoc eſt ἀνεκήρυξε τὴν Αἴγιναν τὴν ναυτικὴν πάλη νικήσας. Quibus verbis oſtendit quonam opere formam corporis non dedecorarit, victoria nimirum, quæ corporis vires, animíque magnitudinem poſtulabat. Qua victoria etiam ſolum natale commendauit, videlicet Aeginam. πάλᾳ Dor. pro πάλῃ. de Aegina hac vide Plin. lib. 4. c. 12.

δολιχήρετμον. Hoc eſt δολιχοῖς ἐρετμοῖς χρωμένην, ac proinde ναυτικήν. Nam re nauali claruerunt, qui ſeptuaginta nauibus conflixère cum Athenienſibus vt refert Herodot. in Erato: qui 30 naues contra Xerxem in Salamine exhibuerunt. In quo bello Aeginetarum enituit virtus, vt idem in Vrania refert. Hæc illorum prima commendatio, Secunda in hoc conſiſtit, quòd ſint

iustitiæ cultores: vnde δικαιόπολις Aegina vocatur.

ξενίου. Iupiter Xenius, quòd putaretur τῶν ξένων ἔφορος. Obiter autem & φιλοξένους Aeginetas videtur perhibere.

παράφρασις.	στροφὴ. β. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
Nam vbi est multitudo, variásque ad vias inter se differentes tendit, & in diuersa studia inclinat, hanc regere & gubernare tempestiuè, certo iustóque rationis iudicio difficile est, vt in Aegina videlicet: quò etsi innumeri confluunt aduenæ sententijs inter se dissidentes, rectè tamen gubernantur. Sed Deorum voluntas & decretum fecit vt hæc regio mari vallata & cincta, non modò æquitatis obseruatrix, sed & conuenientibus vndique hospitibus tutum sit columen & asylum, tanquam diuina quæpiam columna (Quod vtinam ei longa futuri temporis seriè continuetur)	ἔξοχ' ἀνθρώπων. ὅ, τι γὰρ πολὺ, καὶ πολλὰ ῥέπει, ὀρθᾷ διακρίνειν φρενὶ, μὴ πα- ρὰ καιρὸν δυσπαλές. τεθμὸς δέ τις ἀ- θανάτων, καὶ τάνδ' ἁλιερκέα χώραν παντοδαποῖσιν ὑπέστασε ξέ- νοις, κίονα δαιμονίαν (ὁ δ' ἐπαντέλλων χρόνος τοῦτο πράσσων μὴ κάμοι)	*eximiè inter homines. Quod enim multum, & multas in partes vergit, recta discernere mente non intempestiuè, difficile est. Sed decretum quoddam immortalium, & hanc mari cinctam regionem omnigenis subiecit hospitibus, columnam admirabilem (subsequens autem tempus hoc faciendo non defatigetur)*

ἔξοχ' ἀνθρώπων. Cohæret hoc cum superioribus, éstque laudis quædam αὔξησις quum Aeginetas non simpliciter æquitatis obseruantes dicit, sed etiam eximiè inter homines. Etenim illos hac virtute alijs præcellere testatur.

ὅ, τι γὰρ. Amplificatio laudis iustitiæ & æquitatis Aeginetarum, à difficultate dijudicandi, in hominum multitudine varijs affecta studijs, quid rectum sit, q. d. καὶ γὰρ ὅπερ ἂν ᾖ τι πολὺ καὶ εἰς πολλὰς ὁδοὺς τείνῃ διαφέρουσας ἀλλήλων, τοῦτο διοικεῖν ἀσφαλεῖ κρίσει λογισμοῦ καὶ δικαίᾳ οὐκ ἔξω τοῦ ἐγχωροῦ, δυσχερές ἐστιν ὥσπερ ἐν Αἰγίνῃ δηλονότι, πλῆθος συῤῥεῖ ξένων, διαφέρον τὰς γνώμας, εἶτα ὀρθῶς διοικεῖται. Sic mihi videtur rectè interpretari hoc γνωμικὸν Triclinius: quod tibi Latinè declarabit paraphrasis. Itaque τὸ πολὺ, hîc significabit πλῆθος. & πολλὰ ῥέπει, erit pro τείνει seu ἀποκλίνει ἐς διαφέρουσας γνώμας. Idque etiam translatè à statera dici potest. ὀρθᾷ Dor. pro comm. ὀρθῇ.

δυσπαλές. Id est, δύσκολον, δυσχερές, χαλεπόν. Est autem δυσπαλὴς vox poëtica, composita à δὺς significante difficultatem, & πάλη lucta: quasi *qui lucta vix superari potest*: vel dicitur δυσπαλὴς quasi δυσχερῶς πάλλεσθαι καὶ βάλλεσθαι δυνάμενος, *qui ægrè vinci potest*. Metaphoricè autem de re quauis difficili vsurpatur. Reperitur hæc vox Od. 4. Pyth.

τεθμὸς δέ τις. Cùm difficile sit humano iudicio multitudinem quæ varia in studia scinditur, gubernare, tum ope diuina opus est. Id Aeginetis ob-

tigisse testantur hæc verba. Nam cùm difficile ipsis esset hospitum affluentiam, populique multitudinem cum æquitate curare & regere, superuenit auxilium diuinum q. d. ἡ δὲ Θεῶν δόκησις, καὶ ταύτην τὴν τῇ θαλάττῃ περιτετειχισμένην Αἴγιναν, τοῖς πανταχόθεν ἐπιφοιτῶσι ξένοις, ἐποίησεν εἶναι εἰς ἀνάπαυσιν καὶ ἀσφάλειαν, καθάπερ ὀλβίαν τινὰ καὶ θείαν κίονα.

τάνδε. Dor. pro τήνδε. & hoc pro ταύτην. *ἁλιερκέα*. Vox ἁλιερκὴς est poët. ex ἅλς *mare* & ἕρκος *septum*: vnde significat, *qui mari tanquam septo coërcetur, & vndique cingitur*. Modò passiuè sumitur vt hîc. & Isthm. Od. 1. καὶ τὰν ἁλιερκέα Ἰσθμοῦ δειράδα. Modò actiuè vt Pyth. Od. 1. ταί θ᾽ ὑπὲρ Κύμας ἁλιερκέες ὄχθαι.

παντοδαπoῖσιν. Poët. Datiuus pro παντοδαποῖς. Et ὑπέστασε. Dor. pro cō. ὑπέστησε, h. e. ὑποκειμένην ἐποίησε. & ξένοις intellige τοῖς ἐξ ἄλλου τόπου ἀφικνουμένοις. Est autē hęc patrię commendatio à copia mercatorum & aduenarum. Testatur Volaterranus celebre olim emporium fuisse. Hanc insulam quoque vsque adeò populosam fuisse asserit Scholiastes vt 47. myriades famulorum in ea fuerint: quod certè fidem superat.

κίονα δαιμονίαν. Hoc est ἔρεισμα θεῖον εἰς ἀσφάλειαν. quòd confluentibus vndique mercatoribus & aduenis tutum asylum præberet. Columnam metaphoricè appellat sumpta translatione à columnis ædificiorum, quibus ita fulciuntur, vt tuta sint aduersus ruinam, cùm alioqui præ pondere fatiscentia miserè corruerent: δαιμονίαν *fœlicem, admirabilem*, seu *diuinam*: quia cùm rationem humanam superet, in Repub. tam populosa & indigenis, & aduenis, tantam esse εὐταξίαν, necessariò recurrendum ad diuinas causas.

ὁ δ᾽ ἐπαντέλλων χρόνος. Hoc est ὁ δὲ χρόνος ἐπιὼν, εἴθε μὴ ἀπονήσειε τοῦτο ποιῶν. Est comprecatio qua concludit locum à patria, & optat vt Aegina diu in hoc statu fortunata maneat. Atque hæc est ἐπένθεσις sententiæ interposita: vbi ἐπαντέλλων per syncopen pro ἐπανατέλλων, ab ἐπανατέλλω verbo poëtico, pro quo dicas ἐπέρχομαι, ἔπειμι.

παράφρασις.

Quam populus Doriensis gubernauit, ex quo eam Triacon collecta manu Argiuorum, qui Dorico fuerunt genere, occupauit Aeaco mortuo: quem olim Latonę filius Apollo, latéque imperans Neptunus, mœnibus Iliū cincturi, vocarunt vt in muri constructione esset adiutor. Erat enim in fatis vt bello aduersus ipsum commoto,

ἀντιστρ. κῶλ. θ.

Δωριεῖ λαῷ ταμιευ-
ομέναν ἐξ Αἰακοῦ·
τὸν παῖς ὁ Λατοῦς, εὐρυμέδων τε
Ποσειδᾶν,
Ἰλίῳ μέλλοντες ἐπὶ στέφανον
τεῦξαι, καλέσαντο συνεργὸν
τείχεος. ἦν ὅτι νιν πεπρω-
μένον
ὀρνυμένων πολέμων

μετάφρασις.

Doriensi populo gubernatam post Aeacum: quem filius Latonæ, & latè imperans Neptunus, quum Ilium mœnibus essent coronaturi, aduocauerunt cooperatorem muri. Erat quoniam fato decretum surgentibus bel-

expugnatum conflagraret, eóque ex incendio fumum vehementem exhalaret: quod alioqui fieri non potuiſſet ſi à ſolis Dijs conditum fuiſſet.

πολιπόρθοις ἐν μάχαις
λάβρον ἀμπνεῦσαι κα-
πνόν.

lis, vrbium vaſtatricibus in pugnis vehementem exhalaturum fumum.

Δωριεῖ λαῷ. Hæc cohærent cum ſuperioribus κίονα δαιμονίαν: & agunt de primis ab Aeaco Aeginæ rectoribus, nimirum Dorienſibus. Qua de re ſic ait Græcum Scholion. *Aeaci & Pſamathes Nereidos filius fuit Phocus, quem ceu fratrem nothum Peleus & Telamon occiderunt: ac fugit quidem Peleus in Theßaliam, Salaminem verò Telamon, Aeaco mortuo, Aegina ſine rege eſt relicta. Interim Triacon quidam Argiuus, collecta Argiuorum multitudine(Argiui autem ſunt Dorici generis) Aeginam venit, eámque inhabitauit. Sicque viſum eſt poſt Aeacum, à Dorienſibus Aeginæ imperium gubernari.*

ταμιευομένᾳ ἐξ Αἰακοῦ. Hoc eſt διοικουμένην μετὰ τὸν Αἰακόν. Aeacus fuit Iouis & Aeginæ filius, qui inſulam cùm priùs Oenone vocaretur, Aeginam à matre denominauit.

τὸν παῖς. Digreſſio ad fabulam de fato Troiæ. Conditores fuêre Dij duo, & homo vnus, Homerus Il. φ. dicit ſolum Neptunum ſuam operam Laomedonti locaſſe ad conſtructionem Pergamorum & Troiæ, & Apollinem pauiſſe boues illius. Virgilius tamen quum 3. Georg. dicit, *& Troiæ Cynthius author*, Apollinem eius quoque innuit fuiſſe conditorem. Pindarus trium facit mentionem Apollinis qui eſt παῖς ὁ Λατοῦς. Dor. pro Λητοῦς: & Neptuni, qui Ποσειδᾶν Dor. dicitur pro Ποσειδῶν. & Aeaci quem συνεργὸν ſibi aſciuerunt.

ἐπὶ στέφανον τεῦξαι. Per tmeſin pro ἐπιτεῦξαι στέφανον hoc eſt κατασκευάζειν περίβολον ſeu περιτείχισμα. Elegans metaphora *coronam facere*, hoc eſt *muris cingere*. Sic Anacreon. Νῦν δ᾽ ἀπὸ μὲν πόλεως στέφανος ὄλωλεν, hoc eſt τὰ τείχη.

ἦν ὅτι. Ratio cur Apollo & Neptunus Aeacum operis adhibuerint συνεργόν. Quia ſciebant in fatis eſſe vt caderet Troia bello expugnata, quod fieri non potuiſſet, ſi à Dijs ſolùm condita fuiſſet. Itaque adhibitus eſt homo, vt hac ratione aliquando deleri poſſet: vt deleta eſt à Græcis.

ὀρνυμένων hoc eſt κινουμένων πολέμων ἐν μάχαις τῶν πόλεων πορθητικαῖς αὐτὴν Ἴλιον ἀνάπνοιαν. ἀναπέμψαι σφοδροῦ καπνοῦ. Vel paucioribus exponito, ὅτι πέπρωτο αὐτὴν δορυάλωτον γενομένην ἐμπυρισθῆναι. Incendium autem emittit fumum, ſi ingens, vehementem. Hîc ἀμπνεῦσαι pro ἀναπνεῦσαι.

παράφρασις. | ἐπῳδ. κῶλ. ια. | μετάφρασις.

Hoc autem aliquando futurum portenderunt dracones tres glaucis oculis horrendi, qui extructo muro in recens conditam turrim impetum

γλαυκοὶ δὲ δράκοντες ἐπεὶ κτί-
σθη, νέον
πύργον ἐσαλλόμενοι τρεῖς,
οἱ δύο μὲν κάπετον,

Cærulei autem dracones, poſtquam extructus fuit murus nouam in turrim inſilientes tres, fece-

fecerunt: ex quibus duo quidem mortui corruerunt, ibiq; turbati animas efflarunt: tertius verò grauiter vociferatus irruit, & intrauit. Quod prodigium inimicum animo voluens & considerans protinus Apollo Aeacum est alloquutus, Iljum ea parte qua tuis manibus est conditum, erit expugnatu facile. Innuit hoc mihi visio illa, quam Iupiter Saturnius graui fragore tonans immisit.

αὖθι δ' ἀτυζομένω ψυχὰς βάλον.
εἷς δ' ἐσόρουσε βοάσαις.
ἔννεπε δ' ἀντίον ὁρμαίνων τέρας εὐθὺς Ἀπόλλων.
Πέργαμος ἀμφὶ τεαῖς
ἥρως χερὸς ἐργασίαις ἁλίσκεται·
ὡς ἐμοὶ φάσμα λέγει Κρονίδα
πεμφθὲν βαρυγδούπου Διός,

duo quidem ceciderunt: ibi autem turbati spiritus abiecerunt, ac vnus irruit vociferatus. Dixit autem Apollo inimicum animo voluens prodigium statim, Pergamus circa tuas ô Heros, manus operationes capietur, vt mihi ostentum significat, Saturnio missum grauistrepo à Ioue,

γλαυκοὶ δὲ δράκοντες. Narrat mirabile portentum, quod extructo muro Troiæ conditoribus sese obtulit. Postquam turris est condita, tres dracones in eam nouam ingredi conati sunt: ex quibus duo quidem statim corruêre mortui: tertius magno clamore impetum faciens ingressus est. Hostes sunt illi dracones, duo pereunt qua parte Dij murum condiderunt, quia erat inexpugnabile Deorum opus: tertius vrbe potitur, qua parte eius murum struxerat homo, cuius structura euerti poterat. Dracones sunt, Achilles Pelei, & Aiax Telamonis filius, tentant vrbem capere, sed intereunt. Pyrrhus draco tertius vrbem capit. Cæterùm γλαυκοὶ dicuntur dracones, hoc est φοβεροί. Nam huiusmodi oculorum color est σιλπνός, ac proinde σιλπνοὶ ὄντες ὀφθαλμοὶ οἱ γλαυκοὶ τῇ ὁράσει ἐκφοβοῦσι. Post ἐπὶ κτίσθη subaudiendum τεῖχος.

κάπετον. Est tertia persona plural. poëticè metri causa pro κάππεσον. & hoc Aeol. per syncopen pro κατέπεσον. à verbo καταπίπτω, quod hîc significat ἀποθνήσκω. αὖθι. per syncopen pro αὐτόθι. vt Odyss. ο. παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντες. Dualis est ἀτυζομένω verbi poëtici ἀτύζομαι de quo Lexica. ψυχὰς βάλον. hoc est ἀπέπνευσαν. Estque βάλον simplex pro composito ἀπέβαλον.

εἷς δ' ἐσόρουσε. Hoc est, ὁ δὲ εἷς εἰσῆλθε: vel meliùs, εἰσώρμησε. Nam verbum poëticum ὀρούω est τὸ ὁρμάω, *impetum facio.* βοάσαις Dor. pro βοήσας hoc est συρίξας. Nam συρίττειν draconum est proprium. Notat autem in hac periodo schema Scholiastes, γλαυκοὶ δράκοντες &c. nominatiuum pro genitiuo γλαυκῶν δὲ δρακόντων εἰσαλλομένων τριῶν, οἱ δύο μὲν κατέπεσον, ὁ δὲ εἷς ἐσόρουσε: cuius schematis hoc exemplum affert ex Homero,

Οἱ μὲν δύο σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει.

ἔννεπε δ' ἀντίον. Hoc est, εὐθὺς δ' εἶπεν Ἀπόλλων σκοπῶν καὶ διαλογιζόμενος ἐχθρὸν τέρας. Hæc est prodigij expositio, quam rectè Apollini, vt pote vati tribuit. Est autem τέρας, σημεῖον τὸ παρὰ φύσιν γινόμενον.

Πέργαμος ἀμφὶ. Hoc est interprete Scholiast. ἡ πόλις δὲ ὦ ἥρως Αἰακὲ, τῶν Τρώων εὐάλωτος γενήσεται κατὰ τὴν ἐργασίαν τῶν σῶν χειρῶν. Hîc primùm obserua apo-

ſtrophen Apollinis ad Aeacum: deinde ſynecdochen in voce Πέργαμος, quæ eſt Ilij Acropolis: & totam vrbem per hanc partem eius intellige. Metaphoricè quælibet arx vocatur Πέργαμος: quæ vox in ſingulari fœminei eſt generis: vt apud Homer. Περγάμῳ εἰν ἱερῇ. In plurali eſt neutrius & effertur *Pergama* per metaplaſmum. Sic Aeneidos 2. ſumitur,

Si Pergama dextra defendi poßent, &c.

χερὸς. metri cauſa pro χειρὸς. & ſingularis pro plurali χειρῶν. Præterea τὸ ἁλίσκεται, præſens pro futuro. Sic denotatur per præſens tempus certitudo rei prædictæ. Quod paſſim, in ſacris literis præſertim, comperias.

ὡς ἐμοὶ. Docet non caſu, ſed Iouis ſummi voluntate oblatum eſſe portentum: idque in ſuæ interpretationis confirmationem. q. d. οὕτω ἰδεῖν δίδωσί μοι, ἡ πεμφθεῖσα παρὰ τοῦ Διὸς βροντοπτύου ὄψις. Dicit φάσμα à verbo φαίνεσθαι quod priùs dixerat τέρας. Et Κρονίδα genit. eſt Dor. pro Κρονίδου. Et βαρυγδούπου hoc eſt βαρὺν δοῦπον ποιοῦντος ſeu βαρέως δουποῦντος. Iouis epitheton quòd tonando grauem edat ſtrepitum. Ante Κρονίδα, ſubaudi τὸ ἀπὸ: vt ſit πεμφθὲν ἀπὸ Κρονίδα.

παράφρασις.

Neque uidperficietur ſine liberis tuis. Sed primi (qui fuerunt Telamon & Peleus, & Herculem contra Laomedontem iuuerunt) Ilium populabuntur. Et quarti poſteri (reſpicit autē ad Neoptolemum qui connumerato Aeaco fuit quartus) extremo dabunt excidio. Sic Deus perſpicuè loquutus, per Xanthū Troiæ fluuium in Lyciam ad Amazonas properabat equis inſignes, & ad Iſtrum equitans Hyperboreos populos adibat. Neptunus verò tridente terram pulſans ad marinum Iſthmum currum velocem impellebat, huc ad Aeginam pulchris in equis Aeacum deducens,

στροφὴ. γ. κώλ. θ.

οὐκ ἄτερ παίδων σέθεν· ἀλ-
λ' ἅμα πρώτοις ἄρξε-
ται
καὶ τετράτοις. ὣς ἄρα Θεὸς
σάφα εἴπαις,
Ξάνθον ἤπειγεν, καὶ Ἀμαζό-
νας εὐ-
ίππους, καὶ ἐς Ἴστρον ἐλαύ-
νων.
ὀρσοτρίαινα δ' ἐπ' Ἰσθμὸν ποντ-
ίαν
ἅρμα θοὸν τάνυεν,
ἀποπέμπων Αἰακὸν,
δεῦρ' ἀν' ἵπποις χρυσέαις,

μετάφρασις.

non ſine liberis tuis: ſed ſimul cum primis incipiet, & quartis. Sic Deus apertè loquutus, ad Xanthum properabat, & Amazonas equis ſtrenuas, & ad Iſtrum equitans: at tridentis impulſor ad Iſthmum marinum currum velocem incitabat, dimittens Aeacum huc cum equis aureis,

οὐκ ἄτερ. Docet poëta per quos Troia delenda eſſet: nimirum per Aeaci poſteros. Per primos quidem vaſtandam, per quartos ſolo æquandam. Primi ab Aeaco ſunt Peleus & Telamon, qui Herculem Laomedonti bellum inferentem ſequuti ſunt, & populati vrbem. Quartus inde ab Aeaco, eóque connumerato eſt Pyrrhus Neoptolemus. Etenim Aeaci filij ſunt Peleus & Telamon, Pelei filius Achilles, Telamonis Aiax, Achillis Pyrrhus. Quare cùm non ſine Aeaci poſteris capi poſſet Troia, non mirum quòd Græci tanto ſtudio

Achillem perquisiuerint, vt in expeditionem Troianam iret: & Pyrrhum iuuenem ire coëgerint, qui etiam inde dictus est Neoptolemus.

ὡς ἄρα. Quò quisque absolutis Troiæ mœnibus abierit, iam exponit. Apollo per Xanthum Troiæ fluuium in Lyciam tendit: hinc in Europam ad Hyperboreos populos, vbi colebatur sicuti Od. 3. diximus: vbi dictum de Istro. De Amazonibus vide Strabon. l.11. Paulum Orosium lib.1.cap. 15. Iustin.l.2.

Ορσοτρίαινα. Nominatiuus Aeolicus pro comm. ὀρσοτριαίνης, & Dorico ὀρσοτριαίνας: alioqui ὀρσοτριαίνα paroxytonum est, genitiuus Dor. pro comm ὀρσοτριαίνου. Nem. Od.4. Est hìc antonomasia pro Ποσειδῶν. Composita est vox ex ὄρω *moueo*, quod in futuro habet ὀρῶ & Aeol. ὄρσω & τρίαινα *tridens*, quod illius Dei est insigne.

ἐπ' Ἰσθμὸν. Neptunus Isthmum petit, vbi templum habuit, sacrósque ludos Isthmicos. τάνυεν imperfecti negl. augmento pro ἐτάνυεν, à τανύω.

ἀποπέμπων. Aeginam petit Aeacus vbi regnabat, eóque deducitur à Neptuno, idque rectè, quia mari circunflua est insula. ἀνὰ χρυσέαις ἵπποις hoc est *pulchris in equis*. Nam equi & currus tribuuntur Neptuno.

παράφρασις.

& ad Corinthi iugum properabat, celebre sacrificium, ibi suum in honorem peragi solitum inspecturus. Cęterùm non omnes homines iisdem rebus & studijs delectantur, sed alius alijs dat operam, sicut hi athletæ, alius alij certamini. Quòd si iam ad Melesię laudes hoc hymno me conferam, ne quis inuideat mihi, neque me petat maledictis, prædicantem decus quod annis adhuc imberbibus Olympiorum & Nemeorum victoria est adeptus: posteáque ætate virili, quum pancratio, quo viri pugnant, antagonistam superauit.

ἀντιστροφὴ κώλ. θ.

καὶ Κορίνθου δειράδ', ἐποψόμενος δαῖτα κλυτάν.
τερπνὸν δ' ἐν ἀνθρώποις ἴσον ἔσσεται οὐδέν.
εἰ δ' ἐγὼ Μελησίᾳ ἐξ ἀγενείων κῦδος ἀνέδραμον ὕμνῳ,
μὴ βαλέτω με λίθῳ τραχεῖ φθόνος.
καὶ Νεμέᾳ γὰρ ὁμῶς
ἐρέω ταύταν χάριν,
τὰν δ' ἔπειτ' ἀνδρῶν μάχαν

μετάφρασις.

& Corinthi iugũ inspecturus conuiuium celebre. Delectabile autem inter homines æqualiter nihil fuerit. Quare si ego Melesiæ ad gloriam quam nactus est iam *ab imberbibus annis, recurrerim hymno, ne petat me lapide aspero inuidia. Et apud Nemeam enim similiter dicam hoc ornamentum, & postea virorum pugnam.*

καὶ Κορίνθου. Hoc cum superioribus cohæret ἐπ' Ἰσθμὸν ποντίαν: & notat reliquam Neptuni profectionem, qui ἅρμα θοὸν τάνυεν, h.e. ἐπέτεινεν ἅρμα, & ex consequenti ἐπέσπευδεν ἐπὶ Κορίνθου δειράδα. Cur autem eò tenderet, statim additur: nimirum ἐποψόμενος δαῖτα κλυτάν. hoc est θεασόμενος τὴν εὐκλεᾶ θυσίαν αὐτῷ τελουμένην ἐκεῖ. Sic fabulæ residuum, & digressionem ad Troiæ conditores absoluit.

τερπνὸν δ' ἐν. Existimant nonnulli sententiam hanc additam esse à Pindaro ob tres illos Troiæ conditores, quibus diuersa placuissent loca. Sed quomodo de Dijs loquẽdo, de Apolline videlicet & Neptuno, diceret τερπνὸν δ' ἀνθρώποις? &c.

Quare malim ad tres victores quos hîc celebrat, referre: qui diuersis in certaminibus se exercuerũt, & victoriam adepti sunt. Ita vt hæc sit προκατάστασις eius quod de Melesia vnctore iamiam est dicturus: cuius sic declarãdus sensus, οὐχ ὁμοίως ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς τέρπονται ἅπαντες, Ἄλλος γὰρ παντοίοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις, ὥστε καὶ οὗτοι ἀθληταὶ ἄλλος ἄλλῳ ἀγῶνι. Hanc gnomen vsurpare possis quum innuere voles suum cuique esse pulchrum, & à sua quemque voluptate trahi.

εἰ δ' ἐγὼ. Hoc est εἰ δ' ἐπαινέσαιμι Μελησίαν ὅτι ἀγένειος ὢν ἐν Ὀλυμπίᾳ πάλῃ ἐνίκησε, μηδεὶς διὰ φθόνον κακῶς ἀγορευέτω με. Sic ad Melesiæ laudes se confert qui ætate iuuenili primùm in Olympijs victor euasit: postea pariterque in Nemeis. ὁμῶς hoc est ὁμοίως, ἤτοι ἀγένειος ὤν, *similiter* hoc est *cùm imberbis etiam esset*. ταύταν τὰν χάριν intelligit τὴν ἐν τῇ πάλῃ νίκην ἔχειν.

Μελησία Metri causa pro Μελησίᾳ de quo dictum suprà ἐξ ἀγενείων: hoc refert ad imberbes Timosthenem & Alcimedontem Aretius: quòd hi Melesię opera vicerint, & laus discipulorum ad præceptorem quoque pertineat. Sed id mihi non necessarium videtur: siquidem fieri potuit vt Melesias ætate iuuenili certaminibus operam dederit: eíque scholia Olympiacam & Nemæcam victoriam iuueni tribuunt.

μὴ βαλέτω. Hoc est μηδεὶς φθονείτω μοι. Metaphora sumpta à funditoribus: qui lapidibus petunt inuisos, vt verbis asperis & maledicis inuidi exosos.

καὶ δ' ἔπειτα. Hoc est, repetito ἀπὸ κοινοῦ, τὸ ἐρέω. Ἐρέω ἔπειτα τὴν μάχην τε παγκρατίου, ἣν ἐνίκησεν ἀνὴρ γενόμενος. Hæc quoque victoria ipsi in Nemeis obtigit, sed quum iam sumpta virili toga ipse vir inter viros certauit.

παράφρασις.

Preterea siquidem ei qui sit alicuius artis gnarus, facile est eam docere: nec id præ imperitia præstare potest ignarus, & qui priùs non didicit: quoniam ineruditorum mentes sunt leues, & incertæ rerum experientia non comprobatarum: hic vtique athleticam cum laude expertus, ea meliùs quàm quisquam alius preceperit, quæ quis facere debet, quò desideratissimam ex sacris certaminibus gloriam reportet. Et certè post viginti nouem alios discipulos, quorum vnctor & præceptor, quibúsque victorię author fuit Melesias, ipsi nunc maximum decus peperit Alcimedon discipulorum trigesimus, lucta victoriam adeptus;

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

ἐν παγκρατίῳ. τὸ διδάξασθαι δέ τοι,
εἰδότι ῥᾴτερον· ἄγνωμον δὲ, τὸ μὴ προμαθεῖν·
κουφότεραι γὰρ ἀπειράτων φρένες.
κεῖνα δὲ κεῖνος ἂν εἴποι
ἔργα περαίτερον ἄλλων
τίς τρόπος ἄνδρα προβάσει,
ἐξ ἱερῶν ἀέθλων
μέλλοντα ποθεινοτάταν δόξαν φέρειν.
νῦν μὲν αὐτῷ γέρας Ἀλκιμέδων,
νίκαν τριακοστὰν ἑλών·

μετάφρασις.

in pancratio. Docere autem perito facile: at stultum non prædidicisse: leuiores enim inexpertorum mentes. Illa autem ille dixerit opera vlterius cæteris: quis modus virum promouebit, ex sacris certaminibus desideratissimam gloriam reportaturum. Nunc quidem ipsi decus est Alcimedon victoriam tricesimam adeptus.

ἐν παγκρατίῳ. Cohæret cum superioribus. Παγκράτιον autem est althletici certaminis genus, de quo apud authores controuertitur, quid sit, & cur sic appellatum. Budæus in Pand. Dicit esse certaminis genus, ex eo dictum, quòd aduocatis omnibus corporis viribus, omniúmque neruorum contentione transigatur. Calcibus enim, etiam & cubitis, non modò pugnis pancratiastæ vtebantur, omníque petendi æmulum, prehendendíque modo. Plutarchus. l. 2. c. 4. Sympos. vbi quærit εἰ πρεσβύτατον ἡ πάλη τῶν ἀγωνισμάτων, docet παγκράτιον esse certamen ex pugilatu & lucta mixtum, quum ait. ὅτι γὰρ μέμικται τὸ παγκράτιον ἐκ τε πυγμῆς καὶ πάλης δῆλον. vide Lucian. περὶ γυμνασίων. Et Cœlium l. 7. c. 51. Stephani Thes. ling. Gr. Sunt qui πένταθλον *quinquertium* & παγκράτιον idem esse putant, nimirum, quum athletæ illa quinque antiqua certamina obibant, videlicet pugilatum, cursum, saltum, discum, luctam: quos sequutus est Hermolaus l. 30. suarum emendationum. Sed πένταθλον aliud à pancratio fuisse non dubium est ex citatis authoribus.

τὸ διδάξασθαι. Hoc est τὸ διδάξαι τῷ ἐπισταμένῳ ῥᾷδιον. ἀνεπιτήδειον δὲ εἰς διδασκαλίαν ἑτέρων τὸ μὴ προμαθεῖν. Hinc vulgo dicunt, *Doceat qui didicit*. Nemo enim faciliùs artem tradit quàm qui eam exactè callet. Quod & ad disciplinas & liberales artes referri potest. Multa in compendium contrahere, obscuris lucem dare nouit, qui perfectè didicit. Quam in sententiam hæc Pindari verba præclarè vsurpabuntur: quibus Melesiam ab athleticæ peritia commendat: qua instructus facilè præcepta dedit alijs athletis, quibus bene obseruatis vincerent. Est autem ῥᾴτερον comparat. pro positiuo, vt & in sequenti κουφότεραι pro κοῦφαι.

ἀπειράτων hoc est ἀπείρων. Commune est ἄπειρος, poëticum verò ἀπείρατος, Dor. pro ἀπείρητος. Hoc compon. ex α. priuat. & πειρατὸς à πειράομαι *tento, experior*, quam vocem Ol. Od. 11. Nem. 1. Isthm. 4. inuenias. Præcedenti autem Od. 6. in his βατίᾳ τ' ἐν ἀπειράτῳ, ἀπείρατος deducendum est ex ἀ priuat. & πεῖρας pro πέρας *finis*, *terminus*.

κεῖνα δὲ κεῖνος. Hoc est ἐκεῖνος δὲ ὁ πεπειραμένος λέγοι ἐπὶ πλέον τῶν ἄλλων ἐκεῖνα ἔργα, τίς τρόπος ἄνδρα προβιβάσει, μέλλοντα δόξαν ἀποφέρεσθαι ἐκ τῶν ἱερῶν ἀγώνων. Hic ob metrum habet κεῖνα & κεῖνος pro ἐκεῖνα & ἐκεῖνος. Deinde περαίτερον aduerb. quod sequente vocali sic effertur: sequente consona περαιτέρω vsurpatur, vt positiuus eius πέρα, & πέραν.

προβάσει. Dor. pro προβήσει & hoc pro προβιβάσει. ποθεινοτάταν Dor. pro ποθεινοτάτην, hoc est ὑπερποθουμένην.

νῦν μὲν. Hoc est, νῦν μὲν τιμή ἐστιν αὐτῷ τῷ Μελησίᾳ ἀλείπτῃ ὁ Ἀλκιμέδων τριακοστὸς νικητὴς ὑπὸ ἀλείπτῃ τούτῳ ἀναδειχθείς. Non enim hoc accipiendum ac si triginta victorias reportasset Alcimedon. Sed intelligendum trigesimum hunc esse athletam ex ijs qui à Melesia exercitati & edocti vicerunt. νίκαν τριακοστὰν, Dor. pro νίκην τριακοστήν.

παράφρασις.

Qui & diuino fauore vsus, & suæ fortitudinis dexteritate nõ frustratus, quatuor pueros antagonistas prostrauit: ita vt per noctẽ viásque occultas, patriam inuito animo, & ignominiosè repetere eos coëgerit omnémque loquendi libertatem pudore perfusis ademerit. Contrà verò gloriæ accessione ex victoria, paternum auum tanto gaudio perfuderit, vt debilem eius senectutem, velut inspirato robore nouo recrearit: ipse verò re tam præclarè gesta, mortis metu sit liberatus: cùm illius obliuiscatur quisquis edito virtutis specimine nominis immortalitatem est consequutus.

στροφὴ δ. κῶλ. θ.

ὃς τύχᾳ μὲν δαίμονος, ἀ-
νορέας δ' οὐκ ἀμπλακὼν,
ἐν τετράσι παίδων ἀπεθήκατο
γυίοις
νόστον ἔχθιστον, καὶ ἀτιμοτέ-
ραν
γλῶτταν, καὶ ἐπίκρυφον οἶ-
μον.
πατρὶ δὲ πατρὸς ἐνέπνευσεν μέ-
νος
γήραος ἀντίπαλον.
ἀΐδα τοι λάθεται
ἄρμενα πράξαις ἀνήρ.

μετάφρασις.

Qui fauore quidem Dei, fortitudine tamen non frustratus, in quatuor puerorum deposuit membris reditũ inuisißimum, & ignominiosam magis linguam, & occultam viã. Patri autem patris inspirauit robur senectutis aduersariũ. Orci nimirum obliuiscitur vir qui conuenientia fecit.

ὃς τύχᾳ μὲν. Hoc est ὃς σὺν εὐτυχίᾳ Θεοῦ, ἀνδρείας δ' οὐκ ἀποτυχὼν, τετράσι παισὶν ἐπέθηκε πάνυ μεμισημένον εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν ἐπαναστροφὴν, καὶ ἄτιμον ἀπαρρησίαστόν τε γλῶτταν, καὶ λαθραίαν ἐν νυκτὶ πορείαν. Ex his apparet Pindarum amplificare gloriam victoriæ Alcimedontis à dedecore plurium aduersariorum, quibus deuictis inglorium & ignominiosum in patriam effecit reditum.

τύχᾳ Dor. pro τύχῃ, éstque ellipsis τοῦ σὺν. Præterea necessariò simplex pro composito, εὐτυχία, sicuti Schol. & Triclinius exponunt, intelligendum est. Solet autem, vt antè vidimus, victorias numinis fauori, vt causæ principali adscribere, ita tamen vt adiuuantem non omittat, vt & hoc loco, quum & fortitudini Alcimedontis alteram victoriæ causam tribuit.

ἀνορέας. Vox ἀνορέα. Dorica est, ἠνορέη verò Ionica, deducitur ab ἀνὴρ mutato α. in η. Eadem occurrit Nem. 3. & Pyth. 8.

ἀμπλακών. Partic. Aor. ἤμπλακον ab ἀμπλακέω, τὸ ἁμαρτάνω. Fieri videtur ab ἀναπλέκω *implico*: quia peccatum homines veluti quibusdam retibus & pedicis implicat.

ἐν τετράσι παίδων γυίοις. Periphrasticè pro ἐν τετράσι παισίν. Cúmque dicendum esset τεττάρων παίδων γυίοις, dixit τετράσι. Sicuti paulò antè τεαῖς χερσὶν ἐργασίαις, pro τῆς χερός.

νόστον ἔχθιστον. Accidunt ista victis, reditus in patriam planè odiosus, ignominiosus, & occultus. Nam quod aduersario succubuerunt, efficit vt molestissimum sit patriam repetere, vt loqui præ pudore non audeant, vt clam per noctem ingrediantur, quò vitent eorum subsannationem à quibus viderentur.

πατρὶ δὲ πατρός: Hoc est *τῷ δὲ πάππῳ ἐνέβαλεν ἰσχὺν τοῦ γήρως ἐναντίαν, ἤγουν καταπνούμενον αὐτῷ ὑπὸ τοῦ γήρως ἀνέῤῥωσε.* Est hæc altera amplificatio ab aui paterni gaudio ex ea victoria. Opponuntur hîc *robur*, & *ſenium*. In ſenectute eſt debilitas, ſed exhilaratus ſenis animus vires amiſſas recreat.

Ἀΐδα τοι λάθεται. Hoc eſt *τοῦ θανάτου ἐπιλανθάνεται, ὁ εὐτυχήσας ἀνήρ.* Sententia qua duplicem illam ab aduerſariorum dedecore, & aui gaudio, amplificationem victoriæ concludit: qua innuit res cum honore & laude geſtas, mortis metum tollere. Tum enim non amplius graue eſt mori, quia virtutis editum ſpecimen nominis immortalitate donabit. Hic *ἀΐδα* & *λάθεται* Dor. ſunt pro *ᾅδου* & *λήθεται*.

παράφρασις.

Cæterum oportet vt hæc Alcimedontis victoria, mihi maiores eius Blepſiadas in memoriam reuocet: quorum etiam in gratiam, victorialem hunc hymnum canam, fructum quem vtriuſque fratris victoria ipſis peperit. Quorum, Blepſiadarum nimirum generi, ſexta hæc corona iam obtigit ex Olympicis ludis, in quibus fronde oleaſtri coronantur victores. Nec mirũ ſi dum nepotes celebro, maiorum etiam defunctorum memini. Nam & ad mortuos conſanguineos ex lege pertinet pars laudis viuentium: & rerum quæ ab illis geruntur præclarè. Neque ſepulchrum occulit cognatorum eximiam virtutem, ita vt illa apud ſuperos manifeſta, ad ſepultos non perueniat.

ἀντιστρ. κῶλ. θ.

ἀλλ' ἐμὲ χρὴ μναμοσύναν
ἀνεγείροντα, φράσαι
χειρῶν ἄωτον Βλεψιάδαις ἐπίνι-
κον,
ἕκτος οἷς ἤδη στέφανος περί-
κει-
ται φυλλοφόρων ἀπ' ἀγώ-
νων.
ἔστι δὲ καί τι θανόντεσσιν μέ-
ρος
κἀννόμων ἐρδομένων.
κατακρύπτει δ' οὐ κόνις
συγγόνων κεδνὰν χάριν.

μετάφρασις.

Sed me oportet memoriam excitantem, eloqui manuum florem Blepſiadis victorialem hymnum, *ſexta quibus iam corona circumpoſita eſt, frondiferis ex certaminibus. Eſt enim & mortuis pars legitima rerum quæ gerũtur: occultatq; nequaquã puluis cognatorũ illuſtrẽ gratiam.*

ἀλλ' ἐμὲ χρή. Hoc eſt *ἀλλ' ἐμὲ δεῖ τὴν μνήμην ἀνιστῶντα, φράσαι Βλεψιάδαις αὐτοῖς ἐπινίκιον ὕμνον τοῦτον, ἄωτον ὃν αἱ χεῖρες τοῦ Ἀλκιμέδοντος ἤνεγκαν. οἷς περιετέθη ἕκτος οὗτος στέφανος ἀπὸ τῶν ἀγώνων στεφάνοις φυλλίνοις πειζόντων.* Apoſtrophe autem eſt ad ſe, qua memoriam ſuam excitat ad laudes omnium in genere Alcimedontis maiorum. *μναμοσύναν* Dor. pro comm. *μνημοσύνην*.

ἐπίνικον ἄωτον. Periphraſticè *τὸν ὕμνον* appellat, quem victores tanquam ſuę victoriæ fructum à poëta accipiunt. *ἐπίνικον* ſubaud. *ὕμνον*.

χειρῶν. Florem manuum hoc eſt, *victoriæ manibus partæ.* Nam lucta manus præcipuè robore conſtat.

Βλεψιάδαις. Blepſiadæ, tribus Alcimedontis in Aegina: qui ~~nunc lau~~dantur à numero victoriarũ, quas ea familia habuit, ita vt non ſolus Alcimedon vicerit, eiúſque frater Timoſthenes: ſed quinquies ante ipſos, eiuſdem generis viri, in Olympijs coronati fuerint. Quæ certamina *φυλλοφόρα* vocat ad

aliorum differentiam: nam hæc victori ex oleastri fronde contexunt coronam pro præmio. Sunt verò alia, quæ vestes, arma, æs, aliud-ve præmij genus habent.

ἔστι δὲ καὶ τι. Hoc est, vt exponit Triclinius, ἔστι δὲ καὶ τοῖς ἀποθανοῦσι μέρος τι τῶν ἐγκωμίων, ὃ πραττόμενον πρὸς αὐτοὺς, κατὰ νόμους ἂν πράττοιτο. Et vt Schol. ἔστι δὲ καὶ τοῖς τετελευτηκόσιν ἔννομον καὶ δίκαιον μέρος ἀποδιδόμενον, τὸ τῶν ἐπαίνων. Sed cùm ad loci perspicuitatem legendum sit, non ἐρδόμενον, sed ἐρδομένων, ideo sic ista malim interpretari, τῶν δὲ πραττομένων ἀπὸ τῶν ζώντων μέρος τι καὶ ἔννομον θανοῦσιν ἐστί. Gnome qua docet posteritatis laudes ob præclara facinora ad defunctos pertinere. In qua θανόντεσσιν est datiuus plur. Ion. & poët. pro θανοῦσι. & κἀννομον pro καὶ ἔννομον.

καταχρύπτει δ' οὐ. Hoc est οὐ κατακρύπτει δ' ὁ τάφος τὴν ἀγαθὴν ἀρετὴν τῶν συγγενῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν τεθνεώτων ἐν τάφῳ κειμένων ἐφικνεῖται. Altera gnome ex præcedenti fluens, qua docet virtutem viuere post funera, eámque consanguineis vita functis innotescere. Legitur hîc κεδνὰν Dor. pro κεδνήν.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
Quare Iphion Alcimedontis & Timosthenis pater, audita filiorum victoria ex Nunciatione Mercurij filia, eorũ auunculo Callimacho referre poterit, quẽadmodum Iupiter suo generi splendidum in Olympicis ludis ornamentũ coronæ præbuit. Cæterùm velim vt idem Iupiter, quicquid hi iuuenes agẽt, bona super bonis immittendo prosperet: omnésq; morbos vehementes & periculosos ab ipsis arceat. Quinetiam precor ne patiatur, vt ab inuidia rebus præclaris contraria lædantur: sed illæsos ad inoffensæ vitæ metam deducat: & cùm ipsos, tum patriam Aeginam bonis & honoribus amplificet & cumulet.	Ἑρμᾶ δὲ θυγατρὸς ἀκούσαις Ἰφίων Ἀγγελίας, ἐνέποι κεν Καλλιμάχῳ λιπαρὸν κόσμον Ὀλυμπίᾳ, ὅν σφιν ὤπασε Ζεὺς γένει. ἐσλὰ δ' ἐπ' ἐσλοῖς ἔργα θέλοι δόμεν. ὀξείας δὲ νόσους ἀπαλάλκοι. εὔχομαι ἀμφὶ καλῶν μοίρᾳ νέμεσιν διχόβουλον μὴ θέμεν. ἀλλ' ἀπήμαντον ἄγων βίοτον, αὐτούς τ' ἀέξοι, καὶ πόλιν.	*Mercurij autem filiã vbi audiuerit Iphion Nuntiationem, indicet Callimacho splendidum ornatum qui obuenit in Olympia, quem præbuit Iupiter ipsorum generi. Bona autem super bonis opera velit dare, acrésque morbos propulset. Opto de bonorum fatali prouentu Nemesin contraria cogitantem non immittere: sed damnorum expertem afferens vitam, ipsósque amplificet, & vrbem.*

Ἑρμᾶ δὲ θυγατρὸς. Hoc est ὁ Ἰφίων δὲ ὁ πατὴρ ἀκούσας ἀγγελίας θυγατρὸς τοῦ Ἑρμοῦ μηνυούσαι ἂν τῷ προσήκοντι κατὰ γένος Καλλιμάχῳ, ὅτι Ζεὺς διὰ τῶν ἑαυτοῦ υἱῶν τῷ αὐτοῦ γένει παρέσχε λαμπρὸν κόσμον ἐκ τῆς ἐν Ὀλυμπίᾳ νίκης. In his animaduerte fictionem poëticam, quum dicit Famam victoriæ Alcimedontis nuntiam ad inferos penetrare ad patrem, qui eiusdem rei certiorem possit facere auunculum, Ἑρμᾶ Genit. Dor. pro comm. Ἑρμοῦ.

Ἰφίων.

Ἰφίων. Iphion & Callimachus, authore Schol. secundum quosdam consanguinei fuerunt Alcimedontis. Secundum alios Iphion fuit eius pater: Callimachus verò, auunculus.

Ἀγγελίας. Siquidem Mercurius, inquit Triclinius, Deorum est nuntius in cœlo, terráq;, & animabus ad inferos ducẽdis pręest, idcirco dicit poëta Iphionẽ eius vocem audiuisse, quam per εἰδωλοποιΐαν fingit eius filiam, & vocat Ἀγγελίαν.

λιπαρὸν κόσμον. Intelligit victoriam Olympicam, quia vnius victoria totum genus exornat. Ante Ὀλυμπίᾳ subaudiendum ἐν.

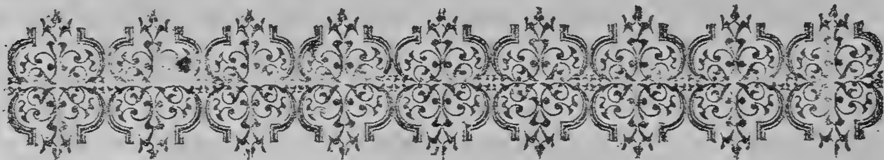
ὃν σφιν. Causam efficientem victorię tribuit Ioui, vt & Epodo 1. Genus autem, intelligit Alcimedontem & Timosthenem filios.

ἐσλὰ δ' ἐπ' ἐσλοῖς. Hoc est ἀγαθὰ δ' ἐπ' ἀγαθοῖς θέλοι ὁ Θεὸς παρέχειν. Epilogus comprecatione constans, qua primùm εὐτυχίαν in rebus agendis optat. 2. sanitatem morbos acutos arcendo. 3. Inuidiæ propulsationem 4. inoffensam vitam 5. & vltimo cumulum honorum cùm ipsis, tum patriæ. Cæterùm ἐσλὰ & ἐσλοῖς effertur Dor pro comm. ἐσθλὰ & ἐσθλοῖς de quo 2. Olymp. Oda. δόμεν Infin. Ion. & Dor. pro δοῦναι.

ὀξείας νόσους. Vocat morbos acutos τοὺς ἐπικινδύνους καὶ σφοδρούς, de quibus vide Hippocratem, & Galenum.

εὔχομαι ἀμφὶ Hoc est εὔχομαι τὸν Δία μὴ ἐᾶσαι συμβῆναι φθόνον ἐναντία βουλευόμενον: vel paucioribus, μὴ φθονηθῆναι περὶ τῶν καλῶν. Itaque νέμεσιν hîc sume pro φθόνον. & διχόβουλον expone ἐναντία ποιοῦσαν, οἷς βουλευόμεθα, οἷον διχάζουσαν, καὶ διαχωρίζουσαν τὰς βουλάς.

ἄγων. Nimirum ὁ Ζεὺς αὐτούς τε. Nimirum Alcimedontem & Timosthenem Aeginetas, καὶ πόλιν. Nimirum Aeginam, fortunis & honoribus augeat.

ΕΦΑΡΜΟΣΤΩ ΟΠΟΥΝΤΙΩ, Παλαιστῇ.

EPHARMOSTO OPVNTIO, Palæstritæ.

ΕΙΔΟΣ Θ.

ODE IX.

ARGVMENTVM.

PRædicatur Epharmostus ab Olympiorum & Pythiorum victorijs, ab Opunte patria, & à maioribus. Varias etiam

interserit digressiones, veluti ad fabulas pugnæ Herculis contra Neptunum & Apollinem: & Deucalionis ac Pyrrhæ: quæ suo quæque loco aperientur.

παράφρασις.

Ille quidem Archilochi callinicus hymnus, quem in gratiam Herculis, pulchras variásque victorias adepti, composuit, quíque postea singulis victoribus alta voce in Olympia trina repetitione cani solitus est, eo quidem in loco, videlicet in colle Cronio, suffecit ad præludiũ chori publici, vbi saltationem ducebat sequẽtibus dilectis socijs Epharmostus. Sed nunc, anime mi, ne communi duntaxat omnibus victoribus laude vir rarus fruatur, sed suis etiam meritis peculiarem consequatur, huiusmodi carminibus quæ à Musis suppeditantur ad encomia, quibus longè latéque fama virtutis diffunditur, prosequere & Iouem rutila fulmina contorquentem, & venerandum Elidis promontorium Cronium, quod Pelops Lydus heros, quondam in pulcherrimam Hippodamiæ dotem oppresso Oenomao retulit.

στροφὴ α. κῶλ. ιϛ.

Τὸ μὲν Ἀρχιλόχου μέλος
φωνᾶεν Ὀλυμπίᾳ
καλλίνικος ὁ τριπλόος κεχλαδώς,
ἄρκεσε Κρόνιον παρ' ὄχθον ἁγεμονεῦσαι
κωμάζοντι φίλοις Ἐφαρμόστῳ σὺν ἑταίροις.
ἀλλὰ νῦν ἑκαταβόλων
Μοισᾶν ἀπὸ τόξων,
Δία τε φοινικοστερόπαν,
σεμνόν τ' ἐπίνειμαι
ἀκρωτήριον Ἄλιδος
τοιοῖσδε μέλεσσι.
τὸ δή ποτε Λυδὸς ἥρως
Πέλοψ ἐξάρατο κάλλιστον ἕδνον Ἱπποδαμείας.

μετάφρασις.

Archilochi quidem carmen sonans apud Olympiam Callinicus, ter acclamatum, satis fuit Saturnium apud collem vt præiret saltanti Epharmosto amicis cũ socijs. Sed nũc lõgè iaculantib⁹ Musarũ ab arcubus, Iouémque fulmine rubentem augustúmque impartire promontorium Elidis huiusmodi carminibus: quod quondam Lydus heros Pelops adeptus est pulcherrimam dotem Hippodamiæ.

Ἐφαρμόστῳ. Epharmostus, nomen Olympionicæ qui hic celebratur, fit à verbo ἐφαρμόζω *aptè & concinnè coniungo, adapto.* Dicitur *Opuntius* ab Opunte patria, quę ab Opunte Locri filio fuit denominata: éstq; Locrorũ metropolis, de qua vide Strab. & Volaterr. *Palæstrita* vocatur à genere certaminis & victoriæ. Lucta vicit, cuius proprium est θλίβειν καὶ κατέχειν aduersarium. De qua vide Aristotel. Rhet. 1. c. 5.

Τὸ μὲν Ἀρχιλόχου. Exordium per præoccupationem, qua reddit rationẽ cur hũc scribat hymnum, quum tamen Epharmostus communi Archilochi carmine sit laudatus in Olympijs. Commune carmen dico, quia illum Archilochi hymnũ singulis victoribus ter decantare solebant. Porrò Archilochus poëta Lyricus hymnum in victorem Herculem & Iolaum cõpositurus, citharœdi in Olympia cùm sonitũ, tum rhythmum, quem cithara edebat, exprimere dictione aliqua tentauit: ideóque vocem τήνελλα effinxit: quam Cælius l. 3. c. 11. ex Aristophanis scholijs interpretatur *lyræ harmoniam*, vel κρουμάτιον *pulsatiunculam*, seu *præludiũ* quod in victoria edebatur. Sed Varinus vocat vocem illam τήνελλα, μίμημα

ἐπιφθέγματι αὐλοῦ. Cæterùm huius cantilenæ fuit hoc initium,

Τήνελλα καλλίνικε χαῖρ' ἄναξ Ἡράκλεις
Αὐτός τε, καὶ Ἰόλαος αἰχμητὰ δύο.

Postea obtinuit vsus vt in quemuis victorem Archilochi melos istud ter caneretur. Vnde etiam Epharmosto idem epinicij decantari necesse fuit. Quod etsi quodammodo sufficere potuisset: tamen quia non adeò magna laus est, quæ omnibus ex æquo potest accommodari, statuit Pindarus aliud ipsi encomium scribere peculiare.

φωνᾶεν Dor. pro comm. φωνῆεν *vocale, resonans*: quod vocabulum occurrit etiam Isthm. 4. Hîc sumitur pro μετεώρῳ φωνῇ ᾀδόμενον, vt monet Triclinius: vel pro participio φωνηθέν. Ante Ὀλυμπίᾳ ellipsis τοῦ ἐν obseruanda.

καλλίνικος. Sic appellatur à Pindaro hoc loco carmen illud Archilochicũ, quod in Herculẽ priùs cõpositum, postea cuiuis victori est aptatũ. Sic inscribebatur διὰ τὸ κάλλος τῆς νίκης ᾄδεσθαι φιλεῖν: *quòd ob victoriæ præstantiam cani soleret*, τριπλόος vocatur, vel quòd esset τρίστροφος, vel quòd τρὶς ἐπικελάδειν, τὸ καλλίνικε, vel quod in ipsa victoria, in gymnasio, & in patria caneretur. Porrò Triclinius τὸ ὁ τριπλόος dicit aduerbialiter exponendum ἀντὶ τοῦ ἐκ τρίτου. Vnde annotat Leonicerus adiectiua in tribus generibus suis, iuxta substantiuorum opportunitatem aduerbij naturam sumere. Cæterùm Hercules vocabatur καλλίνικος, quòd varias varijs terrarum in partibus, eásque preclaras victorias heroica fortitudine adeptus esset. Quod epitheton aliàs ad quemlibet aliũ virtute & victoria insignem transferri potuit: vt in Eurip. Med. Νῦν καλλίνικοι τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν φίλαι, vbi καλλίνικος ἐχθρῶν exponitur, ὁ καλὴν νίκην ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀποφέρων: *qui præclaram ab inimicis victoriam reportat*. Καλλίνικος apud Athenæum Dipnosoph. l. 14. & Pollucem l. 4. c. 14. περὶ εἰδῶν ὀρχήσεως, Nomen est saltationis cuiusdam quæ ad tibiæ modulos fiebat, & Hesychius καλλίνικος, inquit, εἶδος ὀρχήσεως ἐπὶ τῇ τοῦ Κερβέρου ἀναγωγῇ. Occurrit hæc vox Nem. 3. Isthm. 1. Pyth. 5. & 11. Nem. 4. Isthm. 5. Dicam obiter hoc Ἀρχιλόχου μέλος prouerbialiter dici, vt refert Erasmus in Chiliad. Hymnum qui ad multos potest accõmodari: qualem ferunt ab Achilocho fuisse repertum, qui fuit ante Pindarum, alióśque id genus poëtas lyricos, qui singulos proprijs laudibus exornabant.

κεχλαδώς. Particip. præter. medij, quod à χλάζω deducitur, significante τὸ ψοφῶ, τὸ ἠχῶ, *strepo, resono, cum sono proferor*. Habet Aor. 2. act. ἔχλαδον. & præter. med. κέχλαδα vnde particip. κεχλαδώς, vide Pyth. Od. 4. partic. κεχλαδὼν Aor. 2. act. ab eodem χλάζω. Hæc tria prima cola sic prosa declares. Τὸ μὲν μέλος ὅπερ ἐφ' Ἡρακλεῖ ἐν Ὀλυμπίᾳ Ἀρχίλοχος συνέθηκε μετεώρῳ φωνῇ ᾀδόμενον, δηλονότι ὁ καλλίνικος ὁ τρὶς λεγόμενος.

ἄρκεσε. Neglecto augmento pro ἤρκεσε. Hoc est ἱκανὸν ἐγένετο κρόνιον κατὰ λόφον προηγήσασθαι Ἐφαρμόστῳ σὺν ἑταίροις φίλοις χορεύοντι. Vox ἁγεμονεῦσαι Dor. pro ἡγεμονεῦσαι, hîc exponitur προηγήσασθαι, καθηγήσασθαι, προηγήσασθαι. Obseruatur hîc quando & à quibus, quum caneretur carmen, chorus publicus constitueretur: nimirum à victore qui præibat, & amicorum turba quæ sequebatur præeuntem victorem.

ἀλλὰ νῦν. Pro νῦν δὲ: vt respondeat præcedenti τὸ μὲν. q. d. ὁ μὲν ὕμνος Ἀρχιλόχου κατὰ τὸν τῆς ἐν Ὀλυμπίᾳ νίκης καιρὸν ἱκανὸς ἐγένετο: νῦν δὲ ἐπέξελθε, καὶ ὕμνησον τὸν Δία, ὦ ψυχή, τὸν λαμπρᾶς ἀστραπῆς αἴτιον, καὶ ὄρος κρόνιον τοιούτοις ὕμνοις, οἷς αἱ Μοῦσαι παρέχουσι διὰ τῶν ἐγκωμιαστικῶν λόγων τὴν εὐφημίαν πόῤῥω πεμπόντων. Hæc παρακέλευσιν continent, qua se ad scribendum excitat. Est enim ἐπίνειμαι, Imperat. modi Aor. 1. med. ἐπινειμάμην, verbi ἐπινέμομαι, quod hic sumitur pro ἐπεξέρχομαι. Emphasis inest in τοιοῖσδε μέλεσι: quasi sit meliùs laudaturus, quàm Archilochi carmine fuit laudatus: qua laude complectitur cùm Iouem, cui sacra sunt Olympia, tum ipsum certaminis locum, quem synecdochicè per promontorium Elidis describit, quæ pars tantùm Pisæ est vbi certamina hæc sacra celebrabantur. Intelligit autem κρόνιον λόφον, de quo iam antè. Et ἀκρωτήριον appellat σεμνὸν, fortè propter Iouem, & sex aras duodecim Dijs κατὰ δύο sacras.

ἀπὸ τόξων. Familiaris poëtæ metaphora: qui poësin hìc appellat arcus, & encomium proinde telum quod ex eo emittitur. Tribuuntur arcus & sagittæ Musis, vt & Apollini earum præsidi: sed huius sunt radij solares: Illarum encomia & laudes: Hic ἑκαβόλος, ἑκατηβόλος, ἑκατηβελέτης appellatur, quia suis radijs Sol est efficax in omnia, præsertim quum longissimos circa solstitium æstiuum immittit: illæ ἑκατηβόλοι dicuntur quia carminibus decantatæ laudes procul trans mare, & remotissimas ad terras feruntur.

μοισᾶν. Geminus Dorismus pro μουσῶν. & ἑκαταβόλων. Dor. pro comm. ἑκατηβόλων. à singulari recto ἑκατηβόλος *procul iaculans*. Deducitur ista vox ab ἑκὰς *procul* & βέβολα præter. med. verbi βάλλω *iacio, iaculor*. Quare fit primùm ἑκαβόλος, & verso α in η metri causa ἑκηβόλος: rursus hoc Dor. ἑκαβόλος postea inserta syllaba τη, ἑκατηβόλος & Dor. ἑκαταβόλος. Sic inseritur τη voci ἔτυμος & dicitur ἐτήτυμος. Eustathius deducit hanc vocem vel ab ἕκαθεν βάλλων *qui eminus iaculatur*, vel ab ἑκατὸν ἤγουν πολλοῖς βέλεσι χρώμενος, *qui centum* hoc est *multis sagittis vtitur*, quòd Appollo Pythonem serpentem centum sagittis occiderit.

φοινικοστερόπαν. Accus. Dor. pro φοινικοστερόπην, à nominat. φοινικοστερόπας. Epitheton Iouis, quod fit à φοινίκεος *puniceus, ruber*, & στεροπὴ hoc est ἀστραπὴ *fulgur*: quod metonymicè in hoc composito sumitur pro κεραυνὸς, quia fulguris splendor anteit, aut comitatur fulmen, στεροπὴ dicitur ἀπὸ τοῦ στερεῖν ὀπὸς hoc est ὄψεως seu ὀπωπῆς quia fulguris splendor ita perstringit oculos, vt eos visu ferme priuet. Quare Iouem φοινικοστερόπην vocat *rubentia fulmina vibrantem*. Ideo Horat. 2. Od. l. 1. dicit

Iam satis terris niuis, atque diræ
Grandinis misit pater, & rubente
Dextera sacras iaculatus arces,
Terruit vrbem.

Et Virg. 1. Georg.

Ipse Pater mediæ nimborum in nocte, corusca
Fulmina molitur dextra.

Ἀλιδος. Dor. pro comm. Ἠλιδος, ab Ἠλις nomine regionis in qua est Pisa: in Pisa autem Cronium promontorium.

τὸ δήποτε. Digressiuncula ad Pelopis fabulam: quam Oda prima satis exposuimus. Hic ἐξάρατο. compositum pro simplici ἄρατο & hoc Dor. pro ἤρατο: sic apud Homer. κῦδος ἀρέσθαι *decus reportare*. ἕδνον hìc sumitur pro φέρνη. Nam hæc ita iureconsulti distingunt, vt ἕδνον sint ea dona quæ maritus vxori largitur: φέρνη verò dos quam marito affert vxor. Nihilominus ἕδνον impropriè hìc sumitur pro φέρνη. Nam Elis propter Hippodamiam Pelopi obtigit in dotem.

παράφρασις.

Ad Pythonem quoque, vbi vt & in Elide vicit Epharmostus mitte celeriter dulcem hymnum. Humi repentibus verbis sanè non vteris, viri Opuntis inclytæ ciuis luctas cithara recinendo. Velim vtique ciuem collaudes, ipsámque ciuitatem, in qua diligentes extant iustitię cultores, & legum bonarum, quibus integrę respublicæ seruantur, obseruatores magnam hoc studio gloriam consequuntur: quæque pariter sui ciuis strenuitate clarescit, cuius geminum edidit specimen, alterum quum in Pythone vbi est fons Castalius, Pythiorum, alterum quum in Olympia prope fluuium Alpheum sita, Olympiorum victor euasit. Vnde fit vt encomiasticus hic hymnus, qui coronarum illarum est fructus, celebrem Opuntem Locrorum metropolim, & arboribus insigne solum, extollat.

ἀντιστρ. ε. κῶλ. ιϛ.

πτερόεντα δ' ἵει γλυκὺν
πυθῶνάδ' οἰστόν. οὔ
τοι χαμαιπετέων λόγων ἐφά-
ψῃ,
ἄνδρος ἀμφὶ παλαίσμασιν
φόρμιγγ' ἐλελίζων
κλεινᾶς ἐξ Ὀπόεντος. αἰ-
νήσαις ἑ καὶ υἱόν,
ἂν Θέμις θυγάτηρ τέ οἱ
σώτειρα λέλογχεν
μεγαλόδοξος Εὐνομία.
θάλλει δ' ἀρεταῖς ἴ-
σον καὶ Κασταλίᾳ, παρ'
Ἀλ-
φεοῦ τε ῥέεθρον·
ὅθεν στεφάνων ἄωτοι
κλυτὰν Λοκρῶν ἐπαείροντι ματέρ' ἀγλαόδενδρον.

μετάφρασις.

Alatam autem mitte dulcem ad Pythonem sagittam. Non sanè humi serpentes sermones attinges, viri de luctis citharam mouens clara ex Opunte. Laudes eam, & filiū eius, *quā Themis & filia eius seruatrix sortita est, magni nominis Eunomia. Floret autē strenuitate æqualiter & in Castalia, & apud Alphei fluentū: vnde coronarum flores inclytam Locrorum extollunt matrem pulchrarum arborum* feracem.

πτερόεντα δ' ἵει. Perseuerat in apostrophe ad seipsum, vt dulce telum ab Olympia ad Pythonem dirigat, vt vna fidelia duos parietes dealbet, videlicet vt Epharmostum celebret non solùm ab Olympiaca victoria quam obtinuit Olympiade 73. sed etiam à Pythiaca, quam obtinuit Pythiade 30. Porrò allegoricè hymnum, seu encomium hoc suum appellat οἰστόν, vt & vltima antistropha 2. Od. Olymp. Addit duo epitheta 1. γλυκὺν *dulcem*, vt emolliat vocem οἰστόν: sicuti & loco citato dixit ἐκ μαλθακᾶς φρενὸς eundem in finem. 2. πτερόεντα *alatam*. Nam sagittis inseruntur pennæ quò ferantur velociùs: vúltque ita sui ingenij velocitatem denotare. Hæc ita sine tropo efferas,

πέμπε δ' πρὸς τὴν Πυθῶνα γλυκὺν ὕμνον διὰ τάχους. Πυθῶναδε pro εἰς vel πρὸς Πυθῶνα sicuti οἴκαδε, οἶκόνδε pro εἰς vel πρὸς οἶκον.

οὔτοι χαμαιπετέων. Hoc est οὐ μὴν τὶ χρήσῃ λόγοις εὐτελέσιν. Promittit his verbis splendidum carmen. χαμαιπετὴς autem fit ex χαμαὶ hoc est ἐπὶ τὴν γῆν & πέτων pro πίπτων *humi cadens*, vel *humi serpens*.

ἀνδρὸς. Dixeris in prosa φόρμιγγα κινῶν ἐπὶ τοῖς παλαίσμασι τοῦ ἀνδρός. Verbum autem ἐλελίζω hoc loco & 1. Pyth. quum tribuitur citharæ, significat λείως κινῶ. *leuiter moueo.* Aliàs verò significat, σείω, τινάσσω, συστρέφω, εἰλέω, ἑλίσσω, *quatio, quaßo, contorqueo, conuoluo, inuoluo, implico.*

αἰνήσαις ἑ καὶ υἱόν. hoc est ἐπαινέσαν αὐτὴν τὴν πόλιν Ὀποῦντα, καὶ τὸν αὐτῆς πολίτην Ἐφάρμοστον. In his primùm obseruemus αἰνήσαις esse 2. pers. singul. optat. αἰνήσαιμι. Aor. 1. ᾔνεσα. Non autem particip. Dor. pro αἰνήσας vt putat Lonicerus. Deinde ἑ. per antonymiam sumi pro αὐτὴν: tertiò per υἱὸν significari πολίτην; nam patria communis est omnium ciuium mater.

ἂν Θέμις. Dor. pro ἣν: & hæc referuntur ad Opunta Epharmosti patriam, quam instituit laudare, primúmque commendat à iustitiæ cultu, & iusta legum ordinatione, ac proinde recta reipub. administratione. q.d. ἥντινα πόλιν Ὀποῦντα εἰς κλῆρον ἔλαβεν ἡ δίκη, καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς πόλεως σώζουσα Εὐνομία κατὰ πολὺ τιμία. Themis apud Hesiodum Iouis est coniux. Huius filiæ sunt, vt ex Orphei hymno constat, δίκη, εὐνομία, εἰρήνη. Sic enim ille.

> Ὧραι θυγατέρες Θέμιδος, καὶ Ζηνὸς ἄνακτος,
> Εὐνομίη τε, Δίκη τε, καὶ Εἰρήνη πολύολβε.

Hìc Pindarus vnius Eunomiæ facit mentionem, quia Opuntem præcipuè à bonis legibus laudare instituit. Olymp. 13. fiet de reliquis mentio, nimirum stroph. 1.

σώτειρα. Seruatrix dicitur Eunomia, quia bonarum legum latione & obseruatione seruatur respublica: sine quibus facilè caderet. Vnde Demosthenes orator dicebat leges ciuitatis animam esse. Vt enim exanime corpus procumbit: ita ciuitas, si leges absint, non consistit. Additur μεγαλόδοξος, poëtica vox, quę significat ὁ μεγάλην δόξαν ἔχων, ἢ φέρων *magnam habens, aut afferens gloriam*: hócque epitheton tribuitur Eunomiæ, ab effectu. Nam bonæ leges, magnam sui cultoribus gloriam afferunt.

θάλλει δ'. Secundò nunc commendatur à duabus sui ciuis victorijs, nam ciuis laudem ad patriã transfert. Altera victoria fuit Olympiorum in Olympia prope Alpheum sita: altera Pythiorum in Pythone prope fontem Castalium. Ante Κασταλίᾳ subaudienda præpositio ἐν.

ὅθεν. Victoriam consequentia sunt coronæ, coronas gloria. κλυτὰν Dor. pro κλυτὴν. & ἐπαείροντι. Dor. pro ἐπαείρουσι: & ματέρα Dor. pro comm. μητέρα. Sic periphrasticè intelligenda Opus Locrorum metropolis. Opuntij autem sunt Orientales, EubϾ oppositi. Eadem vocatur ἀγλαόδενδρος hoc est ἀγλαὰ δένδρα φέρουσα: & à consequenti εὔκαρπος, vt interpretatur Triclinius.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ι.	μετάφρασις.
Itaque dilectam hanc vrbem claris illustrans carminibus, huius Epharmosti victoriæ nuntium per omnes terrásque tractúsque maris velociùs quàm generoso equo, & celerrima naui mittā, si modò fatali ope adiutus ego poëta eximius, Gratijs splendidum carmen cōtexo: quandoquidem quicquid iucundum est, & placet, ab illis proficiscitur. Diuino autem dono homines cùm ad sapientiam, tum ad alias virtutes à natura sunt comparati.	ἐγὼ δέ τοι φίλαν πόλιν μαλεραῖς ἐπιφλέγων ἀοιδαῖς, καὶ ἀγάνορος ἵππου θᾶσσον, καὶ ναὸς ὑπόπτερου, παντᾷ ἀγγελίαν πέμψω ταύταν, εἰ σύν τινι μοιριδίῳ παλάμᾳ. ἐξαίρετον χαρίτων νέμομαι κᾶπον· κεῖναι γὰρ ὤπασαν τὰ τέρπν'. ἀγαθοὶ δὲ καὶ σοφοὶ κατὰ δαίμον' ἄνδρες	Ego autem charam vrbem claris illustrans carminibus, & feroci equo citiùs, & naue alata quoquouersum nuntium hoc mittam, si modò fatali auxilio eximium Gratiarum decerpo hortum: illæ enim præbent iucunda. Strenui autem viri, & sapientes per diuinam sortem

ἐγὼ δέ τοι. Hoc est, Ἐγὼ δὴ σὺν λαμπραῖς ᾠδαῖς λαμπρύνων τὴν προσφιλῆ πόλιν Ὀπουντίαν, τὴν ἀγγελίαν ταύτην πέμψω γενναίου ἵππου, καὶ νηὸς ταχυτάτης θᾶσσον. Quibus verbis iterum promittit illustre carmen. Vtitúrque metaphora sumpta ab ignis splendore. Nam μαλερὸς dicitur καυστικὸς, λαμπρὸς. Ignis autem est lucidum esse & ἐπιφλέγειν hoc est λαμπρύνειν, ἐπαυγάζειν, *illustrare*, *clarum reddere*. Quare hoc loco μαλερὸς & ἐπιφλέγω metaphoricè sumenda sunt. Nam cùm μαλεραῖς ἐπιφλέγων ἀοιδαῖς propriè sonet, *ardentibus incendens carminibus*, tamen tropicè exponendum est, *claris illustrans carminibus*. Ita vt quemadmodum ignis ardet, & splendet, quo loca vicina calefiunt, & illustrantur: sic poëtarum carminibus accendatur existimatio hominum, ipsorúmque nomen clarum reddatur.

ἀγάνορος Dor. pro comm. ἀγήνορος. Ἀγήνωρ autem poëticum est: cuius variæ sunt significationes, rebúsque tum animatis, tum inanimis tribuitur. Hic ἀγήνωρ equo tribuitur. Od. I. Isthm. κόμπον ἀγάνορα vocat *magnificam gloriam*. Porrò prouerbialiter hæc sententia vsurpatur, quum de festinatione agitur, sicut & illud, Πηγάσου ταχύπτερος *Pegaso velocior*.

ναὸς ὑποπτέρου. Hoc est ταχείας. Nam ὑπόπτερος, propriè est *alatus*: sed metaphoricè *velox*: Sic autem vocatur nauis quæ remis tanquam alis citò fertur: vnde Homerus de remis loquens eos πτερὰ vocat τά πτερὰ νηυσὶ πέλονται. & à Polluce *palmulæ remorum*, qui & ταρσοὶ κωπῶν, vocantur πτερά. Hesiodus autem νηὸς πτερὰ vocat ἱστία. Nam quod alæ auibus, id vela remíque nauibus præstant. Innuere autem vult poëta se suis carminibus effecturum vt Epharmosti laudes citò per omnes terrásque tractúsq; maris perferantur. Siquidem iter fit equo per terram: naui per mare.

ἀγγελίαν ταύταν, hoc est τοῦτο ἐγκώμιον ἀγγέλλον Ἐφαρμόστου ἀνδραγαθήματα. In ταύταν Dorismus est pro ταύτην.

εἰ σύν τινι. Hoc est εἰ μετά τινος θείας μηχανῆς τὴν ποιητικὴν ἀσκῶ. Etenim Gratiarum hortum, poëticam appellat, in qua quemadmodum in horto varijs floribus decoro, nitet eximia venustas: vnde prope Musas Charites habitare dicuntur ab Hesiodo.

Παρ᾽ δ᾽ αὐταῖς Χάριτές τε καὶ Ἵμερος οἰκί᾽ ἔχουσι.

μοιρίδιον. Vox μοιρίδιος poët. est, à μοῖρα *fatum*, & sumitur pro εἱμαρμένος vel πεπρωμένος. quæ vox occurrit. Pyth. 1. Isthm. 6. & Pyth. 4. παλάμᾳ Dor. pro παλάμῃ & κᾶπον pro κῆπον. Hac autem conditionali propositione vius est, quòd nosset se ingenio poëtico multum valere.

κεῖναι γὰρ ὤπασαν. Ratio præcedentis sententiæ, ab effectu sumpta. Quid autem præstent Charites vide 14. Oda huius libri.

Ἀγαθοὶ δὲ καὶ σοφοί. Confirmatio rationis à generali sententia, qua docet sapientiam aliásque virtutes diuinitus ad homines promanare. Intelligit autem τὴν εὐφυΐαν *præclaram indolem*. Idem sentit stroph. 3. Pyth. 1. ἐκ θεῶν γὰρ μαχαναὶ &c. & 3. Isthm. Ζεῦ, μεγάλαι δ᾽ ἀρεταὶ θνατοῖς ἕπονται ἐκ σέθεν. & Homerus Il. v. vbi Aeneas longam sui generis seriem explicat:

Ζεὺς δ᾽ ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε μινύθει τε.

Innuit autem non solùm sibi à Deo datum esse vt esset σοφὸς ad componendum hymnum: sed Epharmosto etiam vt esset ἀγαθὸς ad victoriam comparandam. Preterea his verbis sibi sternit viam ad fabulam Herculei roboris, quo Dijs, Neptuno scilicet obstitit, & Plutoni.

παράφρασις.

Etenim nisi ita se res haberet, vt sapientes & fortes diuinitus redderent homines, quomodo fieri potuisset vt Hercules claua manibus vibrata tridentem reprimeret, quum ei circa Pylum aduersus Neleum pugnanti resistebat Neptunus filio ferens opem? quomodo etiam Apollinem superasset, quum argenteo arcu etiam ipsi obsistebat: quando huic Deo proiecto tripode bellum intenderat, quia Pythia sacerdos Deum adesse, & responsa dare aliquando sciscitanti negauerat? quomodo etiam quum Pluto nō immotam teneret virgam qua mortalia corpora trahit

στροφὴ β. κῶλ. ις.

ἔλθοντο. ἐπεὶ ἐναν-
τ᾽ αὖ πῶς τριόδοντος Ἡ-
ρακλέης σκύταλον τίναξε χερ-
σὶν,
ἁνίκ᾽ ἀμφὶ Πύλον σταθεὶς
ἤρειδε Ποσειδῶν,
ἤρειδέν τε μιν ἀργυρέῳ
τόξῳ πολεμίζων
Φοῖβος· οὐδ᾽ Ἀΐδας ἀκι-
νήταν ἔχε ῥάβδον,
βρότεα σώμαθ᾽ ᾇ κατάγει
κοίλαν πρὸς ἀγυιὰν
θνασκόντων. ἀπό μοι λόγον
τοῦτον στόμα ῥῖψον
ἐπεὶ τό γε λοιδορῆσαι
θεοὺς, ἐχθρὰ σοφία· καὶ
τὸ καυχᾶσθαι παρὰ καιρὸν,

μετάφρασις.

existunt: alioqui quomodo aduersus tridentē Neptuni, Hercules clauam vibraßet manibus, quando circa Pylum constitutus restitabat ipsum argenteo arcu oppugnans Phœbus: nec Pluto immotam habebat virgam, mortalia corpora qua deducit cauũ ad vicũ morientium? Mihi hunc sermonem abijce os. Nam conuiciari Dijs, odiosa est sapientia: & gloriari intempestiuè, ad se-

ad sepulchrum, eo repulso Cerberum ex inferis reduxisset? At verò tu meum os sermonem hunc missum facito. Nam absurda de Dijs dicere contumeliosum est, odiosum, stultúmque & gloriando Dijs homines anteponere, insaniæ simillimum.

ἐπεὶ ἔναντ'. Sic declaranda cum Triclinio sententia hæc. ἐπεὶ εἰ μὴ ἐγένοντο κατὰ μοῖραν θείαν φρόνιμοι καὶ ἀνδρεῖοι, πῶς ἂν ὁ Ἡρακλῆς ἐναντίον τῆς τριαίνης τοῦ Ποσειδῶνος ἐκίνησε διὰ χειρῶν τὸ ῥόπαλον; Itaque à contrario probat viros sapientes & fortes à Deo esse. Quod nisi ita se haberet, Hercules non potuisset tribus Dijs, Neptuno, Apollini & Plutoni resistere. Quod ad primam historiam attinet, Hercules auhore Schol. Trachinio quodam occiso, Pylum Apollinis iussu se contulit, vt à cæde per Neleum expiaretur. Id renuente Neleo, eum bello persequutus est Hercules, etiam Neptuno, qui Nelei pater erat, filij partes defendente.

ἔναντα. Poëticum aduerbium pro comm. ἐναντίον, quod per syncopen formatur ex ἐναντία, & Aeolicè accentu in primam syllabam retracto ἔναντα dicitur, & significat *contra, aduersus*. τριόδους idem quod τρίαινα, & σκυτάλη quod ῥόπαλον seu κορύνη. De qua voce vide 6. Odam huius libri. τίναξε neglecto augmento pro ἐτίναξε à τινάσσω, τὸ κινῶ *moueo, quatio*.

ἁνίκα. h.e. ὁπηνίκα γὰρ ὁ Ποσειδῶν ἀμφὶ τὴν Πύλον αὐτῷ ἀντήρειδε. Dicit Schol. esse in hoc abusum loco Homeri dicentis Ἐν Πύλῳ ἐν νεκύεσσι βαλὼν, quum ibi non de Pylo vrbe Nestoris agatur: sed τὴν ἐν ᾅδου πύλην intelligat.

ἔρειδε. Neglecto augmento pro ἤρειδε. ab ἐρείδω quod hîc vsurpatur pro composito ἀντερείδω, τὸ ἀνθίσταμαι. Qua in significatione etiam vsurpatur ἤρειδεν in sequenti colo.

πολεμίζων Φοῖβος. Secunda historia. Cùm Hercules venisset Pythonem, super re quadam consulturus Apollinem, respondit Pythia Apollinem non esse domi, neque iam responsa dare. Quamobrem ira percitus, arripuit τὸν μαντικὸν τρίποδα, Deo bellum illaturus: in quo certamine Apollinem vicisse fertur. Phœbo autem tribuitur ἀργύρεον τόξον, vnde ἀργυρότοξος appellatur.

οὐδ' ἀκινήταν. h.e. οὐδὲ ὁ Ἅδης εἶχεν ἀκίνητον τὴν ἑαυτοῦ ῥάβδον, δι' ἧς κατάγει τὰ τῶν ἀνθρώπων σώματα εἰς καταδύσεις τῆς γῆς, ἃς οἱ ἀποθνήσκοντες διέρχονται. Tertia historia de pugna contra Plutonem. Nam cùm Hercules Eurysthei mandato, Cerberum ab inferis educere vellet, Plutonem obsistentem repulit, & canem eduxit. Porro antè οὐδὲ, ἀπὸ κοινοῦ repetendum ἁνίκα.

Ἀΐδας. Dor. pro Ἀΐδης. Deinde ἀκινάταν Dor. pro ἀκινήτην. ab ἀκίνητος: quod etsi communiter generis est communis nihilominus poëta metri causa fœmineum genus format κατ' ἀναλογίαν. Postea ἔχε imperf. est negl. augm. pro εἶχε.

ῥάβδον. Virga tribuitur Plutoni vt & Mercurio: sed hac cum differentia: Quòd hic virga vtatur ad animas ducendas & reducendas: ille ad corpora. Proinde Ebeni corona ei dicata est: eúmque cupresso delectari tradunt, quæ arbor funeribus adhibetur. Hinc & ἀγεσίλαος cognominatus est παρὰ τὸ ἄγειν τοὺς λαούς. Et infrà Pindaro dicitur λαγέτας eodem sensu.

ᾇ. Dor. pro ᾗ. & κοίλαν pro κοίλην. Vocat autem cauum vicum morientiũ, ipsum

ſepulchrum quò mortales trahit Pluto. Mirum igitur Herculis robur, mira fortitudo, ſiquidem effecit vt quum virgam illam Pluto mouerit, ab ea non ſolùm illæſus redierit, ſed Deum ipſum etiam vicerit. θνασκόντων Dor. pro θνησκόντων.

ἀπό μοι λόγον. Apoſtrophe ad ſuum os, cum graui increpatione, qua corrigit effuſam licentiam, fabuloſa liberiùs de Dijs narrandi, q.d. ἀπόῤῥιψον ὦ ϛόμα ἐμὸν τὸν λόγον τοῦτον ὡς ἐπιβλαβῆ.

ἐπεὶ. Ratio correctionis & increpationis. Et elegantiſſimæ ſunt hæ ſententiæ, quarum prima docet, ne de Dijs leuiter quicquam ſentiamus & dicamus: quẽadmodum quum Hercules homo Dijs opponitur, eóſque viciſſe dicitur. Huic non abſonum eſt quod prima Olymp. 2. epodo dixit, ἐμοὶ δ' ἄπορα &c. Nam nihil de Dijs contumelioſum dicendum ibi monet.

λοιδορῆσαι. Conuiciari vocat quod de Dijs liberiùs ex fabulis narrauit: & loco citato primæ Olymp. κακαγόρως maledicos appellat, qui Deum aliquem γαστρίμαργον fabulantur. Cúmque iſtiuſmodi fabulæ tanquam inuolucris ſapientiam quandam continere videantur, eam ἐχθρὰν hoc eſt *μεμισημένην odioſam* nuncupat, ac proinde meram ſtultitiam, ſiquidem ἐχ ὁσιόν ἐϛι nefas eſt talia commiſci & referre.

τὸ δὲ καυχᾶσθαι. Altera ſententia qua monet ne de nobis quicquam iactemus, ne-ue gloriemur, ſiquidem illud inſaniæ reſpondet. Cæterum ἐμφατικῶς additur hoc priori ſententiæ q.d. *Non modò odioſa eſt ſapientia male ſentire de Dijs: ſed gloriari hominesq́ Dijs præferre, mera eſt inſania.*

παράφρασις.

Ne nunc nugas huiuſmodi proponas: miſſum facias bellum: nullius pugnæ memineris quando de Dijs ages, cùm hæc non cadāt in eos. Quin potiùs de Opunte Protogeniæ vrbe ſic ab Opunte eius filio denominata loquaris, vbi Iouis velocium fulminum authoris conſilio & prouidentia, Deucalion & Pyrrha, quum repreſſo Græciæ diluuio ex monte Parnaſſo deſcendiſſent, primas ſedes poſuerunt, & citra coniugalem congreſſum homines ſui ſimiles compararant, iactis poſt terga lapidibus, ita vt iactu viri virilis, iactu fœminæ fœmineus ſexus repararetur: vnde populi à λᾶας *lapis* appellati ſunt λαοί: primúmque primi illi Opuntij, quorum in gratiam velim, ô tu meum os, nunc carmina pronuncies: omiſſiſque veteribus fabulis, quæ eorum in gloriam, ſicuti Epharmoſti victoria, recens acciderunt, recens canas: ſiquidem vt vina meliora quidem reddit dies, ſic contrà gratiores ſunt hymni eximij recens conditi.

ἀντιστρ. κώλ. ιϛ.

μανίαισιν ὑποκρέκει.
μὴ νῦν λαλάγει τὰ τοιαῦτ᾽· ἔα πόλεμον μάχαν τε πᾶσαν
χωρὶς ἀθανάτων. φέροις
δὲ Πρωτογενείας
ἄστει γλῶσσαν, ἵν᾽ αἰολοβρέντα Διὸς αἴσᾳ
Πύῤῥα Δευκαλίων τε Παρνασοῦ καταβάντε,
δόμον ἔθεντο πρῶτον. ἄτερ
δ᾽ εὐνᾶς ὁμόδαμον
κτισσάσθαν λίθινον γόνον.
λαοὶ δ᾽ ὀνόμασθεν.
ἔγειρ᾽ ἐπέων σφιν οἶμον
λιγύν. αἴνει δὲ παλαιὸν
μὲν οἶνον, ἄνθεα δ᾽ ὕμνων

μετάφρασις.

inſaniis conſonat. Ne nūc ſtridas talia: omitte bellū, pugnamq́ omnem ſeorſum à Dijs. Conuertas autē ad Protogeniæ vrbē linguā, vbi velociter fulminantis Iouis imperio Pyrrha, Deucalionq́ Parnaſo quum deſcendiſſent ſedes collocarunt primas, & abſq; concubitu, eiuſdē generis compararūt lapideā fœturam: λαοὶ autē appellari fuerūt. Excita carminū ipſis viā canorā. Lauda autē vetus quidē vinū, flores verò hymnorū

μανίαισιν Datiuus poëtic. pro μανίαις Cohæret autem cum superioribus. ὑποκρέκει hoc est συμφωνεῖ, προσέοικε, ἀπηχεῖ, *consonat, simile est, congruit, conuenit*. Est autem ὑποκρέκειν *authore Schol.* τὸ ἠρεμαίως ἀπηχεῖν ἐν τῷ ἁρμόζειν τὴν κιθάραν. Nam κρέκει sonat cithara. Quare est metaphora sumpta à citharæ pulsatione. Cæterùm vt est insani seipsum laudare intempestiuè: sic contrà sapientis est tempestiuè gloriari, suásque laudes prædicare: quod quomodo fieri possit citra auditorum inuidiam & offensionem, docet Hermogenes, libro περὶ μεθόδου δεινότητος, cap. περὶ τοῦ ἀνεπαχθῶς ἑαυτὸν ἐπαινεῖν. & Plutarchus in Opusculis.

μὴ νῦν λαλάγει. Hoc est μὴ νῦν τὰ τοιαῦτα φλυάρει. Epimone in eâdem sententia, ne bella, rixásque Deorum proferat. Est autem λαλαγεῖν poëticum pro λαλεῖν, ἐκφωνεῖν, *loqui, narrare, dicere*.

ἔα πόλεμον. Hoc est μὴ μέμνησο πολέμων, μαχῶν τε, τὰ γὰρ τοιαῦτα πόῤῥω τῶν Θεῶν ἐστι. Sume μάχαν Dor. pro μάχην.

φέροις δέ. Hoc est λέγοις μᾶλλον ὦ στόμα τὰ περὶ τῆς πόλεως τῆς ἀπὸ Πρωτογενείας, δηλονότι τῆς Ὀποῦντος. Hæc est μετάβασις qua redit ad laudes Opuntiorum, quorum originem deducit ad Deucalionem & Pyrrham hoc pacto. Iapeti filij sunt Prometheus, & Epimetheus: deinde Promethei & Clymenes filius est Deucalion, qui & Opus nominatur. Epimethei autem & Pandoræ filia Pyrrha. Pyrrhæ autem & Deucalionis filia Protogenia, quam Locrus duxit in vxorem. Quia verò sterilis erat, ne Locrus sine successore mortem obiret, rapit Iupiter Protogeniam, ad Mænala Arcadię montem transferens, eámque à se grauidam factam Locro marito reddit. Locrus è Ioue natam prolem suam putans, ei aui materni Deucalionis, qui aliàs etiam Opus dicebatur, nomen indidit: & ab hoc vrbs Opus, quæ periphrasticè Protogeniæ vrbs hîc dicitur.

αἰολοβρέντα. Genit. Dor. à nominat. Dorico αἰολοβρέντας pro αἰολοβρέντης: quod vocabulum est poëticum, Iouísque epitheton q.d. αἰόλας hoc est ταχείας βροντὰς ἐγείρων. Interpres Latinus metonymicè exposuit *Iouem velociter fulminantem*. Tonitru enim pro ipso fulmine accepit, quod cum tonitrui fragore ingenti cœlitus in terras defertur. Apuleio autem βροντῶν dicitur, *Tonitruus, Tonitrualis*: idem cum αἰολοβρέντης. αἴσᾳ Dor. pro αἴσῃ hoc est τῇ προστάξει, τῇ βουλῇ seu βουλήσει τοῦ Διός.

Πύῤῥα. Digressio ad κατακλυσμὸν qui Pyrrhæ & Deucalionis ætate accidit, quorum fabulam Ouid. describit. 1. Metamorph. Horum hic mentionem facit tanquam primorum Opuntis incolarum, quum ex Parnasso post diluuium descendissent. Contrà tamen dicit Apollodorus eos in Cyno habitasse.

ἄτερ εὐνᾶς. Hoc est ἄνευ κοίτης, καὶ μίξεως γόνον ὁμογενῆ ἀπὸ λίθων ἐκτήσαντο. Fabulantur Deucalionem & Pyrrham iussu Iouis, lapidibus post terga iactis hominum genus instaurasse: ex illius autem iactu mares, ex huius verò fœminas surrexisse.

εὐνᾶς. Dor. pro comm. εὐνῆς item ὁμόδαμον pro ὁμόδημον. & κτησάσθαν. Dualis numeri, Aor. prior. med neglecto augmento & Dor. pro ἐκτησάσθην. Legunt nonnulli κτισσάσθαν tanquam à κτίζω, quòd cùm actiuè sit sumendum, non ita probo.

λαοὶ δ'. Doribus λᾶας dicitur λίθος: vnde Epicharm. τοὺς ὄχλους ἀπὸ τῶν λίθων dictos λαοὺς asserit. Philochorus verò dicit Cecropem, quum vellet Atheniensium numerum cognoscere, iussisse vt lapides afferrent, & in medium proijcerent: ex iisque cognouisse viginta millia ciuium esse: & τοὺς ὄχλους a Cecrope λαοὺς esse appellatos. Sed maximè recepta est authoris nostri sententia, qui a lapidibus, vnde reparatum est genus humanum à Deucalione & Pyrrha, λαοὺς ait dictos esse populos, vnde illud refert Schol.

Ἐκ δ' λίθων ἐγένοντο βροτοὶ, λαοὶ δὲ καλέονται.

ὠνόμαθεν. Sic neglecto augmento & Aeol. effertur 3 pers. plur. Aor. 1. pass. pro ὠνομάσθησαν.

ἔγειρ' ἐπέων. Epanalepsis qua cœptam sententiam reuocat: iterúmque se excitat: q. d. κίνησον τὴν Ὀπουντίων χάριν τὴν ἀπὸ τοῦ Δευκαλίωνος ὁδὸν ἐπῶν ἐμμελῆ: τὰ γὰρ παλαιὰ διηγήματα οὐχ ὥσπερ παλαιὸν οἶνον ἐπαινετέον, ἀλλὰ τὰς νέας ὑποθέσεις ὕμνων, οἷα ὑποθέσεις τῆς νίκης τοῦ νικηφόρου Ἐφαρμόστου ἀπογόνου ὄντος Δευκαλίωνος.

αἴνει δὲ παλαιὸν. Per antithesin confert vinum vetus cum recentibus versibus: illud quidem laudat, sed non antiqua poëmata: hos quoque laudat, & antiquos taxat Homerus Odyss. β. de vino veri.

Ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
Ἑστασαν, ἄκρητον θεῖον ποτὸν, ἐντὸς ἔχοντες.

Hoc ab Euryclea in vigesimum vsque annum erat seruatum. Sic & Odyss. γ. vinum laudat à Nestore retentum in vndecimum vsque annum. Idem Homer. de nouo carmine.

Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,
Ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.

Huius sententiæ sensum vide pluribus in Adag. Erasm. titulo *Nouitas*. Vide apud Athenæum Dipnosoph. l. 1. c. 23. locum hunc citatum, eadémque opera rationem cur vinum vetus nouo præferatur, & inter mulieres vir iuuenis.

ἄνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων, hoc est τῶν νέων ὕμνων τοὺς ἀνθηροὺς, καὶ λαμπροὺς. Metaphora est in voce ἄνθεα qua significatur precium, dignitas, & iucunditas. Flores enim in plantis sunt res præstantissima.

παράφρασις.

Porrò dicunt aquæ vim ingentem nigram fœcundámque terrã impetu magno obruisse: sed Iouis arte aquas quæ exũdarunt, derepente refluxisse, & resorptas in suos sinus rediisse. Ex ijs autem, Deucalione & Pyrrha, ortum duxerunt vestri maiores ô Opuntij: illi sanè bellicosi. Nam ex eorum filia Protogenia matre, & patre Ioue, filiorum Saturni præstantissimo, natus est filius, exinde nati ex ea stirpe reges indigenæ, ita vt sui sanguinis dominos semper habuerint.

ἐπῳδ. κῶλ. ι.

νεωτέρων. λέγοντι μὰν
χθόνα μὲν κατακλύσαι μέλαιναν
ὕδατος σθένος, ἀλλὰ Ζηνὸς
τέχναις ἀνάπωτιν ἐξαίφνας
ἄντλον ἑλεῖν. κείνων δ' ἔσαν
χαλκάσπιδες ὑμέτεροι πρόγονοι
ἀρχᾶθεν Ἰαπετιονίδος
φύτλας κοῦροι, κορᾶν τε φερτάτων Κρονιδᾶν, ἐγχώριοι βασιλῆες αἰεί.

μετάφρασις.

recentioru͂. Aiunt porrò terram quidem obruisse nigrã aquæ vim: sed Iouis solertia refluxũ repentè exundationem cepisse. Ex illis autẽ erant æreis clypeis instructi vestri maiores ab initio Iapetionidis stirpis filij, filiarumq́ præstantissimorum Saturniorum indigenæ reges semper.

λέγοντι. Iam antè occurrit antistr. 2. Od. 2. pro λέγουσι. Describit autem breuiter Deucalionis diluuium, vtque resorptæ sunt aquæ. Diceres prosa λέγουσι δὴ ὕδωρ πολὺ καταποντίσαι τὴν γῆν μέλαιναν. Dor. μὰν pro μὴν. ὕδατος σθένος expono *aquæ vim*, hoc est *magnam copiam*: ita vt non sit periphrasis pro ὕδωρ, sed significet πολὺ ὕδωρ: aqua autem copiosa magno fertur impetu.

μέλαιναν. Rectè sanè obseruat Lonicerus huius epitheti vim, qua terræ fœcunditatem denotat: etenim ab omni æuo compertum est fertilem esse terram huiusmodi. Asserit autem Aristoteles περὶ χρωμάτων, alborem terræ propriũ colorem esse: alios illi colores ex variarum qualitatum aut elementorum mixtura accidere.

Ἀλλὰ Ζηνός. Hoc est, subaudito λέγουσι. Ἀλλὰ Ζηνὸς μηχαναῖς τὸν ἄντλον λαβεῖν τὴν ἐξαιφνίδιον ὑδάτων ὑποχώρησιν, καὶ γενέσθαι ἀναῤῥόφησιν. Doricè dicitur ἐξαίφνας pro ἐξαίφνης.

ἀνάπωσις & Dor mutato σ. in τ. ἀνάπωτις, & per syncopen ἄμπωσις propriè dicitur ἡ ἀναχώρησις τῆς θαλάσσης vel ἡ ἀναπινομένη θάλασσα, *maris reciprocatio* quæ suas aquas resorbet. Fit ab ἀναπίνω. cuius simplex πίνω, sumit nonnulla tempora à πόω, inusitato. Reperitur etiam ἀνάπωσις, idem significans. Huic opponitur πλημμυρὶς *inundatio, æstúsque maris*. Fusè autem ex Thesauro Stephani harum vocum expositionem hauri.

ἄντλον. Vox ista ἄντλος, in Mascul. & ἄντλον in neutro (non tamen Henrico Stephanis satis probatur hoc genere) est sentina nauis, in quam omnes sordes confluunt. Sed hîc est ἡ χύσις καὶ ῥύσις τοῦ ὕδατος, ἣν ἡ ἄμπωτις ἀνεξήρανε.

κείνων δ' ἔσσαν. Narrata Deucalionis & Pyrrhæ historia, venit ad Opuntios, quos ex hisce suam originem accepisse tradit: vt declarauimus superiore antistropha, in hæc verba φέρεις δ'. &c. κείνων pro ἐκείνων subaudito ἐξ. & ἔσσαν poët. pro ἦσαν 3. pers. plur. per systolen & geminato σ. ἔσαν ab imperfecto ἦν. vbi εἰμί.

χαλκάσπιδες. Hoc est, à consequenti πολεμικοί. Vox hæc χαλκάσπις hoc est χαλκῆν ἀσπίδα φέρων est poëtica, & occurrit Pyth. 9. ἀρχᾶθεν. Dor. & poët. pro ἀρχῆθεν, hoc est ἐξ ἀρχῆς. Ἰαπετιονίδος φύτλας κοῦροι hoc est ἐκ τῆς Ἰαπετοῦ γενεᾶς γενόμενοι ἔκγονοι. φύτλας. Dor. pro φύτλης.

κορᾶν Dor. genit. pro κορῶν. à singul. recto κόρα. & κρονιδᾶν. Dor. etiam genit. pro κρονιδῶν. Cæterùm Scholiastes hîc obseruat numeri enallagen pro κόρης καὶ φερτάτου κρονίδου. Nã sũt ex posteritate puellæ Protogeniæ, quæ apud Locrum maritum sterilis erat, & à Ioue rapta concepit. Itaque ex hac & Ioue natus est Opus à quo genus Opuntiorum. Iupiter φέρτατος κρονίδης dicitur, quia Saturni trium illorum filiorum putatus est præstantissimus, factúsque est summus Deus.

ἐγχώριοι. Hoc est αὐτόχθονες. Laus est Opuntiorum qui peregrinum dominum nunquam experti sunt: sed sui sanguinis reges semper habuerunt, suíque iuris fuerunt βασιλῆες autem Ion. pro βασιλέες. βασιλεῖς.

παράφρασις.

Antea enim Iupiter cœli dominus, Protogeniam Opuntis, aliter Deucalionis, filiam, ex Eleorum solò clam sursum abreptam, in Mænalo monte compressit, & ad Locrum maritum grauidam reduxit, ne liberis carens vita defungeretur, atque ita successore destitueretur. Illa autem ex summi Iouis semine vterum gerebat: & Heros Locrus, conspecto supposititio filio, quem tamen proprium existimabat, exhilaratus est, & Opuntem appellauit, vt Deucalioni materno patri, aliter Opunti vocato, esset cognominis, qui in virum supra quàm dici potest, forma factisque eximium euasit: & cui gentis Opuntiæ pater imperium tradidit, vt subiectum populum administraret.

στροφὴ γ. κῶλ. 15.

πρὶν Ὀλύμπιος ἁγεμὼν
τὰν παῖδ' ἀπὸ γᾶς Ἐπει-
ῶν Ὀπουῶντος ἀναρπάσαις ἕκα-
λος,
μίχθη Μαιναλίαισιν ἐν
δειραῖς, καὶ ἔνεικε
Λοκρῷ, μὴ καθέλοι μὶν αἰ-
ὼν, πότμον ἐφάψαις,
ὀρφανὸν γενεᾶς. ἔχεν
δὲ σπέρμα μέγιστον
ἄλοχος, εὐφράνθη τε ἰ-
δὼν
ἥρως θετὸν υἱόν.
μάτρωος δ' ἐκάλεσσέ μιν
ἰσώνυμον ἔμμεν,
ὑπέρφατον ἄνδρα μορφᾷ
τε καὶ ἔργοισι. πόλιν δ' ὤ-
πασεν, λαόν τε διαιτᾶν.

μετάφρασις.

Quondam enim Olympius dux filiam Opuntis è terra Epeorũ quum surripuisset tacitus, mixtus est ei Manalijs in iugis, & reduxit ad Locrum, ne auferret eum æuum mortem inducens, expertem prolis. Habebat autem semẽ generosissimum vxor, gauisúsque est intuitus Heros suppositititium filium. Ita autem vocauit eũ vt aui materni cognominis esset, excellentem virum supra quàm dici posset, forma factísque. Vrbem autem dedit, populúmque regere.

πρὶν. Explicat vt Iupiter Opuntem rapta Protogenia generarit. Vt autem apertior sit sententia, subaudienda coniunctio γὰρ. post πρὶν. ἁγεμὼν Dor. pro ἡγεμὼν, addito Ὀλύμπιος, erit periphrasis Iouis, qui poëtis Latinis *rector Olympi* dicitur.

τὰν Dor. pro com. τὴν. παῖδα nimirum *Protogeniam*. γᾶς Dor. pro γῆς Ἐπειῶν hoc est Ἠλείων. Nam Elei vocati sunt Epei ab Epeo Endymionis filio. Ὀπουῶντος hoc est Δευκαλίωνος: nam is fuit binominis, vt iam obseruatum. ἕκαλος Dor. pro ἕκηλος hoc est ἥσυχος. μίχθη neglecto augmento pro ἐμίχθη. Μαιναλίαισιν Dat. poët. pro Μαιναλίαις: addito sequens ἐν δειραῖς, & erit periphrasis pro ἐν Μαινάλῳ. Menalus mons & vrbs Arcadiæ. Hæc autem sic prosa efferas. πρότερον γὰρ ὁ Ζεὺς ὁ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ βασιλεὺς τὴν τοῦ Ὀπουῶντος τοῦ Δευκαλίωνος θυγατέρα Πρωτογένειαν ἁρπάσας λάθρα ἀπὸ τῆς Ἤλιδος, ἐμίγη αὐτῇ ἐν τῷ ὄρει Μαινάλῳ, καὶ ἤνεγκε τῷ Λοκρῷ αὐτῆς ἀνδρί.

μὴ καθέλοι. Impellens causa raptæ à Ioue Protogeniæ. Hoc est μὴ ἄτεκνον αὐτὸν καταστρέψειεν ὁ χρόνος.

πότμον ἐφάψαις. Hoc est συντυχίαν θανάτου ἐπαγαγών. Deinde ὀρφανὸν γενεᾶς hoc est ἄτεκνον, ἄπαιδα.

ἔχε. Neglecto augmento, pro εἶχε δ᾽ ἡ γυνὴ τοῦ Λοκροῦ Πρωτογένεια υἱὸν ἀπὸ τοῦ σπέρματος μεγίστου. Nam erat ἐκ Διὸς filius ille. Est commendatio sobolis à patre.

θετοῦ υἱὸν. Supposititius erat filius: sed proprium putabat Locrus. μάτρωος. Dor. pro μήτρωος. Est genit. à μήτρως *maternus auunculus*: quæ vox est Ionicæ dialecti. Aliàs apud recentiores, vt hoc loco, est *maternus auus*, apud Eustath. plura vide.

ἐκάλεσσε. Metri causa pro ἐκάλεσε. & ἔμμεν. geminato μ. poëticè metri causa, & hoc Ion. & Dor. pro εἶναι. Dicas prosa ὠνόμασε δ᾽ αὐτοῦ οὕτως ὡς ὁμώνυμον εἶναι τοῦ ἀπὸ μητρὸς πάππου.

ὑπέρφατον ἄνδρα. Laus secundi Opuntis à forma & factis. Sic & à forma laudat Od. 8. Alcimedontem. μορφᾷ Dor. pro μορφῇ.

πόλιν δ᾽. Hoc est πόλιν δ᾽ αὐτὴν τὴν Ὀπουντα παρέσχεν αὐτῷ διοικεῖν ὁ Λοκρός. Hic λεὼν Atticè pro λαόν. Metaphora est in διαιτᾶν q. d. *prudenter administrare*, vt medici qui cum consilio victus rationem præscribunt.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ιϛ.	μετάφρασις.

Virtute autem fuit adeò clarus, vt vndique ad eum se contulerint hospites eius fama perciti: finitimíque Heroës Argiui, Thebani, Arcades, & Pisatæ, amicitiæ ergo confluxerint. Verùm inter cæteros Heroas qui Opuntem habitatum venerunt, amore maximo cohonestauit Actoris & Æginæ filium Menœtium. Nam Ægina postquam Æacum peperisset, Actori Thessalo nupsit, vnde natus Menœtius: cuius & Stheneles filius, cum Agamemnone & Menelao Atrei filijs, in Mysiam, vbi olim regnauit Teuthras, appulsus (quum ignari viarum Græci, Troiam aduersus quam militabant, ibi esse rati, solum vastabant) solus cũ Achille, quando Telephus rex, suscepta patriæ defensione, strenuum Græcorum exercitum fugauit, & ad naues compulit, fugatis omnibus alijs in acie stetit: ita vt hoc suæ virtutis specimine, cuius prudenti facilè indicarit magnanimum esse se, fortémque bellatorem. A quo tempore viri fortitudinem admiratus Achilles Thetidis filius,

ἀφίκοντο δέ οἱ ξένοι
ἔκ τ᾽ Ἄργεος, ἔκ τε Θη-
βᾶν, οἱ Ἀρκάδες, οἱ δ᾽ καὶ Πισᾶ-
ται.
υἱὰ δ᾽ Ἄκτορος ἐξόχως
τίμασεν ἐποίκων,
Αἰγίνας τε, Μενοίτιον.
τοῦ παῖς ἅμ᾽ Ἀτρείδαις
Τεύθραντος πεδίον μολὼν,
ἔστα σὺν Ἀχιλλεῖ
μόνος, ὅτ᾽ ἀλκάεντας Δανα-
οὺς
τρέψαις ἁλίαισι
πρύμναις Τήλεφος ἔμβαλεν.
ὥστ᾽ ἔμφρονι δεῖξαι
μαθεῖν Πατρόκλου βιατὰν
νόον γ᾽, ἐξ οὗ Θέτιος γό-
νος οὐλίῳ μιν ἐν Ἄρει

Accesserunt igitur hospites ex Argo, & ex Thebis, & Arcades, itémque Pisatæ: sed filium Actoris, Æginæque Menœtium, maximè inter incolas honorauit: cuius filius cum Atridis Teuthranis in campum profectus, stetit in acie *cum Achille solus, quando strenuos Danaos in fugam versos, marinas ad puppes Telephus compulit, ita vt prudenti præberet cognoscẽdam strenuam mentem Patrocli, ex quo Thetidis proles, pernicioso ipsum in bello*

ἀφίκοντο δ᾽ οἱ. Amplificatio laudum Opuntis ab amicitia finitimorum Heroũ,

qui illius virtutum fama permoti, ex Argo, Thebis, Arcadia & Pisa ad ipsum confluxerunt. οἱ autem hoc loco non est articulus cum ξένοι coniungendus: sed habetur pro αὐτῷ à pronomine οὗ. 3. personæ. q. d. παρεγένοντο δὲ αὐτῷ ξένοι καὶ μέτοικοι ἀπό τε τοῦ Ἄργεος, καὶ Θηβῶν, καὶ Ἀρκαδίας, καὶ Πίσης. Dor. genit. Θηβᾶν pro Θηβῶν.

υἱὰ δ' Ακτορος. Hoc est υἱόν τε Ἄκτορος καὶ Αἰγίνης Μενοίτιον ἐτίμησεν ὑπὲρ πάντας τοὺς ἐνοικοῦντας ξένους. Eiusdem Opuntis laus à singulari amicitia, qua prosequutus est Menœtium, vt pote hospitum Heroum fortissimum & præstantissimũ. Etenim boni est bonos amare.

τοῦ. Articul. præposit. pro subiunct. οὗ nimirum Μενοιτίου παῖς Πάτροκλος ἅμα υἱοῖς Ἀτρέως ἐπελθὼν ἐς τὴν Μυσίαν τὴν γῆν Τεύθραντι ποτὲ βεβασιλευμένην, μόνος ἔστη σὺν Ἀχιλλεῖ, ὅτε ὁ Τήλεφος τρέψας τοὺς ἰσχυροὺς Ἕλληνας συνήλασεν εἰς τὰς ναῦς τὰς ἐν τῇ θαλάσσῃ διατριβὴν ποιουμένας. Ita est digressio de expeditione Græcorum ad Troiam, qui in Mysiam appulsi, hicque Ilium esse rati, regionẽ vastare cœperunt. Sed Telephus suscepta suæ ditionis defensione, Græcos omnes in fugam vertit, exceptis Achille & Patroclo, qui soli fugatis omnibus fortiter impetum hostium pertulêre.

υἷα. Contractum pro υἱέα accus. ab inusitato singulari υἱεύς. τίμασεν Dor. & neglecto augmento pro ἐτίμησε. Αἰγίνας Dor. pro Αἰγίνης. ἔστα Dor. pro ἔστη. ἀλκᾶντας accus. plur. cõtractus pro ἀλκάεντας. à nominat. sing. Dorico ἀλκάεις pro ἀλκήεις. poëtica voce pro ἰσχυρούς. à nomine ἀλκή. Occurrit Od. 5. Pyth. ἀλκᾶντας Ἡρακλέος ἐκγόνοις. Dat. poët. ἁλίαισι pro ἁλίαις. Synecdochicè dixit πρύμναις pro ναυσί. ἔμβαλεν. Poët. & Aeol. pro ἐνέβαλεν.

ὥστε. Robur & magnanimitatem Patrocli ex hoc facto colligit. Cuius verba sic prosa efferas, ὥστε τὸν Πάτροκλον δεῖξαι παντὶ φρονίμῳ μαθεῖν γενναῖον ἑαυτοῦ νόον. Laus ista pertinet ad Opuntios, siquidem Opus Patrocli fuit patria, præfuítque Opuntijs in Troiano bello. βιατὰν Dor. pro βιατὴν hoc est ἀνδρεῖον.

ἐξ οὗ. Hoc est ἀφ' οὗ χρόνου ὁ Ἀχιλλεὺς Θέτιδος παῖς παρήνει αὐτῷ μηδέποτε τάσσεσθαι χωρὶς τῆς πολεμικῆς ἑαυτοῦ τάξεως. Cæterùm ἐν ἄρει Metonymicè dixit pro ἐν πολέμῳ.

παράφρασις.

rogauit vt nunquam ab hasta sua semotus, qua mortales potenter occidit, in acie consisteret: sed secum suóque in ordine semper pugnaret. Vtinam verò ego verborum & argumentorũ inuentione polleam: ita vt conscenso Musarum curru sublime poëma accipiam: & sim ad celebrandum victorem idoneus. Vtinam

ἐπῳδ. κῶλ. ε.

παρηγορεῖτο, μή ποτε
σφετέρας ἄτερθε ταξιοῦσθαι
δαμασιμβρότου αἰχμᾶς.
εἴην
εὑρησιεπὴς, ἀναγεῖσθαι
πρόσφορος ἐν Μοισᾶν δίφρῳ.
τόλμα δὲ, καὶ ἀμφιλαφὴς δύναμις

μετάφρασις.

hortabatur, nunquã absque sua in acie stare hasta mortalium domitrice. Vtinam sim excogitator verborum ad narrandum commodus, in Musarum curru: audacia quoque & ampla facultas comitetur. Ob hospitalitatem etiam

etiam dicendi libertatem, amplámque facultatem in rerum copia consequar. Accedo autem eâdem opera laudaturus Isthmiacas Lãpromachi victorias, propter quas coronis est redimitus: quando ipse & Epharmostus ambo consanguinei vicerunt, siue hic Olympia, ille Isthmia, siue vterque Isthmia,

ἔσποιτο. προξενίᾳ δ᾽, ἀρετᾷ τ᾽ ἦλθον τιμάορος Ἰσθμίαισι Λαμπρομάχου μίτραις. ὅτ᾽ ἀμφότεροι κράτησαν

tem autem & virtutem accessi celebrator Isthmiacis Lampromachi coronis: quãdo ambo compotes euaserunt

παραγορεῖτο. Cohærent ista cum superioribus. Dor. autem dictum pro παρηγορεῖτο. Porrò hæc παρηγορεία ex Il. π. sub initium est petenda, quam & Scholiastes citat. Μὴ σύγ᾽ ἄνευθεν ἐμεῖο λιλαίεσθαι πολεμίζειν Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν, ἀτιμότερον δὲ με θήσεις. Quod dicit Homerus Achillem interdicere Patroclo ne sine se pugnare cuperet, hoc dicit Pindarus, ne sine sua hasta in acie staret. Hoc est, *non procul à se suisq; armis*: nisi respicere velit ad arma Achillis quibus indutus pugnabat Patroclus.

ταξιοῦσθαι. Verbum ταξιόω Pindaro est proprium pro τάσσω, παρατάσσω. à nomine τάξις. αἰχμᾶς. Dor. pro αἰχμῆς. nota synecdoche: *cuspis*, pro *tota hasta*. Vox δαμασίμβροτος. poët. est, παρὰ τὸ δαμάσαι τοὺς βροτούς. Huius hastæ descriptionem vide Iliad. τ. 387 versu.

εἴην. Noua præparatione regreditur ad laudes Epharmosti. Ea autem constat εὐχῇ, qua petit ingenium & vires à Musis, vt dignis laudibus extollat Epharmostum.

εὑρησιεπὴς, & per systolen εὑρεσιεπής. Hoc est ἐπῶν εὑρετὴς *verborum inuentor*, poëtica vox, quæ à Schol. exponitur κομψολόγος. & à Triclinio κομψῶν ἐπῶν εὑρετής. Fortè autem idem est cum εὑρεσιλόγος, *facundus*, & *disertus*.

ἀναγεῖσθαι. Dor. pro ἀνηγεῖσθαι hoc est διηγεῖσθαι, quod construitur cum πρόσφορος hoc est ἐπιτήδειος *idoneus*, seu *commodus* ἀνηγεῖσθαι *ad narrandum*. Ab Aemylio Porto, Franciscum patrem sequente, πρόσφορος exponitur nomen pro participio προσφερόμενος *aduectus*, & compositum pro simplici φερόμενος: & iungitur cum ἐν Μοισᾶν δίφρῳ. *aduectus in Musarum curru*. Cur autem, inquit, poëta cupit se Musarum curru vehi? Quia poësis, & carmina poëtica quibus aliquis celebratur sunt quasi quidam currus alati, quibus & ipsi poëtæ per vniuersum terrarum orbem regiè vehuntur, & per ora virorum leuiter volant vnà cum illis, quorum laudes canunt. Ipsa verò oratio soluta, est quasi gregarius & minùs honoratæ fortunæ miles, qui pedibus iter humi facere cogitat: ideóque πεζὸς λόγος à Græcis appellatur. Hæc ille. Sed cùm simplex & commoda sit prior interpretatio: cui bono hæc tam subtilis, & coacta? Annon rectè dicetur εὑρησιεπὴς *vir eloquens* ἀναγεῖσθαι πρόσφορος, *aptus ad narrandum*, ἐν Μοισᾶν δίφρῳ *in curru Musarum*. Hoc est ἐν ὑψηλῇ ποιήσει ἣν αἱ Μοῦσαι δωρεοῦνται? Nam hoc allegoricè significat δίφρος Μοισᾶν, vt opponatur poësis humili orationi, quæ *prosa* dicitur.

τόλμα δὲ καὶ. Hoc est εὐτολμία δὲ ἤγουν παῤῥησία, καὶ μεγάλη δύναμις, ἤγουν δαψίλεια δυνάμεως ἀκολουθήσειεν ἐμοί. Hæc addit ad illustrationem præcedentis εὐχῆς mẽbri. Nam

opus est παῤῥησίᾳ ad dicendum: item δυνάμει. quæ ἀμφιλαφὴς dicitur, metaphora sumpta à corporibus amplis, quæ manibus ambabus complecti sit opus. Macedonica dialecto dicitur mutato β. in φ. pro ἀμφιλαβής. Vide vulgata Lexica. Et ἀμφιλαφὴς δύναμις, μεγάλη, ἀμφοτέραις χερσὶ λαβοῦσα. Porrò ἕσποιτο metri causa poëtę dicunt pro ἕποιτο à poëtico ἕσπομαι pro ἕπομαι.

προξενίᾳ δ᾽. Præmissa noua προκατασκευῇ, laudum Epharmosti congeriem persequitur. Ante προξενία subauditur τὸ ἐπί. q.d. διὰ δὲ τὴν προξενίαν, καὶ ἀρετὴν ἦλθον ἐπαινετὴς καὶ ὑμνητὴς τῶν στεφάνων Λαμπρομάχου, οὓς ἐν Ἰσθμῷ ἔλαβεν. Hîc videas per transennam laudari Lampromachũ Epharmosti consanguineum, sumpta occasione à victoria, quam eodem die ambo reportarant. Impulit autem Pindarum viri benignitas ad mentionem eius faciendam: quia cùm Thebanorum fuerit πρόξενος, Pindari quoque esse potuit.

τιμάορος. Hoc loco sumitur pro ὑμνητὴς, τιμητὴς, ἐπαινετής. Et Dor. effertur pro τιμήορος. παρὰ τὸ τιμὴν ἀείρειν *honorem afferre*: ac proinde *celebrare*. Formatur à præter. med. ἤορα reiecto η. & à τιμὴ, vt sit τιμήορος. Dor. verò τιμάορος. & crasi τιμωρὸς quod est vsitatissimum: & exponitur, *vindex, vltor, adiutor*, vt ex vulgatis Lexicis comperias. Sed peculiaris est poëtæ nostro significatio.

ὅτ᾽ ἀμφότεροι. Ambo, nimirum Lampromachus, & Epharmostus eodem die vicerunt hic Olympia, ille Isthmia: vel vt nonnulli volunt vterque Isthmia. In κράτησαν negligitur augmentum pro ἐκράτησαν.

παράφρασις.

vno eodémque die. Porrò in Isthmo Corinthiaco, bis post Olympia victis Isthmiis, semélque in Nemea Nemeis, gaudio perfusus est Epharmostus. Argis prętereà vir inter viros, in Iunonijs: Athenis iuuenis inter iuuenes in Panathenæis re strenuè gesta magnum decus obtinuit. Quàm verò fortem sese præbuit in Marathone cùm Heraclea celebrarẽtur: vbi, clam relictis iunioribus, ausus est ætate prouectiorum certamen sustinere, cuius præmium sunt argenteæ phialæ. In quo superatis magna corporis agilitate viris aduersarijs, ipse ab omni lapsu immunis, curriculi circulum pertransi-

στροφὴ δ. κῶλ. ιε.

μίαν ἔργον ἂν ἁμέραν.
ἄλλαι δὲ δύ᾽ ἐν Κορίν-
θου πύλαις ἐγένοντ᾽ ἔπειτα χάρ-
μαι.
ταὶ δὲ καὶ Νεμέας Ἐφαρ-
μόστῳ κατὰ κόλπον,
Ἄργει τ᾽ ἔσχεθε κῦδος ἀν-
δρῶν. παῖς δ᾽ ἐν Ἀθάναις.
οἷον δ᾽ ἐν Μαραθῶνι συ-
λαθεὶς ἀγενείων,
μένεν ἀγῶνα πρεσβυτέρων
ἀμφ᾽ ἀργυρίδεσσι.
φῶτας δ᾽ ὀξυρεπεῖ δόλῳ
ἀπτῶτι δαμάσαις,
διήρχετο κύκλον, ὅσσᾳ
βοᾷ, ὡραῖος ἐὼν καὶ
καλὸς, κάλλιστά τε ῥέξαις.

μετάφρασις.

eiusdem *incepti eodem die. Alia autẽ duo in Corinthi portis contigerũt postea gaudia, alia autem & Nemeæ Epharmosto in sinu. Argisq́ obtinuit decus virilis ætatis: puer verò Athenis. Qualiter autẽ apud Marathonẽ quum subduxißet se ab imberbibus, sustinebat certamen seniorum de argenteis phialis virosq́ celeri dolo lapsu carente quum domuisset, pertransibat circulum, quanto cum clamore speciosus existens, & decorus, pulcherrimáque operatus.*

bat, quanta spectantium cum acclamatione, qui iuuenem formosum, factísque insignem admirabantur.

μίαν ἔργον. Hęc cum superioribus cohærent, & ἁμέραν Doricè dixit, pro comm. ἡμέραν.

ἄλλαι δ᾽. Sequitur ἀθροισμὸς victoriarum Epharmosti, & sex hac in stropha recensentur. Primùm δύο. Duas victorias Isthmiacas obtinuit: quod significat quũ dixit ἐν πύλαις Κορίνθου. Nã hæc est Isthmi periphrasis, vbi Isthmia celebrabantur. Ratio cur Corinthi πύλας appellet Isthmum, quia nimirum per Isthmum hunc, quæ sunt terræ angustiæ inter Ionium & Aegeum mare, ad Corinthum est aditus.

χάρμαι. Sic hæ duæ victoriæ ab effectu vocantur *Gaudia* hoc loco χαραὶ, ἡδοναὶ, sæpe tamen χάρμη est *pugna, prælium* apud Homerum, quia viri fortes χαίροντι τῇ μάχῃ. Vide vulg. Lexica.

ταὶ δ᾽. Tertia victoria Nemeorum, vbi περιφραστικῶς vocat Nemeam Νεμέας κόλπον. q.d. καὶ ἄλλαι δ᾽ χαραὶ νίκης ἐν Νεμέᾳ ἐγένοντο τῷ Ἐφαρμόστῳ.

Ἄργει τ᾽. Quarta victoria quam in Iunonijs Argiuorum sacris obtinuit. q.d. ἐν Ἄργει δ᾽ δόξαν προσείληφεν ἀνδρῶν νικήσας τὰ Ἡραῖα. Obiter autem obseruatur ætate virili tum temporis eum fuisse, ἔχεθε, est imperf. à poëtico ἔχεθω. Vide de his sacris antistropha vltima Od. 7. Olymp.

παῖς δ᾽ ἐν. Quinta victoria Panathenæorum quæ Athenis celebrantur: queque vicit ætate iuuenili. Dor. Ἀθάναις pro comm. Ἀθήναις.

οἷον δ᾽. Sexta victoria Marathonia, vbi Heraclea in Herculis honorẽ peragebãtur. Hæc autẽ θαυμαστικῶς efferũtur q.d. φεῦ ὅπως ἑαυτῷ λάθρα ἐξαγαγὼν ἀπὸ τῶ ἀγωνίζεσθαι μετὰ τῶν ἀγενείων, ἀνέμενε τὸν ἀγῶνα τῶν τελειοτέρων τὴν ἡλικίαν, ἐπὶ ταῖς ἀργυραῖς φιάλαις. Fusius autem hanc uictoriam describit: in qua primùm considerandus locus Μαραθὼν, Atticæ regionis campus: de quo vide Strabonem. Deinde ætas, quum dicitur συλαθεὶς ἀγενείων, hoc est εἰς ἄνδρας χωρήσας, vbi συλαθεὶς Dor. pro συληθεὶς & hoc per translationem pro ὑπεξελθών. Tertiò præmium ἀργυρίδες. Hoc est *argenteæ phialæ*: vt & χρυσίδες dicũtur *aureæ phialæ*. Vbi μένεν pro ἔμενεν, & ἀργυρίδεσσι. Dat. Ion. & poët. pro ἀργυρίσι. Quarto agilitas, quæ denotatur ὀξυρεπεῖ δόλῳ. Hoc est ὀξυτάτῃ κινήσει, quã comitatur firmitas, vt ex ἀπτῶτι epitheto colligitur. Quinto publica acclamatio, quum dicit θαυμαστικῶς, ὅσσᾳ βοᾷ. Dor. pro ὅσῃ βοῇ & in ὅσσᾳ metri causa σ. geminatur. Sexto ætas ὡραῖος, matura. Septimo καλὸς, forma corporis. Octauo κάλλιστα ῥέξας, facti qualitas.

δόλῳ ἀπτῶτι. Poëta tribuit dolo celeritatem, & lapsus immunitatem, ídque figuratè: cùm propriè hæc conueniant personis, quæ dolo in certaminibus vtuntur, celeriter, & sine lapsu: ita vt superando antagonistas non labantur. Quæ vincendi ratio victori est gloriosissima. Porrò ἀπτὼς componitur ex α priuat. & πίπτω *cado*: & ὀξυρεπὴς poët. pro quo frequẽtius cũ gemino ρρ. ὀξυρρεπὴς, & ὀξύρροπος: *qui celeriter mouetur, velox, celer.* ex ὀξὺ, τὸ ταχὺ, vel ὀξέως τὸ ταχέως & ῥέπω τὸ κινοῦμαι.

παράφρασις.

Quinetiam in Lycæis Lycæi Iouis sacris, quę in Parrhasia Arcadiæ vrbe celebrari solent, Arcadico populo peperit admirationē, adeò præclarè certauit. Itē Pellenensibus visus est admiratione dignus, quum in Theoxenijs Apollinis festo, reportata victoria, chlęnam eius pręmium accepit, quo vestis genere frigus hybernum propulsaret, & ventorum iniuriæ mederetur. Testis quoque est fortitudinis eius Iolai tumulus apud Thebanos, iuxta quē Iolaia & Herculea celebrari solita deuicit. Testis & est splendidorū eius factorum ad mare sita Atticæ vrbs Eleusis, vbi Eleusinio certamine superauit. Cęterùm quod tam multa præstitit Epharmostus diuino naturæ dono tribuendum est: cuò fit vt magis ipsum laudem. Et certè qui à natura rectè ad aliquid sunt comparati, in hoc exercendo excellunt: solíque veræ laudis præconium merentur. Plerique tamen doctrinæ ope ad studia virtutum promoti, gloriam apud homines consequi cupiunt. Sed cùm naturæ dotibus careant, aliísque sint inferiores, satius est, quicquid vel fœliciter ab illis gestum est, tacere: nec silentium illud fuerit reprehensione dignum.

ἀντιστρ. κῶλ. ιε.

τὰ δ' Παῤῥασίῳ στρατῷ
θαυμαστὸς ἐὼν φάνη.
Ζηνὸς ἀμφὶ πανάγυειν Λυ-
κάιου.
καὶ ψυχρᾶν ὁπότ' εὐδια-
νὸν φάρμακον αὐρᾶν
Πελλάνα φέρε. σύνδικος
δ' αὐτῷ Ἰολάου
τύμβος, ἐιναλία τ' Ἐλευ-
σὶς ἀγλαΐαισι.
τὸ δὲ φυᾷ, κράτιστον ἅπαν.
πολλοὶ δὲ διδακταῖς
ἀνθρώπων ἀρεταῖς κλέος
ὤρουσαν ἑλέσθαι.
ἄνευ δὲ Θεοῦ σεσιγα-
μένον γ' οὐ σκαιότερον χρῆ-
μ' ἕκαστον. ἐντὶ γὰρ ἄλλαι

μετάφρασις.

In ijs autem quæ facta sunt in Parrhasio exercitu, admirandus eße apparuit, Iouis in celebritate Lycæi: & frigidorum quando produlsatorium remedium ventorum apud Pellenen retulit. Testis est Iolai tumulus, maritimáque Eleusis splendidis ipsius factis. Quod à natura est, optimum omne: multi tamen hominum partis doctrina virtutibus ad laudem prodierunt assequendam. Sed quæ absque Deo, tacita fuerit, non deterior res est quælibet. Sunt enim aliæ

τὰ δ'. Elliptica est hæc oratio, & sic declaranda, κατὰ δὲ τὰ ἔργα τὰ γινόμενα αὐτῷ ἐν τῷ Παῤῥασίῳ τοῦ Ἀρκαδίας δήμῳ ἐφάνη θαυμαστὸς ὢν ἐν τῷ Λυκάιου Διὸς ἀγῶνι. Cæterùm in Epodo 3. vnam victoriam, in stropha 4. sex enumerauit: nunc sequitur octaua quam obtinuit Epharmostus in Lycæis quæ celebrantur in honorem Iouis Lycæi in Parrhasia Arcadiæ vrbe. De quibus iam dictum Od. 7. Olymp. antistropha vltima.

Παῤῥασίῳ στρατῷ. Hoc est Ἀρκαδικῷ λαῷ. Nam Parrhasia est Arcadiæ vrbs in qua celebrari solebant Lycæa. στρατὸς autem sumitur pro λαός, δῆμος, vt Pyth. Od. I. νώμα δικαίῳ πηδαλίῳ στρατόν. ἐὼν Ion. & poët. pro ὤν, & φάνη neglecto augmento pro ἐφάνη. πανάγυειν Dor. pro comm. πανήγυειν.

καὶ ψυχρᾶν. Repetito ἀπὸ κοινοῦ, θαυμαστὸς ὢν ἐφάνη, sic ista declarabis. καὶ ὁπότε ἐν Πελλήνῃ, ἔνθα τελεῖται ἀγὼν Θεοξένια καλούμενος, ἀπηνέγκατο χλαῖναν ἀλεξάνεμον καὶ ψύχους ἀποσβηστικόν. Nona victoria qua potitus est in Pellene

vrbe, vbi Theoxenia vel Hermæa in honorem Apollinis & Mercurij celebrabantur. Confer hæc cum ijs quæ annotata sunt antistropha vltima Od. 7. Olymp & in Odam quæ *Theoxenia* inscribitur. Porrò ψυχρᾶν αὐρᾶν Dor. genit. pro ψυχρῶν αὐρῶν. & Πελλανᾳ Dor. pro comm. Πελλήνη. φέρε. pro ἔφερε & simplex pro composito ἀπέφερε.

φάρμακον εὐδιανόν. Translatio sumpta à medicina. Porrò εὐδιανὸς Dor. pro com. εὐδιεινός. Hìc vertitur priùs ει in η deinde Dor. η in α. Fit à nomine εὐδία. & exponitur *tepidus*.

συνδικος τ'. Subauditur ἐστι. Et sic prosa loquaris: μαρτυρεῖ δὲ τῇ αὐτοῦ ἀνδρείᾳ ὁ τοῦ Ιολάου τάφος ἐν Θήβαις. Hoc dicit de victoria decima quam in Iolai sacris & Herculeis reportauit de quibus vide Od. 7. Olymp. antistr. vlt. in hæc ἐν Θήβαις.

συνδικος. Hic exponitur μάρτυς *testis*, qui veluti suo patrocinio fert cuipiam opem: quæ vox occurrit Pyth. Od. 1. σύνδικον μοισᾶν κτέανον. vide vsum eius in Lexicis.

εἰναλία τ'. Vndecima & vltima victoria quam in Eleusi Atticæ vrbe Cereri & Proserpinæ sacra obtinuit, vbi Eleusinia certamina fiebant, Anacalypteria & Demetria, in quibus præmium erat κριθὴ *hordeum*. vox εἰνάλιος poët. dicitur pro ἐνάλιος, vt & in Epigr. εἰνάλιοι φῶρες, hoc est *piratæ*. ἀγλαΐαισι poët. datiuus pro ἀγλαΐαις. hoc est ἀγλαοῖς ἔργοις.

τὸ δὲ φυᾷ. Hoc est, τὸ ὑπὸ φύσεως ἅπαν ἄριστον, καὶ δεξιώτατον Generalis est sententia, qua non ad se, sed ad Epharmostum respicit, quem naturæ beneficio, diuinitúsque insita facultate ad certamina singulariter instructum fuisse tradit. Interim collationem instituit bonorum quę à natura habemus, & eorum quæ doctrina comparauimus: illáque hisce præfert, vt & sub finem Od. 2. huius libri. Atque ita sententiam fert huius quæstionis apud Philosophos iam olim agitatæ,

Virtutem doctrina paret, natura-ue donet.

cui sanè ita astipulari licebit, vt dicamus bene ad aliquid natos disciplinis adiutos fieri præstantiores, vt pro Archia poëta docet Cicero: & quanuis disciplina quidam vtantur, tamen parum efficere præ ijs qui naturæ dotibus instructi sunt, cùm his adminiculis careant. Ars & natura sese mutuo perficiunt: ita tamen vt hæc illa potiùs quàm illa hac carere possit: vnde quidam sunt αὐτοδίδακτοι. Proinde stat sententia poëtæ qui naturam doctrinæ anteponit.

πολλοὶ δὲ. Antithesis quæ collationis alteram partem habet: q. d. πολλοὶ δ' ἀπὸ διδαχῆς καὶ μαθήσεως ἀρετὴν κτησάμενοι ὥρμησαν κλέος λαβεῖν παρὰ τῶν ἀνθρώπων. Apud Platonem in Menone agitatur hæc quæstio sit-ne διδακτὸν ἡ ἀρετή. Innuit autem poëta infœliciorem esse laborem eorum qui inuita Minerua eandem cum alijs qui naturæ dotibus sunt instructi consequi laudem volunt.

ἄνευ δὲ Θεοῦ. Intellige sicuti Schol. ἄνευ θείας φύσεως ἕκαστον πρᾶγμα κατορθούμενον μὴ θρυλλεῖσθαι, μέμψεως οὐκ ἄξιον. Atque hæc est sui defensio cur acquisititiæ virtutis genus non laudet, nimirum quia quod natura non est eximium, non

est multis præconijs dignum.

σεσιγαμένον. Dor. pro σεσιγημένον. οὐ σκαιότερον hoc est σοφώτερον, proinde ἄμεμπτον.

ἐντὶ γάρ. Dor. pro εἰσί. Confirmatio suæ defensionis, quamobrem sapienter agat, qui donis naturæ non instructos non laudant : quia nimirum alia studia alijs sunt præstantiora: & virtutes aliæ primi, aliæ secundi sunt ordinis : illæ omnino, hæc minimum laudandæ. Primi ordinis est εὐφυΐα. Vnde virtutes Heroïcæ. Secundi διδαχή : quæ inuita tamen Minerua, virtutem instillat : à qua nihilominus aliquid etiam, sed non ita præclarum efficitur.

παράφρασις.

siquidem iniuria præstantioribus inferretur, si deteriores perinde nullo discrimine laudarentur. Etenim in studijs alij alijs vlterius progrediuntur, magísque proficiunt, pro ratione dotum naturæ. Nec omnes in vno tantùm vitæ instituto versamur, sed varij varijs incumbimus, alíique in alijs excellimus. Ac omnium quidem artium maximè arduæ sunt illæ quæ ratione exercentur, videlicet ingenuæ: qualis inter cæteras poësis. Ex qua anime mi, depromptum hoc præmium sonorum, encomiasticum nempe hymnum, offer Epharmosto : & audacter clama virum hunc insitas à natura, ac proinde diuinitus corporis dotes habere, scilicet manuum robur, totiúsque corporis agilitatem & dexteritatem : cuius aspectus virilis natiuam fortitudinem patefaciat. Quíque præter enumeratas victorias, ex Oileis ludis victor redijt : & Aiacis Oilei (cuius in gratiam circum eius in Locride cenotaphium celebrantur) aram sacrificijs, festóque conuiuio decorauit.

ἐπῳδ. κῶλ. ι.

ὁδῶν ὁδοὶ περαίτεραι.
μία δ' οὐχ ἅπαντας ἄμμε
θρέψει
μελέτα. σοφίαι μὲν αἰπειναί· τοῦτο δὲ προσφέρων ἄεθλον,
ὄρθιον ὤρυσαι θαρσέων,
τόνδ' ἀνέρα δαιμονίας γεγάμεν,
εὔχειρα, δεξιόγυιον, ὁρῶντ' ἀλκάν. Αἰάντειον γε δαιτὶ ὅς τ' Οἰλιάδα νικῶν ἐπεστεφάνωσε βωμόν.

μετάφρασις.

via alijs transitu faciliores. Vnicum autem non omnes nos alet studium. Sapientiæ quidem arduæ. Hoc autem afferens præmium altè vociferare audacter, hunc virum diuinum ortum habere, præstantem manibus, dexteritatem in membris habentem, aspectu Martio præditum: qui Aiacis Oilidæ *vincens aram coronauit festis dapibus.*

ὁδῶν ὁδοὶ περαίτεραι. Hoc est, προκοπτικώτεραι, ἀνυστικώτεραι, δι' ὧν τις δύναται περαιτέρω περαιῶσαι. Viæ nimirum vlteriores, per quas alius alio vlterius progredi potest, pro ratione dotum naturæ, quam in studijs ducem sequi oportet : quia nihil inuita dices, faciésue Minerua. Hic autem comparatiuus περαίτερος, nec à πέρα, nec à περαιόω est formandus : sed à positiuo περαῖος, cuius comparat. περαιότερος, & per syncopen περαίτερος. vt γεραιὸς. γεραιότερος, γεραίτερος.

μία δ' οὐχ ἅπαντας. Ratio cur viæ aliæ alijs sint transitu faciliores : quia ni-

mirum non omnes vno ſtudio tenentur. Et certè non omnes iiſdem ingenij corporíſque dotibus pollemus : ſed alius alijs artibus, & diſciplinis fit clarus. Hoc argumentum tractat Horatius prima Oda. Vide etiam Chil. Eraſmi in parœmiam, *Non omnia poßumus omnes*. Innuere autem vult etiam poëta ſequẽdum id genus ſtudiorum ad quod ſe quiſque natum ſentit. ἄμμε eſt dual. Dor. & Aeol. pro νῶ. μελέτα Dor. pro μελέτη. hoc eſt ἐπιτήδευμα. vt hanc ſententiam proſa efferas, ἓν δὲ ἐπιτήδευμα οὐ δύναται ἅπαντας ἡμᾶς θρέψαι.

σοφίαι μὲν αἰπειναί. Hoc eſt αἱ λογικαὶ τέχναι ὑψηλαί. Sapientiæ nomine literarum profeſſionem intelligendam puto : qua nihil magis arduum: vnde finxerunt poëtę Muſas in arduis, ac ſalebroſis montibus habitare. Porrò emphaticè loquitur numero plurali : quia plures ſunt ingenuæ artes. Cæterùm reſpicit ad ſuam poëſin, cuius ſtudium collocat inter difficillima: atque ita ſuam Lyricen commendat.

τοῦτο δ᾽. Apoſtrophe vel ad ſuum animum, vel ad chorum, vt hunc hymnum offerat Epharmoſto, tanquam victoriæ præmium: & alta voce clamet, diuinitus acceptas corporis dotes eum habuiſſe, ob quas facilè tot certaminum victor euaſit. q.d. τοῦτο δὲ ἀπὸ τῆς σοφίας μου γέρας ἀποφέρων θαρσαλέως καὶ ὀξὺ ἀναβόησον τοῦτον ἄνδρα τὸν Ἐφάρμοστον θείᾳ μοίρᾳ γεγονέναι, δυνατὸν ταῖς χερσὶ, καὶ παντὶ τῷ σώματι δεξιόν.

ὄρθιον. à Schol. & Triclin. exponitur μέγα. ὑψηφυὲς, ὀξύ. At videtur non ſine ratione Aretius ſenſiſſe hoc conſtruendum cum præcedente ἆθλον, vt ſit ὄρθιον ἆθλον. *præmium ſonorum* : ſicque alludatur ad ὄρθιον νόμον Arionis : cùm ſic hoc encomium ἆθλον appellet, quod præmij vice pro victoria largitur.

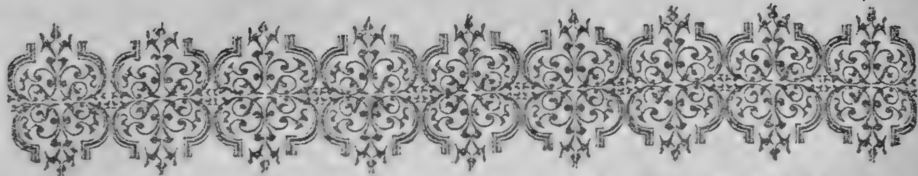
γεγάμεν. Dor. pro γεγάναι. Infinit. tanquam à γέγημι. Vel à γέγαα. præt. pro γέγονα. à verbo γάω. de quo conſule Anteſignanum.

εὔχειρα. Enumeratio naturæ dotum Epharmoſti εὔχειρ *manibus promptus*. & δεξιόγυιος, ὁ δεξιὰ γυῖα ἔχων. *qui valet dexteritate membrorum*. vt agilitate pedum, laterum, capitis, neceſſaria athletis. ὁρῶντ᾽ ἀλκάν hoc eſt, τῷ βλέμματι ἀλκὴν καὶ δύναμιν ἐμφαίνοντα: vel ἀνδρεῖον βλέποντα.

Αἰάντειον γε. Hoc eſt ὅστις τὰ Αἰάντεια νικήσας Οἰλιάδου βωμὸν δαιτὶ κατεκόσμησε. Malè Ἰλιάδα legunt per aphęreſin τοῦ Ο. legendum Οἰλιάδα Dor. pro Οἰλιάδου. Hanc 12 victoriam coronidis vice apponit. Οἰλιάδης eſt patronymicum ab Οἰλεὺς vt docet Euſtath. Hinc Οἰλεΐδης. & per contractionem Οἰλείδης. vt à Πηλεὺς Πηλείδης. reiecto ε. Οἰλίδης, interiecto verò α. Οἰλιάδης vt apud Homerum Πηληϊάδης principio Iliados.

Αἰάντειον. Licentia poëtica dixit Αἰάντειον Οἰλιάδα βωμόν. pro communiori loquendi formula, τὸν Αἴαντος τοῦ Οἰλιάδου βωμόν. *Aiaceam Oilidæ aram* pro *Aiacis Oilei filij aram*. Cæterùm apud Locros inſtituti fuerunt Oilei ludi, in gratiam Aiacis Oilei filij. Etenim Aiax iſte fuit Locrus, cui in Locride poſtquam in Troia mortuus eſt, tributi ſunt honores diuini. Huic cenotaphium fecerunt in medio loci vbi feſti eius certamina celebrantur: quæ vicit Epharmoſtus.

δαιτὶ ἐπεστεφάνωσε. A conſequenti antecedens intelligendum. Nam victores θυσίαις καὶ στεφάνοις aram ornabant.

ΑΓΗΣΙΔΑΜΩ ΛΟΚΡΩ,
Ἐπιζεφυρείῳ παιδὶ, Πύκτῃ.

ΕΙΔΟΣ. I.

AGESIDAMO LOCRO,
Epizephyrio puero,
pugili.

ODE. X.

ARGVMENTVM.

Commendatur Agesidamus Locrensis à patria, ab institutione, & laboribus, quibus ad victoriam peruenit. Hinc digreditur ad bellum Herculis & Augiæ, quo trucidato Hercules Olympia instituit. Primos etiam victores in ijs coronatos percurrit. Postea redit ad institutum encomium: & Agesidamum non sine laudum præconio moriturum concludit.

παράφρασις.

Reuocate mihi in memoriam, & suggerite, ô Musa, túque Iouis filia Veritas, qua meæ mentis in parte scriptus sit, & firmiter collocatus, Agesidam⁹ Archestrati filius, qui pugilatu vicit Olympia. Etenim obliuioni tradidi me dulce epinicion ipsi debere. Et quia non obliuionis sed mendacij possem insimulari, ac si data opera promissis non stetissem: efficite quæso ne me tanquam mendacij reum reprehendant homines, ob errorem, quem solummodo per memorię lapsum commisi in amicum.

στροφὴ. α. κῶλ. η.

Τὸν Ὀλυμπιονίκαν ἀνάγνωτέ
μοι
Ἀρχεστράτου παῖδα, πόθι φρε-
νὸς
ἐμᾶς γέγραπται· γλυκὺ γὰρ
αὐτῷ
μέλος ὀφείλων ἐπιλέλαθ'. ὦ
Μοῖσ' ἀλλὰ σὺ, καὶ θυγάτηρ
Ἀλάθεια Διὸς,
ὀρθᾷ χερὶ ἐρύκετον ψευ-
δέων
ἐνιπὰν ἀλιτόξενον.

μετάφρασις.

Olympiorum victorem redigite mihi in memoriam Archestrati filium, qua in parte mentis meæ scriptus sit: dulce enim illi melos debere oblitus sum. Sed tu ô Musa, & filia Iouis Veritas, recta manu arcete mendaciorum reprehensionẽ ob admissum in hospitem peccatum.

Ἀγησι-

Αγησιδάμῳ. Nomen victoris qui hoc hymno celebratur est Αγησίδαμος Dor. pro Αγησίδημος. Deductum ex ἄγω *duco*, & δῆμος *populus*.

Λοκρῷ Επιζεφυρίῳ. Patria est Locris. Sed quia plures sunt Locri, differentiam non omittit. Locri alij iuxta Aetoliam sunt, qui Ozolæ appellantur: alij iuxta Eubœam, qui Epicnemidij & Leleges: alij prope Italiam, qui Epizephyrij dicuntur, quòd iuxta Zephyrum oppidum, vt Stephanus habet, siti sint.

παιδί. Aetatis notatio: fuit iuuenis, necdum virilem ætatem id temporis ingressus: quare παῖς simpliciter significat νέον in hac epigraphe. Secundo colo primæ strophes significat υἱόν. De voce πύκτης vide 7. Od. Olymp. in epigraphen.

τὸν Ολυμπιονίκαν. Exordium sumit ab obliuione sua, qua factum est, vt non steterit promissis. Quare cùm excidisset ipsi, quod Agesidamo pro victoria Olympica carmen pollicitus erat: in limine apostrophen facit ad Musas, rogátque sibi illum in memoriam reuocari. Ολυμπιονίκαν Dor. pro Ολυμπιονίκην.

ἀνάγνωτε. Hoc est, ἀναγνωρίσατε, ἀναμνήσατε, εἰς μνήμην ἀνάγετε. nimirum ὦ Μοῦσαι. Aliàs ἀναγινώσκειν propriè est *legere*. vide vulg. Lex.

πόθι φρενός, hoc est ἐν ποίῳ μέρει τῆς διανοίας μου κεχάρακται. Mentem hîc appellat φρένα cuius cùm plures sint partes, rectè petit, quanam in parte mentis scriptus sit Agesidemus. Physici dicunt διάνοιαν siue νοῦν tres habere partes, φαντασίαν, λογιστικὸν, & μνημονευτικόν: quæ num sint sedibus distinctæ disputatur apud medicos. Cæterùm quando significare volumus nos aliquid in animo recondere, & firmiter collocare, dicimus nos illud γράφειν ἐν φρεσί. Sic in Prometheo vincto Aeschylus ἣν ἐγγράφου σὺ μνήμοσιν δέλτοις φρενῶν. Citatur etiam Sophocles à Schol. θὲς δ' ἐν φρενὸς δέλτοισι τοὺς ἐμοὺς λόγους. Eadem est apud Hebræos loquendi ratio, vt 3. Prou. Salom. v. 3. *eas scribe super tabula tui cordis.* Sic passim Cicero *in mente insculpere.* & Terent. in Andr. *Nunc mihi scripta illa dicta sunt in animo Chrysidis.*

γλυκὺ γὰρ. Prosa dicas, Εγὼ γὰρ ἐπιλαθόμην χρεωστῶν αὐτῷ ἡδὺν ὕμνον. Ratio est præcedentis compellationis, cum translatione criminis ad obliuionem: quod quidem elui possit ἀναμνήσει Musarum. Doric. est ἐπιλέλαθα pro ἐπιλέληθα præter. medio verbi ἐπιλανθάνομαι.

ὦ Μοῖσ' ἀλλά. Hoc est σὺ τοίνυν ὦ Μοῦσα, καὶ ὦ θύγατερ Διὸς Αλήθεια, διὰ χειρὶ ἀπ' ἐμοῦ, κωλύετε τὴν ἐπιτίμησιν, ἣν ἄν τις εἰς ἐμὲ ποιήσαιτο, ὡς εἰς ψευσάμενον, ὅτι ἥμαρτον εἰς τὸν φίλον, ὑπόσχεσιν πληρῶσαι βραδύνας. Annotat Leonicerus poëtam nunc ab omnibus Musis ad vnam descendere: & Aretius alteram apostrophen hîc facit. Sed meliùs Triclinius sentit: qui dicit Exordium istud non ad omnes Musas conuerti: sed ad Musam vnam: & Veritatem. Quare neutrius illorum stabit sententia. Et certè loci sensus, ei qui attentè considerabit, opinionem Triclinij admittet. Quæritur quam Musam intelligat author, ad Clionem respicere dicunt Aretius & Leonicerus: quia est εὐρετικὴ καλλιχόρου κιθάρης: verùm Marsilius Ficinus argumento in Platonis Io-

nem, Pindarum à Polymnia fabulatur afflatum.

καὶ σὺ θυγάτηρ. Cum Musa Veritatem inuocat: quia cùm mendacio factus sit obnoxius, veritate patrona opus habebat, vt ostenderet non mendacio, sed obliuioni tribuendum errorem, quem in amicum commiserat. Etenim postquam promisisset, officium data opera non præstabat, sed tantummodo promissi complementum obliuionis causa prorogabat. Rectè etiam filia Iouis fingitur Veritas: quia veritatis author est Deus: & vt sacra pagina testatur, Deus est Veritas. Sed alij poëtæ & Plutarchus eam Temporis faciunt filiam, vnde Senarius.

Ἄγει δὲ πρὸς φῶς τὴν ἀλήθειαν χρόνος.

ἐρύκετον. Est imperandi modi dual. numeri, cùm de duabus Musa & Veritate sit sermo. Poëticum est ἐρύκω. pro κωλύω. κατέχω. κρατῶ.

ἐνιπὰν Dor. pro ἐνιπὴν. à recto ἐνιπὴ. poët. pro ἐπιτίμησις ab ἐνίπτω significante ἐπιτιμῶ, ἐπιπλήσσω. Et ἀλιτόξενος poët. etiam est ὁ εἰς τοὺς ξένους ἀλείτων, hoc est διαμαρτάνων. Exponitur hìc ἕνεκα τῆς εἰς τὸν φίλον ἁμαρτίας.

παράφρασις.

Nam præstitutum illud tempus quo futurum promiseram, vt victorem hymno decorarem, cùm iampridem prætetierit, indéque magnnm huc vsque interuallum intercesserit, meum ingens debitum dedecore affecit. Verùm tamen si fœnus pro dilatione pendam, scilicet hunc hymnum vt sortem, alterum vt vsurã soluẽdo, me ab illa hominũ acerba reprehẽsione potero liberare. Nunc autem videamus quo pacto, quẽadmodũ fluctus erumpens, calculos qui voluũtur in littore maris, abluit & obruit: sic etiam maculosum neglecti promissi crimen mea poësi eluere possim: quáque ratione commune cùm patriæ, tum Olympionicæ encomium gratam ad gratiam persoluam.

ἀντιστρ. κώλ. η.

ἕκαθεν γὰρ ἐπελθὼν ὁ μέλλων
 χρόνος,
ἀμὸν καταίσχυνε βαθὺ χρέ-
 ος.
ὅμως δὲ λῦσαι δυνατὸς, ὀ-
 ξεῖ-
αν ἐπιμομφὰν ὁ τόκος ἀν-
 δρῶν.
νῦν ψᾶφον ἑλισσομέναν,
ὅπα κῦμα κατα-
κλύσσει ῥέον· ὅπα τε κοινὸν λό-
 γον
φίλαν τίσομεν ἐς χάριν.

μετάφρασις.

A lõgo enim interuallo superueniens tempus, quod futurum expectabatur meũ dedecorauit magnũ debitũ. Sed tamen soluere potest vsura hominũ vituperationẽ acerbam. Nunc videamus *quo pacto calculũ qui voluitur* in littore, *fluct⁹ obruet erumpens, & quomodo communem hymnum amicam persoluemus ad gratiam.*

ἕκαθεν. Ratio præcedentis petitionis, sic πεζῷ λόγῳ declaranda. μακρόθεν γὰρ ἐπελθόμενος, καὶ πολὺς ὢν χρόνος ἀφ᾽ οὗ ἔμελλον ἐπιτελεῖν αὐτῷ ἐπαγγελίαν, ἐπεὶ εἰδισεν ἔδειξε τὸ μου πολὺ καὶ μέγα ὄφλημα. Porrò ὁ μέλλων χρόνος debet referri ad tempus illud determinatum promissi carminis, quod tunc futurum expectabatur. Quia verò præstitutum terminum præterijt, ille ὁ μέλλων χρόνος dicitur ἕκαθεν ἐπελθών. Cæterùm Dor. est ἀμὸν pro ἐμόν.

ὅμως δὲ. Noua fœnoris, pro tardiùs soluto debito, promissione, ostendit se liberandæ fidei modum reperire posse. Τόκον metaphoricè vocat sequentem hymnum. Nam præsentem sortis instar debebat, quia promiserat. Quia autem

diu distulit, vsuram accedere oportebat. Id præstat altero hymno. Sumptum à debitoribus. ὀπιμομφαὶ Dor. pro ὀπιμομφὴν cum qua voce construe ἀνδρῶν.

νῦν ψᾶφον. Dor. sunt pro ψῆφον ἑλισσομένην ὅπη. Porrò aliquid ἔξωθεν petendum est ad sensum: & sic prosa loquendum, declarata etiam allegoria. νῦν δὴ σκοπήσωμεν ὅπως τὸ ἡμέτερον κῦμα ῥέον, τοῦτ' ἔστιν ἡ ἡμετέρα ποίησις, κατακλύσει τὴν ἑλισσομένην παρ' αἰγιαλῷ ψῆφον, τοῦτ' ἔστι τὴν φερομένην καθ' ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων μέμψιν.

ὅπα τε κοινόν. Præterquam quod in voce λόγον est ἀπόδλωσις metaphoræ, qua priùs hymnum appellauit κῦμα: est etiam propositio qua commune hoc patriæ & Agesidamo encomium pollicetur; vt liquet ex ijs quæ statim sequuntur. Adeò vt cum Triclinio sic efferendam putem hanc sententiam. ὅπως τε κοινὸν πάσῃ τῇ πόλει ἀποδώσομεν ὕμνον εἰς φιλουμένην χάριν. Etenim patriæ laudes Epodus ab initio profert.

παράφρασις.

Etenim in Locrorum Epyzephyriorum republ. viget candor & veritas, adeò bonis à Zaleuco legibus, est instructa: illíque bonarum artium studijs delectantur & sunt bellicosi. Non mirum autem si in certamine principio languidus fuerit Agesidamus, cùm etiam Heroum fortissimus Hercules à Cycno illo qui peregrinos per Italiam transeuntes obtruncare solebat, quorum ex capitibus Marti templum conderet, fugatus retrocesserit. Quod si denuo resumptis viribus certarit, & Olympia vicerit, eā victoriam Ilæ vnctori acceptam ferat, à quo in nouas vires est erectus Agesidamus, eíque gratiam habeat vt Achilli Patroclus, qui quòd in eius armis esset, fugatos à se Troianos agnouit. Ita vir qui virum ad virtutem natum præceptis acuit, eum Dei cum auxilio ad ingens decus prouehit, non sine labore.

ἐπῳδ. κῶλ. θ.

νέμει γὰρ ἀτρέκεια πόλιν Λοκρῶν
Ζεφυρίων, μέλει τε σφίσι Καλλιόπα
καὶ χάλκεος Ἄρης. τράπε δὲ Κυκνεία
μάχα καὶ ὑπέρβιον Ἡρακλέα. πύκτας
δ' ἐν Ὀλυμπιάδι νικῶν Ἴλᾳ φερέτω χάριν
Ἁγησίδαμος, ὡς Ἀχιλλεῖ Πάτροκλος.
Θήξαις δέ κε φύντ' ἀρετᾷ ποτὶ
πελώριον ὁρμάσει κλέος ἀνήρ, Θεοῦ σὺν παλάμᾳ.

μετάφρασις.

Regit enim veritas vrbem Locrorum Zephyriorū, & curæ ipsis est Calliope, & æreus Mars. Fugauit porro Cycnea pugna etiam Herculē supra modū violētū. Pugiles verò in Olympia vīcēs Agesidam⁹, gratiā habeat Ilæ, vt Achilli Patroclus. Acuens vir autē virū ad virtutē natū ad ingens euexit decus, Dei cum auxilio.

νέμει γὰρ. Commendatur Agesidami patria à veritate, siue candore, & synceritate, ad quam instituebant leges optimæ, quibus ea Respub. instructa florebat. Huius legislator fuit Zaleucus pastor, ad id oraculi responso destinatus. Priḿque hi Locri referente Strabone, scriptis legibus vsi sunt.

μέλει τε. Secunda commendatio à poëtices studio. Etenim Calliope Heroicum carmen docet. Putem autem synecdochicè per Calliopen Musas omnes, ac proinde bonas artes esse intelligendas. Καλλιόπα Dor. pro Καλλιόπη.

hoc eſt ἡ ποιητικὴ χάρις σπουδάζεται παρ' αὐτοῖς.

χάλκεος Ἄρης. Metonymicè pro πόλεμος. & Mars dicitur æreus, & ærea arma quibus bellatores muniri ſolent. Et hęc 3. commendatio, quòd ſint πολεμικοί: & certè fuerunt homines bello conſtantes & fortes Locri Epizephyrij, qui Crotoniatas olim profligarunt, vt refert Strabo l. 6. vbi etiam meminit quomodo Dionyſij tyrannidem vlti ſint.

τράπε δ'. Neglecto augm. pro ἔτραπε, hoc eſt εἰς φυγὴν ἐκίνησε, καὶ τὸν ὑπερβολικῶς ἰσχυρὸν Ἡρακλέα ὁ μετ' αὐτοῦ μάχην συγκροτήσας Κύκνος υἱὸς Ἄρεως. Hoc Herculis exemplo excuſaturus eſt victoris imbecillitatem, & commendaturus vnctoris opem. Quaſi dicere velit non mirum ſi principio elanguerit Ageſidamus iuuenis: cùm ipſe Hercules à Cycno Martis filio in fugam conuerſus fuerit. Sed quemadmodum ille poſtea Cycnum nactus ſolum ſuperauit: ſic etiam iſte induſtrio vſus alipta victor euaſit.

Κυκνεία μάχα. Cycnus Martis filius in tranſitu Theſſaliæ habitans, prætereuntes per inſidias obtruncabat, vt ex occiſorum capitibus templum conderet Marti. Herculi ergo illac aliquando tranſeunti inſidias ſtruxit, eúmque pugna adortus eſt, & adiuuante Marte fugauit. Sed Hercules poſtea reuerſus, Cycnum ſolum repertum neci dedit.

πύκτας δ'. Vnctori victor tanquam cauſæ adiuuanti gratiam rei rectè geſtæ debet, eíque acceptum ferre ſucceſſum tenetur: ideo & Ageſidamum ad hoc hortatur. Nam cùm in certamine trepidaſſet, poſtea à præceptore Ila in audaciam reſtitutus, victoriam reportauit. Lectio varia eſt huius vocis. Ἴλᾳ, alij Ἰόλᾳ, alij Ὕλᾳ.

ὡς Ἀχιλλεῖ Πάτροκλος. Illuſtrat exemplo Patrocli & Achillis. Acceptam ferre debet Ilæ victoriam Ageſidamus, quia vnctor athletam fatiſcentem erexit: ſicuti & Patroclus Achilli, quum vt refertur Il. 16. Troianos ſuperauit, quum eſſet in armis Achillis.

Θήξαις δέ. Sententia qua Ilæ beneficium commendatur: quáque docemur exercitia, & præceptorum inſtitutiones eſſe cauſas adiuuantes profectus. Alij legũt φῶτ' ἀρετᾷ alij pro φῶτα, φύντα quod malim. Vt ſit hic ſenſus clarior. θήξας δέ τις ἄνδρα πρὸς ἀρετὴν πεφυκότα πρὸς μέγα κλέος ὁρμᾶν ἐποίησε. Etenim hic agitur de eo qui pollet εὐφυΐᾳ, quem promouit præceptor: & certè teſte Horat. doctrina vim promouet inſitam. Tum adiuta ab arte natura præclari quid præſtat, cuius fructus eſt gloria. Dorica ſunt ποτὶ pro πρὸς, ὡρμάσε pro ὥρμησε. παλάμα pro παλάμη, hoc eſt βοήθεια.

παράφρασις.	στροφὴ. β. κῶλ. η.	μετάφρασις.
Nemo autem ſine labore lætam victoriam reportauit vnquam, ex qua præ omnibus operibus lumen & ſplendorem caperet. Cęterùm tempus illud quinquennale, quo ex	ἄπονον δ' ἔλαβον χάρμα παῦροί τινες, ἔργων πρὸ πάντων, βιότῳ φάος. ἀγῶνα δ' ἐξαίρετον ἀεῖσαι θέμιτες ὦρσαν Διός, ὃν ἀρχαί-	*At laborũ expers accepêre gaudiũ pauci aliqui, operib⁹ præ omnibus vitæ lumen. Certamen autem eximiũ canere iura incitarunt Iouis, quod antiquum*

lege institutionis celebrãtur Olympia, monet me vt eximium hoc Iouis certamen canam, quod Pisis vbi antiquum est Pelopis sepulchrum, potens Hercules	ῳ σάματι πὰρ Πέλοπος βίη Ηρακλέος ἐκτίσσατο, ἐπεὶ Ποσειδάνιον πέφνε Κτέατον ἀμύμονα:	*iuxta sepulchrum Pelopis Herculea vis constituit, quum Neptunium interfecisset Cteatum inculpatum:*

instituit, postquam Neptuni & Moliones filios, inculpatum nimirum Cteatum occidit,

ἄπονον δ'. Sententia qua laborem, vnam ex præcipuis causis adiuuantibus commendat. Etenim vt 9. Sat. l. 1. canit Horat.

Nil sine magno
Vita labore dedit mortalibus.

& Phocylides.

Οὐδὲν ἄνευ καμάτου πέλει ἀνδράσιν εὐπετὲς ἔργον.

& Sophocl. in Elect.

πόνου τοι χωρὶς οὐδὲν εὐτυχεῖ.

& poëta noster,

αἰεὶ δ' ἀμφ' ἀρεταῖσι πόνος, δαπάνα τε μάρναται.

Cæterùm notanda loquendi formula παῦροί τινες, hoc est οὐδένες. Sic stro. 2. 1. Od. μείων γὰρ αἰτία hoc est οὐδεμία, & alibi μείων ἔπεται μῶμος. pro οὐδείς. Vnicus Polycrates Samius, de quo Herodot. l. 3. sine labore lætitiam percepit: vnde non tam alumnus fortunæ, quàm partus dici debuit. Sed in athletica nihil tale accidit.

χάρμα. A consequenti antecedens intellige, nempe τὴν νίκην, quæ gaudium parit. vt sit huius sentẽtiæ sensus, οὐδένες χωρὶς πόνου νίκην ἔλαβον, ἣ πρὸ πάντων ἔργων, παρέχει φῶς αὐτοῖς. Etenim victoriam, corona, honor & laus sequitur, vnde vitæ splendor & lumen.

ἀγῶνα δ'. Tertia commendatio à genere certaminis, quod eximium est, omniúmque præstantissimum, vt superioribus Odis iam ostendimus. Ad cuius authorem, eiúsque res gestas tum temporis digreditur.

Θέμιτες ὦρσαν. Hoc est οἱ νόμοι seu νομοθεσίαι. τοῦ Διὸς vel αἱ κατὰ νόμους συνήθειαι προσπρέπουσι. Vel θέμιδες, intelliguntur ὁ κατὰ θεσμὸν τῆς πενταετηρίδος πληρωθεὶς χρόνος, quod postremum mihi maximè arridet.

ὃν ἀρχαίῳ. Notatio loci vbi instituta sunt Olympia, Pisa nimirũ, vbi olim fuit sepultus Pelops: de cuius sepulchro, vide strophen 4. primæ Odæ. Olymp. σάματι Dor. pro σήματι. & παρ'. per apocopen pro παρά. βίη Ηρακλέος per periphrasim pro Ηρακλῆς. ἐκτίσσατο. gemin. σ. pro ἐκτίσατο à verbo κτίζω quod hoc loco significat κατασκευάζω.

ἐπεὶ. Notatur circunstantia temporis, quo instituta sunt hæc certamina. Nẽpe postquam Cteatum, & Eurytum occidisset Hercules. Sic autem habet historia. Cteatus & Eurytus Moliones & Actoris dicti fuère, quum Neptuni & Moliones fuerint: hos interfecit Hercules cùm Augiæ à quo mercedem exigebat, militarent. Hi diuersam ab alijs hominibus naturam sunt adepti: vterque duo capita, quatuor manus, totidem pedes, vnum autem corpus habue-

runt, propterea bellicosi fortiter in prælijs dimicarunt. Ποσειδάνιον autem Dor. mutato ω. in α. pro Ποσειδώνιον, vt & Ποσειδᾶν pro Ποσειδῶν. De Cteato & Euryto sic Pausan. l. 2. ἐν Κλεωναῖς δὲ τοῦτο ἐστὶ τὸ ἱερὸν, καὶ μνῆμα Εὐρύτου καὶ Κτεάτου. Θεωροὺς γὰρ ἐξ Ἤλιδος ἐς τὸν ἀγῶνα ἰόντας τῶν Ἰσθμίων αὐτοὺς ἐνταῦθα Ἡρακλῆς κατετόξευσεν, ἔγκλημα ποιούμενος, ὅτι οἱ πρὸς Αὐγείαν πολεμοῦντι ἀντετάχθησαν.

παράφρασις.

occîdit & Eurytum, quò faciliùs mercedem exigeret ab Augia superbo: qui decimam quamque vaccam pro fimi purgatione promissam reddere nolebat. Illos autem ex insidijs circũuenit Hercules, in saltibus sub Cleonis Argolica ciuitate, & in via interceptos interemit: vt etiam priùs acceptam ab ipsis iniuriam vlcisceretur: quũ Moliones illi filii auxilio venientem ex Tirynthe exercitum in recessibus Elidis sedentem perdiderunt: vbi Heroës præstantissimi Telamon, Chalcodon, & Iphicles occubuerunt.

ἀντιστρ. κώλ. η.

πέφνε δ' Εὔρυτον. ὡς Αὐγέαν λάτρειον
ἄκονθ' ἑκὼν μισθὸν ὑπέρβιον
πράσσοιτο λόχμαισι δὲ δοκεύσαις
ὑπὸ Κλεωνᾶν, δάμασε καὶ κείνους Ἡρακλέης ἐφ' ὁδῷ.
ὅτι πρόσθε ποτὲ
Τιρύνθιον ἔπερσαν αὐτῷ στρατὸν,
μυχοῖς ἅμμενον Ἄλιδος.

μετάφρασις.

interfecißet etiam Eurytum: vt à supra modum violento Augea nolente volens famularem mercedem exigeret. In saltibus autẽ insidiatus sub Cleonis, domuit & illos Hercules in via, quoniam antea aliquando Tirynthium profligauerant ipsi exercitum in receßibus sedentem Elidis.

ὡς Αὐγέαν. Hoc est ἵνα ἀπαιτοίη τὸν Αὐγέαν ἄκοντα ἑκὼν τὸν μισθὸν. Ratio cur hos duos priùs occiderit Hercules: nimirum vt solus relictus Augias faciliùs superaretur. Causa belli aduersus Augiam, quia nolebat promissam ex pacto mercedem reddere. Merces autem erat decima quæque vacca.

λάτρειον. Hoc est ὑπὲρ τῆς λατρείας, i. δουλείας τῆς ἐξαιρέσεως τοῦ κόπρου. ὑπέρβιον est epitheton referendum ad præcedens Αὐγέαν.

λόχμαισι δὲ. Modus quo Hercules è medio sustulit Cteatum & Eurytum. Illos ex insidijs circumuenit in saltibus sub Cleonis, quum ad Isthmia se conferrent.

λόχμαισι. Dat. poët. pro λόχμαις. δοκεύσαις. ἐπιτηρήσας, ἐπιβουλεύσας.

Κλεωνᾶν. Genit. Dor. pro Κλεωνῶν, Cleonæ autem est ciuitas Argolica. δάμασε neglecto augmento pro ἐδάμασε. De Cleonis vide Pausaniam lib. 2.

ὅτι πρόσθε. Altera ratio cur Hercules Molionidas istos inuaserit: nempe quia prior iniuriam ab ipsis acceperat, quum sibi suppetias venientem exercitum aduersus Augiam, perdidissent. Quo in conflictu cecidêre Telamon, Chalcodon, & Iphicles senior Herculis frater. Tirynthium exercitum appellat, quia ex Tirynthe vrbe Argiua proceres prodierant.

μυχοῖσι. Locus in quo cladem accepit exercitus ille, nempe in Elide, ἅμμενον Dor. pro ἥμενον. Hoc est καθεζόμενον. Ἄλιδος Dor. pro Ἤλιδος. Videtur mendosè

geminari μ. in ἄμμενον. Nam ſtabit ſine illo & Dialectus, & metrum.

παράφρασις.

Paulò autem poſtquam Molionides iſti ſuperbi ceſſi fuerunt, rex ille Eleorum Augias erga hoſpitem perfidia vſus, vidit patriã poſſeſſionibus abundantem diripi, ferro, flammíſque vaſtari; & in profundam calamitatis abyſſum deuolui Phycteum ciuitatem in qua habitabat. Ex quibus diſcimus fieri non poſſe vt deterior poteutioris vim effugiat. Poſtea etiam ipſe præ temeritate, vltimus in patriæ excidio occurrẽs, mortẽ grauem non declinauit.

ἐπῳδ. κῶλ. θ.

Μολίονες ὑπερφίαλοι. καὶ μὰν
ξεναπάτας Ἐπειῶν βασιλεὺς ὄπιθεν
οὐ πολλὸν, ἴδε πατρίδα πολυκτέανον
ὑπὸ στερεῷ πυρὶ, πλαγαῖς τε σιδάρου
βαθὺν εἰς ὀχετὸν ἄτας ἵζοισαν ἑὰν πόλιν.
νεῖκος δὲ κρεσσόνων ἀποθέσθ' ἄπορον.
κἀκεῖνος ἀβουλίᾳ ὕστατος
ἁλώσιος ἀντάσαις, θάνατον
αἰπὺν οὐκ ἐξέφυγεν.

μετάφρασις.

Moliones arrogantiſsimi. Sedenim deceptor hoſpitum rex Epeorum, non multò pòſt vidit patriam poſſeſsionibus abundantẽ ſub valido igni, ictibúſque ferri profundo gurgite calamitatis ſedentem ſuam ciuitatem. Contentionẽ enim ſuſceptam aduerſus potentiores deponere difficile eſt. Et ille temeritate, poſtremus expugnationis obuius factus, mortem grauem non effugit.

Μολίονες ὑπερφίαλοι. Cohærent iſta cum ſuperioribus. Et ſic appellantur à materno nomine Μολιόνη quæ fuit Moli filia. Μολιὼν, genit, όνος. Matronymicum pro quo communiùs diceres Μολιονίδης, vt ex Scholijs colligitur.

καὶ μάν. Dor. pro μὴν. Augiæ ob perfidiam calamitas, deſcribitur: & ξεναπάτας Dor. ξεναπάτης *hoſpitum deceptor*, nuncupatur: quia iniurius fuit Herculi hoſpiti quum promiſſam mercedem pro nauata opera non reddidit.

ὄπιθεν οὐ πολλόν. Hoc eſt οὐ πολὺ ὕστερον, & ὄπιθεν pro ὄπισθεν. Prima calamitas in excidio, incendióque patriæ. Hanc φύκτιον appellant Græca Scholia. στερεὸν πῦρ intellige δραστήριον, ἰσχυρόν τε. Metaphoricè βαθὺν ἄτας ἐς ὀχετὸν, pro ſimpliciori loquendi formula μεγίστην εἰς ἄτην. Tranſlatio petita ab aquis profundis. ἵζοισαν Dor. pro ἵζουσαν.

νεῖκος δὲ. Hoc eſt φιλονεικίαν τῶν κρεσσόνων ἄπορον τῷ ἥττονι ἐκκλίναι. Gnome, quam ex euentu Herculei belli aduerſus Augiam elicit: innuítque nulla vi quemquam poſſe fortioribus reſiſtere: vt ſi regi potenti, quiſpiam inferior opibus, viribúſque ſeſe opponat.

Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηι,

inquit Homerus, & Nem. 10. Od. Ep. 4.

χαλεπὰ δ' ἔρις ἀνθρώποις ὁμιλεῖν κρεσσόνων.

κἀκεῖνος. Secunda calamitas, Augiæ mors, in quam ferri dicitur ἀβουλίᾳ: per imprudentiam, propriámque amentiam, θάνατον αἰπύν. Hoc eſt μέγιστον, καὶ χαλεπώτατον.

παράφρασις.

Protinus confecto bello, quum vniuersum exercitũ, omnémque prædam Pisis cõtraxisset strenuus ille Iouis filius Hercules, patri Deorum maximo metitus est diuinum lucum: circunseptúmque templum puro in loco separauit, statuítque vt eius ambitus, diuersorium esset certantium, in quo cibum sumerent: & Alpheum honore prosequutus est, eum connumerãdo inter duodecim Deos, quibus dicatæ erant sex aræ.

στροφὴ γ. κῶλ. η.

ὁ δ᾽ ἄρ᾽ ἐν Πίσᾳ ἔλσαις ὅλόν τε
στρατὸν,
λεῖαν τε πᾶσαν Διὸς ἄλκιμος
υἱὸς, σταθμᾶτο ζάθεον ἄλσος
πατρὶ μεγίστῳ. περὶ δὲ πά-
ξαις,
ἄλτιν μὲν ὅ γ᾽ ἐν καθα-
ρῷ
διέκρινε. τὸ δὲ
κύκλῳ πέδον, ἔθηκε δόρπου λύ-
σιν,
τιμάσαις πόρον Ἀλφεοῦ,

μετάφρασις.

Ille itaque Iouis strenuus filius contracto in Pisa vniuerso exercitu, prædáque omni, metiebatur diuinum lucum Patri maximo. Quum autem circunsepsisset, templum quidem in puro loco *separauit: aream autem quæ in circuitu, fecit cœnæ diuersorium, honore prosequutus meatum Alphei,*

ὁ δ᾽ ἄρ᾽ ἐν. Narrat ἐπίμυθα victoriæ, vt Hercules debellato Augia Olympiacos ludos instituit. In his Πίσᾳ Dor. est pro Πίσῃ, & ἔλσαις syncope pro ἐλάσαις, vt & in quibusdam Tyrtæi versibus. Et apud Homer. Il. α. Infinit. ἔλσαι pro ἐλάσαι. ἀμφ᾽ ἄλα ἔλσαι Ἀχαιούς. Notandum autem hoc vocabulum pro ratione spirituum variam agnoscere originem ἔλσαις, hoc loco pro ἐλάσαις particip. Aor. I. ἤλασα verbi ἐλαύνω. Verùm ἕλσαι per syncopen pro ἑλκύσαι, ab Aor. I. εἵλκυσα verbi ἑλκύω. *trabo*.

σταθμᾶτο. Neglecto augmento pro ἐσταθμᾶτο, hoc est κατεμετρεῖτο. κατεσκεύαζεν: à verbo σταθμάομαι de quo vulgata Lexica. Cæterùm in hac institutione Olympiorum, considerat primùm ἄλσος quod Ioui maximo consecratur: deinde ἄλτιν *sacellum* quod in puro loco designatur, tertio locum quem conuiuio peracto agone designauit: quarto sex aras erectas in duodecim Deorum honorem, inter quos connumeratus est Alpheus, cuius aqua in his sacris sola erat in vsu. De sex illis aris vide 5. Olymp.

περὶ δὲ πάξαις. Per tmesin & Dor. pro περιπήξας, hoc est, περιορίσας, περικυκλώσας, ἄλτιν exponit ἄδυτον, seu νεών. Dicítque ab alijs ὄνομα χωρίου appellari Scholiast. Monet etiam esse qui legant Ἆλιν hoc est Elidem, vt sit sensus τὴν μὲν Ἦλιν καθιέρωσε τῷ Θεῷ. Aristodemus ait ἄλτιν simpliciter esse locum circa Olympiam. Híncque Iouem Ἄλτιον nominari. Triclinius ἱερὸν *templum* interpretatur: quam interpretationem, primámque à Scholiaste allatam magis probo. Pausanias autem in Eliacis τὸ δὲ ἄλσος (inquit) ἱερὸν τοῦ Διὸς παραποιήσαντες τὸ ὄνομα, Ἄλτιν ἐκ παλαιοῦ καλοῦσι. καὶ δὴ καὶ Πινδάρῳ ποιήσαντι ἐς ἄνδρα Ὀλυμπιονίκην ᾆσμα, Ἄλτις ἐπωνόμασται τὸ χωρίον.

τὸ δὲ κύκλῳ. Hæc ita dilucidè interpretatur Schol. τὸ δὲ χωρίον τὸ κύκλῳ τοῦ ναοῦ, κατα-

...ξεν εἶναι τῶν ἀγωνιζομένων εἰς εὐωχίαν.

τιμάσ... Dor. pro τιμήσας. & πόρον Ἀλφεοῦ periphrasticè sumito pro ipso Alpheo: quem vt indigenam Deum honore dignatur.

παράφρασις.	κείμ. κῶλ. ι.	μετάφρασις.
Quarum sedem, Saturnium collem, à Saturno Deorum patre nominauit. Nam antea ignobilis erat regio in qua regnabat Oenomaus: nec dum structis ibi aris, desertus ille collis non nisi multa niue conspersus occupabatur. Cæterùm huic primæ Olympiorum institutioni, primæque celebritati interfuerunt Parcæ, & Tempus Veritatis parens; ille vt fœlicitatem: hoc vt diuturnitatem ludis illis impertiret, quò non solùm fœlices, sed etiam diuturni redderentur.	μετὰ δώδεκ' ἀνάκτων Θεῶν. καὶ πάγον Κρόνου προσεφθέγξατο. πρόσθε γὰρ νώνυμος, ἇς Οἰνόμαος ἆρχε, βρέχετο πολλᾷ νιφάδι. ταύτᾳ δ' ἐν πρωτογόνῳ τελετᾷ παρέσταν μὲν ἄρα μοῖραι σχεδὸν, ὅ, τ' ἐξελέγχων μόνος ἀλάθειαν ἐτήτυμον	cum duodecim regibus Dijs, & collem Saturni appellauit. Antea enim ingloria, cui Oenomaus imperabat, rigabatur multa niue. Hac autem in primonata celebritate, affuerunt Parcæ propè, & quod prodit solum veritatem certam

καὶ πάγον. Quinto loco celebrem Saturni collem reddidit Hercules: qui antea erat νώνυμος. Hoc est, ἀνώνυμος, ἄδοξος. Quidam autem dicunt hunc collem appellatum fuisse Saturnium antequam sex illas aras duodecim Dijs fecisset Hercules, quoniam ibi erat Saturni templum. Aiunt verò alij, cum quibus Pindarus, desertum priùs fuisse locum: sed Herculem structis duodecim Deorum aris illum appellasse collem Saturnium, à patre Deorum Saturno.

πρόσθε γὰρ. Hoc est καὶ γὰρ ἀνώνυμος οὖσα ἡ χώρα, ἧς Οἰνόμαος ἦρχεν, ἐκαλύπτετο ὥσπερ ὑπὸ πολλῆς, καταφρονουμένης χιόνος. Hæc autem sunt allegorica quibus significat, donec instituti fuissent hi ludi, Elidem vbi regnabat Oenomaus, obscuritate & silentio fuisse inuolutam & incognitam. Vel innuit hunc locum sub Oenomao non habitatum, & ædificijs carentem, solis niuibus obrui solitum.

νώνυμος. Vel per aphæresin pro ἀνώνυμος. Vel ex νη. Negat. partic. & ὄνομα. ellipsis vocum ἔτι χώρα. & ἇς ἆρχε. Dor. pro ἧς ἦρχε, vel etiam ἆρχε negl. augmento imperfecti. βρέχετο negl. aug. pro ἐβρέχετο. πολλᾷ Dor. pro πολλῇ. Quòd si allegoricè hæc sumas, rectè locum illum niue irrigari dixeris, quia collis erat, & altiores loci niuibus accipiendis, & conseruandis sunt magis idonei, quàm inferiores & humiliores.

ταύτᾳ δ'. Hoc est ἐν ταύτῃ δὲ τῇ πρώτῃ καταβολῇ τῶν Ὀλυμπίων, καὶ πρώτῃ τελουμένῃ ἑορτῇ. Hìc ταύτᾳ & τελετᾷ. Dor. sunt pro ταύτῃ τελετῇ. Hanc autem Olympiorum institutionem fœlicem fuisse docet, quoniam adstiterunt Parcę. Fin-

git etiam tempus adstitisse, vt celebritatem hanc non solùm εὔμοιρον, sed etiam πολυχρόνιον futuram doceat.

παρέσαν. Tertia pers. plur. Aor. 2. act. Bœot. pro παρέστησαν, hoc est παρεγένοντο. & σχεδὸν hoc est, ἐγγὺς, πλησίον, vt Il. 1. ἐπεὶ μάλα τοι σχεδὸν ἔλθη. h. e. *quum proximè ad te venerit*: & passim apud nostrum poëtam. Nem. 10. Pyth. 5.

ὅ, τ' ἐξελέγχων. Hoc est, ὅ, τε χρόνος τὴν ἀλήθειαν ἀποδεικνύων. Vide hac de re Chiliad. Eras. prouerbio. *Tempus omnia reuelat*. Veritatem autem quam antè finxit Iouis filiam: nunc à tempore palam educi docet. Idque rectè: vnde fingitur tempus eam è puteo sensim euocare.

ἐτήτυμον. Hoc est ἀσφαλῆ, propriè tamen ἐτήτυμος & ἔτυμος exponi solent, ἀληθής: vt videre est in Lexicis.

παράφρασις.

Illud autem tempus longo progressu, posteris pro certo declarauit, vbi Hercules diuisorum Augiæ deuicti spoliorum primitias Dijs obtulerit: & quomodo Olympia, quinto quoque anno deinceps celebranda, in celebritate prima, primisque victorijs instituerit. Quis autem ô Musa, in hoc recens instituto certamine primam sortitus est coronam, reportata victoria, pugilatu, pedum celeritate, & curruũ agitatione gloriam sibi adipiscendo, & re bene gesta, gloriationem ex successu certaminis promanantem, antagonistæ detrahendo?

ἐπῳδ. κῶλ. θ.

χρόνος. τὸ δὲ σαφανὲς, ἰὼν πόρσω
κατέφρασεν, ὅπα ταὶ πολέμου δὲ δόσιν
ἀκρόθινα διελὼν ἔθυε, καὶ πενταετηΐδ' ὅπως ἄρα ἔστασεν ἑορτὰν,
ἐν Ὀλυμπιάδι πρώτᾳ, νικαφορείαισί τε.
τίς δὴ ποταίνιον γε λάχε στέφανον,
χείρεσσι, ποσίν τε, καὶ ἅρματι
ἀγώνιον, ἐν δόξᾳ θέμενος
εὖχος ἔργῳ καθελών;

μετάφρασις.

tẽpus: certitudinemq́; vltra procedẽs enarrauit, vbi belli munus spolia partitus immolasset, & quinquennalem quomodo instituisset celebritatem, in Olympiade prima, victoriisque adeptionibus. Quis verò recentem adeptus est coronam, manibus, pedibúsque & curribus, in gloria se collocans; gloriam certaminis aduersario *detrahens suo facto?*

τὸ δὲ σαφανὲς. Dor. pro σαφηνὲς & neutrum adiect. pro substant. σαφήνειαν. q. d. χρόνος δὲ ἔμπροσθεν ἐδήλωσε, καὶ ἐφανέρωσεν, ὅπως ἡνίκα τὴν τοῦ πολέμου δωρεὰν, λάφυρα δηλονότι διανείμας ἔθυε. Applicat autem huic Olympiorum institutioni, temporis officium in explicanda veritate: quod in paraphrasi patebit. Porrò de voce ἀκρόθινα dictum oda prima.

καὶ πενταετηΐδα. Adiectiuè sumitur hoc substantiuum. Et sic prosa loquaris, καὶ τὴν πενταετηρικὴν ἑορτὴν ἀγώνων ὅπως τελεῖσθαι ἔταξεν, ἐν τῇ πρώτῃ πανηγύρει καὶ πρώταις νίκαις. Hæc Scholiastes θαυμαστικῶς dici putat. Existimo potiùs construendum cum præcedenti sententia ὅπα ταὶ πολέμου &c. Porrò ἔστασεν, ἑορτὰν, πρώτᾳ. Dor. pro ἔστησεν, ἑορτὴν, πρώτῃ. Item νικαφορείαισι Dor. & poët. pro νικηφορείαις.

τίς δή. Arrepta occasione ex ijs quæ de prima Olympiade, primísque victorijs dixit, mentionem facit primorum victorum. Sermonem autē ornat apostropha ad Musam: quam interrogat, quisnam primam obtinuerit victoriam. q. d. τίς δὴ ὦ Μοῦσα, ποτίαινον ἔλαχε στέφανον πυγμῇ, δρόμῳ, ἱππηλασίᾳ. Porrò ποτίαινος hoc est πρόσφατος recens, & à consequēti ποτίαινος: cōponitur, vt vult Eustath. ex præpositione Dorica ποτὶ pro comm. πρὸς, & αἶνος significante sermonem: q. d. *sermone dignus, ad sermones pertinens*, quale est τὸ νεωστὶ συμβὰν *id quod recens accidit, nouum*, vide Erasm. Chil. titulo *Conatus*, in hæc verba *Omnibus neruis*. λάχε. Negl. augm. pro ἔλαχε. χείρεσσι. Dat. Ion. & poët. pro χερσί.

ἀγώνιον. Hoc cum εὖχος iungendum, sicque declarandus est locus ob hyperbaton: ἑαυτῷ ἐν δόξῃ καὶ τιμῇ θέμενος, καὶ δι' οἰκείας νίκης ἔργου, τὸ ἐκ τοῦ ἀγῶνος γινόμενον καύχημα, τῶν ἀνταγωνιστῶν ἀφελόμενος.

παράφρασις.	στροφὴ γ. κῶλ. ιε.	μετάφρασις.
Oeonus quidem Licymnij filius, Mideæ vrbis Argolicæ princeps, indéque profecti exercitus dux, stadio in rectitudinem extenso fuit præstātissimus, quod omnium celerrimè pedibus decurrendo emensus est. Lucta verò præstantissimus fuit Echemus, qui re optimè gesta, Tegeam Arcadiæ vrbem, patriam suam illustriorem reddidit. Doryclus autem Tirynthius, honorē pugilatu est adeptus: & quadriiugo curru,	στάδιον μὲν ἀρίστευσεν εὐθύτονον ποσσὶ τρέχων παῖς ὁ Λικυμνίου Οἰωνός. ἷκεν δὲ Μιδέαθεν στρατὸν ἐλαύνων. ὁ δὲ πάλᾳ κυδαίνων Ἔχεμος Τεγέαν. Δόρυκλος δ' ἔφερε πυγμᾶς τέλος, Τίρυνθα ναίων πόλιν. ἐν ἵπποισι δὲ τέτρασιν,	*Stadio quidem in rectitudinē extenso præstantißimus fuit pedibus currens filius Licymnij Oeonus. Venerat autem ex Midea exercitum ducens. Lucta autem illustrans Echemus Tegeam. Doryclus verò finem pugilatus reportauit. Tiryntha incolens vrbem, cum equis autem quatuor,*

στάδιον μὲν. Catalogus primorum Olympionicarum, qui recens institutis ab Hercule ludis vicerunt, & coronati sunt. Sex autem sunt victores, qui sex diuersis certaminum speciebus claruerunt. Primus refertur Oeonus Licymnij filius, Mideæ vrbis Argolicæ princeps, qui superauit cursu. στάδιον quod Latinis *curriculum*, dictum vt volunt ἀπὸ τῆς στάσεως: quòd Hercules eo spatio confecto vno spiritu constiterit, ídque spatium suis pedibus metitus sit, quod Pisis postea decurrebant, fecítque id longum pedes ducentos. Quod spatium cùm alijs, quæ totidē pedibus constabant, esset longius: hinc Pythagoras collegit, Herculem reliquis hominibus tantò fuisse proceriorem, quantò Pisæum stadium reliqua per Græciam superaret. ἀρίστευσεν, negl. augm. pro ἠρίστευσεν, idque metri causa, & ποσσὶ metri causa pro ποσί.

εὐθύτονον hoc est κατ' εὐθεῖαν εἰς μῆκος τεταμένον: ἀκαμπές. Itaque de cursu ἄνευ καμπῆς loquitur, ad illius differentiam qui fiebat κατὰ καμπήν. Significat etiam curri-

culum hoc in rectam longitudinem fuisse protensum. Est autem hoc vocabulum & poëticum,& Pindaricum,factum ex ἰϑὺ & τείνω.

ἦκεν ϰ.Hoc est ἦλϑε δ' ἐκ Μιδέας ἡγεμὼν ὢν φρατιᾶς.Hic sumpta metaphora ἀπὸ τῶν ποιμνίων dicitur ἐλαύνων. Cæterùm monet Scholiastes Pindarum hunc declarare victorem in prima Olympiorum institutione,qua iam attigerat virilem ætatem. Nonnullos verò dicere eum ab Hippocoontidis,puer cùm esset, fuisse prohibitum.

ὁ ϰ πάλα. Hoc est ὁ δ' Ἔχεμος πάλῃ ἠείσευσε δοξάζων Τέγεαν. Secundus victor Echemus lucta vicit. Cuius victoria patriæ gloriosa fuit: quia quum victores proclamabantur,patriæ mentio fiebat.Est autem Tegea Arcadiæ vrbs.Dicunt ab hoc Echemo peremptum Hyllum quum in Peloponnesum descenderet.

Δόρυκλος ϰ.Tertius victor Doryclus qui pugilatu superauit: vbi πυγμᾶς Dor. pro πυγμῆς & φέρε. pro ἔφερε. Cæterùm Triclinius τέλος πυγμᾶς φέρε exponit ἤρατο τὸ κράτος τῆς πυγμῆς. Hoc est νίκω ἐν τῇ πυγμῇ νίκην, *victoriam pugilatus reportauit.* Aretius τέλος exponit ἀξίωμα *dignitatem* & *honorem.* Aliàs hęc phrasis τέλος φέρειν apud Aristotel.in Polit.est ἀνάλωμα δαπανᾶν *impensas sustinere, sumptus facere.*

ἐν ἵπποισι ϰ. Hoc est τεθρίππω,*quadrigis.*Dixit autem ἵπποισι poët.& Ion. pro ἵπποις.Et fit mentio quarti victoris, qui curru quadrijugo strenuè rem gessit, ísque postea vocatur Halirrhothius.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ιʹ.	μετάφρασις.
in quo sua habuit insignia,Halirrhothius Mantinetus. Phrastor autẽ iaculo scopum attigit. Eniceus verò discum lapideum, manu rotatum & circumactũ, omnium longissimè emisit: vnde sociorum adstantium magnam acclamationẽ excitauit, & admirationem sui peperit. Quum autem hæc peragerentur certamina, plenæ lunæ surgentis oculus formosus amabili suo lumine tempus vespertinum,alioqui obscurum illustrauit.	ἀπὸ Μαντινέας σᾶμ' Ἁλιῤῥοϑίου ἄκοντι Φράστωρ ἔλασε σκοπόν. μᾶκος δ' Ἐνικεὺς ἔδικε πέτρω χέρα κυκλώσαις ὑπὲρ ἁπάντων, καὶ συμμαχία θόρυβον παραίθυξε μέγαν. ἐν δ' ἕσπερον ἔφλεξεν εὐώπιδος σελάνας ἐρατὸν φάος.	*ex Mantinea signum Halirrhothij, at iaculo Phrastor attigit scopum. Longè autem Eniceus iaculatus est saxo manu circũ rotata supra omnes: & sodalitio tumultum cõmouit magnum: vesperúmque illustrauit pulchræ aspectu lunæ amabile lumẽ.*

Μαντινέας.Mantinea Arcadiæ ciuitas in catalogo nauium Homeri. Οἳ Τεγέαν τ' εἶχον, καὶ Μαντινέην ἐνέμοντο.

σᾶμ' Ἁλιῤῥοϑίου. Huius phraseos varia est lectio in Scholijs. Alij περιφραστικῶς sumunt pro corpus Halirrhothij,hoc est Halirrhothius: quia σῆμα & Dor. σᾶμα est idem ac σῶμα: qua significatione vsus est Plutarchus in Homeri vita.Scholiastes interpretatur σῆμα. σημεῖον καὶ δόξα τοῦ Ἁλιῤῥοϑίου. Hoc est *insignis, & nobilis*

Halirrhothius. Alij Σᾶμε per apostrophen ad Semum Halirrothij filium. q. d. *vicisti quadrigis Seme Halirrhothij fili*: quoniam Diphilus poëta Theseidos author refert Semum quendam primum curru Olympia vicisse, his verbis quæ citantur in Scholijs. τρέψας δ' πάλιν ὡς ὁ Μαντινεὺς Σῆμος, ὃς πρῶτος ἅρματ' ἔλασε παρ' Ἀλφειῷ. Quo fit vt vulgata interpretatio sic habeat, *tu fili Halirrhothij Seme*. Vide plura apud Scholiasten, ex quo potiora elicuisse sit satis. Addam tantummodò Aretij sententiam, cui assentior facilè: exponit ille *signum Halirrhothij*, quoniam qui quadrigis, certabant, depicta in equis & quadrigis habebant sua insignia quibus agnoscerentur. Quæ interpretatio, si hoc in more fuerit, est simplicissima.

ἄκοντι Φράστωρ. Hoc est ὁ δ' Φράστωρ ἐπὶ σκοπὸν ἔρριψε τὸ ἀκόντιον: ac proinde εὐστόχως ἠκόντισεν. Quintus victor iaculo. ἔλασε negl. augm. pro ἤλασε Aor. 1. act. à themate ἐλαύνω.

μᾶκος Dor. pro μῆκος: vel subauditur præposit. εἰς: vel aduerbialiter pro μακρόν. q. d. μακρὸν δ' Ενικεὺς ἐδίσκευσε τῷ λιθίνῳ πέτρῳ. Sextus victor *disco*: definitur *discus* λίθος στρογγύλος, ὃν χειριζόμενοι ἔρριπτον οἱ γυμναζόμενοι: *lapis rotundus, quem libratores manu in longum proijciebant ludentes.* σόλος verò massa erat ferrea: vt secundo Iliad. Eustathius distinguit. Sed Il. ψ. ex alijs etiam metallis, & σφαιροειδὴς ἦν σόλος, δίσκοι λίθινοι. Et Odyss. θ. ait, discus aliàs quidem ex ferro fiebat, qualis in Iliade fuit σόλος: vel ex ligno: fortè etiam ex ære & lapide. Disci inuentorem Perseum fuisse memorat Pausanias in Corinthiacis.

χέρα poet. pro χεῖρα. κυκλώσας hoc est περιστρέψας. Et sic prosa loqueris, ὅσπερ χεῖρα περιστρέψας, καὶ πάντας τῇ βολῇ παρελθών. Describitur rotatione, disci in aërem iaculatio, vt apud Propertium

Mißile nunc disci pondus in orbe rotat.

Item etiam ostenditur, sphæra ista vltra scopum emissa præmium referri solitum: vt & in his Homeri Il. ψ.

Τὸ τρίτον αὖ τ' ἔρριψε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς, καὶ ὑπέρβαλε σήματα πάντα.

Simile certamen habes Odyss. θ. vbi Vlysses superat Phæacenses. De hoc Lucianus in Anacharside, & Ouid. 1. Metamorph. Dixit autem hîc, πέτρῳ metonymicè, materia pro forma.

καὶ συμμαχίᾳ hoc est καὶ τοῖς παρεστῶσι συμμάχοις ἔκπληξιν ἐκίνησε. Sic & socijs admirationi Polypœtes Il. ψ. ver. 347. quum disco ipsum Aiacem superauit. In sexto colo legunt nonnulli παρέθηξε à παραθήγω. τὸ παρακινῶ, τὸ παρορμῶ, τὸ ἀνεγείρω. Sed metrum non potest eam lectionem ferre: vnde quidam scribunt παραίθυξε: à παραιθύσσω quod hîc sumi potest pro παρακινῶ seu simpl. κινῶ: sicuti li. 2. Arg. Apoll. Rhodij

Λαίφεα πάντ' ἐτίναξε παραιθύξας πτερύγεσσι.
Vela omnia quaßauit, ea mouens suis alis.

De hoc verbo dicendi locus erit Pyth. 1.

ἐν δ' ἑσπέρον ἔφλεξε. Per tmesin pro ἑσπέρον δ' ἐνέφλεξε, id est ἀνέλαμψε. & illud ἑσπέρον iudicio Triclinij sumendum aduerbialiter pro κατὰ τὴν ἑσπέραν. Sic φλέγειν

ſumetur ἀμεταβάτως pro *ardere*, hoc eſt *lucere*. Vel ſi ἑσπέρην ſumas pro veſpertino tempore, & nocturnis tenebris, ἑσπέρην φλέγειν expones *veſperum illuſtrare*. Vtroque modo propoſito ſumere potes, ſeruato loci ſenſu.

σελάνας. Dor. pro σελήνης. quæ εὐώπις h. e. εὐόφθαλμος appellatur, quia plenilunio, quo pulcherrima eſt Luna, fuerunt inſtituti ludi. ἐρατὸν φάος *amabile lumen*: quia nocturnæ illius facis lux eſt iucũda hominibus, quibus ita déſiores tenebræ nimium ingratę, diſpelluntur. Cæterùm his concludit Olympiadem primam ab Hercule celebratam.

παράφρασις. ἐπῳδ. κώλ. θ. μετάφρασις.

Tum verò quum ad iucundas epulas veſperi ventum eſſet, intérque cœnandum, carmen victoris encomiaſticum pro more caneretur, delubrum omne cantu perſonabat. Cæterùm nos etiam nunc priſcum illum morem victores poſt certamen in cõuiuio canendi, iam à principio vſitatum ſequuti, victorialem hymnum, ſic à victoria quæ ſuperbos reddit, cognominatum, in munus victoris canemus. Canemus etiam Iouem tonitruum ſtrepitus in aëre excitantem, igneúmque telum manu contorquentem, videlicet coruſcum fulmen quod iaculatur quoties ſua potentia vtitur. Porrò ad tibiam accommodabitur dulcis auribus noſtra modulatio carminum:

ἀείδετο δὲ πᾶν τέμενος τερπναῖ-
σι θαλίαις τὸν ἐγκώμιον ἀμφὶ τρόπον.
ἀρχαῖς δὲ προτέραις ἑπόμενοι καὶ νῦν
ἐπωνυμίαν χάριν νίκας ἀγερώχου,
κελαδησόμεθα βροντὰν, καὶ πυρπάλαμον βέλος
ὀρσικτύπου Διός γ', ἐν ἅπαντι κράτει
αἴθωνα κεραυνὸν ἀρηρότα.
χλιδῶσα δὲ μολπὰ πρὸς κάλαμον
ἀντιάξει μελέων.

Perſonabat autem totum delubrum iucundis conuiuijs laudatorio ritu. Initia autẽ priora ſequẽtes & nũc, gratiã hymni *cognominẽ victoriæ ſuperbæ canemus, tonitru & ignem protendens telum horriſoni Iouis in omnipotentia ardens fulmen aptum. Delicioſa autem modulatio carminum ad fiſtulam occurret:*

ἀείδετο δέ. Hoc eſt ὁ δὲ ναὸς ὅλος περιηχεῖτο τοῖς ὕμνοις ἐν ἡδείαις εὐωχίαις κατὰ τὸν νόμον τὸν ἐγκωμιαστικόν. Oſtendit quid peractis certaminibus fieri ſoleret cùm à victoribus, tum à reliquo cœtu: concœnabant nimirum omnes, & victorum aliqui laudes accinebant, ſub veſperam. Ἀείδεσθαι quod propriè ſignificat *cani, celebrari*, hìc poëtica licentia expoſitum pro περιηχεῖσθαι, exponitur *perſonare*. ἐγκώμιος id eſt ἐγκωμιαστικός: vt & ἐγκωμίων μελέων Od. 2. Olymp. τρόπον hoc eſt νόμον: lex erat ſeu mos canendi victorum laudes in conuiuijs, quæ quo loco celebrarentur, vide ſtroph. 3. in hæc τὸ δὲ κύκλῳ πέδον ἔθηκε δόρπου λύσιν.

ἀρχαῖς δὲ προτέραις. Hactenus in res Herculis digreſſus, nunc redit ad inſtitutum Ageſidami encomium. Initio teſtatur ſe priſcos mores ſequuturum in præſentia: victorem nimirum peracto certamine celebraturum. Vt autem in

ſuperioribus, Iouem cui ſacri erant hi ludi in primis hymno cecinit: idem & hîc ſe facturum teſtatur.

ἐπωνυμίαν χάριν νίκας. His intelligit, vt vult interpres, τ̀ ἐπινίκιον ὕμνον. Etenim huiuſmodi hymnus ἐπινίκιος eſt ἐπώνυμος τ̃ νίκης: cognomen habet à vocabulo νίκη hoc eſt *victoria*. Tum etiam idem hymnus χάρις appellatur, quia eſt veluti munus & merces quam victori poëta gratificatur. νίκας Dor. pro νίκης. Victoria dicitur ἀγέρωχος metonymicè, quia ſuperbos, & petulantes facit, ἐπωνύμιος poët. & Pindar. vox pro comm. ἐπώνυμος. ex ἐπὶ & Aeol. ὄνυμα poët. & Ion. οὔνυμα, poſtea Dor. mutato ε. in ω, ὤνυμα. vnde nomen adiect. ἐπώνυμος.

βροντάν. Tonitru & fulmen Iouis, ſume pro ipſo fulminante & tonante. Dor. dictum pro comm. βροντὴν. Fulmen autem περιφραστικῶς appellat βέλος πυρπάλαμον. hoc eſt, *telum igneum quod manu vibratur*. q.d. βέλος πυρῶδες παλάμῃ βαλλόμενον. Ideo 2. Oda lib. 1. Carm. Horat. Iupiter dicitur *rubente.*

Dextera ſacras iaculatus arces.

& Ouid. Metam. 2.

Qui fera terribili iaculatur fulmina dextra.

& apud Aeſchyl. in Prometh.

Ζηνὸς ἄγρυπνον βέλος.

Καταιβάτης κεραυνὸς ἐκπνέων φλόγα.

Porrò teſte Heſychio πυρπαλάμους vocabant *vafros & callidos*. τοὺς διὰ τάχους τὶ μηχανᾶσθαι δυναμένους, καὶ τοὺς ποικίλους τὸ ἦθος.

ὀρσικτύπου. Epitheton Iouis ὀρσίκτυπος poët. & Pindar. propriè ſignificat, *qui ſtrepitum excitat*. Formatur à futuro Aeol. ὄρσω, verbi ὄρω, & κτύπος, *ſtrepitus*. Διὸς κτύπος periphraſticè vocatur βροντὴ: vnde apud Homerum Iupiter κτυπεῖν ἀντὶ τοῦ βροντᾶν λέγεται Euſtathio.

ἐν ἅπαντι κράτει. Hoc eſt ἐπὶ πάσῃ χρείᾳ τοῦ κράτους αὐτοῦ ἡρμοσμένον. ſeu ᾧ Ζεὺς χρῆται εἰς ἅπασαν χρείαν. Quotieſcunque in vſum reuocat ſuam potentiam, accommodatum ad hoc eſt telum eius igneum, quod appellat αἴθωνα κεραυνὸν, & Heſiodus αἰθαλόεντα. Eſt ἀρηρότα part. præt. med. ἄρηρα. Sumitur ἀρηρὼς hoc loco pro ἡρμοσμένος, ἁρμόδιος, ἁρμόζων.

χλιδῶσα δὲ. Hoc eſt πρὸς αὐλοὺς δ' ἀπαντήσει ἐναβρυνομένη μολπὴ τῶν μελῶν. Clarius. ὁ δ' ὕμνος ἡδέως καὶ ἁβρῶς μετ' αὐλῶν ῥηθήσεται. Antea autem oſtendimus carmina noſtri poëtæ non ſolùm ad lyram ſeu cytharam, ſed etiam ad tibiam cani ſolita. Dorica ſunt μολπὰ pro μολπὴ, & ἀντιάξει pro ἀντιάσει. futuri verbi ἀντιάω. In voce κάλαμον metonymia eſt materiæ pro forma.

παράφρασις.	στροφὴ ε. κῶλ. 1.	μετάφρασις.
quæ apud Thebas vbi eſt Dirce fons celebris, in lu-	τὰ παρ' εὐκλέϊ Δίρκᾳ χρόνῳ μὲν φανέν.	*qua apud inclytam Dircen longo quidem*

cem edidi, multò postquam ea promiseram Agesidamo. Sed etsi dilationem longam passa sit mea promissio: seriùs tamen exhibitum encomium non debet minùs esse gratum. Quemadmodum enim filius ex legitima vxore in senectute tardè genitus, quum iam pater incipit repuerascere, paternum animum amore magis inflammat, quia non sine proprio herede se moriturum sperat. Sic & hoc meum encomium, licèt seriùs exhibitum, gratissimum nihilominus erit tibi Agesidame, quia non sine laudum præconio morieris, quo tua virtus etiam posteris commendatur, Et vt diuiti.

ἀλλ' ὥς τε παῖς ἐξ ἀλόχου πατρὶ
ποθεινὸς, ἥκοντι νεότατι
τὸ πάλιν ἤδη· μάλα δέ τοι θερ-
μαίνει φιλότατι νόον·
ἐπεὶ πλοῦτος ὁ λα-
χὼν ποιμένα ἐπακτὸν ἀλλό-
τριον
θνάσκοντι στυγερώτατος.

pòst tempore apparuerunt. Sed quemadmodum filius ex vxore patri amabilis, venienti ad iuuentutem rursum: valdè autẽ incendit amore mentem (quoniam diuitiæ sortitæ dominum ascititium alienum, morienti sunt *odiosissimæ.*

τὰ παρ'. Hæc cum superioribus cohærent: & sic declaranda sunt ἅπερ μέλη μετὰ πολὺν τῆς ὁμολογίας χρόνον ἐν τῇ ἐνδόξῳ Δίρκῃ ἐφάνησαν. Quibus innuit se carmen encomiasticum Agesidamo cecinisse multo post promissionem tẽpore. Articulus τὰ hîc pro subiunctiuo ἃ sumitur: & εὐκλεῖ per syncopen pro εὐκλέεϊ vel εὐκλεεῖ; vt in superioribus μορφὰν εὐκλέα, pro εὐκλέεα, vel εὐκλεᾶ.

Δίρκᾳ. Dor. pro Δίρκῃ. Dirce fons Thebanus a Dirce Lyncei Thebarum regis vxore denominatus. Synecdochicè hîc sumitur pro ἐν Θήβαις. Hinc Dircæus ab Horatio dictus Pindarus 2. Od. l. 3. Carm.

Multa Dircæum leuat aura cycnum.

φάνεν 3. pers. plur. negl. augm. & Aeol. pro ἐφάνησαν.

ἀλλ' ὥς τε. Fastidium diutius expectatæ laudis, quàm ex promisso par erat, egregia comparatione mollit, imò tollit: simul etiam gratiorẽ hymnũ reddit, ostendẽs quanto bono præclari viri destituantur, qui sine laudum meritarum præcone moriuntur. Vide in paraphrasi comparationis declarationem. Sic autem prosa loquaris. Ἀλλ' ὥσπερ τις παῖς γνήσιος ἐκ νομίμης γυναικὸς πατρὶ ποθεινός ἐστιν ὑπὸ τοῦ γήρως εἰς τὸ ἀνάπαλιν τῆς νεότητος ἐλθόντι. Porrò νεότατι Dor. pro comm. νεότητι. Et cùm senio confecti viri, repuerascant, δὶς παῖδες οἱ γέροντες prouerbio dicuntur.

μάλα δέ τοι. Hoc est μάλα δέ τοι ἐξάπτει καὶ διεγείρει τὸν νοῦν αὐτοῦ πρὸς φιλοφροσύνην. Dor. φιλότατι pro comm. φιλότητι: hoc est φιλίᾳ.

ἐπεὶ πλοῦτος. Ratio cur filius morienti seni sit iucundus, petita à contrario: ἐπειδὴ ὁ πλοῦτος χρῆμα λυπηρότατόν ἐστιν ἀποθνήσκοντι χωρὶς διαδόχου προσήκοντος καὶ λείποντι αὐτὸν ἀλλοτρίῳ καὶ ἐπισάκτῳ κληρονόμῳ. Appellat ποιμένα quem prosa δεσπότην dicas. θνάσκοντι Dor. pro θνήσκοντι. Rectè autem obseruat Aemilius Portus in lexico Pindarico, poëtam figuratè κατ' ἐναλλαγὴν diuitijs tribuere quod ipsi morti propriè conuenit, quę solet esse patribus acerbissima, quum vident se mori sine liberis, & legitimis, proximísque hæredibus, opésque suas magnis laboribus partas, ad externos, alienósque homines deuolui. Posset tamen me iudice sine figura hoc intelligi, si dicamus virum ἄπαιδα & ἄτεκνον diuitias

diuitias quas amauit cùm esset in viuis, odisse moriendo quòd in hæredem alienum deuolui debeant: ita vt eas secum perire, quàm superstites esse mallet. ἐπακτὸς ab ἐπάγω *ascisco*, hoc loco. Sed Od. 6. Pyth. est σφοδρός.

παράφρασις.

comparatæ multo labore diuitiæ, breuem breui vitæ tempore delectationem præbent: sed quum è vita migrat, ei sunt odiosissimę, si ascititium & à suo genere alienum hæredem nanciscantur. Sic etiam ei qui in sacris certaminibus strenuè se gesserit, exiguo tantùm tempore, quũ recens est victoria, iucundi sunt acti labores: sed eorum postea fermè pœnitet, si illis frustra susceptis, à poëta non laudatus, nec immortalitate nominis donatus, in sepulchrum descendat. Quod sanè tibi non accidet, Agesidame, cui dulcisona lyra, suauísque tibia iucundum melos vt pote mercedem mittit: cuius famam longè latéque diffusam posteritati tradunt Musę Iouis filiæ quæ montem Pierium incolunt.

ἀντιστρ. κῶλ. η.

καὶ ὅταν καλὰ ἔρξαις ἀοιδᾶς ἄτερ,
Ἀγησίδαμ' εἰς Ἀΐδα σταθμὸν
ἀνὴρ ἵκηται, κενεὰ πνεύσαις,
ἔπορε μόχθῳ βραχύ τι τερπνόν.
τὶν δ' ἁδυεπής τε λύρα,
γλυκύς τ' αὐλὸς ἀναπάσσει χάριν. ἔχοντι δ' εὐρὺ κλέος
κόραι Πιερίδες Διός.

μετάφρασις.

ita *etiam quum pulchra operatus vir, sine carmine, Agesidame in Orci ades venerit, frustra sumpto labore, præbuit labori breuẽ quadã delectationẽ, dulcisona autẽ lyra, dulcisq; tibia tibi inspergit gratiam: prabent quoque amplam decus filiæ Iouis Pierides.*

καὶ ὅταν. Ellipsis vocis οὕτω. Nam est ἀνταπόδοσις comparationis. καλὰ ἔρξαις hoc est καλὰ ἔργα πράξας. Doricum est ἀοιδᾶς pro comm. ἀοιδῆς. Ἀγησίδαμε. Est apostrophe ad Agesidamum, quem ferè passus erat mori sine promisso encomio. εἰς Ἀΐδα σταθμὸν. periphrasticè pro εἰς Ἀΐδην. Phrasis etiam apud Græcos vsitatissima εἰς ᾅδου, subaudita voce vel quæ hìc additur σταθμὸν, vel alia, vt οἶκον. Porrò Ἀΐδα Doricus est genitiuus pro ᾅδου.

κενεὰ πνεύσας. hoc est μάταια κοπιάσας. Voce πνέειν pro πονέειν vel κοπιᾷν vtitur, quoniam in labore spirare magis solemus, quàm in otio. κενεὸς poët. & Ion. dici solet pro κενὸς: hoc loco significat ματαίως.

ἔπορε μόχθῳ. hoc est βραχεῖαν τινα τέρψιν πάρεσχε τῷ ἀγῶνι. Et per βραχεῖαν innuit vsque adeò breuem, vt nulla ferè sit. vel sic exponas βραχύ τι ἐτέρφθη τῷ μόχθῳ τοῦ ἀγῶνος.

τὶν δ'. Dor. pro σοὶ: & ἁδυεπὴς. q. d. σοὶ δὲ καὶ ἡδύφωνος λύρα, καὶ γλυκὺς αὐλὸς ἐπιπάσσει ἀναποικίλλει τε χαρίεν μέλος. Epilogus hymni quo pollicetur Agesidamo fore, vt, non quemadmodum alij, qui quòd præconem laudum non habuerint, in ipso labore certaminis paulùm tantùm lætati sunt, perennem ex carmine suo delectationem percipiat, & eius victoria immortalitati nominis tradatur.

ἔχοντι Dor. pro ἔχουσι: & simplex pro composito παρέχουσι. κλέος εὐρὺ hoc est ἐπὶ πολὺ τόπον παραπεμπόμενον. Nam carmina longè latéque famam diffundunt. Iouis filiæ sunt Musæ vt ex primis ἔργων καὶ ἡμερῶν versibus colligere est. Πιερίδες à monte Pierio quem incolunt dictæ: vnde ibidem Πιερίηθεν ἀοιδῆσι κλείουσαι,

dicuntur. Earum mater fingitur Mnemosyne. Vide hac de re Mythologos.

παράφρασις.

Quem ego quoque, meam operam cum Musis diligenter adhibens, dulci hoc carmine laudem inclytæ Locrorum gentis complexus, eodémque ornamento ciuitatem viris præstantibus insignem prosequutus, amabilem Archestrati filium encomio decoraui, postquã accepi eum pugilatu, in quo valet robur manuũ, Olympia vicisse, ídque iã olim cũ esset adhuc aspectu formosus, & versaretur in vigẽtis ætatis flore, cuius venustas, simul cum Venere, gratum Ioui reddens Ganymedem, fecit vt in cœlum raptus fuerit, nec mortem expertus pincernam agat Deorum: cùm alioqui mors æquo pede pauperum, regúmque tabernas pulsare non erubescat.

ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.

ἐγὼ δὲ συνεφαπτόμενος σπουδᾷ,
κλυτὸν ἔθνος Λοκρῶν ἀμφέπεσον, μέλιτι
δ᾽ εὐάνορα πόλιν καταβρέχων, παῖδ᾽ ἐ-
ρατὸν Ἀρχεστράτου αἴνησα, τὸν εἶδον
κρατέοντα χερὸς ἀλκᾷ, βωμὸν παρ᾽ Ὀλύμπιον,
κεῖνον κατὰ χρόνον γε, ἰδέᾳ τε καλόν,
ὥρᾳ τε κεκραμένον· ἅ, τ᾽ ἀναιδέα Γανυμήδει θάνατον ἄ-
λαλκε, σὺν Κυπρογενεῖ.

μετάφρασις.

Ego quoque opitulans studiose, illustrẽ gentem Locrorum amplexus sum, & melle ciuitatem irrigans viris præstantem, filium amabilẽ Archestrati laudaui, quem vidi vincentem manus robore aram apud Olympiacam, illo tempore formáque pulchrum floreq; ætatis temperatum: qui flos impudentem à Ganymede mortem propulsauit, cum Venere.

ἐγὼ δέ. Per quandam κεφαλαιώδη σύλληψιν memorat quid iam in Agesidami gratiam præstiterit, profitetúrq; se Locrorum gentem eâdem opera cum ipso laudasse. συνεφαπτόμενος nimirum τῶν μουσῶν. σπουδᾷ Dor. pro σπουδῇ.

ἀμφέπεσον. hoc est περιεπτυξάμην, περιέλαβον, ἠσπασάμην. Poëtica phrasis ἀμφιπίπτειν ἔθνος, pro ἀσπάζεσθαι.

μέλιτι καταβρέχων. hoc est ὕμνῳ ἡδεῖ κοσμῶν: metaphora sumpta à rebus liquidis & dulcibus. αἴνησα negl. augm. pro ᾔνησα.

τὸν εἶδον hoc est ὃν ἔγνων πυκτικῇ νικῶντα. Hìc χερὸς pro χειρὸς. & ἀλκᾷ Dor. pro ἀλκῇ. βωμὸν παρ᾽ Ὀλύμπιον. hoc est ἐν Ὀλυμπίᾳ. Nam hi ludi celebrabantur πλησίον τῷ παρὰ βωμῷ qui eo erat in loco.

κεῖνον κατὰ χρόνον. Notat ætatem fuisse florentem quando Agesidamus certauit: quæ iam quum scribit, est senilis. Quo satis indicat se diu distulisse hunc hymnum, cùm inter has ætates multi anni labantur.

ἰδέᾳ τε καλόν, hoc est τῷ εἴδει καλόν, καὶ τῇ ἡλικίας ἀκμῇ συνόντα: vel etiam, τῷ τοῦ σώματος κάλλει, καὶ τῇ τούτου ἀκμῇ συγκεκραμένον.

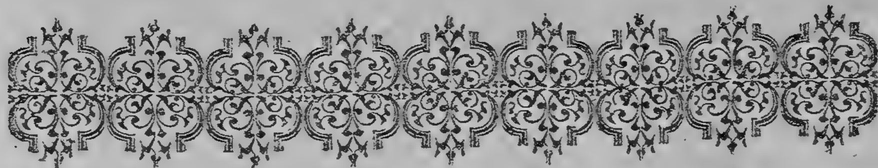
ἅ τε. Referendum ad vtrumq; ἰδέα, καὶ ὥρα, *forma*, & *flos ætatis*, quæ cùm in Ganymede essent, à Ioue raptus est, nec mortem sensit inter Deos relatus. De hoc dictum Olymp. prima.

ἀναιδέα. Mortis epitheton ἀναιδὴς *impudens*, quòd excusso pudore omnes pro-

miscuè metat: vnde Horatius.

Pallida mors æquo pulsat pede pauperum tabernas,
Regúmque turres.

Κυπρογενεῖ. Hoc est τῇ Ἀφροδίτῃ. Κυπρογενὴς poët. Veneris epitheton: item κυπρογένεια q. d. ἐν Κύπρῳ γενηθεῖσα; quia fertur in Cypro nata. Eadem & κύπρις & κυπρεία.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΑΓΗΣΙΔΑΜΩ, ΤΟΚΟΣ.

EIDEM AGESIDAMO FŒNUS.

ΕΙΔΟΣ. ΙΑ.

ODE. XI.

ARGVMENTVM.

Continet hæc Ode victoris Agesidami laudes, eiúsque patriæ: Illum à pugilatu & corona victoriæ: hanc à sapientia, hospitalitate, & fortitudine commendat.

παράφρασις. | στροφὴ. α. κῶλ. ϛ. | μετάφρασις.

Quemadmodum apud homines, magnus est vsus, aliàs ventorum, vt ad nauigationem, aliàs pluuiarum quas nebulæ producunt, vt ad agrorũ recreationem: sic etiã carminum, ad laudem clarorum virorum. Quandoquidem dulcisoni hymni, eius qui magnis in laboribus strenuè se gessit, famam ad posteros perferunt, & magnarum virtutum honorem firmum stabilémque reddunt: ac si laus quam continent, & virtus irruptum iureiurando fœdus iniuerint.

Ἔστιν ἀνθρώποις ἀνέμων ὅτε πλεῖστα
χρῆσις, ἔστιν δ' οὐρανίων ὑδάτων
ὀμβρείων, παίδων νεφέλας.
εἰ δὲ σὺν πόνῳ τις εὖ πράσσοι, μελιγάρυες ὕμνοι
ὑστέρων ἀρχαὶ λόγων, τέλλεται
καὶ πιστὸν ὅρκιον μεγάλαις ἀρεταῖς.

Aliquãdo hominibus vẽtorũ plurimus est vsus: aliquando itẽ cœlestium aquarum, filiarũ nubis. Quòd si cum labore aliquis prosperè rem gerat, blandiloqui hymni qui sunt posteriorum occasiones sermonum, sunt, & fidum pignus magnis virtutibus.

τόκος. Priori hymno Pindarus profitebatur se dilati encomij Agesidamo promissi reprehensionem soluere posse, si pro debiti dilatione vsuram daret. Idcirco adiunctum prolixiori illi breuiorem hunc hymnum appellat τόκον. Ille igitur debiti κεφάλαιον erit, hic τόκος. Nam vt debitores præter acceptam pecuniam, qua vsi sunt aliquandiu, aliam quandam fœnoris gratia reddunt. Sic Pindarus vltra promissum atque adeò debitum encomium, Oden hanc fœnoris instar addit.

Εστι ἀνθρώποις. Exordium κατ' σύγκρισιν: quæ duabus constat partibus, altera à ventis: altera à pluuijs desumpta. Neque id sine arte, quam aperit Triclinius. Duæ sunt laudandi rationes: vna verbis & fama hominum: altera encomijs poëtarum: illam non scriptam laudem, vt pote instabilem, cum ventis inconstantibus nihilque post se relinquentibus comparat. Hanc scriptam cum pluuijs, quæ non modò terram pinguefaciunt & molliunt, vnde pullulant plantæ: sed etiam stabiles sunt, & inibi diutius immorantur. Etenim verba volant: sed scripta manent. Prosa autem sic hanc sententiam reddas, addendo συγκριτικὸν, καὶ ἀνταποδοτικὸν μόριον quæ subintelliguntur. ὥσπερ ἐστὶ καιρὸς ὅτε γίνεται ἀνθρώποις χρεία πλείστη ἀνέμων· ὅτε δὲ ὄμβρων· οὕτω καὶ τοῖς διὰ πόνε νικῶσιν ὕμνοι χρήσιμοι. Habes πλεῖστα Dor. pro comm. πλείστη.

οὐρανίων ὑδάτων. Periphrasis & definitio imbris siue pluuiæ: etenim ὄμβρος pro ὑετὸς hic sumi debet μεταληπτικῶς. Est ὄμβρος cōfertim ruens pluuia ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ βρέχειν. At ὑετὸς est lenis & sensim delabens pluuia. Sic autem definiri potest pluuia, *cœlestis aqua ex nube generata*. Etenim vapores humidi in mediam aëris regionem inuecti condensantur in nubem, quæ postea soluitur in aquas. Vnde παρθένοι ὀμβροφόροι appellantur nubes in νεφέλαις Aristophanis. νεφέλας Dor. pro νεφέλης. Nota metaphora in παίδων νεφέλας.

μελιγάρυες. Dor. pro μελιγήρυες. Μελίγηρυς poët. vox q.d. ὁ μέλιτος δίκην γῆρυν χέων, hoc est, ἡδίστην φωνὴν χέων. Extat etiam Pyth. 3. & Isthm. 2.

ὑστέρων ἀρχαὶ λόγων. hoc est ῥίζαι, προφάσεις, αἰτίαι τοῦ τὴν φήμην ὕστερον ἐπικρατῆσαι. Post λόγων autem comma velim scribere, & τέλλεται construere cum πιστὸν ὅρκιον, sequendo Triclinij sententiam: siquidem hoc commodè seruata mente authoris fieri potest: & constructio singularis cum plurali nullibi apud authores reperitur, nisi cum neutro genere. Itaque hic erit ordo, μελιγάρυες ὕμνοι ὑστέρων ἀρχαὶ λόγων supple ὄντες, τέλλεται καὶ πιστὸν ὅρκιον μεγάλαις ἀρεταῖς. Cæterùm τέλλομαι poëticum est pro γίνομαι, ὑπάρχω, εἰμὶ, quod iam occurrit huius libri Od. 1. ὕστεροι λόγοι dicuntur, quoniam οἱ ὕστεροι μνημονεύονται τῶν πρεσβυτέρων.

πιστὸν ὅρκιον. hoc est βεβαία ἀσφάλεια. Sumitur metaphora à fœdere nunquam frangendo propter fidem vtrinque iureiurando datam. Fœdus autem laus & virtus iniuerunt, idque firmum. Et certè γίνεται ἔπαινος ἐπ' ἀρετᾷ. vnde Socrates τὸν λιβανωτὸν τοῖς Θεοῖς, τὸ δ' ἔπαινον τοῖς ἀγαθοῖς ἀπονέμειν δεῖ. Virtutes autem magnas appellat τὰ ἐν μεγάλοις πράγμασι κατορθώματα. Qualis est Olympiorum victoria. Alioqui magnæ virtutes, heroicæ nuncupabuntur: vt Fortitudo, Iustitia, Temperantia, & id genus.

παράφρασις.

Huiusmodi autem laus quæ encomiasticis hymnis continetur, quam nulla tēporis longinquitas, nec hominum inuidia delere queat, etiam Olympiorum victoribus debetur. Quorum equidem curam ex officio suscipere volo, & encomia pronunciare præstantissimo carmine, quod Deo acceptum feram: cùm diuini sit muneris nunquam non ingenij solertia, mentísque acumine valere & conspicuum esse. Cæterùm Agesidame Archestrati fili, scias velim me tui nunc rationem habere. Te ob pugilatum quo decertasti & vicisti,

ἀντιστρ. κῶλ. ς.

ἀφθόνατος δ' αἶνος Ὀλυμπιονίκαις
οὗτος ἄγκειται. τὰ μὲν ἁμετέρα
γλῶσσα ποιμαίνειν ἐθέλει.
ἐκ Θεοῦ δ' ἀνὴρ σοφαῖς ἀνθεῖ ἐσαεὶ πραπίδεσσιν.
Ἴσθι νῦν Ἀρχεστράτου παῖ, παῖς
Ἀγησίδαμε πυγμαχίας ἕνεκεν,

μετάφρασις.

Inuidiæ autem non obnoxia laus Olympiorum victoribus hæc reposita est. Quæ quidem nostra lingua gubernare vult. Cæterùm ex Deo homines prudentibus florent in perpetuum mentibus. Scito nunc Archestrati fili, Agesidame tui pugilatus causa,

ἀφθόνατος Dor. pro ἀφθόνητος. Quod autem in genere dixerat, laudem deberi magnis virtutibus: nunc strictiùs ad strenuitatem athleticam refert. q. d. οὗτος δ' αἶνος ὁ τοῖς νικηφόροις διὰ ὕμνων ἀνακείμενος φθόνου ἐστὶν ἐλεύθερος. Legitur ἄγκειται Aeol. pro comm. ἀνάκειται.

τὰ μὲν. Hoc est ταῦτα μὲν οὖν ἐγκώμια τῶν κατορθωμάτων διοικεῖν ἐθέλει ἡ γλῶσσά μου. Innuit autem se velle eorum hymnorum authorem esse, quibus indelebilis victorum laus contineatur. ἁμετέρα Dor. pro ἡμετέρα, & ποιμαίνειν translatum à pastoribus qui gregem regunt, eiúsque curam suscipiunt. γλῶσσα: quia non solùm scripto mandare, sed etiam voce pronunciare dignabatur encomium.

ἐκ Θεοῦ δ' ἀνήρ. Gnome est qua Deo tribuit, quicquid hominibus inest præclari. q. d. ἐκ τῆς Θεοῦ βοηθείας πᾶς ἀνὴρ ἀεὶ εὐδοκιμεῖ ἐπὶ σοφαῖς διανοίαις. Est enallage personæ, quum indefinitè loquitur, & de se tamen hoc intelligit, dum suam poësin commendare conatur, quam Deo acceptā fert. Nec non hoc etiā referri potest ad eum qui laudatur, cùm & ipsi diuini sit muneris lumen eximijs poëtarum ex carminibus capere. Vox πραπίδες occurrit Od. 2.

Ἴσθι νῦν. Apostrophe ad Agesidamum, cui applicat priuato, quod in genere dixit de laudandis Olympiorum victoribus. ἴσθι pro ἴσαπι imperat. verbi ἴσημι. Porrò breuiter laudis argumenta aggreditur.

παράφρασις.

præter oleastri coronam, qua pulchrè redimitus fuisti, blandiloqui carminis ornamento decorabo: eadémque opera Locrorum Epi-

ἐπῳδ. κῶλ. ζ.

κόσμον ἐπὶ στεφάνῳ χρυσέας ἐλαίας
ἁδυμελῆ κελαδήσω, τῶν Ἐπιζεφυρείων Λοκρῶν γενεὰν ἀλέγων.

μετάφρασις.

ornamentum præter coronam aureæ oliuæ blandiloquum cantabo, Epizephyriorum Lo-

zephyriorum gentis celebrationi studebo. Apud hanc, mecum ô Musæ choream quæso instituite. Polliceri & spondere ausim vos ad populum accessuras, qui non solùm hospitalitatis est amans, rerúmque honestarum peritus, sed summa etiam sapientia pollet, rebúsque bellicis claret. Quas dotes animi, corporísque à natura quum acceperint, non aliter quàm fulua vulpes astutiam, & grauiter fremens leo fortitudinem ingenitam, amittere queant, & immutare.

ἔνθα συγκωμάξατ'. ἐγγυάσομαι
μή μιν ὦ Μοῖσαι φυγόξενον στρατὸν,
μηδ' ἀπείρατον καλῶν,
ἀκρόσοφον δέ, καὶ αἰχματὰν ἀφίξεσθαι. τὸ γὰρ
ἐμφυὲς, οὔτ' αἴθων ἀλώπηξ,
οὔτ' ἐρίβρομοι λέοντες
διαλλάξαιντο ἦθος.

crorum gentem curæ habēs. Ibi choream vnà instituite. Spondebo non ad ipsum, ô Musæ, hospites fugientem populum, neque imperitum honestatis, sed summè sapientem, & bellicosum peruenturas esse. Siquidem natura insitos, neq; ardens vulpes, neque grauiter rugientes leones, mutauerint mores.

κόσμον. Cohærent ista cum superioribus, & *κόσμον ἀδυμελῆ* intelligit hymnum: siquidem victori futurus est ornamento, *ἐπὶ στεφάνῳ*: præterquam quòd alium coronæ ornatum acceperat ab Hellanodicis. Etenim *τὸ ἐπὶ*, hìc *præter* interpretor, quia videtur poëta duorum ornamentorum rationem habere, scilicet coronæ oleastri, & carminis laudatorij. Porrò suo more *ἐλαίαν ἀντὶ κοτίνου* sumit: vocátque *χρυσέαν* hoc est *pulchram.*

τῶν Ἐπιζεφυρίων. De his Locris iam egimus Oda superiore: vbi cum Scholiaste trium tantùm mentiouem fecimus, cùm & quarti nimirum Opuntij, à Triclinio nominentur. Ita laudes huius gentis proferens, victorem à patria prædicat.

ἔνθα. Hoc est, *ἐν ταύτῃ Λοκρίδι τῶν Ἐπιζεφυρίων. συγκωμάξατε.* Dor. pro comm. *συγκωμάσατε.* Imperat. modi. Aor. 1. med. verbi *συγκωμάζω.* Est autem apostrophe elegans ad Musas, apud quas suasorijs vtitur argumentis, sumptis à virtutibus illius gentis, quæ sunt, Hospitalitas, Honestas, Sapientia, Fortitudo. Etenim primò populum vocat *μὴ φυγόξενον*, significans *κατ' ἀφαίρεσιν*, *τὸν φιλόξενον.* Deinde *μὴ ἀπείρατον καλῶν*, hoc est vno vocabulo *μὴ ἀπειρόκαλον*, tertiò *ἀκρόσοφον* *summa sapientia præditum.* Postremò *αἰχματὰν*, hoc est, *πολεμικὸν* *bellicosum.*

ἐγγυάσομαι. Dor. pro comm. *ἐγγυήσομαι ὑμᾶς ἀφίξεσθαι πρὸς δῆμον αὐτὸν μὴ κακόξενον, μήτ' ἀπειρόκαλον, ἀλλ' ἄκρως σοφὸν, καὶ πολεμικόν.* Dor. est *μοῖσαι* pro comm. *μοῦσαι.*

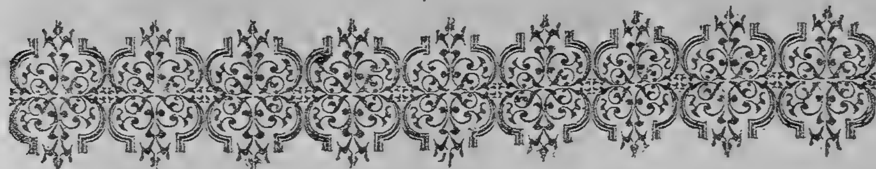
φυγόξενος poët. vox. *ὁ φεύγων τοὺς ξένους.* *Fugiens hospites,* vel *φυγαδεύων* hoc est *διώκων τοὺς ξένους* *fugans, persequens hospites,* ac proinde *ἄξενος, καὶ κακόξενος. ξενηλάτης.* Porrò *αἰχματὰν.* Dor. pro *αἰχμητὴν.*

τὸ γὰρ ἐμφυὲς. Hoc est *τὸ ἐκ τῆς φύσεως. τὸ φυσικὸν, τὸ συγγενικὸν.* Dum autem poëta spōdet pro Locris apud Musas, nititur necessaria coniectura. Spondere ausim pro Locris, huiusmodi moribus esse, nec illos mutasse, quia ijs à natura sunt insiti. Naturam enim expellas furca, tamen vsque recurret. Vtque nec vulpes astutiam, nec leo fortitudinē immutare queat: sic neque Locri mores hosce bonos,

cùm natura sint ita comparati. De hac sententia vide Chiliad. Erasmi titulo. *Ingenij malitia, & institutio.*

αἴθων *rufa, ardens*, epitheton vulpis, vel à colore, quia est ἄγαν πυῤῥά. vnde & λαμπυρὶς vocatur: vel ab ingenio, quia est διάπυρος, ἢ δολία τὴν διάνοιαν. *callida, astuta*, qualis à physicis describitur.

ἐρίβρομος. Est epitheton leonis, qui & ἐριβρεμέτης eâdem vocis origine dicitur Isthm. Od. 4. fit ab ἐρι, significante λίαν, in compositione, & βρέμω *fremo, rugio.* Hæc vox, occurrit etiam Pyth. 6. Innuitur autem hoc epitheto leonem esse γενναῖον, μεγαλαλκῆ, & μεγάλαυχον. *generosum, robustum, magnanimum.*

ΕΡΓΟΤΕΛΕΙ ΙΜΕΡΑΙΩ, δολιχοδρόμῳ.

ΕΙΔΟΣ ΙΒ.

ERGOTELI HIMERAEO, dolichodromo.

ODE XII.

ARGVMENTVM.

ERgotelem Philanoris filium laudat à triplici victoria, nimirum Olympica, quam septuagesima septima Olympiade obtinuit: Pythiaca quam vigesima nona Pythiade reportauit: & Isthmiaca.

παράφρασις.

O seruatrix Fortuna, Iouis, qui libertatis est author, filia, supplicem tibi precationẽ offero pro diuturna potentissimæ vrbis Himeræ salute, & incolumitate Tu enim numen illud es à quo res omnes humanæ reguntur, & gubernantur terra, marique: hîc celeres naues, illic bella ve-

στροφὴ α. κῶλ. θ.

Λίσσομαι παῖ Ζηνὸς ἐλευθερίου,
Ἱμέρᾳ εὐρυσθενέ' ἀμφὶ πόλει, σώτειρα Τύχα.
τὶν γὰρ ἐν πόντῳ κυβερνῶνται θοαὶ
νᾶες, ἐν χέρσῳ τε λαιψηροὶ πόλεμοι,
κἀγοραὶ βουλαφόροι· αἵ γε μὲν
ἀνδρῶν

μετάφρασις.

Supplico tibi *filia Iouis libertatis præsidis, pro Himera potenti vrbe, seruatrix Fortuna. A te enim in mari gubernantur celeres naues, & in terra rapida bella, cõcionésque consilij allatrices. Ho-*

hementia, & quæuis comitia, consiliáque: & à te pendet rerum euentus faustus, vel infaustus: non ab hominum iudicijs & opinionibus, qui varias spes in sese voluunt, inanes & irritas, aliàs hæc, aliàs illa sperantes, ac si nossent quid sit euenturum.

πολλ' ἄνω, τὰ δ' αὖ κάτω ψεύδη μεταμώνια τάμνοισαι κυλίνδοντ' ἐλπίδες.

minum certè spes multa sursum, alia deorsũ mendacia vana secantes voluuntur.

Ἐργοτέλει. Ergoteles Philanoris filius genere Cretensis, patria Cnossius, apud quam vigentibus dissidijs, ad Himeram Siciliæ vrbem profugit, vbi ciuitate donatus, concitatas ab Hierone & Gelone turbas sedauit. Et quoniam Cnossum patriam, Himera permutauit, in qua tanquam ciuis vixit, idcirco nũc Himeræum appellat. Est autem Himera Siciliæ ciuitas & fluuius: de qua Strabo lib. 6. & Volaterr. lib. 9.

δολιχοδρόμῳ. Δολιχοδρόμος is erat qui sexies, vt quidam putãt, stadium curriculo obibat, à δρόμος *cursus*, & δόλιχος, *curriculum spatij continentis duodecim stadia*, vel secundum Suidam, *viginti quatuor*: quem sequitur Varinus; cursus fuit plenus, & maior diaulo, qui est cursus à carceribus ad calcem, tum à calce ad carceres, nulla interposita quiete.

λίσσομαι. Exordium à loco communi de Fortunæ imperio, & ab eius inuocatione, cuius numen in rebus Ergotelis à patria profugi admiratus, ei commendat Himeram vrbem, ad quam bonis auibus Ergoteles se contulerat, vt Principum dissidia quibus agitabatur, sua prudentia componeret.

παῖ Ζηνός. Fortuna filia Iouis à Pindaro rectè dicitur. Nam etsi ratione nostri fortuitus sit rerum euentus: & vita regi videatur fortuna, non sapientia, omniáque non prouidentia, sed casu fieri putentur, adeò instabilis est mundi status: tamen ratione Dei nihil non consilio, decretóque numinis in hoc orbe terrarum voluitur & versatur. Ideóque id fortè ratus Pindarus, Fortunam finxit Iouis filiam, quem summum Deum Ethnicus ille putauit. Quo figmento nihil aliud possis intelligere, quàm fortunam esse fatum, atque è diuina prouidentia, & operatione profluere, vt rectè exponit Leonicerus. Oceani filia fingitur ab alijs, & inter Deos numeratur: vnde Iuuen. Saty. 10.

Nullum numen abest, si sit prudentia: sed te
Nos facimus Fortuna Deam, cœlóque locamus.

& Horat.

O diua gratum quæ regis Antium.

ἐλευθερίου. Iupiter Eleutherius non abs re hoc loco vocatur, ὁ τῆς ἐλευθερίας ἔφορος Θεός: quia non solùm rebuspubl. author & largitor est libertatis: sed etiam priuatis, vt qui Ergotelem ab intestino Cnosio bello liberatum, in Himeræorum vrbis libertatem asseruerit. In Græcia & Athenis hoc nomine coli cœpit post deuictos Medos ad Platæas, vbi Mardonius cum 300 millibus Persarum occubuit: constructum Ioui Eleutherio est templum: ibíque certamina Eleutheria postea celebrata.

Ἱμέρα. Hoc est περὶ τῆς μεγαλοσθενοῦς πόλεως Ἱμέρας ἱκετεύω. Quæ expoſitio cùm ſit commoda, non eſt quod vno vocabulo legamus ἀμφιπόλει hoc eſt σῶζε, ſicuti Schol. εὐρυσθενὴς appellatur à magna potentia.

σώτειρα. Seruatrix fortuna nunc vocari poteſt, vel reſpectu Ergotelis, qui ſeruatus eſt à turbis ciuilibus Cnoſiorum: vel reſpectu Himeræorũ apud quos mota ob Gelonem & Hieronem diſſidia, pacata fuerunt: & ciues à periculo quod ob ſeditiones imminet, liberati. Vel cùm ſit μέση λέξις ἡ Τύχη, & aliàs κακὴ, aliàs ἀγαθὴ nuncupetur, ideo σώτειραν appellat, vt proſperam fortunam à ſe inuocari denotet.

τὶν γὰρ. Hoc eſt ὑπὸ σοῦ κυβερνῶνται ταχεῖαι νῆες ἐν θαλάσσῃ. Ratio precationis eſt petita à potentia fortunæ: qua pollet terra, maríque ac proinde in toto terrarum orbe, qui duabus hiſce partibus conſtat. τὶν Dor. pro σοί.

κυβερνῶνται θοαὶ νᾶες. Hinc deſumptum illud Horatij lib. 1. Carm. Od. 35.

Te pauper ambit ſollicita prece
Ruris colonus: te dominam æquoris
Quicunque Bithyna laceßit
Carpathium pelagus carina.

λαιψηραὶ. Hoc eſt κοῦφοι, & τὴν ὁρμὴν σφοδροί. *Concitata, leuia* bella in quibus diuerſas in partes motus fiunt ſubitanei. κἀγοραὶ pro καὶ ἀγοραί. βουλαφόροι Dor. pro comm. βουληφόροι: vno vocabulo dicas βουλευτήρια. In quibus, pacis & belli ſumuntur deliberationes.

αἵ γε μὲν. Ex eo quod ſpes hominum falluntur, cùm aliud ſperent, aliud accidat, colligere vult, res omnes cauſæ occultæ, nimirum fortunæ (cuius tamen à Ioue pendet diſpenſatio) eſſe obnoxias. Hæc ſententia rerum humanarum vanitatem disertè proponit: cùm ſpe tantùm fulciantur. Vanæ autem ſunt ſpes, ac veluti vigilantium ſomnia: contra quas quod accidit fortuna caſuſ-ve appellatur: vnde Fortuna, vel Caſus à Philoſophis definitur, *Euentus præter animi noſtri deliberationem.*

μεταμώνια. Hoc eſt μάταια *inania, vana.* μεταμώνιος dicitur quaſi à μετὰ & μὴ ὄνιος hoc eſt μὴ χρήσιμος *inutilis.* Pro μεταμώλιος dictum putat Henricus Stephanus, & hoc quaſi μεταμελείας ἄξιος: *pœnitendus.* τέμνοισαι. Dor. pro τέμνουσαι. Metaphoram in hoc verbo agnoſcit Schol. à nauibus aquam ſecantibus.

παράφρασις.

At verò nulli mortalium in terris verſantium, nullũ quo res futura præſciri poſſit, certum diuinitus ſignum & argumentum obtigit: ſed prudens futuri tẽporis exitum caliginoſa nocte premit Deus. Quò fit vt multa hominibus præter coniecturas & expecta-

ἀντιστρ. κῶλ. δ.

σύμβολον δ' οὔπω τις ἐπιχθονίων
πιστὸν ἀμφὶ πράξιος ἐσσομένας εὗρεν θεόθεν.
τῶν δὲ μελλόντων τετύφλωνται φράδαι.
πολλὰ δ' ἀνθρώποις παρὰ γνώμαν ἔπεσεν

μετάφρασις.

Signum enim nondũ quiſquam terreſtrium certum de re futura nactus eſt diuinitus: ſed futurorum excæcatæ ſunt cognitiones: multáque hominibus præter opinionem eueniũt

tionem accidant: ita vt alij speratis rebus lætis & iucundis experiantur tristes: alij qui procelloso in statu paratum exitum metuunt, improuisa bona nanciscantur & formidatam ruinam prospero successu permutent.

ἔμπαλιν μὲν τέρψιος. οἱ δ' ἀνιαραῖς
ἀντικύρσαντες ζάλαις,
ἐσλὸν βαθὺ πήματος ἐν μι-
κρῷ πεδάμειψαν χρόνῳ.

in contrarium delectationis. Alij verò molestias quum inciderunt in procellas, bonum ingens infortunio breui permutant tempore.

σύμβολον. Gnome qua docet nullum dari à Deo hominibus rei futuræ signum: ac proinde verum esse quod modò dixit, vanas esse hominum spes, sumitur autem σύμβολον pro σημεῖον: & cum πιστὸν pro πιστευτέον. Apud Scholiasten Philochorus dicit σύμβολα dici τὰς ἐκ φήμης μαντείας, τοῦτ' ἐστὶ κληδόνας, καὶ πταρμοὺς, ἢ φωνὰς, ἢ φήμας, ἢ ἀπαντήσεις. Cæterùm quum ait poëta nondum etiam diuinitus datum esse rei futuræ signum, videtur complecti ipsa oracula, & vaticinia, quæ nihil certi significent: ita vt auguria, arioli, aliáque id genus omnia incerta meritò putentur.

ἐπιχθονίων. Epitheton pro ἀνθρώπων. ἐσσομένας geminato σ. & Dor. pro ἐσομένης. Hoc est μελλούσης. θεόθεν. Hoc est ἀπὸ, vel παρὰ, vel ἐκ τοῦ θεοῦ. Porrò hanc sententiã prosa sic efferas. οὐδεὶς δ' ἀνθρώπων πράξεως μελλούσης ἔσεσθαι, πιστὸν εὗρε παρὰ θεοῦ σημεῖον.

τῶν δὲ μελλόντων. Hoc ipsum est quod ad Leptinem Demosthenes docet his verbis, τὸ μέλλον ἅπασιν ἀνθρώποις ἐστὶν ἄδηλον. Quódque Patrocles, τὴν δὲ πλείστην τύχην οὐκ ἴσμεν, οὐδ' ὁρῶμεν. & Silius Italicus.

nostros fortuna labores
Versat adhuc, casúsque iubet nescire futuros.

& Horat.

Prudens futuri temporis exitum
Caliginosa nocte premit Deus.

φράδαι. Hoc est γνώσεις. Est autem φράδη vox poëtica pro illa comm. γνῶσις. Formatur à præter. med. πέφραδα verbi φράζομαι. *perspicio, intelligo.*

πολλὰ δ' ἀνθρώποις. Hoc est πολλὰ συνέβη τοῖς ἀνθρώποις παρὰ προσδοκίαν, ἐναντία τῇ ἐλπιζομένῃ τέρψει Gnome quæ tanquam πόρισμα sequitur ex antè dictis. Nam si nihil certi de rebus futuris norunt homines: cæca sunt de ijs illorum consilia: ac proinde multa hominibus præter expectationem, opinionem, & spem necessariò eueniunt: alijs tristia, qui læta sperabant; alijs læta, qui tristia præuidere sibi videbantur. Exemplis historiæ scatent: & id ipsum quisque quotidiana comprobat experientia.

γνώμαν Dor. pro γνώμην. & ἔπεσε. Vsurpatur à poëta μεταφορικῶς, sumpta translatione ἀπὸ τῶν κύβων.

ἔμπαλιν τέρψιος. Pindarica phrasis pro κατὰ τὸ ἐναντίον τῆς τέρψεως προσδοκωμένης. *contra speratam oblectationem, seu voluptatem.* Est & similis phrasis vltimo colo 12 Pythiorum ἔμπαλιν γνώμας.

οἱ δ' ἀνιαραῖς. Hoc prosa sic efferas οἱ δ' ἀλγειναῖς πραγμάτων ζάλαις ἀντιτυχόντες, εἰς ἀγαθὸν μέγα ἐν βραχεῖ ἀπὸ κακοπαθείας μετέπεσον. Porrò ἀντικύρσαντες. Est partic.

plur.num.à singulari ἀντικύρσαις Aor.1.act.per syncopen pro ἀντικυρήσαις ab ἀντικυρέω. Aor. 1. ἀντικύρησα & syncope ἀντέκυρσα. Vel à grauitono κύρω. pro comm. κυρέω. cuius futurum erit κυρῶ & Aeol. κύρσω. Vnde Aor. 1. ἔκυρσα.

πεδάμειψαν. Neglecto augm. pro πεδήμειψαν. A verbo πεδαμείβω Aeol. pro comm. μεταμείβω. Nam Aeoles præposit. μετὰ, faciunt πέδα. Mutant enim μ in π. vt pro ὄμματα dicunt ὄππατα. & τ. in δ. Simili Aeolismo Aemilius Portus vult vsum Euripidem in Phœnissis versu 1034 in πεδαίρου pro μεταίρου. Leonicerus componit ex πέδον, & ἀμείβω. q.d. πεδάμειψαν *firmiter permutarunt*. Eandem compositionem ex πέδιον seu πέδον & ἀμείβω sequitur Aretius: sed melior est Aemilij Porti sententia.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ι.	μετάφρασις.
Sic ô Ergoteles Philanoris fili, quæ tibi damnosa videbatur futura soli natalis in alienum mutatio, iter ad gloriam tibi strauit. Nisi enim seditio inter tuos ciues orta, te patria Cnosso expulisset, patrios intra muros, cognitósque lares cum illis obscurum prælium cõmisisses, more galli gallinacei, qui suo in sterquilinio fortiter, at sine gloria pugnat: nec iam decurso dolicho gloriosam hoc certamine victoriam reportasses: sed honos quem ex pedum velocitate consequutus es, marcidus tibi ijsset. Iam verò, fuga tua spe meliorem	υἱὲ Φιλάνορος, ἤτοι καὶ τεά κεν, (ἐνδομάχας ἅτ' ἀλέκτωρ) συγγόνῳ παρ' ἑστίᾳ, ἀκλεὴς τιμὰ κατεφυλλορόησε ποδῶν, εἰ μὴ στάσις ἀντιάνειρα Κνωσίας ἄμερσε πάτρας. νῦν δ' Ὀλυμπίᾳ στεφανωσάμενος, καὶ δὶς ἐν Πυθῶνι, Ἰσθμοῖ τ', Ἐργότελες, θερμὰ νυμφᾶν λουτρὰ βαστάζεις, ὁμιλέ- ων παρ' οἰκείαις ἀρούραις.	*Fili Philanoris, certè & tuum, (domi pugnans velut gallus gallinaceus) cognatum apud larem, inglorium decus emarcuißet pedum, nisi seditio viros inter se committens Cnoßia te priuaßet patria. At nunc apud Olympiam coronatus, & bis apud Pythonem & Isthmum Ergoteles, calida nympharũ balnea extollis, versans apud domestica arua.*

euentum sortita, vicisti & coronatus es in Olympia, bísque alibi, nimirum in Pythone & Isthmo, vtroque in loco semel. Vnde Himeram, ad quam sitæ sunt thermæ, quas Minerua Herculi boues Geryonis per Siciliam agenti scaturire fecit, vt fessas longo itinere vires, in ijs lotus, recolligeret, illa multiplici victoria extollis: dum eo in solo tanquam patrio proprióque versaris.

υἱὲ φιλάνορος. Apostrophe ad Ergotelem, qua ipsi applicat priorem sermonẽ, & doctrinam de rerum inexpectato euentu: & ostendit eum diuino beneficio, quum nihil tale expectandum videretur, relicta patria seditionibus perturbata, meliorem sedem nactum esse, & in Himera ciuitate Siciliæ potentissima cum honore vitam exegisse.

ἤτοι. Sic aliter prosa loquaris ὄντως δὴ ἡ σὴ τιμὴ ἡ ταχύτητος τῶν σῶν ποδῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ συγγενικῇ ἄδοξος κατεμαράνθη καθάπερ ἀλέκτωρ μάχας ἔνδον ποιούμενος. Hîc Dor. est τεά pro

σὼ.& ἐνδομάχας Dor. pro comm. ἐνδομάχος. Videtur poëta reſpicere ad priſcum morẽ, quo ſolebant veteres certamen gallorum ſolenniter & publicitus exhibere. Quare eſt comparatio elegans, qua turbarum ciuilium vanitatẽ, & inglorium domeſticarum rixarum ſtudium declarat: ita vt ſi patriæ diſcordijs interfuiſſet Ergoteles, & pro ſua parte depugnaſſet, ſine laude & gloria permanſiſſet: non aliter ac gallus aliquis gallinaceus qui cum alio, ſuo in ſterquilinio, cõmittitur. Cùm contrà clarus euaſerit celeberrimo Olympiorum certamine per Græciam vniuerſam: quod nõ accidiſſet, ſi natale ſolũ alieno non permutaſſet.

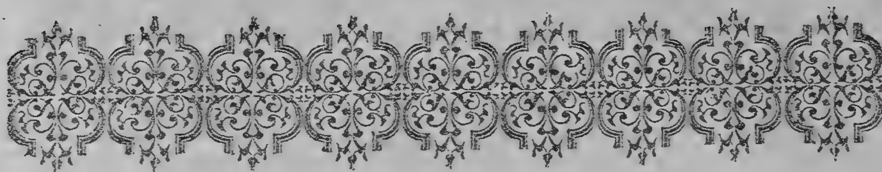
τιμὰ Dor. pro τιμή. vtitur verbo καταφυλλορέω. Metaphora ſumpta ab arboribus, quarum folia humi decidunt, & delapſa marceſcunt. Interdum etiam geminatur ρ.

ἀντιάνειρα. Hoc eſt ἐξ ἀντιτάσεως τῶν ἀνδρῶν γινομένη. Seditio quæ fit ex viris inter ſe commiſſis, ſibique inuicem aduerſantibus. Ex ἀντὶ *contra, aduerſus*, & ἀνήρ. Aliàs ἀντιάνειρα exponitur ἴσανδρος. Eſtque epitheton Amazonidum, quæ ſunt πολεμικαὶ inſtar virorum: vel quæ audent viris in bello concurrere, vt de Pentheſilea loquitur Virgil. Aen. 1. v. 127.

νῦν δ'. Subaud. ἐν ante Ὀλυμπίᾳ. Sequuntur autem Ergotelis laudes à triplici victoria Olympiaca, Pythiaca, & Iſthmiaca. Hic δὶς per diſtributionem ſumendum puto, bis nimirum, ſemel Pythia, ſemélque Iſthmia: Scholia enim vnius tantùm Pythiadis mentionem faciunt.

θερμὰ. Hoc eſt Ἱμέραν ὑψοῖς καὶ μεγαλύνεις. Hic notánda metaphora in βαστάζεις ſumpta à baiulis, qui onera humi poſita, humeris attollunt. Eſt & ſynecdoche in his θερμὰ λουτρὰ. Nam Thermas ad Himeram ſitas, dicit pro tota Himera. Eſt etiam thermarum periphraſis θερμὰ νυμφᾶν λουτρὰ. Et quum hic Nympharum mẽtionem faciat, videtur Pindarus ſentire non Palladis ſed Nympharum iuſſu haſce aquas prorupiſſe. Allegoricè etiam ſumi poſſent hæc verba, θερμὰ νυμφᾶν λουτρὰ βαστάζεις, vt vult Leonicerus q.d. *ceu feſſus iam vires reſumis, & recrearis thermis*, hoc eſt, *hymnis & encomijs*.

ὁμιλέων παρ'. Hoc eſt οἰκῶν καὶ ἀναστρεφόμενος παρ' Ἱμέρᾳ ὥσπερ ἐν οἰκείᾳ γῇ, καὶ πατρίδι.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΙ ΚΟΡΙΝΘΙΩ, σαδιεῖ, δρόμῳ καὶ πεντάθλῳ.

XENOPHONTI Corinthio stadij cursori, cursu & quinquertio victoriam adepto.

ΕΙΔΟΣ ΙΓ.

ODE XIII.

ARGVMENTVM.

Xenophontis Corinthij laudes persequuturus, commendata statim ab initio victrice eius domo tantùm obiter, ingreditur in locos commendationis. Primùm patriam victoris ab æquitate, iustitia, certaminibus & ingenio Corinthiorum commendat. Deinde proprias Xenophontis virtutes recenset. Tertiò patris eius Thessali victorias aliquot percurrit: & Ptœodorum auum laudat. Hinc ad Corinthum redit. Tandem ad ipsum Xenophontem regressus plurimas eius recenset victorias: & oratione ad Iouem conuersa concludit.

παράφρασις.	στροφὴ α. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
Cùm suscipiam laudare Xenophontis domum, erga ciues benignam, erga peregrinos hospitalem, quæ tres in Olympia victorias obtinuit (siquidem Thessalus pater cursu pedum, Xenophon filius cursu in stadio, & quin-	Τρὶς Ὀλυμπιονίκαν ἐπαινέων οἶκον ἅμερον ἀστοῖς, ξένοισι δὲ θεράποντα, γνώσομαι τὰν ὀλβίαν Κόρινθον, Ἰσθμίου	*Olympiorum ter victricem laudãs domum, benignam erga ciues, hospitibúsque inseruientem, in notitiam adducam beatã Corinthum,*

quertio vicerunt) eâdem opera celebrabo Corinthum fœlici opulentia, florentibúsque iuuenibus claram, Peloponnesi vestibulum, quà in Peninsulam est aditus, vbi templum habet Neptunus, ab Isthmo, Isthmiisque ei sacris dictus Isthmiacus, in qua huiusmodi est reipu. cõstitutio, vt firmis ciuitatum fundamentis, videlicet bonis legibus, iustitiæ & paci innitatur sororibus eâdem matre Themide bona consilia suggerente prognatis: quę diuitias suppeditant,

πρόθυρον Ποσειδᾶνος ἀγλαόκουρον.
Ἐν τᾷ γὰρ Εὐνομία ναίει, κασίγνηταί τε, βάθρον πολίων,
ἀσφαλὴς Δίκα, καὶ ὁμότροπος Εἰράνα, ταμίαι
ἀνδράσι πλούτου, χρύσεαι
παῖδες εὐβούλου Θέμιτος,

Isthmij vestibulum Neptuni, florens iuuenibus. In hac enim habitat Eunomia, sororésque fundamentum vrbium, firma iustitia, & ijsdem moribus prædita pax, dispensatrices hominibus diuitiarum, aureæ filiæ Themidis consultricis bonæ,

Ξενοφῶντι. Xenophon hic fuit filius Thessali cuiusdam, & auum habuit Ptœodorum, de tribu Oligethidarum, Corinthius. Athletæ fuerunt eius pater & auus: ipse illis superior. De Corintho vide Suidam. Plin. Volaterr. & Stephanum.

σταδιεῖ. Σταδιεὺς & σταδιοδρόμος. *Cursor stadij*. Sic appellatur Xenophon iste, fortè quia hoc in certamine potissimum se exercebat. Quia autem non modò hoc vicit, sed etiam quinquertio: ideo non dicit simplicirer σταδιεῖ vt præcedenti Oda Δολιχοδρόμῳ. Sed facta distributione ait δρόμῳ καὶ πεντάθλῳ subaudi νικήσαντι. Itaque duplex victoria, vna δρόμῳ *cursu*, quo stadium, sexcentorum pedum, vel vt alij, sexcentorum & viginti quinque spatium emensus est & superauit. Altera πεντάθλῳ quo, quemadmodum Διόφαντος Φίλωνος, ἅλμα, ποδωκείην, δίσκον, ἄκοντα, πάλην. Nam hæc continet quinquertium, scilicet, *saltum, cursum, discum, iaculum, & luctam*. Sed vt dicam quod sentio, Puto legendum esse σταδιοδρόμῳ, καὶ πεντάθλῳ. Et sic clarior erit sensus. Nam σταδιοδρόμος *cursor stadij*, & πένταθλος, *qui quinquertio certat* dici solet, vt lib. 2. Epigram. Lucill.

Καὶ πένταθλος Ὕλας, καὶ σταδιεὺς Μενεκλῆς.

Nemo autem non videt facilem esse lapsum in σταδιεῖ, δρόμῳ, pro σταδιοδρόμῳ.

τρὶς Ὀλυμπιονίκαν. Hoc est τρὶς ἐν Ὀλυμπίᾳ νενικηκότα. Exordium autem continet communem Xenophontis familiæ laudem. Primùm enim domum ter victricem appellat: quia pater eius Thessalus Olympiade 69. vicerat: ipse verò 79. vna die cursu, & pentathlo. Sic decem Olympiadibus, non decem annis vt habet Aretij commentarius, patris & filij victoriæ à se inuicem distarent. Sed suspicor esse errorem in numeri huius supputatione apud Triclinium. Deinde domum eandem appellat ἅμερον ἀστοῖς, hoc est πρᾶον πολίταις. & ξένοισι θεράποντα hoc est τὸ ξένων θεραπευτικὸν ac proinde φιλόξενον. Proinde laudat ab humanitate in ciues, & peregrinos. Quòd autem hoc ad τὸν οἶκον referatur, satis ostendit & series sermonis, & vocum congrua syntaxis. Quo fit vt falli mi-

hi videatur Aretius qui ista tribuit Corintho.

γνώσομαι. Hoc est γνωρίσω, γνώριμον ποιήσω. Eadem significatione γνῶναι pro γνωρίζειν occurrit superius Oda sexta, stroph. 5. Atque hinc laudes Corinthi aggrediens, Xenophontem laudat à patria. Quæ 1. ὀλβία. hoc est εὐδαίμων vocatur, & πλουσία. Nam hoc complectitur ὀλβία. vt innuat huic ciuitati nihil defuisse ad vitam honestè & commodè transigendam: & certè ex historijs nota satis est Corinthi opulentia 2. Ἰσθμίου Ποσειδᾶνος πρόθυρον: hoc est πρόθυρον τῆς Πελοποννήσου, ὅπερ ὁ Ποσειδῶν ὁ ἐν Ἰσθμῷ τιμώμενος ἔχει κατοικητήριον. Etenim Corinthus sita est in fine Isthmi, & principio Peloponnesi: quare per eam tanquam per vestibulum aditus est in reliquam Peninsulam. Ideo etiam Od. 9. dixit πύλας Κορίνθου. & Bacchylides, vt habet Scholiast. ὦ Πέλοπος λιπαρᾶς νάσου θεόδματοι πύλαι. Metaphora hic agnoscenda ab ædibus petita ad topographiam Corinthi: qualis est 4. Od. lib. 3. Carm. Horatij qui suum solum natale appellat *altricis limen Apuliæ*. Et apud Ciceronem *vestibulum Siciliæ*.

Ἰσθμίου. Isthmiacus Neptunus dicitur, quia in Isthmo cultus est, vbi sacri erant ipsi Isthmiaci ludi. Ποσειδᾶνος Dor. pro comm. Ποσειδῶνος. 3. ἀγλαόκουρον πρόθυρον. hoc est εὔανδρος. Est autem ἀγλαόκουρος, ὁ ἀγλαοὺς κούρους ἔχων. Ab ἀγλαὸς *illustris*, & κοῦρος Ionica voce pro νέος.

ἐν τᾷ γᾶ. Dor. pro τῇ, sic legendum cum Ald. & Schol. legisse videtur ἐν τᾷδε γᾶ. sed vocis τᾷδε tollendum δε. propter metrum. 4. laus à recta reip. institutione: in qua vigent bonæ leges, iustitia, & pax. De Eunomia dictum est Od. 9. vbi σώτειρα dicitur & μεγαλόδοξος. quem locum cum isto confer in antistr. 1.

βάθρον πόλεων. Hoc tribuitur non soli Eunomiæ, vt exponit Aretius: sed & alijs sororibus, quibus necessariò tanquam fundamento innititur, & in quas tutò inclinata recumbit ciuitas omnis. Et sic accipiendum satis indicat series verborum. Omnes codices habent βάθρον πολίων ἀσφαλὴς Δίκα, excepto Schmidio, qui meo iudicio rectè legit Δίκα πολίων ἀσφαλὲς βάθρον.

Δίκα. Dor. pro δίκη quæ *firma* dicitur ἀσφαλὴς, ὅτι μὴ σφάλλεται quia non titubat, nihilque ad gratiam iudicat: vel quia ciuitates à qua colitur inconcussæ diuino beneficio manent.

εἰράνα. Dor. pro εἰρήνη. ἀπὸ τοῦ εἰς ἓν εἴρειν τοὺς ἀνθρώπους, *quòd homines in vnum connectat*. Dicitur Iustitiæ ὁμότροπος *ijsdem moribus prædita*. Quia qui iustitiam amat, idem pacem amat: & qui pacem amat, idem iustitiam pacis fautricem amat. Pacem cum Iustitia coniungit: quia ciuitas in qua Iustitia regnat, pacata solet esse.

ταμίαι πλούτου. Regnante enim iustitia, vigente pace ditescunt homines: contrà quum iniustitia exercetur, bellúmque accenditur, diuites ad inopiam vt plurimum rediguntur.

χρύσεαι. Hoc est κάλλισται θυγατέρες Θέμιδος δίκαια βουλευομένης, seu ἀγαθὰς βουλὰς ἐνδούσης. Hesiodus hanc illarum matrem vocat.

Δεύτερον ἠγάγετο λιπαρὰν Θέμιν ἣ τέκεν ὥρας.

Εὐνομίαν τε, Δίκαν τε, καὶ Εἰρήναν τεθαλυῖαν.

Porrò Θέμιδος est genit. comm. nominis Θέμις. quæ vox teste Eustathio ταυτὸ, ὅπερ θεσμὸς, καὶ δίκη, πολλαχοῦ παρ' Ὁμήρῳ, καὶ οὐ μόνον διὰ τοῦ δ. Θέμιδος, κοινῶς κλίνεται, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ τ. Θέμιτος, Δωρικῶς. καὶ μετὰ τοῦ σ. Θέμιστος.

παράφρασις.

Et quarum hic est scopus vt propulsent iniuriam quam mali homines dictis factísque audacibus inferre solent, quũ opulentia turgescunt, aut alia re quapiam potiores insolescunt. Habeo res præclaras de Corinthijs narrandas, quas vt lingua efferam, honesta mei animi audacia me impellit: ita vt cùm nemini possibile sit proprium ingenium occultare, abstinere non possim quominus res præstabiles commendem. Vobis ô Corinthij filij Aletæ regis, qui in Peloponnesum cum Heraclidis Heraclides ipse eorum dux migrando, Corinthi imperium obtinuit, horæ vernantes vario subinde tempore splendorem præbuerunt ob victorias, quibus plerique vestrorum ciuium sacris in certaminibus potiti sunt.

ἀντιστρ. κῶλ. ια.

ἐθέλοντι δ' ἀλεξεῖν ὕβριν,
κόρου
ματέρα θρασύμυθον.
ἔχω καλά τε φράσαι, τόλμα
τέ μοι
εὐθεῖα γλῶσσαν ὀρνύει λέ-
γειν.
ἄμαχον δὲ κρύψαι τὸ συγγενὲς
ἦθος.
ὔμμιν δὲ παῖδες Ἀλάτα, πολλὰ
μὲν νι-
καφόρον ἀγλαΐαν
ὤπασαν ἄκραις ἀρεταῖς
ὑπερελθόντων ἱεροῖς
ἐν ἀέθλοισιν· πολλὰ δ' ἐν
καρδίαις ἀνδρῶν ἔβα-
λον

μετάφρασις.

Volunt autem arcere iniuriã saturitatis matrem audaciloquam. Habeo honestaq́ loqui, audaciaq́ mihi recta linguam incitat ad dicendum. Impossibile occultare ingenitos mores. Vobis autem ô filij Aletæ, sæpe quidem victoriæ reportatorem splendorem præbuerunt, eorum qui per summas strenuitates victores fuerunt in sacris certaminibus: multa verò cordibus hominum immiserunt.

ἐθέλοντι Dor. pro ἐθέλουσι. Superioribus cohærent ista non ἀτάκτως, sed præoccupatione quadam. Etenim cùm luxus & petulantia Corinthiorum taxari soleret, vnde Adagia, *Ilium non indignatur Corinthijs*, item *Corinthiari*, aliáque id genus: vult probrum hoc arcere, quum dicit Eunomiam, Iustiam, & Pacem illis opum esse dispensatrices, & contumeliæ propulsatrices, quam nimia fœlicitas, quali fruebantur, progignere solet.

ὕβριν κόρου. Per hypallagen est intelligendus hic locus, nam non contumelia saturitatis, sed saturitas contumeliæ est mater. Vnde illud.

Τίκτει τοι κόρος ὕβριν, ὅταν κακῷ ὄλβος ἕποιτο.

Porrò in κόρος est metaphora. Nam propriè est satietas cibi, potúsque, indéque manans fastidium. Iam verò transfertur ad magnarum opum satietatem, rerúmque inde manans fastidium. Vide hanc vocem alia acceptione. Ep. 2. Od. Olymp. & 3. Isthm.

ματέρα. Dor. pro μητέρα. θρασύμυθον appellat à θρασέως μυθεῖσθαι: *temerarij & impu-*

impudentis orationis authorem. At non dicta modò, sed & facta audacia parit satietas.

ἔχω καλά τε. Denuo sibi parat attentionem noua hac προκατασκευῇ ad Corinthiorum laudes alias.

τόλμα τε. Dor. pro τόλμη. q. d. ἔχω εἰπεῖν καλὰ, ὥσπερ νοῦ διηγεῖσθαι παρορμᾷ τὴν γλῶτταν μου δικαία τόλμη. Notandum epitheton cum τόλμη, quæ est μέση λέξις.

ἄμαχον δ᾽: hoc est ἀδύνατον κρύψαι τὸ ἐμφυὲς ἦθος. Hoc autem intelligi potest, & de poëtæ ingenio, & de Corinthiorum studijs, quorum ingenium colendis virtutibus addictum occultari non potest.

ὔμμιν. Aeol. pro ὑμῖν. & Ἀλάτα. Dor. pro Ἀλήτου. Quinta Corinthi commendatio à victorum copia. παῖδες Ἀλήτου periphrasticè pro *Corinthij.* Nam Aletes Heraclidarum in Peloponnesum migrantium dux fuit: idem ex stirpe Herculis oriundus: nam pater eius fuit Hippotes, auus Phylas, proauus Antiochus, abauus Hercules. Aletes, authore Didymo, fuit rex Corinthiorum, qui trigesimo à Doriensium aduentu anno regnauit. At Scholiastes dicit Aleten cepisse Corinthum, ob ídque poëtæ dictos Corinthios παῖδας Ἀλήτου, tanquam eius posteros.

πολλὰ μὲν. Prosa sic declares hanc sententiam. πολλάκις μὲν αἱ ὧραι αἱ πολυειδῆ ἄνθη προτείνουσαι, παρέσχον ὑμῖν, ὦ Κορίνθιοι τὴν ἀπὸ τῶν νικῶν λαμπρότητα τῶν ἀριστευσάντων δι᾽ ἐξόχων ἀνδραγαθιῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀγῶσι.

πολλὰ δ᾽. Hic πολλὰ pro *multa*, illic pro *sæpe* sumitur: & μὲν, & δὲ sibi inuicem respondent. καρδίαις, τὸν νοῦν intellige.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
Quinetiam virorum vestrorum mentibus solertia inuenta ab initio inspirarunt: quorum authores meritò dicantur, cùm omne inuentum sui sit inuentoris. Vnde nisi hinc profecta est dithyrambi inuentio? quod genus est saltationis in honorem Bacchi, pro qua sacer illi bos, saltatoris erat præmium. Quis alius equestrium instrumentorum, fræni nimirum & currus symmetriam commetus est? Quis Deorū tēplis prior ἀετώματα vtraq; ex parte apposuit? Hîc quoque studium Musices &	ὧραι πολυάνθεμοι ἀρχαῖα σοφίσμαθ᾽. ἅπαν δ᾽ εὑρόντος ἔργον. ταὶ Διωνύσου πόθεν ἐξέφαναν σὺν βοηλάτᾳ χάριτες διθυράμβῳ; τίς δ᾽ ἱππείοις ἐν ἔντεσιν μέτρα, ἢ Θεῶν ναοῖσιν οἰωνῶν βασιλῆα δίδυμον ἐπέθηκ᾽; ἐν δὲ Μοῖσ᾽ ἁδύπνοος, ἐν δ᾽ Ἄρης ἀνθεῖ νέων οὐλίαις αἰχμαῖσιν ἀνδρῶν.	*Horæ floribus copiosæ antiquitus solertia inuenta. Omne autem opus est eius qui inuenit. Bacchi vnde exortæ sunt venustates cum boues agente dithyrambo? quis præterea equestribus in armis mensuras, aut Deorum in templis auium regem geminum apposuit? In ea est &*

Musa suauiter spirans: in ea Mars etiam floret iuuenum perniciosis prælijs hominum.

literarum floret, floret & bellorum: vt quum præstantissimos poëtas Eumolpum & Aesonem habuerunt: & quum strenua illorum iuuentus Græcos ad Salaminem, ad Platæas, ad Thermopylas fortiter contra Persas defendit.

ὧραι. Sexta commendatio ab inuentorum ſolertia, quorum colſatio-nem tribuit Horis: quia ſucceſſu temporis varia inuenêre Corinthij. Horæ autem ſunt, vt docet Zezes 2. Heſiodi, quatuor anni tempora ἔαρ, θέρος, φθινόπωρον, χειμών. Dici putantur παρὰ τὸ ὡρεῖν, τὸ φυλάσσειν. vt in Heſiodi Theo. tradit idem, αὗται γὰρ φύλακες τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων. vel ſecundum Platonem ἀπὸ τοῦ ὁρίζειν, quia terminos anni conſtituunt, & anni tempora diſtingunt.

πολυάνθεμοι. Sic vocantur quòd, quemadmodum Gratiæ, ſint ſemper florentes & vernantes. Ideóque Ouid. in Faſtis, eas Floræ Deæ comites facit. πολυάνθεμος poët. pro πολυανθής.

ἀρχαῖα σοφίσματα. Scholion admonet hæc dici, quia Phidon quidam Corinthius adinuenit menſuras & pondera, aliíque Corinthij alia multa.

ταὶ Διωνύσου. Recenſet quædam inuenta Corinthiorum. Primò ab illis inuentum ait Bacchi dithyrambum. Fuit, referente Schol. ſaltationis genus in quo victori bos dabatur apud Corinthios: vnde βοηλάτης dicitur παρὰ τὸ βοῦν ἐλαύνειν. Alij huius inuentionem ad Arionem Methymnæum referunt, & βοηλάτην παρὰ τὴν βοὴν dici ſentiunt, quòd carmen cum clamore recitaretur. Scribit etiam Schol. Pindarum primo dithyrambo, dicere Thebis eſſe repertum. Sed cùm omnes Pindarici dithyrambi perierint, comperti nihil habere poſſumus. Tradunt nonnulli dithyrambum, chorum fuiſſe in orbem actum, ad laudem honorémque Bacchi: appellatum ἀπὸ τοῦ Διονύσου τοῦ ἐκ δύο θυρῶν ἐξελθόντος, *à Baccho duabus foribus egreſſo*, vtero ſcilicet materno, & Iouis femore: vel quòd ab eodem Niſæ, in διθυράμβῳ hoc eſt *bifori* antro fuerit educatus. βοηλάτᾳ. Dor pro comm. βοηλάτῃ. Phraſin autem hanc proſa reddas, πόθεν αἱ χαρίεσσαι τοῦ Διονύσου πανηγύρεις σὺν ὕμνῳ χορῷ τε διθυράμβῳ, βοὸς χάριν ἀθλουμένῳ ἐξεφάνησαν;

τίς δ'. Secundum inuentum eſt, *frænum & currus*, quæ ἵππεια ἔντεα, hoc eſt ὅπλα dicuntur, *equina inſtrumenta*, κατασκευάσματα. Bellerophon autem dicitur Corinthi Pegaſum primum domuiſſe fræno. τὰ μέτρα ἱππείοις ἐν ἔντεσι. expone τὴν ἐν ἱππείοις ὅπλοις συμμετρίαν. Didymus autem apud Scholiaſt. dicit neque equeſtres curſus, neque curruum ſtructuras, neque frænum per hoc denotari, ſed κεραμικὸν τροχὸν, duplici metaphora, partim quia rota equis eſt propria, partim quia vtrinque à pedis calcaneo impellitur. Theophraſtus lib. de Inuentis refert Hyperbium Corinthium inueniſſe τὴν τοῦ κεραμικοῦ τροχοῦ μηχανὴν: quod eſt genus menſuræ, ex quo quia menſuramus μέτρα dixit Pindarus. Nonnulli ἵππεια ἔντεα per ſynecdochen ſumunt pro πολεμικά. Geminatur σ. in ἔντεσσιν metri cauſa.

ἢ Θεῶν. Tertium inuentum, quòd ἀέτωμα in Deorum templis primi fecerint. Αετοὶ autem ſiue πτέρυγες, καὶ ἀετώματα ſunt ædificiorum faſtigia & pinnacula in altum trianguli inſtar extenſa, vt Galenus oſtendit in gloſſis Hippocratis. Suidas exponit τὰ τῶν ἱερῶν στεγάσματα. Sic appellantur quòd in modum aquilæ extendentis alas formarentur.

ναοῖσιν. Ion. & poët. pro ναοῖς. & βασιλῆα Ion. pro βασιλέα. Rex auium

eſt aquila. δίδυμον hîc vocat, hoc eſt διπλοῦν ἀέτωμα. quòd ὄπισθεν & ἔμπροσθεν, vtraque ex parte fieret.

ἐν δὲ Μοῖσ᾽. Septima commendatio à Muſices ſtudio, & poëſi. Nam claros habuit poëtas hæc ciuitas, Eumolpum qui Græcorum reditum ſcripſit, & Aeſonem, cuius meminit Simonides. ἀδύπνοος μοῖσα. Dor. pro ἡδύπνοος μοῦσα.

ἐν δ᾽ Ἄρης. Octaua à bellicis geſtis. Nam Corinthij multum in bellis Perſicis pro Græcia præſtiterunt, vt quum naues ad Salaminem habuêre Adimanto duce, quem Scholiaſt. perperam Adiantum nominat: vt quum ad Thermopylas Corinthij 400. milites cum alijs Græcis Perſam ſuſtinuêre. Item ad Platæas contra eoſdem. Vide Herodot. in Polymnia, Vrania, & Calliope.

παράφρασις.

O ſumme Deorum Iupiter pater, qui in Olympia potenter regnas, eſto fauens per omne tēpus laudatorijs verſibus, quibus Corinthiacū populum proſequor: cui velim vt inoffenſam fœlicitatē largiaris: ſimúlque ſecunda fortunæ aura Xenophonti aſpires. Accipe etiam æquo animo encomiaſticum hoc carmen, quod ille, vt lege ſancitum eſt Olympionicas carmine laudare, pro coronis reportat, quas vna & eâdem Olympiade, ſtadio fœliciter decurſo, & ſuperato quinquertio eſt adeptus: qui ſucceſſus poſt hominum memoriam nulli mortalium obtigit.

στροφὴ. β. κῶλ. ια.

ὕπατ᾽ εὐρὺ ἀνάσσων Ὀλυμ-
πίας,
ἀφθόνατος ἔπεσσι
γένοιο χρόνον ἅπαντα, Ζεῦ πά-
τερ·
καὶ τόνδε λαὸν ἀβλαβῆ νέμων,
Ξενοφῶντος εὔθυνε δαίμονος οὖ-
ρον.
δέξαι δέ οἱ στεφάνων ἐγκώμιον τε-
θμόν, τὸν ἄγει πεδίων
ἐκ Πίσας, πεντάθλῳ ἅμα
σταδίου νικῶν δρόμον. τῶ
ἀντεβόλησεν τῶν ἀνὴρ
θνατὸς οὔπω τις πρότερον.

μετάφρασις.

O ſupreme, latè imperans Olympiæ, nō inuidus carminibus meis ſis omni tempore, Iupiter pater: & hunc populum damni expertem regens, Xenophontis dirige genij ventum proſperum: & accipe eius coronarum laudatoriam legem, quā aduehit ex campis Piſæ, vnà cum quinquertio vincens ſtadij curſum: quæ non conſequutus eſt vir mortalis vnquam priùs.

ὕπατ᾽. Precatione concludit laudes Corinthiorum: & ad virtutes Xenophontis tranſit. In precatione conſiderandæ ſunt quatuor petitiones: primùm ſuis carminibus petit gratiam: deinde Corinthijs fœlicitatem integram: tertiò Xenophonti proſperam fortunam: quartò vt hunc etiam hymnum accipiat Deus. Voces quoque notandæ, ὕπατος hoc eſt ἔξοχος, ὕψιστος. vt ὕπατος κρειόντων ab Homero vocatur. εὐρὺ ἀνάσσων, hoc eſt κρατυνῶς, ſeu μεγάλως: non enim tam de latitudine, quàm de potentia imperij fit mentio: ſiquidem non vſque adeò latè patet Olympia.

ἀφθόνατος Dor. pro ἀφθόνητος. ἔπεσσι metri cauſa pro ἔπεσι. γένοιο. Ion. pro γένου. q. d. μὴ νεμέσητον ὦ Ζεῦ τοῖς μοῦ περὶ αὐτῶν ὕμνοις.

εὔθυνε. Metaphoricè loquitur, ſumpta tranſlatione à nauibus quæ ſecundo vento impelluntur: appellat autem δαίμονος οὖρον, τὴν εὐτυχίαν τοῦ Θεοῦ τοῦ διακοῦντος αὐτῷ τὸν βίον.

δέξαι δὲ. Hoc eſt ἀπόδεξαι τὸν ἐγκωμιαστικὸν λόγον τῶν αὐτοῦ στεφάνων. Erat enim lex apud Grecos vt Olympionicæ encomio publicè laudarentur. Vox ἐγκώμιος eodem modo vſurpatur Ode ſecunda, ἐγκωμίων μελέων. & 10. ἐγκώμιον τρόπον.

πεντάθλῳ ἅμα. Hinc apparet in titulo duas tantùm victorias notari, & validam eſſe noſtram coniecturam, de epigraphe tali, σταδιοδρόμῳ καὶ πεντάθλῳ. Porrò amplificat victoriæ laudem, eo quòd exemplo caret eius factum: cùm nemo Olympia ſtadio & pentathlo viciſſet hactenus vno die.

ἀντεβόλησεν. Hìc verbum ἀντιβολέω poëticè vſurpatur pro ἐπιτυγχάνω: & cum genit. iungitur, éſtque *aſſequor*, *adipiſcor*. Proſa ſic hæc verba reddas: ὧν εὐτυχημάτων οὐδεὶς ἀνὴρ ποτε πρότερον ἐπέτυχε. Dixit Πίσας Dor. pro Πίσης, & θνατὸς pro θνητός.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
Nec ſolùm in Olympia vicit: ſed bis etiam apio complicato pro decertatis Iſthmijs eſt coronatus: necnon in Nemea rem fœliciter geſſit. Quinetiam pater eius Theſſalus ad Alphei fluuium in Olympia pedum celeritate conſpicuus euaſit: & vno die ſtadium, & diaulum in Pythijs cum honore decurrit. Eodem quoque menſe apud aſperas Athenas dies celeri pede decurrens caput ipſius cinxit coronis ob triplicem pulcherrimam triplici certamine victoriam, ſtadio, diaulo, & armato curſu.	δύο δ' αὐτὸν ἔρεψαν πλόκοι σελί- νων ἐν Ἰσθμιάδεσσι φανέντα. Νεμέα τ' οὐκ ἀντι- ξοεῖ. πατρὸς δὲ Θεσσαλοῦ ἐπ' Ἀλ- φεοῦ ῥεέθροισιν ἀγλαΐα ποδῶν ἀνά- κειται· Πυθοῖ τ' ἔχει σταδίου τιμὰν, διαύλου θ' ἁλίῳ ἀμφ' ἑνί. μη- νός τέ οἱ τωὐτοῦ, κρανααῖς ἐν Ἀθάναισι, τρία μὲν ἔργα ποδάρκης ἁμέρα θῆκε κάλλιστ' ἀμφὶ κόμαις.	*duo ipſum texerunt plicamenta apiorũ in Iſthmiadibus conſpectum: Nemeaq́ꝫ non repugnat. Patris autem Theſſali ad Alphei fluenta decus pedum eſt repoſitum: quinetiam in Pythijs habet ſtadij honorem, diauliq́ꝫ ſole in vno. Menſe præterea eodem aſperas apud Athenas, tria certamina celeripes dies poſuit pulcherrimas circum comas.*

δύο δ' αὐτὸν. Hoc eſt, δύο δὲ στέφανοι ἐκ σελίνου ἔστεψαν αὐτὸν Ἰσθμοῖ. Hic laudatur à uictorijs Iſthmiacis & Nemeæis. δύο πλόκοι, hoc eſt στέφανοι, nam ſolent πλέκεσθαι. Illud δύο poteſt intelligi de duabus Iſthmiacis victorijs, vel de priore in Iſthmijs, de poſteriore in Nemeis. Cùm autem dicat Iſthmiacam coronam ex apio conflatam, obſeruandum quod monet Scholiaſtes, quódque Triclinius: non ſolam pinum Iſthmiorum eſſe præmium: ſed & apium, vt & in Nemeis: hoc tamen diſcrimine, quòd Iſthmi arido ex apio corona

nectebatur: Nemeæ verò ex viridi. Vtroque in certamine vtebantur coronis ex apio, quia hi agones fuerunt Epitaphij, & σέλινον est sacrum τῶν καταχθονίων.

Νεμέα τ' ὀυκ ἀντιξοεῖ. Hoc est ὀυκ ἀντίκειται ἀυτῷ, siquidem & in Nemeis vicit. Ἀντιξοεῖν significat ἐναντιοῦσθαι, ἀντιβαίνειν, ἀντίκεισθαι. Metaphora sumpta est ἀπὸ τῶν ξύλων ξεομένων, καὶ ἀλλήλοις ἁρμοζομένων. Quæ enim inter se bene conueniunt ligna, dicuntur συγξέεσθαι: quæ non conueniunt ἀντιξοεῖν, vnde ἀντίξοος *contrarius*. De quo Lexica.

πατρὸς δέ. Hoc est, καὶ τοῦ πατρὸς ἀυτοῦ Θεσσαλοῦ, ἡ ἐκ τοῦ δρόμου δόξα, ἀνάκειται ἐν τῇ Ολυμπίᾳ. Iam ergo Xenophontem à patris Thessali virtutibus collaudat: primámque eius victoriam Olympicam attingit: quum gloriam pedum eius repositam esse dicit ad Alphei fluenta, qui Elidis est fluuius. Porrò ῥεέθροισιν poët. & Ion. pro ῥεέθροις seu ῥείθροις, & ἄγλα. Dor. pro αἴγλη.

πυθοῖ τε. Secunda Thessali victoria apud Pythonem. τιμαὶ Dor. pro τιμὴν. ἀλίῳ. Dor. pro ἡλίῳ. ἀμφ' ἑνὶ. Metonymiciè loquitur pro ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. sic Virg. Aen. 3.

Tres adeò incertos cæca caligine soles
Erramus pelago.

Vbi *tres soles* pro *tres dies*. Duplex victoria Pythiaca, nimirum stadio, de quo iam diximus: & diaulo: de quo fusiùs hîc dicendum.

διαύλου. Vox δίαυλος fit à δὶς *bis* & ἀυλὸς *tibia* id est, metaphoricè *angustus & prolixus*, à similitudine tibiæ, vt Schol. in Il. ρ. affirmant. Quare δίαυλος *bis angustum & prolixum* hîc sonat. Estque propriè spatium duo continens stadia, vnde Iulius Pollux δίαυλον interpretatur διπλοῦν στάδιον. Dicitur etiam cursus reciprocus, seu duplicatus, obeundi scilicet stadium, & mox redeundi. Vnde διαυλοδρόμοι dicuntur qui δισταδιον cursu emetiuntur. Cùm enim ad metam peruenissent, flectentes eò rursus recurrebant vnde cursum inierant.

μηνὸς δὲ τοὐτοῦ. Hoc est κατὰ τὸν ἀυτὸν μῆνα. τοὐτοῦ pro τοῦ ἀυτοῦ Dor. Refertur tertia Thessali, eáque triplex victoria, quam Athenis obtinuit. Ἀθάναισι Dor. pro cõm. Ἀθήναις. τρία μὲν ἔργα. Intellige δίαυλον, ὁπλιτικὸν δρόμον, & στάδιον.

ποδαρκής. Hoc est ὀξυδρόμος, *cursu velox*, quia statim exigitur diei curriculum: quam vocem 5. Pyth. cum ποδαρκέα exponimus. ἀμέρα Dor. pro ἡμέρα. θῆκε negl. augm. pro ἔθηκε.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
Vicit etiam septies Hellotia, in gratiam Eurytiones & Hellotidis sororum virginum, monitu Mineruæ instituta, vt expiaretur earum mors in suo templo	Ἑλλώτια δ' ἑπτάκις. ἐν δ' ἀμφιάλοισι Ποσειδᾶνος τεθμοῖσι Πτοιοδώρῳ σὺν πατρὶ, μακρότεραι	*Hellotia autem septies vicit. In mari autem cinctis Neptuni ritibus, Prœodoro cùm patre, maiora oblecta-*

crematarum. In Isthmijs præterea, quæ in Isthmo Corinthiaco mari vndique circundato, vbi colitur Neptunus, rite celebrantur, maiora ipsum oblectamenta, & perquam honorifica carmina cum Ptœodoro patre sequuntur, Xenophontis auo. Quàm sæpe etiam Delphis Pythia, & in Nemea sylua, vbi leo ille grassabatur, Nemea strenuè vicistis ô Thessale & Xenophon? Libens contendam solus aduersus multos innumerum esse numerum præclarè gestarum à vobis rerum: ita vt quemadmodum arenam numerare, sic vestras virtutes recensere non possim.

τέρψιες δ' ἕψοντ', ἐρατει-
νοί τ' ἀοιδαί. ὅσσα τ' ἐν Δελ-
φοῖσιν ἀριστεύσατε,
ἠδὲ χόρτοις ἐν λέοντος;
δηρίομαι πολέσιν
περὶ πλήθει καλῶν. ὡς μὰν σαφὲς
οὐκ ἂν εἰδείην λέγειν
ποντιᾶν ψάφων ἀριθμόν.

menta sequuntur, & perhonorifica carmina. Quàm multos etiam fortitudinis principatus obtinuistis apud Delphos, & in septis leonis? Pugno cum multis de multitudine vestrorum insignium factorum. Sic quidē apertè non nossem recensere marinorum calculorum numerum.

Ἑλλώτια. Pergit Thessali victorias recensere: quanquam hæc ad ipsum Xenophontem à Scholio referuntur: sed perspicua sermonis series poscit vt ad Thessalum potiùs respexisse videatur author. Porrò Hellotia panegyris erat apud Athenienses, vt cum Scholiaste narrat Triclinius, Mineruæ Hellotidis causa instituta. Quum enim Dorienses Heraclidarum ope Peloponnesios aggressi, Corinthum captam incendissent, virgines quædam incēdium perniciémque sui effugere volentes, cum Eurytione & Hellotide sororibus, in templum Mineruæ confugerunt. Quod cùm animaduertissent hostes, templum incenderunt. Vnde cùm aliæ virgines effugissent: Eurytione & Hellotis sorores ibi solæ conflagrarunt. Hinc peste deinceps exorta, editum est à Minerua oraculum, non antea desituram luem, quàm animas crematarum virginum expiassent. Quare Mineruæ Hellotidi ædem sacram extruxerunt, & panegyrim Hellotia dictam, pro Hellotidis expiatione instituerunt. Quidam verò Hellotiam dicunt appellatam fuisse Mineruam, à palude quæ est apud Marathonem, vbi sacrum est ipsi templum, ἕλος enim Græcis est *palus*. Est etiam huius nominis festum lampadodromicum Corinthi in Mineruæ honorem, in quo iuuenes lampadas habentes currebant. Quam celebritatem quidam volunt inuentam, postquam Bellerophontis equum Pegasum Dea subiecit, frænúmque illi indidit, & ita ipsum εἷλεν cepit. At prima historia est verisimilior. Et hæc quarta est Thessali victoria.

ἐν δ' ἀμφιάλοισι. Hoc est ἐν ἀγῶσι δὲ τοῖς ἐν Ἰσθμῷ κατὰ νόμους τελουμένοις, ὧν ἔφορος ὁ Ποσειδῶν, μείζονες τέρψεις ἀπὸ τῶν τιμίων ὕμνων ἀκολουθοῦσι σὺν Πτοιοδώρῳ πατρί. Quinta Thessali victoria Isthmiaca. Sacra autem sunt Neptuno Isthmia. Dixit ἀμφιάλοισι τεθμοῖσι. pro ἀγῶσι κατὰ νόμους τελουμένοις ἐν τόπῳ ἀμφοτέρωθεν θάλασσαν ἔχοντι: & intelligitur Isthmus Corinthiacus.

Πτοιοδώρῳ σὺν πατρί. Laus aui Xenophontis, quam obiter attingit, innuendo eum etiam in Isthmijs vicisse. Et cùm hic sit Thessali pater, liquet Hellotiorum & Isthmiorum victoriam non Xenophonti, vt vult Schol. sed Thes-

faſo tribuendam.

ἕψονται. Enallage temporis: futurum pro præſenti ἕπονται. Hic duplex lectio à Schol. notatur, vel μακρότεραι Τέρψιες ἕψονται, Ἐρίτιμοι τ' ἀοιδαὶ quæ eſt receptiſſima: vel μακρότεραι Τερψίου ἕψονται, καὶ Ἐριτίμου ἀοιδαί: vnde ait, Terpſij frater Ptœodorus fuit: ac Terpſij quidem filij fuerunt Eritimus & Namertidas: Ptœodori Theſſalus, cuius Xenophon. Quidam verò Namertidam, Eritimum dicunt: Eritimi filium Autolycum.

ὅσσα δ'. Dicuntur iſta per admirationem q. d. ποσάκις ἐν Δελφοῖς ἐνικήσατε τὰ Πύθια, καὶ τὰ Νέμεα ἐν τοῖς λέοντος περιορισμοῖς. Hæc autē vel ad Xenophontem, vel ad auum eius referre potes.

χόρτοις. Hoc eſt περιορισμοῖς vel περιορίσμασι, vel περιφράγμασι aut περιχωρήμασι, ſicut interpretatur Euſtathius, in hunc verſum

Αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον.

Ratio cur χόρτος dicatur *ſeptum* à Schol. hæc dicitur, quòd antiquitus gramina plantantes loco ſepimenti, locorum terminos circunſcribebant.

δηρίομαι. Hoc eſt ἐρίσω πρὸς τοὺς πολλοὺς περὶ τοῦ πλήθους ὑμετέρων ἀνδραγαθημάτων. Concluſio ſuperiorum: qua æquè ac littoris arenam, innumerabiles eſſe teſtatur res præclarè geſtas ab illis viris.

ποντιᾶν ψάφων Dor. pro comm. ποντιῶν ψήφων. Hoc eſt τῶν ψηφίδων τῶν παραθαλασσίων. Sic autem integra reddi poteſt comparatio. ὥσπερ τῶν ψηφίδων τῶν παραθαλασσίων ἀριθμὸν οὐκ ἂν εἰδείην λέγειν ἀκριβῶς, οὕτω καὶ τῶν ὑμετέρων ἀνδραγαθημάτων.

παράφρασις.

Sed mediocritas qualibet in re, proinde etiam in laude, ſeruanda eſt, eiúſque opportunum vſum noſſe magni eſt momenti. Porrò ego non vt alienus, ſed vt ex vobis vnus ô Corinthij, in communi miſſus, progenitorum veſtrorum prudentiam, bellúmque virtutibus heroicis clarum ita dicam, vt nihil falſi de Corintho proponam. Ac Siſyphum quidem artificijs inſtar Dei prudentiſſimum memorabo, qui omnium hominum fuit aſtutiſſimus, vt quum Autolyci præſtigias callidè repulit. Medeā quoq; quæ inuito Aeeta patre Iaſoni nupſit: nauémque Argo,

στροφὴ γ. κῶλ. ια.

ἕπεται δ' ἐν ἑκάστῳ μέτρον.
νοῆ-
σαι δὲ καιρὸς ἄριστος.
ἐγὼ δὲ ἴδιος ἐν κοινῷ στα-
λεὶς,
μῆτίν τε γαρύων παλαιγό-
νων,
πόλεμόν τ' ἐν ἡρωΐαις ἀρεταῖ-
σιν,
οὐ ψεύσομ' ἀμφὶ Κορίνθῳ. Σίσυφον
μὲν
πυκνότατον παλάμαις
ὡς θεὸν, καὶ τὰν πατρὸς ἀν-
τία Μήδειαν θεμέναν
τὸν γάμον αὐτᾷ, ναῒ σώ-
τειραν Ἀργοῖ, καὶ προπόλοις.

μετάφρασις.

Conſentaneus autem eſt in quaque re modus: quem intelligere opportunitas eſt optima. Ego autem proprius in communi miſſus, conſiliúmque laudans maiorum, bellúmque heroicis in virtutibus, non mentiar de Corintho: Siſyphum quidem prudentiſſimum artificijs vt Deum, & contra patrem Medeam molitam nuptias ſibi, nauis ſeruatricem Argûs & vectorum.

eiúsque vectores Iasonis socios, quos Aeetas perdere volebat, sua prudentia seruauit, & à morte liberauit.

ἔπεται δ᾽. Ex vltimis præcedentis epodi verbis colligit modum qualibet in re seruandum: ac proinde etiam in rerum præclarè gestarum laude. Respondet huic sententiæ illa, μέτρον δ᾽ ἐπὶ πᾶσιν ἄριστον, & illa, *Est modus in rebus.* Et in his notanda προεργασία ad sequentia maiorum Corinthi præconia.

νοῆσαι. Hoc est τὸ νοῆσαι καιρὸν, ἄριστόν ἐστι. Sic etiam in mediocritate tenenda opportunitatis habenda ratio, sine qua ne mediocritatis quidem vsus planè bonus foret.

ἐγὼ δ᾽. Hoc est, ἐγὼ δὴ οὖν οὐχ ὡς ἀλλότριος τις, ἀλλ᾽ ὡς ἴδιος, καὶ εἷς ἐξ ὑμῶν ἐν κοινότητι ἀποσταλεὶς, τὴν σύνεσιν τῶν προγόνων ὑμετέρων λέγων, καὶ τὰς κατὰ τὸν πόλεμον ἀνδραγαθίας τῶν παρ᾽ ὑμῖν ἡρώων, οὐδὲν ψεύσομαι περὶ Κορίνθου. In his est noua propositio, ad προκατασκευὴν de alijs Corinthiorum laudibus, sumptis ab eorum maioribus: quorum priùs in rerum inuentione solertiam ostendit: nunc in consilijs prudentiam, & in bello fortitudinem commendat. Vt autem suæ beneuolentiæ Corinthijs, & veræ narrationis omnibus fidem faciat: se ac si non sit alienigena, sed ex illis vnus in communi missus, dicturum, nihílque falsi additurum pollicetur.

παλαίγονος, poët. idem ac commune παλαιγενὴς, *olim genitus, priscus, antiquus, vetus*, παλαίγονος verò, *qui olim genuit.*

Σίσυφον μὲν. Primum συνέσεως ὑπόδειγμα Sisyphus, ὃς κέρδιστος γένετ᾽ ἀνδρῶν vt Il. ζ. dicit Homerus: quo loco Eustath. Σίσυφον dictum tradit, quasi θεόσοφον. Nam Dores pro θεὸν, dicunt σιὸν, & Aeol. pro σοφὸν, συφὸν: vt & ὄνυμα pro ὄνομα.

πυκνότατον παλάμαις. Hoc est ἐν ταῖς ἐπινοίαις συνετώτατον, vel βουλαῖς, γνώμαις, πράξεσι. Sic Eustathius loco citato κέρδιστον exponit συνετώτατον: de Sisypho quæ dicuntur vide apud Natal. Comit.

καὶ ταν. Hoc est καὶ τὴν Μήδειαν παρὰ γνώμην τοῦ πατρὸς αὐτῆς γαμηθεῖσαν. Secundum exemplum, Medea Corinthia quæ Iasoni nupsit renitente patre, qui Argonautas perdere volebat. Qua de re consule Apollonij Argonautica. Sed quæritur quomodò hæc quæ Colchidē incoluit, vt Corinthia laudetur. Hoc ita soluitur. Sol ex Antiopa filios habuit Aloēum, & Aeeten: ac Aloēo pater dat Arcadiam: Aeetæ Corinthum. Quod regnum quum Aeetæ non placeret, Buno Mercurij filio tradidit administrandum, suísque liberis seruandum. Ipse verò in Colchidem Scythiæ migrauit. Cuius rei testis est Eumelus historicus poëta, quem citat Scholiastes.

Ἀλλ᾽ ὅτε δ᾽ Αἰήτης, καὶ Ἀλωεὺς ἐξεγένοντο
Ἠελίου τε καὶ Ἀντιόπης· τότε δ᾽ ἄνδιχα χώρην
Δάσατο παισὶν ἑοῖς, Ὑπερίονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Ἣν μὲν ἔχ᾽ Ἀσωπὸς, ταύτην πόρε δίῳ Ἀλωεῖ.
Ἣν δ᾽ Ἐφύρην κτεάτεσσ᾽ Αἰήτῃ δῶκεν ἅπασαν.
Αἰήτης δ᾽ ἄρ᾽ ἑκὼν Βούνῳ παρέδωκε φυλάσσειν,

Εἰσόκεν,

Εἰσόκεν αὐτὸς ἵκοιτ᾽, ἢ ἐξ αὐτοῖο τις ἄλλος,

Η παῖς, ἠδ᾽ υἱωνὸς, ὃ δ᾽ ἵκετο Κολχίδα γαῖαν.

Quare ob paternam & hæreditariam Corinthi poſſeſſionem, meritò Corinthia dici poteſt. Quam etiam quidam Corinthi habitaſſe dicunt: eóſque graui peſtilentia liberaſſe ſacro Cereri, & Nymphis facto: eius liberos mortuos diuinis honoribus cultos à Corinthijs vocari Μιξοβαρβάροις, q. d. *ex Græcis & barbaris parentibus mixtos & oriundos.*

θεμέναν & αὐτᾷ Dor. pro θεμένην & αὐτῇ. ναῒ σώτειραν hoc eſt ἡ ναῦν Ἀργὼ καὶ τοὺς ἐπιβάτας ἔσωσε. Nam Iaſonē adiuuit in auferendo vellere aureo, & cum eo feliciter in Græciam nauigauit: imò Argonautas quos pater occidere volebat, ſeruauit.

προπόλοις. Intellige ἐπιβάτας *vectores*, & ſocios Iaſonis ducis: qui πρόπολοι dicuntur, hoc eſt ὑπηρέται, θεράποντες: ſiquidem ſui ducis mandatis erant obnoxij: ideóque Triclinius προπόλοις exponit ἐπιμελουμένοις *curam gerentibus*: legit tamen θεραπόλοις à θεράπολος idem ferè ac πρόπολος: ſed huic lectioni verſus metrum refragatur. Eſt autem πρόπολος propriè ſeruus, qui ante dominum, cui ſeruit, verſatur, ὁ πρὸ ἰδίου κυρίου πολῶν.

παράφρασις.

Quod verò ad fortitudinem bellicam attinet: quidam etiam ex maioribus veſtris heroës, qui ad Troiā militarunt, vtraque ex parte in prælijs ſtrenuè ſe geſſerunt: quorum alij Euchenore duce, Helenam à Paride raptam, cum Agamemnone & Menelao Atrei filijs repetebant: alij Troiam defendentes iſtis obſiſtebant duce Glauco, qui cum Lycijs Ilium profectus, timendum ſe præbuit Danais, apud quos, à Diomede de generis origine interrogatus, gloriabatur Corinthi vbi eſt fons Pirene, extare præclaram domum, ingentémque hæreditatem, auitúmque aui Bellerophontis imperium.

ἀντιστρ. κῶλ. ια.

τὰ δ᾽, καί ποτ᾽ ἐν ἀλκᾷ περὶ Δαρδάνου

τειχέων ἐδόκησαν

ἐπ᾽ ἀμφότερα μαχᾶν τέμνειν τέλος.

τοὶ μὲν, γένει φίλῳ σὺν Ἀτρέως

Ἑλέναν κομίζοντες· οἱ δ᾽ ἀπὸ πάμπαν

εἴργοντες. ἐκ Λυκίας δὲ Γλαῦκον ἐλθόντα τρέμον Δαναοί.

τοῖσι μὲν ἐξεύχετ᾽ ἐν ἄστει Πειράνας, σφετέρου

μὲν πατρὸς ἀρχὰν, καὶ βαθὺν

κλᾶρον ἔμμεν, καὶ μέγαρον.

μετάφρασις.

In ijs autem quæ in robore ſunt *ante Dardani muros viſi fuerūt quondam in vtramque* partem *præliorum ſecare finem, alij quidem cum charo Atrei genere Helenam repetentes, alij autem omnino prohibentes. Ex Lycia autem Glaucum qui venerat timuerūt Danai. Apud hos quidem gloriabatur, in vrbe Pirenes, ſui quidem patris regnum, & magnas opes eſſe, & domum.*

τὰ δὲ. Hoc reſpondet præcedenti periodo, quæ ita inchoatur Σίσυφον μὲν: & hæ particulæ μὲν & δὲ in diſtributione vſurpantur. Quare Corinthios dupli-ci nomine nunc laudaturus, priùs prudentiam, poſteriùs fortitudinem me-

morat q.d. κατὰ δὲ τὸ ἕτερον μέρος, τὸν πόλεμον μήτοι ἐν ἡρωίαις ἀρεταῖς οἱ Κορίνθιοι περὶ τῶν τοῦ Ἰλίου τειχῶν ἔδοξαν ἐπ' ἀμφότερα τὰ μέρη ἐν ταῖς μάχαις ἀριστεῦσαι. Nunc itaque illos à fortitudine laudaturus, belli Troiani historiam affert, in quo partim pro Troia, partim contra Troiam militarunt. ἀλκᾷ Dor. pro ἀλκῇ. Δαρδανίου τείχεα Troiam periphrasticè appellat, cuius rex olim fuit Dardanus. μαχᾶν Dor. pro μαχῶν.

τοὶ poët. pro οἱ. q. d. οἱ μὲν σὺν φίλοις Ἀτρέως υἱοῖς, δηλονότι Ἀγαμέμνονί τε καὶ Μενελάῳ τὴν Ἑλένην ἀνακομίζειν ἐθέλοντες. Horum qui pro Græcis aduersus Troiam iuerunt, dux fuit Euchenor, de quo versus Homeri citat Schol.

Ἦν δέ τις Εὐχήνωρ Πολυΐδου μάντεος υἱὸς
Ἀφνειός τ' ἀγαθός τε Κορινθόθι οἰκία ναίων.

Ἑλέναν Dor. pro Ἑλένην & κομίζοντες, hoc est, ἀνακομίζειν βουλόμενοι. Hoc igitur loco κομίζειν significat *repetere quod suum est.*

οἱ δ'. Hoc est παντάπασιν ἀποκωλύοντες, καὶ ἀνθιστάμενοι. Glaucus autem qui fuit Corinthius à maioribus, & in Lycia habitauit, Lycios pro Troianis duxit. Eius autem genus ita refertur à Schol. Glaucus Hippolochi fuit filius, Hippolochus Bellerophontis, Bellerophon Sisyphi, Sisyphus Aeoli, Aeolus Hellenis, Hellen Iouis. Bellerophon autem Corinthius in Lyciam est missus Nam Antia Prœti vxor, quum eum in sui amorem pertrahere non posset, eũ detulit apud maritum quasi suæ pudicitiæ insidiatorem. Prœtus cum literis eum ad Iobatum socerũ in Lyciam misit, vt eius iussu interficeretur. Verùm post multos labores superatos, quos tamen iniunxerat ipsi, sperans fore vt succumberet, non solùm nõ pepercit Bellerophonti, sed filiam etiam viro tam præclaro, Anticleam nominæ locauit, ex qua habuit Hippolochum, Isandrum, & Laodamiam.

τρέμεον. Neglecto augm. pro ἐτρέμεον. & Δαναοὶ, hoc est Ἀχαιοὶ, Ἕλληνες, sic Glaucum fortem virum fuisse innuit. etenim Danaos eum horruisse non constat.

τοῖσι μὲν. Articulus, τοῖς pro οἷς. Desumpta autem sunt ista ex Il. ζ. vers. 206 & sequent.

Ἱππόλοχος δέ μ' ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ φημὶ γενέσθαι.
Πέμπε δέ μ' ἐς Τροίην, καί μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν
Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων.
Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
Ἔν τ' Ἐφύρῃ ἐγένοντο, καὶ ἐν Λυκίῃ εὐρείῃ.
Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.

Itaque apud Danaos hinc se genus ducere gloriabatur: siquidem apud Diomedem, alijs quoque audientibus hæc verba fecit.

ἐν ἄστει Πειράνας. Periphrasis pro ἐν Κορίνθῳ. Fuit Pirene fons Corinthi, infra Acrocorinthi verticem, qui affluentes quidem aquas non habet, sed tamen perspicuas, & potu suauissimas. De hoc fonte Strabo l. 8. Quam Corinthum communi nomine vocamus, Ephyram vocat Homerus loco citato.

πατρὸς. Intellige τοῦ πάππου, nimirũ Bellerophontis. ἀρχὰν, κλᾶρον. Dor. pro cõm. ἀρχὴν, κλῆρον. In illa autem vrbe poterant esse auita bona: quæ ibi multa possidebat Heros ille eximius Bellerophon antequam à Prœto fuisset expulsus.

παράφρασις.

Qui multum laboris diu olim pertulit, quum Medusæ Gorgonis, cuius caput scatebat serpentibus, filium Pegasum equum, ex sanguine illius à Perseo truncatæ natum, Corinthi sibi subijcere cuperet, antequā frænum aureum à virgine Pallade accepisset, sibi veraci visione oblatū ex somnio excitato, hísque verbis ab illa compellato. Dormisne Aeoli proles rex Bellerophon? Age hoc frænum accipe, quo indomitum equum delinias, tibíque subijcias: idque vero tuo patri Neptuno equorum domitori, taurum obesitate tardū sacrificans, ostendito.

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

ὃς τᾶς ὀφιώδεος υἱ-
όν ποτε Γοργόνος, ἦ πόλλ' ἀμφὶ
κρουνοῖς
Πάγασον ζεῦξαι ποθέων ἔπα-
θε,
πρίν γέ οἱ χρυσάμπυκα κού-
ρα χαλινὸν Παλλὰς ἤνεγ-
κ'. ἐξ ὀνείρου δ' αὐτίκα
ἦν ὕπαρ. φώνασε δ', εὕ-
δεις
Αἰολίδα βασιλεῦ;
ἄγε φίλτρον τόδ' ἵππειον δέ-
κευ,
καὶ δαμαίῳ μιν θύων
ταῦρον ἀργὸν, πατρὶ δεῖ-
ξον.

μετάφρασις.

Qui serpentosæ filium olim Medusæ, certè multa circum riuos Pirenes *Pegasum iungere cupiens pertulit, donec ei aureas phaleras habens frænum puella Pallas attulit. Ex somnio autem statim hoc fuit vigilanti euidens, loquutáque est. Dormis ab Aeolo oriūde rex? age delinimentum hoc equinum accipe, & domitori ipsum, sacrificans taurū splēdidum, patri ostende.*

ὃς τᾶς ὀφιώδεος. Pergit historiam Bellerophontis qui Glauci fuit auus, narrare: vt Pegasum domuerit beneficio Palladis. Fuit hic equus ille alatus ex Medusę, quæ eadem Gorgon, sanguine natus. Cùm enim dormienti Medusæ Perseus caput amputasset, ex sanguine equus ille alatus prosiluit. Vnde Ouidius

Creditur hic cæsæ grauida ceruice Medusæ
Sanguine respersis prosiluisse comis.

Porrò Γοργὼν vocatur ὀφιώδης, quia eius caput anguibus horrebat, vt & sororum eius, quæ fuerunt Euryale, & Stheno Phorcynis filiæ.

ἀμφὶ κρουνοῖς. Nimirum Πειρήνης fontis Corinthiaci. Hoc est circa Corinthum, vbi Pegasum arte humana indomitum, accepto à Minerua fræno domuit, vnde superiùs Corinthios fræni diximus inuentores. Πάγασον Dor. pro comm. Πήγασον, & ζεῦξαι simplex pro composito ὑποζεῦξαι.

πρίν γέ οἱ. Quod humanæ vires nō possunt, illud diuinū præstat auxiliū. Itaque cū multū diúq; Pegaso domādo laborasset Bellerophō, Pallas illi dat frenū, cuius inuentrix illa cùm fuerit, Chalinitidem, hoc est *frænatricem* cognomento dixerunt.

ἐξ ὀνείρου. Modus quo Pallas Bellerophontem conuenit, nempe per insomniū. ὄνειρος idem quod ὄναρ, manifestè distinguitur ab ὕπαρ, vt Homer. Odyss. τ.

Οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλὸν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται.

Putant ὄναρ & ὄνειρον dici quasi ὂν αἴρειν, quòd vt plurimum falsas imaginationes obijciat. ὕπαρ quasi ὕπαρ, παρὰ τὸ τὸν ὕπνον αἴρειν, quòd quasi vigilanti obiecta visio, sit vera.

φώνασε. Negl. augm. & Dor. pro ἐφώνησε. Oratio Palladis ad Bellerophontem, quem vocat Aeoliden, quia genus ab Aeolo fertur ducere: regem quoque, quia ſtirpe regia erat oriundus. φίλτρον ἵππιον allegoricè frænum appellat. Nam vt φίλτρον, quæ eſt amatoria potio, animos ad amori obediendum pellicit: ſic frænum etiam equos homini parere docet.

καὶ δαμαίῳ. Hoc eſt καὶ τοῦτο φίλτρον δαμαστικῷ Ποσειδῶνι σῷ πατρὶ δεῖξον. Porrò δαμαῖος poët. & Pindaricum eſt vocabulum, pro δαμάζων vel δαμαστικὸς. Epitheton Neptuni qui fuit equi primus inuentor, vt docet Virg. 1. Georg.

Túque, ô cui prima frementem
Fudit equum magno tellus percuſſa tridenti.
Neptune.

Δαμαῖος, inquit Schol. λέγεται Ποσειδῶν ἐν Κορίνθῳ ἀπὸ τοῦ τῶν ἵππων δαμαστοῦ.

πατρὶ. Patrem Bellerophontis dicit Neptunum, quia hic verus erat pater illius, Siſyphus autem ex opinione & ſermone vulgi: vt Amphitryo pater erat putatitius Herculis, cùm reuera pater Herculis eſſet Iupiter.

ταῦρον ἀργὸν. Quia Homerus dicit tauros παμμέλανας offerri Neptuno: ideo Schol. nequid diſſidij inter illum noſtrúmque poëtam oriatur, ἀργὸν non *album*, ſed ἐκλάμποντα τῷ μεγέθει, & ἐπιφανῆ ἐν τῇ ἀγέλῃ interpretatur. Sed cùm ἀργὸς aliud ſignificet quàm λευκὸς, & exponatur aliquando, *piger*, *iners*, *otioſus*: hocque epitheton tauro conueniat, qui ſit obeſus, & ad victimam aptus: ideo ταῦρον ἀργὸν *lentum*, *pigrum* bouem offerre iubetur Bellerophon, videlicet otioſum, nec aratro adhibitum, vel amplius adhibendum.

παράφρασις.

Hæc illi per noctem dormienti dicere viſa eſt, incorruptæ virginitatis, & nigro horrificóque ſcuto formidabilis Minerua. Tum ille rectus in pedes ſurrexit, arreptóque fræno quod mirabili caſu adiacebat, vatem Polyidum Cœrani filium ſedulò quæſiuit, & lubens inuenit, cui rem totam vt acciderat declarauit: vtque eius conſilio, noctu in Deæ templo dormiuerat: vtque illa Iouis fulmine tanquam haſta vtentis filia dederat, pretioſum auróque inſigne frænum,

στροφὴ δ. κῶλ. ια.

κυαναιγὶς ἐν ὄρφνᾳ κνώσσοντί
οἱ
παρθένος τόσα εἰπεῖν
ἔδοξεν. ἀνὰ δ᾽ ἔπαλτ᾽ ὀρθῷ
ποδί.
παρκείμενον δὲ συλλαβὼν τέ-
ρας,
ἐπιχώριον μάντιν ἄσμενος εὗ-
ρεν.
δεῖξέν τε Κοιρανίδᾳ πᾶσαν τελευ-
τὰν
πράγματος. ὥς τ᾽ ἀνὰ βω-
μῷ θεᾶς κοιτάξατο νύ-
κτ᾽ ἀπ᾽ ἐκείνου χρήσιος, ὅ-
πως τέ οἱ αὐτὰ Ζηνὸς ἐγ-
χεικεραυνοῦ παῖς ἔπορε

μετάφρασις.

Nigram habens ægidem in nocte, dormienti illi virgo non plura dicere viſa eſt. Exiluit igitur recto pede: adiacénſque quum corripuiſſet prodigium, indigenam vatem lubens reperit, oſtendítque Cœrani filio omnem rei euentum: vt in ara Deæ dormiſſet noctu, iuxta oraculum ab eo datum: & quomodo illi ipſa Iouis fulmine vt haſta vtentis filia dediſſet.

κυαναιγὶς. Conclusio orationis quam Pallas ad Bellerophontem habuit, quæ vocatur κυαναιγὶς, hoc est αἰγίδα μέλαιναν καὶ φοβερὰν ἔχουσα: *nigram & terribilem ægidem tenens.* Etenim κυάνεος exponitur *niger.* & αἰγὶς est nomen scuti quod Ioui & Mineruæ tribuunt. Et est authore Seruio, in Aen. 8. propriè munimentum æreum pectoris, habens in medio Gorgonis caput: quod munimentum, si in pectore numinis fuerit, ægis vocatur: si in pectore hominis, sicut in antiquis Imperatorum statuis videmus, lorica dicitur. Vocatur autem αἰγὶς, ἀπὸ τῆς αἰγὸς. Nam Iupiter Creticæ illius capræ à qua nutritus fingitur, pelle pro scuto est vsus aduersus Titanas. Vel Vulcanus illi quoddam scutum fabricauit, in quo sculpta erat illa capra. Mineruæ ægis horrenda erat mirabili rerum terribilium pictura, vt Medusæ capite, terrore, pauore, clamore: cuius descriptionem pete ex Iliad. ε. Ideo Virgilius dixit,

Aegidaque horrificam turbatæ Palladis arma.

ἐν ὄρφνᾳ. hoc est, ἐν νυκτὶ vt prima Oda. οἷος ἐν ὄρφνᾳ. Pallas vocatur παρθένος ob virginitatem perpetuò seruatam.

ἀνὰ δ' ἔπαλτ'. Hoc est ἀνεπήδησε δ' ἐν ὀρθῷ ποδὶ γενόμενος. Sequitur itaque narratio eorum quæ sequuta sunt somnium: turbatus surrexit in pedes rectus Bellerophontes ob rei per somnum visæ insolentiam. ἔπαλτο Ion. mutato φ in π. pro ἔφαλτο, ab ἐφάλλομαι. quod Iones dicunt ἐπάλλομαι.

παρκείμενον. Syncope pro παρακείμενον. τέρας intellige χαλινὸν: quoniam, inquit Schol. ὄναρ φανεὶς, ὕπαρ ὤφθη.

Κοιρανίδᾳ. Dor. pro Κοιρανίδῃ. patronymico nomine Polyidum vatem Cœrani filium intelligit, cui somnium enarrat. τελευτάν. Dor. pro τελευτήν. quam vocem ἀπόβασιν hic exponit Triclinius.

ὥς τ' ἀνὰ. Hoc est ὅπως τε ἐν τῷ τῆς Ἀθηνᾶς ναῷ ὕπνωσε κατὰ τὴν νύκτα: μετὰ τὴν μαντείαν αὐτοῦ. Etenim cùm nesciret quo pacto Pegasum retinere posset, non dubium est quin consulti vatis consilio ibi cubuerit: Vnde ἀπ' ἐκείνου χρηστηρίου addit.

κοιτάξατο. Dor. & negl. aug. pro ἐκοιτάξατο poëtis vsitato vocabulo ab inusitato κοιτάζω. cuius futurum comm. κοιτάσω & Dor. κοιτάξω: vnde Aor. 1. act. ἐκοίταξα, & medius ἐκοιταξάμην. à nomine κοίτη. & hoc à κεῖσθαι.

ἐγχεικέραυνος, hoc est κεραυνῷ καθάπερ ἔγχει χρώμενος. *fulmine vt pote gladio vel hasta vtens.*

παράφρασις.	ἀντιστρ. κώλ. ια.	μετάφρασις.
quo equi ferocem animum perdomaret. Tum vates iussit vt sublata omni mora ea præstaret quorum in somnis à Minerua monitus fuerat: ac	δαμασίφρονα χρυσόν. ἐνυπνίῳ δ' ὡς τάχιστα πιθέσθαι κελήσατό μιν. ὅταν δ' εὐρυ-	*domans feroces animos aurum. Somnio itaque quàm celerrimè parere iussit ipsum: & quum*

θενεῖ
καρταίποδ' ἀνερύῃ γααόχῳ,
θέμεν ἱππίᾳ βωμὸν εὐθὺς Ἀ-
θάνᾳ.
τελεῖ δὲ θεῶν δύναμις καὶ
τὰν παρ' ὅρκον
καὶ παρὰ ἐλπίδα κού-
φαν κτίσιν. ἤτοι καὶ ὁ καρ-
τερὸς ὁρμαίνων ἔλαβε
Βελλεροφόντας, φάρμα-
κον
πραῢ τείνων ἀμφὶ γένυν,

prapotenti taurum mactaßet terram continenti, vt strueret equestri aram statim Mineruæ. Efficit autem Deorum potentia vt sit opus facile, quod alioqui est *præter id quod quis iuret, & speret* posse fieri. *Certè & fortis alacri animo accepit Bellerophontes, pharmacum mite extendens circa mandibulas,*

primùm Neptuno qui latissimum & potentissimum maris terram ambientis imperium tenet, firmum pedibus bouem mactaret: deinde equestri Mineruæ aram & templum ilico strueret. Quibus peractis rem antè impossibilem adiutus ope diuina Bellerophon exegit. Ac sanè quod quis iuraret & desperaret fieri posse, id diuinæ potentiæ auxilio facillimè perficitur. Quare fortis Bellerophon alacri animo alatum equum prehendit & mandibulis inditum ori frænum circumposuit, hócque instrumento, tanquam mitigatorio pharmaco ferociam illius compescuit.

δαμασίφρονα χρυσόν. Periphrasis τοῦ χαλινοῦ cum metonymia materiæ pro forma. Nam *aurum* pro *aureo fræno* dicit. Et sic appellat, vel quòd esset τίμιον *pretiosum*: vel quòd esset ἐπίχρυσον *deauratum*: addit epitheton δαμασίφρων quasi δαμάζων τὸ ἄγριον τοῦ ἵππου φρόνημα: *domans ferinam equi indolem*: vel quasi δαμάζων τὰς τῶν ἵππων φρένας, καὶ τοῖς ἀναβάταις εὐπειθεῖς ποιῶν: *domans equorum animos feroces, & seßoribus morigeros reddens.* Fit à verbo δαμάω vel δαμάζω. & φρήν. Dixerat antè χρυσάμπυκα χαλινόν.

ἐνυπνίῳ δ'. Consilium & responsum Polyidi, quo suadet Bellerophonti vt citra moram ea præstet, quæ Minerua per somnium monuit.

κελήσατο. 3. pers. singul. Aor. 1. med. neglecto augm. pro ἐκελήσατο: à præsenti κελέομαι: quod à poëtico barytono κέλομαι deducitur. Communiter vsurpatur κελεύω *iubeo*. Occurrit hæc vox, etiam Isthm. Od. 6.

ὅταν δ'. Iubet vt primùm Neptuno bouem immolet: deinde aram Mineruæ faciat. Neptunum per antonomasiam εὐρυσθενῆ appellat, quòd eius imperium sit amplissimum, & valentissimum: & γαάοχον, quòd mare terram contineat. Iam autem quid sit γαιάοχος antè diximus: à quo γαάοχος nihil significatione, sed mutatione syllabæ γαι in γα differt.

καρταίποδα. Hoc est ταῦρον. Sic enim Delphi taurum vocant, ait Scholiastes. Fit hoc nomen à κάρτος *robur*, & πούς *pes*. Nam pedum robore magno valent tauri. Dici potest & κραταίπους. quod epitheton mulis tribuitur apud Homerum, hoc in versu

Ἡμίονοι δ' ἄξουσι κραταίποδες ἐς τόδε δῶμα.

Potest κραταίπους vel καρταίπους per syncopen formari à κραταιόπους vel καρταιόπους, hoc est ἰσχυρὸς, στερρὸς, καρτερὸς τοὺς πόδας. Nisi quodammodo fides habenda esset Scholiastæ, qui dicit Delphis patrio nomine taurum κραταίποδα vocari, hanc vocem pro epitheto sumere liceret, vt & γαάοχον hìc pro Neptuno ponit.

ἀνερύῃ. Hoc est σφάξῃ, θύῃ. Est autem ἀνερύειν, τὸ ἀνακλᾷν τ̃ τράχηλον, ἢ λαιμοτομεῖν, vt voluerunt quidam ex veteribus, quòd in iugulatione pecudum & victimarum, solerent earum iugula retrorsum flectere, & sursum versus cõuertere: hincque ἀναῤῥύειν pro θύειν dictum volunt: & ἀνάῤῥυσις pro θυσία. Citat Scholiastes ex Homero locum vbi eâdem significatione qua hic sumitur ἀνερύω. & hæc sunt verba αὔερυσαν μὲν πρῶτα. hoc est, vt exponitur εἰς τοὐπίσω ἔκλασαν. Aliàs ἀνερύω est τὸ ἀνέλκω.

θέμεν. Ion. & Dor. pro θεῖναι, hoc est ἱδρύσασθαι. Minerua ἱππία hoc est ἱππικὴ, *equestris* appellatur, quia currum inuenisse fertur. Ἀθανᾷ Dor. pro comm. Ἀθηνῇ.

τελέσει δ'. Hoc est ἡ δὲ Θεῶν δύναμις κούφως καὶ ῥᾳδίως ἀνύει τὴν πρᾶξιν ἀνέλπιστον ἢ ἀδύνατον δοκοῦσαν. Gnome elegans de summa & incredibili potentia Dei, qui si homini opituletur, ipsi res difficiles reddit faciles. Rationem autem Bellerophontis habet poëta, cui cùm videretur impossibile equum illum alatum domare, accepto à Minerua fræno, eum sibi reddidit obtemperantem.

τὴν παρ' ὅρκον, hoc est περὶ ἧς ἄν τις καὶ δι' ὅρκου ἀπαγορεύσειεν ὡς οὐχ οἷός τε γενέσθαι. *quam quis iuraret fieri non posse.* καὶ τὰν παρ' ἐλπίδα, hoc est ἣν οὐκ ἄν τις ἐλπίσαι ποτε. *quam nemo speraret vnquam.* Porrò κούφαν κτίσιν hoc est κενὴν πρᾶξιν *inane opus* ratione hominum dicitur, quibus impossibile videtur, quod moliuntur: vel ῥᾳδίαν dixit κούφαν, ratione Dei qui facilè efficit, quod antea fieri non posse videbatur.

ἤτοι καὶ ὁ. Hoc est, καὶ δὴ ὁ ἰσχυρὸς Βελλεροφόντης προθυμούμενος ἔλαβε ὑπόπτερον ἵππον, τ̃ χαλινὸν πραϋντικὸν φάρμακον περὶ τῇ γένυϊ ἐπενεγκών. Hoc autem rebus diuinis procul dubio peractis suscepit: vno verbo ἐχαλίνωσε.

φάρμακον πραῢ. Ab effectu pro πραϋντικὸν *mites efficiens*: in πραῢ est metonymia: in φάρμακον est metaphora sumpta à rebus medicis. Priùs idem φίλτρον ἵππιον appellauit.

παράφρασις.

Quo conscenso æneis armis indutus sese exercuit, vt experiretur num ex eo armatus facilè pugnaret. Postea cum eo vicit muliebrem & sagittis valentem exercitum Amazonum quæ frigidam Scythiam, desertúmque & vacuum volucribus cœlum incolunt, Chimæram quoque flammas spirans monstrum, Solymósque

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

ἵππον πτερόεντ'. ἀναβὰς
δ' εὐθὺς ἐνόπλια χαλκωθεὶς
ἔπαιζε.
σὺν δ' ἐκείνῳ καί ποτ' Ἀμαζονίδων
αἰθέρος ψυχρᾶς ἀπὸ κόλπων ἐρήμου, τοξόταν βάλλων γυναικεῖον στρατὸν,
καὶ Χίμαιραν πῦρ πνέοισαν,

μετάφρασις.

equum alatum. Simul atque autem conscendisset, æratus lusit saltationem *enoplion. Cum illo autem aliquando Amazonidum etiam, aëris frigidi, & à finibus deserti, sagittarium petens muliebrem exercitum, & Chi-*

inter Lyciam Pamphiliámque habitantes interemit. Sed eius fatum silentio prętcribo. Equum autem ipsum excusso domino in cœlum translatum ferunt, & in antiqua Iouis præsepia receptum.

καὶ Σολύμους ἔπεφνε.
διασωπάσομαι αὐτῶ μόρον.
τὸν δ' ἐν Οὐλύμπῳ φάτναι
Ζηνὸς ἀρχαῖαι δέκονται.

meram ignem spirantem, & Solymos interfecit. Reticebo eius mortem. Sed ipsum equum *in Olympo præsepia Iouis antiqua excipiunt.*

ἵππον πτερόεντα. Periphrasis Pegasi. Cæterùm sequentia continent historiam rerum à Bellerophonte gestarum ex quo frænum accepit. Eadem etiam Homerus refert Iliad. 6. in Glauci oratione ad Diomedem: quem locum consule.

ἐνόπλια. Hoc est ἐνόπλιον ὄρχησιν χαλκοῖς ὅπλοις ὡπλισμένος ἔπαιξε. Igitur frænatum equum conscendit: in conscenso armatus ludit: scilicet vt sese exerceat, & aliqua belli præludia præmittat. Alludit autem ad πυῤῥίχην, quæ est ἐνόπλιος ὄρχησις.

χαλκωθείς. Pindaricum vocabulum est χαλκοῦσθαι, id est, χαλκέοις ὅπλοις ὁπλίζεσθαι: vt hìc χαλκωθεὶς sit exponendum *æneis armis armatus*. Ideo & in Græcis Schol. exponitur χαλκοῦν περιθέμενος θώρακα, ἢ ὅπλα ἐνδὺς χαλκᾶ.

ἔπαιξε. Hoc est παιδιᾶς τρόπον ἑαυτὸν ἐγύμνασε: *lusus in modum sese exercuit.* παιδιὰν ὄρχησιν ἐνόπλιον. Quę & πυῤῥίχη πολεμικὴ dici potest: quam ἐνόπλιοι παῖδες ὠρχοῦντο *armati pueri saltare solebant in Creta.* Sic itaque ludendo, séque exercendo Bellerophon ad res grauiores sese comparabat.

σὺν δ' ἐκείνῳ. Quæ effecerit ope huius equi. Primùm Amazonidas vicit. περιφραστικῶς vocat τοξότας γυναικεῖον στρατὸν sexus, & generis armorum mentionem faciens. Locum quem incolunt describit frigidissimum & desertum q.d. σὺν αὐτῷ δὲ Πηγάσῳ τὸν στρατὸν γυναικεῖον τόξων εὖ εἰδότα τῶν Ἀμαζόνων βολαῖς ἐπιτιθέμενος, τὸν ἐκ τοῦ ψυχροῦ ἀέρος καὶ ἐρήμου ἐνίκησε.

αἰθέρος ψυχρᾶς. Sic construenda hæc verba ἀπὸ κόλπων αἰθέρος ψυχρᾶς καὶ ἐρήμου. Sinus ætheris metaphoricè dixit τὰ κοιλώματα, Frigidum aërem, ob cœli inclementiam sub quo viuunt Amazones. Nam frigidissimos tractus ad boream, & solitudines Scythicas, montésque Hyperboreos flexuosos incoluerũt. Desertum verò ἐφ' ᾧ οὐ διατρίβει πτηνὰ διὰ τὴν ψυχρότητα, inquit Triclinius. Vide prima primæ Olymp. Od. stropha ἐρήμας δι' αἰθέρος.

καὶ Χίμαιραν. Secundum facinus, Chimęræ extinctio. πῦρ πνέοισαν. Dor. pro πνέουσαν. Huius fabulam satis notam non adscribo.

καὶ Σολύμους. Tertium facinus. Solymorum profligatio. Sunt hi populi inter Lyciam, & Pamphyliam. Alijs Pisidæ dicti postea feruntur. vide Strab. l. 12. & 14.

διασωπάσομαι. Dor. pro διασιωπήσομαι. αὐτῶ Dor. genit. pro αὐτοῦ. Reticet mortem Bellerophontis, quem excussisse fertur Pegasus, eóque casu claudum reddidisse: ipse verò in cœlum auolasse, & in stellas quæ φάτναι dicuntur, mutatus

matatus fuiſſe. Verùm Aratus ſeparat Pegaſum equum à præſepi. Nam in cancro præſepe eſt, vbi ſunt aſini, dicit Aratus.

Καὶ τοὶ μὲν καλέονται ὄνοι, μέσση δέ τε φάτνη.

vbi Schol. eius ait in cancro nubeculam eſſe galaxiæ ſimilem, quæ vocatur φάτνη. Stellas autem, qui cancri videntur oculi, ὄνους appellari. In genere autem exceptum Iouis præſepi fabulatur Pegaſum: quia inter ſtellas reponitur. τὸν δὲ ſubaudi ἵππον, ἐν Ὀλύμπῳ hoc eſt ἐν οὐρανῷ.
ἀρχεῖαι Pindaricè ſcribitur pro ἀρχαῖαι.

παράφρασις. — στροφὴ. ε. κῶλ. ια. — μετάφρασις.

Verumenimvero iam mihi redeundum eſt ad propoſitum laudis argumentum, nec longiori digreſſione ad res alias quæ ſeſe offerunt vtenti, ab inſtituto encomio diutius deflectendum. Etenim excelſarum & præſtabilium Muſarum impulſui morem gerens, auxiliator aduerſus rerum præclarè geſtarum obliuionem, veni Oligæthidis familiæ Xenophontis, celebraturus illorum victorias quas in Nemeis & Iſthmijs obtinuerunt. Paucis autem illas ſimul omnes comprehenſas declarabo: & veraci iureiurando planè affirmabo illos in Iſthmijs triginta, totidémque in Nemeis eſſe adeptos: ac proinde ſuaui præconis voce, victores in vtroque certamine ſexageſie promulgatos.

ἐμὲ δ' εὐθὺν ἀκόντων ἱέντα ῥόμ-
βον, παρὰ σκοπὸν οὐ χρὴ
τὰ πολλὰ βέλεα καρτύνειν χε-
ρσῖν.
Μοίσαις γὰρ ἀγλαοθρόνοις ἑ-
κὼν,
Ὀλιγαιθίδαισίν τ' ἔβαν ἐπίκου-
ρος,
Ἰσθμοῖ, τά τ' ἐν Νεμέᾳ. παύ-
ρῳ δ' ἔπει θή-
σω φανερ' ἀθρό'. ἀλα-
θής τέ μοι ἔξορκος ἐπέσ-
σεται. ἑξηκοντάκι γὰρ
ἀμφοτέρωθεν γ' ἁδύγλωσ-
σος βοὰ κάρυκος ἐσλοῦ.

Verùm me rectum teloru mittentem turbine, præter ſcopum non oportet multa tela firmare manibus. Muſis enim ſplendidas ſedes habentibus cedens, Oligæthidis veni auxiliator, ob eorum facta *apud Iſthmum, & apud Nemeam. Breui igitur carmine faciam manifeſta ſimul omnia: verumq; mihi iuſiurandu aderit. Sexageſies enim vtrinq; dulcilinguis vox præconis boni,* victores eos pronuntiauit.

ἐμὲ δ' εὐθὺν. Epanodus à longiori digreſſione, à qua ſe reuocat ad inſtitutum. Tropica eſt loquendi formula, & allegoria ipſi familiaris: vt in præcedentibus πολλά μοι ὑπ' ἀγκῶνος ὠκέα βέλη &c. Hîc ſimpliciter ſic loquaris cum Triclinio, ἐμὲ δὲ χρὴ προσήκουσαν ποιούμενον τὴν ὁρμὴν τῶν λόγων, οὐκ ἔξω τῆς προσηκούσης ὑποθέσεως, ποιεῖσθαι τοὺς πλείστους λόγους. vel cum Schol. οὐ χρὴ περιττολογεῖν περὶ ἄλλων, καὶ ἐκβαίνειν τοῦ προκειμένου ἐπαίνου. Obiter περιττολογίαν taxat, qualis eſt in digreſſionibus prolixioribus, quæ plus extra, quàm ad rem dicunt.

ῥόμβον. id eſt ῥίψιν & ὁρμὴν *iaculationem & impetum, vel* δίνησιν καὶ βολὴν *agitationem & vibrationem.* ἀκόντων hoc eſt τῶν λόγων. Itaque ῥόμβον ἀκόντων interpretare τὴν τῶν ἐγκωμιαστικῶν λόγων ὁρμήν. Vox ῥόμβος Iſthm. Od. 4. ſignificat ὁρμήν. quum ait ῥόμβον ἴσχει *impetum cohibet.*

τὰ πολλὰ βέλεα. hoc eſt τοὺς πολλοὺς λόγους τοὺς ἀλλοτρίους. Et notanda hypallage in his ἵεντα καρτυμένων, pro ἱέναι καρτύνοντα.

Μοίσαις γὰ. Ratio cur ſe à digreſſione reuocet. ἀγλαόθρονος dicitur quaſi ἐν ἀγλαῷ θρόνῳ καθήμενος. ex ἀγλαὸς & θρόνος: cui ſynonymum eſt ἀγλαόθωκος Nem. Od. 10. ἔκων metri cauſa pro ἑκών. & Ολιγαιθίδαισιν Datiuus poët. pro Ολιγαιθίδαις, Oligæthidæ autem tribus ſeu familia eſt Corinthi, ab Oligætho quodam, è qua Xenophon hic progenitus eſt, cuius familiæ in honorem Xenophontis enumerat victorias, in ſacris certaminibus partas.

ἔβαν. Dor. pro ἔβην. ἐπίκουρος hoc eſt βοηθός. βοήθεια γὰ, inquit Triclinius, τῶν ἀγαθῶν ἔργων τὰ ἔπη, οὐκ ἐῶντα τοῦ λοιποῦ λήθην αὐτῶν καταχωννῦσθαι. *Carmina enim rebus præclarè geſtis ſunt auxilio, vt quæ non ſinant obliuionem aduerſus eas in poſterum gloriari.*

Ἰσθμοῖ. h. e. διὰ τὰ αὐτῶν ἔργα καὶ ἐν Ἰσθμῷ, καὶ ἐν Νεμέᾳ. Deinde παύρῳ δ' h. e. ἐν βραχεῖ λόγῳ διάδηλα ὁμοῦ πάντα ποιήσω. Promittit breuitatem in comprehendendis multis. Deinde veritatem, quam ſuo more iuramento firmat, quum ait, ἀλαθὴς δέ μοι ἔξορκος ἐπέσσεται. hoc eſt καὶ ὅρκος ἔσται μοι ἐπὶ τούτοις ἀληθής. Porrò ἔξορκος Pindaricum eſt vocabulum pro ſimplici ὅρκος. Etſi Græcus Schol. interpretetur, ἐξαίρετος ὅρκος *eximium iuramentum*: non vulgare, ſed ſanctum. Vel ἀντίορκος. q. d. ἐναντίος ὅρκος τοῖς ἄλλων ὅρκοις, *iuramentum contrarium iuramentis aliorum.*

ἑξηκοντάκι. Metri cauſa fit apocope literæ σ. in fine. Ergo Oligæthidæ tribus Xenophontis ſexaginta victorias obtinuit ἀμφοτέρωθεν, nimirum in Iſthmijs & Nemeis, vtrinque trigihta. Nec quemadmodum Triclinius, Oligæthidas intelligere velim Corinthios per ſynecdochen: ſed ſolummodo familiam Oligæthi, ex qua fuit oriundus Xenophon: vt huic ſtirpi natiua videatur hæc virtus rectè certandi, & maior ſit illius laus quem hoc encomio celebrat.

ἁδύγλωσσος βοὰ Dor. pro ἡδύγλωσσος, hoc eſt ἡδύφωνος βοή. Figuratè & poët. tribuitur voci, quod propriè conuenit perſonæ, quæ vocem lingua format dulcem & iucundam. Præterea βοὴν ἡδύγλωσσον dicit, non propter eius modulationem concinnam, ſed quia iucundum eſt victoribus laudis præconium.

κάρυκος ἐσλοῦ. Dor. pro κήρυκος ἐσθλοῦ. Deficit autem hîc ἀνεκήρυξεν αὐτούς. q. d. τοὺς γὰρ Ολιγαιθίδας ἡδύφωνος βοὴ κήρυκος ἀγαθοῦ ἀνεκήρυξεν ἑξηκοντάκις νικήσαντας καὶ τὰ Ἴσθμια καὶ τὰ Νέμεα.

παράφρασις.	ἀντισρ. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
Iam verò antè diximus Olympicas eorũ victorias quũ Xenophontis domum à principio ter Olympiorum victricem vocauimus. Futuras au-	τὰ δ' Ολυμπίᾳ αὐτῶν ἔοικεν ἤ- δη πάροιθε λελέχθαι· τά τ' ἐσσόμενα, τότ' ἂν φαίην	*Eorum autem apud Olympiam facta videntur iam antè dicta fuiſſe. Futura autem tum*

tem in posterum, carmine tum declarabo, quum ipsis obtigerint: spero enim fore vt Olympia denuo vincant: sed huius rei penes Deum est euentus. Quòd si ad hoc certamen à suo genio posthac impellatur: huius operis curam, Ioui cui est sacrũ: & Marti indigenæ Deo, quippe Oenomai fuit pater, committemus. Porrò quàm multas Delphis ad Parnassum Pythiorum victorias reportauit: quàm multas Iunoniorum & Hecatombæorum Argis, & Iolaorum, Heracleorúmque Thebis: quàm multas etiam Lycæorum in Arcadia, quod testabitur Lycæi Iouis ara regina in qua sacra fecit idcirco.

σαφές.
νῦν δ' ἔλπομαι μὲν, ἐν Θεῷ γε μὰν
τέλος. εἰ δὲ δαίμων γενέθλιος ἕρποι,
Διῒ τοῦτ', Ἐνυαλίῳ τ' ἐκδώσομεν πράσσειν· τὰ δ' ἐπ' ὀφρυῒ Παρνασσίᾳ, ἀμφ' Ἄργεΐ τε, ὅσσα καὶ ἐν Θήβαις, ὅσα τε Ἀρκάσ' ἀνάσσων, μαρτυρήσει Λυκαίου βωμὸς ἄναξ.

quum fuerint, dicam apertè. *Nunc autè spero quidem: sed in Deo* est *euentus. Verùm si Deus custos eius iā à natiuitate progrediatur, Ioui hoc, Martiq; trademus faciendũ.* Facta autem eius *in iugo Parnaßio, & apud Argos, & apud Thebas, quàm multa* sunt, *& quàm multa apud Arcades* fecit *dominium* coronę *obtinens, testabitur Lycæi* Iouis *ara regina.*

τὰ δ' Ολυμπίᾳ. Iam enumeratas tradit victorias Olympicas. Etenim Xenophontis dixit τρὶς Ολυμπιονίκαν οἶκον, in ipso limine odes. Rectè hanc phrasim sic prosa cum Scholiaste declares, τὰ δ' ἐν τῇ Ολυμπίᾳ, αὐτῷ νικητήρια, ἤδη ὡς ἔοικε προείρηται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις.

τά τ' ἐσσόμενα id est τὰ μέλλοντα. Hoc autem vult ἐὰν δὲ νικήσῃ πάλιν Ολύμπια, σαφῶς αὐτῷ ἐπαινέσω. Geminatur σ. in ἐσσόμενα. & σαφὲς neutrum adiectiuum pro aduerbio σαφῶς.

νῦν δ' ἔλπομαι. Ratio cur nouum carmen nouæ victoriæ promittat: Quia videlicet sperat fore vt Xenophon Olympijs iterum potiatur. Sed tamen illius spei euentum penes Deum esse confitetur.

γενέθλιος δαίμων. Hic ille est ὁ διοικῶν τὸν βίον ἀπὸ γενέσεως: siue τὸ συγκληρωθὲν δαιμόνιον. *Genium* Latini dicunt: qui Platonis, Socratis & Menandri sententia, simul cum homine nascitur atque occidit: qui cuique nascenti agnascitur, hominíque ad extremum vsque spiritum apparet ac præstò est.

ἕρποι. Expone προίοι, προκόπτοι, ἐπιδοίη. Illúdque ἐκδώσομεν πράσσειν expone ἐπιτρέψομεν, Ioui nimirum, vt cui sacrum est certamen Olympicum, & Marti, vt qui Deus est indigena. Nam ex Harpine Asopi Thebani fluminis filia, Oenomaum Eleorum regem genuit.

τὰ δ' ἐπ'. Congeries victoriarum 1. in Parnasso, *hoc est* in Pythijs 2. Argis *hoc est* in Iunonijs, & Hecatombæis. 3. Thebis, *hoc est*, in Herculeis, & Iolaijs 4. in Arcadia, *hoc est*, in Lycæis. ὀφρὺς Παρνασσία dicitur metaphoricè, pro ἐξοχὴ Παρνάσσου: mons autem Delphis adiacens Pythia denotat. De his vide Od. 7. & 9.

Ἀρκάσ' ἀνάσσων. hoc est, καὶ ἐν τῇ Ἀρκαδίᾳ νικῶν ὅπως γέγονε τοῦ στεφάνου δεσπότης. Post Λυκαίου subaudi Διός. Nã Lycæus Iupiter apud Arcadas colebatur. Huius ara regina dicitur quasi præstantissima.

παράφρασις.

Præterea virtutis & strenuitatis eius testis erit Pellene, vbi Theoxenia, Sicyon vbi Pythia, Megara vbi Dioclea, Aegina vbi Aeacea, Eleusis vbi Demetria, Marathon vbi Herculea celebrantur. Testes quoque erunt Syracusæ, ciuitas ad excelsum montem Aetnam sita, & opulentissima: vbi Isthmia & Nemea ad sacrorum illorum quinquennalium exemplar aguntur. Testis etiam Eubœa, in qua ad Geræstum Geræstia Neptuno pro sedata tempestate peraguntur. Quòd si Gręciam percurras, comperies eum res opinione maiores & plures gessisse. Enimuero concede mihi Iupiter, vt peracto hymno leuiter euadã, ne cui sim molestus: méque reuerendũ & honore dignum præsta: eámque fœlicitatem impertire, cum qua iucundè viuam.

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

Πελλάνα τε, καὶ Σικυὼν,
καὶ Μέγαρ', Αἰακιδᾶν τ' εὐερ-
κὲς ἄλσος,
ἅ, τ' Ελευσὶς, καὶ λιπαρὰ Μαρα-
θὼν,
ταί θ' ὑπ' Αἴτνας ὑψιλόφου
καλλίπλουτοι πόλιες, ἅ, τ' Εὔ-
βοια· καὶ πᾶσαν κατ'
Ελλάδ' εὑρήσεις ἐρευνῶν
μάσσον' ἢ ὡς ἰδέμεν.
ἀλλὰ κούφοισιν ἐκνεῦσαι ποσὶ
Ζεῦ τέλει, αἰδῶ δίδοις,
καὶ τύχαν τερπνῶν γλυ-
κεῖαν.

μετάφρασις.

Pellana quoque testis erit factorum eius, & Sicyon, & Megara, Aeacidarumq́ bene septus lucus, Eleusisq́ & opulenta Marathon, & quæ sunt sub Aetna altiuertice diuitijs florẽtes vrbes, & Eubœa. Deniq; vniuersã perGræciã inuenies scrutans maiora quàm mẽte poßis complecti. Sed me leuibus exire pedibus Iupiter effice, reuerentiam dans, & prosperitatem rerum delectabilium dulcem.

Πελλάνα Dor. pro comm. Πελλήνη. est repetendum μαρτυρήσει. Pellene vrbs Achaiæ, vbi Theoxenia & Hermæa agebantur. Σικυὼν vrbs Bœotiæ, vbi Pythia. Megara vrbs inter Peloponnesum, Atticam & Bœotiam, authore Stephano, vbi Dioclea, à Diocle Megarensium principe dicta. Αἰακιδᾶν ἄλσος, periphrasis Aeginæ, vbi Aeacea & Delphinia. Eleusis vbi Eleusinia, seu Demetria: Marathon Atticæ vrbs, vbi Herculea celebrabantur. Vide Od. 9. de his.

ταί. poët. pro αἱ. ὑπ' Αἴτνας. Syracusas intelligit, vbi Nemea, vel, vt alij volunt, Isthmia celebrabantur, non eâdem periodo, qua illa quæ in Nemea & Isthmo: sed ad eorum similitudinem, & exemplar desumpta. Αἴτνας Dor. pro comm. Αἴτνης. Additur epitheton ὑψίλοφος hoc est λόφον ὑψηλὸν ἔχουσα, q. d. *qui verticem, apicem, cristam, acumen in summo habet.* Dicit καλλίπλουτοι πόλιες in plurali, quia in plurali Syracusæ vocantur: cuius ciuitatis nota satis opulentia. καλλίπλουτος hoc est καλὸν ἔχων πλοῦτον.

ἅ τε. Dor. pro comm. ἥ, τ'. Εὔβοια. Geręstia innuit. Cùm enim quondam ad Geræstum ingens oborta esset tempestas, vt ea sedaretur, Neptuno sacra promiserunt: ab eóque tempore Geręstia ipsi celebrarunt.

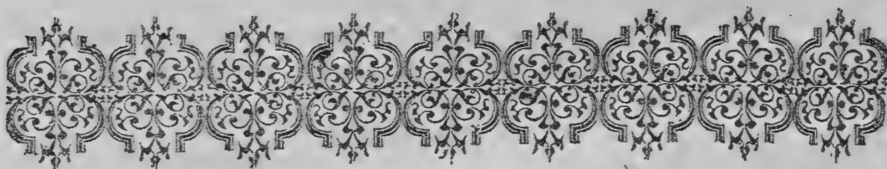
καὶ πᾶσαν. Syllepsis vniuersalis post longam rerum rectè gestarum enumerationem: sed hyperbolicè loquitur, quum opinione maiores & plures ab ipso partas victorias testatur. μάσσον' ἢ ὡς ἰδέμεν hoc est ἔργα μείζονα ἢ ὡς αὐτὰ νοῆσαι, μάσσων poët. pro μείζων. & ἰδέμεν, Ion. & poët. pro ἰδεῖν.

ἀλλά. Breuis epilogus continens εὐχὴν per apoſtrophen ad Iouem: qua petit vt iam concludat ne ſit moleſtus hymni prolixitate. q.d. ὦ Ζεῦ ποίει με ἀνύσαντα τὸ ὕμνον ἐλαφρῶς ποσὶν ἐξελθεῖν ἀνεπαχθῆ φανέντα.

αἰδῶ διδοίς. Hoc eſt αἰδέσιμον καὶ τιμῆς ἄξιον τιθείς. Sic honorem pro carmine repoſcit.

καὶ τύχαν. Dor. pro τύχην. i. εὐτυχίαν ἐξ ἧς ἔστι τέρπεσθαι, καὶ ἥδεσθαι, ſic fœlicitatem optat, cum qua iucundos annos tranſigat.

ἐκνεῦσαι. Eſt infin. Aor. I. ἐξένευσα verbi ἐκνέω *enato: natando euado: euado, effugio.* Quo verbo vtitur Iohannes Euang. c. 5. v. 13. ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. *Ieſus enim euaſerat ex turba quæ erat eo in loco,* alia exempla vide in Lexicis.

ΑΣΩΠΙΧΩ ΟΡΧΟΜΕΝΙΩ παιδὶ Κλεοδάμου, Σταδιεῖ.

ΕΙΔΟΣ ΙΔ.

ASOPICHO ORCHOMENIO filio Cleodami, curſori ſtadij.

ODE XIV.

ARGVMENTVM.

Laudatur Aſopichus Orchomenius Cleodami filius à victoria Olympica, & à patria. Interim quia Charites Orchomeni coluntur, ipſis hymnum hunc poëta commendat: eáſque ſuis à proprietatibus eleganter celebrat.

παράφρασις.

O celebres Gratiæ Orchomeni Minyei fœcundi ſoli dominæ, quibus Cephiſus fluuius per medium Orchomenum labens, in ſortem obtigit: quæ apud

Εἶδος μονοστροφικὸν κῶλ. ιη. καὶ ιζ'.

Καφισίων ὑδάτων λαχοῖσαι,
αἵ τε ναίετε καλλίπωλον ἕδραν,
ὦ λιπαρᾶς ἀοίδιμοι βασίλειαι

μετάφρασις.

Cephiſias aquas ſortitæ, quæque incolitis equorum pulchritudine nobilem ſedem, ô pinguis celebres reginæ

gentem illam egregio equitatu valentem habitatis, & antiquorum Minyarum præsides & curatrices estis, quas fundo preces exaudite. Quicquid enim apud mortales iucundum existit & suaue, vestro fit beneficio: siue quis sapientia, siue quis forma, siue quis fortitudine claret. Quicquid pariter apud immortales: adeò vt ipsi Dij choros sibi ab hominibus institutos, & quæ sibi ex sacrificijs celebrantur conuiuia, non sine Gratijs disposita regant: quæ etiam rerum omnium quæ in cœlo geruntur sunt dispensatrices: & suas sedes iuxta Pythium Apollinem aureo arcu insignē posuerunt, sicuti ad dextram eius in Delphico templo collocatæ pinguntur: ipsúmque Iouem patrem honore perenni prosequuntur.

χάριτες Ὀρχομενοῦ,
παλαιγόνων Μινυᾶν ἐπίσκο-
ποι,
κλῦτ᾽, ἐπεὶ εὔχομαι.
σὺν γὰρ ὑμῖν τὰ τερπνὰ καὶ τὰ
γλυκέα
γίνεται πάντα βροτοῖς,
εἰ σοφὸς, εἰ καλὸς, εἴ τις ἀ-
γλαὸς
ἀνήρ. οὔτε γὰρ Θεοὶ
σεμνᾶν Χαρίτων ἄτερ
κοιρανέοντι χορούς,
οὔτε δαῖτας. ἀλλὰ πάντων
ταμίαι ἔργων ἐν οὐρανῷ,
χρυσότοξον θέμεναι
παρὰ Πύθιον Ἀπόλλωνα θρό-
νους,
ἀέναον σέβοντι πατρὸς
Ὀλυμπίοιο τιμάν.

Charites Orchomeni, antiquorum Minyarū pr[æsi]des, audite quoniam precor. Nam per vos delectabilia & dulcia existunt omnia mortalibus, si sapiens, si pulcher, siquis splendidus sit vir. Neque enim Dij venerabilibus abque Charitibus regunt choros, neque conuiuia: sed omnium dispensatrices operum in cœlo, quæ iuxta insignem arcu aureo Pythium Apollinem collocarunt sedes, sempiternum colunt patris Olympij honorem.

Ἀσωπίχῳ. Asopichus, forsan ab Asopo Bœotiæ fluuio denominatus, nomen est victoris quem hoc hymno poëta celebrat. Is Orchomenius ab Orchomeno patria dicitur, quæ est Bœotiæ ciuitas. Nam etsi Homeri temporibus sui iuris fuerit, & à reliqua Bœotia seiuncta: postea tamen à Phœnicibus adiuncta est Bœotiæ, quum ipsi ab Argiuis pulsi Orchomenum cum tota illa regione sibi submisêre. Nomen habet ab Orchomeno Minyæ filio: vnde Μινύειος Orchomenus appellatur, ad aliarum eiusdem nominis vrbium differentiam. Nam in Arcadia est Orchomenus, quæ Polymelus dicitur: alia in Thessalia: alia in Macedonia: alia in Carystia.

παῖδ᾽ Κλεοδάμου. Pater Asopichi Cleodamus: qui sic Dorica dictione dicitur pro Κλεόδημος. & παῖς pro υἱὸς hîc sumitur.

σταδιεῖ. Genus victoriæ denotat: de quo in superioribus verba fecimus. vicit Olympiade 76. ἁπλοῦν δρόμον ἄνευ καμπῆς: *simplicem stadij cursum sine reflexione.*

εἶδος μονοστροφικόν. Sic appellatur Oda, q.d. μόνην στροφὴν ἔχουσα, quoniam vnicam habet strophen in duas partes diuisam, quarum altera continet octodecim, altera septendecim cola.

Καφισίων ὑδάτων. Exordium ab inuocatione Gratiarum: quarum videtur meminisse, quia Orchomeni colebantur, quæ est Asopichi patria. Porrò Deas il-

tias commendat à loco, à viribus, officio, dignitate, & pietate in Iouem. Primùm igitur ait Gratias esse sortitas Cephisiam aquam: quia Cephisus est Orchomeni vbi colũtur, fluuius: cuius filius Eteocles primus ipsis sacra fecit: vnde Theocritus Gratias Eteocleas Idyll. 16 nuncupauit.

ὦ Ἐτεόκλειοι θύγατρες θεαὶ τὸ Μινύειον
Ὀρχόμενον φιλέοισαι ἀπεχθόμενόν ποτε Θήβαις.

Porrò Καφίσιος Dor. pro comm. Κηφίσιος. Regulariter autem à nomine Κηφισὸς deducitur Κηφίσιος, sed Doricè η in α. & ε in η mutatur, & pro Κηφίσιος dicitur Καφήσιος, vt pro ἐπίβολος dicitur ἐπήβολος. λαχοῖσαι Dor. pro λαχοῦσαι.

αἵτε. Laus loci quem incolunt Charites, ab equorum pulchritudine: nam καλλίπωλος, poët. vox exponitur, *qui vel quæ pulchros equos habet*. Orchomenij autem, teste Scholiaste, olim fuernnt ἱππικοὶ *equitatu validi*. Et Erginus Orchomeni tyrannus Thebanos prælio superatos sibi fecit tributarios: donec ab Hercule qui Erginum trucidauit, liberati sunt Thebani.

λιπαρᾶς. Hoc est εὐγείου. Nam terra pinguis, est fœcunda, ac proindè opulenta, qualem Iliad. primo, hanc facit, enumeratis alijs locis opulentissimis addens,

Οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν ποτινίσσεται, οὐδ' ὅσα Θήβας
Αἰγυπτίας.

ἀοίδιμοι. Celebres Gratiæ dicuntur, quasi ab omnibus decantatæ: & βασίλειαι vel ob generis nobilitatem: vel ob regalem honorem quo apud Orchomenios afficiebantur. Iouis autem & Eurynomes filias fingit Hesiodus.

παλαιγόνων. Hoc est ἐφορεῖ τῶν παλαιῶν Μινυῶν, τοῦτ' ἐστι τῶν Ὀρχομενίων. Nam veteres Minyæ dicuntur à Minya Thessalo, filio Neptuni, & Callirhoës Oceani filiæ. Hic autem Minyas fuit Orchomeni rex primus. Eustathius ait Pisidas etiam Minyas vocari, quos Homerus Solymos nominat. Μινυᾶν Dor. pro Μινυῶν. de voce παλαιγόνος superiore Oda dictum. ἐπίσκοποι *præsides, inspectrices, curatrices*, quasi quæ inuigilant: vt Homerus Hectorem Troianorum ἐπίσκοπον nominauit, quòd pro Troiæ salute vigilaret.

κλῦτε. Hoc est ἐπακούσατέ μου νῦν εὐχομένου. Est propositio, cuius rationem statim subiungit, quum ait σὺν γὰρ. Hoc est μεθ' ὑμῶν γὰρ τὰ ἐπιτερπῆ, καὶ ἡδέα γίνεται τοῖς ἀνθρώποις πάντα, εἴτε σοφὸς εἴτε καλὸς, εἴτε ἀγλαός τις ἐστί. Ratio petitur à Charitum potentia, quam in rebus tum humanis, tum diuinis habent. Cuius distributionis membrum primum ista complectuntur: trésque notant hominum virtutes, *Sapientiam, Formam, Fortitudinem*.

οὔτε γὰρ. Alterum distributionis membrum de rebus diuinis, quæ Gratijs carere non possunt. Poëtico more Dijs tribuit res hilaritatis maximè plenas, quales sunt chori & conuiuia.

σεμνᾶν. Dor. pro comm. σεμνῶν. Venerabiles dicuntur quia castæ virgines, dolo & fraude carentes. Simili sensu *Gratiæ decentes* ab Horatio dicuntur Od. 4. l. 1. κοιρανέοντι. Dor pro κοιρανέουσι. Verbum κοιρανέω est poëticum pro βασιλεύω, κυβερνάω. Regit hìc accusatiuũ: & alibi cum genitiuo iunctum reperias: item cum datiuo. Vide exempla in Lexicis.

ἀλλὰ πάντων. Nihil sine Gratijs etiam in cœlo fieri docet, adeò vt omnia

etiam ibi dispensent. Iuxta Apollinem sedem habere dicuntur, quia in Delphico templo ad dextram Apollinis erant collocatæ, tanquam Deo dignissimæ. Et Apollo pictus manu dextra Gratias gestabat: sinistra arcum & sagittas: quod Macrobius interpretatur: quia Deus ad salutem est promptior, ad noxam pigrior. Cæterùm χρυσότοξος vocatur Apollo ab aureis Solis radijs: & Pythius à Pythone serpente quem occîdit.

ἀέναον. Hoc est ἀΐδιον τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐρανίου Διὸς τιμὴν δοξάζουσι. Laus Charitum à pietate. His verbis illas facit Iouis filias. ἀέναος *perennis* q. d. ἀεὶ νάων *semper fluens*, vt ἀέναον πῦρ Od. 1. Pyth. h. e. αἰώνιος, ἀΐδιος. σέβοντι Dor. pro σέβουσι. & τιμὰν Dor. pro τιμήν. Ολυμπίοιο Ion. pro Ολυμπίου. πατὴρ Ολύμπιος periphrasis Iouis.

παράφρασις.

O veneranda Aglaia, & carminis amans Euphrosyne, tu quoque studiosa cantus Thalia, filiæ Iouis Deorum potentissimi, exaudite me conuersis beneuolis oculis ad chorealem hunc hymnum, qui leuiter in sublime fertur, contextus pro victoria quam prospera fortuna Asopicho impertiuit. Nam quia Orchomenus vbi colimini, Minyorum vrbs, vestro beneficio, victoria Olympica clarescit, Asopichum victorem eius ciuem Lydia harmonia, & carmine studiosè composito celebraturus veni. Cæterùm tu Echo ito ad inferos, tenebrosũ Proserpinæ regnum, & patri Asopichi Cleodamo refer celebrem filij victoriam: & dic eum pro stadij cursu in illustri Olympia coronam oleaginam accepisse, quo inclytorum illorum certaminum præmio iuueniles comas cinxir: sibíque tanquam alas addidit, quibus in sublime attollatur, & per ora virorum volet.

τὰ ιζ´ αὐτοῦ κῶλα.

πότνι᾽ Αγλαΐα, φιλησίμολπέ
τ᾽ Ευφροσύνα, θεῶν κρατίστου παῖ-
δες,
ἐπάκοοι νῦν, Θαλία τε ἐ-
ρασίμολπε, ἰδοῖσα τόνδε
κῶμον ἐπ᾽ εὐμενεῖ τύχᾳ,
κοῦφα βιβῶντα. Λυδίῳ γὰρ
Ασώπιχον ἐν τρόπῳ,
ἐν μελέταις τε ἀείδων
μόλον, οὕνεκ᾽ Ολυμπιόνικος ἁ Μι-
νύεια
σεῦ ἕκατι. μελαντειχέα δό-
μον
Φερσεφόνας ἴθι ἀχοῖ,
πατρὶ κλυτὰν φέροισ᾽, ἀγ-
γελίαν, Κλεόδαμον ὄφρ᾽ ἰ-
δοῖσ᾽, υἱ-
ὸν εἴπῃς, ὅτι οἱ νέαν
κόλποισι παρ᾽ εὐδόξοιο Πίσας
ἐστεφάνωσε κυδίμων ἀέθλων
πτεροῖσι χαίταν.

μετάφρασις.

Veneranda Aglaia, & carminis amans Euphrosyne, filiæ eius qui potentißimus est Deorũ exauditrices nunc estote. Tu quoque Thalia cantus studiosa, conspicata chorealem hunc hymnum sorte propitia leuiter incedentem. Lydio enim Asopichum in rhythmo, & in præmeditatis carminibus decantans veni, quoniam in Olympijs victrix Minyea vrbs propter te est. Nigros muros habentem domum Persephonæ vade Echo patri nobile ferens nuntium, Cleodamum vt intuita, filium dicas, quòd sibi iuuenilem in finibus illustris Pisæ coronauit inclytorum certaminum pennis cæsariem.

πότνι᾽ Αγλαΐα. Generalis præcessit ad Musas inuocatio: nunç sequitur specialis, qua nominatim eas compellat. Aglaia vocatur πότνια. Hoc est σεβασμία, vt

πότνια Ἥρη apud Homerum. Huius Gratiæ nomen fit ab ἀγλαὸς, ἀγλαὸς ab ἀγλη. i. λαμπρότης, κάλλος. Itaque Ἀγλαΐα poteſt exponi *venuſtas* & poët. vſurpatur pro communi κόσμος *decus, ornamentum*, vt Nem. Od. 9.

φιλησίμολπε. Hoc vocabulum φιλησίμολπος eſt poët. & dicitur ὁ φιλῶν τὴν μολπὴν, *carminis amans*. Εὐφροσύνα Dor. pro Εὐφροσύνη à verbo εὐφραίνειν. Ab hoc Euphroſynes epitheto, non differt illud Thaliæ, ἐρασίμολπος, niſi compoſitione, & dicitur quaſi ἐρῶν τῆς μολπῆς *cantus amans*. & θαλεία deducitur ἀπὸ τοῦ θάλλειν.

Θεῶν κρατίστου. Periphraſis Iouis, cuius filiæ fuerunt Charites, teſte Orpheo in his

Δεῦτέ μοι ὦ Χάριτες μεγαλώνυμοι, ἀγλαότιμοι
Θυγατέρες Ζηνός τε, καὶ Εὐνομίης βαθυκόλπου.
Ἀγλαΐη τε, Θάλεια, καὶ Εὐφροσύνη πολύολβε.

Alij aliorum filias faciunt: nonnulli etiam illis alia dant nomina: vt apud Natal. Comit. videre eſt.

ἐπάκοοι. Dor. pro ἐπήκοοι. Deficit autem ἐστε vel γένεσθε. ἰδοῖσα Dor. pro ἰδοῦσα. per κῶμον intellige λόγον ἐγκωμιαστικόν. De communi poſt Θαλία τε ἐρασίμολπε repetendum eſt ἐπήκοος γενοῦ. Deinde ſententia ſic cum Triclinio declaranda. ἐπήκοος γενομένη, ἐπίσκεψαι τοῦτον τὸν σὺν ὕμνῳ χορόν.

ἐπ' εὐμενεῖ τύχᾳ. Hoc eſt ἐπὶ μοίρᾳ φερούσῃ ἀγαθὰ, μετεώρως βαδίζοντα. Commendatio hymni, quòd in ſublime incedat, ob victoriam, quam Aſopicho fortuna propitia impertiuit. τύχᾳ Dor. pro comm. τύχῃ. κοῦφα poët. pro comm. κούφως. Nomen neutrius pluralis pro aduerbio, vt & πολλά.

Λυδίῳ γάρ. Ratio propoſitionis, qua etiam Aſopichi victoriam breuiter complectitur. Λύδιος τρόπος eſt *harmonia Lydia*, quæ erat ſuauiſſima. Lydij autem cum tibijs, & cantu bellum inibant. Vide quæ de varijs harmonijs annotauimus Od. 1. Antiſtr. 1.

ἐν μελέταις. Hoc eſt ἐπῶν συνθήκαις. & μόλον. Neglecto augm. pro ἔμολον. à poëtico μολέω.

οὕνεκα. Hoc eſt διότι Ὀλυμπιόνικος ἐγένετο ἡ τῶν Μινυῶν πόλις Ὀρχομενός. Adhibetur epitheton per antonomaſiam. ἁ. Dor. pro ἡ. & σεῦ ἕκατι etiam Dor. pro comm. σοῦ ἕκητι. Quibus verbis acceptam refert Charitibus victoriam tanquam Deabus Orchomeni tutelaribus. In hoc autem σεῦ ἕκατι obſeruanda numeri enallage: ita vt in vnius perſona omnes alloquatur. Quanquam enim tres numerantur, ſic tamen vnitæ ſunt & concordes, vt meritò pro vna reputentur. Sic & poëtæ Choros qui ex pluribus conſtituuntur ſingulari numero compellare ſolent.

μελαντειχέα. Vltima pars hymni qua per idolopœiam, qualem etiam Od. 8. ſub finem fecit, nuntium ad inferos mittit. Cleodamo patri, vt intelligat ille, filium ætate adhuc iuuenili Olympia viciſſe. Quam autem illic ἀγγελίαν vocauit, hic Ἠχῶ vocat. de qua vide apud Natal. Comit. μελαντειχὴς poët. vox ὁ μέλαν τεῖχος ἔχων. Nota periphraſin τοῦ ᾅδου q. d. παρελθοῦ τῶν εἰς τὸν σκοτεινὸν τῆς Περσεφόνης οἶκον ὦ Φήμη, καὶ Ἠχοῖ.

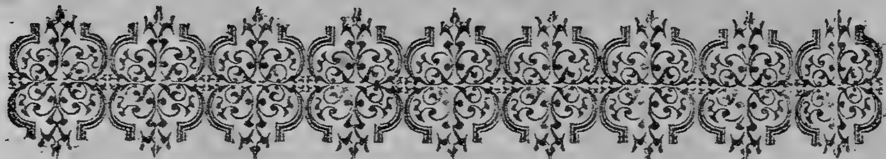
Φερσεφόνας. Dor.& Aeol. Φερσεφό.α dicitur pro Περσεφόνη. dicta παρὰ τὸ πέρθω. *perdo, euerto*, & φονὴ *cades*. Quod morti tribuendum, id fictitiæ inferorum reginæ tribuit. Ἀχοῖ vocat. Dor. pro Ἠχοῖ. Hoc est ὦ φήμη. κλυτὰν Dor. pro κλυτήν. φέροισα Dor. pro φέρουσα.

Κλεόδαμον. Sic locum construe, ὄφρα ἰδοῖσα Κλεόδαμον, εἴπῃς υἱὸν ὅτι οἱ νέαν χαίταν κόλποις παρ' εὐδόξοιο Πίσας ἐστεφάνωσε πτεροῖσι κυδίμων ἀέθλων. Sic τὸ λέγειν, & τὸ εἰπεῖν accusatiuum regit: cuius generis exempla profert Triclinius, vt εἰπέ μοι τὸν Πολύδωρον εἰ ζῇ. pro εἰπέ μοι εἰ ζῇ ὁ Πολύδωρος. Sic Aristophanes, οἱ τὸν οὐρανὸν λέγοντες ἀναπείθουσιν, ὡς ἔστι πνιγεύς. pro οἱ τοῖς λόγοις ἀναπείθουσιν ὅτι πνιγεύς ἐστιν ὁ οὐρανός. Et rursus ἀνήρετ' ἄρτι Χαιρεφῶντα Σωκράτης, ψύλλαν ὁπόσους ἅλλοιτο τοὺς αὑτῆς πόδας. pro ὁπόσους τοὺς αὑτῆς πόδας ἅλλοιτο ἡ ψύλλα. Sic hoc loco υἱὸν εἴπῃς &c. pro εἴπῃς ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ οἱ χαίταν ἐστεφάνωσε κοτίνῳ ἐν Ὀλυμπίᾳ.

οἱ pro αὐτῷ. νέαν χαίταν, à parte iuuenilem eius ætatem describit. κόλποις &c. periphrasticè pro ἐν Πίσᾳ seu Ὀλυμπίᾳ. πτεροῖσι Ion. & poët. pro πτεροῖς. πτερὰ κυδίμων ἀέθλων, intellige στέμματα, στεφάνοις ex oleastro. Coronæ nanque alarum instar victorem extollunt, & in sublime ferunt. εὐδόξοιο Ion. pro εὐδόξου. & Πίσας Dor. pro Πίσης. Cæterùm κύδιμα ἄεθλα intellige κυδίμους ἀγῶνας, vel præclara præmia quæ dantur victoribus.

Pindari Olympiorum finis.

DE PINDARI

PYTHIORVM TITVLO.

VEMADMODVM Olympia, etiam à nonnullis Olympionicæ inſcribuntur: ſic & Pythia Pythionicæ: quia hoc libro continentur encomia eorum qui in Pythijs victoriam adepti ſunt. Porrò Pythia, ſacri fuerunt ludi in honorem Apollinis inſtituti. Sic dicuntur vel à Pythone ſerpente quem Apollo interfecit, vnde Ouid.

Inſtituit ſacros celebri certamine ludos,
Pythia perdomitæ ſerpentis nomine dictos.

vel ἀπὸ τοῦ πύθεσθαι *putreſcere*, quia ibi occiſus ſerpens computruit: vel ἀπὸ τοῦ πυνθάνεσθαι *ſciſcitari*: quòd homines ſciſcitandi gratia conſulerent, adiréntque Pythium Apollinem: vel à πυθῷ quæ eſt vrbs in Delphis ad Parnaſſum montem ſita. Hæc certamina apud Græcos fuère celeberrima, multíſque annis ante Iſthmia inſtituta: & multò poſt Olympia. Non ſolùm autem apud Delphos celebrabantur: ſed ad horum imitationem etiam alijs in locis, vt apud Magnetes, Sicyonios, quorum Pindarica Scholia meminêre. Celebrari ſolebant ineunte vere, vt patet ex Dionyſij lib. de Situ orbis v. 527. idque ab omnibus Cycladum incolis,

Ῥύσια δ' Ἀπόλλωνι χορεὺς ἀνάγουσιν ἅπασιν
Ἀρχομένου γλυκεροῦ νέον εἴαρος.

Omnéſque inſulæ quæ circa Delum fuerunt ludos pro illa Serpentis victoria inſtituerunt. Horum inſtitutionem nonnulli ad Apollinem referunt, Qui, inquit Ouid.

Ne operis famam poſſet delere vetuſtas
Inſtituit ſacros &c.

Itaque occiſo ſerpente ſeptima ſtatim die ludos peregit: eíque nymphæ Parnaſſiæ ſua obtulêre munera. Cuius rei in memoriam, quòd nouem eſſent Muſæ, nono quoque anno eos ludos celebrari voluit. Verùm poſtea factum eſt vt quinquennijs ſingulis recurrerent. Nonnulli arbitrantur ab ipſo Serpente, qui cuſtos fuerit oraculi, etiam inſtitutos ludos. In his pancratio & quinquertio primùm ſeſe exercuerunt: quia fama eſt prima Pythiade in qua

certarunt Dij, viciſſe Caſtorem ſtadio, Pollucem pugilatu, curſu Calaim, armatum Zeten, diſco Peleum, lucta Telamonem, pancratio Herculem, qui pro præmio lauream coronam ab Apolline acceperunt. Deinde quadrigis exceptis, omnia quæ in Olympicis aderant athletarum ſtudia, in hæc certamina recepta ſunt: tandem etiam quadrigæ. Victoribus non ſemper eadem data præmia. Nam ante laurum æſculea frons dabatur, vt vult Ouid. 1. Metam.

Hic iuuenum quicunque manu, pedibúſ-ue rotá-ue
Vicerat, æſculeæ capiebat frondis honorem:
Nondum laurus erat.

Theſei verò temporibus hæc erat conſuetudo vt victores palma coronarentur. Eurylochus debellatis Cirrhæis conſtituit præmium pecuniarum. Græcum epigramma μῆλα præmium fuiſſe aſſerit. Hæc de Pythijs pauca præmitto. Vide de his Natalem Comitem. Quinque fuerunt partes certaminis authore Strabone. ἀνάκρουσις *præludium.* ἄμπειρα, *prima experientia.* κατακελευσμὸς ſpecies quædam cantus. ἴαμβος καὶ δάκτυλος. præterea σύριγγες quibus beſtiæ deficientis, & ad extrema ſibila moriendo ſe conuertentis, languor exprimebatur. Paulò aliter partes conſtituunt Græca ſcholia. Primam πεῖραν vocant, qua periculum certaminis cum ſerpente fiebat. 2. Iambum, propter conuicia quæ ante certamen Apollo pertulit. 3. Dactylum, propter Dionyſium qui primus oraculo præfuit. 4. κριτικὸν propter Iouem. 5. μητρῷον propter terram: huius enim fuerat oraculum. 6. σύριγμα, propter ſerpentis ſibilum.

ΠΙΝΔΑΡΟΥ

ΠΥΘΙΑ.

ΙΕΡΩΝΙ ΑΙΤΝΑΙΩ
συρακουσίῳ ἅρματι.

HIERONI AETNAEO
Syracuſano curru victoriam adepto.

ΕΙΔΟΣ. Α.

ODE. I.

ARGVMENTVM.

Hiero Syracuſanus tyrannus, in quem eſt & primum Olympiorum encomium primo hoc Pythiorum carmine commendatur à victoria, liberis, patria, vita honeſta, aliíſque virtutibus. Præter quas Hieronis laudes, citharæ Muſicéſque commendationem addit: & pro ſuo more fabulas, hiſtorias, ſententias per digreſſionem interſerit.

παράφρασις.

O eximia cithara, quam iure inuentionis Apollo, & iure communicationis Muſæ poſſident, vt ea comite & adiutrice ſuos cantus edant: cui tripudiantis chori greſſus geſtúſque obſequitur, inde lætitiæ ſuę ducens initium: cuius monitis excitati cantores

στροφὴ. κῶλ. ιβ.

Χρυσέα φόρμιγξ Ἀπόλλωνος, καὶ ἰοπλοκάμων
σύνδικον Μοισᾶν κτέανον,
τᾶς ἀκούει μὲν βάσις, ἀγλαΐας
ἀρχά.
πείθονται δ' ἀοιδοὶ σάμασιν,

μετάφρασις.

Aurea cithara Apollinis, & nigrum capillitium habentium Muſarum conſona poſſeßio, quam audit quidem rhythmus lætitiæ initium: & parent cantores ſi-

obſecundant, quum prætentatis pollice fidibus hymnorum choros ducentium proludia moliris: quæ triſulci fulminis inextinctum ignem, Iouis iram placans extinguis, & Iouis aui aquilæ oſcinum principi ſub eius ſceptro ſomnum concilias, quo fit vt remiſſis & laxatis vtrinque velocibus alis dormiat,

ἁγησιχόρων ὁπόταν προοιμίων
ἀμβολὰς τεύχῃς ἐλελιζομένα,
καὶ τὸν αἰχματὰν κεραυνὸν σβεννύεις
ἀενάου πυρός. εὕ-
δει δ' ἀνὰ σκάπτῳ Διὸς αἰετός, ὠ-
κεῖαν πτέρυγ' ἀμφοτέρωθεν χαλάξαις,

ſignis tuis quando choris praeuntium proœmiorum præludia facis, & cuſpidatum fulmen extinguis æterni ignis: dormítque ſub ſceptro Iouis aquila, velocem alam vtrinque laxans,

Ἱέρωνι Αἰτναίῳ. De Hierone Syracuſano diximus Ode prima Olympiorũ. Aetnæus hîc cognominatur: quia cùm Catanen Siciliæ vrbem inſtauraſſet, Aetnæ vicino monti cognominem fecit, ſéque Aetnæum in certaminibus proclamari voluit. Fuit Catane Naxiorum vetuſtum ædificium, quod per Hieronem veteres incolas ſuperinductis alijs amiſit. Sed Hierone mortuo Catanenſes, qui adhuc ſupererant ex Naxiorum colonia, ſedes ſuas expulſis inquilinis iterum occuparunt, ac Hieronis ſepulchrum ſolo æquarunt. Pulſi Aetnæi montana petierunt: Sinueſſam & ea loca Aetnæ montis inhabitarunt, oppido condito quod Aetnam dixère, quódque abeſt à Catana 80 ſtadijs. Poſteris verò diuulgarunt hanc Aetnam eſſe cuius author & conditor fuerat Hieron. Strabo lib. 6. Syracuſanus à patria & ſede regni vocatur. Syracuſarum autem factus eſt princeps poſt mortem fratris Gelonis 85 Olympiade, vt refert Schol. Sed reſtituendum puto 75. Nam vt initio 1. Olymp. obſeruauimus 77 Olympiade eſt mortuus.

ἅρματι. Supple νικήσαντι. Curru vicit Hieron 29. Pythiade, ait Schol. quam victoriam hîc celebrat poëta. At 26. & 27. celete. Tot annorum autem eſt Pythias, quot Olympias.

χρυσέα φόρμιγξ. Exordium à citharæ laudibus conſultò ſumit, aureámque appellat: vel vt Hieroni citharam illam auream quam promiſerat ipſi, in memoriam reuocet: vel vt citharę præſtantiam denotet: nam aureus τίμιον ſignificat, vt ſuperiori libro ſat oſtendimus.

Ἀπόλλωνος. Non ſine hiſtoriæ, vel fabulæ commemoratione, citharam Apollinis poſſeſſionem appellat. Nam à Mercurio pro boum furto illam accepit. Imò illius inuentor fuiſſe creditur Apollo, vt Mercurius lyrę. Qua de re Ἠλιακ. 1. Pauſan. μετὰ δὲ τοῦτον, Ἀπόλλωνος καὶ Ἑρμοῦ βωμός ἐστιν ἐν κοινῷ, διότι Ἑρμῆν λύρας, Ἀπόλλωνα δὲ κιθάρας εὑρετὴν εἶναι Ἑλλήνων ἐστὶν ἐς αὐτοὺς λόγος. Hanc inueniſſe putatur Apollo, quum Admeti boues otij pertæſus cuſtodiret.

καὶ ἰοπλοκάμων. Hoc eſt μελανοπλοκάμων ſeu ἠϋκόμων κτῆμα σύνῳδον μουσῶν. Occurrit ἰοπλόκαμος antiſtr. 2 Od. 6. Olymp. vide locum.

σύνδικον. Scholiaſtes exponit σύνῳδον. hoc eſt, *ſimul canentem.* Nam pulſata cithara cantum edit ſeu ſonum, cum quo vocis ſuæ modulationem coniungentes

res Musæ & Apollo, σύνδικον κτῆμα faciunt citharam. Exponit etiam σύντροπον. quia δίκη etiam vsurpatur pro τρόπος, *mos, consuetudo*, vt apud Homerum Αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν. q. d. *vnà consuetam possessionem.* Etenim præeunte Apolline & citharam pulsante, Musæ canentes sequuntur. Putat autem Aemilius Portus σύνδικον metaphoricè vsurpari. Nam σύνδικοι propriè dicuntur plures patroni qui simul vnam eandémque causam in iudicio defendunt. Vnde per translationem σύνδικος dicatur *comes* & *adiutor.* Citharam autem comitem & Musarum adiutricem vocari censet, quia Lyricorum carmina à Musis dictata canebantur, ita vt cithara Musas, & poëtas, & cantores quodammodo comitaretur, & in sonis cantibúsque edendis adiuuaret. Κτέανον iam occurrit Olymp. 7.

τᾶς. Dor. pro τῆς. & artic. præposit. pro subiunct. ἧς, hoc est ἧς ἀκούει ὁ ῥυθμός. Itaque βάσις hoc loco pro ῥυθμὸς sumitur: vel quia modulorum concentus ad rythmum fingitur: vel παρὰ τὸ βαίνειν εἰς τὸν ῥυθμὸν τοῖς κρούσει τὴν γῆν τοῖς ποσί. Nonnulli τὴν τῶν χορδῶν κροῦσιν exponunt τὴν βάσιν; quia à cithara auspicantur Odæ: deinde saltatorum ita sequitur rythmus. βάσις exponitur *pes* χορευτῶν ab Aretio q. d. *tibi obsequitur, tuum cantum sequitur saltantium greßus.* Et certè saltationem ad citharæ cantum accommodat chorus.

ἀγλαΐας ἀρχά. Hoc est εὐφροσύνης ἀρχή. *Lætitiæ initium*: nimirum βάσις: nam tum quum tripudiat chorus, hilaritatem denotat. Ambigit autem Schol. vtrum βάσις sit ἀγλαΐας ἀρχὴ: an verò κιθάρα: ex quo etiam obscurum maneat, vtrum ἀγλαΐαν hoc est ἡδονὴν illam dicat quæ est in celebritatibus, qua lætantes omnes delectamur: an verò animi laxationem & lætitiam, an verò initia cantus & præludia.

πείθονται δ'. Transit ad citharæ vsum in Musica. Parent cantores eius signis: quia qui voce canunt, præcipienti vocis modum citharæ obsecundant. σάμασιν dixit Dor. pro comm. σήμασι. & hoc pro σημείοις. Citharæ σημεῖα intellige συνθέματα seu κελεύσματα id est ipsum *melodiæ accentum*, ad cuius ἄρσιν καὶ θέσιν sese vox canentis accommodat.

ἁγησιχόρων ὁπόταν. Notat quando citharæ sese accommodent cantores, nimirum quando præludia facit choros ducentium hymnorum. Αγησίχορος Dor. pro ἡγησίχορος. hoc est τοῦ χοροῦ ἡγούμενος. Et προοιμίων hoc est τῶν ὕμνων. Nam προοίμιον vt rectè annotat Aemilius Portus Thucydidem authorem citans, hoc vocabulum præter vulgatam procemij significationem, interdum pro hymno accipitur. Verba Thucyd. hæc sunt Δηλοῖ δὲ μάλιστα Ομηρος ὅτι τοιαῦτα ἦν, ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε, ἅ ἐστιν ἐκ προοιμίου Απόλλωνος: vbi Græca Scholia ἐκ προοιμίου exponunt ἐξ ὕμνου. ὕμνους γὰρ τὰ προοίμια ἐκάλουν.

ἀμβολάς. Per syncopen pro ἀναβολάς, ab ἀναβολή. Hîc præter vulgatas significationes accipitur pro προαναφώνησις, προανάκρουσις. vnde deducta loquendi formula ἀναβολὰς τεύχειν, i. ἀναβολὰς ποιεῖσθαι. Quod vnico verbo dixit Homerus ἀναβάλλεσθαι Odyss. α.

Ητοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν.

Αναβάλλεσθαι autem dicuntur, inquit Eustath. οἱ κιθαρίζοντες, pro προανακρούεσθαι seu

προοιμιάζεσθ, Dicunt Latini poëtæ, *chordas pollice prætentare*, vt apud Ouid. Metam. l. 5.

Calliope querulas prætentat pollice chordas.

Ergo ἀναβολὴ dicetur ipsa chordarum digitis facta pretentatio, quam vulgò *preludium* & *prolusionem* appellant, & quidam *præcentionem* i. *cantus proœmium.*

ἐλελιζομένα. Dor. pro ἐλελιζομένη. hoc est διακινουμένη. Hic præter alias significationes vsurpatur ἐλελίζειν pro λείως κινεῖν, *leuiter mouere, pulsare.*

αἰχματὰν. Dicendum fuisset σβεννύης ἀέναον πῦρ αἰχμητοῦ κεραυνοῦ. Porrò Dor. & poët. est αἰχματὰς, *cuspidatus, cuspide munitus*, Epitheton fulminis quod apud poëtas *Iouis telum appellatur*, vt Ol. 10. Od. πυρπάλαμον βέλος, quem locum consule.

ἀενάου. hoc est ἀσβέστου. Nam authore Schol. propriè ἀέναος de quo vide Ol. 14. in ἀέναον τιμὰν, dicitur de aquis: nunc impropriè & καταχρηστικῶς de fulmine pro ἄσβεστος. Virgil. dicit *æternum ignem*. Ergo Musica facit vt Iupiter iracunda ponat fulmina, hoc est, numinis iram placat.

εὕδει δ'. h. e. καθεύδει ὑπὸ τῷ σκήπτρῳ. Doricum est σκᾶπτον pro σκῆπτρον. Commendat ab effectu erga bruta quæ cantus dulcedine capiuntur.

ὠκεῖαν πτέρυγ'. Elegans pathos dormituræ aquilæ, quæ alas vtrinque demitteret. χαλάξαις autem est particip. Dor. & Aeol. pro χαλάσας Aor. 1, ἐχάλασα. Dor. σ. mutatur in ξ. & Aeol. interseritur ι.

παράφρασις.

quum nubem obscuram soporis, super aduncum eius rostrum, qua suauiter clauduntur palpebræ, oculis affudisti. Tum verò illa dormiens, diffusu facile & flexibile dorsum attollit, tanquam tuæ harmoniæ iaculis superata & oppressa. Quinetiam Mars violentus, ac proinde viri fortissimi, depositis quandoque asperis acutísque armis, tui concentus voluptate animum recreant: Imò Dij ipsi boníque genij vitæ nostræ auspices & comites tuæ melodiæ dulcedine capiuntur, cuius authores sunt Latonæ filius Apollo, pulchræque Musæ canendi peritia insignes, & scientiarum profunditate admirabiles.

ἀντιστρ. κῶλ. ιβ.

ἀρχὸς οἰωνῶν. κελαινῶ-
πιν δ' ἐπί οἱ νεφέλαν
ἀγκύλῳ κρατὶ βλεφάρων
ἀδὺ κλαῖστρον κατέχευας. ὁ δὲ
κνώσσων
ὑγρὸν νῶτον αἰωρεῖ, τεαῖς
ῥιπαῖσι κατασχόμενος. καὶ γὰρ βια-
τὰς ἄρης, βαχεῖαν ἄνευθε λιπὼν
ἐγχέων ἀκμὰν, ἰαίνει καρδίαν
κώματι. κῆλα δὲ καὶ
δαιμόνων θέλγει φρένας, ἀμφί
τε Λα-
τοίδα σοφίᾳ, βαθυκόλ-
πων τε Μοισᾶν.

μετάφρασις.

dux auium: nigrámque nubem, palpebrarum suaue claustrum, super aduncum eius rostrum infundis: atque illa dormiens humidum dorsum attollit tuis missilibus delinita. Quinetiam violentus Mars asperam seorsum linquens hastarum cuspidem oblectat cor voluptate. Denique carminum illecebræ Deorum quoque demulcent mentes, cum Latoidæ sapientia, & profundos sinus habentium Musarum.

ἀρχὸς οἰωνῶν. Hoc est ὁ τῶν ὀρνέων βασιλεύς. Nam apud augures inter aues oscines & auguratrices imperium obtinet aquila: de qua vide vltima stropha 2. Od. Olymp. Porrò est in his aquilæ periphrasis, & hæc cum superioribus coherent.

κελαινῶπιν νεφέλαν. Periphrasis somni, Etenim sensus obsoporati obscura omnia reddunt corpori, vt nubes atra aëri obscuritatem interdiu inducit. Κελαινῶπις est fœmin. à mascul. κελαινώπης. Dicitur & κελαίνωψ. à κελαινὸς niger, & ὤψ. aspectus νεφέλαν Dor. pro comm. νεφέλην.

ἐπί. Construendum est cum ἀγκύλῳ κρατί. *Caput aduncum* vocat propter rostrũ. Capitis verò mentionem facit quia est principium motus & sensus qui inter dormiendum quiescunt. Synecdochen obseruat Schol. κρατὶ pro ῥινί.

βλεφάρων ἁδὺ κλαΐστρον. Altera somni periphrasis sumpta ἀπὸ τοῦ πάθους. Nam ferè omnibus dormientibus clauduntur oculi. ἁδὺ Dor. pro ἡδύ. κλαΐστρον Dor. & Aeol. pro comm. κλεῖθρον à verbo κλείω *claudo*. Latini *Claustrum à κλαΐστρον* deduxisse videntur.

ὁ δὲ κνώσσων. Hypotyposis dormientis aquilæ, quia situm habitúmque denotat. Solet autem in auibus dormientibus dorsum esse eminentius, reliquis corporis partibus contractis aut demissis. ὑγρὸν appellat dorsum, quoniam εὐδιάχυτον h.e. *diffusu facile*: siquidem dormienti attollitur, eminétque. αἰωρεῖ autem magis poëticum est, pro quo dicas oratione prosa, ἐπαίρει.

τεαῖς ῥιπαῖσι hoc est τοῖς σοῖς βέλεσι. Et hoc pro τοῖς σοῖς μέλεσι θελγόμενος. Porrò τεαῖς Dor. pro σαῖς. & ῥιπαῖσι pro ῥιπαῖς.

καὶ γὰρ βιατάς. Dor. pro βιατὴς & poët. pro βίαιος. *violentus*, qui in rebus agendis vtitur vi. Interdum in bonam partem accipitur pro *fortis, generosus*, vt Olymp. Od. 9. νόον Πατρόκλου βιατάν. Sic & Pyth. 6. Ἀντίλοχος βιατάς. Per Martem metonymicè intelligito *viros bellicosos*, qui Musicæ suauitate capiuntur, qualis Achilles Homeri, qui rapta sibi Briseide, posthabito prælio Musica se oblectat. Porrò καὶ γὰρ causale non est hoc loco, sed significat, *quinetiam*, sicuti Od. 1. Nem. ant. 3. καὶ γὰρ αὐτά.

τραχεῖαν ἐγχέων ἀκμάν. Hoc est ἀνθρώπων τραχεῖαν ἀκωκήν. Idque periphrasticè pro τὸν πόλεμον. Deinde ἰαίνει κώματι hoc est εὐφραίνει θέλγματι. vide Ol. Od. 2. antistr. similem vsum verbi ἰαίνω in ἰανθεὶς ἀοιδαῖς.

κώματι. Hoc est θέλγματι τῆς κιθάρας. Κῶμα autem propriè est *marcor*, seu *veternus*, dictum quasi κοίμημα per ectasin, & syncopen à κῶ quod significat κεῖμαι. Est κῶμα ὁ ἐκ τοῦ ὕπνου κάρος. Galenus initio comment 1. εἰς τὸ προῤῥητικόν, scripsit se in libello περὶ κώματος multis testimonijs demonstrasse Hippocratem omnem καταφορὰν appellare κῶμα. Sunt qui vocem hanc à κωμάζειν deducant: quoniam οἱ κωμάζοντες in hunc morbum facilè incidunt, ob crapulam. Metaphoricè autem sumitur pro magna voluptate, quæ sic animos demulcet, vt in profundum somnum pertrahat, vt hoc loco accipiendum κῶμα pro voluptate profundum somnum conciliante.

κῆλα. Per syncopen dictum pro κηλήματα. Deducitur κήλημα à κηλέω *demulceo*. hîc expone κῆλα cum Schol. τὰ θελκτικὰ τῆς μουσικῆς πάθη; seu τὰ ὑπὸ τῆς μουσικῆς θέλ-

γματα. Porrò Homerus κῆλα vocauit τόξινα βέλη, in his τὰ δ' ἐπῴχετο κῆλα Θεοῖο. Et Eustath. κῆλον interpretatur τὸ βέλος, & propriè τὸ ξύλον τοῦ βέλους ἄβρακτον ipsum teli lignũ à nomine κᾶλον verso α in η. Quod cùm ita sit, ζοητικῶς & ἀλληγορικῶς accipi potest pro carminibus poëtarum, quæ telorum instar hominum & Deorum mentes penetrant, adeò vt eas doment, & suauitate delinitas detineant, vt hîc accipi videtur.

δαιμόνων. Hoc est τῶν Θεῶν. Aretius autem bonos spiritus, bonos-ue genios putat hîc intelligendos: quia de malis à contrario paulò pòst loquitur, vt qui Musicã auersentur. Sed de Dijs in genere accipiendum putem. Nam vt ait Horat.

Carmine Dij superi, placantur carmine manes.

Et vt testatur Ouid. de Orpheo neruos ad verba in inferis mouente vt Eurydicen impetraret,

Nec regia coniux,
Sustinet oranti, nec qui regit ima negare:
Eurydicenq́ue vocant.

ἀμφί τε. Hoc est παρὰ τε σοφίᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος. Porrò Λατοΐδα. Dor. genit. pro Λατοΐδου. à Λατὼ quæ dicta est mater Apollinis. Μοισᾶν Dor. pro μουσῶν. Musas βαθυκόλπους meritò appellat ob scientiarum profunditatem, & multiplicem difficultatem. Sic Thetin βαθύκολπον ob maris profunditatem Theocritus vocat 17. Idyll. Vocabulum hoc propriè repræsentat mammosas illas mulieres, quę cùm vastas mammarum moles in sinu prominentes habeant, sinum profundum habent, ut alti montes profundas valles. Eustath. ait barbaras mulieres ab Homero passim tali epitheto insigniri.

παράφρασις.

Contrà verò quæcunque Iupiter in terra marique odit, ac proinde quiuis improbi, suaues Musarum cantus oderunt & auersantur, eorúmq; nulla delectatione recreantur: sed potiùs ijs turbãtur expauefacti. Qualis gigas ille cẽticeps Typhœus, Deorũ hostis, qui in horribili Tartaro prostratus iacet, quẽ olim celebre factum flagitijs ipsius Typhoneum Ciliciæ antrũ aluit: & qui nunc in Sicilia sepultus est, & in littore Siculi maris quod Cumam alluit, villosum pectus oneris mole oppressum habet, imò & sub Aetna monte altissimo, perpetuísque niuibus frigidissimo detinetur.

ἐπῳδ. κῶλ. ιε.

ὅσσα δὲ μὴ πεφίληκε
Ζεὺς, ἀτύζονται βοὰν
Πιερίδων ἀΐοντα, (κετον.
γᾶν τε, καὶ πόντον κατ' ἀμαιμά-
ὅς τ' ἐν αἰνᾷ ταρτάρῳ κεῖ-
ται Θεῶν πολέμιος,
Τυφὼς ἑκατοντακάρανος, τόν
ποτε
Κιλίκιον θρέψε πολυώ-
νυμον ἄντρον· νῦν γε μὰν
ταί θ' ὑπὲρ Κύμας ἁλιερκέες ὄ-
χθαι,
Σικελία τ' αὐτοῦ πιέζει
στέρνα λαχνάεντα· κίων
δ' οὐρανία συνέχει,
νιφόεσσ' Αἴτνα πανέτες
χιόνος ὀξείας τιθήνα.

μετάφρασις.

At quæ non amat Iupiter, turbantur quũ vocem Pieridum audiunt, per terram atq; per mare vastũ. Quiq; in horrẽda Tartaro iacet Deorũ hostis Typhœus centiceps, quem olim Ciliciũ educauit multi nominis antrũ. At nunc & littora quæ sunt super Cumas mare coërcentia, Siciliáque eius premit pectora hispida, columnaq; cœlestis cohibet niuosa Aetna per totum annum niuis acutæ nutrix.

ὅσσα δὲ μή. Commendationes ſuperiores Muſicę, ab eius natura fuerunt petitæ. Nunc aliam à contrario petitam proponit. Nimirum quòd ij qui Deo ſunt inuiſi ipſam auerſentur. Improbi autem illi ſunt quos Deus odit. Proinde improbi Muſicā auerſantur. Hæc ait vt ad audiendum parati ſint auditores q. d. ὅσα δὲ μήτε κατὰ γῆν, μήτε κατὰ θάλασσαν ἄπειρον φιλεῖ ὁ Ζεὺς, ἀποστρέφονται καὶ ταράττονται ὅταν ἀκούωσι τὴν ᾠδὴν τῶν μουσῶν. Porrò ὅσσα geminato σ: pro ὅσα. Enallage temporis notanda in πεφίληκε, quod eſt præteritum pro præſenti φιλεῖ.

ἀτύζονται. Poëticè pro ἀποστρέφονται. γᾶν. Dor. pro γῆν. De voce ἀμαιμάκετος vide Lexica. Interpretari poſſis hîc ἀτύζεσθαι, ταράττεσθαι, θορυβεῖσθαι & ſimilia.

ὅς τ'. Exemplo Typhœi argumentum illud à contrario ſumptum confirmat. αὐτᾷ. Dor. pro αὐτῇ. Hic Schol. mutationem generis maſculini in fœmininum annotat. In plurali τὰ τάρταρα. in ſingulari ὁ τάρταρος dici ſolet. Qui Τυφὼς à Pindaro, Τυφωεὺς ab Homero vocatur. Additur epitheton ἑκατοντακάρανος pro ἑκατοντακάρηνος ex ἑκατὸν *centum*, & κάρα ſeu κάρηνον *caput*. Od. 4. Ol. dicitur ἑκατογκεφάλας: quem locum cum hoc confer. Capitum certus numerus Typhoni tribuitur pro incerto, πολυκέφαλος ergo ſonat illud epitheton. θεῶν πολέμιος, quia γιγαντομαχίας fuit particeps, vide Horat. l. 3. Carm. Od. 4. Ouid. 5. Metam. τό Articulus præpoſit. pro ſubiunct. A patria Gigantem deſcribit, innuítque illum eſſe ex Cilicia oriundum. Antri antem Cilicij mentionem facit Mela l. 3. *Tertius, inquit, ſpecus eſt, quem Typhoneum vocant, ore anguſto, & multum (vt experti tradidere) preſſus, & ob id aſsidua nocte ſuffuſus, neque vnquam perſpici facilis. Sed quia nunc demiſſa in ſe confeſtim exanimat, natura fabuláque memorandus.* Pindarus antrum hoc πολυώνυμον. i. πολυθρύλλητον dicit propter Typhonem à quo propter inſignia eius facinora celebre redditum eſt.

νῦν γε μάν. A ſepultura Typhœum deſcribit. Sepultus eſt in Sicilia ſupra Cumam. Scribit autem Strabo vniuerſum tractum à Cumis in Siciliam vſque, Aetnámque & Liparenſes Inſulas, Puteolanum, Neapolitanum, & Baianum agrum, Pithecuſáſque inſulas, quaſdam profundas, & in vnum coëuntes ſub ſe ſolitas habere cauernas, quæ in Græciam quoque porrigerētur, in quibus multa vis ineſſet ſulphuris. Idcirco quibuſdam temporibus cùm ſubterraneis ventis ſpirantibus, terræ motus in ijs locis frequentes fierent, & flammarum ferventiúmque aquarum profluuia, igníſque exhalationes, & cineres cum fauillis longiùs emitterentur, fabulati ſunt veteres Typhonem illum Aegypti tyrannum, perpetuo ſupplicio damnatum ſub ijs locis iacêre: qui quoties moueretur, ignes & cineres eructaret, terráſque concuteret. Hæc autem non ſolùm de ſepulchro illius Gigantis dicuntur: ſed loci illius naturam denotant. De qua in ſequenti ſtropha.

ταί θ' ὄχθαι. *Littora* propriè interpretamur: quia maris Siculi Cumam alluentis habenda eſt ratio. Impropriè autem poëta mari ὄχθην tribuit: nam dicitur propriè de fluuio. αἰγιαλὸς verò de mari. Quanquam aliquando non tam ſtrictè iſtud obſeruatur. ἁλιερκέες ὄχθαι dicuntur quaſi τὸ ἁλὸς ἕρκος οὖσαι. καὶ τὴν ἅλα ὡς ἕρκει τινὶ κωλύουσι καὶ συνέχουσι. Etenim littora ſunt inſtar ſepti cuiuſdam à quo

mare, ne exundet, intra ſuum alueum continetur. Vide τάνδ᾽ ἁλιερκέα Od. 8. Ol. ſtropha. 2.

Κύμας. Dor. pro Κύμης. Intellige Cumam illam quæ eſt Inſula Siciliæ oppoſita. Sex autem Cumæ numerantur apud authores, teſte Stephano. Prima Aeolis Heſiodi patria. Secunda quæ Phryconitis & Lesbos appellatur: tertia Italiæ: quarta Elidis: quinta Eubœæ: ſexta quæ Siciliæ adiacet: de qua hîc ſermo. Cæterùm alij non in Sicilia ſepultum Typhonẽ aiunt: ſed ſub Bœotiæ mõte iacêre dixerunt: alij in Phrygia: alij in Lydia. Omnium optimè ſentit Artemon hiſtoricus, quando montem omnem qui flammas exhalat, à Typhone incenſum dici putat: nam τύφειν eſt καίειν.

κίων δ᾽ οὐρανία. Periphraſis Aetnæ, quæ columna cœleſtis vocatur, quòd ſit mons οὐρανομήκης. Deſcribitur ab altitudine, & niuium rigore. νιφόεσσα πάνετες. Hoc eſt κατὰ πᾶσαν τοῦ ἔτους ὥραν χιονιζομένη: quales multi montes, qui media etiam æſtate, & ſub feruentiſſimo ſole niuibus obruti manent. πάνετες aduerbium poëticum ſonans κατὰ πᾶν ἔτος. Ambiguum putat vtrum ad niuem hoc referri debeat Schol. an verò ad Typhonem, qui in æternum ibi detinendus fingitur. De niue intelligendum arguit verborum ſeries.

Αἴτνα. Dor. pro Αἴτνη. & τιθήνα. Dor. pro τιθήνη, hoc eſt τροφὸς, *altrix*. & ὀξεῖα χιὼν nuncupatur ob acre ipſius frigus: & quia qui niuem contrectant, quiddam ijs qui punguntur, ſimile ſentiunt.

παράφρασις.

Cuius ex penetralibus, imíſq; receſſibus, ignis inacceſſi & copioſi fontes puriſſimi ſcaturiunt, & eiectãtur. Hinc eiuſdem ignis fluuij perennes interdiu quidem ardentis fumi vortices agglomerant: noctu verò rutila flamma liquefactorum ſaxorum fragmenta vehementi cum ſtrepitu in mare profundum deuoluit. Tum etiam ſerpens ille Typhon maximè horrendos eiectat ignis gurgites. Quare res eſt viſu portentoſa, & ex illis qui illac tranſeundo viderunt, auditu miranda,

στροφὴ β. κῶλ. ιβ.

τᾶς ἐρεύγονται μὲν ἀπλά-
του πυρὸς ἁγνόταται
ἐκ μυχῶν παγαί. ποταμοὶ
δ᾽ ἁμέραισιν μὲν προχέοντι ῥόον κα-
πνοῦ
αἴθων᾽· ἀλλ᾽ ἐν ὄρφναισι πέ-
τρας
φοίνισσα κυλινδομένα φλὸξ ἐς βα-
θεῖ-
αν φέρει πόντου πλάκα σὺν πα-
τάγῳ.
κεῖνο δ᾽ Ἁφαίστοιο κρουνοὺς ἑρ-
πετὸν
δεινοτάτους ἀναπέμ-
πει. τέρας μὲν θαυμάσιον προσ-
ιδέ-
σθαι, θαῦμα δὲ καὶ παριόν-
των ἀκοῦσαι,

μετάφρασις.

cuius ex penetralibus eructantur inacceßi ignis purißimi fontes. Fluuij autem ignis interdiu quidem effundunt vorticem fumi ardentem: ſed noctu rutila flamma volutata ſaxa in profundam maris planitiem defert cum vehementi ſtrepitu. Illud autem Vulcani reptile gurgites valdè horrendos eiectat. Prodigium quidem admirabile viſu, miranda verò res & ijs qui audiunt ab illis qui tranſierunt,

τᾶς ἐρεύγονται. Digressio ad miracula montis Aetnæ. Primum quòd inde fontes ignis scaturiant copiosè. τᾶς Dor. pro τῆς pro subiunct. ἧς quod est iungendum cum ἐκ μυχῶν. In ἐρεύγονται notanda metaphora sumpta à ventriculi subuersione: quare dicitur pro ἀναδίδονται, ἀναφυσῶνται. vnde 5. *Metam. flammamq́ fero vomit ore Typhæus.*

ἀπλάτου. Hoc est vel πολλοῦ, ἀπείρου. vel ἀπροσίτου seu ἀπροσπελάστου, vel pro vtroque sumitur. Nam inaccessus est ignis, multúsque eo ex monte eructatur. De voce hac ἄπλατος & ἄπλητος vide Lexica.

ἁγνόταται παγαί. Fontes sic appellantur ab effectu ignis qui est ἁγνιστικός: vel propter vim sulphuris quæ ibi est. Nam sulphure fiebant purgationes, vnde Homerus ὄφρα θεειώσω μέγαρον. *vt repurgem domum.* Porrò παγαὶ Dor. pro πηγαί. Fontes dicuntur propter ἀνάδοσιν τοῦ πυρός. Quia ignis Aetnæi eruptio fit sursum versus: sicuti accidit in fontibus.

ποταμοὶ δέ. Obserua hic αὔξησιν: ex illis fontibus, fiunt ignis fluuij: vnde interdiu fumus tantùm, noctu splendens ignis cernitur. Nam maior lux diei minorem ignis obscurat. Dicit autem Hermogenes de Aetna ὅτι πυρὸς ῥύακας ἔχει. *profluuia ignis habere.* Fortè autem καπνὸν pro igne sumit Pindarus vt 1. Nem. ὕδωρ καπνῷ φέρειν ἀντίον.

ἀμέραισι Dor. & poët. pro ἡμέραις, & hoc pro καθ' ἡμέρας: προχέοντι Dor. pro comm. προχέουσι. ῥόον, hoc est δίνησιν καπνοῦ. Seruius in 1. Georg. Virg. *Aetna mons Siciliæ,* inquit, *non fumum, sed flammarum egerit globos.*

ἐν ὄρφναισι Dat. poët. pro ὄρφναις Hoc est κατὰ νύκτας. Primo autem Geor. Virgil. saxa volui ab hoc monte asserit, & flammas egeri quum canit hunc in modum,

> *Vidimus vndantem ruptis fornacibus Aetnam*
> *Flammarumq́ globos, liquefactaq́ voluere saxa.*

Hac de re videte versus qui extant Gellij lib. 17. c. 10.

φοίνισσα φλόξ. Hoc est ἐρυθρά. Fœmininum hoc fit vel à mascul. φοίνιξ hoc est φοινίκεος: vt ab ἄναξ, ἄνασσα, vel à φοινίσσω *rubefacio*, vt ἄνασσα ab ἀνάσσω.

ἐς βαθεῖαν. Hoc est εἰσκυλίει τῇ παρακειμένῃ θαλάσσῃ. Metaphoricè πλάκα πόντου *maris æquor*, seu *planitiem*, appellat. Est πλάξ *tabula* vel lapidea, vel ex alio metallo conflata.

κεῖνο. Pro ἐκεῖνο. Ἀφαίστοιο. Dor. & Ion. pro Ἡφαίστου hoc est πυρός: per ἑρπετὸν intellige τὸν Τυφῶνα. & κρουνοὺς à fluuijs translatè dici puta: vt sit hic sensus, ὁ δὲ Τυφὼν ἑρπετὸν ἀναδίδωσι κρουνοὺς πυρὸς δεινοτάτους: vnde, vt iam antè ex Ouidio dictum, *Flammam fero vomit ore Typhæus.* ἑρπετὸν dicitur fortè quia, vt scribit Strabo l. 16. quidam putarunt Typhonem non hominem fuisse, sed serpentem. Cur autem serpentem esse existimarint vide in Mythologia Natalis Comitis, vbi & plura de hac fabula collecta extant.

τέρας μὲν θαυμάσιον. Exclamatio in rem portentosam oratione prosa dicas, θαυμαστὸν ἰδεῖν, καὶ ἀκοῦσαι τῶν παρόντων ἑωρακότων.

παράφρασις.

quo pacto monstrum illud est illigatum imis radicibus, summísque montis Aetnæ cacuminibus, quæ obscura sunt arborum densitate: quóque pacto stratus lectus totum dorsum inclinatum lancinat & pungit. Vtinam tibi placeamus, tuáque beneuolentia fruamur Iupiter qui in hoc mõte coleris, Siculæ regionis fœcundæ parte frontis instar conspicua. Cui quidem cognominem fecit vrbem vicinam Hiero, quum Catanẽ amplificatam, multísque ædificijs recens decoratã nouo nomine Aetnam appellauit. Vnde præco, denuntians egregiam illius victoriam, quam curruli certamine in Pythijs est adeptus, eius mentionem fecit, & victorem ab ea Aetnæum cognomento pronunciauit.

ἀντιστρ. κῶλ. ιβ.

οἷον Αἴτνας ἐν μελαμφύλ-
λοις δέδεται κορυφαῖς,
καὶ πέδῳ. στρωμνὰ δὲ χαράσ-
σοισ' ἅπαν νῶτον ποτικεκλιμένον
κεντεῖ.
εἴη Ζεῦ, τὶν εἴη ἁνδάνειν,
ὃς τοῦτ' ἐφέπεις ὄρος, εὐκάρποιο
γαί-
ας μέτωπον. τοῦ μὲν ἐπωνυ-
μίαν
κλεινὸς οἰκιστὴρ ἐκύδανε πό-
λιν
γείτονα. Πυθιάδες
δ' ἐν δρόμῳ κάρυξ ἀνέειπέ νιν
ἀγ-
γέλλων Ἱέρωνος ὑπὲρ
καλλινίκου

μετάφρασις.

qualiter Aetnæ in nigrifrondibus ligatus est cacuminibus & solo, cubiléque vellicãs totum dorsum inclinatum pungit. Contingat Iupiter, contingat tibi placere, qui hunc regis montem, fertilis terræ frontem, cui cognominem inclytus conditor decorauit vrbem vicinam: Pythiadísque in curriculo præco proclamauit ipsam, nuntium afferẽs super egregij victoris

οἷον. Cohæret cum superioribus, nec opus est vt οἷον istud pro τοῖον sumatur, quod satis indicat series textus, quãquam ita sentit Aretius, & dicit οἷον esse pro τοῖον *tale*, vel *sic* οὕτως. Ego potiùs pro ὅπως sumo.

μελαμφύλλοις. Hoc est πολυδένδρεσι. Densitas autem & multitudo arborum obscuram reddit syluam. μελάμφυλλος, ὁ μέλανα φύλλα ἔχων, ab effectu dicitur hoc loco: nam virides sunt frondes: sed propter densitatem nigrum reddunt, *hoc est*, obscurum locum. Quidam putant cacumen Aetnæ montis nigrum appellari, ob fumum qui ex sulphureis cauernis in summum verticem ascendit. At prior sententia est probabilior.

δέδεται κορυφαῖς. Quæritur quomodo dicat poëta eundem Typhonem vertici Aetnæ alligari simul, & sub ea iacêre. Respondetur quia ab eius quidem dorso Aetnæ solum tangitur, Aetna verò pectori eius imposita est, quæ vinculi & funis instar medium ipsum coërcet.

στρωμνά. Dor. pro στρωμνή. Item χαράσσοισα pro χαράσσουσα hoc est ἐπιξύουσα, ἐπινύσσουσα. Item ποτικεκλιμένον habet Dor. ποτὶ pro πρὸς. Sensus autem hic est, τὸ δ' ὑποεστρωμένον ἔδαφος κεντρῶδες νύσσει τὸ τοῦ Τυφῶνος νῶτον. Punctionis huius causa est impositum onus à quo premitur & grauatur.

εἴη Ζεῦ. Hactenus laudes citharæ, & digressionem ad Typhœi fabulam absoluit. Iam verò ad Hieronis laudes transiturus, idonea inuocatione viam sibi patefacit,

tefacit, qua sensim à prima parte de citharæ laudibus, ad secundam de Hieronis encomio se confert. Cæterùm poëta narratis Typhœi pœnis, quasi metu perculsus à Ioue petit facultatem ipsi placendi, vtque beneuolentiam impertiat. τὶν ἁνδάνειν hoc est σοὶ ἀρέσκειν.

ὄρος. Intelligit τὴν Αἴτνην. εὐκάρποιο Ion. pro εὐκάρπου. & μέτωπον hoc est πρόσωπον. Duo hic declarantur, Iouem in Aetna fuisse cultum, & fertilem fuisse Siciliam. Metaphoricè verò sumpta translatione ab animantibus, montem illum, terræ frontem appellat: siue διὰ τὸ ἐπιφανὲς, siue διὰ τὸ ὕψος.

τοῦ μὲν. Hoc est οὗ μὲν ὄρεος τὴν ὁμώνυμον πόλιν Αἴτνην ὁ ἔνδοξος οἰκιστὴς Ἱέρων ἐδόξασεν. Vrbem Catanen amplificauit Hieron, & à vicino monte Aetnam cognominauit. Vide quæ in titulum Odæ diximus.

ἐπωνυμίαν. Hanc vocem explicatam habes Epod. 4. Od. 10. Olymp. in ἐπωνυμίαν χάριν.

Πυθιάδος δ᾽. Laus Hieronis à Pythica victoria, in qua primum Aetnæus est à præcone proclamatus Hiero. q. d. κατὰ δὲ τὰ Πύθια ὁ κῆρυξ τὴν αὐτοῦ δι᾽ ἅρματος νίκην ἀγγέλλων, αὐτὴν ὡς Ἱέρωνος οὖσαν ἀνεκήρυξε.

καλλινίκου. Construendum cum præcedenti Ἱέρωνος. Hiero autem καλλίνικος appellatur, ὁ καλῆς νίκης τυχών. Sic & Od. Pyth. vndecima vsurpatur, τὰ μὲν ἅρμασι καλλίνικοι πάλαι. vide initio Od. 9. Olymp. alium huius vocis vsum.

παράφρασις.

Quemadmodum autem nauigantibus gratissimum est, quum primum mari sese committunt, ventis frui secundis, vt citò tutóque ad optatam sedem & stationem deferantur. Et ex læto susceptæ nauigationis principio, spem fausti reditus concipiunt. Sic etiam ego primum hunc Aetnæ nouæ vrbis successum celebrans, quum eius conditor Pythicam victoriam reportauit, ex hoc fœlici principio spem fœlicis progressus concipiens, dico ipsam in posterum etiam victorijs & coronis illustrem fore, & sacris conuiuijs, vbi Musicę melos vsurpatur, celebrem. Quod vt consequi possit, ô Lycie, ô Deli rex, & qui Parnassi fontem Castaliũ amas Apollo, regionem hanc viris fortibus, huius meæ precationis memor, instruere velis.

ἐπῳδ. κῶλ. ιε.

ἅρμασι. ναυσιφορήτοις
δ᾽ ἀνδράσι πρώτα χάρις
ἐς πλόον ἐρχομένοις, πομ-
παῖον ἐλθεῖν οὖρον. ἐοικότα
γὰρ
κἀν τελευτᾷ φερτέρου νόστου
τυχεῖν. ὁ δὲ λόγος
ταύταις ἐπὶ συντυχίαις δόξαν
φέρει,
λοιπὸν ἔσσεσθαι στεφάνοι-
σιν, ἵπποισί τε κλυτὰν,
καὶ σὺν εὐφώνοις θαλίαις ὀνομα-
στάν.
Λύκιε, καὶ Δάλοιο ἀνάσσων
Φοῖβε, Παρνασσοῦ τε κράναν
Κασταλίαν φιλέων,
ἐθελήσαις ταῦτα νόῳ
τιθέμεν, εὔανδρόν τε χώραν.

μετάφρασις.

curribus. Viris autem qui manibus vehuntur, præcipuum gaudium nauigationum auspicantibus deductorium venire ventum. Verisimile enim est, & in fine meliorem reditum consequuturos. Mea autem oratio his successibus gloriam affert, dicens *in posterum futurem esse coronis, & equis inclytam, & inter dulcisona conuiuia celebrẽ. Lyciè, Delíque imperiũ obtinens Phœbe, Parnaßiq;e fontem Castalium amans, velis hæc animo mãdare, & bene instructam viris regionem.*

ναυσιφορήτοις. Hoc est ὡς τοῖς διὰ νηὸς φερομένοις, καὶ πλεῖν ἀρχομένοις ἡδονὴ πρώτη οὔριον ἄνεμον ἐπιπνεῦσαι· ἐπειδὰν εἰκὸς τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀγαθῆς ἀρξάμενον, τοῦτον καὶ τέλους ἀγαθοῦ τεύξεσθαι. οὕτως ἐγὼ τὴν Αἴτνην ἐπὶ ταύτῃ πρώτῃ συντυχίᾳ ἐγκωμιάζων, λέγω ὅτι καὶ μετέπειτα γενήσεται νίκαις καὶ θαλίαις ἔνδοξος. Elegans est hæc comparatio à nautis petita. Qua significare vult poëta negocij præclarè inchoati præclarum esse finem: ita vt spem concipiat fore vt noua vrbs Aetna, cùm tam citò ex quo fuit condita, gloriam sit adepta propter insignem sui conditoris victoriam, in posterum etiam celebris reddi pergat, & fortuna prospera vtatur. Huic sententiæ respondet illa Sophoclis manifestior.

> Ἔργου δὲ παντὸς ἤν τις ἄρχηται καλῶς,
> Καὶ τὰς τελευτὰς εἰκός ἐσθ' οὕτως ἔχειν.

& hæc Plauti,

> *Atque adepol ferme vt quisque rem accurat suam*
> *Sic ei procedit post principia.*

Attamen non ita semper accidit, vt experientia quisque videt comprobatum. Nam læti initij tristis finis, tristis initij contra lætus finis obseruatur quandoque. ναυσιφόρητος, dicitur poët. pro ναυσὶ φορούμενος.

πομπαῖον οὖρον. Ventus secundus πομπαῖος appellatur ἀπὸ τοῦ πέμπειν, quia nauigantes deducit quò volunt peruenire. Aliàs πομπαῖος est Mercurij cognomen, quòd animas deducat ad inferos.

ἐοικότα. Enallage numeri pro ἐοικὸς. & κἀν. pro καὶ ἐν. τελευτᾷ Dor. pro τελευτῇ.

ὁ δὲ λόγος. Applicatio similitudinis, vt antè in Greca prosa explicauimus, itẽ in paraphrasi. Porrò συντυχία hoc loco pro εὐτυχία. Aliàs est μέσον vocabulum, & casum quemlibet significat, tam bonum quàm malum, ἔσσεσθαι geminato σ. metri causa. στεφάνοισιν, & ἵπποισιν, addito in fine ιν. dat. plur. κλυτὰν Dor. pro comm. κλυτὴν & ὀνομαστὰν pro ὀνομαστὴν. Appellat autem θαλίας εὐφώνους propter Musicam in conuiuijs vsurpari delectationis causa solitam.

Λύκιε καὶ. Apostrophe ad Apollinem κατ' εὐχὴν, in qua epithetorum congeries: Lycius, à Lyciæ regione: Deli rex, vnde Delius, quia ibi in lucem editus: Castalij fontis amans, quia sacer illi Musísque iste fons. Δάλοιο Ion. & Dor. pro Δήλου, & Παρνασσοῦ Dor. pro Παρνασσοῦ. κράναν Dor. pro κρήνην.

ἐθελήσαις. Hoc est ἐθελήσαις ταῦτα ἃ εὔχομαι τῷ σῷ νόῳ περιέπειν, καὶ τὴν χώραν εὔανδρον ἀποτελεῖν. Ergo quoniam hanc spem futuræ fœlicitatis concepit, neque spei cõpos sine numinis ope fieri potest, Apollinem inuocat, & rogat vt eius vrbis quam condidit Hiero sit memor: fortésque regionis reddat incolas, cùm sine ea virtute speratam à poëta gloriam consequi nullo pacto queant. τιθέμεν Ion. & Dor. pro τιθέναι quod cum νόῳ est iungendum: & ἀπὸ κοινοῦ cum εὔανδρον τὰν χώραν, repetendum.

παράφρασις.	στροφὴ γ. κῶλ. ιβ.	μετάφρασις.
Nam quicquid cũ animi	ἐκ θεῶν γὰρ μαχαναὶ πᾶ-	A Dijs enim moli-

tam corporis bonorum nobis inest, siue simus prudentes, siue robusti, siue eloquentes, id nos mortales non à nobis habemus, sed à Dijs immortalibus mero dono accipimus. Cæterùm cùm mediter Hieronis laudes, spero me hoc encomio nihil extra rē, nihil præter meritum eius dicturum: imò etiā quosuis in eo prædicando æmulos carminis excellentia longè superaturum. Atque vtinam vir ille perennem fœlicitatem, & perpetuam bonorum possessionem cōsequi, quinetiam temporis longinquitate grauissimum morbum obliuioni tradere possit.

σαι βροτέαις ἀρεταῖς,
καὶ σοφοὶ, καὶ χερσὶ βια-
ταὶ, περίγλωσσοί τ' ἔφυν. ἄνδρα δ'
ἐγὼ κεῖνον
αἰνῆσαι μενοινῶν, ἔλπομαι
μὴ χαλκοπάραον ἄκονθ' ὡσεί τ' ἀγῶ-
νος βαλεῖν ἔξω παλάμᾳ δονέων,
μακρὰ δὲ ῥίψαις ἀμεύσασθ' ἀν-
τίους.
εἰ γὰρ ὁ πᾶς χρόνος ὄλ-
βον μὲν οὕτω καὶ κτεάνων δόσιν
εὐ-
θύνοι, καμάτων δ' ἐπίλα-
σιν παράσχοι.

mina omnia mortalibus virtutibus, & prudentes, & manibus fortes, & linguis eximij nascuntur. Virum autem ego illum laudare cogitans, spero me ærea cuspide iaculum non tanquam extra certamen iacturum manu vibrantem: sed vbi procul eiaculatus fuero, superaturum aduersarios. Vtinam enim vniuersum tēpus fœlicitatem quidem, ita & diuitiarum donationem dirigat, laborum verò obliuionem præbeat.

ἐκ θεῶν γάρ. Rationem reddit cur ab Apolline petat, vt regionem illam viris fortibus muniat. Quia nimirū diuino munere virtutum omne genus accipiunt mortales. Aurea sententia, quæ illi Homericæ respondet.

Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα.
Ἄλλῳ δ' ὀρχηστὺν, ἑτέρῳ κίθαριν καὶ ἀοιδήν.
Ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι τιθεῖ νόον εὐρύοπα Ζεὺς
Ἐσθλόν.

vnde apud eundem numini acceptam fert fortitudinem Vlysses:

Ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη,
Καὶ ῥηξηνορίην.

Et Callimach⁹ hymno in Ioue cū poëta nostro cōsentire videtur, quū ita canit.

Αὐτίκα χαλκῆας μὲν ὑδείομεν Ἡφαίστοιο,
Τευχηστὰς δ' Ἄρηος, ἐπακτῆρας δὲ χιτώνης
Ἀρτέμιδος, Φοίβου δὲ λύρης εὖ εἰδότας οἴμους,
Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες.

Pindarus autem præcipuas enumerat virtutes, Sapientiam, Fortitudinem, Eloquentiam. q.d. ἐκ θεῶν γὰρ ταῖς ἀνθρωπίναις ἀρεταῖς πᾶσαι μηχαναὶ δωροῦνται, εἴτε σοφοί εἰσιν, εἴτε ἀνδρεῖοι, εἴτε λόγιοι.

ἄνδρα δ' ἐγώ. Sic declaranda hæc. ἐγὼ δὲ τὸν Ἱέρωνα προθυμούμενος ἐγκωμιάσαι, ἐκεῖνον κατ' ἀξίαν αἰνέσειν ἐλπίζω. Quibus verbis huic encomio fidem facit, dum nihil præter Hieronis meritum à se dictum iri pollicetur. Suo autem more ἀλληγορικῶς loquitur de suis carminibus, vt iam antè occurrit.

μὴ χαλκοπάραον. Hyperbaton obscuram reddit sententiam, quam sic perspicuè construes. μὴ ὡσεί τε χαλκοπάραον, &c. Vox χαλκοπάραος est poët. Dor. & Aeol. pro comm. poët. χαλκοπάρῃος. Hæc verò Atticè facta à comm. χαλκοπάρειος mu-

tato ε in η. vt in βασιλεῦς, ῆς. aliáque id genus. Et hinc mutato η in α fine ι subſcripto Dor. & Aeol. dicitur χαλκοπάραος q.d. χαλκᾶς παρειὰς ἔχων. Epitheton teli, nihil aliud ſignificans, quàm ære vtrinque munitum. Cuſpis autem ærea vel ferrea, geminas acies hinc inde genarum inſtar plerumque habet.

ἔξω ἀγῶνος. Hoc eſt *extra rem*. παλάμᾳ Dor. pro παλάμῃ. ῥίψαις partic. Aor. 1. Aeol. pro ῥίψας.

ἀμεύσασθ' ἀντίους. Hoc eſt παρελθεῖν τοὺς ἐναντίους ac proinde νικῆσαι. Cùm autem aduerſarium habuerit Bacchylidem in primis, ad hunc reſpicere videtur. Porrò ἀμεύομαι verbum eſt poët. quod ſignificat παρέρχομαι, νικῶ. Et me iudice deducitur ab ἀμείβομαι, quod aliquando ſignificat *tranſeo*, vt in hac Homerica phraſi, ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων. Cæteras etymologias, vt pote futiles omitto.

εἰ γὰρ. Hoc eſt εἴθε ὁ πᾶς χρόνος τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὸν πλοῦτον εἰς εὐθεῖαν ἄγοι. Repetita precãtio qua bonorum durationem, & malorum obliuionem Hieroni precatur. Addit enim καμάτων ἐπίλασιν παράσχοι. Quibus videtur reſpicere ad morbum quo Hieron laborauerat. Ait enim authore Schol. alicubi Ariſtoteles in Geloorum rep. Gelonem Hieronis fratrem hydrope laboraſſe, ob eúmque è viuis exceſſiſſe: Hieronem autem in Syracuſanorum rep. dyſuria malè habuiſſe. ἐπίλασις. Dor. pro comm. ἐπίλησις h. e. λήθη, ἐπιλησμοσύνη, obliuio.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ιβ.	μετάφρασις.
Sanè in memoriam facilè reuocaret, quales pugnas quàm patienti, fortíque animo in bellis ſuſtinuerit, quando diuina ope adiutus Siculum regnum eſt adeptus, quale Græcorum nullus obtinet, quódque eius diuitias magnificentia dignitatis exornat. Tum temporis autem quum in militiam profectus eſt, ægrotabat quemadmodum Philoctetes quum ad expeditionem Troianam eſt pertractus: eíque neceſſitate adactus, tanquam amico adblanditus eſt magnus quidam vir, puta Anaxilaus qui minis eius à bello in Locros Italos parato eſt deterritus. Dicunt autem Philoctetem cùm vlcere vexaretur in Lemno, inde ad Troianum bellum adductum fuiſſe, quum quæſitum iuerunt	ἦκεν ἂν μνάσειεν οἵαις ἐν πολέμοισι μάχαις τλάμονι ψυχᾷ παρέμειν', ἀνίχ' εὑρίσκοντο θεῶν παλάμαις τιμὰν οἵαν οὔτις Ἑλλάνων δρέπει, πλούτου στεφάνωμ' ἀγέρωχον. νῦν γε μὰν τὰν Φιλοκτήταο δίκαν ἐφέ- πων ἐστρατεύθη, σὺν δ' ἀνάγκᾳ μιν φίλον καί τις ἐὼν μεγαλά- νωρ ἔσανε. φαντὶ δὲ Λαμνόθεν ἕλ- κει τειρόμενον, μεταλλάσ- σοντας ἐλθεῖν	*Certè in memoriam reuocaret, quales in bellis pugnas toleranti animo ſuſtinuerit, quãdo nacti ſunt Deorum auxiliis honorem, qualem nullus Græcorum decerpit, diuitiarum coronamentum ſuperbum. Nunc Philoctetæ morem ſequens in militiam profectus eſt: & etiam ex neceßitate tanquã amico etiam aliquis qui erat magna fortitudine præditus blanditus eſt. Aiunt autem ex Lemno cùm vlcere vexaretur inueſtigaturos veniße*

ἦκεν ἄν. A fortitudine bellica laudat Hieronẽ, qui pro Siciliæ regno obtinẽdo

fortiter se gessit. q.d. *καὶ τάχα ἄν τις εἰς ὑπόμνησιν ἀγάγοι ὁποίας ἐν τοῖς πολέμοις τῇ ἑαυτοῦ ὑπομονητικῇ ψυχῇ μάχας ὑπέμεινεν, ὁπότε τὴν Σικελικὴν τυραννίδα ἐκτήσαντο σὺν θεοῖς, ὁποίαν οὐδεὶς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων δρέπεται, τοῦ πλούτου οὖσαν στεφάνωμα τίμιον.* Putat autem Schol. rationem hic haberi dissidiorum quæ inter Gelonem & Hieronem fratres pro tyrannide intercesserunt.

μνάσειεν. Dor. pro *μνήσειεν*. Itē *τλάμονι* pro *τλήμονι*. & *ψυχᾷ* pro *ψυχῇ*. Itē *ανίκα* pro *ἡνίκα*, *τιμὰν* pro *τιμὴν*. *Ἑλλάνων*. pro *Ἑλλήνων* Porrò Schol. tradit Pindarum suo more *τιμὴν* dicere pro *βασιλείαν*. Et quum addit *οἵαν οὔτις*, Hieronis regnum Græcis alijs anteponit.

νῦν γε μάν. Laus ab exemplo. q.d. *ἐπὶ δὲ τοῦ παρόντος, Φιλοκτήτου τρόπον ἐστρατεύθη.* Hieron autem propter vrinæ difficultatem ex vehiculo dimicans, aduersarios profligauit.

σὺν δ' ἀνάγκᾳ. Hoc est *ὑπ' ἀνάγκης δέ τις ὑπερήφανος, αὐτὸν ὅπως φίλον ἐκολάκευσε.* Innuit autem teste Schol. Anaxilaum Rheginorum regem, quem Locros Italos opprimere bello parantem, minis Hieron ab hoc cœpto deterruit. Alij hoc de Therone intelligunt, qui quanuis potens esset, Hieroni tamen blandiebatur. Porrò *ἀνάγκᾳ* Dor. pro *ἀνάγκῃ*. *μεγαλάνωρ*, Dor. & poët. pro *μεγαλήνωρ*. *ἔσανεν* sumit metaphoricè à canibus seu lupis, qui territi caudam remulcent, aut adulantes, agitant.

φαντὶ δέ. Dor. pro comm. *φασί*. Digressio in Philoctetæ historiam: in qua tantùm ea attingit, quæ ad comparationem institutam faciunt. Vt enim Philoctetes vlcere malè affectus, sic Hieron dysuria, in militiam profectus est: & vt ille vicit, sic & iste. Consulendi Sophocles & Euripid. qui hanc historiam tractant fusè.

Λαμνόθεν Dor. pro *Λημνόθεν* hoc est *ἀπὸ Λήμνου*: *μεταλλάσσοντας* Germinato σ. & Dor pro *μεταλλήσοντας* hoc est *ἐπιζητήσοντας*. Metaphora sumpta ab ijs qui metalla quærunt. Post *Λαμνόθεν* supple *ἵνα αὐτὸν ἀπάξωσιν* *vt eum abducerent*. vel illud sume pro *Λημνόθι* per antiptosin, vt in nostra paraphrasi. Porrò *μεταλλάσσοντας* vitiosè legitur pro *μεταλλάσοντας* per σ. simplex.

παράφρασις. *ἐπῳδ. κῶλ. ιε.* *μετάφρασις.*

Heroës diuini illum Pœantis filium insignem sagittarium, qui Troiam, vbi erat Priami regia, subuertit, & Græcorum diuturnæ ac laboriosæ obsidioni finem imposuit. Nam etsi corpore esset inualido, erat tamen in fatis, vt non sine ipso, qui sagittas Herculis habebat, Græci Ilium caperent. Quemadmo-

ἥρωας ἀντιθέους Ποίαντος υἱὸν τοξόταν,
ὃς Πριάμοιο πόλιν πέρσεν, τελεύτασέν τε πόνους Δαναοῖς·
ἀσθενεῖ μὲν χρωτὶ βαίνων,
ἀλλὰ μοιρίδιον ἦν.
οὕτω δ' Ἱέρωνι Θεὸς ὀρθωτὴρ πέλοι

Heroas Dijs comparandos Poeantis filium sagittarium, qui Priami vrbem euertit, & finiuit labores Græcis, inualido quidem corpore incedens, sed fatale erat. Sic autem Hieroni Deus stabilitor sit sequenti

dum autem Philoctetæ Deus fuit recuperandæ sanitatis author: sic etiam velim vt diuino beneficio liberatus morbo Hieron, votorum omniũ fiat compos in posterum. Cæterùm ô musa obsequere mihi iubenti, vt apud Dinomenem decantes hoc encomium quod patri Hieroni pro curulis certaminis prẽmio côtexo. Non enim id illi molestum fore puto, quandoquidem ingenuo filio debet esse iucunda patris victoria. Postea etiam ô musa eidem Dinomeni Catanes instauratæ, Aetnæq; cognominatæ regi gratũ hymnum excogitemus:

τὸν προσέρποντα χρόνον, ὧν
ἔραται καιρὸν διδούς.
Μοῖσα καὶ πὰρ Δεινομένει κελαδῆσαι
πίθεό μοι ποινὰν τεθρίππων,
χάρμα δ' οὐκ ἀλλότριον νικαφορία πατέρος.
ἄγ' ἔπειτ' Αἴτνας βασιλεῖ
φίλιον ἐξεύρωμεν ὕμνον.

tempore, eorum quæ optat facultatem opportunam tribuens. Musa etiam apud Dinomenem ad canendum mihi obsequere, præmium quadrigarum. Gaudium enim non alienum à filio victoria patris. Agedum postea Aetnæ regi gratum excogitemus hymnum:

ἥρωας. Cohærent hæc cum superioribus. Fatigati Græci diuturna obsidione, & ab Heleno vate moniti non siñe sagittis Herculis casuram Troiam relictum in Lemno Philocteten adduci curant, penes quem illæ erant. Ad ipsum autem miserunt Vlyssem, qui ipsum non apertè adoritur, sed per subornatum Neoptolemum. Atque hi videntur illi esse heroes quos poëta intelligit.

Πριάμοιο Ion. pro Πριάμου. Priami vrbs τειχεσιπλῆς est Troia, vt in hoc Homeri versu,

Τῶ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος.

πέρσεν negl. augm. pro ἔπερσεν. & τελεύτασεν pro ἐτελεύτησεν. Philoctetes autem Paridem occidit.

ἀσθενεῖ. Hoc est ἀῤῥώστῳ μὲν σώματι βαδίζων, ἀλλ' ἐπέπρωτο οὕτως. Nempe erat in fatis, vt Herculis sagittæ excidio Troiano interessent. Corpore autem fuit semper inualido. Quanquam enim à Machaone sanatum fuit vlcus, claudus mansit Philoctetes: vt colligi potest ex Timoclis Comici versu, qui apud Athenæum legitur,

Χωλός τις ἐστὶν, τὸν Φιλοκτήτην ὁρᾷ.

οὕτω δ'. Precatur Hieroni fœlicem morbi exitum, qualem consequutus est Philoctetes. q. d. οὕτως οὖν καὶ τῷ Ἱέρωνι, ὡς τῷ Φιλοκτήτῃ ὁ Θεὸς ὀρθωτὴρ ὑγιείας γένοιτο, εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον, ὧν ἐπιθυμεῖ παρέχων εὐχέρειαν. Narrat autem ex Dionysio Schol. Philocteten Apollinei oraculi monitu lotum obdormiuisse, & Machaonem extirpata vlceris carne putrida, eiúsque ablutione vino facta, herbam quam à Chirone acceperat Aesculapius inspersisse, & hac medela heroëm illum sanitati restituisse. Sed alio medicamento sanatum dicit Sophocles in Philoctete, Pausanias in Arcadicis, Philostratus in imaginibus, Dictys lib. 2. nimirum rubrica, qualis est bolus Armena: vel rectiùs terra Lemnia, &

ſphragide.

Μοῖσα. Sermonem abrumpit ſubitò per apoſtrophen ad Muſam, quam hortatur ad canendum apud Dinomenem filium Hieronis. Hic Dinomenes fuit Hieronis filius ex filia Nicoclis Syracuſani, vt Philiſto & Timæo placet. Nam ex Anaxilai filia, & Theronis conſobrina, quam primam vxorem duxit, nullos ſuſcepit liberos. Dinomenes etiam eſt appellatus Hieronis pater. πίθεο Ion. pro πίθου. ποινὰν Dor. pro ποινὴν hoc eſt ἀντέκτισιν, *præmium*: vti & Nem. Ode prima ἡσυχίαν καμάτων μεγάλων ποινὰν dixit.

χάρμα δ' Ratio cur apud Dinomenem velit Hieronis patris victoriam canere: quoniam filius ingenuus, paternis gaudet ſucceſſibus. Nec immeritò, ſiquidem teſte Syneſio

Τέκνοις αἰδέσιμον καύχημα πατρὸς ἔπαινος.

Porrò patris boni viciſſim eſt filij virtute lætari. Nam vt δόξα ἀνθρώπων ἐκ τιμῆς πατρὸς αὐτῶν: ſic & τέκνων ἀρετὴ δόξα πατέρων. Proſa ſententiam hanc ita reddas. οὐ γὰρ ἀλλοτρεία ἡδονὴ τῷ παιδὶ, ἡ τοῦ πατρὸς νίκη.

ἄγ' ἔπειτ'. Poſtquam poëta laudauit Hieronem ab εὐτεκνίᾳ, & filium Dinomenem à ſtudio in patrem: ad alias eiuſdem Dinomenis laudes digreditur: quem Aetnę regem appellat: nam illam à ſe conditam Hiero dedit filio adminiſtrandam: eúmque ducem Aetnæorum conſtituit.

παράφρασις.

cui quidem pater Hiero vrbẽ illam diuina libertate donatã, & Laconicis legibus inſtitutam tradidit, collocatis in ea Gelois, Megarenſibus, & Syracuſijs, qui Dorienſium erant coloni. Neque enim aliam inſtituendæ reipub. rationem ſequi potuiſſet: cùm illi Pamphyli & Heraclidarum poſteri, Laconicæ regionis incolæ Dorienſes, in ſtatutis ab Aegimio Pamphyli patre legibus permanere velint. Quas fortunati illi homines ex Pindo ad Peloponneſum & Laconiã occupandam profecti attulerunt, ibíque habitantes obſeruarũt: vbi Dioſcurorum, qui ex Amyclis natali ſolo ſedes in vicinum Argos tranſtulerunt, celeberrimi vicini euaſerunt, & armorum gloria floruerunt.

στροφὴ. δ'. κῶλ. ιβ'.

τῷ πόλιν κείναν θεοδμάτῳ σὺν ἐλευθερίᾳ,
Ὑλλίδος στάθμας Ἱέρων
ἐν νόμοις ἔκτισσε· θέλοντι δὲ Παμφύλου,
καὶ μὰν Ἡρακλειδᾶν ἔκγονοι,
ὄχθαις ὑπὸ Ταϋγέτου ναίοντες, αἰεὶ μένειν τεθμοῖσιν ἐν Αἰγιμίου
Δωριεῖς. ἔσχον δ' Ἀμύκλας ὄλβιοι
Πινδόθεν ὀρνύμενοι,
λευκοπώλων Τυνδαριδᾶν βαθύδοξοι γείτονες, ὧν κλέος ἄνθησεν αἰχμᾶς.

μετάφρασις.

cui vrbem illam cum diuinitus fundata libertate, Doricæ libræ in legibus Hiero condidit. Volunt autem Pamphyli, atque etiam Heraclidarum poſteri, ſub præcipitijs Taygeti habitantes ſemper manere in legibus Aegimij Dorienſes. Obtinuerunt autem * *Amyclas fortunati ex Pindo prorumentes, albis equis inſidentium Tyndaridarum celeberrimi vicini quorum haſta gloria floruit.*

τῷ πόλιν. Hoc est ᾧτινὶ τὴν Κατάνην ἀνακτίσας, καὶ Αἴτνην μετονομάσας, τῷ υἱῷ Δεινομένει διοικεῖν ἔδωκεν ἐν νόμοις τῆς Δωρίδος δικαιοσύνης, σὺν θεία ἐλευθερία. Commendat Aetneæ reipub. institutionem, à libertate & iustitia: vt populum illum Laconico more liberum, boniſque legibus vtentem oſtendat bene adminiſtrari: ſiquidem nulla reſpublica præſtantiori politiæ forma ſtetit.

θεοδμάτῳ. Dor. pro θεοδμήτῳ. vox hæc iam occurrit Od.6. Olymp. στάθμας Dor. pro στάθμης. Metaphoricè ſumitur στάθμη *libra*: ſumpta tranſlatione à ponderibus. Nam vt apud mercatores iuſta pars in ſtatera ad pondus libratur: ſic apud iudices norma iuſtitiæ ſunt leges. Et cùm στάθμη dicatur etiam funiculus ille quem minio vel atramento imbuunt fabri ad lineam rectam ducendam, hinc quoque metaphoram ducere poſſumus ad legum in politia vſum.

Ὑλλίδος. Hoc est Δωρίδος: ab Hyllo Dorienſium celeberrimo: qui finitimis Italiæ incolis Dorienſibus imperauit. Verùm nonnulli leges Hyllidis, Lycurgi ſanctiones appellant. Hic enim fuit ab Hercule vndecimus, vt refert Ephorus. Hieron verò Geloos, Megarenſes, ac Syracuſios, qui generis erant Dorici, in Aetna collocauit; atque ita cohæret ſermo, cùm Dorienſes fuerint Aetnæi, eíſque leges Laconicas dederit Hiero. Porrò Hyllus à quo Dorica regio dicta eſt Hyllis, fuit, authore Suida, Herculis filius ex Melita Aegei fluminis filia. ἔκποσε gemin. σ. pro ἔκποσε.

θέλοντι. Dor. pro θέλουσι. Hoc est, θέλουσι δὲ οἱ ἀπὸ Παμφύλου Ἡρακλέους ἀπόγονοι Δωριεῖς, οἱ παρὰ ταῖς ὄχθαις τοῦ Ταϋγέτου μένοντες, ἐμμένειν τοῖς Αἰγιμίου νόμοις. Pamphylus, cuius fratres fuerunt Dymas & Dorus ex eodem patre, Aegimij fuit filius. Ab his qui Spartam commigrarunt Pamphylis, Dymanis, & Doris Spartanę gentes. Pamphyli autem & Heraclidarum nepotes ſunt Lacedæmonii. Nam Herculis poſteri, vt teſtatur Plutarchus in Lycurgo, Spartæ domini fuerunt, ibíque habitarunt: vt innuit poëta, quum addit: ὄχθαις ὑπὸ Ταϋγέτου ναίοντες. Nam Taygetus eſt Laconiæ mons, Spartæ & Amyclis imminens. Aegimius Pamphyli pater ducentos annos vixit, author Anacreon.

Δωριῆς. Sic Atticè ſcribitur cum ι. ſubſcipto pro Δωριεῖς Ion. verò Dor. & Aeol. ſcribes Δωριῆς ſublato ι ſubſcripto. Ἡρακλειδᾶν Dor. pro Ἡρακλειδῶν.

ἔσχον δ' Ἀμύκλας. Amyclæ Tyndari regia, & vrbs Laconiæ, in qua nati ſunt Caſtor & Pollux: ſed inde Argos ſe contulerunt, Lacedæmoni vicinum, vnde hoc loco Lacedæmonij dicuntur βαθύδοξοι γείτονες Τυνδαριδᾶν. Et ſynecdochicè Amyclas dixit pro tota regione Laconica, Τυνδαριδᾶν. Dor. pro Τυνδαριδῶν. Hi λευκοπῶλοι finguntur: vnde Lucianus Dial. Apollinis & Mercurij, eſt, inquit, ἵππος ἑκατέρῳ λευκός.

Πινδόθεν ὀρνύμενοι. Dorienſes qui antea Pindum, vnam ex quatuor vrbibus Perrhebœæ incoluerunt, Dorida quæ eſt inter Oetam & Parnaſſum, venerunt, quæque ſex vrbes complectitur, Erineum, Cytinum, Boëum, Li-

læum, Carpheam, Dryopem. Inde cum Heraclidis Lacedæmonem descenderunt. Tum autem ita sedes ex Pindo mutarunt, quo tempore Peloponnesum, & Laconicam regionem Heraclidæ recuperarunt, ait Schol. Atque idcirco laudem illorum à strenuitate addere videtur. Quanquam etiam postea suę virtutis alia specimina ediderunt.

βαθύδοξοι hoc est ἐνδοξότατοι. Est autem βαθύδοξος poët. & Pindaricum vocabulum, hoc est βαθεῖαν, videlicet μεγίστην δόξαν ἔχων, ὁ ἐνδοξότατος *gloriosissimus, celeberrimus*. Nota autem est Lacedæmoniorum præstantia, vnde apud omnes gentes magni fuerunt nominis. αὔξησεν neglecto augmento pro ηὔξησεν. & αἰχμᾶς Dor. pro αἰχμῆς. Poëtica est phrasis ὧν κλέος αὔξησεν αἰχμᾶς. pro οἳ ἀπὸ πολεμικῶν ἔργων ἔνδοξοι ἐγένοντο.

παράφρασις.

O Iupiter effice quæso vt cum populus Aetnæus, tum reges eius prope fluuium Amenam habitantes, huiusmodi prospera fortuna in perpetuum fruantur: & reipsa comprobent verum esse quod dicunt homines, ipsos libertatem seruare, legésque Laconicas obseruare. Quinetiam Siciliæ rex Hieron tua ope adiutus, filium Dinomenem mandatis paternis obnoxium regens, Aetnæámq; gentem honore cumulans, mutuæ pacis & concordiæ vinculis inter se obliget, quò tranquillitatem, præstantissimum reip. bonum foueant. Tibi quoq; supplico Saturni fili, vt annuas Phœnicibus & Tyrrhenis bello non ita pridẽ vexatis, tranquilla in domo considere, intuitus cladem illam quam ante Cumas nauali prælio acceperunt:

ἀντιστρ. κῶλ. ιβ.

Ζεῦ τέλει αἰεὶ δὲ τοιαύ-
ταν, Ἀμένα παρ' ὕδωρ
αἶσαν, ἀστοῖς καὶ βασιλεῦ-
σι, διακρίνειν ἔτυμον λόγον ἀν-
θρώπων.
σύν τοι τίν κεν ἁγητὴρ ἀ-
νὴρ,
υἱῷ τ' ἐπιτελλόμενος, δᾶμόν τε
γε-
ραίρων, τράποι σύμφωνον ἐς ἡσυ-
χίαν.
λίσσομαι, νεῦσον Κρονίων, ἅ-
μερον
ὄφρα κατ' οἶκον ὁ Φοί-
νιξ, ὁ Τυρσανῶν τ' ἀλαλατὸς
ἔχῃ,
ναυσίστονον ὕβριν ἰδὼν,
τὰν πρὸ Κύμας,

μετάφρασις.

O Iupiter effice autem semper talem fortunam Amenæ ad aquam, ciuibus & regibus, vt dijudicent veram famam hominum. Tua ope dux, filioq; imperans, & populum decorans, conuertat concordem in tranquillitatem. Supplex oro, annue Saturnie, vt pacificam domum Phœnix, & Tyrrhenorum strepitus obtineat, nauibus lachrymabilem cladem intuitus, ante Cumas acceptam,

Ζεῦ τέλει. Precatur à Ioue vt rempub. illam Aetnæorum, libertate & iustitia Laconica fundatam stabiliat: ita vt apud homines illorum hæc laus & fama maneat, liberos & bene moratos esse Aetnæos: quales ipsorum maiores fuerunt Dorienses & Lacedæmonij qui dicebant, μόνοι ἡμεῖς Ἑλλήνων ἐλεύθεροι εἶναι καὶ μὴ ὑπακούειν ἄλλοις ἐμάθομεν. Libertas autem tanti fuit semper momenti vt pro ea conseruanda Lacedæmonij, Athenienses, Romani, gnaui-

ter ſemper dimicarint: & optarit Marcus Tullius vt populum Romanum in libertate relinqueret. Hanc ſententiam ſic proſa efferas, Ἀλλ' ὦ Ζεῦ δίδου τοιαύτην εὐτυχίαν τοῖς ἀστοῖς, καὶ βασιλεῦσι περιοικοῦσι τὸν Ἀμένην ποταμὸν, ἤγουν τοῖς Αἰτναίοις, ὥστε ἀποφαίνειν ἀληθῆ τὸν ἀνθρώπων λόγον, ὅτι ἐν ἐλευθερίᾳ εἰσὶ, καὶ εὐνομίᾳ.

Ἀμένα Dor pro comm. Ἀμένου. Ἀμένης fluuius eſt Siciliæ prope Aetnam. Eſt autem Aetnæorum periphraſis Ἀμένα παρ' ὕδωρ ἀστοῖς καὶ βασιλεῦσι.

σύν τοι τίν κεν. Hoc eſt σὺν σοὶ ὦ Ζεῦ, ὁ τῆς Σικελίας βασιλεὺς Ἱέρων, τῷ ἑαυτοῦ υἱῷ Δεινομένει ἐντελλόμενος, εἰς ὁμόνοιαν εἰρηναίαν ἐνάγοι τοὺς Αἰτναίους. Quoniam ad firmum reipublicæ ſtatum maximè conducit ciuium concordia, ideo petit à Ioue poëta, vt Hieron ipſius ope ſic filium iuniorem inſtituat, vt ſuos ſubditos concordibus inter ſeſe animis vinciat: quò tranquillè in ciuitate viuant.

τίν. Dor. pro σοί. ἁγητήρ. Dor. pro ἡγητήρ, & δᾶμον pro δῆμον. Vnica Cratandri editio legit γέρων, aliæ γεραίρων, ita vt abundet ſyllaba.

λίσσομαι νεῦσον. Obliqua Hieronis commendatio à recenti fortitudinis ſpecimine, aduerſus Tyrrhenos & Carthaginenſes. Nam precatur vt Tyrrheni in poſterum cladis ignominioſæ ante Cumam acceptæ memores domi quieſcant, Tyrrheni autem & Carthaginenſes qui Phœnicum fuerunt colonia, bellum aduerſus Cumæos geſſêre, quibus funditus perituris opem tulit Hieron, eóſque nauali prælio debellatis hoſtibus ſeruauit.

ἅμερον. Dor. pro ἥμερον. κατ' οἶκον. Illud κατὰ per tmeſin eſt legendum, & cum ἔχῃ coniungendum: vnde ſic conſtruendus erit hic locus, ὄφρα ὁ φοίνιξ καὶ ὁ Τυρσανῶν ἀλαλατὸς ἅμερον οἶκον κατέχῃ, ναυσίστονον ὕβριν ἰδὼν τὰν πρὸ Κύμας. Cùm autem Leonicerus hanc tmeſin non obſeruarit, κατ' οἶκον, *per ſingulas domos* expoſuit: & locum obſcuriorem reddidit. Petit igitur vt hoſtes Hieronis domi quietem colant, & ſic quietum relinquant Hieronem. Et illud ἰδὼν pro θεασάμενος ſumo, & ad Iouem refero.

ὁ φοίνιξ, ὁ Τυρσανῶν τ' ἀλαλατός. Hæc ſume pro ὁ Φοίνιξ, καὶ Τυρσηνὸς στρατὸς θόρυβον πρὸς Κυμαίους κινήσας. Doricum eſt Τυρσανῶν pro Τυρσηνῶν. Et ἀλαλατὸς Dor. pro ἀλαλητὸς poët. pro θόρυβος. Fit ab ἀλαλὴ & Dor. ἀλαλὰ qui eſt clamor quem efferre ſolent milites ante pugnam, ὁ στρατιωτικὸς ἀλαλαγμός. At ἀλάλητος proparoxytonum, eſt ἀνεκφώνητος *inenarrabilis.*

ναυσίστονον ὕβριν. Intellige τὴν διὰ ναυμαχίας ἧτταν. Fit ναυσίστονον à ναῦς & στένω gemo. τὰν Dor. pro τὴν & Κύμας pro Κύμης.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ιε.	μετάφρασις.
quando Hieron Syracuſanus tyrannus veloci claſſe militibus inſtructa ad Cumæorum, quos illi oppreſſuri videbantur, defenſionem,	οἷα Συρακοσίων ἀρχῷ δαμασθέντες πάθον ὠκυπόρων ἀπὸ ναῶν	*qualia à Syracuſanorum duce domiti paſſi ſunt velocibus à nauibus: qui ipſis in mare*

florentem iuuentutem in mare proiectam perdidit:& hanc Græciæ regionem à graui seruitute imminenti liberauit. Memorabiles sanè sunt clades, Persarum ad Salaminem: ita vt mercedem in gratiam Atheniensium pro barbaris ibi profligatis, & liberata Gręcia, reposcere liceret. Item Medorum sagittariorum ad Platęas ante Cithęronem, adeò vt Lacones ob partam in istos victoriam meritò prædicarem. Sed res ab Hierone aliísque eius fratribus Dinomenis filijs, ad Himeram præclarum Siciliæ fluuium aduersus Pœnos gestæ non sunt minoris momenti: adeò vt meritò illos decorem hymno, quem præcipitatis in mare hostibus, pro tã insigni fortitudinis specimine iure sibi acquisiuerunt.

ὅς σφιν ἐν πόντῳ βάλεθ' ἁλικίαν,
Ἑλλάδ' ἐξέλκων βαρείας
δουλείας. αἰρέομαι
πὰρ μὲν Σαλαμῖνος Ἀθηναίων χάριν,
μισθόν· ἐν Σπάρτᾳ δ' ἐρέω τὰν
πρὸ Κιθαιρῶνος μάχαν,
ταῖσι Μήδειοι κάμον ἀγκυλότοξοι.
παρ δέ γε τὰν εὔυδρον ἀκτὰν
Ἱμέρα, παίδεσσιν ὕμνον
Δεινομένεος τελέσαις·
τὸν ἐδέξαντ' ἀμφ' ἀρετᾷ,
πολεμίων ἀνδρῶν καμόντων.

proiecit ætate florentes iuuenes, *Græciam eripiens ex graui seruitute. Amplector à Salamine quidem Atheniensium gratiam, mercedem : apud Spartam autem dicam ante Citharonem* commissam *pugnam : in quibus Medi laborarunt curuorum arcuum gestatores. At verò apud pulchrè aquosam ripam Himeræ, filijs Dinomenis hymnum conficiens, quem adepti sunt per virtutem, hostibus viris cæsis.*

εἷα Συρακοσίων. Cohærent hęc cum superioribus, q. d. ὁποῖα τῇ ναυμαχίᾳ ἔπαθον ὑπὸ τοῦ Ἱέρωνος Συρακοσίων ἄρχοντος καταπολεμηθέντες, ὅσις εἰς πόντον ῥιφθεῖσαν αὐτῶν ἡλικίαν ἀπώλεσε. Dixit πάθον neglecto augmento pro ἔπαθον. & βάλεθ' pro ἐβάλετο. ἁλικίαν Dor. pro ἡλικίαν hoc est τοὺς καθ' ἡλικίαν ὡραίους πολέμου. Ἡλικία eam peculiariter ætatem significat, quę militiæ est idonea, & à 17. anno incipit: quę militaris à Liuio appellatur. Possumus etiam hîc ἡλικίαν exponere τοὺς ἐν ἡλικίᾳ *florenti ætate iuuenes.*

Ἑλλάδ' ἐξέλκων. Liberatis Cumæis qui Græciæ partem tantùm constituunt, synedochicè totam Græciam dicit liberatam. Hæc autem referunt ad Ephori historiam huiusmodi, quam describit Schol. Quum Xerxes expeditionem aduersus Græciam pararet, legatos ad Carthaginenses misit, qui iuberent vt in Siciliam nauigantes illi, eas subuerterent naues quæ Græcis fauerent: ac deinde in Peloponnesum vela sua dirigerent. Eodem tempore ab Atheniensibus ad Hieronem missi sunt legati, efflagitantes vt Græcis opem ferret. Quibus obsequens Hieron & Gelon, ducentis nauibus instructis, duobus millibus equitum, decémque millibus peditum conscriptis, Carthaginensium classem in Siciliam irruentem profligarunt. Atque hac ratione non solùm Siculos, sed etiam vniuersam Græciam liberauit ab imminenti seruitute. De hoc bello obiter loquitur Nem. Od. 9. duodecade 6. De eodem vide Herodotum lib. 7.

αἰρέομαι. Amplificaturus victoriam Hieronis, hoc eius prælium cum duobus

alijs nobilissimis comparat. Primùm cum nauali illo quo Athenienses Xerxem ad Salaminem fuderunt: de quo vide Herodotum l.7. Deinde cum illo Lacedæmoniorum ad Platæas prope Cithæronem: de quo vide Thucyd.l.2. vbi hoc cum Lacedæmonijs Medorum bellum ad Platæas elegāter describit: horum cladem, illorum constantiam memorando. Cæterùm phrasim sic declaro αἱρέομαι hoc est ἐπιθυμῶ παρὰ Σαλαμῖνος μισθὸν Ἀθηναίων χάριν, ὅτι ἐκεῖ κινδυνεύσαντες ἐνίκησαν τοὺς βαρβάρους. ἀείδω δὲ τὴν μάχην τῶν Σπαρτιατῶν, οἳ περὶ Κιθαιρῶνος περὶ πλαταιὰς πεζικὴν τοξοτῶν Μήδων δύναμιν ἀνεβάλοντο. ἀείδω καὶ τὴν μάχην τὴν παρὰ τὸν εὔυδρον Ἱμέρα ποταμοῦ ὄχθην νικήσασιν Δεινομένους παισὶν ὕμνον ποιῶν, ὅντινα τῶν πολεμίων ἀναιρεθέντων ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς εἰκὸς αὐτοὺς δέχεσθαι. In his πάρ. per apocopen pro παρὰ & Σπάρτα Dor. pro Σπάρτη. τὰν μάχαν pro τὴν μάχην. ταῖπ artic. præposit. Ion. pro ταῖς & pro subiunct. αἷς. κάμον pro ἔκαμον. ἀγκυλότοξοι, hoc est ἄγκυλα τόξα ἔχοντες & poët. pro τοξόται sumendum.

Ἱμέρα. Himeras fluuius est Siciliæ ad quem dimicarunt Hiero aduersus hostes Cumæorum: vbi cùm victoriam obtinuisset, Gelon in gratiam fratrum aureos tripodas Deo dicauit hac cum inscriptione.

Φημὶ Γέλων', Ἱέρωνα, Πολύζηλον, Θρασύβουλον,
Παῖδας Δεινομένεις τοὺς τρίποδας θέμεναι,
Βάρβαρα νικήσαντας ἔθνη, πολλὴν δὲ παρασχεῖν
Σύμμαχον Ἕλλησιν χεῖρ' ἐς ἐλευθερίην.

Quos versus sic reddo,

Hosce Gelon, Hierónque, Polyzelus, Thrasybulus
Sacrarunt tripodas Dinomenis soboles,
Gentem vbi barbaricam vicère, & milite multo
Quem dederant, Hellas libera facta sedet.

παίδεσσιν. Ion. pro παισί. Filij Dinomenis illi sunt quatuor qui tetrasticho illo enumerantur. τελέσαις Aeol. pro τελέσας. τῶ. poët. pro ὃν. & ἀμφ' ἀρετᾷ hoc est περὶ τῆς ἀρετῆς.

παράφρασις. στροφὴ. ε. κῶλ. ιβ. μετάφρασις.

Quorum quidem virtutem multis persequi possem: verùm res quas gesserunt, satius est paucis complecti, ad declinandam nimiæ laudis inuidiam. Etenim quisquis res multas dicendo in pauca verba opportunè contrahit, in nullam hominum reprehensionem incidit. Sed verborũ copia, & orationis prolixitas est fastidiosa, celerésque

καιρὸν εἰ φθέγξαιο, πολλῶν
πείρατα συντανύσαις
ἐν βραχεῖ, μείων ἕπεται
μῶμος ἀνθρώπων. ἀπὸ γὰρ κόρος
ἀμβλύνει
αἰανὴς ταχείας ἐλπίδας.
ἀστῶν δ' ἀκοὰ κρύφιον θυμὸν
βαρύ-
νει, μάλιστ' ἐσλοῖσιν ἐπ' ἀλλοτρίοις.

Opportunè si loquaris multarũ rerum summas cōplicans in paucis, minor sequitur reprehensio hominum. Satietas enim continua hebetat celeres mentes. Ciuiúmque aures clam animum angunt, maximè ob bona aliena. Verumtamen

ἀλλ' ὅμως (κρέσσων γὰρ οἰκτιρμῶν φθόνος) μὴ παρίει καλά. νώμα πηδαλίῳ δικαίῳ στρατόν. ἀψευδεῖ δὲ πρὸς ἄκμονι χάλκευε γλῶσσαν.

(potior enim commiseratione inuidia) ne prætermittas honesta. Guberna iusto clauo populum, veracémque ad incudem fabrica linguam.

hominum mentes obtundit. Quanquam autem fama clarorum virorum animis ciuium plerumque est molesta, quoniam alienis bonis facilè inuident, caue tamen rerum præclararum studium negligas & omittas ô Hieron. Nam satius est vt tibi virtutis nomine inuideant, quàm vt ob vitia, comitésque illorum calamitates tui misereantur. Rerum autem præclararum has potissimum capesse. Subditos tuos iusto rectarum legum gubernaculo rege. Veritatem in promissis sectare.

καιρὸν εἰ φθέγξαιο. Hinc ducitur huius Odæ epilogus, initio breuitatem commendans. Ante *καιρὸν* subaud. *κατά*. & phrasim sic redde *εἰ τὰ κεφάλαια τῶν πολλῶν λέγεις εἰς ἓν συντεμών, οὐκ ἀκολουθήσει μέμψις*. Vides in dicendo primum opportunitatem, deinde breuitatem commendari. Et certè ante omnia *χρὴ καιροῦ μέτρα εἰδέναι. σοφίης γὰρ οὗτος ὅρος*. Dicendi autem tempora indicat Isocrates, *δύο καιροὺς ποιοῦ τοῦ λέγειν, ἢ περὶ ὧν οἶσθα σαφῶς, ἢ περὶ ὧν ἀναγκαῖον εἰπεῖν*. Et monet Epictetus breuiter & opportunè loquendum: quum ait *σιωπὴ τὰ πολλὰ ἔστω, ἢ λαλείσθω τὰ ἀναγκαῖα, καὶ δι' ὀλίγων. σπανίως δέ ποτε καιροῦ καλοῦντος ἐπὶ τὸ λέγειν τι ἥξομεν*.

μεῖον ἕπεται μῶμος. Similis phrasis *στροφῇ β*. 1. Od. Olymp. *μεῖον γὰρ αἰτία*: quem locum vide: vbi *μεῖον* pro *οὐδεμία*, & hîc pro *οὐδείς*. Si nihil in breui & tempestiuo sermone sit reprehensione dignum, dictum erit sapienter quod erat dicendum: vnde Sophocles

Βραχεῖ λόγῳ δὲ πολλὰ πρόσκειται σοφά.

& Eurip.

Παῖδες, σοφοῦ πρὸς ἀνδρός, ὅστις ἐν βραχεῖ
Πολλοὺς λόγους οἷός τε συντέμνειν καλῶς.

ἀπὸ γὰρ κόρος. Tmesis in *ἀπὸ* & *ἀμβλύνει* pro *ἀπαμβλύνει*. Ratio cur sit paucis loquendum q. d. *ἡ γὰρ μακρολογία καὶ πολυλογία, διηνεκοῦς κόρου πρόξενος ἀμβλύνει τὰς τῶν ἀκουόντων ταχείας διανοίας*. Hinc illud Horatij in arte poët. præceptum,

Quicquid præcipias esto breuis, vt citò dicta
Percipiant animi dociles, teneantque fideles.

Quare breuitate quid gratius?

Nemo silens placuit, multi breuitate loquendi.

Contrà *τὰ πλείονα πανταχοῦ λυπηρά ἐστι*.

αἰανής. Hîc exponitur *ἀΐδιος, αἰώνιος, διηνεκής*, *perpetuus*. Et fit ab *αἰεὶ* pro *ἀεὶ* *semper*. Aliàs à nomine *αἶα* *terra*. Cuius color cùm sit niger tum *αἰανὴς* propriè exponitur *μέλας, σκοτεινός*, *ater, obscurus*. Postea metaphoricè *θρηνώδης*, *tristis, lugubris, funestus*, vt & *ater* apud Latinos. Sic Pyth. 4. *αἰανὲς κέντρον*. Isth. 1. *λιμὸς αἰανής* & 3. *κόρος αἰανής*. Sed hoc loco quominus *αἰανὴς* pro *molesto* sumatur, nihil mihi videtur obstare.

ἀπάδις. Per syncopen pro ἀπάδιας. vt accusat. plur. hic fit, sicuti πόλιας in πόλις contrahitur. ἀπάδις, ιος. Hoc est δίκαια, vt Aemilio Porto assentiar huiusmodi etymon per coniecturam afferenti, fit ex ἀπὸ hoc est ἄπωθεν καὶ πόῤῥωθεν, & ἰδεῖν, q.d. πόῤῥωθεν ὁρᾷν τὰ πράγματα. Sicuti & προπάδις eundem sequentes diximus dici quasi προπάδις, ex πρὸ, ἀπὸ, ἰδεῖν. Ergo inflectetur ἀπάδις, ιος. euphoniæ causa, non ιδος. vti προπὶς, ίδος. Et in secunda syllaba fit mutatio τοῦ ι. in α. vt pro ἀπίδις dicatur ἀπάδις. Quod etymon cùm sit παραδοξότερον, alius meliusculum excogitet.

ἀστῶν δ'. Hoc est, ἡ δὲ, τῶν πολιτῶν ἀκοὴ κρυφίως λυπεῖ τὴν ψυχὴν τῶν συμπολιτῶν ἐπὶ τοῖς κατορθώμασιν ἀλλοτρίοις. Hinc quidam dixit Πολίτης μὲν πολίτῃ εὖ πράσσοντι φθονέει, καὶ ἔστι δυσμενὴς τῇ σιγῇ. Et certè teste Platone, τοῖς διὰ τῆς δόξης βαδίζουσιν ἀκολουθεῖ φθόνος. Ideo Themistocles, cùm sibi adhuc adolescenti nondum inuideri cognosceret, nihildum præclari se gessisse dicebat. Videtur autem poëta innuere Hieronem suorum ciuium inuidiæ fuisse obnoxium. Cuius nocumentis ne à recto uirtutis tramite depellatur, monet satius esse inuidiam quàm commiserationem parere.

κρέσσων γάρ. In hanc sententiam Palladas,

> Ὁ φθόνος οἰκτιρμοῦ κατὰ Πίνδαρον, ἐστὶν ἀμείνων.
> Οἱ βασκαινόμενοι λαμπρὸν ἔχουσι βίον.
> Τοὺς δὲ λίαν ἀτυχεῖς οἰκτείρομεν.

Et certè τυφλὸν ἠλέησε ἰδών τις, ἐφθόνησε δὲ οὐδὲ εἷς.

μὴ παρίει καλά. Hoc monitu excitatur Hieron vt apud se dicat, quod apud Eurip. φθόνον οὐ σέβω, φθονεῖσθαι δὲ θέλοιμι ἂν ἐπ' ἐσθλοῖς. Vno verbo monet Hieronem ne ad vitandam inuidiam, res præclaras non capessat. Et hoc conuenit cum Horatij sententia,

> *Inuidiam placare paras virtute relicta?*
> *Contemnêre miser.*

νώμα πηδαλίῳ. Hoc est, τοὺς ἀρχομένους δικαίῳ πηδαλίῳ κυβέρνα : vel τὴν πολιτείαν δικαίως διοίκει. Primũ præceptũ proponit vt iustus sit. Nã in principe iustitia primum locum debet occupare. Vnde Alphonsus Aragonum rex, eos demum principes magni faciendos dicere solebat, qui iustitiam probè excolerent. Quia in quo fuerit, eius imperium omnes æquo animo ferunt, illiúsque moderationi sese facilè subijciunt. Porrò νωμᾷν poëticum est vocabulum pro κυβερνᾷν, & obseruanda metaphora sumpta à re nautica, nam per clauum iustum, leges iustas intelligendas videmus, quibus resp. vt nauis clauo dirigitur. στρατὸν pro δῆμον sumit. vox militaris pro ciuili.

ἀψευδεῖ δέ. Secundum præceptum, vt sit veridicus. Quod allegoricè monet, simpliciter dicas ἔσο φιλαλήθης seu ἀληθινολόγος. & vno verbo ἀλήθευε, ἄκμονα autẽ dixit τὸ στόμα. Hæc generosi animi est virtus. ψεύδεσθαι ἀνελεύθερον, ἀλήθεια γενναῖον. ἐλευθέρου ἀνδρὸς τἀληθῆ λέγειν. Quæ virtus si quemuis decet, regi potissimum conuenit, qui iustus esse debet. Teste autem Menandro Ἀλήθεια πάντων χρῆμα δικαιότατον.

παράφρασις.

Nam siquid à te perperā leuitérque committeretur, magni momenti videretur: siquidem omne animi vitiū tanto conspectius in se crimen habet quanto qui peccat maior habetur: sicut tu qui numeroso populo imperas: quem, subditósque, multi testes fide digni circunspiciunt. In primis verò generosis insistens moribus si bene apud homines audire amas, ne te pigeat sumptus facere: sed vt principē virum decet, vela liberalitatis expande, nec te inhonesti lucri studio decipi sine. Quæ si diligenter obseruaris, honesta tui memoria nunquam morietur. Nam rerum bene gestarum gloriosę laudes,

ἀντιστρ. κώλ. ιβ.

εἴ τι καὶ φλαῦρον παραιθύσ-
σει, μέγα τοι φέρεται
παρ σέθεν. πολλῶν ταμίας
ἐσσί· πολλοὶ μάρτυρες ἀμφοτέροις
πιστοί.
εὐανθεῖ δ' ἐν ὀργᾷ παρμέ-
νων,
εἴπερ τι φιλεῖς ἀκοὰν ἁδεῖαν α-
ἰεὶ κλύειν, μὴ κάμνε λίαν δαπά-
ναις.
ἐξίει δ' ὥσπερ κυβερνάτας
ἀνὴρ
ἱστίον ἀνεμόεν.
μὴ δολωθῇς ὦ φίλε κέρδεσιν
εὐτρα-
πέλοις. ὀπιθόμβροτον αὔ-
χημα δόξας,

μετάφρασις.

Si enim quicquam etiam leuis momenti abs te eruperit, magnum pondus obtinet. Multorum es dispensator: multi testes sunt ambobus fide digni. At generosis in moribus permanens, si amas famam dulcem semper audire, ne defatigeris nimium sumptibus: sed expande vt vir gubernator velum vētosum. Ne decipiaris amicè lucris scurrilibus. Retrò mortales sequens gloratio laudis,

εἴ τι καὶ. Desideratur γὰρ. Nam hæc rationem continent, cur sibi à vitijs cautiùs debeat temperare. Quia nimirum vel minimum Principis peccatum haberi solet pro maximo: siquidem peccati magnitudinem, peccantis magnitudine metiri vulgò consueuimus. q. d. εἴ τι γὰρ κἂν εὐτελὲς παρά σου λεχθῇ καὶ ὁρμήσῃ, τοῦτο μέγα δοκεῖ.

Omne animi vitium tanto conspectius in se
Crimen habet, quanto qui peccat maior habetur.

παραιθύσσει. Hoc est ἐξορμᾶται, παρορμᾶται. Poëticè vsurpatur παραιθύσσω: ex παρὰ & αἰθύσσω, de quo vide vltimam annotationem 7. Ol. Odæ.

πολλῶν ταμίας. Alia ratio cur veri, iustíque studiosus esse debeat: quia rex cùm sit, & in altissimo theatro versetur, à multis testibus obseruatur. ταμίας autem metaphoricè dicitur pro δεσπότης, βασιλεὺς, διοικητής. Nā regij est officij προμηθεῖσθαι τῶν ἀρχομένων inquit Basilius, vt patrisfamilias domus, pastoris pecudum: vt promi condi rerum ad victum necessariarum.

ἀμφοτέροις. Quidam exponunt, τῷ τε ἀληθεῖ, καὶ τῷ ψεύδει. Alij σοί τε καὶ τῷ υἱῷ: alij. σοὶ καὶ τοῖς ὑποτεταγμένοις. Hæc vltima sententia mihi maximè probatur.

εὐανθεῖ δ' ἐν ὀργᾷ. Hoc est ἐν εὐγενεῖ τρόπῳ. Tertiò monet vt liberalitatem exerceat: ob quam sibi encomiastas sit comparaturus. Et fortasse sui causa hoc

dicit, vt aliquod munus ipſi extorqueat pro ſuo carmine. εὐανθὴς metaphoricè petitur à plantis egregijs. ὀργᾶ. Dor. pro ὀργῇ. Ὀργὴ pro *animo*, *animiq́ue affectu* ſumitur paſſim à poëta. Nem. Od. 5. Iſthm. 2. παρμένων pro παραμένων.

εἴπερ τι φιλεῖς. Hoc eſt εἰ δή τι φιλεῖς τὴν ἡδεῖαν τῶν ἐγκωμίων ἀκοὴν, vel εὖ δι᾽ ἐγκωμίων ἀκούειν, μὴ πρὸς τὰς δαπάνας ἀπόκαμνε. Munificentia inter cæteras regum virtutes locum habere debet: vnde Cicero reges iuſtos, ſeueros, magnanimos, largos, beneficos, liberales eſſe debere pronuntiat. μὴ λίαν hoc eſt μηδαμῶς.

ἐξίει δ᾽. Simile idoneum quo ad liberalitatem excitetur Hieron. Vela pandunt nautæ vt fœliciter nauigent: theſauros aperiunt reges vt laudentur. κυβερνάτας Dor. pro κυβερνήτης. Imperat. ἐξίει fit ab ἐξιέω, τὸ ἐξίημι, τὸ ἐκτείνω.

μὴ δολωθῇς. Quartum præceptum vt φιλοκέρδειαν fugiat: quæ omnium radix malorum eſt. Verbum δολόω poëticum eſt. & ſumitur pro ἀπατάω. Nec ſua caret emphaſi, quia lucro ſubeſt quædam pellacia, & dolus quo decipiuntur facilè hominum animi.

εὐτραπέλοις. Hoc eſt αἰσχροῖς. Etenim etſi εὐτράπελος apud Philoſophos pro *vrbano*, *faceto* ſumatur: quia tamen hæc venuſtas in turpitudinem quandoque degenerat, pro ſcurrili poſſumus ſumere, ac proinde pro turpi.

ὀπιθόμβροτον. Hoc eſt τὸ ὄπισθεν τοῖς βροτοῖς ἑπόμενον, i. μετὰ τὸν θάνατον ἐσόμενον καύχημα. δόξας. Dor. pro δόξης. Argumentum eſt à fine. Laus homini poſt mortem eſt vtilis, at non pecunia. Quare oportet vt Hieron ſit liberalis.

παράφρασις.

ſcriptis vel hiſtoricis vel poëticis mandantur, quibus vita defunctorum declarata poſteris innoteſcit. Sic illa Crœſi virtus cum comitate coniuncta, nunc etiam integra prædicatur, & noſtris auribus inſonat. Sed inſigniter odioſum eſt nomē Agrigētini illi⁹ tyrāni immaniſſimi, qui æneo tauro hoſpites crudeliter comburebat. Ita vt eum pueri nec cithara domi celebrare, nec ſuauibus ſermonibus immiſcere dignentur: adeò eſt indignus qui hominum in ore verſetur. Quare quiſquis ſtudio virtutis addictus rem proſperè geſſerit, præſtantiſſimū nactus erit, & primum laborum præ-

ἐπῳδ. κώλ. ιε.

οἶον ἀποιχομένων ἀν-
δρῶν δίαιταν μανύει
καὶ λογίοις καὶ ἀοιδοῖς.
οὐ φθίνει Κροίσου φιλόφρων ἀρε-
τά.
τὸν δὲ ταύρῳ χαλκέῳ καυ-
τῆρα νηλέα νόον,
ἐχθρὰ Φάλαριν κατέχει παντᾶ
φάτις.
οὐδέ μιν φόρμιγγες ὑπω-
ρόφιαι κοινωνίαν
μαλθακὰν παίδων ὀάροισι δέχον-
ται.
τὸ δὲ παθεῖν εὖ, πρῶτον ἀέ-
θλων.
εὖ δ᾽ ἀκούειν δευτέρα μοῖ-
ρ᾽. ἀμφοτέροισι δ᾽ ἀνὴρ
ὃν ἂν ἐγκύρσῃ καὶ ἕλῃ,

μετάφρασις.

ſola mortuorum virorum vitam indicat, & per proſa ſcriptores, & per poëtas. Non interit Crœſi comis virtus. At tauro æneo combuſtorem animo immitem, odioſa tenet Phalarim vbique fama. Neque ipſum citharæ domeſticæ in conſortium ſuaue puerorū ſermonibus admittūt. Cæterùm fortunam proſperam conſequi, præcipuum eſt præmiorum. Bene audire autē ſecunda fœlicitas. In

mium.

mium. Siquidem virtus optima sibi est merces. Quòd si præterea apud bonos, imò apud quosuis bene obscriptorum commendationem audiat, secundam fœlicitatem obtinuerit. Quibus ambobus si simul fruatur, summum fœlicitatis gradũ, & fortunæ apicem illustrissimum, ita vt vlterius promoueri non liceat, gloriosissimè attigerit.

στέφανον ὕψιστον δέδεκται.

vtrumque autem vir qui inciderit, & obtinuerit, coronam summam accepit.

ἐδιον ἀπιχομένων. Hoc est μόνον τ̃ τεθνηκότων ἀνθρώπων τ̃ βίον καταμηνύει τοῖς τε πεζογράφοις κ̀ ποιηταῖς. Docet vsum historicorum & poëtarum, qui hominum priscorum memoriam ad nos transtulerunt. Quod & alijs in locis docet: vt Nem. 6. antistr. 2. Idémque apertè profitetur Horat. Od. 8. l. 4. Carm. & Theocrit. Idyll. Charit.

ὀ φθίνει. Exemplo præcedentem sententiam confirmat. q. d. οὐδαμῶς φθείρεται ἡ τ̃ Κροίσου φιλοφρονητικὴ ἀρετή. Innuere vult virorum doctorum amatorem, & erga eos beneficum fuisse Crœsum: indéque factum vt laude non caruerit. Solonem inter cæteros, vnum ex septem Græciæ sapientibus, familiarem habuit.

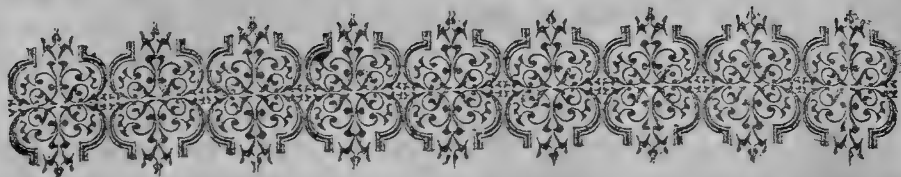
τ̃ ϗ ταύρῳ. Hoc est κτ̀ ϗ τοὐναντίον Φάλαριν τ̃ ἐν χαλκῷ βοΐ, καταχαύσαντα τοὺς ἀνθρώποις αἰχρὰ φήμη ἔχει. seu κακῶς ἀκούει. Alterum exemplum à contrario. Improbos homines & virtutis osores, vel obscuros, vel infames manere docet. Nihil tauro illo Phalaridis notius. Vide Lucianum in Phalaridis defensione: & passim poëtas. καυτὴς *combustor*. Pindaricum vocabulum quod in Lexicis non reperitur, nisi pro instrumento ad inurendum.

οὐδέ μιν. Prosa dicas, οὐδὲ αὐτ̃ αἱ ἐπικήδιαι κιθάραι δέχονται εἰς κοινωνίαν ἡδεῖαν ταῖς τ̃ παίδων ὁμιλίαις, κ̀ τοῖς ὕμνοις παρὰ τοῖς συμποσίοις. Ergo vt abominabilem virum Phalarin in conuiuiorum cantilenis non celebrant, qui ad mensas Musicam colunt, vt moris erat sic παίζειν φίλαν ἀμφὶ τράπεζαν, vt prima Olymp. Oda vidimus.

ὑπωρόφιαι, Hoc est ἐπικήδιαι. ὑπωρόφιος, h. e. ὑπὸ τ̃ ὀροφῆς ὤν. proinde οἰκεῖος *domesticus*. Porrò ante κοινωνίαν subaud. præpositio εἰς. & μαλθακὰν Dor. est pro μαλθακὴν.

τὸ ϗ παθεῖν εὖ. Hoc est τὸ δ' εὖ πράττειν, πρωτεύει. vel τὸ δ' ἐπιτυχεῖν τ̃ ἀέθλων, κ̀ τ̃ ἀγῶνος. Conclusio est posteriorum quæ dixit, quum Hieronem ad virtutũ regalium studium hortatus est, quò laudem & encomia acciperet à viris doctis: & hoc symperasmate ostendit quanti sit momenti gloria quam consequuntur insignes viri à poëtis vel historicis. Prima igitur fœlicitas consistit in rebus bene gerendis: secunda in bona fama, & rerũ bene gestarum laude. Quæ duo si vnà concurrant, hominis beatitudinem perficiunt: vt & idem Pindarus effatur Isthm. 5. εἴ τις εὖ πάσχων λόγον ἐσλὸν ἀκούῃ, μὴ μάτευε Ζεὺς γενέσθαι, πάντα ἔχεις.

ὃς ἂν ἐγκύρσῃ. Hoc est ὃς ἂν ἐπιτύχῃ κ̀ κρατήσῃ. Verbum ἐγκύρω est poët. pro ἐντυγχάνω, vel ἐπιτυγχάνω. Hîc est subiunct. ab Aor. ἐνέκυρσα per syncopen pro ἐνεκύρησα. vel Aeol. à futuro Aeol. ἐγκύρσω pro ἐγκυρῶ.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΙΕΡΩΝΙ, ἅρματι.

ΕΙΔΟΣ Β.

EIDEM HIERONI, CVRRV victoriam adepto.

ODE II.

ARGVMENTVM.

TRia præstat hoc encomio: primùm laudat Hieronem à victoria curruli. Deinde ad locum de Gratitudine digreditur. Tertiò monet ne aurem adulatoribus accommodet.

παράφρασις.

O Syracusæ ciuitas amplissima, vrbs maxima ex quatuor vrbibus, Achradina, Neapoli, Epipolis, & Tyche conflata, quas subactas Archias in vnam redegit: Syracusæ bellicosis viris refertæ, diuinæ altrices virorũ equis ferróque gaudentium, ad vos fœcundis ex Thebis venio, vobísque hoc carmẽ affero, quo laudes Hieronis prędico, quas meritus est, quandoquidem curruli certamine fœlix, ita quadrijugum currum terram concutientem agitauit, & direxit, vt victoria potitus sit, & coronam adeptus, vnde Ortygiæ, vbi equos alit, splendidissima lux accessit, & longè

στροφὴ α. κῶλ. ιγ.

Μεγαλοπόλιες ὦ Συράκοσαι, βαθυπολέμου
τέμενος Ἄρεος, ἀνδρῶν
ἵππων τε σιδαροχαρμᾶν
δαιμόνιαι τροφοί,
ὔμμιν τόδε τᾶν λιπαρᾶν ἀπὸ Θηβᾶν
φέρων μέλος ἔρχομαι,
ἀγγελίαν τετραορίας ἐλελίχθονος.
εὐάρματος Ἱέρων ἐν ᾇ κρατέων,
τηλαυγέσιν ἀνέδησεν Ὀρτυγίαν στεφάνοις,
ποταμίας ἕδος Ἀρτέμιδος.
ᾇς οὐκ ἄτερ, κείνας ἀγαναῖσιν ἐν

μετάφρασις.

O grandiurbes Syracusæ bellicosi delubrũ Martis, virorũ, equorúmque ferro gaudentium diuinæ alumnæ, vobis hoc fertilibus à Thebis afferens carmen venio, nuntium quadrigarum tellurẽ quatientium. In quibus Hieron curru fœlix victoria potiens, latè splendentibus redimiuit Ortygiam coronis, fluuialis sedem Dianæ. Qua non sine, illius placidis in manibus, variegatis habenis or-

latéque inclaruit sedes, vbi positum est simulachrum fluuialis Dianæ: sine cuius ope, eius quæ etiam est equestris, equos variegatis habenis ornatos placidis manibus non domuit.

χερσὶ ποικιλανίοις ἐδάμασσε πώλους.

natos *equos domuit.*

τῷ αὐτῷ. Hoc epinicion inscribitur Hieroni curru victoriam adepto: sed veteres dubitarunt cuiusmodi ex ludis reportata fuerit. Timæus in Thysiasteriis: Callimachus in Nemaicis: Ammonius & Callistratus in Olympijs: Dionysius in Panathenaicis obtentã putauit: quod vt probabilius videatur, ταῖ λιπαρᾶν ἀπὸ Θηβᾶν legendũ esse asserit, ταῖ λιπαρᾶν ἀπ᾽ Ἀθηνᾶν sexto colo. Sed longè verisimilius est victoriam quæ hìc decantatur, fuisse Pythiacam, siquidem hoc ordine istud encomium collocatur, & vel priorem iterum, vel eiusdem generis aliam à poëta celebrari.

μεγαλοπόλιες. Apostrophe ad Syracusas à quibus exorditur, quia Siciliæ cuius rex erat Hieron, fuit vrbs clarissima. Hanc condidisse fertur Archias Corinthius, & Achradinen, Neapolin, Epipolas, & Tychen subactas in vnam redegisse. Hinc μεγαλοπόλιες dicuntur Syracusæ, quia vrbs erat amplissima, siquidem ex quatuor coniunctis in vnam erat redacta. Et hoc primum est Syracusarum encomium. Secundum petitur à re militari, quum appellantur τέμενος Ἄρεος, qui βαθυπόλεμος hoc est μεγαλοπόλεμος appellatur. q. d. εἰς βαθὺ τοῦτ᾽ ἔστι μέγαν πόλεμον ἐρχόμενος: vel μέγαν πόλεμον ἐγείρων. Tertium à virorum præstantia: quum τροφοὶ vocantur ἀνδρῶν ἵππων τε καὶ σιδήρῳ χαιρόντων, hoc est *pedestrium & equestrium copiarum*: & addito epitheto δαιμόνιαι *diuinæ*, seu *fœlices*, quia recens Pœni & Thyrreni à Gelone & Hierone nauali prælio superati fuerant. σιδαροχαρμᾶν Dor. pro comm. σιδηροχαρμῶν, voce comp. ex σίδηρος & χαίρω. rectus singular. est σιδηροχάρμης. Porrò hactenus ostendit quò mitteret suum carmen.

ὔμμιν. Nunc ostendit vnde mittat carmen, ex Thebis nimirum quæ Pindari est patria. Thebas vocat λιπαρὰς, vel à soli fœcunditate, vel à loci claritudine propter Herculem & Bacchum qui Thebani fuerunt: imò & propter plerosque alios viros clarissimos inde oriundos. ταῖ λιπαρᾶν Θηβᾶν. Dor. pro com. τῶν λιπαρῶν Θηβῶν.

φέρων μέλος. Iam & quid mittat ostendit, Nimirum μέλος hoc est ᾠδὴν. Cuius officium statim addit: quando vocat hunc hymnum ἀγγελίαν τετραορίας, hoc est, nuntium quo non modò significatur, sed etiam laudatur victoria currulis regis Hieronis. τετραορία dicitur ἐλελίχθων, *terram concutiens* ab ἐλελίζω, quod vocabulum occurrit prima stropha primæ huius lib. Odæ & χθὼν. *terra*, vel ab ἐλελίττω, *quatio, concutio.*

εὐάρματος. Hoc est ἐν ᾗ εὐτυχῶς ἅρματι χρώμενος Ἱέρων κρατήσας διαυγεστάτοις ἅρμασιν ἀνέδησε τὴν Ὀρτυγίαν. Communicatio laudis. Etenim & victoriæ laus etiã quadantenus pertinet ad Ortygiam vbi alebantur regis equi. Ortygiam autem intelligit Siciliæ Chersonesum. Nam cùm hæc priùs esset insula, cum Syracusis postea est coniuncta. Porrò εὐάρματος dicitur ὁ ἀγαθὸν ἔχων ἅρμα: vel τῷ ἅρ-

ματι χρώμενος εὐτυχῶς. Ex εὖ & ἅρμα.

ποταμίας ἕδος. Commendatur Ortygia à tutelari eius Dea Diana. Scholion autem ποταμίας exponit Ἀλφειώας. Quia quidam dicunt Alpheum fluuium amaſſe Dianam, & eam vſque ad Ortygiam inſequutum ibi conſtitiſſe. Vnde Alpheoæ Dianæ templum ibi constructum. Fluuialem alij nominatã dicunt, quia ſimulachrũ Dianæ apud Arethuſam fuit. Arethuſa autẽ excipit Alphei aquas. Non tantùm autem Ἀλφειώα cognominata fuit Diana, ſed & Ἀλφειαία Letrinæis in Elide, teſte Pauſan. El. poſt. & Dianæ Ἀλφειονίας ἢ Ἀλφειούσης lucum ad Alphei oſtia fuiſſe, ſcribit Strab. l. 8.

τᾶς. Dor. pro ἧς. & artic. præpoſit. pro ſubiunct. ἧς. κείνας Dor. pro ἐκείνης qui locus ſic eſt conſtruendus τᾶς ἄτερ, οὐκ ἐδάμασσε ἀγαναῖσιν ἐν χερσὶ κείνας πώλους ποικιλανίοις. Victoriæ nunc adhibentur cauſæ adiuuantes, Diana, & Mercurius.

κείνας. Iungendum hoc vocabulum cum πώλοις: quoniam etiam equeſtris Diana putatur: de qua ſic Homerus referente Schol. Τὸν δὲ χολωσαμένη χρυσήνιος Ἄρτεμις ἔκτα. Dixit ἀγαναῖσιν pro ἀγαναῖς. Illud poët. & Ion. hoc commune. ποικιλανίοις Dor. & poët. pro ποικιληνίοις. Hoc eſt πεποικιλμένας ſeu ποικίλας ἡνίας ἐχούσας. ἐδάμασσε. Geminato σ. pro ἐδάμασε.

παράφρασις.

Etenim illa ſagittis venaticis gaudens virgo, & Mercurius certaminũ præſes, manibus ambabus coruſcum & ſplendidum adhibet ornamentum, quando Neptunũ longè latéque potenti imperio valentem, & tridente terram concutientem Deum inuocans, robuſtos equos vel ad bigas, vel ad quadrigas eorũ currum trahentium habenis obedientes iungit. Cæterùm alij poëtæ alios reges dulciſono hymno proſequuntur, quò meritum virtutis præmium illis pendant. Et ſic quidem plerunque Cyprij poëtæ ſonoro carmine decorant regem ſuum Cinyram, quem propenſo animo dilexit aureis capillis inſignis Apollo,

ἀντιστ. κῶλ. ις.

ἐπὶ γὰρ ἰοχέαιρα παρ-
θένος χερὶ διδύμα,
ὅ,τ' ἐναγώνιος Ἑρμᾶς
αἰγλᾶντα τίθησι κόσμον,
ξεστὸν ὅταν δίφρον,
ἔνθ' ἅρματα πεισιχάλινα κατα-
ζευ-
γνύῃ σθένος ἵππειον,
ὀρσοτρίαιναν, εὐρυβίαν καλέων
Θεόν.
ἄλλοις δέ τις ἐτέλεσσεν ἄλλος
ἀνὴρ
εὐαχέα βασιλεῦσιν ὕ-
μνον, ἄποιν' ἀρετᾶς.
κελαδέοντι μὲν ἀμφὶ Κινύ-
ραν πολλάκις φᾶμαι Κυπρίων,
τὸν ὁ
χρυσοχαίτας προφρόνως
ἐφίλασ' Ἀπόλλων,

μετάφρασις.

Nam ſagittis gaudẽs virgo manu gemina, certaminũq; præſes Mercurius, radiantem imponit ornatũ, quãdo politas ad bigas, & ad currus habenis obediẽtes iunxerit robur equinũ, tridentis impulſorẽ, præpotentem inuocãs Deũ. Alijs autẽ aliquis alius vir cõfecit canorum regibus hymnum, præmia virtutis. Nam reſonant quidem circum Cinyrã ſæpe ſermones Cypriorũ, quẽ auricomus propẽsè dilexit Apollo,

ἐπὶ γάρ. Hoc per tmeſin eſt capiendum, & ἐπὶ συναπτέον verbo τίθησι.

ἰοχέαιρα παρθένος dicitur Diana, quia perpetuam virginitatem seruauit: vel à monte Arcadiæ Parthenio. Et quia vt pote venatica Dea sagittis gaudebat. ἰὸς *sagittam*, & χαίρω *gaudeo* significat. χερὶ διδύμα hoc est ἀμφοτέραις χερσὶ.

Ερμᾶς Dor. pro Ερμῆς. ἐναγώνιος q.d. ὁ τῶν ἀγώνων προστάτης. Sic Aeschylus illum compellat, vt refert Schol. Εναγώνιε Μαίας καὶ Διὸς Ερμᾶ.

αἰγλᾶντα. Hoc est λαμπρὸν. Accusat. Dor. & poët. pro αἰγλήεντα. à nominat. αἰγλήεις: de quo vide Lexica: porrò αἰγλᾶντα κοσμον *victoriam* vocat.

ξεστὸν ὅταν. Hoc est ὅταν εἰς ξεστὸν δίφρον, καὶ ἅρματα χαλινοῖς πειθόμενα καταζεύγνύῃ σθένος ἵππιον, τὸν Ποσειδῶνα καλέων. Hic duo notanda: & quando splendidum ornatum imponant Mercurius & Diana, nimirum quando currum instrui curat Hieron. Et quid ante certamen fecerit: nimirum vt Neptunum inuocauit.

ἐν. Præpositio pro εἰς. Vide rationem construendi precedenti in annotatione. Porrò ἅρματα vocat πεισιχάλινα hoc est πειθόμενα τοῖς χαλινοῖς. Græca autem Scholia τὰς σειρὰς καὶ τὰ ζυγὰ *funes* & *iuga* dicunt intelligi. Sed longè probabilius est metonymicè sumendam hanc vocem, & poëticè curribus tribui, quod equis est tribuendum: sicuti apud Virgilium l. 1. Georg. versu vltimo,

Fertur equis auriga, neque audit currus habenas.

Itaque χαλινὰ seu χαλινοὺς, quod est vsitatius, expone τὰς ἡνίας *habenas*, quibus equi currum trahentes reguntur, & aurigæ parere coguntur. Porrò σθένος ἵππιον equos ipsos intellige, eósque robustos.

ὀρσοτρίαιναν. Per antonomasiam sic vocatur Ποσειδῶν. vide hanc vocem expositam Od. 6. Olymp. str. 3. εὐρυβίαν vide Ol. Od. 6. ep. 3. idem εὐρυσθενὴς & εὐρυμέδων.

ἄλλοις δέ. Iam officij sui rationem reddit. q.d. ἄλλος δὲ ποιητὴς ἄλλοις βασιλεῦσιν εὔηχον ὕμνον κατασκευάζει ἀμοιβὴν τῆς ἀρετῆς. vsque ad σὲ δὲ ὦ. &c. ἐτέλεσσεν geminato σ. metri causa. εὐαχέα. Dor. pro εὐηχέα. Εὐηχὴς poëtica vox, q.d. ὁ εὖ ἠχῶν, vel ὁ καλὸν ἦχον ἔχων. Hoc est εὔηχος, εὔρυθμος. De voce ἄποινον vide Ep. 1. Od. 7. Ol.

κελαδέοντι. Dor. pro κελαδοῦσι. Probat ab exemplo Cypriorum, qui regem suum Cinyram carmine celebrant. q. d. αἱ τῶν ποιητῶν Κυπρίων ὕμνοι περὶ τὸν Κινύραν αὐτῶν βασιλέα ἠχοῦσι. φᾶμαι Dor. pro φῆμαι hoc est ὕμνοι quibus fama extenditur. Cæterùm Cinyras Apollinis fuit & Paphiæ filius: vel vt alij volunt, Eurymedontis & Paphiæ, Cypriorum rex, & Veneris sacerdos, adeò diues vt Cinyræ opes in prouerbium venerint. Huius etiam in Nemeis meminit.

τὸν pro ὅν. & χρυσοχαίτας. Dor. pro χρυσοχαίτης, hoc est χρυσᾶς ἔχων χαίτας. idem χρυσοκόμης Od. 6. Olymp. ἐφίλασε Dor. pro ἐφίλησε. Huuc amauit Apollo, non vt παιδικὰ, sed vt qui Musices cantu decoratus fuerit.

παράφρασις. | ἐπῳδ. κῶλ. ιδ. | μετάφρασις.

sacerdotem Veneris, virum, non secus ac aries aliquis gregis dux, eximium, illius familiarem. Ac illi quidem ad huiusmodi præconia laudum impelluntur, vt pro beneficijs acceptis gratiam referant, quæ à gratis animis statim proficiscitur. Te verò fili Dinomenis Hieron, ante ædes laudant Zephyriæ Locrenses virgines, idque gratitudinis causa, quòd post fœlicem dubij belli euentum nunc intuentur securitatem, cuius ipsis author fuisti, quãdo missis ad Rheginorum regem Anaxilam, à quo obsidebantur, legatis, vt obsidionem soluerent obtinuisti. Ac sanè quod æquum est illæ fecerunt: quandoquidem gratitudinem ipsi Dij commendant: quorum iussu Ixion dum in celeri rota volutatur, monet homines vt parem gratiam referant: & beneficium beneficio rependant.

ἱερέα κτίλον Ἀφροδίτας.
ἄγει δὲ χάρις φίλων
ποίπνοος ἀντὶ ἔργων
ὀπιζομένα. σὲ δ' ὦ Δεινομένειε παῖ
Ζεφυρία πρὸ δόμων
Λοκρὶς παρθένος ἀπύει,
πολεμίων καμάτων ἐξ ἀμαχάνων,
διὰ τεὰν δύναμιν δρακεῖσ' ἀσφαλές.
Θεῶν δ' ἐφετμαῖς
Ἰξίονα φαντὶ ταῦτα
βροτοῖς λέγειν, ἐν πτερόεντι τροχῷ
παντᾷ κυλινδόμενον,
τὸν εὐεργέταν ἀγαναῖς ἀμοιβαῖς
ἐποιχομένους τίνεσθαι.

sacerdotem Veneris velut quendam *arietem*, gregis ducem. *Impellit autem* ad hoc faciendum *gratia beneuolis remuneratrix pro factis sequens. Te verò ô Dinomenie fili, Zephyria ante ædes Locrensis virgo resonat, bellicos post labores immensos, propter tuas vires intuens securitatem. Deorum autem mandatis Ixionem aiunt hæc mortalibus dicere, dum in alata rota circumquaque volutatur, benefactorem placidis remunerationibus excipientes soluere* gratiam.

ἱερέα κτίλον Ἀφροδίτας. Hoc colon cum superioribus cohæret: in quo Cinyram à sacerdotali dignitate laudat. Hunc Veneris Paphiæ templum per indigenas aduenásque inclytum condidisse tradit Cornel. Tacit. 2. Annal.

κτίλον. Schol. exponit συντεθραμμένον, & συνήθη, & εἰθισμένον τῇ χειρί. *coalumnum, familiarem, manui aßuetum*: quoniam κτιλεύεσθαι Pindarus vsurpat pro τιθασσεῦσαι, in his, ἔνθα πιμελαὶ κτιλεύονται κάπρων, λεόντων τε. & κτίλον deducit παρὰ τὸ κτίσαι quod est θρέψαι, vnde ὀρεικτίτος ὗς à Pindaro dictus ὁ ἐν ὄρεσι τεθραμμένος inquit Schol. Apud Suidam, & apud Homerum κτίλος est ὁ προηγούμενος τῶν προβάτων κριὸς à κίω τὸ πορεύομαι. Aliàs à κτῶ vnde κτίω. Et κτιλῶσαι, τὸ πραῧναι καὶ χειροήθη ποιῆσαι, παρὰ τὸ κτίλον. Apud Magnum Etymol. ἐκτιλωμένος exponitur συνήθης, ἐπεὶ ὁ κτίλος ὁ ἡγούμενος τῆς ποίμνης κριὸς συνήθης τῷ ποιμένι.

ἄγει δέ. Generalis gnome de Gratitudine, quæ videtur applicanda primùm Cinyræ, quem tam studiosè Cyprij laudant, vt se gratos accepti beneficij præbeant, Deinde Hieroni quem Epizephyrij Locri celebrant ob secu-

ritatem cuius author ipsis fuit: quæ quomodo cohæreant docet paraphrasis. Hìc ποίπνος dicitur ἀμειπτικὴ, ἀνταποδίδουσα, ἀμοιβὴν ἀποτίνουσα. Estque Pindaricum vocabulum per syncopen formatum, tanquam à ποινήπνος hoc est ἡ ποινὴν τίνουσα.

ὀπιζομένα. Dor. pro ὀπιζομένη, hoc est ἀκολουθοῦσα, ἑπομένη. Ab ὀπίζομαι quod interdum significat ἕπομαι, ὄπισθε διώκω, vt hoc loco. Interdum τῶν μελλόντων ἐπιστροφὴν καὶ φροντίδα ἔχω, *rerum futurarum curam gero.* à nomine ὄπις. ιδος. ἡ τοῦ μέλλοντος ἐπιστροφὴ καὶ φροντὶς, *rei futuræ solicitudo & cura.*

σε δ' ὦ. Aliud exemplum Hieronis quem alij laudant: vt apud Cyprios benefactorem suum Cinyram: sic apud Locros Epizephyrios Hieronem prædicant. Refert autem Schol. Hieronem Locros Epizephyrios de quibus superiori lib. Od. 10. periculo magno liberasse. Nam cùm Anaxilas Rhegij tyrannus cum Cleophrone filio his bellum intulisset, missis legatis Hieron obsidionem soluere iussit, alioquin Rhegium se inuasurum. Quod factum fuit. Λοκρὶς παρθένος. Enallage numeri, fieri autem potuit vt virgines hymnum aliquem in gratiam Hieronis canerent. De verbo ἀπύω dictum Od. 5. Olymp. παῖς Δεινομένειος periphrasis Hieronis, cuius pater fuit Dinomenes.

πολεμίων. Hoc est τῶν πολεμικῶν καμάτων ἐξ ἀπροσδοκήτου ἀπαλλαγεῖσαι, καὶ διὰ τὴν σὴν δύναμιν τὸ ἐλεύθερον βλέπουσαι. Hìc ἀμαχάνων Dor. est pro ἀμηχάνων. & δρακοῖσα. pro δρακοῦσα. & ἀσφαλὲς neutrum adiectiuum pro substantiuo ἀσφάλειαν.

Θεῶν δ' ἐφετμαῖσι. Gratiam parem referendam esse docuit: nunc id faciendum etiam asserit, quia Deus idipsum iubet, ídque per Ixionem, qui quòd fuerit ingratus, grauissimas dat pœnas, aliósque suo exemplo gratos fieri docet. Fabulam Ixionis vide 4. Metam. Ouid. ἐφετμαῖσι Dat. Ion. & poët. φαντὶ Dor. pro φασί.

ἐν πτερόεντι. Hoc est ἐν ταχεῖ τροχῷ πανταχοῦ δινέμενον. πτερόεις τροχὸς à Lonicero exponitur *petrosa rota.* vulgata versio, *alata rota*, & à Scholiast. ταχὺς τροχὸς. Nullibi autem reperio vocabulum πτερόεις. Nec sic puto legendum: quia non lapidea, sed ferrea esse dicitur rota cui alligatus est Ixion. Ideóque legere mallem πτερόεις *alatus* hoc est ταχὺς *velox*, *celer*, vti interpretatur Scholiast. siquidem ea voluitur rota celeriter: & vt ait Tibull. lib. 1.

Illic Iunonem tentare Ixionis ausi
Voluuntur celeri noxia membra rota.

τὸν εὐεργέταν. Dor. pro εὐεργέτην. hanc gnomen sic prosa efferas, τὸν εὐεργετήσαντα ἀντευεργετεῖν.

παράφρασις.	στροφὴ. κῶλ. ιε.	μετάφρασις.
Suo autem periculo, imò damno perspicuè didicit be-	ἔμαθε δὲ σαφές. εὐμενέσι γὰρ παρὰ Κρονίδαις	*Id autem planè didicit. Propitios enim*

nefactori esse vicissim benefaciendum. Cùm enim per Iouis Saturni filij beneuolentiam & humanitatem, expiato eius homicidio, in consortium Deorum esset admissus, & suaui illorum conuersatione donatus, fœlicitatem illam non diu seruauit inoffensam. Sed nescio qua mentis insania percitus, Iunonis, quæ solius Iouis coniugium iucundum est sortita, amore flagrauit. Cui quòd stuprum obtulisset vir ille insolens, damnum ingens accepit: & merita eáque graui pœna statim est mulctatus. Atque hic quidem duorum scelerum fuit conscius, reúsque, ob quæ labori illi ærumnoso est addictus. Nam primus inter Græcos cognato sanguine sese contaminauit, quando Deioneum socerum pro data vxore munera acriùs efflagitantem, ad simulatum conuiuium inuitauit, ac si illa traditurus esset: attamen in foueam carbonariam, igni intus occultato, & tenuissimis trabibus superius instratam miserum dolosè detrusit.

γλυκὺν ἑλὼν βίοτον, μακρὸν οὐχ ὑπέμεινεν ὄλβον,
μαινομέναις φρεσὶν,
Ἥρας ὅτ' ἐράσσατο, τὰν Διὸς εὐναὶ
λάχον πολυγαθέες.
ἀλλά νιν ὕβρις ἐς ἀυάταν ὑπεράφανον
ὦρσε· τάχα δὲ παθὼν ἐοικότ' ἀνὴρ,
ἐξαίρετον ἕλε μόχθον. αἱ
δύο δ' ἀμπλακίαι
φερέπονοι τελέθοντι· τὸ μὲν
ἥρως ὅτι τ' ἐμφύλιον αἷμα πρώ-
τιστος οὐκ ἄτερ τέχνας
ἐπέμιξε θνατοῖς·

apud Saturni filios dulcem nactus vitam, longam non sustinuit fœlicitatem, furiosa mente Iunonem quum deperijt, quam Iouis strata sortita sunt multum iucunda; sed eum petulantia in damnum insolentem impulit. Et mox passus consentanea vir ille, exquisitam sustinuit ærumnam. Duæ autem culpæ portatrices sunt ærumnæ: vna, quòd heros cognatum sanguinem primus non sine fraude miscuit inter homines.

ἔμαθε δὲ σαφές. Hoc est *ἔμαθε δὲ σαφῶς ὅτι δεῖ τὸν εὐεργέτην ἀνταμείβεσθαι.* Est hic amplificatio exempli, repetita narratione à beneficijs Iouis erga Ixionem.

εὐμενέσι γάρ. Hoc est *παρὰ γὰρ τοῖς τοῦ Κρόνου παισὶν εὐμενῶς διατεθεῖσιν αὐτῷ, ἡδὺν βίον δεξάμενος τὴν ἐν Θεοῖς διαγωγήν.* Iupiter cædem quam Ixion perpetrarat occiso socero, misericordia commotus non solùm expiauit, sed cœlo illum excepit, quòd flagitij valdè pœnituisset, & à secretis constituit. Pro qua liberalitate Iunoni Iouis coniugi stuprum inferre conatus est.

μακρὸν ὄλβον. Schol. interpretatur *ὑπεραίροντα τὴν αὐτοῦ φύσιν.* *superantem eius naturam.* Sed malim simpliciter exponere, *οὐκ ἐδυνήθη διὰ μακροῦ χρόνου ἐνεγκεῖν ὄλβον τοῦτον.* Quia magna fœlicitas citò animum tumefecit. Itaque non diu in hac fortuna remansit.

μαινομέναις φρεσίν. Quia nimius fuit ille amor, mentem turbauit. Sic apud Virgil.

Insano Cassandræ incensus amore,

legimus, & amor *insanus*, dicitur quum in animum impotentem incidit. Imò inter insaniæ species ponitur *Amor.*

ταν- Dor-

τεὶ. Dor. pro τίω. λάχον neglecto augmento pro ἔλαχον. πολυγαθέες. Dor. pro πολυγηθέες. Est autem poëticum vocabulum πολυγηθής. hoc est ὁ πολλὴν γηθοσύνην παρέχων. *qui multam lætitiam præbet*. Sic autem prosa loquaris, ἥτις ἦν Διὸς ἄλοχος.

ἀλλά νιν. Pœna sequens scelus. Hîc ὕβριν dicit non ingratitudinis tãtùm scelus, sed & stuprum quod Iunoni conatus est inferre. αὐάταν Dor. pro αὐάτην. & Ἄτη Aeol. dicitur αὐάτη. Nam ἄτη per contractionem formatur ab ἀάτη, gemino αα Aeoles υ. interserunt. Quod & inter duas vocales diuersas obseruare solent, vt ἀὴρ, ἄως, dicunt αὐὴρ, αὔως.

ὑπεράφανον. Dor. pro ὑπερήφανον. & existimat Aemilius Portus iungendum esse cum αὐάταν & exponendum μεγίστην. vt *damnum superbum*, nihil aliud sit quàm *maximum*. Sed vulgata versio refert ad νιν *ipsum*, nempe Ixionem, qui eò superbiæ deuenit, vt Iunonem tentare ausus sit.

ὦρσε, Aorist. ὦρσα formatur à futuro Aeol. ὄρσω, verb i ὄρω. τάχα hîc pro ταχέως. Nõ igitur à tergo sequuta est pede pœna claudo: sed inflicta est statim. παθὼν ἐοικότα hoc est τὰ δίκαια, καὶ τὰ τῷ ἁμαρτήματι ἁρμόζοντα. Sic Odyss. α. Καὶ λίην κεῖνός γε ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ. vbi ἐοικὼς ὄλεθρος *merita mors* dicitur.

ἐξαίρετον μόχθον. Hoc est, non modò ἐξηλλαγμένον *peregrinum*, *insitatum*: sed & μέγαν, ὑπερβάλλοντα. Sicut & ἐξαίρετον γάθησεν dixit, *gauisus est supra modum*, *vel vehementer*. Pyth. Od. 4.

αἱ δύο δ'. Hoc est, δύο δ' ἁμαρτίαι εἰσὶν αἳ τὴν τιμωρίαν ἐπιφέρουσι. Enumeratio est flagitiorum Ixionis, quæ duo sunt. Primum quòd socerum Deioneum occiderit, quod parricidium ei condonauerat Iupiter summopere pœnitenti. Secundum quòd in Deorum consortium admissus, non meminerit nullam iniuriam benefactori inferendam, sed ingratus Iunonem tentarit, τελέθοντι pro τελέθουσι. τελέθω poëticum pro εἰμὶ τὸ ὑπάρχω. φερέπονοι dicuntur ἀμπλακίαι. quia τοὺς πόνους φέρει hoc est τὰς τιμωρίας ἡ ἀμπλακία.

τὸ μὲν. Hoc primum scelus Ixionis qui in suo populo primus homicidium commisit, imò cognato sanguine se contaminauit, quando socerum interemit: οὐκ ἄτερ τέχνας non sine dolo. Nam cùm Deioneus munera ob acceptam vxorem ab Ixione flagitaret, acriúsque instaret, coactus Ixion inuitauit socerum tanquam ad conuiuium, & ad illa accipienda, quòd se æquitate mitigatum simularet. Sed hunc Ixion in foueam carbonariam, quam igne interius occultato tabulatis tenuissimis superius instrauerat, detrusit. Et hæc τέχνη qua vsus est Ixion.

ἐμφύλιον. Hoc est, πρῶτος ἐμφύλιον φόνον ἐν τοῖς ἀνθρώποις εἰργάσατο οὐκ ἄνευ δόλου.

παράφρασις. ἀντιστρ. κῶλ. ιε. μετάφρασις.

Deinde Iunonem Iouis ὅτι τε μεγαλοκευθέεσ- Altera quòd in magna

vxorem stuprare conatus est in eius thalamis amplissimis, & magna penetralia habentibus: nulla illius magnitudinis, nulla suæ conditionis, sed flagitiosæ tantùm cupiditatis habita ratione. Attamen metiri se quemque suo modulo ac pede verum est. Cæterùm non legitimi sed peruersi concubitus, istum qui ad eos accessit, in repentinam calamitatem coniecerunt, postquam cum nube rem habuit, falsò Iunonem esse ratus, & nesciēs se illius dulce simulachrum amplecti. Nam illa nubes erat Iunoni cœlesti filiæ præstantissimæ Saturni simillima, & Iouis arte ad illius speciem exquisitissimè effícta, vt sic deceptum pulchritudine virū in perniciem cōijceret. Porrò Ixion rotam fecit quatuor habentem radios, quorum duodus manus, duobus pedes alligarentur,

σιν ἔν ποτε θαλάμοις
Διὸς ἄκοιτιν ἐπειρᾶ-
το. χρὴ δὲ καθ' αὐτὸν αἰ-
εὶ
παντὸς ὁρᾶν μέτρον.
εὐναὶ δὲ παράτροποι ἐς κακό-
τατ' ἀ-
θρόαν ἔβαλον· ποτὶ
καὶ τὸν ἵκοντ', ἐπεὶ νεφέλᾳ πα-
ρελέξατο,
ψεῦδος γλυκὺ μεθέπων ἄϊδρις
ἀνήρ.
εἶδος γὰρ ὑπεροχωτάτᾳ
πρέπεν οὐρανίᾳ
θυγατέρι Κρόνου, ἅν τε δό-
λον
αὐτῷ θέσαν Ζηνὸς παλάμαι,
καλὸν
πῆμα. τὸν δὲ τετράκνα-
μον ἔπραξε δεσμόν,

penetralia habentibus thalamis vxorem Iouis tentauerat. Oportet autem vnumquemque secundum se semper cuiuslibet rei considerare modulum. Concubitus autem peruersi in calamitatem subitam coniecerunt etiam hunc accedentem, postquam cum nube concubuit mendacium dulce consectans inscius vir: forma enim excellentissimæ par erat cœlesti filiæ Saturni, quam fraude structam manus Iouis fecerant ei pulchram perniciem. Quadriradium autem vinculum fecit.

ὅτι τε. Secundum Ixionis flagitium, quòd Iunonem tentarit. μεγαλοκευθέεσσι poët. Dat. pro μεγαλοκευθέσι. μεγαλοκευθὴς poëtic. vocab. ὁ μεγάλα κεύθων, vel μεγάλους κευθμῶνας ἔχων, *qui magna penetralia, vel latibula habet.*

χρὴ δὲ καθ' αὐτόν. In prosa sic dicas, χρὴ δὲ καθ' αὐτοῦ δύναμιν τὸ μέτρον σκοπεῖν, καὶ μὴ τὴν ὑπὲρ δύναμιν ὀρέγεσθαι. Gnome qua mediocritas & modestia commendatur. Quam sic expono ex Horatio

Metiri se quemque suo modulo ac pede verum est.

Similem huic Pindari sententiam Delphis à Chilone inscriptam fuisse monet Schol.

εὐναὶ δὲ παράτροποι. hoc est μοιχίδιοι, καὶ τοῦ δέοντος παρατετραμμέναι. Et sic exponendum hoc vocabulum poëticum. ἐς κακότατα Dor. pro κακότητα hoc est δυστυχίαν, ἀθρόαν hoc est μεγάλην: quanquam Schol. refert à nonnullis legi ὀρθάν. & ποτὶ καὶ τὸν ἵκοντα puto per tmesin accipiendum, pro καὶ τὸν προσίκοντα hoc est προσερχόμενον. & ποτὶ Dor. est pro πρὸς, ἵκω, & Atticè ἥκω *venio.* Sententia qua monet thoros illicitos consequentes pati pœnas, Ixionis exemplo.

ψεῦδος γλυκύ. Dulce mendacium, quia licèt falso obiecto Ixion decipiebatur, tamen iucundus erat illius amplexus. ἄϊδρις hoc est ἄπειρος. Compositum ex α priuante, & ἴδρις ab εἰδῶ *scio*, vnde εἶδις, reiecto ε. ἴδις, interiecto ρ. ἴδρις.

εἶδος. γὰρ. Hoc est καὶ γὰρ κατὰ τὸ εἶδος ὁμοία ἦν τῇ ὑπεροχωτάτῃ Κρόνου θυγατρί. Hic πρέπεν Neglecto augm. pro ἔπρεπεν. Periphrasticè Iunonem dicit *cælestem Satur-*

mi filiam.

αὖ τι δόλον. Hoc est ψεῦδός τινα νεφέλην εἰς δόλον αὐτῷ θέσαν αἱ τοῦ Διὸς χεῖρες, seu τέχναι. Dolus erat in hac nube, quòd Iunoni esset similis, Nubes verò καλὸν πῆμα vocatur, quòd Ixion putaret esse formosam illam Iunonem quam deperibat: attamen hinc damnum consequebatur, nimirum supplicium meritum: vide in Chil. Erasm. parœmiam *de pulchro ligno vel strangulari*: vbi hoc καλὸν πῆμα citatur.

τὸ δ᾽. Pœnas paratas Ixioni describit. δεσμὸν τετράκναμον appellat rotam quatuor radios habentem, sic structam vt duobus radijs manus, duobus pedes alligarentur. τετράκναμος Dor. & poëticum vocab. est pro τετράκνημος, hoc est τέσσαρας κνήμας hoc est ῥάβδους ἔχων. Nam κνήμη est τροχοῦ ῥάβδος.

παράφρασις.

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ.

μετάφρασις.

Paraphrasis:

in proprium exitium. Itaque in compedes istos vnde euadere non possent irretita membra coniectus, hoc præceptum accepit vulgo enunciandum, vt benefactori vicissim benefacerent homines. Porrò ex hoc nefando concubitu nubes sola solum vnicúmque peperit filium superbum, à quo ita erant alienæ Gratiæ, vt neque apud homines, neque apud Deos in honore esset: quem nutrix Centaurum appellauit. Qui Centaurus postea ad Pelij montis radices cum Magnesiis equabus rem habuit, vnde prognatum est genus hippocentaurorum admirandum, qui vtrisque parentibus similes erant, imáque parte matrem, superna patrem referebant.

Textus (ἐπῳδ. κῶλ. ιδ.):

ἑὸν ὄλεθρον ὅγ᾽. ἐν δ᾽ ἀφύκτοι-
σι γυιοπέδαις πεσὼν,
τὰν πολύκοινον ἀνεδέ-
ξατ᾽ ἀγγελίαν. ἄνευ δέ οἱ Χα-
ρίτων τέκε
γόνον ὑπερφίαλον
μόνα καὶ μόνον, οὔτ᾽ ἐν ἀν-
δράσι γερασφόρον, οὔτ᾽ ἐν Θεῶν
νόμοις,
τὸν ὀνύμαξε τράφοισα Κένταυρον,
ὃς
ἵπποισι Μαγνη-
τίδεσσιν ἐμίγνυτ᾽ ἐν Πα-
λίου σφυροῖς· ἐκ δ᾽ ἐγένοντο στρα-
τὸς
θαυμαστὸς, ἀμφοτέροις
ὁμοῖοι τοκεῦσι· τὰ ματρόθεν
μὲν
κάτω, τὰ δ᾽ ὕπερθε πατρός.

Metaphrasis:

suum exitium. In compedes igitur membra irretientes, & effugium non habentes, prolapsus, multum communem accepit rumorem. Sine Gratijs autem ipsi peperit prolem superbam, sola & solam, neque inter homines honorē consequentem, neq; in Deorum legibus, quā ea quæ aluerat appellauit Centaurum, qui cum equabus Magnesiis concubuit in Pelij vallibus. Nati sunt igitur gens mirabilis, ā bob⁹ similes parētib⁹: quæ à matre erāt infernè: at quæ supernè, patris.

ἑὸν ὄλεθρον. Cohæret cum superioribus: & rotæ vsus ostenditur. Apparétque ex poëtæ verbis Ixionem ipsum eius fuisse fabricatorem.

ἐν δ᾽. Ostendit vt piscator ictus sapit. Nam hoc supplicio addictus tandem agnoscit errorem, & monet alios postquam accepit. ἀγγελίαν nimirum officium suo exemplo posteros monendi, quod dixit antè, εὐεργέταν ἀγαναῖς ἀμοιβαῖς, ἐποιχομένους τίνεσθαι. γυιοπέδη autem est δεσμὸς τὰ γυῖα πεδῶν.

ἄνευ δέ οἱ Χαρίτων. Absoluta supplicij narratione, prolis mentionem facit:

quam dicitur Ixion ex nube ἄνευ χαρίτων suscepisse: quod exponit Schol. vel ἄνευ συνουσίας: quia χαρίζεσθαι propriè significat συνουσιάζειν: vt probat exemplis: vel γόνον ἄχαριν καὶ ἄγριον: quod melius putem: quia sequitur eam prolem fuisse οὔτ' ἐν ἀνδράσι γερασφόρον, οὔτ' ἐν θεῶν νόμοις: *nec inter homines, nec inter Deos honorem accepisse.* Quam nubis prolem etiam appellat ὑπερφίαλον, ac proinde nec hominibus, nec Deo gratam, qui superbos oderunt.

μόνα. Dor. pro comm. μόνη: & refertur ad νεφέλην. μόνον autem, ad γόνον. Neque enim talis soboles visa vnquam est in rerum natura. Item sola solum dicitur nubes peperisse Centaurum; vt opponatur multitudini Hippocentaurorum quos ex diuersis equabus habuit Centaurus, cùm Ixion vnum ex vna nube centaurum habuerit. οὔτ' ἐν ἀνδράσι. hoc est οὔτε παρ' ἀνθρώποις, οὔτε παρὰ θεοῖς τιμῆς ἀπολαύοντα.

τόν. Artic. præposit. pro subiunct. ὅν. & ὀνύμαξε. Neglecto augm. metri causa. Item Aeol. & Dor. pro ὠνόμασε. Nam Aeoles ὀνυμάζω dicunt pro ὀνομάζω, & futurum Doricè effertur in ξω. τράφοισα pro τρέφουσα: sic appellatur *nutrix*: & effertur Dor. & Aeol. pro τραφοῦσα. Nam Dor. ε mutatur in α. & Aeol. retrahitur accensus in antepenultimam. De nomine, *Centaurus*, vide Eustathium.

ὃς ἵπποισι. Nubis filius ex Ixione dictus est Centaurus, quasi κεντήσας τὴν αὔραν. hoc est τὴν ἀερίαν νεφέλην. Centauri progenies Hippocentauri fuerunt: nati ex concubitu Centauri cum equabus Magnesię Thracicę. Quę tanquam fabulosa refutat Galenus lib. 3. de Vsu partium: quem locum consule, vbi reperies pro Παλίου σφυροῖς, πελιοσφύροις q. d. *malleolos albos habentibus.* Porrò Doricum est Παλίου pro Πηλίου. Est mons Thessaliæ Pelion.

ἐκ δ' ἐγένοντο. Per tmesin pro ἐξεγένοντο. Et quia στρατὸς nomen est collectiuum, ideo pluralem numerum verbi, singularis numerus nominis rectè recipit. Hippocentauri isti διφυεῖς appellati fuêre, quia vtrisque parentibus erant similes.

παράφρασις.

Ex his quæ in Ixionem ingratum fecit Iupiter, vides quanta sit Dei potentia; qui quæ vult perficit, qui volucrem aquilam auiū præstantissimam assequitur: qui piscium velocissimum delphinē preteruehitur, qui fastu turgidos homines subuertit, alios verò, nimirum modestos in gloriam immortalem, & decus æternū euehit. Cæterùm

στροφὴ γ. κῶλ. ιε.

Θεὸς ἅπαν ἐπὶ ἐλπίδεσ-
σι τέκμαρ ἀνύεται.
Θεὸς ὁ καὶ πτερόεντ' αἰ-
ετὸν κίχε, καὶ θαλασσαῖ-
ον παραμείβεται
δελφῖνα· καὶ ὑψιφρόνων τιν' ἔ-
καμψε
βροτῶν. ἑτέροισι δὲ
κῦδος ἀγήραον παρέδωκ'. ἐμὲ δὲ
χρεών

μετάφρασις.

Deus omnē pro votis exitū peragit: Deus, qui & alatam aquilam aßequitur, & marinum præuertitur delphina: atque aliquem elatos animos habentiū mortaliū inflexit: alijs autē decus senij expers dedit. At me op⁹ est fugere morsū tri-

φεύγειν δάκος ἀδινὸν κακαγορ-
είαν.
εἶδον γὰρ ἑκὰς ἐὼν τὰ πόλ-
λ' ἐν ἀμαχανίᾳ
ψογερὸν Ἀρχίλοχον, βαρυλό-
γοις ἔχθεσιν πιαινόμενον. τὸ
πλου-
τεῖν δὲ σὺν τύχᾳ πότ-
μου
σοφίας, ἄριστον.

stẽ maledicentiã. Vidi enim procul existens sæpe in angustijs conuiciatorem Archilochum dum maledicis odijs pinguefieret. At diuitias habere cum fœlicitate sortis sapientiæ, præstantissimum.

cũ de benemerito bene sit loquendum, vt de Cinyra Cyprij, & de Hierone Locri Epizephyrij loquuntur: non tamen non benefaciẽti est maledicendum. Atque hoc vitium apud te declinare velim, vt quo iniustè homines mordeatur. Quod vt faciam monet me conuiciatoris Archilochi exẽplum, quem cùm pinguefaceret & delectaret odium maledicum, vidi ad tristes angustias sæpissime redactum. Itaque tuas laudes persequar, dicámque diuitias cum fœlicitate & sapientia coniunctas rem esse præstantissimam.

Θεὸς ἅπαν. Hoc est Θεὸς ὅ,τι ἂν διανοηθείη, τοῦτο καὶ ἀνύει. Etenim ἐλπίδας hîc τὰς φρένας, seu διάνοιαν significat: imò τὸ θέλημα. vt extollat diuinam potentiam, cui facile est quicquid vult. Cui gnomologiæ dedit occasionem Ixion: siquidẽ Iupiter Nubem excogitatam nullo negocio Iunoni assimilauit, vide Erasm. in Chil. Θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.

Θεὸς ὃ καὶ. Eandem diuinam potentiam eâdem occasione extollit, quam nemo malus vllo modo deuitare possit: non secus ac Ixion, quem superbum & ingratum ad inferos detrusit Iupiter. Quam sententiam in Chiliad. Erasmi inuenias titulo *Vltio malefacti*: in hoc adagium εὗρε Θεὸς τὸν ἀλιτρόν.

ὃ καὶ πτερόεντα. Hoc est ὃς καὶ τῶν πτηνῶν ἀετὸν, τῶν ἰχθύων δελφῖνα ταχύτατον καταλαμβάνει, καὶ τῶν ἀνθρώπων τοὺς ὑψηλοφρονοῦντας ταπεινοῖ, τοὺς δὲ ταπεινοφρονοῦντας ὑψοῖ. Ac proinde est omnibus animantibus cœli, maris, & terræ potior. Dixit αἰετὸν metri causa pro ἀετόν. κίχε neglecto augm. pro ἔκιχε. à κίχω. & παραμείβεται hoc est παρέρχεται vt & Nem. 3. ἐμὸν πλόον παραμείβου, κῦδος ἀγέραον. hoc est *æternum decus*, vt loquitur Horat. Od. 25. l. 3. Carm. Alios igitur Deus extollit, alios deprimit, illos quidem bonos, hos verò malos.

ἐμὲ δὲ χρεών. Hoc est, ἐμὲ δὲ δεῖ φεύγειν τὴν κακηγορίαν. Correctio qua calumniæ crimen declinat: ne videatur exagitare consulto Ixionem. Ait Schol. his verbis taxari Bacchylidem, qui soleret Pindarum apud Hieronem traducere. Proposito sibi exemplo Archilochi id se facere testatur. Nam illi malè cessit. κακαγορείαν Dor. pro κακηγορίαν. & pro ἀδινὸν nonnulli legunt ἄδικον. Sed hîc meo iudicio incipit ad Hieronem regredi, vt ex paraphrasi cognosces.

εἶδον γάρ. Hoc est ἐγὼ γὰρ πόῤῥωθεν εἶδον τὸν λοίδορον Ἀρχίλοχον, ὅστις ἔχθεσι βαρυλόγοις ἐπιαίνετο καὶ ἔχαιρεν, πολλάκις ἐν ἀπορίᾳ καθεστῶτα. Hunc in locum malè sentire videtur Aretius, qui ait bene cessisse Archilocho maledicendi studium: quòd pauper cùm esset, obtrectationibus emersit & ditatus est. Quod loci sensus erroris satis arguit. Fortè autem propter verbum πιαίνεσθαι ita exposuit: sed non animaduertit petitam è medio significationem, & vulgò dici quempiam rebus malis pinguefieri, quum ijs delectatur perpetrandis.

τὸ πλουτεῖν. Hæc iam pertinent ad Hieronem, ad quem regreditur. q. d. τὸ δὲ πλούτου μετὰ σοφίας ἐπιτυγχάνειν, ἄριστον, καὶ εὐποτμότατός ἐστιν ὁ πλούτου καὶ σοφίας ἅμα τυγχάνων. *Optimum est diuitias cum sapientia consequi, isque est fœlicissimus qui cum sapientia diues est.*

παράφρασις. | ἀντιστρ. κῶλ. ιε. | μετάφρασις.

Quales cùm habeas, pateátque omnibus te sapientem esse, simúlque diuitem, libera mente præditus eas alijs benignè impertire potes ô rex, qui in ciuitates fortibus viris munitas, & præstantibus muris cinctas imperiũ habes. Honore autem & diuitijs adeò insignis es, vt nemo nisi qui stolida mente veritati aduersatur, dicat regem vllũ ex ijs qui ante tua tempora regnarunt in Græcia, honoribus opibúsque maiorem te extitisse. Sed vt fortitudinem tuam celebrem, est quod in eximiam classem cõscendam, qua strenuè bellasti contra eos qui bellum in Siciliam inuehebant. Certè tu iuuenili ętate grauia bella cum Gelone fratre sustinuisti, in quibus edidisti tuæ fortitudinis specimina, vnde assero te immensam gloriam esse consequutum,

τὺ δὲ σάφα νιν ἔχεις ἐλευ-
θέρᾳ φρενὶ πεπορεῖν
πρύτανι, κύριε πολλᾶν
μὲν εὐστεφάνων ἀγυιᾶν,
καὶ στρατοῦ. εἰ δέ τις,
ἤδη κτεάτεσσί τε, καὶ περὶ τι-
μᾷ
λέγει ἕτερόν τιν᾽ ἀ-
ν᾽ Ἑλλάδα τῶν πάροιθε γενέσθαι ὑπέρ-
τερον,
χαύνᾳ πραπίδι παλαιμονεῖ κε-
νεᾷ.
εὐανθέα δ᾽ ἀναβάσομαι
στόλον ἀμφ᾽ ἀρετᾷ
κελαδέων. νεότατι μὲν ἀ-
ρήγει θράσος δεινῶν πολέμων, ὅ-
θεν
φαμὶ καὶ σὲ τὰν ἀπεί-
ρονα δόξαν εὑρεῖν,

*Tu autem certò eas potes libera mẽte suppeditare, dispensator, domine multorum vicorum bene cinctorum muris, vt coronis, & numerosa gẽtis. Quòd siquis iam diuitijs & honore dicit alium quempiam in Græcia eorum qui antè fue*runt *extitiße superiorem, obtusa cum mente conflictatur futili. Cõscendam igitur amœnam claßem de virtute* Hieronis *sonans. Iuuentuti quidem auxiliatur audacia circa grauia bella. Vnde dico te quoque immensam gloriam nactum eße,*

τὺ δὲ σάφα. Alloquitur Hieronem. σὺ δὲ Ἱέρων σαφῶς σὺν τύχῃ πότμου σοφίας πλούτων δύνασαι πλοῦτον ἐλευθέρᾳ φρενὶ παρέχειν. Ad laudes igitur illius nunc redit, eúmque à diuitijs cum sapientia coniunctis commendat, atque etiam tacitè ad liberalitatem incitat. τὺ Dor. pro σὺ. ἔχεις hoc est δύνασαι.

πεπαρεῖν. Hoc mendosè legi puto, pro πεπορεῖν: siquidem Schol. exponit παρέχειν, πορίζειν, καὶ παρασκευάζειν. Nam si legas πεπαρεῖν, erit infin. Aor. 2. πέπαρον per reduplicationem Ionicam, pro ἔπαρον, à præsenti πείρω: vt à σπείρω formatur ἔσπαρον: at verbum πείρω non significat πορίζω. Sed si reponas πεπορεῖν: erit infin. Aor. 2. ἔπορον & per reduplicationem Ionicam πέπορον. Hinc infin. πεπορεῖν à themate πόρω *præbeo*. Et certè facilis fuit lapsus in huiusmodi mendum mutationis τοῦ ο. in α.

πρύτανι. Hoc est ἄρχων καὶ βασιλεῦ. Porrò laudat Hieronem à latitudine imperij. πολλᾶν Dor. pro πολλῶν. εὐστεφάνων hoc est εὐτυχέων. Nã στέφανος metaphoricè dicitur murus quo cingitur ciuitas, vt Ol. 8. antistr. 2. ἐπὶ στέφανον τεῦξαι videbis pro τεῖχος ἐπιτεῦξαι. ἀγυιᾶν Dor. pro ἀγυιῶν καὶ στρατοῦ, h. e. τοῦ λαοῦ: vt solet author hanc vocem passim vsurpare. Verùm ei nunc subest emphasis, vt innuat fortem esse populum & militiæ peritum.

εἰ δέ τις. Hoc est εἰ δέ τις λέγει ἕτερόν τινα κατὰ τὴν Ἑλλάδα τῶν περὶ τούτου γενέσθαι μείζονα πλούτῳ καὶ τιμῇ, ματαίᾳ φρενὶ μάχεται, καὶ ἀνόητός ἐστι. Quibus verbis amplificat laudem à potentia & diuitijs: quum asserit Hieronem nulli præcedentium Græciæ regum esse secundum possessionibus & honoribus. κτεάτεσσι Ion. & poët. pro κτέασι. τιμᾷ Dor. pro τιμῇ. χαυνᾷ Dor. pro χαυνῇ. De voce πρότερος vide 2. Ol. κενεᾷ. à κενεός, εά, εόν. pro κενὸς, ἡ, όν. παλαιμονεῖν. poëticum pro παλαίειν.

εὐανθέα δ'. Hoc est, ἤδη ὁρμήσω αἰνετῶς ἀνυμνῶν τὴν ἀρετὴν Ἱέρωνος. Laus est à peritia rei militaris. Dicit εὐανθέα στόλον ἀναβάσομαι alludens ad classem qua debellauit Phœnices qui Cumanos aggressi erant. ἀναβάσομαι. Dor. pro ἀναβήσομαι.

νεότατι. Dor. pro νεότητι. Laudem hanc à peritia rei militaris ab ætate amplificat, quòd iuuenis cùm esset, virtutis bellicæ specimen edidit: quando in bellis Siciliæ illatis vnà cum Gelone fratre strenuè se gessit. θράσος in bonam partem sumitur pro fortitudine animíque magnitudine.

ὅθεν. Hoc est, ἀπὸ τῆς περὶ τοὺς πολέμους θρασύτητος: vel ἀπὸ τῶν πολέμων. φαμὶ Dor. pro φημί. Notatur consequens virtutis, nempe gloria.

παράφρασις.

tum in equestribus, tum in pedestribus pugnis, quando inter tuos equites peditésque præliabaris. Nec sola, qualem iuuenes decet, fortitudine valuisti: sed & consilio prudentiáque senili in bello claruisti: quò fit vt mihi te laudandi suppetat ansa, nec in periculo reprehensionis verser, ac si non laudabilem virum immeritò laudarem. Salue rex Hieron. Hoc encomiasticum carmen itinere marino ad te mitto, more Phœnicum mercatorum, qui merces lucri causa per mare vectant nauibus. Et vt Castoreum illud carmen saltationi accommodum, Aeolico rhythmo

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ.

τὰ μὲν ἐν ἱπποσόφαισιν ἀνδρέσ-
σι μαρνάμενον, τὰ δ' ἐν
πεζομάχαις. βουλαὶ
δὲ πρεσβύτεραι ἀκίνδυνον ἐμοὶ ἔ-
πος
ποτὶ ἅπαντα λόγον
ἐπαινεῖν παρέχοντι. χαῖ-
ρε. τόδε μὲν κατὰ Φοίνισσαν ἐμπο-
λὰν
μέλος ὑπὲρ πολιᾶς ἁλὸς πέμπε-
ται.
τὸ Καστόρειον
δ' ἐν Αἰολίδεσσι χορδαῖς
θέλων, ἄθρησον χάριν ἑπτακτύ-
που
φόρμιγγος ἀντόμενος.
γένοιο δ' οἷος ἐσσί, μαθών. καλός
τοι

μετάφρασις.

partim quidem inter equites viros pugnantem, partim verò inter pedites. Consilia autem tua senilia, tutum mihi carmen ad omnem sermonem, vt te laudem præbent. Salue: hoc quidem carmen more Phœniciæ negociationis super canum mare mittitur: Castoreum autem in Aeolicis fidibus si velis, considera gratiam septisonæ citharæ consequutus. Sis autem qualis es, vbi didiceris:

πίθων παρὰ παισὶν αἰεὶ

Pulchram sanè simiam apud pueros semper

compositum, quod ad te antehac misi, approbatum suauiter excepisti: sic & istud excipe, considerans vt ad citharam septem fidibus totidem diuersos sonos edentem concinnè est contextum. Cæterùm permane tibi similis, nec bonos mores tuos adulatorum calumniis vitiatos immutes: hoc sciens, nimirum simiam, etsi sit deformis, pulchram tamen videri pueris: sic & adulatores, etsi non sint probi, probos tamen iis videri quibus blandiuntur.

τὰ μὲν. Per distributionem loquitur quum ait eum inter pedites, item inter equites pugnasse. ἱπποσόαισιν. Ion.& poët.datiu.pro ἱπποσόαις. à recto sing. ἱπποσόας, vel ἱπποσόης poëticum vocabulum compositum ex ἵππος *equus* & σόος à σεύω τὸ ἐλαύνω, παρακινῶ, παρορμῶ.

πεζομάχαις. A recto singul. πεζομάχας. Dor. pro comm. πεζομάχης, vel πεζομάχης, πεζομαχῶν, ὁ τὴν πεζὴν μάχην μαχόμενος. *qui pedestre prælium committit.*

βουλαὶ δὲ. A fortitudine bellica priùs laudauit: nunc à consilio senili. Et enim vis consilij expers mole ruit sua. Non solùm igitur fuit πολεμικὸς, sed etiam εὔβουλος ætate iuuenili: necesse enim est vt qui bella prosperè gessit, vnà cum fortitudine prudentiam miscuerit. Sic autem declaranda hæc sententia. αἱ δὲ σαὶ γνῶμαι εἰσὶ πρεσβύτου ἀνδρὸς ἐν τῇ νεότητι συνετὰ, παρέχουσί μοι τὸ ἐγκωμιάζειν σε, μὴ κινδυνεύοντι ἐλέγχεσθαι ὑπό τινος, ὡς ἂν σὲ ἐπὶ ψεύδει ἐπαινοίην. Dixit ποτὶ Dor.pro πρὸς. & παρέχοντι Dor.pro παρέχουσι.

χαῖρε. Salutatio est qua accedentes & discedentes vtebantur veteres: huic loco bellè conueniens.

τόδε μὲν κτ'. Hoc est ὕμνον τόνδε σοι πέμπω ὑπὲρ θαλάσσης κατὰ τὴν φοίνισσαν ἐμπολήν. Tacitè significat se hymnum hunc spe mercedis mittere. Nam Phœnices mari mercaturam exercebant lucri causa. Vnde notantur Phœnices vt παλιγκάπηλοι, qui primi docuêre carinis ferre cauis orbis commercia. De hac gēte sic Sophocles, Ὠγλωὶ ἔθου καὶ πέρασαν ὡς φοῖνιξ ἀνήρ. Et Comicus. Εὐθὺς φοῖνιξ γίνομαι. τῇ μὲν δίδωμι χειρὶ, τῇ δὲ λαμβάνω. Et prouerbio notatur Σιδώνιος κάπηλος.

ὑπὲρ πολιᾶς. Commendatio carminis à longiori itinere: nam quo remotiori è regione mittitur, eo carius esse debet.

τὸ Καστόρειον. Hoc est τὸ καστόρειον μέλος ὑπορχηματικὸν τῷ Αἰολικῷ ῥυθμῷ συντεταγμένον. Rogat Hieronem vt quemadmodum ipsi arrisit carmen quod miserat poëta nomine *castoreum*: sic & istud suauiter excipiat. Cæterùm καστόρειον μέλος ὑπορχηματικὸν vocat, ad quod carmen armati saltabant: ab inuentore Castore sic appellatum, vt volunt. Inuentionem ad Mineruam refert Epicharmus: ex quo Lacones morem retinuêre, vt ea cantione in bello vterentur: quæ saltatio & cantio πυρρίχη est dicta. Quidā Achilli eā tribuunt, qui primus ad Patrocli tumulū ea sit vsus: vel Pyrrho Achillis filio. Et quia fiebat ad rogū, fortè à πυρὸς est dicta πυρρίχη. Sunt qui denominent à castore animante. Castorei illius carminis, de quo iam mentio, initium hoc fuisse monet Schol. Σωίες ὅτι λέγω ζαθέων Ἱέρων ἐπώνυμε Αἰολίδεσσι.

Αἰολίδεσσι. Datiuus Ion. & poët. pro Αἰολίσι. quod Schol. interpretatur Βοιωτίαις, quia Pindarus erat Thebanus & Bœotus: vel Aeolico rhythmo compositum, quia canebatur ad Lyram: insignes autem citharœdi fuerunt Aeoles. vide Αἰολίδι μολπᾷ prima Ol. Oda.

ἄθρησον. Hoc est θεώρησον καὶ δοκίμασον τὸ μέλος εἰ εὐρύθμως γέγραπται ὑποδεξάμενος διὰ τῆς ἑπταμίτου κιθάρας. Rogat vt carmen hoc ad lyram examinet: quò queat deprehendere, an quemadmodum castoreum illud, bene sonet. ἑπτάκτυπος epitheton citharæ q.d. ἑπτὰ κτύποις ἐν τῷ κρούειν ἱεῖσα. Nam ἑπτάμιτος cùm sit, *Obloquitur numeris septem discrimina vocum*, vt verbis Virgil. vtar, Aen: 6.

γένοιο δ'. Commēdato hactenus carmine, nunc admonet vt aurem nō præbeat adulatoribus. q.d. διάμεινον τῷ ἐξ ἀρχῆς τρόπῳ ἴσος, καὶ μὴ μεταβληθῇς τῇ προαιρέσει ὑπὸ τῶν κολακευόντων σε, μαθὼν ὅτι ὁ πίθηκος οὐ καλὸς ὤν, ἀεὶ καλὸς παρὰ παισίν ἐστι, καὶ οὕτω τοῖς κολακευομένοις οἱ κολακεύοντες ἀγαθοὶ δοκοῦσιν, ἀγαθοὶ οὐκ ὄντες. Simijs comparat adulatores: nam vt illi omnium imitatores sunt: sic hi omnium ingenijs sese accommodāt: & qui se ab illis decipi sinunt, pueris similes sunt qui pulchrum à deformi non dispescunt, nec hi veras laudes à falsis discernunt. hoc prouerbialiter sumitur, vnde πίθων καλός: in adagijs Erasmi. πίθων autem poëticum est pro πίθηκος. Plura de hac parœmia habet Scholiastes: sed hæc quæ propono sunt huic loco consentanea, ac proinde sufficiunt. Cæterùm ante καλός τοι subaud. ὅτι vt sic construas, μαθὼν ὅτι καλός τοι &c. vide paraphrasin.

παράφρασις.

Vides vt fœlix clarúsque fuit Rhadamanthus, quia iustitia & integritate illæsa & intemerata, non solùm à maledicorum reprehensione immunem se tutatus est, sed etiam in animo nō est delectatus fraudulentis illis deceptionibus, quas arte sua semper moliuntur calumniarum susurratores. Sanè qui calumnias subloquuntur, vulpibus omnino sunt similes; támque doloso valent ingenio vt malum inexpugnabile creent ambobus, nimirum ei quem calumniantur, dum eum clā accusant, vt causam dicēdi nō sit locus; & odio obruatur: & ei apud quem calumniam effutiunt, dum falsis opinionib⁹ ipsum imbuūt, iniustúmque in odium impellunt. Illi verò quanquam aliquid commodi ex accusati incommodo aucupantur, quid tamen lucri faciunt? Nihil omninò. Quod in illis expertus sum qui mihi apud te maledicūt. Hi quidem more vulpeculæ clam insidiantur calumnijs, vt meam famam deturpent: at nihil

στροφὴ δ'. κῶλ. ιε'.

καλός. ὁ δὲ Ῥαδάμανθυς εὖ
πέπραγεν, ὅτι φρενῶν
ἔλαχε καρπὸν ἀμώμη-
τον, οὐδ' ἀπάταισι θυμὸν
τέρπεται ἔνδοθεν,
οἷα ψιθύρων παλάμαις ἕπετ'
αἰεὶ
βροτῷ. ἄμαχον κακὸν
ἀμφοτέροις, διαβολιᾶν ὑποφά-
τιες,
ὀργαῖς ἀτενὲς ἀλωπέκων ἴκελοι.
κέρδει δὲ, τί μάλα τοῦτο κερ-
δαλέον τελέθει;
ἅτε γὰρ εἰνάλιον πόνον ὀ-
χείσας βαθὺ σκευᾶς ἑτέρας, ἀβά-
πτιστός εἰμι φελλὸς ὣς,
ὑπὲρ ἕρκος ἅλμας.

μετάφρασις.

pulchram. Rhadamanthus autem fœlix fuit, quia mentis sortitus est fructum inculpatū, neque dolis animum oblectatur intus: qualia susurronum artes sequuntur semper mortalium. Inexpugnabile malū ambobus calumniarum sublocutores, moribus impensè vulpium similes. Quantū ad lucrum autem, quid hoc magnopere ipsis est lucrosum? Nam vt suber, reliquo instrumēto piscatorio *marinū laborē sustinente in profundo, mergi tamen non potest super maris superficiem: sic ego calumnijs sum immersabilis.*

proficiunt. Nam vt suber piscatorium mari perpetuò innatat, dum sagena, reliquúsque ad piscandum apparatus, à quo grauatur, in profundum demersus, laborem sustinet: sic ego calumniarum vndis sum immersabilis: quibus etsi calumniatores meam famam obscurare conantur, tamen clarus inter homines maneo.

ἐ δ' Ραδάμανθυς. Exemplum Rhadamãthi ob oculos ponit, vt eum qui nõ præbuit aurẽ assentatoribus imitetur, eodémque modo bene audiat nomine iustitię & integritatis. Scholiastes hanc sententiã sic declarat rectè. Ραδάμανθυς ἐπίδοξος γέγονεν, ὅτι ἄμεμπτον εἶχε τὸν λογισμὸν, καὶ οὐδαμῶς ἀπάταις ἐτέρπετο τὴν ψυχήν. διὰ μάλιστα τοὺς τῶν κολάκων καὶ ἀπατεώνων ψυχὰς εἴωθε παρακολουθεῖν.

θυμὸν subaudi κτ᾽. & τέρπεται legendum per temporis enallagen pro ἐτέρπετο, vel ἐτέρφθη: præterea ἀπάταισι Dat. Ion. & poët. pro ἀπάταις.

ψιθύρων βροτῶν. Hoc est ψιθυριστῶν. τοὺς ψιθύρους vocat τοὺς κόλακας, à verbo ψιθυρίζειν, quia adulatores sunt susurratores, & alienæ famæ clam detrahunt. Porrò naturam calumniatorum indicat, quum dicit ἀπάταις sequi semper ψιθύρων παλάμας. Itaque artibus nescio quibus decipiunt miseros illos à quibus audiuntur.

ἄμαχον κακόν. Argumentum quo monet ne adhæreat linguis adulatorum, quia, inquit, calumniarum ministri, sunt inexpugnabile malum ambobus, nimirũ τῷ διαβαλλομένῳ quem falsa accusatione reddũt inuisum: & τῷ πρὸς ὃν διαβάλλουσι, quia malis imbuunt opinionibus, & ad odium iniustum instigant eum. Cur autem sunt inexpugnabile malum? Quia vulpibus sunt similes qui rem suã subdolè gerunt, ita vt clam illata noxa, nihil mali intulisse videantur. Occulti autem hostes & inimici longè periculosiores sunt apertis.

διαβολιᾶν ὑποφάτιες. Periphrasis, pro διάβολοι. Doricus genit. hic est pro διαβολιῶν. & ὑποφάτιες Dor. pro ὑποφήτιες. Hoc est ἑρμηνευταί. Υποφῆτις inflectitur vt μάντις: pro eo dicitur ὑποφήτης, & ὑποφήτωρ, quasi *subuates, minister vatis*. & in hac compositione ὑπὸ pro πρὸ sumpto, idem significare poterit quod προφήτης. Schol. hãc vocem deducit à φατίζειν, τὸ λέγειν. Quod si verum est, α erit breue.

ὀργαῖς. Hoc est τρόποις, quã vocem exposuimus superioris Odæ antistropha vltima ἀτενὲς verò exponitur καθόλου omnino. ἀλωπέκων ἴκελοι. Apta similitudo ad mores & ingenium calumniatorum depingendum. Et certè vulpium dolos graphicè describunt authores, & in prouerbium venit *Archilochia vulpes. Vulpina lingua*, de quibus vide Erasmi Chiliadas.

κέρδει δ'. Hoc est τί κέρδος αὐτοῖς ἐμὲ διαβάλλειν; Ostendit calumniatores id sui commodi spe facere: quod tamen non consequuntur. Hoc enim infert ἐρωτηματικὸς λόγος, nimirum negationẽ: vnde alibi dixit Pindarus, ἀκέρδεια λέλογχε θαμινὰ κακαγόρως. Porrò κέρδει hoc est περὶ τὸ κέρδος. *quod ad lucrum attinet*. τί μάλα τοῦτο κερδαλέον τελέθει; hoc est τί τοῦτο μάλα ἐπικερδές ἐστι.

ἅτε γάρ. Quales sint obtrectatores in calumnijs proferendis docuit: nunc qualis ipse sit in ijs ferendis ostendit, ducta comparatione à subere immersabili q. d. ὥσπερ τοῦ ἁλιευτικοῦ δικτύου ἐνβάθει ὄντος, καὶ τῆς θαλάσσης πόνον ἔνδοθεν φέροντος οὐ βαπτίζεται οὔτε δύνει ὁ φελλὸς, ἀλλ' ἐπινήχεται ὑπὲρ τὴν τῆς θαλάσσης ἐπιφάνειαν, οὕτως ἐγὼ τοῖς τῶν ἐχθρῶν κακηγορίαις ἀβάπτιστός εἰμι. Huc allusit Horat. in Epistol.

aduersis rerum immersabilis vndis.

ἐνάλιον πόνον, Intellige laborem quem sagena sustinet mari immersa. σκευᾶς ἑτέρας intellige δίκτυον & σαγήνην, totúmque piscatorium instrumentum excepto subere. ὀχοίσας Dor. pro comm. ὀχούσης ab ὀχέω, τὸ βαστάζω. σκευᾶς Dor. pro σκευῆς.

ὑπὲρ ἕρκος ἅλμας. Maris ἕρκος appellat τὴν ἐπιφάνειαν, quia vt vult Scholiastes, τῇ ἑαυτῆς ἐπιφανείᾳ περιτειχίζεται, *sua superficie circumuallatur.* ἅλμας Dor. pro comm. ἅλμης.

παράφρασις.

Siquidem fieri non potest vt dolosus & calumniator ciuis, dicat quicquam quod pondus habeat, valeátque apud bonos. Quanquam tamen omnes blanditijs deliniens varios sermones callidè implicat, quasi omnium sit amicus. At ego non ita me gero, neque sum huiusmodi audaciæ particeps, sed candidè viuo. Amici amicum me profiteor, inimici inimicũ, in quem lupi instar sæuire, aliásque alijs eius vestigijs insistendo, & obliquis etiã vijs euntem insequendo vlcisci non dubitem. Constat autem eum qui veriloquus est, quauis in administratione reipub. præstare & præferri mendacibus & maledicis, siue in regno, siue in democratia quæ est populi vehementis, siue in aristocratia versetur, vbi optimates ciuitatem tuentur & conseruant. Preterea non est resistendum Deo.

ἀντιστρ. κῶλ. ιε.

ἀδύνατον ἔπος ἐκβαλεῖν
κραταιὸν ἐν ἀγαθοῖς
δόλιον ἀστόν. ὅμως μὰν
σαίνων ποτὶ πάντας, ἄγαν
πάγχυ διαπλέκει.
οὔ οἱ μετέχω θράσεος. φίλον εἴη
φιλεῖν. ποτὶ δ' ἐχθρὸν ἅ-
τ' ἐχθρὸς ἐὼν, λύκοιο δίκαν ὑπο-
θεύσομαι,
ἄλλ' ἄλλοτε πατέων ὁδοῖς σκολι-
αῖς.
ἐν πάντα δὲ νόμον εὐθύγλωσ-
σος ἀνὴρ προφέρει,
παρὰ τυραννίδι, χὠπόταν ὁ
λάβρος στρατὸς, χὤταν πόλιν οἱ
σοφοὶ
τηρέοντι. χρὴ δὲ πρὸς
θεὸν οὐκ ἐρίζειν.

μετάφρασις.

Impoßibile est verbũ emittere validũ inter probos ciuem dolosum. Verumtamen adulans omnibus valdè prorsus implicat sermones. *Nõ eius sum particeps audaciæ. Amicum contingat amare, aduersus inimicum autẽ vt inimicus existens lupi more cõcurram, aliàs alia loca perambulans vijs obliquis. In omni autem regimine vir rectilinguis antecellit,* videlicet, *& in vnius dominatu, & quũ impetuosa multitudo, & quum vrbem prudẽtes custodiunt. Oportet autem aduersus Deum non contendere.*

ἀδύνατον ἔπος. Hoc est, οὐ δύναται ὁ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς διαβάλλων ἰσχυρόν τι λέγειν· καὶ ὁ δόλιος πολίτης τὸν συνετὸν πεῖσαι. Hæc rationem continent superiorum vbi dicit se suberis instar esse immersabilem. Bonis enim & prudentibus nihil calumniosi persuaderi potest. Apud bonos nullius est ponderis maledica calumnia. δόλιον ἀστὸν dicit τὸν πανοῦργον διάβολον.

ὅμως μάν. Quia mirari posset aliquis qnomodo calumniator apud bonos cognitus, inter eos versetur: dicit illum adulatione erga omnes vtentem hoc consequi. Illis enim blanditur occulta sermonis subdoláque textura. De verbo σαίνειν diximus libro superiore.

οὔ οἱ μετέχω. Testatur de suo cãdore & ingenio liberali, quum dicit se nolle esse

adulatorũ imitatorẽ, eorúmque audaciæ participem. Sed qua in re cõsistit hæc audacia? In eo quod simulant se amicos & inimicos amare, & vtrisque pariter adulantur.

φίλον εἴη φιλεῖν. Qualis esse velit ista declarãt. Apertas amicitias & inimicitias colere vult: quod est hominis sinceri & candidi, qui nõ solet aliud in ore aliud in pectore habere. λύκοιο δίκαν. Ion. & Dor. pro λύκου δίκην. Hoc ad inimicum est referendũ, quem cum lupo cõparat: non ad ipsum, quasi velit vt lupus inimicũ aggredi. Nisi innuat se malo nodo, malũ cuneũ opponere, & in inimicũ sæuire.

ἄλλ᾽ ἄλλοτε. Videtur non meliùs locũ hunc intellexisse Aretius, quã Scholiastes. Hic ita exponit ἐπ᾽ ἄλλο καὶ ἄλλο βαίνων, ἐπιπατῶν αὐτοῦ τοῖς ἴχνεσι, καὶ βλάπτων αὐτὸν ἐκ τῶν ἀφανεστέρων, ἀλλὰ λεληθότως. Sed Aretius authorem hoc innuere dicit, maximo periculo pellendos esse adulatores, vt oportet lupos per difficillimas vias persequi, donec eorum vicinia liberemur. Vterque errare videtur: ille quòd putet Pindarũ clã inimico nocere velle: hic quòd putet ad adulatores referẽdum, quasi per asperrimas vias aliquis suo periculo eos abigere debeat. Etenim innuere vult poëta se cupere vlcisci quauis ratione inimicũ, imò si per obliquas etiam vias, proindéq; difficiles ipsum persequi oporteat. Illud autẽ λύκοιο δίκαν de inimico, non de se à Pindaro dici satis euincit, quòd vulgo dicatur, aduersus malũ tãquã aduersus lupum clamore concitandos animos: & qui iniustè quempiam odit, is rectè credatur homo homini lupus. Nisi fortè referendo ad Pindarum, dicas illum contra aduersarios sæuire crudeliter velle; vt Scholiastes intellexisse videtur. Eligat lector vtrum iudicabit commodius, vide prouerbium *Amico amicus*.

ὑποθεύσομαι, futurũ med. verbi ὑποθέω q. d. *subcurro, cursu subeo*, quod solẽt facere aduersarij in lucta, vt aduersarios in altũ sublatos humi fundant: quod facere dicitur rhinoceros, qui subiẽs ventrẽ elephantis, subtus infligit vulnus suo cornu, magnúmq; animal paruus ipse prosternit. Futurum medium est θεύσομαι: vt apud Lucianum Quom. conscrib. sit histor. θευσομένοις ἐπ᾽ ἄκρων αἰθερίων.

ἄλλ᾽ ἄλλοτε. Hoc est ἐπιπατῶν ἴχνεσιν αὐτοῦ ἄλλοις ἄλλοτε, καὶ ὁδοῖς σκολιαῖς αὐτοῦ ἀκολουθῶν μετελεύσομαι.

ἐν πάντα δὲ νόμον. Hoc est εἰς πᾶσαν πολιτείας διοίκησιν. Opponit iam virum probũ, & veriloquũ simulatoribus & calumniatoribus: vnde innuit hos in quauis reip. administratione inutiles esse: illos contrà vtiles. Triplicem attingit dominationẽ, δημοκρατίαν, ἀριστοκρατίαν, & βασιλείαν. Præpositio ἐν hìc sumẽda pro εἰς. εὐθύγλωσσος. i. εὐθεῖαν γλῶσσαν ἔχων, ac proinde δίκαια λέγων.

λαῦρος στρατὸς. Hoc est πολὺς δῆμος. Nam λαῦρος præterquam quod significat idem cum λάβρος, sumitur pro *magnus, copiosus*, vt λαῦραι πόλιες i. μεγάλαι. Potest etiam λαῦρος in propria significatione nominis λάβρος sumi: siquidem res, à populo, quæ bellua multorum est capitum, non tam consilio quàm animi impetu geruntur. χὠπόταν & χὤταν. ob metrum pro καὶ ὁπόταν, & καὶ ὅταν, item τηρέοντι Dor. pro comm. τηρέουσι. Latet emphasis in hoc verbo: nam indicat quodnam sit officium magistratuum: nimirum obseruare, cõseruare ciuitatem, & pro ea, quomodo res gerantur, animaduertere.

χρὴ δὲ πρὸς θεόν. Argumentum quo inuidos emendare conatur. Ostendit enim

eos contra Deum pugnare qui aliorum bonis inuident: siquidem donorum omnium largitori resistunt. Vide Θεομαχεῖν in adag. Erasmi.

παράφρασις.

Qui nunc res illorum extollit, & nunc his nuncillis pro libito magnum decus impertit. Quod tamen faciunt ij qui alienæ fœlicitatis osores, eis nocere calumniando cupiunt. Sed harum rerum consideratio inuidorũ animum nullo pacto emollire potest, & sic afficere vt à maledicentia abstineant. Imò quisque sui odij grauiori pondere deorsum trahitur, & in inuidiam inemendabilem fertur, quæ ipsius cordi tabificũ impacto dolore vlcus inurit, priusquam finem suum assequatur, & excogitatam inuiso sibi homini noxam inferre possit. Sed quid faciat is quem petit inuidia? Iuuat ipsum huic malo patientiam opponere, & calamitatem hanc, vt leue iugum submisso collo perferre, résque suas agendo calumniã contemnere: ita vt inuidenti non inuideat inuicem: alioqui in lubrica & periculosa via versaretur. Nam si cum inuidente inuidia certaret, ita læderetur vt bos qui magis læditur quum aduersus stimulum calcitrat, quàm quum stimulo monitus aratrum acriùs trahit. Quæ cùm ita sint, faxit Deus, vt neglectis inimicorum iniurijs fruar iucunda virorum bonorum consuetudine, quibus mea carmina placeant.

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ.

ὃς ἀνέχει ποτὲ μὲν τὰ κεί-
νων,
ποτὲ δ' αὖθ' ἑτέροις ἔδω-
κε μέγα κῦδος. ἀλλ' οὐ-
δὲ ταῦτα νόον ἰαίνει φθονερῶν.
σταθμᾶς
δέ τινος ἑλκόμενος
περισσᾶς, ἐνέπαξεν ἕλ-
κος ὀδυναρὸν ἑᾷ πρόσθε καρ-
δίᾳ,
πρὶν ὅσα φροντίδι μηχανῶνται
τυχεῖν.
φέρειν δ' ἐλαφρῶς
ἐπαυχένιον λαβόντα
ζυγὸν, ἀρήγει. ποτὶ κέντρον δέ-
τοι
λακτιζέμεν, τελέθει
ὀλισθηρὸς οἶμος. ἁδόντα δ'
εἴη
με τοῖς ἀγαθοῖς ὁμιλεῖν.

μετάφρασις.

qui extollit aliàs quidẽ res illorum, aliàs autem alijs tribuit magnum decus. Sed neque hæc mentem emolliunt inuidorum. Verùm à libra aliqua qui trahitur eximia, infixit vlcus dolorificum suo priùs cordi, quàm quæ cogitatione molitur, assequatur. Ferre autem leuiter super ceruicem iugum, quum sumpseris, prodest: at contra stimulum calcitrare, est lubrica via. Placentem autem me *contingat consuetudinem cum probis habere.*

ὃς ἀνέχει. Hoc est ὃς ἀναίρει, ὑψοῖ τὰ ἐκείνων πράγματα. Ostendit his verbis inuidos aduersus Deum pugnare. Nam Deus est bonorum, & honorum largitor quibus libet. Ergo qui alienam fœlicitatem iniquo fert animo, diuinæ voluntati aduersatur. Similis gnome reperitur superiori strophe 3. ὑπερφρόνων τιν' ἔκαμψε, ἑτέροισι δὲ κῦδος ἀγήραον παρέδωκε.

ἀλλ' οὐδ'. Proposuit paulò antè veraces homines rebus gerendis esse idoneos, & in rep. vtiles: & contrà. Item inuidos diuinæ voluntati reluctari, proinde aduersus Deum pugnare, quod tamen sedulò cauendum est. Quorum argumentorum finis erat, vt inuidi hoc vitium excuterent. Iam autem ostendit illorum hominum inemendabilem naturam.

ἰαίνει. Hoc malè exponitur, *oblectant*. Nam hìc agitur de animo inuidorum, quem non flectunt & afficiunt propoſita argumenta, vt calumniari deſinant: ideóque expono *emolliunt*, ſumpta metaphora à pruina vel glacie, quam duram liquefacit & emollit calor ſolis: vnde Apollonius de pruina, μεσημβριόωντος ἰαίνεται ἠελίοιο. Leonicerus vertit *ſanant*, quaſi legerit ἰᾶται, quod non putem improbandum. Schol. ita declarat hæc, οὐδὲ τοὺς φθονερούς, καὶ διαβόλους κινεῖ, εἰς τὸ ἀπέχεσθαι τοῦ πρὸς τοὺς πέλας φθόνου. vel ταῦτα καὶ οὐ προσπαθῆ ποιεῖ τὸν νοῦν αὐτῶν, ἵνα παύσωνται διαβάλλοντες.

στάθμας δέ τινος. Debet quidem inuidus ſuprà dictorum pondere affici, ita vt ab inuidia diſcedat: ſed hoc animi vitium ſuo pondere monita ſuperat. Itaque puto vocem στάθμη idem eſſe ac σταθμὸς hoc loco, & περισσῶς ſignificare, *qui modum excedit*: & metaphoricè ſumenda hæc verba, ſumpta tranſlatione à libra, quæ geminis lancibus conſtat: quibus duæ res ſuſpenſæ opponuntur. Hìc librantur remedia quæ inuidi animum ſanare deberent, & vitium eius, inuidia: ſed morbus remedio potior eſt.

στάθμας. Dor. pro com. στάθμης, cuius alias ſignificationes pete ex Lexicis. περισσᾶς etiam Dor. pro comm. περισσῆς. Aliter Aretius, & Schol. exponunt. Aretius στάθμαν περισσὴν *florentem fortunam*, quæ eſt inuidiæ materia, qua trahitur animus. Schol. οἱ σταθμώμενοι πολλά, καὶ περιγράφοντες μεγάλα τινὰ μέλλοντα αὐτοῖς ἔσεσθαι: *qui multa ponderant: magnaq́ sibi pollicentur*. Ad ſententiam Aretij accedit Leonicerus. Sed hæc remotiora & obſcuriora mihi videntur.

ἐνέπαξεν. Dor. pro com. ἐνέπηξεν. Aor. 1. ἐνέπηξα verbi ἐμπήγνυμι *inſigo*. Sic dum malum inuiſo molitur inuidens, ſibi ipſi eſt pernicioſus. Eſt enim liuor tabificum malis venenum, vt ſcitè canit Virgil. de liuore, ὀδυναρὸν Dor. pro com. ὀδυνηρὸν. hoc eſt λύπην ſeu ὀδύνην ποιοῦν.

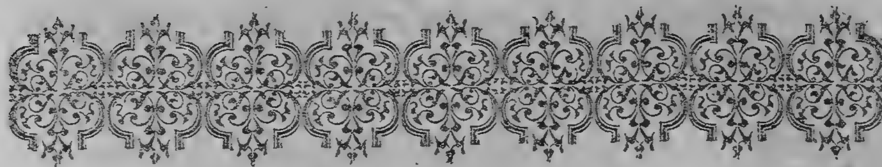
πρὶν ὅσα. Hoc eſt πρὶν τυχεῖν ὧν ἐπιζητοῦσι, καὶ ἐλπίζουσι. Etenim inuidus alterius rebus macreſcit opimis. Clariùs etiam hæc verba exponit Schol. & proſa reddit, οἱ ἄδικα φρονοῦντες πρότερον ἑαυτοὺς ὀδυνῶσι, πρὶν ἄλλον κακῶσαι.

φέρειν δ' ἐλαφρῶς. Proponit remedium aduerſus inuidiam: nempe patientiam, quæ vincit omnia. Hac ſe vti velle ſatis indicat aduerſus eos qui Hieronis in aula ipſi detrahunt.

ἐπαυχένιον. Hoc eſt ἐπὶ αὐχένι φερόμενον. Obſeruanda metaphora à bubus ſumpta, quorum colla ſi iugo ſubmittantur, facilè cicurantur.

ποτὶ κέντρον δέ τοι. Sūpta metaphora à bubus aratro ſubmiſſis: & hæc prouerbialis eſt ſententia: qua ſignificatur eum qui potentiori reluctatur, maius malum creare, quàm qui cedit: vt bos qui pungitur, magis læditur quum calcitrat, quàm quum acriùs aratrum trahit ſtimulo parens. Vide adag. apud Eraſmum.

ἁδόντα δ' εἴη. Votum quo ſe munit aduerſus inuidiam. Optat enim vt relicta aula vbi ſeges eſt inuidorum & calumniatorum, ſibi liceat inter bonos viuere, inter quos vita priuata, quæ eſt aulica tranquillior, & otio literario pacatus & placens fruatur. Si metri ratio pateretur legerem ᾄδοντα. Bonus enim eſſet ſenſus.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΙΕΡΩΝΙ
Κέλητι.

ΕΙΔΟΣ. Γ.

EIDEM HIERONI,
Celete victoriam adepto.

ODE. III.

ARGVMENTVM.

Conscriptum est hoc encomium in gratiam Hieronis qui celete 26. & 27. Pythiade vicit: potissimùm tamen consolatorius est hymnus. Etenim cùm videret Hieronem λιθιείᾳ *laborantem, medicum reperire non posse à quo curaretur, confugit ad consolationum argumenta, quibus docet leuius fieri patientia quicquid corrigere est nefas: & nihil esse ab omni parte beatum: quod exemplis Cadmi & Pelei probat. Postea facta sibi diuitiarum & dignitatis spe, laudatáque poëtica concludit.*

παράφρασις.

Vellem equidem (si mihi fas esset vsitatum vulgo votum pronunciare, vt quum dicunt, optarem vt hic viueret, quò res sic se haberet) vellem vt Chiron Philyræ Oceani filiæ, & Saturni Cœli filij filius vita defunctus in viuis nunc esset, & in vallibus Pelij montis latè dominans im-

στροφὴ α. κῶλ. ιγ.

Ἤθελον Χείρωνά κε Φιλλυρί-
δαν,
εἰ χρεὼν τοῦθ' ἁμετέρας ἀπὸ
γλώσ-
σας κοινὸν εὔξασθαι ἔ-
πος,
ζώειν τὸν ἀποιχόμενον,
Οὐρανίδα γόνον εὐ-
ρυμέδοντα Κρόνου,

μετάφρασις.

Velim Chironem Phillyriden, (si fas hoc è nostra lingua commune optare verbum) reuiuiscere mortuum, prolem latè potentem Vranidæ Saturni, vallibusq; imperare Pelij feram agrestem, mentem ha-

peraret, ille corpore quidem agrestis veluti fera, quatenus Centaurus ex Saturno in equum mutato natus: animo autem erga hominum genus benigno quatenus arte medendi opitulator insignis Qui talis corpore, talisq; animo cùm esse, tolim educauit instituitq; Aesculapium prestantissimum virum, heroica virtute clarum, medicum ad propulsandos quosuis morbos summopere idoneum, mitissimum indolentiæ procuratorem, vt sedatis doloribus, restitutáque membris bona valetudine, corpus sustinẽdis laboribus par esset,

βάσσαισί τ' ἄρχειν Παλίῳ
φῆρ' ἀγρότερον
νόον ἔχοντ' ἀνδρῶν φίλον· οἷ-
ος ἐὼν ἔθρεψέν ποτε
τέκτον' ἀνωδυνίας
ἅμερον γυιαρκέος Ἀσκλαπιὸν
ἥρωα παντοδαπᾶν ἀλκτῆρα νόσων,

bentem hominum amicam: qualis existens nutrijt olim effectorem suauem incolumitatis membris vegetæ Aesculapium, heroem omnigenorum propulsatorem morborum,

ἤθελον. Quoniam consolatorius est totus hic hymnus, ad leuandum lithiaseos tædium & dolorem immedicabilem, ideo vtitur exordio εὐκτικῷ, ostendens sibi quidem ob beneuolentiam, qua prosequitur Hieronem, in votis esse vt Chiron aliquis reperiri posset, à quo pristinæ sanitati redderetur. Quod cùm fieri non possit, malum hoc æquo animo esse ferendum postea monebit.

χείρωνα. Chiron fuit Saturni & Philyræ filius. Nam fama est Saturnum Philyram Oceani filiam in insula Philyreide compressisse: qui veritus ne à Rhea superueniente in adulterio deprehenderetur, sese in equum mutauit, è quo concubitu natus est Chiron, ab vmbilico sursum homo, deorsum equus. Qua de re Apollon. l. 2. vide ea quæ de Chirone fabulantur, apud Natal. Com.

Φιλλυρίδαν. Geminatur λ. metri causa, & Dor. accusat. pro φιλλυρίδην. hoc est Φιλύρας υἱόν. Sic l. 1. Argon. Apollon.. χείρων Φιλλυρίδης. Philyra fuit Oceani filia. Porro κε. poët. pro ἄν. & cum ἤθελον iungendum.

εἰ χρεών. Hæc vsque ad ἔπος includenda parenthesi, q. d. εἰ προσῆκον τοῦτο λεγόμενον ἐν τῷ κοινῷ εὔξασθαι. Vulgo enim istiusmodi vota concipi solent. Si hic viueret, hæc fierent: & similia. ἁμετέρας γλώσσας. Dor pro comm. ἡμετέρας γλώσσης.

ζώειν. Perficit inceptum votum, vt reuiuiscat Chiron. verbum ζώω Ion. est & poët. & ἀποιχόμενος idem qui θανὼν *defunctus*.

Οὐρανίδα. Dor. pro comm. Οὐρανίδου. Sic patronymico nomine dicitur Saturnus quem Cœli filium finxerunt: sic Οὐρανίδης κρόνος Apollon. lib. 2. vocatur: vbi quemadmodum hîc ab authore nostro Chironis pater fingitur.

γόνον εὐρυμέδοντα. H. e. υἱὸν εὐρὺ ἄρχοντα. fuit Chiron Pelij magni montis dominus, vt sequentia testantur: quum dicit βάσσαισί τ' ἄρχειν Παλίου hoc est ἐν τοῖς βασίμοις τόποις Πηλίου καθηγεῖσθαι. Dor. βάσσαισι pro βήσσαις & Παλίου pro Πηλίου.

φῆρ.

φὴρ. Aeolibus φὴρ dicitur pro comm. θὴρ. Ab Homero Centauri dicuntur φῆρες, tanquam φυῆρες hoc est διφυεῖς, tanquam duabus ex naturis conflati. Chironem poëta hic vocat φῆρα ἀγρότερον hoc est φὴρ' ἄγριον ratione corporis, quia Centaurus erat: cùm ratione mentis esset προσφιλέστατος ἀνθρώποις, quos arte medica curabat, morbísque liberabat.

εἶος ἐών. Nempe cùm talis esset corpore & animo, educauit Aesculapium, & medicina imbuit. Dicit Dor. Ἀσκλαπιὸν pro Ἀσκληπιὸν: cui tribuit epitheta diuersa. Vocat 1. τέκτον' ἀμερᾶν ἀνωδυνίας: ab effectu artis medicæ, innuens eum fuisse προφρονέστατον ὑγιείας κατασκευαστὴν sicuti loquitur Schol. Videntur hîc inuersione vti qui legunt τέκνον. Nam ἀνωδυνία non produxit Aesculapium, vt dicatur τέκνον ἀνωδυνίας: sed ipse Aesculapius arte sua producebat ἀνωδυνίαν hoc est *indolentiam*: ac proinde *secundam valetudinem*, quam doloris vacuitas comitatur, quare cum Schmidio legere malui τέκτον'. Fuit autem hæc lectio Scholiastæ procul dubio, qui κατασκευαστὴν exponit. 2. vocat ἅρωα. Dor. pro comm. ἥρωα propter viri excellentiam. 3. ἀλκτῆρα νόσων, ob artis peritiam qua morbos propulsabat.

γυαρκέος. Epitheton ἀνωδυνίας q.d. ποιούσης τὰ μέλη ἀρκοῦντα πρὸς τὸ φέρειν τοὺς πόνους: tunc enim corporis membris valemus, quum dolore caremus. Componitur γυαρκὴς à nomine γυῖον, & reiecto ι γύον, quod *membrum* significat, in primis verò manus, pedésque. Sed apud Hippocratem ὅλον τὸ σῶμα vt lib. 6. τῶν ἐπιδημιῶν Comment. 4. annotauit Galenus.

παντοδαπᾶν Dor. pro παντοδαπῶν. & νόσων. Ion. & metri causa apud poëtas pro νόσος dici solet νοῦσος. ἀλκτῆρα pro ἀλεξητῆρα. Etenim ἀλκτὴρ à poëta per syncopen formatur pro ἀλεξητής.

παράφρασις.

Quem priusquam in lucem maturo partu ederet, opem ferente Lucina quæ parturientium auxiliatrix circa matres versatur, Coronis Phlegyæ præstantis equitis filia, Dianæ sagittis aureis in thalamo suo, iussu & arte Apollinis interempta ad inferos descendit. Neque enim Iouis filiorum, omniúmque Deorum irritatorum vana & inefficax est ira. Ratio autem cur irati Coronidi Apollo & Diana eâ interemerint, hæc est, quoniam Apollinē cōtempserat cuius clandestinum cō-

ἀντιστρ. κῶλ. ιγ.

τὸν μὲν εὐίππου Φλεγύα θυγάτηρ,
πρὶν τελέσσαι ματροπόλῳ σὺν Ελειθυίᾳ, δαμεῖσα χρυσέοις
τόξοισιν ὑπ' Ἀρτέμιδος,
εἰς Ἀΐδαο δόμον ἐν
θαλάμῳ κατέβα,
τέχναις Ἀπόλλωνος. χόλος
δ' οὐκ ἀλίθιος
γίνεται παίδων Διός. ἁ
δ' ἀποφλαυρίξαισά μιν,
ἀμπλακίαισι φρενῶν

μετάφρασις.

quem boni equitis Phlegyæ filia, priusquam confecisset cum Lucina circa matres versante, aureis domita sagittis à Diana, in Plutonis ædes in thalamo descendit, Apollinis technis. Ira enim non vana est filiorum Iouis. Ipsa autem quum flocci fecisset eum errore mentis, alijs nuptijs assensit clam patre,

φέροισα Dor. pro φέρουσα. σπέρμα θεοῦ καθαρόν. Intelligit Aesculapium: & vt huiusmodi concubitus vituperium tollat, purum Dei semen à virgine conceptum dicit: Quod magnum erat Coronidi argumentum, quo moueretur vt in officio se contineret.

οὐκ ἔμεινε. Hoc est οὐκ ἐπεσσδέκησε γαμηθῆναι νόμῳ. Porrò mensam sponsalem dicit ob conuiuium illo tempore celebrari solitum. Post conuiuium autem epithalamia, quos nunc hymenæos appellat, virgines canebant. hymenæos παμφώνους ob varietatem cantus vocat. ἰαχὰν Dor. pro ἰαχὴν hoc est, ἠχήν.

ἅλικες. Dor. pro ἥλικες hoc est ὁμήλικες. οἷα. sumendum aduerbialiter. φιλέοισιν Aeol. & Dor. pro φιλέουσι 3. pers. plur. verbi φιλέω.

ἑσπερίαις ἀοιδαῖς. Noctu epithalamium canebant sociæ virgines coætaneę: quod carmen κατακοιμητικὸν vocabant, quoniam vespere accinebatur, quum sponsa in thalamum deducebatur. Alterum autem erat διεγερτικὸν quod mane sub auroram canebatur, quasi sponsos vellent excitare.

ὑποκουρίζεσθαι, vel ὑποκορίζεσθαι exponitur à Schol. παίζειν seu νεωτερίζεσθαι τὴν ψυχήν, hoc est τῶν νεωτέρων δίκην εὐφραίνεσθαι. Vel pro ἀμφοτέρους τοὺς κόρους ὑμνεῖν, τὸν νυμφίον, καὶ τὴν νύμφην, vel διὰ τὸ τοὺς ὑμνοῦντας ἐπευφημιζομένους λέγειν, σὺν κόροις τε καὶ κόραις, vt Aeschylus Δαναΐσι.

Κἄπειτα δ' εἶσι λαμπρὸν ἡλίου φάος,
Ἕως ἐγείρει πρευμενεῖς τοὺς νυμφίους,
Νόμοισι θέντων σὺν κόροις τε καὶ κόραις.

alias communiores huius verbi significationes pete ex Lexicis.

ἀλλά τοι ἤρατο. Locus amplificationis, quòd pro licito illicitum elegit Coronis. Cuius factum frequenti humanæ fragilitatis in rebus huiusmodi exemplo excusare videtur.

ἔστι δὲ φῦλον. Gnomologia qua curiositatem hominum taxat, qui rebus quæ sunt parabiles non contenti, remotas & nocituras affectant: vel qui peregrinorum amore magis quàm patriorum capiuntur, vt solent exoticæ merces & à longinquo allatæ esse vendibiliores, & exotica pharmaca pluris quàm patria fieri.

ὅστις. Est ἑτέρωσις generis: nam dicendum erat ὅπερ: vel enallage numeri referendo ad ἀνθρώπων, pro οἵτινες.

παράφρασις.	στροφὴ β. κῶλ. ιγ.	μετάφρασις.
Sic pulchrè vestita, animóque superbo Coronis, cùm relictis indigenis peregrinum maluisset coniugium in magnam calamitatem incidit. Nam posthabito Apolline ex quo conceperat, cum aduena Arcadico Ischye contraxit	ἔσχε τοιαύταν μεγάλαν ἀάταν καλλιπέπλου λῆμα Κορωνίδος. ἐλ- θόντος γὰρ εὐνάσθη ξένου λέκτροισιν ἀπ' Ἀρκαδίας. οὐδ' ἔλαθε σκοπόν· ἐν	*habuit talem magnam calamitatem pulchrè vestitæ fastus Coronidis. Nam cubuit in stratis hospitis qui venerat ex Arcadia. Neque latuit speculatorem:*

nuptias. Quod sanè resciuit Apollo Deli speculator, qui omnia videt, auditque. Et quanuis Coronis in Laceria, ipse verò in Pythone esset vbi mactantur oues: ille tamen fatidici rex templi, & ambiguorũ responsorum dator, non ex coruo, vt quidam fabulantur, Coronidis facinus audiuit: sed à mente sua, quam nihil latet, tanquam à socio familiari rectissimo declaratum accepit. Neque enim mendacijs vnquam fallit, nec vicissim fallitur, quem neque Deus, neque homo factis apertis, consilijs-ue occultis decipit.

δ' ἄρα μηλοδόκῳ
Πυθῶνι τόσσ' ἄϊε
ναοῦ βασιλεὺς
Λοξίας, κοινᾶνι παρ' εὐ-
θυτάτῳ γνώμαν πιθὼν,
πάντα ἴσαντι νόῳ.
ψευδέων δ' οὐχ ἅπτεται, κλέπτει τέ
μιν
οὐ Θεὸς, οὐ βροτὸς, ἔργοις, οὔτε βου-
λαῖς.

sed in receptrice ouium mactatarum *Pythone illa omnia sensit templi rex Loxias, socium apud rectißimum quũ opinionem* de Coronide, persuasisset *sibi omnisciam mentem. Mendacia autem non attingit, fallitque eum non Deus, non mortalis factis, neque consilijs.*

ἔσχε τοιαύταν. Applicatio præcedentis sententiæ Coronidi quæ peregrini amorem indigenæ Apollini anteposuit. τοιαύταν μεγάλαν ἀυάταν Dor. pro τοιαύτην, μεγάλην, ἀυάτην. De voce ἀυάτη vide strophê 2. Od. 2. Pyth.

καλλιπέπλου. Hoc est καλὸν πέπλον ἐχούσης *pulchrè vestitæ.* λῆμα Κορωνίδος non est solummodo periphrasis Coronidis, sicuti apud Homerum ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο est Telemachi periphrasis: sed vt ἲς Τηλεμάχοιο fortem Telemachum significat: sic est emphasis in λῆμα Κορωνίδος hoc est *superba Coronis.* vox λῆμα fusè exponitur in Lexicis.

ἐλθόντος γὰρ. Qua in re peccarit Coronis nunc ostenditur. Nimirũ quòd Ischyos Arcadici viri peregrini amore capta fuerit,

οὐδ' ἔλαθε. Apollo quanquam Delphis erat, & Coronis in Laceria, tamen illius peccatum resciuit per σκοπὸν, hoc est, *sua mente diuina,* qua speculatur omnia, ita vt absentia, præsentia, propinqua, & remota norit. Superiori libro, Δάλοιο σκοπὸν eundem appellauit. Hesiodus tradit speculatorem fuisse coruum, cuius verba emendatè citantur in Scholio.

Τῷ μὲν ἄρ' ἄγγελος ἦλθε κόραξ ἱερῆς ἀπὸ δαιτὸς,
Πυθὼ ἐς ἠγαθέην. καὶ ῥ' ἔφρασεν ἔργ' ἀΐδηλα
Φοίβῳ ἀκερσεκόμῃ, ὅττ' Ισχυς γῆμε Κορωνὶν
Ειλατίδης Φλεγύαο διογνήτοιο θύγατρα.

Sed Artemon Pindarum laudat, quòd reiecta corui fabula, rem ab ipso Apolline propria mente cognitam tradat. Quia absurdum esset eum qui alijs vaticinatur, ea quę contra se committuntur, ignorare, vide hanc corui fabulam Ouid. 2. Metamorph.

μηλοδόκῳ. Pytho vocatur μηλοδόκος à μῆλον *ouis* & δέχομαι Ion. autem δέκομαι. *recipio.* exponitur *receptrix ouium,* adijciendo *mactatarum.* τόσσαι gemin. σ. pro τόσαι. Apollo ναοῦ *templi* nimirum *fatidici rex* nuncupatur, quia ibi præsidet, & dominatur. Λοξίας *ambiguus, obliquus,* quòd oracula ambigua reddat.

χοινῶνι. Vox κοινῶν est poëtica pro κοινωνὸς, sic appellat νόον ἴσαντα πάντα: nam sua tantùm cum mente communicat: nec vt homines ea quæ geruntur aliorum opera resciscit, iuxta Homericum illud.

Ηελιός θ' ὃς πάντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις.

Πιθὼν. sic legendum potiùs quàm πεπιθὼν γνώμαν. Hoc est πίσας γνώμην. Est autem πεπιθὼν poët. pro πιθὼν. Aor. 2. ἔπιθον. & poët. πέπιθον. à verbo πείθω persuadeo. Apud authorem nostrum aliàs passiuè sumitur, vt κυβερνατῆρος γνώμα πεπιθών.

ψευδέων δ' οὐχ. Hoc est ἀψευδής ἐστιν ὁ νοῦς Απόλλωνος, ὃν οὐδεὶς παραλογίζεται οὔτε Θεὸς &c. Hæc verba citat in hanc sententiam parœmiastes

Πολλά κεν εἰδείης οἷς τὸν Θεὸν ἐξαπατήσαις

Multa noris oportet quibus Deum fallas. tit. *Inconstantiæ.*

Neque hoc de solo Apolline dici potest: sed alijs etiam numinibus tribuitur apud poëtas, vt apud Hesiodum Ioui, οὐκ ἔστι Διὸς κλέψαι νόον, οὐδὲ παρελθεῖν.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ιγ.	μετάφρασις.
Cùm igitur omnia sciendi facultate cognouisset. Ischyem Elati filium ex peregrina regione aduenam, nefario & doloso concubitu prægnantem suo semine Coronidem constuprasse: Dianam sororem indomito animi furore ardentem in Laceriam misit, vbi prope lacum Bœbiadẽ habitat puella, vt ibi pestẽ excitaret: & ipse Ischyem adulterum occidit. Dęmon autem ille malus à quo Coronis ad scelus impulsa fuerat, ipsam ad exitium comparauit, eidémque exitio multos vicinos implicauit, multos simul immissa peste perdens: quæ vt scintilla exigua magnum ignem paulatim excitans multam syluam comburit: sic ab vno in alios sensim sine sensu grassans magnam stragem edit.	καὶ τότε γνοὺς Ἴσχυος Εἰλατίδα ξενίαν κοίταν, ἄθεμίν τε δόλον, πέμψεν κασιγνήταν μένει θύοισαν ἀμαιμακέτῳ ἐς Λακέρειαν· ἐπεὶ παρὰ Βοιβιάδος κρημνοῖσιν ᾤκει παρθένος. δαίμων δ' ἕτερος ἐς κακὸν τρέψαις ἐδαμάσατό νιν, καὶ γειτόνων πολλοὶ ἐπαῦρον, ἀμᾶ δ' ἔφθαρεν· πολλάν τ' ὄρει πῦρ ἐξ ἑνὸς σπέρματος ἐνθορὸν ἀΐστωσεν ὕλαν.	*Tunc quoque vbi cognouit Ischyis Elatidæ peregrinum concubitum, nefariámque fraudem, misit sororem animo furentem impetuosissimo in Laceriam. quoniam ad Bœbiadis ripas habitabat virgo. Dæmon autem alter ad malum qui impulerat, domuit eam, & ex vicinis multi participes fuerunt* exitij Coronidis: *simúlque perdidit: velut ignis in monte ex vno semine prosiliens magnam vastauit syluam.*

καὶ τότε γνοὺς. Pergit narrare facinus Coronidis, illius nomen & genus explicans, qui Coronidem vitiarat. Ischys Elatides appellatur patronymico nomine ab Elato patre. Concubitum eius appellat ξενίαν, vel quòd esset peregrinus: vel quòd sub iure hospitij commisisset illud scelus: quod per

αὔξησιν vocat δόλον ἄθεμιν, quòd hanc ἄδικον κακουργίαν ambo λάθρα seu δολερῶς perpetrassent.

πέμψε κασιγνήταν. Hoc est ἔπεμψε τὴν ἀδελφὴν Ἄρτεμιν ἀκαταμαχήτῳ δυνάμει ὁρμῶσαν. Offensus scelere Coronidis Apollo, de ea pœnas sumit per sororem, ídque in Laceria. κασιγνήταν Dor. pro κασιγνήτην. & θύοισαν Dor. etiam pro θύουσαν. Quam hîc Laceriam, alij Larissam vocant: quæ vrbs est Thessaliæ.

ἐπὶ παρᾶ. Amplior loci, in quo Coronis erat, descriptio, à lacu Bœbiade vicino, qui fertur esse inter Olympum, Ossam, & Pelion montes Thessaliæ.

παρθένος. Quanuis deuirginata esset Apollinis & Ischyos concubitu, virgo tamen vocatur: quia talem putabat vulgus commissi facinoris ignarum.

δαίμων δ' ἕτερος. Causa impellens ad peccatum, nempe δαίμων ἕτερος. Hoc est vt Schol. interpretatur ὁ κακοποιὸς, ὡς πρὸς τὸν ἀγαθοποιόν. Is ad flagitium inflammauit animum Coronidis, & in pœna deseruit, imò vt Scholij verbis vtar ἀναιρεθῆναι αὐτὴν κατεσκεύασε. h. e. *author exitij fuit.* Bonum autem, & malum Genium, hunc qui mali, illum qui boni sit author, veteres nobis adesse finxerunt.

καὶ γειτόνων πολλοί. Magnitudinem pœnarum ostendit, eo quòd non sola Coronis eas luit, sed ijsdem inuoluti fuerunt vicini. Apollo Ischyem adulterum interfecit. Diana pestem immisit: cuius clade eos etiam qui μηδὲν αἴτιοι videbantur, deiecit.

Πολλάκι γὰρ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἐπαυρεῖ,
Ὅστις ἀλιτραίνει, καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται.

Exemplo est Agamemnonis culpa, quem cùm ob vitiatam Chrysæ sacerdotis filiam Apollo immissa peste persequeretur, totus etiam Græcorum exercitus simul est afflictus.

ἐπαύρον neglecto augmento pro ἐπηύρον hoc est ἀπήλαυσαν vel συναπήλαυσαν. De verbo ἐπαυρέω vide magnum Etymol. & Eustathium. De ἀμᾶ vide 3. Ol. antist. 2.

ἀμᾶ δ' ἔφθαρεν. Hoc est, καὶ πολλοὺς ὁ δαίμων ἔφθαρε, ὥσπερ ἀπὸ σπινθῆρος κατακαίεσθαι φιλεῖ ὕλη πολλή. Puto τὸ ἔφθαρεν malè exponi *perierunt*, & construi cum ἐπαύρον præcedēte. Nam ἔφθαρε est Aor. 2. act. 3. pers. sing. & commodè referri potest ad præcedentem sententiam, & tribui τῷ δαίμονι, qui fuit author exitij non Coronidi tantùm, sed promiscuè vicinis omnibus immeritis. Quòd si ἔφθαρεν sit 3. pers. Bœot. pro ἐφθάρησαν Aor. 2. pass. ἐφθάρην: rectè exponetur *perierunt*, & construetur cum ἐπαύρον.

πολλάν. Dor. pro πολλήν. sic & ὕλαν pro ὕλην. Citatur autem à Schol. Euripides simile quid dicens.

Μικροῦ γὰρ ἐκ λαμπτῆρος Ἰδαῖον λέπας πρήσειεν ἄν τις.

Huc alludere videtur Horat. l. 1. Epist. 2. Epist.

Et neglecta solent incendia sumere vires.

σπέρμα vocat scintillam metaphora sumpta à semine, quod exiguum cùm sit magnam plantam procreat: sic exigua scintilla magnum & luculentum ignem accendit.

παράφρασις.

Postquam autem extincta fuit Coronis, eam in rogo muri instar constructo cognati cremandam posuerunt. Quam cùm accensam, eiúsque flammis vehementibus puellæ cadauer obsessum vidisset Apollo: paterna commiseratione permotus animum continere non potuit quin ita loqueretur. Non sustinebo vt mea proles miserrima morte pereat, & maternæ calamitatis consors fiat. Tum ita locutus, vno passu ex Pythone in Laceriam repentè transiit, & infantem ex cadaueris vtero eripuit inter flammas pyræ, quæ Deo venienti diuisa viam fecit. Itaque ereptum incendio filium Chironi Centauro Magnesio attulit educandum, artémque medicam docendum, qua morbos curaret, qui hominum generi multa mala inferunt.

ἐπῳδ. κῶλ. ιε.

ἀλλ' ἐπεὶ τείχει θέσαν ἐν ξυλίνῳ
σύγγονοι κούραν, σέλας δ' ἀμφέδραμε
λάβρον Ἀφαίστου, τότ' ἔειπεν Ἀπόλλων, οὐκ ἔτι
τλάσομαι ψυχᾷ γένος ἁμὸν ὀλέσσαι
οἰκτροτάτῳ θανάτῳ
ματρὸς βαρείᾳ σὺν πάθᾳ.
ὣς φάτο. βάματι δ' ἐν
πρώτῳ κιχὼν, παῖδ' ἐκ νεκροῦ
ἅρπασε. καιομένα
δ' αὐτῷ διέφαινε πυρά.
καί ῥά μιν Μάγνητι φέρων
πόρεν Κενταύρῳ, διδάξαι
πολυπήμονας ἀνθρώποισιν ἰᾶσθαι νόσους.

μετάφρασις.

Sed postquam pyra collocarunt in lignea cognati puellam, fulgórque circumcurrit impetuosus Vulcani, tum dixit Apollo, non item sustinebo animo genus meum perdere miserabilißima nece, matris graui cum calamitate. Sic dixit: & gressu in primo cùm attigißet locum, puerũ è cadauere eripuit: ardens autem ipsi diffißa est pyra. Itaque illum Magnesio adferens cõmisit Centauro, docendum multinocuos hominibus sanare morbos.

ἀλλ' ἐπεὶ. Consequentia mortem Coronidis narrantur. Primum rogus in quo cremata est cognatorum consilio, vbi poëta τεῖχος ξύλινον vocat πυρκαϊάν. fortè quia ligna lignis, vt lapides lapidibus ad murum superstruuntur. σέλας Ἀφαίστου, periphrasis ignis ardentis & flammam emittentis.

τότ' ἔειπεν. Secundum, patris commiseratio, cuius dolentis facit μίμησιν, sicuti & Ouidius l. 2. Metam. quem locum cum isto confer. τλάσομαι ψυχᾷ Dor. pro τλήσομαι ψυχῇ. Etiam ἁμὸν Dor. pro ἐμὸν, sicuti ἁμὸν χρέος Ol. 10. ὀλέσσαι geminato σ. pro ὀλέσαι. ματρὸς Dor. pro μητρὸς & πάθᾳ pro πάθῃ. de qua voce vide 6. Olymp.

βάματι Dor. pro βήματι. & pro πρώτῳ Aristarchus legit τετάρτῳ. Mirum videri posset quòd ex Pythone in Laceriam Apollo transijsset vno passu, ni Deus esset. ἅρπασε negl. augmento pro ἥρπασε.

καιομένα. Dor. pro καιομένη. & διέφαινε non quia διαφανὴς ἐγένετο καὶ λαμπρὸς, sed quia πῦρ eius διεσχίσθη, seu διάστημα τοῦ πυρὸς ἐγένετο. Ideóque fortè legendum, vt bene coniecit Schmidius, διέχαινε.

καί ῥά μιν. Tertium, quòd Chironi commisit ereptum incendio Aesculapium,

Æsculapium, vt ex loco Metamorph. Ouidij citato comperies.

πολυπήμονας. Hoc est πήματα πολλὰ φέρουσας νόσους θεραπεύειν. Magnesium Centaurum vocat Chironem, qui fuit Thessalus.

παράφρασις.

Quare ab ipso edoctus, omnes qui ipsum adirent, aut vlceribus interna causa ortis conflictantes, aut vulneribus, siue ferro, siue lapide eminus misso, siue alia externa causa inflictis sauciati: vel qui ardenti febre consumerentur, vel qui algida laborarent, sanauit: imò alios alijs doloribus liberauit: ad eos demulcendos, nunc blandis incantamentis, magicísque verbis vtens, nunc mitigantia pharmaca bibenda propinans, nunc medicamenta membris vndique admouens, nunc decumbentes & languentes chirurgicis sectionibus leuatos erigens.

στροφὴ γ. κῶλ. ιγ.

τοὺς μὲν ὦν ὅσσοι μόλον αὐτοφύ-
των
ἑλκέων ξυνάονες, ἢ πο-
λιῷ
χαλκῷ μέλη τετρωμένοι,
ἢ χερμάδι τηλεβόλῳ,
ἢ θερινῷ πυρὶ περ-
θόμενοι δέμας, ἢ
χειμῶνι, λύσαις ἄλλον ἀλ-
λοίων ἀχέων,
ἐξᾶγεν, τοὺς μὲν μαλακαῖς
ἐπαοιδαῖς ἀμφέπων,
τοὺς δὲ προσανέα πί-
νοντας, ἢ γυίοις περιάπτων πάντο-
θεν
φάρμακα, τοὺς δὲ τομαῖς ἔστασεν
ὀρθούς.

μετάφρασις.

Eos itaque quotquot venerunt ad ipsum sponte natorum vlcerum participes, aut corusco ferro membra sauciati, aut saxo eminus misso, vel quibus æstiuus ignis depopulabatur corpus, aut frigus: liberans alium alijs doloribus eripuit: quosdam mollibus incantationibus tractas, quosdam verò lenia bibentes, aut membris circumponens vndique pharmaca, quosdam etiam sectionibus stare fecit rectos.

τοὺς μὲν ὦν. Quos morbos à Chirone edoctus Aesculapius curarit, nunc docet, & quibus remedijs vsus sit. Primùm ἕλκη αὐτόφυτα *innata vlcera*. Hoc autem epitheto satis indicat quomodo sit definiendum vlcus. Dicunt medici ἕλκος esse continui solutionem, ab interna causa, humore scilicet vitioso & acri, qui exedendo soluit particulæ in quam incubuit continuitatem, siue ea sit caro, siue cutis, siue quid aliud ab osse diuersum, cuius vitium τερηδὼν appellatur.

ξυνάονες. Hoc est κοινωνοὶ à nominat. sing. ξυνάων voce poët. q.d. ξυνῶν: ita vt αὐτοφύτων ἑλκέων ξυνάονες sint οἱ τοῖς αὐτοφύτοις ἕλκεσι ξυνόντες.

ἢ πολιῷ. Secundum τρώματα ferro, vel lapide, vel alia plaga inflicta. Τρῶμα definiente Galeno comment. 3. in prorrhet. est quælibet corporis offensa à causa externa inducta. Idémque 5. εἰς τὸ ς τῶν ἐπιδημιῶν scribit Hippocratem τρώματα vocare magnas noxas ab aliquo extrinseco etiam citra vulnus illatas: adeò vt τετρωμένον vocet eum qui quouis modo sit offensus.

τηλεβόλῳ. Hoc est τηλόθεν βεβλημένῳ. Nam τηλέβολος proparoxytonum est, *è longinquo iactus*: τηλεβόλος paroxytonum *è longinquo iaciens*.

ἢ θερινῷ πυρὶ. Tertium, febres. Neque enim πῦρ θερινὸν *calorem æstatis*, & χειμῶνα *frigus hyemis*, nisi quadam comparatione intelligere debemus, sed τὸ πῦρ θερμαντικὸν, & φρίκην, seu ῥῖγος, vnde ῥιγοπύρετος, à Schol. hîc intelligitur.

λύσαις. Est particip. Aeol. pro λύσας. Quum autem dicit huic facultatem fuisse alium alijs doloribus liberandi, non solùm denominatos morbos, sed quoslibet alios etiam intelligit. ἔξαγεν neglecto augmento pro ἐξῆγεν seu ἐξήγαγεν.

τοὺς μὲν μαλακαῖς. Sequuntur remedia quibus vti solebat Aesculapius. Prima sunt, ἐπαοιδαὶ. Quarum magnus fuit apud veteres vsus, vnde hæc Odyss. τ.

> ὠτειλὴν δ᾽ Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἀντιθέοιο
> Δῆσαν ἐπισταμένως, ἐπαοιδῇ δ᾽ αἷμα κελαινὸν
> Ἔσχεθον.

Sed hæc medendi ratio apud Christianos obsolœuit vt impia.

τοὺς δὲ προσανέα. Secunda sunt πόσεις. Tertia sunt τοπικὰ φάρμακα: quæ duo pertinent ad φαρμακευτικήν. Quarta sunt τομαὶ quæ ad χειρουργικήν. Porrò προσανέα Dor. pro προσηνέα. & ἔστασεν pro ἔστησεν.

παράφρασις.

Sed hac facultate morbos curandi non contentus, mortuos etiam in vitam reuocare tentauit, ad id muneribus illectus, quibus etiam viri sapientes irretiuntur. Vt enim oblatam auri mercedem in manibus vidit fulgentem, eius vi statim impulsus est, vt virum vita iam defunctum morti eriperet. Quo auso irritatus exarsit Iupiter, manibúsque fulmen iaculatus, vtriusque nimirum Aesculapij, eiúsque quem resuscitauerat Hippolyti pectora transuerberauit, & sublata respiratione extinxit. Qua ex temeritatis pœna hoc discendum, oportere vt mortales mortalia sapiant, & quæ suo captui conueniunt, à Dijs petant, cognoscendo se ipsos & perspiciendo quæ sit humanæ vitæ sors & conditio.

ἀντιστρ. κώλ. ιγ.

> ἀλλὰ κέρδει καὶ σοφία δέδεται.
> ἔτραπε κἀκεῖνον ἀγάνορι μισθῷ, χρυσὸς ἐν χερσὶν φανεὶς,
> ἄνδρ᾽ ἐκ θανάτου κομίσαι
> ἤδη ἑαλωκότα. χερσὶ δ᾽ ἄρα Κρονίων,
> ῥίψαις δι᾽ ἀμφοῖν ἀμπνοὰν
> στέρνων καθεῖλεν
> ὠκέως, αἴθων δὲ κεραυνὸς ἐνέσκιμψε μόρον.
> χρὴ τὰ ἐοικότα πὰρ
> δαιμόνων μαστευέμεν θνατοῖς φρεσὶ,
> γνόντας τὸ πὰρ ποδὸς, οἵας εἰμὲν αἴσας.

μετάφρασις.

Verùm lucro etiam sapiētia irretitur. Impulit illum quoque ingenti mercede aurum in manibus apparens, virum à morte vt reduceret iam captum. Quare manibus Saturnius iaculatus fulmen *per amborum pectora, respirationem ademit statim, ardénsque* eius *fulmen irruens immisit mortem. Oportet consentanea à Dijs quærere mortalibus mentibus, cognoscentes quod ante pedes, cuius simus sortis.*

ἀλλὰ κέρδει. Generalis gnome, quam præmittit casui Aesculapij. Notum autem est vt sapientum oculi muneribus excæcantur, & optimus plerisque lucri odor,

ἔτραπε. Applicatio sentētiæ generalis Aesculapio, quē fulgor auri impulit vt mortuū ad viuos reuocaret. Queritur autē quis ille sit. Alij Hippolytū, alij Tyndarū, alij Capanea, alij Glaucū Minois filiū, alij Hymenæū, alij Prœti filias, alij Orionē, alij Phœnei filias: Pherecydes autē ait eū Delphis mortuos resuscitasse. Epiphanius, Eurycleā, inquit, Aesculapius resuscitauit. Sed id Staphylus negat, nec vllum ab inferis ab eo excitatū scribit, sed Hippolytū tantùm sanatū.

ἀγάνορι μισθῷ. Hoc est πλείονι: sic mercedē à viribus quibus pollet nominat, vocē autē ἀγάνωρ antè exposuimus, ἄνδρ' ἐκ. Hoc est ἐκ τοῦ θανάτου ἀναγαγεῖν, ἤδη ἀπὸ τῆς μοίρας ληφθέντα. Dictum κομίσαι simplex pro composito ἀνακομίσαι.

ῥίψαις. Subaudi κεραυνόν. Proponitur pœna temeritatis. Et certè Iupiter teste Virgilio,

Fulmine Phœbigenam Stygias detrusit ad vndas:

quē locū vide sub finē 7. Aeneid. ῥίψαις Aeol. pro ῥίψας. Porrò ἀμφοῖν, alij ad Aesculapiū & Hippolytū quē sanauerat, referunt: alij δι' ἀμφοτέρων τῶν μαστῶν interpretantur. Crates ad Aesculapiū & Chironē retulit. De voce ἄμπνοα vide Oly. 8.

χρὴ τὰ ἐοικότα. Concludit porismate digressionem, & ex dictis gnomen elicit, qua monet, oportere vt mortales mortalia sapiant, nihílque aggrediantur quod vires humanas superet, quale illud Aesculapij qui mortuum resuscitauit, quod præstare solius est Dei. Sententiam autem hanc prosa sic reddas. Πρέπει δὲ τὰ τοῖς ἀνθρώποις ἁρμόζοντα παρὰ θεῶν αἰτεῖν, γινώσκοντας τὸ ἐνεστὸς, οἵαν μοῖραν εἰλήχαμεν.

μαστευέμεν. Ion. & Dor. pro μαστεύειν. & πὰρ per apocopen pro παρά. θνατοῖς Dor. pro θνητοῖς. τὸ πὰρ ποδὸς hoc est τὸ ἐνεστὸς *præsens status, & vita conditio.* εἰμὲν formatur à prima singulari Aeol. & Dor. pro ἐσμέν. & αἴσας Dor. pro αἴσης.

παράφρασις.

Itaque hoc obseruato anime mi, ne quasi vitam viuas immortalem, res homini non possibiles moliaris, sed eas aggredere quas homo cùm sis, perficere possis. Quòd si, inquam, vt esset in votis, etiamnum viueret prudens ille Chiron Philyræ filius, Pelióque in antro habitaret, meíque hymni quorum mellea est modulatio, tanquam potētes illecebræ ad meorum votorum finem pellicere possent, ipsum vtique persuasionibus adduxissem, vt se viris præclaris vehemē-

ἐπῳδ. κῶλ. ιε.

μὴ φίλα ψυχὰ βίον ἀθάνατον
σπεῦδε, τὰν δ' ἔμπρακτον ἄντλει μαχανάν.
εἰ δὲ σώφρων ἄντρον ἔναιεν
ἔτι Χείρων, καί τί οἱ
φίλτρον ἐν θυμῷ μελιγάρυες ὕμνοι
ἁμέτεροι τίθεν, ἰ-
ατῆρά τοί κέν μιν πίθον
καὶ νῦν ἐσλοῖσι παρα-
σχεῖν ἀνδράσι θερμᾶν νόσων,
ἤ τινα Λατοΐδα
κεκλημένον, ἢ πατέρος.
καί κεν ἐν ναυσὶ μόλον, Ἰ-

μετάφρασις.

Ne anime mi vitam immortalem moliaris, sed aggredere opera quibus agendis par sis. Si autem prudens specum habitaret adhuc Chiron, & aliquas illecebras ei in animo suauisoni nostri hymni ponerent, ipsi vtique persuasißem nunc quoque bonis viris præbere se ipsum medicū calidorū morborum, aut aliquē Latoidæ vocatum filiū,

ὀνίαν τέμνων θάλασσαν,
Ἀρέθουσαν ἐπὶ κράναν,
παρ' Αἰτναῖον ξένον,

aut patris. Atque adeò in nauibus venissem Ionium secans mare Arethusam ad fontem, ad Aetnaeum hospitem,

tium morborum medicum præberet, vel suo loco aliquem ex Apollinea stirpe & arte, vt pote Aesculapiū, aut Iouis filium , nempe Apollinem , qui id præstaret. Tum certè Ionio mari me in nauibus committens, in Siciliam vbi est fons Arethusa contendissem ad amicum meum Hieronem vrbis Aetnæ conditorem,

μὴ φίλα ψυχά. Apostrophè parænetica ad seipsum, cui hoc præceptum ex præcedenti gnomologia deriuatum proponit. Nimirum ne ad vitam immortalem properet, *hoc est*, ne quod immortalium est facultatum , & quod ἀδύνατον est in hac mortali vita cuiuis homini, illud moliatur: sed quod homini est δυνατὸν curet & aggrediatur. φίλα ψυχά Dor. pro φίλη ψυχή.

τὰν δ' ἔμπρακτον. Hoc est ἐπιχείρει ἃ δυνατοῖ πραχθῆναι. Habet ἄντλει pro ἐπιχείρει, sumpta translatione ab aquis quæ ex puteo vel aliunde hauriuntur. τὰν μαχανὰν Dor. pro τὴν μηχανήν.

εἰ δ' σώφρων. Epanodus ad institutum post longam digressionem de Aesculapio. Vt autem prolixioris hyperbati tollatur obscuritas considerandum est poëtæ protasin esse huiusmodi. *Vtinam Chiron in viuis esset, eum carminis illecebris ad Hieronem traherem, quò sanaret eum.* Duabus autē ex partibus constat protasis, cuius priorem ipso hymni in limine absoluit: alteram post digressionem exequuturus est. Sed vt τὸ ἑπόμενον connecti possit, in regressione ad rem, voti priorem partem repetit hypotheticè. Hoc declarabit paraphrasis.

καί τί οἱ φίλτρον. Hoc est, καὶ ὅ μου ὕμνος μειλίχιος θέλγειν ἂν ἐδύνατο θυμὸν αὐτοῦ, αὐτὸν ἂν ἔπειθον τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας καυστικῶν νόσων ἰᾶσθαι. Habes Metaphoram in voce φίλτρον, quod est Eustath. λάχανόν τι διεγερτικὸν εἰς ἀφροδίσια, & vulgò *potio ad excitandum amorem efficax*. Nunc autem θελκτήριον quoddam significat τῆς φιλίας ἐνεργητικόν.

μελιγάρυες. De hac voce vide Olymp. XI. Od. ἁμέτεροι Dor. pro ἡμέτεροι. πίθεν 3. pers. pl. poët. & Dor. pro ἐπίθεσαν. reiecto primùm augmento: deinde formata 3. pl. à pr. sing. mutato η. in ε. vt & Bœoti faciunt in Aor. 1. passiuo.

ἰατῆρα. Finis philtri. πίθον negl. augm. pro ἔπιθον, cum quo τὸ κεν poëticum pro ἂν est iungendum. θερμᾶν Dor. pro θερμῶν. Et quoniam calidi morbi mentionem facit, nonnulli Hieronem febre laborasse putant: quidam ποδαλγίᾳ, qui morbus inter τοὺς διαπύρους ponitur. Quidam verò hoc ad λιθουρίαν referunt. Ego putem θερμὰς νόσους hìc non significare καυστικὰς seu διαπύρους: sed metaphoricè dici *feroces, præcipites morbos, vel vehementes.*

ἤ τινα. Matronymicum est Apollinis Latonæ filij. Intelligit autem Aesculapium, vel aliquem alium Apollineæ stirpis , & medicinæ peritum: vel etiam ipsum Apollinem, addens ἢ πατέρος q. d. repetendo ἀπὸ κοινοῦ, ἰατῆρά τοι κεν πίθον παρασχεῖν αὐτῷ ἤ τινα τοῦ Ἀπόλλωνος ἀπόγονον, ἢ πατέρος, ἤγουν τοῦ Διὸς υἱὸν κεκλημένον τὸν Ἀπολλωνία. Hoc ipsum paraphrasis declarabit. Λατοΐδα Dor. pro Λητοΐδου. Per πατέρος intelligit Iouem κατ' ἐξοχὴν qui creditur πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε. Hactenus prior propositionis pars.

καὶ κεν ἐν ναυσὶ. Altera pars propositionis, *Irem nimirum ad Hieronem, & eum illi adducerem in Siciliam.* Iter autem describit, scilicet, marinum per Ionium pelagus, quod aliàs est Adriaticum, ab Ionio Illyrico viro, vel ab Ionijs, teste Archidamo, qui ibi perierunt, vel ἀπὸ Ἰοῦς. De Arethusa alibi iam diximus. κράναν Dor. pro κρήνην. & μόλον pro ἔμολον.

παρ' Αἰτναῖον ξένον. Intelligit Hieronem, qui condita vrbe Aetna, Aetnæum se proclamari voluit. Aretius hîc absolui putat alteram partem propositionis, sed mihi videtur produci vsque ad finem sequentis strophæ. Quod sensus loci satis euincit: ξένον interpretare hîc φίλον, vt alibi iam docuimus.

παράφρασις.

Qui Syracusis regiam habet, rex ciuibus suis benignus, erga bonos candidus, erga peregrinos hospites paterna beneuolentia suspiciendus. Ad quem si venire potuissem geminum hoc beneficium afferens, pretiosam nimirum sanitatem, eiúsque victoriæ in Pythijs certaminibus partę laudatorem hymnum, quo splendidæ redduntur coronæ, quas re omnium optimè gesta, quondam in Locrorum oppido Cirrha, Delphorum Pythonísque vicina, Pherenicus est meritus, sanè traiecto mari immenso, Sole splendidissimo gratior ipsi affulsissem, & aduenissem.

στροφὴ δ. κῶλ. ιγ'.

ὃς Συρακόσσαισι νέμει, βασιλεὺς
πραῢς ἀστοῖς, οὐ φθονέων ἀγαθοῖς,
ξείνοις δὲ θαυμαστὸς πατήρ.
τῷ μὲν διδύμας χάριτας,
εἰ κατέβαν, ὑγίειαν ἄγων χρυσέαν,
κῶμόν τ' ἀέθλων Πυθίων,
αἴγλαν στεφάνοις,
τοὺς ἀριστεύων Φερένικος ἕλε Κίρρᾳ ποτὲ,
ἀστέρος οὐρανίου
φαμὶ τηλαυγέστερον κείνῳ φάος
ἐξικόμαν κε, βαθὺν πόντον περάσαις.

μετάφρασις.

Qui Syracusis imperat, rex lenis ciuibus, non inuidens bonis, hospitibusq́; suspiciendus pater. Ad quem si descendißem geminas gratias adferens, videlicet *sanitatem auream, & encomium certaminum Pythiorum, splendorem* futurum *coronis quas fortißimè omnium se gerens Pherenicus* eius equus *consecutus est apud Cirrham aliquando: stella cœlesti inquam splendidius ipsi lumen venißem, profundo mari traiecto.*

ὃς Συρακόσσαισι. Breuiter laudat Hieronem à dignitate regali, à mansuetudine, à candore, ab hospitalitate. Quibus non absimilia dicit Oda prima Olympior. Συρακόσσαι Doricè & poëticè sublato *υ.* & gemin. *σ.* pro Συράκουσαι.

τῷ μὲν. Hoc est ᾧ μὲν εἰ ἦλθον διπλῆν εὐεργεσίαν φέρων, καὶ τὴν ὑγίειαν τιμίαν, καὶ ὕμνον τῶν Πυθικῶν ἀγώνων, δι' οὗ γίνονται λαμπροὶ στέφανοι, οὓς ὁ Φερένικος ἵππος ἀριστεύων εἷλ' ἐν Πυθῶνι ποτὲ, κατῆλθον ἂν αὐτῷ λαμπρότερον φῶς τοῦ ἡλίου, βαθεῖαν θάλασσαν διαπεράσας. Ex his patet, quid facturus esset poëta si Chiron reuixisset, sanitatem ipsi attulisset, & victoriæ Pythicæ encomium, quæ duo διδύμας χάριτας *geminum beneficium* vocat, illius Chiron, huius ipse author fuisset.

ὑγίειαν vocat χρυσέαν hoc est τιμίαν. Notum quanti fiat sanitas.

αἴγλαν. Dor. pro αἴγλην. & τοὺς artic. præposit. pro subiunct. οὕς. Φερένικος equus Hieronis de quo 1. Olymp. ἕλε negl. augm. pro εἷλε.

Κίῤῥᾳ. Ellipsis præpositionis ἐν. & notatio loci certaminis. Nam Cirrha, teste Plin. l.4. c.3. est Locrorum oppidum non procul à Delphis & Pythone. Quare poëta per Cirrham Pythios ludos intelligit.

κατέβαν Dor. pro κατέβην hoc est ἦλθον. Sicuti apud Homerum, quem citat Schol.

Πρίν τινα κεκριμένον καταβήμεναι ἐκ Διὸς οὖρον.

& Odyss. κ. Κίρκης ἐς μέγαρον καταβήμεναι, pro ἐλθεῖν.

ἀστέρος οὐρανίου. Periphrasis, pro ἡλίου: quem primæ Odæ initio ἄστρον impropriè, nunc ἀστέρα propriè appellat. Ostendit quo in pretio foret apud Hieronem, si hæc præstitisset quæ optabat: Sole nimirum gratior ipsi venisset. Qui autem procurat sanitatem, is quoque φάος appellatur, vt in hoc epigrammate.

Ἱπποκράτης φάος ἦν μερόπων, καὶ σεῖο λαῶν
Ἔθνεα, καὶ νεκύων ἦν σπάνις εἰν Ἀΐδῃ.

φαμὶ Dor. pro φημί. & ἐξικόμαν pro ἐξικόμην. & πελάγους Aeol. pro πελάγος. hic finis εὐχῆς.

παράφρασις.

Sed cùm horum vtrumque præstare non possim, magnam Deorum & hominum matrem Rheam, quam vt pote venerandam Deam prope meas ædes vbi templum habet, simúlque comitem & assessorem eius Pana Thebanæ puellæ noctu canunt & celebrant, volo flectere precibus, vt tibi sit benigna. Verumenimuero Hieron si rectas sententias quæ principatum in orationibus tenent, intelligere potes, ex veterum dictis didicisti, diuinam prouidentiam res humanas sic administrare & dirigere, vt bonum vnum duobus malis temperent. Sed aduersam fortunam homines desipientes moderatè ferre non possunt, & nunquam non fronte infortu-

ἀντιστρ. κώλ. ιγ.

ἀλλ' ἐπεύξασθαι μὲν ἐγὼν
ἐθέλω
ματρὶ, τὰν κοῦραι παρ' ἐμὸν
πρόθυρον
σὺν Πανὶ μέλπονται θαμὰ
σεμνὰν Θεὸν ἐννύχιαι.
εἰ δὲ λόγων συνέμεν
κορυφὰν Ἱέρων
ὀρθὰν ἐπίστᾳ, μανθάνων
οἶσθα προτέρων,
ἓν παρ' ἐσλὸν πήματα
σύν-
δυο δαίονται βροτοῖς
ἀθάνατοι. τὰ μὲν ὦν
οὐ δύνανται νήπιοι κόσμῳ φέ-
ρειν,
ἀλλ' ἀγαθοὶ, τὰ καλὰ τρέ-
ψαντες ἔξω.

μετάφρασις.

Sed vota facere ego volo matri, quam venerabilem Deam puellæ, iuxta meum vestibulum cum Pane celebrant frequenter per noctem. Verùm si sermonum intelligere summam rectam nosti Hieron, edoctus à prioris sæculi hominibus, scis quòd vnum ad bonum bina mala partiuntur mortalibus immortales. Sed ea stulti non possunt moderatè ferre: at sapientes ea ferunt, bona obuertentes extra.

nium produnt: prosperam verò fortunam sua stultitia obruunt. At contrà sapientes, quemadmodum puriorem & pulchriorem vestium partem conspiciendam obuertimus, sordidiorem intus occulimus, sic dolores occulunt, lætitiam patefaciunt.

ἀλλ᾽ ἐπεύξασθαι. Cùm voti compos fieri non possit Pindarus, nempe obtinere vt reuiuiscat Chiron, à quo sanetur Hieron, confugit ad preces, aítque sibi esse in animo Rheam pro Hieronis salute inuocare. q.d. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἀδύνατον τὸ Χείρωνα ἀναβιῶναι, καὶ Ἱέρωνα θεραπεύειν, ἐγὼ τὴν μητέρα Θεῶν Ῥέαν καθικετεῦσαι βούλομαι.

ματρὶ. Dor. pro μητρὶ Rheam sic vocat κατ᾽ ἐξοχὴν. De qua sic Orpheus,

Μήτηρ μὲν τε Θεῶν, ἠδὲ θνητῶν ἀνθρώπων.

Et Lucretius l.3.

Magna Deûm mater, matérque ferarum,
Et nostri genitrix hæc dicta est corporis vna.

& Virgil. l.10.

Alma parens Idæa Deûm.

ταὶ κοῦραι. Dor. pro τὴν & præposit. artic. pro subiunct. hoc est, ἣν Θεὸν σεμνὴν πλησίον τῆς οἰκίας μου αἱ κόραι σὺν αὐτῆς παρέδρῳ Πανὶ ἀνυμνοῦσι κατὰ τὴν νύκτα. His ostendit vbi, à quibus, & quando colatur Rhea. Vbi, nimirum Thebis prope ædes Pindari: nam ibi, quæ eius erat pietas, ædes habere voluit, vt in Prolegom. dictum. A quibus, nempe à Thebanis virginibus, vel à filiabus Pindari Protomacha & Eumeti, vel à nymphis. Quando, nempe noctu eius mysteria agebantur. Hoc autem Thebanis videtur peculiare. Nam alioqui quæ de Rhea dicuntur, sunt diuersa, vt ex Natal. Comit. Myth. comperies. Refert Schol. ex Aristodemo, quî factum sit vt Thebis Rheam coluerint: ait enim ille, Olympicum quendam tibicinem Pindari discipulum, cùm in montem, vbi sese exercebat canendo, secessisset, strepitum magnum, ignémque delabentem animaduertisse, idémque Pindarum sensisse, & matris Deorum Rheæ simulachrum pedibus incedens obseruasse, vnde factum sit vt Rheæ & Panos simulachra prope suas ædes statuerit: tum ciues aliquot oracula Phœbi sciscitatum miserit, qui respondit matri Deorum extruendum esse templum. Quod responsum cùm accepisset Pindarus, ciues pariter cum ipso metu consternati, Deam sacris honorarunt.

σὺν Πανὶ. Non cum Pane Rheam, sed Panem & Rheam à puellis celebrari canit. Nam Rheæ Pan erat assessor, vt ipse Pindarus, authore Schol. ἐν τοῖς κεχωρισμένοις τῶν παρθένων dicit, ὦ Πὰν Ἀρκαδίας μεδέων, ματρὸς μεγάλας ὀπαδὲ σεμνῶν Χαρίτων μέλημα τερπνόν. Vel panem assumpsit, quòd prope suas ædes simulachrum haberet: vel quòd ille vt pote montanus Deus, cum montana Dea versaretur. Poëtæ autem nostro fabulantur propitiam fuisse Rheam, & Pana saltitasse ad carminum eius modulos.

μέλποντι Dor. pro μέλπουσι, & σεμνὰν pro σεμνὴν.

εἰ δὲ λόγον. Transit ad alteram propositionis partem consolatoriam. Nam cùm nemo reperiri possit qui Hieronis morbum curet, eum solatur à re-

rum humanarum natura, quarum ea est conditio, vt duo mala bonum vnum comitentur. q.d. εἰ δὲ δύνασαι συνιέναι τὴν τῶν λόγων ὀρθὴν κορυφὴν, γινώσκεις, μανθάνων τὰ τῶν παλαιῶν, ὅτι παρὰ ἓν ἀγαθὸν κακὰ δύο ἀπονέμουσιν οἱ θεοί. Porro hîc apostrophe est ad Hieronem.

κορυφάν. Dor. pro κορυφὴν. per κορυφὴν λόγων intelligit τοὺς κορυφαίους λόγους, h. e. *principes sermones*: intelligo sententias, & dicta quæ doctrinã aliquam & præcepta continent. Etenim ea est sententiarum dignitas, vt in oratione veluti fastigium alti montis appareant. Aliàs κορυφὴ τοῦ λόγου exponitur *orationis summa & caput*. συνιέμεν Ion. & Dor. pro συνιέναι. ὀρθάν Dor pro ὀρθὴν.

ἐπίστα. 2. pers. verbi ἐπίσταμαι, vel per apocopen pro ἐπίστασαι. vel Dor. pro Attico ἐπίστῃ. quod fit ab Ionico ἐπίσται sublato σ. & facta crasi ἐπίστῃ Doricè tollitur ι. subscriptum. A Schol. ἐπίστα exponitur hîc δύνασαι. Et certè ἐπίσταμαι frequenter est in vsu pro δύναμαι. Exempla in Lexicis habes.

οἶδα προτέρων. Intelligit veteres qui de rerum humanarum conditione scripserunt gnomologias. Et putat Schol. poëtam ad illud Homericum allusisse.

> Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει,
> Δώρων οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος τε ἐάων.

Vide quæ habet Erasm. in Chil. hæc in verba,

> *Nihil est ab omni parte beatum.*

σύνδυο Poëticum compositum. *Duo simul, bini.*

τὰ μὲν ὦν, Hoc est οἱ μὲν οὖν ἄφρονες τὰ κακὰ κοσμίως οὐ φέρουσιν, ἀλλ' οἱ συνετοὶ φέρουσι, τὰ καλὰ περιβάλλοντες ἔξω. Hoc ipsum monet Theognis in iis.

> Οὐδείς τοι πάντ' ἐστὶ πανόλβιος· ἀλλ' ὁ μὲν ἐσθλὸς
> Τολμᾷ ἔχειν τὸ κακὸν, καὶ οὐκ ἐπίδηλος ὅμως.
> Δειλὸς δ' οὔτε κακοῖσιν ἐπίσταται, οὔτ' ἀγαθοῖσι
> Θυμὸν ἔχων μίμνειν.

τὰ καλὰ τρέψαντες ἔξω. Scholiastes in his metaphoram agnoscit sumptam à vestibus, quæ si maculatæ sint, honestè gestari à dominis non possunt. Ideóque maculata parte intus occultata, honestam extra obuertunt, vt à prætereuntibus laudetur. Sic Micyllus in Gallo Luciani, ad Eucratis conuiuium se confert κοσμίως μάλα ἐσχηματισμένος, ἀναστρέψας τὸ τριβώνιον, ὡς ἐπὶ τοῦ καθαρωτέρου γένοιτο ἡ ἀναβολή. Aemilius Portus translationem petit ab ædificijs quorum pulchriores partes extra patent, deformiores ab oculis remouentur. Sic Aeneas apud Virgil.

> *curis ingentibus æger*
> *Spem vultu simulat, premit altum corde dolorem.*

πυρ-

παράφρασις. | ἐπῳδ. κῶλ. ιε. | μετάφρασις.

Quod autem ad te attinet, quanquam calculo affligeris, alia tamen fœlicitate subleuaris, quatenus diuino munere rex es, si quisquam hominum alius, populorum ductor fœlix, quo non fœlicior alter. Quòd si hæc fœlicitas morbi infortunio temperetur, nihil mirum. Nulli enim quantũuis præstanti heroi contigit vnquam vitæ inoffensæ metam contingere, exempli gratia Peleo Æaci filio & diuino Cadmo. At nihilominus fama est illos omniũ mortalium fuisse fœlicissimos: quandoquidem Peleus in monte Pelio apud Chironem, marini Dei fatidici Nerei, ac proinde bona consilia dantis Thetin inclytam filiam: & Cadmus Thebis, quę septem portis sunt nobiles, formosam Harmoniam vxorem duxit: vbi Musarum aurea redimicula habentium suauissimos cantus audiuerunt.

τὶν δὲ μοῖρ' εὐδαιμονίας ἕπεται.
λαγέταν γάρ τοι τύραννον δέρκεται,
εἴ τιν' ἀνθρώπων, ὁ μέγας
πότμος. αἰὼν δ' ἀσφαλὴς
οὐκ ἔγεντ', οὔτ' Αἰακίδᾳ παρὰ Πηλεῖ,
οὔτε παρ' ἀντιθέῳ
Κάδμῳ. λέγονταί γε μὰν βροτῶν
ὄλβον ὑπέρτατον οἳ
σχεῖν, οἵ τε καὶ χρυσαμπύκων
μελπομενᾶν ἐν ὄρει
Μοισᾶν, καὶ ἐν ἑπταπύλοις
ἄϊον Θήβαις, ὁπότ' Ἁρμονίαν γᾶμε βοῶπιν·
ὁ δὲ Νηρέος εὐβούλου Θέτιν παῖδα κλυτάν.

Te verò sors fœlicitatis sequitur. Rectorem enim populorum regem te intuetur, si quem ex hominibus, magna fortuna. Sed enim inoffensa vita non contigit, nec Aeacidæ Peleo, neque diuino Cadmo. Dicuntur tamen illi mortalium supremam fœlicitatem habuisse, qui & Musas aureis reticulis redimitas, canentes in monte, & in septem portas habentibus audiuerunt Thebis, quando Cadmus Harmoniam vxorem duxit bouis oculis speciosam: ille autem Peleus Nerei consilio valentis Thetin filiam inclytam.

τὶν δὲ μοῖρ'. A dignitate regia Hieronem ad patientiam hortatur, q. d. σοὶ δὲ κἂν λιθιῶντι ἡ τῆς εὐδαιμονίας μοῖρα ἀκολουθεῖ, καθ' ὅσον ἡ μεγάλη εὐτυχία ὁρᾷ σε εἴπερ τιν' ἄλλον εὐδαίμονα βασιλέα λαῶν ἡγούμενον. De voce λαγέτας vide stroph. 4. 1. Olymp.

αἰὼν δ' ἀσφαλής. Hoc est βίῳ δ' ἀπταίστῳ ἐχρήσαντο μήτε τοῦ Αἰακοῦ παῖς ὁ Πηλεύς, μήτ' ἰσόθεος φὼς ὁ Κάδμος, καίτοι ἀνθρώπων εὐδαιμονέστατοι γενέσθαι λέγονται. A præstantissimorum heroum, qui neque magnis calamitatibus liberi fuêre, consolatur Hieronem, ne mirum ipsi videatur, si quibus ipse etiam malis tentatur.

Αἰακίδᾳ. Dor. pro Αἰακίδῃ. patronymicũ nomẽ, quia Peleus Aeaci fuit filius. παρ per apocopen pro παρά. ὄλβον ὑπέρτατον. hoc est ὑψίστην seu μεγίστην εὐδαιμονίαν. De epitheto χρυσάμπυξ alibi diximus. μελπομενᾶν Μοισᾶν Dor. pro μελπομένων μουσῶν. ἐν ὄρει. nimiruui Πηλίῳ. Vide quintam Nem. ἀντιστρ. 2.

ἑπταπύλοις. Hoc epitheton Thebarum habet Homer. Il. δ. Θήβης ἕδος ἑπταπύλοιο: illis inditum à septem portarum numero.

ὀπὶθ' Ἁρμονίαν. Primò Cadmi fœlicitas quòd Harmoniam Martis & Veneris filiam vxorem duxerit, & nuptias celebrarit Thebis quas Musæ suo cantu dignatæ fuerunt. γᾶμε. Dor. & neglecto augmento pro ἔγημε. βοῶπιν. hoc est μεγαλόφθαλμον βοῶν δίκην. & synecdochicè καλῶ: quia probantur magni oculi in mulieribus ad formam.

ὁ δ'. Prima Pelei fœlicitas quòd Thetin filiam Nerei marini Dei vxorem duxerit, & in monte Pelio apud Chironem nuptias celebrantem Musæ suo cantu dignatæ fuerint. Nereum autem vocat εὔβουλον quòd vates & fatidicus cùm esset, quid facto opus foret, rectè consuleret.

παράφρασις. — στροφὴ ε. κῶλ. ιγ. — μετάφρασις.

καὶ Θεοὶ δαίσαντο παρ' ἀμφοτέροις·
καὶ Κρόνου παῖδας βασιλῆας ἴδον
χρυσέαις ἐν ἕδραις, ἕδνα τε
δέξαντο. Διὸς δὲ χάριν
ἐκ προτέρων μεταμειψάμενοι καμάτων,
ἔστασαν ὀρθὰν καρδίαν.
ἐν δ' αὖτε χρόνῳ,
τὸν μὲν ὀξείαισι θυγατέρες ἐρήμωσαν πάθαις
εὐφροσύνας μέρος αἱ
τρεῖς· ἀτὰρ λευκωλένῳ τε Ζεὺς πατὴρ
ἤλυθεν ἐς λέχος ἱμερτὸν Θυώνᾳ.

Quinetiam Dij epulati sunt apud vtrosque, & Saturni filios reges viderunt Peleus & Cadmus *aureis in sedibus, donaq; nuptialia acceperunt* ab illis, *Iouis denique beneficio ex prioribus transmutati ærumnis, statuerunt erectum cor. Sed rursum procedente tempore, hunc quidem* Cadmum *filiæ tres per grauia infortunia priuarunt lætitiæ sorte: at candidæ brachijs Semelæ Iupiter pater venit in cubile amabile.*

Quandoquidem etiam Dij vtriusque nuptiarum epulis interfuerunt: in quibus Cadmus & Peleus Saturni prolem regiam in aureis sedilibus mensæ accumbentem viderunt, & ab omnibus dona acceperunt: Peleus à Neptuno equos, à Vulcano gladium: Cadmi sponsa frumenti fructum à Cerere, lyram à Mercurio, monile, peplum, & tibias à Pallade, aureum monile à Venere, aliáque ab alijs Dijs. Hoc autem beneficio nuptiarum accepto à Ioue prioribus liberati laboribus animum erexerunt. Nam Peleo tentatæ pudicitiæ à Cretheide falsò accusato, & in Pelio monte feris exposito, per Vulcanum misit gladium quo se ab ijs tueretur, eúmque vinculis solutum, & debellato Acasto Thetidis coniugio decorauit. Et Cadmo, post difficultates in quærenda Europa superatas, Harmoniam collocauit. Sed hunc alio postea tempore, graues trium filiarum calamitates lætitia priuarunt, quum Ino & Agaue furore percitæ, altera Pentheum, altera Melicerten laniauit: & Semele formosa à Ioue compressa est, & fulmine extincta.

καὶ Θεοί. Secunda fœlicitas, quòd vtriusque nuptijs interfuerint Dij, in iisque epulati sint. Nam ad Cadmi nuptias Dij omnes dicuntur relicto cœlo aduentasse. Et ad Pelei nuptias Dij cum ingentibus imbribus & tempestate accessisse feruntur.

Κρόνου παῖδας. Intellige Iouem, Neptunum, Plutonem. quinetiam reliquos huius stirpis Deos, quos Peleus & Cadmus accumbentes mensæ viderunt

derunt aureis. i. eximijs in sedibus, quales conueniebant Dijs. Vide Od. 4. Nem. Ep. 3.

ἕδνά τε. Sumit hanc vocem (quam iam alibi exposuimus) per ἀκυρολογίαν pro δῶρα. Per nuptias autem Cadmi Dij dona sponsæ dederunt, Ceres frumenti fructum, Mercurius lyram, Pallas monile & peplum, & tibias, Electra sacra magnę matris & cymbala, & tympana, in quibus nuptijs Apollo cum cithara cecinit, Musę tibias inflarunt, Diique reliqui multa dona dederunt: Venus autem monile aureum dedit, quod postea Polynices successione generis possidens Eriphylæ dedit, vt Amphiarao profectionem ad bellum Troianum persuaderet. Porrò in Pelei nuptijs Neptunus illis equos dono dedit, Vulcanus gladium, alij aliud.

Διὸς δὲ χάριν. Tertia fœlicitas, quòd Iouis beneficio prioribus malis liberati animum erexerunt, q. d. Διὸς δὲ διδόντος ἐκ τῶν προτέρων πόνων μεταβαλόντες, εὐθυμίας ἀπέλαυσαν. Hoc autem innuere vult poëta, Iouem vtriusque horum curam suscepisse, & laboribus quos ambo exantlarunt ante nuptias, ipsos liberasse. Nam Cadmus à patre Agenore ad quærendam Europam missus, varias peragrãs regiones, multa mala pertulit. Et iussus in patriam non redire quin sororem reduceret, ea non reperta, oraculi monitu vrbem Thebanam extra natale solum condidit. Postea Iupiter illi ob multas difficultates quas superauerat, Harmoniam collocauit. Peleus autem ab impudica Cretheide falso accusatus, & ab Acasto eius viro in vertice Pelij montis vinctus, ferísque expositus fuit. Sed eius innocentiæ misertus Iupiter gladium ei misit per Vulcanum, quo sese à feris tueretur. Deinde ruptis vinculis in vrbem paucis comitantibus venit, & debellato Acasto imperium occupauit: postea Thetidem vxorem duxit.

ἐν δ' αὖτε. Hoc est πάλιν δ' ἐξ ὑστέρου, καὶ μετὰ ταῦτα, τὸν μὲν Κάδμον αἱ τρεῖς θύγατρες εὐφροσύνης ἔρημον ἐποίησαν ταῖς ὀξείαις συμφοραῖς ἀπολλύμεναι. Probat autem vt ad vnum bonum duo mala hominibus etiam fœlicissimis accidunt. Nam liberatos prioribus laboribus Peleum & Cadmum, beneficio Iouis cor erexisse dixit. Iam verò alijs postea calamitatibus implicatos ostẽdit. Primùm quidem de Cadmi ærumnis agit, quas ob trium filiarum calamitates sustinuit. Inonis & Agaues hæ fuerunt quòd in furorem versæ sunt, vt Agaue Penthea filium, Ino Melicerten laniarit; de quibus Olymp. Od. 2. str. 2. Semele à Ioue compressa & fulmine icta fuit.

ἐρήμωσαν. Hoc est ἔρημον ἐποίησαν, pro ἀφείλοντο, ἐστέρησαν. Dor. est εὐφροσύνας pro εὐφροσύνης. Θυώνα Dor. pro Θυώνη hoc est Σεμέλη sic dicta ὅτι θύει καὶ ἐνθεσιᾷ κατὰ τοὺς χορούς: *quòd in choris furore sit percita*: sicut & θυιάδες Bacchę, & thyrsi θύσθλα dicũtur. Vel petendum etymon ἀπὸ τῆς θυηλῆς. Eandem Dionen appellat Euripid. vt refert Schol. in his ex Antigone. ὦ παῖ Διώνης ὃς ἔφυς μέγας Διόνυσε.

Sed alij Thyonen diuersam à Semele faciunt, nimirum Bacchi nutricem, vt ex hoc Panyasidis versu ostendit Schol.

Καὶ ῥ', ὁ μὲν ἐν κόλποισι ἐροφοῦ θόρε ποτὶ Θυώνης.

Interpr. Apollon. Argon. 1. Θυώνην καλοῦσι τὴν Σεμέλην, ἐπεὶ δὴ Αἰσχύλος ἔγκυον αὐτὴν παρεισήγαγεν οὖσαν, καὶ ἐνθεαζομένην.

non efferat, inter magnos non deprimat: sed cum vtrisque moderatè se
gerat. Secunda vt quam nactus est fœlicitatem pro virili colat & foueat.
Huius secundæ sententiæ hic est sensus. τὴν δὲ με περιέχουσαν τύχην οἴσω τῇ διανοίᾳ
κατὰ τὴν ἐμαυτοῦ δύναμιν θεραπεύων.

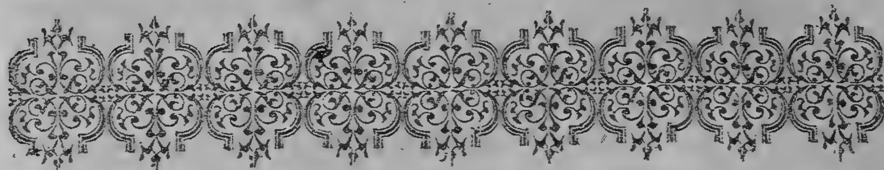
μαχανάν. Dor. pro μηχανήν. Exponit Schol. γνώμην, sed videtur sensus posce-
re vt exponamus δύναμιν.

εἰ δέ μοι. Tertia virtus viri fortunati, vt si sit diues, erga viros do-
ctos liberalem se præbeat, quorum carminibus laudem æternam conse-
quatur. Sed hoc in sua persona facit, obliquè Hieronem liberalitatis er-
ga se laudum ipsius præconem, aliósque poëtas, commonefaciens: quum
dicit, ἐὰν δέ μοι ὁ Θεὸς πλοῦτον ἀβρὸν παρέχῃ, ἐλπίζω δόξαν ὑψηλοτάτην εὑρεῖν, καὶ εἰς
τὸν μετέπειτα χρόνον. vide paraphrasin.

Νέστορα καὶ. Exemplis ostendit esse poëtarum principum virorum lau-
des persequi, vt si laudis amator sit Hieron princeps rebus gestis cla-
rus, de suis opibus impertiat poëtæ. Nestoris & Sarpedonis apud Ho-
merum fit mentio. In ἀνθρώπων φάτις est subaudiendum ἔχει. vt hæc sit
ἀκολουθία. Νέστορα καὶ Λύκιον Σαρπήδονα φάτις ἀνθρώπων, ἔχει ἐξ ἐπέων κελαδει-
νῶν, οἷα σοφοὶ τέκτονες ἥρμοσαν. Porrò τέκτονες σοφοὶ sunt, οἱ ποιηταί: quos sic
vocat, quia nomen artis habet poësis. κελαδεννὸς Argiua dialecto pro κε-
λαδεινός.

γινωσκομένα. Hoc est ἡ δ᾽ ἀρετὴ ταῖς ἐνδόξοις ἀοιδαῖς γινωσκομένη διηνεκὴς παρα-
μένει. ὀλίγοις δὲ ῥᾷδιον τοιαύτας ἀοιδὰς ποιεῖσθαι. Virtutem autem beneficio poëti-
corum & historicorum monumentorum post funera viuere habes etiam
sub finem primæ Pythiorum.

παύροις δέ. Dignitas poëtices eo commendatur, quòd pauci sint qui in ea
excellant. Innuítque eorum laudes non diu viuere, qui excellentem poëtam
nacti non sint, siquidem mediocribus esse poëtis, non Dij, non homines, non
concessêre columnæ, vt canit Horatius: quorum siquidem carmina obsole-
scunt, eorum etiam quos cecinerunt, laudes commoriuntur.

ΑΡΚΕΣΙΛΑΩ ΚΥΡΗΝΑΙΩ,
ἅρματι.

ARCESILAO CYRENAEO,
curru victoriam
adepto.

ΕΙΔΟΣ Δ.

ODE IV.

ARGVMENTVM.

ARcesilaum Cyrenes regem ab vrbe Cyrene, à maioribus; à Thera insula ad quam Argonautæ appulerant, vnde Arcesilai progenitorum origo, & à Pythiaca victoria laudat. Denique pro Demophilo, qui ex vrbe ob seditionem quandam pulsus fuerat, intercedit vt ad priorem functionem eum admittat.

παράφρασις.

Oportet ô Musa vt hodierno die te sistas apud Arcesilaum, vt virum illum mihi charum, & equis insigni Cyrenæ imperantem laudes, & cum eo choros pro victoriæ successu agitante, Cyrenæis ob ciuem, & Pythoni ob certaminis sedem, debitum persoluas hymnum, quo tanquam secundo vento in honoris portum proeuhantur: Pythoni inquam hymnum persoluas, vbi olim sacerdos (quæ assidet aureis

στροφὴ α. κῶλ. ιθ.

Σάμερον μὲν χρή σε παρ' ἀνδρὶ φίλῳ
στάμεν εὐίππου βασιλῆϊ Κυράνας, ὄφρα κωμάζοντι σὺν Ἀρκεσίλᾳ,
Μοῖσα, Λατοΐδαισιν ὀφειλόμενον,
Πυθῶνί τ' αὔξῃς οὖρον ὕμνων.
ἔνθα ποτὲ χρυσέων
Διὸς αἰετῶν πάρεδρος,
οὐκ ἀποδάμου Ἀπόλλω-

μετάφρασις.

Hodie oportet te apud virum amicum stare, equestris regem Cyrenes, vt choreas ducente cum Arcesila, O Musa, Latoidis debitum, Pythonique prouehas ventũ prosperum hymnorum: vbi olim ea quæ aureis Iouis aquilis assidet sacerdos, quum absens non esset Apollo, oraculo

aquilis à Ioue in Apollinis templo consecratis, in memoriam aquilarum quas pari celeritate præditas, alteram ab ortu, alteram ab occasu emiserat, vt terrarũ orbis medium definiret, & quæ eodem tempore circa Pythonem, seu Delphos conuolarant, húncque orbis vmbilicum esse ostenderant) cùm præsens esset Apollo, certáque responsa suggereret, oraculum edidit Batto, eum in fœcundam Libyam deducturum coloniam, vt relicta Thera insula, ob Neptuni & Mineruæ templum sacra, in vberi colle curru præstantem Cyrenen conderet:

νος τυχόντος, ἱέρεα
χρῆσεν οἰκιστῆρα Βάττον,
καρποφόρου Λιβύας, ἱερὰν
νᾶσον ὡς ἤδη λιπὼν,
κτίσειεν εὐάρματον
πόλιν ἐν ἀργινόεντι μαστῷ.

suo pronunciauit conditorem fore Battum frugiferæ Libyæ, sacra insula vt iam relicta conderet curribus præstantem ciuitatem in albo vbere terræ:

Ἀρκεσιλάῳ. Arcesilaus Cyrenæ fuit rex Polymnesti filius, ex Batti familia, de qua Herodotus in Melpomene sub finem. Hic trigesima prima Pythiade curru victoriam obtinuit: & post hanc octogesima Olympiade vicit. Hoc tamen encomio, quanquam hæc posterior fuit, solam illam cohonestat: quod alia prolixitate longè superat, ob longiorem de Cyrene digressionem, qua quæ vel Orpheus vel Apollonius Rhodius suis libris referunt, paucis complectitur. Porrò Arcesilaus à Cyrenæis dolo fuit occisus, & Battiadum vltimus regnum tenuit, quod in illa familia ducentos annos perdurauerat. Cyrenæus appellatur à patria Cyrene, quæ in Africa ciuitas est amplissima, de qua vide Strab. l. 17. Volaterr. l. 12. Iustin. l. 13.

Σάμερον. Exordium per apostrophen ad Musam quam ad laudandum Arcesilaum excitat. q. d. Σὲ μὲν χρὴ ὦ Μοῦσα παρ' ἀνδρὶ φίλῳ, εὐίππου Κυρήνης βασιλεῖ παραστῆναι σήμερον, ἵνα σὺν αὐτῷ κωμάζοντι, Κυρηναίοις καὶ Πυθῶνι ὀφειλόμενον οὖρον ὕμνων ἀποδῷς. Quod autem dicit σάμερον, referendum non ad tempus quo cœpit carmen scribere: sed ad diem illum quo epinicium accepturus erat Arcesilaus. Doricum est σάμερον pro σήμερον.

παρ' ἀνδρὶ φίλῳ. Duabus de causis laudandum Arcesilaum sibi proponit: altera quòd esset amicus, altera quòd rex Cyrenes. στάμεν Dor. & Ion. pro στῆναι. βασιλῆϊ Ion. pro βασιλεῖ. Κυράνας Dor. pro Κυρήνης, quæ εὔιππος non abs re dicitur: sed quia equestribus copijs validi fuêre semper Afri. Schol. tres profert rationes. Prima est, quia Neptunus Afros docuit regere equos. Secunda quia fertur ibi nata equestris Minerua. Tertia, quia equitandi artem Afri repererunt. Addi potest cum Aretio quarta, nimirũ quia bonis equis abundabat, ex Laconicis Amyclis originem habentibus: vnde Dionysius poëta eodem epitheto eam appellauit, vt annotat Volaterranus. Ἀρκεσίλᾳ. Datiuus à recto Ἀρκεσίλας pro communiori Ἀρκεσίλαος.

Λατοΐδαισιν. Dor. pro Λητοΐδαισιν. Cyrenæos intelligit, qui Aristæum Apollinis & Cyrenes filium coluerunt. Alij enallagen numeri sibi fingunt, ipsúmque Latonæ filium Apollinem dici putant. Sunt etiam qui Delphos intelligant, vbi Apollo cultus est, vnde Apollonidæ dicuntur, Δελφοὶ θεμιστῶν ὕμνων μάντιες

πες Ἀπολλωνίδα, eligat lector quam volet sententiam.

οὖρον ὕμνων. Sic quadam emphatica periphrasi τὸν ὕμνον appellat: quia qualis nauigantibus est secundus ventus, talis est victoribus encomiasticus hymnus.

ἔνθα ποτέ. Propositionem laudandi Arcesilai sequitur digressio ad historiam Batti: cuius recensendæ occasio sumitur à loco Pythonis, ad quam illud ἔνθα referendum. Sensus autem hic erit, ὅπου ποτὲ ἡ τῶν χρυσῶν τοῦ Διὸς ἀετῶν πάρεδρος, καὶ ἱέρεια τοῦ Ἀπόλλωνος Πυθία, οὐκ ἀποδημοῦντος, ἀλλὰ παρόντος τοῦ θεοῦ ἐχρησμῴδησε συνοικιστὴν γενέσθαι τῆς Λιβύης τὸν Βάττον, ὅπως ἂν τὴν ἱερὰν νῆσον Θήραν καταλιπὼν ὁ Βάττος κτίσῃ τὴν εὐάρματον Κυρήνην ἐν τῷ τεθριμωτάτῳ καὶ ἄκρῳ μέρει τῆς Λιβύης.

χρυσέων Διὸς αἰετῶν. Sacerdos Apollinis dicitur χρυσέων Διὸς ἀετῶν πάρεδρος, quia in templo Apollinis vbi responsa dabat, aureæ duæ aquilæ erant consecratæ. Etenim Iupiter aliquando medium orbis inquisiturus, duas pari celeritate aquilas emisit, vnam ab ortu, alteram ab occasu, quæ circa Delphos eodem tempore conuenerunt: ex quo hic orbis terrarum medium esse prodidit. Cuius rei in memoriam duas aquilas aureas in Apollinis templo consecrauit: quas cum alijs templi thesauris Phocensi bello diripuit Eumelus.

οὐκ ἀποδάμου τυχόντος. Vno vocabulo οὐκ ἀποδημοῦντος. Quod ad certitudinem oraculi dicit. Etenim adesse dicebatur Apollo quum vera responsa edebantur, abesse quum falsa.

ἱέρεα. Dicitur abiecto ι. pro ἱέρεια: vt apud Homerum, Τὴν γὰρ Τρῶες ἔθηκαν Ἀθηναίης ἱέρειαν. Neglecto augm. χρῆσεν pro ἔχρησεν.

Βάττον. Deficit vocabulum ἔσεσθαι ait Schol. Narrat quomodo monitu oraculi maiores Arcesilai ex Thera in Cyrenen coloniam deduxerint. Hunc Theræ regem Battum, primùm Aristotelem vocatum tradunt, inter quos est Herodotus: & ab oraculo Pythico Battum, quod Libyca lingua regem sonat, appellatum. Alij quia propter linguæ balbutiem Pythonem venerat, Battum à βατταρίζειν. i. *balbutire* dictum putant. Alij Coccyga, quòd non posset integra pronunciare verba. Acesander non quòd balbus esset, sed quòd linguam consulto inflecteret, pronunciationi aptãdo: cùm eloquẽtia & cõsilio claruerit, nuncupatum autumat. De Batti profectione Delphos varia est sententia. Qui propter vocem putant, illud Phœbi oraculum referunt,

Βάττ' ἐπὶ φωνὴν ἦλθες, ἄναξ δέ σε Φοῖβος Ἀπόλλων
Ἐς Λιβύην πέμπει μηλοτρόφον οἰκιστῆρα.
Nomine venisti vocis pie Batte: sed ipse
Fœcundam ad Libyam dominus te mittit Apollo.

Menecles apud Schol. author est, Battum orta in Thera seditione, patria eiectum fuisse: tum Apollinem consuluisse, num sibi in patriam esset redeundum: hócque à vate responsum habuisse.

Βάττε φερέσθε κακὸν, τὸ δὲ δεύτερον ἐσθλὸν ἐρεύνα.
Ἔρχεο, λεῖφ' ἀλίαν χώραν, ἤπειρος ἀμείνων

Ἠῶας. παρέτρεψεν δόλον ἔκβαλε πειθοῖ πείθων.
Στερρὸν γὰρ ὁσίως, ἣν μισεῖ πόλλ' ἀθέμιστος.
Οἷα τ' ἀνὴρ ἔρξει, τοῖον τέλος αὐτῷ ἱκάνει.

Alius fuit Battus poëta ineptus.

ἱρὰν νᾶσον. Theram intellige, quæ ideo ſacra dicitur, quòd Mineruæ & Neptuni templum haberet, vt memoriæ prodidit Theophraſtus, cōditum à Cadmo quum miſſus eſſet quæſitum Europam ſororem. Vel quòd eò deducta colonia, locum Apollini conſecrarint Lacedæmonij. Vel ornatus tantùm gratia.

ἐν ἀργινόεντι μαστῷ. Hoc eſt *in vberi ſolo.* Et apud Schol. Ariſtarchus putat hîc intelligi *οὖθαρ ἀρούρης*, vt loquitur Homerus. & *ἀπὸ τῆς εὐτροφίας* dici *ἀργινόεντα μαστὸν*, quia huic *ἀργινόεις* magis conſonat. Hierocles dici putat, quia ſita eſt vrbs *ἐπὶ λόφου μαστοειδοῦς λευκογείου.* Et certè in editiore loco, teſte Strabone, ſita fuit Cyrene, ita vt è mari nauigantibus conſpicua eſſet.

παράφρασις.

& vaticinium illud curaret ac perficeret, quod in Thera inſula, vbi gleba ab Eurypylo in hoſpitale munus Eumelo data, aquis exundantibus diſſoluta eſt, iracunda Medea Aeetæ filia Colchorum regina, immortali ore pronunciauit; fore vt qui decimus ſeptimus ab Eumelo naſceretur, ex Thera in Libyam migraret. Etenim hæc illius verba fuerunt ad ſemideos Iaſonis bellicoſi ſocios. Aures mentéſque aduertite ô viri magnanimorum virorum & Deorum filij, Affero ex hac inſula Thera quæ fluctibus vndique percutitur, aliquando deductum iri coloniam, quæ in Libya Epaphi filiæ cognomine Cyrenen incolet, ex qua tanquam radice ac metropoli mortalibus curæ futura, in Iouis Ammonis ſacro ſolo, aliæ producentur, vt Apollonia & Teuchira, quas Cyrenæi condent.

ἀντιστρ. κῶλ. ιδ.

καὶ τὸ Μηδείας ἔπος ἀγκομίσαι-
θ' ἑβδόμᾳ καὶ σὺν δεκάτᾳ γενεᾷ,
Θήραιον. Αἰήτα τό ποτε ζαμενὴς
παῖς ἀπέπνευσ' ἀθανάτου στόματος,
δέσποινα Κόλχων, εἶπε δ' οὕτως
ἡμιθέοισιν Ἰά-
σονος αἰχματᾶο ναύταις·
κέκλυτε παῖδες ὑπερ-
θύμων τε φωτῶν καὶ Θεῶν.
φαμὶ γὰρ τᾶσδ' ἐξ ἁλιπλάγ-
κτου ποτὲ γᾶς Ἐπάφοιο κόραν
ἀστέων ῥίζαν φυτεύ-
σεσθαι μελησίμβροτον,
Διὸς ἐν Ἄμμωνος θεμέθλοις.

μετάφρασις.

& Medeæ vaticinium reportaret cum ſeptima & decima generatione, apud Theram editum, quòd Aeetæ olim periracunda filia efflauit ab ore immortali, domina Colchorum, dixit autem ita ſemideis Iaſonis bellicoſi nautis. Audite filij magnanimorumq́ hominum & Deorum. Dico enim ex hac mariuaga terra filiam Epaphi aliquando vrbium radicem plantaturam ſee, quæ ſit cura mortalibus, Iouis in Ammonis fundamentis.

καὶ τὸ Μηδείας. Hoc eſt *καὶ ὅπερ ἔπος ἐν Θήρᾳ ἡ τοῦ Αἰήτου παῖς ὀργίλος Μηδεία τῶν Κόλχων βασίλεια ἐκ τοῦ ἀθανάτου στόματος ἀπεφθέγξατο μαντευομένη, τοῦτο ἀξιώσειεν ἐπιμελείας, ὅτι δὴ ἑπτακαιδεκάτῃ γενεᾷ, ἀποικία ἔσται ἐκ Θήρας εἰς Λιβύην.* Cùm in Syrtin incidiſſent Argo-

nautæ, per Lybiam humeris Argo nauim vectabant: deinde in mare demiserunt rursum, vbi Eurypylum Neptuni filium Cyrenes regem offenderunt, à quo pro munere hospitali glebam acceperunt quum discessum pararent: eámque accepit Euphemus: quam cùm diluisset fluctuum superantium vis, in Thera vaticinium hoc edidit Medea: nimirum posteros Euphemi decima septima generatione coloniam deducturos in Libyam. Iam Battus decimus septimus erat ab Euphemo: ideo rectè iussus est ab Apolline vt ex Thera in Libyam migraret.

ἔπος Θήραιον. Hoc est τὸ ἐν Θήρᾳ λελεγμένον. & ἀγκομίσαιτο Aeol. pro ἀνακομίσαιτο: & hoc pro ἀξιώσειεν ἐπιμελείας. vide Lexica de verbo κομίζω. Αἰήτα Dor. pro Αἰήτου. Periphrasis Medeæ Αἰήτου παῖς.

ζαμενής. Hoc est ἡ ἄγαν ὀργίλος. Quod epitheton ab historia pendet. Nam proprios liberos, & fratrem Apsyrtum occidere sustinuit. Alioqui ζαμενὴς est poëticum vocabulum pro comm. ὁ μέγα μένος, ὁ μεγάλην δύναμιν ἔχων: vt apud magnum Etymol. exponitur. Duo igitur significat ζαμενὴς, nempe ἔχων ψυχικὴν προθυμίαν, *qui magnum animi robur habet*, Item ὁ ἄγαν ὀργίλος, *vehementer iracundus*. Nam τὸ ζα extensiuum, significat μεγάλως, πάνυ, σφόδρα. & μένος, nunc ὀργὴν, nunc θυμόν.

ἀθανάτου στόματος. Medeæ os vt Chæris tradit, inquit Schol. immortale vocat, vt ex parte totam immortalem: siquidem Hesiodus in Theogonia ipsam ἀθάνατον nuncupat: nimirum vt tradit Asclepiades, quia nihil eorum quæ dixit infectum fuit.

ἡμιθέοισιν. Semideos vocat, quia fuerunt θνητῶν καὶ θεῶν παῖδες, & sunt ἥρωες. Et certè sic Hesiodus, Ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος οἳ καλέονται Ἡμίθεοι. αἰχματάο. Dor. pro αἰχμητοῦ.

φαμὶ γὰρ. Proponit vaticinium vt ex Insula Thera colonia in Libyam à posteris Euphemi aliquando deducetur. q.d. φημὶ γὰρ ὅτι ἐκ τῆσδε γῆς ἁλιπλάγκτου τῆς νήσου Θήρης, ἡ κόρη Ἐπάφου Λιβύη, ἀστέων ῥίζαν τὴν Κυρήνην φυτεύσει. Itaque per γῆν ἁλίπλαγκτον, periphrasticè Θήραν insulam intellige, quæ cùm mari cingatur, in eo veluti vagatur & errat: vel πλήττεται κύμασι. Nam ἁλίπλαγκτος fit ex ἅλς *mare* & πλάζω *erro*, seu πλήσσω *percutio*, vnde πλαγκτὸς deducitur, inserto γ, & mutato η in α.

Ἐπάφοιο Ion. pro Ἐπάφου. Epaphi filiam, intellige heroidem Libyam, cui regio est cognominis. Solent enim regionum vel vrbium & heroidum nomina implicari: sicuti εὐάρματε χρυσοχίτων, ἱερώτατον ἄγαλμα Θήβα. Etenim εὐάρματε vrbis est, τὸ χρυσοχίτων Heroidis.

ἀστέων ῥίζαν. Ita Cyrenen notat, nam à Cyrenæis ædificatæ sunt vrbes Apollonia & Teuchira, quarum radix hoc est metropolis fuit Cyrene.

μελησίμβροτον. Hoc est διὰ φροντίδος οὖσαν τοῖς ἀνθρώποις. Nam μελησίμβροτος componitur ex futuro μελήσει, impersonalis μέλει: & βροτὸς inserto μ. euphoniæ causa: vt in φαεσίμβροτος.

Διὸς ἐν Ἄμμωνος θεμέθλοις. Hoc est ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Διὸς Ἄμμωνος: ac proinde in Africa seu Libya, arenosa terra. Libyes autem Iouem appellant Ammonem Aegyptiaca, vt quidam volunt, lingua. Alij ab ἄμμος i. *arena* quasi *arenarium*.

Fuit autem Iouis Ammonis μαντεῖον in Libya, vbi sub arietis specie colebatur, vnde sic Phæstus,

Ζεῦ Λιβύης Ἄμμων κερατηφόρε κέκλυθι μάντι.

Et in Africæ arenis ac solitudinibus erat Iouis inde Ammonis vocati templum. Quæritur autem cur Cyrenen multis stadijs distantem dicat esse ἐν θεμέθλοις, hoc est, ἐν ἱερῷ Διός: respondetur, quia non solùm illi sacrum est templum, sed tota regio.

παράφρασις.

Tum verò quum Theræi ab insularibus facti erunt mediterranei, & Cyrenen incolent; non amplius delphinos breuibus pinnis tanquam alis mare secantes sed celeres equas, non remos sed habenas, nō naues sed veloces currus regent: omniáque instrumenta & opera marina, maris in posterum ignari, terrestribus permutabunt. Gleba illa quam olim in Tritonide palude Triton iuueni Eurypylo Neptuni filio, regionis illius regi assimilatus, in hospitale munus dedit Argonautis, & quam ad eum ex prora descendens accepit Euphemus: gleba inquam illa vt pote certum augurij symbolum, portendit Theram insulam, magnarum vrbium, nimirum Cyrenes, Apolloniæ & Teuchiræ olim metropolim futuram. Quod fœlix faustúmque fore Saturnius ipse Iupiter innuit, quando cum fragore læuum intonuit.

ἐπῳδ. κώλ. ιγ.

ἀντὶ δελφίνων δ' ἐλαχυπτερύγων

ἵππους ἀμείψαντες θοάς,

ἀνία τ' ἀντ' ἐρετμῶν,

δίφρους τε νωμάσοισιν ἀελλόποδας.

κεῖνος ὄρνις ἐκτελευτάσει μεγάλαν πολίων ματρόπολιν

Θήραν γενέσθαι. τόν ποτε

Τριτωνίδος ἐν προχοαῖς

λίμνας, Θεῷ ἀνέρι εἰδομένῳ,

γαῖαν διδόντι ξείνια,

πρῴραθεν Εὔφαμος καταβαὶς,

δέξατ'. αἴσιον δ' ἐπί οἱ Κρονίων

Ζεὺς πατὴρ ἔκλαγξε βροντάν.

μετάφρασις.

Pro delphinibus autem paruas habentibus alas, equos permutantes veloces, habenásque pro remis, currus regēt celeripedes. Illud augurium efficiet magnarum vrbium metropolim esse Theram: quod aliquando Tritonidis in fluentis paludis, Euphemus, cum è prora descendisset, ad Deum homini assimilatum, terram dantem pro xenijs, accepit. Faustum autem super eo Saturnius Iupiter pater cum fragore edidit tonitru.

ἀντὶ δελφίνων δ'. Innuit Theræos insulares instrumenta nautica cum equestribus commutaturos, nec marinos amplius, sed mediterraneos fore. Ideo delphinos equis, remos habenis, currus nauibus opponit. q. d. ἀντὶ δὲ μικροπτερύγων δελφίνων ταχείας ἵππους, καὶ ἡνία ἀντὶ κωπῶν, καὶ δίφροις ταχυπώλοις ἀντὶ ναῶν ὠκυάλων μεταλαβόντες κυβερνήσουσι.

ἐλαχυπτερύγων. Nomen ἐλαχυπτέρυξ, ὁ ἐλαχείας. i. βραχείας, seu μικρὰς πτέρυγας ἔχων, μικροπτέρυξ, *qui paruas alas habet*. Quum tribuitur piscibus, est *qui pinnas paruas tanquam alas habet*. Componitur ex ἐλαχὺς hoc est βραχὺς aut μικρὸς & πτέρυξ. *ala*: hic Schol. τὰς πτέρυγας exponit τὰς ἀκάνθας τὰς ἑκατέρωθεν τῶν βραγχίων, αἷς καὶ διανήχονται, καὶ διίπτανται ὥσπερ οἱ ἰχθύες. Hîc τὸ ἰχθύες fortè legitur pro ὄρνιθες. Nam videtur delphinum pinnas cum alis auium comparare:

Et quem vsum alæ præstant auibus, eundem pinnæ piscibus præstare dicantur.

νωμάσοισιν. 3. perſ.plur. fut. Doricè pro νωμήσουσι. primùm mutato η in α. deinde ου in οι. à verbo νωμάω de quo alibi dictum. ἀελλόπους autem est τοὺς πόδας ἀέλλης δίκην ταχεῖς ἔχων. Hoc est ταχύτατος. Pedes autem curruum ſunt rotę. Et vt animalia pedibus feruntur: ſic rotis currus voluuntur.

κεῖνος ὄρνις. Hoc eſt ἐκείνη βῶλος, ἥντινά ποτε ἐν ταῖς προχοαῖς τῆς Τριτωνίδος λίμνης ὁ Εὔφημος ἐκ πρώρας καταβὰς ἀνδρὶ θεῷ ὁμοιωθέντι καὶ ξένια παρέχοντι, ἐδέξατο μαντικὸν οὖσαν σύμβολον, παρασκευάσει τὴν μεγίστων πόλεων μητρόπολιν γενέσθαι τὴν Θήραν. Ergo ὄρνις hic ſumitur pro diuinationis ſymbolo: de qua voce ſat multa in Lexicis.

ἐκτελευτάσει. Dor pro genit. ἐκτελευτήσει. μεγάλαν pro μεγάλων, & ματρόπολιν pro μητρόπολιν. Cyrene autem paulò antè ἀστέων ῥίζα dicta eſt: quia fuit conditrix Apolloniæ & Teuchiræ, ac proinde illarum metropolis. Nunc Thera inſula magna vrbium metropolis dicitur: quia hinc Cyrenen deducta eſt colonia, & Cyrene iam dictas vrbes condidit, & populo muniuit.

τόν ποτε. Refertur ad præcedens ὄρνις: & eſt articulus præpoſitiuus pro ſubiunctiuo ὅν. Eſt autem Tritonis palus ſiue ſtagnum, quò nauim Argonautæ tulerunt, vnde Triton Africæ fluuius erumpit.

Θεῷ ἀνέρι. Deus aſſumpta viri forma Argonautis apparuit, & glebam dedit. Quæri poteſt quis fuerit ille Deus. Fuit ille Triton vt 4. Argon. docet Apollon. verſu 1550 & ſequentibus: quem locum cum iſto confer.

πρώραθεν. Aduerbium ſignificans ἐκ τῆς πρώρας. & Εὔφαμος, Doricè pro Εὔφημος. Quærit Schol. quare glebam Argonautis oblatam acceperit Euphemus: & dicit alios putare id factum, quòd Euphemus proreta eſſet, & Eurypylus ad proram apparuiſſet: alios, propter conſanguinitatem, quòd Eurypylus qui dabat, & Euphemus qui accipiebat, eſſent ambo Neptuni filij. Eurypylũ fuiſſe Neptuni filium teſtatur loco citato Apollonius: & verſus Aſclepiadis citat Schol. quibus Euphemum Neptuni quoque fuiſſe filium declarat.

Ἢ οἵη ὑψίη πυκινόφρων Μηκιονίκη,
Ἣ τέκεν Εὔφημον γαιαόχῳ ἐννοσιγαίῳ
Μιχθεῖσ᾽ ἐν φιλότητι πολυχρύσου Ἀφροδίτης.

αἴσιον δ᾽. Iupiter tonitru fauſtum fore xenium munus declarat. q.d. αἴσιον δ᾽ ἐπὶ τῇ δόσει βροντήσας, ἐπικτύπησεν ὁ Ζεύς. Porrò ἔκλαγξε βροντὴν poëticè dicitur, pro μετὰ τῆς κλαγγῆς τουτέστι κτύπου βροντὴν ἐποίησε καὶ ἀνήγειρε. Et ἐπί οἱ intellige ἐπὶ τῇ ὄρνιθι, hoc eſt τῷ οἰωνῷ, καὶ μαντικῷ συμβόλῳ, δηλαδὴ τῇ βώλῳ.

παράφρασις.	στροφὴ. β. κῶλ. ιδ.	μετάφρασις.
Quũ autẽ auulſa ænea an-	αἰίκ᾽ ἀγκύραν ποτὶ χαλκό-	*Quando anchoram fer-*

chora, eáque à naui suspensa, qua immota retinetur, vt equus fræno à cursu cohibeatur, soluturi essent Argonautæ, illis superuenit Triton. Priùs autem per duodecim dies, per Libyæ deserta, ereptam Syrtibus nauim meo consilio vectaueramus. Tunc inquam soliuagus ille Deus assumpto viri reuerendi Cyrenæ regis Eurypyli decoro vultu, superuenit. Porrò eos verbis amicis compellauit: vtque solent benefici hospites, ad hospitium inuitatis ante omnia cœnam denunciauit.

γύων
ναῒ κρημνάντων ἐπέτοσσε θοᾶς
Αργῦς χαλινόν. δώδεκα δὲ πρό-
τερον
ἀμέρας ἐξ Ὠκεανῦ φέρομεν
νώτων ὕπερ γαίας ἐρήμων,
εἰνάλιον δόρυ μη-
δέοσιν ἀνσπάσαντες ἀμοῖς.
τυτάκι δ' οἰοπόλος
δαίμων ἐπῆλθε, φαιδίμαν
ἀνδρὸς αἰδοίυ πρόσοψιν
θηκάμενος. φιλίων δ' ἐπέων
ἄρχετο ξείνοις ἅτ' ἐλ-
θόντεσσιν εὐεργέται
δεῖπν' ἐπαγγέλλοντι πρῶτον.

reas malas habentem in naue suspendētibus fortè superuenit, cita Argûs frænum. Duodecim autem priùs dies extra Oceanum portabamus super dorsa terræ deserta, marinam machinam consilijs extractam meis. Tunc autem soliuagus Deus superuenit, qui induerat illustrem viri venerabilis faciem: amicósque sermones ordiebatur hospitibus vt aduenientibus benefici cœnam denunciant primùm.

αὖικα. Notatio temporis quo Triton in Argonautas incidit, nimirum quum ex palude soluerent. Sic autem construendus est locus, αὖικ' ἐπέτοσσε ποτὶ ναῒ κρημνάντων χαλκόγύων ἀγκύραν θοᾶς Αργῦς χαλινόν. Sic quoque alijs verbis declarandus, ὅτε ὁ Τρίτων, τὴν σιδηρᾶν ἀγκύραν, χαλινὸν τῆς Αργῦς ὄντα, ἀνελκυσάντων καὶ ἐκκρεμώντων Αργοναυτῶν πρὸς τῇ νηῒ, ἐπέτυχε. hæc sunt quæ facere solent qui è littore soluunt, anchoras extractas è naui suspendunt.

χαλκογύων. Dicitur anchora χαλκόγυις, hoc est χαλκᾶς γύις ἔχουσα, hoc est χαλκᾶ, σιδηρᾶ. Eadémque appellatur χαλινὸς *frænum* metaphoricè, quia quemadmodum fræno cohibemus equos: ita & naues anchoris retinemus immobiles.

κρημνάντων. Est particip. genit. plur. à sing. κρήμνας, verbi poëtici κρήμνημι, quod à κρεμάω formatur. ἐπέτοσσε, est Aor. ἐπέτοσα geminato σ. pro ἐπέτοσα, à verbo πετόω quod non reperitur in Lexicis, & à Pindaro vsurpatur, significátque πίπτω. Et habet in futuro πετόσω. in Aor. I. ἐπέτοσα. vt verbum ἀρόω. fut. ἀρόσω Aor. ἤροσα. Et ὀμόω, fut. ὀμόσω. Aor. ὤμοσα. Iam à Pindaro sumitur τὸ πετόω. pro ἐπιτυγχάνω, ἐπικυρέω, ἐπιπίπτω. Si mauis, præsens erit ἐπιτόσσω, tanquam ab ἐπὶ & τόσσω, hoc est τυγχάνω.

δώδεκα δ'.. Medea historiam altiùs repetit, quomodo suis consilijs adducti Argonautæ nauim per deserta humeris vectarint ex Oceano in Tritonidem paludem. Hìc φέρομεν pro ἐφέρομεν. Et εἰνάλιον δόρυ peripbrasticè appellat τὴν ναῦν. Et ἀμοῖς Dor. pro ἐμοῖς. & ἀνσπάσαντες pro ἀνασπάσαντες.

τυτάκι. Respondent ista præcedentibus αὖικ' ἀγκύραν &c. Porrò τυτάκι ante consonam, & τυτάκις ante vocalem, est poët. & Dor. pro τότε, τηνίκα, τηνικαῦτα. Οἰοπόλος hoc est οἶος καὶ μόνος πολῶν, vel πολούμενος hoc est ἀναστρεφόμενος. Sic autem

denda sententia, τότε ὁ μόνος ἀναστρεφόμενος Θεὸς ἐπεφαίνετο, αἰδοίου ἀνδρὸς ὄψιν εὐπρεπῆ περιθεὶς ἑαυτῷ. Doricum est φαιδίμαν pro φαιδίμην.

φιλίων δ' ἐπέων. Hoc est λόγων δὲ προσφιλῶν καὶ φιλοφρονητικῶν κατήρχετο, ὥσπερ τοῖς ξένοις παραγενομένοις οἱ ξενισταὶ τὰ δεῖπνα πρῶτον ἐπαγγέλλονται. Notat priscum morem eorum qui peregrinos hospitio excipiebant: eos ante omnia ad cœnam, hoc est, ad cibum inuitabant: sic Odyss. 7. Vlysses primum hospitio Alcinoi exceptus in mensa collocatur ad epulandum. ἐλθόντεσσιν Ion. & poët. pro ἐλθοῦσι. & ἐπαγγέλλοντι. Dor. pro ἐπαγγέλλουσι.

παράφρασις.

Verùm enimuero prætextus iucundi in patriã ad quã properabãt reditus, prohibuit quominus manerent, & beneficijs ab hospite blando oblatis fruerentur. Is autem profitebatur se appellari Eurypylum: séque Neptuni terram continentis & tridente concutientis Dei immortalis filiũ dicebat. Et quia nos festinare cognoscebat, nec sine munere abire volebat, quiduis obuium nobis offerre quæsiuit, glebámque raptim è solo captam dextra manu prætendit. Tum Heros Euphemus non neglecto tam benigni hospitis munusculo, protinus in ripam è prora desilijt, & dextram dextræ iungens, beatam illam quæ à Deo offerretur, glebam accepit. At eam è mari delapsam audio esse submersam, & aquæ marinæ permixtam:

ἀντιστρ. κῶλ. ιδ´.

ἀλλὰ γὰρ νόστου πρόφασις γλυκεροῦ
κώλυε μεῖναι· φάτο δ' Εὐρύπυλος
γαιαόχου παῖς ἀφθίτου Ἐννοσίδα
ἔμμεναι. γίγνωσκε δ' ἐπειγομένους
ἂν δ' εὐθὺς ἁρπάξαις ἀρούρας
δεξιτερᾷ, προτυχὸν
ξείνιον, μάστευσε δοῦναι.
οὐδ' ἀπίθησέ νιν, ἀλ-
λ' ἥρως ἐπ' ἀκταῖσι θορών,
χειρί οἱ χεῖρ' ἀντερείσαις,
δέξατο βώλακα δαιμονίαν.
πεύθομαι δ' αὐτὰν κατακλυσθεῖσαν ἐκ δούρατος,
ἐναλίᾳ βᾶμεν σὺν ἅλμᾳ,

μετάφρασις.

At dulcis reditus opportunitas prohibuit manere. Dicebat autem ille se esse Eurypylum, terram continentis filium immortalis, concussoris: animaduertebat autem nos festinantes. Quare cùm subitò terram arripuisset dextra, obuium xenium quæsiuit dare. Nec verò immoriger recusauit Heros, sed in littora prosiliens, manu manum eius cùm firmasset accepit glebam admirandam. Audio autem eam submersam è naui, marina se permiscuisse cum salsugine,

ἀλλὰ γὰρ νόστου. Causa cur inuitati Argonautæ non manserint. q.d. ἀλλὰ γὰρ τῆς γλυκείας ἀνακομιδῆς πρόφασις, ἐκώλυσεν αὐτοὺς παραμένειν, καὶ τῆς Θεοῦ δεξιώσεως ἀπολαύειν.

φάτο δ'. hoc est ἔλεγε δ' ὅτι ἦν Εὐρύπυλος τοῦ ἀθανάτου Ποσειδῶνος παῖς. Hunc modò Tritonem, modo Eurypylum appellat Apollonius. Dicit Arcesander Eurypylum esse Tritonis fratrem: ita scribens *Eurypylus Neptuni & Celænus filiæ Atlantis filius, vxorem duxit Steropen Solis filiam & Pasiphaës sororem, ex qua*

Lycaonem & Leucippum filios suscepit.

γαιάοχον. Per ἀντονομασίαν Neptunum intelligit. De voce γαιάοχος dictum Od. 13. Olymp. ἐννοσίδας Dicitur Dor. & poët. pro ἐνοσίδης, idem qui ἐνοσίχθων, ab ἐνόθω, significante κινῶ: & à δᾶ vel δῆ hoc est, γῆ: vt in δημήτηρ quasi γῆ μήτηρ. Idem etiam significat ἐννοσίγαιος.

γίγνωσκε. H.e. ἑώρα δ' ὅτι ἐπειγόμεθα. Sequẽs autem sententia ἂν δ' εὐθὺς, sic declaranda, ἀναρπάσας δ' εὐθὺς ἐκ τῆς γῆς τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὸ παρατυχὸν ξένιον, ἐζήτει παρασχεῖν. Est obseruanda tmesis in ἂν δ' εὐθὺς ἁρπάξαις, pro ἀναρπάξαις: & ἁρπάξαις Aeol. est & Dor. pro ἁρπάσας. vox παρτυχὸν significat παρατυχὸν *quiduis obuium, quicquid nobis fortuito se offert.*

οὐδ' ἀπιθησέ νιν. Poëtica & Pindarica phrasis, quò transitiuè sumatur hoc verbum, pro οὐδ' ἀπειθῆ πεποίηκεν αὐτὸν. hoc est, *nec immorigerum reddidit ipsum.* Dicitur ἀπειθέω & ἀπιθέω de quibus Lexica.

ἀλλ' ἥρως: Hoc est ἀλλ' ὁ ἥρως Εὔφημος ἐπιβαίνων τῇ ἀκτῇ τῇ αὐτοῦ χειρὶ τὴν αὐτοῦ συνάψας ἐδέξατο τὴν θείαν βῶλον. Hic notandum ἀντερείσαις Aeol. dictum pro ἀντερείσας. particip. Aor. 1. verbi ἀντερείδω. Quod hic Pindarus dixit χειρὶ ἀντερείδειν χεῖρα. Virgil dixit, *dextræ iungere dextram.*

βώλακα δαιμονίαν. *Glebam diuinam* vocat, quia dæmon eam dederat, & quia symbolum erat posteros Euphemi Libyam diu possessuros.

πεύθομαι. Hoc est, πυνθάνομαι δ' αὐτὴν ἐκ τῆς νεὼς πεσοῦσαν κατακλυσθῆναι, καὶ τοῖς τῆς θαλάσσης ἁλμυροῖς ἀναλυθῆναι. Verbum πεύθομαι est poëticum pro πυνθάνομαι. ἐκ δούρατος metonymia materiæ pro forma: ex robore compacta nauis firma esse solet. βάμεν. Dor. & Ion. pro βῆναι & σὺν per anastrophen dicitur pro συμβάμεν.

παράφρασις.

cùm per occidentale pelagus ferretur. Attamen ego subinde famulos, quorum est cura laboribúsque liberare dominos, hortabar vt eam diligenter custodirent. Verùm vt video, mandatorum obliti sunt. Et nunc in hac insula Thera, ante tempus idoneum dissoluta est illa gleba, quæ portendit Euphemi posteros in spatiosa Libya habitaturos. Si enim rex Euphemus, Neptuni præsidis equitum filius, quem olim ad Cephisi ripas Europa Tityi filia peperit, ad Neptuno sacram vsque Tænarum, domum suam peruenisset, eãque in Tænarias Orci fauces proiecisset,

ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.

ἑσπέρας ὑγρῷ πελάγει σπομέναν.
ἦ μάν μιν ὤτρυνον θαμὰ
λυσιπόνοις θεραπόντεσσι φυλάξαι. τῶν δ' ἐλάθοντο φρένες
καί νυν ἐν τᾷδ' ἄφθιτον νάσῳ κέχυται Λιβύας εὐρυχόρου
σπέρμα πρὶν ὥρας. εἰ γὰρ οἴκοι νιν βάλε πὰρ χθόνιον
Ἀΐδα στόμα Ταίναρον εἰς ἱερὰν
Εὔφαμος ἐλθὼν, υἱὸς ἱπποσπάρχου Ποσειδάωνος, ἄναξ,
τόν ποτ' Εὐρώπα Τιτυοῦ θυγάτηρ
τίκτε Καφισοῦ παρ' ὄχθαις,

μετάφρασις.

hesperium humidum pelagus sequutam. At ego hortabar identidem famulos qui liberant à laboribus, vt eam custodirent: sed eorum oblitæ sũt mẽtes. Et nũc in hac insula immortale fusum est Libyæ spatiosæ semen ante tempus. Si enim domi eã proiecißet, iuxta terrestre Orci ostium Tænarum ad sacram veniens Euphemus filius præsidis equitum Neptuni rex, quem aliquando Europa Tityi filia peperit Cephisi iuxta ripas,

ἑσπέρας

ἑσπέρας ὑγρῷ. Cohærent hęc cum superioribus:& ambiguum est vtrum tēpore vespertino perditam, an verò in occidentali pelago dissolutam intelligat. Ad alterutrumq; referri posse dicit Schol. Sícque locum exponit, ἤτοι κτ᾽ τ̃ καιρὸν ἑσπέρας, ἢ τῷ πελάγει τ̃ δυτικῆς θαλάσσης ἀκολουθήσασαν.

ἑσπομένᾳν Dor.pro ἑσπομένην & per aphæresin poëticam pro ἑσπομένην à themate ἕσπομαι poëtico pro comm. ἕπομαι. Sic σπέσθαι pro ἕπεσθαι dicit Isthm. Od. 6. antistr. 1.

ἦ μὰν. Hoc est ἀλλ᾽ ὅμως συνεχῶς παρήνευ τοῖς λυσιπόνοις οἰκέταις αὐτὴν φυλάξαι. Ita in famulorum negligentiam amissæ glebæ culpa transfertur. Hîc obserua ὄτρυνον, neglecto augmento dici pro ὤτρυνον. & θεραπόντεσσι Ion.& poët.pro θεράπουσι. Famuli autem vocantur λυσίπονοι, quoniam τ̃ δεσποτ̃ τοὺς πόνους διαλύουσι τῇ θεραπείᾳ. Mauult Aretius legi θαμαλυσιπόνοις vna dictione, vt exponatur, *subinde cessantibus*: quod pigrorum est. Quæ lectio non malè conueniat huic loco.

καὶ νῦν. Ostendit quid mali famulorum negligentia attulerit. Nimirum quòd πρὶν ὥρας, hoc est, πρὸ τοῦ δέοντος καιροῦ, ἐν τῇδε νήσῳ τῇ Θήρᾳ διεχύθη βῶλος τ̃ εὐρυχώρου Λιβύης σπέρμα. Huius sententiæ sensum pleniorem ex paraphrasi haurito. τᾷδε νάσῳ. Doricè dicta pro τῇδε νήσῳ: & intelligitur insula Thera. Et σπέρμα Λιβύας dicitur gleba: vel quia erat Libyca: vel quia tanquam principium migrationis in Libyam erat.

εἰ γὰρ οἴκοι. Docet quæ bona contigissent si in Tænarum vsque asseruata fuisset gleba.q.d. εἰ γὰρ αὐτὴν τὴν βῶλον, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ οἴκοις ἤγαγεν εἰς τὴν ἱερὰν Ταίναρον παραγενόμενος, καὶ εἰς τὸ χθόνιον Αἴδου στόμα ἔβαλε &c. Innuit autem primum Euphemum in Tænaro habitasse, quæ vrbs est in Laconica regione, vbi inferorum portam esse fabulantur:& Cerberi speluncam, per quam ab Hercule ab inferis est reductus. De ea vide Strab. l,8. Εὔφαμος Dor.pro Εὔφημος. de Cephiso Od. 14. Olymp.

παράφρασις.

quarta generatione Euphemi nepotes cum Græcis latam continentem possedissent,& ex Lacedęmone, Argis & Mycenis in Libyam profecti fuissent: tunc enim quarta generatione migraturi sunt Heraclidę in hanc insulam. Nunc verò quia in hac insula dissoluta est gleba, decimaseptima tantùm generatione Euphemi illi posteri, Cyrenen Libyæ Coloniam deducent. Et certè qui ex peregrinis mulieribus Lemniacis nascentur Argonau-

στροφὴ γ. κῶλ. ιδ.

τετράτων παίδων κ᾽ ἐπιγεινα-
μένων,
αἷμά οἱ κείναν λάβε σὺν Δα-
ναοῖς
εὐρεῖαν ἄπειρον. τότε γὰρ με-
γάλας
ἐξανίστανται Λακεδαίμονος, Ἀρ-
γείου τε κόλπου, καὶ Μυ-
κηνᾶν.
νῦν γε μὰν ἀλλοδαπᾶν
κριτὸν εὑρήσει γυναι-
κῶν

μετάφρασις.

quartis liberis prognatis, sanguis eius eam obtinuisset cum Danais, amplam continētem terram. Tunc enim magnæ summouentur Lacedæmone, Argiuóque sinu, & Mycenis. Nunc verò peregrinarum selectum inueniet mulierum in lectis genus: qui in hanc insulam cum honore Deorum quum venerint, gignent

ἐν λέχεσι γένος. οἵ
κεν τάνδε σὺν τιμᾷ θεῶν
νᾶσον ἐλθόντες, τέκωνται
φῶτα κελαινεφέων πεδίων
δεσπόταν. τὸν μὲν πο-
λυ-
χρύσῳ ποτ' ἐν δώματι
Φοῖβος ἀμνάσει θέμισσι,

virum nigrinubium camporum dominum, quem diuite quondam auri in æde Phœbus admonebit oraculis,

tis, selectum virorum genus, à Thera Heros in Callistam, quam à se Theram denominabit, deducetur. Ex illis autem, postquam huc venerint, honore sic à Dijs affecti, orietur ex progenitore Samo Battus, ab Euphemo, qui ex Lemniacarum aliqua filium susceperat, decimus septimus, ille qui Lybicorum camporũ pluuijs nubibus fuscorum dominus erit: eam in regionem vt se conferret, Apollinis oraculo, in eius æde multis donariis aureis insigni, accepto monitus:

τετράτων παίδων. Hoc est μετὰ τέσσαρας οὖν γενεὰς ἐγένετο ἡ ἀποικία, καὶ κάτεσχε σὺν τοῖς Ἕλλησι τὴν πλατεῖαν ἤπειρον τῆς Λιβύης τὸ αὐτοῦ Εὐφήμου γένος. Notandum αἷμα sumi pro γένος. & οἱ pro αὐτῷ. Et Dor. ἄπειρον pro ἤπειρον. Rectiùs legitur ἐπιγεναμένων in Aor. quàm ἐπιγεινομένων in præs.

τότε γάρ. Hoc est μετὰ τὰς τέσσαρας γενεάς. Rationem reddit vaticinij: quia nimirum in fatis erat vt quarta generatione Heraclidæ Lacedæmone Argis, & Mycenis migrarent in Callistam insulam, quam coloniæ deductor Theras à se Theram denominauit. ἐξανίσταντι per temporis enallagen pro ἐξαναστήσονται: Nam Medea de re futura loquitur. μεγάλας & Μυκηνᾶν Dor. pro comm. μεγάλης, & Μυκηνῶν.

νῦν γε μάν. Mutatam sortis seriem amissa gleba dicit, hoc modo, ἐπεὶ δὲ τοῦ παρέντος τὸ ἔκκειτον γένος τῶν ξένων γυναικῶν, εὑρήσει τὴν ἀποικίαν. Historiam autem huiusmodi refert. Schol. Argonautæ in Scythiam nauigantes in Lemniacas mulieres inciderunt, quæ quòd à maritis ob graueolentiam passæ essent repulsam, eos communi consilio occiderant. Viris autem vacuum nacti locum Argonautæ, cum mulieribus congressi sunt, posteáque discesserunt. Inde progeniti liberi patres Lacedæmona quæsitum iuerunt, à quibus ciuitate donati sunt. Sed cùm Spartam clanculum inuadere conspirassent, patefacto scelere eos in carcerem detruserunt. Ad quos matres aditum habuerunt: & vestes cum ipsis permutarunt: ac manentes in carcere filios opertos dimiserunt. Sed cùm hac arte euasissent, denuo capti sunt à Lacedæmonijs, qui cùm eos supplicio afficere vellent, Theras Antesionis filius coloniam fortè deducturus, Lacones rogauit, vt captiuos illos sibi darent: quos impetratos in Theram insulam transfert. Inter illos fuit Samus, ex quo Battus oriundus, qui primus è Thera Cyrenen coloniam deduxit. Vide Herodot. l.4. Fuit autem hic Battus ab Euphemo decimusseptimus, vt prima antistropha huius Odæ annotauimus, in hæc verba καὶ τὸ Μηδείας. Vox ἀλλοδαπᾶν Dor. pro ἀλλοδαπῶν.

οἵ κεν τάνδε. Hoc est, οἵτινες σὺν τιμῇ θεῶν εἰς ταύτην νῆσον παραγενόμενοι τέκωσι τὸν Βάττον τὸν τῆς Λιβύης πεδίων δεσπότην. Vides τὸ οἱ referri ad præcedens γένος: quam constructionem ferunt nomina collectiua. Quibusdam circunstan-

tijs Battum intelligi satis indicat.

κελαινεφέων. Nomen *κελαινεφὴς* fit à *κελαινὸς niger*, & *νέφος nubes*. Sic vocantur campi Libyæ nigris nubibus fusci, quia locus est frequentibus imbribus & tempestatibus fertilis: quod fieri non potest quin cœli faciem fuscæ nubes priùs obscurarint. Alia ratio affertur ab Ammonio: quia in sola Cyrena Libyæ vrbe nubes circunfunduntur. Vel potiùs, inquit Schol. magnitudinis quædam declaratur emphasis, quòd oculi veluti tenebris obuoluantur, cùm finis eius non cernatur. Vel propter adustam terram, & arenæ turbines qui visum iter facientium offuscant, & terræ superficiem tegunt, vt docet Curtius in Alexandri historia.

τὸ μὲν. Hoc est, *ὅντινά ποτε τὸν Βάττον, ἐν πολυχρύσῳ οἴκῳ ὁ Ἀπόλλων ἀναμνήσει τοῖς ἑαυτοῦ χρησμοῖς, εἰς τὸν Πυθικὸν ναὸν παραγενόμενον οἰκιστὴν τῆς Κυρήνης γενέσθαι*. Hac circunstantia Battum satis indicat, qui vt oraculum Apollinis consuluit, priùs diximus. Porrò ædem Apollinis appellat *πολύχρυσον* vel ab ornamentis aureis, quibus non dubium est quin refulserit: vel à multitudine aureorum donariorum, vt Crœsi qui lateres aureos Delphis consecrauit. *ἀμνάσει* Dor. & poët. pro *ἀναμνήσει*. & *θέμισσι* geminato σ metri causa pro *θέμισι*. hoc est *χρησμοῖς*.

παράφρασις.

quum in Pythium templum descenderit, vt in posterum instructa classe coloniam amplam deduceret Cyrenē, Libyæ ciuitatem, vbi Iouis Nilei pingue delubrum extat. Atque sic loquuta est Medea. Tum Argonautæ diuini heroes obmutescentes obstupuerunt, quum eius præscientiæ sapiētiam audiuissent. Eius verò vaticinij veritatem euētus comprobauit. Nam ô beate Polymnesti ex Phronima fili Batte, secundum fatidica Medeæ verba, Delphica sacerdos res tuas erexit, quum ex inspiratione diuina, non ad tua interrogata respondit, sed ad tua fata respexit: quò factum est vt tibi ter dicta salute, declarauerit te fato destinatum esse Cyrenes regem,

ἀντιστρ. κῶλ. ιδ.

Πύθιον ναὸν καταβάντα, χρόνῳ
ὑστέρῳ νάεσσι πολεῖς ἀγαγὲν
Νείλοιο πρὸς πῖον τέμενος Κρονίδα.
ἦ ῥα Μηδείας ἐπέων στίχες. ἔπταξαν δ᾽ ἀκίνητοι σιωπᾷ
ἥρωες ἀντίθεοι
πυκινὰν μῆτιν κλύοντες.
ὦ μάκαρ υἱὲ Πολυμνάστου, σὲ δ᾽ ἐν τούτῳ λόγῳ
χρησμὸς ὤρθωσε Μελίσσας
Δελφίδος αὐτομάτῳ κελάδῳ·
ἅ σε χαίρειν ἐς τρὶς αὐδάσαισα πεπρωμένον
βασιλέ᾽ ἄμφανε Κυράνας,

μετάφρασις.

ad Pythium templum cùm descenderit, vt tempore sequenti in nauibus multos deducat, Nili ad pingue delubrum Saturnij. Sanè Medeæ verborum hæc fuit *series. Tremefacti autem fuerunt immoti cum silentio heroës diuini, prudens consilium audientes. O beate fili Polymnesti, te verò in hac oratione oraculum erexit sacerdotis Delphicæ, spontanea voce: quæ te saluere cùm ter iußißet, fato destinatum regem declarauit Cyrenes,*

Πύθιον ναόν. Obserua ellipsin præpositionis εἰς. & hæc cum superioribus coniunge τ̀ μὲν, εἰς Πύθιον ναὸν καταβάντα. Vbi, & quando oraculum acceperit Battus.

χρόνῳ δ' ὑστέρῳ. Hæc sunt quæ monet Apollo: & iungenda cum ἀμνάσει θέμισσι. q.d. ἀναμνήσει χρησμοῖς χρόνῳ δὴ ὑστέρῳ, διὰ ναῶν πολλοὺς ἄνδρας ἀγαγεῖν πρὸς τὸ τοῦ Νείλου Κρονίδα λιπαρὸν τέμενος. In his obserua νάεσσι Ion. & poët. dici pro ναυσὶ. & ἀγαγὼ Dor. pro ἀγαγεῖν. vt in sequentibus βαφὲν pro βαφεῖν.

Νείλοιο. Ion. pro Νείλου & Κρονίδα Dor. pro Κρονίδου. Hoc est Διὸς Κρόνου παιδὸς. Nilus autem vocatur Iupiter etiam à Parmenone, Αἰγύπτιε Ζεῦ Νεῖλε, quòd Iouem sub Nili nomine colerent Aegyptij, apud quos Nili aqua Iouis pluuiæ æquipollet. τέμενος Νείλοιο Κρονίδα periphrasticè vocat Libyam.

ἦ ῥα. Conclusio vaticinij Medeæ. q.d. ταῦτα ἔφη ἡ τ̀ Μηδείας στιχομυθία, vel ἔτσι ἐῤῥήθησαν τὸ Μηδείας λόγοι.

ἔπταξαν. Ad Medeæ verba obstupuerunt Argonautæ. q.d. κατεπλάγησαν σιγῇ οἱ ἰσόθεοι ἥρωες συνετὴν Μηδείας συμβουλὴν ἀκούσαντες. Hic ἔπταξαν, & σιωπᾷ. Item πυκινὰν Dor. sunt pro ἔπτηξαν. σιωπῇ, πυκινήν.

ὦ μάκαρ υἱὲ. Poëtæ Apostrophe ad Battum Polymnesti filium, sic declaranda prosa, ὦ μακάριε Βάττε υἱὲ Πολυμνήστου, σὲ δὲ κατὰ τόνδε τ̀ Μηδείας μαντικὸν λόγον, ὤρθωσεν ἡ Δελφικὴ ἱέρεια ἐκ ταυτομάτου χρήσασα, ἐπεὶ σὺ ἀνακεινομένῳ περὶ τ̀ κακοφώνου φωνῆς, τίς παρὰ θεῶν ἀπόλυσις γένοιτο, οὐκ ἀπεκρίνατο περὶ ταύτης, ἀλλὰ τρὶς χαίρειν σὲ προσειποῦσα, εἱμαρμένον Κυρήνης βασιλέα ἀπέδειξε. Rectè igitur beatus Battus vocatur, quia fortunatus ille est qui bona petens, diuersa multò meliora, quæ nunquam in mentem venissent, obtinet. Hic vocis emendationem quærens, regnum inuenit.

υἱὲ Πολυμνάστου Dor. pro Πολυμνήστου. Assentitur huic Herodotus libro 4. qui dicit Polymnestum ex Phronima habuisse filium balbutientem, cui fuerit nomen Batto.

μελίσσας. Hoc est ἱερείας. Propriè quidem, vt monet Schol. Sacerdotes Cereris μελίσσας vocant, καταχρηστικῶς verò etiam quaslibet alias, ob illius animalculi, scil. apis puritatem. Nam vt puræ castæque sunt apes: sic etiam sacerdotes castas & puras esse oportet. Nonnulli Nymphas quæ circum sacra versabantur, Melissas vocabant. Hæ, sicuti narrat Mnaseas Patarensis, persuaserunt hominibus vt carne humana vesci desinerent, & fructibus arborum potiùs sese alerent. Quo tempore vna ex illis Melissa, reperto apum fauo, prima mel comedit, & cum aqua mixtum bibit: idémque alias docuit, eáque animalcula μελίσσας à se denominauit, magnóque studio custodiuit. Atque hoc in Peloponneso factum tradunt. Lactantius scribit Melissæum Cretæ regem fuisse, cuius filia fuerit Melissa, & Amalthæa, quæ Iouem nutrierit: & inde Melissam magnæ matris antistitem fuisse constitutam.

αὐτομάτῳ κελάδῳ. Hoc est αὐτομάτῳ φωνῇ: vel quia non ex mandato, sed ex inspiratione diuina sacerdotes respódebant. Vel potiùs quia non ad interrogata Batto respondit sacerdos: sed insperatũ aliud inspiratione diuina ipsi declarauit.

vltro, non pro interrogatione. Rogabat qua ratione balbutientis linguæ nodos ſolueret Battus: reſpondit vltro vates, in fatis eſſe vt Cyrenes eſſet conditor. Αὐτόματος à Schol. exponitur per αὐτώρης Callimachi vocabulum, in his, Αὐτώρης ὅτε τοῖσιν ἐπέφραδε. Dicitque αὐτώρης ὁ μάντις τότε λέγεται, ὅταν μὴ βουλευομένου τινὸς περὶ ὅτου ἥκει μαντευσόμενος, ἀποταυματίσῃ. τοιοῦτον οὖν ἐστὶ καὶ τὸ, αὐτομάτῳ κελάδῳ παρ' ὅσον ἐκ ταυτομάτου ἔχρησεν ἡ Πυθία περὶ τῆς ἀποικίας ὧν προήκατο. οὐδ' ὡς πυθομένου τοῦ Βάττου, περὶ φωνῆς ἐρωτῶντος. Hic ἄμφανε metri cauſa, pro ἀνέφανε, vel ἀνέφηνε.

παράφρασις.

cùm tamen nihil tale cogitans ſciſcitareris quo Deorum auxilio impeditæ loquelæ liberationem obtinere, duriſonámque vocem emendare poſſes. Nunc verò quemadmodum purpurei veris in vigore flos pullulans eniteſcit: ſic vtique inter Batti poſteros eius nepotum octauus clareſcit Arceſilaus. Cui Apollo, cui ſacra ſunt Pythia, & Pytho vbi celebrantur, gloriam curſus equeſtris, nimirum quadrijugi currus præbuerunt, ex iudicio Amphictyonum, qui ſacris hiſce ludis præerant. Cæterùm ſuggeſto mihi à Muſis carmine ipſum laudabo, ipſóſque Argonautas, qui ſuſcepta nauigatione ad aureum arietis vellus capiendum, diuinitus miſſorum Cyrenæis honorum primi authores fuerunt: quatenus ex vno ipſorum Euphemo ortus eſt Battus, quem monuit oraculum, vt ſe cum claſſe Cyrenen conferret.

ἐπῳδ. κώλ. ιγ.

δυσθερέου φωνᾶς ἀνακειμόμενον,
ποινὰ τίς ἔσσεται πρὸς θεῶν.
ἦ μάλα δὴ μετὰ καὶ
νῦν, ὥς τε φοινικανθέμου ἦρος ἀκμᾷ,
παισὶ τούτοις ὄγδοον θάλλει μέρος Ἀρκεσίλας· τῷ μὲν Ἀπόλλων ἅ, τε Πυθὼ κῦδος ἐξ
Ἀμφικτυόνων ἔπορεν
ἱπποδρομίας. ἀπὸ δ' αὐτὸν ἐγὼ
Μοίσαισι δώσω, καὶ τὸ πάγχρυσον νάκος κριοῦ. μετὰ γὰρ
κεῖνο πλευσάντων Μινυᾶν, θεόπομποι σφίσι τιμαὶ φύτευθεν.

μετάφρασις.

dum percontareris à duriſona voce quæ liberatio futura eßet à Dijs. Sanè verò & nunc inter liberos hos Arceſilas, octaua pars floret, vt purpureos flores habentis veris in vigore: cui Apollo & Pytho gloriam per Amphictyonas præbuerunt curſus equeſtris. Ipſum autem Muſis tradam, & totum aureum vellus arietis. Ad illud enim cùm nauigaßent Minyæ, à Deo miſſi ipſis honores plantati fuerunt.

δυσθερέου φωνᾶς. Hæc cum ſuperioribus cohærent, & à Schol. δυσθερος exponitur κακόφωνος: & componitur ex δὺς, & θρόος de quo vide lexica. Hic ποινὴ ſumitur pro λύσις, ἀπάλλαξις.

ἦ μάλα δή. Sic conſtruendus hic locus, ἦ μάλα δὴ καὶ νῦν μετὰ παισὶ τούτοις, ὥς τε φοινικανθέμου ἦρος ἀκμᾷ, θάλλει μέρος ὄγδοον Ἀρκεσίλας. Quibus verbis à longa digreſſione regreditur ad laudes Arceſilai Pythionicæ: quem à Batto Cyrenes conditore octauum teſtatur eſſe, & inter poſteros eius eximium. Sententiam proſa ſic declares. νῦν δὴ ὥσπερ ἐν φοινικοῦ καὶ ἀνθηροῦ ἔαρος ἀκμῇ θάλλει ἄνθος, οὕτω καὶ ἐν Βάττου παι-

τὴν ὄγδοος ὢν θάλλει ὁ Ἀρκεσίλαος.

φοινικανθέμου. Hoc est ἄνθεμα vel ἄνθη ἔχοντος φοινικᾶ: sic φοινικάνθεμος videtur componi ex φοίνικος & ἄνθεμον. ante ἀκμᾷ subauditur ἐν.

τῷ μέν. Hoc est ᾧ μὲν Ἀπόλλων καὶ Πυθὼ δόξαν ἱπποδρομίας ἔδωκαν παρὰ τῶν Ἀμφικτυόνων, οἳ ἦσαν τῶν Πυθίων ἀγωνοθέται, ἐκ δώδεκα τῆς Ἑλλάδος ἐθνῶν.

ἐξ Ἀμφικτυόνων. Amphictyones Pythijs præfecti fuère. Sic appellabatur Græciæ concilium celebre ex duodecim gentibus constitutum, ad Thermopylas, vt Arpocration habet: ad quod concilium qui mittebantur, ἱερομνήμονες *sacri scribæ* vocabantur: vt habet Aristophanis nebularum interpres in hæc chori verba, καὶ κλᾶτ' ἀνθ' ὧν Ὑπέρβολος λαχὼν τῆτες ἱερομνημονεῖν. Quia autem ad Thermopylas conueniebant, conuentum hunc qui ex singulis duodecim populis vnum legatum capiebat, Πυλαίαν vocabant: vnde & legatus quisque Pylagoras dicebatur. Porrò conuentus hic bis in anno scil. vere & autumno fiebat, vide Strab. l.9. Herodot.7. Erant hæ duodecim gentes, Iones, Dores, Perrhœbi, Bœoti, Magnetes, Achæi, Phthiotæ, Melienses, Dolopes, Aenianes, Delphi, & Phocenses.

ἀπὸ δ' αὐτὸν ἐγώ. Tmesis, pro ἀποδώσω αὐτὸν μοίσαισι. Hoc est αὐτὸν ἀνυμνήσω. Propositio qua sibi viam sternit ad laudes Arcesilai, & Argonautarum: priorem partem iam attigit: alteram prolixa digressione persequitur: quę etiam ad laudes Arcesilai pertinet, qui ad Argonautas genus refert.

μετὰ γάρ. Ratio propositionis: quia Cyrenæi reges originem dignitatis à Minyis habent: siquidem Arcesilaus à Batto est octauus, Battus ab Euphemo decimus septimus, Euphemus autem ab Eurypylo glebam acceperat, quæ in Insula Thera dissoluta portendebat huc coloniam deducturos eius posteros, & posterorum posteros in Libyam migraturos. De hac præpositione μετὰ vide Stroph. 3. Od. 1. Olymp.

Μινυᾶν Dor. pro Μινυῶν. Poëta Minyas vocat Argonautas, à Minya Neptuni filio. Nam ad eum & Tritogeniam Aeoli gnatam, maxima pars ipsorum genus retulit: vnde 1. Argon. Apollon.

ἐπεὶ Μινύαο θυγατρῶν
Οἱ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἀφ' αἵματος εὐχετόωντο.

Eustathius ait à Minyo Orchomeno genus habere, quorum alij in Thessaliam Iolcum migrarint, & hinc Argonautis nomen esse.

θεόπομποι τιμαί, *honores diuinitus missi*, quia ex oraculi consilio Battus coloniã in Libyam duxit, & σφίσι refertur ad Cyrenæos. & φύτευθεν. Bœot. & Aeol. neglectóque augmento dicitur pro ἐφυτεύθησαν.

παράφρασις.	στροφὴ δ. κῶλ. ιδ.	μετάφρασις.
Quodnam autem, ô Musa, nauigationis initium fecerunt Argonautæ? & quænam periculosa necessitas	τίς γὰρ ἀρχὰ δέξατο ναυτιλίας; τίς δὲ κίνδυνος κρατεροῖς ἀδάμαν-	*Quodnam porrò initium nauigationis susceptum fuit? quod ve-*

eos huc adegit tanquam clauis adamantinis vinctos, ita vt fieri nõ potuerit quin hanc expeditionem susceperint. Erat in fatis vt Pelias ab Iasone Aeoli abnepote, manibus aut consiliis è medio tolleretur. Is autem Pelias in medio orbis habitabilis (quæ est Python luco sacro arboribus consito insignis) horrendum ab Apolline responsum acceperat, vt quàm diligentissimè ab eo sibi caueret, quem videret vnicum habentem calceum, quum ex Pelio monte excelso Chironis domicilio in occidentalem & inclytam Magnesiæ vrbem Iolcum,

τος δῆσεν ἅλοις; θέσφατον ἦν Πελίαν
ἐξ ἀγαυῶν Αἰολιδᾶν θανέμεν,
χείρεσσιν ἢ βουλαῖς ἀκνάμπτοις.
ἦλθε δέ οἱ κρυόεν
πυκινῷ μάντευμα θυμῷ,
πὰρ μέσον ὀμφαλὸν εὐδένδροιο ῥηθὲν ματέρος,
τὸν μονοκρήπιδα πάντως
ἐν φυλακᾷ σχεθέμεν μεγάλα,
εὖτ' ἂν αἰπεινῶν ἀπὸ
σταθμῶν ἐς εὐδείελον
χθόνα μόλῃ κλειτᾶς Ἰωλκοῦ,

rò periculum validis adamãtis alligauit eos clauis? fatale erat Peliam ab illustribus Aeolidis occidi, manibus aut consiliis inflexibilibus. Venit autem horrendum vaticiniũ prudenti animo eius, editum apud medium vmbilicum fœcundæ matris arboribus, videlicet ab vnum habente calceum omnino cauere diligenter, quum altis è stabulis ad occiduam terram veniret claræ Iolci,

τίς γὰρ. Res Argonautarum altiùs repetens, exordio vtitur planè Heroico, Musam interrogãs, qua necessitate adacti nauigationẽ istam susceperint. Sic Virg. sic Homerus Musam compellant, *Musa mihi causas memora*, Μῆνιν ἄειδε θεὰ, Primùm autem γὰρ hoc loco non est causalis particula: etenim interrogationi seruit aliquando. Deinde hypallage notanda, pro τίνα δὲ ναυτιλίας ἀρχὴν οἱ Αργοναῦται ἐδέξαντο, hoc est, ἐποιήσαντο, ἔσχον. Sed Latinus interpres hunc medium Aoristum passiuè sumpsit pro ἐδέχθη. Hoc est ἐλήφθη.

τίς δὲ κίνδυνος. Hoc est ποία ἰσχυρὰ καὶ κινδυνώδης ἀνάγκη παρώρμησε τοὺς Αργοναύτας; Tribuuntur autem necessitati claui adamantini, quòd illa sit dura, ingens telum, nec, vt aiunt, ipsi Dij ei resistere possint. Hinc & Horat.

Si figit adamantinos,
Summis verticibus dira necessitas,
Clauos.

hîc δῆσεν negl. augm. pro ἔδησεν & ἅλοις Dor. pro ἥλοις.

θέσφατον ἦν. Subiectio qua respondet sibi ad præmissam interrogationem. Orditur autem ab oraculo Peliæ dato, quo iubebatur μονοκρήπιδα vitare. Dicitur autem θέσφατον pro θεόφατον: hæc loci sententia est, εἱμαρμένον ἦν τὸν Πελίαν ἐκ τῶν ἄγαν ἐνδόξων Αἰολιδῶν τελευτᾶν τὸν βίον, εἴτε γνώμαις, εἴτε πράξεσιν ἀκαταμαχήτοις.

Αἰολιδᾶν. Doricus genit. pro Αἰολιδῶν: & enallage numeri pro Αἰολίδου, nimirum Ἰάσονος. Nam Tyro Salmonei filia è Neptuno Nelea & Peliam peperit. Deinde Cretheo Aeoli filio nupsit, ex quo Aesonem, Pheretem, & Amythaonẽ generat. Porrò ex Aesone Iason, ex Pherete Admetus, ex Amythaone

Melampus nascitur, sic Iason ex Aesone, Aeson ex Cretheo, Cretheus ex Aeolo ortus: proinde Iason Aeolides à proauo. θαητὸν Ion. & Dor. pro θαητῶν.

ἀκνάμπτοις. Pro ἀκαμπτος poëtico vocabulo, sæpius inuenias ἀγναμπτος vel ἄκαμπτος, hoc est μὴ δυνάμενος κάμπτεσθαι. ex α priuat. & γνάμπτω & κάμπτω. flecto.

ἦλθε δέ οἱ. Hoc est αὐτῷ δὲ συνετῷ θυμῷ ἀνεδόθη χρησμὸς φρικτὸς κατὰ τὸ Δελφικὸν χρηστήριον, τὸ ἐν μέσῳ τῆς οἰκουμένης, ἤγουν Πυθῶνος, γῆς εὐδένδρου. Porrò κρυόεις hoc est φρικτὸς, φοβερὸς, fit à nomine κρύος frigus quod fit à κρόος per ἐκβολὴν τοῦ ο. tanquam à κρούω, ἀπὸ τῆς ἐν κρύει, hoc est, ψύχει γινομένης κρούσεως ὀδόντων.

πὰρ μέσον ὀμφαλόν. Hoc est, in Pythone, quam Iupiter agnouit esse medium seu vmbilicum terræ: vt videre est ex ijs quæ annotauimus prima stropha huius Odæ, in hæc verba, χρυσέων Διὸς αἰετῶν. Ion. genit. εὐδένδροιο pro εὐδένδρου. Per εὔδενδρον ματέρα, intelligit terram & locum oraculi arboribus consitum.

τὸν μονοκρήπιδα Hoc est τὸν μονοσάνδαλον πάντως φυλάσσεσθαι. Vox μονοκρήπις hoc est μονοπέδιλος, οἰοπέδιλος, μονοσάνδαλος, fit à μόνος & κρηπὶς calceus. χρῆμεν Ion. & Dor. pro χρῆναι. Est poëtica phrasis ἐν φυλακᾷ μεγάλᾳ πάντως χρῆμεν, pro πάσῃ ἐπιμελείᾳ φυλάσσεσθαι. Pherecydes autem, referente Schol. hoc modo texit historiam. Sacra faciebat Neptuno Pelias, omnésque præmonuerat, vt interessent. Inter cæteros autem ciues etiam erat Iason: qui prope fluuium Adaurum arabat, & sine calceo cum transiuerat: & cùm transiuisset, dextrum quidem induit, sinistri verò est oblitus: sícque ad conuiuium se contulit. Quo viso Pelias oraculi meminit: at tũ quidem se continuit: verùm postridie accersitum Iasonem rogauit quid faceret, an ipsi ab oraculo responsum esset, vt ab aliquo ciuium interficeretur. Iason autem dixit, vt ipsum mitteret Aeam Colchidis vrbem vt ab Aeeta vellus aureum reportaret. Quod consilium ipsi suggesserat Iuno, vt inde Medeam in Peliæ perniciem adduceret. Vide Apollon. Rhodium hac de re.

εὖτ᾽ ἄν. Hoc est ὅταν ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν ἐπαύλεων τοῦ Χείρωνος παραγένηται εἰς τὴν πρὸς ἑσπέραν κειμένην γῆν ἔνδοξον Ἰωλκοῦ. Notat tempus: scil. cùm Iason à Chirone rediret ex Pelio antro, vbi medicinam erat edoctus. Erat autem Chironis sedes in Pelio monte excelso.

κλειτᾶς Dor. pro comm. κλειτῆς. Ἰωλκοῦ. Iolcus est oppidum Magnesiæ inter Pelion & Ossam montes ad sinum Pelasgicum.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κώλ. ιδ.	μετάφρασις.
peregrinus quidem, quatenus Magnesiis & Peliæ ignotus: ciuis autem quatenus ex Aesone prognatus. Itaque vir ille Iason, vt præmonuerat oraculũ, tandem venit duabus hastis	ξεῖνος, αἴτ᾽ ὢν ἀστός. ὁ δ᾽ ἄρα χρόνῳ ἵκετ᾽, αἰχμαῖσι διδύμαισιν ἀνὴρ ἔκπαγλος, ἐσθὰς δ᾽ ἀμφοτέρα μιν ἔχε,	*hospes atque ciuis. At ille vir tandem venit hastis geminis terribilis. Vestis autem duplex eum cingebat. Vna erat Magnesiorũ* quas

-stas gerebat terribilis, gemináque veste amictus, altera Magnesiorum regioni vsitata, quę admirandis eius membris apprimè conueniebat, altera verò nempe pelle pardi, qualem Chiron gestare solebat, qua tanquā palla aduersus horrorē incutientes imbres se muniebat insuper: pręterea intonsis capillis decorus, qui pulchri humeros totúmque tergum concutiebant. Hoc habitu conspicuus in frequentem congregati populi turbam rectà profectus est, animi sui generosi & interriti specimen edens.

ἅ, τε Μαγνήτων ἐπιχώριος ἁρ-
μόζοισα θαητοῖσι γυίοις.
ἀμφὶ δὲ παρδαλέα
στέγετο φρίσσοντας ὄμβρους.
οὐδὲ κομᾶν πλόκαμοι
κερθέντες ὤχοντ' ἀγλαοί,
ἀλλ' ἅπαν νῶτον καταίθυσ-
σον. τάχα δ' εὐθὺς ἰὼν σφετέ-
ρας
ἐστάθη γνώμας ἀταρ-
βάτοιο πειρώμενος,
ἐν ἀγορᾷ πλήθοντος ὄχλου.

regioni vsitata conueniens admirādis membris: altera erat *pellis pardi quæ coercebat horrorem incutientes imbres. Neque cæsariei capilli tonsi abierant pulchri, sed totum tergum quatiebant. Statim autem rectà profectus, sui stetit animi intrepidi specimen edens, cùm in foro frequens esset turba.*

ξεῖνος. Hæc cum superioribus cohærent, quæ quomodo sint intelligenda docet paraphrasis. Et αἴτε Doricum est pro comm. εἴτε, vel καὶ. & à Schol. per καὶ exponitur, ξένος ὤν, καὶ πολίτης. Cæterùm hîc desinit oraculi enarratio.

ὁ δ' ἆρα. Sequitur nunc quomodo sit adimpletum oraculum. Ac primùm docet poëta quis fuerit aduenientis habitus: tum ratione armorum, tum ratione vestimentorum. Venit duas hastas gerens. αἰχμαῖσι dixit synecdochicè pro δόρασι éstque datiuus poët. & Ion. pro αἰχμαῖς & διδύμαισι pro διδύμαις. & hîc δίδυμοι pro δύο. Per literarum transpositionem ἔκπαγλος dicitur pro ἔκπλαγος hoc est φοβερὸς, ἐκπληκτικός. Sic autem hanc sententiam declares, ὁ δ' Ἰάσων χρόνῳ παραγέγονε, δύο δόρασιν ἐκπληκτικός.

ἐσθὰς δ'. Hoc est ἐσθὴς δὲ διπλῆ συνεῖχεν αὐτὸν, ἥ τε Μαγνήτων ἐπιχώριος, ἁρμόζουσα τοῖς θαυμαστοῖς μέλεσι, καὶ ἡ παρὰ Χείρωνι παρδαλέα, ἣ ἔσκεπε πρὸς τοὺς φρίσσειν ποιοῦντας ὄμβρους. Obserua Doricum esse ἐσθὰς pro ἐσθὴς: & ἀμφότερον poëticè sumi pro ἀμφοτέρως, vel ἀμφοτέρωθεν, & hoc pro διπλῶς, istud autem pro διπλῆ.

ἅ, τε, & ἁρμόζοισα, & θαητοῖσι Dor. pro ἥ, τε, ἁρμόζουσα, θαητοῖς. Et φρίσσοντας metonymicè sumitur, pro φρίσσειν ποιοῦντας.

παρδαλέα. Pellis pardi allata fuit à Chirone, quæ fuit veluti virtutis insigne. Priscis autem Græcis in more fuit, vt leonum, pardorum, vrsorum pellibus tegerentur. Porrò notatur quis huius pellis fuerit vsus, nempe aduersus imbres: vnde conijci potest eam Iasoni aliísque tanquam pro palla vsitatam.

στέγετο. Neglecto augm. pro ἐστέγετο à στέγομαι passiuo quod actiuæ est significationis, & significat σκέπειν, ἀπωθεῖν, κωλύειν, ἀρκεῖν. *Impedire, arcere, tegere, propulsare*, vt Aristot. problem. sectione 8. quæst. II. ἡ σὰρξ στέγει τὸ θερμὸν, *caro propulsat seu arcet calorem.*

οὐδὲ κομᾶν. Hoc eſt οὐδὲ τ̃ κόμης ἀγλαοὶς πλοκάμοις ἐκείρατο, ἀλλὰ κτ̃ νῶτον ἀπεστείλοντο. Doric. genit. κομᾶν pro κομῶν: & εἴχοντο neglecto augm. pro ᾤχοντο. Significat autem poëta Iaſonem fuiſſe intonſum, cincinnatum, adeò vt criſpi, venuſti, prolixi capilli, per humeros deorſum fuſi ferrentur, & agitarentur. Comam autem nutrire apud veteres libertatis erat ſymbolum; vnde honeſto epitheto καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς appellat Homerus. Exiſtimat autem Schol. Iaſonem tum fuiſſe περιτκόμην: qualis Achilles apud Homerum. Ita vt nunquam comarum primitias Dijs conſecraſſet. Annotat enim veteres primam comam apud flumina detondere ſolitos, iiſque dicare, omnia primùm ex aquis orta ſignificantes.

τάχα δ᾽ εὐθὺς. Secundo docet poëta quem vultum præ ſe tulerit. Nimirum viri interriti, & parrheſian amantis. q.d. ταχέως δ᾽ ἐπ᾽ εὐθείας πορευθεὶς τ̃ ἑαυτοῦ γνώμης ἀταράχου ἔστι πεῖραν λαμβάνων, καὶ πολλοῦ ὄχλου ὄντος ἐν τῇ πόλει, πρὸς παρρησίαν ὅλον ἑαυτὸν παρεσκεύαζεν. Sumitur hîc τάχα pro ταχέως, & εὐθὺς pro εὐθέως ſeu ἐπ᾽ εὐθείας. Scribitur ἐστάθη Aeol. & Ion. cum tenui ſpiritu pro ἑστάθη cum aſpero communiter. γνώμας Dor. pro γνώμης & ἀταρβάκτοιο. Ion. pro ἀταρβάκτου ab ἀτάρβατος & hoc Dor. pro ἀτάρβητος, ex α priuat. & ταρβέω, τὸ δειλιάω, quaſi à ταράσσεσθαι τὴν βοὴν, quia qui metu percelluntur perturbata voce loquuntur. Huiuſmodi apparuit Iaſon in cœtu hominum à Pelia conuocatorum: de qua conuocatione dictum ſuperiùs.

παράφρασις.

Atque hunc quidem non cognoſcebant. Tum aliquis eorum qui illum conſpectum reuerenter habebant, quanquam comatus erat vt Apollo, armat⁹ vt Mars, intrepido animo vt gigantes, hic, inquit, neutiquam eſt Apollo intonſus; non armiger Mars Veneris maritus, qui æneo curru vehitur. Non eſt etiam Otus, non Ephialtes rex audax, Neptuni & Iphimedeæ Aloëi vxoris filij. Nam eos Apollo in fertili Naxo ſagittis confecit, quum nono ætatis anno ſua proceritate & robore freti, montes montibus imponentes cœlum oppugnare ſuſceperunt. Nõ eſt etiam Tityus, nam educto ex inuicta pharetra ve-

ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.

τ̃ μὲν οὐ γίνωσκον. ὀπιζομένων
δ᾽ ἔμπας τὶς εἶπεν καὶ τόδε,
οὔτί που οὗτος Ἀπόλ-
λων, οὐδὲ μὰν χαλκάρματός ἐστι πόσις
Ἀφροδίτας. ἐν δὲ Νάξῳ
φαντὶ θανεῖν λιπαρᾷ Ἰφιμεδεί-
ας παῖδας, Ὦτον, καὶ σε τολμάεις Ἐφιάλτα ἄναξ.
καὶ μὰν Τιτυὸν βέλος Ἀρτέμιδος
θήρευσε κραιπνὸν, ἐξ ἀνι-
κάτου φαρέτρας ὀρνύμενον.
ὄφρα τις τᾶν ἐν δυνατῷ φιλοτά-
των ἐπιψαύειν ἔραται.

μετάφρασις.

Eum quidem non agnoſcebant: quiſpiam tamen eorum qui illũ venerabantur, dixit & hoc, Neutiquam hic eſt Apollo, neque verò maritus Veneris qui æneo curru vehitur. In Naxo autem fertili aiunt mortuos eſſe Iphimedeæ liberos Otum, & te ô audax Ephialta rex. Quinetiam Tityum telum velox Dianæ confodit, tanquam venabulum *ex inuicta pharetra prodiens: vt vnuſquiſque cupidineas voluptates attingere amet, quæ ſint in poßibili.*

Ioci telo Diana eum peremit, quòd Latonam de stupro interpellasset, vt hoc exemplo discat quisque eos amores captare qui sint possibiles & legitimi inter pares.

τ͂ μ̃ ἐ. Magnesij nunquam viderant Iasonem, ideóque nō cognoscebant. Nā à primis annis eum mater Alcimede Chironi tradiderat educandum, & annis viginti abfuerat: donec adultus paternum regnum repetiuit.

ὀπιζομένων δ᾽. Dialogismus turbæ virum admirantis. ὀπίζομαι autem est verbum deductum ab ὄπις, ιδος: hoc est τοῦ μέλλοντος ἐπιστροφὴ καὶ φροντὶς, *rei futuræ sollicitudo & cura*: & significat τὰ μέλλοντα δι᾽ ἐπιστροφῆς ἔχω, *rerum futurarum curam gero*: interdum quoque αἰδοῦμαι *reuereor*. Exponit etiam Schol. ἐπιστρέφεσθαι καὶ τοὺς ὦπας ἐπιβάλλειν, *subinde respicere, & oculos conijcere*. Item τοὺς θεοὺς πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχειν, καὶ εὐλαβῆ εἶναι. *Deos ob oculos habere, & pium esse*. De hoc verbo consule Lexica.

οὔτι που. Hoc est οὐδαμῶς οὗτος ἐστὶν ὁ Ἀπόλλων. οὐδὲ μὴν ὁ ἱππικώτατος Ἄρης ὁ πόσις τῆς Ἀφροδίτης. Sic à remotione argumentatur: poterat videri Apollo propter comam, Mars propter arma, Otus, vel Ephialtes, vel Tityus propter animi intrepidi confidentiam: sed nullus horum esse comperitur.

χαλκάρματος. Ita scribitur Ionicè seruata tenui κ qro χ aspirata, quanquam communiter in compositione præcedens tenuis sequente aspirata mutari solet, in aspiratam: sic & λεύκιππος pro λεύχιππος dicunt, & similia. χαλκάρματος autem est ὁ χαλκῷ ἅρματι φερόμενος: quo vocabulo significatur ἱππικώτατος: proinde etiam πολεμικώτατος. Obseruanda etiam periphrasis Martis, non Vulcani, quanquam legitimus fuit Veneris maritus. Mars autem Veneris maritus dicitur, tum propter eius cum illa adulterium, tum quòd Marti, *hoc est*, bello addicti viri in Venerem sint proni.

ἐν δ᾽ Νάξῳ. Hoc est, φασὶ δ᾽ ἐν εὐδαίμονι Νάξῳ τεθνηκέναι τοὺς Ἰφιμεδείας παῖδας, τὸν Ὦτον καὶ σὲ ὦ ἄναξ Ἐφιάλτα. De his gigantibus vide nostram paraphrasin, & Homer. 11. Odysseæ. φαντὶ Dor. pro φασὶ & τολμάεις pro comm. poët. τολμήεις, & in prosa τολμηρός.

καὶ μὰν Τιτυόν. Hoc est ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν Τιτυὸν τὸ ταχὺ τῆς Ἀρτέμιδος βέλος ἐθήρευσε καὶ ἀνεῖλεν, ἐκ τῆς ἀνικήτου βελοθήκης ὁρμώμενον. De Tityo vide Natal. Com. ἀνικάτου Dor. pro ἀνικήτου.

ὄφρα τις. Hoc est ὅπως ἂν διδάσκοι τοὺς ἐν δυνατῷ ἔρωτας διώκειν. Finis supplicij de Tityo sumpti. φιλοτάτων Dor. pro φιλοτήτων.

παράφρασις.	στροφὴ ε. κῶλ. ιδ.	μετάφρασις.
Ita equidem in frequenti turba illi se inuicem cōpellando ratiocinabantur. Interea Pelias mulari curru vectus, concitato cursu	τοὶ μὲν ἀλλάλοισιν ἀμειβόμενοι γάρυον τοιαῦτ᾽. ἀνὰ δ᾽ ἡμιόνοις,	*Illi quidem se mutuo compellantes loquebantur talia. Mulis autem & polito vehiculo con-*

properans accessit: Tum protinus obstupuit, vbi percognitum oraculi monitu calceum in dextro tantũ viri pede obseruauit. Sed tamen altum in corde premens metum, sic ipsum est affatus. Dic age ô hospes, quam terram gloriaris esse patriam? quæ te mater inter terrigenas mulieres ex venerando vtero produxit? Noli quæso tuum genus nos celare: imò remotis omnibus mendacijs quæ sunt odiosissima, & os inficiunt ac polluunt, candidè illud aperito.

ξεστᾷ τ' ἀπήνᾳ προτροπάδαν Πελίας
ἵκετο σπεύδων. τάφε δ' αὐτίκα παπτήναις ἀρίγνωτον πέδιλον,
δεξιτερῷ μόνον ἀμφὶ ποδί. κλέπτων δὲ θυμῷ
δεῖμα, προσέννεπε. Ποίαν γαῖαν ὦ ξεῖν' εὔχεαι
πατρίδ' ἔμμεν, καὶ τίς ἀνθρώπων σε χαμαιγενέων πολιᾶς
ἐξανῆκεν γαστρός; ἐχθίστοισι μὴ ψεύδεσιν
καταμιάναις εἰπὲ γένναν.

tatè Pelias venit properans. Obstupuit autem protinus cùm circunspexisset valdè cognitum fama calceum, dextrum tantummodò circa pedem. Occultans tamẽ animo terrorem, dixit. Quamnam terram ô hospes gloriaris patriam esse, & quæ hominum terrigenarum te pretioso emisit è ventre? Odiosissimis mendacijs non polluens te dic genus tuum.

τοὶ μὲν. Conclusio superioris dialogismi q.d. τοιαῦτα μὲν οἱ κατὰ τὴν ἀγορὰν Μάγνητες ὄντες ἀλλήλοις διαλεγόμενοι ἔλεγον. Dixit ἀλλάλοισι pro ἀλλήλοις. De verbo γαρύω vide primam Olymp.

ἀνὰ δ' ἡμιόνοις. Habes hîc ἓν διὰ δυοῖν. q.d. ἐν δὲ εὐδέξῳ ἀπήνῃ ἡμιόνους ἐχούσῃ προθύμως σπεύδων ὁ Πελίας παρεγένετο. Describitur aduentus Peliæ, eiúsque oratio ad Iasonem. ξεστᾷ ἀπήνᾳ Dor. pro ξεστῇ ἀπήνῃ. Item προτροπάδαν. Dor. pro comm. poët. προτροπάδην: quod Suidas vertit προθύμως, & ἀμεταστρεπτί. At Scholiastes ἐπιταμένως: & interpres Latinus συντεταμένως, συντόνως, μεγάλῃ ὁρμῇ. De hac voce vide Lexica: & verbum προτρέπεσθαι à quo deducitur.

τάφε δὲ. Negl. augm. pro ἔταφε. Sensus autem est. εὐθέως δὲ κατεπλάγη θεασάμενος τὸ ἄγαν αὐτῷ διὰ τὸν χρησμὸν εὔγνωστον ὑπόδημα τοῦ Ἰάσονος, τῷ δεξιῷ αὐτοῦ ποδὶ περικείμενον. Ex calceo veritatem oraculi agnoscit Pelias. Aor. 2. ἔταφον act. verbi θάπτω.

κλέπτων. Hoc est, κρύπτων δὲ τῇ ψυχῇ τὸν φόβον: Metuebat, quia monuerat oraculum τὸν μονοκρήπιδα φυλάσσεσθαι. Habes προσέννεπε poëticum pro προσεῖπε à προσενέπω, & geminato ν. προσεννέπω alloquor, vt apud Sophoclem τὸν ἥλιον προσεννέπω.

Ποίαν γαῖαν. Oratio Peliæ qua rogat vt verè edisserat cuias sit, & cuius generis q.d. εἰπέ μοι ὦ ξένε πόθεν εἶ, καὶ ἐκ τίνος μητρὸς ἐκγεγαώς; Ionicè dixit εὔχεαι pro εὔχῃ, & ἔμμεν pro εἶναι. Dicitur πολιᾶς γαστρὸς hoc est τιμίας, propter τὸ τοῦ γήρως ἔντιμον, vt docet Schol. καταμιάναις Aeol. pro καταμιάνας. Subaudito post hoc vocabulum, vel σὲ, vel τὸ σῶμα, vel aliud quid huic loco conueniens.

παράφρασις. | ἀντιστρ. κῶλ. ιδ'. | μετάφρασις.

Tum Iason sumpta fi-

τὸν δὲ θαρσήσαις ἀγανοῖσι λόγοις

Huic autem fiducia

ducia his verbis placidè respondit. Vt verà ficuti rogas edisseram, aio me apud Chironem medicinam edoctum, & virtutis veritatísque studio imbutum. Nunc enim Chironio ex antro reuertor, quę domus est Chariclonis vxoris Chironis, & Philyræ eiusdem matris, vbi Centauri illius castæ filię me educarunt. Postquam autem illîc integros viginti annos habitaui, & conuersatus sum adeò honestè, vt nihil sordidi dixerim aut fecerim, domum repetiui, vt Aesonis patris mei regnum ab alio præter ius occupatum recuperem: siquidem illud olim Iupiter largitus est populorum duci Aeolo, eiúsque posteris, vt illis esset hoc dignitatis regiæ decus, hic honor.

ὧδ᾽ ἀμείφθη. φαμὶ διδασκαλίαν
Χείρωνος οἴσειν. ἄντροθε γὰρ νέομαι.
παρ Χαρικλοῦς καὶ Φιλύρας, ἵνα Κενταύρου με κοῦραι θρέψαν ἁγναί.
εἴκοσι δ᾽ ἐκτελέσαις
ἐνιαυτοὺς, οὔτε ἔργον,
οὔτ᾽ ἔπος ἐντράπελον
κείνοισιν εἰπὼν, ἱκόμαν
οἴκαδ᾽, ἀρχὰν ἀγκομίζων
πατρὸς ἐμοῦ, βασιλευομέναν
οὐ κατ᾽ αἶσαν· τάν ποτε
Ζεὺς ὤπασε λαγέτᾳ
Αἰόλῳ, καὶ παισὶ τιμάν.

sumpta placidis verbis sic respondit. Aio doctrinam Chironis me afferre. Ex antro enim venio à Chariclone & Philyra, vbi Centauri me filiæ educarunt castæ. Viginti autem à me completis annis, neque factum, neque dictum sordidum illis loquutus, veni domum, imperium repetens patris mei quod regnatur non secundum ius & æquum: quod olim Iupiter dedit populorum duci Aeolo, & liberis vt esset illis *decus.*

τὸν δέ. Transitio ad responsionem Iasonis, qua præmittit eum confidenter, & placidè tamen Peliæ respondisse. q.d. ὁ δὲ Ἰάσων θαρσήσας προσηνέσι λόγοις οὕτω τῷ Πελίᾳ ἀπεκρίνατο. Ion. & poët. dicitur ἀγανοῖσι. pro ἀγανοῖς & ἀμείφθη neglecto augmento pro ἠμείφθη, idque metri causa.

φαμὶ διδασκαλίαν. Oratio Iasonis ἐξ ἀμοιβῆς q.d. διαβεβαιοῦμαι τὴν Χείρωνος διδασκαλίαν κομίζειν, ἤγουν τὴν ἀλήθειαν ἣν παρὰ Χείρωνος ἔμαθον. Fidem suæ orationi primùm facit, quum postulatam à Pelia veram generis declarationem pollicetur. οἴσειν enallage temporis, pro φέρειν. Schol. Χείρωνος διδασκαλίαν putat intelligendam esse τὴν ἀλήθειαν ὡς τοῦ Χείρωνος Ἰάσονα ἐλευθερίως ἀναθρέψαντος, καὶ διδάξαντος μὴ ψεύδεσθαι. Et certè non solùm artem medicam docebat, sed & in virtutis studio educabat discipulos, vt liquet ex sequentibus, vbi testatur Iason se tam rectè apud Chironem educatum, vt nihil sordidi dixerit feceritue.

ἄντροθε γάρ. Hoc est, παραγίνομαι γὰρ ἐκ τοῦ ἄντρου Χείρωνος, ἀπὸ τῆς Χαρικλοῦς καὶ Φιλύρας, ὅπου αἱ τοῦ Κενταύρου ἁγναὶ κοῦραι ἀνέθρεψαν ἐμέ. Quibus verbis probat se Chironis discipulum fuisse cùm ex eius antro veniat. Vox ἄντροθε poëticum est aduerbium pro ἐκ τοῦ ἄντρου pro quo & ἄντροθεν dicas.

Χαρικλοῖς. Genit. Dor. pro Χαρικλοῦς à sing. recto Χαρικλώ: quod declinatur vt Λητὼ. geni. Λητόος, οῦς sic Χαρικλόος, οῦς & Dor. mutato ου in οι. Χαρικλοῖς. Romanũ exemplar habet Χαρικλῆς. Fuit Chariclo Apollinis filia, Chironis vxor: & mater Chironis Philyra, vnde 3. Od. Pyth. initio Χείρωνα φιλλυρίδαν appellat. Chironis filiæ fuerunt Ocyroë & Endeis.

εἴκοσι δ'. Circunſtantia ſpatij temporis per quod apud Chironem habitauit: quod cùm ſit 20 annorum, non dubium eſt quin bono viro conuerſatus, bonus euaſerit. ἐκτελέσαις Aeol. pro ἐκτελέσας. ἱκόμαν Dor. pro com. ἱκόμην. Porrò ἐντράπελον Schol. exponit ἀπαίδευτον ſeu αἰσχρὸν, ὃ ἐκβδέλυξαιτό τις *quod quis vt abominandum fugiat*, ἢ ὃ ἄν τις ἐνδραπείη *quod aliquem agere, dicere-ue pudeat.* At fortè legendum εὐτράπελον. Qua ſignificatione κέρδη εὐτράπελα dixit Pyth. prima Oda.

ἀρχὰν ἀγκομίζων. Cauſa aduentus Iaſonis, vt paternum regnum recuperet, quod alius iniuſtè occupat. Legunt nonnulli ἀρχαίαν κομίζων: & dicunt ἀρχαίαν dici pro ἀρχὴν vt apud Homer. pro ἀνάγκη dicitur ἀναγκαίη. Sed noſtra lectio potior eſt. Nam ſcopus Iaſonis eſt vt recuperet regnum paternum: verbum autem ἀνακομίζειν & poëtica ſyncope ἀγκομίζειν ſignificat *referre, recipere, recuperare.* Hîc autem præſens pro futuro ἀνακομίσων, vel ἀνακομιούμενος.

βασιλευομέναν. Dor. pro comm. βασιλευομένην. Hoc eſt, ἣ, τις βασιλεύεται παρὰ πάντα δίκαια. Nam vt ait Scholiaſtes, Pelias Aeſoni regnum ademit. Eum autem, vt refert Natalis Comes, coëgit ſanguinem taurinum bibere.

τάν ποτε. Hoc eſt, ἣν τινά ποτε βασίλειαν ὁ Ζεὺς ἐχαρίσατο τῷ Αἰόλῳ, καὶ τοῖς αὐτοῦ παισί. Genealogia verum eſſe declarat ad Crethei, non ad Salmonei poſteros regnũ pertinere. Promethei filius fuit Deucalion, huius Hellen, huius Aeolus, huius Cretheus, huius Aeſon, huius Iaſon. Crethei fratres natu minores fuerunt Salmoneus, & Athamas, Salmonei filia fuit Tyro. Tyrus & Neptuni filij fuêre Pelias & Neleus. Iouem regna dare dixerunt veteres, vnde Callimachus hymno in Iouem, ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες.

λαγέτᾳ. Dor. pro λαγέτῃ De qua voce 3. colo ſtrophæ 4. Od. 1. Olymp. τιμαὶ Dor. pro τιμῇ, ante quam vocem ſubaudiendum τὸ εἰς.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.	μετάφρασις.
Etenim accepi Peliam iniuſtum regni poſſeſſorem, ſtultæ mentis conſilio obſequutum, regnum illud per vim eripuiſſe parentibus meis ad quos iure ſucceſſionis pertinebat. Qui quidem, vbi primùm in lucem editus fui, veriti ne dux ille inſolens me perderet, ne quis legitimus imperij ſucceſſor eſſet ſuperſtes, à quo olim iure repeteretur, finxerunt me eſſe mortuum, & funus cum mulierum præficarum planctu ſimulatum noſtris in ædibus celebrarunt, Interea verò	πεύθομαι γάρ μιν Πελίαν ἀθέμιν λευκαῖς πιθήσαντα φρεσὶν, ἁμετέρων ἀποσυ- λᾶσαι βιαίως ἀρχεδικᾶν τοκέων, τοί μ', ἐπεὶ πάμπρωτον εἶδον φέγγος, ὑπερφιάλου ἁγεμόνος δείσαντες ὕβριν, κᾶδος ὡ- σεί τε φθιμένου δνοφερὸν ἐν δώμασι θηκάμενοι, μίγα κωκυτῷ γυναικῶν, κρύβδα πέμ-	*Audio enim Peliam iniuſtum ſtultæ menti obſequutum, à noſtris illud prædatum eſſe iuſtè imperantibus parentibus. Qui me quumprimum vidi lumen, ſuperbi ducis veriti ferociam, luctum ceu de mortuo cùm agitaſſent triſtem in ædibus, cùm planctu mulierũ, clam*

per noctem, quam huius commenti consciam fecerunt, itineri me commiserunt, & purpureis fascijs inuolutum clam ad Chironem miserũt, eique educandum tradiderunt.

πιν σπαργάνοις ἐν πορφυρέοις,
νυκτὶ κοινάσαντες ὁδὸν Κρονίδα
ϑ τραφὲν Χείρωνι δῶκαν.

miserunt fascijs in purpureis, quum noctem ad iter sociam accepissent: Saturniq; filio Chironi alendum dederunt.

πεύθομαι. Hoc est καταινέω γὰρ τὸν ἄδικον Πελίαν, ταῖς ἀνοήτοις πειθέντα φρεσὶ, τὴν τῶν ἡμετέρων γονέων ἀποσυλῆσαι βασιλείαν. Vide μιν dici pro αὐτὴν, & referri ad præcedens τιμάν. Vocat ἀθεμιν Πελίαν: ex quo conijcere licet, vel ignotum fuisse tunc Iasoni Peliam cùm ista illi interroganti responderet: neque enim verisimile est Iasonem asperis apud illum verbis vsurum fuisse: cum contrà dicatur priùs ἀγανοῖσι λόγοις ἀμείφθη. Vel illo digresso Iasonem hæc præsenti turbæ dicere.

λευκαῖς φρεσὶ. Scholiastes annotat hic metaphoram ab aquis sumptam, quæ quo minùs profundæ sunt, eo limpidiores, & lucido quodam candore pellucidæ apparent, contrà verò quo sunt profundiores, eo nigriores videntur. Vt ita λευκὰς φρένας dixerit τὰς ἐπιπολαίους superficiaria quadam, nec profunda prudentia præditas, contrà verò μέλαινας φρένας Homerus τὰς ἐν βάθει, quæ profunda prudentia sunt munitæ. Iunius in Adagijs Λευκὰς φρένας, inquit, habere dicitur homo stolidi ingenij & insulsus, metaphora à coloris vitio tracta: siquidem Aristoteli albus color maximè emouet oculorum sensum, vt inde emotæ mentis hominem ac bliteum λευκονόον & λευκὰς ἔχειν φρένας dicant. Vnde Horat. Leuconoen vocat quandã genethliacorum vanitari fidem adhibentem, non sine stoliditatis morsu. Aemilius Portus λευκαὶ φρένες inquit, vocantur stulta mens, propter senectutem. Nam δὶς παῖδες οἱ γέροντες. Metaphoricè tribuitur menti quod ipsis senibus ad extremam senectutem prouectis conuenit. Tunc illi canos habent, & mentis aciem obtusam, & ingenium puerile.

πειθήσαντα. Est partic. Aor. ἐπείθησα verbi Attici & poëtici πειθέω: pro quo & πιθέω metri causa, pro comm. πείθομαι. Doricum est ἀποσυλᾶσαι pro ἀποσυλῆσαι. De verbo ἀποσυλᾶν vide Lexica.

ἀρχεδικᾶν. genit. Dor. pro ἀρχεδικῶν à recto sing. ἀρχεδίκης, hoc est, ὁ ἄρχων δικαίως, ὁ ἀρχὴν ἐν δίκῃ ἔχων. Græca Scholia monent nonnullis in codicibus legi ἀρχεδίκαν, & exponi τὴν ἀρχὴν, ἣν κατὰ τὴν δίκην, τουτέστι, κατὰ τὸ δίκαιον εἶχον οἱ ἐμοὶ γονεῖς. Verùm magis probat priorem lectionem.

τοί μ' ἐπεὶ. Hoc est οἵτινες γονεῖς μου, ἐπειδὴ τεχθεὶς τὸ πρῶτον φῶς ἐθεασάμην τοῦ ἀδικωτάτου ἡγεμόνος δεδοικότες τὴν ὕβριν, οἴκοι τὸ πένθος ὡς ἐπὶ τοῦ νεκροῦ θέμενοι σὺν τῷ γυναικείῳ θρήνῳ, λαθραίως ἐν νυκτὶ ἀπέπεμψαν ἐνδύσαντες πορφυρέοις σπαργάνοις, καὶ ἔδωκάν με Χείρωνι ἐκτρέφειν. Monet quo fato ad Chironem sit missus. Iasone nato parentes simularunt funus eius, & Chironi clam educandum miserunt, ne Pelias in eum sæuiret, quò iustum regni repetitorem è medio tolleret.

πάμπρωτον. Hoc est πάντων πρῶτον. vsurpatur hìc compositum pro simplici. ἀγεμόνος Dor.pro ἡγεμόνος. Ducem vocat : quia demptum Aesoni regnum occuparat per vim. κᾶδος Dor.pro κῆδος. φθιμένου hoc est θανόντος.

μετὰ κωκυτῶ. Genit. Dor. pro κωκυτοῦ. Mulieres has Græci θρηνήτειας appellant, Latini *præficas*, quæ in hoc conducebantur, vt in funere lamentarentur, ac defuncti laudes prædicarent, cæteris modum plangendi ostendentes.

κρύβδα pro κρύβδαν. Dor.pro comm. κρύβδην. & πέμπον negl.augm. pro ἔπεμπον & imperf.pro Aor. ἔπεμψαν.

νυκτὶ κοινάσαντες. Hoc est κοινωνὸν τὸ τῆς νυκτὸς σκότος τοῦ μηχανήματος ἐσχηκότες. vel νυκτὸς κρύφα πορείαν διαπράττοντες. In κοινάσαντες obserua Dorismum mutato ω in α. pro κοινώσαντες. vel mutato η in α. pro κοινήσαντες illud à κοινόω communi, hoc à κοινάω Pindarico & Dor. vocabulo. Κρονίδᾳ Dat. Dor. pro Κρονίδῃ. Præterea τραφὲν Aeol. & Dor. infinit. pro τραφεῖν Aor.2. ἔτραφον verbi τρέφω. Ibi mutatur circunflexus in grauem, quia accentus ille non cadit in syllabam aut vocalem breuem.

παράφρασις.

Sed hanc rerum mearum historiam summatim attigisse satis est: vt sciatis quis sim. Iam verò ô ciues honorandi, parentum meorum equis albis insidentium ædes apertè mihi ostendite. Etenim cùm sim filius Aesonis, etiam sum indigena, ac proinde in alienam & peregrinam regionem non venio. Quòd si meum nomen auetis scire, Iasonem me nominauit semifer ille diuinus Chiron Centaurus. Sic loquutus ad parentum ædes venit : eúmq; ingressum & visum agnouit pater, siue clam adolescentem ante viserat, siue ex præcedenti narratione filium esse resciuerat. Tum immodica perfusus animi lætitia, quod filium virorum pulcherrimum conspexisset, lachrymas ex senilibus palpebris effudit, quæ instar bullarum aquæ bullientis manarunt.

στροφὴ. ε. κῶλ. ιδ.

ἀλλὰ τούτων μὲν κεφάλαια λό-
γων
ἴστε. λευκίππων δὲ δόμους πα-
τέρων
κεδνοὶ πολῖται φράσσατέ μοι
σαφέως.
Αἴσονος γὰρ παῖς ἐπιχώριος,
οὐ
ξείναν ἱκόμαν γαῖαν ἄλλων.
φὴρ δέ με θεῖος Ἰά-
σονα κικλήσκων προσηύ-
δα.
ὣς φάτο. τὸν μὲν εἰσελ-
θόντ' ἔγνω ὀφθαλμὸς πα-
τρός·
ἐκ δ' ἄρ' αὐτοῦ πομφόλυ-
ξαν
δάκρυα γηραλέων βλεφά-
ρων,
ἂν περὶ ψυχὰν ἐπεὶ
γάθησεν ἐξαίρετον,
γόνον ἰδὼν κάλλιστον ἀν-
δρῶν.

μετάφρασις.

Sed horum sermonum capita tenetis. At domos albis equis insidentium parẽtum honorandi ciues indicate mihi apertè. Aesonis enim filius indigena, non in peregrinam veni terram aliorum. Semifer autem me diuinus Iasonem vocans compellabat. Sic loquutus est. Eum autem ingreßum agnouit oculus patris, & ex eius senilibus palpebris lacrymæ manarunt instar bullarum, suo in animo postquam gauisus est supra modum, conspecto filio virorum pulcherrimo.

ἀλλὰ

ἀλλὰ τέων. Animo properans ad cognitionem ædium paternarum abrumpit orationem qua summatim attigit rerum suarum historiam. κεφάλαια λόγων sunt educatio, præceptor, cur Chironi commissus fuerit, cur iam reuertatur, quàm iniustè Pelias occupet imperium.

λευκίππων. Hoc est, ὑμεῖς δὲ ὦ ἔντιμοι πολῖται μηνύσατέ μοι σαφῶς ὅπου εἰσὶν οἱ οἶκοι τῶν ἱππικῶν μου πατέρων. Scribitur λεύκιππος Ionicè: quod tamen etiam communiter vsurpatur pro regulari, sed non vsitato λεύχιππος, hoc est, λευκοῖς ἵπποις χρώμενος. De quo vocabulo antè diximus in χαλκάρματος. Geminatur σ in φράσσατε pro φράσατε. Porrò δόμους πατέρων fortè dicit Aesonis ædes, quas à maioribus acceptas tenebat.

Αἴσονος γὰρ. Petitionis ἀπολογία q.d. ἐγὼ γὰρ Αἴσονος παῖς ἐπιχώριος ὑπάρχων, οὐκ εἰς ξένην ἥκω γῆν. Porrò breuiter genus, & præceptorem repetit. ξείναν Dor. pro ξείνην. & ἱκόμαν pro ἱκόμην.

φὴρ δέ με θεῖος. Vide superiori Oda quæ diximus de vocabulo φήρ. Hîc dicitur θεῖος, vel quia Saturni filius erat, vel quia iustus erat, & insignibus virtutibus præditus: φὴρ autem ob corporis equinam formam.

Ἰάσονα κικλήσκων προσηύδα. Hoc est, Ἰάσονα ἐκάλει. Nimirum imposito nomine ἀπὸ τῆς ἰάσεως *à medicatione*. Medicam enim artem eum docebat: poëticum autem est κικλήσκω pro καλῶ. Annotat Aretius Iasonem per anagrammatismum ab Aesone dici posse. Nam si nominis Αἴσων, τὸ αι dissoluas & prçponas ι. fiet Ἰάσων.

τὸν μὲν εἰσελθόντα. Describitur patris Aesonis πάθος elegans: dum præ summo gaudio lachrymas effundit, vt plerisque vsu venit; quod fieri solet in immodico gaudio vt inuiti fleamus. Hinc Sophocles.

Χαρᾶς γὰρ οὗτος ἐστὶν ἀνθρώπου φρενῶν,
ὅπου τὸ τερπνὸν, καὶ τὸ πημαῖνον φύει.
Δακρυρροεῖ γοῦν καὶ τὰ καὶ τὰ τυγχάνων.

ἐκ δ' ἄρ' αὐτοῦ. Hoc est, ἀπὸ δὲ γεραιτικῶν αὐτοῦ βλεφάρων ἀπεβλάστησαν δάκρυα, ἐπειδὴ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀπηλγεμένως ἥδη. Dicitur πομφόλυξαν neglecto augmento pro ἐπομφόλυξαν, à verbo πομφολύσσω, quod est poëticum & significat πομφολύγων δίκην βρύειν καὶ ἐξέρχεσθαι: fit à nomine πομφόλυξ *bulla*. Cæterùm Schol. hoc exponit per ἀποβλάττεσθαι vel ἀναβλάττειν.

γεραλέων. Nomen γεραλέος poëticum est pro comm. γεροντικὸς. ἂν ψυχάν. Dor. pro ἣν ψυχήν. & γάθησεν Dor. & neglecto augmento pro ἐγήθησεν. Quæritur autem quomodo pater filium agnouerit, quem fascijs inuolutum miserat ad Chironem, & qui totos viginti annos manserat apud præceptorem. Respondendum fieri potuisse vt Aeson clam aliquoties filium viseret apud Centaurum, vnde iam eum agnouerit. Vel etiam agnouit, quia Iason Aesonis filium se esse profitebatur, & suæ educationis historiam narrauerat populo.

παράφρασις.

Protinus Aesonis fratres, Iasonis patrui, Pheres nimirum & Amythaon, audito nepotis insperato aduentu, ille quidem ex propinquo loco, Pheris videlicet, vbi fons est Hypereius, accessit: hic autem ex Messena Laconiæ ciuitate. Quinetiam simul cum illis venit Admetus Pheretis, & Melampus Amythaonis filius, patrueles eius, aduentum patrueli gratulantes. Illos autem lautis conuiuijs excepit Iason: inter quæ & oratione blanda apud eos vtebatur, & xenia conuenientia parabat. Atque omnis hilaritatis genere sese cum illis recreauit, & quinque solidos dies, totidemque noctes iucundissimo patruorum & patruelum conuictu fruitus est.

ἀντιστρ. κῶλ. ιδ.

καὶ κασίγνητοι σφίσιν ἀμφότεροι
ἤλυθον κείνου γε κατὰ κλέος· ἐγ-
γὺς μὲν Φέρης κράναν Ὑπερηΐδα λιπὼν,
ἐκ δὲ Μεσσάνας Ἀμυθάν. ταχέως
δ' Ἄδματος ἷκεν, καὶ Μέλαμπος
εὐμενέοντες ἀνε-
ψιόν. ἐν δαιτὸς δὲ μοίρᾳ
μειλιχίοισι λόγοις
αὐτοὺς Ἰάσων δέγμενος,
ξείνι' ἁρμόζοντα τεύχων,
πᾶσαν ἐς εὐφροσύναν τάνυεν,
ἀθρόαις πέντε δραπὼν
νύκτεσσιν ἔν θ' ἁμέραις
ἱερὸν εὐζωΐας ἄωτον.

μετάφρασις.

fratres quoque ad eos ambo venerunt illius ad famam. Ex propinquo quidem loco *Pheres fontem Hypereidem linquens, ex Meßena autem Amythaon. Confestim Admetus quoque venit & Melampus gratulantes patrueli. In conuiuio autem blandis verbis eos Iason excipiens, dona hospitalia parans conuenientia, omnem hilaritatem extendit, totis quinque decerpens noctibus & diebus sacrum bonæ & iucundæ vitæ florem.*

καὶ κασίγνητοι. Audito Iasonis aduentu veniunt patrui & patrueles. σφίσιν ἤλυθον, hoc est, αὐτοῖς παρεγένοντο. Et κείνου κατὰ κλέος hoc est ἀκούσαντες ὅτι ἐκεῖνος ἀφίκτο. Fratres Aesonis fuerunt Pheres & Amythaon, quod & ipse Homerus testatur.

> Τοὺς δ' ἑτέρους Κρηθῆϊ τέκεν βασίλεια γυναικῶν,
> Αἴσονά τ', ἠδὲ Φέρητ', Ἀμυθάονά θ' ἱππιοχάρμην.

ἐγγὺς μέν. Hîc subauditur, & ἀπὸ κοινοῦ repetendum ἤλυθεν, & ἐγγὺς sumendum ex Scholiastæ monitu, pro ἐγγύθεν, hoc est ἐκ τοῦ σύνεγγυς τόπου. Pheræ vrbs est prope Iolcum, & Hypereia, fons Pherarum, de quo Sophocles,

> Ὦ γῆ Φεραία χαῖρε, σύγγονόν θ' ὕδωρ,
> Ὑπερεία κρήνη, νᾶμα θεοφιλέστατον.

Pherecydes dicit fontem hunc nomen habere ab Hyperete Melantis, & Eurycleæ filio, qui circa eum habitauit. Huius fontis mentio est apud Homerum in catalogo nauium, item Pherarum. κράναν Dor. pro κρήνην. Μεσσάνας Dor. pro Μεσσήνης. Messenæ autem est Laconiæ ciuitas à Lacedæmonijs expugnata 19 anno obsidionis, propter Teleclum regem occisum. Vide Strab. l. 6. Ἀμυθάν contractum, pro Ἀμυθάων.

Ἄδματος. Dor. pro Ἄδμητος Pheretis filius. Μέλαμπος Amythaonis: hi simul cum patribus venerunt.

ἐν δαιτὸς δὲ. Officio funguntur Aeson & Iason, qui eos à quibus visebantur conuiuio excipiunt, & per quinque dies lautis epulis, blando colloquio, muneribus hospitalibus, omni denique vitę iucunditate cumulant. Periodus autem hæc sic prosa declaranda, ἐν δὲ τῷ τῆς εὐωχίας καιρῷ, προσηνέσι λόγοις ὁ Ἰάσων αὐτοὺς δεξιούμενος, ξένια ἁρμόζοντα κατασκευάζων, πᾶσαν εὐφροσύνην αὐτοῖς ἐξέτεινεν, εὐδαίμονα ζωὴν διάγων ὅλας πέντε νύκτας καὶ ἡμέρας.

δέγμενος Particip. præterit. plusq. perf. per aphæresin pro δεδεγμένος, & retracto accentu in antepenultimam δέγμενος, à verbo δέχομαι. τάνυεν negl. augm. pro ἐτάνυεν. δρεπὼν partic. Aor. 2. ἔδρεπον verbi δρέπω. εὐζωᾶς hoc est ἀγαθῆς καὶ εὐδαίμονος ζωῆς. Ab Aristotele l. 1. c. 8. Ethic. εὐζωΐα dicitur *beata vita*.

παράφρασις.

Verùm die sexto vir ille omnem serium sermonem de regni repetitione, quem ab initio aduentus proposuerat, repetens, & cũm suis consanguineis cõmunicans, cõsilium capiebat: illi autem eius sententiam approbabant. Inito consilio protinus domo cum illis exit, & ad Peliæ ædes contendit. Quò cùm peruenissent, properè ingressi sunt. Pelias autem Tyrûs studiosæ capillitij filius, audito aduenientium strepitu, obuiam properauit. Ilico cùm conuenissent, Iason placida & sapienti oratione Peliam compellat. Pelia fili Neptuni petræi (sic dicti ex quo discidit montes Thessalicos, Tempe dictos, & fluuium Peneum per eos deduxit)

ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.

ἀλλ' ἐν ἕκτᾳ, πάντα λόγον
θέμενος
σπουδαῖον ἐξ ἀρχᾶς ἀνὴρ,
συγγενέσιν παρεκοί-
ναθ'. οἱ δ' ἐπέσποντ'. αἶψα δ' ἀπὸ
κλισιᾶν
ὦρτο σὺν κείνοισι. καί ῥ'
ἦλ-
θον Πελία μέγαρον· ἐσσύμε-
νοι
δ' ἔσω κατέσταν. τῶν δ' ἀ-
κού-
σαις αὐτὸς ὑπαντίασε
Τυροῦς ἐρασιπλοκάμου γε-
νεά.
πραῢν δ' Ἰάσων μαλθα-
κᾷ
φωνᾷ ποτιστάζων ὄαρον,
βάλλετο κρηπῖδα σοφῶν ἐπέ-
ων.
παῖ Ποσειδᾶνος πετραίου,

μετάφρασις.

Sed in sexto omnem sermonem quum proposuisset serium ab initio ille vir, cum consanguineis communicabat. Illi verò sequebantur, & approbabant dicta eius. *Statim autem è tentoriis prorupit cum illis, accesseruntq; ad Peliæ ædes, & cum festinatione intrò constiterunt. Eos autẽ audiẽs ipse obuiam processit, proles Tyrûs studiosæ capillitij. Placidũ autẽ Iasõ molli voce instillans sermonẽ, iecit fũdamẽtũ sapientum verborũ. Fili Neptuni petrai,*

ἀλλ' ἐν ἕκτᾳ. Hoc est, ἀλλ' ἐν ἕκτῃ ἡμέρᾳ τὸν ὅλον λόγον τὸν σπουδαῖον ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰάσων τοῖς συγγενέσιν αὐτοῦ ἐκοινώσατο. Itaque exactis quinque diebus conuiuiorum, quibus iucundam hilarémque vitam duxerant, Iason amoto repetiuit seria ludo. Proposuit consanguineis consilium, quod illi approbarunt. ἕκτᾳ Dor. pro ἕκτῃ. & παρεκοινᾶτο Doricè verso ου in α pro ἐκοινοῦτο. à verbo κοινέω, quod Dor. etiã dicitur κοινάω. de quo iam dictum prius in κοινάσαντες ὁδόν. Legunt omnes πᾶσι κοινᾶθ' sed metrum refragatur, Ideóq; rectè Schm. ex Pal. Cod. author. legit παρεκοινᾶτο.

οἱ δ' ἐσέπεσοντο. Hoc est, ἠκολούθησαν καὶ συνήεσαν αὐτῷ, καὶ γνώμην αὐτὴν ἀνέλαβον. Porrò ἐπέσποντο est imperf. verbi ἐπέσπομαι Ion. seruata tenui pro ἐφέσπομαι communi. vt lib. 1. Epigramm. Antipater vsurpat Δαρείῳ πυμάτην οἶμον ἐφεσπόμεθα.

αἶψα. Hoc est, ταχέως δ' ἀπὸ σκηνῶν σὺν ἐκείνοις ὥρμησε. Quod diu probéque consultatum est, id maturè ac diligenter exequitur Iason. κλισιᾶν genit. Dor. pro κλισιῶν.

καὶ ῥ' ἦλθον. Hoc est, καὶ δὴ παρεγένοντο εἰς τὸν τοῦ Πελίου οἶκον, σπουδαίως δ' ἔσω αὐτοῦ κατέστησαν. In phrasi Pindarica est ellipsis præpositionis εἰς vel πρὸς ante μέγαρον: quo vocabulo rectè vtitur quum de magnatis ædibus agit, quæ solent alijs esse maiores. Est autem μέγαρον, inquit Hesiodi interpres, κυρίως ὁ πλούσιος, καὶ ἐπίφθονος οἶκος. Et certè dicitur à μεγαίρω, τὸ φθονῶ. τὰ γὰρ μεγάλα φθονοῦνται. Vox κατέσαν per syncopen formatur pro κατέστησαν, à κατέστην verbi καθίστημι.

τῶν δ' ἀκούσαις. Hoc est ὁ δὲ Πελίας τῆς εὐειδέος Τυροῦς υἱὸς, τούτων τὴν εἴσοδον αἰσθόμενος, ἀπήντησεν αὐτοῖς. Cautè agit Pelias, qui honoris causa venientibus occurrit. Nam perspecto Iasonis consilio de repetendo patris regno, quod ille iniustè detinebat, operæ pretium erat vt comiter & vrbanè se gereret, ne vlla neglectus specie, magis irritaretur Iasonis animus. ἀκούσαις. Aeol. pro ἀκούσας. ἐραπλόκαμος autem poëticum est ὁ ἐρῶν τοῦ πλοκάμου *capillitij studiosus*.

πραῢν δέ. Hoc est, ὁ δὲ Ἰάσων μαλακῇ φωνῇ πραῢν λόγον ἀπὸ τοῦ στόματος στάζων, κατεβάλετο βάσιν καὶ ἀρχὴν τῶν σοφῶν λόγων. Iason, vt cuius res agebatur, prior Peliam alloquitur, non asperis, non feruidis animi perturbati verbis, sed placida, ac composita moderatæ mentis oratione. ποτιστάζων Dor. pro comm. προσστάζων. Vide initio septimæ huius libri Odæ, ἀοιδᾶν κρηπῖδα βάλλεσθαι.

παῖ Ποσειδᾶνος. Secunda Iasonis oratio ad Peliam habita coram amicis, cùm priorem in populi cœtu habuisset. Rogat nunc Iason Peliam, quem periphrasticè Petræi Neptuni filium vocat, vt amicè secum transigat negocium: regni sceptrum ad se pertinere, bona reliqua Peliæ facilè relicturum.

πετραίου. Neptunus πετραῖος vocatur, vel quia discidit montes Thessalicos Tempe, & fluuium Peneum per eos deduxit, cùm priùs per vrbem flueret & campos vastaret: de quo Callimachus, Φεῦγε δὲ καὶ Πηνειὸς ἑλισσόμενος διὰ Τεμπέων. Vel quia olim in petra dormiens semen emisit, quod à petra exceptum, statim produxit Scyphium equum. Vel quia petræo Neptuno certamen instituebatur, vbi primus equus à petra exilijt: vnde Neptunus dictus etiam ἵππιος.

παράφρασις.	στροφὴ ζ. κῶλ. ιδ'.	μετάφρασις.
Promptiores sanè sunt hominum mentes ad laudandum	ἐντὶ μὲν θνατῶν φρένες ὠκύτεραι	*sunt hominũ mentes velociores ad lau-*

lucrum iniustum, quàm ad iustum illi anteponendum, quanquam quod iniustè vel cum lucro fecerint, postea tristem sortiri solet exitum, nec iniquo lucro diu fruuntur. Quod cùm ita sit, par est vt omisso iniqui lucri studio, & animi affectibus ad iustitiam & æquitatem compositis, vterque nostrûm futuræ fœlicitati prospiciat, vt in reliquum vitæ tempus, amicè, pacatè, fœliciterque viuamus. Dicam quod ipse apprimè nosti. Vna eadẽque mulier, nempe Enarea vtero gessit, peperítque Aeolo Cretheum & audacem Salmoneum: à quibus oriundi tertij sumus, & inter mortales viuimus & versamur. Nam Salmoneus Tyronem filiam, Tyro Peliam filiũ habuit. Cretheus genuit Aesonem, Aeson Iasonem. Idcirco cùm consanguinitatis vinculo contineamur, honestum etiam sit, vt insolubili amicitiæ nodo fœderati connectamur, quò beatam vitam exigamus. Nam siqua inter consanguineos intercedat excusso omni pudore simultas, omnis abest fœlicitas.

κέρδος αἰνῆσαι πρὸ δίκας δό-
λιον,
τραχεῖαν ἑρπόντων πρὸς ἐπίβδαν
ὅμως.
ἀλλ' ἐμὲ χρὴ καὶ σὲ θεμισσαμέ-
νους
ὀργὰς, ὑφαίνειν λοιπὸν ὄλ-
βον.
εἰδότι τοι ἐρέω.
μία βοῦς, Κρηθεῖ τε μάτηρ
καὶ θρασυμήδει Σαλ-
μωνεῖ. τρίταισι δ' ἐν γοναῖς
ἄμμες αὖ κείνων φυτευθέν-
τες σθένος ἀελίου χρύσεον
λεύσσομεν. μοῖραι δ' ἀ-
φί-
σταντ', εἴ τις ἔχθρα πέλει
ὁμογόνοις, αἰδῶ καλύψαι.

dandum lucrum dolosum præ iustitia, triste euntium ad sequens tempus tamen. At me oportet, & te iustitiæ accommodantes mores nostros *texere fœlicitatem in reliquum tẽ*pus. *Scienti tibi dicã. Vna eadémque bucula Cretheóque mater & Salmoneo audacis consilij viro. Tertia autem in generatione nos ab illis sati robur solis aureum cernimus. Fœlicitas autem abscedit, siqua simultas existat inter consanguineos, adeò vt tegant pudorem.*

ὄντι μὲν θνατῶν. Gnomologia quam certè facit κρηπῖδα τῶν σοφῶν ἐπέων. Nam ea vtitur tanquam fundamento, cui innititur ratio eorum quæ persuasurus est. Vult Peliæ persuadere vt regnum sibi legitimo possessori restituat: idem etiam vult de suo iure remittere pacis causa. Idcirco proposita humani ingenij natura, quod per se lucri est studiosum, ab huiusmodi studio dimouere cupit Peliam: nequid obstet quominus bene conueniat inter ipsos q.d. εἰσὶ μέν τοι αἱ τῶν ἀνθρώπων φρένες ταχύτεραι ἐπαινέσαι καὶ προκρίνειν τὸ παρὰ τὸ δίκαιον κέρδος, καί τοι τοῦ ἀδίκου κἂν ἐπικερδοῦς πράγματος τραχεῖαν ἔχοντος τὴν ἑξῆς ὁδὸν, τουτέστι τὴν μετὰ ταῦτα ἀπόλαυσιν οὐ τερπνὴν ἔχοντος. Τοιγαροῦν προσήκει ἡμᾶς τοῦτο γνόντας, καὶ φιλοκερδείας ἀδίκου ἀφεμένους, τοὺς τρόπους κατὰ δίκην διοικεῖν, εἰς τὸ συντιθέναι εἰς τὸ λοιπὸν τοῦ βίου τὴν εὐδαιμονίαν. Proinde inferet in sequentibus, conuenire vt quod regnum iniustè occupat, illud restituat: & pollicebitur se relicturum bona mobilia & immobilia quæ parentibus suis eripuit: ne omnia summo iure repetens, Peliæ animũ exacerbet: & lucri studiosior quàm honoris videatur. Sed hæc paraphraseos series tibi probè declarabit.

ἐπίβδαν. Dor. pro comm. ἐπίβδην. Est autem ἐπίβδη & in plurali ἐπίβδαι tem-

pus futurum, tempus sequens. παρὰ τὸ ἐπιβαίνειν ταῖς προτέραις ἡμέραις. Sic propriè vocabantur apud Dorienses, illi dies qui præcedentes festos sequebantur. Hinc Græca Scholia. Ἐπίβδαι κυρίως καλοῦνται αἱ ἑπόμεναι τῇ ἑορτῇ ἡμέραι, αἱ μεθέορτοι, ἐπιβάδες τινὲς οὖσαι, οἷον ἐπαγόμεναι τῇ ἑορτῇ. Τινὲς δὲ φασὶ παρεμβεβλῆσθαι τὸ β. τὰς γὰρ ἐπὶ δυσὶ λέγουσιν ἐπίβδας, ὡς τὴν σίδην, σίβδην, καὶ ἔασον, ἔβασον. οἱ δὲ μετῆχθαι ἀπὸ τῶν ἐπιβαλλομένων προβάτων. βδάλλοντες γὰρ οἱ ποιμένες ἅπαξ, αὖθις ἐπιβάλλουσι. νῦν δὲ σημαίνει τὸ μέλλον, καὶ μετὰ ταῦτα. Consule præterea Eustathium, Suidam, & magnum Etymol.

θεμισσαμένοις ὀργάς. Hoc est δικαιοῦντας, κυβερνῶντας τοὺς τρόπους κατὰ θέμιν, seu δίκην. Est autem accus. plur. participij θεμισσάμενος. Aor. 1. med. ἐθεμισσάμην geminato σ. metri causa, à themate θεμίσσω vel θεμίσσομαι cuius futurum est θεμίσομαι, sed poëticum est hoc vocabulum, quod significat *iustè iudico, rego, guberno*. Vox ὀργὴ iam alibi fuit explicata.

εἰδότι τοι ἐρέω. Hoc est εἰδότι σοι λέξω. Est autem quædam excusatio, ne videatur velle rem veluti ignotam ei referre. Ducit autem argumentum à concordia quæ debet inter consanguineos vigere, quò res ipsorum inconcussæ stent.

μία βοῦς. Hoc est μία τοκὰς, μήτηρ, vel μία γυνὴ ἐγένετο μήτηρ Κρηθεῖ καὶ Σαλμωνεῖ, vel ἐκ μιᾶς μητρὸς Κρηθεὺς καὶ Σαλμωνεὺς ὁμογάστριοι ἐγένοντο. In voce βοῦς obseruanda κατάχρησις, vel metaphora. Salmoneus & Cretheus fratres fuêre vterini, Iason & Pelias ab illis tertij. Nam Salmonei filia fuit Tyro, Tyrûs filius fuit Pelias. Crethei filius Aeson, Aesonis Iason: sed Iason à Cretheo per Aesonem virum, Pelias à Salmoneo per Tyronem mulierem genus ducit.

ματρ. Hæc vocatur Enarea. θρασυμήδης autem fit à θρασὺς *audax* & μῆδος *consilium*. Epitheton Salmonei, qui & ab Hesiodo ἄδικος καὶ ὑπέρθυμος περὶ κηεὶ. Hic ille est qui Iouis tonitrua & fulmina imitabatur. De quo Virgil.

Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas,
Dum flammas Iouis & sonitus imitatur Olympi.

quem in locum vide Seruium Aen. 6.

τρίτατοι δ' ἐν γοναῖς. Hoc est τρίτοι δὲ κατὰ γενεαλογίαν ἀπ' αὐτῶν ἐφυτεύθημεν, καὶ τὸν ἥλιον ὁρῶμεν ἐν τοῖς ζῶσι διάγοντες. Dixit autem χρύσεον ἀελίου σθένος, nimirum τὴν χρυσῆν τοῦ ἡλίου δύναμιν: idque periphrasticè, pro τὸν ἥλιον ὁρῶμεν. Poëtica phrasis est ἥλιον ὁρᾶν, pro ζῆν.

μοῖραι δ'. Hoc est, εἰ δέ τις ἔχθρα τοῖς συγγενέσι γένηθῇ, ὥστε μὴ τοῦ τοιούτου πράγματος αἰδεῖσθαι, οὐκ ἀγαθῇ μοίρᾳ χρῶνται. Innuit concordia res paruas crescere, discordia magnas dilabi: vt hoc argumento Peliam inuitet ad concordiæ studium: & hanc gnomen etiam κρηπῖδα σοφῶν ἐπῶν meritò appelles.

αἰδῶ καλύψαι. Ellipsis τοῦ ὥστε, vt hic sit sensus: ὥστε τὴν αἰδῶ καλύπτειν, καὶ ἀποκρύπτειν, hoc est οὐκ αἰδεῖσθαι. Pudoris mentionem facit, quia etsi non continet aliquorum animos à dissidijs, debita consanguineis mutua beneuolentia: tamē pudor & dedecoris fugiendi studium continere debet: qui si desit, actum est & conclamatum.

παράφρασις.

Proinde velim, quò finem illum consequamur, mutuo concordiæ studio teneamur, & siquid inter nos dirimendum venit, id placidè transigamus. Ecce maiorum meorum sceptrum, omniáque bona possides, quæ quidem singula nullo excepto, iure repetere possem: sed hæc volo tecum partiri tantummodo: nec tamen id facere (neque enim ita fieri decet) commoto inter nos bello, vbi res gladijs telísque agitur. Lubens tibi relinquo pecudes, armenta, fundósque omnes quos parentibus meis eripuisti, & quibus nunc aleris, & quorum vbertate ditaris. At regiam dignitatem mihi reddas aueo. Neque enim angit me vlla bonorum quibus tua domus amplificata turget, inuidentia: sed mihi ægrè est quòd monarchicum sceptrum non teneo, soliúmque regium non occupo: in quo sedens olim Crethei filius Aeson pater meus bellicosis populis iura dabat. Hæc igitur ô Pelia, sceptrum nempe, & solium, quę conditionibus æquis reposco, citra molestiam omnem mihi reddito:

ἀντιστρ. κώλ. ιδ´.

οὐ πρέπει νῷιν χαλκοτόροις ξίφεσιν,
οὐδ᾽ ἀκόντεσσι μεγάλαν προγόνων
τιμὰν δάσασθαι. μῆλα τέ γάρ τοι ἐγὼ
καὶ βοῶν ξανθὰς ἀγέλας ἀφίημ᾽, ἀγρούς τε πάντας, τοὺς ἀπούρας
ἁμετέρων τοκέων,
νέμεαι, πλοῦτον πιαίνων.
κοὔ με πονεῖ τεὸν οἶκον ταῦτα πορσύνοντ᾽ ἄγαν,
ἀλλὰ καὶ σκᾶπτον μόναρχον,
καὶ θρόνος, ᾧ ποτε Κρηθεΐδας
ἐγκαθίζων ἱππόταις
εὔθυνε λαοῖς δίκας.
τὰ μὲν ἄνευ ξυνᾶς ἀνίας

μετάφρασις.

Non decet nos æs perforantibus gladijs, neque iaculis magnum progenitorũ decus partiri. Nam ego tibi pecudes, & boum flaua armenta relinquo, agrósque omnes quos postquam eripuisti nostris parentibus, depasceris, diuitias opimas efficiens. Nec verò me angunt hæc domũ tuã amplificantia valdè: sed me angit, & sceptrum monarchicum, & soliũ, cui olim Cretheides insidens, equestribus populis iura dabat. Hæc sine communi molestia

οὐ πρέπει. A decoro argumentum petens Iason Peliam hortatur ad amicam transactionem. χαλκοτόροις hoc est τοῖς χαλκὸν τορεῦσι, τείρουσι, *qui æs perforant & penetrant*: & sic referes ad armaturam æream aut ferream quam gladij perforant. Si exponas τοῖς τῷ χαλκῷ τιτρώσκουσι *qui vulnerant ære*, vt Schol. habet, id referes ad ipsos gladios æreos vel ferreos qui corpus sauciant.

ἀκόντεσσι. Dat. Ion. & poët. pro ἄκουσι. τιμὰν hoc est βασιλείαν: vt in fine antistrophes quintæ in superioribus.

μῆλά τε γάρ τοι. Distributio regni, cuius duas facit partes, nempe diuitias, quæ in pecore, & agris erant sitæ veteribus, & sceptrum soliúmque regiæ dignitatis insignia. In voce μῆλα est ἀρχαϊσμός. Nam veteres non solùm oues, sed omnes etiam quadrupedes hoc vocabulo complectuntur, vt iumenta, sues, capras, boues, & id genus alia: sed boum mentionem seorsim facit.

ἀπούρας. De hac voce vide Lexica. ἁμετέρων Dor. pro comm. ἡμετέρων. & νέμεαι Ion. pro νέμῃ. In plurali dixit τοκέων per enallagen numeri pro singul. τοκέος.

κοὔ με πονεῖ. Hoc est κοὔ με ἀλγύνει ταῦτα τὸν σὸν οἶκον αὔξοντα, ἀλλὰ καὶ τὸ σκῆπτρον, καὶ ὁ

θρόνος τῆς μοναρχίας. Quibus verbis innuit hanc rationem esse suæ regni partium distributionis, quòd non tam diuitiarum, quàm honoris sit studiosus. τεὸν Dor. pro σόν. πορσιώειν hîc vsurpatur poëticè pro αὔξειν. & σκᾶπτον Dor. pro σκῆπτρον: cuius epitheton μόναρχον poëticè pro μοναρχικόν.

Κρηθεΐδας. Doricum patronymicum pro Κρηθεΐδης hoc est Αἴσων Κρηθέος παῖς. dixit ἱππόταις λαοῖσι pro πολεμικοῖς ὑπηκόοις: qui autem equis vti norunt, illi ad bellum apti sunt. εὐθυνέειν δίκας ab Hesiodo dicitur εὐθυνέειν θέμιστας. In prosa autem cum Schol. ἐπ' εὐθείας ἄγειν τὰς δίκας, vel etiam δίκας seu εὐθυνὰς δικάζειν.

τὰ μ. Conclusio cui minas inserit, vt Peliæ metum incutiat. ξυνᾶς Dor. pro ξυνῆς, à ξυνὸς hoc est κοινὸς *communis*: ἄνευ ξυνᾶς ἀνίας hoc est τινὸς λύπης, hoc est *æquo animo*, προθύμως. Vel ἄνευ ξυνᾶς ἀνίας, *sine communi molestia*: quia vtrique molestiam aliquam, ac proinde communem creasset.

παράφρασις.

ne si id non feceris, nobis noui alicuius mali sis author. Hæc Iasonis verba fuerunt. Cui sic placidè respondit Pelias. Ita faciam Iason, vt mali nullius sim author: tecum pro imperio non digladiabor: sed rem amicè componemus. Verùm antequam regni clauũ tibi restituam, tu qui iuuenili florentis ætatis æstu ferues, me senectute circũdatum necessario labore leua. Sanè potes iram placare Deorum terrestrium, quos malè habet quum alicuius anima in patriam nõ est reducta. Iubet autem Phrixus qui in Colchica terra obijt, vt ad Æetæ regionem & ędes proficiscar, indéque cùm non supersit corpus, ipsius animam conuenie͂tibus cęremonijs in patriam naui reducam, eadémque opera huc aduehham villosum vellus arietis illius, quo vectus olim è mari Colchos incolumis euasit:

ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.

λῦσον ἄμμι, μή τι νεώτερον ἐξ
αὐτῶν ἀναστήσῃς κακόν.
ὣς ἄρ' ἔειπεν. ἀκᾶ
δ' ἀνταγόρευσε καὶ Πελίας· ἔσομαι
τοῖος. ἀλλ' ἤδη με γηραιὸν μέρος ἁλικίας ἀμφιπολεῖ.
σὸν δ' ἄνθος ἥβας ἄρτι κυμαίνει. δύνασαι δ' ἀφελεῖν
μᾶνιν χθονίων. κέλεται γὰρ ἑὰν
ψυχὰν κομίξαι Φρίξος, ἐλθόντα πρὸς Αἰήτα θαλάμοις,
δέρμά τε κριοῦ βαθύμαλλον ἄγειν,
τῷ ποτ' ἐκ πόντου σαώθη,

μετάφρασις.

solue nobis, ne quod recentius ex his suscites malum. Sic vtique loquutus est. Placidè autem respondit & Pelias. Ero talis. Sed iam me senilis ætatis pars circundat: at tuus flos ætatis feruet ceu fluctus. Quare potes auferre iram terrestrium Deorum. *Iubet enim Phrixus me suam animam referre profectum ad Aeetæ regis ædes, vellúsque arietis villosissimum afferre, quo aliquando è mari incolumis euasit,*

λῦσον ἄμμι. Hoc est ἀπόδος ἐμοί: & hoc cum superioribus cohæret. ἀκᾶ δ' ἀνταγόρευσε. Hoc est, ὁ δὲ Πελίας ἠρέμα καὶ ἡσύχως ἀνταπεκρίθη αὐτῷ. Obserua Iasonis iuuenilem,

uenilem, apertam, & veridicam fuisse orationem: sed hanc Peliæ esse senilem, callidam, fallacem, fraudulentam. ἀκᾷ. Dictum Doricè mutato η cum ι suscripto in α fine ι. Hic est datiuus aduerbialiter sumptus, vt alia id genus, cuius rectus est ἀκή hoc est σιωπή, σιγή. Doricè ἀκά fit ex α priu. & verbo χαίνω. Sed Ionicè in composito mutatur χ in κ. & pro ἀχή scribitur ἀκή: qui enim silent, illi non hiãt, sed ore sunt clauso. Aliàs ἀκή est *acies*: sed fit ab ἥκω *venio, penetro.* tum mutatur η in α, & spiritus asper in lenem.

αὐταγόρευσε. Si sit Doricum, mutatur η in α longum: si verò negligatur augmentum, erit α breue ab αὐταγορέυω. Sed prius illud requirit ratio metri.

ἔσομαι. Hoc sibi vult Pelias, γενήσομαι τοιοῦτος, οἷος μηδὲν ἄδικον καὶ νεώτερον ἀνασῆσαι. Ita concedit quod petijt Iason: sed tamen id ad conditiones callidè restringit. Pollicetur enim se dignitatem regiam ipsi restituturũ, postquam Phrixi animã curauerit, & vellus aureum aduexerit. Id per iuuenilem eius ætatem ipsi licere, non autem sibi per senilem.

ἀλλ' ἤδη με. Concessionis callida restrictio, sumpto ab ætate argumẽto. q. d. Mihi necessum erat Phrixi animam curare, & vellus aureum petere, sed quoniam id tuæ ætati feruidæ & florenti est conuenientius, quàm mihi senectute circundato, id meo loco suscipe, postea regnum tibi restituam, quum id perfeceris. Interea tamen sperabat Pelias Iasonem in hoc periculoso cœpto moriturũ: eúmque in finem callidus ille senex hoc excogitarat. vnde Apollon. Argon. l. 1. v. 15.

Αἶψα δ' τόνδ' ἐσιδὼν ἐφράσσατο. καί οἱ ἄεθλον
Εντυε ναυτιλίης πολυκηδέος, ὄφρ' ἐνὶ πόντῳ,
Ηὲ καὶ ἀλλοδαποῖσι μετ' ἀνδράσι νόστον ὀλέσσῃ.

με γηραιὸν μέρος. Phrasis est poëtica pro γέρων εἰμί. σὺ δ' νέος εἶ. Αλικίας dixit pro ἡλικίας & ἀμφιπολεῖ. i. ἀμφιέχει. Metaphorica sunt ἄνθος ἥβας, & κυμαίνει. Translatio prior à plantis quæ quum florent, tum vigore summo fruuntur: posterior à fluctibus: nam iuuenilis ætas æstuans, & feruida est, variisque agitatur affectibus.

δύνασαι δ' ἀφελεῖν. Hoc est, δύνασαι δ' ἀπολῦσαι τ' ἐκ τ' χθονίων Θεῶν μῆνιν τὰ κότον τῷ γήρει ἡμῶν. Duo dat in mandatis Iasoni Pelias, vnum vt animam Phrixi profectus in Colchicam regionem, reducat in Thessaliam, quò subterraneos Deos placet: qui volebant vt eorum qui alieno in solo mortui essent, animas reuocarent: cuius rei testis citatur à Schol. Homerus,

Οὐδ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
Πρίν τινα τ' δειλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀῦσαι.

Alterum vt vellus aureum petat Colchos. Sed alij posterioris tantùm huius mandati mentionem faciunt, solus Pindarus meminit prioris. μᾶνιν Dor. pro μῆνιν. post χθονίων quod simplex pro composito vsurpatur καταχθονίων, subaudi Θεῶν.

κέλεται γὰρ. Hoc est, ὁ γὰρ Φρίξος ἐν Κολχοῖς τεθνηκὼς κελεύει με δι' ὀνείρων ἀνακαλέσασθαι τὴν αὐτοῦ ψυχὴν εἰς Θεσσαλίαν, παραγενόμενον εἰς τοὺς τοῦ Αἰήτου οἴκους. κελεύει δὲ καὶ τὸ δέρμα τοῦ κριοῦ ἀγαγεῖν, ᾧ τινι ποτὲ ἐκ τοῦ πόντου διεσώθη, καὶ ἐκ τῶν τῆς μητρυιᾶς

ἀθέων ἐπιβουλῶν. Verbum κέλομαι est poët. pro comm. κελεύω. ἑὰν ψυχὰν Dor. pro τὴν ψυχήν. & κομίξαι simplex pro composito ἀνακομίσαι. & Dor. σ. mutatur in ξ. Moris autem erat, vt docet Schol. eorum qui aliena in regione defuncti essent, si apud ipsos corpora esse non possent, animas saltem quibusdam mysterijs reuocarent, & tanquam simul nauigantes in patriam traijcerent. Quid significet Phrixi fabula, vide Lucian. de Astrolog. Αἰήτα Dor. pro Αἰήτου & βαθύμαλλος poët. vocab. *qui profundam*, hoc est, *densam altámque lanam habet*. τῷ. artic. præposit. pro ᾧ subiunct. σαώθη Negl. augm. pro ἐσαώθη 1. Aor. pass. à σαώζω poët. pro σώζω. vide Lexica.

παράφρασις.

euitauitque nouercę impias insidias, quæ ei quòd suis amoribus noluisset obtemperare, periculum apud patrem struebat. Porrò mādatum istud in somnis per somnium admirandum accepi. Ob quod Delphicum Apollinis oraculum consului, & interrogaui num id mihi peragendum esset. Id autem peragendum respondit. Ideóque te iuuenē hortatur, vt quamprimum instructa classe in Colchicam regionem proficiscaris. Age laborem hunc vltro suscipe: quem quum exegeris, sanctè iuro me tibi permissurum vt monarchiam obtineas, & regno potiaris. Iouem autem ad quem vterque nostrûm genus refert, testem appello, pérque nomen eius iuro fixum ratúmque fore quod spondeo. Postmodum qui Iasonem ad Peliæ ædes comitatierant, Peliæque domestici, qui his venientibus cum ipso, obuiam prodierant, approbatis hisce cōditionibus, alij ab alijs separati abiuerunt. Sed iam tum Iason

στροφὴ η. κῶλ. ιδ.

ἔκ τε ματρυιᾶς ἀθέων βελέων.
ταῦτά μοι θαυμαστὸς ὄνειρος
ἰὼν
φωνεῖ. μεμάντευμαι δ' ἐπὶ Κασταλίᾳ,
εἰ μεταλλατόν τι· καὶ ὡς τάχος ὀ-
τρύνει σε τεύχειν ναῒ πομπάν.
τοῦτον ἄεθλον ἑκὼν
τέλεσον. καί τοι μοναρχεῖν
καὶ βασιλευέμεν ὄ-
μνυμι προήσειν. καρτερὸς
ὅρκος ἄμμι μάρτυς ἔστω
Ζεὺς ὁ γενέθλιος ἀμφοτέροις.
σύνθεσιν ταύταν ἐπαι-
νήσαντες, οἱ μὲν κρίθεν·
αὐτὰρ Ἰάσων αὐτὸς ἤδη

μετάφρασις.

& à nouercæ impijs telis. Hæc mihi admirandum Somnium accedens clamat. Oraculum autem consului apud Castaliam, an sit aliquid quod indagari posit: idque te quamcelerrime hortatur parare naui profectionē. Hunc laborem vltro perfice, & iuro me permißurum vt monarchiam obtineas, & regnes, validum iusiurādum nobis sit testis Iupiter, generis author vtrique nostrûm. *Pactum hoc cùm approbaßent, ipsi quidem separati sunt: sed Iason ipsemet iam*

ἔκ τε ματρυιᾶς. Phrixi nouerca priuigni amore incensa, cùm non posset eo renuente potiri, apud patrem accusauit, & periculū ipsi struxit. Quare ille insidias fugiens, arietem cum sorore conscendit, & per mare euasit. Variæ sunt sententiæ de nomine nouercæ. Pindarus Demoticen, Hippias Gorgopin, Sophocles Nephelen, Pherecydes Themisto nominat. βέλεα autem allegoricè vocat vel βουλεύματα, vel λόχοις seu ἐπιβουλαῖς, vt pote lethiferas sagittarum instar.

φῆσι τά μοι. Obtendit insomnium, à quo monitus sit hoc faciẽdum. Præterea dicit se consuluisse oraculum, à quo insomnij confirmationem acceperit: proinde Iason iubeatur id facere. Sed hæc à Pelia finguntur, nec certè alius authoris consensu confirmantur. Senis astuti commentum, qui sciebat fore vt si voluntatem Deorum Iasoni prætenderet, is pietatis causa obtemperaret.

μεμάντευμαι. Hoc est, ἐμαντευσάμην δὲ εἰς Δελφοὺς εἰ ἐξερευνητέον καὶ πρακτέον τι τούτων. Castalia, fons Delphis in Apollinis templo quo abluitur ara Dei, dictus à Castalio Apollinis filio. Alius eiusdem nominis in Parnasso, Musis sacer. Alius prope Antiochiam Syriæ, vbi etiam oracula reddebantur.

μεταλλατὸν. Dor. pro comm. μεταλλητὸν. παρὰ τὸ μεταλλάω *indago, scrutor,* μεταλλητὸς *qui potest indagari.*

καὶ ὡς τάχος. Hoc est καὶ σὲ κελεύει ὡς τάχιστα ἀπόπλουν παρασκευάζεσθαι. dixit πομπὰν Dor. pro πομπήν. ἄεθλον, *laborem* verto: quia masculini nominis recta est significatio.

καρτερὸς ὅρκος. Confirmatiò per iuramentum, vt pote in re graui necessarium. Ζεὺς γενέθλιος ἀμφοτέροις, Nimirum Πελίᾳ καὶ Ἰάσονι. Nam Salmoneus & Cretheus genus suum ad Iouem referebant. Nam hi ex Aeolo, Aeolus ex Hellene, Hellen ex Ioue descenderunt. γενέθλιος etiam vocatur Iupiter, quòd illi curæ sit posteritatis conseruatio.

σύνθεσιν. Hactenus Peliæ verba, hæc poetæ nunc sunt. q.d. συνθήκην ταύτην πρὸς ἑαυτοὺς ἐπαινέσαντες διεχωρίσθησαν. Dixit κρίθεν, Bœot. & Aeol. & neglecto augm. pro ἐκρίθησαν. Aor. I. pass. κρίνω.

αὐτὰρ Ἰάσων. Oraculo morem gerit Iason, & ad opus iniunctum se se accingit. q.d. ἀλλ' ὁ Ἰάσων αὐτὸς αὐτίκα κήρυκας καλέσας, παρώξυνε τὸν ἐσόμενον πλοῦν δεικνῦναι καὶ φανεροῦν πανταχοῦ.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ιδ.	μετάφρασις.
Ipsemet cœpit suos præcones excitare, vt futuram nauigationem per totam Græciam denuntiarent, & socios nauigationis vndiquaque conuocarent. Itaque mox venerunt tres Saturnij Iouis filij heroës fortissimi & robustissimi, pugnatores infatigabiles, videlicet Hercules quẽ ex Alcmena nigris superciliis decora vxore Amphitryonis suscepit. Castor & Pollux quos ex Leda. Venerunt etiam duo viri altam comã gerentes Neptuni filij, qui	ὄρνυεν κάρυκας ἐόντα πλόον φαινέμεν παντᾶ. τάχα δὲ Κρονίδα- ο Ζηνὸς υἱοὶ τρεῖς ἀκαμαντομάχαι ἦλθον, Ἀλκμήνας θ' ἑλικοβλεφάρου, Λήδας τε. δοιοὶ δ' ὑψιχαίτας ἀνέρες, Ἐννοσίδα γένος, αἰδεσθέντες ἀλκάν, ἔκ τε Πύλου, καὶ ἀπ' ἄκρας Ταινάρου. τῶν μὲν κλέος	*incitabat præcones ad denunciandum vbique nauigationem quæ esset. Mox igitur Saturnij Iouis filij tres infatigabiles pugnatores venerunt,* videlicet *& Alcmenæ nigra habentis supercilia, Ledæque: & duo altè comati viri concussoris* Neptuni *genus, reueriti fortitudinem* suam: *& ex Pylo, & ex supre-*

veriti ne ignaui viderentur, & studiosè cauentes ne suæ fortitudini dedecus inurerent ad hanc nauigationem se contulerunt, nimirum latè potens Periclymenus ex Pylo, & Euphemus ex Tænaro Laconicæ promontorio; qui ex hac expeditione gloriæ complementum reportarunt. Venit etiam laudatissimus Orpheus, Apollinis filius, poëta & citharœdus longè præstantissimus.

ἐσλὸν, Εὐφάμου τ' ἐκέθηδη, σόν τε Περικλύμεν' εὐρυβία. ἐξ Ἀπόλλωνος δὲ φορμικτὰς ἀοιδᾶν πατὴρ ἔμολεν εὐαίνητος Ὀρφεύς.

nia Tænaro. Horũ quidem gloria summa cõpleta est, videlicet Euphemi, tuaq; Periclymene latè potens. Ex Apolline autem citharœdus carminum pater accessit bene laudatus Orpheus.

ἔρνυεν. Neglecto augm. tempor. pro ὤρνυεν. κάρυκας Dor. pro κήρυκας. & in ἐόντα obseruanda enallage temporis præsentis pro futuro ἐσόμενον. & φαινέμεν Ion. & Dor. pro φαίνειν.

πάχα δέ. Significato à præconibus per totam Græciam Iasonis instituto, veniũt præstantissimi Heroës, nimirum τρεῖς Κρονίδου Ζηνὸς υἱοὶ κατὰ τὴν μάχην ἀκοπίαστοι, καὶ ἐκ μὲν Ἀλκμήνης ὁ Ἡρακλῆς, ἐκ δὲ Λήδας, οἱ Διόσκουροι. Primus Iouis & Alcmenæ filius Hercules. Sed is ab Argonautis in Mysia relictus est, vel quia rei nauticæ imperitus erat, & remos omnes cõfringebat, vel quia mole sua nauim nimium grauabat. Orpheus ait casu relictum, quum Hylam quæreret in Arganto monte à Nymphis raptum. Fatis autem prohibitum ne Colchos veniret. Sequuntur Castor & Pollux, Iouis & Ledæ filij.

Κρονίδαο Dor. pro Κρονίδου. ἀκαμαντομάχης dicitur ὁ ἀκάμαντος, seu ἀκάματος, ὁ μὴ κάμνων μαχητής, hoc est, ἐν μάχῃ ἀκοπίαστος. ἑλικοβλέφαρος est ὁ ἑλικὰ, τουτέστι μέλανα βλέφαρα ἔχων. quod epitheton per synecdochen, *pulchram* significat.

δοιοὶ δ'. Secundo loco Neptuni duos filios nominat, Euphemum & Periclymenum. q. d. δύο δ' ἄνδρες ὑψίκομοι, ἐκ Ποσειδῶνος ἔχοντες γένος, οὐκ ἀνάξια τῆς ἑαυτῶν ἀνδρείας λογισάμενοι ἦλθον, ὁ μὲν Περικλύμενος ἐκ Πύλου, ὁ δὲ Εὔφημος ἐκ Ταινάρου, ὧν μὲν δόξα τις ἀγαθὴ συνεπράχθη κατὰ τοῦτον ἀπόπλουν. De Euphemo dictum in superioribus. Periclymenus filius fuit Chloridis & Nelei: proinde nepos Neptuni qui Nelei fuit pater. ὑψιχαίτης dicitur ὁ ὑψοῦ χαίτην ἔχων. Doricum est ἐννοσίδα pro comm. ἐννοσίδου. Deducitur hoc Neptuni epitheton ab ἐνόθω τὸ κινῶ, & nomine δᾶ pro γῆ. geminatur autem ν. metri causa.

ἄκρας. Hoc epitheton Tænaro tribuitur, quia fuit ἀκρωτήριον promontiorum Laconicæ. Εὐφάμου Dor. pro Εὐφήμου. Epitheton εὐρυβίας Neptuno tribuitur Od. 6. Olymp. quem locum vide.

ἐξ Ἀπόλλωνος. Tertio loco Orpheum nominat, quem dicit Apollinis filium, quanquam Oeagri semine prognatus est: sed vt reges ex Ioue dicuntur, propter dignitatem regiam, non quòd filij eius sint: ita Musici ex Apolline, quia Musices est princeps Apollo. vnde Hesiodus,

Ἐκ γάρ τοι Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθονὶ καὶ κιθαρισταί.

Asclepiades tamen asserit fuisse Apollinis filium,

Πιερὲς αἰνοπαθεῖς συγγλῶ ἀποτίσατε λώβαν.

Ὀρφεὺς ἀποκτείναντες Ἀπόλλωνος φίλον υἱόν.

Orpheus hic hanc expeditionem conſcripſit.

φορμικτάς. Dor. & poët. pro comm. φορμικτὴς, hoc eſt, κιθαρῳδὸς, ſeu κιθαριστὴς: à φορμίζω *citharam pulſo.* ἀοιδᾶν geniti. Dor. pro ἀοιδῶν. εὐαίνητος eſt poët. vocab. *bene laudatus.* Notiſſimum eſt laudatiſſimum fuiſſe poëtam & citharœdum.

παράφρασις.

Præterea Mercurius qui virgam auream geſtat, qua vel in Orcum ducit, vel inde educit animas, Echiona & Eurytum filios ætate florentes miſit ad laborem hunc inſuperabilem exantlandum. Inſuper Boreadæ qui in radicibus Pangæi montis Thraciæ ad Septentrionem habitant, celeriter aduenerunt. Etenim pater ipſorum Boreas rex ventorum, læto promptóque animo ocyus adornauit filios Zeten, & Calaim, viros quibus ambobus terga purpureis alis horrebant, quíque perniciſſimi erant. Verumenimuero quod diuini illi heroes dulci nauis Argûs deſiderio quod quæuis perſuadet, ita flagrarent, hoc Iunonis inſtinctu accidebat, quę animos ipſorum accendebat,

ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.

πέμπε δ' Ἑρμᾶς χρυσόραπις
διδύμους
υἱοὺς ἐπ' ἄτρυτον πόνον.
τὸν μὲν Ἐχίονα, κε-
χλαδόντας ἥβᾳ, τὸν δ' Ἔρυτον.
ταχέως
δ' ἀμφὶ Παγγαίου θέμε-
θλα
ναιετάοντες ἔβαν. καὶ γὰρ ἑ-
κὼν
θυμῷ γελανεῖ θᾶσσον ἔν-
τυες βασιλεὺς ἀνέμων
Ζήταν, Κάλαΐν τε πατὴρ Βο-
ρέας,
ἄνδρας πτεροῖσι νῶτα πε-
φρίκοντας ἄμφω πορφυρέ-
οις.
τὸν δὲ παμπειθῆ γλυκὺν ἡμι-
θέοι-
σιν πόθον ἔνδαιεν Ἥρα

μετάφρασις.

Miſit autem Mercurius aureæ geſtator virgæ geminos filios ad inſuperabilem laborem, vnum quidem Echionem, alterum verò Erytum plenos pubertate. Statim autem circum Pangæi fundamenta habitantes venerunt. Etenim vltro animo hilari ocyus adornabat rex ventorum pater Boreas Zeten & Calaim, viros alis terga quatientes ambos purpureis, at omnia perſuadens dulce ſemideis deſiderium incendebat Iuno

πέμπε δ' Ἑρμᾶς. Quarto loco nominantur Mercurij filij Echion & Eurytus. Hos autem ex Iſſa nympha ſuſcepit. πέμπε neglecto augmento pro ἔπεμπε. Ἑρμᾶς Dor. pro Ἑρμῆς cuius epitheton eſt χρυσόραπις, & geminato ρ χρυσόρραπις, ὁ χρυσῆν ῥαπίδα, τουτέστι ῥάβδον ἔχων. Apollonius Eryton vocat: idque hoc loco metri ratio vult, non Εὔρυτον, ſed Ἔρυτον legi.

κεχλαδόντας ἥβᾳ. Exponit Schol. πλήθοντας ἥβᾳ: rectè exponi mihi videretur θάλλοντας, εὐθαλοῦντας, χλοάζοντας. κεχλαδὼν enim participium Aor. 2. act. per reduplicationam formati. κέχλαδον pro ἔχλαδον, fit à χλάζω fortè per syncopen formato, pro χλοάζω à nomine χλόη. *herba virens.* Schmidius ducit à verbo κεχλάδω. formato à præt. medio κέχλαδα verbi χλαδάω ſeu χληδάω, *luxurior, floreo, vegetus ſum,* ſicuti paulò poſt πεφρίκοντας à πεφρίκω, deducto à πέφρικα,

præt.medio verbi φείτλω: sed dicitur χλιδάω non χληδάω. Notandum participium pluralis interponi duobus proprijs, Alcmanis more, veluti Κάςωρ τε πώλων ταχέων δμητῆρες ἱππόται σοφοὶ, καὶ Πολυδεύκης κυδνός. & apud Homerum, Ἧχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλετον, ἠδὲ Σκάμανδρος, vide Nem.10.Ep. 3. nostram annot. in Κάστορος &c.

ταχέως δ᾽ ἀμφὶ. Quinto loco duos Boreæ filios recenset montis Pangæi vicinos: οἱ περὶ τὸ Πάγγαιον ὄρος οἰκοῦντες. Puto θέμεθλα vocari nunc fundamenta montis, *hoc est*, radices, imámque partem, cui totus mons tanquam fundamento incumbit, & ὑπωρεία dicitur vulgo. Huius regionis incolæ, Βορεάδαι nuncupabantur à Græcis.

μελανεῖ. Vide Olymp. 5. quid sit μελανής. & vnde, ἔντυεν Neglecto augmento tempor. pro ἤντυεν ab ἐντύω reiecto ν. pro ἐντύνω deriuato ἀπὸ τῶν ἐντέων, & significante hoc loco τὸ εὐτρεπίζω, ὁπλίζω. Rex ventorum Boreas dicitur, quia validissimus est: & pater, ratione Zetę & Calais filiorum eius ex Orythia, vt videre est lib.1. Argo. Apollon. Rhodij versu 212. & sequentibus. Ζήτης à ζα τὸ ἄγαν, & ἄω τὸ πνέω: quasi Ζαήτης: & Κάλαϊς quasi καλῶς ἄων hoc est πνέων.

ἄνδρας πτεροῖς. Quidam alatos fingunt Boreadas propter pedum pernicitatem: vnde *pedibus alas addere*, pro *accelerare*. Poëta noster his alas affingit dorso: sed pedum plantis Apollonius Argon.1.v.219.

Τὼ μὲν ἐπ᾽ ἀκροτάτοισι ποδῶν ἑκάτερθεν ἐρεμνὰς
Σεῖον ἀειρομένω πτέρυγας.

& Orpheus in Argon.v.219.

Οἳ δὴ καὶ ταρσοῖσιν ὑπ᾽ ὑστατίοις πεπότηντο.

πεφρίκοντας. Hoc est, φρίσσοντας. Verbum πεφρίκω est poëticum & formatur à præter.medio πέφρικα, vel actiuo πέφριχα mutato χ in κ. Ionicè.

τὸν δὲ παμπειθῆ. Hæc est causa impellens, Iuno, quæ heroum animos instigat. q.d. τὴν δὲ γλυκεῖαν ἐπιθυμίαν τῆς Ἀργοῦς ἡ Ἥρα τοῖς ἥρωσιν ἐνέβαλλε. Desiderium autem omnia persuadens dicitur, quia quæ quis cupit, sperat, quod sperat ratum esse iubet, & fœliciter cessurum esse credit. παμπειθής, hoc est, πάντα πείθων. Porrò ἔνδαιεν negl.augm.pro ἐνέδαιεν hoc est ἐπέκαιε. Iunonis autem instinctu ista fieri docent & alij Argonaut. scriptores.

παράφρασις.	στροφὴ θ. κῶλ. ιδ.	μετάφρασις.
ne quis relinqueretur domi apud matrem, vbi ab omni periculo semotus, annos inglorios exigeret: sed quiuis fortitudine eximius, suæ virtutis specimen ederet, noménque gloriosum cum alijs coętaneis compararet, vt parta	ναὸς Ἀργοῦς, μή τινα λειπόμενον τὰν ἀκίνδυνον παρὰ ματρὶ μένειν αἰῶνα πέσσοντ᾽. ἀλλ᾽ ἐπὶ καὶ θανάτῳ φάρμακον κάλλιστον ἑᾶς ἀρετᾶς	*nauis Argûs, ne quis relictus periculi expers apud matrem maneret æuũ coquens: sed & in morte remedium pulcherrimum suæ virtutis cum alijs*

nominis apud posteros immortalitate, illa tãquam prestãtissimo aduers⁹ mortis extinctionem remedio se solaretur. Postquam autem flos heroum Iolci fuit congregatus, ad naualem hanc expeditionem suscipiendam, Iason laudata ipsorum alacritate & diligentia, omnes numerauit. Tum Mopsus ariolus conspectis auibus, proiectísque talis augurari & vaticinari solitus, vbi ex his comperisset fœlicem faustámque fore nauigationem, exercitum alacer nauim conscendere iussit. Postea anchoris super nauis rostrum appensis,

ἀλιξιν εὑρέσθαι σὺν ἄλλοις.
ἐς δ' Ἰωλκὸν ἐπεὶ
κατέβα ναυτᾶν ἄωτος,
λέξατο πάντας ἐπαινήσαις Ἰάσων. καί ῥά οἱ
μάντις ὀρνίχεσσι, καὶ κλάροισι θεοπροπέων ἱεροῖς
Μόψος ἄμβασε στρατὸν
πρόφρων. ἐπεὶ δ' ἐμβόλου
κρέμασαν ἀγκύρας ὕπερθεν,

coætaneis inueniret. In Iolcum autem postquam descenderunt nautarum flos, numerauit omnes Iason, postquam laudasset. Et quidem vates auibus & sortibus sacris vaticinans Mopsus prompto animo conscendere fecit exercitum. Postquam autem super rostrum anchoras appenderunt,

ναὸς Ἀργοῦς. Hæc cohærent cum superioribus. Nauis hæc, vt vult Cicero in Tuscul. nomen habet ab Argiuis principibus qui eam conscenderunt: & quia Iuno colebatur Argis, rectè dicitur illa heroum animos illius desiderio inflammare, & ad fortia facta instigare.

μή τινα. Sic reddenda hæc phrasis, ὥστε μηδένα λειπόμενον, ἐν ἀσφαλείᾳ παρὰ μητρὶ μένοντα, διαπέσσειν ἀδόξως τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὴν μετὰ ταῦτα εὐδοξίαν κάλλιστον ἐπὶ τῷ θανάτῳ φάρμακον ἰδίας ἀρετῆς σὺν τοῖς ἄλλοις ὁμήλιξιν εὑρέσθαι. Sciebant veteres Ethnici sibi moriendum esse, ideóque viri inter illos virtute insignes, rebus præclarè gestis nominis immortalitatem capessebant, illiúsque æternæ gloriæ spe sese aduersus mortem solabantur. Sic Pelops prima Olymp. Oda. Epod. 3. θανεῖν δ' οἷσιν ἀνάγκα, τί κέ τις ἀνώνυμον γῆρας ἐν σκότῳ καθήμενος ἕψοι μάταν, ἁπάντων καλῶν ἄμμορος; Quod illic dicit γῆρας ἕψειν. Hic αἰῶνα πέσσειν, eâdem metaphora à rebus quæ coctione conficiuntur.

φάρμακον κάλλιστον. Intellige τὴν εὔκλειαν καὶ εὐδοξίαν, quæ ἐπὶ τῷ θανάτῳ παραμυθίαν suggerit. Ita Lacedæmonij qui sciebant aliquando esse moriendum vnicuique, sese solabantur, si gloriosè pro patria vita spoliarentur in bello. Expone inuenire in mortem remedium virtutis: nimirum εὐδοξίαν, quæ dolorem mortis tollit. Si cupis catalogum Argonautarum habere, consule Orpheum & Apollonium Rhodium qui scripserunt Argonautica. Nam decem tantùm à poëta nostro recensentur: at longè plures fuerunt.

ἐς δ' Ἰωλκόν. Priùs indicata est conuocatio: nunc indicatur congregationis locus, nimirum Iolcus Thessaliæ oppidum in Pelagisco sinu ad radices Ossæ montis. Deinde ostenditur vt eos recensuit addita laude Iason, qui hoc munere ducis fungitur, cuius est milites recensere, ordine collocare. Sic autẽ prosa reddas hanc sententiam, ἐπειδὴ δὲ ἐς τὴν Ἰωλκὸν κατῆλθε τὸ τῶν ναυτῶν ἀπάνθισμα, ὁ Ἰάσων αὐτοὺς ἐπαινέσας, κατέλεξε πάντας. Doricè scribitur κατέβα pro κατέβη, hoc est κατῆλθε. Annotat hoc loco Scholiastes poëtam verbo καταβαίνειν

frequenter vti pro περιγλυέσθαι.

λέξατο. Metri causa negligitur augmentum, παρὰ τὸ λέγομαι, quod hîc sumitur poëticè pro composito καταλέγω vel ἀριθμέω *numero, recenseo*. Deinde ἐπαινήσαις Aeol. scribitur pro ἐπαινήσας.

καί ῥά οἱ. Quia veteres nihil inauspicato aggrediebantur, ante omnia consulitur vates Mopsus, qui ductis sortibus comperit secundam fore nauigationem. Duo proponit vaticinandi genera vnum ex auium inspectione, alterum ex talorum iactu. Etenim tali solebant esse sacris super mensis, quibus iactis vaticinabantur: veluti si me iaciente hoc prodeat, hoc fiet, sin minùs, non fiet. ὀρνίχεσσι poët. dat. pro ὄρνιξι & κλάροισι Dor. & poët. pro κλήροις. Huic additur epitheton ἱεροῖς quia sacri erant tali, & sacra in mensa ducebantur sortes.

ἄμβασε. Dor. & poët. pro ἄμβησε: & hoc per syncopen pro ἀνέβησε: ab ἀναβαίνω, quod hîc sumitur pro ἀναβιβάζω *conscendere facio*. Sæpe etiam simplex βαίνω transitiuè sumitur apud poëtas, pro ἀναβιβάζω, vt Iliad. α. ἐς δ' ἑκατόμβην βῆσε θεῷ: & ἐκ δ' ἑκατόμβην βῆσαν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι.

Μόψος. Is dicitur πρόφρων, hoc est, πρόθυμος, εὔθυμος. Vnicum vatem nominat: sed ab alijs alij duo proponuntur, Idmon Abantis filius, & Amphiaraus Oiclei. Mopsus autem dicitur Ambycis filius. Porrò sic explicanda mihi videtur hæc sententia. καὶ δὴ ὁ μάντις Μόψος ὄρνιξι καὶ κλήροις ἱεροῖς μαντευόμενος, τῷ Ἰάσονι ἀνεβίβασε τὸν στρατόν.

ἐπεὶ δ'. Hoc est, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἐμβόλου ἄνωθεν τὰς ἀγκύρας ἐκρέμασαν, ἀποπλεῖν λοιπὸν μέλλοντες. Vsitatissimum est quòd qui littore soluunt nauigaturi, trahunt anchoras, & ex naui suspendunt.

ἐμβόλου. Embolum intellige lignum cui nautæ soluentes alligant anchoras. Obseruat autem Scholiastes Pindarum de suo anchoras dicere. Tum temporis enim non anchoris, sed lapidibus vtebantur, teste Apollonio.

παράφρασις.

Iason Argonautarum dux in puppi collocatus, phialam auream manibus sumens, Iouem qui fulmine ceu hasta vel ense vtitur, & Deorum cœlestium est pater, & celeriter meantes vndarum ac ventorum impetus inuocauit: præterea noctes, marisq; vias lætósque dies, vt non solum fœliciter ire, sed etiam redire prosperè liceret. Tum Iupiter exauditis precibus, læuũ intonans, & radijs splẽ-

ἀντιστρ. κῶλ. ιδ'.

χρυσέαν χείρεσσι λαβὼν φιάλαν
ἀρχὸς ἐν πρύμνᾳ, πατέρ' Οὐρανιδᾶν
ἐγχεικέραυνον Ζῆνα, καὶ ὠκυπόρους
κυμάτων ῥιπὰς, ἀνέμων τ' ἐκάλει,
νύκτας τε, καὶ πόντου κελεύθους,
ἄματά τ' εὔφρονα, καὶ
φιλίαν νόστοιο μοῖραν.

μετάφρασις.

auream manibus sumens phialã dux in puppi, patrem cœlitum fulmen pro ense habentem Iouem, & celeriter meantes fluctuum impetus, ventorúmque inuocabat, noctésque & maris vias, diésque lætificos, & optabilem reditus sortem. E nubibus verò ei vicissim sonuit tonitrui

didi

didi fulguris erumpentibus locum illustrans, significauit se faustum iter annuere. Sed heroes incerti quid hoc sibi vellet, quasi consistere iubenti parendum esset, constituerant aliquandiu respirare.

ἐκ νεφέων δέ οἱ ἀπῦσε βροντᾶς αἴσιον φθέγμα, λαμπραὶ δ' ἦλθον ἀκτῖνες στεροπᾶς ἀπορηγνύμεναι. ἄμπνοαν δ' ἥρωες ἔστασαν θεοῦ σάμασι πιθόμενοι. κάρυξε δ' αὐτοῖς

fausta vox, splendidique venerunt radij ex fulgure erumpentes. Respirationem autem heroes constituerant, Dei signis persuasi: sed praeconio imperauit ipsis

χευσίαν. Antequam soluat Iason ab Ioue principium facit, à quo fœlix iter & prosperum reditum poscit. Solebant veteres σπένδειν οἶνον in honorem illius Dei cuius opem implorabant. De phiala vide initio Odæ septimę Olymp.

πατέρ' Οὐρανιδᾶν. Dicitur ab Homero Iupiter πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. Οὐρανιδᾶν est genit. Dor. pro οὐρανιδῶν. οὐρανίδαι *cœlites, Dij cœlestes.* Epitheton ἐγχεικέραυνος. vide Olymp. Od. 13. Quod autem Iupiter inuocatur maritimo in negocio, potiùs quàm Neptunus, ita excusat Scholiastes ex his Arati verbis rationem ducens,

μεσταὶ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαί,
Πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραί, μεστὴ δὲ θάλασσα,
Καὶ λιμένες.

Quicquid autem prosperam nauigationem præbet, illud inuocat Iason, scilicet fluctus, ventos, qui si sint secundi, dies, noctésque lætas dant, viásque faciles sternunt ad eundum, & redeundum. ἄματα Dor. pro ἤματα: & εὔφρονα metonymicè.

ἐκ νεφέων δὲ. Signum fauoris, & precum exauditarum Iupiter dat heroibus edendo tonitru, cui φθέγμα καταχρηστικῶς attribuit, quia fragore suo, ac si loqueretur, promittit, vt ita dicam, aliquid. οἱ dixit pro αὐτῷ. ἀπῦσε. Dor. pro ἤπυσε. Aor. 1. verbi ἠπύω, τὸ ἀντιβοάω, ἀντικτυπέω, ἀντιφωνῶ, ἀντηχῶ, *clamore, voce, strepitu, sono alicui respondeo*: Sic explicari potest sententia, ἐκ νεφῶν δ' ἀμειβόμενος ὁ Ζεὺς ἐβρόντησε, σύμβολον αἰσίας ὁδοῦ διδούς. Vide αὔω simplex in lexicis: & hîc dialysin in ἀΰω obserua. στεροπᾶς Dor. pro στεροπῆς.

ἄμπνοαν δὲ. Heroes incerti quid significaret Iupiter, statuūt aliquandiu respirare. Sed vates auspicatum monens esse nauigandi signum, facit vt soluant. Sic prosa hæc reddas: οἱ δὲ ἥρωες ἀναπνεύσαντες, ἔστησαν τοῖς τοῦ Διὸς σημείοις πιθόμενοι. vocem ἄμπνοα, vide 8 Olymp.

παράφρασις. ἐπῳδ. κῶλ. ιδ. μετάφρασις.

Sed Mopsus vates prodigiorum speculator suo pręconio imperauit vt remis incumbe-

ἐμβαλεῖν κώπαισι τερασκόπος, ἁδείας ἐνίπτων ἐλπίδας.

incumbere remis prodigiorum speculator, lætas subindicans spes.

berent, ſpem ſecundæ nauigationis faciens. Nec mora, Argonautarum animos inceſſit inexplebile ſtudiũ remos validis manibus agendi. Ac primùm ad Euxini, quondam Axini dicti ponti oſtia Noti flatibus impulſi venerunt. Atque in eo loco, ſanctum Neptuni marini delubrum condiderunt: & ſuper lata ara lapidea diuinitus facta, excerptos aliquot boues nigros, ex maxima parte flauo taurorum Thraciorum agmine, Deo immolauit. Cúmque in periculum ingens ſeſe tendere obſeruarent, illi nauium præſidi ſupplicarunt,

εἰρεσία δ' ὑπεχώ-
ρησε ταχειᾶν ἐκ παλαμᾶν ἄ-
κορος.
σὺν Νότου δ' αὔραισιν ἐπ' Ἀξεί-
νου στόμα πεμπόμενοι ἤλυθον· ἔν-
θ' ἁγνὸν Ποσειδάωνος ἕσ-
σαντ' εἰναλίου τέμενος.
φοίνισσα δὲ Θρηϊκίων ἀγέλα
ταύρων ὑπᾶρχεν, καὶ θεό-
κτιστον λίθινον βωμοῖο θέ-
ναρ.
ἐς δὲ κίνδυνον βαθὺν ἱέμε-
νοι,
δεσπόταν λίσσοντο ναῶν,

Remigatio autem receßit aſperis ex manibus inſatiabilis, & cum Noti flatibus ad Axeni ponti *os mißi venerunt: vbi ſanctum Neptuni marini delubrum condiderũt. Flauum autem Thraciorũ agmen taurorũ aderat, & diuinitus ædificata ſaxea ara ſuperficies lata. In periculũ autem profundũ tedentes, dominũ orabant nauium,*

ἐμβαλεῖν. Cohæret cum præcedenti κάρυξε οἱ αὐτοῖς, q.d. ἀνεκήρυξε δ' αὐτοῖς ὁ μάντις σπουδαιότερον ἐρέττειν, ἡδείας ὑποφαίνων ἐλπίδας. Mopſus τερασκόπος vocatur ἀπὸ τοῦ τέρας σκοπεῖν, & per ſyncopen, pro τερατοσκόπος.

εἰρεσία δὲ. Confirmati vaticinio Mopſi heroës manum remis promptè & fortiter admouent. q.d. ἡ δὲ κωπηλασία ἐχώρει ἐκ τῶν ἰσχυρῶν χειρῶν τῶν Ἀργοναυτῶν, ἀκόρεστος οὖσα. Vel οἱ δὲ ἄγαν πρόθυμοι ἐγένοντο κατὰ τὴν εἰρεσίαν. Dixit ταχειᾶν παλαμᾶν Dor. pro ταχειῶν παλαμῶν. ἄκορος poët. pro ἀκόρητος. σὺν νότου. Ex Iolco primùm veniunt in pontum Euxinum, quem ἄξεινον appellat eo quòd inhoſpitalis eſſet. Teſtatur Strabo primitus illud mare nauigationi non patuiſſe, proinde appellatum ἄξενον propter tempeſtates & hyemes, & propter accolarum immanitatem, maximè Scytharum, hoſpites immolare ſolitorum, & humanis veſci carnibus, & pro pateris caluarias vſurpare. Tandem cùm Iones in littore vrbes condidiſſent, Euxinum, hoc eſt, hoſpitalem & benignum, vocarunt. Strab. l. 7. Plin. l. 6. c. 1. Vide & Toxarin Luciani ſub initium.

ἔνθ' ἁγνόν. In Euxino ponto delubrum ſtatuunt Neptuno, eíque Thracenſes boues immolant ſuper ara quam ibi diuinitus conditam inuenerunt. Et hîc eſt ſenſus. ἔνθα δὲ εἰναλίου Ποσειδῶνος ἁγνὸν τέμενος καθίδρυσαν, καὶ θεόθεν κατεσκευασμένον εὑρόντες βωμὸν, καὶ ἀγέλην Θρηϊκίων ταύρων τὴν χροιὰν πυῤῥῶν ἱερούργησαν τῷ Θεῷ.

ἕσσαντο. Aor. 1. med. 3. plur. ab ἕω quod aliquando ſignificat καθίζω, καθιδρύω. vt hac Oda, ἐπὶ χώρας αὖθις ἕσσαι, *in ſedem rurſus collocare.*

φοίνισσα δὲ. Quia flauus erat color maximæ partis taurorum, ideo φοίνισσαν ἀγέλην dicit à potiore parte. Nec id obſtat quominus nigros boues ſelegerint, quales Neptuno ſacrificari ſolebant: qua de re dictum in hæc verba ταύρεον ἀγρὸν Epod. 3. Od. 13. Olymp.

καὶ θεόκτιστον, hoc eſt, ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκτισμένον. vbi ἀπὸ κοινοῦ repete ὑπᾶρχεν. & obſerua βωμοῖο θέναρ dici metaphoricè ſumpta tranſlatione à palma manus. Nam

χειρῶν θέναρ est τὸ πλάτος seu τὸ πλατύ. Et vt θέναρ est τὸ κοίλωμα τῆς χειρὸς δεχόμενον τὰ λιπτὰ, sic quū tribuitur aræ, est κοίλωμα βωμοῦ τὸ ὑποδεχόμενον τὰ θύματα. Fit θέναρ à θείνω, τὸ κόπτω percutio: fortè quia ea parte manus ad percutiendum vtimur.

ἐς γὰρ κίνδυνον. Hoc est, εἰς γὰρ μέγαν κίνδυνον ἐμπίπτοντες τῶν νεῶν δεσπότην καὶ ἔφορον καθικέτευον τῶν συνδρομάδων πετρῶν τὴν ἀκαταμάχητον κίνησιν ἐκφυγεῖν. Proponitur causa impellens ad sacrificium, nempe periculum imminens.

παράφρασις.	στροφή. ι. κῶλ. ιδ.	μετάφρασις.
vt cyanearum petrarum, siue Symplegadum concurrētium motum insuperabilem euitarent. Quæ duæ erant, ob eúmque motum viuæ videbantur, cùm velociùs voluerentur quàm grauem strepitum edentium ventorum agmina. Sed illa semideorum heroum nauigatio mortis occasionem eis præbuit, quatenus immobiles factæ sunt, & Orpheo citharam pulsante substiterunt. Postmodum per Phasim Eurotę fluuium ad Colchos ascenderunt, ipsíque robore præditi cum populo illo aspectu terribili apud Aeeten ipsum conuersati sunt. Interea Venus in Cypro nata, velocissimorum telorum, scilicet amorum domina, versicolorem motacillam cœlitus demissam, & indissolubili rotæ quatuor radios habenti alligatam,	συνδρόμων κινηθμὸν ἀμαιμάκετον ἐκφυγεῖν πετρᾶν. δίδυμοι γὰρ ἔσαν ζωαὶ. κυλινδέσκοντό τε κραιπνότεραι ἢ βαρυγδούπων ἀνέμων στίχες. ἀλλ᾽ ἤδη τελευτὰν κεῖνος αὐταῖς ἡμιθέων πλόος ἄγαγεν. ἐς Φᾶσιν δ᾽ ἔπειτ᾽ ἐνήλυθεν, ἔνθα κελαινώπεσσι Κόλχοισι βίαν μίξαν Αἰήτᾳ παρ᾽ αὐτῷ. πότνια δ᾽ ὠκυτάτων βελέων ποικίλαν ἴυγγα τετράκναμον Οὐλυμπόθεν ἐν ἀλύτῳ ζεύξαισα κύκλῳ,	concurrentium motum insuperabilem vt effugerent petrarum: binæ enim erant viuæ, voluebantur autem velociores, quàm grauiter stridentium ventorum agmina. Sed iam mortem ipsis illa semideorum nauigatio attulit. Phasin autem postea ingressi sunt: vbi terribilibus aspectu Colchis robur suum miscuerunt, apud ipsum Aeeten. Domina autē velocissimorum telorū versicolorem motacillā, è cœlo quum alligasset rotæ quatuor radiorum indissolubili,

συνδρόμων πετρᾶν. Cyaneas petras intelligit, quæ & Συμπληγάδες vocantur à συμπλήσσειν collidere. Nam concurrere inter se fabulosè tradebantur, quum paruo discretæ interuallo, ex aduerso intrantibus geminæ cernebantur, paulúmq; deflexa acie, coëuntium speciem præbebant. Plinius l.4.c.13. Strabo l.1. Idémque l.7. testatur Cyaneas duas esse exiguas insulas, quarum vna in Europam, altera in Asiam vergit: súntque Euripo disiunctæ stadijs circiter viginti. πλαγκταὶ vocantur ab Homero, qui eas in Siculo mari collocat, cùm sint in Euxino vnde Odyss. μ.

Ενθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες, προτὶ δ᾽ αὐταῖς,
Κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπιδος ἀμφιτρίτης.

Πλαγκταὶ δή τοι τάς γε θεοὶ μάκαρες καλέουσι.

κινηθμὸς poëticum est vocabulum pro κίνησις. & πετρᾶν genit. Dor. pro πετρῶν.

δίδυμοι γὰρ. Prodigiosum est quod viuas illas petras appellat Pindarus, sed est poëtica fictio, cui occasionem putatitius ille petrarum motus dedit, ob quem ζωαὶ, hoc est, ζῶσαι videntur. ζωὸς viuus.

κυλινδέσκοντο: Poët. & Ion. pro ἐκυλίνδοντο. à verbo passiuo κυλίνδομαι, cuius commune imperfectum ἐκυλινδόμην & Ion. ac poët. κυλινδεσκόμην: & act. κυλίνδεσκον, à κυλίνδω. Sic autem hanc phrasin prosa reddas, ἐπεκυλίοντο γὰρ ἀλλήλαις αἱ πέτραι ταχύτερον, ἤπερ αἱ τῶν ἠχητικῶν ἀνέμων πνοαί.

ἀλλ' ἤδη. Euentum periculi ostendit. q. d. ἀλλ' ἤδη ὁ τῶν Ἀργοναυτῶν πλοῦς θάνατον αὐταῖς ἐπήγαγεν. Quia viuas petras dixerat, quia moueri videbantur, nunc mortuas dicit, quia immotæ consistunt. Iuno Herodium heroibus mittit, qui per petras primùm transuolat illęsus, nisi extrema cauda amissa: hinc augurium sequuntur, & illæsi transeunt. Orpheus præterea saxa illa demulcet cithara & immota reddit: vnde canit ipse,

Αὐτὰρ ἐγὼ μολπῇσι παρήπαφον ἡμετέρῃσι
Πέτρας ἠλιβάτους, αἱ δ' ἀλλήλων ἀπόρουσαν·
Κῦμα δ' ἀνερρόχθησε, βυθὸς δ' ὑποείκαθε νηΐ,
Ἡμετέρῃ πίσυνος κιθάρῃ διὰ θέσκελον αὐδάν.

Ἐς φᾶσιν γὰρ. Quò peruenerint vitato periculo. Phasis est fluuius Eurotæ ex Armenia ortum habens, iuxta quem eiusdem nominis vrbs: Colchorum emporium Stra. l. 11. Schol. duos fluuios eiusdem nominis facit, vnum in Scythia Asiatica, alterum in Europa ad Mœotidem paludem.

ἔνθα. Hoc est, ὅπου παρ' Αἰήτῃ αὐτῷ ἐκεῖνοι βιαταὶ καὶ ἰσχυροὶ ἄνδρες τοῖς τὴν ὄψιν καταπληκτικοῖς Κόλχοις συνεμίχθησαν καὶ ὡμίλησαν. Dixit κελαινώπεσσι pro κελαινῶψι Datiuo plur. à recto singul. κελαινώψ, ὁ κελαινὸν ἤγουν μέλανα, τουτέστι καταπληκτικὸν ὦπα ἔχων.

πότνια δ'. Ostendit quomodo Medea ad Iasonis amorem sit pellecta, ídque factum docet per incantamenta, quæ vocat ἴυγγα. Iyngem aiunt fuisse filiam Echûs, quæ quum philtris Iouem incitasset ad Iûs amorem, à Iunone irata versa est in auem, qua mulieres in amatorijs veneficijs vti solent. Hoc loco hæc auis ita describitur à Scholiaste, maculosis plumis, oblongo collo, lingua admodum protensa, frequenter sese vertens, ceruicem volutans suam, quam veneficæ incantamentis amatorijs accommodant, rotæ cuipiam alligantes, quam sua cantantes carmina circumuoluunt. Vide Chiliad. Adag. in hæc *Iynge trahor*. Item *Iyngem habet*. ἴυγγα *motacillam* vertunt, quia caudam assiduò mouet.

τετρακνάμον'. Hîc est Datiuus τετρακνάμονι à τετρακνάμων, ονος, idem ac τετράκναμος, de quo 2. antist. 2. Pyth. Quando τετρακνάμονι legunt, referunt ad κύκλῳ sequens, hoc est τροχῷ. Est enim rota quatuor radijs instructa, qui κνῆμαι appellantur. Quādo legunt τετράκναμον, referūt ad ἴυγγα & metaphoricè τὰς πτέρυγας καὶ τοὺς πόδας appellant κνήμας, κατὰ τὸ ἀνάλογον. Nō enim simpliciter rotæ 4. radios habenti alligatur, sed superiore in parte alę, in inferiore pedes radijs rotæ alligantur.

κύκλῳ. Rotam appellat κύκλον propter orbicularem figuram. ὠκύτατα βέλη τοὺς ἔρωτας appellat. & οὐλυμπόθεν sumit pro οὐρανόθεν. Sic autem proſa hæc exponas, ἡ δὲ δέσποινα τῶν ἐρώτων ἀφροδίτη τὴν ποικίλην τῇ τειχώσει ἴυγγα τοῦ οὐρανοῦ ἐξαγαγοῦσα, καὶ ἐν ἀλύτῳ τροχῷ ὑποζευχθεῖσαν καταγαγοῦσα συνέπεμψε τῷ Ἰάσονι.

παράφρασις.

auem quæ in furorem amatorium adigit, prima ad homines detulit, cum eáque ſapientem Aeſonis filium Iaſonem in peragendo negocio adiuuit. Quin etiam docuit incantationes quarum ope Dijs ſupplicando obtineret, vt relicta parentibus debita reuerentia Medea peregrino adiungeretur, & viri amore inflammata, Græciæ deſiderio flagraret, potentíque perſuaſione, tanquam acri flagello adducta, ſeſe ad nauigationem cum Argonautis obeundam compararet. Sic comparata philtris & incantationibus Medea commonſtrauit Iaſoni quo pacto demandatos à patre Aeeta labores ſuperaret & perficeret. Tum præparauit permixta oleo veneficia, eíque illinenda dedit, quibus graues dolores propulſaret. Et mutuo amore capti dulces inter ſe nuptias pacti ſunt.

ἀντιστρ. κώλ. ιδ.

μαινάδ᾽ ὄρνιν Κυπρογένεια φέρεν
πρῶτον ἀνθρώποισι. λιτάς τ᾽ ἐπαοιδὰς ἐκδιδάσκησεν σοφὸν Αἰσονίδαν.
ὄφρα Μηδείας τοκέων ἀφέλοιτ᾽ αἰδῶ, ποθεινὰ δ᾽ Ἑλλὰς αὐτὰν
ἐν φρεσὶ καιομέναν
δονέοι μάστιγι πειθοῦς.
καὶ τάχα πείρατ᾽ ἀέ-
θλων δείκνυε πατρώων.
σὺν δ᾽ ἐλαίῳ φαρμακώσαισ᾽ ἀντίτομα στερεᾶν ὀδυνᾶν,
δῶκε χρίεσθαι. καταί-
νησάν τε κοινὸν γάμον
γλυκὺν ἐν ἀλλάλοισι μῖξαι.

μετάφρασις.

furioſam auem Cypris attulit primùm hominibus: ſupplicatricéſque incantationes docuit ſapientem Aeſoniden, vt Medeæ eximeret reuerentiam erga parentes, deſiderabilíſque Græcia ipſam in pectore ardentem verſaret flagello perſuaſionis. Et mox exitus certaminũ oſtẽdit paternorum. Cum oleo enim vbi miſcuiſſet remedia aduerſus duros dolores, dedit vt vngeretur. Pactíque ſunt communes nuptias dulces inter ſe iungere.

ὄρνιν μαινάδα. Sic motacillam appellat ab effectu, hoc eſt, οὐ μαινομένην αὐτὴν, ἀλλὰ μαίνεσθαι ἄλλοις ποιοῦσαν. Dixit φέρεν neglecto augm. pro ἔφερεν. Sic alijs verbis proſa loquaris, ὄρνιν μαίνεσθαι ποιοῦσαν ἀνθρώποις πρώτη ἤνεγκεν ἀφροδίτη.

λιτάς τ᾽. Hoc eſt, τὰς λιτανευτικὰς ἐπαοιδὰς ἐδίδαξε τὸν σοφὸν Αἴσονος υἱόν. Ergo ἐπῳδὰς vocat λιτὰς à λίσσεσθαι, τὸ λιτανεύειν καὶ καθικετεύειν, quia ijs vtebantur ad impetrandum quippiam à Dijs quibus ſupplicabant. Vide Od. 6. Olymp. λιταῖς θυσίαις. Αἰσονίδαν Dor. pro Αἰσονίδην. hoc eſt, Ἰάσονα.

ὄφρα. Finis ob quem Venus iyngem miſit & incantationes docuit Iaſonem;

q. d. ἵνα ἡ Μηδεία πρὸς τοὺς γονεῖς ἀναιδὴς γινομένη, καταλίποι μὲν αὐτοὺς, προσθεῖτο δὲ τῷ ξένῳ: καὶ αὐτῇ τῷ ἔρωτι κατὰ τὴν φρένα καιομένῃ ποθεινὴ γένοιτο Ἑλλὰς, καὶ ὁ πόθος αὐτῆς παρασκευάζοι συναπάρξαι τοῖς Ἀργοναύταις. Flagellum Suadelæ tribuit, Quoniam vt flagello, ſic perſuaſione quiſpiam ad aliquid adigitur.

ᾗ τάχα. Amatorio adducta pharmaco Medea docet Iaſonem quo pacto ſuperare poſſet propoſitos ab Aeeta labores. q. d. καὶ ταχέως ἡ Μηδεία τῷ Ἰάσονι ὑπετίθετο καθ' ὃν τρόπον τελέσῃ τοὺς ἀέθλους, οὓς ὁ πατὴρ Αἰήτης ἔμελλεν ἐπιτάττειν. Sume πείρατα poët. pro πέρατα hoc eſt τέλη.

ἀέθλων. Hoc eſt πόνων: dicit πατρῴων, non quòd à patre ferrentur, ſed iniungerentur.

σὺν δ' ἐλαίῳ. Hoc eſt, φάρμακα δ' ἐλαίῳ μίξασα τῷ Ἰάσονι ἔδωκεν εἰς ἀλέξησιν ἰσχυρῶν ὀδυνῶν. Verbum φαρμακόω eſt poëticum pro φάρμακα μιγνύω. ἀντίτομα, Hoc eſt τὰ ἀντίδοτα ſeu ἀλεξιφάρμακα. Ἀντίτομος igitur, ſeu ἀντίτομον ſignificat ἀντίπαλον, ἐναντίον: & componitur ex ἀντὶ & τέμνω, vbi poëta videtur rationem habere ῥιζοτόμων, qui radicibus ſectis & contuſis morbos abigebant, vt Patroclus apud Homerum, ἐπὶ δὲ ῥίζαν βάλε πικρὴν χερσὶ διατρίψας. Huc reſpexiſſe videtur Eurip. in Alceſtide v. 972 quum ait φάρμακα πολυπόνοις ἀντιτεμὼν βροτοῖσι.

κατανεύσαντό τε. Hoc eſt συνέθεντό τε ποιῆσαι κοινὸν γάμον γλυκύν. κατανεύσαν poët. pro κατήνεσαν. à κατανεύω quod eſt *collaudo, comprobo, conſentio, de communi ſententia paciſcor.*

παράφρασις.

Itaque Aeetes primum Iaſoni propoſiturus laborem, ipſe durum aratrum ex adamante conflatum, ſolus in medium adduxit, firmitérque collocauit: itẽ boues aratro iungendos, & iugo ſummittendos, qui ardentem ore & naribus ignem ſpirabant, æneiſque vngulis, pedes alternatim mouendo, terram proſcindebant. Tum boues agens ſtimulo, ſulcos rectos duxit, & ad vnius orgyæ profunditatem ſidit dorſum terræ, quæ dum aratro verſatur, glebas in altum mittit. Quod fecit Aeetes vt ad ſui imitationem pro-

ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.

ἀλλ' ὅτ' Αἰήτας ἀδαμάντινον ἐν
μέσσοις ἄροτρον σκίμψατο,
καὶ βόας οἳ φλόγ' ἀπὸ
πνέεσκον γενύων καιομένοιο πυρὸς,
χαλκέαις δ' ὁπλαῖς ἀράσσεσκον χθόν' ἀμειβόμενοι, τοὺς ἀγαγὼν
ζεύγλᾳ πέλασσε μοῦνος. ὀρθὰς δ' αὔλακας ἐντανύσαις
ἤλαυν'. ἀναβωλακίας δ' ὀργυ-

μετάφρασις.

Quum igitur Aeetes adamantinum in medijs aratrum firmaſſet, & boues qui flammam ardentis ignis è malis efflabant, æreiſque vngulis proſcindebãt tellurem, alternatim pedibus inſiſtentes, eos adductos admouit iugo ſolus, rectóſque ſulcos extendens agebat. Findebat autem terræ dorſum glebas attollentis ad profunditatem *orgyæ: dixítque ita; Hoc opus rex qui præeſt*

vocaret Iaſonem : ideóque ſic loquutus eſt; Quum rex qui Argoni naui præeſt, laborem huiuſmodi mihi abſoluerit, pro præmio reportabit incorruptibile ſtragulum,

αὖ σχίζε νῶτον γᾶς. εἶπεν δ' ὧδε. τοῦτ' ἔργον βασιλεὺς
ὅστις ἄρχει ναὸς, ἐμοὶ τελέσαις,
ἄφθιτον στρωμνὰν ἀγέσθω,

huic naui, mihi quum perfecerit, immortale ſtragulum reportet;

ἀλλ' ὅτ'. Aeetes Iaſoni labores proponit : quorum primus eſt adamantinum aratrum cum ſpirantibus ignem bobus. ἄροτρον vocat ἀδαμάντινον, vel quia erat ἰσχυρὸν, vel quia reuera ex adamante erat conflatum. σκίμψατο, hoc eſt, ἐστήριξε ſeu κατέθηκε.

ἐν φλόγ' ἀπὸ. Dicit poëta boues iſtos ignẽ ſpirare ἀπὸ γενύων, vnde ab Apollonio Rhodio dicuntur στόματι φλόγα φυσιόωντες. Et Scholiaſtes ait hos boues vrere ſolitos eos qui accederent, cùm ἐκ τῶν μυκτήρων ignem effunderent. Fortè Sophoclem ſequutus qui de his bobus ſic loquitur, ἐκπνέουσι πνευμάτων ἄπο, φλέγει δὲ μυκτὴρ. Eoſdem Antimachus in Lyda vocat ἡφαιστοτεύκτους. Erant autem duo, iíque χαλκόποδες: vnde Apollonius Rhod. Δύω πεδίον τὸ ἄρηιον ἀμφινέμονται Ταῦροι χαλκόποδες. Et Pindarus χαλκέας ὁπλὰς ijs tribuit. Sophoc. χαλκοσκελεῖς vocat. Porrò ξανθᾶν legitur in alijs codicibus, & γενύων: ſed hunc locum, cùm Schmidio lego ſine illa voce ξανθᾶν quæ abundat in hoc colo, & pro γενύων πνέον: in ſequenti colo lego πνεῖον γενύων, cum eodem, atque ita metro ſatiſfit. κραιομένοιο Ion. pro κραιομένου. & ἀράσσεσκον Ion. imperf. pro ἤρασσον, ab ἀράσσω.

ἀμειβόμενοι. Hoc eſt, ἐπιστρεφόμενοι, καὶ κατὰ τὴν πορείαν προβαίνοντες, καὶ τοὺς πόδας ἐναλλάσσοντες κατὰ τὴν πορείαν. Dixit τοὺς artic. præpoſit. pro ſubiunct. οὕς. & ζεύγλᾳ Dor. pro ζεύγλῃ. πέλασσε negl. augm. & gemin. σ. metri cauſa pro ἐπέλασε. Aor. 1. verbi πελάζω.

Αὔλακας. Sic appellat τὰς εὐθείας τοῦ ἀρότρου τομάς: fit αὖλαξ à nomine, αὐλὸς *tibia*. Nam ſic vocatur quicquid in longitudinem eſt protenſum.

ἀναβωλακίας δέ. Hoc eſt ἔσχιζε δὲ τὸ νῶτον τῆς γῆς ἐπὶ μέτρον ὀργυιᾶς κατὰ τὸ βάθος, τῶν βώλων ἄνω πεμπομένων. Porrò ἀναβωλακία γῆ dicitur ἡ ἐν τμήσει τὰς βώλους ἄνω πέμπουσα.

τοῦτ' ἔργον. Hoc eſt, ὁ βασιλεὺς ὁ τῆς ναὸς ἄρχων, τοῦτο τῆς γεωργίας ἔργον ἐμοὶ τελειώσας, τὴν ἄφθαρτον στρωμνὴν ἀφαιρείσθω τὸ κάλλιστον ὂν τῇ χρυσῇ μαλλώσει κώδιον. Itaque facto primi laboris periculo Aeetes Iaſonem ad ſui imitationem prouocat, de qua vide Ouid. 7. Metam. Cum labore, præmium etiam proponit, vellus aureum, quod ἄφθιτον vocat ob incorruptibilem auri naturam.

παράφρασις. | στροφὴ ια. κώλ. ιδ. | μετάφρασις.

nimirum vellus illud, quod villis aureis tanquam aurea fimbria præfulget.

κῶας αἰγλᾶεν χρυσέῳ θυσάνῳ.
ὣς ἄρ' αὐδάσαντος, ἀπὸ κρόκεον

vellus ſplendidum aurea fimbria. Sic loquuto Aeeta *Iaſon ab-*

Tunc Iaſon audita Æetæ oratione, veſtem croceo colore ſplendentem abiecit, & diuino fretus auxilio Veneris nempe, vel amoris, aut Iouis, aggreſſus eſt opus oblatum, cœpítque terram arare. Nec eum turbabat ignis ille quem æreis pedibus boues efflabant, ſiquidem munitus erat pręſidio pręceptorum Medeæ hoſpitæ omnis veneficiorum generis peritæ, quæ pręceperat vt à tergo ſpirãte aura duceret aratrũ, & ſulcos ab eodem principio ſemper inchoaret. Itaque cũ aratro tracto iugũ ceruicibus boũ impoſuiſſet, eóſque loris non ſponte parẽtes vinxiſſet, moleſto aculeo fortia ipſorum latera pungens vehementer, Iaſon imperatam operis menſuram elaborauit, & exegit. Quod conſpicatus Æetes, & viri robur ingens miratus, ingemuit quidem, ſed dolorem compreſſa voce intus inhibuit.

ῥίψας Ἰάσων εἷμα, Θεῷ πίσυνος
εἴχετ᾽ ἔργου. πῦρ δέ νιν οὐκ αἰόλλει
παμφαρμάκου ξείνας ἐφετμαῖς.
σπασάμενος δ᾽ ἄροτρον
βοέοις δῆσεν ἀνάγκας
ἔντεσιν αὐχένας. ἐμβάλλων τ᾽ ἐριπλεύρῳ φυᾷ
κέντρον αἰανὲς βιατὰς
ἐξεπόνησ᾽ ἐπιτακτὸν ἀνὴρ
μέτρον. ἴυξεν δ᾽ ἀφωνήτῳ περ ἔμπας ἄχει
δυνάσιν Αἰήτας ἀγασθείς.

iecto croceo veſtimento, Deo fretus aggrediebatur opus. Ignis autem ipſum non turbabat ob præcepta hoſpitæ veneficæ omnimodæ. Quúmque extraxiſſet aratrum bubulis religauit neceſſitatis armis colla: immitténſque lateribus naturæ ingentibus ſtimulum grauem, violentus abſoluit imperatum vir ſpatium. Ingemuit tamen tacito dolore Aeętes robur admiratus.

κῶας. Sic Apollon.1.Argon. χρύσειον κῶας dicit. ἀγλάεν Dor. pro ἀγλῆεν. θύσανοεν
χρύσεον dicit τὸ ἔρεος *lanã*, velleríſque villos qui fimbrias quodammodo referunt.
Hæc autem cum ſuperioribus cohærent. κῶας appellat στρωμνὴν quia veteres ſi-
bi dormituris pelles ſubſternebant.
ὣς ἄρ᾽. Hoc eſt Αἰήτου οὕτως εἰπόντος, ἀποῤῥίψας ὁ Ἰάσων τὸ κροκωτὸν ἱμάτιον, πεποι-
θὼς τῇ ἀφροδίτῃ εἴχετο τοῦ ἔργου τοῦ ἀροτριᾶν. Αὐδάσαντος Dor. pro αὐδήσαντος. & ἀπὸ
κρόκεον ῥίψας, per tmeſin pro ἀποῤῥίψας. Porrò κρόκεον appellat τὸ εἷμα, vel κροκο-
βαφὲς *croceo colore tinctum*, vel ὑφαντὸν *intextum, textile*, παρὰ τὴν κρόκην *à trama*
ſeu *ſubtegmine*.
Θεῷ. Videlicet vel ἔρωτι, vel ἀφροδίτῃ, vel Διΐ. vt inquit Schol.
πῦρ δέ νιν. Hoc eſt, τὸ δὲ πῦρ αὐτὸν οὐκ ἐτάρασσε, ταῖς τῆς Μηδείας ξένης πάντων φαρμά-
κων ἐμπείρου ἐντολαῖς πειθέντα. Quid præceperit Iaſoni Medea ne ſpiritu boum
igneo læderetur, id non meminit poëta: ſed huiuſmodi eſt hiſtoria. Iuſſit Me-
dea ne boues aduerſus venti flatum ageret, ne retroacta ignis flamma offende-
retur, ſed ignei boum flatus ad anteriora raperentur. Præterea vt peracto
vno ſulcorum ordine, alium ab eodem initio ordiretur, nec agricolarum more
redeundo araret.
αἰόλλει negl.augm.pro ᾐόλλει ab αἰολλέω poët. & Attic. pro comm. αἰόλλω
poët. τὸ κινέω, ſeu ταράσσω. αἰόλλησις & κίνησις idem. Homerus vſurpat hac ſigni-
ficatione verbum αἰόλλω, Αἰόλλει, μάλα δ᾽ ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι. παμφάρμακος, hoc
eſt, πάντων φαρμάκων ἔμπειρος.

σπασάμενος.

ἀπασάμενος. Depoſita veſte opus aggreditur, ceruices boum loris vincit, eóſque ſtimulis ad arandum adigit, & ſic præſcriptum opus abſoluit q. d. τὸ δ᾽ ἄροτρον ἀπασάμενος ὁ Ἰάσων, ἔδησε τοῖς βοείοις λώροις, καὶ τοῖς τοῦ ζυγοῦ ἀνάγκαις τοὺς αὐχένας αὐτῶν. καὶ πλευροῖς φύσει ἰσχυροῖς κέντρον αἰνὸν βιαίως ἐμβαλὼν ἐπιτεταγμένον ἔργου μέτρον ἐξεπόνησε. Appellat autem βόεα ἔντεα, & lora, & iugum, quibus colla boum vinciuntur. Addit verò ἀνάγκαις Dor. pro ἀνάγκης: quia neceſſitate quadam ad arandum adiguntur, nec id ſponte faciunt hæc animalia.

ἐριπλεύρῳ. Hoc eſt, ἐχούσῃ μεγάλα καὶ ἰσχυρὰ πλευρά. & κέντρον αἰανὲς dixit pro δεινὸν, αἰνὸν, χαλεπόν. Vox αἰανὴς iam occurrit prima Oda Pyth. alibi etiam βιατάς.

ἄϋξε. Eſt Aor. ἤϋξα verbi αὔω *clamo*, per dialyſin ἀΰω. vnde futur. αὔσω & Dor. αὔξω, Aor. ἤϋξα. ἀφώνητον ἄχος dicit τὴν λύπην καθ᾽ ἣν οὐκ ἄν τις φωνὴν ἀφίῃ, ἀλλ᾽ ἐκσταίη. Sic proſa loquaris, ἐστέναξε δ᾽, ἀλλὰ λαθραίως κατὰ τὴν ψυχὴν ὁ Αἰήτης, τὴν τοῦ Ἰάσονος ῥώμην θαυμάσας.

δύνασιν. Hoc eſt δύναμιν, ῥώμην. Poët. eſt δύνασις: vt & apud Sophoclem in Antigone. Ἀλλ᾽ ἁ μοιριδία τις δύνασις: *ſed fatalis quadam poteſtas*. Hæc vox occurrit. Od. 5. & 9. Pyth.

παράφρασις.

Argonautæ autem ſui ducis victoria læti, viro illi forti manus amicas porrexerunt, illum herbacea corona redimiuerunt, blādíſque verbis vt pote gratulantes proſequuti ſunt. Sed ilico Aeetes admirandus Solis filius Iaſoni indicauit vbi Phrixus extendiſſet vellus aureum arietis, quem Ioui Phyxio, quia eo per Helleſpontum vectus, nouercæ effugerat inſidias, cultro iugulatū immolarat. Illud autē vellus quod in præmiū prioris laboris exātlati promiſerat, nouo labore aſportandum propoſuit, quia virum hunc huic ſecundo labori ſperabat procul dubio ſuccubiturum. Siquidem erat petendum in denſa ſylua vbi cuſtodiebatur à peruigili dracone,

ἀντιστρ. κῶλ. ιδ΄.

πρὸς δ᾽ ἑταῖροι καρτερὸν ἄνδρα φίλας
ὤρεγον χεῖρας. στεφάνοισί τέ μιν
ποίας ἔρεπτον, μειλιχίοις τε λόγοις
ἀγαπάζοντ᾽. αὐτίκα δ᾽ Ἀελίου
θαυμαστὸς υἱὸς δέρμα λαμπρὸν
ἔννεπεν, ἔνθα νιν ἐκ-
τάνυσαν Φρίξου μάχαιραι.
ἤλπετο δ᾽ οὐκέτι οἱ
κεῖνόν γε πράξασθαι πόνον.
κεῖτο γὰρ λόχμᾳ, δράκοντος
δ᾽ εἴχετο λαβροτάταν γενύων,
ὃς πάχει μάκει τε πεν-

μετάφρασις.

Socij autem forti viro amicas porrigebant manus, coroníſque herbæ ipſum tegebant, blandíſque ſermonibus comiter excipiebant. Statim autem Solis admirandus filius, vellus ſplendidum indicauit, vbi ipſum extenderant Phrixi gladij. Sperabat autem non amplius ab eo illum confectum iri laborem. Iacebat enim in ſaltu draconíſque detinebatur vehementiſſimis genis, qui latitudine, longitudinéque nauem quinquaginta remorum ſuper-

atrocissimis genis horribili, qui longitudine & latitudine quinqueremem nauim ferri ictibus constructam superabat.

πεντηκόντορον ναῦν κράτει, τέλεσαν ἃν πληγαὶ σιδήρου.

abat, quam confecerant ictus ferri.

πρὸς δ' ἑταῖροι. Narrat vt Iasonis socij ipsum salutarunt, & coronarunt, læti quòd periculosum hunc laborem superasset. q.d. οἱ δ' ἑταῖροι καρτερὸν ἄνδρα ἠσπάζοντο, καὶ τοῖς ἐκ ποίας στεφάνοις ἔστεφον, καὶ μειλιχίοις λόγοις ἐφιλοφρονοῦντο. Porrò πρὸς iungendum est cum καρτερὸν ἄνδρα.

στεφάνοισί τε. Coronabantur antiquitus victores vel gramine, vel folijs arborum, quia oportet virentem esse virtutem. ἔρεπτον negl. augm. pro ἤρεπτον, à verbo ἐρέπτω, quod hic significat κοσμέω, στέφω, καλύπτω. Aliàs significat propriè ἐσθίειν: & de brutis dicitur. vide Lexica.

Αὐτίκα δ'. Hoc est, εὐθέως δ' ὁ τοῦ Ἡλίου παῖς Αἰήτης, τὸ χρυσόμαλλον κῶας ὑπεδείκνυε τῷ Ἰάσονι, ἔνθα αὐτὸ ἐξέτειναν αἱ τοῦ Φρίξου μάχαιραι. Phrixus arietem, in quo nouercæ insidias effugerat, Ioui φυξίῳ. i. *fugæ authori* immolauit. At, inquit Schol. quidam dixerunt vellus illud aureum Marti à Phrixo dicatum. Illud extendisse dicitur gladijs Phrixus, quia cultris iugulatum arietē excoriauit, & pellem extensam consecrauit Deo.

Ἀελίου υἱός. Periphrasis Aeetæ, qui secundum Iasoni laborem proponit. Videlicet capiendum vellus aureum, quod à peruigili dracone custodiebatur. ἐκτάνυσαν negl. augm. pro ἐξετάνυσαν.

ἤλπετο δ', Hoc est ἤλπιζε δ' ὅτι οὐκ ἂν κατεργάξαιτο πόνον ἐκεῖνον. Scopus Aeetæ erat vt difficilibus illis laboribus succumberet: & sic metuendum virum dolosè, non apertè ad vitandum odium perderet.

κεῖτο γάρ. Ratio est cur speraret laborem hunc ab Iasone non confectum iri, quia ingens & horrendus draco custos erat velleris: idque in saltu iacebat, ita vt draco hominem ex improuiso inuaderet, & necaret. λόχμᾳ Dor. pro λόχμῃ: éstque ellipsis τοῦ ἐν. Quam non habet citatus à Schol. Homeri versus, Ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ πυκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς. Est autem λόχμη, δάσος τῆς ὕλης, vnde citato versu, πυκινὴ dicitur.

δράκοντος δ'. Hoc est, κατείχετο δ' ὑπὸ τῶν δεινοτάτων τοῦ δράκοντος γνύων. Duabus de causis labor propositus erat difficilis: nimirum & quia vellus erat in saltu denso, & quia seruabatur ab horrendo dracone. Synecdoche autem latet in his, quum dicit vellus genis detineri: qualis est apud Nicandrum, quum de eo aduersus aquilam contendente canit, ἀντία δ' ἐχθεὴν Δηειν ἄγει γνύεσσι. Nam & Nicander synecdochicè intelligit, dentes, genas, os, capútque simul. λαβροτάταις est genit. plur. Dor. pro comm. λαβροτάτων.

ὃς πάχει. Hoc est, ὃς καὶ τὸ πάχος καὶ τὸ μῆκος μείζων ἦν τῆς πεντηκοντόρου ναός. Stupendus draco: cui similem vide apud Florum, quem Attil. Regulus ad Bagradam fluuium in Africa cum exercitu expugnauit: cuius exuuium 120 pedes continebat. Vide Gell. l. 6. c. 3. De hoc dracone vide Ouid. in Metam. Apollon. & Orpheum in Argon. μάκει Dor. pro comm. μήκει. & κράτει negl. augm. pro

ἐκράτει, hoc est, ἐνίκα. Nauim πεντηκόντορον intellige cum Thucydidis interprete, πλοῖον ὑπὸ πεντήκοντα ἐρεσσομένην. Schol. annotat quosdam velle draconem hunc tantæ fuisse magnitudinis, vt coniectus in nauim istiusmodi, eam ita impleret vt etiam aliquæ eius partes abundarent.

παράφρασις.

Sed quid ago dum Iasonis historiam accuratè persequor? Si per latam illam viã, qua ab encomio Arcesilai ad Argonautarum expeditionem digressus sum, regredi vellem ad institutum: & vt fusiùs quæ illi Colchos eundo ibíque cõmorando: sic & quæ patriã repetendo fecerunt, narrarem, sanè iusto prolixius esset poëma: verùm vela contraham. Nam redeundi ad institutum vrget tẽpus. Et cur ego qui multa paucis noui dicere, & plerosque alios decentem sapientes breuitatem sectari doceo, eam quoque non obseruem? Draconem illum dorso maculosum, ô Arcesila, Lethæi gramine succi, verbísque placidos somnos facientibus Iason interemit. Cúmque aureo vellere, Medeam volentem & consentientem clam parentibus abduxit, quæ postea Peliæ mortis causa fuit. Per Oceanum autem & mare rubrum Argonautæ varijs erroribus acti sunt. Quinetiam in Lemnum venerunt, vbi membrorum suorum roboris specimen ediderunt funebribus Thoantis in certaminibus, quorum præmium erat vestis: & cum Lemniadibus mulieribus, quæ maritos omnes, eorum graueolentia offensæ, occiderant, rem habuerunt.

ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.

μακρά μοι νεῖσθαι κατ' ἀμαξιτόν. ὥ-
ρα γὰρ συνάπτει, καί τινα
οἶμον ἴσαμι βραχύν.
πολλοῖσι δ' ἄγημαι σοφίας ἑτέροις.
κτεῖνε μὲν γλαυκῶπα τέχναις
ποικιλόνωτον ὄφιν ὦ Ἀρκεσίλα.
κλέψεν τε Μήδειαν σὺν αὐτᾷ, τὰν Πελίαο φόνον.
ἔν τ' Ὠκεανοῦ πελάγεσσι μίγεν,
πόντῳ τ' ἐρυθρῷ, Λημνιᾶν
τ' ἔθνει γυναικῶν ἀνδροφόνων.
ἔνθα καὶ γυίων ἀέθλοις ἐπεδείξαντο κρίσιν ἐσθᾶτος ἀμφίς.

μετάφρασις.

Longum mihi redire in plaustralem viam: hora enim vrget, & quandam viam noui compendiariam: multísque alijs dux sum sapientiæ huius. *Interfecit* Iason *technis* cæsioculum *versicolore tergo draconem ô Arcesila. Clam igitur abduxit Medeam cum illa, Peliæ cædem. Et cum Oceani profundis commercium habuerunt, maríque rubro, Lemniarúmque gente mulierum homicidarum: vbi & membrorum certaminibus exhibuerunt specimen vestis gratia.*

μακρά μοι. Finis digressionis. & epanodos ad institutum, in qua etiam breuiter perstringit historiam redeũtium Argonautarum. Itaque antequam secundi laboris euentum proponat, sese per quandam epanorthosin ad Arcesilai institutum encomium reuocat: quod in paraphrasi declarabitur. Metaphorica autem est loquendi ratio, pro μακρὸς ἄν μοι ὁ λόγος εἰ τὰ πάντα διηγεῖσθαι ἤθελον. νεῖσθαι contrahitur ex νέεσθαι. Infin. verbi νέομαι.

κατ' ἀμαξιτόν. Hoc est κατὰ δημοσίαν καὶ λεωφόρον ὁδὸν. Hanc Euripides appellat ἁμαξήρη τρίβον. Fieri videtur ἁμαξιτὸς ex ἅμαξα *currus, plaustrum*, & ἰτὸς ab εἶμι τὸ πορεύομαι, vt exponatur ὁδὸς δι' ἧς αἱ ἅμαξαι πορεύονται καὶ ἄγονται. Est gene-

ris fœminei,& abſolutè vſurpatur ſubaudita voce ὁδὸς. Trita & lata via, per quam currus aguntur, hæc dicitur.

ὥρα γὰρ συνάπτει. Pindarica phraſis, pro καιρὸς γάρ με ἐπείγει, ὥστε πρὸς τὸν Ἀρκεσίλαον ἀναδραμεῖν.

καί τινα. Hoc eſt, καὶ οἶδα ὁδόν τινα βραχεῖαν, εἰς τὸ κατὰ τὰς ἐξηγήσεις διὰ βραχέων λέγειν. His verbis συντομίαν promittit, vbi opponuntur ἁμαξιτὸς & οἶμος, illa via lata prolixitatis, hæc anguſta ſemita breuitatis in dicendo.

ἄγημαι Dor. pro ἥγημαι. Poſt σοφίας ſubaudi ταύτης. q. d. κἀγὼ πολλοῖς ἄλλοις τῆς σοφίας ταύτης, δηλαδὴ περὶ τοῦ συντόμως λέγειν, γέγονα καθηγητὴς καὶ διδάσκαλος.

γλαυκῶπα accuſat. ſing. à recto γλαυκώψ, ὁ γλαυκὸν ὦπα ἔχων. & ποικιλόνωτος, hoc eſt, ὁ πεποικιλμένον νῶτον ἔχων, *maculoſus, maculis varijs diſtinctus*, ὦ ῥκεσίλα, pro ὦ Ἀρκεσίλα metri cauſa ſicut ὦ̓ γαθέ, pro ὦ ἀγαθέ. Notanda apoſtrophe ad Arceſilaum. In qua συντομίας hæc ſunt capita. Primùm nex draconis, in quo abrupit orationem.

κλέψεν τε. Secundum, Medeæ abductio: quam volentem, & ad id faciendum fauentem & adiuuantem Iaſon abduxit clam Aeeta. Ideóque ratione patris & aliorum dixit ἔκλεψεν, ratione Medeæ, σὺν αὐτᾷ. Nam aliquando σὺν ſignificat μετὰ βοηθείας, vt σὺν Θεῷ, *Deo iuuante, annuente, volente*. Sic cum Schol. hæc verba rectè explicabimus, ὁ Ἰάσων λάθρα τοῦ Αἰήτου καὶ τῶν Κόλχων ἀπέκλεψε τὴν Μήδειαν ἑκοῦσαν.

τὰν Πελιάο φόνον. Hoc eſt, τὴν τὸν Πελίαν φονεύσασαν. Et ſic metonymia eſt in φόνος. Poſt τὰν Dor. pro τὴν, ſubaudi γενομένην. Πελίαο Dor. pro comm. Πελίου. Nonnulli legunt Πελιαοφόνον.

ἔν τ᾽ Ὠκεανοῦ. Tertium, varij Argonautarum per Oceanum & mare rubrum errores. q. d. εἶτα ναυτιλλόμενοι προσεπέλασαν καὶ τῷ βαθεῖ Ὠκεανῷ, καὶ τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ. Hac nauigarunt Argonautæ, quum ex Colchis fugerent, μίγεν Aeol. & neglecto augm. pro ἐμίγησαν.

Λημνιᾶν τ᾽. Hoc eſt, καὶ τῷ τῶν Λημνιῶν γυναικῶν τοὺς ἰδίους ἄνδρας φονευσασῶν ἔθνει ἐμίγησαν. Quartum, in Lemnum aduentus: vbi nacti ſunt mulieres quæ viros ſuos occiderant, vnde ἀνδροφόνοις vocat, quòd *viros. i. maritos* occidiſſent, & Λημνιᾶν Dor. pro comm. Λημνιῶν. Obſeruandum eſt poëtam hanc hiſtoriam inuerſo ordine narrare. Nam hæc non redeundo, ſed eundo accidêre teſte Orpheo, quam hiſtoriam habet Herodot. l. 4. Verùm Pindarus vt ad generis Arceſilai principium redeat, præpoſterè hæc refert. Porrò quod ἀπὸ κοινοῦ fuit repetendum ἐμίγησαν, exponendum eſt vt prius προσεπέλασαν.

ἔνθα. Obiter circunſtantiam certaminum ab Argonautis in Lemno celebratorum attingit. De his dictum Od. 4. Olymp. quare hunc locum cum illo confer. Sic autem hæc proſa reddas, ὅπου ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἐπὶ τῷ Θόαντος θανάτῳ ἀγωνιζόμενοι περὶ ἐσθῆτος, τὴν μελῶν τῶν ἀνδρείαν ἐπεδείξαντο. Quidã pro occiſis maritis hæc certamina celebrata dicunt: alij in mortem Thoantis ab Hypſipyle filia inſtituta tradunt.

παράφρασις.

Qui siue interdiu siue noctu cum illis concubuerunt, tum temporis in peregrina illa terra, clari beatíque generis vestri fundamenta iecerunt, ô Arcesila, prout erat in fatis. Ibi enim inter ceteros Euphemus ex Malacha muliere Lemniaca Leucophanem suscepit, ex quo longa nepotum serie ortus est Battus progenitor tuus Cyrenes conditor. Argonautarum autem Lemniaca proles Lacedæmonem venit patres per Græciam quærens, & in ciuitatem recepta est, vnde processu temporis in Callistam postea Theram à Thera dictam, Thera duce migrarunt. Postea verò Apollo Libyam tuo generi dedit, quum ex hac insula Cyrenen migrandum Batto significauit, & prædixit fore vt diuina hæc vrbs, cuius tutelaris esset Nympha cognominis Cyrene aureo sedens in solio, Deorum beneficio honores consequeretur, & à viris

στροφὴ ιβ. κῶλ. ιδ.

καὶ συνεύναθεν· καὶ ἐν ἀλλοδαπαῖς
περ ἀρούραις τουτάκις ὑμετέρας
ἀκτῖνας ὄλβου δέξατο μοιρίδιον
ἆμαρ, ἢ νύκτες. τόθι γὰρ γένος Εὐφάμου
φυτευθὲν, λοιπὸν αἰεὶ
τέλλετο, καὶ Λακεδαι-
μονίων μιχθέντες ἀνδρῶν
ἤθεσιν, ἔν ποτε Καλ-
λίσταν ἀπῴκησαν χρόνῳ
νᾶσον. ἔνθεν δ' ὔμμι Λατοΐ-
δας ἔπορεν Λιβύας πεδίον
σὺν Θεῶν τιμαῖς ὀφέλ-
λειν, ἄστυ χρυσοθρόνου
διανέμειν θεῖον Κυράνας,

μετάφρασις.

Et concubuerunt cum fœminis. *Tunc verò licèt in peregrinis aruis vestros radios fœlicitatis suscepit fatalis dies, vel noctes. Ibi enim genus Euphemi satum, deinceps semper oriebatur, & Lacedæmoniorum virorum permixti sedibus, successu temporis migrarunt in insulam Callistam. Inde vobis Latoides dedit Libyæ campum cum Deorum honoribus augere vrbem diuinam aureo throno insidentis Cyrenes gubernare,*

καὶ συνεύναθεν. Dicitur Aeol. & Bœot. pro *συνευνάσθησαν* 3. pers. plur. Aor. 1. pass. *συνευνάζομαι, concumbo, vnà dormio.* Act. *συνευνάζω consopio, σύνευνος, maritus* vel *vxor.* vt Od. 1. Olymp. Post *συνεύναθεν* subaudiendum *ταῖς γυναιξί.* Argonautas cum Lemniadibus rem habuisse testatur Orpheus, quos vix tandem sua cithara ad nauem iterum compulit. vide etiam Apollon. Rhod.

καὶ ἐν ἀλλοδαπαῖς. Ex hoc Lemniadum cum heroibus hisce congressu duci generis Arcesilai originem docet. q. d. *καὶ τηνικαῦτα, καίπερ ἐν ἀλλοδαπῇ γῇ, ὑμετέρου γένους λαμπροῦ καὶ ὀλβίου ἡ καταβολὴ γέγονεν ἐν ἡμέρᾳ, ἢ ἐν νυκτὶ, κατὰ τὴν μοῖραν.* Lemnũ aliena vocat arua, quia heroes illi Græci erant, Lemnus autem peregrina terra. *τουτάκις,* & *τουτάκι* quod in superioribus occurrit, idem sunt, hoc sequente consona, illud sequente vocali vsurpatur.

ἀκτῖνας. Intellige *λαμπηδόνας,* translato vocabulo à sole, aliísque splendidis astris. *ἆμαρ μοιρίδιον* dicitur, quia in fatis erat vt inde generis originem ducerent Arcesilai maiores. Dixit poëta *ἆμαρ, ἢ νύκτες,* quia incertum est vtrum interdiu, an verò noctu Argonautæ congressi sint cum Lemniadibus.

τόθι γάρ. Hoc eſt, ἐκεῖ γὰρ τὸ γένος Εὐφήμου πεφυτευμένον, τὸ λοιπὸν ἀεὶ ἐγίνετο. Euphemus, vt refert Schol. ex Malache Lemniaca muliere ſuſcepit Leucophanem: hinc Ariſtoteles, qui & Battus, progenitor Arceſilai. Hìc dubium oritur, cur ſolius Euphemi meminerit, ſiquidem plerique omnes rem habuerunt cum Lemniadibus. Id ita ſoluit Didymus inquiens, ex hoc Euphemo, alterum Euphemum eſſe ortum, qui cum Batto Cyrenen condidit, quem aliquis propter homonymiam, illum eſſe conijceret. Fuerunt autem plures Euphemi: primus Mecionices, & Neptuni filius: ſecundus Sami filius, primi Euphemi nepos: tertius, qui cum Batto Cyrenen condidit: quartus qui Arceſilai tempore vixit, quem ad colligendos milites externos, & decertanda Pythia rex miſit.

καὶ Λακεδαιμονίων. Qui Argonautis ex Lemniadibus nati ſunt, cùm patres aliquando quærerent, relicta Lemno Lacedæmonem venerunt. Lacedæmoniorum ἤθεα intellige *ſedes*, ſiue *ſolum*. In quibus cùm aliquandiu habitaſſent, coloniam in Calliſtam duce Thera deduxerunt, à quo Calliſta cognominata eſt Thera.

ἔν ποτε. Sic legendum putat Chæris: ideo τὸ ἐν ſumetur pro ἐς vel εἰς. Et ſi credendum eſt Caninio Grammatico, Cretenſi dialecto vſurpatut ἐν pro ἐς. mutato ς in ν, ſicuti & Aeoles in participio præt.perf. σ mutant in ν. vt pro εἰρηκὼς dicunt εἰρήκων, aliáque id genus. Euſtath. in aduerb. ἐνταῦθα, dicit Dorienſes ſolitos eſſe præpoſitionem ἐν ſæpe ponere cum accuſatiuo. Od. 2. huius libri ἐν ita constructum bis reperitur. Hoc loco ſunt qui legendum putent ἂν ποτε per apocopen Doricam pro ἀνά. Sed ſeruandum eſt ἐν Aeolica & Cretenſi dialecto ſumptum. Et ſic reddenda erunt, καὶ εἰς τὴν Καλλίστην ποτὲ χρόνῳ ἀπῴκησαν.

ἔνθεν. Nimirum ἐκ τῆς Θήρας. Nam ſic ordine ſedium mutatio proceſdit, ex Lemno Lacedæmonem, Lacedæmone in Calliſtam, ex Calliſta Cyrenen migrarunt. Battus autem oraculi monitu Cyrenen migrauit, vt videre eſt huius Odæ initio.

Λιβύας πεδίον. Quod in genere vocat Λιβύας πεδίον, ſtatim reſtringit ad Κυράνας ἄστυ. Cyrenes vrbem appellat περιφραστικῶς Κυρήνην. Cyrenen Nympham facit poëta, ac tutelarem Deam vrbi cognominem. Hæc vrbs commendatur à fauore diuino quem nacta eſt. Sic autem reddi perſpicuè poteſt hæc ſententia. ἐκ δὲ τῆς Καλλίστης τῷ σῷ γένει Ἀρκεσίλα ὁ Ἀπόλλων μαντείαις δέδωκε τὸ τῆς Λιβύας πεδίον τιμαῖς σὺν θεῶν αὔξειν, καὶ θεῖον ἄστυ Κυρήνην διοικεῖν τοῖς συνετὴν γνώμην εὑροῦσι.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ιδ΄.	μετάφρασις.
conſultis ac prudentibus adminiſtraretur: è quorum numero vnus es cenſendus, qui	ὀρθόβουλον μῆτιν ἐφευρομένοις. γνῶθι νῦν τὰν Οἰδιπόδα σοφίαν.	*recti conſultricem prudentiam adeptis. Cognoſce nunc Oedipi*

acri sis & sapienti ingenio. Qualis cùm sis, nunc audi quæso quid mihi ænigmate velim, illúdque Oedipodica, qua polles sapientia, solue. Magna quercus peracuta securi ramis spoliata, & sic admirabili forma turpiter priuata, quum prostrata ceciderit, quanquam fructum ferre desinit, fert tamen de seipsa sententiam, se nimirum aliquem vsum præbere posse, quum hyberno tempore in ignem vltimum ad calefaciendum conijcitur: aut derelicto loco in quo nata erat, grauem laborem alienis in muris & ædibus sustinet, ad fulciendum posita cum erectis in principis alicuius palatio columnis. Sic Demophilus vir magnus, patrijs sedibus pulsus, suísque à te priuatus honoribus, quanquam est Thebis profugus, & nunc patriæ inutilis: nihilominus hac sua in fortuna satis ostendit quàm forti sit animo, quum alieno in solo, alióque sub principe viuens, peregrinæ reipublicæ cum alijs eius columnis est vtilis. Satis euidens argumentum quanti esset in patria vsus, si solo natali denuo insereretur.

εἰ γάρ τις ὄζους ὀξυτόμῳ πελέ-
κει
ἐξερείψαι κεν μεγάλας δρυὸς, αἰ-
σχύνοι δέ οἱ θαητὸν εἶδος,
φθινόκαρπος ἐοῖ-
σα διδοῖ ψᾶφον περ' αὐτᾶς,
εἴ ποτε χειμέριον
πῦρ ἐξίκηται λοίσθιον·
ἢ σὺν ὀρθαῖς κιόνεσσι
δεσποσύναισιν ἐρειδομένα,
μόχθον ἄλλοις ἀμφέπει
δύστανον ἐν τείχεσιν,
ἑὸν ἐρημώσαισα χῶρον.

sapientiam. Si enim quisquam ramos magnæ quercus acuta securi prosterneret, fœdarétque eius admirandam formam, etiam desinens esse fructifera, daret tamen *sententiam de seipsa, si quando ad hybernum ignem veniret vltimum: aut cum erectis columnis* domus *principis* alicuius *ad fulciendũ posita, laborẽ grauẽ alienis sustineret in muris, suũ postquã locũ desertũ reliquisset.*

ὀρθόβουλον. Hoc est, ὀρθὰς βουλὰς παρέχουσαν. Ista cum superioribus cohærent, finémque imponunt longæ illi in Argonautas digressioni, qua laudare voluit Arcesilaum, vt pote ex heroibus illis oriundum.

γνῶθι νῦν. Iam se accingit Pindarus ad intercessionem pro Demophilo exule. Cùm enim quidam seditionem aduersus Arcesilaum excitassent, eum regno pellere cupientes: rex superior factus in fugam adegit omnes, quos inter Demophilus etiam erat, qui Thebas profugit, & Pindarum dato munere rogauit, vt Arcesilaum erga se placaret sui facta mentione in epinicio. Id facit Pindarus: & proposita Demophili bonitate & innocentia, dicit dignum esse qui patrijs sedibus restituatur. Exordium autem ducit ab ænigmatica insinuatione, qua in regis animum irrepit, Demophilum à candore commendans. Aenigmatis autem declarationem, & accommodationem pete ex paraphrasi. Sententiam hanc prosa sic efferas, συνέρα νῦν τὸ αἴνιγμά μου κατὰ τὴν τοῦ Οἰδιπόδου σοφίαν. Oedipi sapientia est ingenij vis & solertia, ad interpretandam obscuriorem sententiam. Nam solus Oedipus sphingis ænigma soluere potuit. Quum autem Arcesilao ænigma proponit, innuere videtur virum illum esse solertem, & acri ingenio, ac sapientem. Οἰδιπόδα Dor. pro comm. Οἰδιπόδου. à recto Οἰδιπόδας pro Οἰδιπόδης. Declinatur etiam, vt passim videre est apud authores, Οἰδίπους, οδος. & Οἴδιπος, που.

εἰ γάρ τις ὄζους. Aenigma quo Demophilum commendat. Vt enim quercus

cuicunque addicatur vſui, ſui roboris præbet argumentum: ſic vir fortis & ſapiens ſuæ virtutis, quamcunque fortunam experiatur: ſicuti & nunc Demophilus, qui licèt ſolo patrio ſit pulſus, æquo animo fert exilium. Poetæ verba ſic reddas, *εἰ γάρ τις μεγάλης δρυὸς κλάδους ἐκκόψει ὀξέως τέμνοντι πελέκει, καὶ καταισχυνεῖ αὐτῆς τὸ θαυμαστὸν εἶδος τῇ τῶν ἀκρεμόνων περικοπῇ, ὅμως καὶ καρποφορεῖν ἀδυνατοῦσα ψῆφον δίδωσι περὶ αὐτῆς, ὅτι δύναται εἴς τι χρησιμεύειν, ὅταν κατὰ τὸν χειμῶνα πῦρ ἔσχατον γίνηται, ἢ χώραν ἴδιον ἐν ᾧ ἐπέφυτο ἔρημον λιποῦσα, δεινῶς κάμνῃ ἐν ἀλλοτρίοις τείχεσι, σὺν ὀρθαῖς κίοσιν οἴκου δεσποτικοῦ εἰς ἔρεισμα τεθειμένη.*

ὀξύτομος. Eſt *ὁ τέμνων ὀξέως. ἐξερείψαι* 3.perſ. ſing. Aor. 1. act. optat. modi à verbo *ἐξερείπω, τὸ καταβάλλω* *proſterno*: ſimplex eſt *ἐρείπω*, vnde *ἐρείπιον* *ruina*. *φθινόκαρπος* hoc eſt *φθίνων τῇ καρποφορείᾳ, καρποφορεῖν ἀδυνατῶν, καρπὸν οὐκέτι φέρων.* à verbo *φθίνω*, & *καρπός*. *περ'* pro *περὶ*. *κιόνεσσι* Ion. & poët. dat. pro *κίοσι*: *δεσποσύναισιν* Ion. & poët. pro *δεσποσύναις*. Eſt autem *δεσπόσυνος* poët. pro *δεσποτικός*. Poëta vocat *δεσποσύνας κίονας* *Dominicas columnas*, quæ erectæ ſunt in principis alicuius palatio. *ἐόν* pro *ὄν* hoc eſt *ἴδιον*.

παράφρασις.

Exilij tædium huius animo dolorificum vulnus infligit, & medico à quo curetur opus habet. Tu autem medicus es medendi opportunitatis peritiſſimus. Quare cùm arte hac te decorarit Apollo, pár eſt ~~vt tu~~ qui ſolus huic ægro ſubuenire potes, benignã huic vlceri manum admoueas, ídque ad cicatricem perducas, ſcilicet Demophilum in patriã reuoces. Facile equidem eſt etiam imbecillioribus ciuibus ciuitatem perturbare, ſicut vſuuenit illis qui tuam remp. concuſſerunt, & quos expuliſti. Sed turbatam ciuitatem priſtinæ tranquillitati reſtituere, etiam præpotentibus principibus eſt difficile, niſi prudentiam impertiẽdo regat illos Deus. Tibi autem Arceſilae Deus gratificatur hanc virtutem, nimirum prudentiam & ſapientiam, qua reſarcire poſſis captum à repub. tua detrimentum, videlicet exules patriæ reddendo. Quare ſuſtine omnem animi tui curam & ſtudium erga fœlicem Cyrenen nunc impendere, quæ ſuorum ciuium abſentium deſiderio tenetur.

ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.

ἐσσὶ δ' ἰατὴρ ἐπικαιρότα-
τος
Παιάν τέ σοι τιμᾷ φάος.
χρὴ μαλακὰν χέρα προσ-
βάλλοντα τρῶμαν ἕλκεος ἀμφι-
πολεῖν.
ῥᾴδιον μὲν γὰρ πόλιν σεῖ-
σαι καὶ φαυροτέροις· ἀλλ' ἐπὶ
χώ-
ρας αὖθις ἕσσαι, δυσπαλὲς
δὴ γίνεται ἐξαπίνας,
εἰ μὴ Θεὸς ἀγεμόνεσσι κυ-
βερ-
νατὴρ γένηται. τὶν δὲ τού-
των ἐξυφαίνονται χάριτες.
τλᾶθι τᾶς εὐδαίμονος ἀμφὶ
Κυρά-
νας θέμεν σπουδὰν ἅπασαν.

μετάφρασις.

Tu verò es medicus opportuniſſimus, Pæanque tibi honorat vitã. Oportet igitur *mollem manum admouentem, os vulneris tractare, facile equidem vrbem concutere etiam imbecillioribus, ſed in ſede rurſum collocare, difficile ſanè eſt repentè, niſi Deus principibus gubernator fuerit. Tibi verò harum rerum cõtexuntur gratiæ: ſuſtine fœlicem erga Cyrenen impendere ſtudium omne.*

ἐσσὶ δ' ἰατήρ. In allegoria cœpta perſeuerat, & Demophili exilium, mor-

bum

bum appellat, Arcesilaum penes quem ius erat Demophilum reuocandi in patriam, medicum, ídque ἐπικαιρότατον, qui probè norit medendi opportunitatem: ac proinde quem deceat Demophilum reddere patriæ. Inter medici virtutes præcipuas hæc censenda est, vt sit ἐπικαιρότατος, intelligat quo tempore admouenda sint remedia, Nam καιρὸς ὀξὺς *occasio præceps*. teste Hippocrate. 1. Aphor. siquidem corpus nostrum à suo statu subitò mutatur, præsertim in acutis morbis, quorum cùm celer sit motus, momentanea etiam est medendi occasio, captúque difficilis, qua elapsa, fit vel ad mortem, vel saltem ad deterius inclinatio.

Παιὰν τέ σοι. Hoc est, καὶ ὁ Ἀπόλλων σοὶ τιμήσας τὴν ζωήν, εἰς τοῦτο δύναμιν παρέχεται. In his elegans est dicti confirmatio, Apollo tibi medicinam indulsit, ergo medicus es peridoneus. Proinde προσήκει σε πραεῖαν ἐπιφέροντα τὴν χεῖρα θεραπεύειν τὴν τοῦ ἕλκεος ῥῶσιν. Hoc est oportet te clementia vti more bonorum medicorum, qui vlceribus ἤπια φάρμακα aspergunt, lenésque manus admouent. Sic decentem Principes clementiam, huic Cyrenes regi commendat. μαλακὰν Doricè pro μαλακήν. & ῥῶμαν Doricè pro ῥώμην hoc est ῥύμην *foramen*. ῥώμη enim fit à τορέω, τρῶ. Fut. τορέσω, & syncope ῥώσω. Metaphoricum est ἀμφιπολεῖν, ductum ab ijs qui circum versantur ad ministrandum.

ῥᾴδιον μὲν γὰρ. Hoc est, τὸ μὲν γὰρ διασεῖσαι πόλιν, καὶ τοῖς ἀσθενεστέροις ῥᾴδιόν ἐστιν· ἀλλὰ διασεισθεῖσαν πόλιν ἐπὶ χώρας καταστῆσαι δυσχερές ἐστιν, ἐὰν μὴ Θεὸς ἡγῆται τοῖς δυναστεύουσι, εἰς τὸ αὐτὸ πειρωμένοις ἀγαγεῖν κατάστημα. Hìc τὸ μὲν γὰρ, non expono per *enim*; sed per *equidem*. Quia hæc gnome non videtur mihi præcedentium ἀπολογία: sed nouum argumentum, quo vtitur Pindarus ad exorandum Arcesilaum, vt componat ciuitatem quodammodo adhuc turbatam, ciuium, præcipuè verò Demophili absentia. Antithesis obseruanda in his, quòd facile quidem est vel imbecillioribus vrbem turbare, sed difficile vel potentibus principibus turbatam componere, nisi à Deo adiuuentur. Quod Arcesilao hac occasione dicit obuenire, quum addit, τὶν δὲ τούτων ἐξυφαίνονται χάριτες, hoc est, σοὶ δὲ χαρίζονται οἱ Θεοὶ τὸ δύνασθαι τὴν πόλιν εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀποδοῦναι κατάστημα. Plenam horum declarationem ex paraphrasi pette. Vide hanc gnomen citatam in Chil. Erasm. in δύσκολα τὰ καλά.

φαυρότέροις. Comparat. φαυρότερος fit à positiuo φαῦρος Dor. pro comm. φαῦλος. ἔσσαι Poët. pro comm. καθιδρύσαι, éstque infin. Aor. 1. verbi ἕω vel ἕζω significante καθίζω seu καθιδρύω *colloco*.

ἐξυφαίνονται. Metaphora sumpta à textoribus, pro παρασκευάζονται, κατασκευάττονται, γίνονται, ἐκτελοῦνται. τλᾶθι. Doricè pro τλῆθι. Imper. Aor. 2. ἔτλην verbi τλῆμι.

παράφρασις.

Porrò & hoc Homeri dictum perpendens in precio habe. Dixit ille bonum nuncium omni rei maximum honorem afferre, vnde causa quam agit magnum pondus habeat. Addo Musæ studium in texendo carmine quod fiat acceptius augeri, quum agitur de bona re nuncianda. Quod mihi nunc accidit, quoniam bonus ille sum nuncius, qui te hortor & rogo vt pro diuinitus accepta prudentia consulas bono tuæ reipub. quæ nonnullos ciues exilio mulctatos desiderat: in primis verò Demophilum, cuius virtutum merita poscunt, vt tibi conciliato reditum in patriam illi annuas. Cyrene vtique vniuersa, tuáque domus ô Batti soboles, nouit quàm iusta mente sit Demophilus. Ille quidem quanquam ætatis ratione inter iuuenes est censendus: mentis tamen ratione, vnde haurit senilia consilia, inter viros annosos, pérque multam experientiam sapientia auctos. Ea autem est sermonis modestia, vt lingua nusquam abutatur ad maledicentiam, nec tibi à quo eiectus est, neque tuis obtrectet. Agnita verò culpa, quòd motæ in te seditioni interfuisset, suo periculo iniuriosum odisse didicit,

στροφὴ ιγ. κῶλ. ιδ.

τῶν δ' Ὁμήρου καὶ τόδε συνθέμενος
ῥῆμα, πόρσυν', ἄγγελον ἐσλὸν ἔφα
τιμὰν μεγίσταν πράγματι παντὶ φέρειν.
αὔξεται καὶ μοῖσα δι' ἀγγελίας
ὀρθᾶς. ἐπέγνω μὲν Κυράνα,
καὶ τὸ κλεεννότατον
μέγαρον, Βάττου δικαιᾶν
Δαμοφίλου πραπίδων.
κεῖνος γὰρ ἐν παισὶ νέος,
ἐν δὲ βουλαῖς πρέσβυς, ἐγκύρσαις ἑκατονταετεῖ βιοτᾷ,
ὀρφανίζει μὲν κακὰν
γλῶσσαν φαεννᾶς ὀπὸς,
ἔμαθε δ' ὑβρίζοντα μισεῖν,

μετάφρασις.

Ex Homericis autem & hoc dictum quum perpenderis in honore habe. Nuntium bonum dixit honorem maximum rei omni afferre. Augetur etiam Musa per nuntium bonum. Cognouit Cyrene, & celeberrima Batti domus iustitiam mentis Demophili. Ille enim inter pueros iuuenis, in consiliis autem senex, consequutus centennale æuum, quo priuat quidem lingua maledicentiam à pulchra voce sua, didicit q; iniuriosum hominem odisse,

τῶν δ'. Primùm sese insinuauit à laude personę Arcesilai. Nunc secundò à suæ personæ bonum nuntium afferentis consideratione. q.d. καὶ τόδε τῶν τοῦ Ὁμήρου ἐπῶν συνιεὶς τίμα, ὁπόταν εἶπεν ὅτι ἀγαθὸς ἄγγελος μεγίστην τιμὴν φέρει παντὶ πράγματι. Versus Homeri extat Il. ο. v. 207.

Ἐσθλὸν γὰρ τὸ τέτυκται ὅτ' ἄγγελος αἴσιμα εἰδῇ.

Bonum etiam est istud, quum nuntius decentia nouit.

Hunc isti negocio rectè accommodat Pindarus. Nam bonus nuncius qui opportunè loquitur, suæ causæ pondus magnum affert: vt poëta qui occasionem commendandi Demophili arripit, Arcesilaum pro victoria Pythica encomiastico carmine ornando: quíque decentia nouit, quum pro viro præclaro, multísque virtutibus insigni apud Arcesilaum intercedit. Hîc συντίθεσθαι sumitur pro ἀκούειν, περιέχειν, συνιέναι vide exempla in Lexicis.

πορσυνε. Verbum πορσυνω poëticè sumitur pro τιμάω. *honoro, in precio habeo.*

ἐπέγνω μὲν. Hoc est, ἐπέγνω μὲν καὶ ἡ Κυρήνη, καὶ ὁ Βάττου οἶκος ἐνδοξότατος τὴν τοῦ Δημοφίλου φρενῶν δικαιοσύνην. Nota vocem δικαίαν esse accus. à recto δικαία per paragogen pro δίκη, vt pro Ἀθήνη, Ἀθηναία, & id genus alia. Alibi vox πραπίδες iam occurrit. Porrò tertio loco transit ad commendationem personæ rei. Primúmque commendat Demophilum à iustitia, quam probat testimonio domus Batti, proinde etiam ab eo descendentis Arcesilai, & testimonio publico ciuitatis, vt sibi fidem faciat.

κεῖνος γὰρ. Secunda Demophili laus à prudentia senili qua pollebat ætate iuuenili. q. d. ἐκεῖνος ἐν μὲν παισὶ τὴν ἡλικίαν νεώτερός ἐστιν· ἐν δὲ φρεσὶ, πρεσβύτερος τὸ φρόνημα, ὥσπερ ἂν ἑκατονταετεῖ τῷ χρόνῳ ἐπιτυχών. vel ἐν τῇ νεότητι οὕτω φρόνιμός ἐστιν, ὥσπερ εἰ ἑκατονταέτης ἀνὴρ ἦν. Porrò impropriè dicitur ἑκατονταέτης, pro πολυέτης: sicuti & nauis ἑκατόνζυγος pro πολύζυγος. Nam delirat uir annos centum natus. Poëta autem simpliciter innuere vult Demophilum ætate quidem esse iuuenem: mente verò senem. ἐγκύρσαι, iam occurrit prima huius libri oda.

ὀρφανίζει. Tertia laus à modestia sermonis, quæ in ipso tanta est vt nulli prorsus maledicat. q. d. ἀποστερεῖ λαμπρὰν αὐτοῦ φωνὴν κακολογίας. vel cum Schol. τῆς ἐλευθερίου φωνῆς τὴν κακὴν καὶ λοίδορον γλῶσσαν χωρίζει. vno verbo ἥκιστα κακολογεῖ. Ideo Schol. ὀρφανίζει exponit ἐρημοῖ, ἀποχωρίζει, & Aemilius Portus στερεῖ, quia translatum est ab ijs in quos orbitas vel parentum, vel liberorum, vel aliorum cadit. κακὴν γλῶσσαν intellige κακολογίαν metonymicè. hypallage autem est pro φαεννὰν ὄπα κακῆς γλώσσης ὀρφανίζει.

φαεννᾶς. Dor. pro φαεννῆς. φαεννὸς autem poët. & Argiua dialecto formatur à φαίνω, quod poëtæ faciunt φαείνω. vnde nomen poët. φαεινὸς & Argiua dialecto mutato ι in ν, φαεννὸς: vt αἰεὶ dicunt αἰέν, δεινὸς δεννὸς, & id genus alia.

ἔμαθε δὲ. Quarta laus à candore & sinceritate, quæ hæc in illo est vt homines contumeliosos odio, bonos verò beneuolentia prosequatur. Dicitur autē hoc didicisse, quia quum seditioni, apud Cyrenæos cōmotæ interfuit, contumeliosis fauit. Nunc autem agnita culpa didicit malos odisse, bonos diligere, ita vt illorum commercium in posterum fugere, horum consortio vti constituerit.

παράφρασις.

at contrà diligere bonos, ita vt illos in posterum fugiat, his non aduersetur, sed se adiungat. Insuper tanta valet alacritate, & diligentia, vt in rebus gerendis vbi maturè facto opus est, nullam procrastinationem admittat. Etenim intelligit fronte capillatam esse, sed pòst caluam occasionem, quæ in temporis pun-

ἀντιστρ. κῶλ. ιδ.

οὐκ ἐρίζων ἀντία τοῖς ἀγαθοῖς,
οὐδὲ μακύνων τέλος οὐδέν. ὁ γὰρ
καιρὸς πρὸς ἀνθρώπων βραχὺ μέτρον ἔχει.
εὖ νιν ἔγνωκε· θεράπων δέ οἱ
δράστας ὀπαδεῖ. φαντὶ δ' ἔμμεν

μετάφρασις.

non contendens ex aduerso cum bonis. Neque procrastinator est in perducendis rebus vllis ad exitum. Nam occasio apud homines breue spatium habet: bene eam nouit: & tanquam famulus nō fugax, eam

cto posita est, ac proinde præceps & momentanea. Quò fit vt non quemadmodum seruus fugax eam negligat, sed tanquam famulus sequax captet, & oblatam prehendat. Cęterum, vt plerique omnes sentiunt, nihil molestius est viro virtute prædito, qui res præclaras nouit, quàm cogi à patria exulare, eiúsque commodis carere. At mihi dices Demophilum optare frustra quod à te non possit obtinere, non aliter ac cœlifer ille Atlas à Dijs, vt hoc onere leuetur, nec amplius absit à patria, charisq; possessionibus. At ego respondens, exemplo Iouis clementiæ te admonebo. Immortalis ille Deus, de Titanibus, qui ipsum regno pellere conati erant, pœnas non sumpsit, sed ijs pepercit. Vt autem quum nauiganti cessauit ventus secundus, velificationem nauclerus mutat ad tempus. Sic quum quis prospera fortuna excidit in patria, solum mutare debet tantùm ad tempus.

τοῦτ' ἀνιαρότατον,
καλὰ γινώσκοντ', ἀνάγκᾳ
ἐκτὸς ἔχειν πόδα. καὶ
μὰν κεῖνος Ἄτλας οὐρανῷ
προσπαλαίει νῦν γε πατρώ-
ας ἀπὸ γᾶς, ἀπό τε κτεά-
νων.
λῦσε δὲ Ζεὺς ἄφθιτος
Τιτᾶνας· ἐν δὲ χρόνῳ
μεταβολαὶ λήξαντος οὔ-
ρου,

sequitur. Aiunt autem esse hoc molestissimũ, res præclaras cognoscentẽ, cogi necessitate extra pedem habere. Enimuero ipse Atlas cum cœlo luctatur, nunc patria procul à tellure, & procul à possessionibus suis. At soluit Iupiter immortalis Titanas. Ad tẽpus, quũ secũdus ventus cessauerit, mutationes fiunt

τὶ ἐρίζων. Hoc est, οὐκ ἀντερίζων τοῖς ἀγαθοῖς. hoc pacto viuendum esse monet Hesiodus his verbis: Μηδὲ κακῶν ἑτάρων, μηδ' ἐσθλῶν νεικεστῆρα.
Contrarijs fuit moribus Thersites, quem Homerus φιλόκακον & μισάγαθον introducit: eísque quos virtutis nomine poëta laudabat, in primis Achilli & Vlyssi infensum. vt constat hinc: Ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἠδ' Ὀδυσῆϊ.

οὐδὲ μακυνῶν. Quinta laus ab animi alacritate & diligentia in rebus exequendis, q.d. οὐδ' ἀναβαλλόμενος τοῦ πράγματος ἄνυσιν· ὁ γὰρ καιρὸς ὀξὺς ἐν ἀνθρώποις, καὶ τοῦτον αὐτὸς ἔγνωκε, καὶ μηδέποτε παρέρχεται, ὡς δραπέτης τις, ἀλλὰ ὡς ἀκόλουθος καταλαμβάνει. Doricũ est μακυνῶν pro μηκυνῶν. δράσας Dor. pro δράσης poëtico: pro quo com. δραπέτης. Fit ἀπὸ τοῦ δρᾶν. q. d. ὁ ἐπὶ δρᾶν, ἐκπεταθεὶς δοῦλος. τουτέστιν ἀποδράς. Seruus qui ex oculis, conspectúq; domini aufugit. Ἀποδρᾶν vide in Lexicis. Δράσης fit à 3. pers. præt. pass. δέδρασμαι, verbi διδράσκω, vt δρασμὸς à 1. pers.

Φαντὶ δ' ἔμμεν. Sexta laus ab amore patriæ, qua carere molestissimum est præclaro viro, qualis est Demophilus. ἀνάγκᾳ ἐκτὸς ἔχειν πόδα, hoc est, δι' ἀνάγκην ἐκτὸς πατρίδος ἔχειν πόδα ἐξ αὐτῆς φυγαδευθέντα.

καὶ μάν. Est hypophora qua Pindaro omnia refellere poterat Arcesilaus, cuius declarationem habes in paraphrasi. Sic autem hęc prosa reddas: καὶ μὴν ἐκεῖνος Ἄτλας δίκην ἐκτίνων τῷ οὐρανῷ προσπαλαίει, τῆς πατρίδος καὶ τῶν κτημάτων χωρισθείς.

λῦσε δὲ Ζεύς. Anthypophora respondens Arcesilao calamitatem Atlantis obijcienti: cuius etiam declarationem pete ex paraphrasi. Hìc annotat Schol. Iouem pœna liberasse gigantes victos, postquam ipsum regno pellere conati fuerant. At passim fabulæ ferunt occisos fuisse. Argumentum hìc habes ab exemplo Iouis sumptum, vt ad clementiam excitet regem.

ἐν δὲ χρόνῳ. Hoc ita Schol. exponit. ἐν χρόνῳ δὲ καὶ τὸ ἱστίον τῆς νεὼς ἐνδελεχῆ ἔχει μεταβολὴν τοῦ χειμερινοῦ λωφήσαντος ἀνέμου. Vide Latinam paraphrasin, vbi non eo sensu comparationem hanc sumimus. Nam existimamus poëtam à simili ducere argumentum, non oportere vt Demophilus perpetuo mulctetur

exilio. Illud autem ἐν χρόνῳ interpretamur, *ad tempus*, vt Aristol. Oecon. 2. ἐν χρόνῳ δανεῖσαι τὰ χρήματα, *pecunias ad tempus credere.* χρόνῳ sine præpositione ἐν, exponitur *processu temporis.*

παράφρασις. | ἐπωδ. κῶλ. ιγ. | μετάφρασις.

Quamobrem optat hactenus exantlata exilij calamitate, domesticos lares reuisere tandem aliquando: & post ęrumnas, in publicis conuiuijs, quæ apud Cyrenen prope fontem Apollinis agitari solent, animum iuuenili lætitia recreare & refocillare: quinetiam sæpenumero cordatos inter ciues & sodales variegatã citharam pulsando animi tranquillitate frui, nemini damnum inferendo, & à nemine accipiendo. Vtinã igitur à te receptus ô Arcesila, tibi coram narrare possit qualem poëtam sit nactus, ex quo tanquam perenni ex fonte diuina scaturiunt carmina. Quorum fuit testis quũ nuper Thebas, vbi viuo, profugit, ibíque hospitio est exceptus.

ἰσίων. ἀλλ' εὔχεται οὐλομέναν
νοῦσον διαντλήσαις ποτὲ,
οἶκον ἰδεῖν, ἐπ' Ἀπόλ-
λωνός τε κράνᾳ συμποσίας ἐφέ-
πων,
θυμὸν ἐκδόσθαι πρὸς ἥ-
βαν.
πολλάκις ἔν τε σοφοῖς δαιδα-
λέαν
φόρμιγγα βαστάζων πολί-
ταις ἡσυχίᾳ θιγέμεν.
μήτ' ὦν τινι πῆμα πορών, ἀπα-
θὴς
δ' αὐτὸς πρὸς ἀστῶν. καὶ κε
μυ-
θήσαιθ' ὁποίαν Ἀρκεσίλα
εὗρε παγὰν ἀμβροσίων ἐ-
πέων,
πρόσφατον Θήβᾳ ξενωθείς.

velificationum. Quãobrẽ perniciosum morbum quum exantlarit, tandem domum reuisere, Apollinísque iuxta fontem conuiuia agitans animam dare ad iuuenilem lætitiam: sæpenumero & inter scitos ciues affabrefactam citharam gestans in ocio quieto pulsare: nec cuiquam damnum inferens, miniméque patiens ipse à ciuibus. Atque vtinam tibi *narrare posit Arcesilae qualem inuenerit fontem diuinorum versuum, nuper Thebis hospitio exceptus.*

Ἀλλ' εὔχεται. Mouetur affectus à desiderio bonorum amissorum, quæ sunt domus, publica conuiuia, ciuium sodalitia. Vocabulum ἀλλὰ non verto aduersatiuè: sed vt seruetur sensus expono *quamobrem.* Quod non caret exemplo: nam sic Plato de Legib. 7. ἀλλ' ὅσις τοῦ ζῆν ἡμῶν καὶ τοῦ φρονεῖν μάλιστα δεῖ κινδυνῶν, vbi ἀλλὰ exponunt, *Quamobrem.*

οὐλομέναν νοῦσον. Intelligit allegoricè τὴν ὀλεθριωτάτην τῆς φυγῆς νόσον.

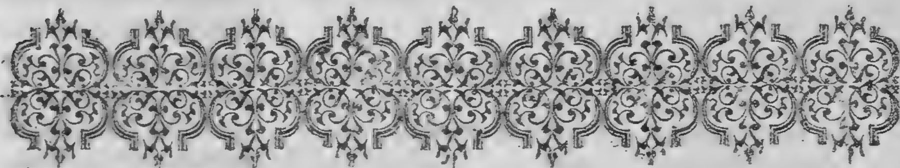
ἐπ' Ἀπόλλωνός τε. Hoc est, καὶ ἐπὶ τῇ τοῦ Ἀπόλλωνος κρήνῃ πάλιν συνήθως συμποσιάσαι, καὶ τὴν ψυχὴν ἐκδοῦναι πρὸς φιλοφροσύνην νεανικήν. Conuiuia hæc publica Apollini videntur fuisse sacra, siquidem ad sacrum ipsi fontem agitabantur. κράνᾳ Dor. pro κρήνῃ. & συμποσίας accusat. plur. est à συμποσία recto singul. quod vocabulum poëticum est pro comm. συμπόσιον.

πολλάκις ἔν τε. Hoc est, καὶ πολλάκις βαστάζων τὴν πεποικιλμένην κιθάραν ἐν σοφοῖς πολίταις καὶ ἑταίροις ἐν ἡσυχίᾳ μουσουργεῖν. Hæc quoque ad laudem Demophili faciunt, quia Musicum eum esse ostendunt, Musices autem peritos olim in pretio habebant.

μήτ᾽ ὤν. Hoc eſt, μήτε τινὶ κακὸν προστριψάμενος, καὶ αὐτὸς δ᾽ ἀβλαβὴς ὢν τολοιπὸν πρὸς τοὺς πολίτας. Quibus verbis poëta fidem dat ſeruandæ in poſterum pacis inter ciues.

καί κε. Hoc eſt, καὶ δὴ εἴποι ἂν σοι ὦ Ἀρκεσίλα ὁποίαν εὗρε πηγὴν θείων ἐπῶν. Hoc συμπέρασμα concipitur per votum. Optat enim poëta vt Demophilus receptus in patriam, Arceſilao narret quàm fœcunda ſit Pindari vena.

πρόσφατον. Hoc eſt, ἀρτίως ἐπιδημήσας ταῖς Θήβαις. Ex his conſtat Demophilum Thebis hoſpitatum eſſe: non tamen hoſpitio exceptum à Pindaro neceſſum infertur. Nam facilè potuit, eum viſendo tantùm, cognoſcere ea quæ hîc dicuntur.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΑΡΚΕΣΙΛΑΩ, ἅρματι.

ΕΙΔΟΣ Ε.

EIDEM ARCESILAO, curru victoriam adepto.

ODE V.

ARGVMENTVM.

QVoniam Oda ſuperiore paucis Arceſilaum laudauit, & ad longam narrationem rerum ab Iaſone geſtarum digreſſus eſt, nec tam Arceſilao encomium ſcribere, quàm ei Demophilum ſupplicatione conciliare intendit: ideo alteram Odam ſcribit: & Arceſilaum nunc ex profeſſo laudat, à diuitijs, à compoſito ciuili tumultu, à victoria, à Carrhoto auriga, ab ope diuina, à maioribus & claris eorum facinoribus, ab ætate, ab inſtitutione, & vitæ ſtudijs.

παράφρασις. στροφὴ α. κώλ. ιδ. μετάφρασις.

Diuitiæ quæ multos amicos | Ὁ πλοῦτος εὐρυσθενὴς | *Diuitiæ latè potentes*

conciliant, & veluti asseclas hominibus opulentis reddunt, multum possunt quũ eas tradente fortuna, homo quispiam virtute præditus acceperit, & secundum virtutis regulam administrauerit. Tu autem ô beate Arcesilae, cuius sortem regit diuina prouidentia, diuitias istiusmodi possides, & ab ipsis inclytæ vitę primordijs, ab ætate prima, ex quo inter homines versaris, ijs non ad mollitiem, sed ad studia quibus gloriam compares probè vteris, veluti ad beneficentiam, in primis verò ad alendos equos in gratiam & honorem Castoris qui aureo curru vehitur, Dei vestri tutelaris, qui post illam inter ciues tuos seditionis excitatæ procellam, beatæ domui tuæ ciuicis dissidijs grauiter turbatæ splendidam pacis tranquillitatem reddidit.

ὅταν τις ἀρετᾷ κεκραμένον καθαρᾷ βροτήσιος ἀνὴρ
πότμου παραδόντος αὐτὸν ἀνάγῃ
πολύφιλον ἑπέταν,
ὦ θεόμοιρ' Ἀρκεσίλα.
σύ τοί νιν κλυτᾶς
αἰῶνος ἄκραν βαθμίδων
ἄπο, σὺν εὐδοξίᾳ
μεταμείβεαι, ἕκατι χρυσαρμάτου Κάστορος·
εὐδίαν ὃς μετὰ χειμέριον
ὄμβρον τεὰν καταιθύσσει μάκαιραν ἑστίαν.

sunt *quum aliquis virtute temperatas pura mortalis vir, fortuna tradente ipsas producit*, quæ sunt *comites multos amicos conciliantes*, ô *sortem diuinitus adepte Arcesila. Tu vtique eas inclyti æui tui à summis gradibus cum gloria exerces in gratiam Castoris, qui aureo curru vehitur: qui hybernum post imbrem tranquillitatem cum coruscatione immittit in domum tuam beatam.*

τῷ αὐτῷ. Eadem persona, eadémque trigesimæ primæ Pythiadis victoria hoc epinicio prædicatur, quæ superiori. Præcedentis autem Odæ resumpsit argumentum, quia ibi tantùm obiter illud attigit, & plenius exponere voluit nouo hoc hymno.

ὁ πλοῦτος. Exordium ducit à recto diuitiarum vsu, quando coniunctam habent virtutem. Insinuat autem se, Arcesilaum laudando quòd semper rectè vsus sit diuitijs, & secundum virtutis regulam eas tractauerit. Nam hæc est eius sententia, ὁ πλοῦτος ἐστὶν ἰσχυρότατος, ὅταν τις ἀνθρώπων τύχης παραδιδούσης, αὐτὸν ὀπαδὸν πολλοὺς φίλους ποιοῦντα τῇ ἀρετῇ καθαρᾷ κεκραμένον διοικῇ. σὺ δὲ ὦ ἐκ θεοῦ μοῖραν ἔχων Ἀρκεσίλαε, τοιοῦτον πλοῦτον ἀπ' ἀρχῆς τοῦ βίου μετέρχῃ, οὐκ εἰς ῥαθυμίαν, ἀλλ' εἰς τὸ δοξάζειν δυνάμενα χρώμενος.

εὐρυσθενής. Diuitiæ multum possunt si cum virtute sint coniunctæ. Etenim vt docet Callimachus hymno in Iouem, Οὔτ' ἀρετῆς ἄτερ ὄλβος ἐπίσταται ἄνδρας ἀέξειν, Οὔτ' ἀρετὴ ἀφένοιο. & Sappho Ὁ πλοῦτος ἄνευ ἀρετᾶς, οὐκ ἀσινὴς πάροικος. Et certè sine virtute, πλοῦτος κακίας μᾶλλον ἢ καλοκαγαθίας ἐστὶν ὑπηρέτης. Hic supple ἐστί.

πότμος pro τύχη. Penes fortunam enim putarunt esse opes, *Nempe dat*, inquit Ouid. *& quodcunque libet fortuna, rapitque: Irus & est subitò qui modò Crœsus erat.* Ἀνάγῃ expono διοικῇ. Cùm enim hîc agatur non de amplificandis, sed in vsum reuocandis diuitijs, τὸ ἀνάγειν non significat αὔξειν, *augere*, sed potiùs *extrahere*, *producere*, quod faciunt qui eas dispensant, & administrant.

ἑπέταν. Accusat. Dor. pro ἑπέτην, à singul. recto ἑπέτης poët. pro ὀπαδὸς, ἀκο-

λέθος, *comes, aſsecla*. Diuitias autem ἐπέταν πολύφιλον vocat ab effectu. Nam multos conciliant amicos, addúntque eos veluti comites & aſſeclas opulentis hominibus, vnde Ouid.

Donec eris fœlix multos numerabis amicos,
Tempora ſi fuerint nubila, ſolus eris.

vel comitem multorum amicorum dicit, quòd egenis impertiantur opes.

Θεόμορε. Arceſilaus dicitur θεόμοιρος, hoc eſt, ἐκ Θεοῦ μοῖραν ἔχων, ac proinde ὄλβιος, *qui ſortem adeptus eſt diuinitus*, proptereáque eſt *beatus*. Hæc vox occurrit etiam Iſthm. Od. 8. Admonet eum diuitias habere diuinitus. Metrum requireret, vt legeremus θεόμορε.

σύ τοι νιν. Applicat ſententiam Arceſilao; & dicit eum diuitias habere cum virtute coniunctas, ijſque rectè vti. ἄκραν Dor. pro ἄκρων, & eſt anaſtrophe in his pro ἀπὸ ἄκραν βαθμίδων. Metaphoricè dixit βαθμίδας αἰῶνος, ſumpta metaphora à gradibus ſcalarum. Nam ætas hominis veluti per gradus quoſdam progreditur, ἄκρας βαθμίδας, intellige τὴν ἀρχὴν τοῦ βίου, ipſam pueritiam: quæ vitæ hominis alterum extremum eſt. Simili ſignificatione ἄκρας νυκτὸς in Aiace Sophoclis, *ſumma nocte*, hoc eſt, *prima parte noctis*, vt *ſummo mane* dicere cõſueuimus. Sic & ἀκρέσπερος apud Nicandrum, à Schol. dicitur eſſe ἀρχὴ τῆς νυκτός.

μεταΐσσεται poët. & Ion. pro μεταΐσσει, à μεταΐσσομαι poët. pro comm. μετέρχομαι, *adeo, perſequor, tracto*, verbum νίσσομαι & νείσσομαι vide in Lexicis & apud Magn. Etymol. & Euſtath.

χρυσάρματος, hoc eſt, χρυσῷ ἅρματι φορούμενος: eſt epitheton Caſtoris. In gratiam Caſtoris dicit Arceſilaum opibus vti, quia equis alendis operam dabat, & in curruli certamine ſeſe exercebat. Equeſtris autem Deus erat Caſtor, bigarúmque inuentor. Vel etiam Caſtoris meminit, quòd Lacones fuerint Arceſilai maiores, qui Lacedæmone Calliſtam Inſulam ſeu Theram, inde Cyrenen incoluerunt. Vel quia apud Cyrenæos cultus fuit, apud quos Διοσκούρεια celebrari ſolebant ex Batti inſtitutione.

εὐδίαν ὅς. Hoc eſt, ὅστις εἰς τὸν σου μακάρειον οἶκον μετὰ λαμπεδόνος εἰσπέμπει εὐδίαν. His verbis ſeditionem apud Cyrenæos fuiſſe docet (de qua iam dictum Oda ſuperiore) eámque cum tempeſtate, pacem cum ſerenitate comparat: cuius authorem, & cauſam efficientem poëta facit Caſtorem, qui Cyrene colebatur, quòd tutelaris Dei ſit ſuos cultores tueri. Niſi fortè alludat ad fabulam Caſtoris & Pollucis, quorum *inquit Horat. Od. 12. l. 1. Carm.* ſimul alba nautis ſtella refulſit, defluit ſaxis agitatus humor, concidunt venti, fugiúntque nubes: & minax (quod ſic voluêre) ponto vnda recumbit. Vnde Plutarchus lib. de Oracul. defectu. Οἱ Τυνδαρίδαι τοῖς χειμαζομένοις βοηθοῦσιν, ἐπερχόμενοί τε μαλάσσοντες βίᾳ τὸν πόντον, ὠκείας τε ἀνέμων ῥιπὰς, οὐκ ἐμπλέοντες αὐτοὶ καὶ συγκινδυνεύοντες, ἀλλ' ἄνωθεν ἐπιφαινόμενοι καὶ σώζοντες. *Tyndaridis tempeſtate iactatis opem ferunt, aduentu ſuo ſtatim violentiam ponti, præcipitéſque ventorum flatus mulcentes, quum haud quaquam vnà nauigent & periclitentur, ſed ſalutares hoſpites ſuperueniant*, vide Theocrit. in Dioſcuris.

τεὰν δ'. τεός, τεά, τεόν, pro σός, σή, σόν comm. hoc, illud Doricum. vide quæ prima Olymp. Oda diximus in hæc verba, μάκαιραν Ἱέρωνος ἑστίαν. Porrò καταιθύσσειν hîc significat καταλάμπειν, καὶ μετὰ λαμπηδόνος εἰσπέμπειν, de hoc verbo superiore oda dictum est in hæc, ἅπαν νῶτον καταιθύσσοι. Sic se habet constructio horum verborum, ὃς μετὰ χειμέριον ὄμβρον τεὰν μάκαιραν ἑστίαν εὐδίαν καταιθύσσει. Itaque εὐδίαν non substantiuè, sed adiectiuè sumes.

παράφρασις.

Præterea, vt sapientis est, potentiam à Deo acceptam cum animi moderatione geris, & tua virtute ornatiorem reddis. Propterea etiam cùm hoc tuo in imperio rectè viuas & iustitiam colas, ideo fœlicitate alta potiris. In primis autem duplici nomine es fœlix: altero quòd rex es magnarum vrbium: & prætérquam quod insignes tuæ mentis dotes venerabilem te efficiunt, oculo etiam qui cognatione quadam cum ea est coniunctus, quíque eius est character, eiúsque proinde index, grauissimam maiestatem præ te fers: altero quòd cùm hoc tempore ex celebri Pythiorum certamine gloriam equis reportaris, accepisti hoc carmen encomiasticum, viris saltatoribus ludendum in chorea, cuius præses est Apollo cithara temperans harmoniam.

ἀντιστ. κώλ. ιδ.

σοφοὶ δὲ ἔτι κάλλιον
φέροντι καὶ τὰν θεόσ-
δοτον δύναμιν. σὲ δ' ἐρχόμενον
ἐν
δίκᾳ πολὺς ὄλβος ἀμφινέμε-
ται.
τὸ μὲν, ὅτι βασιλεὺς
ἐσσὶ μεγαλᾶν πολίων,
ἔχει συγγενὴς
δ' ὀφθαλμὸς αἰδοιέστατον
γέρας, τεᾷ τοῦτο μι-
γνύμενον φρενί. μάκαρ δὲ
καὶ
νῦν, κλεεννᾶς ὅτι
εὖχος ἤδη παρὰ Πυθιά-
δος
ἵπποις ἑλὼν, δέδεξαι
τόνδε κῶμον ἀνέρων

μετάφρασις.

Sapientes autem adhuc pulchriùs ferunt & à Deo datam potentiam. Te verò incedentē iustè multa fœlicitas amplectitur, partim quòd rex sis magnarum vrbium, habet oculus congenitus honoratissimum præmium tuæ id admixtum prudentiæ. Beatus autem & nunc gloriosa quòd iam decus à Pythiade equis adeptus, accepisti chorealem hunc hymnum virorum saltatorum

σοφοὶ δ' ἔτι. Gnome qua docet esse viri sapientis datam à Deo potentiam virtute exornare: & innuit Arcesilaum id facere. Itaque quem priùs laudauit à diuitijs cum virtute coniunctis, eundem commendat à sapienti diuinitus acceptæ potentiæ vsu & gestione: quod dilucidè explicat paraphrasis. Vbi ἔτι expono *præterea*. φέροντι κάλλιον Schol. exponit καλλίονα ποιοῦσι προσεπικοσμοῦντες διὰ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς.

Θεόσδοτον, hoc est, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δεδομένην. Porrò Θεόσδοτος per pleonasmum τοῦ σ. dicitur pro θεόδοτος metri causa vt docet Eustathius.

σὲ δ' ἐρχόμενον. Hoc est, σὲ δικαίως βασιλεύοντα μεγάλη εὐδαιμονία περιέχει. Notanda phrasis ἔρχεσθαι ἐν δίκᾳ pro δικαίως πράττειν seu ζῆν. rarior apud Græcos & Latinos: sed frequentior apud Hebræos, vt in Sacris literis passim videre est: vnū

afferam exemplum Prou.14.v. 2. *hole beioschro* h.e.*ambulans in rectitudine sua.*

τὸ μὲν ὅτι. Constructio hactenus huic sententiæ data non mihi satisfacit. Puto autem magnum esse hyperbaton, & ex altero huius sententiæ membro petendum vocabulum μάκαρ, & supplendum τὸ δὲ, quod respondeat τὸ μὲν præcedenti. Sic autem declaro locum & extrico, εἶς δὲ μάκαρ καὶ ὄλβιος, τὸ μὲν, ὅτι εἶς βασιλεὺς μεγάλων πόλιων, καὶ ὁ συγγενὴς τεᾶς φρενὸς ὀφθαλμὸς ἅμ' αὐτῇ γέρας αἰδοιέστατον ἔχει. τὸ δὲ, ὅτι καὶ νῦν τῆς ἐνδόξου Πυθιάδος τὴν δόξαν τοῖς ἵπποις λαβὼν, ἐδέξω καὶ τοῦτον τὸν κῶμον τῶν χορευτῶν ἀνδρῶν, ὄντα Ἀπόλλωνος μουσηγέτου Θεοῦ τερπνόν. His verbis ostendit in quibus potissimùm sita sit fœlicitas illa quæ Arcesilaum amplectitur: nempe in regia dignitate, & victoria Pythiorum, μεγάλαν genit. Dor. pro μεγάλων.

ἔχει συγγενὴς δ'. Schol. exponit, ὁ ἴδιός σου ὀφθαλμὸς βλέπει πλεῖστον τὸ γέρας τῆς βασιλείας αἰδοιέστατον. οἷον βλέπει σαυτὸν τιμώμενον. Videat autem amicus lector quam antè posui expositionem. Cuius ratio hæc est. Non enim puto poëtam illa tautologia velle vti; idem enim est regem esse, & videre se hoc præmio honoratissimo insignem: sed dicere potiùs Arcesilaum non solùm prudentia sua venerabilem reddi, verùm etiam vultu qui est animi index, & sic cum mente cognationem quandam habet, maiestatem ob quam sit venerabilis, præ se ferre. Synecdochicè autem oculũ non pro toto corpore vt Schol. sed pro vultu sumo, cuius est pars præstantissima, in qua imprimitur animi character. αἰδοιέστατος occurrit Olymp.3. Porrò exponere velim αἰδοιέστατον γέρας ἔχει, his verbis, αἰδῶ ἔχει γεραίρουσαν, *maiestatem habet quæ augustum & honoratum reddit.*

κλεεννᾶς Dor. pro κλεεννῆς. A nomine κλεεννὸς, quod sic Argiuorum & Cretensium lingua formatur, mutato ι in ν. pro κλεεινὸς poët. pro κλεινὸς: sicuti superiore oda accidit in φαεννὸς pro φαεινός. δέδεξαι. Est 2. pers. præt. δέδεγμαι. Post ἀνέρων subaud. est cum Schol. χορευτῶν.

παράφρασις.

Quo carmine scias velim me Cyrenen etiam celebrare, quòd sit veluti veneris hortus, frugiferum videlicet & amabile solum. Porrò victoriam hanc tuã, Deo qui bonorum omniũ est author, memento acceptam ferre: eiusque causam adiuuantem, videlicet aurigam tuum Carrhotum, vxoris tuæ fratrem, supra socios omnes dilige: qui non Epimethei more peracto negotio fuit sapiens, neque damnoaccepto opus

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ'.

Ἀπολλώνιον ἄθυρμα. τῷ σὲ
μὴ λαθέτω Κυράνα,
γλυκὺν ἀμφὶ κᾶπον
Ἀφροδίτας ἀειδόμενα.
παντὶ μὲν θεὸν αἴτιον ὑπερτιθέμεν.
φιλεῖν δὲ Κάρρωτον ἔξοχ' ἑταίρων,
ὃς οὐ τὰν Ἐπιμηθέος
ἄγων ὑψινόου θυγατέρα Πρόφασιν, Βαττιδᾶν

μετάφρασις.

Apollineũ ludicrum: quo nõ te lateat Cyrene dulcem circa hortũ veneris celebrari. Omni quidem rei Deum authorem superpone: dilige autem Carrhotum eximiè supra socios, qui non Epimethei afferens serò sapientis filiam Excusationem, Battidarum rediuit ad domos iura colen-

habuit pretextu & excusatione ad tuendam imprudentiam, quum reuersus est Cyrenen Batti ciuitatem: sed Promethei consilio & prouidentia vsus in re peragenda, apud Pythonem vbi est fons Castalius hospitio exceptus, præmium coronæ qua cinctum fuit comatum caput tuum, tibi peperit ob rem præstantissimè curru gestam,

ἀφίκετο δόμους θεμισκρεόντων.
ἀλλ᾽ ἀριστάρματον,
ὕδατι Κασταλίας
ξενωθεὶς, γέρας ἀμφέβαλε τεαῖσι κόμαις,

tium, sed apud aquam Castaliæ hospitio exceptus, præmium præstantißimo curru partum posuit circum tuas comas,

Ἀπολλώνιον ἄθυρμα. Cohæret cum superioribus: & sic poëta hymnum hunc suum periphrasticè vocat Apollinis ludicrum, quia Musicus est Deus & choreæ præses, in qua carmen hoc suum erat canendum & ludendum: vel quia sacra ipsi erant Pythia. Porrò ἄθυρμα exponitur παίγνιον. Cuius vocis originē videbimus in ἀθύρω quod occurrit Nem. Od. 3.

τῷ σε μὴ λαθέτω. Hic quoque locus mihi videtur hactenus non intellectus, quare restitui, vt habes in textu. τῷ sumo articulum præposit. pro subiunctiuo ᾧ: non pro διὰ τοῦτο, vel διὸ, *propterea, quare.* Non enim perspicio, & percipio quàm rectè quadraret sensus. Præterea obscurius mihi videtur participium ἀειδόμενον. Ideóque eius loco fœmineum ἀειδομένα posui, & iungo cum Κυράνα. Simplicissimus autē erit sensus si dicas poëtam profiteri se eodem carmine Cyrenæum regem, & Cyrenen ipsam cohonestare. q.d. ᾧ κώμῳ Ἀπόλλωνος παιγνίῳ ἴσθι ὅτι ἡ Κυρήνη ἀείδεται περὶ τοῦ ἐπαφροδίτου κήπου. Quod autem meam coniecturam confirmat, est Scholiastæ expositio sic interpretantis, μὴ σε λανθανέτω ἡ Κυρήνη ἀνυμνουμένη. Nam ἀνυμνουμένη expositio est τοῦ ἀειδομένα.

κᾶπον Ἀφροδίτας Dor. pro comm. κῆπον Ἀφροδίτης. Sic vocat solum Cyrenæum ὅτι καλλίκαρπόν ἐστι, καὶ ἐράσμιον, καὶ ἐπαφρόδιτον, *quia pulchros bonosq; fructus edit, amabile est ac iucundum.* Porrò notandum est Arcesilaum commendari à fertili solo, cuius erat dominus.

παντὶ μὲν. Hoc est, ὅτι παντὸς πράγματος τῷ θεῷ τὴν αἰτίαν ἀνάπτε. Est illustratio victoriæ à causa efficiente Deo: qui cùm sit omnis bonæ actionis author, ei debet Arcesilaus acceptam ferre victoriam. Post hunc infinitiuū subaudit Schol. τὸ δεῖ. Sed fortè Ionum, Aeolúmque more infinitiuus pro imperatiuo ponitur, vt & φιλεῖν quod mox sequetur, quod Aristarchus sumit ἀντὶ τοῦ, φίλει, inquit Schol.

φιλεῖν δὲ. Illustratio victoriæ à causa adiuuante, auriga nimirum Carrhoto, cuius industria fecit vt Arcesilaus victoriam consequeretur. Carrhotus hic frater fuit vxoris Arcesilai, & Euphemo qui regijs equis vicerat, mortuo successit. Refert autem Scholiastes ex Theotimo historico, ad Euphemum pertinere, quæ hîc Carrhoto Euphemi successori tribuit Pindarus.

ὃς οὐ τὰν. Laus aurigæ à prouidentia, & præmeditata industria, quòd aurigationis ita fuit peritus, vt rectè re gesta, nulla erroris excusatione fuerit opus. Hoc ornat Epimethei fabula, quem meritò ὀψίνοον *serò sapientem* appellat,

siquidem peracto negotio vidit quomodo fuisset agendum. Proinde poëtæ finxerunt μεταμέλειαν eius esse filiam, vt Promethei προμήθειαν. Verùm Pindarus πρόφασιν Epimethei filiam fingit: quia qui per imprudentiam deliquerunt, illi errorem excusatione defendunt.

Βαττιδᾶν genit. Dor. pro Βαττιδῶν hoc est Κυρηναίων. Nam Battidæ dicuntur Cyrenæi à Batto qui ex Thera Cyrenen deduxit coloniam, & Βαττιδᾶν οἴκοις periphrasticè dicit τὴν Κυρήνην. Vocem ἀφίκετο expono *rediuit*: quia clarior est sensus, & procul dubio intelligendus est in patriam reditus: sicuti & postea ἀντιστρ. 2. ἦλθες ἤδη Λιβύας, &c.

Θεμισκρεόντων. Genit. plur. à recto singulari θεμισκρέων quod est Pindaricum vocabulum, formatum à θέμις *ius*, & κρέων grauitono pro κρεῶν participio verbi κρεάω *misceo, tempero*, q.d. *qui iura miscet, temperat, colit*, siue sibi, siue alijs, siue vtrisque, videtur dictum per syncopen pro θεμιστοκρέων. Hæc ab Aemilio Porto rectè coniecta puto.

Ἀλλ᾽. Præcedentem ἀρετὴν incipientem ab ὅς οὐ ταῖς, &c. sequitur nunc θέσις. q.d. vt Schol. verbis vtar, οὐκ ἠπιθεὶς καὶ προφασισάμενος αἰτίαν τῆς ἥττης, ἦλθεν εἰς Κυρήνην, ἀλλὰ νικήσας. Rectè Schol. exponit ἀριστάρματον γέρας, τὸ ἐξοχώτατον ἐκ τῶν ἁρμάτων γέρας, *præstantissimum præmium curru partum*: verùm nominis compositi emphasis facit vt exponere malim γέρας ἀρίστῳ ἅρματι ἀριστευθέν. Et certè optimum currum à poëta intelligi satis euincit, quòd nihil in eo fregerit, etiamsi contra alios quadraginta certarit, quibus superatis integrum remansit.

ἀριστάρματος. Exponi potest, ὁ ἄριστον ἅρμα ἔχων, vel ὁ ἀρίστῳ ἅρματι φερόμενος: vel vt hoc loco sensus postulat, ὁ ἀρίστῳ ἅρματι νικήσας. Posset Ionicè scribi ἀριστάρματος sicuti & λευκίππος pro λεύχιππος.

ὕδατι Κασταλίας ξενωθείς. Hoc est, vt Schol. exponit ἐν Πυθῶνι παραγενόμενος, nam à fonte loci, locus totus est intelligendus.

παράφρασις.

Quum sacrum Pythonis delubrū, quod cursu duodecies est cōficiendum, velocibus equorum quos regebat pedibus, citra noxā habenarum percurrit. Neque enim vllum robusti currus instrumentum fregit, sed eo saluo & integro vicit. In cuius rei monumentum, Apollini Pythiorum certaminum Deo talē eum dicauit & suspendit, qualem quū Crisæo colle

στροφὴ β. κῶλ. ιδ.

ἀκηράτοις ἁνίαις
ποδαρκέων δυώδεκα
δρόμον τέμενος, κατέκλασε γὰρ ἐν-
τέων σθένος οὐδέν. ἀλλὰ κρέμαται
ὁπόσα χειραρᾶν
τεκτόνων δαιδάλματ᾽ ἄγων,
Κρισαῖον λόφον
ἀμείψαις ἐν κοιλόπεδον
νάπος θεοῦ. τὸ σφ᾽ ἔχει
κυπαρίσσινον μέλαθρον ἀμ-

μετάφρασις.

incorruptis habenis, velocibus pedibus percurrens delubrum duodecies percurrendum. Fregit enim instrumentorum robur nullum: sed pendent quæcunque fabrorum compingentium manibus artificia elegantia afferens, Crisæo colle præterito peruenit in-

præterito peruenit ad Dei lucum, cuius planities est caua, adduxit eâdem vtique artificij elegantia insignem, qua traditus fuerat à fabris qui eum manibus aptè compegerant. In gratiam autem & memoriam ipsorum, Arcesilai nempe & Carrhoti, currus ille est collocatus in atrio cupressinis trabibus contignato, prope statuam quam sagittarij Cretenses, ex vnius arboris trunco, citra partium vllarum coagmentationem effictam in cacumine Parnassio, hoc est in Pythone collocarunt.

φ' αὐδειαίτι χεδὸν,
Κρῆτες ὃν τοξοφόροι τέγει
Παρνασσίῳ καθέσαντο, μονόδροπον φυτόν.

Dei lucum qui cauam planitiem habet: quem currum ipsis habet cupreßinum atrium, prope statuam quam Cretenses sagittarij in cacumine Parnaßio collocarũt, plantam vnicũ habentẽ truncũ.

ἀκηρεάτοις ἀνίαις. Hoc est, ἀφθάρτοις ἡνίαις. vox ἀκήρατος fusè exponitur in Lexicis.

ποδαρκέων. Particip. à verbo ποδαρκέω quod est Pindaricum, nec est in Lexicis: significat autem τοῖς ποσὶν ἐπαρκῶ διαπερῶ *pedibus sufficiens transeo: pedum velocitate ad transeundum valeo.* Fit à nomine ποδάρκης *pedibus celer.*

δυωδεκάδρομον. Huius loci lectionem commodiorem fore puto si τέμενος dicatur δυωδεκάδρομον: quàm si δυωδεκαδρόμων in genitiuo plur. legas & subaudias ἀρμάτων. Nam vt ἀμφίδρομος actiuè & passiuè sumitur, tum pro eo qui circumcurrit, tum etiam pro eo circum quod curritur: sic & δυωδεκάδρομος sumi potest tum pro eo qui duodecies curriculum emetitur, tum pro curriculo quod duodecies decurritur. Et certè stadium illius delubri duodecies decurrebatur. Quod si cum Schol. ante τέμενος subaudias κατά. verbum ποδαρκέω neutrum erit: sin minùs actiuum. Annotat hîc Schol. τέλειον ἅρμα duodecies, πωλικὸν octies rotari solitum.

κατέκλασε γάρ. Hoc est, οὐδὲν γὰρ ἀδειναρῶν ἐντέων κατέθραυσε. Amplificatio sumpta ex eo quod prorsus illæso curru vicit. In cuius successus memoriam currus ille talis est dicatus & suspensus Deo; qualis erat recens ante victoriam fabricatus.

ἀλλὰ κρέμαται. Hoc est, ἀλλ' ἀνίερωται Απόλλωνι, ὁπόσα τῶν τοῖς χερσὶν ἁρμοζόντων τεκτόνων ποικίλματα ἄγων, Κρισαῖον λόφον, κατὰ το κοιλόπεδον τοῦ Απόλλωνος πεδίον ἔλειψε. Obserua χειραρᾶν esse genitiuum Doricum plur. pro χειραρῶν à recto singul. χειράρας. vel α. q. d. ὁ τῇ χειρὶ seu χειρὶ ἄρων seu ἁρμόζων *qui aliquid manu aptat* seu *compingit.*

Κρισαῖον λόφον. Sic innuit Crisam Phocidis vrbem, quę aliàs Cirrha vocatur. In ἄμειψε obseruo non esse neglectum augmentum pro ἤμειψε. sed Dor. mutato η in α. & hoc pro ἀμείψας ἦλθε. Præpositio ἐν hîc Aeol. & Cretensium more habetur pro εἰς: nam hi ς in ν. conuertũt, sicuti iam 2. & 4. Od. Pyth. occurrit. ιτνάπος & νάπη idem sunt. Cúmque νάπη vel νάπος sit κοιλάς, rectè νάπος dicitur hîc κοιλόπεδον. q. d. κοῖλον πέδον seu πεδίον ἔχον.

τὸ σφ' ἔχει. Hoc est, ὅπερ ὄχημα seu ἅρμα ἔχει τις οἶκος κυπαρισσίνοις δοκοῖς ἐστεγασμένος. In gratiam Arcesilai & Carrhoti, ibi suspensum currum dicit poëta, vt eorum victoriæ memoria esset perennis.

ἀμφ' αὐδειαίτι. Hoc est, πλησίον τοῦ αὐδειαίτος, ὃν μονόξυλον ὄντα Κρῆτες τοξόται

παρὰ τῷ Παρνασσίῳ ὄρει καθίδρυσαν. Vocabulum τέγος est poëticum & sumendum hîc pro vel λόφος, vel ὄρος, vel ἐξοχὴ ὄρους. Effertur καθέσαντο poët pro καθέσαντο. à verbo καθίζω fut. καθέσω. & gemin. σ. καθέσσω. vnde Aor. καθέσσα. Et hoc signif. καθιδρύω. Fit à κατὰ & ἕζω de quo vide in ἕσσαι Ep. 12. Od. superioris.

μονόδροπον φυτόν. Metonymicῶs sic appellat statuam, sumendo materiam pro forma. φυτὸν dici potest, quia ex arbore, quę planta est, confinxére statuam. & μονόδροπον quod ex vnico ligno sine partium vllarum additamento, & coagmentatione constaret. μονόδροπος dicitur, quasi μόνος δρεπόμενος, hoc est λαμβανόμενος.

παράφρασις.	ἀντισρ. κῶλ. ιδ.	μετάφρασις.
Quare Arcesila, cùm huiusmodi aurigæ opera & beneficio victoriam consequutus fueris, decet te vt eum de te benemeritum spontanea beneuolentia prosequaris. Te verò ô Carrhote fili Alexibij illustrem reddunt mea carmina quæ pulchricomarũ Gratiarum venustate nitent. Et beatus es quòd postquam magnum laborem exantlasti, mea oratione metrica quæ est præstantissima, præconium laudis immortalis nactus es, ídque meritissimum. Nam inter quadraginta aurigas qui tecum certantes ceciderunt, currum integrum & illæsum referens intrepido animo, ab illustribus Pythonis certaminibus in Libyæ campum, patriámque vrbem Cyrenen reuersus es.	ἑκόντι τοίνυν πρέπει νόῳ τὸν εὐεργέταν ὑπαντιάσαι. Ἀλεξιβιάδα, σὲ δ' ἠΰκομοι φλέγοντι Χάριτες. μακάριος ὃς ἔχεις καὶ μετὰ μέγαν κάματον, λόγων φερτάτων μναμήϊον. ἐν τεσσαράκοντα γὰρ πετόντεσσιν ἁνιόχοισιν, ὅλον δίφρον κομίξαις ἀταρβεῖ φρενί, ἦλθες ἤδη Λιβύας πεδίον ἐξ ἀγλαῶν ἀέθλων, καὶ πατρῷαν πόλιν.	*Spontanea igitur decet mente benefactori occurrere. Te verò ô Alexibij fili, pulchricomæ illustrant Gratiæ. Beatus es qui habes etiam post magnum laborem sermonum præstantissimorum monumentum. Inter quadraginta enim lapsos aurigas integrum currum referens intrepido animo rediisti iam in Lybiæ campum, & patriam vrbem ab illustribus certaminibus.*

ἑκόντι τοίνυν. Apostrophe ad Arcesilaum, quem officij monet, inferendo gratiam esse Carrhoto referendam, siquidem de eo est benemeritus: & beneficium beneficio est pensandum. ὑπαντιάσαι τὸν εὐεργέταν occurrere benefactori, phrasis est poëtica pro τὸν εὐεργέτην ἀμείβεσθαι.

Ἀλεξιβιάδα. Dor. pro Ἀλεξιβιάδη à recto Ἀλεξιβιάδης. patronymicum nomen pro Ἀλεξιβίου παῖς. Obserua apostrophen hîc esse.

σὲ δ' ἠΰκομοι. Hoc est, σὲ δ' εὔκομοι Χάριτες λαμπρύνουσι. Hæc allegoricè de suis carminibus dicit, quæ Gratiarum venustate nitentia, clarum reddunt Carrhotum qui in Pythijs præstantissimè se gessit. ἠΰκομος Ion. pro comm.

εὔκωμος. & φλέγοντι Dor.pro φλέγουσι. & φλέγω poët.pro comm.φωτίζω, λαμπρύνω, *illustro, illumino.*

λόγων φερτάτων μναμήιον. Periphrasis τοῦ ὕμνου, seu κώμου huius. Nam φέρτατοι λόγοι dicitur oratio metrica, quæ est præstantissima, & prosæ præcellit, hymnus autem est monumentum, quo posteris alicuius virtus declaratur. μναμήιον autem Dor.& poët. pro μνημεῖον.

μετ' μέγαν κάματον. Scholiastes putat poëtam respicere ad seditionem quam Cyrenæi Arcesilao excitarunt: vel ad Carrhotum qui multum in colligendis aduenis laborauit. Sed hæc sunt longiùs petita: & existimo magnum hunc laborem, eum esse intelligendum quem in isto certamine exantlauit. Quis enim inficietur Carrhotum sustinuisse grauem admodum laborem quum solus cum quadraginta aurigis certauit, eósque omnes deuicit? Et hæc videtur esse poëtæ mens quum sequenti periodo dicit τεσσαράκοντα γάρ. Nam τὸ γὰρ additum videtur ad rationem cur dixerit μετ' μέγαν κάματον.

πετόντεσσιν. poët.dat.plur.pro πεσοῦσι.& ἁνιόχοισι poët.& Dor.pro ἡνιόχοις. ὅλον δίφρον hoc est, ὁλόκληρον, ἄθραυστον, ὑγιᾶ. *integrum, irruptum, sanum.* ἀταρβεῖ φρενί. hoc est, ἀταρβήτῳ καὶ ἀταράχῳ διανοίᾳ. Ἀταρβὴς est poëtic. ex α priu. & τάρβος.

κομίξαις. Hoc est, ἀγαγών. Est autem Dor.pro κομίσας part. Aor.1. ἐκόμισα à verbo κομίζω cuius fut.Dor.est κομίξω, & Aor.1.ἐκόμιξα.

ἦλθες ἤδη. Hoc est, ἐπανῆλθες εἰς πεδίον Λιβύας καὶ εἰς Κυράναν πατρώιαν πόλιν ἐκ τῶν ἐνδοξοτάτων ἀγώνων: Illustria certamina vocat Pythia.

παράφρασις.

Ne putes autem quum in adipiscenda victoria tantum laborem exhausisti, tuam conditionem fuisse duriorem quàm aliorum qui res præclaras gesserunt. Nemo enim vnquam antehac præclari quicquam gessit, nemo vnquam in posterum sine magno labore geret. Arcesilaum verò sequitur vetus Batti fœlicitas, quæ pariter hęc & illa ipsi tribuit, vt sit turris & propugnaculũ vrbis, patriæ tutor ac defẽsor, & peregrinos vt benigno erga eos est affectu, ita oculo serenissimo aspiciat. Cùm autem in solo vbi Cyrenen condidit Battus, grassari solerent superbi leones, territi diffuge-

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ.

πόνων δ' οὔ τις ἀπόκλαρός ἐστιν,
οὔτ' ἔσεται. ὁ Βάττου
δ' ἕπεται παλαιὸς
ὄλβος, ἔμπας τὰ καὶ τὰ νέμων,
πύργος ἄστεος, ὄμμα τε φαεννότατον
ξένοισι. κεῖνόν γε καὶ βαρύκομποι
λέοντες περὶ δείματι
φύγον, γλῶσσαν ἐπεί σφιν ἀπένεικεν
ὑπερποντίαν.
ὁ δ' ἀρχαγέτας ἔδωκ' Ἀπόλλων
θῆρας αἰνῷ φόβῳ,

μετάφρασις.

Laborum autem nemo exors est, neque erit. *Batti verò sequitur vetus fœlicitas pariter hæc & illa tribuens, turris vrbis, & oculus lucidissimus hospitibus. Illum Battum & grauiter fastuosi leones præ timore fugiebãt, linguam postquam ad eos attulit transmarinam. Nam dux & author* deducendæ coloniæ *Apollo dedit feras graui metui, vt ne moderatori Cyre-*

runt, quum ille prout accepto vltra mare apud Delphos oraculo significatum fuerat, adducta sociorum manu, suæ coloniæ stationem construebat.

ὄφρα μὴ ταμίᾳ Κυράνας ἀτελὴς γένοιτο μαντεύμασιν,

nes irritus foret in suis *oraculis*,

Fecit autem Apollo, qui oraculi sui monitu author erat deducendæ coloniæ, vt feroces illæ feræ graui metu perculsæ, aufugerent, ne quid fatali illi Cyrenes conditori obstaret, ac ne vanum foret vaticinium Dei veridici,

πόνων δ' ἔτις. Gnome generalis qua consolatur Carrhotum, qui conqueri potuisset quòd sibi tam grauiter fuerat laborandum in certamine. Dicit enim hanc esse hominum, fuisse semper, & fore conditionem, vt cum labore res suas gerant. Cui illa respondet quæ extat 10. Od. Olymp. ἄπονον δ' ἔλαβον χάρμα παῦροί τινες. Vox ἀπόκλαρος est Dor. & poët. pro ἀπόκληρος hoc est ἄμοιρος. Hæc gnome potest etiam ad ærumnas & calamitates transferri, quarum nemo mortalium est exors.

ὁ Βάττου δ' ἕπεται. Redit ad Arcesilaum, laudans eum à maioribus: à Batto autem laudat eum: cuius veterem fœlicitatem ipsum sequi ait. Nam vt Battus fuit suæ vrbis propugnaculum, & hospitum studiosus: sic & Arcesilaus.

ἔμπας τὰ καὶ τὰ νέμων. Hoc est, ὁμοίως τὰ καὶ τὰ νέμων, ὡς ἦ πύργος ἄστεος, καὶ ὄμμα φαεννότατος ξένοις. In hac sententia vocabulum ἔμπας cum Schol. sumo pro ὁμοίως vel ὁμῶς *pariter, similiter*. Adducit autem huius significationis exemplum. Ἔμπης μοι δοκέει δαΐδων σέλας ἔμμεναι, καὶ κεφαλῆς. Item Ἔμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανόν. Sed cũ eodem Schol. aliísque interpretibus non sentio, qui τὰ καὶ τὰ intelligunt τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακά. Cùm enim participium νέμων sit construendũ cum præcedenti ὄλβος, quomodo dicatur ὄλβος *fœlicitas* mala & bona distribuens? Ideóq; hæc τὰ καὶ τὰ νέμων refero ad sequentia: & dico veterem Batti fœlicitatem quæ sequitur Arcesilaum, hæc & hæc illi tribuere, vt sit quemadmodum Battus πύργος ἄστεος, ὄμμα τε φαεννότατον ξένοισι. Hæc perspicuè exponit Latina paraphrasis. Vide superiore Oda nomen φαεννὸς. cuius superlat. φαεννότατον hîc habes.

πύργος. Battum & Arcesilaum simul laudat à fortitudine, quæ idoneum reddit, vt sit patriæ præsidium. Item ab hospitalitate.

κεῖνόν γε. Digressio ad Batti historiam, cuius aduentu in Libyam, leones ibi grassari soliti, diffugerunt præ illius & sociorum metu, quem feris hisce immisit Apollo, nimirum vt fugatis illis, stationem ponere facilius esset, & quod oraculo prædixerat, plenè fieret.

βαρυκόμποι *superbi*. Βαρυκόμπος, hoc est ὁ βαρέως κομπῶν, *grauiter strepens superbiens*. φεῦγον neglect. augm. pro ἔφευγον hîc legitur, sed præstaret legere φύγον.

περὶ δείματι. Aristarchus teste Scholiast. refert eo in loco vbi condita est Cyrene, leones versari solitos: sed Apollinem Batto quædam carmina dedisse, quibus eos extruderet, & locum mansuefaceret.

γλῶσσ-

γλῶτταν ἐπεί σφιν. Hoc est, ἐπεὶ τὴν ἀπόφασιν ἐκ Πυθίας ὑπὲρ τὸν πόντον διεκόμισε. Non enim, inquit Didymus, ob vocem fugerunt: sed γλῶτταν ὑπερποντίαν dixit, inquit Aristarchus apud Schol. παρ᾽ ὅσον τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος φωνὴν ἐκ Δελφῶν εἰς Λιβύην μετήνεγκε. Vox itaque illa transmarina quam attulit Battus, intelligitur Apollinis oraculum, quod respondit vt relicta Thera Cyrenen conditum iret. Transmarina, quia trans mare sunt Delphi.

ὁ δ᾽ ἀρχαγέτας. Fugæ leonum causa efficiens Apollo Deus. Finalis ne quid obstaret conditoribus: nam nisi fugati fuissent leones, Cyrene condita non fuisset. Ἀρχαγέτας Doricè pro ἀρχηγέτης poët. quod iam Olymp. 7. occurrit. Sic appellatur Apollo quia fuit ἀρχηγέτης ἀποικίας.

δῶκεν αὐτῷ φόβῳ. Hoc est, αὐτοὺς φοβηθέντας εἰς φυγὴν παρώρμησε. Sic Cic. dixit. *Dare animum mœrori*, pro *animum mœrore afficere*, & Pindarus pariter δῶκεν φόβῳ, *dedit metui*, hoc est, *in metum compulit*.

ὄφρα μή. Causa finalis. q. d. ὡς μὴ πρὸς τὸ τέλος οὐκ ἄγοι ὅπερ μαντεύμασιν ὑπέσχ τῷ τῆς Κυρήνης οἰκιστῇ. Ταμίας Κυράνας periphrasis Batti. & ἀτελὴς hoc loco dicitur ὁ μὴ ἄγων πρὸς τὸ τέλος.

παράφρασις.	στροφὴ. γ. κῶλ. ιδ.	μετάφρασις.
qui viros & fœminas medicinam docet, cuius ope inueniant & administrent remedia ad grauium morborum curationem: quíque citharœdicam artem præbet, & dat quibuscunque vult literarum humanarum cognitionem, quibus ingenuorum mores emolliantur, & inducta in mentem recti cognitione, bonæ leges pacis & concordiæ inter ciues conseruatrices constituantur: qui etiam regit adytum in quo ipsius responsa redduntur: ex quo strenuis Herculis & Aegimij posteris significatum est, Heraclidæ Aristodemi filijs Procli & Eurystheni vt in Laconiam, Temeno vt Argos, Cresphontæ vt Pylum seu Mesenen, cum Aegimij filijs Dyma & Pamphylo se conferrent. Gloriosum autem & celebre genus meum Sparta profectum fertur.	ὃ καὶ βαρειᾶν νόσων ἀκέσματ᾽ ἄνδρεσσι, καὶ γυναιξὶ νέμει, πόρεν τε κίθαριν, δίδωσί τε μοῖσαν οἷς ἂν ἐθέλῃ, ἀπόλεμον ἀγαγὼν ἐς πραπίδας εὐνομίαν, μυχόν τ᾽ ἀμφέπει μαντήιον· τῷ καὶ Λακεδαίμονι, ἔν τ᾽ Ἄργει, καὶ ζαθέᾳ Πύλῳ ἔνασσεν ἀλκάεντας Ἡρακλέος ἐκγόνους, Αἰγιμιοῦ τε. τὸ δ᾽ ἐμὸν γαρύετ᾽ ἀπὸ Σπάρτας ἐπήρατον κλέος.	*qui & grauium morborum remedia viris & mulieribus dat, præbuítque citharœdicam artem: dat quoque Musicam quibuscunque voluerit, pacificam in mentes inducens rectam legum constitutionem, adytumq; regit oraculare: per quod & Lacedæmonem, & Argos, & diuinam Pylum transportauit strenuos Herculis posteros, Aegimiiq;. Mea autem narratur è Sparta amabilis gloria.*

ὁ καὶ βαρειᾶν. Digreſſio ad Apollinis artes, quarum mentionem facit, fortè vt intelligat eas Cyrenæis ab ipſo collatas. De his artibus totóque Apolline, vide hymnum Homeri. Primò medicinæ authorem facit. q. d. ὃς ἀνδράσι τε καὶ γυναιξὶ βαρειᾶν νόσων ἄκεσιν δίδωσι: ſiue dicas eum morbos virorum & mulierum ſuis reſponſis curare, ſiue dicas eum illis medicandi facultatem præbere. Habes ὃ pro ὃς qui: ſicuti apud Homerum ſæpe: vnum autem proferam exemplum Iliad. α.

Ἠπείλησεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστί.

πόρεν τε κίθαριν. Secundò facit citharœdicæ artis authorem. q. d. καὶ παρέσχε τὴν κιθαριστικὴν ἐμπειρίαν. ſiue vno vocabulo, τὴν κιθαριστύν.

δίδωσί τε μοῖσαν. Tertiò facit authorem humanitatis literarum q. d. ὃς δωρεῖται τὴν μουσικὴν, οἷς ἂν βούληται. Sumo autem Muſam, ſeu Muſicam hoc loco, vt apud veteres, qui μουσικὴν vocabant *humanitatem*, ſeu *doctrinam literarum*.

ἀπόλεμον ἀγαγών. Hoc eſt, ἀστασίαστον ἄγων εἰς τὰς φρένας τῶν ἀνθρώπων τὴν εὐνομίαν. Sic quarto loco Apollinem facit authorem bonarum legum conſtitutionis. Nam quum animum humanis literis excoluit, dat cognitionem rerum quæ ad rectam politiam, & ad ciuitatis concordiam faciunt.

μυχόν τ' ἀμφέπει. Quintò à vaticinio eum commendat. q. d. ὅστις τὸ ἄδυτον αὐτοῦ μαντικὸν ἀμφέπει. Per μυχὸν μαντήιον intelligit ipſum locum vbi reddebantur oracula. μαντεῖος autem poëticè, pro μαντικός, & μαντήιος per dialyſin τοῦ ει in ηι.

τῷ καὶ. Hoc eſt, τῷ χρησμῷ καὶ τοὺς Ἡρακλείδας, καὶ τοὺς Αἰγιμιοῦ παῖδας κατῴκισεν ἐν Λακεδαίμονι, καὶ Ἄργει, καὶ Πύλῳ. Vide paraphraſin Latinam. Occaſionem autem hinc ſumit redeundi ad maiores Arceſilai, quos cum Heraclidis commiſcet. Per Pylum hîc Scholiaſtes vult Meſenen intelligi.

ἔνασσεν. Eſt Aoriſt. ἔνασσε geminato σ. metri cauſa, tanquam à ναίω: & ἀλκάεντας eſt accuſat. plural. à recto ſingular. ἀλκήεις comm. & Doricè ἀλκάεις. genit. ἀλκάεντος & per contractionem ἀλκᾶντος, & ſic in obliquis.

τὸ δ' ἐμόν. Hoc eſt, τὸ δ' ἐμὸν κλέος γαρύεται εἶναι ἀπὸ Σπάρτης. Pindarus Thebanus oſtendit Thebanos cum Lacedæmonijs eandem terram inhabitaſſe. Illud autem ſtudio contendere videtur poëta, vt ſe Lacedæmoniorum & Cyrenæorum, proinde & ipſius victoris Arceſilai cognatum eſſe oſtendat.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ιδ.	μετάφρασις.
Quippe maiores noſtri Aegei filij, Thebanorum familia, qui Lacedæmonem cum Do-	ὅθεν γεγενναμένοι ἵκοντο Θήρανδε φῶ- τες Αἰγεΐδαι, ἐμοὶ πατέρες, ὁ-	*vnde geniti venerunt in Theram viri Aegidæ mei maiores,*

tiensibus, & Aristodemo migrarunt, ibi cum tempore propagati, ex illis fuerunt colonis qui in Theram adducti sunt. Neque hæc sine diuina prouidentia facta sunt. Nam fatum Aegidas ad celebranda Carnea, epulum multis victimis instructum adduxerat, quos Heraclidæ per Bœotiam transeuntes, oraculi monitu Thebis acceperunt, & ab illo Apollinis epulo secum Spartam abduxerunt. Quam ob causam institutis per successionem etiam in Libya, ô Apollo, Carneis hisce sacris tuis, in conuiuio honorificè celebramus Cyrenen vrbem ædificijs valdè insignem: quam Troiani quoque hospites, bellicosa proles Antenoris, incolunt: qui postquam bellico incendio vastatam viderunt patriam, cum Menelao Helenam abducente in Libyam vsque venerunt, vbi erroribus fessi consederunt, & eò deducta colonia aduenis nouis iuncti sunt.

Θεῶν ἄτερ· ἀλλὰ μοῖρά τις ἄγεν
πολύθυτον ἐς ἔρανον,
ἔνθεν ἀναδεξάμενοι
Ἄπολλον, τεὰ
Καρνεῖα, ἐν δαιτὶ σεβίζομεν Κυράνας ἀγακτιμέναν πόλιν, ἔχοντι τὰν
χαλκοχάρμαι ξένοι
Τρῶες Ἀντανορίδαι. σὺν Ἑλένᾳ γὰρ μόλον, καπνωθεῖσαν πάτραν ἐπεὶ ἴδον

non absque Dijs:: sed fatum quoddam adduxit ad multarum victimarum epulum. Inde suscipientes ô Apollo tua Carnea, in conuiuio celebram⁹ Cyrenes valdè insignem ædificijs vrbem, quam incolunt æreis armis *gaudentes hospites Troiani Antenoridæ. Cum Helena enim* eò *venerunt, fumantem patriam postquam viderunt*

ὅθεν γεγενναμένοι. Hoc est, ἐξ ἧς γεγεννημένοι οἱ πρόγονοι ἡμῶν οἱ Αἰγεῖδαι εἰς τὴν Θήραν ἀφίκοντο. Historiā hanc vt se habet, breuiter attingo in paraphrasi. Apparet autem poëtam innuere velle Aegidas fuisse Thebanos, qui Lacedæmonem iuerunt, inde in Theram, ex Thera in Libyam migrarunt. Cùm autem Heraclidæ socios sibi adiungerent Aegidas, eos inuenerunt Carneia Apollinis sacra celebrantes. Quorum sacrorum obseruationem Lacedæmone in Theram, & Libyam per successionem transtulerunt posteri.

οὐ θεῶν ἄτερ. Vide in Chil. Erasm. οὐκ ἄνευ θεοῦ.

ἀλλὰ μοῖρά τις. Diuina prouidentia factum ait, vt sui maiores Spartam iuerint. Nam cùm Carnea celebrarent, inuenti sunt, & ab Heraclidis assumpti socij. Appellat πολύθυτον ἔρανον, Epulum in quo multæ victimæ mactantur. Est autem πολύθυτος, ὁ ἐκ πολλῶν θυσιῶν συνεστὼς, *qui multis constat ex victimis.* ἔρανος non significat hoc loco cœnam collatitiam, sed simpliciter εἰλαπίνην. Mendæ suspectus locus. Nam hoc colon abundat syllaba.

τεὰ Καρνεῖα. Commendatio Cyrenæorum à pietate, quòd Carneia Apollinis sacra, à maioribus accepta obseruarent. Ex lib. Pausaniæ 3. de rebus Laconicis apparet à Carno Acarnane quodam instituta esse sacra hæc: vnde & Carneus dictus sit Apollo. Id factum Olympiade 26. colligimus ex Athenæi Dipn. l. 14. c. 4. Vbi autem & quomodo celebrarentur idem ostendit l. 4. c. 9. in quem locum annotat Doctissimus Casaubonus, hanc solennitatem quandam conuenientiam habere cum Iudaico illo festo: quam seu σκηνοπηγίαν,

seu σκηνῶν ἑορτὴν appellabant. Multas hîc mactari victimas ostendit poëta quum dixit, πολύθυτον ἔρανον. Et certè si, vt loco citato 4. Dipnosoph. Athenæi habetur, nouem in locis qui similes erant tentorijs, vbique nouem cœnabant homines, ídque festum in nonum diem prorogabatur, multæ victimæ erant necessariæ.

σεβίζομεν. A σεβίζω *colo, honoro*, poët. idem ac σεβάζω. ἀγακτιμέναν Doricè pro ἀγακτιμένην. Αγακτιμένος est ὁ ἄγαν λαμπρῶς κεκτισμένος, *valdè splendidè ædificatus*. Fit ab ἄγαν *valdè*, & κτίζω *condo, ædifico*, & sumitur à partic. præt. pass. κεκτισμένος, Aeol. verò neglecto augmento syllabab. & reiecto σ. metri causa κτίμενος, & cum ἄγαν reiecto ν. euphoniæ causa, pro ἀγανκτίμενος, dicitur ἀγακτίμενος. Pro hoc apud Homerum sæpe legitur ἐυκτιμένη πόλις.

Αντανορίδαι, Dor. pro Αντηνορίδαι. Digreditur autem in historiam Antenoris & eius sociorum, qui excisa Troia Menelaum sequuti sunt, & in Libya sedes posuerunt. Hunc nonnulli patriæ suæ proditorem fuisse putarunt.

καπνωθεῖσαν. Hoc est, κατακαυθεῖσαν. Quanquam enim καπνόω, quod est verbum poëticum, pro καπνίζω, significat *fumo inficio*, nihilominus à consequenti antecedens est intelligendum. Et sic metonymicè etiam καπνὸς, ἀντὶ πυρὸς vsurpatur.

παράφρασις.

Porrò hanc Antenoris posterorum gentem equestrem & bellicosam, magno studio, tanquam diuinos honores meritam, post mortem sacrificijs colunt, donísque cohonestant, Batti (aliàs Aristotelis dicti) comites, qui maris viam ipsis aperiens, in eam regionem celeribus nauibus vectos duxit. Idem autem Battus res diuinas augustiores reddidit, quum magnos Deorum lucos instituit, quum fecit viam nomine Scyrotam: læuigatis nimirum lapidibus stratam, directam & planam, vt equis etiam esset peruia, & pompas quæ precibus & sacrificijs mala ab hominibus propulsant, ad templum Apollinis euntes exciperet: cuius extrema in parte, vbi forum est, seorsim & precipuo in loco defunctus iacet.

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ.

ἐν ἄρει. τὸ δ' ἐλασίππων ἔθνος
ἐνδυκέως δέχονται
θυσίαισιν ἄνδρες
ἰχνέοντές σφε δωροφόροι,
τοὺς Ἀριστοτέλης ἄγαγε ναυσὶ θοαῖς
ἁλὸς βαθεῖαν κέλευθον ἀνοίγων·
κτίσε δ' ἄλσεα μείζονα
Θεῶν, εὐθύτομόν τε κατέθηκεν
Ἀπολλωνίαις
ἀλεξιμβρότοις πεδιάδα πομπαῖς
ἔμμεν ἱππόκροτον
Σκυρωτὰν ὁδὸν. ἔν-
θα πρυμνοῖς ἀγορᾶς
ἔπι δίχα κεῖται θανών.

μετάφρασις.

in bello. Equorum autẽ agitatricem gentẽ propensè excipiunt sacrificijs viri ad eos accedẽtes munerum latores, quos Aristoteles adduxit nauibus citis, maris profundam viam aperiens. Condidit autem lucos maiores Deorum, fecitq́ viam nomine *Scyrotam, directam, ita vt esset planities equis perstrepens* in *Apollineis pompis propulsantibus* mala *ab hominibus, vbi postrema in parte fori seorsim iacet mortuus.*

ἐν ἄρει. Cohæret cum superioribus: & ἄρης metonymicè dicitur, pro πόλεμος, quare ἐν ἄρει dictum pro ἐν πολέμῳ.

τὸ δ' ἐλάσιππον. Hoc est, τοῦτο δὲ τὸ Αντηνόρεες ἔθνος πολεμικὸν, σὺν θυσίαις καὶ δώροις ἐρχόμενοι τιμῶσιν, οὓς ὁ Βάττος κτ' θάλασσαν ἤγαγεν εἰς Λιβύαν. Quibus verbis Antenoridas commendat ab honoribus diuinis quos acceperunt post mortem à Cyrenæis, qui periphrasticè innuũtur, quum dicit τοὺς Αριστοτέλης, &c. ἐλάσιππος. Fit ab ἐλαύνω & ἵππος: & poëticum est, pro ἱππικὸς, seu πολεμικός.

ἐνδυκέως δέχονται θυσίαις. Hoc est, ἐπιμελῶς δεξιοῦνται θυσίαις. Est autem ἐνδυκέως poët. aduerb. quod Magn. Etym. interpretatur φιλοτίμως, ἀξίως, μετ' ἐπιμελείας, ἐπιμελῶς, μετ' ἐπιστροφῆς, *propensè, dignè, cum accuratione, accuratè, cum solicitudine.* Hoc deducit Eustath. ab Ionico δύκω, pro comm. δέχομαι, ε per paragogen in ο mutato, & ο in υ Aeolicè. Alij deducũt ab ἐν & δύη *cura, solicitudo*, inserto κ. & η. in ε. mutato.

ἰχνέω est poët. pro εἶμι, πορεύομαι, ἔρχομαι: fit ab ἴχνος *vestigium.* & ante σφὲ, quod significat αὐτοὺς, subauditur præpositio πρὸς.

κτίσε δ' ἄλσεα. Hoc est, ἔκτισε δὲ μεγάλα τεμένη. Battum à rebus in Africa gestis laudat. ἄλση sunt τεμένη, quæ vocat μείζονα, pro simplici, μεγάλα: neque enim πρὸς ἄλλα συγκρίνει: quòd maiores lucos fecerit, quàm qui iam extabant.

εὐθύτομον τε. Hoc est, ἐποίησε δὲ τὴν Σκυρωτὴν ὁδὸν εὐθυτενῆ καὶ λείαν, ἵνα γένοιτο βάσιμος τοῖς ἵπποις, καὶ ταῖς πομπαῖς ταῖς ἀπαλεξούσαις τὰ τῶν ἀνθρώπων κακὰ, εἰς Απόλλωνος ἑορταῖς. Fit εὐθύτομος ab εὐθὺς & τέμνω, à quo τόμος. Legi etiam potest εὐθύτονον. ἀλεξίμβροτος, ὁ ἀλέξων ἀπὸ τῶν βροτῶν κακά.

Σκυρωτὰν Dor. pro Σκυρωτὴν. Via Scyrota, hoc est, λιθόστρωτος. Fit à σκύρον, hoc est, λατύπη ἡ ἀπὸ τῆς κατεργασίας τῶν λίθων ἀποπίπτουσα, puluis, & alia quæ in poliendis lapidibus decidunt. Innuit autem asperum priùs fuisse hunc locum, postea redditum commodum.

ἔνθα πρυμνοῖς. Batti honor post mortem à loco sepulturæ. q.d. ἔνθα διακεχωρισμένος τῶν ἄλλων βασιλέων ὁ Βάττος τεθνηκὼς τάφον ἔχει ἐπ' ἐσχάτοις τῆς ἀγορᾶς. In constructione huius sententiæ ἐπὶ ante πρυμνοῖς est ponendum: & δίχα scribendum, non ἐπίδιχα.

παράφρασις.	στροφὴ δ'. κῶλ. ιδ'.	μετάφρασις.
Qui postquam inter homines fœliciter vixit, post mortem à populo tanquã Heros cultus est. Alij verò reges sacri minùs honorificum sepulchrum, seorsim ante vrbem sortiti sunt. Qui omnes mente subterraneis in locis iacente, audiũt chorealem hunc hymnum, quo Arcesilai virtus	μάκαρ μὲν ἀνδρῶν μέτα ἔναιεν, ἥρως δ' ἔπειτα λαοσεβής. ἄτερθε δὲ πρὸ δω- μάτων ἕτεροι λαχόντες ἀΐ- δαν, βασιλέες ἱεροὶ ἐντί. μεγάλαν δ' ἀρετὰν δρόσῳ μαλθακᾷ	*Beatus quidem inter homines habitabat, heróśque postea à populis cultus: seorsum autem ante ædes alij sortiti orcum reges sacri sunt. Magnam autem virtutem molli rore rigatam, hymnorúmque*

ingens, tanquam molli rore & liquore subtus affuso irrigata virescit: séque hoc nomine fœlices agnoscũt, cùm sibi & filio Arcesilao commune putent hoc laudis beneficium, quanquam illi propriè debitum; quem in choro canentium iuuenum decet decantare aureo ense conspicuum Apollinem,

ῥανθεῖσαν, κώμων θ' ὑποχεύμασιν ἀκούοντί ποι χθονίᾳ φρενὶ, σφὸν ὄλβον, υἱῷ τε κοινὰν χάριν ἔνδικόν τ' Ἀρκεσίλᾳ. τὸν ἐν ἀοιδᾷ νέων πρέπει χρυσάορα Φοῖβον ἀπύειν,

liquoribus audiunt terrestri mente, suam fœlicitatem, filióque communem gratiam, & iustè debitam Arcesilao: quem in cantu iuuenũ decet aureo ense conspicuum Phœbum resonare,

μάκαρ μὲν. Battum laudat ab honore quo Cyrenæi viuentem ipsum prosequuti sunt: & ab eo quo defunctum tanquam Heroëm colentes cumularunt. Quare cùm tanto in pretio fuerit ante & post mortem, colligere licet quantum alijs à regibus discreparit. Passim autem in scriptis Ethnicorum videre est, viros magnos post mortem diuinis honoribus exceptos fuisse.

λαοσεβής. poët. ὁ ὑπὸ τοῦ λαοῦ σεβόμενος, *qui à populo colitur.* πρὸ δωμάτων Schol. exponit πρὸ τῶν τῆς πόλεως πυλῶν, *ante portas vrbis.* Puto ἀΐδαν, quod Doricè dicitur pro ἀΐδην, hîc sumi pro τάφον.

μεγάλαν δ' ἀρετάν. Epanodus ad laudes Arcesilai: & per ἠθοποιΐαν facit defunctos affici honoribus filij Arcesilai. In præcedentibus etiam iterum atque iterum docuit posteritatis laudem ad defunctos pertinere. Hîc peculiariter magnam virtutem appellat victoriam illam Pythicam Arcesilai.

δρόσῳ μαλθακᾷ. Metaphorica hæc sunt: nam vt roris & humoris affusio facit vt planta virescat: sic & carmen quo virtus conspergitur, eam facit diuturniorem. Nonnulli codices legunt μεγάλαν ἀρετᾶν ῥανθεισᾶν in genit. plur. quæ lectio sensum non corrumpit. Nam sequentis verbi constructio cũ genitiuo est recepta. Si μεγάλαν ἀρετὰν in accus. sing. legas, erit Dor. pro cõm. μεγάλην ἀρετὴν: si verò μεγάλαν ἀρετᾶν ῥανθεισᾶν erit genit. plur. Dor. pro comm. μεγάλων ἀρετῶν ῥανθεισῶν.

ὑποχεύμασι. Poëticum est & Pindaricum vocabulum ὑπόχευμα, ab ὑποχέω *suffundo* deductum, q.d. *suffusio*: sed sumitur pro comm. χυμὸς *liquor.* ἀκούοντι Dor. pro comm. ἀκούουσι. Dixit χθονίᾳ φρενὶ, hoc est, ὑπογείῳ quòd sub terra iaceant mortui.

σφὸν ὄλβον. Suam fœlicitatem dicit quatenus viuentium laus ad defunctos maiores pertinet. σφὸς Dor. & poët. pro σφέτερος, οἰκεῖος, ἴδιος, *suus, domesticus, proprius.*

τὸν ἐν ἀοιδᾷ. Hoc est, ὃν τινα Ἀρκεσίλαον προσήκει ἐν χορῷ νέων ἀειδόντων ἀνυμνεῖν Ἀπόλλωνα. Admonet officij victorem. Nam eum qui Dei ope vicit, decet grato esse animo erga illum. χρυσάωρ est Apollinis epitheton, qui dicitur aureum ensem ferre, quòd auricolores radios habeat instar ensis acutos. Verbum ἀπύειν iam occurrit, 5. Ol. & 2. Pyth.

παράφρασις.

Cum fuerit ipsi author egregiæ victoriæ ex Pythone reportatæ, pro qua venusto carmine decoretur in solatium magnorum sumptuum quos fecit. Virum illum v ique laudant viri sapientes, & prudentes. Ego autem laudes eius persequendo, vulgaribus loquendi formulis vtar. Hic iudicio, prudētia, & eloquio præstantior est quàm pro ætatis ipsius ratione. Quod ad fortitudinem, animíque fiduciam attinet, is inter alios viros tantus est, quanta inter alias aues aquila volucrū regina. In certaminibus tantū robore valet, quantum in bellis ad defensionem vrbis validum propugnaculum. In adipiscendis & addiscendis disciplinis, celeri promptóque ingenio se ab ipsa pueritia ostendit. Est etiam peritus agitandi currus, cuius suæ industriæ eximium specimen in Pythijs iam edidit.

ἀντιστρ. κῶλ. ιδ.

ἔχοντα Πυθώνοθεν
τὸ καλλίνικον λυτήρι-
ον δαπανᾶν μέλος χαρίεν.
ἄν-
δρα κεῖνον ἐπαινέοντι συνε-
τοί.
λεγόμενον ἐρέω.
κρέσσονα μὲν ἁλικίας
νόον φέρβεται,
γλῶσσάν τε, θάρσος τε τανύ-
πτερος ἐν ὄρνιξιν αἰ-
ετὸς ἔπλετο. ἀγωνίας
δ', ἔρκος οἷον, σθένος.
ἔν τε μοίσαισι ποτανὸς ἀπὸ
ματρὸς φίλας, πέφανταί
θ' ἁρματηλάτας σοφός.

μετάφρασις.

Cùm habeas ex Pythone carmen venustū de tua egregia victoria persolutoriū sumptuū. Virum illum laudant prudentes. Quod vulgò aiunt dicam. Præstantiorem ætate alit mentem & linguam: at animi magnitudine est velut expandens alas inter aues aquila: robore autem in certaminibus est veluti propugnaculum. In Musis autem volatilis ab vsque matre chara, apparuítque curruū agitator scitus.

ἔχοντα Πυθώνοθεν. Cohærent hæc cum superioribus, q. d. ἔχοντα καλλίστην παραμυθίαν τῶν δαπανῶν, τὴν ἐκ Πυθῶνος νίκην, καὶ τὸ χαρίεν ἐπὶ τῇ νίκῃ μέλος τοῦτο. Ratio est cur debeat Arcesilaus Apollinem laudare. Πυθώνοθεν aduerb. quod significat ἐκ τῆς Πυθῶνος, & sumit ἔχοντα, pro διότι ἔχει.

λυτήριον δαπανᾶν. Sic vocat hoc carmen encomiasticum, quia præmium laudis animum leuat molestijs quę propter sumptus factos eum vexare solent. Itaque λυτήριον est remedium quod aliquo malo nos liberat. χαρίεν μέλος intellige hunc hymnum.

ἄνδρα κεῖνον. Amplificat Arcesilai merita eo quòd à sapientibus laudetur. Nam illud arguit ipsum esse verè laude dignum. Neminem enim nisi meritum laudant sapientes: quorum exemplo idem se facturum testatur Pindarus.

κρέσσονα μὲν. Laudat Arcesilaum à senili prudentia qua pollet in ætate iuuenili. Vide in Chil. Eras.

Ante barbam doces senes.

Hoc autem sibi vult, ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν ἔχει τὸν νοῦν καὶ τὴν εὐγλωττίαν. φέρβεται metaphora sumpta à rebus corporeis quæ aluntur. Et quum addit γλῶσ-

σαί τε. laudat eundem ab eloquentia.

θάρσος τε. Laus ab animi magnitudine, quæ quanta ſit in eo, comparatione ab aquilis ſumpta oſtendit: & rectè regē regali aliti cōparat. q.d. κατὰ ᾗ τὸ θάρσος, καὶ τὴν ἀνδρείαν τοσοῦτος ἐστὶν, ὅσος ὁ ἀετὸς πρὸς τοὺς ἄλλοις ὄρνις συγκρινόμενος.

ἀγωνίας δ'. Laus à robore corporis per comparationem propugnaculi. q.d. ἐν ᾗ τοῖς ἀγῶσιν ἔχει τὸ ἑαυτοῦ σθένος ὁποῖον ὀχύρωμα καὶ τειχεῖον. Schol. hæc ſumit θαυμαστικῶς: ſed inane illud puto.

ἔν τε μοίσαισι. Laus ab inſtitutione in bonis literis, in quibus à pueritia eſt educatus. q.d. ἐν ᾗ παιδεύσει ὀξὺς καὶ ταχὺς γέγονεν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας, muſas intelligit humanitatem literarū, & ποτανὸς eſt Dor. pro ποτηνὸς *volatilis* Nonnulli exponunt ἔνδοξος: quaſi dicere velit eum in bonarum literarum ſtudijs adeò profeciſſe, vt clarum nomen ſit adeptus: ſed malim interprerari ὀξὺς καὶ ταχὺς: quaſi dicere velit eum prompto & celeri ingenio fuiſſe à pueritia. ἀπὸ ματρὸς φίλας, hoc eſt, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας, quia tenera ætate verſamur adhuc cum matribus.

πέφαντι δ'. Laus à peritia regendi currus. ἁρματηλάτας Dor. pro ἁρματηλάτης, *agitator currus.*

παράφρασις.

Denique quotquot præclara ſtudia & inſtituta vigent in patria, ea ſectatur accuratè, & fortiter affectat. Vt autem Deus illum hoc tempore beneuolentia proſequens viribus muniuit; ſic & in poſterum ô Dij Saturni filij beati concedite vt ad res gerendas & conſilia animum appellat: nec permittite in vita quicquam detrimenti capiat: ita vt quemadmodum antumnali tempore hyemalium ventorum flatus folia fructúſque arborum in terram decutit, ſic etiam ipſius præclara facinora marceſcant: quin potiùs perpetuò vireat vitæ eius ſplendor, nullo interuallo defrondeſcens. Cæterùm Iouem, cuius prudentia magna charorum virorum fortunam gubernat, oro vt Arceſilao victoriam Olympicam olim concedat, quò magnorum etiam Olympiorum Pythijs maiorum decora & glorioſa victoria Batti generi obtingat.

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ.

ὅσαι τ' εἰσὶν ἐπιχωρίων κα-
λῶν ἔσοδοι, τετόλμα-
κε. Θεός τέ οἱ τὸ
νῦν γε πρόφρων τελεῖ δύνα-
σιν,
καὶ τὸ λοιπὸν ὦ Κρονίδαι μάκα-
ρες
διδοῖτ' ἐπ' ἔργοισιν ἀμφί τε βου-
λαῖς
ἔχειν. μὴ φθινοπωρὶς ἀ-
νέμων χειμερία κατάπνοὰ
δα-
μαλίζοι χρόνον.
Διός τοι νόος μέγας κυβερ-
νᾷ
δαίμον' ἀνδρῶν φίλων.
εὔχομαί νιν Ὀλυμπί-
ᾳ τοῦτο δόμεν
γέρας, ἐπὶ Βάττου γένει.

μετάφρασις.

Et quotquot in ſuam regionem inuehuntur præclara ſtudia *aggreditur. Deuſque illi nunc beneuolus ſuppeditat vires, & in poſterum ô Saturnidæ beati date factis & conſilijs deditum eſſe: ne fructibus exitialis ventorum hybernus flatus profliget tempus* vitæ illius. *Iouis mens magna gubernat ſortem virorum charorum. Oro igitur eum apud Olympiam hoc dare decus in Batti genere.*

ὅσαι

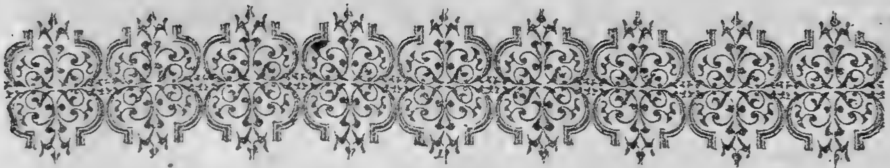
ὅσαι τ' εἰσὶν. Hoc est, *ὅσα τ' ἐπιτηδεύματα οἱ ἐπιχώριοι ἄνδρες ἐπιτηδεύουσι, τοῦτα καὶ*
αὐτὸς ἐπετήδευσε. Commendat denique Arcesilaum ab omnigenarum virtu-
tum studio. *ἔσοδος* propriè est *ingressus*, sed hîc significat *mores*, *instituta*,
res quas quis primùm aggreditur. Vir sanè laude dignissimus, qui nihil inten-
tatum reliquit eorum quæ in patria laudari nouit. *πεπείρακε*, hoc est, *ὑπέμεινε,*
καὶ κατώρθωσε.

Θεός τέ οἱ. Comprecatio est vt Arcesilaum in fœlici vitæ statu conseruent
Dij. q. d. *ὡς γὰρ ὁ Θεὸς αὐτῷ ἐπὶ τοῦ παρόντος τελεῖ τὴν δύναμιν, οὕτω καὶ τὸ λοιπὸν ὦ*
Κρόνου παῖδες δίδοτε τοῦ νοῦ καὶ τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς βουλαῖς προσέχειν. vox *δύνασις*,
pro *δύναμις*, iam occurrit Oda superiore. In his etiam notatur laus à fauore di-
uino: quum dicit Deum Arcesilao vires nunc suppeditare.

μὴ φθινοπωρὶς. Malorum deprecatio bonorum sequitur comprecationem.
q. d. *μὴ ἐάσητε τοιοῦτον ἐλάττωμα περὶ τὸν βίον αὐτοῦ γενέσθαι, ὥστε καθάπερ ὑπὸ φθι-*
νοπώρου πνοῆς τὰ φύλλα τῶν δένδρων κεῖται ἐπὶ τὴν γῆν, οὕτω καὶ τὰ πράγματα
αὐτοῦ μαρανθῆναι. ἀλλ' ἀειθαλὴς μένοι ὁ βίος αὐτοῦ, μηδέποτε φθίνων, μηδὲ φυλ-
λοῤῥοῶν. Sic allegoriam hanc reddit dilucidè Scholiastes. *φθινοπωρὶς*, hoc
est, *τὴν ὀπώραν φθίνουσα.* Aliàs est oliua conditanea, *κολυμβὰς*, seu *νηκτεὶς* apud
Suidam.

δαμαλίζοι. Est optat. modi, verbi *δαμαλίζω* poët. pro *δαμάζω* comm. *domo,*
profligo. Videtur fieri à *δαμάλη* iuuenca, vt *δαμαλίζειν* propriè videatur accipi
pro *τὰς νέας βοῦς δαμᾶν*: per translationem autem de alijs dici. *δαμάλη* fit à *δα-*
μάω. & *δαμαλίζεσθαι* Pyth. II. est *iuuencæ more lasciuire.*

Διός τοι νόος. Generalis sententia qua docet Deos virorum charorum
& bonorum curam genere. Quod cùm perspectum habeat, statim orat
vt & aliquando victoriam Olympiorum Arcesilao concedat. q. d. *ὁ Διὸς*
νοῦς τὴν ἑκάστου τύχην κυβερνᾷ. τοιγαροῦν εὔχομαι αὐτὸν τὴν τιμὴν τὴν ἀπὸ νίκης Ο-
λυμπίων δοῦναι τῷ Ἀρκεσιλάῳ, ὅστις ἐστὶ Βάττου γένος. Dixit *δόμεν.* pro *δοῦναι*: quod
construi potest etiam hoc modo, *ἐπιδόμεν Βάττου γένει τοῦτο γέρας.*

ΞΕΝΟΚΡΑΤΕΙ ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΩ, ἅρματι.

XENOCRATI AGRIGENtino, curru victoriam adepto.

ΕΙΔΟΣ ϛ.

ODE VI.

ARGVMENTVM.

XEnocratem laudat qui curru victoriam est adeptus: eúmque à patria & à Pythiaca victoria commendat. Deinde ad filium Thrasybulum transit, quem laudat à pietate cùm in Deos tum in parentes, à patre, à patruo Therone, à modestia, sapientia, literis, equitatu, à candore, & morum suauitate inter æquales.

παράφρασις.

Attendite auditores. Etenim Delphos solum amœnissimum & iucundissimum nostro carmine celebramus, euntes ad templum Delphicum, quod mari & fluuijs horrendùm strepentis orbis terrarum est medium (sicuti coniectũ est ex eo quòd aquilæ duæ à Ioue pari volatu emissæ, altera ab oriente, altera ab occidente huc concurrerunt) vbi & fœlicibus Emmenidæ posteris, & Agrigento quod eius-

στροφὴ α. κωλ. θ.

Ἀκούσατ'· ἦ γὰρ ἑλικώπιδος Ἀφροδίτας
ἄρουραν, ἢ Χαρίτων ἀναπολίζομεν,
ὀμφαλὸν ἐριβρόμου χθονὸς
ἐς ναὸν προσοιχόμενοι. Πυθιόνικος
ἔνθ' ὀλβίοισιν Ἐμμενίδαις,
ποταμίᾳ τ' Ἀκράγαντι, καὶ μὰν Ξενοκράτει,
ἑτοῖμος ὕμνων
θησαυρὸς ἐν πολυχρύσῳ
Ἀπολλωνίᾳ τετείχισται νάπᾳ.

μετάφρασις.

Audite: nam nigriocula Veneris aruum, aut Gratiarum versamus, vmbilicum horrisonæ terræ ad templum pergentes: vbi de victoria Pythica fœlicibus Emmenidis, fluuialíque Agrigento, atque etiam Xenocrati, paratus hymnorum thesaurus in diuite auri Apollonio luco

dem nominis fluuio alluitur, & Xenocrati in Apollinis templo multorum donariorum aureorum diuite, in promptu est hymnorum thesaurus, atque huiusmodi, vt ita dicam, murorum munimento vallatus, vt neque superueniens imber vehemens, qualis in tempestate oboritur, ac si horrisona nubes crudelem in hostes exercitum immittat: neque ventus colluuie omnia secum abripiente tundens, in maris profundi recessus intimos eum detrusum possit perdere. Sed potiùs puro lumine fulgentem gerens faciem, celebrem hominum sermonibus victoriam, curru Crisæis Delphorum in vallibus partam, tuo patri, tibique eius filio communem, Thrasybule, apud posteros celebraturus sit.

ἀντιστρ. κῶλ. θ.

ὃν οὔτε χειμέριος ὄμβρος ἐπακτὸς
ἐλθὼν
ἐριβρόμου νεφέλας στρατὸς ἀμείλι-
χος,
οὔτ' ἄνεμος ἐς μυχοὺς ἁλὸς
ἄξει παμφόρῳ χεράδι τυπτόμενος.
φά-
ει δὲ πρόσωπον ἐν καθαρῷ,
πατρὶ τεῷ Θρασύβουλε, κοινάν τε
γενεᾷ
λόγοισι θνατῶν
εὔδοξον ἁρματινίκαν
Κρισαίαισιν ἐν πτυχαῖς ἀπαγγε-
λεῖ.

reconditus est *intra murum. Quem* thesaurum *neque hybernus imber cum impetu superueniens horrisonæ nubis exercitus implacabilis, neque ventus in recessus maris trudet, omnia rapiente colluuie tundens, sed luce faciem* habens *in pura patri tuo Thrasybule, & cōmunem stirpi sermone mortalium inclytam currulem victoriam Crisæis in vallibus prædicabit.*

Ξενοκράτει. Xenocrates Agrigentinus vicit Pythiade 24. Ex quo Scholiastes admonet hos hymnos non fuisse ordine collocatos pro ratione temporum. Nam Xenocrates multo antè tempore vicit quàm Arcesilaus. Porrò cùm in paucis hîc laudetur Xenocrates, & multis filius eius Thrasybulus, videtur imperfectus hymni titulus, in quo idcirco fuisset nominandus Thrasybulus. Præterea nouum est quod hæc Ode stropha & antistropha tantùm constet, epodo careat.

Ἀκούσατε. Apostrophe est vel in persona chori, vel in persona Pindari ad auditores, à quibus attentionem petit, cùm sit laudaturus Pythicam Xenocratis victoriam. Eâdē autē fidelia duos parietes dealbat, vel plures: nam obiter Agrigentum: Pythonem seu Delphos, illud patriam victoris, hanc locum vbi vicit, laudat.

ἢ γὰρ. Hoc est, καὶ γὰρ ἀναπολοῦμεν τὸ χωρίον εὐοφθάλμου Ἀφροδίτης, ἢ τῶν Χαρίτων, τουτέστι, ἀνυμνοῦμεν τὴν Πυθῶ γῆν ἐπαφρόδιτον καὶ ἐράσμιον. Ratio attentionis sumitur à loco victoriæ. Nam cum ijs sentio qui his verbis Pythonem denotari putant. Nam solet poëta locum victoriæ laudare, & ex paraphrasi satis patebit conuenientissimum esse hunc sensum. ἢ γὰρ sume pro καὶ γὰρ.

ἑλικώπιδος. Synecdoche est: nam à parte totam formosam innuit. Est autem ἑλικῶπις idem ac μελανῶπις. Commendatur autem præcipuè in muliebri sexu niger oculorum color, vnde & 4. Pyth. Alcmenam vocauit ἑλικοβλέφαρον. Porrò ἄρουραν Ἀφροδίτας dicit vt 1. Epod. superioris Odæ γλυκὺν κᾶπον Ἀφροδίτας. *terram Veneris*, hoc est, *amœnißimam*: sic & *terram Gratiarum* ἐράσμιον καὶ

ἐπιτερπῆ. Quod attinet ad ἀναπλίζομεν poëticum eſt, pro ἀναπολοῦμεν, hoc eſt, ἀναστρεφόμεθα.

ὀμφαλὸν. Locus in quo celebranda eſt ἄρουρα τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῶν Χαρίτων. q. d. εἰς τὸν ναὸν Πυθῶνος παραγινόμενοι, τὸν τῆς ἐριβρόμου γῆς ὄντα ὀμφαλόν. Cur Delphi ſeu Pytho dicatur terræ vmbilicus iam antè fuit commemoratum.

ἐριβρόμου. Terra dicitur *horriſona* propter ſtrepitum præterlabentis fluminis Permeſſi: vel quia quodam cum horrore & ſtrepitu vates ibi dat reſponſa. Vel terra vniuerſa dicitur ἐρίβρομος ob mare & fluuios qui circũſtrepunt agitati. Quod eſt veriſimilius: ſiquidem de orbis terrarum medio fit mentio, & ναὸν intellige τὸν Πύθων.

Πυθιόνικος. Hoc eſt, ὅπου τοῖς εὐδαίμοσιν Ἐμμενίδαις, καὶ τῇ ποταμίᾳ Ἀκράγαντι, καὶ τῷ Ξενοκράτει, ὁ ὑπὲρ τῆς ἅρματι ἐν Πυθῶνι νίκης ὕμνος πρόχειρος ἀνάκειται ἐν τῇ πολυχρύσῳ τοῦ Ἀπόλλωνος νάπῃ. Laus victoriæ Xenocratis: quæ materia eſt huius hymni. Laudem autem cum maioribus eius & patria pro more communicat. Πυθιόνικος propriè eſt ὁ ἐν τοῖς Πυθίοις νικήσας, *qui vicit in Pythijs.* Hîc verò pro *qui de victoria eſt:* vt Πυθιόνικος ὕμνων θησαυρὸς, *theſaurus hymnorum de victoria Pythica.* Sic Pyth. 8. πυθιόνικον τιμὰν dixit *Pythica victoria honorem.*

Ἐμμενίδαις. Emmenidæ ſunt maiores Xenocratis. Emmenides & Xenodicus Telemachi fuêre filij: Emmenidæ filij Theron & Xenocrates: Xenodici Hippocrates & Capys, qui à Therone in exilium pulſi ſunt.

ποταμίᾳ τ' Ἀκράγαντι. Fluuiale dicitur Agrigentum propter eiuſdem nominis fluuium.

ὕμνων θησαυρὸς. Hymnorum theſaurus non tam ſignificat copiam amplam carminum in laudem alicuius ſcriptorum, quàm hymnum qui ſeruatur in poſterum, quemadmodum theſaurus ſunt diuitiæ in longum tempus reconditæ. Ac ſanè ſcopus poëtæ præcipuus eſt, vt ſuo carmine virorum quos laudat virtus poſteritati innoteſcat.

ἐν πολυχρύσῳ. Periphraſis Delphorum, vel templi Apollinis: vocat πολύχρυσον, ob multa donaria aurea. Alij Napen dicunt eſſe campum ipſum in quo equeſtria certamina fiebant. Alij Delphos in tres partes diuidunt: quarum vna ſit ſumma, altera media, in qua etiam eſt quæ vocatur Nape.

τὸν οὔτε. Hoc eſt, ὄντινα θησαυρὸν ὕμνων οὔτε ὁ χειμὼν τῆς μεγαλοήχου νεφέλης ἀπηλωνὴς στρατὸς ἐπελθὼν, οὔτε ἄνεμοι ταῖς πνοαῖς τύπτοντες, καὶ φέροντες τῇ πολυφόρῳ χεράδι, ἐμβαλοῦσιν εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης. Amplificatio eſt à perpetuitate ſui carminis. Hunc locum videtur imitatus Horatius Od. 30. lib. 3. Carm.

Exegi monumentum ære perennius,
Regaliq́ ſitu Pyramidum altius,
Quod non imber edax, non aquilo impotens
Poßit diruere.

ἄπρακτος. Hoc eſt, στερεὸς. Hanc vocem Od. 10. Olymp. expoſuimus, ſtropha γ.

Porro ἐρίβρεμος & βαρύβρεμος idem sunt, ὁ βαρέως βρέμων, vt expositum est Olymp. Od. II. ἐρίβρεμοι λέοντες.

χαράδ. χαρὰ vt definit Schol. ἐστιν ὁ μετὰ ἰλύος καὶ λίθων συρφετός, *colluuies cum cœno & lapidibus mixta*. Ideóque rectè dicitur πάμφορος, quòd quiduis ferat. Exponitur ibidem κοπρώδης φορυτὸς, *sordida fimi congeries*: éstque propriè φορυτὸς, ἡ ἐκ τῆς χαράδρας ἀκαθαρσία *torrentis illuuies*.

φάει δ'. Postquam posuit hymnorum thesaurum non periturum, nunc ponit illustrem futurum. q. d. ἀλλ' ὦ Θρασίβουλε, ἐπιτανὴς ὢν ὁ θησαυρὸς τῶν ὕμνων, καὶ πρόσωπον ἐν καθαρῷ φωτὶ ἔχων, τὴν ἅρματι τυχοῦσαν νίκην, τῷ σῷ πατρὶ, καὶ τῷ αὐτοῦ γένει κοινὴν, ἀπαγγελεῖ τοῖς τῶν ἀνθρώπων λόγοις εὔδοξον. Hoc quoque Latina paraphrasis declarat.

πρόσωπον. Hic foris assumendum aliquid, vt pote particip. ἔχων. κοιναν Dor. pro κοινὴν. γενεᾷ. Nempe τῷ υἱῷ, qui patris est proles, & qui paternarum virtutum atque honorum est particeps. ἁρματινίκαν Doricè pro ἁρματινίκην. Est ἁρματινίκη Pindaricum vocabulum, & compositum. q. d. νίκη ἅρματι νικηθεῖσα. Quod cum Græca Scholia τοῦ δράματος νίκην exponant, videtur typographi esse error, pro ἅρματος νίκην.

Κρισαίαισιν ἐν πτυχαῖς. Periphrasis pro ἐν Δελφοῖς. Nam Crisa vt Schol. ait, τῶν Δελφῶν ἐστι.

παράφρασις.	στροφὴ β. κῶλ. θ.	μετάφρασις.
Tu vtique illum patrem tuum dextra manu tenens, eóque quo teneris honore prosequens, ostendis te fideliter ea obseruare, quorum rectè olim admonitus est à Chirone Philyræ filio robustissimus Pelei filius Achilles, quum semotus à parentibus in Pelei montis antro est educatus. Etenim inter cætera præcepta quibus animum eius fingebat, consuluit vt Iouem in primis summum Deorum, qui tonitruum, fulgurum, fulminúmque est dominus, veneraretur: quinetiam diuinum honorem parentibus impertiret, dum fatis concessum vitæ curriculum emetirentur. Hoc & antea fuit animo, talísque pietatis exemplum præbuit fortis Antilochus Nestoris filius, qui pro patre	σύ τοι σχεθὼν νιν ἐπιδέξια χειρὸς, ὀρθὰν ἄγεις ἐφημοσύναν, τάν ποτ' ἐν ὄρεσι φαντὶ μεγαλοσθενεῖ Φιλύρας υἱὸν ὀρφανιζομένῳ Πηλείδᾳ πα- ραινεῖν· μάλιστα μὲν Κρονίδαν βαρύοπαν, στεροπᾶν κεραυνῶν τε πρύτανιν θεῶν σέβεσθαι· ταύτας δὲ μήποτε τιμᾶς ἀμείρειν γονέων βίον πεπρωμένον. ἀντιστρ. κῶλ. θ. ἔγεντο καὶ πρότερον Ἀντίλοχος βιατὰς νόημα τοῦτο φέρων. ὃς ὑπερέφθιτο πατρὸς, ἐναρίμβροτον ἀμμεί-	Tu vtique tenens ipsum patrem tuum dextra manu, rectam refers admonitionem, quam olim in montibus aiunt Philyræ filium robustißimo Pelidæ consuluiße orbato parentibus: videlicet potißimum quidem inter Deos Saturnium grauisonũ fulgurum fulminumq́; dominũ venerari: hoc verò nunquã honore priuare parentibus vitã fatis datam. Extitit & antea Antilochus fortis mẽtẽ hanc habens, qui pro patre occubuit, homici-

mortem oppetiuit inita pugna cum Memnone bellicoso Aethiopum duce, tum quum versatus est in periculo Nestor, vulnerato ad mortem Paridis telis equo, ac ideo moram patiente curru. Pylius autem ille senex Nelei filius Nestor, commota mente, metu percitus, quum videret Memnonem hastam validam vibrantem, filium inclamauit: nimirum ne cum illo Aethiopici exercitus duce congrederetur.

νας στράταρχον Αἰθιόπων Μέμνονα. Νεστόρειον γὰρ ἵππος ἅρμ' ἐπέδα,
Πάριος ἐκ βελέων δαϊχθείς. ὁ δ' ἔφεπε
κραταιὸν ἔγχος.
Μεσσανίου δὲ γέροντος
δοναθεῖσα φρὴν βόασε παῖδα ὅν.

dam cùm sustinuisset ducem exercitus Aethiopum Memnonem: Nestoreum enim currum equus remorabatur, Paridis telis saucius: at ille gestabat validam hastam. Messenij autem senis concitata mens conclamauit filium suum.

σύ τοι χέθων νιν. Laus filij à pietate erga patrem. Dicit enim Xenocratem patrem à Thrasybulo filio dextra manu teneri. Tenere autem aliquem dextra manu, est ei præstò esse, scipionis vicem præstare: quod debent liberi parentibus. νιν est referendum ad πατρὶ Θεῷ. Et ἐπιδέξια χειρὸς exponendum δεξιᾷ χειρὶ, *manu dextra*. Aliàs significat, πρὸς τὰ μέρη δεξιὰ τῆς χειρὸς. vt quum sic loquitur Theocritus Idyll. 25.

Αὖλις δὲ σφίσιν ἥδε τεῆς ἐπιδέξια χειρός.

Stabulum illorum hoc ad dextram tuam manum.

ὀρθὰν ἄγεις ἐφημοσύναν. Hoc est, τηρεῖς ὀρθὴν ἐφημοσύνην. Eodem modo vsurpatur verbum ἄγω. vt quum dicitur ἄγειν ἐκεχειρίαν, σπονδὰς, *obseruare inducias, fœdera*. ἐφημοσύνα Dor. pro comm. ἐφημοσύνη. hoc est, ἐντολὴ, παραίνεσις, *mandatum, admonitio*. Malè habent plerique omnes εὐφημοσύναν. ἐν ὄρεσι, in Pelio antro, quod in monte Pelio erat, & vbi habitabat Chiron Centaurus. μεγαλοσθενεῖ hoc est, ἰσχυροτάτῳ. μεγαλοσθενὴς hîc, & Isthm. Od. 5. μεγασθενὴς, est ὁ μέγα σθένος ἔχων. Φιλύρας υἱὸν periphrasticè intelligit Chironem qui initio Pyth. 3. Φιλλυρίδης appellatur. ὀρφανιζόμενος. hoc loco non est *orbus parentibus*, (nam tum adhuc viuebant, siquidem eos colere docet) sed χωριζόμενος & μονωθεὶς, *separatus, & seiunctus*: vt fieri solet quum quis præceptori extra domum paternam traditur educandus, quanuis pater non sit vita functus.

Πηλεΐδᾳ. Hoc est Achilli, Dor. pro Πηλεΐδῃ à Πηλεΐδης poët. pro Πηλείδης, τὸ ει mutato in ηι. παραινεῖν hoc est, εἰπεῖν. In his manifesta est collatio Achillis & Thrasybuli.

μάλιστα μὲν. Admonitio quæ duo continet capita: nimirum vt Deum colat, deinde parentes. Cùm autem hæc sint duo prima Decalogi mandata, à quibus cætera pendent, videmus Ethnicorum cordibus à natura ipsa pietatem in Deum & parentes fuisse insculptam. Vide Pythagoræ, Phocylidis, Isocratis, aliorúmq; sententias. Ex eo quod Iouis cultum præcipuè commendat, apparet Ethnicos in sua Deorum multitudine, vnum Iouem reliquis prætulisse, quem vnicum sapientiores credebant colendum.

βαρυόπα. Dor. pro βαρυόπαν. Βαρυόπης poëticum est vocabulum, pro βαρύφωνος, μεγαλόφωνος: & componitur ex βαρὺς, grauis, & ὄψ vox. q.d. ὄπα βαρεῖαν ἔχων, *grauem habens vocem*. Epitheton Iouis ob tonitruum fragorem & strepitum cuius est author. Hanc sententiam ita rectè declarat Schol. ἐξαιρέτως μὲν τὸν μεγαλόφωνον ἀστραπῶν καὶ κεραυνῶν δεσπότην τὸν Δία, παρὰ τοὺς ἄλλους Θεοὺς τιμᾶν καὶ σέβεσθαι.

ταύτας δὲ μή. Sic & hoc admonitionis membrum explicat Schol. ταύτης δὲ τῆς τιμῆς τῆς πρὸς τοὺς Θεοὺς μὴ στερίσκειν τῶν γεγεννηκότων. ταύτας τιμᾶς. nimirum τὰς πρὸς τοὺς Θεοὺς. Ἀμείρειν est *portione priuare aliquem*.

ἐγένετο καὶ πρότερον. Quia Pindarus Thrasybulum laudare vult potissimùm à pietate in parentes, Antilochi parentum amantis exemplum proponitur. q.d. ἐγένετο καὶ τὸ παλαιὸν γενναῖος Ἀντίλοχος, τὸ φρόνημα τοῦτο φέρων, τὸ περὶ τοὺς γονέας εὐσεβὲς ὅστις ὑπεραπώλετο τοῦ πατρὸς, τὸν δεινὸν τῶν ἀνθρώπων φονέα ὑπομείνας Αἰθιόπων στρατηγὸν Μέμνονα. Antilochum autem à Memnone fuisse occisum testatur Homerus Odyss. 4. v. 187.

Μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Τόν ῥ' Ἠοῦς ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός.

Quod autem ad seruandum patrem oppetiuerit mortem, egregijs versibus declarat Smyrnæus l. 2. v. 243. & sequentibus: vbi & à Memnone cæsum testatur. Nihilominus Penelope apud Ouidium dicit ab Hectore interfectum, his verbis,

Siue quis Antilochum narrabat ab Hectore victum,
Antilochus nostri causa doloris erat.

Εναείμβροτον. Poëticum vocabulum ἐναείμβροτος, ab ἐναίρω, τὸ φονεύω τοὺς βροτοὺς, hoc est, ἀνθρώποις. ἀμμείνας Aeol. & poët. pro ἀναμείνας. Et vt hîc Memnonem στράταρχον Αἰθιόπων, sic & Isthm. Od. 5. appellat.

Νεστόρειον γάρ. Hoc est, τὸ γὰρ ἅρμα τοῦ Νέστορος, ὁ ἵππος ἐνεπόδιζε βληθεὶς τοῖς τοῦ Ἀλεξάνδρου βέλεσι. Vulneratum fuisse Nestoris equum à Paride testatur Homerus l. Iliad. 8. v. 81. Sed non dicit tum temporis filium eius Antilochum periclitanti patri succurrisse, verùm Diomedem. Nec huius circunstantiæ meminit Smyrnæus loco citato.

Πάριος. Hinc apparet flecti nomen Πάρις, Πάριδος & Πάριος. Porrò δαϊχθεὶς, hoc est, βληθεὶς vel φονευθεὶς, est particip. Aor. 1. pass. ἐδαΐχθην à verbo poëtico δαΐζω: deducto à δαίω.

ὁ δ' ἔφεπε. Ambiguum est vtrum hoc sit referendum ad Memnonem, an ad Antilochum. Etenim vt ex Smyrnæi versibus apparet, vterque hastam habebat. Sed ad Memnonem referre malo, cuius hastam cùm vidisset Antilocho minantem, ilico Nestor filio metuens eum reuocare à congressu Memnonis conatus est.

Μεσσανίου. Doricè pro Μεσσηνίου. Messenium vocat, quia Pylius erat: illius Pyli dominus, quę vrbs est Messenes. Pylus altera in Elide quam vastauit Hercules. Tertia dicta Τριφυλιακός, ad quam est Amathois fluuius. *Meßenius senex*: est periphrasis Nestoris. Messene est Peloponnesi regio.

δονηθεῖσα. Hoc est, ταραχθεῖσα. Doricè pro δονηθεῖσα. Sic autem hæc verba

reddo prosa, ὁ δὲ Νέστωρ ταραχθεὶς τὴν φρένα, ἐβόησε τὸν παῖδα.

παράφρασις.

Verùm irritus fuit identidem repetitus clamor. Neque enim verbis suis Antilochum filium Nestor ab instituto reuocauit. Sed diuinus ille vir, pietatis in parentem studio flagrans, in eius tuitione perseuerauit, quem sua morte à morte liberauit. Quod facinus admirandum cùm patrasset, existimarunt natu iuniores hunc post hominum memoriam pietate erga parentes fuisse supremum & præstantissimum. Atque hoc quidem exemplum ex ijs quæ præterierunt, est desumptum. Nostræ verò ætatis hominum omnium Thrasybulus maximè recta erga patrem mente procedit, eúmque debita beneuolentia prosequitur. Ostendit quoque se patrui Theronis splendorem & magnificentiam in omnibus imitari. Quinetiam diuitijs præclarè vtitur. Non enim eis ad iuuenilem insolentiam & intemperantiam abutitur: sed eas impendit in literarum studijs, quibus in scholis imbuitur. Ad te quoque Neptune terræ quassator, qui equitandi rationem inuenisti, in moribus omnibus animo valdè alacri accedit, & in equestribus exercitijs est versatissimus. Deniq; ea est morum suauitate, vt quando cum coætaneis versatur in conuiuijs, sermones habeat melle quod in fauis apum fingitur, dulciores.

στροφὴ γ'. κῶλ. θ.

χαμαιπετὲς δ' ἄρ' ἔπος οὐκ ἀπέρ-
ριψεν αὐτοῦ,
μένων δ' ὁ θεῖος ἀνὴρ, πρίατο
μὲν θανά-
τοιο κομιδὰν πατρός. δό-
κη-
σεν δὲ τῶν πάλαι γενεᾷ ὁπλο-
τέροισιν,
ἔργον πελώριον τελέσαις,
ὕπατος ἀμφὶ τοκεῦσιν ἔμμεν
πρὸς ἀρετάν.
τὰ μὲν παρήκει·
τῶν νῦν δὲ καὶ Θρασύβουλος
πατρῴαν μάλιστα πρὸς στάθμαν
ἔβα,

ἀντιστρ. κῶλ. θ.

πάτρῳ τ' ἐπερχόμενος ἀγλαΐαν
ἔδειξε:
νόῳ δὲ πλοῦτον ἄγει, ἄδικον
οὔτ' ὑ-
πέροπλον ἥβαν δρέπων, σο-
φίαν
δ' ἐν μυχοῖσι Πιερίδων. τίν τ'
ἐλέλιχθον
ὀργαῖς πάσαις, ὃς ἱππείαν
εἴσ-
οδον, μάλ' ἁδόντι νόῳ Ποσειδᾶν
προσέρχεται.
γλυκεῖα δὲ φρὴν
καὶ συμπόταισιν ὁμιλεῖν,
μελισσᾶν ἀμείβεται τρητὸν πό-
νον.

μετάφρασις.

In terram autem decidens eius sermo, non abstraxit filium à proposito: sed manens diuinus ille vir, emit morte recuperationem patris. Visus est natu iunioribus, hoc facinus ingens cùm patraßet, omniũ *veterũ summus in virtute erga parentes. Hæc quidem prætereunt: at Thrasybulus maximè* ex omnibus *qui nunc sunt, paternam ad regulam graditur. Et ad patruum accedens, magnificentiam ostendit.* Cum *prudentia autem diuitias gubernat,* neque *iniustam,* neque *insolentem pubertatem carpens, sed sapientiam in penetralibus Pieridum. Et ad te terræ concußor Neptune, qui equestrem introitum* inuenisti, *in moribus omnibus valdè alacri mente accedit. Dulcis præterea mens eius, & in conuersando cum conuiuis, apum superat opus cancellatum.*

χαμαιπετὲς. Hoc est, τὸ δ' ἔπος αὐτοῦ Νέστορος μάταιον ὂν, οὐκ ἀπέστρεψεν μάχης υἱόν. Inanem ostendit fuisse patris vocem, cuius etiam στοργὴ apparet, quum ægrè fert

fert filium sese morti obijcere pro patre. χαμαιπετὴς est ὁ χαμαὶ πίπτων, hoc est, *πίπτων qui cadit humi*, nunc est μάταιος *inanis, vanus*. & Od.9. Olymp. εὐτελὴς *vilis & humilis*. In terram cadere, vulgo dicunt, verbum quod nihil efficit.

ἐδόκησεν. Ob pietatem hanc Antilochus laudem apud posteros consequitur. q. d. ἔδοξε δὲ τοῖς μετέπειτα γενομένοις, ἐπεὶ τόδε πρᾶγμα θαυμαστὸν ἐξειργάσατο, πάντων τῶν παλαιῶν πρὸς τὸν πατέρα γενέσθαι φιλοστοργότατος.

ὁπλοτέροισιν. ὁπλότεροι dicuntur hîc iuniores posteri, quasi ad arma instructiores.

τὰ μὲν παρήκει. Conclusio superioris exempli petiti ex ætate præterita. Hîc puto esse enallagen temporis præsentis pro præterito.

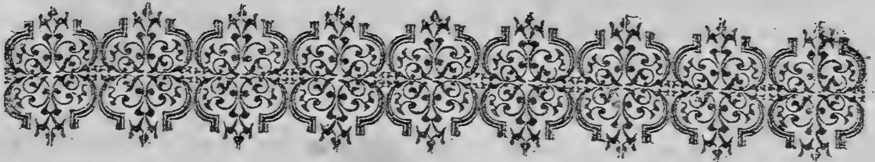
τῶν νῦν δέ. Hoc est, τῶν δὲ ἀνθρώπων τῶν καθ' ἡμᾶς ὁ Θρασύβουλος πρὸς τὴν τοῦ πατέρος ἑαυτοῦ στάθμην καὶ ὀρθότητα μάλιστα βαίνει. Hoc est, τὸν πατέρα τιμᾷ. Porrò πατρῴαν στάθμαν hic vt puto, intelligit regulam quæ docet quomodo sit erga parentes agendum: vt series sensus indicat. Ideóque non videntur rectè sentire, qui *paternam ad regulam incedere*, exponunt *patris vestigia & præcepta sequi*. Quanquam non refragabor siquis malit nouam laudem Thrasybuli his verbis afferri. Nimirum eum tanquam rectam regulam, clari patris vestigia sequi. Ego autem, si non sit accommodatio exempli ad Thtasybulum, hęc verba, τὰ μὲν παρήκει. τῶν δὲ νῦν &c. sic explico, *Atque his quidem prætermißis, vt alias virtutes Thrasybuli persequar, ille omnium hominum qui nostra ætate viuunt, rectis & præclaris patris vestigijs insistit*. Interim verò patrem Xenocratem à rectitudine morum commendat.

πάτρωϊ τ' ἐπερχόμενος. Hoc est, ἐπερχόμενος δὲ πρὸς τὴν τοῦ πάτρωος ἀγλαΐαν κατὰ πάντα κόσμον ἀπέδειξεν ἑαυτὸν ἴσον. Alia laus Thrasybuli ab imitatione patrui Theronis. Nam Theron Xenocratis patris Thrasybuli erat frater: ἅπασαν, hîc abundat, & remouendum est ob metrum.

νόῳ δὲ πλοῦτον ἄγει. Hoc est, μετὰ λογισμοῦ πλούτῳ χρῆται. Alia laus à bono diuitiarum vsu. Eo autem est laudabilior, quòd ab adolescentia ijs ita vsus sit, οὔτε τὴν ἥβην εἰς ἀκρασίαν, οὔτ' εἰς ἀλαζόνειαν τρεπόμενος, ἀλλὰ καταδεδυκὼς εἰς τοὺς μυχοὺς τῶν μουσῶν εἰς σοφίαν. Appellat σοφίαν *disciplinas, & bonas literas*. & μυχοὺς Πιερίδων, *ipsas scholas*.

τίν τ' ἐλέλιχθον. Alia laus à studijs & exercitijs equestribus, per apostrophen ad Neptunum equitationis authorem, σοὶ δ' ὁ Ποσειδῶν προσοικειοῦται πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ὅστις εὗρες ἱππικὰς ἁμίλλας. ἐλελίχθων fit ab ἐλελίζω poëtico, τὸ σείω, τινάσσω, κινῶ, *quatio, concutio, moueo*, & χθὼν *terra*. Quid sit εἴσοδος liquebit Pyth. Od.5. in his ἱππείων ἔσοδοι. Ποσειδᾶν. Dor. pro comm. Ποσειδῶν. μάλ' ἀδόντι νόῳ hoc est, μάλα προθύμως.

γλυκεῖα δὲ φρήν. Vltima laus à suauitate morum. q. d. ἡ δὲ φρὴν αὐτοῦ, κατὰ τὴν πρὸς τοὺς συμπότας ὁμιλίαν, γλυκεῖα ἐστίν. Ad αὔξησιν autem addita est illius suauitatis comparatio cum melle: quasi addat, ὥστε τὰ κήρια παραβαλλόμενα παραπορεύεσθαι τῇ γλυκύτητι τῶν φρενῶν. τρητὸν πόνον periphrasis est fauorum, quæ sunt cellulæ & domicilium apum: est & metonymia continentis pro contento, nempe melle.

ΜΕΓΑΚΛΕΙ ΑΘΗΝΑΙΩ, τεθρίππῳ.

MEGACLI ATHENIensi, quadrigis victoriam adepto.

ΕΙΔΟΣ. Ζ.

ODE. VII.

ARGVMENTVM.

Megaclem Athenienſem ornat encomio à patria, à victorijs Iſthmiacis, Olympiaca, & Pythijs, à maioribus: & concludit conſolatoria ſententia, oſtendens magnæ etiam fœlicitati calamitatem aliquam interuenire.

παράφρασις.

Pulcherrimum eſt Megaclis Athenienſis, qui genus ad Alcmæonem refert, laudum initium ducere ab Athenis vrbe maxima, multíſque vicis à Theſeo in vnum collectis amplificata: ita vt fundamentum & exordium hymni quo celebramus victoriam ab ipſo quadrigis partam, ducamus à patriæ eius commendatione. Etenim quam ciuitatem, quam familiam ego qui in Græcia habito, nominare queam illuſtriorem quàm Alcmæonidarum?

στροφὴ κώλ. ζ.

Κάλλιςον αἱ μεγαλοπόλιες Ἀθᾶναι
προοίμιον Ἀλκμαιονιδᾶν
εὐρυσθενεῖ γενεᾷ, κρηπῖδ' ἀοιδᾶν
ἵπποισι βαλέσθαι. ἐπεὶ
τίνα πάτραν, τίνα τ' οἶκον
ναίων ὀνυμάξομαι
ἐπιφανέστερον Ἑλλάδι πυθέσθαι;

μετάφρασις.

Pulcherrimum grandiurbes Athenæ ſunt procœmium Alcmæonidarum latepotenti ſtirpi, fundamentum carminum equis vt iaciatur. Namquam patriam, quam familiam ego habitans in Græcia nominabo illuſtriorem auditu?

Μεγακλεῖ. Megacles Athenienſis ex Alcmæonidarum ſtirpe fuit, qui 88 Pythiade quadrijugo curru vicit. Hic autem ille eſt, inquit Schol. non qui Olympia vicit, ſed alter. Victoriam tamen illius huic pro more tribuit Pindarus.

κάλλιστον. Quoniam Megacles eſt Athenienſis, ideo encomij exordium ducit ab ipſis Athenis. Proinde victorem à patria laudat. q.d. κάλλιστόν ἐστι προοίμιον τῷ Μεγακλεῖ τῶν εὐρυσθενῶν Ἀλκμαιονιδῶν ἐκγεγαῶτι, αἱ μεγαλοπόλιες Ἀθῆναι, ὥστε θεμέλιον ὑποβαλέσθαι τοῦ ἐπαίνου τῆς νικηφορίας, τὸν ἀπὸ τῆς πατρίδος κόσμον.

μεγαλοπόλιες. Epitheton Athenarum, quia multos Atticæ vicos diſperſos in vnam vrbem collegit, vt in Helenæ encomio teſtatur Iſocrates. Sic & Syracuſæ, hymno 2. huius libri, dicuntur μεγαλοπόλιες.

κάλλιστον προοίμιον. Innuere vult poëta, pulcherrimum eſſe laudis genus quod à præclara patria ſumitur. Ideo elegantiſſimum eſſe ordiri Megaclis Athenienſis ciuis laudes ab Athenis. Ἀλκμαιονιδᾶν genit. Dor. pro com. Ἀλκμαιονιδῶν. εὐρυσθενεῖ γενεᾷ. periphraſticè Megaclem innuit qui genus ad Alcmæonem refert. Porrò latepotentem ſtirpem vocauit, quia Alcmæon fuit vir fortis & illuſtris à quo oriundi Alcmæonidæ.

Ἀλκμαιονιδᾶν. Fuit Alcmæon ciuis quidam Atticus, qui cùm Crœſi legatos Delphos euntes benignè ſuſcepiſſet, ab ijs domum reuerſis apud regem eſt laudatus. Quare Crœſus eum accerſiuit, & auri tantum dedit, quantum corpore ſemel efferre poſſet. Itaque tunica ampla indutus, laxato ſinu, ſumptíſque cothurnis calceis Dionyſiacis, regios theſauros adiuit. Ibi cothurnos auro impleuit, ſinum, & os, præterea crinibus aurum illigauit: ita vt ſub pondere vix poſſet incedere. Quod monſtroſum ſpectaculum Crœſo riſum mouit, qui hæc illi non ſolùm reliquit, ſed etiam alia munera inſuper addidit. Hinc ditiſſimus & celeberrimus euaſit Alcmæon, eiúſque poſteri potentia aucti, Piſiſtratidas expulerunt, & patriam ab eorum tyrannide exemerunt. Vide Herodot. l. 6.

κρηπῖδ' ἀοιδᾶν βάλλεσθαι. Eſt ἀρχὴν ἀοιδῶν ποιεῖσθαι. Sicuti Od. 4. huius libri βάλλεσθαι κρηπῖδα σοφῶν ἐπέων. Epod. 6. Metaphora ſumitur ab ædificijs quorum pars prima, ſeu principium eſt fundamentum, vt orationis procœmium.

ἐπεὶ τίνα. Hoc eſt, τίνα γὰρ πατρίδα, τίνά τ' οἶκον, ἐγὼ ἐν τῇ Ἑλλάδι ναίων ἐπιφανέστερον τῶν Ἀλκμαιονιδῶν εἴπω ἀκηκοέναι; Athenas antè commendauit à granditate, nunc à claritudine. Quod encomium eſſe meritiſſimum nulla demonſtratione opus habet: ſiquidem Athenæ cuiuis ſunt notæ. Huius autem ſententiæ cõſtructionem verſat mille modis Scholiaſtes: ſed quam attuli vnica ſufficit vt omnium clariſſima & commodiſſima.

ὀνυμάξομαι. Fut. 1. med. Aeol. pro ὀνομάσομαι. ab ὀνυμάζω. pro comm. ὀνομάζω. ante Ἑλλάδι ſubaudienda eſt præpoſitio ἐν.

παράφρασις. — ἀντιστρ. κῶλ. ζ. — μετάφρασις.

Omnes namque Græciæ vrbes vno consensu canunt laudes Atheniensium, quorum fuit princeps Erechtheus, qui authoribus Alcmæonidis Apollo Pythium tuum templum à Pisistratidis incensum instaurarunt. Porrò me impellunt quinque victoriæ quas apud Isthmum, insignis vna quam in Olympia Ioui sacra, duæ quas apud Pythonem,

πάσαισι γὰρ πόλιεσι λόγος ὁμιλεῖ
Ερεχθέος ἀστῶν ὦ Ἀπόλλων, οἳ τεόν τε δόμον Πυθῶνι δῖα
θαητὸν ἔτευξαν. ἄγοντι δέ με πέντε μὲν Ἰσθμοῖ
νῖκαι, μία δ᾽ ἐκπρεπὴς
Διὸς Ὀλυμπιάς, δύο δ᾽ ἀπὸ Κίῤῥας,

Inter omnes enim ciuitates fama versatur Erechthei ciuium: qui ô Apollo tuam ædem apud Pythonem diuinam extruxerunt. Impellunt autem me quinque apud Isthmum victoriæ, vna verò excellens Olympiæ Iouis, duæ etiam à Cirrha.

πάσαισι γὰρ. Ratio cur adeò illustres sint Athenæ. Nam illustres ij sunt quorum nomen omnium in ore versatur. Poëtica phrasis est, λόγος ὁμιλεῖ Ερεχθέος ἀστῶν, pro ἡ φήμη ἀναστρέφεται περὶ τῶν τοῦ Ερεχθέως πολιτῶν. Erechthei ciues, periphrasticè pro *Athenienses*, quia eorum princeps fuit Erechtheus.

Ἀπόλλων. Nominat. poëticè pro vocatiuo Ἄπολλον, metri causa. Est enim apostrophe ad Apollinem. οἳ τεόν τε. οἵτινες ἐν τῇ ἐξοχωτάτῃ Πυθῶνι τὸν σὸν ναὸν θαυμαστὸν κατεσκεύασαν. Hic præcipuè ad Alcmæonidas respicit qui fuerunt authores instaurandi templi Apollinis. Cùm enim Delphicum templum à Pisistratidis fuisset incensum, Alcmæonidæ qui ab illis eiecti fuerant, nouum à fundamentis templum Apollini promiserunt, si victoriam ijs contra tyrannos daret. Itaq; acceptis pecunijs, & collectis copijs, Pisistratidas aggressi sunt, & vicerunt: tum multa cum gratiarum actione promissam templi instaurationem exequuti sunt. δόμον pro ναόν.

ἄγοντι Dor. pro ἄγουσι. q.d. προβιβάζουσι δέ με ἐπὶ τὸν ὕμνον ὦ Μεγάκλεες αἱ σου νῖκαι καὶ τῶν προγόνων, πέντε μὲν ἐν Ἰσθμῷ γινόμεναι, μία δ᾽ ἐξοχωτάτη ἐν Ὀλυμπίᾳ, δύο δ᾽ ἐκ Δελφῶν. Hic Megaclis laudes congerie perstringit. Cùm autem eæ victoriæ quas recenset, eius sint & maiorum, non liquet quot ad Megaclem pertineat. Scholiastes Olympicam non huius, sed alius Megaclis eiusdem nominis esse asserit. Et saltem constat 88 Pythiadem, quæ huius hymni dedit occasionem, esse huius Megaclis Atheniensis.

Κίῤῥας. Delphos intelligit vbi celebrabantur Pythia. Nam Cirrha est Phocidis oppidum ad radices montis Parnassi, vbi colebatur Apollo: & ob viciniam alterum pro altero in carmine ponere non dubitat.

παράφρασις. — ἐπῳδ. κῶλ. θ. — μετάφρασις.

tu ô Megacles, tuique maiores obtinuistis, vt hoc encomium scribam. Cæte-

ὦ Μεγάκλεες ὑμαί τε, καὶ προγόνων.
νέα δ᾽ εὐπραγίᾳ

ô Megacles & vestræ, & vestrorum progenitorum. Recenti

rùm gaudeo quòd recens in Pythijs rem proſperè geſſeris, & viceris. Sed ægrè fero quòd egregium hoc facinus tuum impetat inuidia. Verùm hoc te conſolari debet, quod pleriſque omnibus vſuuenit, quódque vulgi ſermone circumfertur, videlicet homini etiam conſtanti proſperitate fruenti varios fortunæ caſus obuenire.

χαίρω τι, τὸ δ' ἄχνυ-
μαι,
φθόνον ἀμειβόμενον
τὰ καλὰ ἔργα. φαντί γε
μάν
οὕτω κεν ἀνδρὶ παρμονί-
μαν
θάλλοισαν εὐδαιμονίαν
τὰ καὶ τὰ φέρεσθαι.

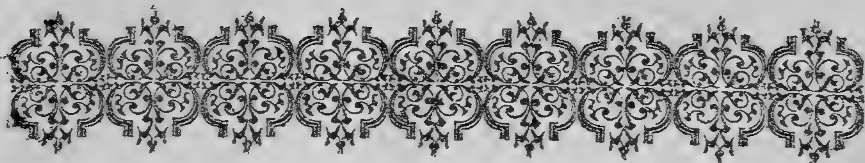
autem ſucceſſu gaudeo, ſed doleo quòd inuidia compenſet præclara facinora. Verùm aiunt homini ſtabiliter florētem fœlicitatem hæc & illa nanciſci.

ὑμαί. ὑμὸς pro ὑμέτερος à poëtis vſurpatur. Sed hîc ſumi pro σὸς videtur. Vnum enim Megaclem alloquitur. ſic & σαῖς ἑορταῖς ὑμαῖς pro σαῖς. ςρ. δ'. Odæ ſequentis.

νέᾳ δ'. Congratulatio ob ſucceſſum in Pythijs recentem. In proſa eleganter adderes ἐπὶ, ante νέᾳ εὐπραγίᾳ.

τὸ δ' ἄχνυμαι. Condoleſcit vt veri eſt amici. q. d. λυποῦμαι δ' ὅτι ὁ φθόνος τὰ καλὰ ἔργα ἀμείβεται. Expono φθόνον ἀμειβόμενον inuidiam compenſantem præclara facinora, quia cùm laus eorum merces eſſe deberet, inuidi ea odio, contemptu, & vituperio compenſant. Putat Ariſtarchus his verbis poëtam reſpicere ad Hippocratem quendam Megaclis amicum, qui tempore vel quo vicit Megacles, vel quo compoſitus eſt hic hymnus, exceſſit è viuis: in quem Threnos compoſuit Pindarus.

φαντί γε μάν. Conſolatoria gnome, qua oſtendit nullam eſſe tam florentem fœlicitatem, quæ aliquo fortunæ caſu aduerſo non temperetur. παρμονίμαν Dor. pro παρμονίμην. Dicitur poët. παραμόνιμος, & metri cauſa παρμόνιμος, pro βέβαιος, à παραμένω, *permaneo*. τὰ καὶ τὰ, hoc loco, τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ intellige. Sed Od. 5. Ep. 2. τὰ καὶ τὰ νέμων ratione loci aliter interpretor.

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΕΙ ΑΙΓΙΝΗΤΗ, παλαιστῇ.

ΕΙΔΟΣ η.

ARISTOMENI AEGINETAE, palæstritæ.

ODE VIII.

ARGVMENTVM.

ARistomenem Aeginetam laudat ab Aegina patria, à maiorum victorijs quos sua virtute æquauit: à proprijs eius victorijs, à fortitudine. Interea per digressionem ipsi accommodat Amphiarai dictum de Alcmane filio. Item interserit precationem pro Xenarcis patris Aristomenis diuitiarum conseruatione. Sumit etiam occasionem loquendi de rerum humanarum miserijs. Tandem ducitur epilogus de præcipuis Aeginæ insulæ heroibus.

παράφρασις.

Hunc hymnum, quem in Aristomenis Pythiorum victoris honorem cano, accipe ô Tranquillitas, cuius mens in beneuolentiam est propensa, Iustitiæ filia quæ vrbes amplificas, reddísque florentissimas: siquidem concordia res paruæ crescunt: quæque tenes pacis, bellíque claues supremas: siquidem consilia suggeris ad tuendã pacẽ, & ad præcidenda quæ iam imminent, vel compescenda quę

στροφὴ α. κῶλ. θ.

Φιλόφρον Ἡσυχία, Δίκας
ὦ μεγιστόπολι
θύγατερ, βουλᾶν τε καὶ πολέ-
μων
ἔχοισα κλαῖδας
ὑπερτάτας, Πυθιόνικον
τιμὰν Ἀριστομένει
δέκευ. τὺ γὰρ τὸ μαλθακὸν ἔρ-
ξαι
τε καὶ παθεῖν ὁμῶς ἐπίστασαι
καιρῷ σὺν ἀτρεκεῖ.

μετάφρασις.

O blanda mente prædita Tranquillitas, Iustitiæ filia maximas vrbes reddens, consiliorum & bellorum habẽs claues supremas, honorem Pythiacæ victoriæ Aristomenis accipe. Tu enim mollia præstare, & ijs frui pariter nosti, cum exacta opportunitate.

iam vigent bella : & nosti apprimè captata opportunitate, cùm benignè te gerere erga alios, tum ab alijs vicissim benignè excepta, ijs vti.

Ἀριστομένει. Aristomenes ex Aegina oriundus fuit, & Xenarcis cuiusdam filius, qui maiores multis victorijs insignes habuit, vt constat ex hoc hymno. De Aegina vide Geographos. & Olymp. Od.8. de voce παλαιστής. 35. Pythiade vicit Aristomenes.

φιλόφρον Ἡσυχία. Insigne ducit exordium ab inuocatione Tranquillitatis, seu Pacis, quam fingit esse personam aliquam, & graphicè depingit, eíque hymnum hunc offert. Huius autem in limine meminit, siue quia bella Persica, à quibus afflicta fuerat tota Græcia, nuper desierant: siue quia fortè aliquid στάσεων acciderat inter Aeginetas, eo tempore quo vicit Aristomenes: siue quia Aeginetarum respub. semper fuit bene instituta, & pacata. Porrò Ἡσυχία eadem est cum Εἰρήνη, quæ φιλόφρων dicitur, quasi φιλοφρονητικὴ οὖσα, & τὰ φίλια φέρουσα: quia sub Pace amicitia, beneuolentia, humanitas, comitas, aliáque id genus locum habent.

Δίκας, Hoc est, δικαιοσύνης. 2. laus quum dicitur Iustitiæ filia. Non quia sub pace est iustitiæ locus: nam pax iustitiæ causa esset: sed quia vigente iustitia in rep. concordia, pax, & tranquillitas manet inter ciues: facítque iustitia vt diuersos inter populos nulla bella moueantur. Etenim quandiu iustitia suum cuique tribuit: ac nemo aliena iniustè petit, aut retinet, tranquillitas integra manet.

ὦ μεγιστόπολι. 3. laus ab effectu. Nam concordia res paruæ crescunt, discordia maximæ dilabuntur: & quæ vrbes ἀστασίαστοι manent, non solùm conseruantur, sed etiam amplificantur & augentur. μεγιστόπολις est ἡ μεγίστας πόλεις ποιοῦσα, vel μέγα ἐν πόλεσιν ἰσχύουσα.

βουλᾶν τε. 4. laus à potentia conseruandæ pacis, & coërcendi belli. Habet claues consiliorum, quatenus compositis hominum animis consilia suggerit quibus pax continuatur. Habet claues bellorum, quatenus irarum nubes dispellens imminentia bella præcîdit, vel commota compescit & claudit. Ergo clauibus vtitur ad aperiendam concordiæ viam, & ad occludendum iter bello. Dor. κλαΐς, pro κλείς. Nam monosyllabi κλεὶς diphthongus ει dissoluitur in ηϊ Ion. & mutatur Dor. in αϊ.

Πυθιόνικον τιμάν. Vel est periphrasis hymni compositi in laudem Pythicæ victoriæ: vel simpliciter intelligit honorem partum ob victoriam ex Pythijs reportatam. δέκευ Dor. pro δέχου: vbi Ionum more χ in κ mutatur.

τὺ γάρ. Ratio cur pacis & belli claues habeat. q. d. σὺ γὰρ τὸ προσηνὲς ποιεῖν πάσχειν τε οἶδας εὐκαίρως. Vox μαλθακὸν omnia pacis seu tranquillitatis bona cõplectitur. Interim est quinta eius laus, quòd det & accipiat omnia benigna. ἀτρεκὴς hoc loco exponitur exactus, vt ἀτρεκὴς ἀλήθεια. Nem. Od.5. Sic opportunitatem obseruans benignitati studet ad pacem.

παράφρασις. ἀντιστρ. κῶλ. θ. μετάφρασις.

contrà verò implacabilem superborum & contumeliosorum hominum irā, aduersarijs hisce tuis te opponens, asperámque præbens, potenter retundis, deles, & opprimis. Nec tamen nota fuisti minaci illi Porphyrioni, qui suscepto iniusto negocio te irritauit, quum Herculi boues eripere, & Iouem regio cœli solio deturbare tentauit, vt in eorum possessionem succederet. Verùm expertus est iucundissimum & vtilissimum esse lucrum quod quis facit, quum à volente rem alienam accipit:

τὺ δ᾽ ὁπόταν τις ἀμείλιχον
καρδίᾳ κότον ἐνελάσῃ, τραχεῖα δυσμενέων
ὑπαντιάξαισα,
κράτει, τιθεῖς ὕβριν ἐν ἄντλῳ.
τὰν οὐδὲ Πορφυρίων
μάθεν παρ᾽ αἶσαν ἐξερεθίζων.
κέρδος δ᾽ φίλτατον γ᾽, ἑκόντος εἴ
τις ἐκ δόμων φέροι.

tu quum aliquis implacabilem iram in cor immiserit, aspera occurrens hostium robori, ponis insolentiam eorum in sentina. Quã neque Porphyrion cognouit se præter æquum & honestum irritare. Atqui lucrum sanè gratissimum si quis volentis ex ædibus asportet.

τὺ δ᾽. Alterum rationis membrum, cur belli claues teneat: nimirum quia asperam se præbet contumeliosis hominibus, eósque opprimit. ἀμείλιχον κότον, h. e. ἀπαραίτητον ὀργὴν. & καρδίᾳ ἐνελάσῃ, h. e. ἐνθῇ τῇ ἑαυτοῦ καρδίᾳ, sexta laus Tranquillitatis.

ὑπαντιάξαισα κράτει δυσμενέων, h. e. τοὺς πολεμίους ἀπαντήσασα. Aeol. est partic. ὑπαντιάξαισα, pro ὑπαντιάσασα. Porrò ὕβριν ἐν ἄντλῳ τιθέναι, est ἀλαζόνειαν ἐν ἀφανείᾳ τιθέναι, καὶ ἐν ὕδατι βαπτίζειν. Sic Homerus dixit, Ἄντλῳ δ᾽ ἐνδύπησε πεσοῦσ᾽ ὡς εἰναλίη κηΰξ. Quare huius membri sensus est, σὺ ὦ Ἡσυχία τοὺς ἀλαζόνας καὶ τοὺς ὑβριστὰς ἀφανίζεις καὶ ἀμαυροῖς. Hactenus laudes Tranquillitatis.

τὰν præposit. artic. pro subiunct. ἣν: qui refertur ad Ἡσυχίαν. q. d. εἰ ἥντινα τὴν Ἡσυχίαν οὐκ ἔγνω ὁ Πορφυρίων, παρὰ τὸ καθῆκον ἔριν ἐγείρων. Exempla Gigantum aliquot proponit, quos malè habuit Tranquillitatem non coluisse. Inter cæteros nominatur atheus ille Porphyrio: qui inuito Herculi boues rapere, ipsúmque Iouem cœlo deturbare conatus est: & quem cum alijs seditiosis Iupiter occîdit.

κέρδος δ᾽. Hoc est, ὀνήσιμόν ἐστι κέρδος τῶν ἀπὸ τοῦ ἑκόντος δεδομένων. Gnome est qua ostendit vtile esse lucrum illud quod quis facit accepto munere ab eo qui det libenter.

παράφρασις. ἐπῳδ. κῶλ. ια. μετάφρασις.

sed eum falli, tandémque βία δὲ καὶ μεγάλαυχον ἔσφα- *At violentia & super-*

pœnas

pœnas dare, qui superbo animo impulsus, inuito & per vim aliena rapere conatur. Idem quoque Cilix ille gigas Typhœus multitudine capitum monstrosus sensit, postquam in Iouem insurrexit. Itaq; neuter, neque hic Typhœus, neque Gigantum ille princeps Porphyrion, tuam asperitatem euitarunt: sed illum fulmine deiectũ sub Aetna Iupiter prostrauit, hunc Apollo sagittis confixit, Apollo inquam ille erga Aristomenem Xenarcis filium benignus, quando ita fauit illi vt Pythia, sacrum sibi certamen apud Delphos vicerit, pro qua victoria, lauri apud Parnassum crescentis coronam accepit, hymnúmque hunc meum Doricæ harmoniæ accommodandum.

λεν ἐν χρόνῳ. Τυφὼς Κίλιξ πλυκάραvος, ὔ μιν ἄλυξεν.
οὐδὲ μὰν βασιλεὺς γιγάντων.
δμᾶθεν ϑ κεραυνῷ,
τόξοισί τ' Απόλλωνος. ὃς εὐμενεῖ νόῳ
Ξενάρκειον ἔδεκτο Κίρραθεν, ἐστεφανωμένον
ὑὸν, ποίᾳ Παρνασίᾳ,
Δωριεῖ τε κώμῳ.

bum pessundat tandem. Typho Cilix multiceps non eam effugit, neque rex Gigantum: sed domiti fuerunt fulmine, & arcubus Apollinis, qui beneuola mente Xenarcis filium excepit è Cirrha, coronatum herba Parnassia, Doricóque hymno.

Βία ϑ κ. Vt modò dixit vtile esse quod à volente accipitur: ita nunc docet esse noxium quod per vim & seditionem extorquetur, confidendo suis viribus. q. d. σφάλλεται ϑ χρόνῳ ὅστις μεγαλαυχήσας, καὶ σώματος ἰσχύι πεποιϑὼς, βία λαμβάνειν ἐπιχειρεῖ. Hanc sententiam expressisse videtur Horatius 4. Od. l. 3. carm. quum ait,

Vis consili expers mole ruit sua:
Vim temperatam Dÿ quoque prouehunt
In maius, ÿdem odêre vires
Omne nefas animo mouentes.

Hîc & Porphyrionis, & Typhœi, aliorúmque gigantum facit mentionem.

Τυφὼς Κίλιξ, de hoc dictum Od. 1. Pyth. & 4. Olymp. 2. est seditionis exemplum. πλυκάρανος Dor. pro πολυκάρηνος poët. pro comm. πολυκέφαλος. Dicitur Κίλιξ, quia in Cilicia fingitur educatus, in spelunca Typhonis, vnde Homerus Εἰν Αρίμοις ὅϑι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς. Alij tamen in Lydia, inter quos fuit Artemon historicus: alij in Phrygia dixerunt educatum. ὔ μιν ἄλυξεν, prosa dicas, αὐτὴν ἐκ ἐξέφυγεν.

οὐδὲ μὰν βασιλεύς. Quis sit intelligendus rex Gigantum non sat comperio, nisi ex Isacij verbis, ἡ γῆ τὰ ϑ Τιτάνων ἀγανακτῶσα, ἐν Φλέγραις τῆς Παλλήνης γεννᾷ δρακοντόποδας, καὶ βαϑυγενείους, καὶ βαϑυχαίτας γίγαντας, οἳ πέτρας καὶ δρῦς πεπυρακτωμένας ἠκόντιζον πρὸς τ̃ οὐρανόν. ὧν πρῶτοι Πορφυρίων καὶ Αλκυονεύς. Hîc principes Gigantum finguntur Porphyrio & Alcyoneus. Puto autem hîc intelligendum Porphyrionem. Nam etsi de eo paulo antè verba fecerit: ibi tantùm agebatur de eius audacia in turbanda tranquillitate: nunc verò agitur de pœna: & verborum sequela id satis euincit, siquidem de duobus tantùm loquitur poëta: & alterum nempe Typhœum Iouis fulmine oppressum: alterum nempe Porphyrionem telis Apollinis confossum fuisse

constat. Verùm hæc poëta συλληπτικῶς profert.

δμᾶθεν Dor.& Bœot. 3.perſ.Aor.1.paſſ. negl. augm. pro ἐδμήθησαν. Vnde Bœot. ἐδμηθεν.& reiecto augm. δμῆθεν. Dor. δμᾶθεν. à δαμάω per ſyncopen δμῶ. Eandem necis Gigantum rationem reddit Euripid. in Helena,

μισεῖ γὰρ ὁ Θεὸς τὴν βίαν. τὰ κτητὰ δὲ
Κτᾶσθαι κελεύει πάντας, οὐκ ἐς ἁρπαγάς.
Odit Deus vim: poßidendáque imperat
Tenere iure quemque, non inferre vim.

Quæ ſentētia cōuenit rectè cùm præcedētibus verbis poëtæ, κέρδος δὲ φίλτατον &c.

ὃς εὐμενεῖ. Senſim ſine ſenſu, poſtquam exordium peregit, tranſit ad laudes ſui Ariſtomenis, quem commendat à beneuolentia Apollinis, cuius fauori tribuit victoriam quam cōſequutus eſt. ἐκ Θεῶν γὰρ πᾶσαι μηχαναὶ, vt idem ait. Ξεναρκειον υἱόν. Periphraſticè intellige Ariſtomenem, cuius pater fuit Xenarces, & puta aliam eſſe commendationem à patre honeſto.

Κίρραθεν Dor. pro Κίρρηθεν, hoc eſt, ἀπὸ τῆς Κίρρας. Cirrha Delphos ſignificat: alia quoque commendatio à loco victoriæ.

ἐστεφανωμένον. Alia præterea commendatio ab honore gemino, nempe laureæ coronæ, & encomij. Herbam Parnaſſiam periphraſticè laurum appellat, & herbam ſynecdochicè ἀντὶ φυτοῦ, vt hæc verba citans, annotat Chabotius in 2. Od. l. 2. Carm. Horatij.

Δωριεῖ τε κώμῳ. Doricum encomium putat Scholiaſtes denotare hymnū poëtę quo laudantur Aeginetæ: quia Dores ab Argis in Aeginam commigrarunt. Sed puto Doricum encomium, eſſe intelligendum hunc Pindari hymnum, qui ſcribere ſolet Dorica grauitate & dialecto, lyrámque ſuam harmoniæ Doricæ accommodauit, vt annotauimus antiſtropha 1. Od. 1. Olymp. in hæc verba, ἀλλὰ Δωρίαν ἀπὸ πασσάλου λάμβανε φόρμιγγα.

παράφρασις.	στροφὴ β. κώλ. θ.	μετάφρασις.
Inſula autem Aegina quę ſuis in vrbibus iuſtitiam colit, nunquam Gratijs, quę omnia eximia reddunt, hactenus excidit: ſed maiorum ſuorum Aeaci filiorum, Telamonis, & Pelei, Aiacis, Teucri, Achillis virtutes inclytas ſectās & imitans, inde ab initio perfectam gloriam obtinet. Etenim celebratur quòd multos habuerit victores ſacrorum Græciæ certaminum, & generoſos heroes ad acria prælia præſtantiſſimos, educarit.	ἔπεσε δ᾽ οὐ Χαρίτων ἑκὰς ἁ δικαιόπολις, ἀρεταῖς κλειναῖσιν Αἰακιδᾶν θίγοισα νᾶσος. τελέαν δ᾽ ἔχει δόξαν ἀπ᾽ ἀρχᾶς. πολλοῖσι μὲν γὰρ ἀείδεται νικαφόροις ἐν ἀέθλοις, θρέψαισα καὶ θοαῖς ὑπερτάτους ἥρωας ἐν μάχαις.	*Cecidit autem non procul à Gratijs, iuſtitiam colens in ſuis vrbibus, virtutes inclytas Aeacidarum attingens inſula. Perfectam autē habet gloriā ab initio. Decantatur enim quòd educauerit heroas præſtantiβimos in certaminibus victoriam reportantibus, & velocibus in prælijs:*

ἔπεσε δ' οὐ Χαρίτων. Patriam Aristomenis laudat, vt personam cohonestet. In genere dicit ὅτι οὐκ ἐγένετο χαρίτων ἔξω. Quod etsi nonnulli interpretes tribuere velint humanitatis & beneficentiæ studijs: tamen horum rationem non videtur hoc loco habere poëta, quum illud restringit ad virtutes inclytas Aeacidarum. Et certè vt dixit 14 Olymp. à Gratijs hoc pendet, εἰ σοφὸς, εἰ καλὸς, εἴ τις ἀγλαὸς ἀνήρ. Vult innuere poëta posteros non excidisse Gratijs, quatenus maiorum Aeacidarum virtutes celebres imitantur, & sectantur. Et vt sequentia docent, hæc imitatio sita est in primis in fortitudine, cuius specimen in sacris certaminibus, & in prælijs editur.

ἁ νᾶσος Dor. pro ἡ νῆσος, Aegina nimirum δικαιόπολις, hoc est, ἡ τὴν δικαιοσύνην ἐν ταῖς ἑαυτῆς πόλεσι θεραπεύουσα. Nam Aegina Insula pluribus vrbibus constabat. Interim hoc epitheton ei laudem tribuit à iustitia.

ἀρεταῖς κλειναῖσιν Αἰακιδᾶν θιγοῖσα. Obseruandum hoc loco, vt & Nem. Od. 4. γνώμας θιγέμεν, τὸ θιγεῖν construi cum datiuo, cùm genitiuum potiùs, interdum & accusatiuum regat. Similis Gallica videtur constructio *Atteindre aux vertus.* Aeacidæ autem sunt posteri regis Aeaci, cuius filij fuerunt Telamon & Peleus, Telamonis Aiax & Teucer, Pelei Achilles: vt videre est apud Isocrat. in Euagora. Hic obseruanda laus Aeginæ à maiorum virtutibus.

τελέαν δ' ἔχει. Hoc est, τελείαν τὴν δόξαν ἐξ ἀρχῆς ἔχει, οὐ νῦν μόνον. Alia laus à gloriæ antiquitate.

πολλοῖσι μὲν γάρ. Laus à victorum copia, quòd floruerit heroum numero, qui tum in certaminibus sacris, tum in bellis strenuè se gesserunt. Plerisque autem Aeginetis hymnos scripsit Pindarus. Aliquot victores in sequentibus nominat.

θρέψαισα καὶ θοαῖς. Hoc est, καὶ ἐν ταῖς ὀξείαις μάχαις γενναιοτάτους καὶ πολεμικωτάτους ἥρωας ἀγαγοῦσα. Tales Heroes fuerunt Aiax, & Teucer, Telamonis filij, & Achilles Pelei.

παράφρασις.

Quorum nomine etiam inter homines decus obtinet, & conspicua est. Possem sanè multa eius in laudem narrare: sed non licet mihi per ocium, neque opportunum est vt longa oratione omnia persequar, & carminibus mandem quæ lyra & voce suaui canantur, ne copia molestam animis satietatem inducat. Itaque id quod mihi nunc occurrit, meíque in præsentia insti-

ἀντιστρ. κώλ. θ.

τὰ καὶ ἐν ἀνδράσιν ἐμπρέπει.
εἰμὶ δ' ἄσχολος ἀναθέμεν πᾶσαν μακραγορίαν,
λύρᾳ τε καὶ φθέγματι μαλθακῷ. μὴ κόρος ἐλθὼν
κνίσῃ. τὸ δ' ἐν ποσί μοι
ἴτω, τρέχον τεὸν χρέος, ὦ παῖ,
νεώτατον καλῶν ἐμᾷ ποτα-

μετάφρασις.

quæ & inter homines decus obtinent. Sed enim non vacat mihi omnem orationis prolixitatem imponere lyræque & voci molli, ne satietas veniens offendat. Quod igitur ante pedes mihi currit, procedat tuum opus recẽtissimum, præclarorum facinorum, meam vola-

tuti est, tuum opus recentissimum, victoriam videlicet Pythiacam, quam nuperrime consequutus es fili Aristomenes canam, vt pote quæ appetat artis meæ poëticæ beneficio, quæ præclara facinora celebrat, famam huc illuc volantem nancisci. νὸν ἀμφὶ μαχανᾷ. *tile circum artem.*

τὰ καὶ ἐν. Hoc est, ἅτινα καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις διαπρέπει. Artic. præposit. τὰ pro subiunct. ἅ. & ἀνδράσι, καταχρηστικῶς pro ἀνθρώποις. Respicit autem ad ea quæ dixit de Aegina, quæ bellicosos & strenuos heroas educauit, qui in certaminibus sacris, & bellis excelluerunt: quæ nomen & decus apud homines non paruum obtinent.

εἰμὶ δ' ἄσχολος. Est ἀποδίωξις qua longiorem tractationem de virtutibus Aeginæ insulæ abrumpit. Hic autem est loci sensus, οὐκ ἔστι μοι σχολὴ διὰ πολλῶν τὰ ἐγκώμια τῆς Αἰγίνης, καὶ τῶν Αἰακιδῶν λέγειν, ὡς μὴ διὰ μακρολογίας ἐνόχλησιν ποιοῖμι.

τὸ δ' ἐν ποσί μοι. Est hæc propositio de laudibus Aristomenis. q. d. τὸ δὲ σὸν χρέος, Ἀριστόμενες, ἡ νίκη σου πρόσφατος ἐν ποσί μοι οὖσα, νῦν ἀοιμητέα, ἐπειδήπερ πέταται ἀμφὶ τῇ μου ποιητικῇ τέχνῃ ᾀδούσῃ τὰ καλὰ πράγματα. Itaque τὸ ἐν ποσί dicitur *quod præsens est*, & τεὸν χρέος, est τὸ σὸν πρᾶγμα, scilicet ἡ νίκη. Puto ὦ παῖ, hanc compellationem esse blandientis poëtæ. καλῶν, subaudit post se πραγμάτων. & Dorica sunt ἐμᾷ ποταθὸν μαχανᾷ, pro comm. ἐμῇ ποτιωὸν μηχανῇ. *Suam machinam*, hoc est, *artem poëticam*, dicit μηχανὴν καλῶν: quatenus res præclaras commendat & celebrat.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
Tu sanè tuorum auunculorum vestigijs insistens in luctis, eósque per omnia imitans, Theognetum qui Olympiæ, Clytomachum qui Pythia, audaci membrorum robore, puta pancratio vicit, nullo dedecore afficis, imò ipsis es decori. Præterea Midylidis, tuæ tribui gloriam addens, elogiũ illud promereris, quod Oiclei filius Amphiaraus ore suo pronuntiauit, quũ videret filios septem ducum ad Thebas, in ea septem portis munita vrbe fortiter pugnantes:	παλαισμάτεσσι γὰρ ἰχνεύων μα- τραδέλφεοις, Ὀλυμπίᾳ τε Θεό- γνη- τον οὐ κατελέγχεις, οὐδὲ Κλυτομάχοιο νίκαν Ἰσθμοῖ θρασύγυιον. αὔξων δὲ πάτραν Μι- δυλιδᾶν, λόγον φέρεις τὸν ὅνπερ ποτ' Οἰκλέος παῖς ἐν ἑπταπύλοις ἰδὼν υἱοὺς Θήβαις ᾐνίξατο παρμένοντας αἰχμᾷ.	*Luctis enim per vestigia sequens auunculos, & apud Olympiam Theognetum non dedecoras, neque Clytomachi victoriã in Isthmo audacimembrem. Promouens autem tribum Midylidarũ, verba reportas quæ olim Oiclei filius obscurè significauit, conspicatus apud septem portis munitas Thebas filios permanentes apud hastam.*

ἰχνεύων. ab ἰχνεύω poëtico verbo, quod significat κατὰ τὰ ἴχνη βαίνω, seu διώκω. Poët. & Dor. est ματραδελφεὸς pro μητραδελφὸς, hoc est, ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος

auunculus. νίκαν metonymicè θρασύγυιον appellat, eíque tribuit quod hominibus propriè conuenit, in quibus membrorum robur, animíque præsentia requiritur, vt aduersarios superent. Itaque θρασύγυιος est ὁ ἔχων θρασέα γυῖα *qui audacia habet membra.* Porrò suum Aristomenem laudat Pindarus ab imitatione, & virtute auunculorum æmula, qua suum genus cohonestat, cùm viro præclaro honestum sit ortum à claris viris ducere, & vicissim. Theognetus & Clytomachus auunculi Aristomenis, ille Olympia, hic Isthmia vicit. Sic autem reddit hanc sententiam Scholiast. τοῖς γὰρ παλαίσμασι τοὺς πρὸς μητρὸς σου θείους, οὔτε τὸν Ὀλύμπια νικήσαντα Θεόγνητον, οὔτε τὴν Κλυτομάχου ἐν Ἰσθμῷ νίκην καταισχύνεις.

αὔξων δὲ πάτραν. Alia laus à præclara tribu, cui sua virtute decus addit. πάτραν sumit pro φατρία, sicuti Homerus Ἡμὰν ἀμφοτέροισιν, ὁμὸν γένος, ἠδ᾽ ἴα πάτρη. Μιδυλιδᾶν Doricè pro Μιδυλιδῶν à Μιδυλίδης. In Aegina fuit Midylidarum tribus à Midylo primo eius authore: ex qua apparet Aristomenem hunc nostrum fuisse.

λόγον φέρεις. Alia præterea laus à simili encomio, similis aliorum fortitudinis: nam dicit eum meritum esse laudem quam Amphiaraus filijs tribuit aduersus Thebas fortiter pugnantibus. Dictum autem commendat ab authore Amphiarao Oiclei filio, de quo dictum in Olympijs, sexta Oda: vbi similiter Agesiæ tribuit elogium Pindarus, quod Amphiarao Adrastus.

ὃν περ ποτ᾽. Hoc est, ὃν εἶπέ ποτε Ἀμφιάραος, ἡνίκα ἐθεάσατο ἐν ταῖς ἑπταπύλοις Θήβαις τοὺς υἱοὺς κατὰ τῶν Θηβαίων θαρσαλέως πολεμοῦντας. Dixit παρμένοντας metri causa, pro παραμένοντας, & ellipsis τοῦ ἐν ante αἰχμᾷ, est obseruanda: & sumenda vox αἰχμὴ hoc loco pro μάχη. ἠνίξατο dixit pro ἐφθέγξατο. Nihil enim obscuri effatus est.

παράφρασις.

quum Polynicis posteri ex Argiuo solo profecti secundum bellum Thebanis intulerunt. Illis autem pugnantibus ita effatus est. Quæ innata est, & à parentibus accepta animi magnitudo, quatenus fortes creantur fortibus & bonis, refulget in liberis. Apertè video Alcmanem primum ad portas Thebarum quarum rex fuit Cadmus, quatientem coruscum clypeum sculptura maculosi draconis insignem.

στροφὴ. γ. καὶ. δ.

ὁπότ᾽ ἀπ᾽ Ἄργεος ἤλυ-
θον
δευτέραν ὁδὸν ἐ-
πίγονοι, ὧδ᾽ εἶπε μαρναμέ-
νων.
φυᾷ τὸ γενναῖον
ἐπιπρέπει, ἐκ πατέρων παι-
σὶν λῆμα. θεάομαι
σαφὲς δράκοντα ποικίλον αἰ-
θᾶς
Ἀλκμᾶν᾽ ἐπ᾽ ἀσπίδος νωμῶντα
πρῶ-
τον ἐν Κάδμου πύλαις.

μετάφρασις.

quando ab Argo venerunt secunda expeditione posteri. Sic autem dixit cùm prœliarentur. Natura in liberis eminet ex patribus generosa magnitudo animi. Intueor apertè Alcmanem in clypeo corusco quatientem draconem versicolorem, primum in Cadmi portis.

ὁπότ' ἀπ' Ἄργεος. Temporis circunstantia, nempe secundo bello, quod Polynicis posteri Thebanis intulerunt propter parentis necem. De Polynice & Eteocle, iam dictum 2. Olymp. Sexta fit mentio huius belli. δευτέραν ὁδὸν ἤλυθον: in prosa dicas, δεύτερον ἐστράτευσαν. Est quoque loci circunstantia quum ostendit vbi sit loquutus, nempe Thebis interea dum pugnabant.

φυᾷ τὸ γενναῖον. Hoc est, vt rectè exponit Schol. τῇ φύσει τὸ συγγενὲς ἐκ πατέρων πρεσβεύμημα, τοῖς παισὶν ἐπιπρέπει. Et exemplum Homeri adducit, vbi τὸ γενναῖον exponitur συγγενικόν,

Οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι.

Iliad. ε.

Non enim mihi innatum est cum fugiente pugnare.

Θεάομαι. Alcmani filio dictum accommodat Amphiaraus, videns ipsum ποικιλόνωτον ὄφιν δράκοντα ἐπὶ τῆς ἀσπίδος πρῶτον διακινοῦντα. Innuere videtur clypeum Alcmaonis insignitum fuisse pictura draconis. Quod animal rectè vati conuenit, qui debet esse oculatissimus ad præuidenda futura: vel quia draco aptus est ad auguria, inquit Schol. vel quia subit terram, quam & subijt vates Amphiaraus vt responsa acciperet.

ποικίλον: quasi *maculis distinctum*. αἴθας Dor. pro αἴθης. & αἴθος, η. ον. *niger, a, um*. Ἀλκμᾶνα pro Ἀλκμάονα. Alcmaon Amphiarai filius. Κάδμου πύλας, Thebarum vocat portas, quia Thebis regnauit Cadmus.

περίφρασις.	ἀντιστρ. κώλ. θ.	μετάφρασις.
At verò Adrastus heros, qui priori ad Thebas expeditione cladem accepit, solúsque cæsis reliquis omnibus incolumis euasit, rem fœliciùs est gesturus secunda expeditione, cui prosperiorem euentum pollicetur augurium: quanquam eius domui aliquid sinistri accidet. Tum enim eius filius ex Græcorum exercitu solus Aegialeus occidetur, cuius mortui collectis ossibus, diuino munere fortunatus, incolumi saluóque reliquo exercitu redibit Argos,	ὁ δὲ καμὼν προτέρᾳ πάθᾳ, νῦν ἀρείονος ἐνέχεται ὄρνιχος ἀγγελίᾳ Ἄδραστος ἥρως. τὸ δὲ οἴκοθεν ἀντία πράξει. μοῦνος γὰρ ἐκ Δαναῶν στρατοῦ, θανόντος ὀστέα λέξαις υἱοῦ, τύχᾳ θεῶν ἀφίξεται λεῷ σὺν ἀβλαβεῖ,	*At afflictus priori clade, nunc prosperioris detinetur augurij nuntio Adrastus heros: sed à domo aduersa fortuna vtetur. Solus enim ex Danaorum exercitu, mortui collectis ossibus filij, sorte prospera Deorum cum exercitu incolumi redibit,*

ὁ δὲ καμών. Prædicit Amphiaraus euentum secundæ expeditionis aduersus Thebanos, qui quàm prioris fortunatior erat futurus. Nam amissis sex ducibus, totóque exercitu ad vnum, vix euasit Adrastus primo bello. Verùm

secundo, seruatis omnibus, excepto Aegialeo filio, Argos rediuit. Hæc ille vates, cùm priori bello interesset, vaticinatus est, antequam à terra in Oropo Bœotiæ urbe absorberetur, & interiret. πάθᾳ vox hæc iam occurrit 6. Olymp. vbi & vide quæ de Amphiarao dicuntur.

τὸ δ' οἴκοθεν. Priori Adrasti fortunæ contraria posterior. Nam in illa nihil ipse mali patitur, reliquis extinctis: in hac amisso filio, saluísque reliquis solus affligitur. Sic autem poëtæ verba reddas. ὁ δὲ καμὼν Ἄδραστος ἥρως τῇ προτέρᾳ συμφορᾷ, ἐν τῇ δευτέρᾳ βελτίονος ἔχεται τύχης τῇ τοῦ οἰωνοῦ ἀγγελίᾳ καὶ κληδόνι. τὸ δὲ κατὰ τὸν ἴδιον οἶκον ἐναντίως πράξει. μόνος γὰρ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ τοῦ Αἰγιαλέως υἱοῦ τελευτήσαντος τὰ ὀστᾶ συλλέξας, Ἄργος ἀφίξεται σὺν τελεσθέντι στρατοπέδῳ. μοῦνος, nimirum Ἄδραστος. ἐκ Δαναῶν hoc est, Ἀργείων: Nam à rege Danao Argiui dicti sunt Danai. & λέξαις simplex pro composito συλλέξας. ἀφίξεται expono *redibit* sequens loci sensum.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
quod spatiosos habet vicos, vrbem Abantis qui fuit Lyncei filius, pater Talai ex quo natus Adrastus. Atque hæc quidem dixit vates Amphiaraus. Ego autem etiam gaudio perfusus, coronis Alcmanem redimio, & rore hymni perfundo: quoniam cùm sit vicinus meus, heroicum monumentum prope meas ędes habens, meorúmq; bonorum cùm sit custos, occurrit mihi celebrem Pythonem, quod medium est orbis terrarum, proficiscenti: suáque arte à patre Amphiarao accepta prædixit me victoriam reportaturum.	Ἄβαντος εὐρυχόρους ἀγυιάς. τοιαῦτα μὲν ἐφθέγξατ' Ἀμφιάρηος. χαίρων δὲ καὶ αὐτὸς Ἀλκμᾶνα στεφάνοισι βάλλω, ῥαίνω δὲ καὶ ὕμνῳ, γείτων ὅτι μοι, καὶ κτεάνων φύλαξ ἐμῶν ὑπάντιασεν, ἰόντι γᾶς ὀμφαλὸν παρ' ἀοίδιμον μαντευμάτων τ' ἐφάψατο συγγόνοισι τέχναις.	*ad Abantis spatiosos vicos. Talia quidem loquutus est Amphiaraus. Gaudens verò & ipse Alcmanem coronis peto, conspergo autem & hymno, quoniam vicinus mihi, & possessionum custos mearum occurrit, eunti terræ ad vmbilicum celeberrimum: vaticiniaq; attigit congenitis artibus.*

Ἄβαντος. Hæc cohærent cum superioribus: & periphrasticè describunt Argos, cuius vici sunt spatiosi, quales sunt amplarum & rectè digestarum vrbium. Quis autem fuerit Abas habet Latina paraphrasis.

τοιαῦτα μὲν. Conclusio vaticinij. Ἀμφιάρηος. Dicitur Ionicè. Ἀμφιάρης, ηος, καὶ poët. pro com. Ἀμφιάραος.

χαίρων δὲ καὶ. Chorus vt vult Schol. hæc in Aristomenis persona dicit, qui videtur ędes suas habuisse prope Alcmanis heroum: quíque fortè oraculum

consuluit, acceptóque bono responso, Pythonem ad sacros Appollinis ludos se contulit, in iisque vicit, vt prædictum fuerat. Vult Aretius vt hæc sint verba poëtæ breuiter laudantis Alcmaonem: quia coronare, & aspergere hymno, non Aristomenis, sed poëtæ est officium. Sed quia agitur de profectione ad certamen Pythiorum, & de vaticinio futuræ victoriæ, quæ competunt victori, & chorus eius personam imitari potest: ideo in Schol. sententiam magis inclino.

βάλλω. Fortè simplex pro composito ἀμφιβάλλω. ῥαίνω δὲ καὶ ὕμνῳ. metaphora sumpta ab ijs qui plantas irrigant vt crescant, & virescant. vno vocabulo dixisses στεφανόω καὶ αἰνυμνέω. ὑπαντίασεν neglect. augm. vel Dor. pro ὑπηντίασεν. Quid dicatur γαίας ὀμφαλὸς, antè dictum est. ἀοίδιμον vocat ob celebritatem loci tum ratione oraculi, tum ratione Pythiorum, quorum causa nomen eius longè latéque diffusum vbique resonabat.

μαντευμάτων τ'. Hoc est, ἐμαντεύσατο δὲ τῇ μαντικῇ τέχνῃ αὐτῷ συγγενεῖ οὔσῃ. Notanda constructio verbi ἐφάπτομαι cum genitiuo. Idem cum Dat. iungitur Olymp. Od. 1. εὐδ' ἀκραάντοις ἐφάψατ' ὢν ἔπεσι. σύγγονος poëtic. pro συγγενὴς: quæ vox iam occurrit huius l. Od. 3. τέχναις dixit plurali numero, quia multiplex est μαντική.

παράφρασις.

Tu autem sagittas procul iaculans Apollo, qui templum celebre conuenas omnes excipiens, tibi in Pythonis conuallibus sacrum gubernas, ibi Aristomeni successum dedisti, qui parta luctę victoria, gaudiorum quibus vnquam est perfusus, maximum percepit. Quinetiam antequam ad Pythia se conferret, in Aegina insula eius patria, ô rex Apollo, quum festi dies Delphiniorum apud Aeginetas sacrorum tibi ludorum celebrarentur, quinquertij victoriam ipsi contulisti, quam tua ope suáque virtute celeriter arripuit. A te autem consultò, certóque proposito precor.

στροφὴ. δ'. κῶλ. θ'.

τὺ δ' ἑκαταβόλε πάνδοκον
ναὸν εὐκλέα διανέμων Πυθῶνος ἐν γυάλοις,
τὸ μὲν μέγιστον τόθι χαρμάτων ὤπασας· οἴκοι
δὲ πρόσθεν ἁρπαλέαν
δόσιν πενταεθλίου σὺν ἑορταῖς
ὑμαῖς ἐπάγαγες ἄναξ. ἑκόντι δ' εὔχομαι νόῳ

μετάφρασις.

Tu autem longè iaculans qui templum celebre omnes excipiens gubernas in vallibus Pythonis, maximum quidem tunc gaudium præbuisti: domi autem antea quinquertij donū quod auidè arripitur, cum festis tuis attulisti rex. Prompta autem precor mente

τὺ δ' ἑκαταβόλε. Apostrophe ad Apollinem quem poëta κατ' ἐπεμβολὴν inuocat. per antonomasiam Apollo intelligendus quum dicitur ἑκαταβόλος. Dor. pro ἑκατηβόλος: quæ vox iam exposita est Olymp. Od. 9. in hæc, ἑκαταβόλων μοισᾶν ἀπὸ τόξων. Tribuitur Apollini hoc epitheton, vel quia fingitur sagittarius,

gittarius, & passim ἀργυρότοξος, χρυσότοξος à poëtis vocatur: vel quia idem est cum Sole, qui suos radios sagittarum instar, ex altissimo cœlo in terram eiaculatur.

πάνδοκον ναὸν dicit, sicuti Olymp. 3. πάνδοκον ἄλσος. & 4. χαίροντα ξενίαις πανδόκοις, periphrasticè dixit. Πυθῶνος ἐν γυάλοις, pro ἐν Πυθῶνι. nisi dicamus poëtam loci situm indicare.

τὸ μὲν μέγιστον. Pythiacam Aristomenis victoriam Apollini fert acceptam: eámque μέγιστον χαρμάτων vocat: quia celeberrimo in loco præstantissimi post Olympia certaminis victoriam reportauit, vnde maximum fuit hoc gaudiorum eius. Etsi enim in Aegina vicerat Delphinia, tamen non tantum gaudij inde quãtum hinc percepit. τόθι malim cum Schol. exponere αὐτόθι, quàm cum Latino interprete τότε. Nam videtur esse relatiuum ad Πυθῶνος ἐν γυάλοις, vt loci, non temporis habeatur ratio. Et sæpe Pindarus τόθι pro αὐτόθι, ἐκεῖ, vsurpat. vt Olymp. 7. τόθι λύτρον συμφορᾶς, *illic liberatio calamitatis*. Pyth, 4. τόθι γὰρ γένος Εὐφάμου φυτευθὲν, *ibi enim satum Euphemi genus.*

οἴκοι δὲ πρόσθεν. Alteram quoque victoriam quam idem Aristomenes in Aegina obtinuit, eidem Apollini acceptam fert. Aeginenses Apollinem, inquit Scholiast. & Dianam præcipuè coluerunt: ac in Apollinis honorem instituerunt ludos Delphinia dictos, qui constabant ex quinquertio. In his vicit Aristomenes priusquam ad Pythia se contulisset. Tota autem hæc sententia sic prosa reddi potest. σὺ δὲ ὦ Ἄπολλον, τὸν πάντας δεχόμενον εὔδοξον ναὸν ἐν Πυθῶνι διανέμων, τοῦτο μὲν μέγιστον τῆς νίκης χάρμα αὐτόθι ἐν τῇ Πυθῶνι παρέσχες· ἐν Αἰγίνῃ τε πρόσθεν, ἐν ταῖς σου ἑορταῖς τῶν Δελφινίων τὴν τοῦ πεντάθλου νίκην.

οἴκοι. Hoc est, ἐν Αἰγίνῃ. ἁρπαλέαν δόσιν vocat, *donum auidè arreptum*: id est, *celerem victoriam*, quam quis ope diuina suáque virtute adeptus est. πεντάεθλιον idem ac πένταθλον. ὑμαῖς enallage numeri, pro σαῖς. sicuti Od. 7. huius libri, ὦ Μεγάκλεες, ὑμαί τε καὶ προγόνων. Ἄναξ, honoris titulus, quo Apollinem compellat.

ἑκόντι δ' εὔχομαι. Post apostrophen instituit precationem, qua rogat vt suam poëticen, & fortunas victoris habeat commendatas. ἑκόντι νόῳ dicit pro ἐκ προνοίας, *prudens & consultus, certoq; proposito precor.*

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. θ.	μετάφρασις.
vt benigno oculo respicias quæcunque poëmata, ex certis rhythmis constantia, de vnoquoque in rerum ab ipsis præclarè gestarum laudem concinno & concino. Iustitia vtique suauisono hymno meo	κατά τιν' ἁρμονίαν βλέ- πειν ἀμφ' ἕκαστον ὅσα νέομαι. κώμῳ μὲν ἁδυμε- λεῖ δίκα παρέστακε.	*vt respicias quæ de vnoquoque certis quibusdam rhythmis compono. Hymno certè nostro suauisono iustitia astat. Deo-*

nihil nisi verum canenti assi-stit. Porrò à Dijs immortalibus, penes quos solos est diuitiarum donatio, peto ô Xenarces vt fortunarum vestrarum curam gerant. Nam quanuis homines stulti, eum qui bona nullo negotio parta possidet, sapientem esse putent,

Θεῶν δ' ὄπιν ἄφθιτον αἰ-
τέω
Ξέναρκες, ὑμετέραις
τύχαις. εἰ γάρ τις ἐσλὰ πέπα-
ται
μὴ σὺν μακρῷ πόνῳ, πολλοῖς
σοφὸς
δοκεῖ πεδαφρόνων,

rum autem curam immortalem exposco, ô Xenarces, vestræ sorti. Si quis enim opes poßidet, non longo cum labore partas *multis sapiens videtur stultis,*

κατά τιν' ἁρμονίαν. Prius precationis membrum continet hymnorum poëtæ commendationem. q. d. εὔχομαι ἐφορᾶν ποιήματα ὅσα καθ' ἁρμονίαν τινα γράφω περὶ ἑκάστου. Hoc loco ἁρμονίαν pro ῥυθμῷ sumit: & νέομαι, pro γράφω.

κώμῳ μὲν. Fauorem Apollinis petit, vt quem meritus sit poëta, cuius hymno iustitia astat: hoc est in quo nihil mentiatur, sed meritas laudes predicet. ἀδυμελὴς iam occurrit Olymp. 7. & 11.

Θεῶν δ' ὄπιν. Posterius membrum precationis, quo petit ab Apolline, omnibúsque Dijs vt fortunam Aristomenis curent. Est autem apostrophe ad Xenarcem huius victoris patrem. q. d. τὴν δὲ Θεῶν ἐπιστροφὴν εὔχομαι ὑμετέραις τύχαις.

εἰ γάρ τις. Hoc est, εἰ γάρ τις ἀγαθὰ κέκτηται ῥαδίως, πολλοῖς ἄφροσι δοκεῖ σοφὸς ὤν, τὴν πρὸς τὸν βίον οὐσίαν αὔξειν ταῖς ὀρθοβούλοις ἑαυτοῦ ἐπιτεχνήσεσι. Rationem reddit voti pro fortunis Aristomenis, nimirum quia Deorum munere, non hominum prudentia diuitiæ comparantur. Interim facit digressiunculam in vulgi iudicium de diuitijs.

πέπαται. Hoc est, κέκτηται. Est autem 3. pers. sing. præt. perf. πέπαμαι, verbi poëtici πάομαι, τὸ κτάομαι. πεδαφρόνων genit. plur. à recto sing. πεδάφρων q. d. πεπεδημένην ἔχων φρένα, *mentem habens vinctam*. vel quasi πεδινὰ φρονῶν, *humilia sapiens*. vel pro μετάφρων, hoc est, ἄφρων, παράφρων. q. d. μετὰ τὰ πεπραγμένα φρονῶν, *qui re facta sapit*: qualis Epimetheus, imprudeus, improuidus. Et certè πέδα dicitur Aeolicè pro μετά.

παράφρασις. ἐπῳδ. κώλ. ια. μετάφρασις.

& honestis rationibus recto̍que consilio facultates ad vitam necessarias amplificare, grauiter falluntur. Etenim non est positum in hominum facultate vt diuitias acquirant: sed eas suppeditat Deus, qui aliàs alium sublimem aut humilem reddit, aliíque subijcit, bona & mala quibus

βίον κορυσσέμεν ὀρθοβού-
λοι-
σι μαχαναῖς. τὰ δ' οὐκ ἐπ' ἀν-
δράσι κεῖται.
δαίμων δὲ παρέχει,
ἄλλοτ' ἄλλον ὕπερθε βάλλων·
ἄλλον δ' ὑπὸ χειρῶν
μέτρῳ καταβαίνει.

fortunas augere recta consilia suppeditantibus *artibus. Atqui illa non penes homines sunt: sed Deus præbet, aliàs alium super extollens, alium autem sub manibus*

vult certa ratione dispensans. Cæterùm tu Aristomenes præmium Megaris ex Diocleis reportasti:& in recessu Marathonis Herculea superasti : & Hecatombæa à maioribus tuis Argiuis in Aeginam delata in Iunonis honorem, etiam tua in patria vicisti. Partis verò tribus illis victoriis, Megarica, Marathonica, Aeginetica, in quibus alios tua fortitudine deiecisti,

Μεγάροις δ' ἔχεις γέρας, μυχῷ τ' ἐν Μαραθῶνος· Ἥρας τ' ἀγῶν' ἐπιχώριον νίκαισι τρισσαῖς ὦ ῥιστόμενες, δαμάσσαις ἔργῳ,

certo modo deprimit. Apud Megara autem habes præmium, & in recessu Marathonis, Iunonisque certamen patrium : cum victorijs tribus ô Aristomenes superasti fortitudine:

βίον κορυσσέμεν. Cohæret cum superioribus, & cum ijs alia redditum phrasi. Est autem κορυσσέμεν inf. Ion.& Dor. pro comm. κορύσσειν, quod hìc metaphoricè vsurpatur pro κορυφοῦν, καὶ μεγάλως αὔξειν. Fit enim à κόρυς *galea* quæ est capitis munimentum. Aliàs simpliciter significat *armare*. ὀρθοβούλοισι poëticè, pro ὀρθοβούλοις. quæ vox Pyth.4. iam occurrit μαχαναῖς Dor. pro comm. μηχαναῖς.

τὰ δ' οὐκ. Epanorthosis præpostere vulgi sententiæ q.d. τὸ δὲ ἐκ πτεινείας ἀγαθὰ ἀπαντᾶν οὐκ ἔστιν ἐφ' ἀνθρώποις. In his est ἄρσις falsæ causæ.

δαίμων δέ. Iam θέσις veræ causæ. q. d. ὁ δὲ Θεὸς μεμερισμένα ἑκάστῳ τὰ κακὰ, καὶ τὰ ἀγαθὰ παρέχει, ἄλλον ἄλλοτε ὑψηλοῦν, ἢ καταβιβάζων. Pia sententia, qualis est illa Hesiodi initio ἔργων καὶ ἡμερῶν.

Ὅν τε διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε, φατοί τε &c.

Ideo & Iupiter δώτωρ ἐάων prædicatur à poëtis, & Callimachus, δίδου ἀρετήν τε καὶ ὄλβον, ideo canit.

ὕπερθε βάλλων. Poëtica phrasis ὕπερθε βάλλειν, pro comm. ὑψοῦν, ἐξαίρειν. Verbatim exponas, *supra alios iacere*. Huic opponitur ὑπὸ χειρῶν καταβαίνειν. hoc est, ταπεινοῦν, & ὑποχείριον, ταπεινὸν, οἰκτρὸν ποιεῖν. Porrò καταβαίνειν est poët. pro comm. καταβιβάζειν. Addit μέτρῳ: quia id facit Deus certa ratione modóque: ita vt nemo de iniuria possit meritò conqueri.

Μεγάροις δ' ἔχεις. Epanodus ad Aristomenis laudes. Megaris Dioclea, Marathonis in solo Herculea, in Aegina Iunonia seu Hecatombæa vicit. De primo vide 13. Olymp. de postremis duobus 9. Od. Olymp. Megaris etiam Pythia celebrabantur, vt refert Schol. Od. ε. Nem.

νίκαισι. Dat. poët. pro νίκαις, subaudita præposit. σὺν. & ὦ ῥιστόμενες pro ὦ Ἀριστόμενες, vt ὦ 'γαθὲ, pro ὦ ἀγαθέ. ἔργῳ hoc est, τῇ ἐνεργείᾳ καθυποτάξας σαυτῷ, τέτρασι σώμασι τῶν ἀνταγωνιστῶν ἄνωθεν ἐνέπεσες, ἤτοι αὐτῶν φροντίζων.

παράφρασις — στροφὴ. ε. κῶλ. θ. — μετάφρασις

in Pythijs ludis incidisti supernè in quatuor antagonistas,

τέτρασι δ' ἔμπετες ὑψόθεν

quatuórque illapsus es supernè corporibus,

illis mala moliens: quibus deuictis apud Pythiadem iudicatum est, reditum in patriam non æquè ac tibi fore iucundum, ob dedecus. Quique reuersi ad parentes, non festiuum illis ex victoria risum, sed pallidum mœrorem ex calamitate sua illis excitarent. Quique quòd aduersario succubuerint, cor saucium gerentes, eorum conspectum metuunt, procúlq; ab illis per vicos incedentes declinant & fugiunt.

σωμάτεσσι, κακὰ
φρονέων· τοῖς οὔτε νόστος ὁ-
μῶς
ἔπαλπνος ἐν Πυθι-
άδι κρίθη, οὐδὲ μολόντων
πὰρ ματέρ᾽, ἀμφὶ γέ-
λως
γλυκὺς ὦρσεν χάριν· κατὰ
λαύρας
δ᾽ ἐχθρῶν ἀπάοροι πτώσσοντι,
συμ-
φορᾷ δεδαιγμένοι.

mala illis moliens: quibus neque reditus pariter iucundus apud Pythiadem iudicatus fuit: neque reuersis ad matrem risus dulcis excitauit festiuitatem: sed per vicos ab hostibus procul semoti trepidant: calamitate sauciati.

τέτρασι δ᾽. Hæc de victoria Pythiaca, vbi docet quatuor antagonistas Aristomeni succubuisse. ἔμπετες 2. pers. Aor. 2. act. poët. & Dor. pro ἐνέπεσες, mutatione literæ σ in τ. & syncope mutato ν in μ. ob sequens π. pro more: vel est imperfect. ab ἐμπέτω, pro ἐμπίπτω.

τοῖς. Depingit dedecus & dolorem eorum qui victi fuerunt. Illis molestus est in patriam reditus, ob illos mœrore afficiuntur parentes: illi per remotos vicos procul ab hospitibus trepidantes declinant. Similiter Od. 8. Olym. στρ. 4. ἐν τέτρασι παίδων ἀπεθήκατο γυίοις νόστον ἔχθιστον, καὶ ἀτιμοτέραν γλῶσσαν, καὶ ἐπίκρυφον οἶμον: cuius loci expositionem cum isto confer.

ὁμῶς. Relatiuè dicitur ad Aristomenem. Neque enim victis & victori pariter iucundus fuit reditus in patriam. Miror autem Leoniceri & Aretij coniecturam, qui ἐν Πυθιάδι κρίθῃ scribunt & exponunt *per Pythium hordeum*: quod in reditu hordeaceam vel triticeam coronam haberent: ac si moris fuerit, vt victi hordeo coronarentur, quemadmodum victores laurea: quo monebantur impares adhuc esse rebus tantis. Sed fundamento caret hæc coniectura. Simplicius est & vero consentaneum si dicas, *reditus ad Pythiadem non iucundus iudicatus fuit*. Nam ibi iudicium ferebatur de ignominia victi, & honore victoris. Itaque Πυθιάδα sumes pro loco in quo Pythia celebrabantur.

ἔπαλπνος. A Schol. exponitur. ἡδὺς καὶ προσηνής. Hoc vocabulum est Pindaricum, omnibúsque Lexicis ignotum. Quòd si coniecturæ est locus, liceat dicere hoc tribuendum vento secundo, qui nautis in mari aspirat. q.d. ἐπ᾽ ἅλα πνέων. Is autem est iucundus. Vel erit syncope dictum ab ἐπίθαλπνος. comp. ex ἐπὶ & θαλπνὸς *splendidus, lucidus, calidus.* μεταφορικῶς *gratus*, vel *lucis*, vel *caloris instar.* à θάλπω *calefacio, foueo.* vnde θαλπωρὴ *tepor, iucunditas, spes nostras fouens cogitationes.* Vel est compos. ex ἐπὶ & ἄλπνος, cuius superlatiuus gradus fit ἄλπνιστος, de quo suo loco Isthm. Od. 5.

οὐδὲ μολόντων. Vt matres præcipuè exultant filiorum honoribus: sic plus doloris capiunt ex eorum ignominia. Sic autem tota sententia reddetur soluta

oratione. οἵσπερ τοῖς ἡττηθεῖσιν ἐκ τῆς Πυθίας ἀνακομιδὴ, οὐδ' ὁμοίως περισπουδὴ ἐν Πυθῶνι ἐκείνη ἡγήσεσθαι. οὔτε ἐπανελθόντων αὐτῶν ἐπὶ τὴν πατρίδα, περὶ τοὺς γονεῖς, μάλιστα περὶ τὴν μητέρα, γέλως γλυκὺς ἐκ τῆς νίκης χάριν, ἀλλὰ λύπην ἐκ τῆς συμφορᾶς ἐκίνησε.

λαύρα dicitur substantiuè pro λαύρα ὁδὸς. *platea, lata via.* πτώσσοντι Dor. pro πτώσσουσι. ἀπάορος. hoc est, *remotus, separatus*, à re, vel persona. Fit ab ἀπαείρω. & Ion. dicitur ἀπήορος. δεδαϊγμένος partic. præt. pass. verbi δαΐζω: de quo in δαϊχθεὶς Od. 6. Pyth. Postrema hæc sic reddas prosa. κατὰ πλατείας δὲ τοὺς ἐχθροὺς εὐλαβοῦνται καὶ φεύγουσι τῇ τῆς ἥττης συμφορᾷ δακνόμενοι.

παράφρασις.

Sed qui recens rem præclarè gessit, & spe sua non frustratus, victoriam veloci & prompta strenuitate est adeptus, fœlicitate sublimis fertur, & summa voluptate fruitur, neque diuitias quas ad certamen liberaliter impendit, vllo modo desiderat, imò victoriæ honorem ijs præfert. Quod & tibi lucta victoriam adepte Aristomenes nunc vsuuenit. At vide ne nimium successu gaudeas ac si perpetuò fœlix futurus esses. Velim enim scias hanc esse fragilitatis humanæ sortem, vt res vel splendidissimæ & iucundissimæ exiguo tempore crescant, & aliqua calamitate concussæ breui dilabantur.

ἀντιστρ. κῶλ. θ.

ὁ δὲ καλόν τι νέον λαχὼν,
ἁβρότατος ἔπι
μεγάλας, ἐξ ἐλπίδος πέτα-
ται,
ὑποπτέροις ἀνορέαις,
ἔχων κρέσσονα πλούτου μέ-
ριμναν. ἐν δ' ὀλίγῳ
βροτῶν τὸ τερπνὸν αὔξεται, οὕ-
τω
δὲ καὶ πίτνει χαμαὶ, ἀποτρό-
πῳ γνώμᾳ σεσεισμένον.

μετάφρασις.

At bonum aliquod recens qui nactus est, splendore super magno, secundum suam spem volat, velocibus strenuitatibus, habens præstantiorem diuitijs curam. Sed breui mortalium oblectatio crescit, itidem verò & cadit in terram, infausto consilio concußa.

ὁ δὲ καλόν τι. Oppositio lætitiæ victoris mœrori deuictorum: per quam transit ad generalem gnomen de natura fœlicitatis & successus rei propositæ, qui mouet gaudium. Poëticam phrasin sic soluta oratione reddas. ὁ δὲ νεωστὶ καλὰ κατωρθωκὼς, ἐπὶ μεγάλης εὐδαιμονίας κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐλπίδα μετέωρος φέρεται, ταχείαις ἐπαιρόμενος ἀνδρείαις, τὴν νίκην τοῦ πλούτου προκρίνων. Huius gnomes applicationem habet paraphrasis nostra.

ἁβρότατος, Dor. pro ἁβρότητος. Hic ἁβρότης à Schol. exponitur εὐδαιμονία. ὑπόπτερος poët. vox. i. πτερόεις, πτερωτὸς. pro ταχὺς hoc loco. ἀνορέα vide Ol. Od. 8. τὴν νίκην appellat μέριμναν πλούτου κρέσσονα. Et certè honos diuitijs est potior, pro quo impenduntur & ipsæ.

ἐν δ' ὀλίγῳ. Fragilitatem humanæ sortis ilicò proponit: ne successu victor nimium efferatur. q. d. ὥσπερ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τὸ τῶν ἀνθρώπων ἡδὺ καὶ καλὸν εἶναι δοκοῦν, αὔξεται καὶ παραμένει. οὕτω καὶ πάλιν ἀηδεῖ γνώμῃ ἡττηθὲν ἀφανίζεται. Post ὀλίγῳ subauditur χρόνῳ. verbum πιτνέω in Olymp. exposuimus Od. 2. stroph. 2. ἀπότροπος, hoc est ἀηδὴς, ὁ ἀποτροπῆς ἄξιος, *iniucundus, declinatione dignus.*

παράφρασις. | ἐπῳδ. κῶλ. ια. | μετάφρασις.

Ecquid de hominum genere in diem viuente sentias? Annon modò dicas hunc esse aliquem, & alicuius pretij, modò nullum esse nulliúsque pretij? Etenim homines sunt vmbra, imò vmbræ somnium, nempe minus quiddam quàm vmbra quæ nihil est. At verò quum Iouis gratioso munere affulsit fœlicitas, tum stabile splendoris decus humanæ res obtinent, suauémque vitam exigunt homines. Quo rerum statu si frueris Aristomenes, acceptum Deo feras. Cæterùm heroina dilectissima, mater Aegina, vrbem hanc Aristomenis tuã cognominem tuæ curæ commissam suo populo liberam serua, cum reliquis eius patronis, Ioue generis authore, Aeaco insulæ rege, eiúsque posteris, Peleo præstantissimo, Telamone & Achille heroibus magnis.

ἐπάμεροι. τί δέ τις; τί δ' οὔ τις;
σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωποι. ἀλλ' ὅταν
αἴγλα
διόσδοτος ἔλθῃ,
λαμπρὸν ἔπεστι φέγγος ἀνδρῶν,
καὶ μείλιχος αἰών.
Αἴγινα φίλα μᾶτερ ἐλευθέρῳ στόλῳ
πόλιν τάνδε κόμιζε, Διῒ
καὶ κρέοντι σὺν Αἰακῷ,
Πηλεῖ τε, κ' ἀγαθῷ Τελαμῶνι, σύν τ' Ἀχιλλεῖ.

Diei vnius sunt homines: quid enim est aliquis, quid verò nullus? vmbræ somnium homines. Sed quum lux à Ioue data accesserit, splendidum est lumen hominum & suauis vita. Aegina chara mater libero agmini ciuium, vrbem hanc cura habeas cum Ioue & rege Aeaco, Peleóque, & præstantissimo Telamone, cúmque Achille.

ἐπάμεροι. Pergit in digressione cœpta. q. d. τῶν ἐφημέρων ἀνθρώπων τί ἄν τις εἴποι; ὅτι ἐστί τις, καὶ πάλιν ὅτι οὐκ ἔστι. τουτέστι νυνὶ μέγας, νυνὶ δὲ οὐδείς. ἄνθρωποι γὰρ εἰσὶ, καὶ ἔλαττον τι τῆς σκιᾶς. Huc refer quæ dixit Horat. *Puluis, & vmbra sumus.*
quæque Sophocl. in Aiace μαστιγ.

Ὁρῶ γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν
Εἴδωλ', ὅσοιπερ ζῶμεν, ἢ κούφην σκιάν.

Porrò ἐπάμερος Dor. & Ion. dicitur pro comm. ἐφήμερος. Ion. mutatur φ in π. & Dor. η in α.

τί δέ τις. Sumo hoc loco τις pro μέγας, aut *qui alicuius est pretij*. vide exempla in Lexicis. σκιᾶς ὄναρ. *Somnium vmbræ*, hoc est, *minus quàm vmbra.*

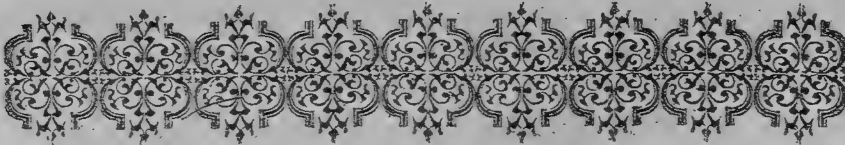
ἀλλ' ὅταν αἴγλα. Opponit fragilitati humanæ diuinum fauorem, qui res humanas per se in aduersa facilè ruentes, in prospero statu stabilire potest. q. d. ἀλλ' ὅταν ἐκ Θεοῦ φῶς παραγένηται, ἐστὶ λαμπρὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, καὶ ἡδὺς ὁ βίος. Porrò διόσδοτος dicitur ἐκ διὸς δεδομένος.

Αἴγινα. Apostrophe ad Aeginam heroinam, seu nympham, cuius cognominem facit vrbem: iámque concludit encomium. q. d. ὦ προσφιλεστάτη μῆτερ Αἴγινα, τὴν ὁμώνυμόν σοι πόλιν τῷ λαῷ ἐλευθέραν φύλαττε, σὺν Διῒ, βασιλεῖ τ' Αἰακῷ, &c. Itaque vrbem commendat Aeginæ Nymphæ, Ioui summo Deo, & heroibus qui hac in Insula ortum ceperunt.

ἐλευθέρῳ στόλῳ. Schol. exponit σὺν ἐλευθερίᾳ. Ego putem στόλον pro *populo* dici, quemadmodum & στρατὸν passim pro *populo* vsurpauit. Nam vtraque vox στρατὸς

& *στόλος, exercitum, copias, expeditionem* significat.

Διί. Ioui Aeginam commendat primùm, quia ex eius nominis Nympha Aeacum Aeginæ Insulæ regem genuit. κρέοντι, hoc est, βασιλεῖ. Malè Aretius Creontem intelligit: ille enim nihil ad Aeginam qui fuit rex Thebanorum. Deinde Aeaco, tertiò filijs eius Telamoni, & Peleo: quartò Achilli Pelei filio commendat, seruato nepotum ordine.

ΤΕΛΕΣΙΚΡΑΤΕΙ ΚΥΡΗΝΑΙΩ, ὁπλιτοδρόμῳ.

TELESICRATI CYRENÆO, armato cursori.

ΕΙΔΟΣ Θ.

ODE IX.

ARGVMENTVM.

Telesicratem Cyrenæum laudat à patria quam copiosè commendat, à præsenti victoria, aliquot alijs, à consequentibus victoriam, & à maiorum historia.

παράφρασις.

Nunc fert animus Telesicratem, qui æneo clypeo instructus graui cum armatura cursum armatum in Pythijs vicit, victorem denunciare, meóque hymno quem Gratiæ bene cultæ venustum reddunt alta voce celebrare virum illum successu beatum, & ornamentum ac decus equestri arti addictæ & insignis Cyrenes vrbis, quæ nomen

στροφὴ α. κῶλ. ιε.

Ἐθέλω χαλκάσπιδα Πυθιονίκαν
σὺν βαθυζώνοισιν ἀγγέλλων Τελεσι-
κράτη Χαρίτεσσι γεγωνεῖν,
ὄλβιον ἄνδρα, διω-
ξίππου στεφάνωμα Κυράνας·
τὰν ὁ χαιτάεις ἀνεμο-
σφαράγων ἐκ Παλίου κόλ-
πων ποτὲ Λατοΐδας

μετάφρασις.

Volo ærei clypei gestatorem Pythiorum victorem Telesicratem, cum Gratijs profundizonis annuntians sonare, fœlicem virum equestris coronamentum Cyrenes, quam comosus ex Pelei finibus vento perstrepentibus quondam Latoides rapuit,

mutuata est ab heroide Cyrene, quam coma egregius Latonæ filius Apollo quondam rapuit, & ex mōte Pelio ventorum vehementia perstrepente, cùm esset adhuc virgo & venationi indulgeret aureo in curru abduxit hunc in Libyæ pecorosum & fœcundum locum, vt virescentem & optabilem hanc regionem, quæ orbis terrarum est pars tertia, incoleret, & sua sub ditione ac sceptro domina teneret.

ἅρπασ', ἔνεγκέ τε χρυσέῳ
παρθένον ἀγροτέραν
δίφρῳ. τόθι νιν πολυμήλου
καὶ πολυκαρποτάτας
θῆκε δέσποιναν χθονὸς,
ῥίζαν ἀπείρου τρίταν
εὐήρατον θάλλοισαν οἰκεῖν.

aduexítque aureo virginem venatricem curru: vbi eam pecorosæ, & maximè fructiferæ fecit dominam terræ, vt florentem habitaret radicē continentis terræ *tertiam, optabilem.*

Τελεσικράτει. Telesicrates Libyus fuit, patria Cyrenæus, cursor insignis: qualiter inter maiores eius Alexidamus. Is armato cursu 28. Pythiade: & stadio 30. vicit. Stat apud Delphos eius statua galeam tenens.

ὁπλιτοδρόμῳ. Cursor armatus is erat qui geminum stadium grauem armaturam gestans decurrebat, vt Iulius Pollux l.3.30 c. testatur.

ἐθέλω. Exordium à propositione sui instituti: nimirum laudandi Telesicratem. Sed vt augustior sit hymnus, id se præstiturum Gratijs iuuantibus dicit: sine quibus nihil eximij, quarum ope egregia fiunt omnia.

χαλκάσπιδα, vocat hunc armatum cursorem, quia æneis scutis instructi ὁπλίτην δρόμον ἔτρεχον. Vocat Πυθιονίκαν Dor. pro Πυθιονίκην, quia vicit Pythia. ὄλβιον ἄνδρα. propter opes, & successum istum victoriæ, vnde laudem & gloriam est adeptus. στεφάνωμα Κυράνας, quia egregij viri patriæ sunt ornamentum.

σὺν βαθυζώνοισι. Non intelligendum est poëtam dicere velle se Telesicratem & Gratias simul celebraturum: sed Gratiarum ope Telesicratis laudes persequuturum. Nam id infert præpositio σὺν: vt σὺν Θεῷ dicimus. βαθύζωνος, hoc est, εὔστολος, à consequenti antecedens significando: *venustus, formosus, bellè cultus.* γεγωνεῖν expositum est Olymp. Od. 2. in γεγωνητέον ἔπι.

διωξίππου. Idem est διώξιππος ac ἐλάσιππος. Fit à διώκειν τοὺς ἵππους, *equos agitare* seu *persequi.* Metonymicè tribuitur vrbi, quod eius incolis conuenit. Cyrene tribuit ἱππικήν, synecdochicè vni ciuitati tribuens quod toti regioni competit, quam ἐλάσιππον ἔθνος vocat. Od. 5. Pyth. Ep. 3. Etenim Libyes equestribus studijs dediti fuêre. Sume metaphoricè & metonymicè στεφάνωμα pro *decore*, seu *ornamento:* quoniam corona est capitis ornamentum.

τάν. Poëta ad Heroidem, à qua vrbs nomen accepit, sermonem transfert: & docet ex fabula Cyrenes originem patriæ Telesicratis: quæ cùm author nostrâque paraphrasis satis declarêt, inde hauri. Χαιτάεις poët. & Dor. pro χαιτήεις. ὁ χαίταν ἔχων. ἀνεμοσφάραγος est comp. ex ἄνεμος & σφαραγέω. q. d. *vento strepens.* Παλίου Dor. pro Πηλίου. & Λατοΐδας pro Λητοΐδης matronymicum. Latonæ filius Apollo. ἅρπασ', ἔνεγκέ τε sic legendum metri causa, non, vt vulgò, ἅρπασεν, ἤνεγκέ τε.

ἀγροτέραν. Hoc est, ἀγρευτικήν. θηρευτικήν. Currum *aureum* vocat h. e. *pulchrum.* Et iam sæpe *aureum* pro *pretioso*, *pulchro*, & *eximio* sumpsit. Sic oratione soluta

ſoluta hæc reddas, ἡνίκα τῆς Κυρήνης ὁ κομήτης Ἀπόλλων ἐκ τοῦ Πηλίου ὄρους ἀνέμῳ φερομένων κόλπων ἡρπασμένην τὴν θηρευτικὴν παρθένον ἤνεγκε χρυσέῳ δίφρῳ εἰς τὴν Λιβύην.

τόθι νιν. Hoc eſt, ὅπου ἡ γυνὴ ἐν τῇ Λιβύῃ αὐτὴν τῆς πολυπροβάτου καὶ εὐκάρπου γῆς ἔθηκε δέσποιναν, τοῦ οἰκεῖν τῆς ἠπείρου γῆς τρίτην μοῖραν ἐπέραστον καὶ θαλερὰν. Nunc τόθι ſumit pro ἔνθα, ſeu ὅπου: & νιν pro αὐτὴν. Libyam laudat à copia pecoris, & frugum. Nam πολύμηλος eſt ὁ τὰ πολλὰ μῆλα, hoc eſt, πρόβατα ἔχων, *multas pecudes habens*. πολυκαρπότατος, ὁ πλεῖστον καρπὸν ἔχων, *qui plurimum fructus habet*. πολυκαρποτάτας Dor. pro termin. της.

ῥίζαν. Hoc eſt, μοῖραν. Continentis tertia pars eſt Africa, aliæ duæ ſunt Europa, & Aſia. Et quoniam illius regionis potiſſima ciuitas eſt Cyrene, ideo per ſynecdochen parti tribuit quod toti competit. ἀπείρου, Doricè pro ἠπείρου. Pro τριτάταν, legendum videtur τρίταν, ratione metri.

παράφρασις.

Quò cùm perueniſſent, formoſa Venus cuius hic eſt hortus, quæque nuptias curat, ortum in Delo hunc Deũ hoſpitio excepit, currum quo delati fuerant diuinitus fabricatum manu leuiter attingens: & fecit vt cum verecundia quę in nouis nuptis eſt amabilis, dulcem inchoarent concubitum, connubio iungens Deum cum hac filia Hypſei præpotentis, qui tunc Lapitharum ſuperborum rex erat, Heros ab Oceano generatione ſecundus: quandoquidem Oceanus Peneum, Peneus Hypſeum genuit ex Creüſa Naiade Nympha Telluris filia, Penei complexu olim in inclytis Pindi montis vallibus oblectata.

ἀντισρ. κώλ. ιε.

ὑπέδεκτο δ᾽ ἀργυρόπεζ᾽ Ἀφροδίτα
Δάλιον ξεῖνον, θεοδμάτων ὀχέων
ἐφαπτομένα χερὶ κούφα.
καί σφιν ἐπὶ γλυκεραῖς
εὐναῖς ἐρατὰν βάλεν αἰδῶ,
ξυνὸν ἁρμόζοισα Θεῷ
τε γάμον μιχθέντι, κούρᾳ θ᾽
Ὑψέος εὐρυβία.
ὃς Λαπιθᾶν ὑπερόπλων
τουτάκις ἦν βασιλεύς,
ἐξ Ὠκεανοῦ γένος ἥρως
δεύτερος, ὅν ποτε Πίνδου κλεενναῖς ἐν πτυχαῖς
Ναῒς εὐφρανθεῖσα Πηνειοῦ λέχει Κρέοισ᾽ ἔτικτε,

μετάφρασις.

Excepit autem albipes Venus Delium hoſpitem, diuinitus fabricatos currus attingens manu leuiter: & ipſis in dulcibus cubilibus amabilem immiſit verecundiam, communes iungens Deo mixto nuptias, filiaque Hypſei late-potentis: qui Lapitharum ſuperborum tunc erat rex, ab Oceano Heros genere ſecundus, quem quondã Pindi in inclytis vallibus Nais Creuſa delectata lecto Penei peperit.

ὑπέδεκτο. Pro ὑπεδέδεκτο. Fingit poëta Venerem ſatagere nuptiarum Apollinis & Cyrenes, quia nuptialis eſt Dea, de qua ſic Homerus, Ἀλλὰ σύ γ᾽ ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο. Item quia Libya, vt dixit præcedenti Od. 5. eſt Hortus Veneris: quæ ἀργυρόπεζα à parte tota formoſa dicitur.

Δάλιον ξεῖνον. *Delius* à Delo ἀντονομαστικῶς appellatur Apollo: & *hoſpes*, quia tum primum in Libyam venit. Schol. mendosè habet δόλιον. Nam etſi tribui poſſet illi hoc epitheton propter raptum virginis quam dolosè cepit, tamen

non constat carminis metrum. θεόδματος iam occurrit Od. 6. Ol. 1. Pyth. ὀχέων pro ἁρμάτων, tanquam ab ὄχεις.

καί σφιν. Hoc est, καὶ γλυκεῖα αὐτῶν κοίτῃ ἔβαλεν αἰδῶ ἐπήρατον, καὶ τῷ μιχθέντι Θεῷ, καὶ τῇ τοῦ Ὑψέος κόρῃ Κυρήνῃ κοινὸν γάμον ἁρμόζουσα. Quanquam autem hic concubitus non est legitimus, vt eius odium tollat, dicit Venerem immisisse verecundiam.

κούρᾳ δ' Ὑψέος. Genealogia nymphæ Cyrenes huiusmodi est, Oceanus Peneum fluuium, Peneus Hypseum ex Creüsa genuit, Hypseus Cyrenes est pater. Testatur Virgil. Cyrenen esse Penei filiam,

Cyrene soror ipse tibi tua maxima cura
Tristis Aristæus Penei genitoris ad vndam.

Apud Hesiodum prope Peneum habitasse dicitur,

Πηνειοῦ παρ' ὕδωρ καλὴ ναίεσκε Κυρήνη.

εὐρυβία Genit. Dor. pro εὐρυβίου, ab εὐρυβίας, de quo Ol. 6. *Late-potens* fuit Hypseus, quatenus fuit rex Lapitharum: quos ὑπερόπλοις propter ferociam vocat. Nota autem est Lapitharum & Centaurorum pugna. τουτάκις poët. pro τηνικαῦτα. & τουτάκι pro eodem Od. 4. Pyth.

δεύτερος ἥρως γένος. subaudi κατὰ ante γένος. q. d. *ab Oceano genere secundus*: quod vide in genealogia quam modò descripsimus.

ὅν ποτε. Matrem declarat. q. d. ὃν ποτε Κρέουσα τῆς γῆς θυγάτηρ εὐφρανθεῖσα τῇ τοῦ Πηνειοῦ μίξει ἐν ταῖς κλειναῖς Πίνδου πτυχαῖς ἔτεκε. Acesander tamen ait natum ex Peneo & Philyra. Κρέοισα Dor. pro Κρέουσα. & Ναῒς dicitur quia inter fluminum nymphas recensetur, quæ à νάειν, *fluere*, Ναϊάδες dicuntur.

παράφρασις.

Porrò Hypseus filiam Cyrenen formosam apud se educauit. Sed hæc neque telas texendi, neque iucunda conuiuia cum socijs matribusfamilias agitandi studio tenebatur. Verùm in venatione tota occupabatur, & iaculis ærea cuspide instructis, gladióque feras bestias oppugnabat & conficiebat, vt deletis illis paternæ boues intrepidè & pacatè pascerentur, nihílque detrimenti patris armenta caperent. Totámque per noctem, quo potissimum tempore solent gras-

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ'.

Γαίας θυγάτηρ. ὁ δὲ τὰν εὐώλενον
θρέψατο παῖδα Κυράναν,
ἁ μὲν οὔθ' ἱστῶν παλιμβάμους ἐφίλασεν ὁδούς,
οὔτε δείπνων οἰκουριᾶν
μεθ' ἑταιρᾶν τέρψιας.
ἀλλ' ἀκόντεσσί τε χαλκέοις
φασγάνῳ τε μαρναμένα,
κεραΐζεν ἀγρίους
θῆρας, ἦ πολλάν τε καὶ ἁσύχιον
βουσὶν εἰρήναν παρέχοισα πατρῴαις.
τὸν δὲ σύγκοιτον γλυκὺν

μετάφρασις.

filia Terræ. Ille autem lacertis decoram educauit filiam Cyrenen. Hæc neque telarũ retrogradas amauit vias, neque cœnarum oblectationes inter domesticas socias, sed iaculis æreis, enséque dimicans, conficiebat feras bestias, magnam & tranquillam bobus pacem præbens paternis: exiguum autem somnum concubitorem

sari feræ, venata, sub auroram, quo tempore se sua in lustra feræ recipiunt, breui eóque suaui somno palpebras claudenti in lecto indulgebat: deinde ad studia sua redibat.

παῦρον ἐπὶ βλεφάροις ὕπνον ἀναλίσκοισα, ῥέποντα πρὸς ἀῶ.

suauē in palpebris impendens, quum aduentaret aurora.

ὁ δὲ παῖ. Educatio apud legitimos parentes vno & altero vocabulo perstringitur, quum breuiter de Hypseo dicit poëta, ὁ δὲ παῖ εὐώλενον θρέψατο, &c. quod sic prosa reddas. ὁ δὲ Ὑψεὺς τὴν λευκόπηχυν Κυρήνην ἀνέθρεψεν. Hanc filiam, *inquit Schol.* suscepit ex Chlidanope, nec hanc tantùm, sed & Alcæam. εὐώλενος, hoc est, καλὰς ὠλένας ἔχουσα, & synecdochicè *pulchra.*

ἁ μὲν οὔθ'. Studia & vitæ genus per ἄρσιν καὶ θέσιν proponit. Nam primùm remouet ea quibus non est delectata, nempe telas, conuiuia, & muliebria opera. Deinde ponit ea quibus est delectata, nimirum venationem, vnde paulò antè παρθένον ἀγροτέραν eam vocauit.

παλιμβάμους. Dor. pro παλιμβήμους: à παλίμβημος poëtico vocabulo. q.d. ὁ πάλιν βαίνων *retrogradus.* παλίμβαμος ὁδὸς appellatur hîc *iter quod iterum it.* Sed quid hoc est? Est itus reditúsque manuum (vt rectè exponit Aemil. Portus,) & textorij instrumenti, quo mulieres in texendis telis vtuntur. Illæ vtraque manu opus faciunt, ita vt altera nauiculam, à figura nauis sic dictam, in qua trama est, per medium spatium quod est inter vtrumque stamen superius & inferius transmittat ad alteram: illa verò eandem nauiculam remittat ad ipsam, & sæpius ambæ laborem eundem iterent alternis vicibus. Hæc verba sic prosa reddas, οὐκ ἐφίλησεν ὑφαίνειν ἱστόν.

οἰκουριᾶν ἑταιρᾶν Dor. pro comm. οἰκουρείων ἑταίρων. Sic appellat, vt docet Schol. οἰκοδεσποίνας, τὰς ἤδη γεγαμημένας καὶ ἄρχουσας οἴκων. *matresfamilias, iam nuptas mulieres, quæ suis familijs præsunt.* οἰκούρειος. q. d. οἴκου οὖρος, hoc est, φύλαξ, *custos.*

ἀλλ' ἀκόντεσσι. Hæc ita exponit Schol. ἀλλὰ χαλκοῖς δόρασι καὶ ξίφει μαχομένη τοὺς ἀγρίους θῆρας ἀνῄρει. Hoc emolumentum ex hoc illius studio promanabat, quòd paternæ boues tutò pascerentur.

τὸν δὲ σύγκοιτον. Hoc est, καὶ τὸν ὀλίγον ὕπνον πρὸς ἠῶ ἡδὺν ἐπερχόμενον βλεφάροις ἀναλίσκουσα ὅλην τὴν νύκτα ἐθήρα. Hæc dicuntur quasi tota nocte venaretur, & sub auroram paulum dormiret. Neque enim absurdum est venari noctu: nam tunc feræ grassantur potissimùm: & sub lunæ luce eas persequi facile. σύγκοιτος ὕπνος dicitur, quia in lecto nobiscum versatur fictitius ille Deus Somnus. ἀῶ Dor. pro ἠῶ. Sumendum ἔξωθεν vt rectè monet Schol. ἐθήρα.

παράφρασις. | στροφὴ β. κῶλ. ιβ. | μετάφρασις.

Quibus intentam, Apollo latæ pharetræ gestator,

κίχε νιν λέοντί ποτ' εὐρυφαρέτρας

Inuenit eam Apollo iaculator pharetra la-

eminúsque sagittas emittens, aliquando inuenit, vidítque solam & inermem cum impetuoso leone luctantem. Quod miratus ille, Chironem ex ædibus ilico euocauit, dixítque. O Philyræ fili Chiron ex venerando antro tuo egredere quæso, & fœminæ præsentem animum, ingénsque robur contemplatus, mirare quàm intrepido capite, quàm audacter cum leone certet puella, gerens animum labore maiorem, vtque nullo metu fluctuant & perturbantur eius præcordia. Quis quæso est pater, quæ mater huiusmodi puellæ,

ὀβρίμῳ μούναν παλαίοισαν ἄτερ
ἐγχέων ἑκάεργος Ἀπόλλων.
αὐτίκα δ' ἐκ μεγάρων
Χείρωνα προσήνεπε φωνᾷ,
σεμνὸν ἄντρον Φιλλυρίδα
προλιπὼν, θυμὸν γυναικὸς,
καὶ μεγάλαν δύνασιν
θαύμασον, οἷον ἀταρβεῖ
νεῖκος ἄγει κεφαλᾷ,
μόχθου καθύπερθε νεᾶνις
ἦτορ ἔχοισα, φόβῳ
δ' οὐ κεχείμανται φρένες.
τίς νιν ἀνθρώπων τέκεν;
ποίας δ' ἀποσπασθεῖσα φύτλας,

ta instructus, impetuoso solam luctantem cũ leone sine hastis. Statim autem ex ædibus Chironem euocauit, ita compellans, O Phillyride nobile antrum relinquens, animos mulieris, & magnum robur admireris, qualiter intrepido capite, certamen sustineat puella super laborem cor habens, nec timore fluctuant præcordia. Quis hominum eam genuit? & à qua auulsa stirpe,

κίχε νιν. Notatur circunstantia temporis, quo Apollo incidit in Cyrenen, scilicet quum sola cum leone luctaretur. q. d. αὐτὴν δέ ποτε κατέλαβεν Ἀπόλλων μόνην ἰσχυρῷ λέοντι ἄνευ δόρατος διαμαχομένην. Citatur à Schol. Callimachus de ipsa dicens,

ἔνθα λέοντα
Ὑψηὶς κατέπεφνε βοῶν σίνιν Εὐρυπύλοιο.

vnde fortassis dixit antè, ipsam præbere ἀσύχιον εἰρήναν βουσίν.

εὐρυφαρέτρας. Comp. ex εὐρὺς & φαρέτρα. Et sic appellatur Apollo, quia cùm sit venator, ampla opus habet theca ad sagittas excipiendas. Idem ἑκάεργος, quasi ἕκαθεν εἴργων, seu ἐργαζόμενος *procul arcens*, seu *operans*, quòd Solis radij immittantur eminus, & sua procul effecta edant.

αὐτίκα δ' ἐκ. Apollo puellæ stupens fortitudinem, euocat Chironem ex antro, vt eodem spectaculo rapiatur in admirationem. Quum vtitur voce μεγάρων, innuit antrum illud Chironis non fuisse informem aliquam speluncam, sed amplam, & magnificam, qualia sunt μέγαρα. προσήνεπε. Imperf. verbi poëtici προσενέπω.

σεμνὸν ἄντρον. Vocat ita Chironis antrum, ob morum modestiam tum eius, tum eorum quos ibi tanquam in schola educabat, & propter alias eorundem virtutes. Est autem oratio Apollinis Chironem eandem in admirationem trahere volentis. Quod inter homines est vsitatissimum. Nam siquid risu, vel admiratione, vel misericordia dignum oculis nostris obijciatur, dicere solemus, *Venite visum.*

Φιλλυρίδα. Hoc vocabulum 4. Oda est explicatum, vt & δύνασις: quum ait, δυνάσει Αἰήτας ἀγασθείς. Dicit θυμὸν γυναικὸς, non παρθένου, quia primo obtutu, sexus, non ætatis, aut virginitatis habet rationem.

οἷον ἀταρβεῖ. Hoc est, *ὁποίαν ἄγει μάχαν ἀταρβὴς οὖσα, τὴν ψυχὴν ὑπέρθε τοῦ μόχθου ἔχουσα, καὶ μὴ κάμνουσα.* Exaggeratio fortitudinis Cyrenes puellæ. *νεῖκος* pro *νίκη* ſumit Schol. malè profectò. Nam agitur de pugna cum leone nondum deuicto: & *νεῖκος* ſignificat *concertationem, pugnandi ardorem.* *νεᾶνις* poëtica vox pro *νέα κόρη.*

κεχείμανται φρένες. Hoc eſt, *ἐταράχθησαν.* Metaphora ſumpta à mari quum tempeſtate vexatur.

τίς νιν ἀνθρώπων. Hoc eſt, *τίς δὴ ἀνθρώπων αὐτὴν ἐγέννησεν;* Interrogat Chironem Apollo de origine parentum Cyrenes, quia cùm eam inueniſſet in monte Pelio, veriſimile erat, id cognitum eſſe Centauro. & *φύτλας* Dor. pro *φύτλης.* Metaphoram obſerua ſumptam à ramis qui trahuntur ex plantis.

παράφρασις.

quæ in opacis, vmbroſorum montium latibulis habitat, támque robuſta eſt vt auſit immenſo robore feram, & animalium robuſtiſſimum aggreſſa, cum eo congredi? Numquid fas eſt ei manus ad raptum inijcere, ex eiúſque iucundo concubitu prolem ſuſcipere? Tum ei venerandus & magnanimus Centaurus Chiron, laxato blando ſupercilio modeſtè ſubridens, ilico quid ſentiret reſpondit. Inquiris an liceat puellam rapere: in more eſt Apollo occultis verbis amorem ſuum patefacere: neque par eſt per raptum violenter, ſed per facultatem perſuadendi callidè concubitum captare, & ſacris Veneris initiari. Atque ea eſt pariter & apud Deos & apud homines verecundia vt non auſint aperto ſermone alter alterius amplexus poſtulare, iiſque frui.

ἀντιστρ. κῶλ. ιε.

ὀρέων κευθμῶνας ἔχει σκιοέν-
τωγ;
γεύεται δ᾽ ἀλκᾶς ἀπειράντου; ὁ-
σία
κλυτὰν χέρα οἱ προσενεγ-
κεῖν;
ἦ ῥα καὶ ἐκ λεχέων
κεῖρεν μελιηδέα ποίαν;
τὸν δὲ Κένταυρος ζαμενὴς
ἀγανᾷ χλιαρὸν γελάσαις
ὀφρύϊ, μῆτιν ἑὰν
εὐθὺς ἀμείβετο. κρυπταὶ
κλαΐδες ἐντὶ σοφᾶς
πειθοῦς ἱερᾶν φιλοτά-
των
Φοῖβε· καὶ ἔν τε θεοῖς
τοῦτο κἀνθρώποις ὁ-
μῶς
αἰδέοντ᾽ ἀμφαδὸν ἁ-
δείας τυχεῖν τὸ πρῶτον εὐ-
νᾶς.

μετάφρασις.

montium vmbroſorum receßus latebroſos habitat, & deguſtat infinitum robur? Faſne eſt illuſtrem manum ei admouere? vtrum & ex ſtratis tondere mellitam herbam? Huic autem Centaurus valdè animoſus placido blandè ridens ſupercilio, ſuum conſilium reſponſo protinus expoſuit. Occultæ claues ſunt callidæ ſuadelæ ſacrorum amorum, ô Phœbe: & inter Deos & homines pariter verecundantur aperte poſtulato *dulci frui primùm cubili.*

ὀρέων κευθμῶνας. Cohæret cum ſuperioribus. q. d. *ὀρέων ἀποκρύφοις τόποις σκοτεινῶν κατοικεῖ.* Nam intelligit luſtra ferarum, & opacos montium receſſus, in quos vt ſub tecta domorum ſe recipiebat. Tacitè autem generoſum puellæ animum laudat ab habitatione, quam formidoloſa muliercula horrúiſſet.

γεύεται δ' ἀλκᾶς. Hoc est, ἐφάπτεται καὶ πεῖραν λαμβάνει ἰσχύος ἀπεράντου. Id dicit non tam vt innuat eam esse robustissimam & fortissimam, quàm vt extollat eam, quòd robustissimum & ferocissimum animalium aggressa sit. Nam cùm inciderit in Cyrenen cum leone contendentem, ait illam immensum degustare robur, *hoc est*, experiri pugna robustissimum animal. Quo in sensu citatur à Schol. Homerus verbo γεύεσθαι vsus.

Γευσόμεθ' ἀλλήλων χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν,

Alter alterius hastas æneas degustabimus

id est, πολεμήσωμεν. A consequenti tamen ἰσχυρὰ dicenda videtur.

ὁσία κλυτάν. Hoc est, ἆρά γε ὅσιόν ἐστι τὴν χεῖρα προσενεγκεῖν, καὶ δρέψαι τὴν παρθενίαν αὐτῆς; Quibus verbis declarat Apollo propensum animum ad rapiendam & deuirginandam puellam: verecundè tamen de rebus venereis loquitur. κλυτάν, hoc est, ἔνδοξον.

κεῖρεν. Dor. pro κείρειν. Allegoricè significat sobolem suscipere, κείρειν μελιηδέα ποίαν ἐκ λεχέων.

τὸν δὲ Κένταυρος. Responsio Centauri, quam incipit à postremo membro interrogationis Apollinis. Centaurus vocatur ζαμενής, hoc est, σεμνὸς siue ἰσχυρός. ὀφρύι ἀγανᾷ dixit, quia homines seueri contrahunt supercilium, eóque gestu animum austerum declarant. χλιαρὸν, hoc est, ἡδὺ, πρεπώδες γελάσας. Et sumitur nomen pro aduerbio χλιαρῶς. *Tepidè ridere*, χλιαρὸν γελᾶν, poët. dicitur pro ὑπομειδιᾶν *subridere*: vt opponatur modestus risus, effuso cachinno, qui viros graues non decet. Sic autem loquaris in prosa τὸν δὲ Ἀπόλλωνα Κένταυρος σεμνὸς ἀγανῇ ὀφρύϊ γελάσας, καὶ ὑπομειδιάσας κατὰ τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν, εὐθὺς ἀνταπεκρίνατο. Simili phrasi vsus Apoll. 3. νεκτάρεον μείδησε. Homer. Odyss. ξ. ἁπαλὸν γελάσαι. Sappho γελώσας ἱμερόεν. Horat. *dulce ridere*. Od. 22. 1.

κρυπταὶ κλαΐδες. Rectè locum hunc intellexisse mihi videtur Aretius, quum annotat Chironem dehortari Apollinem tecto sermone à vi aperta, & suadere vt blandis suadelæ verbis puellam ad amorem pelliciat. Id declaratum fusiùs in paraphrasi videbis. Sententiam sic prosa reddo, συνηθές ἐστιν Ἀπόλλον κρυπτοῖς λόγοις τὸν ἔρωτα φανερῶσαι, καὶ δεῖ οὐ δι' ἁρπαγῆς βιαίως, ἀλλὰ διὰ πειθοῦς δολίως τὴν συνουσίαν θηρεύειν. Itaque per occultas claues, intelligo tectum sermonem quo aliquid aperitur & declaratur. Vocẽ κλαΐς vide 8. Od. huius lib. ἐντὶ, & σοφᾶς Dor. pro εἰσὶ, σοφῆς. σοφὸς autem aliquando exponitur *callidus, vafer, astutus* ἱερᾶν φιλοτάτων Dor. pro ἱερῶν φιλοτήτων.

καὶ ἔν τε θεοῖς. Nemo audet de Venereis, quæ teste carere volunt, audire & dicere apertè. Ideóque Dij & homines ob verecundiam solent non apertè postulare primum concubitum. ἀμφαδὸν quod & ἀμφαδὰ, & ἀμφαδίην poëticè dicitur, & significat φανερῶς. Formatur per syncopen pro ἀναφαδὸν, & fit ab ἀναφαντὸν reiecto ν. & τ. in δ. verso: & hoc ab ἀναφαίνω *patefacio*. τὸ πρῶτον addit, quia primi hominum concubitus fiunt maiori cum verecundia. Porrò ἀμφαδὸν oppono ταῖς κρυπταῖς κλαΐσι. vt apertè docet Lat. paraphr.

παράφρασις.

Enimvero morum tuorum comitas & mansuetudo, te quem nemo possit fallere mentiendo, impulit vt hæc me honoris causa interrogares. Quorsum verò ô rex quęris ex me quinam sint huius puellæ parentes? tu qui rerum omnium quæ in vita geruntur, exitum nosti: tu qui rerum gerendarum vias omnes intelligis, tu qui foliorum verè nascentium scis numerum: tu qui innumeræ arenæ in maris & fluuiorum littoribus iacentis numerum compertum habes: tu qui præsentia & futura rectè cernis? Sed si licet mihi in arte diuinandi vati sapienti & doctissimo æquari, & ostendere mihi æquè atque tibi vatum Deo rei huius euentum esse præcognitum,

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ'.

καὶ γάρ σε, τὸν οὐ θεμιτὸν ψεύδει
θιγεῖν,
ἔτραπε μείλιχος ὀργὰ
παρφάμεν τοῦτον λόγον. κού-
ρας δ' ὁπόθεν γενεὰν
ἐξερωτᾷς ὦ ἄνα; κύ-
ριον ὃς πάντων τέλος
οἶσθα, καὶ πάσας κελεύθους,
ὅσσά τε χθὼν ἠρινὰ φύλ-
λ' ἀναπέμπει, χὠπόσαι
ἐν θαλάσσᾳ καὶ ποταμοῖς ψά-
μαθοι
κύμασι ῥιπαῖς τ' ἀνέμων κλο-
νέονται.
χὤ, τι μέλλει, χὠπόθεν
ἔσσεται, εὖ καθορᾷς;
εἰ δέ γε χρὴ πὰρ σοφὸν ἀντι-
φερίξαι,

μετάφρασις.

Enimuero te, quem fas non est mendacio tangere, mouerunt blandi mores ad eloquendum hunc sermonem. Tun' verò puellæ genus sciscitaris vnde sit ô rex? qui ratum omnium exitum nosti, & omnes vias, & quot tellus folia verna summittat, & quot in mari & fluuijs arenæ fluctibus impetuq́ue ventorum voluentur: & quid euenturum sit, & vnde futurum probè perspicis? Sed si licet etiam cum sapiente me æquare in arte diuinandi,

καὶ γάρ σε. Existimo istud καὶ γὰρ non esse causalem sed affirmatiuam particulam, quam Latinè vertas, *Enimuero, equidem*. Tribuit eius mansuetudini & comitati quòd is qui vera scit, tamen interroget alium tanquam ignarus. Comitas igitur Apollinis eum impulit vt Chironem interrogaret, licitum-ne esset puellam amplecti, cùm tamen ille sat sciret. τὸν οὐ θέμιτον, hoc est, ὃν οὐκ ἔξεστι ψεύδει παρελθεῖν. Verbum θίγω vide Od. 8. Pyth. ἔτραπε μείλιχος hoc est, προὔτρεψεν ὁ προσηνής σου τρόπος ἐρωτᾷν με ταῦτα.. Passim poëta vocem ὀργὴ pro τρόπος vsurpat. παρφάμεν Dor. infinit. pro παρφάναι, à verbo παρφημι.

κούρας δ'. Morata oratio qua ad alteram Apollinis de stirpe Cyrenes interrogationem respondet. q. d. ἐμὲ ἐρωτᾷς δέσποτα Ἄπολλον τίνες οἱ τῆς κόρας γονεῖς; ὅστις πάντων τῶν ὑπὸ τὸν βίον οἶδας τὸ τέλος, καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς, καὶ ὅσα ἐν τῷ ἔαρι φύλλα ἀναφύει.., καὶ ψαμάθου ἀναρίθμου ἀριθμὸν, καὶ τὸ μέλλον, καὶ τοῦ μέλλοντος ἀρχὴν καλῶς καθορᾷς. In his verbis breuiter Apollinis laudes perstringit, dum se mirari innuit Chiron, quòd Apollo omniscius, hæc ipsum de puella, tanquam veri nescius interroget.

ὦ ἄνα. Vocatiuus nominis ἄναξ. ἠρινὸς per crasin pro ἐαρινὸς, vt ἦρ pro ἔαρ. χὠπόσαι pro καὶ ὁπόσαι. ψάμμαθοι geminato μ. malè legitur pro ψάμαθοι. χὤ, τι pro καὶ ὅ, τι. & χὠπόθεν, pro καὶ ὁπόθεν. Mendosè à nonnullis legitur χὤ, τι πόθεν: sed Schol.

videtur attentè conſideranti legiſſe vt nos.

¹ εἰ δὲ γε χρή. Procataſceue, ſeu προθεράπεια, qua vaticinium de ſobole Cyrenes præmollit, cùm id apud Deum, eúmque fatidicum ſit habiturus. q. d. εἰ δὲ χρή καὶ σοφῷ σοι ὄντι ἐξισωθῆναι, καὶ ὁμοίως μαντεύεσθαι, ἐρῶ. ἀντιφερίξαι poëticè & Dor. pro ἀντιφερεῖν.

παράφρασις.	στροφὴ γ. κῶλ. ιε.	μετάφρασις.
dicam quę pręſentio. Nimirum hanc in Pelij montis vallem veniſti futurus huius nymphæ maritus, & eam per mare tranſportaturus in amœnos Libyę campos vbi colitur Iupiter Ammon. Eò tranſportatam conſtitues ciuitatis dominam, cuius in colle campis vndique cincto extructæ ciues colliges ex colonia quam Battus è Thera inſula adducet. In præſentia autem latis clara pratis Libya propenſo in te animo, illuſtrem hanc nympham pretioſis ędibus excipiet, eíque proprij ſoli partem, in qua reperitur plantarum omnigenos fructus ferentium, & ferarum ad venationem exercendam copia, ſtatim dabit, ita comparandam & componendam vt bonis legibus regatur.	ἐρέω. ταύτᾳ πόσις ἵκεο βᾶσσαν τάνδε, καὶ μέλλεις ὑπὲρ πόντου, Διὸς ἔξ- οχον ποτὶ κᾶπον ἐνεῖκαι, ἔνθα νιν ἀρχέπολιν θήσεις, ἐπὶ λαὸν ἀγείραις νασιώταν ὄχθον ἐς ἀμ- φίπεδον. νῦν δ' εὐρυλείμων πότνιά σοι Λιβύα, δέξεται εὐκλέα νύμφαν δώμασιν ἐν χρυσέοις πρόφρων, ἵνα οἱ χθονὸς αἶσαν αὐτίκα συντελέθειν ἔννομον δωρήσεται, οὔτε παγκάρπων φυτῶν νήποινον, οὔτ' ἀγνῶτα θηρῶν.	*dicam. Huic maritus* futurus *veniſti in hanc vallem, & eam tranſportaturus es ſuper mare in eximiū Iouis hortum: vbi eam ciuitati imperantem conſtitues, populum inſularem vbi congregaueris in collem campis vtrinque cinctum. Nūc autem lata prata habens venerabilis Libya, excipiet illuſtrem nympham ædibus aureis lubens: vbi ei telluris partē ſtatim donabit, vt* eam *efficiat legum obſeruatricem, quæ* pars *neque plantarum omnifructiferarum ſit expers, neque neſcia ferarum.*

ἵκεο. Ion. pro ἵκου. 2. perſ. Aor. 2. ἱκόμην. Diſſoluitur autem ου in εο. Ionum more. Schol. & nonnulli alij imperat. eſſe dicunt. At nihil præcipit, ſed prædicit tantùm Chiron. q. d. ταύτῃ παρθένῳ σύζυξ ἐσόμενος, ἦλθες ἐς τήνδε βῆσσαν.

Διὸς ἔξοχον κᾶπον. Libya *Iouis hortus* appellatur, vel quia Aegypto eſt contermina, quæ Iouis τέμενος dicta fuit: vel propter Iouem Ammonium qui in Libya cultus eſt: vnde illud Feſti qui Macedonica conſcripſit,

Ζεῦ Λιβύης Ἄμμων κερατηφόρε, κέκλυθι μάντι.

ἀρχέπολιν. Hoc eſt, ἄρχουσαν τῆς πόλεως. νασιώταν Dor. pro νησιώτην. Populum inſularem intelligit coloniam, quam ex inſula Thera monitu oraculi adduxit: vt 4. huius libri Oda videre eſt: ὄχθον ἀμφίπεδον dicit ob ſitum Cyrenes vrbis,

quæ

quæ in colle structa vndiquaque planitie cingebatur. ἀμφίπεδος est qui ἀμφὶ πεδία ἔχει.

νῦν δ' εὐρυλείμων. Monet qua hilaritate Libya Cyrenen sit exceptura: & locus ab amœnitate, fœcunditate, & ferarum copia commendatur: adeò vt conueniret locus virgini venationis amanti. εὐρυλείμων est ὁ πλατὺς, seu εὐρεῖς λειμῶνας ἔχων. Vocat δώματα χρυσᾶ, hoc est, τίμια. & πρόφρων i. πρόθυμος, vt animi promptitudinem denotet, qua Libya Cyrenen excepit.

ἵνα οἱ. Hoc est, ἔνθα αὐτῇ τὴν μερίδα τῆς γῆς εὐθέως κατασκευάζειν, ϗ δικαίως οἰκονομεῖν παρέξει, ϗ πολύκαρπον, ϗ πολύθηρον οὖσαν. Itaque αἶσαν expone τὴν μερίδα, seu μοῖραν. Sume συντελέθειν pro συντελεῖν, hoc est, ποιεῖν. Imò legi posset συντελέειν. Innuere videtur Cyrenes in ditione bonas leges latum iri.

νήποινον. Inquit Schol. propriè significat τὸ ἀνεκδίκητον; sed nunc τὸ ἄμοιρον ϗ ἄπειρον.

παράφρασις

Ibi Cyrene Nympha, in Cyrene nimirum vrbe filium Aristæum tibi pariet, quem à chara matre traditum & acceptum Mercurius feret & tradet Horis pulchras sedes habentibus, & Telluri, quæ suis genibus imposito puero nectar & ambrosiam in os instillabunt: & non secus ac Iouem castúmque Apollinem reddent immortalem. Hoc est, à magistris agriculturæ præcepta accipiet, horas anníque tempora obseruabit, Telluris indolem explorabit & cognoscet, vnde tam excellens agricola euadet, vt ob eam scientiam, quemadmodum ob alia Iupiter & Apollo, nomen immortale consequuturus sit, & diuinos honores ab hominibus accepturus, qui artis eius vtilitate gaudebunt, & pecoris proximum agilémque comitem Aristæum venatorem & pastorem nuncupabunt. Sic loquutus Chirō, eo vaticinio compulit Apollinem, vt se compararet ad perficiendas nuptias iucundas, quas se optare declararat.

ἀντιστρ. κῶλ. ιε.

τόθι παῖδα τέξεται, ὃν κλυτὸς
Ἑρμᾶς
εὐθρόνοις Ὥραισι ϗ Γαίᾳ, ἀνελὼν
φίλας ὑπὸ ματέρος, οἴσει.
ταὶ δ' ἐπιγουνίδιον
θηκάμεναι βρέφος αὐταῖς,
νέκταρ ἐν χείλεσσι καὶ ἀμβροσίαν στάξοισι. θήσονταί τέ μιν ἀθάνατον
Ζῆνα, ϗ ἁγνὸν Ἀπόλλων', ἀνδράσι χάρμα φίλοις·
ἄγχιστον ὀπάονα μήλων,
ἀγρέα, καὶ νόμιον
τοῖς δ' Ἀρισταῖον καλεῖν.
ὣς ἄρ' εἰπὼν, ἔντυεν
τερπνὰν γάμου κραίνειν τελευτάν.

μετάφρασις.

Ibi filium pariet, quē inclytus Mercurius sublatum à chara matre, afferet ad sedentes pulchris in thronis Horas & Tellurem. Hæ autem super genua sua quum infantem posuerint, nectar labris & ambrosiam instillabunt: efficiéntque illum immortalem, sicut *Iouem & sanctum Apollinem, viris gaudium amicis, proximum pedissequum pecudum: vt ipsi eum appellent Aristæum* cognomento ἀγρέα ϗ νόμιον, id est, *venatorem & pastorem. Sic loquutus impulit ipsum iucundum nuptiarum vt perficeret exitum.*

τόθι παῖδα. Vaticinatur de natiuitate, educatione, studijs & nominibus A-

ristæi ex Cyrene nascituri. τόθι pro ἐκεῖ nempe ἐν τῇ Κυρήνῃ. hæc de natiuitate.

ὃν κλυτὸς. Agit iam de educatione. q.d. ὃν ἔνδοξος Ἑρμῆς ἀνελὼν καὶ λαβὼν παρὰ τῆς μητρὸς, οἴσει καὶ δώσει βρέφειν ὥραις καὶ γαίᾳ. His innuit poëta Aristæum artem agriculturæ edoctum fuisse. Nam temporum ministræ & dispensatrices Horę, quę cœli portas aperiunt, sunt obseruandæ, & cognoscendæ. Tellus quoque cognoscenda, quid valeat, quid ferre recuset: siquidem hic segetes illic crescunt fœlicius vuæ. Ex terra autem genus ducit Aristæus. Nam Terra Creusam Penei vxorem procreauit; Creusa Hypseum, Hypseus Cyrenen, Cyrene Aristæum, qui primus docuit terram rectè colere, pecora curare & custodire, pabula illis conseruare: mella, oleúmque conficere. De quo Virgil. 4. Georg.

ταὶ δ'. Hoc est, αἱ δὲ Ὧραι καὶ γῆ ἐπὶ γονάσι θεῖσαι βρέφος, τοῖς χείλεσι νέκταρ, καὶ ἀμβροσίαν ἐνστάξουσι, καὶ ποιήσουσιν αὐτὸν ἀθάνατον ὥσπερ Ζῆνα καὶ Ἀπόλλωνα. Allegoricè docet poëta Aristæum à præceptoribus agriculturam accepturum, in qua tam excellens sit futurus, vt quemadmodum Iupiter & Apollo, nominis immortalitatem sit consequuturus. ἐπιγουνίδιος hoc est ἐπὶ τοῖς γονάσι seu γόνασι τιθέμενος καὶ κείμενος. στάξοισι. Dor. pro στάξουσι. 3. pers. fut. verbi στάζω. ante Ζῆνα sumendum extrinsecus, vel ὡς, vel ὥσπερ.

ἄγχιστον ὀπάονα. Hoc est, ἐγγύτατον καὶ εὐκίνητον ἀκόλουθον τῶν προβάτων. Iam hæc de studijs Aristæi, qui primus docuit pecudes pascere. ἄγχιστος superlat. gradus poët. ab ἄγχου poët. pro ἐγγὺς communi.

ἀγρέα καὶ Νόμιον. Hæc de eius cognominibus: quæ ideo ipsi fuerunt imposita, quòd venationi & pascendo pecori esset addictus. Nam ἀγρεὺς est *venator*, & νόμιος à νέμειν *pascere* dicitur: interpres Apollonij ἀγρέα dictum putat, quòd in agro cum Cyrene eius matre rē habuerit Apollo. Iustinus lib. 13. dicit Cyrenes filios præter Aristæum fuisse, Nomium, Agreum & Autuchum. Sed meliùs Diodorus Siculus historiam ita narrat. *Cùm Cyrene Hypsei filia apud Peneum educaretur virgo, Apollo eius forma captus raptam in Libyam detulit, vbi postea condita est vrbs Cyrene. Ex hac natum Aristæum Nymphis educandum tradidit, quæ triplici nomine ipsum appellarunt, Nomium, Aristæum, & Agrium. Ab his altricibus didicit lactis, mellis, olei confectionem: hinc Deus habitus est, quia primus hæc in mortalium vsum contulit. Is Aristæus in Bœotia Autonoën vxorem duxit, ex qua habuit Actæonem. Idem Aristæus in Cea insula pestilentia homines liberauit. Hinc in Sardiniam, inde in Siciliam deuenit: demum in Thraciam ad Dionysium, à quo Orgia didicit, vbi disparuit, & pro Deo cultus est*. Hæc ille.

ὣς ἄρ' εἰπών. Conclusio orationis Centauri: qua impulsus est Apollo ad accelerandum nuptiarum complementum. ἔντυεν negl. augm. pro ἤντυεν. ab ἐντύω sublato ν pro ἐντύνω hoc est *armo, instruo, præparo*. à nomine τὰ ἔντεα *arma*: sic dicta quod ἐντὸς, intus ea sit corpus. Hic sumitur pro comm. ὁρμᾶν, ὀτρύνειν & similia; *incitare, impellere, hortari*. Sic autem ista reddas. ταῦτα εἰπὼν ὁ Χείρων, παρώρμησε τὸν Ἀπόλλωνα τελειοῦν τὸν γάμον. Itaque Apollo audito Chironis vaticinio præparat sese ad peragendas nuptias.

παράφρασις.

Itaque siquidem festinantes Dij rem susceptam ex animi sententia confestim ad finem perducunt, viámque ad res gerendas breuem adinueniunt, eâdem die Apollo vaticinium Chironis peregit, Cyrenen videlicet per mare in Libyam transportauit: ibíque pretioso in lecto congressi sunt, vbi vrbem tutatur pulcherrimam, atque inter cętera certaminum victoribus insigniter inclytam. Quam etiam nunc Carniadę filius Telesicrates beatam reddidit apud diuinam Pythonem, vbi victoriam armato cursu adeptus illustrauit Cyrenen, quæ ipsum hilari animo excipiet, quoniam patriæ formosas mulieres habenti gloriam iucundam attulit ex Pythijs quæ apud Delphos celebrantur.

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ.

ὠκεῖα δ' ἐπειγομένων ἤδη
Θεῶν
πρᾶξις, ὁδοί τε βραχεῖαι.
κεῖνο κεῖν' ἆμαρ διαίτασεν. θαλάμῳ δὲ μίγεν
ἐν πολυχρύσῳ Λιβύας,
ἵνα καλλίσταν πόλιν
ἀμφέπει, κλεινάν τ' ἀέθλοις.
καὶ νῦν ἐν Πυθῶνί νιν ἀγαθέᾳ Καρνεάδα
υἱὸς εὐθαλεῖ συνέμιξε τύχᾳ·
ἔνθα νικάσαις ἀνέφανε Κυράναν.
ἅ νιν εὔφρων δέξεται
καλλιγύναικι πάτρᾳ
δόξαν ἱμερτὰν ἀγαγόντ' ἀπὸ
Δελφῶν.

μετάφρασις.

Celer autem est properantium iam Deorum actio, viaq́ breues. Illud illa dies peregit. In thalamo autem Libyæ diuite auri congreßi sunt, vbi pulcherrimam vrbem tutatur, inclytámque certaminibus. Et nunc apud Pythonem diuinam Carniadæ filius, ipsam floridæ coniunxit fortunæ: vbi victoria potitus illustrauit Cyrenen, quæ eum beneuola accipiet, pulchras mulieres habenti patriæ gloriam amabilem qui attulit ex Delphis.

ὠκεῖα δ'. q. d. ἐπεὶ δὲ σπευδόντων τῶν Θεῶν ἡ κατόρθωσις ὠκεῖα γίνεται, καὶ βραχεῖαι ὁδοὶ τῶν πραγμάτων, εὐθέως ἤνεγκεν αὐτὴν εἰς Λιβύην καὶ συνῆλθεν αὐτῇ. Gnome est qua summam Dei potentiam indicat, nihil illi impoßibile, omnia facilia.

κεῖνο κεῖν' ἆμαρ. Hæc reduplicatio pronominis non refertur ad idem: sed sic est exponenda sententia. ἐν ἐκείνῃ ἡμέρᾳ ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα διετέλεσεν. Itaque primum κεῖνο refertur ad nuptias Apollinis, secundum ad diem quo Chiron oraculum est effatus. Nam citra procrastinationem Apollo Cyrenen eodem die in Libyã transuexit, & cum ea rem habuit. ἆμαρ Dor. pro ἦμαρ. διαίτασεν. poët. & Dor. negl. augm. pro διῄτησεν, à διαιτάω quod hoc loco significat διατελέω, vel sumitur pro διοικέω.

θαλάμῳ δὲ. Ostendit vbi copulati fuerint, nempe in Libya, cuius θάλαμος πολύχρυσος appellatur, hoc est, τιμιώτατος. μίγεν iam occurrit Od. 4. Pyth. ἵνα pro ὅπου. Interim laudat Telesicratem à patria, sensim à digreßione ad institutum viam sibi sternens.

καὶ νῦν ἐν. Iam est epanodus ad institutum: & Telesicratis Pythionicæ exemplo probat illam certaminibus claram. q. d. καὶ νῦν Πύθια νικήσας Τελεσικράτης Καρνεάδου υἱὸς, ἐπιφανῆ ἐποίησεν αὐτὴν τὴν Κυρήνην.

ἀγαθέᾳ. Hoc est θείᾳ, seu θαυμαστῇ. ἀγάθεος Dor. pro comm. poët. ἠγάθεος. q. d.

ἄγαν θεῖος *valdè diuinus*, *præstantißimus*. In composit. τὸ α. in η mutatur metri causa: & Doricè vertitur in α longum. Eustath. deriuat ab ἀγῶ, ἀγάζω, τὸ θαυμάζω, & θεῖος. q.d. *admirandus instar rei diuinæ*. Eodem res redit. Porrò dicit ἀγαθέαν Πυθῶνα propter diuinum Phœbi oraculum.

Καρνιάδα Dor. pro Καρνιάδου, à recto Καρνιάδης, qui fuit Telesicratis pater. εὐθαλής poët. vox pro εὖ θάλλων. ἀνέφανε. ab ἀναφαίνω quod poëticè vsurpatur pro φανερὸν, λαμπρὸν ποιῶ. *illustro. illustrem reddo*. eâdem significatione vsurpatur προφαίνειν, Isthm. vltima Oda. sectione ς.

ἅ νιν. Gratitudo patriæ, victorem à quo illustratur benignè excipientis. q.d. ἥ τις ἡ Κυρήνη εὐμενὴς αὐτὸν δέξεται, πατρίδι καλὰς γυναῖκας ἐχούσῃ ἀγαγόντα δόξαν ἐπέραστον ἀπὸ Δελφῶν. Obiter laudatur Cyrene à forma & præstantia mulierum. Nam καλλιγύναιξ, est ἡ καλὰς γυναῖκας ἔχουσα.

παράφρασις.

Ob quorum præclaram victoriam meritò eum longo encomio decorarem: siquidem magnæ virtutes copiam verborũ semper suppeditant. Sed longa argumenta paucis eximiè perstringere opportunum est, ídque libentius audiunt sapientes quibus verbum sat est. Quemadmodum autem in agendo, sic etiam in dicendo, ac proinde in omni re summum locum obtinet, & prestantissima est opportunitas. Quæ quantum valeat, suo exemplo indicauit Iolaus: ipsæque Thebæ septenis portis insignes testari possunt, illam olim ab ipso non fuisse neglectam. Nam cùm Eurystheus Heraclidas quos perditè oderat, ab Athieniensibus ad quos confugerant, repeteret, ac nisi redderent bellum minaretur. Iolaus Herculis amicus & consanguineus à Ioue petiit vt vel per horam repubescere, iuuenisque vires habere liceret. Quod vbi impetrasset, Eurystheum amputato capite occîdit, ac statim obijt: sepultúsque est prope monumentum Amphitryonis curruum agitatoris, aui eius paterni, qui Thebis est inhumatus olim à Thebanis, qui ex draconis dentibus à Cadmo satis nati creduntur, hospitio exceptus, cùm in eorum vrbem, cuius vici ab equis albis teruntur, commigrasset.

στροφὴ δ'. κῶλ. ιε.

ἀρεταὶ δ' αἰεὶ μεγάλαι πολύμυθοι.
βαιὰ δ' ἐν μακροῖσι ποικίλλειν, ἀκοὰ
σοφοῖς. ὁ δὲ καιρὸς ὁμοίως
παντὸς ἔχει κορυφάν.
ἔγνων ποτὲ καὶ Ἰόλαον
οὐκ ἀτιμάσαντά νιν ἑ-
πτάπυλοι Θῆβαι. τὸν Εὐρυσθῆος ἐπεὶ κεφαλὰν
ἔπραθε φασγάνου ἀκμᾷ,
κρύψαν ἔνερθ' ὑπὸ γᾶν,
διφρηλάτα Ἀμφιτρύωνος
σάματι. πατροπάτωρ
ἔνθα οἱ Σπαρτῶν ξένος
κεῖτο, λευκίπποισι Καδμείων μετοικήσαις ἀγυιαῖς.

μετάφρασις.

Virtutes magnæ multorum semper sunt verborum: at pauca in prolixis argumentis vario artificio sermonis edißerere, auditio sapientibus. Verùm opportunitas eodem modo rei omnis habet caput. Cognouerunt aliquando & Iolaum non aspernatum eam septenis partis illustres *Thebæ, quem postquam caput Eurysthei ensis acie amputaßet, occultauerunt infernè sub terra, prope sepulchrũ Amphitryonis curruum agitatoris, vbi ille paternus eius auus hospes Spartorum iacebat, quum commigraßet ad Cadmeorum vicos qui teruntur ab equis albis.*

ἀρετὰ δ' αἰεί. Gnome est qua docet magnas virtutes copiam verborum semper suppeditare ad prolixa encomia. Verùm melius esse multa paucis ornatè complecti, ídque gratius esse sapientibus, quibus intellectu facilis est breuis oratio multa paucis concinnè perstringens: in primis quum id occasio & opportunitas postulat. Ita se excusat quòd non sit diffusus & prolixus in laudando Telesicrate. Porrò sententiam his verbis reddas: περὶ τῶν μεγάλων ἀρετῶν εἰπεῖν ἔνεστι πολλά. σοφοῖς δ' ἥδιον ἀκούουσιν, εἰ ποικίλως δι' ὀλίγων λέγῃς τὰ πολλά. δεῖ δὲ παντὸς πράγματος συγκαιρίαν τηρεῖν.

πολύμυθοι. Græcis propriè πολύμυθος, est *garrulus, loquax, verbosus*, sed hoc loco est περὶ οὗ ἔνεστιν εἰπεῖν πολλά. ἀκοὰ Dor. pro ἀκοή: quæ vox 1. Pyth. occurrit.

ἔγνων ποτέ. Dum se excusat, digreditur in laudem occasionis: cuius rectè captatæ exemplum Iolai proponit, qui tempestiuè Heraclidis opem tulit. Historiam habet paraphrasis. Alij tamen dicunt non ad pubertatem rediisse, sed ad vitam iam extinctam: & peracto negotio statim denuo mortuum esse.

τὸν Εὐρυσθῆος. Hoc est, ὃν ἔκρυψεν ἡ Θήβη, ἐπεὶ τὸν Εὐρυσθέα ἀπεκεφάλισεν, ἐν τῷ τοῦ Ἀμφιτρύωνος σήματι. Vides τὸν articul. præposit. pro subiunct. ὅν. ἔπραθεν per transpositionem literarum pro ἔπαρθεν. Aor. 2. ἔπαρθον verbi πέρθω. ἀκμᾷ, sic apud Homerum ξυροῦ ἀκμὴ dicitur *ferri acies*. κρύψαν negl. augm. pro ἔκρυψαν. διφρηλάτα Dor. pro διφρηλάτου. à Dorico recto διφρηλάτας, pro της. à δίφρον ἐλαύνειν. Idem est ἁρματηλάτης.

πατροπάτωρ. Auus paternus Iolai fuit Amphitryo, Nam hic fuit Iphicli pater, Iphiclus Iolai.

σπαρτῶν Καδμείων γένος. Sic appellantur Thebani, quòd ex draconis dentibus à Cadmo satis nati credantur. Quos ideo ἐν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις Aeschylus σπαρτοὺς ἄνδρας, & σπέρμα τοῦ σπαρτοῦ γένους: & in Εὐμενίσι, σπαρτῶν γένος. Hac de re vide Ouid. Metam. 3.

παράφρασις.

Illi, nimirum Amphitryoni, & Ioui cum quibus vna eadémque nocte concubuerat prudens Alcmena, gemellos filios robustissimos in pugnis semper victoriosos vno partu edidit. Qui autem Herculem non celebrat, nec Thebarum Dirce fonte insignium semper meminit, vbi gemelli fratres Hercules & Iphicles sunt educati, ignarus est, & præclararum rerum imperitus. Non sum

ἀντιστρ. κώλ. ιε.

τέκε οἱ καὶ Ζηνὶ μιγεῖσα δαΐ-
φρων
ἐν μόναις ὠδῖσιν Ἀλκμήνα, διδύ-
μων
κρατησίμαχον σθένος υἱῶν.
κωφὸς ἀνήρ τις ὃς Η-
ρακλεῖ στόμα μὴ παραβάλλει,
μηδὲ Διρκαίων ὑδάτων
ἀεὶ μέμναται, τά νιν θρέ-
ψαντο, καὶ Ἰφικλέα.
τοῖσι τέλειον ἐπ' εὐχᾷ
κωμάσομαί τι παθὼν

μετάφρασις.

Peperit cum eo & cũ Ioue congreßa Alcmena solers in vnico partu robur gemellorum filiorum in pugnis victoriosum. Mutus vir est qui Herculi os non applicat, neque Dircaarum aquarum semper meminit, quæ illum educarunt. & Iphiclem: quos hymno celebrabo

autem adeò ineptus, rectíque nescius, vt hos Heroas à quibus pro animi voto beneficio sum affectus, quũ optatam Herculanorum victoriam obtinui, non celebrẽ hymno. Ingratus enim videri nolim beneficiũ acceptũ nõ commemorando, ita vt erga benefactores officio non functus, eorum gratia & fauore in posterum destituar. Porrò dico Telesicratem vna Aeginetica victoria, tribúsque Megaricis, quas in colle vbi sepultus est Nisus luctator insignis, obtinuit, vrbem hanc Cyrenen celebrem reddidisse,

ἐσλόν. Χαρίτων κελαδεννᾶν
μή με λίποι καθαρὸν
φέγγος. Αἰγίνᾳ τε γὰρ
φαμί, Νίσου τ' ἐν λόφῳ,
τρὶς δὴ πόλιν τάνδ' εὐκλεΐξαι,

affectus ab illis *beneficio eximio per preces. Gratiarum illustrium me non deficiat lumen purum. Nam & apud Aeginam, & apud nisi collem dico vrbem hanc ter decoraſse,*

τέκε οἱ. Paulò longiùs digreditur in Herculis & Iphicli natiuitatem, de Amphitryone modò loquutus. q. d. Ἀλκμήνη οἱ, ἤγουν τῷ Ἀμφιτρύωνι, καὶ τῷ Ζηνὶ μιγεῖσα, διδύμοις υἱοῖς ἑνὶ τόκῳ ἔτικε. Fabulantur autem ex Ioue Herculem, ex Amphitryone Iphiclum fuiſſe conceptum.

δαΐφρων. poët. vox, *prudens, mente feruidus in consultando.* q. d. vel δεδαημένος τὸ φρονεῖν, hoc est, ἐπιστάμενος τὴν φρόνησιν, *quid dicit aut nouit prudentiam.* vel δαιόμενος, hoc est, καιόμενος τὰς φρένας ἐν τῷ βουλεύεσθαι, *qui mente feruet in consultatione, ac si vratur.*

ἐν μόναις ὠδῖσιν. Enallage numeri pro ἐν μιᾷ μόνῃ ὠδῖνι, vel pro ἐν ἑνὸς μόνου τόκου ὠδῖσι, vel vno verbo, ἑνὶ τόκῳ. Periphrasticè dicit κρατησιμάχων σθένος υἱῶν, pro υἱοὺς ἰσχυροὺς καὶ κρατησιμάχους, τὸν Ἡρακλέα δηλαδή, καὶ τὸν Ἰφικλέα. Facilè videmus κρατησίμαχον componi à κρατέω *vinco* & μάχη *pugna*, vt sit *qui in pugnis vincit*. Notiſſima est Herculis strenuitas, & victoriarum copia.

κωφὸς ἀνήρ τις. Hæc sunt ad Heroum denominatorum laudis amplificationem: quos nemo nisi indoctus non in pretio habeat. κωφὸς à Schol. exponitur ἀπαίδευτος: & στόμα παραβάλλειν, est ἐγκωμιάζειν. Vt autem mutus nescit loqui, sic neque indoctus laudare.

Διρκαίων ὑδάτων. Dircææ aquæ περιφραστικῶς sunt Thebæ. Dirce enim fons est huius vrbis. τά νιν, hoc est, ἅτινα αὐτὸν τὸν Ἡρακλέα. Articul. præposit. sumitur pro subiunct.

τοῖσι τέλειον. Hoc est, τούτοις πεπονθὼς τι ἐξ αὐτῶν τέλειον ἀγαθὸν, διὰ τοῦ κώμου ὑμνήσω. In his habes enallagen personæ: siquidem poëta hæc in persona victoris Telesicratis dicit: qui gratiam heroibus hisce refert, quòd eorum ope Herculana sacra, fortè & Iolaia vicerit.

Χαρίτων, hoc est, ἵνα μὴ γένοιτό με οὐκ ἔνδοξον γίνεσθαι μὴ γράφοντα τὰ χαρίεντα. Non enim potest Gratias habere, hoc est placere, qui quæ debet præstare, omittit: eorúmque gratia destituitur, erga quos officio non fungitur.

Αἰγίνᾳ τε γὰρ. Redit ad laudes Telesicratis, quem ab Aeginensi, & Megarensi victoria commendat. Quænam sacra illis in locis celebrarentur dictum in precedentibus Odis. Hæc autem prosa sic reddas. φημὶ δ' ὅτι καὶ ἐν Αἰγίνῃ καὶ ἐν Νίσου λόφῳ ταύτην πόλιν εὐκλεᾶ κατέστησε τρὶς νικήσας.

Νίσου ἐν λόφῳ. Hoc eſt, ἐν Μεγάροις. Niſi collis Megarorũ periphraſis. Fortè quia Niſus luctator inſignis ibi ſepultus eſt. Hic Pythios ludos Apollini ſacros fuiſſe tradit Schol. Nem. Od. ε. Item Alcathoia eiuſdem Apollinis in honorem inſtituta fuerunt ibid. vt videre eſt vltima Iſthm. Oda, vltima in ſectione. εὐκλεΐξαι Infinit. Dor. Aor. 1. act. pro εὐκλεΐσαι, à verbo εὐκλεΐζω: idem cum ſimplici poëtico κλεΐζω *laudo, celebro, decoro*, τὸ δοξάζω. Fit à communi κλείω dialyſi τοῦ ει, & inſerto ζ. κλεΐζω futur. comm. κλεΐσω. & Dor. κλεΐξω.

παράφρασις. | ἐπῳδ. κῶλ. ιδ. | μετάφρασις.

ipſúmque laudem meruiſſe, quum re præclarè geſta deſperabundam illam mœſtitiam & dedecus vitauit ob quod victi ne gry quidem dicere auſint. Quare quiuis Cyrenæorum ciuium, ſiue ipſum beneuolentia proſequitur, ſiue erga ipſum infenſo eſt animo, probatam in publico ſpectaculo Teleſicratis ſtrenuitatem collaudet, nec marini ſenis Nerei præceptum ad praxim non reuocatum violet. Præcepit enim ille vt inimicum qui obſeruata iuſtitia præclari quid præſtiterit toto animo laudemus. Ego verò te vidi ô Teleſicrates ſæpenumero parta victoria redeuntem ex Panathenæis Mineruæ ſacris quæ ſingulis luſtris aguntur. Vidi etiam vt tacitæ apud ſe virgines ſuum amorem effari non audentes, vnaquæque te maritum habere exoptabat, aut mulieres filium,

σιγαλὸν ἀμαχανίαν ἔργῳ φυγών.
οὕνεκεν εἰ φίλος ἀςῶν,
εἴ τις ἀντάεις, τό γ᾽ ἐν ξυνῷ πεποναμένον εὖ,
μὴ, λόγον βλάπτων ἁλίοιο γέροντος, κρυπτέτω.
κεῖνος αἰνεῖν καὶ τὸν ἐχθρὸν
παντὶ θυμῷ σύν τε δίκα
καλὰ ῥέζοντ᾽, ἔννεπε.
πλεῖςα νικάσαντά σε καὶ τελεταῖς
ὡρίαις ἐν Παλλάδος εἶδον. ἄφωνοί
θ᾽ ὡς ἑκάςα φίλτατον
παρθενικαὶ πόσιν, ἢ
υἱὸν εὔχοντ᾽, ὦ Τελεσίκρατες, ἔμμεν,

qui factis taciturnã mœſtitiam deſperabundam effugerit. Quare ſiquis ex ciuibus amicus eſt *ei, ſiquis inimicus, at certè quod in communi præclarè geſtum eſt, ne celet ſermonem marini ſenis violans. Ille laudare etiam inimicum toto animo qui præclaras res gerit cum iuſtitia, præcepit. Sæpenumero vidi te potitum victoria & in ſolennitatibus Palladis quæ certo tempore recurrunt: tacitæque puellæ vt optarent, ô Teleſicrates eſſe* te *fibi vnaquæque chariſſimum maritum aut filium,*

σιγαλὸν ἀμαχανίαν. Hæc cohærent cum ſuperioribus. q. d. τὴν ἀπαῤῥησίαστον αἰσχύνην, καὶ ἀμήχανον σιγὴν τῷ κατορθώματι ἐκφυγών. Ita per circumlocutionem dicitur *non victus*. Nam, vt refert Schol. qui ſuccubuerunt aduerſarijs ad conſilij inopiam redacti præ pudore tacent, nec liberè cum alijs colloqui audent. σιγαλὸς Dor. & poët. pro comm. poët. σιγηλὸς, à σιγὴ. Citatur à Schol. Pindarus alibi de hac re dicens νικώμενοι γὰρ ἀγλωσσίᾳ δέδενται. Sequitur à contrario victores liberè & audacter loqui: qui non vltimus eſt victoriæ fructus. φυγὼν per antiptoſin nominat. pro accuſatiuo.

οὕνεκεν εἰ φίλος. Alius victoriæ fructus, ab omnibus cùm amicis, tum inimi-

cis laudari. Etenim, vt ait Lucian. in Encom. Demosth. τὰ καλὰ καὶ παρ' ἐχθροῖς καλά. καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς πανταχοῦ τίμιον. ἀντάεις Poët. & Dor. pro comm. poët. ἀντήεις hoc est ἐναντίος, ἐχθρός. Quod dicit ἐν ξυνῷ significat ἐν τῷ κοινῷ, *in repub.* vel *publico cœtu*, vel tale quid. πεπονάμενον Dor. pro πεπονημένον. ἁλίοιο. Ion. pro ἁλίου. Marinus senex, est Nereus, quem Virg. 4. Georg. *grandæuum*, & in Argon. Orpheus *antiquißimum Deorum*. Oppian. ἁλ. β. παλαίφατον.

πλεῖστα. Schol. dicit hæc esse chori ad victorem verba. Παλλάδος τελεταῖς intellige Παναθήναια Lat. *quinquatria*: quas vocat ὡρίας, quòd statis temporibus, singulis nimirum lustris celebrarentur. Etenim ὥριος est vocab. poët. signif. ἐν ὥρᾳ τινὶ, καὶ ὡρισμένῳ χρόνῳ πεποιημένος.

ἄφωνοί θ'. Laus alia quòd eius adhuc cælibis coniugium optarent puellæ: & mulieres eiusmodi filium habere cuperent. ἑκάστα Dor. pro ἑκάστη. Legendum potiùs ἑκάσται, ne durior sit syntaxis hoc pacto, ἄφωνοί τε παρθενικαὶ ἑκάσται εὔχοντο. & παρθενικὴ hic vsurpatur poët. pro παρθένος. In superlat. dixit φίλτατον: sed si φίλος aliquando significat ἴδιον, vt prima Ol. Oda diximus, φίλοις ἄνδρας, in voce φίλος, significare ἰδίους, superlat. erit pro positiuo. ἢ υἱὸν, post se subaudit γυναῖκες.

παράφρασις.

Vidi te & in Olympijs, & in Terræ profundum habentis sinum certaminibus, quæ nimirum Athenis celebrantur: & in omnibus ijs quę in tua gente sunt in vsu, vincentem. Cæterùm mihi finem hymno hîc imponere statuenti postquam tuas laudes recensui, aurem vellit nescio quis, aliúdque debitum à me exigit: videlicet vt rursus tuorum maiorum gloriam cõmendem & commemorem. Vt illi, maiores tui Irassam Antæi vrbem adierunt, Barcen illius filiam pulchra coma conspicuam, & valdè celebrē ambientes, vt Libycam illam puellam Alexidamus, à quo ducis genus, vxorem consequeretur: quam multi viri tum cognati seu gentiles, tum peregrini ambiebant, quoniam mirum in modum formosa erat.

στροφὴ ε. κῶλ. ιε.

ἐν Ὀλυμπίοισί τε, καὶ βαθυκόλπου
γᾶς ἀέθλοις, ἔν τε καὶ πᾶσιν ἐπιχωρίοις. ἐμὲ δ' οὖν τις ἀοιδᾶν
δίψαν ἀκειόμενον
πράσσει χρέος αὖτις ἐγεῖραι
καὶ παλαιῶν δόξαν τεῶν
προγόνων. οἷοι Λιβύσσας
ἀμφὶ γυναικὸς ἔβαν
Ἴρασαν πρὸς πόλιν Ἀνταίου, μετὰ καλλίκομον
μναστῆρες ἀγακλέα κούραν·
ταὶ μάλα πολλοὶ ἀριστῆες ἀνδρῶν αἴτεον
σύγγονοι, πολλοὶ δὲ καὶ
ξείνων. ἐπεὶ θαητὸν εἶδος.

μετάφρασις.

In Olympijs quoque, & profundè sinuosæ terræ certaminibus, & in omnibus gentilibus. A me quidem carminũ sitim curante aliquis exigit debitum excitandi rursum & veterum gloriam tuorum maiorum: quales Libyßa pro fœmina profecti sint ad vrbem Antæi Irasam, ad pulcherrimam proci valdè celebrem puellam. Quam valdè multi fortitudinis primatum obtinentes viri petebant cognati, multi etiam ex peregrinis, quoniam admiranda forma eius.

ἐν Ὀλυμπίοισι. Schol. hîc subaudit, ὁρῶσαι, referendo ad præcedens παρθενικαὶ, quasi

quaſi Teleſicratem in certaminibus conſpectum, ob eiúſque in ijs ſtrenuitatem in admiratione habitum amaſſent. Sed quia ad hæc ſpectacula hic ſexus non ſolebat admitti, puto hanc poëtæ mentem non eſſe: & malo ἀπὸ κοινοῦ repetere præcedentia εἶδον νικῶντα: & cum ἐν Παλλάδος τελεταῖς conſtruere. Porrò Schol. Olympia intelligit non Piſis, ſed Athenis acta. Et Didymum obtendit dicentem Terræ certamina, eſſe ludos qui Athenis in Terræ honorem celebrantur. Dicuntur autem Athenienſes omnis ferè generis ludos & ſpectacula, cùm ciuibus ſuis, tum exteris exhibuiſſe.

ἔν τε καὶ πᾶσιν. Interpretatio vulgata habet, *& in omnibus cuiuſque regionis*: quaſi ἐπιχωρίοις ſignificet *cuiuſque regionis*. At exponitur *patrius, gentilis*. Conſtat autem apud Cyrenæos Teleſicratis gentiles, & conterraneos, celebrata fuiſſe nonnulla certamina, ad quæ poteſt hîc reſpicere poëta.

ἐμὲ δ' οὖν. Vulgata interpretatio τὸ οὖν exponit *igitur*: at loci ſenſus nullam hic poſtulat concluſionem: quare eſt exponendum vel *quidem*, vel *tandem*. Vel ſi malis, erit omnino ſuperfluum, vt ſæpe apud poëtas. Cùm autem hactenus abſoluiſſet Teleſicratis laudes, hîc finem facturus erat, niſi maiorum eius hiſtoriam ſibi commemorandam ex officio, debitóque putaſſet, ne quid omiſſum quiſpiam argueret. Verba hæc vſque ad οἷοι ſunt præparatio ad locum de maioribus.

ἀοιδᾶν δίψαν ἀκειόμενον. Hoc eſt θεραπεύοντα τῶν ἀοιδῶν δίψαν. *Sitim carminum curare*, poëtæ eſt, *dum canendo defeſſus eſt & ſitibundus, carmini finem imponere.* ἀκειόμενον. partic. à præſenti ἀκείομαι. poët. inſerto ι. pro comm. ἀκέομαι, *medeor, curo, ſano*. Fit à nomine ἄκος *remedium*.

πράσσει χρέος. Non ſignificat *iniungit munus*, vt vulgata interpretatio habet: ſed *debitum exigit*: ſicque tranſlatum metaphoræ vim ſeruat. πράσσοντί με χρέος. *exigunt à me debitum* Olymp. Od. 3.

οἷοι Λιβύσσας. Narratio hiſtoriæ quæ ſic ſe habet. Antæus, non is quidem quem Hercules occidit: ſed alius poſterior (Nam ante Herculem nulla celebrabantur certamina.) Antæus inquam Iraſæ rex, filiam formoſiſſimam habuit Barcen, vel Alcein nomine. Hanc præſtantiſſimo curſori futuram vxorem propoſuit. Quare & indigenæ & hoſpites ſeu peregrini multi, conuenêre. Inter alios Alexidamus quidam, reliquos curſu ſuperauit, & Barcen vxorem accepit.

Λιβύσσας γυναικός. Libyſſam fœminam περιφραστικῶς intelligit Barcen. Iraſa eſt vrbs Libyæ, cuius rex Antæus, qui vixit Euphemi temporibus. μετὰ ſumit pro πρὸς. vt 1. Ol. μετὰ τὸ ταχύποτμον. &c. ſtroph. 3. καλλίκομον à parte totam formoſam innuit. μναστῆρες Dor. pro μνηστῆρες. ταὶ articul. præpoſit. pro ſubiunct. ἄπεον negl. augm. pro ᾔτεον. Hîc opponuntur σύγγονοι, hoc eſt, πατριῶται, & ξένοι. Scribe Ἴρασα cum vno σ. vt apud Herodot. in Melpo. & Steph. de Vrbibus. Id quoque metrum poſtulat.

ἐπεὶ θαητ. Ratio cur amarent Barcen, nempe quia mirum in modum erat formoſa.

παράφρασις.

eiúſque puberis ætatis eximiæ & ſplendidæ fructũ efflorescentem, & nubiles annos decerpere volebant. Sed Antæus filiæ huic ſuæ illuſtrius coniugium nanciſci tentãs, exemplum Danai regis Argiuorum eſt imitatus, quem audiuerat breuiſſimo tempore, antequam dimidius dies exactus fuiſſet, Argis prçclaros coniuges quadraginta & octo filiabus nactum eſſe. Is filias ad metam collocauit, & procis curſus certamen propoſuit, & vnicuique Heroum qui venerant vt eius generi fierent, conceſſit vt quam ex filiabus mallet in vxorem, eam deligeret, quum à carceribus ad metam perueniſſet, & pedum celeritate viciſſet.

ἀντιστρ. κῶλ. ιε.

ἔπλετο. χρυσοστεφάνου δέ οἱ ἥβας
καρπὸν ἀνθήσαντ' ἀποδρέψαι ἔθελον.
πατὴρ δὲ θυγατρὶ φυτεύων
κλεινότερον γάμον, ἄκουσεν Δαναόν ποτ' ἐν Ἄργει
οἷον εὗρεν τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ παρθένοισι,
πρὶν μέσον ἆμαρ ἐλθεῖν,
ὠκύτατον γάμον. ἔστασεν γὰρ ἅπαντα χορὸν
ἐν τέρμασιν αὐτίκ' ἀγῶνος.
σὺν δ' ἀέθλοις ἐκέλευσεν διακεῖναι ποδῶν,
ἅντινα σχήσοι τις ἡρώων, ὅσοι γαμβροί σφιν ἦλθον.

μετάφρασις.

erat: & auro coronatæ pubertatis fructum efflorescentem decerpere volebant. Sed pater filiæ moliens illuſtrius coniugium, audiuit Danaum apud Argos quondam quale nactus eßet quadraginta & octo virginibus velociſſimum connubiũ, priuſquam medius dies veniſſet. Collocauit enim vniuerſum chorum ſtatim in metis certaminis: & in certaminibus pedum iußit dijudicare quam quiſque heroum habiturus eßet, quicunque generi ipſi veniſſent.

χρυσοστεφάνου δὲ. Phraſis cognata ei quæ eſt antiſtr. 2. ἐκ λεχέων κεῖρεν μελιηδέα ποίαν. hoc eſt, τὴν παρθενίαν αὐτῆς λαβεῖν ἐβούλοντο. Dicitur ἥβη χρυσοστέφανος, hoc eſt, ἔντιμος. ἔθελον negl. augm. pro ἤθελον, metri cauſa.

πατὴρ δὲ. Conſilium Antæi, vt ſine procorum offenſione, filiam honeſtè elocaret: ídque ad imitationem Danai, præter quem & alij idem fecerunt. Sic Oenomaus Hippodamiam, Olymp. 1. Oda. Clyſthenes Sicyoniorũ rex, vt in Erato refert Herodot. Agariſtam filiam deſpõſat. Ouid. Metam. 9. de Oenei filia Deianira: & 10. de Atalanta, & Hippomane, ſimile exemplum habes.

φυτεύων. Vocab. metaphoricum, pro κατασκευάζων: ſic Odyſſ. ξ. κακὰ δυσμενέεσσι φυτεύων, *mala moliens hostibus*. Quæritur autem cur poëta, cùm Danaus quinquaginta filias habuerit, nominet duntaxat octo & quadraginta. Ratio eſt, quia eas tantùm numerat quæ iuſſu patris maritos interfecêre. Nam Amymone iam à Neptuno corrupta fuerat, & Hypermneſtra Lynceo pepercit. Has nuptias eſt molitus poſtquam Aegypti filios quibus elocatæ fuerant, filiæ eius interfecerunt.

ἔστασεν Dor. pro ἔστησεν, Modus quo vſus eſt Danaus, filias in meta collocauit vt eas priùs viderent proci. ἅπαντα χορὸν, nempe τῶν παρθένων Δαναοῦ θυγατέρων.

σὺν δ' ἀέθλοις. Sic locus eſt conſtruendus, ἐκέλευσε δὲ σὺν ἀέθλοις ποδῶν διακρῖναι ἅν-

τινὰ ὅστις τῶν ἡρώων, ὅσοι πρὶν ἦλθον γαμβροί. q.d. ἐκέλευσε δὲ μνηστῆρας δρόμῳ ποδῶν ἀγωνίζεσθαι, ἵνα ἕκαστος ἡρώων τούτῳ προτρεψάντων ἕληται ἣν ἂν βούλοιτο.

ὅσοι γαμβροὶ πρὶν ἦλθον. Dicit πρὶν de pluribus: fortaſſe habita ratione Danai vxoris, quanquam de ſolo Danao loquitur.

παράφρασις.

Sic ergo Libycus ille Antæus filiæ ſuæ conuenientem maritum dedit & adiunxit. Curſus certamen procis propoſuit, & filiam exornatam in meta, quæ ſtadij linea eſt extrema, altérque terminus, collocauit, vt eſſet vltimus laborũ finis, videlicet præmium victoriæ laborioſo curſu partæ. In medijs autem ſtans procis, dixit vt quicunque reliquis antecurrens, primus virginis ſubtiliſſimam veſtem attigiſſet, eam futuram coniugem abduceret. Ibi tunc Alexidamus, rapidum curſum omnes pręcedendo emenſus, puellæ nobilis manum manu prehendit, pérque agmẽ equeſtrium Afrorum, dictorum Nomadum, quòd rei pecuarię ſint dediti, prehenſam duxit. Ac tum ſpectatores & socij victorem applauſu excipientes, multa folia, & coronas in ipſum proiecerunt. At non his tantùm coronis pro hac victoria fuit decoratus, ſed ex alijs certaminibus, vbi ſuæ fortitudinis & induſtriæ ſpecimina edidit, alias etiam eſt adeptus.

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ.

οὕτω δ' ἐδίδου Λίβυς ἁρμόζων κό-
 ρᾳ
νυμφίον ἄνδρα. ποτὶ γραμ-
μᾷ μὲν αὐτὰν στᾶσε κοσμή-
σαις, τέλος ἔμμεν ἄκρον.
εἶπε δ' ἐν μέσσοις, ἀπάγε-
σθαι ὃς ἂν πρῶτος θορὼν
ἀμφί οἱ ψαύσειε πέπλοις.
ἔνθ' Ἀλεξίδαμος, ἐπεὶ
φύγε λαιψηρὸν δρόμον,
παρθένον κεδνὰν χερὶ χειρὸς
 ἑλὼν,
ἆγεν ἱππευτᾶν Νομάδων δι' ὅμι-
 λον.
πολλὰ μὲν κεῖνοι δίκον
φύλλ' ἔπι, καὶ στεφάνους.
πολλὰ δὲ πρόσθεν πτερὰ δέξατο
 νικᾶν.

μετάφρασις.

Sic autem dabat Libys copulans filiæ ſponſum virum. Ipſam quidem cùm exornaßet collocauit ad lineam, terminus vt eßet extremus: ac dixit in medijs vt abduceret eam quicunque primus proſiliẽs amictus eius attigißet. Ibi Alexidamus, poſtquam euaſit rapidum curſum, virginis nobilis manum manu prehendẽs, duxit equeſtrium Nomadum per agmen. Multa in illum ipſi eiaculati ſunt folia, & coronas: multas etiam antea alas accepit victoriæ.

οὕτω δ' ἐδίδου. Narrato exemplo factum Antæi ſubijcit. q.d. οὕτως ὁ Ἀνταῖος Λίβυς ἁρμόζων θυγατρὶ γάμον, τῷ νικήσαντι αὐτὴν ἔδωκε. Libys eſt Antæus, Iraſæ rex: vt Λιβύσσαν γυναῖκα dixit Barcen eius filiam, ſtrophã 5.

ποτὶ γραμμᾷ. Oſtendit modum certaminis. Quid ſit γραμμὴ declarat paraphraſis Latina. ποτὶ γραμμᾷ αὐτὰν στᾶσε Dorica ſunt, pro πρὸς γραμμῇ αὐτὴν ἔστησε. & κοσμήσαις Aeol. pro κοσμήσας. Paraphraſis Lat. docet quid ſit hic τέλος ἄκρον.

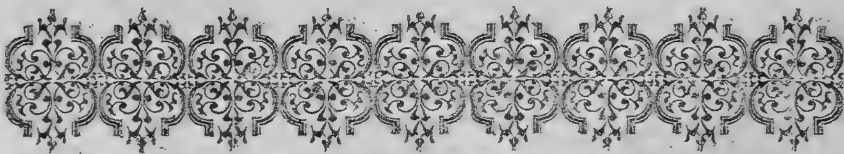
εἶπε δ'. Proponit conditiones certaminis. q.d. ὅστις ἂν πρῶτος τῶν πέπλων αὐτῆς ἅψηται, ἐκεῖνος αὐτὴν ἀπαγέσθω.

ἔνθ' Ἀλεξίδαμος. Euentus certaminis. δρόμον φυγεῖν impropriè dixit pro ἀνύειν, vel ἐκτελεῖν δρόμον. Nam fuga innuit perſequentem. Nemo autem perſequebã-

tur. Sic celeritatem currentis exprimit. ἄγω. Dor. pro ἦγω, vt & ἱπποτᾶν pro ἱπποτῶν. Cur Afri Nomades ſint dicti habet paraphraſis.

πολλά μιν. Ante μιν eſt conſtruendum ἐπὶ, quod eſt in ſequenti colo. & δίκον. negl. augm. pro ἔδικον à δίκω, quod iam occurrit Olymp. Od. 10. Cæterùm hic eſt applauſus congratulantium ſpectatorum.

πολλὰ ἢ. Hæc docent non primam hanc eſſe Alexidami victoriam: ſed eum multas alias obtinuiſſe priores. πτερὰ νίκας periphraſticè *victorias* vel *coronas* vocat. Fortè non incommodè πτερὰ νίκας vocabis encomiaſtica carmina quorum beneficio fama victoris volat. vide ἀέθλων πτερὰ in fine 14. Olymp. Odæ.

ΙΠΠΟΚΛΕΑ ΘΕΣΣΑΛΩ, διαυλδρόμῳ.

ΕΙΔΟΣ Ι.

HIPPOCLEAE THESSALO, diauli curſori.

ODE X.

ARGVMENTVM.

Laudatur Hippocleas Theſſalus à victorijs Pythiorum & Olympiorum, à victorijs Phriciæ patris, à præmio victoriæ, ab amicis, præcipuè Thorace, cuius monitu poëta præſentem hymnum compegit, vt ſub finem innui videtur. More autem ſuo Pindarus arreptis occaſionibus in digreſſiones diuagatur.

παράφρασις.	στροφὴ α. κῶλ. ι.	μετάφρασις.
Quemadmodum beata es ô Lacedæmon, ſic etiam tu fœlix es ô Theſſalia, eo nomine quòd genere & principibus pares eſtis. Nã principes qui regnum ve-	Ὀλβία Λακεδαίμων, μάκαιρα Θεσσαλία. πατρὸς δ' ἀμφοτέραις ἐξ ἑνὸς ἀριστομάχου γένος Ἡρακλέος βασι- λεύει.	*Fœlix Lacedæmon, beata Theßalia: amba- rum enim regnum obtinet genus Herculis ſtrenuißimi pugnatoris.*

τί κομπέω παρὰ καιρόν;
ἀλλά με Πυθώ τε, καὶ τὸ
Πελινναῖον ἀπύει,
Ἀλεύα τε παῖδες, Ἱπποκλέα
θέλοντες ἀγαγεῖν ἐπικωμίαν
ἀνδρῶν κλυτὰν ὄπα.

ex vno patre. Quid glorior intempestiuè? Sed me Pytho & Pelinnæum, & Aleuæ posteri Hippocleam hortantur sonare, volentes me afferre inclytã vocem laudatricem virorum per choreales hymnos.

strum obtinent, ex vno eodẽq; patre, nimirũ Hercule præstantissimo in pugnis heroe, vobis ambabus sunt oriundi. Sed quid, vtriusque genus extollens, intempestiuè glorior? Imò verò tempestiuè huius honorificam mentionem facio: siquidem patriæ laus in ciues redundat, & virum Thessalum laudare volo: ad quod me hortantur & Pytho certaminis locus celebris, & Pelinnæum Thessaliæ oppidum victoris patria, & Thessali Aleuæ subditi, efflagitantes vt encomiastico hymno, qui in inclytis virorum choreis voce canatur, Hippocleam decorem.

Ἱπποκλέᾳ. Hippocleas Thessalus fuit, Phriciæ cuiusdam filius, patria Pelinnęensis, qui videtur nomen ab equestri gloria sortitus. De Thessalia, & hoc eius oppido vide geographos.

διαυλοδρόμῳ. Διαυλοδρόμος stadij gemini seu reflexi cursor. Est enim δίαυλος ex Vitruuio, duorum stadiorum ambulationis circuitio: quod sic Suidas, ὁ διττὸν ἔχων τὸν δρόμον ἐν τῇ πορείᾳ, τὸ πληρῶσαι τὸ στάδιον καὶ ἀποστρέψαι. Deriuatur ab αὐλὸς, quod aliquando significat πᾶν τὸ διατεταμένον εἰς εὐθύτητος σχῆμα, ὥσπερ τὸ στάδιον. Breuiter δίαυλος est τόπος δίσταδιος: siue δίσταδιον. *curriculum duplex*, quod decurrebant & recurrebant cursores hoc modo, vt quum ad metam peruenissent, flectentes eò recurrerent vnde cursum inierant. Hic diaulodromus Hippocleas vicit 22 Pythiade: & in Olympijs 72. ac inde 73. vt Schol. annotat.

Ὀλβία Λακεδαῖμον. Exordium ducit à laude patriæ: quam, vt rectè mihi videtur obseruare Aretius, commendat à pari, & maiorum origine. Par est quum Lacedæmona Thessaliæ confert, & alteram ὀλβίαν, alteram μάκαιραν nuncupat: quæ sunt synonyma. Maiorum origo quum vtraque id commune habet, quòd ab Heraclidis ortum ducit, in quo itidem sunt pares. Porrò est in his apostrophe: nam sermonem conuertit ad Lacedæmonem & Thessaliam: & elliptica est oratio, quæ sic restitui potest, ὦ Λακεδαῖμον ὀλβία εἶς, καὶ σὺ Θεσσαλία μάκαιρα.

πατρὸς δ'. Hoc est, ἐν ἀμφοτέραις γὰρ βασιλεύει γένος ἐξ ἑνὸς πατρὸς Ἡρακλέους τοῦ κατὰ μάχας ἀρίστου. Est veluti ratio beatitudinis & fœlicitatis cum Lacedæmonis tum Thessaliæ. Nam cùm vtriusque principes essent Heraclidæ, & beati sint qui generosos habent, quales erant isti, ideo rectè vtraque beata dicitur. In hac sententia videtur esse ellipsis præpositionis ἐν: & δ' loco τοῦ γὰρ vsurpari, sicuti in expositione suppleuimus.

ἀριστομάχου. Hoc est, γενναιοτάτου. Est autem ἀριστόμαχος, ὁ ἐν ταῖς μάχαις, seu κατὰ τὰς μάχας ἄριστος. Herculis epitheton meritissimum, siquidem fuit optimus & fortissimus bellator, sustulit monstra, liberauit oppressos, & sic mortalium generi plurimum profuit.

τί κομπέω. Est ὑποφορὰ, qua defendit hoc exordium aduersus obiectionem.

eius qui quærere potuiſſet cui bono ab his regionibus duceret exordium: cùm earum mentio intempeſtiua videretur.

ἀλλά με. Ἀνθυποφορά, qua reſpondet obiectioni quam ſibi facit, & oſtendit ſe non gloriari περὶ καιρὸν: quia viri Theſſali victoria apud Pythonem parta ſibi nunc laudanda eſt: vnde fit vt appoſitè meminerit originis gentis iſtius. Porrò cauſæ proponuntur cur encomium hoc ſuſceperit, ſumptæ à loco, & perſonis, quæ ſunt Pytho vbi Hippocleas diaulo vicit, & Pelinnæum Theſſaliæ oppidum eius patria: item Aleuadæ à quibus omnibus ad hoc impellitur.

Πελινναῖον. Oppidum Theſſaliæ, victoris patria, ex cuius nomine mons etiam in Chio dictus eſt, omnium eius Inſulæ altiſſimus. Strabo lib. 14.

ἀπύειν. Hoc verbum iam occurrit Olymp. 1. quum dixit ἄπυεν βαρύκτυπον, &c. ſumitur hîc pro ὑμνεῖν: & ſubauditum habet poſt ſe, τὸ παρακελεύονται: ſic plena erit ſententia, hoc modo intellecta, παρακελεύονται ὑμνεῖν Ἱπποκλέα. Niſi potiùs legendum eſt ἀπύει. vt conijcere eſt ex Schol. exponente hoc, βοᾷ, καὶ προσκαλεῖται.

Ἀλεύα τε παῖδες. Nonnulli legunt Ἀλευάδαι παῖδες ſed malè: neque enim id patitur metrum, & obſcurior eſſet locus deficiente coniunctione. Ἀλευάδαι autem & Ἀλεύα παῖδες ſunt Theſſali, ab Aleua rege dicti, vt Corinthij à Siſypho Siſyphidæ. Vel hîc Aleuæ filij ſunt aliqui Hippocleę amici, qui hoc à poëta efflagitarint.

ἐπικωμίαν ὄπα. Interpretamur *vocem laudatoriam*, ſeu *laudatricem per choreales hymnos*. Sic carmen hoc ſuum appellat Pindarus, quòd in laudem victoris voce caneretur, dum choreæ agitarentur. κωμικῶς ſignificat *vocem quæ laudes alicuius canit*. ἐπικώμιος poët. & Pindar. vocabulum, pro quo & ἐγκώμιος & communiter ἐγκωμιαστικός. Hæc ſententia, addito με quod deficit, ita declaranda eſt. θέλοντές με τὴν ἔνδοξον καὶ ἐγκωμιαστικὴν τῶν χορευτῶν φωνὴν ἄγειν ἐπ᾽ αὐτόν. Antequam autem vlterius progrediar, non celabo lectorem, Leonicerum huius poëtæ interpretem, & cum eo Chabotium in 7. Oden lib. 1. Carm. Horatij hoc in exordio locum dare figuræ συγχωρήσει ſicuti apud Flaccum in his,

Laudabunt alij claram Rhodon aut Mitylenen, &c.

Nam vt ille hoc dicere voluit. *Laudet alij ſuam quiſque regionem: ego laudabo Tiburtinam.* ſic & Pindarum dicentem faciunt. *Celebrent alij Lacedæmonis & Theßaliæ fœlicitatem, ob Herculis præclaram poſteritatem: ego inſtinctu Apollinis & Aleuadarum, Pelinnæum propter Hippocleam victorem laudabo.* Ego ſanè obſeruationem Aretij allatam huic longè præfero, meliúſque ex ea ſonat Latina paraphraſis. Non obſto tamen quominus lector eligat quam commodiorem comperiet.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. α.	μετάφρασις.
Nam certamen Pythiacum aggreſſus, ſuæ virtutis	γεύεται γὰρ ἀέθλων. στρατῷ τ᾽ Ἀμφικτυόνων ὁ Παρ-	*Guſtat enim certamina, & in cœtu Am-*

periculum fecit, & specimen edidit: cúmque in Parnassi recessu qui est Pytho, in numeroso Amphictyonum de victoria iudicantium cœtu, inter iuuenes præstantissimum diauli cursorem præco promulgauit. Et cùm quicquid prosperè aggrediuntur, quicquid fœlicem ad finẽ perducunt homines, id Deo acceptum ferre debeant, ô Apollo hic Hippocleas rẽ prosperè gessit, quòd hunc illi certaminis exitum tuo consilio præstituisses. Quòd autem certaminum studio tenetur, hoc à natura insitum habet, & à patre accepit, cuius vestigijs insistit.

νάσσιος αὐτὸν μυχὸς
διαυλοδρομᾶν ὕπατον παίδων ἀνέειπεν.
Ἄπολλον (γλυκὺ δ' ἀνθρώπων τέλος, ἀρχά τε, δαίμονος ὀρνύντος αὔξεται)
ὁ μέν που τεοῖσι μήδεσι τοῦτ' ἔπραξε. τὸ δὲ συγγενὲς ἐμβέβακεν ἴχνεσι πατρὸς

phictyonum Parnaßius eũ inter iuuenes diauli cursores summum promulgauit. O Apollo (iucũdus hominib⁹ exitus principiúmque Deo impellente crescit) hic certè tuo consilio hoc fecit: sed congenita indoles eum *fecit insistere vestigijs patris.*

γεύεται. Ratio propositionis, nimirum laudandum esse Hippocleam, quia strenuè se gessit in Pythijs. γεύεται, hoc est, μεταλαμβάνει. Huiusmodi verbi vsum Ode 9. superiore docuimus, in hæc verba, γεύεται ἀλκᾶς ἀπειρέντου, stroph. 2. vtitur præsenti γεύεται, vel quia recens in certamen descenderat, vel vt continuum eius certaminum studium innuat. Alioqui si agatur de iam parta victoria, erit enallage temporis præsentis pro Aoristo, ἐγεύσατο.

στρατῷ τ'. Obserua ellipsin præpositionis ἐν. Et Parnassium recessum sume pro Pythone: vnde sic ista verba reddo, ἐν συνόδῳ δὲ τῶν Ἀμφικτυόνων ἡ Πυθὼ αὐτὸν ἄριστον τῶν διαυλοδρόμων παίδων ἀνηγόρευσε. Amphictyonum cœtum dicit στρατὸν, ob numerosum conuentum. Constabat enim consilium illud Amphictyonicum ex septem Græciæ vrbibus, vt refert Strabo l. 9. cui consilio qui præerant, Amphictyones vocabantur.

διαυλοδρομᾶν Genit. Dor. pro διαυλοδρόμων. Cuius rectum singularem Schol. facit διαυλοδρόμης: quæ formatio videtur non legitima: sed διαυλοδρόμος, sicuti aliæ id genus, δολιχοδρόμος, σταδιοδρόμος, ὁπλιτοδρόμος, &c.

Ἄπολλον. Apostrophe ad Apollinem, in qua victoriæ causam efficientem facit Deum illũ, cui sacra erant, & curæ hæc certamina. Vbique sanè poëta Ethnicè pius Deum aliquem rerum præclarè gestarum causam facit. ὁ μέν. Nempe Hippocleas.

τὸ δὲ συγγενὲς. Adiuuans causa victoriæ, nempe virtus congenita, natiua fortitudo. q.d. τὸ δὲ ἀπὸ γένους ἔμφυτον, ἐπιβῆναι πεποίηκε τοῖς ἴχνεσι τοῦ Ὀλυμπιονίκου πατρὸς αὐτοῦ. Doricè dixit ἐμβέβακεν pro ἐμβέβηκεν. præt. perf. act. verbi ἐμβαίνω, quod transitiuẽ sumit pro ἐμβιβάζω, seu ἐμβαίνειν ποιῶ.

παράφρασις. ἐπῳδ. κῶλ. η. μετάφρασις.

Etenim Phricias eius pater Ὀλυμπιονίκας *Olympionicæ bis in*

certamina coluit, Olympiaca in quibus vicit bis armato cursu, quem in stadio exegit in graui armatura currens, quali in bello vtuntur. Item Pythiaca, quæ apud Pythonem sub monte Parnasso sitam vbi profunda sunt prata, celebrantur, in quibus cursu victor euasit. Quemadmodũ autem antehac rerum successu hi Phricias & Hippocleas fortunati fuerunt: vtinam & in posterum tam prospera sorte fruantur ambo, vt quæ superbos homines reddere solent, diuitijs florentibus potiantur.

δὶς ἐν πολεμαδόκοις ἀέθλοις ὅπλοις.
Θῆκεν καὶ βαθυλείμωνα
ἀγὼν ὑπὸ Κίῤῥας
πέτραν κρατησίποδα Φρικίαν.
ἕποιτο μοῖρα καὶ ὑστέραισιν
ἐν ἁμέραις ἀγάνορα
πλοῦτον ἀνθεῖν σφίσι.

excipientibus bellum Martis armis. Certamen etiã sub rupe Cirrhæ profunda habente prata effecit Phriciam victorem pedum cursu. Sequatur sors & posterioribus in diebus, adeò vt ipsis superbificæ diuitiæ floreant.

Ολυμπιονίκα. Dor. pro Ολυμπιονίκου. Cohæret cum superioribus. Nunc autem paternas virtutes in laudem filij profert. Patris autem recenset duas victorias Olympicas, vnam Pythicam. Bis vicit in Olympijs ὁπλίτης, seu ὁπλιτοδρόμος. Arma vocat πολεμαδόκα: quoniam certatores isti æquè seriò in armis currebant, ac si fuisset sibi pugnandum. Porrò πολεμαδόκος, hoc est, ὁ πόλεμον δεχόμενος, *bellum excipiens*, exponitur. In composito χ in κ. mutatur, vt in multis à δέχομαι deriuatis. Porrò πολεμαδόκος est Dor. pro πολεμηδόκος, quod in Epigr. legitur. Et hoc requirit metrum, nam μα erit longum, vt debet.

Θῆκεν. Hoc est, ἐν τῷ Πυθικῷ δὲ ἀγῶνι ποδωκείᾳ ἐκράτησεν ὁ Φρικίας. Cirrhæ petram, Parnassum intellige, sub quo sita Pytho, locus certaminis, pro quo Cirrham iam sæpius assumpsit ob proximitatem. κρατησίποις est ὁ τοῖς ποσὶ κρατήσας. Phricias Hippocleæ pater.

ἕποιτο μοῖρα. Votum quo commendat Deo cùm Phriciæ, tum Hippocleæ fortunas. q.d. ἐπακολουθοίη δὲ αὐτοῖς, καὶ τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον, ἡ εὐτυχία. ὥστε αὔξειν αὐτοῖς τὸν ἀγήνορα πλοῦτον.

παράφρασις. | στροφὴ. β. κῶλ. ι. | μετάφρασις.

Et cùm à Dijs non exiguo munere donati sint, quòd certaminum victorias, quibus nihil iucũdius, nihil illustrius est in Græcia, sortiti sint: vtinam & diuino beneficio ijs contingat, vt in aduersos casus, numine succensente animúmque mutante non incidant: sed Deus inoffenso & pacato erga eos animo

τῶν δ᾽ ἐν Ἑλλάδι τερπνῶν
λαχόντες οὐκ ὀλίγαν δόσιν,
μὴ φθονεραῖς ἐκ Θεῶν
μετατροπίαις ἐπικύρσαιεν. Θεὸς εἴη
ἀπήμων κέαρ. εὐδαίμων δὲ καὶ ὑμνητὸς οὗτος
ἀνὴρ γίνεται σοφοῖς,
ὃς ἂν χερσὶν, ἢ ποδῶν ἀρετᾷ

Cúmque rerum quæ in Græcia sunt iucundæ sortiti sint non exiguam donationem, non incidant diuinitus in inuidas mutationes. Deus sit erga eos *corde alieno à nocendo. Fortunatus autem est hic vir, & à doctis cele-* semper

semper maneat. Porrò fœlix est, & dign⁹ qui à doctis & sapientibus viris celebretur, quicunque vel lucta, quæ manuum, vel cursu qui pedum strenuitate peragitur victoriam adeptus, cùm audacia tum robore maxima præmia obtinuerit:

κράτισε, τὰ μέγις' ἀέθλων.
ἑλὼν
τόλμα τε καὶ σθένει.

brandus, qui manibus aut pedum strenuitate vicerit maxima præmia adeptus, audacia pariter, & robore.

τῶν δ' ἐν Ἑλλάδι. Voti reliquum, quo petit à Deo constantem vtriusque, Hippocleæ filij, & Phriciæ patris fœlicitatem. τὰ ἐν Ἑλλάδι τερπνὰ, intelligo certamina illa in Græcia celeberrima, quibus nihil clarius, nihil iucundius erat. τῶν τερπνῶν δόσιν intelligo victoriam à Deo concessam. φθονεραῖς ἐκ Θεῶν μετατροπίαις intelligo mutationes quæ fiunt φθονούντων Θεῶν, hoc est, μεμφομένων, & ob aliquã offensionem succensentibus. Idque sic se habere colligo ex sequentibus, Θεὸς εἴη ἀπήμων κέαρ. Hoc autem sibi vult poëta, μὴ ἐναντίαις περιτροπαῖς συντύχωσι παρὰ τῶν Θεῶν νεμεσώντων καὶ μεμφομένων. ἀλλ' ἀβλαβὴς καὶ ἀόργητος ἐπὶ τοῖς αὐτῶν κατορθώμασιν εἴη ὁ Θεός.

μετατροπίαις. Poëticum est μετατροπία, pro μετατροπὴ, hoc est, μεταβολή. κέαρ & contractè κῆρ. vt ἔαρ, ἦρ. ver.

εὐδαίμων δὲ. Laudum αὔξησις, eo quòd beatus sit, & à doctis celebrandus Phricias duplici nomine, primùm quòd ipse victor fuerit, deinde quòd filium etiam victoria potitum viderit; quod multis contrà euenit. Nam vt plurimum patres vita defunguntur antequam à liberis quicquam præclari gestum viderint. Dixit χερσὶν ἢ ποδῶν ἀρετᾷ: nimirum per desiunctiuam ἢ aut: non per καὶ copulatiuam, quia cursu tantùm vicisse videtur Phricias.

κράτισε. Sic rectè Schmidius restituit: quum legeretur antè κρατήσας ἑλὼν. τόλμα τε. Videtur cum eodem legendum θράσει τε, vt seruetur metrum.

παράφρασις. ἀντιστρ. κῶλ. ι. μετάφρασις

quique cùm adhuc viueret, filium iuuenem viderit coronas ob Pythiacam victoriam decenter consequutum. Quod vtrumque tibi cùm obuenerit, beatus es Phricia: iámque nihil deest ad perfectissimam fœlicitatem, qualis capaces sunt mortales homines. Vnum desiderare possis, vt socius Deorum fias: sed nulli sanè mortalium Deo fieri, cœlúmque solidum

καὶ ζώων ἔτι, νεαρὸν
κατ' αἶσαν υἱὸν ἴδεν τυχόν-
τα στεφάνων Πυθίων.
ὁ χάλκεος οὐρανὸς οὔποτ' ἀμβατὸς αὐτοῖς,
ὅσαις δὲ βρότεον ἔθνος
ἀγλαΐαις ἁπτόμεσθα,
περαίνει πρὸς ἔσχατον
πλόον. ναυσὶ δ' οὔτε πεζὸς ἰὼν,
εὕροις ἂν ἐς Ὑπερβορέων ἀγῶ-

viuénsque adhuc iuuenem filium viderit coronas Pythiacas decẽter consequutũ. Aereum cœlum nunquam conscendendum ipsis. At splendores quoscũque nos mortale genus attingimus, perducit vsque ad vltimũ nauigationis cursum. Neque *autem nauibus,*

conſcendere conceditur. Diuitiæ,& victoriæ cùm propriæ, tum liberorum ſunt fœlicitatis humanæ modus:& hic eſt veluti noſtræ ad beatitudinem nauigationis terminus:ita vt vlterius progredi non liceat:vt neque in mari Gades prætemauigare, & vel maritimo vel pedeſtri itinere populos Hyperboreos adire,quorum ad certamen,hoc eſt,conuentum admirabilis eſt via.

να θαυμαστὰν ὁδόν.

neque pedes iter faciens inuenias ad Hyperboreorum certamen admirandam viam.

ϰ̀ ζώων. Altera pars ob quam fœlix eſt Phricias. Et certè ad vitæ fœlicitatem non parum facit,ſi filios bonos pater habeat, eóſque dum viuit virtutis ſpecimen edentes videat,κατ' αἶσ. hoc eſt κτ' τὸ πρέπον.

ἴδεν.Lego ſic potiùs,quàm ἰδὼν cum Schmidio,vt hæc ſibi reſpondeant κράτησε ἑλὼν,& ζώων ἴδεν.

ὁ χαλκεὸς οὐρανὸς.Iis qui victorijs ſacrorum certaminum ſunt fœlices,vnum ſupereſſet vt in cœlum aſcenderent,& ἀποθέωσιν conſequerentur. Sed id mortalibus non conceditur. χαλκεὸς,hoc eſt,στερεὸς οὐρανὸς *firmum cœlum.* Niſi ex philoſophorum ſententia loquatur,qui ſtellas & ſidera ex ferro ſeu ære conflata volunt: vnde quidam Solem appellauit *ferrum candens.* Iliad. ε. Homerus οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον dicit eâdem metaphora. χάλκεος ὕπνος periphraſticè,*mors* appellatur. ἀμβατὸς poët.per ſyncopen pro ἀναβατός.

ὅσαις δ᾽.Conſtruit verbum ἐφάπτεσθαι cum datiuo, vt Ol.1. οὐδ' ἀκραάντοις ἐφάψατ' ὦν ἔπεσι.At comm.regit genitiuum. Allegoricè autem ſummam fœlicitatem denotat,vltra quam non datur vlterior progreſſus.Veteribus ad Gades erat extrema nauigatio. Inde prouerbio dictum, *Ad Gades vſque*, vt extremum & remotiſſimum quiddam ſignificaretur. Itaque his verbis innuit poëta Phriciam ſummè fœlicem eſſe. q. d. ὅσων δ᾽ καλῶν οἱ ἄνθρωποι ἐφάπτεσθαι δυνάμεθα, πάσων τέλος ἔχει ὁ Φρικίας, νικήσας αὐτὸς, υἱόν τε ἰδὼν νικήσαντα, τοιγαροῦν ἐστιν εὐδαιμονέστατος.

ναυσὶ δ᾽. Beatiores eſſe alios mortales, ſed aditum ad eos non patere dicit. Vel vtitur comparatione,quæ in paraphraſi declaratur. ἀγῶνα Schol. ἄθροισμα exponit. De Hyperboreis vide Ol.3.

παράφρασις.

Ad quos tamen,ſed duce Minerua,deuenit dux Perſeus,eorũq; ædes ingreſſus inuenit inclytas aſinorum hecatombas Apollini immolantes, cúmque ijs eſt epulatus. Horum autem feſtis dapibus,lætíſque acclamationibus ſummopere de-

ἐπῳδ. κῶλ. ι.

παρ' οἷς ποτε Περσεὺς
ἐδαίσατο λαγέτας δώματ' ἐσελθών,
κλειτὰς ὄνων ἑκατόμβας
ἐπτόσαις Θεῷ
ῥέζοντας. ὧν θαλίαις ἔμπεδον
εὐφαμίαις τε μάλιστ' Ἀπόλλων

μετάφρασις.

Apud quos olim dux Perſeus epulatus eſt, ædes ingreſſus, inclytas aſinorum hecatombas, quum inueniſſet Deo ſacrificantes: quorum feſtis dapibus lætíſque

lectatur Apollo, ridétque intuens procerorum illorũ animalium saltationem, qua, quum cęduntur, in occisores insolenter insurgũt,

χαίρει, γελᾷ θ' ὁρῶν ὕ-
βριν.
ὀρθιᾶν κνωδάλων.

acclamationibus gaudet maximè Apollo, ridétque videns insolentiam procerorum animalium.

παρ' οἷς ποτε. Quia dixerat iter neque terra neque mari ad Hyperboreos patere, poterátque Persei, qui eò peruenerat, exemplum obijci, hoc diluit: quum dicit eum duce Minerua iter illud peregisse: cum Dijs autem homini nihil tam mirum est, vt impossibile credatur.

ἐδαίσατο. Hoc est, εὐωχήθη. vox λαγέτας occurrit 1. Ol. ὄνων ἑκατόμβας, h.e. θυσίας. Testatur autem Callimachus, vt refert Schol. Hyperboreos Apollini immolare asinos, hoc in versu.

Τέρπουσιν λιπαρῇ Φοῖβον ὀνοσφαγίαι.

Porrὸ ἐπτίσαις Aeol. pro ἐπτόσαις Pindaricè dictum pro ἐπιτυχών. quasi à verbo ἐπτόσω. cuius Aor. 2. ἔπτοσε 3. pers. sing. est stro. 2. 4. Pyth. Vox ἔμπεδον significat διηνεκῶς. ὕβριν intellige τὴν σκίρτησιν τῶν θυομένων ὄνων, ὡς τοὺς θύοντας ὑβρίζειν θελόντων.

ὀρθιᾶν. Dor. pro ὀρθίων. *Procera animalia* vocat asinos, ob eorum eo in solo proceram staturam. κνώδαλα impropiè dici testatut Schol. quoniam sunt propriè quæ in mari degunt, quasi dicantur παρὰ τὸ ἐν ἁλὶ κνώσσειν, *à dormiendo in mari.* Sed vsus huius vocabuli frequens apud alios satis indicat χερσαῖα sic quoque appellari, quasi ἀπὸ τοῦ ἁλίσκεσθαι κυσίν, *quòd à canibus capiantur.* vide Eustath.

παράφρασις. | στροφὴ γ. κῶλ. ι. | μετάφρασις.

Tanta autem vitę iucunditate fruuntur, vt Musices studio sese recreent Hyperborei, choreas cum virginibus celebrent, in quibus citharœdi lyras pulsãt, tibicines tibias inspirant dulcissimã excitantes harmoniam: præterea fronte comísque laurea corona redimitis hilaria inter se conuiuia agitent. Ea verò corporis temperie est sacra gẽs illa, vt neq; morbis afflictẽtur, neque molesta ac perniciosa senectute attẽtantur. Porrò à laboribus

Μοῖσα δ' οὐκ ἀποδαμεῖ
τρόποις ἐπὶ σφετέροισι.
παν-
τᾷ δὲ χοροὶ παρθένων,
λυρᾶν τε βοαὶ, καναχαί τ' αὐλῶν
δονέονται.
δάφνᾳ τε χρυσέᾳ κό-
μας ἀναδήσαντες, εἰλα-
πινάζοισιν εὐφρόνως.
νόσοι δ', οὔτε γῆρας οὐλόμε-
νον
κέκραται ἱερᾷ γενεᾷ. πό-
νων
δὲ καὶ μαχᾶν ἄτερ

Musa autem non abest à moribus ipsorum: sed circumquaque chori virginum, lyrarúmque clamores, & strepitus tibiarũ voluũtur: lauróque aurea comas redimientes epulantur hilariter. Nec *autem morbi, nec senectus perniciosa permixta sunt sacræ genti, sed absque laboribus, & pugnis*

immunes permanent, perpetuámque pacem fouentes, & sine contentionibus conuersantes vnà habitant.

μοῖσα δ' οὐκ. Fœlicem omnino Hyperboreorum vitam describit: de qua Plinius l.4.c.12. Talis autem propemodum fingitur, qualis aurei sæculi, & fortunatarum insularum. Breuiter dicas, οὐκ εἰσὶν ἄμουσοι. Dor. est ἀποδαμεῖ pro comm. ἀποδημεῖ. q.d. οὐκ ἔστιν ἀπόδημος ἀπὸ τῶν τρόπων αὐτῶν. Doricum quoque est παντᾶ, pro πάντη.

λυρᾶν. Dor. pro λυρῶν. & καναχαὶ, hoc est, ἦχοι. Fit καναχὴ tanquam ἀπὸ τοῦ κενὸν ἀχεῖν, τὸ ἠχεῖν. *inaniter sonare.* Hinc καναχηδὸν *cum strepitu*, & καναχέω, τὸ ψοφῶ, κτυπῶ, ἠχῶ. *strepo, sono.*

εἰλαπινάζοισιν, hoc est, εὐωχοῦνται. Nam εἰλαπινάζω poët. est, pro εὐωχοῦμαι. Fítque à nomine εἰλαπίνη: de quo Eustath. & Magn. Etymol. εὐφρόνως, hoc est, ἱλαρῶς, ἡδέως: non autem σωφρόνως, seu συνετῶς, vt vult Schol. Neque enim de prudentia, sed de lætitia agitur: cuius argumenta sunt, lyræ, cantus, serta, conuiuia. Hunc autem locum Ouid. videtur sic expressisse l.4. Metamor.

Sertaque dependent tectis, & vbique lyræque,
Tibiæque, & cantus animi fœlicia læti
Argumenta sonant.

νόσοι δ' οὔτε. Hoc est. οὔτε δὲ νόσοι, οὔτε τὸ ὀλέθριον γῆρας τῇ ἱερᾷ γενεᾷ μέμικται. μόχθων δὲ καὶ μάχης ἐν ἀλλήλοις, καὶ ξένοις μακρὰν εἰσί.

παράφρασις.

Et sic iniuriarum vltricem Nemesin non irritant, sed euitant. Ad hunc inquã beatorum hominum conuentum, Perseus Danaes filius audaciam corde spirans, olim duce Minerua se cõtulit, & Gorgonem Medusam interemit, & caput eius variegatum iubis serpentum attulit, quod Polydectę Seriphi insulæ regi in cœna promiserat, cùm alij aliud in eam contulissent, ipse verò nihil. Quo allato, & Seriphiorum cõspectui obiecto, insulares illi omnes enecati sunt, & in saxum commutati. At sanè mirari possit aliquis quòd cùm impossibilem esse dixerim ad Hyperboreos profectionem, Perseum tamen iuisse dico.

ἀντιστρ. κώλ. ι.

οἰκέοισι, φυγόντες
ὑπέρδικον Νέμεσιν· θρασεί-
ᾳ δὲ πνέων καρδίᾳ
μόλεν Δανάας ποτὲ παῖς (ἀγεῖτο δ' Ἀθάνα)
ἐς ἀνδρῶν μακάρων ὅμιλον, ἔπεφνέν τε Γοργόνα, καὶ ποικίλον κάρα
δρακόντων φόβαισιν ἤλυθε, νασιώταις λίθινον θάνατον φέρων.
ἐμοὶ δὲ θαυμάσαι

μετάφρασις.

habitant, euitantes vltricem Nemesin. Audaci autem spirãs corde venit Danaes quondam filius (dux autem viæ erat Minerua) ad hunc *virorum beatorum cœtum, interfecitque Gorgonem, & caput variegatum draconum iubis, rediit insularibus afferens lapideam mortem. Mihi autem in admirando*

οἰκέοισι. Cohæret cum superioribus: & Dor. dicitur pro οἰκοῦσι. Porrò φυγεῖν

ὑπέρδικον Νέμεσιν, est ἐπὶ ἀδίκοις πέμπειν, καὶ διὰ τοῦτο μέμψιν ὑφίστασθαι παρὰ τῶν Θεῶν. Nemesis autem Dea est scelerum vltrix. Hic igitur ὑπέρδικος est *vltor*, vel *vltrix*, Aliàs est, *supra modum iustus*. vt in Aiace Soph.

τὰ σκληρὰ γάρ τοι κἂν ὑπέρδικ' ᾖ, δάκνει.

Hoc est, *Res duræ quanuis valdè sint iustæ, mordent tamen animum nostrum.*

θρασείᾳ δέ. Redit ad Persei fabulam, eámque absoluit. q. d. γενναίᾳ δὲ ψυχῇ πνεύσων, ὁ Περσεὺς ἡγουμένης Ἀθηνᾶς, ἦλθεν εἰς τὸ τῶν Ὑπερβορέων μακάρων ἀνδρῶν ἔθνος. Sic autem se res ex Schol. habet. *Acrisius Danaën iam enixam vnà cum infante Perseo arca conclusam in pelagus proiecit. Delata est illa in Seriphum insulam, cuius tum rex erat Polydectes, ibiq́ mater & filius seruati sunt. Ibi educatus Perseus, cùm aliquando vnà cum rege cœnaret, alijs alia ad cœnam afferentibus, se Gorgonis caput allaturum promisit. Quare à rege compulsus vt promissum præstaret, abijt ad Hyperboreos, & caput Gorgonis attulit, cuius tetro conspectu omnes Seriphij in lapides sunt commutati.* Vide hac de re Ouid. in Metamorph. l. 4. & 4. Argon. Apollonij.

φόβαισι. Ion. & poët. pro φόβαις. Est autem φόβη in animalibus, equo, leone, iuba qua φοβερὰ φαίνονται. Iubis draconum variegatum caput dicit, non quòd iubas habeant dracones: sed quòd hoc caput dracones pro iubis haberet, & ex hoc capite dracones iubarum instar penderent.

ἐμοὶ δὲ θαυμάσαι. Anthypophora est, seu præoccupatio qua occurrit obiectioni quæ fieri potuisset, eámque diluit, vt sat declarat paraphrasis. Sic autem clariùs prosa loquaris, ἐμοὶ δὲ τὸ θαυμάσιον ὄν, οὐ δοκεῖ ἀδύνατον, οὔτε ἄπιστον, Θεῶν κατεργαζομένων. Etenim, vt canit Homerus,

Θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.

Et superiori hymno, ὠκεῖα δ' ἐπειγομένων Θεῶν πρᾶξις.

παράφρασις.

Certè id mirum quidem videatur: at impossibile & incredibile nō putem: quia duce Dea iuit Perseus. Dijs autem adiuuantibus nihil non perficitur. Sed quò tēdis anime mi digrediens ad aliena à re? Luxuriantem materiam præcide, & stylū cohibe: & quemadmodum anchora è prora nauis in terra proiecta, nauim aduersus tempestatis pericula firmat, ne per mare iactata in scopulos latentes impingat: sic ab instituti encomij argumento non longiùs recedens, periculosum orationi, vitiosúmque prolixio-

ἐπῳδ. κῶλ. ν.

Θεῶν τελεσάντων,
οὐδέν ποτε φαίνεται ἔμμεν ἄπι-
στον.
κώπαν σχάσον· ταχὺ δ' ἄγκυ-
ραν ἔρεισον χθονὶ
πρῴραθε, χοιράδος ἄλκαρ πέ-
τρας·
ἐγκωμίων γὰρ ἄωτος ὕ-
μνων
ἐπ' ἄλλοτ' ἄλλον, ὥς τε μέ-
λισσα, θύνει λόγον.

μετάφρασις.

Si Dij exequuti sint, nihil videtur esse incredibile. Remum inhibe, subitóque anchoram firmato in terram è prora, munimentum aduersus scopulos in mari latentes. Laudatoriorum enim flos hymnorum, aliàs ad alium, sicut apis festinat sermonem.

rum digressionum genus remoue. Etenim vt apis vni flori non insistit diu: sed ex diuersis idonea conficiendo melli festinanter colligit: sic poëta encomiasticum hymnum contexens, vna in re non debet immorari, sed cuiusque flores tantùm, ornatus causa breuiter decerpere.

κώπαν σχάσον. Allegoria à naui sumpta, seipsum obiurgat poëta quòd longioribus vtatur digressionibus. Dilucidè sensum habes in paraphrasi.

ἄγκυραν ἔρεισον. Hoc est κατέρεισον τῇ γῇ, καὶ κατάθες: addit πρώραθε, Dor. pro πρώρηθεν, hoc est, ἐκ τῆς πρώρας. Nam *Anchora de prora iacitur, stant littore puppes.* Anchoræ vsum docet, dicens, χοιράδος ἄλκαρ πέτρας. Nauim præseruare debet ne in scopulos sub mari latentes impingat. χοιράδες sunt ὕφαλοι πέτραι: sic dictæ quòd aliquantùm emineant, vt porco nanti similes videantur.

ἐγκωμίων γ&. Ratio est cur poëta debeat in digressione esse contractior: quod eleganti comparatione illustrat, quam declarat paraphrasis. Vox ἐγκώμιος iam occurrit Ol. 2. Od. θύειν autem poët. est pro σπεύδειν *festinare.*

παράφρασις.	στροφὴ δ'. κῶλ. ι.	μετάφρασις.
Porrò, Thessalis Ephyræis, aliàs Cranonijs ciuibus, meum carmen circum Peneum Thessaliæ fluuium dulci voce canentibus, spero fore vt illo meo encomiastico hymno in gratiã Pythionicæ Hippocleæ cõposito, efficiam illum inter coætaneos, & ætate prouectiores spectabiliorem, vtque curæ sit puellis, & ab ijs colatur, vt quæ cantilenis gaudeant, sicuti ille delectatur certaminibus. Etenim alij alia amplectuntur & amant.	ἔλπομαι δ', Ἐφυραίων ὄπ' ἀμφὶ Πηνεὸν γλυκεῖ- αν προχεόντων ἐμὰν, τὸν Ἱπποκλέαν ἔτι καὶ μᾶλλον σὺν ἀοιδαῖς ἕκατι στεφάνων, θαη- τὸν ἐν ἄλιξι θησέ- μεν, ἔν τε παλαιοτέροισι, νέαισί τε παρθένοισι μέλημα. καὶ γὰρ ἑτέροις ἑτέρων ἔ- ρως ἔκνιξε γε φρένας.	*Spero autem, Ephyræis circa Peneum vocem dulcem fundentibus meam, me effecturum vt Hippocleas adhuc magis per carmina, ob coronas mirum in modum, coætaneis, & senioribus, & iuuenibus virginibus sit curæ. Nam alijs aliarum rerum cupido pectora pungit.*

ἔλπομαι δ'. Publicæ laudis promissio, qua spem Hippocleæ facit, fore vt à coætaneis, adultioribúsque viris, item à puellis in Thessalia publico cantu celebretur. q. d. ἐλπίζω δ' ὅτι τὸν Κρανωνίων ἡδεῖαν μου φωνὴν, ἤγουν ᾠδὴν ἀμφὶ τὸν Πηνειὸν ποταμὸν ᾀδόντων θήσω Ἱπποκλέαν διὰ τοὺς στεφάνους σὺν ἀοιδαῖς ἐπιδοξότερον, ἐν ὁμήλιξι πρεσβυτέροις τε ἀνδράσι, καὶ ἐν νεωτέραις παρθένοις φροντίδα καὶ μέριμναν.

Ἐφυραίων. Intellige ex Schol. Κρανωνίων. Nam illi Ephyra Cranon est; cui hoc nomen est inditum à Cranone rege, quem Oenomaus, filiæ suæ Hippoda-

miæ procum, interfecit. Hæc vrbs in Thessalia est, vt apparet ex eo quòd Penei fluminis mentionem facit, & hæc dicit de viro Thessalo Pythionica, Alia est Ephyra, postea Corinthus appellata, de qua Homerus,

Ἔστι πόλις Ἐφύρη μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο.

Qui de hac Ephyra intelligunt, putant poëtam prædicere Hippocleæ Isthmiacam victoriam. Sed cur non optasset ei potiùs celebriorem illam Olympiacam? Aliæ sunt Ephyræ de quibus vide Geographos.

ὄπα γλυκεῖαν ἐμάν. Periphrasis hymni. Porrò legendum Ἱπποκλέαν, tum quia rectus est Ἱπποκλέας, sicut Πυθέας, & metri ratio non refragatur.

καὶ γὰρ. Ἀπολογία suaui cum gnome, rationem reddens cur Hippocleas certandi, puellæ canendi studio teneantur. Nimirum quia alius alia re delectatur. Similem sententiam alibi poëta tradit. μία δ' οὐχ ἅπαντας ἄμμε θρέψει μελέτα. Et Horat. Epist. l. 2. Ep. 2. v. 58.

Denique non omnes eadem mirantur, amantque.

In prosa dicas ἄλλος γὰρ ἄλλων ἐπιθυμεῖ, Metaphora est in ἔκνιξε, sumpta à rebus corporeis, pro ὑπεκίνησε.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ι.	μετάφρασις.
Sed prudentis est, quum optatis potitur, bona illa præsentia tanquam certa diligere, in iisque studium & curam collocare: nec tam solicitũ esse rerum futurarum, quarum incertus est euentus, & quem nullo argumento prouidere possis. Porrò externus amicus Thorax, cujus blandæ amicitiæ confido, me sui amantem amans, iámque vltro euntem & properantem incitans, efflagitauit vt Hippocleam mei carminis beneficio cohonestarem: mihique tãquam author fuit, vt præstabilem hunc hymnum à Musis inspiratum contexerem, quo tanquam quadrijugo curru, illius victoriç fama huc illuc celeriter perferatur.	τῶν δ' ἕκαστος ὀρούει, τυχὼν κεν, ἁρπαλέαν σχέθοι φροντίδα τὰν πὰρ ποδός. τὰ δ' εἰς ἐνιαυτὸν ἀτέκμαρτον προνοῆσαι. πέποιθα ξενίᾳ προσανεῖ Θώρακος, ὅσπερ ἐμὰν ποιπνύων χάριν, τόδ' ἔζευξεν ἅρμα Πιερίδων τετράορον, φιλέων φιλέοντ', ἄγων ἄγοντα προφρόνως.	*Quorum autem quisque desiderio rapitur, ea consequutus, cogitationem habet auidè arreptam quæ est ante pedes. At post annum euẽtura signis carent quibus queant prospici. Fretus autẽ sum amicitia blanda hospitis Thoracis, qui meum expetens beneficium, hunc iunxit currum Pieridũ quadrijugum, amans amantem, ducens euntem vltro.*

τῶν δ' ἕκαστος. Postquam docuit alios alia deamare, ostendit quænam potissimùm amari debeant, præsentia nimirum, quorum amor est optimus, siquidem ea certa sunt, futura verò incerta: prudentis autem non est neglectis certis, animi studium ad incerta transferre. Ad hanc Pindari sententiam facit illa

Theognidis, Πρᾶγμα τερπνότατον οὗ τις ἐρᾷ τὸ τυχεῖν.

ἁρπαλέαν φροντίδα. Sic appellat τὴν παροῦσαν μέριμναν τῆς τυχούσης ἐπιθυμίας, ἣν τις ὡς ἁρπάζων λαμβάνει, καὶ ἔχει. Hoc est, *præsentem curam rei optatæ quæ contigit, quam quis tanquam rapiens auidè capit, & tenet.* Sic itaque prosa sententiam hanc declares. ἕκαστος δὲ ὧν ἐπιθυμεῖ τυχὼν, περὶ τούτων παρόντων φροντίζει, ὡς βεβαίων, καὶ οὐ περὶ μελλόντων, ὡς ἀβεβαίων ὄντων, καὶ ἀδήλων.

τὰ δ' εἰς. Hic subaudi μέλλοντα. Et ἀτέκμαρτον προνοῆσαι, Hoc est, ἀδυνάτον τεκμηρίοις προγνῶναι. Similes sententias vide in Chil. Eras. tit. *Incerti euentus.*

πέποιθα. Laudis locus ab amicis. Thorax autem, vt refert Schol. Aleuadarum fuit vnus, qui amicitiæ aliqua necessitudine cum poëta coniunctus, ab eo efflagitauit hymnum hunc in amici Hippocleę gratiam. Est autem ξενία *amicitia cum peregrinis contracta.* πρασσοῖ Dor. pro πρασσούσῃ.

ποιπνύων. Verbum ποιπνύω est poët. pro ἐπιθυμῶ. Exponit illud Eustath. τὸ μετὰ συνέσεως ποιεῖσθαι: à πνύω, vnde πεπνυμένος *prudens*, sæpe apud Homerum. Dicit quoque ποιπνύειν esse ἁπλῶς τὸ πονεῖν, ἐνεργεῖν, παρὰ τὸ πονῶ, πονύω, syncope πνύω, & reduplicatione τοῦ πο, & interpo ι, ποιπνύω.

τὸ δ' ἔζευξεν. Hoc est, ἐπιστεγράφειν τοῦτον ὕμνον. Dicitur enim Thorax currum Pieridum iunxisse: quia obtinuit epinicium à poëta. Illud epinicium, siue illum hymnum appellat currum Pieridum, quo denotatur poësis & metrica oratio. Addit *quadrijugum*, hoc est, perfectissimum, omnibúsque numeris absolutum. Currus enim quadrijugus, bijugo perfectior & præstantior est existimatus. Potest etiam carmen suũ Pindarus appellare currum Pieridum, quòd encomium, instar celeris currus, victoris famam huc illuc vehat.

φιλέων φιλέοντα, Latet ambiguitas in sententia. Nam & ad Thoracem, & ad Hippocleam referri potest: quasi ille huic amoris ergò curarit, vt Pindarus epinicium scriberet. Vel ad Pindarum potest referri, quem hac occasione Thorax in Hippocleæ amicitiam perduxerit. Malim ad Thoracem & Pindarum referre, qui mutuo amore teneantur, & alter carmen exigat, alter lubens scribat: vnde cum Schol. non malè ἄγοντα, pro ἀγόμενον sumas. Sic videbitur etiam poëta non rogatus decreuisse hoc præstare. Poteris etiam ἄγοντα sumere pro πορευόμενον. In qua significatione Hesychius testatur Homerum sumere. Sic 26. Matth. Euang. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν. *surgite, eamus.* Quæ verba etiam habet Nazianzenus in εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κώλ. η.	μετάφρασις.
Quomodo autem non sim viri illius boni amicitia fretus, quam factis exploraui? Etenim vt Lydius lapis aurum ita probat, vt attritum magis refulgeat: sic veri amici rectus	πειρῶντι δὲ καὶ χρυσὸς ἐν βασάνῳ πρέπει, καὶ νόος ὀρθός. ἀδελφεοὺς τ' ἐπαινήσομεν ἐσλοὺς, ὅτι ὑψοῦ φέροντι νόμον Θεσσαλῶν	*Exploranti autem etiam aurum in Lydio lapide refulget, pariterq́ mens recta. Fratresq́ laudabimus probos, quòd in altum feanimus,*

animus, vbi ope illius opus est, clariùs cernitur. Cæterùm & fratres eius, bonos viros non præteribo illaudatos. Thessalicam enim regionem sua iustitia, rectáque administratione amplificant, euectámque in sublime illustrant. Tum autem fœlices sunt respublicæ, quum viri boni, quales hi sunt, gubernacula soli natalis accipiunt.

αὔξοντες. ἐν δ' ἀγαθοῖσι κεῖνται πατρῷαι κεδναὶ πολίων κυβερνάσιες.

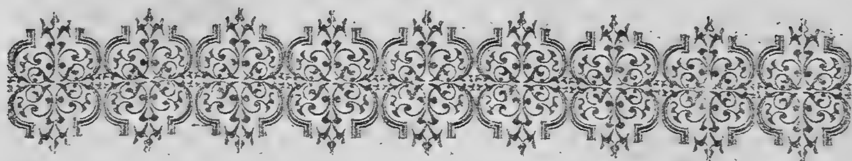
rant regionem, quæ est sub ditione Thessalorum, augentes. Penes probos enim sunt patriæ ciuitatum nobiles gubernationes.

πειρῶντι. Comparatio qua Thoracis amicitiam illustrat, & officio exploratam testatur. Nisi malis poëtam his verbis innuere suam amicitiam à Thorace exploratam, qui postulatum epinicium facilè obtinuerit. Quę posterior sententia videtur præferenda. Nam ille Thorax quid erga Pindarum fecerit non constat, verùm quid erga Thoracem Pindarus, qui postulatum carmen non denegauit. Et hunc sensum sequerer, nisi poëta priùs dixisset, πέποιθα ξενίᾳ Θώρακος. Quomodo autem ea fretus esset, nisi beneuolentiæ eius periculum fecisset? Sic autem reddi potest comparatio: ὥσπερ γὰρ ὁ χρυσὸς διὰ τῆς Λυδίας λίθου δοκιμάζεται, οὕτω πείρᾳ καὶ ἔργῳ ὁ τῶν φίλων τρόπος.

ἐν βασάνῳ. Auri βάσανος est, vel Lydius lapis, in quo sit ne bonum an malum exploratur: vel ignis, in quo spectatur & purum redditur. Quum autem ad Lydium lapidem territur, vel in igne eximuntur sordes eius, magis relucet.

ἀδελφεοὺς τε. Obiter in Thoracis honorem fratres eius laudat, vt viros bonos, patriæque columina. φέροντι Dor. pro φέρουσι. ὑψοῦ φέρειν est εἰς ὕψος ἐπαίρειν. Schól. νόμον exponit νόμους *leges*: sed commodiùs *regionem* interpreteris: ídque meliùs. Nam magis propriè dices *regionem in altum ferre*, hoc est, *promouere*, quàm *legem*.

ἐν δ' ἀγαθοῖσι. Hoc est, οἱ ἀγαθοὶ γὰρ ἄνδρες καὶ αὐτόχθονες κυβερνῶντες τὰς αὐτῶν πατρίδας ποιοῦσιν ἐνδόξους. Et certè quum boni ciues indigenæ, non aduenæ remp. gubernant, meliùs se habet: siquidem illi maiori patriæ salutis studio tenentur, quàm hi. Gnome aurea quæ innuit indigenis, iísque viris bonis esse committenda reip. gubernacula, vt sit fœlix eius status. κυβερνάσιες Dor. pro κυβερνήσιες.

ΘΡΑΣΥΔΑΙΩ ΘΗΒΑΙΩ, παιδὶ, σαδιεῖ.

THRASYDAEO THEBANO, puero, stadij cursori.

ΕΙΔΟΣ ΙΑ. ODE XI.

ARGVMENTVM.

Thrasydæus Thebanus adolescens cursu stadij victoriam adeptus, laudatur à patris victorijs quæ cum illo ei fuêre communes, à vitæ etiam genere vnde digreditur in vitæ priuatæ laudes. Alias quoque digressiones habet, quas suo loco videbimus.

παράφρασις.

O Cadmi filiæ, tu quidem Semele Dearum cœlestium facta contubernalis, postquam fulmine Iupiter te extinxit: túque communi cum marinis Nereidibus thalamo vtẽs Ino, facta Leucothea Matuta Dea, postquam in mare præcipitem te dedisti, ite cum Alcmena Herculis matre præstantissimorum filiorum genitrice, ite ad Meliam Oceani filiam, Ismeni sororem, apud quam est oraculum vocatum ab Apolline Ismenium, in quo aureorum tripodum à Thebanis consecratorum est copia,

στροφὴ α. κῶλ. θ.

Κάδμου κόραι, Σεμέλα
μὲν Ὀλυμπιάδων ἀγυιᾶ-
τις,
Ἰνὼ δὲ Λευκοθέα ποντιᾶν
ὁμοθάλαμε Νηρηΐδων,
ἴτε σὺν Ἡρακλέος ἀριστογό-
νῳ
ματρὶ παρὰ Μελίαν, χρυ-
σέων
ἐς ἄδυτον τριπόδων
θησαυρὸν, ὃν περιαλλ'
ἐτί-
μασε Λοξίας,

μετάφρασις.

Cadmi filiæ, Semele quidem Olympiadum contubernalis. Ino autem Leucothea eosdem cum marinis Nereidibus thalamos incolens, ite cum Herculis generosa matre ad Meliam, ad adytum, aureorum tripodum thesaurum, quem eximiè prosequutus est honore Apollo,

Θρασυδαίῳ. Thrasydæus iste Thebanus athleta fuit, vt constat ex hoc encomio. Vicit 28 Pythiade, cùm esset adolescens: iterum 33, stadio, vel diaulo, iam ætate prouectior. Is patrem habuit victorijs etiam insignem. Quum autem priuatam vitam tyrannidi anteponit, videtur hinc colligendum, eum hominem priuatum fuisse.

Κάδμου κόραι. Exordium ab apostrophe, qua compellat Thebanas Heroinas, Thebanum ciuem laudans: eásque inuitat ad laudes Apollinis canendas, cuius sacris in ludis victoriam obtinuit. De his Cadmi filiabus iam facta mentio in Olympijs.

Σεμέλα. Doricè pro Σεμέλη. Hæc quia in cœlum translata est, vocatur Ὀλυμπιάδων ἀγυιᾶτις, hoc est, τῶ Ὀλυμπίων Θεῶν σύνοικος, *Dearum cœlestium contubernalis.* Ino verò, quia cùm se præcipitem in mare dedisset, Dea marina facta est, vocatur ὁμοθάλαμος Νηρηΐδων: quæ Nerei filiæ, Deæque maris putatæ sunt.

ἀγυιᾶτις. Exponitur à Schol. σύνοικος: fortè deriuato nomine ab ἀγυιά, significante aliquando, *vicinia*, γειτονία, teste Hesychio. ὁμοθάλαμος, est ὁ ὁμῶ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ θαλάμῳ οἰκῶν *qui simul eodémque in thalamo habitat.* πινπεῶν Dor. pro πονπιῶν.

Ἴτε σὺν. Sequitur tertia Heroine, ad quam sermonem conuertit, Alcmena nimirum, quam per periphrasin denotat, matrem Herculis appellando, ídque ἀριστόγονον, quia ἀρίστους υἱοὺς ἔτικεν ἐν ἑνὶ τόκῳ, *præstantissimos filios edidit vno partu.*

παρὰ Μελίαν. Locus ad quem Heroinas hasce conuocat, nimirum ad adytum, hoc est, sacellum, in quo tanquam thesauro apud Meliam aurei tripodes ponebantur: & in quo Thebani tripodas consecrabant. Melia autem est Ismeni soror, quæ Apollini Tenerum genuit, à quo Thebis dictum Tenericum solum. Eadem fuit Oceani filia, eiúsque filius vates, qui prope Ismenum fluuium, Ismenium oraculum habebat, vbi responsa dabat. Præterea fons est Meliæ cognominis. Hæc annotat Schol. Verùm Pausanias in Bœot. ait Ismenum esse collem ad dextram Thebarum portam, in quo Apollinis fuit sacellum, ad cuius ingressum erat Mercurius & Minerua, Phidiæ & Scopæ opera. Huc poëtæ verba potiùs quàm ad ea quæ Schol. annotat, puto referenda. Citatur à Luciano in Demosthenis encomio Pindari versus vbi χρυσηλάκατον Μελίαν appellat.

εἰς ἄδυτον Neutrius generis vocabulum ἄδυτον, sæpe (vt annotat Scholiast.) masculinum facit Pindarus: quod hic accidit. Verùm puto ἄδυτον, esse adiectiuum, & construendum cum θησαυρὸν: & templum Ismenium vocari θησαυρὸν ἄδυτον τριπόδων, quia eò non dabatur ingredi religionis causa. Tripodas autem aureos nominat poëta fortè ob præstantiam pietatis, qua donabantur. Nam Pausanias in Bœoticis, æneos fuisse dicit. ἀγέλλα, hoc est, ἐξόχως. Apollinem, Λοξίαν antonomasticè appellat.

παράφρασις.

in quo, ab Apolline eximiè honorato, vera responsa dantur. O filiæ Harmoniæ, Semele, inquam, & Ino, nunc Melia illa congregatarũ heroidum indigenarum cœtum huc vocat, ad conueniendum, vt Themin sacram, quæ prima Delphis regnauit, & responsa dedit: & vt Pythonẽ vrbem Delphósque, qui terræ est vmbilicus, seu medium, vbi veridicum est oraculum, ineunte vespera celebretis.

ἀντιστρ. κῶλ. θ.

Ισμήνιον δ᾽ ὀνύμα-
ξεν, ἀλαθέα μαντείων θῶ-
κον.
ὦ παῖδες Αρμονίας, ἔνθα
καὶ
νῦν ἐπίνομον ἡρωΐδων
στρατὸν ὁμηγυρέα καλεῖ συνί-
μεν,
ὄφρα Θέμιν ἱερὰν, Πυθῶ-
νά τε καὶ ὀρθοδίκαν
γᾶς ὀμφαλὸν κελαδῆτε,
ἄ-
κρᾳ σὺν ἑσπέρᾳ.

μετάφρασις.

Ismeniúmque nominauit, veram vaticiniorum sedem. O filiæ Harmoniæ, huc & nunc consortem Heroidum cœtum simul congregatum vocat ad conueniendum, vt Themin sacram, Pythonémque, & recta iudicia dantẽ vmbilicum terræ resonetis, prima cum vespera.

Ισμήνιον. Secundum Schol. videtur Ismenium adytum, in quo vaticinabatur Tenerus Meliæ ex Apolline filius, ab Ismeno fluuio dictum, vel potiùs à colle, si Pausaniæ credimus, prope quem erat collocatum. ὀνύμαξεν. Negl. augm. metri causa, Aeol. mutato secundo ο. in υ. & Dor. formato Aoristo pro ὠνόμασε ab ὀνομάζω. & μαντείων θῶκον, hoc est, τὴν μαντευμάτων καθέδραν. Si placet Pausaniæ obseruatio, dicetur ab Ismeno colle.

ὦ παῖδες Αρμονίας. Compellationem iterat, à materno genere. Nam Cadmus fuit earum pater, Harmonia mater.

ἔνθα καὶ. Hoc est, καὶ νῦν ἐνταῦθα τὸ ἐντοπίων ἡρωΐδων πλῆθος συνηθροισμένον προσκαλεῖται προσελθεῖν. Quæritur quis vocet, an victor, an Apollo, an Melia: verùm Melia potiùs fœmina fœminas conuocat: Heroidum nimirum cœtum. Et cùm tres illæ, Semele, Ino, & Alcmena non possit dici στρατὸς, hoc est, *multitudo*, putem hoc & de alijs Thebanis intelligendum, quarum cœtui poëta velit vt hæ tres quoque intersint.

ἐπίνομον. Hoc est, ἐντόπιον, ἐπιχώριον, & similia. Nam ἐπίνομος poëtica vox, significat idem ac σύννομος. q. d. ὁ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοῦ, καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς νομῆς ὤν: *qui in eâdem regione, & ijsdem pascuis versatur.*

ὁμηγυρέα. Hoc est, συνηθροισμένον. Fit enim à recto ὁμηγυρὴς, έος. οῦς. poët. & Aeol. pro comm. poëtico ὁμηγερὴς, *congregatus*. Iliad. α. Homer. ὁμηγερέες ἐγένοντο, hoc est, ἤγερθεν, *congregati sunt*. Hoc adiectiuum fit ab ὁμοῦ ἀγείρω. Occurret substant. ὁμάγυρις *cœtus*, Isthm. 7. συνίμεν Dor. & Ion. pro συνεῖναι, hoc est, συνέρχεσθαι.

ὄφρα Θέμιν. Finis in quem Heroides conuocantur, vt Themin, Pythonem, & vmbilicum terræ celebrent. Hæc autem omnia de eodem dicuntur loco. Nam

Delphi, seu Pytho, terræ est vmbilicus; qua de re iam antè dictum, cur sic vocētur Delphi. Hîc Themidis fit mentio, quia hæc Dea dicitur prima hominibus oracula, idque Delphis dedisse, vbi ante Apollinem regnauit. Terra Themidis mater primùm huic oraculo præfuit, deinde Neptunus, tertiò Themis, tandem Apollo, vt testatur Orpheus in Themidis hymno. à Themide θεμιστεύειν dictum.

ὀρθοδίκαν Dor. pro ὀρθοδίκην. ὀρθοδίκης poët. vocab. *recta iudicia*, seu *responsa dans*, vno verbo *veridicus*. γᾶς Dor. pro γῆς. Porrò ἄκρα ἑσπέρα, vnde compositum ἀκρέσπερος, est *incipiens vespera*. Obseruanda temporis in quod conuocantur, circunstantia.

παράφρασις.

Quo facto eritis benemeritæ de Thebis septem portas habentibus, & de certamine Pythiaco prope Cirrham celebrari solito: in quo Thrasydæus Thebanus victoriam adeptus reuocauit in memoriam Pythiacas duas patris victorias, prima hac sua tertiam familiæ numerandam afferens coronam, qua decoratus fuit in hac vrbe Phocidis regionis, cuius rex fuit Pylades Strophij filius, & Lacedæmonij Orestis intimus amicus.

ἐπῳδ. κῶλ. ϛ΄.

ἑπταπύλοισι Θήβαις
χάριν, ἀγῶνί τε Κίῤῥας·
ἐν τῷ Θρασυδαῖος ἔμνασεν ἑ-
στίαν
τρίτος ἐπὶ στέφανον πατρῴαν βα-
λών,
ἐν ἀφνεαῖς ἀρούραισι Πυλάδα νι-
κῶν,
ξένου Λάκωνος Ὀρέστα.

μετάφρασις.

Thebis septem portas habentibus beneficium, certaminíque Cirrhæ: in quo Thrasydæus memoriam renouauit paterni laris, tertius ei *coronam injiciens, quum in opulentis aruis Pyladæ vinceret, hospitis Orestæ Laconis.*

Θήβαις χάριν. Subaudi καταπιθέμεναι. Etenim beneficium in ciuem collatum, redundat in patriam. Cirrham, vt subinde, pro Pythone dicit.

ἐν τῷ. Artic. præposit. pro subiunct. ᾧ. q. d. ἐν ᾧ ἀγῶνι Θρασυδαῖος ἀνέμνησεν τὸν πατρικὸν οἶκον τρίτος στέφανον αὐτῷ ἐπιβαλὼν, ὅτι ἐπέτυχε νίκης ἐν τῇ πλουσίᾳ χώρᾳ τοῦ Πυλάδου, τοῦ φίλου τοῦ Λάκωνος Ὀρέστου. Dixit Dor. & simplex ἔμνασε, pro composito ἀνέμνησε, hoc est, μνήμην ἤγαγε. dicit ἑστίαν πατρῴαν, τὸν πατρικὸν οἶκον: vt Hieronis ἑστίαν *domum* in Olymp.

τρίτος. Innuit poëta vel Thrasydæum huius familiæ tertium esse qui Pythia vicerit: vel hanc eius familiæ tertiam victoriam, ipsiusmet autem primam.

ἐν ἀφνεαῖς. Periphrasis loci victoriæ: qui in Phocide est. Phocidis autem rex fuit Strophius Pyladis pater: Pylades autem Orestis fuit intimus amicus: ad cuius historiam sibi sternit viam. Πυλάδα, & Ὀρέστα Dor. pro Πυλάδου & Ὀρέστου.

παράφρασις.	στροφὴ β. κῶλ. θ.	μετάφρασις.
Quem Arsinoë nutrix eripuit, & clam subduxit matri Clytæmnestræ, ne in eum crudelibus manibus sęuiret, quum ferro interficiebat eius patrem, videlicet maritum Agamemnonem, eadémque opera Cassandram Priami ex Dardano oriundi filiam.	τὸν δὴ, φονευομένου πατρὸς, Ἀρσινόα Κλυταιμνήστρας χειρῶν ὑπὸ κρατερᾶν ἐκ δόλου τροφὸς ἄνελε δυσπενθέος· ὁπότε Δαρδανίδα κόραν Πριάμου Κασσάνδραν πολιῷ χαλκῷ σὺν Ἀγαμεμνονίᾳ ψυχᾷ πόρευ' Ἀχέροντος ἀκτὰν παρ' εὔσκιον	*Quem, dum interficeretur pater, validis Clytæmnestræ manibus, Arsinoë nutrix è dolo eripuit luctuoso, quando Dardanidæ filiam Priami Caßandram corusco ære cum Agamemnonia anima mittebat Acherontis ad ripam vmbrosam*

τὸν δὴ. Artic.præp.pro subiunct. ὃν. Obserua παρέκβασιν esse à re proposita, eámque satis intempestiuam, vt monet Schol. Sed hoc Pindaro consuetum. Hic digreditur in historiam Orestis, & eius parentum. De qua vide Senecam in Agamemnone: Euripidem in Oreste: Sophoclem in Electra: Homerum Od. 4.

Ἀρσινόα Dor.pro Ἀρσινόη, quæ nutrix fuit Orestis (quam tamen Laodamiam appellat Pherecydes) & cuius filium Aegisthus occidit, nancisci putans Orestem, quem tum temporis trimum eripuit occidere quærenti. κρατερᾶν Dor.pro κρατερῶν, & ἄνελε negl.augm.pro ἀνεῖλε. Δαρδανίδα Dor.pro Δαρδανίδου. Nam ex Dardano fuit oriundus Priamus. σὺν Ἀγαμεμνονίᾳ ψυχᾷ. Periphrasticè pro σὺν Ἀγαμέμνονι. πόρευε. negl.augm.pro ἐπόρευε, à πορεύω significante ποιῶ πορεύεσθαι, πέμπω, *ire facio, mitto.* Poëticè & periphrasticè dicitur πορεύειν Ἀχέροντος ἀκτὰν παρ' εὔσκιον, pro κτείνειν. Porrò ἀκτὰν Dor.pro ἀκτήν. Vide πορεύειν Od. 3. Olymp.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. θ.	μετάφρασις.
Vtrum iram crudelis illius mulieris in virum accēdit, dolor susceptus quòd Iphigenia filia in Aulidis Euripo procul à patria pro salute exercitus immolata fuisset, ita vt cædem ipsi cōciuerit? An verò illam alieno in lecto libidinantem, & iuuencæ more lasciuientē, metus ne reduci marito	νηλὴς γυνά. πότερόν νιν ἄρ' Ἰφιγένεια ἐπ' Εὐρίπῳ σφαχθεῖσα τῆλε πάτρας, ἔκνισε βαρυπάλαμον ὄρσαι χόλον, ἢ ἑτέρῳ λέχει δαμαλιζομέναν ἔννυχοι πάραγον κοῖται	*immisericors mulier. Vtrum eam Iphigenia apud Euripum mactata procul à patria, stimulauit ad suscipiendā iram grauia molientē: an alieno in cubili lasciuientem more iuuēcæ nocturni trāsuer-*

pœnas daret, ad hoc parricidium compulit? cùm sciret nouæ nuptę adulterium viro esse crimen intolerabile.

τὸ δὴ νέαις ἀλόχοις
ἔχθιστον ἀμπλάκιον, καλύψαί τ' ἀμήχανον

sā egerunt concubitus? Quod vtique iuuenibus in nuptis odiosissimum est delictum, occultaréque impossibile

πότερόν νιν. Seipsum interrogans poëta quærit tanti sceleris causam. Nimirum vtrum quia filiam Iphigeniam pro salute nauium Dianæ Agamemnon immolauit: an verò quia adultera erat, ac metuebat ne marito pœnas daret.

ἔκνισε βαρυπάλαμον. Hoc est, αὐτὴν ὑπὸ τῆς λύπης ἐκίνησεν, ὥστε τὴν ὀργὴν ταύτην ἔχουσαν βαρύτατον τὸ ἐπιχείρημα δρᾶσαι. Dicit immolatam in Euripo, hoc est in Chalcide, in qua est Aulis, vbi fuit statio nauium. De Euripo vide Strab. 9. & Melam 2. lib. βαρυπάλαμος est ὁ βαρύ τι παλαμώμενος.

ἢ ἑτέρῳ λέχει. Altera causa. q. d. ἢ ἑτέρῳ ἀνδρὶ μισγομένην αἱ νυκτεριναὶ τῆς μοιχείας συνουσίαι παρήγαγον κατὰ τοῦ Αγαμέμνονος, ὥστε σὺν δόλῳ αὐτὸν φονεῦσαι; Dor. est δαμαλιζομέναν pro δαμαλιζομένην, hoc est, δαμάλεως δίκην ἀσελγοῦσαν. Verbum δαμαλίζειν alia significatione occurrit Pyth. 5. δαμαλίζεσθαι passiuum est, *iuuencæ more lasciuire*. παράγον augm. neglecto legendum pro comm. & Attico παρήγαγον vel Dor. παρᾶγον pro comm. παρῆγον. sed metri ratio Dorismum non fert hoc loco.

τὸ δὴ νέαις. Amplificatio criminis à circunstantia temporis. Nam viro est intolerabilius si noua nupta committat adulterium: quàm si post longum tempus id scelus perpetret: ideóque magis iram viri reformidabat. ἀμπλάκιον. poët. vox pro ἁμάρτημα, pro quo ἀμπλακία etiam dicitur.

παράφρασις. ἐπῳδ. κώλ. 5. μετάφρασις.

nec fieri posse vt ei ignotum maneret, cùm vulgus, cui sat notum erat, linguā compescere non posset: & ciues maledicentia gaudeant, iisque quorum splēdida est fortuna, grauiter inuideant: contrà verò humilis conditionis homines non explorent. Ergo cùm tandem post decennium inclytas ad Amyclas rediisset Heros Agamemnon Atrei filius, est interfectus,

ἀλλοτρίαισι γλώσσαις.
κακολόγοι δὲ πολῖται.
ἴσχει τε γὰρ ὄλβος οὐ μείονα φθόνον.
ὁ δὲ χαμηλὰ πνέων, ἄφαντον βρέμει.
Θάνε μὲν αὐτὸς ἥρως Ατρείδας ἱκὼν
Χρόνῳ κλυταῖς ἐν Ἀμύκλαις,

alienis linguis: maledici enim sunt ciues: sustinétque opulentia nō minorem inuidiam. Qui autem humilia spirat, obscurè fremit. Interfectus est igitur ipse Heros Atrides reuersus tandem celebres ad Amyclas,

κακολόγοι δὲ πολῖται. Digressiuncula in vulgi loquacitatem & maledicentiam: cuius causa est inuidia, quæ gaudet alienos mores carpere: præsertim verò eorum qui excelsiore fortunæ in loco versantur.

ἴσχει τε γὰρ. Reddit rationem cur populares sint maledici. καὶ γὰρ ἡ εὐτυχία οὐ μικρὸν ἔχει φθόνον. Sumit μείονα comparat. pro positiuo μικρὸν vt in Olymp. μείων ἔπεται μῶμος.

ὁ δὲ χαμηλά. A contrario. q.d. ὁ δὲ ταπεινὰ πνέων, ἤγουν ὁ εὐτελὴς καὶ πένης, ἀφώνως ἠχεῖ, ἤγουν ἀφανής ἐστιν. Vox χαμηλὸς est poët. pro ταπεινὸς, εὐτελής. & fit à χαμαὶ *humi*.

θάνε μὲν. Itaque Agamemnon cùm post decennalem Troiæ obsidionem, ea tandem subuersa domum repeteret, ibíque otio & quiete fruiturum se speraret, & tuto in loco futurum, miserè ex insidijs trucidatus est.

Ἀτρείδας Dor. pro Ἀτρείδης. patronymicum pro nomine proprio, Agamemnon. Amyclæ autem vna est ex centum Laconicæ regionis vrbibus: de qua vide prouerbium, *Amyclas silentium perdidit*.

παράφρασις.

&amisit virginem vatem, postquam propter Helenã, quam Paris rapuerat, nec reddere voluerant Troiani, eorum ciuitatem ferro flammísque vastauit, subuersásque domos opulento luxu spoliauit. Porrò ille Orestes cùm adhuc iuuenis esset, contulit se ad senem Strophium, cuius hospitio est exceptus in Phocide, regione sita sub Parnassi radicibus, & cum Pylade liberalissimè educatus. Postea ætate prouectior, Agamemnonis patris cædem vlciscens, matrem Clytæmnestram, adulterúmque Ægisthum neci dedit,

στροφὴ γ. κῶλ. θ.

μάντιν τ' ὄλεσσε κόραν,
ἐπεὶ ἀμφ' Ἑλένᾳ πυρωθέντων
Τρώων ἔλυσε δόμους ἁβρότατος. ὁ δ' ἄρα ξένον γέροντα
Στρόφιον ἐξίκετο νέα κεφαλᾷ
Παρνάσσου πόδα ναίοντ'. ἀλλά γε χρόνῳ σὺν Ἄρει
ἔπεφνε ματέρα, θῆκέ τ' Αἴγισθον ἐν φοναῖς.

μετάφρασις.

vatémq; amisit virginem, postquam propter Helenam incensis Troianis spoliauit domos opulento luxu. Ille autem Orestes *iuuenili capite accessit ad Strophium hospitẽ senem, qui Parnassi pedẽ incolebat: sed tandem ferro matrem occidit, posuítque Aegisthum in cædibus.*

μάντιν τ'. Cassandra vates & innupta, Agamemnonem post Troiæ excidium in Græciam est sequuta, & occisa à Clytęmnestra. ὄλεσσε metri causa negl. augm. & redupl. σ. pro ὤλεσε. ἀμφ' Ἑλένᾳ subaudi μαχόμενος. Porrò ἔλυσε δόμους ἁβρότατος, expone, διέλυσεν εὐδαιμονίας τοὺς οἴκους, ἤγουν τοὺς πλουσίους οἴκους κατεστρέψατο. Dicitur Dor. ἁβρότας pro comm. ἁβρότης.

ὁ δ' ἄρα. Nimirum Orestes. qui νέα κεφαλᾷ, hoc est, ἔτι νέος ὢν Strophium adijt Pyladis patrem, incolentem Παρνάσσου πόδα, scil. Phocidem sub Parnasso sitam. Porrò χρόνῳ, scil. ἡβήσας, seu πρέσβυς ὤν, matrem interfecit, σὺν Ἄρει, hoc est, ξίφει. (Quod autem matrem, interfecit laudatur à Luciano in Nerone, vt & Alcmæon) posuítque Aegisthum ἐν φοναῖς, *in locis defunctorum*, periphrasticè, pro ἐφόνευσε. φοναὶ, vt monet Schol. ipse, καλοῦνται οἱ τόποι εἰς οὓς φονεύονται. Re-

τα. Refert Lucianus in Philopatr. p. 1002 c. quid ipsi Aegistho prædixerit Iupiter.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κώλ. δ.	μετάφρασις.
Equidem amici diuagatus sum & circumactus per triuium in quo pedes ad progrediendum alternis mouentur; relicta via quam priùs insistebam: videlicet extra propositum argumentum erraui, alióque digrediens deflexi. An quemadmodum nauis impetu ventorum in errores abijcitur, sic ego obuiæ materiæ vi abreptus in aliena ab encomio feror? At verò ô Musa, siquidem reuera operam tuam, vt victorem Thrasydæum laudes, pacta mercede locasti, debes nunc encomio tota incumbens modò hoc, modò illud ei inserere,	ἦ ῥ' ὦ φίλοι κατ' ἀμευσίπορον τρίοδον ἐδινάθην, ὀρθὰν κέλευθον ἰὼν τὸ πρίν. ἤ με τις ἄνεμος ἔξω πλόου ἔβαλεν, ὡς ὅτ' ἄκατον ἐναλίαν; Μοῖσα, τὸ δὲ τεόν εἰ μισθῷ συνέθευ παρέχεν φωνὰν ὑπάργυρον, ἄλλοτ' ἄλλα χρὴ ταρασσέμεν,	*Certè ô amici per triuium greßus alternans circumactus sum, rectam quum antea insisterem viam. An me aliquis ventus extra nauigationis cursum expulit, vt marinam scapham? Quòd si verè ô Musa mercede pacta es præbere vocem argento se summittentem, aliàs alia oportet commiscere,*

ἦ ῥ' ὦ φίλοι. Επανόρθωσις qua tædium longioris digressionis leuare conatur. q.d. καὶ δὴ ὦ φίλοι κατὰ τρίοδον ἐπλανήθην, τὸ πρότερον εὐθεῖαν πορευόμενος. Porrò ἀμευσίπορος dicitur τρίοδος, ab ἀμεύεσθαι, pro ἀμείβεσθαι, & πόρος, hoc est, βάδισις, ὁδός. q. d. *mutans, alternans greßus*. Depingit autem quid sit ire, seu iter facere. Neque enim aliud est quàm alternis pedes mouere, & gressum cum gressu, pedem cum pede progrediendo commutare, vide Pyth. Od. I. ἀμεύσασθ' ἀντίοις. Per apostrophen autem sermonem ad amicos conuertit. ἐδινάθην Dor. pro ἐδινήθην.

ἤ μέ τις. Hoc est, μῶν ἄνεμός μέ τις ἐξέρριψε τοῦ δέοντος πλοῦ, ὡς ἐν θαλάσσῃ ναῦν; Elegans collatio à marinis erroribus sumpta.

Μοῖσα. Apostrophe ad Musam qua eam ad officium reuocat. q. d. εἰ δ' ἀληθῶς ὦ μοῦσα, μισθὸν καὶ ἀργυρίου τὴν σὴν φωνὴν ὑπέσχου παρέχειν, ἄλλοτ' ἄλλα ὀφείλεις ἀνακινεῖν ἐγκώμια, ἐν παρόντι δήπου τῷ πατρὶ Θρασυδαίου ἢ τῷ αὐτῷ Θρασυδαίῳ. Et certè, siquidem mercede suæ Musæ operam locauerat, debebat in Thrasydæi laudes totus incumbere.

συνέθευ Dor. pro συνέθου. 2. pers. Aor. 2. συνεθέμην. συνέθεσο comm. συνέθεο Ion. συνέθου Atticè. & συνέθευ. Dor. à συντίθεμαι *paciscor*. παρέχεν Dor. pro comm. παρέχειν. φωνὴ ὑπάργυρος, hoc est, ἔμμισθος, ὑπόμισθος. Apud Eurip. ὑπάργυρος χθὼν, *terra subargentea*, propter metalla. ὑπάργυρον, Polluci lib. 7. est τὸ κίβδηλον χρυσίον. ταρασσέμεν Ion. & Dor. pro ταράσσειν.

Ooo

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ϛ.	μετάφρασις.
vel in patris Thrasydæci Pythiorum victoris, vel in ipsius Thrasydæi laudem: quorum gloria, indéque promanans lætitia resplendet: quatenus cùm in Olympijs pulchræ victoriæ curribus quadrijugis compotes olim facti sunt, celerémque nominis fulgorem ex celeberrimis illis certaminibus reportarunt vnà cum equis:	ἢ πατρὶ Πυθιονίκῳ τό γε νῦν, ἢ Θρασυδαίῳ, τῶ εὐφροσύνα τε καὶ δόξ' ἐπιφλέγει. τὰ μὲν ἅρμασι καλλίνικοι πάλαι, Ὀλυμπίᾳ τ' ἀγώνων πολυφάτων ἔσχον, θοὰν ἀκτῖνα σὺν ἵπποις.	*aut patri ipsius Pythionicæ nunc, aut Thrasydæo: quorum lætitia & gloria resplendet: qui quidem quondam, tum curribus pulchræ victoriæ compotes, & apud Olympiam certaminū multum decantatorum adepti sunt celerem fulgorem cum equis:*

ἢ πατρί. Proponit quænam esse debeat hymni materia, nempe vel Thrasydæi, vel patris eius victoriæ cùm Olympicæ, tum Pythicæ.

τῶ Artic. præposit. pro subiunct. ὧν εὐφροσύνα, καὶ δόξα, nimirum τῆς νίκης. Nam victoria decus & lætitiam parit. ἐπιφλέγει, hoc est, διαλάμπει. Occurrit alia significatione Ode 9. Olymp. pro λαμπρύνειν.

τὰ μὲν ἅρμασι. Ostendit disertis verbis, & per distributionem quibus insignes sint victorijs. Huic τὰ μὲν deberet respondere τὰ δὲ Πυθοῖ initio sequentis strophes: sed id poëtica licentia omittit poëta. Sic autem hanc sententiam declares, τὰ μὲν τεθρίππῳ πάλαι ἐν Ὀλυμπίᾳ καλῶς νικήσαντες, τῶν πολυθρυλλήτων ἀγώνων λαμπηδόνα ταχεῖαν σὺν ἵπποις ἔσχον.

ἀκτῖνα. Effectum pro efficiente ponit. Nam radius est splendoris & luminis consequens. Quum autem dicit ἔσχον ἀκτῖνα σὺν ἵπποις: in gratiam equorum loquitur, quorum strenuitas laudis communicationem meretur.

παράφρασις.	στροφὴ δ. κῶλ. θ.	μετάφρασις.
tum in Pythijs nudū stadium armis carentes ingressi, pedum celeritate soli claruerunt, reliquámque Grecorum antagonistarum turbam deuictam dedecore affecerunt. Quanquam autem vos ab opulentia, & insigni dignitate extol-	Πυθοῖ τε γυμνοὶ ἐπὶ στάδιον καταβάντες, ἤλεγξαν Ἑλλανίδα στρατιὰν ὠκύτατι. θεόθεν ἐραίμαν καλῶν, δυνατὰ μαιόμενος ἐν ἁλικίᾳ.	*& apud Pythonem nudi quum in stadium descendißent dedecorarunt Græcanicam turbam sua velocitate. Diuinitus optarim bona, poßibilia affectans per ætatem. Cùm enim ex ciuilibus*

τῶν γὰρ ἀνὰ πόλιν εὑρί-
σκων
τὰ μέσα μακροτέρῳ σὺν
ὄλβῳ τεθαλότα, μέμφομ'
αἶ-
σαν τυραννίδων.

bonis *comperiam* ea quæ ſunt *mediocria, diuturniore cum fœlicitate florere, queror de ſorte principatuum.*

-ſere non poſſum, quia vitam viuitis priuatam: eo tamen nomine beatos vos prædico, quòd veſtra conditio ſit mediocris. Et certè ſi mihi detur optio, priuatã vitã publicę anteponã: & optarim vt Dij bona mihi dent mediocria per totum vitæ curriculum: nihílque niſi meis viribus æquum affectem. Etenim obſeruatione comperi medium in ciuitate ſtatum diuturniore fœlicitate potiri. Ideóque magnatum ſortem vt labiliorem non probo.

Πυθοῖ τε γυμνοί. Altera pars diſtributionis ſic reddenda. τὰ δὲ Πυθοῖ ἐπὶ τὸ στάδιον γυμνοὶ κατελθόντες, τὸν Ἑλληνικὸν ὄχλον τῇ τῶν ποδῶν ταχυτῆτι ἤλεγξαν, παρὰ πάντας εὐδοκιμήσαντες μόνοι. Obſerua priorem laudem Olympiorum propriam eſſe Thraſydæi maiorum, poſteriorem Pyhiorum Thraſydæi propriam: verùm poëtam συλληπτικῶς à ſingulis geſta, ſimul omnibus tribuere.

γυμνοί. Nimirum ὅπλων: non autem ἐσθῆτος. Idque ad differentiam τῶν ὁπλιτοδρόμων, qui ſtadium armati decurrebant. Ἑλλανίδα στρατιάν, hoc eſt, Ἑλληνικὸν ὄχλον: ſicut & στρατὸν eâdem ſignificatione paſſim vſurpat. Ἑλλανίδα, & ὠκύτατι ſunt Dor. pro Ἑλληνίδα, & ὠκύτητι.

Θεόθεν ἐραίμαν. Thraſydæum, eiúſque patrem, ambos ciues Thebanos, à vitæ genere, ſtatu, & conditione prædicat beatos: mediocrem priuatorum hominum fortunam, ſummis principum diuitijs anteponens. Suum autem exemplum proponit, ita ſubmonens, vt contenti illi ſua conditione mediocritatem auream affectent. ἐραίμαν Dor. pro comm. ἐραίμην, verbi ἔραμαι, τὸ ἐπιθυμῶ. Sic autem oratione ſoluta loquaris, τῶν δ' ἐκ Θεοῦ ἀγαθῶν ἐπιθυμοίην, ἀγαπῶν ἐν τῇ παρούσῃ ἀεὶ ἡλικίᾳ τὰ δυνατὰ, ἤγουν τὰ κατὰ δύναμιν. Appellat τὰ δυνατὰ, bona quæ quis ferre poſſit, ac proinde mediocria: medium ſtatum, qui quoniam ab inuidia omnium eſt remotiſſimus, tutior eſt, ac proinde in eo firmiùs manent homines. ἁλικίᾳ. Elliptica eſt oratio, pro ἐν πάσῃ τοῦ βίου ἡλικίᾳ: hoc eſt, διὰ παντὸς βίου, καὶ αἰῶνος.

τῶν γὰρ ἀνά. Ratio cur mediocris fortuna ſit optabilior magna: quia diuturnior eſt: optabilius autem eſt quod conſtantius. Ideo dixit ille, λάθε βιώσας. Sic autem proſa declares iſta. ἐγὼ γὰρ εὑρίσκων ὅτι τὰ μέτρια ἀγαθὰ πλείονα χρόνον διατελοῦσιν εὐδαίμονα, μέμφομαι τοὺς τὰς τυραννίδος τύχης ἐπιθυμοῦντας. Doricè dixit τεθαλότα pro τεθηλότα.

τὰ μέσα μακροτέρῳ. In hanc ſententiam dixit quiſpiam,

Τὰ μεγάλα δῶρα τῆς τύχης ἔχει φόβον.
Καὶ τὸ πάνυ λαμπρὸν οὐκ ἀκίνδυνον κυρεῖ.
Ἡ δὲ μεσότης ἐν πᾶσιν ἀσφαλεστέρα.

παράφρασις. ἀντιστρ. κῶλ. θ. μετάφρασις.

Quare in communium vir- ξυναῖσι δ' ἀμφ' ἀρεταῖς *communéſque circa vir-*

tutum studium intentus sum, & mediocrem amo fortunam inuidorum metu vacuam: qui proprio vitio offenduntur, quum inuiso summæ fœlicitatis gradum adepto, & vitæ curriculum cum tranquillitate emenso, conceptam animis maleuolis iniuriam inferre non potuerunt. Et cùm illi proprio dolore confecti pereant, hic superata inuidia supremum diem obit honestiorem, bonámque famam omniũ possessionum præstantissimam dulcissimæ soboli in hæreditatem relinquit.

τέταμαι. φθονεροὶ δ' ἀμυώονται ἄ-
ται, εἴ τις ἄκρον ἑλὼν, ἡσυχᾷ τε
νεμόμενος, αἰνὰν ὕβριν
ἀπέφυγεν. μέλανος ἂν ἐσχατιὰν
καλλίονα θάνατον ἔσχεν,
γλυκυτάτᾳ γενεᾷ
εὐώνυμον κτεάνων κρατί-
σταν χάριν πορών.

tutis distentus sum. Inuidi autem proprio *dolore læduntur, siquis fastigium fœlicitatis* adeptus, *& in tranquillitate degens, grauem insolentiam effugerit. At* ille *nigræ* mortis *in vltimis finibus pulchriorē mortem consequitur, dulcissimæ soboli nominatissimum donum præbens, possessionum præstantissimam.*

ξυνᾶσι δ'. Conclusio superioris sententiæ, quâ statuit poëta medium tenere, cognita illustrioris fortunæ inconstantia. q.d. περὶ κοιναῖς δὲ καὶ συμμέτροις ἀρεταῖς καὶ εὐτυχίαις τὴν ἐπιθυμίαν τεταμένην ἔχω.

φθονεροὶ δέ. Digreditur in locum communem de inuidia: qui quomodo cohæreat cum superioribus, ostendit paraphrasis. φθονεροὶ, non sumitur passiuè pro ijs qui sustinent inuidiam, vt putauit Aretius, sed actiuè pro ijs qui inuidia flagrant. q.d. poëta, οἱ δὲ βασκαίνοντες καὶ φθονοῦντες, τῇ αὐτῶν ἄτῃ, ἤγουν βασκανίᾳ βλάπτονται. Et certè

Inuidus alterius rebus macrescit opimis: estque
Liuor tabificum malis venenum.

& Menander,

ὁ φθονερὸς αὐτῷ πολέμιος καθίσταται.

εἴ τις ἄκρον ἑλών. Hic etiam mihi videtur errare Aretius, quum in his verbis inuenit epiphonema in vitam beatam. Etenim simplicissimè hoc intelligendum de materia doloris inuidiosi hominis; quod satis declarat paraphrasis: vbi miseram mortem inuidentis oppono fœlici morti eius qui inuidetur.

ἄκρον, subaudi τῆς εὐδαιμονίας. ἡσυχᾷ τε νεμόμενος, hoc est, ἐν ἡσυχίᾳ διάγων. alij legunt ἡσυχίᾳ τε. ὕβριν ἀπέφυγεν, nimirum quam inuidus meditabatur. Nihil enim ei grauius est quàm non potuisse lædere.

μέλανος. Hoc est, ἐν δ' ἐσχατιᾷ μέλανος ᾅδου, καλλίονα τὸν θάνατον αὐτῷ περιποιησάμενος, πάντων κτημάτων τὸ βέλτιστον τῇ αὐτοῦ γενεᾷ τὴν εὐφημίαν ἀπολείπει. Per circumlocutionem χάριν εὐώνυμον appellat τὴν εὐφημίαν. Nam εὐώνυμος est, *boni nominis, clarus*: vt εὐωνύμων πατέρων, *clarorum progenitorum*, Od. 2. Olymp. Bonam famam semper magno in pretio habet Pindarus, vnde dicit εὖ δ' ἀκούειν δευτέρα μοῖρα: & hic præstantissimam possessionum nuncupat.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ς.	μετάφρασις.
Quæ bona & honesta fama hymnis decantati Iolai Iphicli filij, nomen celebre circũfert, vestrúmque ô fortis Castor, & rex Pollux Iouis & Ledæ filij, qui diebus alternis apud superos, & apud inferos versamini, quatenus vestræ stellæ alternis vicibus apparent & delitescunt.	ἅ τε τὸν Ἰφικλείδαν διαφέρει Ἰόλαον, ὑμνητὸν ἐόντα, καὶ Κάστορος βίαν, σέ τ' ἄναξ Πολύδευκες, υἱοὶ θεῶν, τὸ μὲν παρ' ἆμαρ ἕδραισι Θεράπνας, τὸ δ' οἰ- κέοντας ἔνδον Ὀλύμπου.	*Quæ Iphiclidem Iolaum circumfert celebrem existentem, & Castorem fortem, & te rex Pollux, filij Deorum, alternis diebus sedes Therapnes, & intra Olympum habitantes.*

ἅ τε Dor. pro ἥ τε: & hoc refertur ad εὐώνυμον χάριν, hoc est, εὐφημίαν: de qua quod dixit, exemplis confirmat. Ἰφικλείδαν Dor. pro Ἰφικλείδην. De Iolao Od. 9. huius libri dictum est. διαφέρει. Hoc est, πανταχοῦ διάγει.

Κάστορος βίαν. Per circumlocutionem, pro Κάστορα. emphasis tamen est in his, quasi dicere velit Κάστορα βιατὰν, hoc est, ἰσχυρόν.

σέ τε ἄναξ. Apostrophe ad Pollucem. Dicuntur filij Deorum Castor & Pollux: quia Διόσκουροι erant. De his Nemeor. 10. plura Pindarus.

τὸ μὲν παρ'. Hoc est, ποτὲ μὲν παρ' ἡμέραν ἐν ταῖς Λακωνικαῖς ὄντας καθέδραις, ποτὲ δ' ἐν τοῖς τοῦ Διὸς οἰκοῦντας. Hoc illud Homericum exponit,

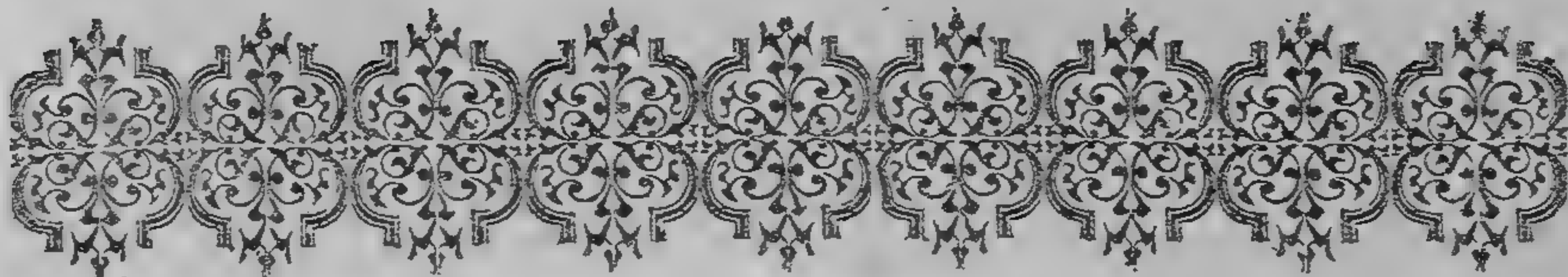
Ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε
Τεθνᾶσιν.

Dicit poëta eos apud Therapnen versari, quod alij dicunt apud inferos. periphrasticè, ἕδραισι Θεράπνας. pro ἐν Θεράπνῃ: quæ Castoris & Pollucis est patria: vnde Therapnæi dicuntur, vt in Theb. Statij,

cùm iam damnata sororis
Igne, Therapnæi fugerunt carbasa fratres.

Hanc epodum Latino metro reddidit Nicolaus Sudorius in suprema Parlam. Paris. curia Consil. regius.

Hæc vna Iphicli progeniem plagas
Differt per omnes cantibus & modis.
Hæc Castorem commendat orbi
Cæstibus in domitum cruentis.
Fratrémque gyris mobilem equestribus,
Vtrumque summo cælicolûm satu
Prognatum, & alternis colentem
Aethera, frugiferásque terras.

ΜΙΔΑ ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΩ, αὐλητῇ.

MIDAE AGRIGENTINO, tibicini.

ΕΙΔΟΣ ΙΒ.

ODE XII.

ARGVMENTVM.

VNico nomine commendatur Midas tibicen, videlicet ob victoriam Musico certamine partam. Indéque digreditur poëta ad tibiarum inuentionem, de qua fusiùs disserit: item ad Persei fabulam: & tandem eleganti gnomologia de fortunæ inconstantia concludit.

παράφρασις.

O pulchritudinis & elegantiæ amans vrbium interitui obnoxiarum, earum quas mortales incolunt pulcherrima, sedes inferorum Deæ Proserpinæ, cui Iupiter Siciliam dono dedit, quæ sita es in colle ædificijs eximio, imminésque ripis Agragantis fluuij circum te fluentis, & pascua pecudum alluentis, ô Agrigentum regionis domina vrbs, & metropolis, quæso te propitia esto, cúmque Deorum atque hominum beneuolentia, hũc hymnum accipe, quem in præclari Midæ laudem contexui, quòd pro tibiæ cantu coronam ex Pythone re-

στροφὴ α. κῶλ. ιδ.

Αἰτέω σε φιλάγλαε, καλ-
λίστα βροτεᾶν πολίων
Φερσεφόνας ἕδος, ἅ
τ' ὄχθαις ἔπι μηλοβότου
ναίεις Ακράγαντος ἐυ-
δματον κολώναν· ὦ ἄνα
ἵλαος, ἀθανάτων
ἀνδρῶν τε σὺν εὐμε-
νείᾳ,
δέξαι στεφάνωμα τόδ'
ἐκ
Πυθῶνος εὐδόξῳ Μίδα.
αὐτόν τέ νιν, Ἑλλάδα νι-
κά-
σαντα τέχνᾳ, τάν ποτε
Παλλὰς ἐφεῦρε θρασειᾶν Γοργό-
νων

μετάφρασις.

Peto à te splendoris amica, pulcherrima mortalium vrbium, Proserpinæ sedes, quæ in collibus pecudes alentis Agrigenti habitas bene structam molem, ô regina propitia immortalium & hominũ cum beneuolentia, accipe coronam hanc celebris Midæ ex Pythone: atque illum ipsum, qui Græciam superauit arte quam olim Minerua vibratrix hastæ *excogitauit, audacium*

portarit:reducémque hunc tuum ciuem tuo gremio excipe, læta quòd omnes ὄλιον ἔρλων διαπλέξαισ' Ἀθάνα, *Gorgonũ gemitum perniciosum contexens,* antagonistas, quotquot ad certamen ex Grecia confluxerant, ea vicit arte quam olim Minerua adinuenit, quum audacium Gorgonum gemitum est imitata,

Μίδα. Midas Agrigentinus tibijs vicit 24.& 25 Pythiade. Vicit etiam Panathenaicis ludis. Aiunt autem huic peculiare istud accidisse, vt dum certaret, inuito fracta sit lingula, & palato adhæserit: ita vt sola arundine tanquam fistula cecinerit. Qua soni nouitate obstupefacti spectatores, adeò delectati sunt, vt eum victorem declararint, vt refert Schol.

αὐλητῇ. Genus victoriæ. Refert autem Natalis Comes, cùm cœpti essent celebrari ludi Pythici, antiquissimum omnium fuisse certamen, vt hymni in Apollinem cum tibijs ad citharam canerentur, & ab ipsis aulœdis. Postea monet 48 Olympiade omnem artem aulœdorum fuisse repudiatam ab Amphictyonibus, ídque secunda Pythiade, quia nescio quid triste & insuaue auditu, miniméque iucundi ominis canerent: nam elegi & funebres cantus magis hisce tibijs conueniebant.

αἰτέω σε. Exordium ab inuocatione ducit poëta, quam instituit vel ad Heroidem Agrigenti Nympham: vel ad ipsam vrbem patriam, nempe Agrigentum, cui Midæ laudes, eiúsque artem commendat. Referre malim ad patriam vrbem.

φιλάγλαε. Consideranda epithetorum congeries, quibus vtitur in laudem Agrigenti. Primò φιλάγλαος dicitur, hoc est, ἡ ἀγλαΐας καὶ λαμπρότητος φίλη. vno vocab. φιλόκαλος, *splendoris, siue pulchritudinis amans*, ob elegantiam & comitatem ciuium. Deinde καλλίστα *vrbium pulcherrima*, ob ædificiorum pulchritudinem. βροτεᾶν Dor. pro βροτεῶν: à recto sing. poët. βρότεος. Tribuit hoc epitheton vrbi, metonymicè, quod conuenit propriè incolis. Nisi & exitio ipsam vrbem obnoxiam esse moneat. Id quod docet experientia: cùm post hominum memoriam tam multæ vrbes perierint. Ideo Lucianus in Contemplant, sub finem, Ἀποθνήσκουσι γὰρ ὦ Πορθμεῦ καὶ πόλεις, ὥσπερ ἄνθρωποι.

Φερσεφόνας Dor. pro Φερσεφόνης. Item Aeol. pro comm. Περσεφόνης. Tertiò Proserpinæ sedem appellat: ídque per synecdochen. Nam non solum Agrigentum, sed tota Sicilia Proserpinæ ob fertilitatem à Ioue data est.

ἅ τε ὄχθαις. Describit loci situm: nimirum in eminenti colle prope fluuium Agragantem: à quo denominata est vrbs. Id dilucidè verborum series in paraphrasi ostendet. Sic Græca verba construe, ἥ τε ἐπὶ μηλοβότου Ἀκράγαντος ὄχθαις ναίεις εὔδματον κολώναν. Nisi fortè intelligendum sit aliud Siciliæ oppidum. Etenim Agragas etiam est mons Siciliæ, haud procul à Gela, olim muro cinctus, habens in summitate oppidum eiusdem nominis, alio nomine Agrigentum: vbi veteres optimos equos alebant, indéque ad Græciæ certamina transmittebant Porrò si de priore Agrigento hæc intelligas, verba hæc ἅ τε ὄχθαις ἐπὶ μηλοβότου Ἀκράγαντος ναίεις εὔδματον κολώναν. explicabo sic: *quæ supra ripas*

pecorosi Agragantis, collem pulchrè structum incolis. Sin de posteriore, *quæ supra præruptos locos pecorosi Agrigenti pulchrè structum montem incolis.* Etenim ὄχθη est *ripa*, item *locus præruptus*: & κολώνη *mons, collis, tumulus.* Alterum autem Agrigentum circa se fluuium cognominem habet. Alterum verò super ipso monte est structum, cui quidem μηλοβότος epitheton videtur meliùs conuenire: siquidem mons habet pascua, non autem fluuius. Verùm figuratè tribui potest fluuio propter vicina prata & pascua loca. Electio penes lectorem esto. Putem tamen intelligendum esse nobilius illud Agrigentum à fluuio denominatum: quia statim subjicitur, ὦ ἄνα. Et certè hæc fuit tyrannorum aliquando regia: ac proinde rectè domina vocatur. Cæterùm ἄνα in mascul. genere habes pro ἄνασσα fœmin.

ὦ ἄνα. Scholiastes putat nouam esse inuocationem, eámque ad Proserpinã. Sed videtur esse potiùs continuatio inuocationis ad vrbem patriam, quæ erat ἄναξ, siue δέσποινα, ob dictam paulò antè causam. Præterea paulò pòst rogat vt & hoc carmen, & ipsum victorem excipiat, quod rectè conuenit patriæ, cui ob victoriam Midas honori fuit.

ἄνα. Vocat. à recto ἄναξ quasi sit comm. generis. στεφάνωμα τόδ'. hoc est, *hunc hymnum,* quo tanquam coronæ præmio decoratur. εὐδόξω Μίδα Dor. genit. pro εὐδόξου Μίδου. αὐτόν τέ νιν. Nimirum Midam.

Ἑλλάδα νικάσαντα. Causa ob quam patria rogatur vt suum ciuem, eiúsque encomium accipiat: nempe quia victor redit. Græciam autem vicisse dicitur, ὑπερβολικῶς. Eos enim tantùm ex Græcis superauit, qui eius fuerunt antagonistæ in Musicis.

τάν ποτε Παλλάς. Digressio ad inuentionem tibiarum, quas ex sibilo anguiũ Medusæ capitis à Minerua repertas fabulatur, quorum luctum & gemitus est imitata. In Græc. Epigr. εἰς αὐλητὰς, eidem videtur tribui hæc inuentio, contra Marsyam.

Μαρσύη, ἐψεύσω τεὸν εὕρεμα· τοὺς γὰρ Ἀθήνης
Αὐλοὺς ἐκ Φρυγίης οὗτος ἐληίσατο.

Verum in hoc versu Terpsichore. tribuitur,

Τερψιχόρη χαρίεσσα πόρεν τεχνήμονας αὐλούς.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ιδ΄.	μετάφρασις.
quem illa ex inaccessis virginum illarum capitibus, ex quo serpentes sibilabãt, manantem, ob lugubrem ærumnam & dolorem occisæ sororis, adinuenit: tum temporis quum vnam ex tribus sororibus Gorgonibus è medio sustulit Per-	τὸν παρθενίοις ὑπό τ' ἀπλάτοις ὀφίων κεφαλαῖς ἄϊε λειβόμενον δυσπενθεῖ σὺν καμάτῳ· Περσεὺς ὁπότε τρίτον ἄυσεν κασιγνητᾶν μέρος, εἰναλίᾳ Σερίφῳ	*quem audiuit dum funderetur sub virginalibus & inaccessis serpentum capitibus luctuosa cum ærumna, quum Perseus tertiam debellauit sororũ par-* seus,

λαοῖσί τε μοῖραν ἄγων.
ἤτοι τό, γε θεσπέσιον
Φόρκοι' ἀμαύρωσεν γένος,
λυγρόν τ' ἔρανον Πολυδέκτᾳ
θῆκε, ματρός τ' ἔμπεδον
δουλοσύναν, τό, τ' ἀναγκαῖον λέχος,
εὐπαράου κρᾶτα συλήσας Μεδοίσας,

tem marinæ Seripho, populíſque exitium afferens. Certè diuinum Phorci deleuit genus, & acerbum ſymbolum Polydectæ perſoluit, matríſque ſtabilẽ ſeruitutem, & coactum connubium, pulchras genas habentis caput cùm rapuiſſet Meduſæ,

ſeus, Inſulæ Seripho, Seriphijſque inſularibus exitium moliens. Et certè Gorgones illas, diuinam Phorcynis ſobolem deleuit, quatenus Meduſam mortalem extinxit, & reliquas duas immortales excæcauit, cùm tres vno tantùm oculo vterentur. Præterea collatitiam illam cœnam Polydectæ, qui iuſſerat vt ſuum quiſque ſymbolum afferret, funeſtam reddidit: firmam quoque matris ſeruitutem & coactas nuptias illi lugubres effecit, rapto & allato in matris offenſæ vltionem formoſæ Meduſæ capite.

τ̃ παρθενίοις. Notatur occaſio qua repertæ ſunt tibiæ: nimirum ex ſibilo anguium, & luctu ſororum Meduſæ, ad quorum imitationem auleticen Minerua adinuenit: κεφαλὰς vocat παρθενίοις, quòd Gorgones eſſent virgines, ἀπλάτοις, hoc eſt ἀπλησιάστοις, *inacceſſa capita*, quòd ad eas Gorgonas accedere minimè tutum eſſet, ſiquidem qui eas conſpiciebant, in lapides mutabantur. ἄϊε. Nimirũ Minerua: non Perſeus. Sic reddas hæc verba, ὅν τινα θρῆνον Ἀθηνῆ ἄϊε σὺν δυσπενθεῖ καμάτῳ ὑπὸ παρθενίοις καὶ ἀπλησιάστοις Γοργόνων κεφαλαῖς καταστενδόμενον.

Περσεὺς ὁπότε. Circunſtantia temporis repertarum tibiarum, ὁπόταν ὁ Περσεὺς μίαν τ̃ τριῶν ἀδελφῶν Γοργόνων τὴν Μέδουσαν κατεπολέμησε. Dicit τρίτον μέρος, hoc eſt, *vnam*, quia Meduſam tantùm, quæ morti erat obnoxia, interfecit, cùm reliquæ duæ eſſent immortales. κασιγνητᾶν Dor. pro κασιγνητ̃. Porrò ἄϋσε, eſt Aor. pri. ἄϋσα negl. augm. vel Dor. pro ἤϋσα. ab ἄϋω. quod hoc loco ſignif. καταπολεμέω, ἀπὸ τ̃ ἀϋτ̃ inquit Schol. τουτέστι μάχης. Alias lectiones habet Schol. ſed eas omitto, vt alienas à ſtructura huius ſententiæ, quanquam à ſenſu loci non abhorrentes. Quomodo Meduſæ capite amputato ſit vſus, ſequentia docent, ídque iam dictum Od. 10. huius libri, in hæc verba, λίθινον θάνατον φέρων.

Φόρκοιο Ion. pro Φόρκου. Genus Phorci, ſunt tres Gorgones, quas ἀμαύρωσεν *deleuit*, quatenus Meduſam amputato capite occîdit, & reliquas duas eâdem opera excæcauit, ſiquidem tres illæ vnico oculo vtebantur. Fuerunt autem Stheno, Euryale, & Meduſa.

ἔρανον. Hìc propria in ſignificatione vſurpatur ἔρανος. Nam in ea cœna ad quam reſpicit poëta, quiſque collatitium munus habebat: vt 10 Oda vidimus. λυγρὸν ἔρανον vocat, ob funeſtum euentum.

ματρός τ' ἔμπεδον. Repete ἀπὸ κοινοῦ, ἔθηκε. Conſequentia facti Perſei ſunt quòd Gorgonas deleuit, Polydectæ conuiuium lugubre fecit, quando omnes conuiuas in lapides mutauit, matrem Danaën ex ſeruitute eripuit. Hoc enim in matris vltionem fecit, quòd Seriphijs adiutoribus, eam ad nuptias adigere conſtituiſſet. δουλοσύναν ματρὸς vocat ἔμπεδον, hoc eſt, ἀσφαλῆ: niſi malis dicere ἔμπεδον *ſtabilem* vocari ſeruitutem, ratione Polydectæ, qui ſibi in perpetuum addictam

putabat Danaën: & λέχος ἀναγκαῖον eiusdem ratione, qui inuitam volebat vxorem ducere. Quare velim ἀπὸ κοινοῦ repetere vocem λυγρὸς, & ἔθηκε, hoc pacto, λυγράν τ' ἔθηκε ματρὸς ἔμπεδον δουλοσύναν, λυγρόν τ' ἀναγκαῖον λέχος. Nam propter ista, pœnas de Polydecte & Seriphijs sumpsit Perseus. Et certè ipse Perseus nō ἔθηκε δουλοσύναν ἔμπεδον, & ἀναγκαῖον λέχος ματρὸς: sed ἔθηκε λυγρὸν, *funestum* reddidit Polydectæ, quòd matrem in seruitutem perpetuam, coactásque nuptias redigere statuisset.

εὐπαράου. Genit. Dor. à nomin. εὐπάραος sublato ι subscripto ex penultima syllaba, & formato vocabulo ab Attico εὐπάρῃος pro comm. poët. εὐπάρειος, hoc est, καλὰς παρειὰς ἔχων, *pulchras habens genas. Formosam* synecdochicè intellige. Talis autem, inquit Schol. natura non erat Medusa, sed talem esse se putabat, ideóque de forma cum Minerua contendebat. Præter Pindari morem, hæc Ode caret epodo.

παράφρασις. | στροφὴ β. κῶλ. ιδ'. | μετάφρασις.

filius ille Danaes, quem verso in aurum Ioue, pérque turris aheneæ impluuium illapso, ab ea conceptum natúmque fama fert. Postquam igitur virgo Pallas virum hunc sibi charum, ab his aduersus Gorgonas laboribus saluum & incolumem reddidit, tibiarum varios concentus efficientium melos excogitauit & fecit, vt cum hoc Musico organo imitaretur valdè sonorum luctum, qui ex validis Euryales genis profundebatur, & alterius eius sororis Sthenonis. Tibiam, inquam inuenit Minerua Dea, éamq; in mortalium hominum vsum inuentam, vocauit multorum capitum harmoniam, ob multiplicem illius sonum, qua ludunt vt athletas ad certādum congregatos, certaminis ineundi moneant, ad ídque ipsos cōcitent.

υἱὸς Δανάας, ὃν ἀπὸ
χρυσοῦ φαμὲν αὐτοῤῥύτου
ἔμμεναι. ἀλλ' ἐπεὶ ἐκ
τούτων φίλον ἄνδρα πόνων
ἐῤῥύσατο παρθένος, αὐ-
λῶν τεῦχεν πάμφωνον μέλος,
ὄφρα τὸν Εὐρυάλας
ἐκ καρπαλιμᾶν γενύων
χριμφθέντα σὺν ἔντεσι μι-
μήσαιτ' ἐρικλάγκταν γόον.
εὗρεν Θεός. ἀλλά νιν εὑροῖ-
σ' ἀνδράσι θνατοῖς ἔχειν,
ὠνόμασεν κεφαλᾶν πολλῶν νόμον,
εὐκλέα λαοσσόων μναστῆρ' ἀγώνων,

filius Danaës, quem ex auro dicimus sponte fluente natum esse. Sed cùm his charum virum laboribus liberaßet virgo Pallas, *tibiarum fabricata est omnisonū melos, vt Euryalæ ex rapacibus genis profusum luctum perstreperum imitaretur cum Organis. Inuenit*, inquam, *Dea* tibiam: *sed eam cùm inuenißet. vt haberent viri mortales, nominauit capitum multorum harmoniam, illustrem admonitricem certaminum populum cientium,*

υἱὸς Δανάας. Periphrasis Persei, cuius originem fabulosam obiter attingit: de qua Ouid. l. 4. Metam. Horat. l. 3. Carm. Δανάας Dor. pro Δανάης. αὐτόῤῥυτος poët. vox, pro comm. αὐτομάτως ῥέων, formata ex αὐτόῤῥευτος sublato ε. Sic autem oratione soluta loquaris, υἱὸς Δανάης Περσεὺς, ὅν τινα γενέσθαι φαμὲν ἀπὸ χρυσοῦ αὐτομάτως ῥέοντος.

ἀλλ' ἐπεὶ. Sequitur liberatio Persei beneficio Mineruæ. Etenim Medusa Perseum ad Bœotiam vsque persequuta est: is autem ope Mineruæ euasit incolumis. Minerua dicitur παρθένος, ob castitatem, cælibémque vitam quam coluit.

Athenis Minerua παρθένος in ara culta eſt. Ibidem templum eius Parthenium. Hinc parthenium herba, quam Minerua Pericli in ſomnis monſtrauit, vt ea charum ſibi vernulam curaret, teſte Plinio.

αὐλᾶν, legitur. Genit. Dor. pro comm. αὐλῶν. μέλος πάμφωνον, hoc eſt, πολύφωνον, ob diuerſum, & multiplicẽ concentũ. Sed Pindarus πάμφωνον hyperbolicè dixit.

ὄφρα τ Ευρυάλας. Apertè oſtendit tibiæ cantum ad imitationem luctus Gorgonum, & quanuis de vna tantùm loquatur, ſynecdochicè de omnihus intelligendum. Dor. Εὐρυάλας pro Εὐρυάλης. & καρπαλιμᾶν pro καρπαλίμων. Dor. etiam eſt ἐρικλάγκτας pro comm. poët. ἐρικλάγκτης, hoc eſt, vt exponit Schol. μεγαλόηχος, μεγαλόκρακτος, ὁ σφόδρα κλάγγων. Nam ἐρι in compoſit. eſt ἐπιτατικόν. Porrò hæc verba ſic declares, ὅπως σὺν τοῖς ὀργάνοις τῆς αὐλητικῆς τ ἐκ τ ἰσχυρῶν γενύων Εὐρυάλης ἐκδοθέντα θρῆνον μιμήσαιτο τ μεγαλόκρακτον.

ἀλλά νιν. Tibias inuentas Minerua tradidit mortalibus. q. d. ἀλλὰ τὸ τ αὐλοῦ μέλος εὑροῦσα μετέδωκε τοῖς ἀνθρώποις ἔχειν.

ὠνόμασεν. Imponit nomen cantui tibiæ, vocátque νόμον πολυκέφαλον: quia multiplex, & quaſi diuerſorum corporum tibijs eſt ſonus: vel quia ſibilus vnus ex multorum ſerpentum capitibus manabat: vel quia chorus ad tibias ſaltantium ex multis conſtat: vel quia organicæ Muſicæ præludia diuerſa ſunt. Prima ratio omnium optima.

λαοσσόος. Hoc eſt, ὁ τοὺς λαοὺς σόων, σεύων, παρορμῶν, *qui populos ciet ad aliquid faciendum.* Metonymicè poëta certaminibus tribuit, quod tibiæ conuenit, vel tubæ, aut tibicinibus, tubicinibuſ-ve, qui tibiæ, tubæ-ve ſono homines ad arma incitant, & certaminum admonent. μναστὴρ Dor. pro μνηστήρ. Tibia ſic appellatur ab effectu, quòd in memoriam reuocet certamina, ὁ ὑπομιμνήσκων τ ἀγώνων. Nem. Od. I. μνηστὴρ dicitur ὁ μιμνησκόμενος, in his λαὸν πολέμου μναστῆρα *populum belli memorem & ſtudioſum.*

παράφρασις.

quæq; harmonia excitatur ſpiritu tenui tranſeunte per æs & calamos vnde cõflata eſt: qui quidem calami fideles veriq; ſaltatorũ teſtes, abundè naſcuntur in Cephiſi fluuij luco prope Orchomenum ſacram Gratijs vrbem, pulchróque in loco ſitam. Ceterùm ſiqua fœlicitate homines fruuntur, eam ab illis non ſine labore partam cernimus. Eã autem Deus vel in præſentia, vel poſtea perducit ad exitum. Et certè penes Deũ eſt ineuitabile fati decretũ.

ἀντισρ. κώλ. ιδ.

λεπτοῦ διανισσόμενον
χαλκοῦ θ' ἅμα καὶ δονάκων,
τοὶ παρὰ καλλιχόρῳ
ναίοισι πόλει Χαρίτων,
Καφισίδος ἐν τεμέ-
νει, πιστοὶ χορευτᾶν μάρτυρες.
εἰ δέ τις ὄλβος ἐν ἀν-
θρώποισιν, ἄνευ καμάτου
οὐ φαίνεται· ἐκ δὲ τελευ-
τάσει νιν ἤτοι σάμερον
δαίμων. τό γε μόρσιμον οὐ πάρ-
φυκτον. ἀλλ' ἔσται χρόνος
οὗτος ὁ καί τιν' ἀελπτίᾳ βα-
λών,

μετάφρασις.

tenue tranſeuntem per æs, pariter & calamos, qui extant apud vrbem Charitũ pulchro in loco fundatã Cepheſidis in luco, fideles teſtes ducentiũ choros. Quod ſiqua fœlicitas inter homines eſt, nõ ſine labore exiſtit: ſed eã ad exitum perducet aut hodie, aut poſtea *Deus. Certè fatale decretũ nõ euitabile: ſed erit id tempus quod alicui deſpera-*

ἔμπαλιν γνώμας, τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' οὔπω.

tionem quum immiſerit, contra opinionem hoc quidem dabit, illud autem nondum.

Enimuero tẽpus illud nonnunquã oritur, quod poſtquam in deſperationẽ impulerit quempiam, pręter ſpem & expectationem illi hoc quidem dabit, illud verò quod ſperauerit, non dabit. Quod tibi accidit Mida, qui quoniam erat in fatis, viciſti tibia, quanquam rupta lingula de victoria deſperabas.

λεπτοῦ διανισσόμενον. Conſtruendum hoc cum præcedenti νόμον. Interim nõ ſolùm notabimus materiam doceri ex qua tibiæ componuntur: ſed etiam metonymiã his verbis ineſſe, ſumpta materia pro forma. Nomine χαλκοῦ metallorum genus omne comprehendit, aurum, argentum, aliáque id genus. Præcipuè verò comparantur ex calamis, quos à natali ſolo deſcribit. Hoc inſtrumentum Muſicum in Epigramm. tribuitur Euterpe. Εὐτέρπη δονάκεσσι πολυτρήτοισι λιγαίνει. Fiunt etiam tibiæ ex loto, buxo, cornu, oſſe ceruino. Dixit poëta διανισσόμενον χαλκοῦ, pro διὰ χαλκοῦ νισσόμενον, ſeu διανισσόμενον, τὸ διαπορευόμενον.

τοὶ. Nimirum calami. ναίοισι dixit, inquit Schol. σκληρῶς & διθυραμβωδῶς: & certè id ſumit pro φύονται. Orchomenum his verbis circumloquitur, καλλιχόρῳ πόλει Χαρίτων. De illa vrbe vide 14. Olymp. & de Cephiſo ibidem. χορευτᾶν μάρτυρες. In vſu fuerunt tibiæ ad choros & lætitiam, in conuiuijs, nuptijs, ſacris certaminibus, bello quoque adhibitæ ſunt.

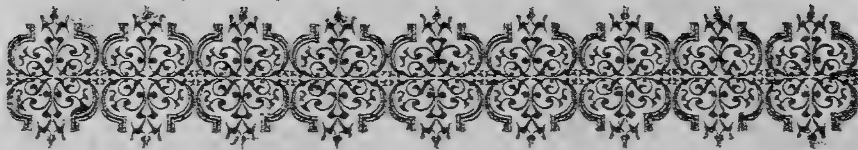
εἰ δέ τις. Epilogus ex conſolatoria gnomologia compoſitus. Etenim conſolatione opus habebat, quòd tibiæ fractæ fuiſſent, vnde meritò metuerat ne victoria fruſtraretur. Attamen præter expectationem, ſolis calamis ſine lingula vſus pro tibijs, victor eſt declaratus. Sic autem declaranda videtur ſententia, Οὐδεὶς ὄλβος ἐν ἀνθρώποις ἄνευ καμάτου φαίνεται. ὁ δὲ Θεὸς ἢ σήμερον, ἢ ὕστερον ἐπὶ τέλος ἄξει αὐτοῦ. τὸ γὰρ εἱμαρμένον ἐστὶν ἄφυκτον. ἀλλ' ἔσται οὗτος ὁ χρόνος, ὅστις καὶ τὰ ἐν ἀνελπιστίᾳ καταστήσας τὸ ἀνάπαλιν τῆς γνώμης καὶ ἐλπίδος, τὸ μὲν δώσει, ὅπερ οὐκ ἤλπιζε, τὸ δ' οὐ δώσει, ὅπερ προσεδόκησε. Vide ſimilem ferè ſententiam Pyth. 8. ep. 4. ἐκ δὲ τελευτάσει. Per tmeſin, & Dor. pro ἐκτελευτήσει δέ. Poſt σάμερον, ſupplendum neceſſariò eſt, ἤτοι ὕστερον.

τό γε μόρσιμον. Ratio propoſitionis, quia diuinum decretum eſt ineuitabile. πάρφυκτον poët. pro comm. παρέκφευκτον. Itaque alia præter ſpem contingunt: alia quæ ſperaueris, non eueniunt. ἀελπτία poët. à poët. ἄελπτος pro ἀνελπιστία, ἀνέλπιστος. ἔμπαλιν γνώμας. Confer cum ἔμπαλιν τέρψιος Od. 12. Olymp. vbi ſententiam huic reſpondentem inuenies. Porrò quod paucis & obſcurè dicit hîc Pindarus, pluribus & dilucidè proponit Eurip. in Alceſtide ſub finem, cuius meminit Lexicon Pindaricum: hæc ſunt illius verba.

Πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμονίων.
Πολλὰ τ' ἀέλπτως κραίνουσι Θεοί.
Καὶ τὰ δοκηθέντ' οὐκ ἐτελέσθη.
Τῶν δ' ἀδοκήτων πόρον εὗρε Θεός.

Hunc locum citat Lucianus in fine Sympoſij, ſeu Lapitharum.

Pindari Pythiorum finis.

DE PINDARI
NEMEORVM TITVLO.

NEMEA, seu Nemeonicæ inscribitur hic tertius Pindaricæ periodi liber, quia in eo celebrat varios Nemeæorum ludorum victores. Nemeæi ludi dicti sunt à Nemea sylua, vel regione, quam Nemea Asopi filia sic à se denominauit. Eorum authorem fuisse fabulantur Herculem, quòd ibi Nemeæum leonem occidisset. Alij referunt ad duces Thebanos illos septem, qui Polynici ad Thebas militarunt: & sic historiam contexunt. Septem duces Argiui cùm Thebas Polynici militatum iuissent, in via siti correpti, in Hypsipylen Lemniam inciderunt, quæ Lycurgi sacerdotis Iouis, & Eurydices filium Opheltam ferebat. Hæc rogata, tanquam perita regionis eius, vt aquam ostenderet, alumno inter herbas relicto, ducibus illis ad fontem viæ dux fuit. Interim Opheltes absente nutrice, morsu venenati serpentis enectus est. Duces autem cum Hypsipyle reuersi in eum locum, re visa puerum sepelierunt, & occiso serpente in nutricis solatium certamen funebre tertio quoque anno celebrandum instituerunt. Quæritur autem quo pacto in Lemniam mulierem inciderint; sed huic quæstioni hoc modo satisfaciunt ex Theagene in rebus Aegineticis. Lemniades mulieres cùm ex pacto omnes suos occidissent viros: sola Hypsipyle Thoanti patri illius insulæ regi pepercit. Quam ob causam Lemniades eam ream fecerunt, & capite mulctare decreuerunt. Sed his auditis aufugit Hypsipyle, & in latrones incidit, à quibus Lycurgo diuendita est: qui siue Nemeorum rex, siue Iouis sacerdos, illi filium Opheltam nutriendum dedit. Itaque hâc transeuntes illi duces in eam facilè inciderunt. Pausanias in Phocicis ait Adrastum authorem esse: & eos qui dicti sunt Epigoni, instauratores fuisse Nemeorum. In honorem Opheltæ igitur institutum est hoc certamen funebre. Is autem alio nomine dictus est Archemorus: quoniam Amphiaraus vates mortem eius ab initio vitæ prædixit: & *ἀρχὴ principium, μόρος mortem* significat. Sed hic à quibusdam dicitur fuisse non Lycurgi & Eurydices, sed Euphetæ, & Creusæ filius: ab alijs Talai filius, & Adrasti frater. Postea autẽ Hercules hos ludos illustrauit, & occiso leone Nemeæo, Ioui Nemeæo dedicauit. Et, si credendũ Pausaniæ, lib. 2. sacra Ioui Nemeæo Argiui in Nemea faciunt, eíque certũ sacerdotẽ deligunt: & armatis viris cursus certami-

na proponunt in ipſo Nemeorum conuentu, qui per brumæ dies celebratur. Aelianus l.4.c.5.variæ hiſtoriæ, ob Pronactem inſtituta à ſeptem Thebanis ducibus teſtatur, his verbis. Καὶ οἱ ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις Πρώνακτι, καὶ ἐκεῖνοι χάριτας ἀπέδοσαν. Διὰ γὰρ αὐτοὺς ἀπολωλότος τοῦ Πρώνακτος, τὸν ἀγῶνα ἔθεσαν ἐπ' αὐτῷ, ὃν οἱ πολλοὶ οἴονται ἐπ' Ἀρχεμόρῳ τεθῆναι ἐξ ἀρχῆς. Celebrari ſolebant in Nemea regione, tertio quoque anno (vnde appellatus ἀγὼν τριετὴς ſeu τριετηρικὸς) menſe qui Πάνεμος à Corinthijs & Macedonibus, βοηδρομιὼν ab Atticis dicebatur. Quoniam autem à militibus Thebas euntibus inſtitutum eſt hoc ſpectaculum, ſoli milites, aut militum filij primùm certabant: ſed poſtea etiam populus fuit admiſſus. His ludis præerant Argiui judices, primi Decelæonei, inde Corinthij, & Cleonæi: qui nigris & lugubribus induti veſtibus iudicabant, vt ſacrorum originem à luctu promanaſſe declararent. Victoribus dabatur primùm corona ex olea: quod ad bella vſque Medica factum ferunt. Nam ob cladem à Medis captam, in honorem cæſorum apio funebri planta coronari cœptum eſt. Alij verò dicunt victores apio coronari ſolitos ad perpetuam Archemori memoriam. Et huic certaminum generi apium iure conuenire cenſebant, cùm ex occiſi à ſerpente pueri ſanguine, herbam illam prognatam crederent. Plinius ait in Achaia ſacri certaminis victores apio coronari ſolitos. Et Lucianus in Gymnaſijs, Ὀλυμπιάσι μὲν στέφανος ἐκ κοτίνου, ἰσθμοῖ δ' ἐκ πίτυος, ἐν Νεμέᾳ δὲ σελίνων πεπλεγμένος, πυθοῖ δὲ μῆλα τῶν ἱερῶν τοῦ Θεοῦ. Hoc certamen primitus fuit equeſtre, & gymnicum funebre, ſiue Archemori, ſiue Pronactis in gratiam eſt inſtitutum. Admiſſa ſunt tamen omnium certaminum genera, pentathlon, ſtadium, diſcus, ſaltus, lucta, pugilatus.

ΠΙΝΔΑΡΟΥ

ΠΙΝΔΑΡΟΥ

ΝΕΜΕΑ.

ΧΡΟΜΙΩ ΑΙΤΝΑΙΩ. — CHROMIO AETNAEO.

ΕΙΔΟΣ Α. — ODE I.

ARGVMENTVM.

CHromium Aetnæum laudat à victoria Nemeæa quam curru adeptus est: à patria, ab hospitalitate, à virtute, quæ in dotibus cùm animi tum corporis refulget: à diuitiarum vsu & contemptu. Postea digreditur ad Herculis exemplum, vt Chromium ad herois tanti imitationem excitet, qui ob labores immortalitatem est promeritus.

παράφρασις.

O Insula Siciliȩ Ortygia, ad quam vsque Alpheus Dianam vel Arethusam, cuius amore flagrabat, insequutus, nec tamen ea potitus, respirauit & substitit, ibique post longum per varios terræ cuniculos cursum, quietem castam inuiolata amatæ pudicitia car-

στροφὴ α. κῶλ. ι.

Αμπνευμα σεμνοῦ Αλφεοῦ,
κλειναῖ Συρακοσσαῖ θάλος, Ορτυγία,
δέμνιον Αρτάμιδος,
Δάλου κασιγνήτα, σέθεν ἁδυεπὴς
ὕμνος ὁρμᾶται θέμεν
αἶνον ἀελλοπόδων μέγαν ἵππων,

μετάφρασις.

Respiramen magnificum Alphei, inclytarum Syracusarum germen, Ortygia, cubile Artemidis, Deli soror, à te suauiloquus hymnus aggreditur exponere laudem procelli-

psit: ô & celebrium Syracusarum germen atque ornamentum, quatenus inde propagata & exornata es: lectus Dianæ, & Deli soror, quatenus Ortygiæ Cycladum insulæ, quæ & Delus dicta est, atque vbi Latona Dianam peperit, es cognominis: primum laudis studium à te ducit hymnus meus suauibus manans verbis, vt magna laude prosequatur equos instar procellæ veloces, ídque in Iouis Aetnæi gratiam. Hunc autem victoriæ laudatiuum hymnum canendi ansam præbet eximius Chromij currus, & Nemea celebris certaminis locus.

Ζηνὸς Αἰτναίου χάριν.
ἅρμα δ' ὀτρύνει Χρομίου, Νεμέα
θ' ἔργμασιν νικαφόροις
ἐγκώμιον ζεῦξαι μέλος.

pedum magnam equorum, Iouis Aetnæi ingratiam. Currus etiam Chromij incitat, Nemeáque ad contexendum laudatorium melos factis victorialibus.

Χρομίῳ. Chromius filius Agesidami Siculi, auriga Hieronis, qui cùm opibus auctus fuisset, cœpit ipse equos alere, & relicta aula vicit ludis Nemeeis, ídque curru: quanuis in titulo non dicatur. Etenim ex contextu id colligitur: quum sub initium dicit poëta, ἅρμα δ' ὀτρύνει Χρομίου, Νεμέα θ', &c.

Αἰτναίῳ. Aetnæus Chromius à patria vocatur, videlicet Aetna, quæ priùs Catane dicebatur, antequam ab Hierone instaurata fuisset: de qua suprà, prima Pyth. Hinc non Catanæus, sed Aetnæus dici voluit Hieron in certaminibus, vbi victor proclamabatur. Quod & à Chromio factum tradit Didymus, qui cùm Hierone perquam familiariter vteretur, obtinuit vt itidem Aetnæus nuncuparetur.

ἄμπνευμα. Exordium per apostrophen ad Ortygiam, quam laudum συναθροισμῷ prosequitur. Primùm vocat σεμνοῦ Ἀλφεοῦ ἄμπνευμα *respiramen*, hoc est, *requiem casti Alphei*, quoniam fluuius Alpheus cursum videtur permagno labore, nūc in terram sese occultando, nunc è cauernis in lucem erumpendo, peragere ad Ortygiam vsque, vbi fontem Arethusam efficit, & substitisse dicitur, quum Dianam, cuius amore flagrabat, insequeretur. Dicitur autem ἄμπνευμα per syncopen, pro ἀνάπνευμα poët. pro comm. ἀνάπνοή, hoc est, *respiratio, quies*, vt Olymp. Od.8. τῶν δὲ μόχθων ἀνάπνοή, *respiratio*, seu *quies à laboribus*. Etenim ibi, vt ita dicam, quiescit post varios labores Alpheus. σεμνοῦ, hoc est, καθαροῦ: quia fluuius Alpheus Dianam insequens, ea non est potitus, sed ad fontem Arethusam substitit: vel quia Alpheus Arethusam quidem amauit: sed eam non vitiauit. σεμνοῦ lego metri causa, & quia σεμνὸς Ἀλφεὸς rectiùs dici videtur.

κλεινᾶν Συρακοσσᾶν. Dor. pro comm. κλεινῶν Συρακουσῶν. Iam secundo loco vocat Syracusarum germen: vel quia Syracusis, totíque Siciliæ erat ornamento: vel quasi ab ea nata, vt pote minor à maiori insula.

δέμνιον Ἀρτέμιδος. Tertiò *cubile Dianæ*: vel quòd ibi præstolata sit Alpheum fluuium: vel quòd ibi genita sit. Etenim Pindaro familiare est à locis eiusdem nominis ad alia loca transferre fabulas. In Ortygia autem genitam testatur Dianam Homerus in hymnis,

Χαῖρε μάκαιρ' ὦ Λητοῖ ἐπεὶ τέκες ἀγλαὰ τέκνα,
Ἀπόλλωνά τ' ἄνακτα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,

Τὴν μὲν ἐν Ὀρτυγίῃ, τὴν δὲ κρανάῃ ἐν Δήλῳ.

vel quia, (quod magis placet) fluuialis Diana aram ad Alphei ostium habet, vbi mare subit: & Diana in Sicilia culta est. Porrò Ἄρταμις Dor. pro Ἄρτεμις dicitur.

Δάλου κασιγνήτα. Quartò *sororem Deli* nuncupat: siue quòd Ortygia dicta est Delus, tum quum emersit ex aquis: siue quòd vtraque nomen Ortygiæ habuit: & Deam vtraque excepit.

σέθεν ἁδυεπής. Exordij propositio. q. d. ἀπὸ σοῦ ὁ ἡδυεπὴς ὕμνος τὴν ὁρμὴν ἔχει, ὥστε δεῖναι μέγαν ἔπαινον τῶν ὀξυτάτων ἵππων. Dixit σέθεν pro σοῦ per ellipsin præpositionis ἐκ, vel ἀπὸ. Hic ἀελλόποδας ἵππους vocat ταχυτάτους. q. d. ἀέλλης δίκην πόδας ταχεῖς ἔχοντας: sicuti Pyth. 4. dixit δίφρεις ἀελλόποδας.

Ζηνὸς Αἰτναίου χάριν. Causæ impellentes recensentur. Iupiter, dictus Aetnæus, quia in Aetna cultus est: cuius beneficio, cùm ei sacri essent hi ludi, Chromius victoriam obtinuit. 2. victoria Chromij curru parta. 3. Nemea, locus certaminis. Porrò ἔργματα νικαφόρα labores certaminum vocat, qui ad victoriam obtinendam exantlantur. Et ἐγκώμιον, hoc est, ἐγκωμιαστικὸν: vt in libris superioribus docuimus.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ι.	μετάφρασις.
Prima vtique certaminũ fundamenta vir ille iecit, Dijs virtutes eius diuinas ac præclaras adiuuantibus: eóque fuit fœlix. Quicunque autem fœlicitate, præsertim in sacris ludis fruitur, is summum omnis splẽdoris & gloriæ fastigium conscendit: quandoquidem Musa res magnis illis Græciæ in certaminibus præclarè gestas memoriæ tradere, & celebrare solet. Iam verò, ô Musa, splendido carmine illustra insulam illam, quam Iupiter Olympi dominus in dotem dedit Proserpinę: eique nutu capitis & capillorum annuit se Siciliam quę primas tenere fertur frugum præstantia,	ἀρχαὶ δὲ βέβλανται θεῶν κείνου σὺν ἀνδρὸς δαιμονίαις ἀρεταῖς. ἔστι δ' ἐν εὐτυχίᾳ πανδοξίας ἄκρον. μεγάλων δ' ἀέθλων Μοῖσα μεμνᾶσθαι φιλεῖ. νῦν ἔγειρ' ἀγλαΐαν τινὰ νάσῳ, τὰν Ὀλύμπου δεσπότας Ζεὺς ἔδωκεν Περσεφόνᾳ, κατένευ- σέν τέ οἱ χαίταις, ἀρι- στεύοισαν εὐκάρπου χθονὸς,	*Proœmia enim sumpta à Dijs posita sunt cum illius viri admirandi virtutibus. Est autem in fœlicitate omnis gloriæ summum. Magnorum verò certaminum Musa meminiße solet. Nunc excita splendorem aliquem insulæ, quam Olympi dominus Iupiter dedit Proserpinæ, & annuit capillis, principatum tenentem fertilis soli,*

ἀρχαὶ δέ. Hoc est, ἀρχαὶ δὲ τῶν ἀγωνισμάτων βέβλανται ὑπὸ τῶν θεῶν, σὺν ταῖς ἀρεταῖς ἐκείνου ἀνδρός. ἤγουν ἐκ τῆς πρώτης τῶν ἀέθλων καταβολῆς ἡ τύχη τούτῳ συνέβαλε. Obscurus sanè est hic locus. Etenim incertum est, vtrum cum Scholiaste referas ad προοίμια τῆς ᾠδῆς: an verò ad primum certamen. Intelligo cum

Aretio ἀρχαὶ ἀέθλων. Nam vt monet Schol. primum hoc certamen fuit, cui sese commisit Chromius, & in quo vicit: ídque diuino auxilio. Etenim ad Deos referre solet Pindarus quicquid elaborant homines, illósque primariam, hos adiuuantes causas constituere.

ἔστι δ' ἐν. Hoc est, ἔστι δ' ἐξ εὐτυχίας, εἰς ἄκρον εὐδοξίας ἀφικέσθαι. Et certè qui fœlix est, per omnes vitæ partes summa claritudine fruitur, ac bene audit quasi bonus: vnde Euripides, τὸ εὐτυχοῦντα, καὶ φρονεῖν νομίζομεν. Sententia ista commendat nominis splendorem qui à fœlicitate conciliatur. Πανδοξία Pindarica vox, h.e. πᾶσα δόξα.

μεγάλων δ'. Renouatio propositionis, docens Pindaricæ Musæ studium, quod in laude insignium athletarum versatur.

νῦν ἔγειρε. Apostrophe ad Musam, quam hortatur vt Siciliæ laudes persequatur. q.d. ἔκπεμπε τίνα ὦ μοῦσα λαμπρότητα τινὰ τῇ νήσῳ, τῇ Σικελίᾳ. Commendatur eo quòd à Ioue in dotem data sit Proserpinæ, quódque sit fœcunda, & frugum excellat præstantia. Hac de re vide quæ 4. Verrin. dicit Cicero. Porrò τὰν Artic. præp. pro subiunct. ἥν. His verbis Siciliæ continetur periphrasis. Eam enim terram pro dote Proserpinæ dedit Iupiter, vbi ad nuptialem thalamum in Aetna monte errans, à Plutone rapta fuisset.

κατένευσεν δέ οἱ χαίταις. Synecdochicè dicit *capillis ei annuit*, pro *capite ei annuit*. Nam in capite sunt capilli. Sic autem Homerus Il. 1.

Ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.
Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπεῤῥώσαντο ἄνακτος
Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο.

παράφρασις.

& soli pinguedine, magnificis, excelsis, ac opulẽtis ciuitatibus conspicuam & insignem redditurum. Præterea regionis illius viros ille Saturni filius reddidit belli studiosos, quod æneis armis instructi, hastáque ex equo pugnantes strenuè gerunt. Iisdem quoque dedit esse athletis: vnde Olympia plerique vicerunt, ac preciosis oleastri folijs coronati fuerunt. Equidem in hoc de quo agitur viro multa laudanda mihi proposui: nec sanè temporis huius opportunitate ad mentiendum vtor.

ἐπῳδ. κῶλ. η.

Σικελίαν πίειραν ὀρθώσειν κορυφαῖς πολίων ἀφνεαῖς.
ὤπασε δὲ Κρονίων
πολέμου μναστῆρά οἱ χαλκεντέος
λαὸν ἵππαιχμον, θαμὰ δὴ καὶ Ὀλυμπιάδων φύλλοις ἐλαιᾶν
χρυσέοις μιχθέντα. πολλῶν ἐπέβαν,
καιρὸν οὐ ψεύδει βαλών.

μετάφρασις.

Siciliam pinguem se exaltaturum cacuminibus ciuitatum opulentis. Præbuítque ei Saturnius belli vtentis æreis instrumentis studiosum populum, hasta ex equo pugnantem: qui sæpe etiã folijs aureis Olympiacarum oliuarum se immiscuit. Multa ingressus sum, non iacto in tempus mendacio.

ὀρθώσειν κορυφαῖς. Siciliæ laus ab vrbium magnificentia: de quibus vide Vo-

Iaterr. l. 6. Geographiæ. Sententiam autem ſic reddas, καὶ ἔνευσε κεφαλῇ Σικελίαν πίειραν, εὐκάρπου γῆς ἀριστεύουσαν, ὑψώσειν πλουσίων πόλεων ἐνοικήσεσι ταῖς ἐπ' αὐτῇ ἐσομέναις. Itaque regionis alicuius magnificentia in eo conſiſtit, vt excelſas & diuites ciuitates habeat.

ὤπασε δ'. Alia Siciliæ laus à ſtudio rei militaris. q. d. παρέσχε δὲ καὶ αὐτῇ ὁ Ζεὺς γενναίων, καὶ πολεμικῶν ἀνδρῶν πλῆθος, πολέμου, ἐν ᾧ χαλκοῖς ὅπλοις χρῶνται, μνήμονα καὶ ἐπιστήμονα, καὶ ἱππαιχμίαις εὐδοκιμοῦντα. In his obſerua λαὸν dici πολέμου μναστῆρα, hoc eſt, μνήμονα: quod vno vocabulo dicas πολεμικὸν, γενναῖον, ἀνδρεῖον. Deducitur à phraſi illa Homeri, μνήσασθαι θούριδος ἀλκῆς, hoc eſt, ἀνδρίζεσθαι, *fortem ſe præſtare*: cui opponitur, ἀλκῆς ἐπιλαθέσθαι, hoc eſt, *ignauum eſſe*. Alia ſignificatione μναστὴς occurrit ſtr. 2. Od. 12. Pyth.

οἱ. pro αὐτῇ. χαλκεντὴς, ὁ χαλκοῖς ἔντεσι, τουτέστιν ὅπλοις χρώμενος, *qui æneis armis vtitur*. ἱππαιχμας eſt, ὁ ἐκ τοῦ ἵππου τῇ αἰχμῇ, τουτέστιν ἔγχει, ἤγουν δόρατι μαχόμενος, *qui ex equo haſta pugnat*. Putem autem poëtam his verbis innuere Siculos cùm pedeſtri tum equeſtri exercitu præſtantes eſſe.

θαμὰ δὴ καὶ. Eiuſdem Siciliæ laus à certaminum ſtudio, & victorijs Olympicis: q. d. καὶ πολλάκις ἐπ' Ὀλυμπίας νικήσαντα, καὶ στεφάνοις ἐκ κοτίνου τιμίοις λαβόντα. Appellat *aurea* oleaſtri folia, vel ob colorem flauum, vel ob dignitatem coronarum, quas auro pretioſiores cenſebant.

πολλῶν ἐπέβαν. Præoccupatio, qua, dum redire vult ad perſonæ laudes, fidem ſuo encomio facit, ac teſtatur ſe hac victoriæ Chromij occaſione non abuſurũ, ad eum falſis laudibus exornandum. q. d. πολλῶν ἐγκωμίων ἡψάμην, οὐδαμοῦ τῷ καιρῷ πρὸς ψεῦδος χρησάμενος, ἀλλ' ἐν τῷ καιρῷ ἀληθεύσας.

παράφρασις.

Nunc igitur ſto ad veſtibulum domus viri hoſpitũ amantis, ibi rem ab ipſo in Nemea præclarè geſtã carmine celebrans, vbi cœna conueniens olim adornata eſt mihi: & quibus ædibus peregrini plerumque hoſpitio excipiuntur. Hoc autẽ obtinuit, vir ille bonus, vt beneficentia etiam inimicos ſibi amicos reddiderit, & liberalitate tanquã aqua obtrectatorum maledicentiã bonos inſtar ignis vrentem extinxerit. Porrò cùm illi ingenitum eſſet certaminum ſtudium, ijs operam dedit; idque rectè

στροφὴ. β. κῶλ. ι.

ἔσταν δ' ἐπ' αὐλείαις θύ-
ραις
ἀνδρὸς φιλοξένου, καλὰ μελπό-
μενος,
ἔνθα μοι ἁρμόδιον
δεῖπνον κεκόσμηται. θαμὰ δ' ἀλλο-
δαπῶν
οὐκ ἀπείρατοι δόμοι
ἐντί. λέλογχε δὲ μεμφομένοις
ἐσ-
λοὺς ὕδωρ καπνῷ φέ-
ρειν
ἀντίον. τέχναι δ' ἑτέρων ἕτε-
ραι.
χρὴ δ' ἐν εὐθείαις ὁδοῖς
στείχοντα, μάρνασθαι φυᾷ.

μετάφρασις.

Steti autem in veſtibulo viri hoſpitum amantis, egregia facinora celebrans, vbi mihi conueniens cœna adornata eſt. Frequenter autem peregrinorum non ignaræ ſunt ædes eius. Eſt autem ſors hæc eius *vt probos vituperantibus aquã igni ferat contrariã. Artes autẽ aliorũ aliæ. Oportet autẽ in rectis vijs ambulantem anniti naturæ viribus.*

fecit: quandoquidem alij ad alias artes capessendas & exercendas sunt idonei: & oportet vt quisque naturam ducem sequatur, & ad ea strenuè contendat, ad quæ natura inclinat.

ἔσταν δ' ἐπ'. Chromium poëta commendat ab hospitalitate, qua non ipse solùm: sed etiam plerique alij peregrini vsi sunt, & quotidie vtuntur. Existimo autem ἔσταν per temporis enallagen sumendum esse: vt postulare videtur filum orationis, quod ex paraphrasi liquet. ἔσταν autem Dor. est pro ἔστην. αὔλειος siue αὔλεια θύρα, & αὔλειος, item αὔλειον sumitur pro *vestibulo*, hoc est, *ianua* τῆς αὐλῆς *cortis*, siue *atrij*. Horum exempla videbis in Lexicis. ἁρμόδιον δεῖπνον, appellatur *cœna loco & personæ conueniens*. Fingit autem poëta se stare ad vestibulum ædium Chromij, & eius victoriam ibi iam canere, vbi olim exceptus fuit hospitio, quia sciebat fore vt ibi caneretur à choro hic hymnus.

θαμὰ δ' ἐν. Hoc est, πολλάκις γὰρ ὁ τοῦ Χρομίου οἶκος, τοὺς ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς γῆς εἰσδέχεται. Eâdem in significatione ἀπείρατος occurrit 11. Olymp.

λέλογχε γάρ. Hoc est, λέλογχε γὰρ καπνῷ, ἤγουν πυρὶ ἀντίον ὕδωρ φέρειν ἐσλοῖς μεμφομένοις. Multum se torquet Schol. in sensu horum verborum inueniẽdo: sed quia mihi non satisfacit, omissis ijs quæ ibi afferuntur, meæ expositionis rationem reddam. Existimo hæc verba esse allegorica, & poëtam, cùm modò de Chromij φιλοξενίᾳ loquutus esset, qua sibi conciliabat amicos, nunc de eiusdem liberalitate & beneficentia agere, qua etiam inimicorum beneuolentiam captaret, ita vt quemadmodum aqua ignem extinguit, sic huius viri beneficentia obtrectatorum linguas compesceret. Ac sanè sic se gerebat Alexander Seuerus, qui muneribus amicos retinere, & inimicos beneficijs ambire, & reconciliare solebat: vt colligere est ex Serm. 9. Maximi de Magistratu. Agesilaus quoque, vt refert Plutarch. in Laconicis, ijs qui clanculum aduersarentur, palam quidem non exhibebat negotium, sed efficiebat vt ipsum in militiam sequerentur: atque ex his nonnullos duces exercitus ac magistratus factos euehebat. Qui cùm se in magistratu improbè & auarè gessissent, eóque in ius vocati periclitarentur, rursus Agesilaus illis patrocinabatur, & ab ipsis stabat, atque hac arte reddebat eos ex clancularijs hostibus amicos, & ad se reuocabat. Quoniam autem ἐσλὸς exponitur etiam *strenuus*, suspicari possit aliquis, poëtam innuere velle, fuisse aliquos qui ipsi tanquam ignauo obtrectarent, sed eum istam calumniam abundè diluisse, quum suæ strenuitatis specimen in Nemeis edidit: sic ista non cohæreant cum præcedentibus, sed à sequentibus pendeant, vbi Chromium hunc à fortitudine laudat. Penes lectorem esto alterutrius opinionis electio. Quod ad me attinet vtramque eo quo dixi sensu, optimam esse puto. Porrò metri & sensus ratio vult vt legamus ἐσλῶς Dor. pro ἐσλοὺς: & certè schol. exponit ἀγαθούς.

καπνῷ. A consequenti antecedens intelligendum relinquit, à fumo ignem, cui reuera contraria est aqua. vnde Nazianz. σβεστήριον πυρὸς ὕδωρ appellat.

τέχναι δ'. Laus à certaminum studio, ad quæ cùm se natum intelligeret, sese contulit, naturam, vt prudentis est, ducem sequens. Hinc gnomen proponit

de varijs hominum ſtudijs. Item quòd ſit eundum quò natura vocat. Sic autem hæc poëtæ verba rectè redduntur proſa oratione. Ἄλλοι δ' ἄλλας τέχνας φιλοῦσι· χρὴ δὲ πρὸς ἃ πέφυκέ τις, πρὸς ταῦτα ἀκολουθοῦντα τῇ φύσει, ἰέναι καὶ περὶ αὐτὰ ἐνεργεῖν. Poëticum loquendi genus, μάρνασθαι φυᾷ. Hoc eſt, τῇ φύσει, ἤγουν περὶ φύσεως μάχεσθαι. vt Homerus dixit: σοὶ πάντες μαχόμεσθα, pro περὶ σοῦ, vel διὰ σέ. Porrò στείχειν εὐθείαις ὁδοῖς, *rectam viam ſequi*, nec ab ea deflectere.

παράφρασις. | ἀντιστρ. κῶλ. ι. | μετάφρασις.

Opitulatur autem fortitudo ad res agendas, mentis ſolertia ad conſilia capienda. Has virtutes comitatur innata ſagacitas ad futura proſpicienda: quarũ quidem alius aliam poſſidet. Sed ô Chromie Ageſidami fili, ita comparatus es vt has omnes vtendas habeas, nimirum fortitudinem, mentis ſolertiam, & futuri prouiſionem, ſiue prudentiam. Pręterea diues es, non tamen auarus, ſiquidem opes tuas ad propriũ vſum reuocas, déque ijs amicis impertis Præclarè illud. Neque enim ego diuitijs abundare cupiam, vt eas domi reconditas aſſeruem: ſed vt ijs vtens, cùm mihi benefaciam, tum amicis ſubueniendo, bene audiam. Etenim homines cùm ſint multis laboribus & calamitatibus obnoxij, beneficos præbere ſe debent, communi quadam ſpe compulſi, fore nimirum aliquando referendi beneficij occaſionem, & mutuò accipiendæ gratiæ opportunitatem.

πράσσει γὰρ ἔργῳ μὲν σθέ-
νος,
βουλαῖσι δὲ φρήν, ἐσσόμενον προϊ-
δεῖν
συγγενὲς οἷς ἕπεται.
Ἀγησιδάμου παῖ. σέο δ' ἀμφὶ
τρόπῳ
τῶν τε καὶ τῶν χρήσιες.
οὐκ ἔραμαι πολὺν ἐν μεγάρῳ
πλοῦ-
τον κατακρύψαις ἔχειν,
ἀλλ' ἐόντων, εὖ τε παθεῖν καὶ ἀ-
κοῦ-
σαι, φίλοις ἐξαρκέων.
κοιναὶ γὰρ ἔρχοντ' ἐλπίδες

Auxiliatur enim operi quidem robur, conſilijs autem mens, quæ comitatur à natura inſita futurorum proſpicientia. Tuis autem in moribus Ageſidami fili horum & illorum vſus. Non cupio multas in ædibus diuitias abſconditas habere, ſed ex ijs quæ adſunt, bona percipere, & bene audire; amicis ſubueniens. Communes enim veniunt ſpes

πράσσει γὰρ. Naturales aliquot virtutes recenſet, quas Chromio ineſſe teſtatur. σθένος, hoc eſt, ἀνδρεία robur corporis & fortitudo neceſſaria ad certamina. φρήν, hoc eſt, νοῦς ἐν βουλαῖς *ratio*, & *ſolertia mentis in conſilijs*, quibus it comes συγγενὴς τοῦ μέλλοντος προνόησις, *innata futuri prouiſio*, ſeu *prudentia qua res futuras præſentimus*. Simplex πράσσει, pro συμπράσσει, hoc eſt, συνεργεῖ. Sic autem declaranda hæc ſententia. συνεργεῖ γὰρ τοῖς μὲν ἔργοις ἀνδρεία, τοῖς δὲ βουλεύμασι νοῦς. οἷς ἀκολουθεῖ συμφυὴς τοῦ μέλλοντος προνόησις.

Ἀγησιδάμου παῖ. Aſſumptio, qua quæ modò dixit, Chromio competere profitetur. q. d. ὦ Χρόμιε τοῦ Ἀγησιδάμου παῖ περὶ τὸν σου βίον καὶ τρόπον ἀμφοτέρων ἡ χρῆσις ὑπάρχει, καὶ ἔργων καὶ λόγων. ἀνδρεῖος γὰρ εἶ καὶ συνετός. Verba hæc τῶν τε καὶ τῶν ſunt diſtributiua, & omnia enumerata complectuntur.

οὐκ ἔραμαι. Poſtquam poëta Chromium ab hoſpitalitate laudauit, & à benefi-

centia, qua ipsos inimicos demereri consueuerat: nunc eũ à diuitijs, earũmque recto vsu commendat, id sub sua persona agens. Loci autem sensum, & connexionem pete ex paraphrasi. Cæterùm eâdem opera docet poëta quis sit vsus, & abusus diuitiarum. Abusus, quum intus inutiles recõduntur: vsus, quum ijs cùm nobis, tum amicis benefacimus. Vnde rectè Horat. Od. 2. l. 2.

Nullus argento color est auaris
Abdito terris, inimice lamnæ
Crispe Sallusti, nisi temperato
Splendeat vsu.

& Theocrit.

Δαιμόνιοι, τί δὲ κέρδος ὁ μύριος ἔνδοθι χρυσὸς
Κείμενος, οὐχ ἅδε πλούτου φρονέοισιν ὄνασις.
Ἀλλὰ τὸ μὲν ψυχᾷ, τὸ δὲ καὶ τινὶ δοῦναι ἀοιδῶν,
Πολλοὺς δ' εὖ ἔρξαι πάων, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλων
Ἀνθρώπων, αἰεὶ δὲ θεοῖς ἐπιβώμια ῥέζειν.

κατακρύψαις Aeol. pro κατακρύψας. & ἐόντων Ion. pro ὄντων. Ὄντα autem & ὑπάρχοντα sunt *bona* & *facultates*. Porrò hanc sententiam sic declares, οὐκ ἐπιθυμῶ θησαυρὸν οἴκοι κατακρύψαι, καὶ τηρεῖν ἀνωφελῆ πλοῦτον, ἀλλὰ τῶν ἀπ' αὐτοῦ παρόντων εὖ παθεῖν, καὶ εὖ ἀκοῦσαι δωρητικὸς γινόμενος.

κοιναὶ γάρ. Sententiosa ratio superioris sententiæ: qua docet quare, prout dixit, vtendum sit diuitijs. Explanatam vide in paraphrasi.

παράφρασις. | ἐπῳδ. κῶλ. η. | μετάφρασις.

πολυπόνων ἀνδρῶν. ἐγὼ δ' Ἡ-
ρακλέος ἀντέχομαι προφρό-
νως,
ἐν κορυφαῖς ἀρετᾶν
μεγάλαις ἀρχαῖον ὀτρύνων λό-
γον·
ὡς, ἐπεὶ σπλάγχνων ὕπο ματέ-
ρος αὐ-
τίκα θαητὰν ἐς αἴγλαν
παῖς Διός, ὠδῖνα φεύγων, διδύ-
μῳ
σὺν κασιγνήτῳ μόλεν·

valdè ærumnosorum hominum. Ego autem Herculem amplector libenter, in cacuminibus virtutum maximis antiquum accelerans sermonem, quo pacto postquam ex visceribus matris statim admirabilẽ in fulgorem filius Iouis, ex partu euadens, gemello cum fratre venerit:

Cæterùm cùm tibi bene cesserit primum certamen, boni ominis id esse puto: & hanc victoriam aliarum in posterum, vnde nomen immortale consequaris, esse prænunciam. Quemadmodum & occisis ab Hercule infante anguibus, inde Tiresias collegit, & coniecit eum fore semper victoriosum, eiúsque nomen sine fine gloriosum. Quare libenter Herculis assumo & vsurpo exemplum, prisci alicuius herois præstantissimas virtutes, cum Chromij præclaro facinore comparaturus. Et dicam quod antiqua fert fama, quo pacto postquam recens natus, & cum Iphicle gemello fratre, ex vtero materno, vitato puerperij periculo, eductus est, & in lucem solis admirabilem editus ille Iouis filius:

ἐγὼ δ' Ἡρακλέος. Digreditur poëta ad ea quæ recens nato Herculi in cunis contigêre,

contigère, quum serpentes compressos occîdit. Et comparationem quandam instituit Chromij cum Hercule, in hoc tantùm facto: & hoc innuere vult: quemadmodum Hercules hoc primo labore, quum suffocauit angues, Tiresiæ dedit ansam vaticinandi, futurum vt nunquam non vinceret, & præclarè factis immortale nomen obtineret: sic cùm Chromius hoc primo certamine vicerit, spem concipio, eum aliàs quoque victoriam reportaturum: ac rerum maiorum sibi fundamenta iecisse. Et huc redire videtur Didymi sententia apud Scholiasten, apud quem aliæ cùm Chæridis tum Chrysippi proponuntur. Chæris ob eam causam adductum putat Herculis exemplum, quòd Chromius non parum laborum pertulerit & ærumnarum sub Hierone, tandem tamen ad id fastigij prouectus sit vt equos proprijs sumptibus aluerit. Vnde Chromius post laborum tolerantiam ad claritudinem, perinde ac Hercules post exhaustos suæ fortunæ labores, ad immortalem splendorem peruenit. Chrysippus ob Nemeæum leonem productum arbitratur, quòd sit Nemeæus hic victor. Sed cùm leonis illius nihil meminerit, stare nequit Chrysippi sententia: paulò verisimiliora dixit Chæris: sed verisimillimum Didymus, quem ego sequor.

Ἡρακλέος ἀντέχομαι. Hoc est, ἀντιλαμβάνομαι, *simile aßumo: ex opposito confero.* κορυφαῖς μεγάλαις ἀρεταῖς appellat *initia virtutum*, & τὸ ἄκρον. Nam κορυφὴ significat τὸ ἄκρον *summum, & extremum*, quod in magnitudine est: vt montis κορυφὴ, quæ vt ascendenti est vltima & descendenti prima: sic figuratè virtutis κορυφὴ primum specimen virtutis appellatur.

ἀρχαῖον λόγον. Scholiastes interpretatur, τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον. Ita suæ narrationi fidem facit Pindarus, quum nihil noui, sed quod ab initio dictum est, de Hercule sit recitaturus.

ὡς ἐπεὶ σπλάγχνων. Narrationem orditur ab Herculis infantia, σπλάγχνα ματέρος, appellat τὴν μητρικὴν νηδὺν, & θαητὰν αἴγλαν, quod Dor. pro comm. θαητὴν αἴγλην, interpretamur, τὰς ἡλιακὰς αὐγάς: seu τὴν λαμπρὰν καὶ θαυμαστὴν ἡμέραν, vno vocabulo, τὸ φῶς. Iouis filius dicitur in lucem venisse διδύμῳ σὺν κασιγνήτῳ, quem, in Heraclisco Theocritus, Iphicle νυκτὶ νεώτερον facit.

παράφρασις.

quo pacto etiam, postquam non inscia Iunone quæ aureo solio insidet, fascijs inuolutus in croceas cunas ingressus est, illa Deorum regina grauiter animo indignata, quòd prolem ex mortali muliere suscepisset Iupiter, protinus serpentes immisit, qui portis apertis in

στροφὴ γ. κῶλ. ι.

ὥς τ' οὐ λαθὼν χρυσόθρο-
νον
Ἥραν, κροκωτὸν σπάργανον ἐγκα-
τέβα.
ἀλλὰ θεῶν βασίλεια
σπερχθεῖσα θυμῷ, πέμπε δράκον-
τας ἄφαρ.
τοὶ μὲν οἰχθεισᾶν πυλᾶν
ἐς θαλάμου μυχὸν εὐρὺν ἔβαν, τέ-

μετάφρασις.

& vt non latens aureo throno insidentem Iunonem, croceas cunas ingreßus est: sed Deorum regina irritata animo miserit serpentes statim, qui apertis portis in thalami penetralia lata venerũt,

thalami lata penetralia se intruserunt, cupientes suis spiris inuoluere puerulos, celeribúsque maxillis manducare. Ille autem infans Hercules erecto ex puluinari, extensóque capite, primum pugnæ specimen edidit.

κνοισιν ὠκείας γνάθους
ἀμφελίξασθαι μεμαῶτες. ὁ δ' ὀρθὸν μὲν ἄντεινεν κάρα,
πειρᾶτο δὲ πρῶτον μάχας,

puerulis celeres malas circumplicare cupientes. Ille autem rectum extendit caput, & specimen edidit primum pugnæ,

ὥς τ' οὐ λαθών. De cunis Herculis, & Iunone infensa quæ illi angues immisit, hæc dicuntur. q.d. διηγήσομαι καὶ ὅπως μὴ δυνηθεὶς διαλαθεῖν τὴν Ἥραν, εἰς κροκοβαφὲς ὕφασμα ἐπετέθη σπαργανωθεὶς, ἡ δὲ θεῶν βασίλεια τῷ θυμῷ ὑπερζέουσα, ταχέως ἔπεμψε δράκοντας. Iuno dicitur χρυσόθρονος quia cùm sit regina Deorum, splendido insidet throno. κροκωτὸν σπάργανον est κροκοβαφὲς ὕφασμα, seu κροκοειδὲς, *croco tincta fascia.* vel κροκωτὸν, ἀπὸ τῆς κρόκης ὑφαντὸν, à *trama & textura* textiles fasciæ. Nisi σπάργανον sumamus pro *cunis*, & κροκωτὸν pro κροκοειδὲς, vt *cunæ* à colore *croceæ* dicantur, vt apud Homerum ἠὼς κροκόπεπλος.

ἀλλά. Hæc coniunctio pro δὲ sumenda, vt vult Schol. Iam ostendit quis Herculi fuerit author primi periculi. Id Iuno fecit, Iouis cum Alcmena concubitum, iniquo ferens animo: ideóque Herculem ex eo natum implacabili odio prosequuta, vt poëtæ passim canunt. Ἥρα dicitur θεῶν βασίλεια, quia regis Deorum Iouis & soror & coniux est credita. σπέρχεσθαι, hîc est θυμοῦσθαι, χαλεπαίνειν. vide Lexica.

τοὶ μέν. Artic. præposit. pro subiunct. οἱ. οἰχθεισᾶν πυλᾶν Dor. pro comm. οἰχθεισῶν πυλῶν. & ἔβαν pro ἔβησαν. ἀμφελίξασθαι *circundare*: vt ab antecedenti consequens μασᾶσθαι, καταφαγεῖν intelligatur.

ὁ δ' ὀρθόν. Infantis animosi virtus & alacritas. q.d. ὁ δ' Ἡρακλῆς ὀρθώσας ἑαυτὸν, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀνατείνας, τῆς δὲ πρώτης μάχης πεῖραν ἐλάμβανε. Hîc Iunoni tribuitur serpentum immissio. At Pherecydes author est eos serpentes ab Amphitryone fuisse immissos, vt experiretur vter duorum infantium Iouis esset filius, ac Iphiclum visis bestijs statim fugisse: sed Herculem mansisse, eósque compressisse. Hoc fuisse primum certamen Herculis testatur noster Pindarus, eiúsque tantùm meminit, vt cum primo Chromij certamine conferat, & hoc quemadmodum illud bene ominari contendat.

ἄντεινεν metri causa pro ἀνέτεινεν: & πειρᾶτο negl. augm. pro ἐπειρᾶτο, μάχας pro μάχης.

παράφρασις. — ἀντιστρ. κῶλ. ι. — μετάφρασις.

Ambabus manibus geminos serpentes ceruicibus correptos constrinxit, ita vt effugere non potuerint. Tum illi strangulati & suffocati ex corpore magni-

δισσαῖσι δοιοὺς αὐχένων
μάρψαις ἀφύκτοις χερσὶν ἑαῖς ὄφιας.
ἀγχομένοις δὲ χρόνος
ψυχὰς ἀπέπνευσεν μελέων ἀφάτων.

duabus manibus suis effugium non dantibus, duos ceruicibus corripiens serpentes: strangulatíque tandē ani-

tudinis inusitatæ & ineffabilis, animam tandem emiserunt, corpúsque ingens mortuum reliquerũt. Tum metus intolerabilis mulieres perculit, quotquot Alcmenæ puerperæ ministrabant. Quinetiam Alcmena, quanquam recens enixa, tamen abiecto peplo pedibus è lecto desilijt, vt liberis opem ferret, & bestiarũ illatum iniuriam propulsaret.

ἐκ δ᾽ ἄρ᾽ ἄτλατον δέος
πλᾶξε γυναῖκας ὅσαι τύχον Ἀλκμή-
νας ἀρήγοισαι λέχει.
καὶ γὰρ αὐτὰ ποσὶν ἄπεπλος ὀρού-
σαισ᾽ ἀπὸ στρωμνᾶς, ὅμως
ἄμυνεν ὕβριν κνωδάλων.

mas exhalarũt è membris ineffabilibus: & intolerabilis metus perterrefecit mulieres quotquot fuerũt Alcmenes inseruientes cubili. Quinetiam ipsa sine vestibus prosiliens pedibus è lecto, tamen propulsabat iniuriam bestiarum.

διασαῖσι Ion. & poët. pro διασαῖς. & μάρψαις Aeol. pro μάρψας. Et hæc cohærent cum superioribus: quæ sic reddas oratione soluta, ταῖς δύο χερσὶν ἑαυτοῦ, τοὺς δύο θῆρας ἐκ τῶν αὐχένων σφίγξας ἀφύκτως κατεῖχε.

ἀγχομένοις δὲ. Hoc est, τούτοις δὲ πνιγομένοις αἱ ψυχαὶ ἀπέλιπον, καὶ νεκρὸν εἴασαν τὸ παμμέγεθες σῶμα. Hic est euentus pugnæ Herculis, nempe mors serpentum: quorum vnum dextra, alterum sinistra manu comprehensum suffocauit. ἄφατα μέλεα dicuntur propter inusitatã magnitudinẽ, q.d. ἄρρητα, οὐκ ἐπιδεχόμενα φατισθῆναι διὰ τὸ μέγεθος, *ineffabilia, propter magnitudinem.* vel ἄφατα h.e. ἄγαν φθαρτικὰ, tanquam ab α. extensiuo: & φάσαι idem quod φθεῖραι *corrumpere*: quod eos suffocare facile fuerit Hercũli. Dicitur autem animas exhalasse tempore, quia fortè diu obstiterunt morti huic ineuitabili, & tandem extincti sunt. Porrò suspicor hæc ita legenda esse, ἀγχόμενοι δὲ, χρόνῳ ψυχὰς ἀπέπνευσαν μελέων ἀφάτων. h.e. *& strangulati tandem animas exhalarunt è membris ineffabilibus*, sic metrũ, & phraseos proprietas seruatur.

ἐκ δ᾽ ἄρ᾽. Narrat quæ consequuta sunt rem istam. Terrore perculsæ sunt Alcmenes ancillæ. q.d. τότε μέγας φόβος ἐξέπληξε τὰς ἐκεῖσε γυναῖκας, ὅσαι ἔτυχον περὶ τὴν θεραπείαν, καὶ τὴν κοίτην Ἀλκμήνης. Dor. est ἄτλατον pro comm. ἄτλητον, & πλᾶξε negl. augm. & Dor. pro ἔπληξε. Item Ἀλκμήνας & ἀρήγοισαι, pro Ἀλκμήνης, ἀρήγουσαι.

καὶ γὰρ. Alterum ἑπόμενον: quòd mater etiam deterrita desilierit è lecto nuda. Hoc loco, καὶ γὰρ, non est causale: sed significat *quinetiam.* vt 1. Od. Pyth. καὶ γὰρ βιατὰς Ἄρης. Dicitur ἄπεπλος ὀρούσασα, non quòd peplo careret in lecto, sed quòd subitò commota peplum abiecisset. Nec ἄπεπλος γυμνὴν sonat: neque enim decorum seruaretur: sed intelligendum eam solo indusio tectam desilijsse cùm recens peperisset.

ἄμυνεν. Hoc est, ἐπὶ βοήθειαν ἠπείγετο πρὸς τὴν τῶν θηρίων βλάβην. Porrò Dor. dixit ἄμυνεν pro ἤμυνεν. Et serpentes vocauit impropriè κνώδαλα. Nam hæc sunt propriè τὰ ἐν τῇ θαλάσσῃ θηρία, παρὰ τὸ ἐν ἁλὶ κινεῖσθαι. Sed καταχρηστικῶς καὶ πᾶν θηρίον, vt quum Homerus dicit, Κνώδαλον ὅττι δίοιτο καὶ ἴχνεσι γὰρ προσῄδει. Obserua matris στοργὴν, quæ vt liberos periclitantes defendat, periculo seipsam committit: quatenus non solùm recens enixæ mulieri periculosum est è lecto sine vestibus

surgere, sed etiam illi sexui, vt pote infirmiori, non tam facilis est defensio aduersus tam dirum animal.

ὅμως. Legere malo sic quàm ὁμῶς *simul*. q. d. *Quinetiam ipsa mater, quanuis è lecto desiliisset nuda, tamen iniuriam bestiarum illarum propulsare conabatur*. vel, vt habet paraphrasis,

παράφρασις.

Ilico etiam Thebanorum Cadmi subditorum duces æneis armis instructi confertim accurrerunt. Ipse etiam putatitius Herculis pater Amphitryo, eductum è vagina ensem concutiens aduenit, ipsemet acuto dolore concussus, vt cuius res agebatur, quum liberi periclitarentur. Etenim omnem hominem pariter propria calamitas affligit: sed quiuis alieno malo leuiter tangitur, quémque dolorem cor nostrum inde concepit, statim delet & relinquit.

ἐπῳδ. κῶλ. η.

ταχὺ δὲ Καδμείων ἀγοὶ χαλ-
κέοις σὺν ὅπλοις ἀθρόοι ἔδρα-
μον,
ἐν χερὶ δ' Ἀμφιτρύων
κολεοῦ γυμνὸν ἐκτινάσσων ξί-
φος,
ἷκετ', ὀξείαις ἀνίαισι τυ-
πείς.
τὸ γὰρ οἰκεῖον πιέζει
πάνθ' ὁμῶς. εὐθὺς δ' ἀπήμων
καρδία
κᾶδος ἀμφ' ἀλλότριον.

μετάφρασις.

Confestim autem Cadmeorum duces æreis cum armis confertim accurrerunt. Amphitryo quoque manu nudum vagina ensem quatiens venit, acutis doloribus saucius. Nam proprium infortunium *premit omnem pariter: at statim afflictionis expers cor ob luctum alienum.*

ταχὺ δέ. Post famulas hera, post heram Cadmei duces, & Amphitryonis aula, tandem ipse Amphitryo properant ad infantum defensionem. Καδμείων ἀγοὶ dicuntur ipsi Thebanorum duces; Thebani enim rectè cognominãtur Cadmëi ab eorum rege Cadmo.

τὸ γὰρ οἰκεῖον. Ratio cur perturbatio Amphitryonis videatur maior: q. d. τὸ γὰρ οἰκεῖον καὶ ἴδιον κακὸν, ὁμοίως λυπεῖ τοὺς οἰκείους πάντας. περὶ δὲ τὰ ἀλλότρια συμπτώματα καὶ κακὰ, ἀβλαβὴς καὶ ἄλυπος ἡ καρδία παραχρῆμα γίνεται. Gnome elegans & memorabilis, cui respondet illud Ciceronis, *Statim arescit lacryma, præsertim in malis alienis*. & prouerbiale illud, οὐκ ἔστ' ἐμὸν τὸ πρᾶγμα, πολλὰ χαιρέτω. *Non est meum negotium, multum valeat.*

κᾶδος Dor. pro κῆδος. Hoc est, λύπη. Vt & Isthm. 8. μήτε κάδεα θεράπευε: *neque mœrores foue*. Sed Ol. 7. significat *affinitatem*.

παράφρασις.

Quum autem aduenisset, constitit, & in stuporem

στροφὴ δ. κῶλ. ι.

ἔστα δὲ θάμβει δυσφόρῳ
τερπνῷ τε μιχθείς. εἶδε γὰρ ἐκνόμιον

μετάφρασις.

Constitit autem stupore acerbo, delectabi-

acerbitate & iucunditate temperatum raptus est: siquidem cùm de liberorum salute desperasset, eos tamẽ deprehendit incolumes, quum dracones vidit interemptos ab Hercule putatitio filio, qui inusitatam huic ætati tenerrimæ generositatis & roboris præstantiam exhibuit spectandam. Itaque Dij immortales effecerunt, vt quod à nuncijs diuulgatum fuerat, nimirum extinctos esse infantes, in contrarium cesserit: & non illi, sed dracones perijsse visi sint. Hoc miratus Amphitryo, veridicum supremi Iouis vatem præstantissimum Tiresiam vicinum accersiuit, & quid hoc portenderet ipsum interrogauit. Tum Tiresias Amphitryoni, & vniuersæ Thebanorum turbæ circunstanti prędixit quibus in fortunis Hercules esset versaturus, quásque res gesturus.

λῆμά τε καὶ δύναμιν
υἱοῦ. παλίγγλωσσον δέ οἱ ἀθάνατοι
ἀγγέλων ῥῆσιν θέσαν.
γείτονα δ' ἐκκάλεσεν Διὸς ὑψίστου προφάταν ἔξοχον
ὀρθόμαντιν Τειρεσίαν. ὁ δέ οἱ
φράζε, καὶ παντὶ στρατῷ
ποίαις ὁμιλήσει τύχαις.

líque permixtus. Vidit enim inusitatam generositatem & fortitudinem filij. Diuersilinguem igitur immortales nuntiorum sermonem reddiderunt. Vicinum itaque aduocauit Iouis altißimi prophetam eximium rectè vaticinantem Tiresiam. Ille autem ei dixit, totíque turbæ, in quibus versaturus esset fortunis.

ἔστα δὲ θάμβει. Contrarios effectus ex rei nouitate ostẽdit fuisse in Amphitryone. θάμβος δυσφορον, hoc est, δυσπημονητ: quia filios audiuerat fuisse interemptos: τὸ τερπνόν: quia præter opinionem incolumes inuenit: contrà verò occisos dracones. Sic Homerus τὴν δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἕλε φρένα.

εἶδε γὰρ. Ratio pugnantis affectus. Terrorem expulit lætitia: quia vidit filij præclarum facinus. ἐκνόμιον dicit τὸ ἔξω τοῦ νόμου, ἤγουν ἔθους ὄν. *quod est insuetum & inusitatum.* υἱοῦ. Intellige Herculis filij putatitij.

παλίγγλωσσον. Hoc est, οἱ δὲ θεοὶ τὸν λόγον τῶν ἀγγέλων τοῖς προσηγγελμένοις ἐναντίον ἔθεσαν. Itaque ῥῆσιν παλίγγλωσσον, vocat τὸν ἐναντιόσημον λόγον. In compositione πάλιν *contrarium* significat, vt παλινῳδία, & id genus. Od. 6. Isthm. dicitur παλίγγλωσσος πόλις, *quæ lingua Græca contraria vel diuersa vtitur.*

γείτονα δ' ἐκκάλεσεν. Amphitryo Tiresiam vocat, vt rei nouitatem explicet. Eius attributa hæc sunt, quòd sit Iouis ἔξοχος προφήτης. Dixit autem προφάταν Dor. pro προφήτην. Item quòd sit ὀρθόμαντις, hoc est, ἀληθὴς μάντις, ὁ τὰ ἀληθῆ καὶ ὀρθὰ μαντευόμενος, *vera rectáque vaticinans.* Dicit γείτονα, quia Thebanus erat, ac proinde in vicinia habitabat. Vide Idyll. 25. Theocriti, vbi hæc Alcmenæ tribuũtur.

Τειρεσίαν τόκα μάντιν ἀλαθέα πάντα λέγοντα
Ἀλκμήνα καλέσασα, χρέος κατέλεξε νεοχμόν.

Neque istud obstat quominus etiam Amphitryo vatem accersiuerit. Nam matre re, priusquam pater aduenisset, cognita, deinde pater potuit vatem accersere. Aldi editio habet ἐκκάλεσεν idque melius, ratione metri.

ὁ δέ οἱ. Tiresiæ vatis explicatio: qua quid istud portenderet, ostendit, οἱ, hoc est, αὐτῷ, nempe Amphitryoni. φράζε negl. augm. imperf. pro ἔφραζε. Propriè autem dixit παντὶ στρατῷ: quia duces armati aduenerant, & si opus fuisset, aduersus monstra pugnaturi.

παράφρασις. | ἀντιστρ. κῶλ. ι. | μετάφρασις.

Quot in terris, quot in mari perniciosas hominum generi bestias esset interfecturus: vti aprum Erymãthium, Nemeæum & Citheroneum leonem, Stymphalides aues, & balænam, aliáque multa. Dixit etiam quemuis qui ipsum odio prosequeretur, séque insolentem & iniuriosum præberet, morte ab ipso mulctatum iri, vt mactatorem hospitum Busirin, & Antæum Gigantem. Quinetiã hoc addidit dictis, fore vt quum Dij in Phlegra, qui pagus est Thraciæ, cum Gigantibus prælio concurrerent, Ioui ferens opem, eos sagittis suis confoderet, vnde humi prostrati eximiam cæsariem puluere fœdarent.

ὅσσους μὲν ἐν χέρσῳ κτανὼν,
ὅσσους δὲ πόντῳ θῆρας ἀϊδροδί-
κας.
καί τινα σὺν πλαγίῳ
ἀνδρῶν κόρῳ στείχοντα τὸν ἐχθρό-
τατον
φᾶσέ νιν δώσειν μόρον.
καὶ γὰρ ὅταν Θεοὶ ἐν πεδίῳ
Φλέ-
γρας γιγάντεσσιν μάχαν
ἀντιάζωσιν, βελέων ὑπὸ ῥι-
παῖσι κείνου φαιδίμαν
γαίᾳ πεφύρσεσθαι κόμαν,

Quot in terra interfecturus, quot & in mari belluas perniciosas, & quempiam cum obliqua insolentia incedentem hominum inimicissimum dixit ei daturũ pœnas *morte. Quinetiam cùm Dij in campo Phlegræ cum Gigantibus prælio concurrerent, telorum illius impetu præclaram pulueri commixtum iri comam* illorum.

ὅσσους μὲν. Generatim labores Herculis perstringuntur distributione, terra maríque. Hos ab historijs haurire licet. Nonnullos in paraphrasi attigimus: peculiariter occisam ab eo balænam annotauimus. Idque ex Homero Scholiastes hausisse se testatur, in his

τὸ ῥά οἱ Τρῶες, καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
Ποίεον, ὄφρα τὸ κῆτος ὑπεκφυγὼν ἀλέοιτο.

Quod si ita se habet, balænam in Troade occîdit.

ἀϊδροδίκας. Est accusat. plur. à recto sing. ἀϊδροδίκης. Hoc est, τὰς δίκας ἀΐδρεις, τοῦ δικαίου ἀνεπιστήμων, *iustitiæ nescius, iuris ignarus*: ac proinde *crudelis, perniciosus*. ἀΐδρεις fit ex α. priuat. & εἰδέω *scio*.

καί τινα. Speciatim aliquem notat quem occisurus esset Hercules. Id Scholia referunt ad Busirin, qui hospites mactare solebat, & ad Antæum. In genere tamen hoc intelligere possis de omnibus improbis quos deleuit. φᾶσε. Negl. aug. & Dor. pro ἔφησε. Aor. primi, verbi φημί. πλαγίῳ κόρῳ, hoc est, οὐ κατ' εὐθὺ ὄντι. Translatum à malè agentibus, qui non regia, sed obliqua via incedunt. In hac sententiã Schol. ἀντιπῶσιν obseruat, & accusatiuum pro datiuo positum putat, vt sit, καί τινι ἀδίκῳ ἀνδρὶ αὐτὸν τὸν Ἡρακλέα ἔφασκε δώσειν μόρον, ἀντὶ, τοὺς ἀδίκους ἀνελεῖν, *& dixit ipsum Herculem alicui iniusto viro necem daturum*, pro, *iniustos sublaturum è medio*. Hac in constructione νιν sumetur pro αὐτόν. Sed si citra ἀντιπῶσιν construamus, νιν sumetur pro αὐτῷ: & subaudietur accusat. plur. δίκας. & μόρον, pro κατὰ μόρον accipies, hoc est, μόρῳ καὶ θανάτῳ.

καὶ γὰρ. Hoc quoque sumimus non pro causali particula: sed exponimus *quinetiam*, sicut antistr. 3. καὶ γὰρ αὐτὰ ποιν. Amplificat autem Tiresias laudes Herculeæ

fortitudinis, quum dicit eum Dijs opem laturum aduersus Gigantes. Pugnæ locus Phlegra, Thraciæ vicus. Ibi Terra oraculum reddidit deleri non posse Gigantes, ni duo semidei Dijs opem ferrent. Quare Hercules & Bacchus admissi, deleuêre Gigantes. Dicta autẽ est Phlegra, à φλέγειν, quòd igni, & calidarum fluxu abundaret. Eadem Pallene vocata est, teste Eustathio: qui pugnam inde originem traxisse ostendit, quòd loci illius homines barbarè vixerint.

γιγάντεσσιν Ion. & poët. pro γίγασι: & ante μάχαν, supple εἰς vel πρὸς. Sic & φαιδίμαν κόμαν, pro φαιδίμην κόμην. & πεφύρσεσθαι est infinit. paulo post futuri πεφύρσομαι. Dicitur γαίᾳ φύρεσθαι, hoc loco, quod vno vocabulo efferas, κονίζεσθαι. Vt Homerus loquutus est, ὡς τὸ μὲν κεκόνισο κάρη. Porrò à cõsequenti antecedẽs intelligendum, nempe Gigantes sagittis Herculis saucios cecidisse, tum humi prostratos puluere sese fœdasse.

παράφρασις. — ἐπῳδ. κῶλ. ι. — μετάφρασις.

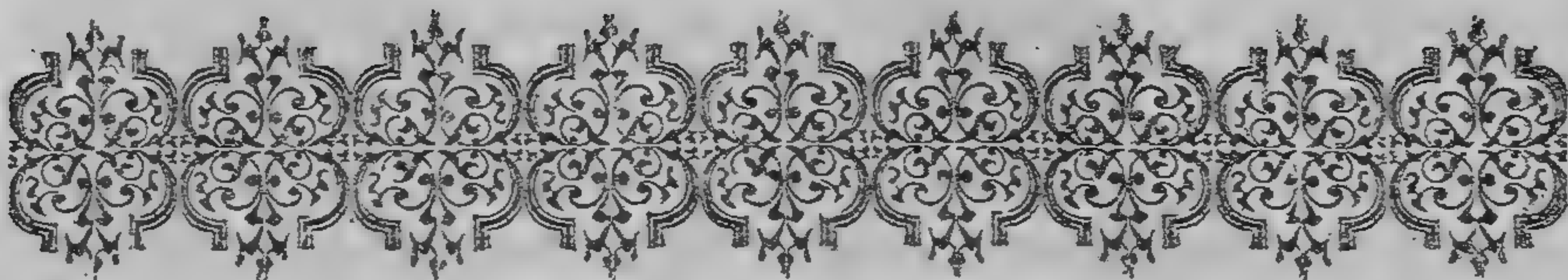
Quibus peractis demum ac deinceps futurum erat, vt magnorum laborũ, quos exantlarat, præmium excellens reportaret. Primùm tranquillitatem qua in perpetuum frueretur: deinde florentem Heben, quam beatis ædibus vxorem exciperet, celebrato apud Saturni filium Iouem nuptiali conuiuio: denique & vitam immortalem, & cum Dijs immortalibus conuersationem, in quam receptus, augustum Iouis domicilium admiraretur & collaudaret.

ἔνεπεν. αὐτὸν μὰν ἐν εἰρή-
να τὸν ἅπαντα χρόνον χερῶ
ἡσυχίαν καμάτων
μεγάλων ποινὰν λαχόντ' ἐξαίρε-
τον,
ὀλβίοις ἐν δώμασι δεξάμενον
θαλερὰν Ἥβαν ἄκοιτιν,
καὶ γάμον δαίσαντα πὰρ Διὶ Κρονί-
δᾳ,
σεμνὸν αἰνήσειν δόμον.

dixit: ipsum verò in pace omne tempus deinceps tranquillitatem laborum magnorũ præmium eximium consequutũ, recepta in beatas ædes Hebe coniuge florente, & nuptijs celebratis apud Iouem Saturnium, augustam laudaturum domum.

ἔνεπεν. Cohæret cum superioribus. Sequentia autem faciunt mentionem præmiorum quibus ob labores exantlatos Hercules donatur. Primũ est εἰρήνη καὶ ἡσυχία. 2. γάμος Ἥβης. 3. receptio in σεμνὸν δόμον, in quo cum Dijs conuersaretur.

χερῶ poët. aduerb. pro ἐφεξῆς. Fit tanquam à datiuo χεδίῳ nominis χέδιος. reiecto ι. & mutato δ. in ρ. at hoc mihi non placet. Et error est in metro manifestus, deest enim syllaba. Itaque putarem legendum δυσχερῶν: essétque adiectiuũ substantiui καμάτων. h.e. *arduorum laborum*: nisi metrum obstaret itidem. Enimuero σ. quandoque dissimulatur ab authore nostro, vt ἔχεν plerumque dicit pro ἔχειν. ποινὰν καμάτων. dicit vt Pyth. 1. ποινὰν τεθρίππων. γάμον δαίσαντα, h.e. τελεσάμενος τῆς εὐωχίας τοῦ γάμου.

ΤΙΜΟΔΗΜΩ ΑΘΗΝΑΙΩ, παγκρατιαστῇ.

TIMODEMO ATHENIENSI, pancratiastæ.

ΕΙΔΟΣ Β.

ODE II.

ARGVMENTVM.

Timodemus laudatur à Nemeæa victoria, qua patriam illustriorem reddidit: deinde sumpta occasione ad maiores eius transit poëta, quorum plurimas victorias recenset.

παράφρασις.

Quemadmodum Homeridæ qui consutilia Homeri carmina recitant, aliíque poëtæ quum poësin inchoant, initium ducunt à Iouis inuocatione. Sic etiã vir hic præclarus Timodemus Atheniensis, victorias suas exorsus est à Nemeis sacris certaminibus, quæ in Iouis Nemeæi honorem, in celeberrimo Nemeę luco celebrantur.

ὀγδοὰς α΄.

Ὅθεν περ καὶ Ὁμηρίδαι
ῥαπτῶν ἐπέων τὰ πόλλ' ἀοιδοὶ
ἄρχονται, Διὸς ἐκ προοιμίου. καὶ ὅδ' ἀνὴρ
καταβολὰν ἱερῶν ἀγώνων
νικαφορίας δέδεκται
πρῶτον Νεμεαίου
ἐν πολυυμνήτῳ Διὸς ἄλσει.

μετάφρασις.

Vnde & Homeridæ consutilium carminum plerumque poëtæ auspicantur, à Ioue procemium, hic quoque vir fundamentum sacrorum certaminum victoriæ sumpsit primum in Nemeæi Iouis multum decantato luco.

Τιμοδήμῳ. Timodemus patria Atheniensis, pancratio Nemea vicit. De quo certaminis genere iam dictum est in Olympijs. Ode ι. Ep.3.

ὀγδοάς. Quinque sectionibus constat hic hymnus, quæ vocantur ὀγδοάδες, non alia de causa, quàm quòd singulæ constent ex octo colis.

ὅθεν περ. Ducitur exordium à pari. Nam ostendit poëta Timodemum sua certamina rectè à Nemeis incepisse, quæ Ioui sunt sacra, sicut Homericorum carminum

carminum recitatores & poëtæ initium ducunt à Ioue. Aduerbium ὅθεν est loco relatiui, ἐξ οὗ: ei respondet ἐντεῦθεν redditionis particula. Et sic locus hic à pari explicandus. ὅθεν δὴ καὶ οἱ Ὁμηρίδαι λεγόμενοι ἀοιδοὶ, τὴν ἀρχὴν τοῦ λέγειν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ποιοῦνται ἐκ Διὸς προοιμιαζόμενοι. ἐντεῦθεν καὶ οὗτος ὁ ἀνὴρ, τῶν θεμέλιον τῶν ἱερῶν ἀγώνων ἀπὸ τοῦ Διὸς πεποίηται, Διῒ ἀνακείμενα Νέμεα πρῶτον νικήσας.

Ὁμηρίδαι. Homeridæ propriè sunt Homeri posteri, qui genus ad Homerum referentes, poësin eius per successionem canebant. Postea dici cœperunt Homeridæ, non qui genus ad Homerum referebant, sed qui eius carmina populo recitare poterant: & hos Homeristas quoque appellatos testatur Athenæus l. 14. c. 3. quos Demetrius Phalereus primùm in theatra produxit. Demum Homeridæ dicti in genere rhapsodi, qui licèt præcipuè Homerica recitarent, tamen aliorum etiam canebant, vt Hesiodi, Archilochi, Phocylidis, Simonidis, vt constat ex Athenæi loco, vbi Cleomenem rhapsodũ Empedoclis in Olympijs fuisse ait, & Hegesiam Comicum Herodoti historiam in Alexandria frequenti theatro egisse. Præclaros rhapsodos qui Homeridæ dicerentur, tempore Cynæthi Chij fuisse testatur Schol. qui Homero inseruerunt versus quos ipsi fecerunt. Author est Hippostratus Cynæthum primum Syracusis Homerica carmina consuisse circiter Olymp. 69. Hic quoque hymni in Apollinem, qui Homero tribuitur, author esse fertur.

ῥαπτῶν ἐπέων ἀοιδοί. Periphrasticè dictum, pro ῥαψῳδοί. Hinc videmus Pindaro ῥαψῳδοὺς dici παρὰ τὸ ῥάπτειν τὴν ᾠδήν: quòd ex toto opere Homerico hinc inde colligerent versus suo instituto accommodandos, siue de nuptijs, siue de monomachijs, dolo, virtute, iudicio acturi essent. Hanc etymologiam etiam ex Hesiodi carmine colligere est, quum ait,

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτος ἐγὼ καὶ Ὅμηρος ἀοιδοὶ
Μέλπομεν, ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδήν:

vnde apparet eundem esse ῥαψῳδὸν, & poëtam. Alij ῥαψῳδοὺς dici volunt veluti ῥαβδῳδοὺς, sequuti hoc Callimachi,

Καὶ τὸν ἐπὶ ῥάβδῳ μῦθον ὑφαινόμενον,
Ἠνεκὲς ἀείδω ποπιδεγμένος.

Erátque laurea virga, quam tenentes istiusmodi carmina faciebant. Eosdem Menæchmus στιχῳδοὺς appellari dixit, eo quòd στίχοι quibusdam ῥάβδοι dicantur. Sunt qui dicant Homeri poësin primùm non fuisse in vnum collectam, sed per partes dispersam: vnde siquando eam canerent rhapsodi, eam certa iunctura in vnum redigerent: & cùm cantoribus agnus proponeretur in præmium, ἀρνῳδοὶ salutabantur. Vide Iliad. initio Eustathium.

Διὸς ἐκ προοιμίου. Hoc in prouerbium abijt. Non solùm autem Homericorum carminum recitatores à Ioue auspicabantur, sed & alij poëtæ. vt Theocritus,

Ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα, καὶ ἐς Δία λήγετε Μοῖσαι.

Sic à Ioue incipit Hesiodus opera & dies. Verùm plerique à Musarum inuocatione, omisso Ioue, exordiuntur. Citatur locus hic in adagio, *Deo praeunte nullus officit obex*. Porrò sic construe, προοιμίου ἄρχονται ἐκ Διός: h. e. *proœmium à*

Ioue ducunt. Etenim ἐκ pendet à Διὸς præcedente, non à πρωομίου, quod regitur ab ἄρχονται.

καὶ ὅδ' ἀνήρ. Emphaticè ita loquitur; éstque redditio comparationis, in qua supplendum τὸ ἐντεῦθεν. καταβολὰν Dor. pro καταβολὴν, hoc est ἀρχὴν: metaphora sumpta ab architectis, qui fundamenta primùm iaciunt, deinde ædificium superstruunt. Iupiter Nemeæus dicitur quòd in Nemea coleretur, & Nemeæi ludi ipsi essent sacri, sacrúmque nemus. Periphrasticè victoriam Nemeæi certaminis significat ijsdem verbis.

παράφρασις.	ὀγδοὰς β.	μετάφρασις.
Præterea, siquidem ætas eum rectà deducens per vestigia paterna, quatenus certaminum studio tenetur quemadmodum maiores, dedit magnis Athenis, vt ornamento sit ijs, necesse est Timodemum Timonoi filium Isthmia pulcherrima & Pythia vincere, quemadmodum maiores ipsius. Quemadmodum autem videmus in astrorum cursu.	ὀφείλει δ' ἔτι, πατρίαν εἴπερ καθ' ὁδόν νιν εὐθύπομ- πος αἰὼν ταῖς μεγάλαις δέδωκε κόσμον Ἀθάναις, θαμὰ μὲν Ἰσθμιάδων δρέπε- σθαι κάλλιστον ἄωτον, ἐν Πυ- θίοισί τε νικᾶν Τιμονόου παῖδ'. ἔστι δ' ἐοικὸς,	Oportet autem (siquidem paternam per semitam eum rectà deducens æuum magnis dedit Athenis ad ornamentum) frequenter Isthmiadum decerpere pulcherrimum florem, in Pythiisque victorem esse Timonoi filium. Est autem consentaneum,

ὀφείλει δ'. Laudat victorem Timodemum à virtute maiorum, quam ipsi proponit imitandam: vt quemadmodum illi, sic & ipse Isthmia & Pythia vincat; quæ quoties Timodemidæ vicerint, refert octonario quarto. Series autem verborum indicat Leonicerum & Aretium falli, qui putant Timodemum laudari ob iam reportatas victorias illas: quas tamen poëta satis perspicuè dicit illi reportandas, vt paterna sequatur vestigia.

πατρίαν καθ' ὁδόν. Non solùm patris, sed aliorum quoque progenitorum viam intelligit. Non enim solus Timonous, sed alij quoque qui octonario 4. Timodemidæ vocantur, quíque Timodemi maiores videntur intelligendi, certaminibus hisce claruerunt.

εὐθύπομπος αἰών. Hæc verba sic expone. *Aeuum quod homines aliquò rectà deducit*, vt ad præclarum aliquod vitæ institutum, aut ad beatum aliquem finem. Fit εὐθύπομπος ab εὐθὺς *rectà*, & πέμπω *mitto*. Vocat hic μεγάλας Athenas, quas Pyth. 7. μεγαλοπόλιας. Porrò ante κόσμον supple εἰς. Cæterùm totam sententiam sic declaro. ἔστι δ' ἀναγκαῖον αὐτὸν καὶ Πύθια καὶ Ἴσθμια νικᾶν, ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν ἐνίκησαν αὐτά. εἴπερ ὁ εὐθύπομπος αἰὼν Τιμονόου παῖδα δέδωκεν εἰς κόσμον μεγάλαις Ἀθήναις, κατ' ἴχνη τῶν πατέρων στείχοντα.

ἔστι δ' ἐοικός. Illustrat argumentum ab imitatione paternarum virtutum, per collationem. q. d. ὥσπερ εἰκός ἐστι τὸν Ὠρίωνα μὴ μακρὰν, ἀλλ' ἐγγὺς τῶν

Πλειάδων πορεύεσθαι. οὕτω δεῖ καὶ τὸν Τιμόδημον Τιμονόῳ πατρὶ ἕπεσθαι, καὶ τοῖς προγόνοις.

παράφρασις. | ᾠδὴ γ. | μετάφρασις.

Orionis sidus Pleiadas perpetuò sequi, nec ab ijs vnquam declinare: sic & verisimile est Timodemum à patrum virtute non deflexurum, sed eam diligenter sectaturum. Quinetiam decori erit Insulæ Salamini vbi est educatus, quanquam Athenis natus: ita vt virum fortem & bellicosū educare posse dicatur Salamis. Quod apud Troiam in Aiace Telamonio expertus est Hector, singulari certamine cum ipso congressus. Quódque in te nunc est comprobatum, quum laudibus auctus es ob fortitudinem, cuius specimen edidisti pancratio, téque animosum & laborum tolerantem esse ostendisti.

ὀρειᾶν γε Πελειάδων
μὴ τηλόθεν Ὠαρίωνα νεῖσθαι.
καὶ μὰν ἁ Σαλαμίς γε θρέψαι
φῶτα μαχατὰν
δυνατός. ἐν Τροίᾳ μὲν Ἕκτωρ
Αἴαντος ἄκουσεν, ὦ Τιμόδημε. σὲ δ' ἀλκὰ
παγκρατίου τλάθυμος ἀέξει.

montanis à Pleiadibus non procul Orionem incedere. Quinetiam Salamis potest educare virum bellicosum. Apud Troiam quidem Hector Aiacem audiuit: te vero Timodeme fortitudo pancratij laboriosa promouet.

ὀρειᾶν Dor. pro ὀρειῶν. Sic vocantur Pleiades, quasi πρὸς τὸν Ὠαρίωνα κεκλιμέναι, *quòd ad Orionem inclinent*: vel quoniam filiæ feruntur Atlantis, Atlas autem est ὄρος, montis nomen. Itaque ludendo in homonymia Pindarus ὀρείας facit Pleïadas, quasi montis filias. Vel quia Maia vna ex Pleïadibus in monte Cyllene peperit Mercurium. Vel quia Πελειάδας dixit, quæ sunt περιστεραὶ, & ὄρειαι sunt, siquidem in montibus versantur. Crates vt refert Schol. legit θερειᾶν quod æstate oriantur, sintque messis indices: de quo Hesiodus lib. 2. ἔργ. καὶ ἡμ.

Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων.

Quæ lectio mihi arridet.

Πελειάδων Metathesi literarum, pro Πελειάδων. Vel dicuntur Πελειάδες, quia cùm eas Orion per Bœotiam insequeretur, in columbas mutatæ fuerunt. Vel Πλειάδες à Pleione matre. Vel quia πλησίον ἀλλήλων κεῖνται. Sidus hoc ex septem stellis constat, quarum nomina sic recenset Aratus,

Ἀλκυόνη, Μερόπη τε, Κελαινώ τ', Ἠλέκτρη τε,
Καὶ Στερόπη, καὶ Τηϋγέτη, καὶ πότνια Μαῖα.

ex quibus sex tantùm apparere ibidem dicit.

καὶ μὰν. Alia comparatio Aiacis & Timodemi. In hoc sunt pares quòd ambo Salaminij: ambo specimen edidêre fortitudinis, ille in Troia cum Hectore congressus: hic victoriā pancratio adeptus. Porrò hinc apparet Timodemū apud Salaminem Insulam fuisse educatum, quanquam Athenis erat natus. Obiter quoque laudat illam Insulam à fortibus viris quos educauit.

Αἴαντος ἄκουσεν. Hoc est, ᾔσθετο. Sicut & Homerus vsurpat verbum ἀΐω. Τοὶ δὲ πληγῆς ἀΐοντες, hoc est, αἰσθόμενοι. Ergo expertus Aiacis vires Hector, cognouit viros fortes apud Salaminem educari. ἄκουσεν negl. augm. pro ἤκουσεν. τλάθυμος Dor. pro comm. τλήθυμος, à τλάω, seu τλῆμι, & θυμὸς, idem ac ταλασικάρδιος, *laborum, ærumnarum, molestiarum patiens.*

παράφρασις.

Acharnas autem Atticæ vicum vnde sunt tui maiores, quòd iam inde ab initio fortes viros habuerunt, vt fama est, illaudatas non præteribo. O quoties Timodemidæ maiores tui, excellentissimi viri, in certaminibus priores ac præstantiores aliis fuisse feruntur! cùm in Pythijs, quę prope Parnassum Phocidis excelsum montem celebrantur, vbi quatuor victorias consequuti sunt: tum in Isthmijs, quæ in Peloponnesiaco Isthmo agitantur,

ἐπῳδὸς δ'.

Ἀχάρναι δὲ παλαίφατον
εὐάνορες. ὅσα δ' ἀμφ' ἀέ-
θλοις
Τιμοδημίδαι ἐξοχώτα-
τοι προλέγονται,
παρὰ μὲν ὑψιμέδοντι Παρ-
να-
σῷ τέσσαρας ἐξ ἀέθλων
νίκας ἐκόμισαν.
ἀλλὰ Κορινθίων ὑπὸ φω-
τῶν,

μετάφρασις.

Acharnæ autem secundum priscam famam strenuæ sunt. O quoties in certaminibus Timodemidæ recensentur primi! Apud Parnaßum enim altè regnatorem, quatuor victorias ex certaminibus reportarunt: at Corinthijs à viris,

Ἀχάρναι δ'. Ad laudes maiorum transit, & à virorum præstantia laudas Acharnas Atticæ vicum, Oenopidis tribus. Vnde apparet Timodemum esse à maioribus Acharnensem. Sic autem hæc verba reddas, καὶ αἱ Ἀχάρναι ὅθεν ὑπάρχεις, ἀπ' ἀρχῆς ὡς εὐανδρεῖ αἰνυμονοῦνται. Fit παλαίφατος ex πάλαι & φατὸς. q. d. *antiquitus celebratus.*

ὅσα δ' ἀμφ'. Hæc per admirationem proferuntur, citra quam dixisset, πλειστάκις οἱ πρόγονοί σου Τιμοδημίδαι ἐν τοῖς ἀέθλοις προεκρίθησαν. Maiores Timodemi, dicuntur Timodemidæ, à Timodemo quopiam, qui hoc nomen familiæ reliquit: ex qua viri præclari semper orti sunt. Vel si mauis, etiam Timodemi maiores, dicuntur Timodemidæ, quanquam posteri sic propriè vocari solent patronymicè.

προλέγονται. Hoc est, πρὸ τῶν ἄλλων λέγονται. i. προκέκρινται. vt apud Homerum, Οἱ μὲν Ἀθηναίων προλελεγμένοι: vel dicitur pro ἐν τοῖς πρὸ τούτου χρόνοις λέγονται.

παρὰ μ. Recenset Timodemidarum victorias, & Pythia per circumlocutionem indicat. Nam Parnassus mons est Phocidis, prope quem Pythia celebrabantur. Is ὑψιμέδων propter ὕψος dicitur, ídque καταχρηστικῶς pro ὑψηλός. Nisi *altè regnantem* dicere malis propter Apollinem & Musas, quæ ibi esse feruntur.

ἀλλὰ Κορινθίων. Coniunctio ἀλλὰ, pro δὲ sumenda: & sic ὑπὸ pro παρὰ. Isthmia

autem circumloquitur, quæ in Peloponnesiaco Isthmo celebrabātur, & curæ erant viris Corinthijs, qui vt peste liberarentur, propter insepultum Melicertam, in Isthmo grassante, oraculi monitu exequias & funebre certamen in Melicertæ honorem instituerunt. Quæ cùm ita sint existimo Leonicerum & Aretium malè istud de Olympijs intellexisse: præcipuè quum dixerit poëta in superioribus, necesse esse vt Timodemus, patrum vestigia sequens, reportata Nemeæa victoria, frequenter etiam Pythia & Isthmia vincat.

παράφρασις.

vbi victores proclamati Corinthiis à viris iam octo coronis ornati sunt: necnō in Nemeis, ob quæ septies coronati rediuerunt. Præterquam quòd in patria, vbi minora celebrantur Olympia, in Iouis honorē, toties vicerunt, vt has victorias numerare nemo possit. Cæterùm hunc, nempe Iouem, ô ciues hymno choreali celebrate, vnà cum Timodemi glorioso ob victoriam reditu in patriam, & choreas à suaui vocis cantu auspicamini.

ὀγδόας. ε.

ἐν ἐσλοῦ Πέλοπος πτυχαῖς,
ὀκτὼ στεφάνοις ἔμιχθεν ἤδη.
ἑπτὰ δ' ἐν Νεμέᾳ. τὰ δ' οἴ-
κοι,
μάσσον' ἀριθμοῦ,
Διὸς ἀγῶνι. τὸν ὦ πολῖ-
ται
κωμάξατε, Τιμοδήμου
σὺν εὐκλεῖ νόστῳ.
ἁδυμελεῖ δ' ἐξάρχετε φω-
νᾷ.

μετάφρασις

in boni Pelopis recessibus, octo coronis se immiscuerunt iam: septem autem apud Nemeam. Domi autem in Iouis certamine, præclarè gestæ res *maiores* sunt *numero: quem ô ciues choreali hymno celebrate cum Timodemi glorioso reditu, suauisonáque auspicamini voce.*

ἐν ἐσλοῦ. Periphrasis Peloponnesiaci Isthmi. Nam Peloponnesus nobilissima totius Europæ peninsula, olim Apia & Pelasgia appellata, postea Peloponnesus à Pelope Tantali filio, qui deuicti Oenomai filiam, & regnum obtinuit: Isthmo angustissimo Græciæ annexa, inter duo maria, Aegeum & Ionium, platani folio similis, angulosis recessibus duos efficit sinus, ab ortu Saronicum, ab occasu Crissæum seu Corinthiacum, sex millium angustijs diremptos. Est autem verisimile poëtam loqui de recessu qui sinum facit Corinthiacum.

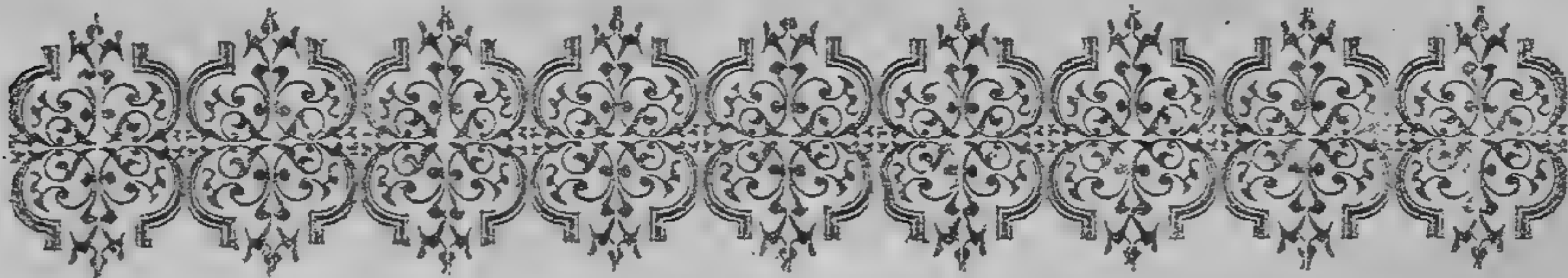
ὀκτὼ στεφάνοις. A consequente corona, præcedentem intellige victoriam: vt idem valeat, ac si dixisset, ὀκτὼ νίκας ἔλαβον. Porrò ἔμιχθεν. Aeol. pro comm. 3. pers. plur. ἐμίχθησαν.

ἑπτὰ δ' ἐν. Repetendum ἀπὸ κοινοῦ, verbum ἔμιχθεν, & nomen στεφάνοις: vt sit huiusmodi sensus, ἑπτὰ δὲ στεφάνοις ἔμιχθεν ἐν Νεμέᾳ. Hactenus enumerauit publicas Timodemidarum victorias.

τὰ δ' οἴκοι. Sequuntur victoriæ priuatæ & domesticæ, q. d. τὰ δ' οἴκοι ἐν ταῖς Ἀθήναις μείζονά ἐστιν ἢ ἀριθμεῖσθαι, καὶ ὑπερβαίνει πάντα ἀριθμόν. Doricus genit. ἀριθμῶ pro ἀριθμοῦ. Porrò Athenis celebrabatur certamen in Iouis honorem, ídque Olym-

pia vocabant;ad magnorum illorum imitationem instituta.

τῷ ὦ πολῖται. Epilogus quo ciues Athenienses prouocat ad Iouis modò nominati,& ad Timodemi Nemeonicæ laudes. τῷ pro ὅν:quod refertur vel ad Διὸς, vel ad ἀγῶνι præcedens:sed ad illud potiùs,quàm ad hoc. κωμάξατε Dor.pro κωμάσατε.& Τιμοδήμω Dor.genit.pro comm.Τιμοδήμου.

ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΙΔΗ ΑΙΓΙΝΗΤῌ, παγκρατιαστῇ.

ARISTOCLIDAE AEGINETæ,pancratiastæ.

ΕΙΔΟΣ Γ.

ODE III.

ARGVMENTVM.

Laudat Aristoclidem à patria, à pancratij victoria, ab Aeginæ insignibus heroibus eius maioribus Peleo, Telamone, Achille: à mansuetudine Quibus peractis concludit, de se suísque carminibus loquens, eáque longè alijs præferens.

παράφρασις.

O veneranda Musa mater nostra, tibi supplico vt in Aeginam insulam, Doriensium coloniam, & hospitalitate gaudentem te conferas hoc sacro mense, qui totus est festus, & quo durante Nemea celebrantur. Nam poëtæ iuuenes qui pangendis mellisonis hymnis incumbunt, tuam vocem & inspirationem perquirentes, prope fluuiũ

στροφὴ α. κῶλ. ιγ.

Ὦ πότνια μοῖσα, μᾶτερ
ἁμετέρα λίσσομαι,
τὰν πολυξέναν ἐν
ἱερομηνίᾳ Νεμεάδι
ἵκεο Δωρίδα νᾶσον Αἴγι-
ναν. ὕδατι γὰρ μένοντ' ἐπ' Ἀσω-
πίῳ
μελιγαρύων τέκτονες
κώμων νεανίαι, σέ-
θεν ὄπα μαιόμενοι.
διψῇ δὲ πρᾶγος ἄλλο μὲν ἄλλου.

μετάφρασις.

O veneranda Musa, mater nostra supplex oro, venias in Aeginam insulam Doricam multihospitem, in sacro mense Nemeadis. Aquã enim apud Asopicam expectant iuuenes mellisonorum fabri hymnorum, tuam vocem perquirentes. Desiderat

Asopum Aeginæ patrem expectant. Sanè variorum laborũ varium est præmiũ: alius pecunias & munera, alius laudem pro mercede laboris exoptat. Sed illustris certaminum victoria carminibus potissimum gaudet,& poëtico encomio decorari amat:quo certè nullus est coronarum pro virtute acceptarum aptior comes : quandoquidem etsi quiduis aliud magni pretij pro virtutis præmio acceperis:tamen si chartæ sileant,quod bene feceris,mercedem non tuleris.

ἀεθλονικία δὲ μάλιστ' ἀοιδὰν
φιλεῖ, στεφάνων ἀρετᾶν τε
δεξιωτάταν ὀπαδόν.

autem alia res aliud: sed certaminum victoria maximè cantum amat , coronarum & strenuitatum aptissimum comitem.

Ἀριστοκλείδη. Aristoclides Aristophanis cuiusdam filius,patria Aeginensis,pancratij victor.De Aegina,& pancratio iam antè dictum est.

ὦ πότνια. Exordium ab inuocatione Musæ, quam Cleionem vocat Epodo 4. & hic matrem vocat, quoniam à Musis natos poëtas fabulantur, vnde Hesiodus,

Ἐκ γάρ τοι μουσάων, καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν.

Addit ἁμετέρα, non ἐμά: quoniam Musa communis omnium poëtarum est parens , eámque non solum suo nomine,sed & aliorum poëtarum inuitat.

τὰν πολυξέναν. Locus notatur ad quem vocat Musam,item tempus. Aeginam insulam ab hospitalitate laudat,& Δωρίδα vocat,quia Dores eam incoluère : vt videre est Od. 8. Ol. antistr.2.in hæc verba,Δωριεῖ λαῷ.

ἱερομηνίᾳ. Hoc est,εὐωχίᾳ,scilicet victorum solenni conuiuio, quod præsentibus amicis præbebatur,& in quo epinicia celebrabantur. Volunt Scholia vocem hanc ἱερομηνία per συγκοπὴν efferri,pro ἱερονεομηνία:quoniam Apollini sacræ sunt mensium Calendæ,quatenus idem cum Sole putatur esse.Porrò poëta sic appellat ipsum sacrum mensis diem festum, qui in honorem Apollinis præcipuè celebrabatur.A nonnullis etiam ἱερομηνία vocatur totus mensis,in quo Nemea celebrabantur:vel omnes illi mensis dies festi,qui Dijs erant sacri,& quibus durantibus Nemeei ludi fiebant.Quamobrem nulla erit συγκοπὴ, sed simpliciter compositum dices ex ἱερὸς *sacer*,& μὴν *mensis*. Philochorus etiam tradit mensem Δημητριῶνα totum ex Atheniensium decreto nominatum ἱερομηνίαν, quòd totus esset diebus festis celebrandis destinatus:& Cereri sacer,quæ Δημήτηρ Græcis dicitur:idémque mensis Δημήτριος etiam nominatur.Sed quem inter cæteros menses ordinem obtineret,non constat.

ὕδατι γάρ. Ratio ob quam inuocat Musam , quia nimirum eius inspiratio desideratur à poëtis omnibus Aeginensibus, qui sui ciuis Aristoclidæ laudes celebrare exoptant.Aquam Asopiam,intellige fluuium illum qui Thebas præterfluit,& Aeginæ mater creditur : quò se Thebanum , aliósque poëtas Aeginenses esse innuit.Periphrasticè poëtas vocat μελιγαρύων κώμων τέκτονας: eósque νεανίας, ac proinde non comparandos sibi per ætatem exercitatiori.μένοντι.Dor. pro μένουσι. Vox μελίγαρυς iam occurrit Olymp.Od.11.

διψῇ δὲ πρᾶγος. Rationis confirmatio à desiderio victoris. Quiuis autem victor, inter cætera præmia, laudis præconium efflagitat: siquidem laus virtuti debetur. διψᾶν metaphoricè vsurpat pro ἐπιθυμεῖν. Porrò ἀεθλονικία Pindaricum vocabulum, est ἡ ἀπὸ τῶν ἀέθλων, τουτέστιν ἀγώνων ἀποφερομένη νίκη. *victoria quæ ex certaminibus reportatur.* Virtus laudis præconio gaudet, quia

Dignum laude virum Musa vetat mori,
Cœlo Musa beat.

Ideo carmina Censorino dat Horatius; non alia munera, quemadmodum alij, dicítque illi,

Non tibi talium,
Res est aut animus deliriarum egens,
Gaudes carminibus.

vide integram Odam 8. lib. 4. Carm.

παράφρασις.

Proinde ô Musa Iouis, qui cœli nubibus referti rex est, filia, copiam argumentorum mihi suggere, quibus hymnum encomiasticum componam, quem ipsa probet & accipiat. Ego verò iuuenibus illis poëtis & cantoribus, voce & lyra canendum postea communicabo. Tum elaborato à me carmine suauiter fruetur Aegina insula, quæ circumiacentis regionis est ornamentum, quam primi Myrmidones incoluerunt, qui nunc Aeginetæ dicuntur, quorum iam olim celebratum populum ignauiæ probro non dedecorauit Aristoclides, quòd in præpotenti pancratij impetu subactus succubuerit, sed decore strenuitatis amplificauit, ídque tuo beneficio, quum officiosè victoriam eius decantes, vnde patriæ fit laudis accessio, & decoris incrementum.

ἀντιστρ. κῶλ. ιγ.

τᾶς ἀφθονίαν ὄπαζε
μήτιος ἁμᾶς ἄπο.
ἄρχε δ' οὐρανοῦ πο-
λυνεφέλα κρέοντι θύγα-
τερ,
δόκιμον ὕμνον. ἐγὼ δὲ ἐκεί-
νων
τέ μιν ὀάροις λύρᾳ τε κοινώσο-
μαι.
χαρίεντα δ' ἕξει πόνον
χώρας ἄγαλμα, Μυρμι-
δόνες ἵνα πρότεροι
ᾤκησαν, ὧν παλαίφατον ἀγο-
ρὰν
οὐκ ἐλεγχέεσσιν Ἀριστοκλεί-
δας,
τεὰν ἐμίανε κατ' αἶσαν,
ἐν περισθενεῖ μαλαχθεὶς

μετάφρασις.

cuius abundantiam prabe ex mea solertia: & exordire hymnum probatum ei qui est potens cœli multinubis ô eius filia. Ego autem cū illorum sermonibus & lyra communicabo: festiuúmque habebit laborem regionis ornamentum: in qua Myrmidones prisci habitarunt: quorum iam olim celebratum forum Aristoclides non contaminauit dedecoribus, tuum per officium, in præpotenti subactus

τᾶς ἀφθονίαν. Hæc ad præcedens ἀοιδὰν referuntur. q.d. ἧς εὐπορίαν δίδου ἀπὸ τῆς ἐμῆς διανοίας. Quibus verbis peculiarem sibi facit inuocationem, totámque ad se trahit. ἁμᾶς. Dor. pro ἐμῆς. ἁμὸς Dor. dicitur pro ἐμὸς, vt Ol. 10 & Pyth. 3.

ἄρχε δ'.

ἄρχε δ'. Iteratur inuocatio cum exhortatione. q. d. κάταρχε δ' αὐτὴ ὦ Διὸς θύγατερ, δεκτὸν ὕμνον τῷ βασιλεῖ οὐρανοῦ πολυνεφέλου τῷ πατρί σου. Ita nulla erit ἀντίπτωσις in κρέοντι, pro κρέοντος. *Regem cæli nubili*, periphrasticè dicit *Iouem*. Cuius & Mnemosynes filiæ sunt Musæ: vt auhor est in Theog. Hesiodus. Porrò οὐρανῶ πολυνεφέλα sunt Dor. genit. pro οὐρανοῦ πολυνεφέλου.

ἐγὼ δ'. Musæ partes sunt, vt argumenta laudum, & carmen suggerant poëtæ, vt carmen curet canendũ. Ideo dicit poëta, ἐγὼ δὲ τῶν νεανίσκων ἐκείνων φωναῖς καὶ λύραις κοινώσομαι αὐτὸ, ἵνα μετ' ᾠδῆς καὶ λύρας ἀπάγγελλωσι. Etenim voce, lyráque canebantur epinicia à choro: & quoniam Pindarus ipse ἰσχνόφωνος erat, per alios sua carmina canebat.

χαρίεντα δ'. Ad quem referatur carmen nunc ostendit, nempe ad Aeginam: quam vocat χώρας ἄγαλμα, hoc est, καλλώπισμα, *decus* & *ornamentum*. Est enim ἄγαλμα, πᾶν ἐφ' ᾧ τις ἀγάλλεται καὶ χαίρει: quiuis autem ijs delectatur & gaudet, vnde ornamentum capit. Puto vulgatam interpretationem malè hoc vocabulum ἄγαλμα interpretari *simulachrum*: non enim video quis ita sit loci sensus. Porrò *hymnum* vocat χαρίεντα πόνον. Nam etsi non sine labore carmen egregium scribitur, tamen amabilis est ille labor, & gratiosus, tum laudanti, tum laudato.

Μυρμιδόνες ἵνα. Hoc est, ὅπου Μυρμιδόνες πρότεροι ᾤκησαν. Sic Aeginam circumloquitur. Ea enim est in qua primi Myrmidones habitarunt. Nam sub Aeaco sic appellati fuerunt Aeginetæ. Quoniam cùm Aeacus angustum ob ὀλιγανθρωπίαν haberet regnũ, & homines à Ioue petijsset, is proximas formicas în homines mutauit, vt fabulatur Hesiodus, Lycophron, aliíque poëtæ: vide Eustath. in 2. Iliad. & Ouid. 7. Metamorph. Verùm ita res se habet. Antiquitus illius regionis incolæ lustra & antra formicarum instar inhabitabant, ínque subterraneos cuniculos fruges ferebant & recondebant, ideóque ἀπὸ τῶν μυρμήκων, Μυρμιδόνες appellati dicuntur. Sed cùm ex Peloponneso in Aeginam cum aliquot socijs venisset Aeacus, eos homines legibus poliuerunt, & mansuefecerunt, vnde rumor increbruit, visúmque est homines ex formicis factos fuisse.

ὧν παλαίφατον. Laus Aristoclidæ, quòd patriam ornet. Interim & Aegineticum populum laudat, quum dicit παλαίφατον, τὸ πάλαι πεφατισμένον καὶ ὑμνημένον. & dicit τεὰν κατ' αἶσαν *secundum tuam sortem*. Nam videtur innuere velle fatale esse Aeginæ vt habeat victores sacrorum certaminum incolas: qui quidem erit sensus, si sit apostrophe ad Aeginam. At puto commodiùs referri ad θύγατερ præcedens: vt sit significatio κατὰ τὸ σὸν καθῆκον, *per tuũ officiũ*. Etenim cùm Musa ex officio celebret victores, illi suo populo decus afferunt. Porrò ἀγορὰν intellige τὸν λαόν, seu τὸν δῆμον. Etenim & ἀγορὰ, est propriè, *populi congregatio*.

οὐκ ἐμίανε. A remotione dedecoris, necessariò est intelligenda positio decoris. Hoc dilucidè exponet paraphrasis.

ἐν περιδρομῇ. Laus Aristoclidæ à magnitudine roboris, cuius specimen edidit in pancratio. μαλαχθεὶς à Schol. exponitur, ἱκανῶς γυμνασθεὶς. q. d. *abundè exercitatus*. Mirum autem μαλάσσεσθαι hac significatione vsurpari, quum *emolliri*, sit propriè *debilitari*. Sed puto poëtam aliò respicere, nempe ad magnam totius

corporis agitationem, & commotionem, quæ fit ab aduerſario, quaſi ſubigente, & pinſente corpus ſui aduerſarij, & vndique experiente quo pacto ſuperare poſſit. Vel metaphora ſumitur, ab ijs quę poſtquam emollita ſunt, ductilia fiũt: vt innuat poëta, præmiſſa exercitatione faciliorem fuiſſe victoriam. At horum verborum videtur hęc potiùs eſſe conſtructio, ὧν παλαίφατον ἀγορὰν Ἀριστοκλείδας ἐν περισθενεῖ παγκρατίου στόλῳ μαλαχθεὶς, οὐκ ἐμίανε ἐλεγχέεσσιν τεαὶ κατ' αἶσαν. Et à remotione vnius contrarii, ad poſitionem alterius eſt tranſeundum, vt declarat paraphraſis. Hac ratione μαλάττεσθαι erit ſimpliciter ſumendum pro *ſubigi*, & clarus erit locus.

παράφρασις.

Ac quanquam à valido aduerſario ipſum pene ſubigente, moleſtas plagas acceperit, eas tamen non ſenſit, adeò animum exhilarauit exímia victoria in fertili Nemea parta. Ac ſanè ictus quantumuis graues victoria tanquam præſentiſſimum remedium ſanare conſueuit. Quandoquidem autem etiam in rebus præclaris tenendus eſt modus, huic Ariſtophanis filio ſufficere debet, quòd non ſolùm eſt formoſus, ſed & formæ ſuæ conuenientia præſtitit, quando ſummæ ſtrenuitatis ſpecimen in pancratio edidit. Non enim vlterius in virtute progredi licet, vt neque facile eſt in mari vltra columnas Herculis nauigare.

ἐπῳδ. κῶλ. η.

παγκρατίου στόλῳ. καματωδέων δὲ
πλαγᾶν
ἄκος ὑγιηρὸν, ἐν βαθυπεδίῳ Νε-
μέᾳ,
τὸ καλλίνικον φέρει.
εἰ δ' ὢν καλὸς, ἔρδων τ' ἐοικότα
μορφᾷ,
ἀνορέαις ὑπερτάταις ἐπέβα
παῖς Ἀριστοφάνευς, οὐκ ἔτι πρό-
σω
ἀβάταν ἅλα κιόνων
ὑπὲρ Ἡρακλέος περᾶν εὐμα-
ρές.

μετάφρασις.

pancratij impetu: laborioſarum autem plagarum remedium ſalubre apud Nemeam profundos campos habentem, pulchra victoria affert. Quòd ſi formoſus exiſtens, & faciens conſentanea formæ, ſtrenuitates ſupremas conſcendit Ariſtophanis filius: non iam vlterius inuiũ mare columnas vltra Herculis trajcere facile.

παγκρατίου. Cohæret cum ſuperioribus, & στόλῳ exponitur ὁρμῇ. Propriè tamen στόλος eſt, *claßis, copia, expeditio.*

καματωδέων δὲ. Conſolatio & refrigerium laboris, victoria. q. d. εἰ δὲ πληγὰς ἐπιπόνους ἔλαβε, τούτων ἴαμα ὑγιεινὸν τὴν νίκην ἀπηνέγκε. Etenim adeò dulcis eſt & iucunda victoria, vt qui eam adepti ſunt, vulnera non ſentiant. πλαγᾶν Dor. pro comm. πληγῶν. Nemeam βαθυπέδιον vocat, quia βαθὺ πέδιον *profundam planitiem* habet, ac proinde eſt ferax. τὸ καλλίνικον poët. pro comm. καλὴ νίκη.

εἰ δ' ὢν καλὸς. Laus Ariſtoclidæ à forma, cui conuenieutem victoriam obtinuit. Aliorũ quoque formam & fortitudinem ſimul cõmendauit in Olymp. vt Od. 8. ep. 1. Porrò gnomen egregiam affert, qua docet modum etiam eſſe tenendum in rebus honeſtis. Ideóque Ariſtoclidem cùm ſit formoſus, formámque victoria cohoneſtarit, non debere maiora affectare, præſertim cùm nihil maius queat aſſequi, quàm quod iam aſſequutus eſt.

μορφᾷ Dor. pro μορφῇ: & ἀνορέαις pro ἠνορέαις. ἐπέβα pro ἐπέβη. Ἀριστοφάνευς pro Ἀριστοφάνους. Filius Aristophanis, periphrasticè, Aristoclides dicitur: ἀβάτας Dor. pro ἀβάτην. Vide similem comparationem in fine 3. Olymp. & lege quod de Columnis Herculis annotauimus.

οὐχ σι ἔπ. Sic lego quia deest colo syllaba, & τὸ σι quod addo cum Schmidio, relatiuum est ad παῖς Ἀριστοφάνευς, & sic construitur οὐκέτι σι εὐμαρὲς περᾶν, &c.

παράφρασις.

Quas heros ille inter Deos relatus, posuit vt apud posteros essent celebres testes ipsum viam vt nauigaret vlterius, inuenire non potuisse. Id autem fecit postquam ingentes beluas in mari domuit, vt cete apud Ilium: & suopte motu, non Eurysthei iussu plerosq; labores suscipiens, stagnorũ fluxus & maris inuestigauit, suáque peregrinatione mortalibus ostendit, quò vsque in orbe terrarum progredi, ad quas metas tutò meare, vnde tutò remeare daretur. Quid agis anime mi: curà proposito scopo auocaris, & nunc Herculis Thebani miracula recenses? Nonne quum Aeginensem virum laudas, eum ab Aeacidis potiùs laudare conuenit? Age Musam tuam ad Aeacum, eiúsque genus conuerte. Nihil vtique tam iustum est, támque rationi conueniens, quàm bonos fortésque viros, qualis fuit Hercules, laudibus prosequi.

στροφὴ β. κῶλ. ιγ.

ἥρως Θεὸς ἃς ἔθηκε,
ναυτιλίας ἐσχάτας
μάρτυρας κλυτάς. δά-
μασε δὲ θῆρας ἐν πελάγει
ὑπερόχως. ἰδίᾳ τ' ἐρεύνα-
σε τεναγέων ῥοάς, ὅπα πόμπι-
μον
κατέβαινε νόστου τέλος,
καὶ γᾶν φράδασε. θυμέ,
τίνα πρὸς ἀλλοδαπὰν
ἄκραν ἐμὸν πλόον παραμεί-
βῃ;
Αἰακῷ σε φαμὶ γένει τε μοῖ-
σαν
φέρειν. ἕπεται δὲ λόγῳ δί-
κας ἄωτος, ἐσλὸς αἰνεῖν.

μετάφρασις.

quas Deus heros statuit nauigationis penitissimæ testes inclytos: domuit autem beluas in pelago ingentes, & per se scrutatus est stagnorum fluxus, vbi reductorium descendit ad reditus finem, & terram indicauit. Anime ad quod peregrinum promontorium meam nauigationem præteruehis? Aeaco te iubeo, & generi Musam ferre. Sequitur autem rationem flos iustitiæ, probos laudare.

ἥρως Θεὸς ἃς. Rationem reddit cur Hercules columnas fecerit, nimirum vt essent κλυταὶ μάρτυρες ἐσχάτης ναυτιλίας. Columnarũ alterã in Libya: alterã ad alterum clima posuisse fertur. Schol. docet cur Hercules Heros Deus appelletur. Hellas, inquit, cùm ad Apollinem accessisset, interrogauit quomodo colendus esset Hercules postquam inter Deos relatus esset. Respondit Deus: nunc quidem vt heros, postera die vt Deus.

ὑπερόχως, Dor. pro ὑπερόχους. Hoc est, ὑπερέχοντας, μεγίστους. Respicit autem ad cete quod in Ilio interfecit: de quo dictum Oda superiore, prima antistr. 4.

ἰδίᾳ δ' ἐρεύνασε. Duodecim labores iubente Eurystheo, reliquos suopte motu exantlauit, vt quos nunc recenset Pindarus. Ideóque Schol. Callimachi distichon hoc citat.

Χαῖρε βαρυσκήπτων ὀπιπακτὰ μὲν ἑξάκι δοιά,
Ἐπὶ δ᾽ αὖτ᾽ ἀγχιστίνης πολλάκι πολλὰ καμών.

Dor.& negl.augm. ἐρέωσασε pro ἠρέωσε.

τενάγεων. Propriè τενάγη dicuntur αἱ δίϋγροι καὶ παραπετάμεναι ὀφρύες, vel παραπεταμένη πις, καὶ ὑπέρχυσα γῆ ὕδασι. Vide in lexicis. fit à τέγγεσθαι, τὸ βρέχεσθαι.

ὅπα πόμπιμον. Obserua Hyperbaton, & sic locum construe, καὶ γᾶν φράδασσε, ὅπα κατέβαινε πόμπιμον νόστου τέλος. i. *& terram indicauit vbi secundus ac prosper descendit reditus finis.* Clariùs hæc habes in paraphrasi: in quibus lubens sequor Aemilij Porti sententiam. τέλος νόστου, periphrasis pro νόστος. vt apud Homer. τέλος θανάτου pro θάνατος: vt & τέλος γάμου, pro γάμος. ὅπα Dor. pro ὅπη. Porrò πόμπιμος, *prosper, secundus*: sic πομπίμοις πνοαῖς, *secundos flatus* appellat Euripid.

φράδασσε. Negl.augm.& gemin. σ. pro ἐφράδασε, à φραδάζω, τὸ δηλόω *indico.* vnde Schol. exposuit φραδαστικῶς καὶ δήλως ἐποίησε. Fit à φράζω addita in medio syllaba δα: & propriè significare videtur, *verbis indico.* Sed antequam vlterius progrediar, addam τέλος νόστου vocari, quia locus quem Hercules positis columnis manifestè indicauit mortalibus, erat nauigationis terminus, ad quem tutò nauigare, & vnde tutò redire dabatur. Dicit πόμπιμον: quia priscis illis temporibus ἐξωκεανίζειν periculosissimum esse credebatur. Porrò κατέβαινε dicitur propter mare quod est altum, & quòd qui ex alto venit, is descendere ad littus videtur. Metonymicè tribuitur τῷ τέλει, quod marinis aquis propriè conuenit, quæ dum ex alto mari ad littus deuoluuntur, in inferiora deferuntur ac delabuntur.

θυμὲ τίνα πρὸς. Apostrophe ad animum, qua semetipsum à digressione reuocat, & ostendit se παρέργως tantùm Herculis laborum meminisse: magísque ad rem futurum, si posteros Aeaci laudet, non alienos, sed indigenas heroas sumendo prædicandos. Interim manet in metaphora nauigantium, qui sæpenumero alia ad promontoria, quàm ad proposita feruntur, & aliò deflectunt, cùm rectà nauigandum esset. παραμείβεσθαι poët. sumit pro παρέρχεσθαι. *prateruehere, preterire.*

Αἰακῷ σε. Hoc est, κελεύω σε ὕμνον Αἰακῷ φέρειν, καὶ τῷ γένει αὐτοῦ. Vel, λέγε μᾶλλον περὶ τοῦ Αἰακοῦ καὶ τοῦ γένους.

ἕπεται δὲ λόγῳ. Hoc est, δίκαιόν ἐστι τοὺς ἀγαθοὺς ἐπαινεῖν. Hîc ἐσλὸς patitur systolen pro ἐσλῶς, quod sumitur Doricè pro cõm. ἐσλοὺς: & sic metri causa legendũ. Est autem sententia qua docet laudandos esse viros bonos, eámque orationis esse virtutem præcipuam. Et sic poëtæ verba obscura construes, ἄωτος δὲ δίκας, τὸ τοὺς ἐσλοὺς ἐπαινεῖν λόγῳ ἕπεται καὶ ἀκόλουθον φαίνεται. Genuinum sensum, & connexionem sententiæ pete ex paraphrasi.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ιγ.	μετάφρασις.
Sed Thebani illius heroïs laudes, nihil faciunt ad	οὐδ᾽ ἀλλοτρίων ἔρωτες ἀνδρὶ φέρειν κρέσσονες.	*Nec desideria bona sunt*, aliquid *ex alie-*

decus Aristoclidæ viri Aeginensis. Neque enim quisquam à peregrinis, sed à suæ gentis hominibus est laudandus. Ideóque à proprio illius genere encomij argumenta depromе. Inde ad ornandum illũ,& ad dulce aliquid canendum accommodam materiam accipere possis. Commemora Pelei regis virtutes hasta sibi secta præstitas, quarũ ob laudem olim gaudio est perfusus, qui nimirum solus, sine exercitu Iolcum Thessaliæ oppidum cepit, quíque marinam Deam Thetin, cùm se in mille formas Protei instar mutaret, mortalis hominis nuptias fugiens, magno labore prehensam, in vxorem duxit. Commemora etiã Telamonem potẽtissimum, qui cum Hercule, Iolao eius aurigæ astans, Ilium euertit, in quo tum regnabat Laomedon.

οἴκοθεν μάτευε.
ποτίφορον δ' κόσμον ἔλαβες,
γλυκύ τι γαρυέμεν. παλαιαῖ-
σι δ' ἐν ἀρεταῖς γέγαθε Πηλεὺς
ἄναξ,
ὑπέραλλον αἰχμὰν ταμών.
ὃς καὶ Ἰωλκὸν εἷλε
μόνος ἄνευ στρατιᾶς,
καὶ ποντίαν Θέτιν κατέμαρ-
ψεν
ἐγκονητί. Λαομέδοντα δ' εὐρυ-
σθενὴς Τελαμὼν, Ἰόλα πα-
ραστάτας ἐὼν, ἔπερσεν.

nis cuipiam afferre. E domo inuestiga. Accommodum ornamentum sumpsisti ad aliquid dulce canendum. Antiquis autem in virtutibus gauisus est Peleus rex, eximiam hastam quum secuisset, qui Iolcum expugnauit solus sine exercitu, & marinam Thetin corripuit cum labore. Laomedontem autem præpotens Telamon prostrauit Iolæ adstans in prælio.

οὐδ' ἀλλοτρίων. Hoc est, οὐδὲ καλή ἐστιν ἐπιθυμία τὸ, αἰδεῖ προσάπτειν ἔπαινον ἐξ ἀλλοτρίων ἐγκωμίων, καὶ μὴ ἰδίων. Quibus verbis innuit, non esse cuiquam asciscendas laudes ex peregrinis, sed ex indigenis. Ideóque cùm sibi sit laudandus Aeginensis Aristoclides, non Herculem Thebanum, sed præstantem aliquem Aeginetam esse prædicandum.

ποτίφορον Dor. pro comm. πρόσφορον. Hoc est, ἁρμόδιον, ἐπιτήδειον, quæ vox occurrit Nem. 7. κόσμον intellige τὸ ὑποκείμενον πρὸς τὸ κοσμεῖν. His verbis docet satis amplam laudum segetem in Aeginetis esse, vt aliunde petitis laudibus non sit opus, ac ne Herculis quidem ipsius historia.

παλαιαῖσι δ' ἐν. Hoc est, ὁ Πηλεὺς διὰ τὰς ἀρετὰς ἐπαινούμενος πάλαι γέγηθε. Primum exemplum magni viri, Peleum proponit, qui fuit ex Aristoclidæ maioribus, & eximijs factis claruit, ex quibus duo notatu digna recenset. Nempe quòd Iolcum cepit, & fugientem Thetin, nuptiásque mortalis hominis auersantem, & vt euaderet, in varias figuras instar Protej sese immutantem, omni labore superato in vxorem accepit.

γέγαθε Dor. pro comm. γέγηθε. ὑπέραλλον hoc est, ἔξοχον, ἐξαίρετον. ὑπερβάλλουσαν. Est autem ὑπέραλλος poët. idem ac περίαλλος. i. ὑπὲρ τὰ ἄλλα ὤν. αἰχμὰν, intelligit τὸ ἔγχος, seu τὴν Πηλιάδα μελίην: de qua sic Homerus Iliad. π.

Ἔγχος δ' οὐχ ἕλετ' οἶον ἀμύμονος Αἰακίδαο,
Βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
Πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεὺς,
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.

Apparet autem Pindarum ab Homero dissentire. Nam Homerus à Chirone sectam, & Peleo datam hastam tradit. Ab ipso Peleo sectam ait Pindarus. Hanc à Pallade decorticatam & politam, à Vulcano cuspidatam fuisse ferunt.

ὃς καὶ Ἰωλκόν. Iolcus Thessaliæ oppidum, quod Peleus cepit, non tamen solus, nec sine exercitu. Nam Iasonem & Tyndaridas commilitones habuit, authore Pherecyde. Tum verò Iolcum cepit, quum Acasto Peliæ filio bellum intulit. Quum soli Peleo tribuit Iolci ἅλωσιν, hoc facit vt Peleo propter Aginetam Aristoclidem gratificetur.

καὶ ποντίαν. Thetis marina Dea Pelei nuptias fugiens, in varias formas sese mutabat, in feras, ignem, aquam: tamen à Peleo tandem capta est: ídque ἐγκονιτὶ, *cúm puluere*, hoc est, ἐπιπόνως, *cum labore*. Citatur à Schol. Sophocles in Troilo, de metamorphosi Thetidos hæc canens.

Εγημεν, ὡς ἔγημεν ἀφθόγγοις γάμοις,
Τῇ πανταμόρφῳ Θέτιδι συμπλακεὶς ποτέ.

Et in Achillis ἐρασταῖς.

Τίς γάρ με μόχθος οὐκ ἐπεστάτει. λέων,
Δράκων τε, πῦρ, ὕδωρ.

Λαομέδοντα δ'. Secundum exemplum præclari viri Aeginensis. Ille est Telamon Pelei frater, qui cum Hercule Ilium, regnante ibi Laomedonte, euertit. Nam per Laomedontem significat Ilij excidium, & per Iolaum Iphicli filium, Herculis militiam. Is enim eius auriga fuit. παραστάτας Dor. pro comm. παραστάτης.

παράφρασις.

quíque eundem Herculem aduersus Amazonas æreo arcu instrui solitas, ob Hippolytes balteum militantem sequutus est. Quo in bello primus omnium occisa Melanippa reginæ sorore, claruit: intrepidúsque pugnauit, ita vt timor qui viros consternit, eum animi magnitudine non priuarit. Ita autem inclaruit ob innatam virtutem, quæ magnum in rebus gerendis pondus obtinet, sempérque sui specimina præbens, gloriam procurat: cùm contrà qui virtutes extrinsecus, & disciplina partas habet, obscurus maneat: siquidem is ad nihil certi à natura propensus, aliàs aliud affectat, nec in vnius rei studio constanter permanet, sed sexcentas virtutes degustat, adeò vt cùm sensus pluribus intentus, ad singula sit minor, nihil perfectè teneat & calleat.

ἐπῳδ. κῶλ. η.

καί ποτε χαλκοτόξων Ἀμαζόνων
μετ' ἀλκᾶς
ἕπετό οἱ. οὐδέ μιν ποτὲ φόβος ἀν-
δροδάμας
ἔπαυσεν ἀλκὰν φρενῶν.
συγγενεῖ δέ τις εὐδοξίᾳ μέγα βρί-
θει.
ὃς δὲ διδάκτ' ἔχει, ψεφηνὸς
ἀνὴρ,
ἄλλοτ' ἄλλα πνέων, οὔ ποτ' ἀτρε-
κεῖ
κατέβα ποδί. μυριᾶν
δ' ἀρετᾶν ἀτελεῖ νόῳ γεύεται.

μετάφρασις.

Et quondam ad strenuum exercitum æreos arcus habentium Amazonum sequutus est eis: neque ei vnquam timor virorum domitor extinxit fortitudinem animi. Sic ex ingenita virtute illustri quisque magnum pondus obtinet. At qui ex disciplina accepit ea quæ habet obscurus vir, aliàs alia spirans, nunquam pede exactè stabili incedit, sed infinitas virtutes non sufficiente mente degustat.

καὶ ποτε. Telamon Herculem in expeditione aduersus Amazonas est comitatus, tum quum contra Hippolyten propter balteum iuit. Is tam præclarè se gessit, vt de illo extent hæ laudes apud Schol.

Τελαμὼν ἀκόρητος ἀϋτῆς
Ἡμετέρας ἐτάροισι φόως πρώτιστος ἔθηκε,
Κτείνας ἀνδρολέτειραν ἀμώμητον Μελανίππην,
Αὐτοκασιγνήτην χρυσοζώνοιο ἀνάσσης.

μετ' ἀλκάν. Hoc est, πρὸς ἀλκίμους καὶ πολεμικὰς Ἀμαζόνας. Præpositio μετὰ Od. I. Olymp. exposita est, in μετὰ ταχύποτμον &c. Porrò φόβος dicitur ἀνδροδάμας, hoc est, ἄνδρας δαμάζων: quia vires adimit quum se vel in fortissima pectora insinuat. Notanda constructio verbi παύω cum gemino accusatiuo, οὐδέ μιν ἔπαυσεν ἀλκὰν φρενῶν. Nam φρενῶν regitur à voce ἀλκάν. Aliàs παύω iungitur cum accusatiuo personæ, & genitiuo rei, & vice versa. vide in Lexicis. Interim obserua Telamonem à fortitudine laudari: qui in Amazonum conflictu intrepidus stetit. Sunt autem qui dicant Peleum quoque & Argonautas interfuisse huic expeditioni.

συγγενεῖ δέ. Confert Disciplinam cum Natura, vt ostendat Telamonem ob insitam animi magnitudinem, intrepidum mansisse, cùm natus esset ad Heroicas virtutes. Rem vide dilucidè in paraphrasi explicatam. Aliàs autem naturam cum arte comparauit in Olympijs.

διδάκτ' ἔχει. Integra vox est διδακτὰ: sed ob sequentem vocalem metri causa eliditur α & accentus in præcedentem syllabam de more retrahitur. Subaudiendum post διδακτὰ, vel πράγματα, vel μαθήματα.

ψεφηνὸς & ψεφενός. Hoc est, σκοτεινὸς, οὐκ ἐπιφανὴς *obscurus*, Fit à ψέφος, hoc est σκότος.

ἄλλοτ' ἄλλα. Vide hoc loquendi genus in Chil. Erasmi, in hoc prouerbio, *Aliud stans, aliud sedens*: Quod in vsu est, quum summam alicuius inconstantiam denotamus. Vide locum. μυρίαν ἀρετᾶν Dor. pro comm. μυρίων ἀρετῶν. Virtutes autem tantùm γεύεται. Non enim perfectè eas callet. Sed quod aiunt per iocum, *De omnibus aliquid, de toto nihil.*

παράφρασις.

Præterea commemora flauo capillitio decorum, & formosum Achillem, qui cùm adhuc puer in Philyrę ædibus apud Chironem præceptorē habitaret, crebrò in magnorū operū molimine manibus lusitabat: & vibrans iaculum breui cuspide ferrea munitum, & velocitate par ventis, fero-

στροφὴ γ. κῶλ. ιγ'.

ξανθὸς δ' Ἀχιλεὺς τὰ μὲν μένων Φιλύρας ἐν δόμοις,
παῖς ἐὼν, ἄθυρε
μεγάλα ἔργα χερσὶ θαμινά.
βραχυσίδαρον ἄκοντα πάλλων,
ἶσον ἀνέμοις, μάχᾳ λεόντεσσιν ἀ-

μετάφρασις.

Flauus autem Achilles commorans in Philyræ ædibus puer existens, lusitabat magna opera manibus crebrò: breuis ferri iaculum vibrans par ventis, præliando leonibus agrestibus moliebatur

ces leones pugnando conficiebat, & apros occidebat. Quorum ingentia corpora paulum à lethali vulnere palpitantia, tum temporis sextum duntaxat ætatis annum agens, humeris iam validis ad Chironem Saturno patre natum ferebat. Eum etiã deinceps per reliquam ętatem, cùm Diana, tum Minerua audax admirabanrur,

γροτέροις ἔπρασσεν φόνον,
κάπρους τ' ἔναιρε. σώματα δὲ παρὰ Κρονίδαν
Κένταυρον ἀσθμαίνοντα κόμιζεν
ἑξέτης τὸ πρῶτον. ὅλον δ' ἔπειτ' ἂν
χρόνον τὸν ἐθάμβεεν Ἀρταμίς τε καὶ θρασεῖ' Ἀθάνα,

cædem, aprósque interficiebat. Corpora autem ad Saturnium Centaurum palpitantia portabat sexennis tunc primùm. Toto deinde tempore obstupescebant, cùm Diana, tum audax Minerua,

ξανθὸς δ' Ἀχιλεὺς. Tertium exemplum proponit Achillem Pelei filium, cuius virtutem à prima pueritia eluxisse ostendit. Commendatur autem à colore flauo, erat enim Græcorum formosissimus: à præceptore Chirone, quum dicitur in Philyræ, quæ Chironis erat mater, domo commoratus: à stupendis factis, quæ fortitudinis erant, quum leones, apros, aliásque feras venaretur: à robore, quum solus illas cæsas humeris ad Chironem ferret. Quæ omnia anno ætatis sexto faciebat.

Φιλύρας. De Philyra & Chirone, eiúsque antro dictum in Pythijs. Dicitur Achilles, ἀθύρειν. Hoc est παίζειν, ratione ætatis. Nam pueri, siquid agunt, ludunt tantùm, non autem seriò ei dant operam. Alioqui cum feris contendere, eásque venari, non est ludere.

βραχυσίδαρον. Dor. pro βραχυσίδηρον. Est autem vocabulum poëticum βραχυσίδηρος, hoc est, ὁ βραχὺν σίδηρον, seu βραχεῖαν σιδηρᾶν ἀκωκὴν ἔχων, *qui breue ferrum*, seu *breuem cuspidem ferream habet*. Porrò breue ferrum dicitur ratione oblongi ligni hastæ: vel ratione ætatis puerilis, breue iaculum, pueróque conueniens, est intelligendum. Cæterùm vt suprà dixit Iolcum à solo Peleo sine exercitu captam, cùm tamen Iason & Tyndaridæ eum iuuerint: sic & fortè hęc supra fidem hominum de Achille apud Aeginetas fabulatur.

ἴσον ἀνέμοις. Hoc tribuitur iaculo ob velocitatem, & impetum quo fertur.

Κρονίδαν. Periphrasis Chironis, *Saturnius Centaurus*. Nam teste Apollonio, l. 2. Chiron fuit Saturni & Philyræ filius.

ὅλον τ' ἔπειτα. Amplificatio ab admiratione Mineruæ, & Dianæ: & à prouectioris ætatis studijs, quatenus ea procedente auctum est robur, aucta fortitudo.

παράφρασις.

quòd venãdo sine canibus, & sine retib⁹, quib⁹ ferę dolo capi solent, ceruos asse-

ἀντιστρ. κῶλ. ιγ.

κτείνοντ' ἐλάφους ἄνευ κυνῶν, δολίων θ' ἑρκέων·
ποσσὶ γὰρ κράτεσκεν.

μετάφρασις.

interficientem ceruos sine canibus, dolosísque septis: pedum enim

quutus

quutus occideret, cùm velocitate pedum sufficienti eos superaret. Hæc autem quæ dico non comminiscor, sed vt olim dicebâtur, accepta propono. Porrò Chiron vir consultissimus, in domo lapidea, Pelio nimirum antro, Iasonē educauit: item Aesculapium, quem discipulorum omniū reddidit medicinæ chirurgicæ peritissimum, & docuit quomodo molliter contrectādo morbida mēbra, ijs admouenda sint remedia. Quinetiam effecit vt Nerei filiam Thetin pulchro carpo decoram & formosam Peleus in vxorem habuerit. Ex quo coniugio natum Achillem præstantissimum heroëm educauit, eúmque natura præclarum conuenientibus præceptis in virtute promouit.

λεγόμενον δὲ τοῦτο προτέρων
ἔπος ἔχω. βαθυμῆτα Χείρων
τρέφε λιθίνῳ Ἰάσον' ἔνδον τέγει·
καὶ ἔπειτ' ἐν Ἀσκλήπιον.
τὸν φαρμάκων δίδαξεν
μαλακόχειρα νόμον.
νύμφευσε δ' αὖθις ἀγλαόκαρπον
Νηρέος θύγατρα, γόνον τέ οἱ φέρτατον ἀτίταλλεν, ἐν ἀρμένοισι πάντα θυμὸν αὔξων.

superabat velocitate. *Habeo autem hunc sermonem qui olim dicebatur. Chiron alti consilij* vir *educauit Iasonem intra lapideum tectum, & postea Aesculapium: quem medicamentorum docuit applicationem multifariam quæ fit molli manu. Despondit deinde pulchro carpo Nerei filiam, filiúmque eius præstantißimum educauit, animum* rebus *per omnia conuenientibus promouens.*

κτείνοντ' ἐλάφους. Commendatur nunc Achilles à celeritate. Nam cùm ea polleret, neque canes in ceruos immittebat, neque insidiosa retia & septa ijs instruebat, quibus implicarentur. Hæc sententia prouerbialis esse potest, & in eos quadrare, qui non alienis præsidijs, sed proprio marte rem gerunt: vt refert Erasmus in Chiliad. tit. *Auxilium, & citra auxilium.* Inter cæteras laudes Achillis apud Homerum hæc est, vt dicatur πόδας ὠκὺς, ποδάρκης Iliad. α.

λεγόμενον δὲ τοῦτο. Quoniam quæ dixit de Achille Pindarus omnem fidem superant, & ipsimet incredibilia videntur: ideo iam antè dictum fuisse idipsum excusationis causa, dicit.

βαθυμῆτα. Nominatiuus Aeolicus, pro comm. βαθυμήτης, à βαθὺς, & μῆτις. q. d. βαθεῖαν μῆτιν, τουτέστι βουλὴν ἔχων: *qui profundum habet consilium, prudentißimus, consultißimus.* τράφε negl. augm. pro ἔτραφε. Aor. 2. ἔτραφον: vocis actiuæ, à τρέφω. ἔνδον τέγει pro ἔνδον τέγεις: vt Nem. 7. ἔνδον ἄλσει, pro ἔνδον ἄλσεις. Etenim poëta aduerbium ἔνδον sumit pro præpositione ἐν, quæ datiuum regit. Porrò λίθινον τέγος vocat domum Chironis, quia erat antrum in Pelio monte.

Χείρων τράφε. Obiter Chironem laudat à varijs discipulis, Iasone, Aesculapio, Achille, quos omnes docuit medicinam: in primis verò eius peritissimum efficit Aesculapium, quem docuit μαλακόχειρα νομὸν φαρμάκων. Quibus verbis Chirurgicen innuit, quæ molli contrectatione fit. Nam μαλακόχειρ est ὁ μαλακὴν ἔχων ἢ φέρων χεῖρα, *qui mollem habet aut affert manum*, & νομὸς est διανέμησις *distributio*, & *applicatio*: siue ἡ τοῦ νέμειν ἢ διανέμειν ἐμπειρία, *distribuendi, siue applicandi peritia.* Præpositio ἐν quæ hic est, καὶ ἔπειτ' ἐν, videtur desiderare aliquid, veluti quod præcessit. λιθίνῳ τέγει. Articulus præposit. τὸν pro subiunct. ὅν. De Aesculap. vide 3. Pyth. & de Iasone 4. Pyth. & Orphei Argon.

νύμφευσε. Verbum *νυμφεύειν*, hîc *γαμοστολεῖν* exponitur à Schol. & significat *alicuius nuptias alicui conciliare.* *αὖθις* hoc loco non significat *iterum*, sed *μετὰ ταῦτα.* Non enim *ἐκ δευτέρου.* Peleo nuptias Thetidis conciliauit Chiron, sed hoc fecit cùm iam præcedentia fecisset, vel præter iam enumerata. *Νηρέος θύγατρα*, periphrasticè *Thetin* intellige: quam vocat *ἀγλαόκαρπον*, hoc est, non *pulchrifrugem*: sed *pulchrum carpum habentem*, & synecdochicè *pulchram*. Et certè mihi arridet Aemilij Porti sententia, qui quemadmodum Thetis *ἀργυρόπεζα* vocatur ab Homero: sic *ἀγλαόκαρπον* à Pindaro simili sensu vocari putat. *ἀγλαόκαρπος pulchrifrugis* rectè dicatur Ceres, quæ *τῶν καρπῶν* Dea fingitur à poëtis. Sed Thetis *ἀγλαόκαρπος*, dicatur *καρπὸν ἀγλαὸν ἔχουσα carpum pulchrum habens.* Nam præter quam quòd *καρπὸς* exponitur *fructus*, *fruges*, *semen*, etiam significat primam palmæ partem, quæ sicca est, & minimum carnis habet. Fit *καρπὸς* à præter. medio *κέκαρπα* verbi *κάρφω sicco, arefacio*, vide Pollucem lib. 2. Magnum Etymol. & Eustath.

γόνον τε. Intellige Achillem: & ante *πάντα*, subaudi *κατὰ.* Redde autem poëtæ verba hoc pacto. *Μετὰ ταῦτα δὲ Πηλεῖ τὴν τοῦ Νηρέως θυγατέρα Θέτιν ἐγαμοστόλησε, καὶ τὸν ἐκ τούτου γάμον γεγεννημένον παῖδα ἄριστον ἔτρεφε, τοῖς κατὰ πάντα προσήκουσι τὴν αὐτοῦ ψυχὴν παιδεύων.*

παράφρασις.

Vt quum insita animi magnitudo doctrina promota esset, nauigationem aduersus Troiam susciperet, vbi Lyciorum bellatorum acrium, & Phrygum, & Troianorum tumultũ hasta strependo excitatum sustineret: manibúsque cõfertis cum Aethiopibus, qui furiosorum instar pugnant lãceis, in animo figeret studium occidendi ipsorum ducis Memnonis, viri fortissimi, Heleni patruelis, ita vt in patriam, domúmque non rediret.

ἐπῳδ. κώλ. ιά.

ὄφρα θαλασσίαις ἀνέμων ῥιπαῖσι πεμφθεὶς
ὑπὸ Τροίαν, δορίκτυπον ἀλαλὰν Λυκίων
τε προσμένοι, καὶ Φρυγῶν,
Δαρδάνων τε, καὶ ἐγχεσιμώροις ἐπιμίξαις
Αἰθιόπεσσι χεῖρας, ἐν φρεσὶ πά-
ξαιθ', ὅπως σφίσιν μὴ κοίρανος ὀπίσω
πάλιν οἴκαδ' ἀνεψιὸς
ζαμενὴς Ἑλένοιο Μέμνων μόλοι.

μετάφρασις.

vt marinis ventorum impulsibus deductus ad Troiam hastifremum tumultum Lyciorum sustineret, & Phrygum, Dardanorúmque, & consertis manibus cum Aethiopibus hastæ studio insanientibus, in pectore figeret, vt ne ipsis dominator retrorsum denuo veniret Memnon animosus, Heleni patruelis.

ὄφρα. Quidnam Achillem Chiron docuerit, hæc epodus declarat: nimirum fortitudinem, vt in bello Troiano strenuus esset, & aduersarios superaret. Interim obiter describit futuram profectionem ad Troiam, & labores qui ferendi erant Achilli contra Lycios alióśque barbaros. Vt autem Cycnum, Hectorem, & Memnonem occidit, refert poëta stropha 5. Od. 2. Olymp. Quæ au-

tem poëtica phrasi eloquitur, sic declaro; ἵνα διὰ τῆς θαλάσσης εἰς Ἴλιον πλεύσας, τῶν τε Λυκίων, Φρυγῶν τε, καὶ Δαρδανίων μάχην ὑπομείνῃ.

δορίκτυπον. Hoc est, τῷ δορὶ κτυποῦσαν. & ἀλαλαὶ Dor. pro ἀλαλαί. Fit δορίκτυπος à δόρυ *hasta*, & κτύπος *strepitus*, occurret hoc vocabulum etiam Nem. 7. Ἀλαλὴ poëticum vocabulum, pro comm. θόρυβος, vnde formatur ἀλαλαγμὸς, ἀλαλατὸς. Interdum est inarticulata vox, & militaris vociferatio, in qua auditur repetitio syllabarum λὰ, λὰ, & ἀλαλὰ: quæ solet à nobis edi, siue hostibus metum incutere, siue nos aut nostros ad rem fortiter gerendam hortari velimus.

Δαρδανίων. Hoc est, Τρώων. Nam fuit, teste Virgilio, Troiæ Dardanus author. Inde Troiani, Dardani hìc dicuntur: aliàs Dardanij.

καὶ ἐγχεσιμόροις. Hoc est, καὶ ἵνα τοῖς πολεμικοῖς Αἰθίοψι χεῖρας ἐπιμίξας, ταῖς φρεσὶ διανοηθῇ, ὅπως ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ζαμενὴς Ἑλένοιο ἀνεψιὸς Μέμνων οἴκαδ' ἐπανέλθοι. Poëtica vox ἐγχεσίμοροι, q. d. ὁ περὶ τὰ ἔγχεα μεμορημένος, *qui circa lanceas est destinatus, qui fato quodam hastæ studio est addictus*: proinde *bellicosus*: pro quo legitur apud Homerum ἐγχεσίμωροι, vel ἐκτάσει τοῦ ο. vel q. d. ὁ τῶν ἐγχέων ὤραν, hoc est, φροντίδα ἔχων: & τὸ μ. tum abundabit: vel. q. d. τοῖς ἔγχεσι μωροὺς, hoc est, μαινόμενος, seu μανιωδῶς μαχόμενος: sicuti interpretatio vulgata videtur sentire: tum fiet mutatio hoc loco τοῦ ω in ο. vti κελλίχοροι Pyth. Od. 12. pro καλλίχωροι. Nonnulli legunt ἐγχεσιφόροις.

ἐπιμίξαις Aeol. pro ἐπιμίξας. & Αἰθιόπεσσι Ion. & poët. pro Αἰθίοψι. πάξαιτο pro πήξαιτο. ἐν φρεσὶ πήξασθαι, est aliquid *menti infigere*, vt id necessariò fiat. Ἑλένοιο, Ion. pro Ἑλένου.

παράφρασις.

Sic ex præclaris illis cõmemoratorum heroum facinoribus, rebúsque ad Iliũ gestis, posterorum Aeaci nomen euasit illustrissimũ. Cæterùm ô Iupiter, tuum vtique sanguinem, Aeginenses nimirum illos quorùm mentionem feci, Nemeacum quoque certamen tibi sacrum, meus hic hymnus, proprium ipsi regioni, quæ tales alumnos habuit, gaudium celebrans, iuuenũ quibus eum dedi canendũ, voce attigit. Verumenimuero eò insignior est illorum cantus, quòd recenti victoria conspicuum Aeaciden Aristoclidem col-

στροφὴ δ΄. κῶλ. ιγ.

τηλαυγὲς ἄραρε φέγγος
Αἰακιδᾶν αὐτόθεν.
Ζεῦ. τεὸν γὰρ αἷμα,
σέο δ' ἀγὼν, τὸν ὕμνος ἔβαλεν
ἐπὶ νέων, ἐπιχώριον χάρμα κελαδέων. βοὰ δὲ νικαφόρῳ
σὺν Ἀριστοκλείδᾳ πρέπει,
ὃς τάνδε νᾶσον εὐκλεῖ προσέθηκε λόγῳ,
καὶ σεμνὸν ἀγλααῖσι μερίμναις
Πυθίου θεάριον. ἐν δὲ πείρᾳ
τέλος διαφαίνεται, ὧν τις
ἐξοχώτερος γένηται.

μετάφρασις.

Longè latéq; fulgens lumen Aeacidarũ hinc compactum est, Iupiter: tuus vtique sanguis, tuũ certamẽ, quod hymnus attigit, voce iuuenũ celebrans gaudium proprium ipsi regioni. Clamor autẽ victore cũ Aristoclide excellit, qui hanc insulam celebri adiunxit sermoni, & Pythij templum venerabile ob pulchras cogitationes. In experientia autem finis conspicitur, eorum *in quibus aliquis sit excellentior.*

laudat, qui insulam hanc celebritate nominis auctiorem reddidit: quódque in ea est venerandum Apollinis templum, in quo ministri eius Theori habitant, meo carmini seria meditatione compacto, commendandum tradidit. Plerisque sanè præstantiorem esse Aristoclidem, hominum iam ferebat opinio: sed experientia, quæ patefacit quid quisque possit, & qua quisque in re alijs excellat, hoc ipsum in Nemeis ludis comprobauit.

τηλαυγές. Hæc est conclusio superiorum, quæ de Peleo, Telamone, & Achille, Aeaci posteris dixit. Etenim *αὐτόθεν*, hoc est, *inde*, nimirum ex commemoratis eorum factis, & rebus ad Ilium gestis, vbique terrarum celebres & illustres euaserunt, non solùm commemorati heroes, sed Aeacidæ omnes posteri.

Ζεῦ. Apostrophe ad Iouem, Aeacidarum generis authorem, quem honoris causa nominat, & vt commendet ipsi Aristoclidem, qui si Nemea vicerit, mirum non est. Nam Iouis ille filius, Iouis sacro in certamine certauit, & primum illum suorum maiorum parentem Aristoclides habuit adiutorem.

τεὸν γὰρ αἷμα. Particulam γὰρ hîc non accipio vt causalem: siquidem sensus loci sic redderetur intricatior: & planus est, si pro, *vtique*, vel *nempe*, *quidem*, & similibus accipiatur, vt id fieri potest. Porrò hæc verba ad Aristoclidem sunt referenda, ad cuius victoriam redit, absoluto loco à maioribus. Iouis est sanguis, quia ex Aeacidarum stirpe pullulauit, Aeacus autem fuit Iouis ex Aegina filius.

σέο δ' ἀγών. Iouis quoque est certamen Nemeacum, ex quo victor redijt Aristoclides, vt in titulo libri huius docuimus. Porrò docebit te paraphrasis Latina totius sententiæ huius explanationem. Est etiam in his ellipsis τοῦ ἐστί. Quòd si τὸ γὰρ pro causali sumatur: ellipsis erit post Ζεῦ, & subaudiendum aliquid, vti ἄκουε, vel δεῦρο. q. d. *Audi Iupiter. Nam tuus est sanguis,* &c. Quòd si & hoc ad præcedentia referre velis: loci sensus fuerit. *Inde ô Iupiter Aeacidæ illustres euaserunt: illi enim tuus sunt sanguis. Porrò sacrum quoque est certamen, quod hymno meo attingo.* Quòd si locum ita interpreteris, mihi non displicebit. Sed quoniam ad propositas Aeaci laudes facit, vt cùm sit Aeacides, Iouis sanguis dicatur, expono vt mea paraphrasis habet.

νέων. Illi sunt quibus canendum dabat hymnum, & qui chorum faciebant. Et *ἐπιχώρειον χάρμα* intellige τὸ τῇ χώρᾳ ἴδιον: cui volupe est eximios alumnos habere. Ita Aristoclidem appellat *ἐπιχώρειον χάρμα.*

βοὰ δέ. Vox hæc, *sonum*, seu *vocem* sonat hoc loco: non autem *clamorem*, seu *vociferationem*. Nã etsi alta voce carmen canatur, tamen non rectè dicatur *clamor*, cantus ille. q. d. ἡ δὲ ὕμνου φωνὴ σὺν τῷ νικητέρῳ Ἀριστοκλείδᾳ ἐκπρεπὴς ὑπάρχει. ἐστὶ τήνδε νῆσον Αἴγιναν εὐκλεοῦς λόγου προσθήκην ἐποίησε λαβεῖν ἰδίᾳ νίκῃ, τῶν ἄλλων ἔμπροσθεν ἤδη εὔκλειαν αὐτῇ περιποιησάντων.

καὶ σεμνόν. Repetendum ἀπὸ κοινοῦ vocabulum προσέθηκε: & subaudiendum ἐμαῖς. q. d. καὶ σεμνὸν θεάρειον Ἀπόλλωνος προσέθηκε ταῖς ἐμαῖς καλαῖς μερίμναις, τοῦτ' ἔστι, ποιήμασι. vide paraphrasin nostram.

θεάρειον. Est Apollinis templum apud Aeginam, in qua Θεωροὶ, seu Θεοφύλα-

ναις, qui diuina custodiunt, habitare feruntur: ideóque ἀπὸ τῶν Θεωρῶν, templum dictum est θεάριον. Idem quoque dicitur locus in Aegina insula publicus, vbi Theori conuiuia sua celebrabant. De Theoris vide Cœlium Rhodig. l. 5. c. 9.

ἐν δὲ πείρᾳ. Hoc est, ἐν δὲ πείρᾳ τελείως διαφαίνεται, ὅστις ἐξοχώτερος ἄλλων γένηται. Gnomologia est, qua docet, virtutem alicuius, quanta sit, patefieri, quum in opus deducitur: ita vt nisi quis specimen edat in ea re quam profitetur, & cum alijs comparetur, dignosci nequeat, quantus sit censendus.

παράφρασις.

Triplici autem virtute pollere conuenit, in hoc consistente vt vnicuique ætati quā mortale hominum genus agit, iuuenili videlicet, virili, & senili nos accommodare norimus: & quum quis inter pueros versatur, puerili ingenio se attemperet, quum inter viros, virum agat, quum inter senes, senilem quoque grauitatem præ se ferat. Quarta quoque virtus in vita humana requiritur, vt res præsentes & quæ sunt ante pedes curemus. Ab his non abest Aristoclides: sed eas apprimè callet & exercet. Salue amice Aristoclides: ego tibi mitto hunc hymnum, qui æquè dulcis est, atque poculum melle & lacte permixtis plenum. Quanquam autem hæc meæ Musæ meditatio, vnde tuum nomen virescit, perinde ac rore rigatum gramen, Aeolica tibiarum harmonia cum qua canitur, temperata, tibi celebre encomium amplectitur & procurat paulò serius:

ἀντιστρ. κῶλ. ιγ.

ἐν παισὶ νέοισι, παῖς, ἐν
δ' ἀνδράσιν, ἀνήρ, τρίτον,
ἐν παλαιτέροισι.
μέρος ἕκαστον οἷον ἔχομεν
βρότεον ἔθνος. ἐλᾷ δὲ καὶ τέσ-
σαρας ἀρετὰς ὁ θνατὸς αἰών. φρο-
νεῖν
δ' ἐνέπει τὸ παρακείμενον.
τῶν οὐκ ἄπεσι. χαῖρε
φίλος. ἐγὼ τόδε τοι
πέμπω μεμιγμένον μέλι λευ-
κῷ
σὺν γάλακτι. κιρναμένα δ' ἔερσ'
ἀμ-
φέπει πόμ' ἀοίδιμον Αἰο-
λῖσιν ἐν πνοαῖσιν αὐλῶν,

μετάφρασις.

Inter pueros puer, inter viros vir, tertiò, inter senes, senex; qualem partem vnamquāque habemus mortale genus. Percurrit autem & quatuor virtutes mortale æuum. Cogitare autem docet de eo quod prope est: à quibus non abest Aristoclides. *Salue amice, ego tibi hoc mel mitto mixtum albo cum lacte: commistus autem ros circundat potum celebrem Aeolicis in flatibus tibiarum,*

ἐν παισὶ νέοισι. Aristoclidem poëta laudat à facilitate morum, quos cuiusque ætatis ingenijs accommodaret. Tres autem præcipuas recenset, iuuenilem, virilem, & senilem: vnde triplicem facit illius virtutem, cui postea quartam adiungit: nempe, quòd rerum præsentium rationem habeat.

ἐν παλαιτέροισι. Deest hîc παλαιὸς, quod ἔξωθεν est sumendum. Deinde μέρος ἕκαστον, &c. sic construendum οἷον μέρος ἕκαστον ἡλικίας τῶν νέων, τῶν ἀνδρῶν, τῶν γερόντων, ἡμεῖς οἱ βροτοὶ ἐλάχομεν. Sed quoniam sensum dilucidè aperit paraphrasis, nihil addemus.

ἐλᾷ δέ. Quasi dicas, τρεῖς μὲν τὰς καθ' ἡλικίαν ἑκάστην ἀρετὰς ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος

διώκει, τὸ ἐν παισὶν εἶναι παῖδα. καὶ τὸ ἐν ἀνδράσιν ἄνδρα, καὶ τὸ ἐν παλαιτέροισι, παλαίτερον. ἀλλὰ καὶ τετάρτην ταύτην ἐλαύνει, τὸ περὶ τοῦ ἐνεστῶτος φροντίζειν. Vox ἐλᾷ ab ἐλάω, τὸ ἐλαύνω. & παρκείμενον pro παρακείμενον.

τῶν οὐκ ἄπεστι. Applicatio priùs dictorum, q.d. τούτων οὐκ ἄπεστι ὁ Ἀριστοκλείδης, ἀλλὰ κέκτηται προλεχθείσας ἀρετάς.

Χαῖρε φίλος. Salutatio per quam transit ad epilogum hymni. Statim autem sua carmina Aristoclidæ commendat, ne vile hoc munus victori videretur. Allegoricè illa denotat, sumpta à rebus delectabilibus metaphora, vti à melle & lacte, quibus permixtis, potus fit suauissimus. Vide paraphrasin.

Αἰολίσιν ἐν πνοαῖς. Duo simul hic innuit, & sua carmina cum tibijs cani solita, & Dorica phrasi. Aeoles autem Thebas, quæ sunt Doridis, aliquando tenuerunt. vide αἰοληΐδι μολπᾷ Od. Ol. 1. antistr. 4.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κώλ. η.	μετάφρασις.
Tarditatem tamen meã, carminis elegantia & præstantia compensabo. Nam quanto aquila graculis, tanto ego reliquis poëtastris, qui te cecinerunt, sum præstantior. Et quemadmodum aquila remotissimam prædam, olfactu obseruatam, derepente volans corripit, graculi verò clamosi non nisi proximam depascunt: sic ego ingenij solertia & acumine instructus, sublimi dicendi genere vtor, illi verò triuiali & humili. Quare sic volente præstabili Musa Clione,	ὀψέ περ. ἔστι δ' αἰετὸς ὠκὺς ἐν πετανοῖς, ὃς ἔλαβεν αἶψα τηλόθεν μεταμαιόμενος δαφοινὸν ἄγραν ποσίν. κραγέται δὲ κολοιοὶ ταπεινὰ νέμονται. τίν γε μὲν, εὐθρόνου Κλεοῦς ἐθελοίσας, ἀεθλοφόρου λήματος ἕνεκεν, Νεμέας, Ἐπιδαυρόθεν τ', ἀπὸ καὶ Μεγάρων δέδορκεν φάος.	*licèt serò. Sed est aquila velox inter volatilia, quæ corripit statim procul vestigãs cruentam prædam pedibus. Clamosi autem graculi humilia depascunt. Tibi certè volente Clione quæ pulchrũ habet thronum, ob generositatem victoriæ reportatricem, à Nemea, & ab Epidauro, & Megaris conspicuus est splendor.*

cuius inspiratione sum afflatus, mei carminis opera illustris erit, Aristoclides, fama tuæ strenuitatis, quæ effecit, vt pancratio Nemea, Aesculapia in Epidauro, & Megaricos ludos viceris.

ὀψέ περ. Cohæret hoc cum superioribus, & ostendit hanc odam paulò seriùs fuisse conscriptam: sed se tarditatem hanc præstantia carminis compensaturum poëta pollicetur.

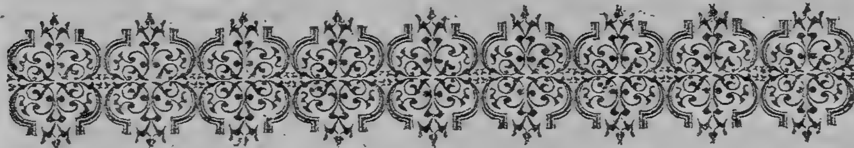
ἔστι δ' αἰετός. Allegoricè & syncriticè sua carmina commendat. Nam se aquilæ, alios verò sui temporis poëtas graculis confert. In primis verò Bacchylidem æmulum perstringit, vide prouerb. in Chil. Eras. ἀετὸς ἐν νεφέλαις.

πετανοῖς. Hoc est, ὄρνισι. Πετεινὸς commune poëtic. vocab. & Aeol. πετηνὸς, verso ει in η. sicuti in verbis τύπτην, λέγην, pro τύπτειν, λέγειν. Rursus Dor. verso η in α fit πετανὸς, *volatilis, volucris.*

μεταμαιόμενος. Verbum μεταμαίεσθαι est poët. pro comm. μεταζητεῖν, τὸ ἀκριβῶς ζητεῖν. Poëticum quoque est simplex μαίεσθαι: quod in hac Oda habemus, vbi dicit, ὄπα μαιόμενοι. & Pyth. II. δυνατὰ μαιόμενος. Vox κραγέτης, exponitur, *clamosus*, *vociferator*. Fit à præt. med. κέκραγα verbi κράζω, *clamo*. Sic Od. 2. Olymp. natura insignes, aquilis, arte verò tantùm edoctos, coruis confert. Sic autem hanc comparationem contexas. ὥσπερ δ' ὁ ἀετὸς τῶν ὀρνίθων ὠκύτατος, τηλόθεν μεταζητῶν ποσὶν συνήρπασε ταχέως ἄγραν, οἱ δὲ κολοιοὶ κράζουσι μόνον καὶ ταπεινὰ νέμονται. οὕτως ἐγὼ πρὸς τοὺς ἀντιτέχνους ἔχω. Graculi (vt hoc obiter dicam,) coruini sunt generis. Non absimili comparatione vtitur Virgilius, quum bonos poëtas oloribus, malos anseribus facit assimiles. Et Horat. Pindarum vocat comparatè *Dircæum cycnum*.

τίν γε μὲν. Hoc est, σοὶ. Nam τιν Dor. pro σοὶ. Κλεῦς metri causa pro Κλέους. ἐθελοίσας Dor. pro ἐθελούσας. Ante Νεμέας supplendum ἀπὸ, vel ἐκ. Et Ἐπιδαυρόθεν aduerb. pro ἐξ Ἐπιδαύρου. Verbum δέδορκε vocis mediæ, passiuè sumitur. q. d. λελάμπρυνται ἡ δόξα. Sicuti & Od. I. Ol. τὸ δὲ κλέος τηλόθεν δέδορκε τᾶν Ὀλυμπιάδων. Verba poëtæ sic declares. σοὶ δὲ βουλομένης τῆς μούσης Κλεῦς, καὶ διὰ τὸ ἀθλοφόρον λῆμα, ἐκ τῆς Νεμέας, καὶ Ἐπιδαύρου, καὶ Μεγάρων, λάμπει δόξα.

Ἐπιδαυρόθεν. Congeries victoriarum, præsentis Nemeæ: alius in Epidauro partæ, vbi Aesculapia nono die post Isthmia celebrabantur: tertiæ in Megaricis ludis, qui ineunte vere fieri solebant.

ΤΙΜΑΣΑΡΧΩ ΑΙΓΙΝΗΤΗ, παλαιστῇ.

TIMASARCHO AEGINETÆ, palæstritæ.

ΕΙΔΟΣ Δ.

ODE IV.

ARGVMENTVM.

Timasarchus luctâ victoriam adeptus laudatur à patria, à patre Timocrito, eiúsque victorijs, à patriæ claris heroibus, omníque insigni Aeginetarum genere, ab amicis ab auunculo Callicle, ab auo materno Euphane, denique ab aliptæ Melesiæ industria.

παράφρασις.	στροφὴ α. κῶλ. ιγ.	μετάφρασις.
Multum laboris ſuſtinet, is qui ſacris in ludis certat, vbi non modò magnis viribus, ſed earum etiã magna contentione eſt opus. Verùm quando labor fœliciter eſt exantlatus, lætitia quam parit iſtiuſmodi ſucceſſus, omnem fatigationis moleſtiam, vt pote prçſtantiſſimus medicus, eximit, & curat. Quinetiam encomiaſtica carmina, quæ Muſæ in poëtarum mente generant, feſſa membra demulcent. Nec thermarum vis recreatrix, laſſos artus tantum recreat & refocillat,	Ἄριστος εὐφροσύνα πόνων κεκριμένων ἰατρός. αἱ δὲ σοφαὶ Μοισᾶν θυγατέρες ἀοιδαὶ θέλξαν νιν ἁπτόμεναι. οὐ θερμὸν ὕδωρ τόσον γε μαλθακὰ τεύχει γυῖα, ὅσον εὐλογία φόρμιγγι συνάορος. ῥῆμα δ' ἐργμάτων χρονιώτερον βιοτεύει, ὅ,τι καὶ σὺν Χαρίτων τύχᾳ γλῶσσα φρενὸς ἐξέλοι βαθείας.	*Optimus medicus lætitia laborum iudicatorum* ab exitu : *& ſapientes Muſarum filiæ odæ demulcent eos contingentes. Neque calida aqua tantum mollia efficit membra, quantum laus citharæ comes. Sermo autem factis diuturniùs viuit, quem cum Charitum fauore lingua ex mente extraxerit profunda.*

quantum victoris animum carmina, quæ lyra canũtur, & fidibus ſociantur : ſiquidem eorum opera res bene geſtæ ab obliuione vindicantur. Et certè laudum prçdicatio laude dignis facinoribus diutius viuit, quatenus hæc prætereunt ſimul atque facta ſunt, illa verò ſcriptis mandata tranſit ad ſeros nepotes : dummodo nitatur argumentis è profunda mente depromptis, & à Gratijs elegantiam acceperit.

Τιμασάρχῳ. Timaſarchus (vt ex Oda hac colligitur) fuit Timocriti Muſici & luctatoris filius, ex Theandridarum familia, quæ in Aegina olim fuit celebris. De Aegina victoris huius patria, & de genere victoriæ iam dictum.

ἄριστος εὐφροσύνα. q. d. ἡ εὐφροσύνη ἰατρός ἐστιν ἄριστος τῶν πόνων κρίσιν λαβόντων, καὶ συντελεσθέντων. Exorditur poëta ab ijs quæ victoriam conſequuntur. Primum eſt lætitia, & mentis exultatio, quæ laborum eſt medicus. Etenim moleſtiam eorum tollit ſucceſſus.

αἱ δὲ σοφαί. q.d. αἱ δὲ σοφαὶ ἀοιδαὶ καὶ ἔπαινοι ἀπὸ μουσῶν γινόμενοι, αὐτοὺς τοὺς πόνους ἔθελξαν, αὐτῶν ἁπτόμενοι. Secundum conſequens, poëtarum encomia docta. Odæ filiæ Muſarum dicuntur, quia eas poëtæ componunt à Muſis afflati. & τὸ νιν. pro αὐτοὺς ſumendum, & referendum ad πόνους. Etenim illud νιν etiam in plurali legitur, apud Euripid. ποῖ γάρ νιν αὐτὰς ἐκ δόμων οἴστρησ' ἐγώ. id citat Schol. Itaque Ariſtarchus malè τὸ νιν refert ad εὐφροσύνην. Nam eſt ἄκυρον dicere lætitiam demulceri, cùm demulceat ipſamet.

οὐ θερμὸν ὕδωρ. Tertium conſequens, laus vulgi & amicorum. Rem autem comparatione illuſtrat. Nam vt calida balnea, corporis fatigata membra recreant : ſic & viros egregios poſt virtutis laborioſum ſpecimen, laudatio refocillat, facitque vt non grauis ſit labor. Vide in Chil. Eraſ. *Herculana balnea.*

ὅσον.

ὅσσον. Metri causa pro ὅσον:& sic legendum non πόσον. Nam hæc τόσον & ὅσον sibi inuicem respondent. Porrò εὐλογία φόρμιγγι συνάορος, periphrasis est lyricorum carminum, Συνάορος. poët. hoc est, συνεζευγμένος. *comes, coniunctus*. à συναείρειν *simul attollere*. Vt dixit Horat. *verba socianda chordis*.

ῥῆμα δ'. Hoc est, ὁ δὲ ὕμνος λέγων καὶ γράφων τὰ κατορθώματα, χρονιώτερός ἐστιν αὐτῶν. Commendatio sui carminis à duratione. Nam opus & actio victoriæ transit: sed encomiasticum carmen semper viuit. Non autem omne, sed quod est elegans, argumentis & elocutione clarum. De perenni boni poëmatis vita, vide Od.9.l.4. Carm. Horat. & Pyth. Od.3. similem sententiam; γινωσκομένα δ' ἀρετὰ, &c. Vide Od. vltimam l.3. Carm. Horat.

τύχα. Fauorem intellige Charitum. q.d. ὅ,τι τῶν Χαρίτων τετυχηκὼς, ἡ γλῶσσα ἐκ βαθείας φρενὸς ἐξέλοι.

παράφρασις.

Cuiusmodi elegantem laudis prædicationem, & à profunda mente haustam materiam, in præsentia, tanquam præludium tantùm epiniciorum postea canendorum, mihi contingat componere Ioui, cui sacra sunt Nemea, Nemeæ certaminis loco, & Timasarcho lucta victoriam adepto. Velim autem vt hoc meum carmẽ gratum & acceptum sit Æginæ vrbi turribus decoræ, quã incolunt Aeaci posteri, queque decus est earum omnium vrbium quæ hospitalitati student, & iustitiæ qua hospites ab iniuria tuentur. Quòd si adhuc in viuis esset Timocritus pater tuus, tam propenso esset erga hoc melos animo, vt non raro, Timasarche, pulchrum hunc de tua victoria hymnum, citharam pulsans caneret, citharœdus insignis.

ἀντιστρ. κῶλ. ιγ.

τό μοι θέμεν Κρονίδᾳ
τε Διὶ καὶ Νεμέᾳ,
Τιμασάρχου τε πάλᾳ,
ὕμνου προκώμιον εἴη.
δέξαιτο δ' Αἰακιδᾶν
ἠΰπυργον ἕδος δίκᾳ
ξεναρκέϊ κοινὸν
φέγγος. εἰ δ' ἔτι ζαμενεῖ
Τιμόκριτος ἁλίῳ
σὸς πατὴρ ἐθάλπετο, ποι-
κίλον κιθαρίζων,
θαμά κε τῷδε μέλει κλι-
θεὶς,
ὕμνον κελάδησε καλλίνι-
κον.

μετάφρασις.

Quod mihi ponere Saturnióque Ioui, & Nemeæ, & luctæ Timasarchi procemium hymni liceat. Accipiat autem Aeacidarum bene turrita sedes iuri hospitalitio commune lumen. Quòd si adhuc valdè viuido Timocritus sole pater tuus foueretur, variè citharam pulsans, frequenter huic carmini incũbens, hymnum cecinisset de pulchra victoria.

τό μοι θέμεν. Postquam dixit sermonem à Gratijs exornatum præclaris factis esse diuturniorem, votum subiungit poëta, quo optat vt hic suus hymnus sit veluti præludium laudis Timasarchi, quem postea pluribus argumentis euehere cupiat. Et sic hæc verba connectenda cum superioribus, & explicanda, ὥσπερ ῥῆμα γένοιτό μοι θεῖναι προοίμιον τῶν γραφησομένων ὕμνων ὑπ' ἐμοῦ, Διΐ τε, καὶ Νεμέᾳ, καὶ πάλῃ Τιμασάρχου.

ὕμνου προκώμιον. Hoc vocabulum προκώμιον est Pindaricum & poëticum. q.d.

περὶ κῶμον χαιρόμενον: ſiquidem κωμάζουσιν ᾄδοντες τὸ πίνημα. Vel προκώμιον ſignificat τὸ προοίμιον τῶν ἑξῆς ἐπιμελῶν ἐπινικίων καὶ ὕμνων. Vel ſignificat carmen encomiaſticum, quod antequam alij poëtæ encomia ſcripſerint, ante omnes cecinit. Vide plura apud Schol.

δέξαιτο δ'. Aliud votum, vt hic hymnus Aeginæ ſit gratus. Etenim τὸ δέχεσθαι non ſimpliciter ſignificat hoc loco *excipere*, ſed *vt gratum admittere*, vnde δεκτὸς *acceptus, admittendus.*

Αἰακιδᾶν ἕδος. Periphraſis Aeginæ. quã laudat à pulchritudine, eam εὔπυργον appellans, *turribus inſignem*. A generis nobilitate, quum eam Aeacidarum ſedem vocat. Ab hoſpitalitate, quum κοινὸν φέγγος δίκᾳ ξεναρκεῖ nuncupat: & ſic eam φιλοξενίᾳ reliquis ciuitatibus prælucere affirmat: Item iuſtitia.

δίκᾳ ξεναρκεῖ. Appellatur δίκη ξεναρκὴς, vt rectè ſentit Aemilius Portus, ἡ Δίκη ἡ τοῖς ξένοις ἀρκοῦσα, ἤγουν βοηθοῦσα, καὶ πᾶσαν ὕβριν ἀπ' αὐτῶν ἀπωθοῦσα. *Iuſtitia quæ peregrinis opem fert, omnémque iniuriam & contumeliam ab ipſis propulſat*. Itaque *ius hoſpitalitium* (quæ eſt vulgata interpretatio) non ſatis exprimit emphaſin vocabuli. Quinetiam per hæc duo vocabula, δικαιοσύνην & φιλοξενίαν innuit. q. d. ἥτις διὰ τὴν προσοῦσαν πρὸς πάντας τοὺς ξένους δικαιοσύνην καὶ φιλοξενίαν, κοινὸς ὀφθαλμὸς τῶν πάντων τυγχάνει.

εἰ δ' ἔτι. Commendatio huius hymni, quòd tam gratus videretur Timocrito Timaſatchi patri, ſi adhuc eſſet in viuis, vt eum cithara caneret. Interim laudatur Timaſarchus à patre Timocrito, qui primùm à Muſices peritia commendatur, quæ veteribus magno fuit in pretio.

ἁλίῳ ἐθάλπετο. Periphraſticè τὸ ζῆν dicitur hîc ἡλίῳ θάλπεσθαι. Sol dicitur ζαμενὴς ob vehementem calorem, & vim. Nam ζα extenſiua particula, ſignificat σφόδρα, & μένος, *vim*, ſeu *animum*. Sole nullum ſydus θαλπνότερον dixit Od. I. Olymp.

ὕμνον καλλίνικον. Sic appellat hoc ſuum encomium, quia canit egregiam victoriam. Eâdem opera videtur alludere ad Archilochi melos, de quo Ol. θ. in ipſo limine Odæ. Vel καλλίνικον ὕμνον dicit, *egregium de victoria hymnum*.

παράφρασις.

Qui apud Cleonas, & celebres ſplendidáſque Athenas initis certaminibus victoriam reportauit, & coronas accepit. Item apud Thebas, ſeptem portis inſtructas, Iolaia vicit. Ob quam victoriam Thebani, quibus olim Cadmus imperauit, in gratiam Aeginæ ſororis Thebarum, non inuito animo floribus eum

ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.

Κλεωναίου τ' ἀπ' ἀγῶ-
νος ὅρμον στεφάνων
πέμψαντα, καὶ λιπαρᾶν
εὐωνύμων ἀπ' Ἀθανᾶν.
Θήβαις τ' ἐν ἑπταπύλοις,
οὕνεκ' Ἀμφιτρύωνος
ἀγλαὸν παρὰ τύμβον
Καδμεῖοί νιν οὐκ ἀέκον-
τες ἄνθεσι μίγνυον,
Αἰγίνας ἕκατι. φί-

μετάφρασις.

Qui miſit à Cleonæo certamine textum coronarũ, & ſplendidis, ac celebribus ab Athenis: & apud Thebas ſeptem portis clauſas, quoniam Amphitryonis præclarum ad tumulum Cadmei illum non inuiti floribus immiſcebant,

consperserunt prope præclarum Amphitryonis tumulum. Etenim ad Thebanos amicos, vir Aeginensis amicus, ob mutuam vtriusque ciuitatis hospitalitatem, celeriter descendit, vbi est Herculis Thebani Herois beata aula.

λοισι γὰρ φίλος ἐλθὼν, ξένιον ἄστυ κατέδραμεν, Ηρακλέος ὀλβίαν πρὸς αὐλάν.

propter Aeginam. Ad amicos enim profectus in hospitalem vrbem descendit, ad beatam Herculis aulam.

Κλεωναίου. Laus altera Timocriti (vt volunt) à tribus victorijs partis apud Cleonas, Athenas, & Thebas. Non constat autem quæ certamina denotet sub duarum priorum vrbium nomine. At Thebis Iolaia intelligit.

πέμψαντα. Refertur ad ὕμνον, qui cùm celebret diuersas victorias, dicitur veluti monile victoriarum misisse. Cùm autem huiusmodi sit constructio: videtur potiùs victorias istas tribuere Timasarcho, quas Timocritus pater Musicus vno hymno comprehensas frequenter caneret: si in viuis esset. Sed quia non liquet ad vtrum ista referantur, iudicet lector.

ἕνεκ᾽ Αμφιτρύωνος. Amplificat victoriam Thebanam à dignitate. Dicit habitum honorem ad Amphitryonis tumulum. Sed quemadmodum patris nomen pro patronymico ponitur, vt apud Homerum, Ὑπερίονος ἠελίοιο, pro Ὑπεριονίδου: & apud Euripidem, quem etiam citat Scholiastes, Oedipus pro Oedipodides, hoc est, Polynices sic hoc loco, Αμφιτρύωνος τύμβος, dicitur, pro Αμφιτρυωνίδου, hoc est, Iolai: qui fuit Iphicli filius, Iphiclus autē Amphitryonis. Vel fortè quia tumulus Amphitryonis & Iolai non dissiti erant à se inuicem.

Καδμεῖοι. Hoc est, *Thebani*: à Cadmo qui Thebis regnauit, ἄνθεσι μίγνυον. i. ἐστεφάνουν. Etenim coronæ ex floribus contexebantur. Αἰγίνας ἕκατι. Hæc alacritatem Thebanorum in tribuenda Timocrito victori corona, eiúsque alacritatis causam declarant. Id lubentes ergo faciebant Thebani propter Aeginam. Nam Thebæ & Aegina sorores dicebantur, & Asopi filiæ. Hinc duarum vrbium, nempe Thebarum, & Aeginæ mutuus amor & familiaritas.

ξένιον ἄστυ. Hospitalem ciuitatem, ratione Aeginensis viri, hîc dicit Thebas: quia Hercules Thebanus cum Peleo & Telamone iure hospitij fuit coniunctus: adeò vt apud nepotes, idem qui apud maiores, amor vigeret. Periphrasis Thebarum continetur his verbis, *Herculis beata aula.*

παράφρασις. — στροφὴ β. κῶλ. ιγ. — μετάφρασις.

Cum quo robustus Telamon Aeginensis heros, Troiam regnante Laomedonte euertit, & Meropas qui Coon insulam incolebant, profligauit. Et alcyoneum gigantem in Isthmo

ξὺν ᾧ ποτε Τροΐαν κρατερὸς Τελαμὼν πόρθησε, καὶ Μέροπας. καὶ τὸν μέγαν πολεμιστὰν ἔκπαγλον Αλκυονῆ, οὐ τετραορίας γε πρὶν

cum quo olim Troiam robustus Telamon expugnauit, & Meropes, & magnum illum bellatorē stupendum Alcyonea: non tamē priùs

Corinthiaco factum obuium oppressit, excutiente claua Hercule saxum in se vibratum, quo prius duodecim currus quadrijugos, & viginti quatuor heroas, qui eos conscenderant, equites præclaros è medio sustulerat, & obruerat. Sic victorem à victo superatum videmus. Quod qui non intelligit, meritò videri possit nunquam expertus dubios belli euentus, vbi Mars nunc ad hunc, nunc ad illum solet inclinare. Siquidem æquum est, vt qui alium aliquo malo affecit, is vicissim afficiatur.

δυώδεκα πέτρῳ, ἥρωάς τ' ἐπεμβεβαῶτας ἱπποδάμους ἕλε δὶς τόσους. ἀπειρόμαχας ἐὼν κε φανείη λόγον ὁ μὴ ξυνιείς. ἐπεὶ ῥέζοντά τι καὶ παθεῖν ἔοικε.

quàm quadrigas duodecim saxo, heroásque equorum domitores bis tot qui conscenderant, pessundedit. Inexpertus belli videri queat, quisquis dictum hoc nō intelligit: quoniam eū qui afficit malo alium *aliquo, etiam pati par est.*

ξυὼν ὧ ποτε. Hæc per digressionem de Telamone Aegineta, qui comes fuit Herculis in Troiæ vastatione, Meropum expugnatione, & Alcyonei gigantis cæde. De rebus à Telamone ad Troiam gestis, superiore Oda diximus. Meropes sunt Coi Insulares, quibus bellum intulêre ex Asia redeuntes. De hac Insula, quæ olim Merope dicebatur, vide Strab. l.4. Bellum hoc aduersus Meropas concitatum est ob Chalciopen Eurypyli filiam quam Hercules amabat: & ex qua deuictis hostibus, suscepit Thessalum, cui nati sunt Philippus & Antiphus, qui 30 naues aduersus Troianos duxerunt, vt videre est Iliad.β.

καὶ τὸν μέγαν. Cùm Hercules ex Erythia boues abigeret, in Isthmo Corinthiaco incidit in Alcyoneum gigantem, vbi commisso prælio, hic Herculi duodecim currus, & viginti quatuor heroas saxo contriuit. Quod cùm etiam in Herculem contorqueret, Hercules saxum claua excussit, & gigantem oppressit. Aiunt autem hoc saxum adhuc in Isthmo extare. Huic prælio interfuit Telamon Aeginensis.

ἀπειρόμαχας. Gnome de fortuna belli, cuius dubij sunt euentus, adeò vt qui modò vincebat, paulò post tristiùs vincatur. Etenim Mars est ἀλλοπρόσαλλος. vide sensum in paraphrasi.

ἐπεὶ ῥέζοντα. Ratio dicti superioris, & gnome qua docet accidere hominibus non dissimilia ijs quæ perpetrarunt. Quam in sententiam tragicum versum Schol. proponit. τὸν δρῶντα που τι καὶ παθεῖν ὀφείλεται. Et Lucian. in Piscatore, ex Euripide, οὐ δεινὰ πάσχειν, δεινὰ τοὺς εἰργασμένους;

παράφρασις. — ἐπιστρ. κῶλ. ιγ. — μετάφρασις.

Prohibet me quominus in hac digressione de Herculis & Telamonis rebus gestis, sim prolixior, cum lex encomiastici carminis,

τὰ μακρὰ δ' ἐξενέπειν ἐρύκει με τεθμός, ὧραί τ' ἐπειγόμεναι. ἴυγγι δ' ἕλκομαι ἦτορ

Prolixa autem eloqui prohibet me lex, horæq; properantes: ac trahitur cor meum il-

quæ iubet vt ſim totus in perſonæ laudibus, tum tẽpus inſtans quo me epinicion daturum promiſi. Ideóque propero ad mei hymni complementum, & ſummo deſiderio teneor attingendi nouilunij ad reddendum illum præſtituti. Quanuis igitur mediam ampliſſimę Herculis hiſtoriæ partem nõ narrauerim, hîc tamen deſinam, vt inſidiantibus aduerſarijs, me reprehendendi anſam quęrentibus, obſiſtam : & videar illis, qui ſunt in digreſſionibus immoderatiores, longè ſuperior & clarior. Quare ſpero fore vt is qui mihi inuidet, nihil efficiat. Nam qui alium inuido oculo intuetur, inane & irritum conſilium ipſe in tenebris iacens volutat.

νεομηνίᾳ θιγέμεν.
ἔμπα καίπερ ἔχει βαθεῖ-
α ποντιὰς ἅλμα
μέσσον, ἀντίτειν' ἐπιβου-
λίᾳ. σφόδρα δόξομεν
δαΐων ὑπέρτεροι, ἐν
φάει καταβαίνειν.
φθονερὰ δ' ἄλλος ἀνὴρ βλέ-
πων
γνώμαν κενεὰν σκότῳ κυλίν-
δει,

lecebroſa cupiditate contingendi nouiluniũ. Sed tamen, quanuis profundum ponti mare occupet medium, reſiſte inſidÿs. Multo videbimur hoſtibus ſuperiores in luce deſcendere. Inuidè autẽ alius vir intuens, conſilium inane in tenebris voluit,

τὰ μακρὰ δ'. A digreſſione ad rem propoſitam ſe reuocat Pindarus, ídque duabus de cauſis : prima, quia prolixitatem digreſſionis vetat lex carminis encomiaſtici, & iubet vt ad laudem perſonæ omnia dicantur: ſecunda, quia neque per breuitatem temporis id licet, inſtãte nimirum nouilunio, quo tempore fortè epinicion pollicitus erat. Sic autem reddas poëtæ verba. ἐμὲ δὲ μακρῶς διελθεῖν κωλύει ὁ τοῦ ἐγκωμίου νόμος, καὶ ἐπειγόμενος χρόνος ἐν ᾧ ἀποδώσειν ὡμολόγηκα.

ἴυγγι δ'. Hoc eſt, σφόδρα ἐπιθυμῶ ἐν νουμηνίᾳ, ᾗ ὑπεσχόμην ἐπιδείξασθαι τὸν ἐπινίκιον ὕμνον. *Iynge trahi*, prouerbialiter dicitur, qui impotenti deſiderio trahitur. Et ἴυγξ metaphoricè ſumitur pro ἐπιθυμία. De hac voce vide Pyth. Od. 4. ſtroph. decima. θιγέμεν Ion. & Dor. pro θιγεῖν. conſtruitur cum datiuo: vt & alibi Pyth. δ. π. & θ. quanquam regit genitiuum ſępius.

ἔμπα καίπερ. Alia cauſa cur debeat ſibi à digreſſione temperare: nempe quia ſibi cauendum eſt ab inimicis, qui calumniandi anſam quærunt. Allegoria eſt, quam explicat paraphraſis. ποντιὰς poët. vox, pro ποντία, ποντικὴ, θαλασσία. & ἅλμα Dor. pro ἅλμη. & ποντιὰς ἅλμη *marina ſalſugo*, pro ἁλμυρὰ θάλασσα, *ſalſum mare*, ἀντίτεινε τῇ ἐπιβουλίᾳ, hoc eſt, τοῖς ἐπιβουλεύουσι.

σφόδρα δόξομεν. Hoc eſt, δόξομεν πολὺ ὑπερέχοντες τῶν ἀντιπάλων, λαμπρῶς καταβαίνοντες. Putat Schol. hæc in Simonidem torqueri, qui in digreſſionibus multus erat, & Pindari æmulus.

φθονερὰ δ' ἄλλος. Gnome qua docet irritos eſſe conatus inuidorum : ídque contra ſuos obtrectatores. q. d. ἄλλος δ' ἀνὴρ φθονερὸς, οὐδὲν ἀνύσει φθονῶν ἐμοί. Porrò φθονερὰ ſume aduerbialiter, pro φθονερῶς. κενεὰν γνώμαν. Hoc eſt, κενὴν βουλήν: & ante σκότῳ eſt ellipſis præpoſitionis ἐν.

παράφρασις. | *ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.* | *μετάφρασις.*

Et vt iam inuidia nihil in me poteſt, ſic in poſterum non nocituram mihi puto. Certò enim ſcio me non minùs poſthac quàm hactenus præſtabilem fore poëtam: ac ſpero fortunam dominam, Deúmque effecturū vt in me permaneat eximia illa poëtices facultas, quam mihi diuina voluntas impertiuit. Age verò dulcis cithara meum carmen præclaræ harmoniæ, qualis eſt Lydia varia, accommodatum ſtatim concine: ídque in gratiam Aeginæ Timaſarchi patriȩ, quam tenuit olim Oenon: & in gratiam cognatæ Cypri, quam tenuit Teucer Telamonis filius, non auſus domum redire metu patris irati ob mortem Aiacis, quanquam eius ipſe non erat conſcius. Præterea in gratiam Salaminis in qua regnauit Aiax.

χαμαιπετοῖσαν. ἐμοὶ
δ' ὁποίαν ἀρετὰν
ἔδωκε πότμος ἄναξ,
εὖ οἶδ' ὅτι χρόνος ἕρπων
πεπρωμέναν τελέσει.
ἐξύφαινε γλυκεῖα
καὶ τόδ' αὐτίκα φόρμιγξ
Λυδίᾳ σὺν ἁρμονίᾳ
μέλος πεφιλημένον
Οἰνώνᾳ τε, καὶ Κύπρῳ
ἔνθα Τεῦκρος ἀπάρχει
ὁ Τελαμωνιάδας. ἀτὰρ
Αἴας Σαλαμῖν' ἔχει πατρῴαν.

quod cadit humi. Mihi autem qualem virtutem dedit fortuna regina, certò ſcio quòd in ſequens tempus fati compotem efficiet. Contexe ſtatim dulcis cithara Lydia cum harmonia hoc quoque carmen gratum Oenonæ & Cypro vbi Teucer imperat Telamoniades. At Aiax Salaminem obtinet patriam.

χαμαιπετοῖσαν. Cohæret cum ſuperioribus, & Dor. effertur pro comm. χαμαιπετοῦσαν: à χαμαιπετέω, *humi cado.* ex χαμαὶ *humi,* & πετέω inuſitato: pro quo πίπτω. Conſilium quod humi cadit, expone *irritum.*

ἐμοὶ δ'. Confidit poëta ſe in virtutis à natura inſitæ ſtudio permanſurum: atque ita maiorem inuidia futurum, aduerſus quam virtus inconcuſſa manet. q.d. ἣν δέ μοι ἀρετὴν ὁ Θεὸς καὶ εἱμαρμένη ἔδωκεν, πεπίστευκα ὅτι καὶ ὁ μέλλων χρόνος εὔμοιρον πληρώσει. Interim obſerua poëtam piè agnoſcere Deum virtutis largitorem.

ἐξύφαινε. Apoſtrophe ad citharam: qua, poſtquam abſoluit digreſſionem, redit ad inſtitutum Timaſarchi encomium, quem à claris Aeginetarum maioribus commendat. Verbum ἐξυφαίνειν metaphoricum eſt, ſumptum à textoribus. Lydiam harmoniam, allegoricè *præclaram* ſignificat, ſeu *variegatam,* quoniam melos Lydium eſt varium, & Lydij erant artis Muſicæ peritiſſimi.

Οἰνώνᾳ Dor. pro Οἰνώνῃ. Oenone dicta olim Aegina à quodam Oenone, vide Euſtath. Il. β. Cyprum Inſulam tenuit Teucer, quum Troia capta non auderet Salaminem repetere, metu Telamonis patris, qui ipſum fraternæ mortis etiam minimè reum malè excepiſſet. Aiax, vt Teucro maior natu, Salaminis erat rex. Τελαμωνιάδας Dor. pro Τελαμωνιάδης: patronymicum: ad differentiam alterius Teucri, à quo Teucria dicta Troia. Quanquam autem hic Cypri, Salaminis, Leuces, Phthiæ, Epiri, Iolci fit mentio, quæ videntur ad Aeginam non per-

tinere: quia tamen Aeginetæ fuerunt qui ea loca tenuerunt, in laudem Aeginensium hæc dicuntur, quorum laudibus gaudere debent omnes illæ regiones, vt pote consanguineæ.

παράφρασις.

Item Leuces Insulæ, herodiorum copia procul albicantis, quæ in mari Euxino extat, in quam à Thetide matre translatus Achilles, imperium obtinuit. Itẽ Phthiæ vrbis Thessalicæ cuius domina est Thetis Pelei coniux. Item Epiri latæ regionis, quam Achillis filius Neoptolemus rex occupauit. In qua videas excelsa Acrocerauniorum collium cacumina pascendis bobus idonea: quorum initium à Dodona ducitur, & in mare Ionium desinũt. Item in gratiam Iolci ciuitatis sitæ ad radices Pelij montis, quam cùm Peleus hostili manu subuertisset, sibi subdidit, & cùm priùs esset Magnesiæ, Thessaliæ adiunxit.

στροφὴ γ. κῶλ. ιγ.

ἐν δ' Εὐξένῳ πελάγει
φαεννὰν Ἀχιλλεὺς
νᾶσον. Θέτις δὲ κρατεῖ
Φθίᾳ. Νεοπτόλεμος δ' Ἀ-
πείρῳ διαπρυσίᾳ,
βουβόται τόθι πρῶνες ἔ-
ξοχοι κατάκεινται,
Δωδώναθεν ἀρχόμενοι
πρὸς Ἰόνιον πόρον.
Παλίου δὲ πὰρ ποδὶ λα-
τρείαν Ἰαωλκὸν
πολεμίᾳ χερὶ προστραπὼν
Πηλεὺς, παρέδωκεν Αἱμόνεσ-
σι,

μετάφρασις.

In Euxino autem pelago Achilles lucidã Insulam. Thetis verò dominatur in Phthia. Neoptolemus autem in Epiro lata, vbi cacumina edita posita sunt, quæ pascunt boues, à Dodona incipientia, vsque ad Ionium mare. Pelij autem ad pedem, Iaolcum hostili manu quum expugnasset Peleus, tradidit seruam Thessalis,

ἐν δ' Εὐξένῳ. Quam Insulam Pindarus φαεννὰν vocat, eam dixère Λευκὴν: quoniam albicat herodiorum multitudine, à qua procul nauigantibus proditur insula. Eadem Achillis δρόμος vocatur, quia Iphigeniam in Aulide sacrificandam pro auspicata Græcæ classis nauigatione, & per Dianam subductam ac translatam in Tauros Scythiæ, ad hanc vsque insulam comitatus est, eius amore flagrans. Et quia Thetis eò transtulit Achillis cadauer, ideo Achilli consecrata est. Porrò φαεννὰν Dor. pro φαεννὴν dixit per metalepsin, pro Λευκὴν. Nam quod album est, lucidum est. Qua dialecto φαεννὸς, vide Pyth. 4. Cæterùm testatur Eurip. in Androm. hanc insulam esse in Euxino, in eáque Achillem habitasse.

Τὸν φίλτατόν παῖδ', ἐμοί τ' Ἀχιλλέα
Ὄψει δόμοις ναιετάοντα νησιωτικοῖς,
Λευκὴν ἐπ' ἀκτὴν ἐντὸς Εὐξείνου πόρου.

Item in Iphigen. in Tauris τὰν
πολυόρνιθον ἐπ' αἶαν,
Λευκὰν ἀκτὰν Ἀχιλῆος
Δρόμοις καλλισταδίοις, Εὔ-

ξεινον κτ' ποντον.

Θέτις δ'. Quia Thetis Pelei Aeginetæ fuit vxor, ideo ipsam inter Aeginetarum maiores recenset. Phthia vrbs est Thessaliæ, quam Thetis obtinuit. Thetis autem, authore Plutarcho, vt refert Schol. Olympum ad Vulcanum conscendit, vt ab eo peteret Achilli arma. Vulcanus ea se daturum Thetidi promisit, si modò primùm secum concumberet. Thetis annuit se facturam dummodo corpori suo, periculi faciendi gratia, illa aptaret: sibi enim eandem esse cum Achille corporis mensuram. Quo permisso, Thetis aufugit armis cincta. Quam cùm Vulcanus non posset comprehendere, malleo in talum percussit, vt vehementer angeretur. Tum Phthiam secessit, vt ibi sanaretur. Hinc Phthia ab eius nomine Thetidion est appellata, ac Thetin colere cœpit Phthia. Sunt qui ex Euripide in Andromacha dicant, Thetidis esse templum, cui nomen Thetidio.

Νεοπτόλεμος. Neoptolemus, aliàs Pyrrhus, Achillis filius, post bellum Troianum in Epiro regnauit, ídque διαπρυσία, *hoc est*, διηνεκῶς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι πέρατος. Non enim parti tantùm, sed vniuersæ regioni præfuit.

βουβόται πρῶνες. Commendatio Epiri à pascuis, & bobus. Loci in quibus pascuntur, sunt iuga montium, qui Acroceraunia nuncupantur, & à Dodona iuxta fluuium Arachum in Ionium mare producuntur. Boues huius regionis commendantur à Plinio l.8.cap.45. Hi boues, vt aiunt ex Geryonis bobus ortum habent, quos Larino Hercules cepit: vnde *Larini boues*, præstantes dicuntur. Porrò βουβότης, est ὁ βόσκων βοῦς. Et aliquando exponitur, *pastor*. Δωδώναθεν. Dor. pro comm. Δωδώνηθεν, hoc est, ἐκ τῆς Δωδώνης. Eustath. Il. μ ex Pausania dicit πρῶνες vocem γλῶσσα, ἀπὸ τοῦ περᾶσθαι ἀντὶ τοῦ περᾶσθαι, i. *ascensu superare*.

Παλίου. Peleus Iolcum occupauit, vt superiore Oda etiam vidimus. λατρείαν παρέδωκεν Αἱμόνεσσι *hoc est*, δούλην, καὶ ὑπήκοον ἐποίησε τοῖς Θετταλοῖς. Etenim λατρεία tanquam à λάτρειος, adiectiuè sumitur. Et Aemonia dicta est Thessalia, hinc Aemones Thessali.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κώλ. ιγ.	μετάφρασις.
Occasionem autem Iolcum oppugnandi dederat iniuria ab Acasto propter Hippolytes eius vxoris calumniam, accepta. Etenim Peliæ filius Acastus adhibita fide coniugis accusationi, imitatus dolum Dædali, qui vice gladij, cùm Minoem interficere vellet, Cocali regis filiabus persuasit, vt in illum lauantem aquę calidæ defluxu per tecti	δάμαρτος Ἱππολύτας Ακάστου δολίαις τέχναισι χρησάμενος. τᾷ Δαιδάλου δὲ μαχαίρᾳ φύτευεν οἱ θάνατον ἐκ λόχου Πελίαο παῖς. ἄλαλκε δὲ Χείρων. καὶ τὸ μόρσιμον Διόθεν πεπρωμένον ἔκφερε. πῦρ δὲ παγκρατὲς, θρασυμα-	*Hippolyta vxoris Acasti dolosis artibus vsus. Dædali autem gladio machinatus est illi mortem ex insidijs Peliæ filius. Sed Chiron defendit* eum, *& fatale malum à Ioue destinatum depulit. Ignémque omnia vincentem & audacium in* culmen

culmen misso, eum interimerent: Peleum inermem in syluas Pelij montis deduxerat, vt à feris laceraretur, nec eum ipsemet occideret. Verùm hoc prohi-

χαῖ τε λεόντων ὄνυχας ὀξυτάτους, ἀκμάν τε δεινοτάτων σχάσαις ὀδόντων,

pugna leonum vngues acutissimos, aciémque valdè horrendorum dentium cùm cohibuisset,

buit Chiron: & vt erat Iouis in fatis, qui innocentes protegit, malum hoc à Peleo depulit. Postea Thetidis vnius ex Nerei filiabus alto solio insidentibus, nuptias obtinuit, coërcitis & deuictis omnibus illis formis in quas sese mutabat, mortalis hominis nuptias auersans. Nam modò in ignem omnia vincentem, modò in leonem ferocissimum, cui sunt acutissimi vngues, & dentium horrendorum acies mordacissima, sese conuertebat.

δάμαρτος. Occasio quæ data est Peleo ad Iolcum oppugnandam. Cùm enim Cretheis, siue Hippolyte, Acasti vxor, amore deperiret Pelea, nec ad sui copulam pellicere posset, apud maritum eum accusat, ac si ab ipso stupri solicitata fuisset. Rei indignitate commotus Acastus, Peleum inermem in syluas Pelei montis deduxit, vt à feris laniaretur. Sed Dij illius innocentiæ testes, Vulcanum mittunt qui ensem ei subministret, quo feras omnes occidit obuias, & ruptis vinculis, in Thessaliam reuersus, Acastum hostili manu vicit & Iolcum cepit.

τῷ Δαιδάλου ἢ. Locus hic est intelligendus prout declarat paraphrasis. Neque enim sensus permittit, vt hoc accipiatur de ense quem Vulcanus fertur suppeditasse Peleo, quo se defenderet. Sed necessariò intelligendum est Acastũ feris obijcere voluisse Peleum, vt ab illis, vice gladij, quo alioqui fuisset vsus, miserè occideretur.

φύτευεν neglecto augm. pro ἐφύτευεν: translatum vocabulum, pro μηχανᾶσθαι. Πελιάο παῖς Periphrasis Acasti.

ἄλαλκε. Causa adiuuans qua liberatus est à dolo Acasti Peleus innocens. Illum Chiron eripuit periculo, quia sic Iupiter volebat innocentiæ fauere.

πῦρ ἢ. De nuptijs Pelei & Thetidis hæc dicuntur, quas procurauit Chiron: vt superiore Oda iam vidimus. Allegoricè autem loquens poëta, significat Thetin omnes rationes fortissimas subterfugiendarum mortalis hominis nuptiarum, quæsiuisse, sed cùm perpetuò instaret Chiron, tandem eius animum flexisse. Et certè, vt ait poëta, Ετλη αἰέκουσ' εὐνήν Πολλὰ μάλ' οὐκ ἐθέλουσα.

παγκρατὲς. Epitheton ignis. q. d. τὸ πάντων κρατοῦν καὶ διαπόζον διὰ τὸ φθαρτικὸν τῆς δυνάμεως. θρασυμαχᾶν genit. Dor. pro θρασυμαχῶν. à recto sing. θρασυμάχος. σχάσαις Aeol. pro σχάσας. particip. Aor. I. ἔσχασα. verbi σχάζω: quod, vt vult Schol. hîc significat παύω, σπάω. & transfertur à remigibus, qui quum ab opere cessant, σχάζουσι τὰς κώπας, *remos laxant, & cohibent.*

παράφρασις.   ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.   μετάφρασις.

Suis autem in nuptijs Peleus   ἔγαμεν ὑψιθρόνων   *duxit in vxorem alto*

vidit symposio accumbentes Deos tum cœlestes tum marinos, qui circa mensam sedilia sua præclarè in orbem composita habebāt in monte Pelio: quò ipsi vnusquisq; munera attulit: Vulcanus ensem, Neptunus equos, alij aliud, & concesserunt omnes, vt præclaram & potentem ex hoc coniugio posteritatem consequeretur. Enimuerò quid Timasarchum à maioribus commendans, Aeaci posterorum historiam prolixiùs propono? Sanè quēadmodum mare vltra Gades occidentales non est nauigabile, sed hic est nauigantium terminus, vnde Europeam terram versa naui repetere coguntur. Ita cùm non possis res gestas ab Aeaci posteris carmine recensere, ad rem propositam regredere.

μίαν Νηρεΐδων.
εἶδεν δ' εὔκυκλον ἕδραν,
τᾶς οὐρανοῦ βασιλῆες,
πόντου τ' ἐφεζόμενοι,
δῶρα καὶ κράτος ἐξέ-
φαναν ἐς γένος αὐτῶ.
Γαδείρων τὸ πρὸς ζόφον οὐ
περατόν. ἀπότρεπε
αὖτις Εὐρώπας ποτὶ
χέρσον ἔντεα ναός:
ἄπρα γὰρ λόγον Αἰακοῦ
παίδων τὸν ἅπαντά μοι διελ-
θεῖν.

solio insidentium vnam Nereidum: vidit etiam pulchrè circundatum sedile, cui reges cœlimarísque insidentes, dona & potentiam exhibuerunt, ipsi vsque ad posteritatem. Gadiū pars vergens ad occasum transiri nequit: conuerte armamenta nauis ad Europæ terram. Impossibile enim mihi sermonem de Aeaci filys omnem percurrere.

ἔγαμεν Dor. pro comm. ἔγημεν. Et hæc cohærent cum superioribus. μίαν Νηρεΐδων intellige Thetin. Porro γαμεῖν hic exponendum videtur, vt νυμφεύειν antistr. 3. Od. 3. Nem. vbi eodem sensu eidem Chironi tribuitur. Quanquam hæc de Peleo possunt accipi, & debent.

εἶδεν δ'. Dij sua præsentia nuptias hasce cohonestarunt; & omnes excepta Eride interfuerunt. εὔκυκλον ἕδραν dicit, meo iudicio, quòd in orbem sederent, & accumberent mensæ orbiculari. οὐρανοῦ, πόντου τε βασιλῆες sunt οἱ οὐράνιοι, καὶ θαλάσσιοι Θεοί. Dona attulerunt illi, nimirum Vulcanus ensem, Neptunus equos, alij aliud. Non vocata ad conuiuium Discordia, pomum illud, cui inscriptum erat, ἡ καλὴ λαβέτω, immisit. Vide Luciani Θεῶν κρίσιν. Potentiam quoque impertiuerunt vsque ad posteritatem. Etenim Achilles eius filius, nepos Neoptolemus, potentes fuerunt. γένας à nonnullis, sed mendosè scribitur, pro γένος. vide 3. Pyth.

Γαδείρων τὸ πρὸς. Epanodus. Nam à prolixiori historia de maioribus Aeginetarum sese reuocat: & transitionem allegoricè instituit: quam allegoriam in paraphrasi declaramus. De Gadibus, & columnis Herculis iam antè dictum. Putem autem pro Εὐρώπαν legendum Εὐρώπας χέρσον. Neque enim video quomodo Εὐρώπαν citra necessitatem, adiectiuè sumamus. ἔντεα ναὸς periphrasticè dixit pro τῶν ναῦν.

ἄπρα γὰρ. q.d. οὐ γὰρ δυνατὸν ἐπὶ πάντα τῶν Αἰακιδῶν τὸν ὕμνον ἀφικέσθαι. Et hæc est ἀπολογία, quæ exponit, quid sit Pindaro, à Gadiris ad Europam reducere nauem: nimirum relicta longiore in Aeacidarum historiam digressione, ad Timasarchum redire.

παράφρασις.

Et cùm in Theandridarum familia, ex qua ortum ducit Timasarchus, sit satis ampla laudum seges, mihi iam ad eos est veniendum, vt tanquam promptus præco victorias proclamem quas consequuti sunt in Olympijs, Isthmijs & Nemeis, quibus in certaminibus, corporis robur ob mẽbrorum exercitationem augentibus, suæ fortitudinis specimen ediderunt, & vnde nunquam sine coronis, quarum fructus est gloria, rediuerunt. Itaque Timasarche audimus tribum tuã tanquam ministram præire carminibus, quæ pro victoribus sacrorum certaminum scribuntur. Quòd si præterea me iubes, vt auunculo tuo Callicli matris tuæ fratri encomiasticum carmen componam,

στροφὴ δ'. κῶλ. ιγ.

Θεανδρείδαισι δ' ἀε-
ξιγυίων ἀέθλων
κάρυξ ἕτοιμος ἔβαν,
Ὀλυμπίᾳ τε καὶ Ἰσθμοῖ,
Νεμέᾳ τε συνθεμένοις
ἔνθα πεῖραν ἔχοντες, οἴ-
καδε κλυτοκάρπων
οὐ νέοντ' ἄνευ στεφάνων.
πάτραν νιν ἀκούομεν
Τιμάσαρχε τεαῖς ἐπινι-
κίοισιν ἀοιδαῖς
πρόπολον ἔμμεναι. εἰ δέ
τοι
μάτρωϊ μ' ἔτι Καλλικλεῖ κε-
λεύεις

μετάφρασις.

Sed Theandridis certaminum membra augentiũ præco promptus veni, fœdus pactis cum Olympia, & Isthmo, & Nemea: vbi specimen edentes, domum non sine coronis nouis inclytum fructum ferentibus redeunt. Patriam illam audimus Timasarche tuam carminibus triumphalibus ministram esse. Quòd si adhuc auunculo Callicli me iubes

Θεανδρείδαισι. Timasarchum à propria familia seu tribu laudat. Theander fuit athleta præclarus, à quo dicta familia Theandridarum, vnde descendit Timasarchus. Hæc plurimis & insignibus victorijs semper fuit ornata, in Olympijs, Isthmijs, & Nemeis: vnde nunquam sine coronis rediuerunt.

ἀεξιγυίων. Hoc est, αὐξανόντων τὰ γυῖα, ἤγουν τὰ σώματα. Etenim certamina, quoniã membra corporis exercent, homines reddunt robustiores. ἔβαν κάρυξ Dor. pro comm. ἔβην κήρυξ hoc est, ἦλθον κηρύσσειν μέλλων διὰ τοῦ ὕμνου τὰ τῶν Θεανδρειδῶν ἄεθλα, τὰ ἐν Ὀλυμπίᾳ, Ἰσθμοῖ, καὶ Νεμέᾳ, ὅπου τοῖς ἀγῶσιν ἀπόπειραν λαβόντες, οὔποτε χωρὶς στεφάνων δόξης καρπὸν φερόντων, εἰς τὴν οἰκίαν ἐπανῆλθον. Pro συνθέμενος legendum puto συνθεμένοις & construendum cum Ὀλυμπίᾳ, &c.

Κλυτοκάρπων. Coronas appellat κλυτοκάρπους. q.d. κλυτὸν καρπὸν φερούσας, *inclytum fructum ferentes*: quoniam coronæ victoribus gloriam conciliant.

πάτραν νιν. Hoc est, τοιγαροῦν ἀκούομεν ὦ Τιμάσαρχε, πατρίδα τὴν σὴν τοῖς ὕμνοις τοῖς ἀπὸ τῶν ὑμετέρων νικῶν θεραπεύεσθαι, καὶ αὐτῶν εἶναι ὑπηρέτην. His innuit poëta tam crebras fuisse Theandridarum familiæ victorias, vt Aegina patria tanquam ministra præeat cantionibus triumphalibus: & ab ijs ornetur.

εἰ δέ τοι: Laus Timasarchi ab auunculo Callicle. q.d. εἰ δέ με κελεύεις καὶ τῷ σῷ μήτρωι Καλλικλεῖ ὕμνον θέμεν λαμπρότερον στήλης τῆς ἀπὸ Παρίου λίθου λευκοῦ, ἔτι καὶ τοῦτο ποιήσω.

παράφρασις. | ἀντιστρ. κῶλ. ιγ. | μετάφρασις.

quod sit Pario lapide, videlicet marmorea columna splendidius & durabilius, id lubens faciam: eritque hoc pacto clarum nomen eius. Nam vt aurum quod igni liquitur & purgatur, micantiorem fulgorem reddit: sic carmen quo clara facinora laudantur, eorum factorem virum, illustriorem efficiunt, eiúsque sortem regali adæquant. Quanquã autem vita functus est Callicles, nihilominus me laudatorem nanciscatur, qui dicam eum in Isthmijs, quod Neptuno terram tridente concutienti, grauémque ictu strepitum excitanti, certamen est sacrum, vicisse, & corona Corinthiaco ex apio contexta decoratum fuisse.

στάλαν θέμεν Παρίου
λίθου λευκοτέραν.
ὁ χρυσὸς ἑψόμενος
αὐτὰς ἔδειξεν ἁπάσας·
ὕμνος δὲ τῶν ἀγαθῶν
ἐργμάτων βασιλεῦσιν ἰ-
σοδαίμονα τεύχει
φῶτα. κεῖνος ἀμφ' Ἀχέρον-
τι ναιετάων ἐμὰν
γλῶσσαν εὑρέτω κελαδῆ-
τιν, ὀρσοτριαίνα
ἵν' ἐν ἀγῶνι βαρυκτύπου
θάλησε Κορ. θοοῖς σελίνοις.

columnam ponere Pario lapide candidiorem, id faciam. Sicut *aurum excoctum* suos *fulgores patefacit omnes*: sic *hymnus rerum præclarè gestarum regibus parem sorte reddit virum. Ille apud Acherontem habitans meam linguam inueniat decantatricem, quo pacto in certamine,* quod sacrum est Neptuno *tridentis concussori grauistrepo decoratus fuerit apijs Corinthiacis.*

στάλαν. Dor. pro στήλην. Quo vocabulo tropicè suum hymnum notat: simúlque eum à dignitate extollit, & quum Pario lapide candidiorem dicit, eius elegantiam, quum στήλην, eius durationem innuit. Et certè encomia scriptis mandata durabiliora sunt quibusuis columnis, vnde Horatius de suis carminibus,

> *Exegi monumentum ære perennius,*
> *Regaliq; situ Pyramidum altius,* &c.

Παρίου λίθου. Parius lapis, inquit Schol. est ὁ καλλίμαρμος λύγδινος. Hoc est, *læuis, politus, nitens, candidus instar Parij lapidis. Eum lapidem,* inquit Erodæus l.6. Epig. *cœpêre lychnitem appellare. Parius,* inquit Seruius, *candidissimus est lapis, Lygdius nomine, Is nascitur in Paro insula.* Appellatur à Martiale Lygdos, in hoc versu,

> *Candida non tacita respondet imagine Lygdos.*

Plinius l.36 c.8 Lygdinos vocat candoris eximij. Anacreon Περὶ λυγδίνῳ βαχήλῳ, Χάριτες πέτοντο πᾶσαι.

> *Circa candidam ceruicem gratiæ volabant omnes.*

Parius lapis est marmor. περιφραστικῶς à Paro Cycladum insula, vbi marmor candidissimum effodiebatur: vnde Virgil. 3. Aen. appellat *Paron niueam.* De hac insula vide Plin. l.4. Strab. l.10.

ὁ χρυσὸς. Simile quo poëseos dignitatem illustrat. q. d. ὥσπερ διὰ τοῦ πυρὸς ὁ χρυσὸς γίνεται διαυγέστερος, οὕτως οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες διαφανέστεροι καὶ βασιλεῦσιν ἴσοι διὰ τῶν ὕμνων

ζίγονται. Ita poëtam aurifici, poësin igni, viros claros, & virtutis actiones auro comparat. Vide Adagium. *Aurum igni probatum.*

κεῖνος ἀμφ'. Redit ad Calliclem, quẽ laudaturus præoccupatione vtitur, quoniam iam erat mortuus: & hoc sibi vult, ἐκεῖνος εἰ καὶ τέθνηκεν ἤδη, τῆς ἐμῆς εὐφημίας τυγχανέτω. *In Acheronte habitare*, est poëtica phrasis pro *mortuum eße*. Nam Acheron est fluuius inferorum, qui defunctorum locus credebatur.

κελαδῆτιν. Hoc est κελαδοῦσαν, ὑμνοῦσαν. Poëtica vox κελαδῆτις, τιδος: à verbo κελαδέω.

ὀρσοτρίαινα ἵνα. Hoc est, ὅπως ἐν τῷ Ἰσθμικῷ Ποσειδῶνος ἀγῶνι παρὰ τοῖς Κορινθίοις ἐστέφθη σελίνῳ. Neptuni certamen sunt Isthmia, locus certaminis, Isthmus Corinthiacus, apium materia coronarum, ὀρσοτριαίνας & βαρύκτυπος per antonomasiam dicitur Neptunus: quæ vocabula iam occurrerunt.

θάλησε negl. augm. pro ἐθάλησε à θαλέω poëtico pro θάλλω. vt & 10. Nem. στρ. 3.

παράφρασις.

Quem quidem Euphanes auus tuus maternus, ô iuuenis Timasarche, senex venerandus egregius hymnographus, victoriarum eius oculatus testis, rectè laudabit carmine: vt & alios victores alij poëtæ qui eodem tempore vixerunt. Vnusquisque autem sperat se ea quæ viderit ipse, optimè narraturum. Sicuti & tuum vnctorem Melesiam laudans idem oculatus testis rerum ab ipso gestarũ, omnem eas diuersimodè narrantium contentionem detorqueat. Eius autem verborum texturæ, & eloquentiæ tanta est vis vt in dicendo sit insuperabilis, & quemuis trahat in suam sententiam, vir adeò candidus & syncerus, vt bonos beneuolentia prosequatur, infestísque aduersarijs æquè asperum vltorem se præbeat, atque antagonistæ fatigato ephedrus, qui ipse viribus integer cum eo congreditur.

ἐπῳδ. κῶλ. ιγ.

τὸν Εὐφάνης ἐθέλων
γεραιὸς προπάτωρ
ὁ σὸς ἀείσεται παῖ.
ἄλλοισι δ' ἅλικες ἄλλοι.
αὐτὸς δ' ἰδὼν ἃ τύχῃ
ἔλπεται τις ἕκαστος
ἐξοχώτατα φάσθαι.
οἷον αἰνέων κε Μελησίαν ἔριδα στρέφοι.
ῥήματα πλέκων ἀπάλαιστος ἐν λόγῳ ἕλκει,
μαλθακὰ μὲν φρονέων ἐσλοῖς,
τραχὺς δὲ παλιγκότοις ἔφεδρος.

μετάφρασις.

quem Euphanes senex progenitor tuus canet libens ô adolescens. Alijs autem alij sunt coætanei. Quilibet autem ea quæ viderit ipse, sperat se narraturum excellentißimè. Sicuti laudans Melesiam, contentionem auertat, verba texens insuperabilis in oratione trahit, mollia quidem cogitans bonis, asper autem aduersarius inimicis.

τὸν Εὐφάνης. Non à se tantùm, sed etiam ab Euphane laudandum dicit Calliclem. Fuit autem Euphanes Timasarchi auus maternus, quem tacitè Schol. innuit interfuisse victorijs Calliclis, eundémque esse hymnographum. Et quoniã credidêre veteres mortuis inesse sensum aliquem apud inferos, ideo Schol. annotat Euphanem defunctum, defuncti Calliclis laudes decantaturum. Sed non video quì possit hinc colligi Euphanem excessisse è viuis. Existimo potiùs poëtam reijcere in Euphanem hoc officium canendi Calliclis, quòd essent σύγχρονοι. Idque ex his verbis colligo, ἄλλοισι δ' ἄλλοι ἅλικες: & ita sentit in varia interpre-

νικῇ Νεμείοις παγκρατίου στέ-
φανον.
οὔπω γένυς φαίνει τέρει-
ναν
ματέρ' οἰνάνθας ὀπώραν,

meis pancratij coronam. Nondum genæ ei proferebāt teneram matrem floridæ vitis Oporam,

mouentur, nec nisi ab accedentibus illas cernuntur: sed carmina terras omnes & maria peragrant, & viri laudati laudes vndiquaque perferunt. Itaque ô dulcis hymne te in Aeginam mitto, inde profectum nauibus cùm onerarijs, tum actuarijs, & promulgaturum vbique terrarum, Lamponis Aginetę filium Pytheam robustum Nemeæa pancratij victoria, contextam funebri apio coronam promeritum esse. Illi nondum genæ teneram lanuginem producebant, quę iuuenibus ante virilem ętatem efflorescit,

Πυθέᾳ. Titulus continet nomen victoris, eiúsque patris, & genus victoriæ: sed patria non denotatur: verùm Aeginetam fuisse ex hymno colligimus. Extat in eundem, eiúsque fratrem Phylacidem, & auunculum Euthymenem Ode sexta Isthmiorum. Lamponis Aeginetæ mentionem facit Pausanias in Laconic. l. 3. tanquam qui historiam belli Persici Xerxis descripserit.

οὐκ ἀνδριαντοποιός. Exordium ducit à collatione sui carminis cum statuis, & docet quanto his illud præstet. Sumendi huius exordij occasio hæc fuit, authore Schol. Amici Pytheæ rogarant Pindarum vt illi epinicium conscriberet: sed cùm tres drachmas pro mercede popoſciſſet, renuerunt amici Pytheæ, rati statuam æneam eo pretio comparari posse. Postea verò cognito errore reuersi, idem pretij poëtæ soluerunt. Itaque in rei malè iudicatæ ἐξονειδισμὸν, collationem hanc instituit, ostensurus quanto discrimine inter se distent Statua, & Encomium. Verùm & citra istiusmodi occasionem sic ordiri potuit poëta in sui carminis commendationem, quod victori gloriosius futurum erat quàm statua. Vnde Horat. l. 4. Carm. Od. 2. huc allusit.

Siue quos Elea domum reducit
Palma cœlestes, pugilem-ve, equum-ve
Dicit, & centum potiore signis
Munere donat.

Similiter eodem libro Horat. exemplo Pindari laudat carmina, Oda. 8. quam cum hisce poëtæ verbis confer.

ἐλινύσοντα. Quidam geminant λ in prima syllaba: sed metri ratio refragatur, significat autem ἀργά, ἀκίνητα. Estque participij futuri ἐλινύσω. ab ἐλινύω significante ἀργῶ, σχολάζω, ἡσυχάζω. Etymol. deducit ἀπὸ τοῦ ἐν αὐτῷ εἰλεῖσθαι: hoc est, *in eodem volui.* Sed remotum mihi videtur etymon.

ἐπ' αὐτᾶς, Hoc est, διηνεκῶς μένοντα ἐπὶ τῆς αὐτῆς βαθμίδος ἀκίνητα. Nempe quæ in eodem loco manent, vbi positæ sunt, nec se promouent, nec nisi ab accedentibus conspiciuntur. Contrà carmina maria terrásque pererrant.

ἀλλ' ἐπὶ. Apostrophe ad carmen suum, quod quidem in Aeginam misit, sed quod in Aegina manere non vult. Quare iubet στείχειν ἀπ' Αἰγίνας, siue maiori, siue minori nauigio, vt quemadmodum merces vendibiles, diuersas in regiones deportetur, vnde per omnes mundi plagas innotescat victoris nomen.

Quinto

Quinto colo sequutus Schmidij verisimilem coniecturam addidi γλυκεῖ᾽ ἀοιδά. Idem quoque rectè τὸ στοῖχε legit στεῖχε. Non enim στίχω sed στείχω reperitur barytonum, sed στοιχέω circunflexum.

διαγγέλλοισα. Dor. pro διαγγέλλουσα. Hæc verba continent hymni propositionem, scilicet vt quôuis nuncium victoriæ à Pythea partæ perferat. Is autem à patre, à robore, à victoriæ genere commendatur.

νικῇ Dictum Dor. pro νικᾷ, ídque per enallagen temporis, sumpto præsenti pro præterito. Quod codices habent Νεμέαις legendum metri causa Νεμείοις.

οὔπω γένυς. Laus ab ætate in qua vicit. Etenim laudabile est, quòd is adhuc imberbis iuuenis tam graui certamine vicit. Porrò allegorica periphrasi iuuenilem imberbitatem circumloquitur: quum dicit οὔπω γένυς φαίνει ὀπώραν τέρειναν οἰνάνθας ματέρα. Quæ verba per anastrophen sumit rectè Schol. pro, οὔπω γένυς ἔφαινεν οἰνάνθην τερείνας ὀπώρας μητέρα. Etenim οἰνάνθη *flos vitis*, est ante autumnum. Quare ὀπώρα dici non possit mater οἰνάνθης, sed contrà: quandoquidem priùs floret vitis, deinde autumnus oritur. Ergo οἰνάνθην pro *iuuenili*, ὀπώραν pro *virili ætate* sume. Nam ætates sic tempestatibus respondent.

φαῖνεν. Negl. augm. pro ἔφαινεν. ματέρα. Dor. pro μητέρα. οἰνάνθας Dor. pro οἰνάνθης. Est autem οἰνάνθη, τὸ τῆς οἴνης ἄνθος, seu οἴνη, ἤγουν ἄμπελος ἀνθοῦσα. Hîc pro ἴουλος vsurpatur metaphoricè. Similem ἀναστροφὴν prædictæ habes Olymp. ιγ. ὕβρεις κόρου μάτηρ, pro κόρος ὕβρεως μάτηρ. Et Nem. θ. ἀσυχία φιλεῖ συμπόσιον pro συμπόσιον φιλεῖ ἀσυχίαν. Itaque frustra se torquet Aretius, illam auersando.

παράφρασις.

quum edito sui roboris specimine tam luculento, decus addidit bellicosis heroibus Aeacidis prognatis ex Saturno, Ioue, & Nereidibus: siquidem Saturnus fuit Chironis pater, Chiron Endeidis, ex qua & Aeaco Iouis filio orti sunt Telamon & Peleus. Nereides autem nymphę pepererunt, Psamathe quidem Aeaco Phocum, Thetis verò Achillem Peleo Quinetiam ornamento fuit Aeginæ patriæ, vrbi hospitalitatis studiosissimę, ex qua tanquam ex metropoli originem duxerunt

ἀντιστρ. κῶλ. ια.

ἐκ δὲ Κρόνου καὶ Ζηνὸς ἥ-
ρωας αἰχματὰς φυτευθέν-
τας,
καὶ ἀπὸ χρυσέων Νηρηΐ-
δων
Αἰακίδας ἐγέραρε,
ματρόπολίν τε φίλαν ξένων
ἄρουραν.
τάν ποτ᾽ εὔανδρόν τε καὶ
ναυ-
σὶ κλυτὰν θέσαντο· πὰρ βω-
μὸν πατέρος Ἑλλανίου
στάντες, πίτναν τ᾽ ἐς αἰθέρα χεῖρας
ἁμᾶ
Ἐνδαΐδος ἀρίγνωτες υἱοί,
καὶ βία Φώκου κρέοντος,

μετάφρασις.

Quum Saturno & Ioue prognatos, & aureis Nereidibus heroas bellicosos, Aeacidas decorauit: metropolínque terram amantem hospitum, quam quondam & bene viris instructam & nauibus inclytam fundauerunt: ad aram patris Hellenij stantes, tendebántque ad æthera palmas simul Endeidis celebres filij, & fortis rex Phocus,

Teucer qui Cyprum, Peleus qui Iolcum, Telamon qui Salaminem, Achilles qui Leucen occupauit. Quam etiamnum generosis viris instructam, & nauibus inclytam, olim fundauerunt nobiles Endeidis filij Telamon & Peleus, fortísque rex Phocus, Deæ marinæ Nereidis Psamatheæ filius, quem illa in littore maris peperit: qui cum Aeaco patre simul preces manibus ad sydera euectis fudêre iuxta aram Iouis patris, vt Græciam siccitate squalentem, imbrium compotem faceret, qua impetrata, Panhellenium Iouem, quòd toti Greciæ salutem contulisset, nuncuparunt.

ἐκ δὲ Κρόνε. Consequentia victoriam proponuntur: nempe additum maioribus & patriæ decus. Interim digreditur ad historiam Aeacidarum, de ipsorum ortu, virtutibus, & fortuna, quæ paraphrasis dilucidè ob oculos ponit.

χρυσέων. Hoc est καλλίςων, translatione sumpta à pulcherrimo metallo. ματρόπολιν Dor. pro μητρόπολιν. Quomodo sit metropolis Aegina collige ex paraphrasi. Iam antè autem ab hospitalitate sæpius est laudata.

ταὶ Dor. pro τὴν: & articul. præposit. pro subiunct. ἣν. θέσσαντο. Hoc est, ἱδρύσαντο. Est dictum metri causa geminato σ. & negl. augmento pro ἐθέσαντο. Aor. 1. med. ἐθεσάμην poëticè pro ἐθηκάμην communi. à verbo prisco θέω, θῶ, pro quo nunc dicimus τίθημι. Sic autem formantur tempora verbi θέω. fut. θέσω, Aor. prior act. ἔθεσα, medius ἐθεσάμην. Sentential porrò sic construenda ταὶ εὔανδρόν τε καὶ ναυσὶ κλυτὰν ποτὲ ἐθέσαντο. Quantum valuerint nauibus vide Pausan. l. 2. Herodot. Vran. Strab. l. 8.

πὰρ βωμόν. Per apocopen pro παρὰ βωμόν. Hic non ponitur circunstantia temporis qua fundarunt Aeginam: sed alia notatur historia: nēpe Aeacum, simúlque eius filios precibus à Ioue aliquid obtinuisse. Quod quid sit refert Isocrates in Euagora. τοῦτο μὲν γὰρ Αἰακὸς, ὁ Διὸς μὲν ἔκγονος, τοῦ δὲ γένους τῶν Τευκριδῶν πρόγονος τοσοῦτον διήνεγκεν, ὥστε γενομένων αὐχμῶν ἐν τοῖς Ἕλλησι, καὶ πολλῶν ἀνθρώπων διαφθαρέντων, ἐπειδὴ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ὑπερέβαλεν, ἦλθον οἱ προεστῶτες τῶν πόλεων ἱκετεύοντες αὐτὸν, νομίζοντες διὰ τῆς συγγενείας καὶ εὐσεβείας τῆς ἐκείνου τάχισθ' εὑρέσθαι παρὰ τῶν Θεῶν τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγήν. σωθέντες δὲ καὶ τυχόντες ἁπάντων ὧν ἐδεήθησαν, ἱερὸν ἐν Αἰγίνῃ κατεστήσαντο κοινὸν τῶν Ἑλλήνων, οὗπερ ἐκεῖνος ἐποιήσατο τὴν εὐχήν. Verùm quod vni Aeaco orator, id simul etiam filijs eius, nominatim Telamoni, Peleo, & Phoco tribuit poëta. Vide hanc historiam apud Pausaniam libro primo qui *Attica* inscribitur, in fine.

πατρὸς Ἑλλανίου. Ioui Πανελληνίῳ quem Ἑλλάνιον Dor. pro Ἑλλήνιον vocat poëta, sacra fecerunt. Patrem vocat, quia Aeacidarum generis est author. Ἑλλήνιον vel Πανελλήνιον, aut quia toti Græciæ siccitate laboranti opem tulit, aut quia (vt colligi potest ex citatis Isocratis verbis) Græci seruati, omniúmque votorum facti compotes, in Aegina Græcorum omnium nomine templum ædificarunt, vbi votum Aeacus nuncuparat. Dicit autem Pausanias Iouem hinc Ἀφέσιον esse vocatum: quòd hanc calamitatem remouisset, ídque in fine l. primi. Scholiastes Hellenium Iouem, ab Hellenio promontorio denominat.

πίτναν. Hoc est ἀνέτειναν. Est 3. pers. plur. poët. & negl. augm. pro ἐπίτνασαν imperfecti act. ἐπίτνην à themate πίτνημι quod formatur à πιτνάω, vt ἵστημι ab ἱστάω, Virgil. sic phrasim reddit Aen. 5. *Longaui palmas nequic-*

quam ad sydera tendunt,& 2.*Cœlo palmas cum voce tetendit.*

Ἐνδαΐδος. Dor. pro Ἐνδηΐδος. Endeis. filia Chironis, Aeaci vxor, mater Pelei & Telamonis, qui περιφραστικῶς appellantur Endeidis celebres filij. Celebres certè ob res præclarè gestas, vt ex Odis superioribus est cognitum.

ἀείγνωτες per metaplasmum poëticum, pro poëtico ἀείγνωτοι nominat. plur. q.d. λίαν γνώριμοι. Nam ἀεὶ in compositione est ἐπιτατικόν. Posset etiam citra metaplasmum, vt quemadmodum ἀγνώς, sic & ἀειγνὼς declinetur.

ϰ βία Φώκου. Periphrasis Phoci, sicuti apud Homerum βίη Πελαμόνο ἄνακτος. Phocus Aeaci filius, sed ex Psamathe Nereide, marina Dea.

παράφρασις.	ἐπῳδ'. κώλ. ια.	μετάφρασις.
Verùm illi postquam ciuitatem fundarunt, in ea non permanserunt, sed mutatis sedibus Telamon in Salaminem Atticę Insulã, Peleus Phthiam Thessaliæ vrbem profectus est, ídque magna de causa: propter facinus nimirum iniustum, quod magno periculo perpetrarunt: ideóque me pudet dicere cúr Insulam tam inclytam reliquerint, & quę fortuna viros bellicosos Oenona natali solo facessere coëgerit, silentio prętéribo. Neque enim conducibile semper est, imò damnosum aliquando, nudam veritatis faciem retegere. Sed viri prudentis est scire quando sit tacendum: nihílque opportuno & tempestiuo silentio inter homines est sapientius.	ὁ τᾶς Θεᾶ, ὃν Ψαμάθεια τίκτ' ἐπὶ ῥηγμῖνι πόντου. αἰδέομαι μέγα εἰπεῖν, ἐν δίκᾳ τε μὴ κεκινδυνευμένον. πῶς δὴ λίπον εὐκλέα νᾶσον, ϰ τὶς ἄνδρας ἀλκίμοις δαίμων ἀπ' Οἰνώνας ἔλασεν, σώσομαι. οὔτοι ἅπασα κερδίων φαίνοισα πρόσωπον ἀλάθει' ἀτρεκής· ϰ τὸ σιγᾶν πολλάκις ἐστὶ σοφώ- τατον ἀνθρώπων νοῆσαι.	*Deæ filius, quem Psamathea peperit in littore maris. Vereor rem magnam eloqui, iniustéque cum periculo patratam. Quomodo reliquerint celebrem Insulam, & quæ viros fortes fortuna ex Oenona expulerit, supersedebo* dicere. *Nõ enim omnis vtilis est ostendens faciem veritas exacta: sed scire tacere est sæpe sapientissimum inter homines.*

ὁ τᾶς Θεᾶ. Cohæret cum superioribus. Et legitima erit constructio si βία Φώκου pro ὁ Φῶκος, accipiamus: metri causa legendum τᾶ τᾶς Θεᾶ. Ψαμάθεια pro Ψαμάθη, vt Πηνελόπεια, pro Πηνελόπη. Additur circunstantia loci in quo natus est Phocus.

αἰδέομαι μέγα. Præteritio qua declinat narrationem iniuriæ in Phocum cõmissæ, à fratribus Peleo & Telamone, ne quos modò laudauit à pietate & fortitudine, graui vituperio maculet. Tacet autem quomodo Telamon & Peleus Phocum fratrem occiderint; nempe in gymnasijs, quum Peleus disco, Telamon ferro tergum ipsius percussit. Quo fratricidio perpetrato aufugerunt, veriti iustam patris iram, & vt loquitur Appollonius,

Τελαμὼν μὲν, ἐν Ατθίδι νάσσατο νήσῳ,
Πηλεὺς δ' ἐν Φθίῃ ἐειβώλακι ναῖε λιασθείς.

ἐν δίκᾳ τε μὴ κεκινδυνευμένον. Hoc est μὴ δικαίως τετολμημένον καὶ ἐπικινδύνως πεπραγμένον. Nam in hoc scelere perpetrando erat etiam periculum, siquidem si Phocus rem præuidisset, ipsimet occidi à reluctante potuissent.

τίς δαίμων, *Quæ fortuna*, hoc est τύχη. Et ἀπ' Οἰνώνας, non ἀποινώσας legendum puto, vt ex Schol. colligo, qui hæc verba sic exponit, τίς τούτους τοὺς ἄνδρας δαίμων καὶ τύχη ἀπὸ τῆς Οἰνώνης ἀπήλασεν. Itaque vulgatam lectionem, & interpretationem reijcio.

στάσομαι Dor. pro στήσομαι: subaudito εἰπεῖν. Hoc est, παύσομαι τῆς τοιαύτης διηγήσεως. *Stabo*, hoc est, *non proferam, tacebo*. Ratio huius silentij sequenti sententia declaratur. στῆσαι λόγον est finire orationem.

οὔτοι ἅπασα. Hoc est, ἀλήθεια πᾶσα τὸ πρόσωπον φαίνουσα οὐκ ἐπικερδής ἐστι. ἀλλὰ νοῆσαι κατὰ καιρὸν σιγᾶν, σοφώτατόν ἐστι πρᾶγμα. Etenim Obsequium amicos, veritas odium parit. Quare, imò & alijs de causis, veritas non nisi loco & tempore retegenda.

παράφρασις.

Enimuero referam potiùs & faustam eorum fortunã, & quæ præclarè gesserunt. Atque ita viribus ingenij mei confido, vt si fœlicitatem illorum, aut robur manuum, aut bella quę ferro confecerunt, encomio celebrare placuerit, mihíque copiosa, difficilísque explanatu materia proponatur, sperẽ me in illius explanatione tam fœliciter & cum laude versaturum, quàm athleta, cui flexibilia & agilia sunt genua, in magna fossa leui saltus impetu transiliẽda, quámque aquila in longo maris tractu transuolãdo. Etenim quanto aquila graculis altiùs volat & longiùs, tantò reliquis poëtis antecello. Inter cęteras autem Aeacidarum, quos hîc nominaui, laudes, referam vt nouem Musarum pulcherrimus chorus in Pelio monte, quum Pelei nuptię celebrarentur, cantionem est modulatus, earúmque in medio septem fidibus resonantem citharam aureo plectro agiliter pulsans Apollo dux chori,

στροφὴ β. κῶλ. ια.

εἰ δ' ὄλβον, ἢ χειρῶν βίαν,
ἢ σιδηρίταν ἐπαινῆσαι
πόλεμον δεδόκηται, μακρά
μοι
δ' αὐτόθεν ἅλμαθ' ὑποσκά-
πτοι τις, ἔχω γονάτων ἐλαφρὸν ὁρ-
μάν.
καὶ πέραν πόντοιο πάλλον-
τ' αἰετοί. πρόφρων καὶ κεί-
νοις ἄειδεν Παλίῳ
μοισᾶν ὁ κάλλιστος χορός. ἐν δὲ μέ-
σαις
φόρμιγγ' Ἀπόλλων ἑπτάγλωσ-
σον
χρυσέῳ πλάκτρῳ διώκων,

μετάφρασις.

Si verò fœlicitatem eorum, aut manuum robur, aut ferreum laudare bellum placuerit, & longos inde saltus mihi fodiat aliquis, habeo genuum leuem impetum, & vltra mare feruntur aquilæ. Libens verò etiã illis canebat in Pelio Musarum pulcherrimus chorus, & inter medias citharam Apollo septilinguem aureo plectro pulsans,

εἰ δ' ὄλβον, Priùs obiter significauit se nolle cædem Phoci à fratribus perpe-

tratam commemorare. Iam aperit quid malit, nempe ἐπαινέσαι τὴν αὐτῶν εὐδαιμονίαν, τὸ τῶν χειρῶν σθένος, τὴν κατὰ πόλεμον ἀρετήν. Verùm Oda præcedente dixit res ab vtroque, Telamone videlicet & Peleo geſtas.

σιδαρείταν. Accuſat. Dor. à recto Dor. σιδαρείτας pro σιδηρείτης. Dicitur etiam Dor. σιδαρείτας. Epitheton belli, quod metonymicè ipſi tribuitur, quia milites ferreis armis muniuntur: vel metaphoricè, pro *crudeli* & *duro*, ſiquidem hoſtes alij in alios inhumani & ſæui, ac tanquam ferrum duri eſſe ſolent.

αὐτόθεν. *Inde*, nimirum ἐν ὄλβῳ, χειρῶν βίᾳ & πολέμῳ. vnde petendum laudis argumentum Aeacidarum, ſcilicet Pelei & Telamonis, antè denominatorum.

ἅλμαθ᾽ ὑποσκάπτοι. Allegoria ſumpta à pentathlis οἷς σκάμματα σκάπτονται, ὅταν ἅλλωνται. Etenim in quinquertio ſaltātibus foſſas faciebāt, quæ ſaltus erāt ſigna, & quæ oportebat ab eo tranſiliri qui vincere vellet: vnde parœmia, ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν. De qua vide in Chiliad.

ἔχω γονάτων. Allegoricè ſignificat eam eſſe ingenij ſui vim, vt hymnum egregium facilè componat. Rectè obſeruat Schmidius legendum ἐλαφρὸν metri cauſa, Atticáque loquendi formula: non autem ἐλαφρὰν. Attici enim maſcul. adiect. cum fœmin. ſubſtant. iungere ſolent.

καὶ πέραν. Hoc eſt, καὶ τῇ πτήσει παλλόμενοι ἀετοὶ τὴν θάλασσαν διαπερῶσι. Alia allegoria qua ſe aquilæ, ſuóſque aduerſarios graculis comparat, & ſignificat ſuum characterem æquè ſuperare ſublimitate ſtylum aliorum, atque aquila graculos volatu ſuperat. Quare innuit ſibi æquè eſſe facile amplam laudum Aeacidarum materiam pro dignitate explanare, atque aquilæ longum maris tractum emetiri. Vtitur poëta verbo πάλλεται, ἐμφατικῶς. Nam volans aquila tanto vt ita dicam, impetu ſecat aërem, quanto vibrata ſagitta.

πρόφρων κἀκείνοις. Nempe Aeacidis denominatis, peculiariter verò Peleo. Nam inter cæteras laudes, hāc profert, videlicet Muſas in Pelei nuptijs cecinisſe, imò & hymni quem illæ cecinerunt, materiam declarat. Quare nec ab amore Muſarum Aeacidas laudari puto, nec ad Pytheæ laudes refero, ſicut alij, quaſi Muſæ in Pelio monte cum Apolline congregatæ, in eius victoriæ gratiam, epinicium carmen modulatæ ſint.

ἐν δὲ μέσαις. Sic legendum metri cauſa, non μέσσαις vt in margine Scholiorum annotatur: multò minùs μοίσαις. Nam vitioſa, & ab inopia proficiſci videretur huius vocis repetitio. Præterea veriſimile eſt, cùm poëta de choro Muſarum loquatur, eum voluiſſe dicere quo in loco eſſet chori dux Apollo: quem in medio poëtæ collocant, vnde Nomina Muſarum perſequutus in Epigram. Virgil. ſic de Apolline.

Mentis Apollineæ vis has mouet vndique Muſas.
In medio reſidens complectitur omnia Phœbus.

ἑπτάγλωσσον. Eâdem ſignificatione ἑπτάκτυπον dixit poëta. 2. Od. Pyth. vocat *septilinguem*, quia ſeptem chordas habet cithara, quæ quemadmodum lingua vocem, ſic hæ pulſatæ ſonum edunt. Et cùm ſeptem ſint liberalium artium genera, putatúſque ſit literarum præſes Apollo, ei ſepticordis cithara tribui à poëtis exiſtimatur.

διώκων. Hoc est κρέων, πλήττων. Sed est emphasis in διώκων: vult enim, vt rectè obseruat Schol. τὸ τάχος ἐμφῆναι τῆς πλήξεως.

παράφρασις. | αὐτισ. κώλ. ια. | μετάφρασις.

præcentorem agebat, omnísque generis melodias inchoabat. Illæ autem à Ioue exorsæ, primùm hymno celebrarunt venerandam Thetin, deinde Peleum, quem vt dolo irretire voluerit Cretheis Hippolyte tenera Thessaliæ regis & custodis Acasti coniux, marito in suam sententiam varijs commentis pertracto, inter cætera narrauerunt, vtque mendacium excogitatum nequiter compegerit, & dixerit sibi stuprum ab illo oblatum, & tentatum Acasti torum sponsalem.

ἁγεῖτο παντοίων νόμων.
αἱ δὲ πρώτιστον μὲν ὕμνησαν,
Διὸς ἀρχόμεναι, σεμνὰν Θέτιν,
Πηλέα θ', ὥς τέ νιν ἁβρὰ
Κρηθῆϊς Ἱππολύτα δόλῳ πεδᾶσαι
ἤθελε, ξυνεῦνα Μαγνήτων σκοπὸν πείσαισ' ἀκοίταν
ποικίλοις βουλεύμασι.
ψεύσταν δὲ ποιητὸν συνέπαξε λόγον,
ὡς ἄρα νυμφείας ἐπείρα
κεῖνος ἐν λέκτροις Ἀκάστου

inchoabat omnis generis modos. Illæ verò primùm quidem hymnum cecinerunt, à Ioue exordientes, in augustam Thetin, Peleúmque, vt eum tenera Hippolyte Cretheis dolo irretire voluerit, coniux marito Magnetum moderatori quum rem persuasisset per varia commenta. Mendacem autem factitiū compegit sermonem, quòd sponsalem attentaret ille in stratis Acasti

ἁγεῖτο Dor. pro ἡγεῖτο; hoc est, ἐξῆρχε. παντοίων νόμων, hoc est, πάσης μελῳδίας. Etenim νόμοι *modos Musicos, leges metricas, cantilenam* significant, vide Lexica. Cohærent autem hæc verba cum superioribus.

αἱ δὲ μὲν. Nimirum Musæ. Et ingreditur in materiam hymni, quæ tria complectitur, Thetidis laudes, Cretheidis dolos, & Pelei constantem castitatem.

Διὸς ἀρχόμεναι. Huc reuoca quæ annotauimus initio 2. Nem. in hæc verba Διὸς ἐκ προοιμίου. Porrò de dolo Cretheidis iam dictum 4. Oda superiori.

δόλῳ πεδᾶσαι ἤθελε. Hoc est, αἱρελεῖν ἐβουλήθη. Dor. πεδᾶσαι pro πεδῆσαι. Aor. 1. act. verbi πεδάω. *ligo, vincio.*

Ἱππολύτα. Dor. pro comm. Ἱππολύτη. pro patronymico Ἱππολυτεια. Hoc est, vt exponit Schol. Ἱππολύτου θυγάτηρ. ξυνεῦνα Atticè pro συνεῦνα quod est poëticum vocabulum vt & συνευνέτης. q. d. ἡ σὺν τινι εὐνωμένη.

Μαγνήτων σκοπὸν. Sic regem σκοπὸν *inspectorem, custodem,* ab officio appellat. πείσαισ' Aeol. pro πείσασα. & ἀκοίταν Dor. pro ἀκοίτην.

ψεύσταν. Dor. pro ψεύστην. & συνέπαξε pro συνέπηξε. q. d. ψευδέα δὲ λόγον ἔπλασεν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ Πηλεὺς ἐπειρᾶτο τῇ κοίτῃ τοῦ Ἀκάστου ἐπιβουλεῦσαι, καὶ τὴν αὐτοῦ γυναῖκα μοιχεῦσαι.

παράφρασις.

Cùm contrà ipsum illa ex animo sępe rogasset, imò suppliciter etiam orasset blandis verbis decipere tẽtans, vt suos in amplexus veniret. Sed molesti illi, ac nefarij sermones honestum ipsius animum grauiter angebant. Itaque illa tanquã sponsa frui recusauit: vt qui ius hospitij temerata hospitis vxore, violare nollet, hospitúmque tutorem Iouem reuereretur, instámque eius, si hoc perpetrasset, iram metueret. Tum nubium excitator ille, & rex immortalium, cognita viri reuerentia, eam præmio compensauit, quum è cœlo annuit vt quamprimum Nereidum marinarum Dearum auream colum habentium aliquam in coniugium obtineret:

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

ἑωυᾶς. τὸ δ' ἐναντίον ἔσκεν.
πολλὰ γάρ μιν παντὶ θυμῷ
παρφαμένα λιτάνευεν. τοῦ δ' ὀρ-
γὰν
κνίζον αἰπεινοὶ λόγοι.
εὐθὺς δ' ἀπανάνατο νύμ-
φαν,
ξεινίου πατρὸς χόλον
δείσαις. ὁ δ' ἐφράσθη, κατένευσέν
τέ οἱ
ὀρσινεφὴς ἐξ οὐρανοῦ
Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεύς, ὥστ' ἐν
τάχει
ποντιᾶν χρυσαλακάτων τινα
Νη-
ρείδων πράξειν ἄκοιτιν,

μετάφρασις.

*torum. Sed contrarium erat. Sæpe enim illum toto animo ad iniqua hortans supplex orabat. At huius animum angebant molesti sermones: ac statim recusauit sponsam præsidis hospitum patris iram veritus. Animaduertit autem, annuítque ei ex cœlo excitator nubium *Iupiter immortalium rex, vt confestim aliquam marinarũ Nereidum, auream colum habentium efficeret coniugem,*

ἑωυᾶς Dor. pro ἑωυτῆς. & cohæret cum superioribus. ἔσκεν. Ion. pro ἦν verbi εἰμὶ *sum.*

πολλά γάρ μιν. Hoc est, vt exponit rectè Schol. πολλὰ γὰρ αὐτὸν τὸν Πηλέα ἐκ μέσης τῆς ψυχῆς ἐλιτάνευε, καὶ παραπείθειν ἐπεχείρει συνελθεῖν αὐτῇ. Simile est Prœti vxoris in Bellerophontem flagitium. De quo Homer. Il. 6.

παρφαμένα Dor. & per syncopen pro παραφαμένη. Hîc πάρφασθαι significat μαλακοῖς λόγοις ἀπατᾶν, παραπείθειν, παραλογίζεσθαι. *mollibus verbis decipere, in malum propellere, verbis fallere.* Hoc vocabulum iam occurrit Od. 7. Olymp. antist. 4.

τοῦ δ' ὀργάν. Hoc est, τούτου δὲ τρόπον ἐλύπουν οἱ ἄδικοι, seu ὀλέθριοι λόγοι. Dicuntur λόγοι αἰπεινοὶ metaphora sumpta à locis altis qui sunt χαλεποὶ καὶ προσάντεις.

εὐθὺς δέ. Hoc est, καὶ παραχρῆμα ἀπηρνήσατο χρῆσθαι αὐτῇ καθάπερ νύμφῃ. ἀπανάνατο Dor. & poët. pro ἀπηνήνατο. Aor. 1. med. ἀπηνηνάμην, verbi ἀπαναίνομαι, *recuso, non assentior.* Sic ἀπανήνασθαι Θεᾶς εὐνήν. Homer. Odyss. κ.

ξεινίου πατρός. Pietas Pelei. Noluit Cretheidem voti compotem facere, reueritus Iouem hospitum præsidem.

ὁ δ' ἐφράσθη. Cognita fuit Ioui pietas Pelei, eámque mercede merita cohonestauit: nempe Deæ Thetidis coniugio, Sic autem construe sententiam,

ὁ δὲ ὀρσινεφὴς Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεὺς ἔφρασεν ἐξ οὐρανοῦ, κατένευσέ τέ οἱ, ὥστε τινὰ θαλασσίων Νηρεΐδων χρυσηλακάτων, δηλαδὴ τὴν Θέτιν, πράξειν ἄκοιτιν.

ὀρσινεφής. Idem ac νεφεληγερέτης apud Homerum, fit ἀπὸ τοῦ ὄρσειν τὰς νεφέλας. vox χρυσαλάκατος iam occurrit Od.6.Olymp.

πράξειν ἄκοιτιν. Quomodo, quantóque labore, id consequutus sit Peleus habet Od.3.huius libri.

παράφρασις. | στροφὴ γ. κῶλα. | μετάφρασις.

Idque cùm priùs, vt illũ in suam affinitatem admitteret, Neptuno persuasisset, qui ab Aegis vbi religiosissimè colitur, sæpe ad celebrem Corinthi Isthmum proficiscitur, sacros sibi ludos visurus, vbi eum Corinthiorum iuuenum saltantium hilares ordines tibiarum cantu excipiunt, & audaci membrorum robore in eius honorem certãt. Illorum autem opera fortuna vniuscuiusque congenita gubernat, ita vt ex euentu cognoscatur quantum quisque natura sit fortunatus. Cæterùm tu Euthymenes Deæ victoriæ fauorem pancratio consequutus, varios hymnos in Aegina obtinuisti.

γαμβρὸν Ποσειδάωνα πείσαις, ὃς Αἰγᾶθεν ποτὶ κλειτὰν
θαμὰ νίσσεται Ἰσθμὸν Δωρίαν·
ἔνθα μιν εὔφρονες ἶλαι
σὺν καλάμοιο βοᾷ θεὸν δέκονται,
καὶ σθένει γυίων ἐρίζοντι θρασεῖ. πότμος δ' ὁ κρίνει
συγγενὴς ἔργων περὶ πάντων. τὺ δ' Αἰγίνᾳ θεᾶς Εὐθύμενες
Νίκας ἐν ἀγκώνεσσι πίτνων
ποικίλων ἔψαυσας ὕμνων.

affini futuro Neptuno postquam id persuasißet: qui ab Aegis sæpe ad inclytam proficiscitur Isthmum Doricam: vbi illum hilares turmæ cum fistulæ clamore Deum excipiunt, & robore membrorum certant audaci. Fortuna autem iudicat congenita factis de omnibus. Tu verò Euthymenes apud Aeginam Deæ Victoriæ in vlnas prolapsus varios hymnos contigisti.

γαμβρόν. Quia cum affinium gratia debent fieri coniugia, ideo in sententiam suam Iupiter trahit Neptunum. Vocem γαμβρὸν simplicem pro composita sumo, σύγγαμβρον. Nam vxorem Thetin ducens Peleus eiusdem soceri gener erat futurus cum Neptuno. Amphitrite enim Neptuni vxor, dicebatur vt & Thetis, Nerei & Doridis filia. Itaque verba poëtæ sic exponenda cum Scholiaste τὸν Ποσειδῶνα πείσας σύγγαμβρον αὐτῷ γενέσθαι. Porrò πείσαις Aeol. est pro πείσας, & ad Iouem refertur προμνηστευόμενον *nuptias conciliantem.*

ὃς Αἰγᾶθεν. Hoc est, ὃς ἀπὸ τῶν Αἰγῶν συνεχῶς ἐπὶ τὸν τῶν Κορινθίων Ἰσθμὸν φοιτᾷ. Digressiuncula noua ad Neptunum, in quam delapsus est poëta, quia vt existimat Schol. mentionem facit Euthymenis auunculi Pytheæ, qui Isthmia vicit. Αἰγᾶθεν Dor. pro comm. Αἰγῆθεν. Αἰγαὶ Insula est iuxta Eubœam, sic dicta à nomine αἲξ *capra*, cuius formam habere videtur. vide Strab. l.8. & 9. Plin. l. 4. Hinc proficisci ad Isthmum dicitur; quia Aegis habebat templum vbi religiosissimè colebatur, & in Isthmo Corinthiaco celebrari solebant Isthmia in eius honorem.

honorem. Porrò Corinthi Isthmum Δωρίαν vocat, vt puto, à Doribus qui eò commigrarunt: nam in Doride regione non est. Solebant autem qui ex Doride originem ducebant, quacunque terrarum in parte considerent, Dóres appellari.

ἔνθά μιν. Quo honóre, quáque lætitia Neptunum excipiant iuuenum ordines, hæc poëtæ verba ostendunt. Quando Isthmij ludi erant celebrandi, putabant Neptunum aduentare: ideóque juuenes tibiarum cantu, fistulis, & instrumentis Musicis hilariter ipsum excipiebant.

ἶλαι. Sunt αἱ τάξεις, καὶ αἱ συστροφαὶ τῶν νέων ἐν τῷ χορῷ γινόμεναι. ὅθεν καὶ εἰλαπίναι. ὅπου αὐτῶν αἱ ἶλαι τῶν κωμαζόντων μετὰ τὰς νίκας. Metonymicè dixit σὺν καλάμοιο βοᾷ, pro μετ' αὐλῶν βοᾷ. Et δέκονται Ion. scribitur, pro communi δέχονται.

πότμος δὲ κρίνει. Gnome qua docet δαίμονα γενέθλιον, natiuam fortunam esse victoriarum causam: & ex euentu cognosci qua quisque fortuna à natura vtatur. Ideo velim per hypallagen hæc sumere. q.d. ἔργα πάντα κρίνει περὶ πότμου συγγενοῦς. Quod non obstabit quominus etiam effectiuè sumamus, & dicamus κρίνει. i. κυβερνᾷ πάντα ἔργα πότμος ὁ συγγενής.

τὺ δ'. Hoc est, σὺ δ' ὦ Εὐθύμενες τῆς νίκης τυχὼν, ποικίλων ἐγκωμίων ἀπέλαυσας ἐν τῇ Αἰγίνῃ. Apostrophe ad Euthymenem ad quem sensim sine sensu transit à digressione. Et sic ad institutum rediẽs, Pytheam laudat à consanguineo Euthymene. Hic fuit fortunatissimus pancratiastes: qui vbi vicerit non dicitur disertè: sed conijci potest eum Isthmia vicisse, ex præcedente digressiuncula, vbi de Neptuno agit.

Αἰγίνᾳ Doricè, & per ellipsin pro ἐν Αἰγίνῃ. & ἀγκώνεσσι. dat. Ion. & poët. pro ἀγκῶσι. Hac loquendi formula, fortunatissimum athletam denotat.

παράφρασις.

Porrò Pytheas tuus ex matre consanguineus, te in studio certaminum sedulò sectatus, eodem sanguine satam gentem Aeginеticam decorat. Is Nemea pancratio nunc vicit: eóque mense claruit, quem patria Delphinium appellat, quémque amat Apollo, vt pote quo sacra ipsi Hydrophoria celebrantur. Quinetiam coætaneos antagonistas domi Aeaciorum certamine superauit: & Alcathoijs, concaua apud Megara Nisi regiam, in tumulo pul-

ἀντιστρ. κῶλ. ια.

ἤτοι μεταΐξας σὲ καὶ
νῦν τεὸς μάτρως ἀγάλλει
σοῦ
τὸ ὁμόσπορον ἔθνος Πυθέ-
ας.
ἁ Νεμέα μὲν ἄραρεν,
μείς τ' ἐπιχώριος, ὃν φίλησ' Ἀπόλ-
λων.
ἅλικας δ' ἐλθόντας, οἴ-
κοι
τε κράτει, Νίσου τ' ἐν
εὐαγ-
κεῖ λόφῳ. χαίρω δ' ὅτι
ἐσλοῖσι μάρναται πέρι πᾶσα πόλις.

μετάφρασις.

Certè sectatus te etiam nunc tuus ex matre consanguineus decorat cognatam gentem Pytheas. Nemea quidem adaptata est ei, *mensísque patrius quem amat Apollo. Coætaneos autem venientes, & domi superauit, & ad Nisi deuexum pulchrè in valles tumulum. Gaudeo autem quòd de præclaris*

chris vallibus circunſepto, ijſdem antecelluit. Gaudeo autem quòd vniuerſa Aegina certat de rebus præclaris, quales ſunt ſacri ludi. Enimuero Pythea ſcias velim te victoriam & gloriã, quæ tanquam merces, ſtrenuè exantlatos labores ſequitur, adeptum eſſe opera Menandri aliptæ tui, qui formandis athletis eſt fœlix.

ἴσθι γλυκεῖαν τοι Μενάνδρου
σὺν τύχᾳ μόχθων ἀμοιβὰν

factis *certat vniuerſa ciuitas. Scito* quòd *dulcem remunerationem laborum cum Menandri fœlici ſorte*

ἤτοι μεταΐξας. Locum hunc corruptum reſtitui ſic, ἤτοι μεταΐξας σὲ. Nam ſic, etſi facit quintam ſyllabam breuem, id licentia poëtica facit. Nam anceps ante conſonantem duplicem licèt poſitione longa ſit, natura tamen corripitur, vt in ἁρπάζω, βαδίζω & ſimilibus. Aliquando poëta ſyllabam natura longam corripit. vt ψυ in ψυχὰν Nem. η. antiſtr. vltima. Ita ſenſus redditur. Heſychius autẽ μεταΐξας exponit μεταδιώξας à μεταδιώκω, quod ſignificat, *perſequor, inſequor, ſector*. vt Il. φ. Καί με μεταΐξας μάρψη ταχέεσσι πόδεσσι. Quanquam autem μεταΐσσειν propriè ſignificat *cũ impetu inſequor*: nihil obſtat quominus poëta metaphoricè ſumat, & innuat Pytheã magno ſtudio ſectari virtutem Euthymenis, ita vt aſſequi contendat, quemadmodum qui impetu magno inſequuntur, quem comprehendere volunt.

μάτρως Πυθέας. Scholiaſtes dicit Euthymenem fuiſſe Pytheæ πατράδελφον. Hic tamen, quum à poëta μάτρως Πυθέας nuncupatur, videtur non rectè ſenſiſſe. Nam μάτρως propriè eſt ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος. Quoniam autem veriſimile non videtur Pytheam fuiſſe Euthymenis auunculum, neque ex poëtæ verbis colligere certò poſſumus Euthymenem fuiſſe Pytheæ auunculum: ideo exponitur à nobis μάτρως, ὁ κατὰ μητέρα συγγενὴς, ídque ex authoritate Schol. qui ſic quoque vocem hanc interpretatur. Iſthmiorum tamen Od. 6. μάτρως *auunculus* exponitur.

σοῦ τό. Quod vulgò legitur κείνου, tum ratione ſenſus, tum proſodiæ, ex Scholiaſte reſtituo, σοῦ τὸ ὁμόσπορον ἔθνος. Porrò ὁμόσπορος poët. eſt, h. e. ὁ συγγενὴς, ὁ ὅμαιμος ὁμογενής. Fit ab ὁμοῦ & σπείρω. q. d. ὁ τῆς αὐτῆς σπορᾶς, ἤγουν τοῦ γένους ὤν. *qui eſt eiuſdem ſeminis*, hoc eſt, *eiuſdem generis*. ἔθνος ὁμόσπορον vocat *gentem quæ eundem eiuſdem generis authorem habet*. Intellige hîc Aeginetas.

ἁ Νεμέα μὲν ἄραρεν. Quibus rebus cognatam gentem decoret Pytheas, exponit poëta: nempe victorijs ſacrorum certaminum. Interea laudat Pytheam à Nemeæa victoria. Sic autem hæc verba reddit clarè Schol. ἡ μὲν γὰρ Νεμέα καὶ προσήρμοσται αὐτῷ πρὸς τὸ νικᾶν ἀεί.

μεὶς τ' ἐπιχώριος. Hic menſis eſt Δελφίνιος Aeginetis, quem amare dicitur Apollo, quia in eo fiunt ſacra Delphinio Apollini οἰκιστῇ καὶ δωματίτῃ, vt ex Pythæneto refert Schol. Alij dicunt hoc menſe Υδροφόρια Apollini celebrari ſolita. μεὶς Aeol. & Dor. pro comm. μήν.

ἅλικας δ'. hoc eſt, ὁμήλικας δὲ ἐλθόντας καὶ ἐν Αἰγίνῃ ἐνίκησε. Domi coæuos vicit, fortè in Aeacijs. Hîc τὸ κράτει, ſumo in imperfecto, neglecto augmento pro ἐκράτει: & vt fit plerumque, per præteritum expono.

Νίσου τ' ἐν εὐαγκεῖ λόφῳ, hoc eſt, ἐν Μεγάροις. Niſus enim fuit Megarorum rex:

& descriptione ideo vsus, Megara concaua, λόφον Νίσου vocat, quod Shol. exponit εὔθετον χωρίον. Hîc, vt inquit Schol. Pythij ludi Apollini sacri fuerunt instituti. Alij verò Alcathoia intelligunt. In colle igitur sub quo iacent valles, celebrari solebant hi ludi.

χαίρω δ' ὅτι. Hoc est, ἥδομαι δ' ὅτι τῶν καλῶν ἕνεκα πᾶσα φιλονεικεῖ ἡ πόλις. Totam in genere vrbem laudat, quòd in Aegina omnes præclarè factis certent. Neque enim puto omnium Græciæ vrbium rationem hic haberi, sed de Aeginensibus tantùm verba fieri, vnde Schol. dixit πᾶσα ἡ πόλις: non πᾶσα πόλις.

ἴσθι. Subaudito ὅτι. & sic construe, ἴσθι ὅτι γλυκεῖαν μόχθων ἀμοιβὰν ἐπαύρεο σὺν τύχᾳ Μενάνδρου. Laus à Menandro alipta, quo Pytheas est vsus. Hic fuit Atheniensis, insignis iuuenum in Athletica Magister. Porrò γλυκεῖαν μόχθων ἀμοιβὰν, intellige *victoriam*, & ex ea promanantem gloriam, qua nihil dulcius post labores.

παράφρασις.

Neque id mirum, cùm sit Atheniensis: præstantissimi autem athletarum magistri Athenis inueniuntur, vbi palęstricę primũ inuẽta est. Postremò anime mi, si ad Themistij Pytheæ aui materni pręconium accedas, ne ipsum laudare metuas, quin potius eloquere: & quemadmodum nautæ vẽto secundo spirante, vela ad antennę summitatem attollunt, vt eo copioso impleantur: sic cùm ampla sint illius viri merita, summis laudibus ipsum audacter euehas. In primis verò dicas illum suæ virtutis geminum specimen edidisse quum in Argolidis vrbe Epidauro Asclepiea celebrans, tum pugilatu, tum pancratio victoriam reportauit, fauentibúsque decoris flauo capillitio Gratijs, floridas & viridantes coronas quibus fuit decoratus in Aeacei templi vestibulo suspendit.

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

ἐπαύρεο. χρὴ δ' ἀπ' Ἀθανᾶν
τέκτον' ἀεθληταῖσιν ἔμμεν.
εἰ δὲ Θεμίστιον ἵκεις ὥς τ' ἀείδειν,
μηκέτι ῥίγει. δίδου
φωνάν. ἀνὰ δ' ἱστία τεῖνον
πρὸς ζυγὸν καρχασίου.
πύκταν τέ νιν καὶ παγκρατίῳ φθέγξαι ἑλεῖν Ἐπιδαύρῳ διπλόαν
νικῶντ' ἀρετάν. προθύροισι δ' Αἰακοῦ
ἀνθέα ποιάεντα φέρειν στεφανώματα, σὺν ξανθαῖς Χάρισσιν.

μετάφρασις.

adeptus es. Oportet autem ab Athenis artificem athletis esse. Quòd si accedis ad decantandum Themistiũ, ne amplius exhorrescas: sed vocem ede & expande vela ad apicẽ corbis: pugilémque eum & pancratij dicito cõsequutum esse in Epidauro duplicem virtutem quum vinceret. Et ad vestibulum Aeaci flores viridantes tulisse coronamenta, cum flauis Charitibus.

ἐπαύρεο. Ion. & poëticè, neglecto augmento temporali, vel Dor. verso η in α. & dissoluta ου diphthongo in εο. pro ἐπηύρου, hoc est, ἐκαρπώσω vt Scholiastes interpretatur. Verbum ἐπαυρέω iam occurrit 3. Pyth. πολλοὶ ἐπαῦρον.

χρὴ δ' ἀπ' Ἀθανᾶν. Laus Menandri aliptæ à professione, & à patria. τέκτονα ἀεθληταῖς intellige τὸν ἐπιστάτην, καὶ κοσμήτορα τῶν ἀθλητῶν. Dicit autem oportere, vt hic

athletarum magister sit Atheniensis, quia ea in vrbe palæstrice primùm est inuenta, & pręclaros habuit omnium artium magistros. Sic autem breuiter laudat Athenas. Refert autem Schol. palæstricen Athenis esse inuentam à Phorbante Thesei pędotriba. Pherecydes apud eundem author est Phorbantem Atheniensem πάλης fuisse inuentorem. Ister verò tradit Theseum πάλην à Minerua didicisse. Eiusmodi etiam inuentio tribuitur Theseo, qui cùm ense careret, lucta & pancratio Minotaurum superauit.

εἰ δὲ Θεμίστιον. Hoc est, εἰ δ' ἦλθες ὑμνεῖν τὸν Θεμίστιον μηδαμῶς ὀκλάζου, ἀδεῶς ἄειδε. καὶ τὸ ὕψιστον ἔπαινον ἔκφερε. Laus Pytheæ à Themistio eius auo materno. Seipsum autem, vel Musam alloquitur per apostrophen. Allegoriæ huius explicationem habet paraphrasis.

μηκέτι ῥίγει. Hoc est, *nihil metuas*. Nam à consequenti intelligendum antecedens: nam metuenti gelidus currit per ossa tremor.

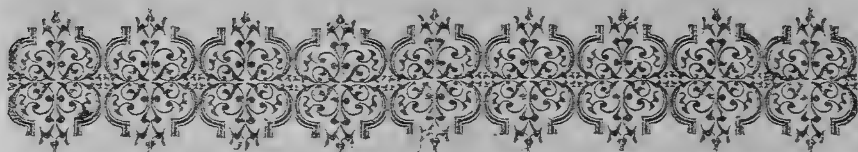
καρχασίου. Dor. pro καρχησίου. Carchesium est τὸ τῆς κεραίας ἀνώτατον, *summum antennæ*, ad quod attollunt vela nautæ quum secundo vento nauigantes, copioso vento frui volunt. Vnde colligere est poëtam innuere velle, summas & amplas laudes meritum esse Themistium. Vide Erasm. Chil. tit. *Conatus*, in hoc adagium. *Summis vti velis*.

πύκτας τε νιν. Hoc est, καὶ ἐπειδὴ πυγμῇ καὶ παγκρατίῳ νίκην εἷλεν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐξεῦξαι ὅτι διπλῆς ἀρετῆς δόξαν κέκτηται. Themistium à gemini certaminis victoria commendat, pugilatus videlicet & pancratij. Locus certaminis additur: nempe Epidaurus, Argolidis vrbs, vbi Ἀσκληπιεῖα celebrabantur.

προθύροισι δ' Αἰακοῦ. Innuit Themistij victoriam honori fuisse Aeginæ patrię. Vestibulum Aeaci, est heroum, seu templum Aeaco dicatum, Αἰάκειον dictum, in Aeginæ celeberrimo loco situm: vbi suas coronas Themistius suspendere solebat.

ποιάεντα. A ποιάεις Dor. pro poëtico ποιήεις, *herbaceus*: propriè à ποία *herba*: sed pro *virenti* videtur hîc accipiendum. φέρειν enallage temporis, pro ἐνέγκαι.

σὺν ξανθαῖς Χάρισι. Hoc est, *Gratijs fauentibus*, vt σὺν Θεῷ *Deo fauente*. Fauere dicuntur Gratiæ, Nam vt loquitur noster Pindarus 14. Olymp. σὺν γὰρ ὑμῖν τὰ τερπνά, καὶ τὰ γλυκέα, γίνεται πάντα βροτοῖς, εἰ σοφός, εἰ καλός, εἴ τις ἀγλαὸς ἀνήρ. Legendum Χάρισι propter metrum.

ΑΛΚΙΜΙΔΗ ΑΙΓΙΝΗΤΗ, παιδὶ, παλαιστῇ.

ALCIMIDAE AEGINEtæ, adoleſcenti palæſtritæ.

ΕΙΔΟΣ ς.

ODE VI.

ARGVMENTVM.

ALcimides Aegineta laudatur à luctæ victoria, à maioribus, ab Aeacidis, ab amico Timida, & vnctore Meleſia.

παράφρασις.

Vnus idémque eſt generis humani & diuini, hominum dico & Deorum ortus: quandoquidem vtrique eâdem à matre Terra vitam hauſimus. Sed magnum inter nos diſcrimen ponit potentiæ ratio. Nos enim homines adeò fragiles, imbecilli & corruptibiles ſumus, vt nihil ſimus. Dij verò non ſolùm ſtabilem æternámque in cœlo ſedem, ſed immortalitatem quoque & omnipotentiam ſortiti ſunt. Enimuero, etſi tanto interuallo alij ab alijs ſimus diſſiti, immortalibus aliquid conſimile habemus, quo ad diuinam naturam accedimus, ſiue animi, ſiue corporis

στροφὴ. α. κῶλ. ιγ.

Ἐν ἀνδρῶν, ἓν θεῶν γένος, ἐκ
μιᾶς δὲ πνέομεν
ματρὸς ἀμφότεροι.
διείργει δὲ πᾶσα κεκειμένα
δύναμις. ὡς τὸ μὲν, οὐδέν.
ὁ δὲ χάλκεος ἀσφαλὲς αἰεὶ ἕδος
μένει οὐρανός. ἀλλά τι προσφέρομεν
ἔμπαν, ἢ μέγαν νόον, ἤτοι φύσιν ἀθανάτοις.
καίπερ ἐφαμερίαν
οὐκ εἰδότες, οὐδὲ μετὰ
νύκτας, ἄμμε πότμος ἅντιν' ἔγραψε δραμεῖν ποτὶ στάθμαν.

μετάφρασις.

Vnum hominum, vnũ Deorum genus, & ex vna ſpiramus matre vtrique: ſed diſcriminat omnis ſeparata potẽtia. Nam hoc quidem hominum genus *nihil* eſt: *at æreum cœlum firma ſemper ſedes manet. Sed in aliqua re tamen ſimiles ſumus immortalibus, aut excelſa mente, aut indole: quamuis ignorantes, quam interdiu,* quam *noctu nos fortuna præſcripſerit currere ad metam.*

dotes magnas respicimus: quanquam ignoramus quid dies, quidue nox vehat, quem euentum rebus nostris fatalis necessitas præscripserit, quémque vitæ terminum cursu petendum præstituerit.

Ἀλκιμίδῃ. Constat ex titulo quæ sit Alcimidæ patria, ætas, quódque victoriæ genus. Asclepiades tamen, teste Schol. Cretensem, & Theonis cuiusdam filium fuisse tradit. Ἀλκιμίδης apud Homerum Odyss. χ in hoc versu,

Μέντωρ Ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀποτίνειν:

est Mentoris patronymicum, qui Alcimo patre prognatus est.

παισί. Licebat impuberibus inter se certare, item viris inter se in sacris hisce ludis, vt Schol. annotat.

ἓν ἀνδρῶν. Exordium ducitur à collatione Deorum & hominum, in quibus alia similia, alia dissimilia inueniuntur. Similia, veluti ex eâdem matre Terra ortus. De quo vide Hesiodum in Theogon. Item animi, & corporis præstantia. Dissimilia, veluti potentia, immortalitas, sedes, futuri cognitio, quibus pollent Dij, cùm homines nihil sint, mortales, in terra habitent, futurum ignorent. Hoc videtur sensisse Heraclitus quum in Vitarum auctione apud Lucianum, à mercatore interrogatus, τί δαὶ οἱ ἄνθρωποι; respondet Θεοὶ θνητοί. rursus τί δαὶ οἱ Θεοί; respondet, ἀθάνατοι ἄνθρωποι. Breuiter enim quomodo inter se differant, & conueniant, videtur complecti. Aratus dicit nos esse Dei prolem, τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν: quem citat Apost. Paul. c. 17. Act. v. 28.

διείργει δέ. Hoc est, διαχωρίζει δ' ἀπ' ἀλλήλων ἡμᾶς ἡ ἀφωρισμένη δύναμις. τὸ μὲν γὰρ ἀνδρῶν γένος, μηδέν ἐστιν. οἱ δὲ Θεοὶ τὸν οὐρανὸν ἕδραν ἀσφαλῆ ἔχουσι. Hîc sumo τὸ ὡς pro γάρ. Cœlum autem æneum, non ob materiam, sed ob firmitatem eodem sensu ab Homero πολύχαλκος appellatur Il. ε. Sensum habes in paraphrasi. κεκριμένα simpl. pro comp. διακεκριμένη, διακεχωρισμένη.

ἀσφαλὲς ἕδος. Sic & apud Hesiod. πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ γαῖα: sed diuersa ratione dicitur.

ἀλλά τι προσφέρομεν. Hoc est, ἀλλ' ὅμως, καί τοι οὐδέν ἐσμεν, ἐμφορές τι ἔχομεν τοῖς Θεοῖς, καὶ κατὰ νοῦν, καὶ κατ' εὐφυΐαν. Ideo dicitur νοῦς Θεῖος ab Euripide. Rationem habet bonorum animi, veluti intellectus, & bonorum corporis, veluti pulchritudinis.

καίπερ οὐ γινώσκοντες εἴτε ἐν ἡμέρᾳ, εἴτε ἐν νυκτὶ πότμος ἔγραψε τὴν εἱμαρμένην, καὶ τὴν τοῦ βίου τελευτήν.

ἐφαμερίαν. Dor. pro ἐφημερίαν, quod cum στάθμαν Dor. pro στάθμην construitur. μετὰ νύκτας. pro τὴν νυκτερινήν. vt construatur cum στάθμαν, & sit antithesis, inter ἐφαμερίαν & νυκτερινήν. στάθμα hoc loco significat τέρμα. Loquendi genus sumptum ab ijs qui ad metam aliquam currunt. Mors autem est vltima linea rerum, in quam desinit vitæ nostræ curriculum.

παράφρασις.	εὔτιπερ. κῶλ. ιγ.	μετάφρασις.
Hanc hominum & Deorum	τεκμαίρει καί νυν Ἀλκιμίδας	Indicijs quoque certis

similitudinem, virtutis tum animi tum corporis exemplo certissimè comprobat Alcimidas: qui certo quoque indicio ostendit suæ cognationi idem accidere, quod frugiferis aruis. Nam quemadmodum illa vices alternant, ac modò annuũ victum suo ex sinu hominibus suppeditant: modò verò quiescunt, vt vires recolligant, & interiecto interuallo vberiorem fructũ producant: sic etiam ex Alcimidæ familia, alterna generatione, alij certamina subierunt, alij non. Nam Alcimidas in ijs se exercuit, sed ab ijs Theo eius pater abstinuit: ea sectatus est auus eius paternus Praxidamas: rursus proauus Soclidas hæc non curauit, at Agesimachus abauus amauit. Et certè adolescens hic Alcimidas certaminum studiosus, victor redijt ex amabilibus ludis apud Nemeam celebrari solitis: qui fœlicitatem hanc Iouis opera consequutus, apparuit non expers strenuitatis, sed in lucta præstabilis: & tanquam sagax venator qui feræ vestigia indagat,

τὸ συγγενὲς ἰδεῖν,
ἄγχι καρποφόροις
ἀρούραισιν, αἵ τ' ἀμειβόμεναι
τόκα μὲν ὦν βίον ἀνδρεσσιν ἐπηετανὸν πεδίων ἔδοσαν.
τόκα δ' αὖτ' ἀναπαυσάμεναι, σθένος ἔμαρψαν. ἦλθέ τοι Νεμέας
ἐξ ἐρατῶν ἀέθλων
παῖς ἐναγώνιος, ὃς
ταύταν μεθέπων Διόθεν
αἶσαν, ἐκπέφαντ' οὐκ ἄμμοιρος ἀμφὶ πάλᾳ, κυναγέτας,

Alcimides præbet videndam, cognationem proximam cum frugiferis aruis, quæ alternantia, aliquando victum hominibus annuũ ex campis suppeditant, aliquando autem postquam requierunt, robur corripiunt. Venit vtique Nemeæ ex amabilibus ludis adolescens certaminum studiosus, qui hanc consectans à Ioue datam sortem, apparuit non expers strenuitatis *circa luctam venator,*

τεκμαίρει καί νυν. Hoc est, βεβαίοις τεκμηρίοις δεικνύει ὁ Ἀλκιμίδης, δηλαδὴ τῇ αὐτοῦ εὐφυΐᾳ, ὅτι Θεοῖς τι προσφερόμενον. καὶ σαφὲς ποιεῖ τὴν αὐτοῦ συγγένειαν παραπλήσιόν τι πάσχειν ταῖς καρποφόροις ἀρούραις, αἳ ἐξ ἀμοιβῆς παρ' ἐνιαυτὸν φέρουσαι τὸν βίον διδόασιν, ἵνα τυχοῦσαι ἀναπαύλης πλείονας καρποὺς φύωσι. Hæc ita necessariò, ad mentem authoris exprimendam exposita, continent accommodationem exordij ad Alcimidam: cui permiscetur locus laudatorius à virtute familiæ, quam comparat nouali: cuius comparationis exegesin habet paraphrasis. Vide τεκμαίρω Olymp. 6. Hîc Schmidij lectionem sequor, vt metro conuenientem, nec sensui contrariam. Tollit enim ὃ, & νυν sine accentu scribit.

τὸ συγγενὲς ἰδεῖν. Hoc loco τὸ συγγενὲς, Neutrum adiectiuum pro ἡ συγγένεια substantiuo fœminino. Poëtica phrasis σθένος μάρπτειν. Quod vno vocabulo dicas ἀναρρωννύεσθαι. Fit μάρπτω, à nomine antiquo μάρη *manus*, & ἅπτομαι *tango*. Construe sic, τεκμαίρει τὸ συγγενὲς ἰδεῖν ἄγχι, &c. vbi ἰδεῖν videtur passiuè sumi, sicut apud Lucian. 2. ver. hist. ἀμυδρὰ καὶ ἀσαφῆς ἰδεῖν *visu non perspicua*. Item alibi καλὸς ἰδεῖν.

ἦλθέ τοι. Similitudinis ἀπόδοσις, & laus à Nemeæa victoria. Deinde quum addit ὃς ταύταν μεθέπων, subijcit laudem à causa efficiente primaria, Deo nimirum victoriæ authore. q. d. ὃς ἐκ Διὸς ταύτην κληρωθεὶς εὐτυχίαν.

ἐκπέφανται. Sic lego, & interpretor, *apparuit*, tum metri, tum sensus causa. Neque enim puto legendum νῦν, ob metrum, vt habent exemplaria ante Schmidij

commentarios edita: neque αὖ vt Schmidius restituit: non enim video quomodo iterum partam victoriam innuat poëta. Posses etiam legere, οὐ πέφανται ἄμοι-, &c. transposita solùm negatione & præposita verbo πέφανται non eliso.

οὐκ ἄμοιρος. Non subaudio vt idem Schmidius ἀγώνων *certaminum*. q.d. poëta, οὐκ ἀναγώνιος. Esset enim ταυτολογία: siquidem dixit priùs παῖς ἐναγώνιος. Sed subintelligo, vel εὐγενείας, vel ἀνδρείας. Nam nepotem Alcimidam cum auo Praxidamante confert, illúmque huius æmulum fuisse testatur. Et cum Scholiaste ante κυναγέτας suppleo ἀλλὰ: & locum sic declaro, ἐκπέφανται οὐκ ἄμοιρος εὐγενείας, καὶ ἀνδρείας ἐν τῇ πάλῃ νικήσας. ἀλλ' ὥσπερ ἀγαθός τις κυνηγέτης τοῦ θηρὸς κατ' ἴχνη βαίνει, οὕτω καὶ οὗτος τοῦ πάππου Πραξιδάμαντος κατ' ἴχνη βαδίζει. Videtur autem tolerabilis vulgata interpretatio horum vocabulorum οὐκ ἄμοιρος *non infœlix*. Iudicium acuto lectori relinquo. Cæterùm ante, non post κυναγέτας cum Schol. comma noto. Translatio est petita à venatoribus, qui vt feram assequantur, eius vestigia indagant.

παράφρασις.

pedem rectà dirigens, vestigijs institit Praxidamantis aui paterni eodem sanguine orti Nam ille Olympiade quinquagesima nona, victoriam Olympicam pugil reportauit; & Pisa quam alluit Alpheus coronam ex oleastri ramo Aeacidis attulit. Quinquies etiam Isthmia, & ter Nemea vicit, ob eáque est coronatus hîc apio, illic pinu. Quibus strenuitatis speciminibus, Soclidæ patris, qui filiorum Agesimachi natu fuit maximus, nomen alioqui obscurũ futurũ, quia nullis rebus gestis claruerat, illustrauit, quum scilicet à præcone Soclidæ filius est proclamatus.

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

ἴχνεσιν ἐν Πραξιδάμαντος ἑὸν πόδα νέμων
πατροπάτορος ὁμαιμίου.
κεῖνος γὰρ Ὀλυμπιόνικος ἐὼν, Αἰακίδαις,
ἔρνεα πρῶτος ἀπ' Ἀλφεοῦ,
καὶ πεντάκις Ἰσθμοῖ
στεφανωσάμενος, Νεμέᾳ δὲ τρεῖς,
ἔπαυσε λάθαν Σωκλείδα,
ὃς ὑπέρτατος Ἀγησιμάχου
υἱέων ἐγένετο.

μετάφρασις.

in vestigijs Praxidamantis aui paterni eodem sanguine orti pedem suum dirigens. Ille enim Olympica victoria potitus, inter Aeacidas, ramis primus ex Alpheo, & quinquies apud Isthmum coronatus, apud Nemeam verò ter, sustulit obliuionem Soclidæ, qui natu maximus Agesimachi filiorum fuit:

ἴχνεσιν ἐν. Laus Alcimidæ à paterno auo Praxidamante, quem est imitatus: cuius Praxidamantis nouem refert victorias: vnam Olympicam, quinque Isthmiacas, & tres Nemeæas.

πρῶτος ἀπ'. Annotat Schol. Praxidamantem Aeginetarum omnium primum in Olympia vicisse: vel saltem sui generis primum. Hic quoque teste Pausania, primus in Alti Olympiæ statuam collocauit, ac suam è cupresso

è cupresso fecit. *In Eliacis poster.*

ἔπαυσε λάθαν. Quia Soclides fuerat ignauus, nec certaminibus claruerat, nemo nominis eius meminisset, nisi filius eius Praxidamas vir generosus, in sacris Græciæ ludis sæpe victor fuisset, ob ídque à præcone filius Soclidæ proclamatus, cùm & patris & patriæ victoris nomen efferri soleret.

ὁ πρῶτος. Hoc est πρεσβύτατος: & Αγησιμάχῳ Dor. pro Αγησιμάχου. Porrò Σωκλείδα Dor. pro Σωκλείδου. Didymus autem vt refert Schol. Σωκλῆς ἐστι τὸ ὄνομα φησί. παρήγαγε δὲ αὐτὸ πατρωνυμικῶς ὡς ἔθος ἐστὶ τοῖς ποιηταῖς.

παράφρασις.

Quoniam hi tres Agesimachus, Praxidamas, & Alcimidas sacrorum ludorum victores, exantlatis & exhaustis certaminum laboribus, summum athleticæ fortitudinis gradum conscenderunt, cùm Soclides Praxidamantis, & Theo Alcimidæ pater, desides fuerint, & cum strenuis illis vices alternarint. Adeò autem diuino beneficio fortunata fuit hæc familia, vt alia nulla plures victorias pugilatu, quemcunque vniuersę Græciæ recessum & angulum perquiras, reportasse comperiatur. Quare cùm tam latè pateat Alcimidæ familiæ laudum area, spero me grandiloquo carmine familiam illam cohonestaturum, quam mihi velut huius hymni scopum proposui. Itaque age Musa emissis ab arcu sagittis, videlicet depromptis ex mente laudum argumentis, illas in hunc scopum dirige, & secundo carminum vento aspira, quo celebris reddatur illa familia.

στροφὴ β. κῶλ. ιγ.

ἐπεὶ οἱ τρεῖς ἀεθλοφόροι
πρὸς ἄκρον ἀρετᾶς
ἦλθον, οἵ τε πόνων
ἐγεύσαντο. σὺν θεοῦ δὲ τύ-
χᾳ,
ἕτερον οὔ τινα οἶκον
ἀπεφάνατο πυγμαχία πλεό-
νων
ταμίαν στεφάνων μυχῷ Ἑλλά-
δος ἁ-
πάσας. ἔλπομαι μέγα εἰ-
πὼν τυχεῖν ἄντα σκοποῦ.
ὥς ἀπὸ τόξου ἱεὶ-
σ' εὔθυν' ἐπὶ τοῦτον, ἄ-
γε
μοῖσα οὖρον ἐπέων εὐ-
κλέ'. ἀποιχομένων γὰρ ἀνέ-
ρων,

μετάφρασις.

Quoniam illi tres præmiorum reportatores ad summitatem fortitudinis peruenerunt, qui labores experti sunt. Cum Dei autem fauore, aliam nullam familiam pugilatus fecit plurium reportatricem coronarũ in sinu Græciæ vniuersæ. Spero me magnificè loquutum scopum aßequuturum. Itaque ab arcu eiaculans dirige ad hunc scopum, age Musa, ventum secundum sermonum celebrem. Nam vita functorum virorum,

ἐπεὶ οἱ τρεῖς. Quidam existimant hæc referenda ad Soclidem: & οἱ pro tertiæ personæ pronomine sumunt, hoc est αὐτῷ. Verùm non constat Soclidæ tres fuisse filios victoriosos. Quare οἱ pro articulo rectiùs sumetur: & exponetur vt habet paraphrasis, ὁ pro οὗτος sumitur, vt 17 Idyll. Theoc. ὁ γὰρ προφερέστατος ἀνδρῶν.

ἀρετᾶς. Hoc est, ἀνδρείας videlicet τῆς ἀθλητικῆς. Quando addit, οἵ τε πόνων ἐγεύσαντο, manifestam ponit differētiam inter illos desides, & hos athletas, quos nominauimus. τε est πάρελκον post οἱ.

σὺν Θεοῦ δὲ τύχᾳ. Amplificatio laudis à fauore diuino. q. d. ἢ δὲ πυγμαχία οὔτινα οἶκον ἕτερον ἀπέφηνε καὶ ἀπέδειξε πλείοις σὺν Θεοῦ τύχᾳ στεφάνοις ἀπενηνοχότα ἐν ἑκάστῳ μυχῷ ἁπάσης Ἑλλάδος. Item amplificatio laudis a collatione familiæ Alcimidæ cum omnibus Græciæ familijs, quibus plures coronas Alcimidæ familia reportasse dicitur. Cùm autem in textu non reperiretur collationis nota, eam tum ex Scholio ducta coniectura, tum ex necessitate metri, colo sexto mutilo addidit Schmidius.

μυχῷ Ἑλλάδος ἁπάσας. Ante μυχῷ est ellipsis præpositionis ἐν. Hic autem Schol. ambigit, vtrum victorias Isthmicas intelligat poëta, quia Corinthus est μυχὸς Peloponnesi, vbi Isthmia celebrabantur. Homeri versum citans, Ἔστι πόλις Ἐφύρη μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο. An verò quemuis angulum & recessum Græciæ vniuersæ, hoc est, vrbes. Sunt enim vrbes locorum recessus, & regionum latebræ. Posterior sententia est verisimilior: siquidem instituitur collatio non Isthmicarum victoriarum, cum alijs: sed familiæ Alcimidæ, cum alijs totius Græciæ familijs. Quare sic construenda poëtæ verba, πυγμαχία οὔτινα ἕτερον οἶκον ἐν μυχῷ Ἑλλάδος ἁπάσης. Vt nullam ex totius Græciæ vrbibus familiam intelligas, non autem vrbes in quibus certamina celebrantur, vt perperam Leonicerus.

ἔλπομαι. Nouo veluti exordio se comparat ad Alcimidæ alias laudes. Musamque inuocat, vt & in medio carmine aliquoties fecit Homerus. Allegoricè autem loquitur: sed in paraphrasi id declaro. Solet poëta sic de se suisque carminibus loqui, & de carminum obiecto.

εὔθυν' sic scribendum pro εὔθυνε hoc est, *dirige*. Ita vt non legatur εὐθὺν, quasi nomen, & ἄγε quasi verbum: sed illud vt verbum, hoc vt hortandi aduerbium. Et sic clarior erit sensus: sicque construendus locus: ὦ Μοῖσα, ἄγε, οὖρον ἐπέων ἰέντα ἀπὸ τόξου ἐπὶ τοῦτον εὔθυνε. Porrò post ἐπὶ τοῦτον, subaudi σκοπόν. Et οὖρον ἐπέων εὐκλέα, metonymicè dici puta, ab effectu, quia carmen celebres reddit quos laudat.

ἀποιχομένων γὰρ. Effectus encomiorum. Nam historici & poëtæ, posteritati virorum clarorum præclara facta notificant. Assimilis sententia occurrit vltima epodo od. primæ Pythi. quem locum huc refer.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ιγ.	μετάφρασις.
Nam poëtæ & oratores, quorum alij carmine, alij soluta oratione scribunt encomia, sermonibus suis virorum defunctorum res præclarè gestas exponunt, & posteritati notas faciunt. Cùm autem non pauca præclarè gesserint Bassidæ, sed multas ex sacris ludis	ἀοιδοὶ καὶ λόγιοι τὰ καλά σφιν ἔργα κόμισαν. Βασσίδαισιν ἅτ' οὐ σπανίζει. παλαίφατος γενεὰ, ἴδια ναυστολέοντες ἐπικώμια, Πιερίδων ἀρότοις	*poëtæ & prosæ scriptores facta præclara* ipsis sermonibus *ferunt* posteritati. *Quæ* præclara facta *Bassidis nō sunt rara.* Qui Bassidæ, *gens antiquitus celebrata, propria*

victorias reportarit hæc familia multis ab annis celebris, propria facta celebratione poëtica digna cõportant, poëtis Musarum cultoribus encomiastici carminis amplissimam materiam suppeditatura, adeò magna sunt, & præclara. Nam Creontis filius Callias horum cõsanguineus, cùm gratus acceptúsque fuerit Apollini & Dianæ natis ex Latona auream colum gestante, in diuina Pythone victoriam obtinuit cæstibus, quos athletæ loro volis illigatos gestare solent.

δυνατοὶ παρέχειν πολὺν ὕμνον, ἀγερώχων ἐργμάτων ἕνεκεν.
καὶ γὰρ ἐν ἀγαθέᾳ
χεῖρας ἱμάντι δεθεὶς
Πυθῶνι κράτησεν, ἀπὸ
ταύτας αἷμα πάτρας χρυσαλακάτου ποτὲ Καλλίας ἁδών

ceu naue aduehentes facta carmine laudanda Pieridum cultoribus possunt suppeditare multam hymni materiam ob res magnificè gestas. Etenim in diuina Pythone Callias manus loro vinctus quondam victoriam obtinuit, ab hac sanguis familia, quum acceptus fuisset auream colum gestantis

Βασσίδαισιν. Laus Alcimidæ à maioribus ipsius, qui dicuntur Bassidæ, à Basso quodam generis authore, insigni apud Aeginetas viro. Didymus legit Βαδίδαισιν: quoniam refert Pythænetus l. I. rerum Aegineticarum, fuisse Βαδίωνα quendam Aeginetam.

ἅ, τε Nimirum καλὰ ἔργα, οὐ σπανίζει. i. οὐ σπάνιά ἐστιν, ἀλλὰ πλεῖστα. Quare familia illa præclaros semper produxit.

παλαίφατος. Hæc vox rectè exponitur, *Antiquitus celebrata*, seu *celebris*, non autem simpliciter *Antiqua*. Etenim innuere vult Bassidarum familiam, ab auis volitasse virorum per ora.

ἴδια ἐπικώμια. Intellige ἴδια ἔργα ἐγκωμίου ἄξια. Et sume, poëticè & Pindaricè hoc loco ἐπικώμιον pro ἐγκώμιον. & ναυστολέοντες, hoc est, ἐμφορτίζοντες. q. d. πορεύοντες ἐκ τῶν ἰδίων κόπων τὰ ἐγκώμια. Propriè ναυστολέειν est τὸ ναῒ στέλλειν, πέμπειν, ἄγειν: sed hîc simpliciter pro προσκομίζειν sumitur. Nisi voluerit poëta respicere ad Aeginam, quæ cum sit insula, suorum hominum facta per mare vehit ad poëtas, præsertim ad Thebanum Pindarum.

Πιερίδων ἀρόταις. Periphrasis pro ποιηταῖς. Metaphora sumpta ab agris, & agrorum cultoribus. Ager Musarum, sunt encomia: Musarum cultores, sunt poëtæ, qui suo carmine ea componunt.

παρέχειν πολὺν ὕμνον, Est πολλῶν ἐπαίνων χορηγίαν χορηγεῖν. Et ἔργματα dicuntur ἀγέρωχα, ἀφ' ὧν πολὺ γέρας ἐστὶν ἔχειν: vt pote quæ sint μεγάλα, & τίμια.

καὶ γάρ. Quod in genere dixit de Bassidis, nunc probat exemplo Calliæ qui ortum ex hac familia duxit. Hic fuit Creontis filius. Prima victoria est Pythiaca, quam cæstibus obtinuit: quod innuit, quum dicit χεῖρας ἱμάντι δεθείς. Nam pugiles loris illigabantur: vnde Pausanias in Eliacis de Apollonio, ad pugnandum pugilatu parato, dicit κατεσκευάσατό τε τοῖς ἱμᾶσιν ὡς ἐς μάχην. Idem in Arcadicis docet pugiles quondam cæstum è crudo bouis corio sibi fecisse, & implicatis arte quadam vetere inter se lorulis (μειλίχας vocabant) & ad volas reuinctis depugnasse; quo fiebat vt digiti nudi relinquerentur. Postea verò cęstus instituisse attenuato in acutum loro, & ad vtriusque manus carpum religasse.

ἀγαθέᾳ. Epitheton Pythonis, quia cùm Delphicum oraculū habuerit, fuit diuina, excellentissima. Dor ἀγάθεος. comm. ἠγάθεος. Schol. vocem πατρὰς exponit φατρείας. χρυσαλακάτα. putatur Aemilio Porto dictum pro χρυσαλακάτου mutato ου in α. quod in 3. declinatione simplicium fieri dicit dialecto Dorica: malim tamen legere χρυσαλακάτας Dor. genit. pro χρυσαλακάτης. Quæ vox iam occurrit Olymp. Od. 6. At fortè citra dialectum rectius legatur χρυσαλακάτου, Nam χρυσαλάκατος est commun. generis. & iexta Ol. dixit χρυσαλακάτοιο πόσις Ἀμφιτρίτης.

ἀδών. Hoc est ἀρέσας. Est particip. Aor. 2. act. ἄδον, verbi ἁδέω. Sic Oda 8. ἀστοῖς ἀδὼν ciuibus placens.

παράφρασις. | ἐπῳδ. κῶλ. ιε. | μετάφρασις.

Et cùm mos esset hymnorum peruigilia dare victoribus, Delphis vbi fons est Castalius, vesperi in choreas ducentium coætaneorum gratissimo strepitu, cœtúque victoriam concinente, inclaruit. Præterea in Isthmo Corinthiaco, quæ est terræ angustia inter duo maria, ac veluti maris illius pons, Creontis ille filius, in Neptuni delubro honore cumulatus est ob victoriam Isthmiorum ludorum, qui factis Neptuno, boue nigro sacris, tertio quoque anno celebrantur. Quinetiam in Nemea, sub antiquis & vmbrosis montibus Phliasijs sita, Nemeaco certamine victor euasit, & apio coronatus est: qua herba Hercules prostrato leone, & ludis institutis, iusserat victores coronari.

ἔρνεσι Λατοῦς. παρὰ Κα-
σταλίᾳ τε Χαρίτων
ἑσπέριος ὁμάδῳ φλέγεν.
πόντου τε γέφυρα Κρεοντίδαν Ἀμφικτυόνων
ταυροφόνῳ τριετηρίδι
τίμασε Ποσειδά-
νιον ἂν τέμενος. βοτάνα τέ
νιν
ποθ' ἁ λέοντος νικάσαν-
τ' ἔρεψ' ἀσκίοις Φλιοῦντος ὑπ' ὠ-
γυγίοις ὄρεσι.

stirpi Latonæ: & apud Castaliam Gratiarum strepente cœtu vesperi refulsit. Maris etiam pons Creontis filium Amphictyonum in mactatrice boum trieteride honorauit Neptunium apud delubrum. Quinetiam herba leonis eum potitum victoria texit sub vetustis montibus Phliuntis valdè vmbrosis.

ἔρνεσι Λατοῦς Periphrasis Apollinis & Dianæ. Vocabulum ἔρνος transfertur à plantis ad prolem.

παρὰ Κασταλίᾳ. Prioris victoriæ amplificatio à consequentibus choreis in gratiam & honorem victoris. Itaque φλέγεν ἑσπέριος. quia καθ᾽ ἑσπέραν hymni canebantur: & vt refert Schol. ἔθος ἦν καὶ παννυχίδας ὕμνων τοῖς νενικηκόσιν ἀποτελεῖσθαι. Apud Castaliam, *hoc est*, Delphos, seu Pythonem, cuius hic fons est.

Χαρίτων ὁμάδῳ. Hoc est χαριεστάτῳ θορύβῳ καὶ χορῷ τῶν χορευτῶν ἡλικιωτῶν. Porrò φλέγεν, quod est imperfecti, pro Aoristo sumo in interpretatione, vt sæpe fit apud Græcos. Atque hìc φλέγειν, est *lucere, refulgere*: sic ὅπλα φλέγοντα *lucentia arma* dicuntur. πῦρ φλέγον, *lucens ignis.*

πόντου τε γέφυρα Periphrasis Isthmi Corinthiaci. Cùm enim Isthmus ille sit

angustia terræ inter duo maria, est tanquam pons, quo datur à littore ad littus transitus Innuit autem poeta Calliam rediisse ex Isthmijs victorem.

Κρεοντίδαν Hoc patronymicum, ex authoritate Scholij, reposui pro ἀκάμαντος ἐν. Ε. δαν Doricum corripitur. De Amphictyonibus, eorúmque officio iam alibi diximus.

ταυροφόνῳ τριετηρίδι. Duo denotātur his verbis, Nimirum Neptuno bouem immolari solitum, quum Isthmia celebrarentur: & tertio quoque anno celebrari solita Isthmia. Sed Plinius quinto quoque anno dicit celebrata, in his, *Isthmus pars altera cum delubro Neptuni, quinquennalibus inclyto ludis.*

τίμασε. Dor. & neglecto augm. pro ἐτίμασε, quod sequitur τὸ, πόντου τε γένεθ. Ideóque male ἀπὸ κοινοῦ repetendum censet Scholiastes τὸ, φλέγομαι αὖ τίμων, pro ἀνὰ, per apocopen. Delubri autem huius descriptionem pete ex Pausaniæ Corinthiacis.

βοτάνα τέ νιν. Herba leonis est *apium*. Nam Hercules prostrato leone Nemeæo, Nemeorum victores apio coronari iussit. Porrò à situ loci, & genere coronæ docet se Nemeæam victoriam intelligere. q. d. ἥ τε τοῦ λέοντος βοτάνη ἔρεψέ ποτε αὐτὸν νικήσαντα ἐν Νεμέᾳ κειμένῃ, ὑπὸ τοῖς ἀρχαίοις καὶ σκιεροῖς ὄρεσι Φλιοῦντος

ἀσκίοις Φλιοῦντος. Periphrasis Phliasiorum montium, qui dicti sunt à Phliunte Peloponnesi ciuitate. De qua vide Pausaniam in Corinthiacis. Ασκιος hoc loco non fit ex α priuatiuo & σκιά, *vmbra*: Neque enim altissimi montes vmbra carent, nisi syluis careant, & assiduò à sole illustrentur. Sed fit potiùs ex α, ὁμοῦ vel πολὺ significante, & vt dici solet, συναθροιστικῷ, & σκιὰ *vmbra*: q. d. *multam simul vmbram faciens.* Sicuti & ἄξυλος, pro πολύξυλος Il. β. v. 155. & ἀδάκρυτος, pro πολυδάκρυτος, in Trachin. Sophocl. Et certè alti montes vmbram faciunt locis vicinis, nec vndiquaque à sole sic illustrantur, vt sint non vmbrosi.

ὠγυγίοις Hoc est, ἀρχαίοις. Nam Ωγυγος, fuit rex Thebarum antiquissimus ante Cadmum. Hinc quasi prouerbialiter ὠγύγιος dicitur, *priscus, antiquus.* Ab hoc Thebæ Ogygiæ dictæ. Θήβης δ' Ωγυγίης Ελικώνιος ἵσατο κύκνος, epigr. in Pindarum.

παράφρασις.	στροφὴ γ. κῶλ. ιγ.	μετάφρασις.
Porrò lati vndique ad illustrem hanc insulam Aeginam patent viarum aditus viris eloquentibus, quà se ad eam encomijs exornandam facilè conferant. Cuius tam eximiæ fœlicitatis eis sunt authores Aeaci posteri; qui cùm magnarum virtutum edant speci-	πλατεῖαι πάντοθεν λογίοισιν ἐντὶ πρόσοδοι νᾶσον εὐκλέα τάνδε κοσμεῖν. ἐπεί σφιν Αἰακίδαι ἔπορεν ἔξοχον αἶσαν, ἀρετὰς ἀποδεικνύμενοι μεγάλας.	*Lati vndique eloquentibus sunt aditus ad illustrem insulam hanc* laudibus *exornandam. Quoniam ipsis Aeacidæ dederunt eximiam sortem virtutes edentes magnas. Itaque*

mina, nunquam amplo laudis argumēto carituri sunt. Ac sanè per omnes terrásque tractúsque maris procul volitat nomen Aeacidarum. Imò ad remotissimos Aethiopas etiam prosilijt: ad quos cū rex Memnon, illustris Auroræ filius, ex bello Troiano non rediisset, quia Achilles ex curru in terram descendens,

πέταται δ' ἐπὶ τὴν χθόνα καὶ διὰ θαλάσσας τηλόθεν γ' ὄνομ' αὐτῶν. καὶ ἐς Αἰθίοπας Μέμνονος οὐκ ἀπονοστάσαντος, ἔπαλτο. Βαρὺ δέ σφι νεῖκος ἔμπεσ' Ἀχιλλεὺς χαμαὶ καββὰς ἀφ' ἁρμάτων,

volitat super terram, & per mare procul nomen eorum. Quinetiam ad Aethiopas prosilijt Memnone non reuerso. Grauis autem ipsis concertatio incidit, Achilles in terram descendens ex curribus,

πλατεῖαι. Hoc est, πολλαί εἰσιν ἀφορμαὶ τοῖς ἐλλογίμοις ποιηταῖς, ὥστε ὑμνεῖν τὴν νῆσον ταύτην τὴν Αἴγιναν, ἐπειδὰν οἱ Αἰακίδαι ἐξαίρετον ἀρετὴν ἐπιδεικνύμενοι, αὐτοῖς παρέχουσιν ἐπαίνων χορηγίαν. Quibus verbis innuit amplum suppetere poëtis argumentum laudis, ad exornandam Aeginam. Ratio sequitur ἐπεὶ. &c.

σφίν. Hoc refertur ad λογίοισιν. Copiam autem illam argumentorum, αἶσαν ἔξοχον vocat: quia fœlix est poëta, qui amplam habet ad scribendum materiam, siquidem non potest tum eius poësis esse ieiuna. Proponit Scholiastes esse ambiguum, vtrum hoc referendum sit ad λογίοις illos, an ad ciues Aeginenses, quos Aeacidæ beatos reddiderint, parta per virtutem suam gloria. Verùm series contextus satis arguit, ad λογίοις referendum esse hoc.

καὶ ἐς Αἰθίοπας. Confirmat exemplo Achillis, quod priùs dixit. Huius nomen ad ipsos Aethiopas vsque delatum est, qui quidem sunt ἔσχατοι ἀνδρῶν, vt sub initium lib. 1. Odyss. docet Homerus.

ἀπονοστάσαντος. Doricè pro ἀπονοστήσαντος. & ἔπαλτο. Aeol. & poët. 3. pers. sing. plusquam perfecti, pro ἐφήλατο à verbo ἐφάλλομαι.

βαρὺ δὲ νεῖκος. q.d. ὁ δ' Ἀχιλλεὺς σφίν, δηλαδὴ τοῖς Αἰθίοψιν ἐνέπεσε μαχητὴς ἐπαχθής. Grauis & molestus incidit Aethiopibus Achilles, quia heros ille inuictus regem ipsorum humi prostrauit & occidit. Itaque in βαρὺ νεῖκος existimo esse metonymiam adiuncti pro subjecto, βαρὺς φιλόνεικος, hoc est ἐπαχθὴς μαχητής.

καββὰς Poët. pro καταβάς. q.d. αὐτὸς ἐκ τῶν ἁρμάτων κατελθών.

παράφρασις. — ἀντιστρ. κῶλ. ιγ. — μετάφρασις.

cuspide hastæ acutissimę confixum illum interemerat, audiuerunt generosissimi Græcorum Achillis forte facinus, & sciuerunt suo regi fuisse congrediēdum cum heroë graui bellatore, & pugnandi ardore insuperabili. Cæterùm si

φαεννᾶς υἱὸν εὖτ' ἐνάριξεν Ἀοῦς ἀκμᾷ ἔγχεος ζακότοιο. καὶ ταύταν μὲν παλαιότεροι ὁδὸν ἀμαξιτὸν εὗρον. ἕπομαι δὲ καὶ αὐτὸς ἔχων μελέταν.

Illustris filium quando interfecit Auroræ, cuspide hastæ periracundæ. Et hanc quidem antiquiores viā plaustralem inuenerunt. Sequor autem & ipse habens exercitationem.

hoc in encomio laudes à maioribus sumptas fusè sum persequutus, illud ex more & instituto veterum, qui viam hanc laudandi à maiorib⁹, adinuenerũt, passim facere soleo, quum meditor argumenta quibus in laude clarorum virorum me exerceam. Quemadmodum autem non remotus sed propinquus fluctus, nō præteritus, sed præsens, is nimirum qui nauis gubernaculum impetit, & circumuoluitur, cuilibet animum afficit & perturbat. Sic ego præcipuum studium, non in maiorum, sed in præsẽtis victoris laudib⁹ ponere debeo. At nihilominus duplicẽ prouinciã suscipio, & duplici oneri humeros subijcio, quum hoc carmine non solùm præsentem victoriam Alcimidæ prædico, sed & Bassidarum eius maiorum omnes simul complector, & nuntiatum venio, quatuor & viginti maiorum Alcimidæ victorijs, quas ex Græciæ certaminibus quę sacra vocant, reportarunt, hanc illius vigesimam quintam accessisse.

τὸ δ' παρ' ποδὶ ναὸς ἑλισσόμενον
αἰεὶ κυμάτων, λέγεται
παντὶ μάλιστα δονεῖν
θυμόν. ἑκόντι δ' ἐγὼ
νώτῳ μεθέπων δίδυμον
ἄχθος ἄγγελος ἔβαν, πέμπτον ἐπ' εἴκοσι τοῦτο γαρύων

Ex fluctibus autem semper is qui circa pedem nauis voluitur, dicitur cuilibet maximè perturbare animũ. Sed ego volũtario dorso subiens geminum onus, nuntius adueni, quintum supra viginti hoc resonans.

φαεννᾶς. Doricus genit. De voce φαεννὸς iam dictum alibi. ζακότοιο Ion. genit. pro ζακότου. Tribuitur hastæ, quod ei qui ipsam gerit propriè conuenit, qui furiosus, cedere nescius, & implacabilis erat.

καὶ ταύταν μὲν, Suam in laudibus à maioribus prolixitatem excusat, à consuetudine & exemplo veterum, quod sequitur.

ἁμαξιτὸς. Est via δι' ἧς ἄγονται αἱ ἅμαξαι. *plaustralis*, ac proinde *lata*, & *regia*: fit ab ἅμαξα *plaustrum*, & ἰτὸς, ab εἶμι τὸ πορεύομαι.

ἔχων μελέταν. Hoc est, ὁπόταν σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν ἔχω τοῦ ἐπαινεῖν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, vel, ὁπόταν μελετάω τοὺς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐπαίνους.

τὸ δὲ παρ ποδὶ. *Pedem nauis*, intellige *clauum* πηδάλιον: vt Odyss. κ. πόδα νηὸς ἔνωμων. & δονεῖν θυμὸν est ταράσσειν. In his latet comparatio quam in paraphrasi explicamus.

ἑκόντι νώτῳ. Hoc dicit, quia quum potuisset solius Alcimidæ laudibus insistere, tamen in eius etiam maiores digressus est.

πέμπτον ἐπ' εἴκοσι. Viginti quatuor victorias reportarunt Bassidæ, Alcimidas vigesimam quintam.

παράφρασις. | ἐπῳδ. κῶλ. ιε. | μετάφρασις.

illúmque hoc decus inclyto suo generi peperisse & suppeditasse. Duas autem victorias ex præstantissimo Olympiorum certamine, apud Iouis Saturnij delubrum, ô adolescens Alcimi-

εὖχος ἀγώνων ἄπο, τοὺς ἐνέποισιν ἱερούς.
Ἀλκιμίδας τό γ' ἐπάρκεσε
κλειτᾷ γενεᾷ. δύο μὲν
Κρονίου παρ τεμένει,
παῖ, σέ τ' ἐνόσφισε Τιμίδαν

decus ex certaminibus, quæ appellant sacra. Alcimidas hoc præstitit inclyto generi. Duos autẽ flores Olympicos apud Saturnij de-

κλᾶρος προπετὴς ἄνθε Ὀλυμπιάδος. δελφῖνι κὲν τάχος δι' ἅλμας ἴσον εἴποιμι Μελησίαν, χειρῶν τε καὶ ἰσχύος ἀνίοχον.

lubrum, sors temeraria eripuit tibi Alcimida adolescens, & tibi Timida. Melesiam autem delphino in mari similem velocitate dixerim, manuum & roboris aurigam.

da, túque consanguineus eius Timida, vterque videlicet vnam reportassetis, nisi sorte, cuius temerarius est delectus, exclusi à certamine fuissetis: atque Hellanodicæ, vobis quibus prima lanugo à genis prorũperet, cum alijs impubibus adolescentibus certandi facultatem denegassent. Is autem qui vestras manus, vestrúmque robur direxit, & formauit, est Melesias vnctor & athleta præstantissimus, qui reliquis omnibus athletis agilitate & celeritate antecellit, quemadmodum marinis piscibus delphin: quique sua arte sic discipulorum manus & robur moderatur, vt auriga equorum currus trahentium frenos & habenas.

εὖχος. A consequente honore intelligenda antecedens victoria. *τὼν* Artic. præposit. pro subiunct. *ὅς. ἐνέποισιν* Dor. pro *ἐνέπουσι*: à poëtico verbo *ἐνέπω*. *Ἱεροῖς*, scilicet quatuor Græciæ celeberrima certamina, Olympia, Pythia, Nemea & Isthmia, de quibus Ar.hias:

Τέσσαρες εἰσὶν ἀγῶνες ἀν' Ἑλλάδα τέσσαρες ἱεροί.

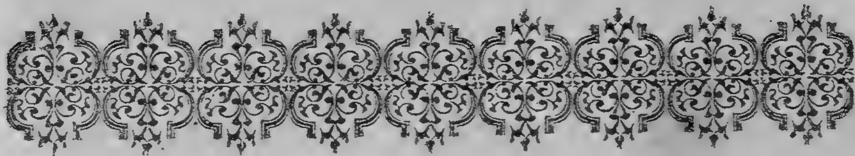
δύο μέν. Sic construe sententiam *δύο μὲν ἄνθεα Ὀλυμπιάδος παρὰ τεμένει Κρονίου κλᾶρος προπετὴς, παῖ σέ τε Τιμίδαν ἐνόσφισε.* q. d. *δύο δὲ ἄνθη, καὶ νίκας τῆς Ὀλυμπίας τῆς οὔσης παρὰ τῷ Κρονίου Διὸς τεμένει, ὁ προπετὴς κλῆρος ὑμᾶς ἀπεστέρησεν ὦ παῖ Ἀλκιμίδη, καὶ Τιμίδα.* Nonnulli codi es legunt *παῖδ' ἔτ' ἐνόσφισε Τιμίδαν*: quasi poëta dicat hoc de solo Timida. Sed de illis duobus dicendum esse euincit historia, quæ sic habet. Alcimidas & Timidas æquales, cum ad certamen Olympicum sese præparassent, ad iudices venêre cum reliquis adolescentibus. Sed cùm his duobus prima lanugo prorumperet, visi sunt ephebos egressi. Ideóque illis denegata certandi facultas inter adolescentes, & sic exclusi sunt à victoria. Hoc autem vertit ipsis laudi quòd ad certamen parati fuerint, vt de victoria etiam certi essent.

Κρονίου. Nimirum Iouis Saturni filij. Cui in Olympia erat templum & delubrum. Vel cum Schol. legendum *Κρονίῳ*. vt *τέμενος* dicatur *Κρόνιον*, *ἀπὸ τοῦ λόφου Κρονίου*. vide *Κρόνιον εὐδείελον* ep. vlt. 1. Ol. Od.

κλᾶρος Dor. pro *κλῆρος*. Tribuit sorti, quod iudicibus competit. Ne ab Hellanodicis, quorum explorata erat integritas, illata videretur iniuria his duobus adolescentibus. Nam manifesta esset iniuria: siquidem aliquanto pòst Alcimides in certamen adolescentum in Nemeis admissus est: vnde hoc encomio *παῖς* vocatur.

δελφῖνι. Vltima laus Alcimidæ ab eius vnctore Melesia, de quo iam alibi dictum. Hìc duplici nomine laudatur. Priori ab agilitate, & celeritate per comparationem cum Delphine. Posteriori ab insigni dexteritate in formandis discipulis. De Delphine vide Plin. l. 9. c. 8.

ἀνίοχον. Dor. pro *ἡνίοχον*. Metaphoricè moderatorem innuit. Nam vt formetur robur & manus: magister, nunc intendendas, nunc relaxandas esse docet: & sic aurigam imitatur, qui nunc strictas, nunc laxas habenas tenet.

ΣΩΓΕΝΕΙ ΑΙΓΙΝΗΤΗ,
παιδὶ, πεντάθλῳ.

ΕΙΔΟΣ Ζ.

SOGENI AEGINETAE,
adolescenti, quinquertioni.

ODE VII.

ARGVMENTVM.

Sogenes adolescens Aegineta, Thearionis filius, victoriam quinquertio Nemeade vigesima quarta adeptus, laudatur à Lucinæ beneficio, à patria Aegina, à consequente victoriam laudis præconio (vnde ad poëticen digreditur) à patre Thearione, à maiorum studijs, & virtute illi quasi hæreditaria. Digreditur autem ad historiam Neoptolemi, & concludit conuersa oratione ad Herculem, quem pro fœlicitate Sogenis cupit esse intercessorem.

παράφρασις.

O Lucina, Iunonis magna potentia præditæ filia, quæ parturientibus opem fers, vt liberos in lucem edant, eorúmque generationi præes, túmque assides Parcis, quæ natiuitati hominum intersunt, illísque nent obscuram & incognitam fati necessitatē: absque tuis auspicijs non modò non nascimur, & vitæ li-

στροφὴ α. κῶλ. ιβ.

Ἐλειθυῖα πάρεδρε Μοιρᾶν βαθυφρόνων,
παῖ μεγαλοσθενέος ἄκουσον
Ἥρας, γενέτειρα τέκνων, ἄνευ σέθεν
οὐ φάος, οὐ μέλαιναν δρακέντες εὐφρόναν,
τεὰν ἀδελφεὰν, ἐλάχομεν
ἀγλαόγυιον Ἥβαν.
ἀναπνέομεν δ᾽ οὐχ ἅπαντες ἐπὶ ἴσα.

μετάφρασις.

Lucina quæ assides Parcis profunda cogitantibus, filia magnipotentis Iunonis, genitrix liberorum, audi. Absque te non lucem, non atram intuiti noctem, tuam sororem sortiti sumus pulchrimembrem pubertatem.

εἴργει δ' πότμῳ ζυγέν-
θ' ἕτερον ἕτερα. σὺν δὲ τὶν
καὶ παῖς ὁ Θεαρίωνος ἀρετᾷ κρι-
θεὶς
εὔδοξος ἀείδεται Σω-
γένης μετὰ πενταέθλοις.

Spiramus autem non omnes ad paria. Sed prohibent fata peculiari *ligatum, alium alia res. Te verò fauente etiam filius Thearionis ex virtute iudicatus, nobilis Sogenes cantatur inter quinquertiones.*

men attingimus, in qua per vices claram diei lucem, & atras noctis tenebras videmus, sed neque etiam sororem tuam Pubertatem pulchris membris decoram sortimur, & ad florem ætatis, qua omnibus numeris & decore absoluta sunt corporis membra, peruenimus. Ac tum quidem alij alio studio ducimur, neque ad similia aspiramus, siquidem alius alio fato addictus ad diuersa se confert: & vnusquisque vario naturæ instinctu compulsus, à similium amore communi prohibetur. Cæterùm Sogenes Thearionis filius, te fauente & auspice, factus virtute eximius, suæ fortitudinis inter quinquertiones specimen edidit, indéque parta gloria, carmine encomiastico celebratur.

Ελειθυῖα. Exordium ab inuocatione Lucinæ, quæ varijs ornatur attributis, & cui acceptum referri vult quod Sogenes quinquertio vicit. Quærit Scholiastes, cur Lucina nunc inuocetur: & varias variorum rationes affert, quas vt pote nullo certo fundamento innitentes omitto. Et cùm etiam oratoribus libera sint in encomijs exordia, liberiora poëtis esse posse dico. Vnica tamen mihi videtur esse posse ratio generalis; Nimirum quòd Sogenis virtutem à natura insitam, & ab ipsa generatione, cuius præses Lucina putabatur, hîc prædicare intendat.

πάρεδρε μοιρᾶν. Quid sit Ελειθυῖα dictum Od. 6. Ol. in ἐλευθώ. Videamus quæ hîc illi attribuuntur. Parcarum πάρεδρος vocatur, quia cùm Parcæ nascentibus soleant ἐπικλώθειν τὰ τῆς εἱμαρμένης, ea parturienti assistit, eodémque tempore præstò est. μοιρᾶν genit. Dor. pro μοιρῶν. Dicuntur βαθύφρονες, quia fata nobis obscura sunt & ignota.

παῖ ἥρας. Iuno Lucinæ est mater teste Hesiodo in Theog. Η δ' Ἥβην, καὶ Ἄρηα, καὶ Εἰλειθυῖαν ἔτικτεν. Vnde paulo pòst Heben ipsius sororem vocat. Iuno μεγαλοσθενὴς vocatur non solùm quia Iouis est soror & coniux, Deorúmque & Dearum fabulosa regina: sed quia Iuno significat aërem, cuius magna est amplitudo, & vis in animalium corpora.

γενέτειρα τέκνων. Quia Præpositam timidis parientibus Ilithyiam fingebant, & obstetricis munere fungi, & inter Deas γενετυλλίδας *generationis præsides* eam ponebant, ideo dicit homines absque eius ope nasci non posse. *Nasci* autem periphrasticè effert per hæc verba, *aspicere lucem & noctem*. Vel respicit ad partus quorum alij interdiu, alij noctu fiunt. Ideo non rectè exponit Aretius, *nigram videre noctem, rectè mori*. Neque enim Lucina, eadem est vitæ & mortis αἰτία.

εὐφρόναν. Dor. pro εὐφρόνην. Nox dicitur εὐφρόνη, quasi ἀπὸ τοῦ εὖ φρονεῖν, *bene sapere*: quòd ineundis consilijs ob tranquillitatem sit apta, vnde illud, ἐν νυκτὶ βουλή.

τεὰν Dor. pro σὴν, & ἀδελφεὰν pro ἀδελφὴν. Porrò λαγχάνειν ἥβην Ειλειθυίας ἀδελφὴν, est τῆς ἀκμῆς τυχεῖν. Hebe, hoc est, *pubertas*, appellatur ἀγλαόγυιος, quia, vt

vult Schol. illa ætate homines se ipsis sunt magis decori, imò & ij qui sunt deformiores, quandoquidem absoluta sunt membra corporis.

ἀναπνέομεν δ' οὐχ. Non solùm fatalem esse ortum nostrum, sed vitæ studia quoque docet: quorum distributionem eidem Lucinæ attribuit. Idem sibi vult alibi, quum dixit, μία δ' οὐχ ἅπαντας ἄμμε θρέψει μελέτα. Et certè quot fere sunt homines, tot sunt studiorum diuersa genera. Post ἴσα subaudi πράγματα.

εἴργει δὲ. Ratio cur alij alio studio teneantur. Nimirũ quia fati necessitate adigimur. q. d. ζῶμεν δ' οὐχ ὁμοίως ὅμοια πάντες ἐπιτηδεύοντες, ὅτι ἕτερον πότμῳ ζυγένθα διακωλύει, καὶ διαζεύγνυσιν ἕτερα πράγματα. Cùm autem deprauata esset huius loci lectio, rectè Schmidius pro ζυγὸν θ' restituit ζυγένθα. Etenim fato alligamur ita vt ipsum necessariò sequamur: quæ fuit Stoicorum sententia.

σὺν δὲ τίν. Applicatio exordij ad institutum. Nam quod in genere de Lucinæ facultate dixit, iam Sogeni applicat. σὺν δὲ τίν. Hoc est, σύν σοι, seu διά σε *tua opera, tuo beneficio.*

παῖς ὁ Θεαρίωνος. Cùm Theario iam esset ætate prouectus à Dijs supplicasse fertur pro sobole: vnde quum filium impetrasset, eum Sogenem appellauit qui, vt hinc apparet, athleta fuit insignis.

ἀρετᾷ κριθεὶς. Hoc est, τῇ ἀρετῇ κριτὸς seu ἔκκριτος, ἐξαίρετος γινόμενος. vel διὰ τὴν ἀρετὴν εὔδοξος κριθείς. Itaque insitam Sogeni à natura virtutem, Lucinæ γενετυλλίδι Deæ fert acceptam.

παράφρασις.

Eòque magis quòd Aeginam, in qua plerique sunt poëtæ, victoribus epinicia scribere amantes, vrbem bellicosorum Aeaci posterorum incolit, qui animi generosi studium exercitio certandi conclusum & terminatum conseruare magnopere auet. Quòd siquis in certamine rem prosperè gesserit, & victor euaserit, dulcem materiam laudis suppeditat præclaris poëtis: ex quorum ingenijs, tanquam ex perenni flumine carmina copiosè fluunt: sicque viri prestabiles fiunt illustres. Etenim obscuri manent quicunque re præclarè gesta, hymno encomiastico non celebrantur.

ἀντιστρ. κῶλ. ιβ.

πόλιν γὰρ φιλόμολπον οἰκεῖ δορικτύπων
Αἰακιδᾶν. μάλα δ' ἐθέλοντι
σύμπειρον ἀγωνίᾳ θυμὸν ἀμφέπειν.
εἰ δὲ τύχῃ τις ἔρδων, μελίφρον' αἰτίαν
ῥοαῖσι μοισᾶν ἐνέβαλε.
ταὶ μεγάλαι γὰρ ἀλκαὶ
σκότον πολὺν ὕμνων ἔχοντι δεόμεναι.
ἔργοις δὲ καλοῖς ἔσοπτρον ἴσαμεν ἑνὶ σὺν τρόπῳ,
εἰ Μναμοσύνας ἕκατι λιπαράμπυκος
εὕρῃ τις ἄποινα μόχθων

μετάφρασις.

Nam vrbem inhabitat cantus studiosam hasta strepentium Aeacidarum: qui valdè cupiunt conclusum certaminum studio animũ conseruare. Quòd siquis rem præclarè *geßerit dulcem materiam fluẽtis Musarum iniecit. Magnæ enim strenuitates tenebras multas habent, quum hymnis carent. Factis autem præclaris speculum nouimus vnico modo, siquis voluntate Mnemosynes splendidè vit-*

Ac sané probè scimus vnico modo contemplanda tanquam in speculo nobis subijci præclara facta, nimirum si qui ea præstitit, poëtam inclytum nanciscatur, à quo præconium laudis, quæ merces est laborum, accipiat: ita vt Mnemosynes beneficio in perpetuum commemorentur.

κλυταῖς ἐπέων ἀοιδαῖς.

tata nactus sit remunerationem laborum: inclytis carminum cantibus.

πόλιν γδ. Ratio cur inter quinquertiones canatur. Nimirum quia ciuitatem φιλόμολπον incolit. Studium cantus Aeginæ tribuitur propter poëtas inde oriundos. Nam verisimile est, multos poëticæ operam dedisse ob frequentes Aeginetarum victorias, & ciues suorum ciuium res præclarè gestas cum studio cecinisse. Vel φιλόμολπος appellatur Aegina, à consequenti. Nam cùm crebrò victoriam ex sacris ludis reportarent eius incolæ, ideo carmine celebrari solebat. Sed prior expositio mihi videtur sensui accommodatior: quanquam Schol. φιλόμολπον interpretatur εὔυμνον.

δοεικτύπων. Hoc est, πολεμικῶν, ac proinde γενναίων. Δοείκτυπος. q. d. τὸ δόρυϊ κτυπῶν. Fuerunt autem Αἰακίδαι πολέμῳ κεχαρηκότες, ἤτε γε δορί.

μάλα δ' ἐθέλοντι. Hoc est, μάλα δὲ προαιροῦνται τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν συμπεπερασμένην ἔχειν τῇ τῶν ἀγώνων ἀσκήσει. Sic interpretor, quia puto poëtam laudare velle Aeginenses potissimùm à sacrorum certaminum studio, quasi ingenitam virtutem, liorum studio concluderent, definirent, ac terminarent, ac si eam in negotio maiori exercere nõ possent. Et hanc puto fuisse sententiam Schol. quum σύμπειρον exponit συμπεπερασμένον, à συμπεραίνω. Alij σύμπειρον ἀγωνίᾳ exponunt, *vnà experientem certamina.* Alij *eiusdem certaminis participem.* q. d. ὁ τοῦ αὐτοῦ ἀγῶνος πεῖραν λαμβάνων σύν τινι. Alij *conterminum maioribus.* i. *deditum certamini animum*, quasi σύμπειρος significet ὅμορον: à σὺν & πέρας, vel πεῖρας, *terminus.* Eligat lector.

εἰ δὲ τύχῃ τις. Hoc est, Εἴ τις πράσσων ἐπιτύχῃ, ἡδεῖαν ὕλην καὶ ὑπόθεσιν ὕμνου παρέχει τοῖς ποιηταῖς. Dicit μελίφρονα αἰτίαν *dulcem materiam laudis*. Et hìc αἰτία propriè materialem causam significat.

ἔβαλε. Ex Scholio restituendum, ἐνέβαλε. Nam id ratio metri postulat. Quid per ῥοαῖσι μοισᾶν sit intelligendum, exponit paraphrasis.

ταὶ. Poëticè, pro αἱ. Hinc digressio inchoatur in laudem poëtices maxima parte ab effectis sumptam, vt facilè videbit lector. Non dissimilia laudis illius argumenta vide in Theocriti Idyllio, *Charites*, & apud Horatium ea Oda, cuius initium, *Donarem pateras*, &c.

μεγάλαι ἀλκαὶ. Intellige τὰ μεγάλα κατορθώματα γίνεται ἀφανῆ ἐὰν μὴ ὑμνηθῶσι. Etenim eorum nemo meminit in posterum, si mandata non sint literis.

ἔσοπτρον. Hymnum encomiasticum intellige. Nam virtutem præclari viri tanquam in speculo veraci contemplandam exhibet, vt quemadmodum in speculo forma corporis, sic animi virtus in carmine reluceat. Hæc sententia metaphoram & ellipsin habens sic à Schol. declaratur, τοῖς δὲ καλοῖς ἔργοις λαμπρότητα ἴσμεν ἐνὶ τρόπῳ γινομένην, διὰ δὲ τῶν ὕμνων.

εἰ μναμοσύνας. Exponitur unicus ille inclarescendi ex rectè factis modus. Mnemosynen nominat, quia memoriam rerum gestarum fouet illa mater Musarum, quæ λιπαράμπυξ eodem sensu quo Isthm. 2. dicuntur χρυσάμπυκες μοῖσαι, hoc est, *formosæ, ornatæ*.

ἄποινα μόχθων. Intellige κλυταῖς ἀοιδαῖς ἐπέων, hoc est, τοὺς ὕμνους, qui sunt vera virtutis merces, quæ in laude sola versatur carmine viuaci tradita. Nam facilè pereunt Statuæ, reliquáque huiusmodi rerum gestarum monumenta. Sic Od. 2. Pyth. ὕμνον, ἄποιν' ἀρετᾶς vocat: & Olymp. 7. laudem suam πυγμᾶς ἄποινα.

εὕρῃ. Sic legendum, non εὕρηται, vt metri ratio seruetur. Porrò κλυταὶ ἀοιδαὶ dicuntur, siue ipsæ sint celebres ob excellentiam propriam, siue celebres alios reddant.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ζ.	μετάφρασις.
Quod cùm ita sit, par est vt qui virtutis & famæ sunt studiosi, prudentes nauium gubernatores imitentur. Quemadmodum enim hi præsentis lucri quod se offert, & futuri quod sperant, non adeò sunt auidi, vt temerè nauim soluant, non priùs explorata cœli constitutione, ex qua præuideant quis ventus intra triduum sit spiraturus, vt suarum rerum securitati consulant. Sic illi non debent	σοφοὶ δὲ μέλλοντα τριταῖον ἄνεμον ἔμαθον, οὐδ' ὑπὸ κέρδει βάλον. ἀφνεὸς, πενιχρός τε θανάτου παρὰ σᾶμα νέονται. ἐγὼ δὲ πλέον' ἔλπομαι λόγον Ὀδυσσέος, ἢ πάθε, διὰ τὸν ἀδυεπῆ γενέσθ' Ὅμηρον.	*Sapientes autem futurū perendinum ventum cognoscunt, neque lucro postponunt. Diues & pauper mortis ad sepulchrum proficiscuntur. Ego autem existimo famam Vlyssis maiorem fuisse quàm quæ pertulit, propter suauiloquum Homerum.*

tam soliciti esse de suarum opum conseruatione & amplificatione, quàm maturè prospicere vt ex præclarè factis posteritati innotescant, nullísque sumptibus parcere, quò sibi poëtices præconium concilient, vnde nominis immortalitatem adipiscantur: sine qua diuitum & pauperum vita functorum memoria pariter deletur. Hanc autem carminis esse vim vt viros præclaros immortalitate donet, Vlyssis exemplo comprobatur; cuius labores Homerus tam suaui stylo cecinit, vt plus laudis ex illius præconio consequutus sit, quàm ipse suis virtutibus promeruerit.

σοφοὶ δέ. Postquam dixit vnius poëtices beneficio viros præclaros innotescere posteritati, illos admonet vt maturè sibi præconium illius concilient, nullísque sumptibus ad id consequendum parcant: alioqui nihil inter ipsos & pauperes in morte & in sepulchro discriminis futurum. Vtitur autem comparatione à prudentibus naucleris sumpta, cuius explanationem habes in paraphrasi.

μέλλοντα τριταῖον ἄνεμον. Intellige τὸν ἄνεμον μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐσόμενον. Et subaudi κυβερνῆτηρες post σοφοί.

ἔμαθον. Hoc est, προγινώσκουσι καὶ προορῶσι, vt exponit Schol. Latet autem in hoc

vocabulo emphaſis. Nam nautæ perendinum ventum dicuntur μανθάνειν, quia ſignis aliquibus docentur qui futuri ſint venti. In hac etiam voce notatur ſolita actio, vt & in ſequenti βάλον: ita vt rectè reddas, *cognoſcere ſolent, neque poſtponere.*

ἀφνεὸς πενιχρός τε. Argumentum à communi omnium in morte ſtatu. Quod vt huic loco conueniat, ex paraphraſi percipies. Hanc ſententiam Horatius l. 1. Carm. ſic expreſſit,

Pallida mors æquo pulſat pede pauperum tabernas,
Regúmque turres.

σᾶμα Dor. pro σῆμα, hoc est τάφος. νέονται hoc eſt ἔρχονται, πορεύονται. Niſi τὸ νέεσθαι ſumatur pro *redire*: qua in ſignificatione frequens eſt. Ac ſi poëta innueret nos in terram, ex qua formati ſumus, redire.

ἐγὼ δὲ. Exemplo Vlyſſis oſtendit poëticen viros præſtantes immortalitate donare. πλέονα λόγον ἢ πάθαν. Intellige εὐδοξίαν μείζονα τῶν κατορθωμάτων. Et ſume ἔλπομαι, non pro ἐλπίζω, *ſpero*, ſed pro νομίζω, *puto.*

παράφρασις.

Etenim ſuæ poëtices artificium, qua vir ille per hominum ora volitat, ingenioſis fictionibus variegatum, ea grauitate condiuit, eáque ſolertia fabulas inſeruit, vt ſub veri ſpecie, vulgi cæcas mentes decipiat. Ac ſanè niſi hominum mentes cæcæ eſſent, ſed genuinam rerum vt ſe habent veritatem ſcire poſſemus omnes, Græcorum exercitus per imperitiam malè iudicans, Achillis arma Vlyſſi potiùs, quàm robuſto Aiaci non adiudicaſſet. Quam ob iniuriam furore correptus, proprio gladio ipſe ſe non confodiſſet: vir vtique omnium Gręcorum, excepto Achille, in pugna ſtrenuiſſimus, eorum ſcilicet, qui flauo Menelao, coniugem quam Paris abduxerat, repetenti opem ferentes in nauali expeditione delati ſunt à rectà ſpirante Zephyro,

στροφὴ β. κῶλ. ιβ.

ἐπεὶ ψεύδεσί οἱ ποτανᾷ τε μαχανᾷ
σεμνὸν ἔπεστί τι. σοφία δὲ
κλέπτει παράγοισα μύθοις. τυφλὸν δ' ἔχει
ἦτορ ὅμιλος ἀνδρῶν ὁ πλεῖστος. εἰ γὰρ ἦν
ἑὰν ἀλάθειαν ἰδέμεν,
οὔ κεν ὅπλων χολωθεὶς
ὁ καρτερὸς Αἴας ἔπαξε διὰ φρενῶν
λευρὸν ξίφος· ὃν κράτιστον, Ἀχιλέος ἄτερ, μάχᾳ,
ξανθῷ Μενέλᾳ δάμαρτα κομίσαι θοαῖς
ἐν ναυσὶ πόρευσαν, εὐθυπνόου Ζεφύροιο πομπαὶ

μετάφρασις.

Quoniam figmentis eius volucri machinæ grauitas quædam ineſt. Ac ſolertia decipit abducens à veritate *per fabulas, cæcúmque habet cor turba hominum maxima. Si enim liceret genuinam veritatē cognoſcere, nequaquam fortis Aiax, ira percitus ob arma, fixiſſet per præcordia latum enſem, quem in pugna ſtrenuiſſimum, excepto Achille, ad flaui Menelai coniugem reducendam, in nauibus deduxerunt impulſus Zephyri rectâ ſtantis*

ἐπεὶ ψεύδεσιν. Ratio eſt cur Vlyſſis fama ſit factis eius maior, ob Homeri commendationem. Prima quidem, quia fabularum inuolucris, & grauitate

carminis narrationem tam cõcinnè intexuit, vt ei authoritatem conciliarit. Altera, quia mentis humanæ cæcitas ea est vt veritatem fabulis fucatam dignoscere non possit.

ψευδέσιν. Intellige non mendacia, mentiendi & decipiendi studio prolata, sed fictiones ingeniosas, docendi & delectandi gratia excogitatas. In οἱ est antiptosis datiui pro genitiuo οὗ.

ποτανᾷ μαχανᾷ. Dor. pro comm. πτηνῇ μηχανῇ. *Artificium volucre* vocat *poëmata*, vel quia extollunt & in sublime euehunt virtutes eorum quos celebrant: vel quia passim ab Homero ἔπεα πτερόεντα dicuntur: vel quia sic composita sunt vt regionem omnem peruadant, & peruolent, & eorum quos canunt, nomen vbique celeriter notificent.

σεμνόν τι. Innuit σεμνότητα carminum Homeri. Quam reuera ab Homero obseruatam cognosces, si quæ de hac idea tradit Hermogenes, videas l. de Ideis 1.c.5.

σοφία δὲ. q. d. ἡ δὲ τοῦ Ὁμήρου σοφία κλέπτει τὸν νοῦν ἡμῶν, ὥστε τὰ ψευδῆ δοκεῖν ἀληθῆ εἶναι διὰ τὴν αὐτῶν σεμνότητα. Nunc σοφία dicitur *artificiosa rei tractandæ ratio*. παράγοισα Dor. pro παράγουσα.

τυφλὸν δ᾽ ἔχει. Hoc est, ὁ δὲ δημώδης ὄχλος, οἱ πολλοὶ, τὸ πλῆθος ἀνόητον καρδίαν ἔχει. Secundam hanc rationem superioribus accommodatam, accommodat etiam ad digressionem de Aiacis interitu. Et probat cæcas esse hominum mentes, eo quòd exercitus Græcorum non bene iudicarit de armis Achillis. vide paraphrasin: quæ locum hunc obscuriorem declarat.

ἑὰν. Obseruat Scholiastes nonnullos ἑὰν legere δασέως, pro τὴν ἑαυτοῦ. Sed melius esse si ψιλῶς legatur, vt à Charmidæ filio, Dionysio: & exponit τὴν οὖσαν. vnde interpretamur ἑὰν *genuinam*. Et certè loci sensus hoc postulat. Sic Pindarica vox erit ἑὸς, ἑὰ, ἑὸν.

οὗ κεν ὅπλων. supple ἕνεκα. & ἔπαξεν sume Dor. pro ἔπηξεν. ξίφος dicit λευρὸν, hoc est, πλατὺ. Nam Etymol. format à λίαν, & εὐρὺ. Scholiastes tamen vult significare τὸ πλάγιον: non quòd ξίφος per se esset πλάγιον, *obliquum*: sed quòd obliquam plagam intulerit.

ὃν κράτιστον. Homerus Aiacem Telamonium Achilli secundum facit, vnde huc refert Schol. hæc illius verba,

> Ἀνδρῶν δ᾽ αὖ μέγ᾽ ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας.
> Ὄφρ᾽ Ἀχιλεὺς μήνιεν.

Hunc Sophocl. in Aiace πλὴν Ἀχιλλέως ἕν᾽ ἄνδρ᾽ ἄριστον Ἀργείων vocat: quæ verba poëtæ nostri locum exponunt. Et Horat. Sat. 3. l. 1. *Aiax heros ab Achille secundus* vocatur.

ξανθῶ. genit. Dor. pro ξανθοῦ. Μενέλα. Pro Μενελάου. Sic pro Ἀρκεσίλαος, declinat Ἀρκεσίλας Pindarus. Flauus appellatur Menelaus ob comam. πόρευσαν expone ἔπεμψαν. à πορεύω De quo Od. 3. Ol. & 11. Pyth.

εὐθυπνόου. Ventus εὐθύπνοος dicitur *rectà spirans*, hoc est, οὔριος, *secundus*: qui nauim à puppi prosequutus ad portum rectà deducit. Nec temerè Zephyrum dicit, qui spirat ab Occidente. Etenim Fauonius ijs fauet qui ab Occidentaliore

Græcia per mare Aegeum tendunt in Troadem Orientaliorem: quà & quò profecti sunt Græci expeditione nauali.

παράφρασις. | ἀντιστρ. κῶλ. ιβ. | μετάφρασις.

ad Ilium, vrbem ab Ilo rege denominatã. Sed enim vt fluctus maris omnes qui eâdem naui vehuntur, nullo dignitatis discrimine in discrimen conijcit: sic & mors eâdem caligine promiscuè cùm ignobilem, tũ existimatione præditũ inuoluit. Quòd si quibus strenuis bellatoribus honorifica nominis immortalitas post mortem contingit, hanc Deo acceptam ferre debent, à quo afflatus poëta scripsit encomiasticum hymnum, æternę clarorum virorum memoriæ parẽtem. Ita Neoptolemi virtus viuit post funera: qui postquam Priami vrbem (cuius excidio operoso cũ Gręcis, fatali necessitate, debebat Aeacidarum aliquis interesse) subuertit, aliquando Delphos se contulit, & Pythijs in campis sepultus iacet. Is autem ad Scyrum maris Aegęi insulam, vbi natus & educatus fuerat ab Ilio renauigans, aberrauit, & cum socijs erroribus actus, Ephyram Epiri vrbem delatus est.

πρὸς Ἴλου πόλιν. ἀλλὰ κοινὸν γὰρ
ἔρχεται
κῦμ' Ἀΐδαο, πέσ' ἀδόκητον
ἐν καὶ δοκέοντα. τιμὰ δὲ γίνεται
ὧν Θεὸς ἁβρὸν αὔξει λόγον τεθνα-
κότων
βοαθόων. τοὶ γὰρ μέγαν
ὀμφαλὸν εὐρυκόλπου
μόλεν χθονὸς, ἐν Πυθίοις δὲ δαπέ-
δοις
κεῖται, Πριάμου πόλιν
Νεοπτόλεμος ἐπεὶ πράθε,
τᾷ καὶ Δαναοὶ πόνησαν. ὁ δ' ἀπο-
πλέων,
Σκύρου μὲν ἅμαρτεν, ἵκον-
το δ' εἰς Ἐφύραν πλαγχθέν-
τες.

ad Ili vrbẽ. Sed enim communis venit fluctus Orci, & cadit in ignobilem & celebrem. Honor verò contingit strenuis bellatoribus defunctis, quorum Deus iucũdam auget famam. Etenim ad magnum vmbilicum latum sinum habentis venit terræ, in Pythijs autem campis iacet, Priami vrbem Neoptolemus postquam euertit, in qua & Danai labores pertulerunt. Ille verò renauigans, à Scyro quidem aberrauit: venerunt autem in Ephyram erroribus acti.

Ἴλου πόλιν. Periphrasis Ilij, ab Ilo rege amplificati & denominati: quod & paulo pòst appellat Πριάμου πόλιν.

ἀλλὰ κοινόν. Redit ad sententiam superiore Epodo propositam, ἀφνεός τε πενιχρός τε, &c. Eámque varijs verbis repetit. κῦμ' Ἀΐδαο metaphoricè dicitur *Mors.* q.d. κοινὸς θάνατος ἔρχεται, hoc est, πάντες ἀποθνήσκομεν, vt interpret. Schol.

πέσ' ἀδόκητον. Sic lego cum Aldo sine copula δέ. quam poëta facilè omittit: & sic construo πέσεν ἐν ἀδόκητον καὶ δοκέοντα. Et Schol. exponit ἐνέπεσε τῷ ἀδοκήτῳ καὶ μὴ δοκέοντι. Itaque non videtur legisse πέδ', Doricè & Aeol. pro μετά. Quæ quidem probabilis est coniectura, & sensui omnino esset necessaria præpositio, nisi τὸ ἐν, quod Doricè pro εἰς ponitur (vt Pyth. Od. 2. bis vidimus) ad constructionem sufficeret.

ἀδόκητον, δοκέοντα. Schol. variè hæc vocabula interpretatur, vel ἀδόκητον

iuniorem dicit, quia ὁ προσδοκᾷ ταχέως ἀποθανεῖν: & δοκέοντα, *senem*, quia προσδοκᾷ ἀποθανεῖν. Vel simpliciùs ἀδόκητον, τὸ μὴ δοκοῦντα νῦν τελευτήσειν: vel τὸ ἄδοξον, καὶ ἔνδοξον. Et certè τὸ δοκεῖν significat *esse in existimatione*, vt apud. Eurip. in Hecuba,

Λόγος γὰρ ἐκ τ' ἀδοξούντων ἰὼν,
Κἀκ τῶν δοκούντων αὐτὸς, οὐ ταυτὸ σθένει.

Hæc postrema interpretatio meliùs conuenit menti authoris, qui innuere vult eos qui in vita fuerunt obscuri & clari, pariter à morte corripi. Quòd si clarorum virtus viuat post funera, hoc beneficio poëtarum fieri.

τιμὰ δὲ. Sic construe, τιμὰ δὲ γίνεται τεθνακότων βοαθόων, ὧν ἁβρὸν λόγον Θεὸς αὔξει. q.d. τὸ δὲ δεινῶν πολεμιστῶν ἡ δόξα μετὰ τὸν θάνατον γίνεται, ὧν ὁ Θεὸς διὰ ποιητοῦ τὸν ἐγκωμιαστικὸν λόγον αὐξήσει. Itaque clari & obscuri in hoc conueniunt, quòd æquè moriuntur: differunt, quòd clari nominis immortalitatem consequuntur per hymnos.

Θεὸς. Deus aliquis, vel Musa poëtas suo afflatu ad canendum impellens. ἁβρὸς λόγος, nempe ἐγκώμια. Et βοαθόος, hoc est, δεινὸς, ὀξὺς πολεμιστής. Composita vox à βοὴ *pugna*: vt βοὴν ἀγαθὸς, *ad pugnam strenuus*: & θοὸς, hoc est, ἀνδρεῖος, ἐρρωμένος: vt θοὸς πολεμιστής.

τοὶ γὰρ μέγαν. Exemplo Neoptolemi probat vanam esse claritudinem hominum, nisi præconem poëtam nanciscatur, vt posteris innotescat. Connexionem pete à paraphrasi. Quid terrę vmbilicum vocet, iam antè vidimus. Lege Πειράμου πόλιν non Πειράμοιο. πράθε. Negl. augm. & transpositis literis, pro ἔπαρθε, à verbo πέρθω.

τᾷ Dor. pro τῇ. & hoc pro ᾗ. ellipsi τοῦ ἐν. Hoc est, ἐφ' ἧς, vel ἐφ' ᾗ, οἱ Ἕλληνες ἐταλαιπώρησαν.

ὁ δ' ἀποπλέων. Ab Ilio nimirum versus Scyrum Insulam, quam vt natale solum repetebat cum socijs, & vnde tempestate abactus in Epirum venit, & ad vrbem illius regionis Ephyram appulit.

Σκύρου. Scyrus Insula Cycladum vna, quam Achilles bello Troiano cepit, & ex ibi capta Deidamia Lycomedis filia Neoptolemũ habuit. vide Eustath. 10 Iliad.

Ἐφύραν. Hæc Ephyra est Epiri, & authore Schol. Cichyrus etiam denominata est à Cichyro quodam Mermeri filio. Quatuor huius nominis vrbes celebres sunt, Thessalica, quæ & Cranon, Achaica quæ Corinthus, tertia circa Melin, & hæc Epirotica.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ζ.	μετάφρασις.
Hinc Epiri imperium tenuit, aulámque regiam in eius parte quæ ab eius & Andromaches filio Molosso Molossia dicta est, ad breue tempus habuit: sed	Μολοσσίᾳ δ' ἐν βασίλευεν ὀλίγον χρόνον. ἀτὰρ γένος αἰεὶ φέρεν τοῦτό οἱ γέρας. ᾤχετο δὲ πρὸς Θεὸν, ἔυκτ' ἀγάγων Τρω-	*In Molossia autem regnauit breue tempus: sed eius stirps semper decus hoc tulit. Profectus autem est ad Deum*

longa nepotum series ei successit, regium decus obtinens. Etenim paulum ibi commoratus, ad Apollinem Pythium profectus est, illi quas de manubijs Troia allatis primitias deuouerat, oblaturus. Et cùm hîc orta esset contentio pro carnibus victimarum, quas sacrificuli suo more certatim rapiebant, ísque illos indecenter agentes arcere vellet, quidam ipsum pugna aggressus est, & resistere volentem gladio peremit.

ίαθεν ἀκροθινίων,
ἵνα κρεῶν νιν ὕπερ, μάχας
ἔλασεν ἀντιτυχόντ' ἀνὴρ μαχαίρᾳ.

votiuas afferens à Troia primitias manubiarum, vbi propter carnes ipsum, pugnæ obuiam factum traiecit vir gladio.

Μολοσσίᾳ δ' ἐν. Præpositio sequitur vocabulum quod regit, nisi legas ἐμβασίλευεν, composito verbo. Molossia ea est Epiri pars vbi Iouis Dodonei templum olim fuit. Sic dicta à Molosso Neoptolemi & Andromachæ filio. Quanquam autem viuente Neoptolemo, nomen hoc non habebat, id suo tempore vsitatum vsurpat Pindarus.

ὀλίγον χρόνον. Per exiguum tempus in Epiro regnauit: sed sui generis successores habuit per 700 annos, vsque ad tempora poëtæ: exinde etiam perquamdiu.

ᾤχετο δ'. Ad Deum, videlicet Apollinem, iuit Neoptolemus. Cuius profectionis incerta est causa. Quidam dicunt, *inquit Schol.* eum cùm ex Hermione prolem non susciperet, ea de re oraculum consuluisse. Alij petijsse à Deo vt Achillis mortem vlcisceretur. Alij eum Peloponnesi direptionem meditantem, primum impetum fecisse in opes Delphici templi. Verùm Pindarus ait eum offerre voluisse primitias manubiarum ex Troia allatarum.

ἔυκτ' ἀνάγων. Rectè Schmidius hunc locum mihi restituisse videtur, reponendo pro κτέατα, vocem ἔυκτα. Sic enim integrum est metrum, & plana constructio, hoc pacto, ἀκροθινίων ἔυκτ' ἀνάγων Τρωΐαθεν. Hîc ἔυκτα adiectiuum partitiuè positum adsciscit genitiuum ἀκροθινίων, q.d. *ex primitijs eas quas deuouerat.* Quid ἀκρόθινα, vel ἀκροθίνια significent, habes Ol. 2.

ἵνα κρεῶν. Quidam ante ἵνα, legunt θ': sed planè otiosum illud est, ideóque tollo, & sic ista construo, ἵνά νιν ἀντιτυχόντα μάχας, ἀνὴρ μαχαίρᾳ ἔλασεν ὕπερ κρεῶν. Hæc continent causam cur cæsus fuerit Neoptolemus: quam clariùs pete ex paraphrasi. μάχας ἀντιτυγχάνειν est, *aggredienti resistere, & oppugnanti obuiam venire.*

παράφρασις. — στροφὴ γ. κῶλ. ιβ. — *μετάφρασις.*

Quod ægerrimè tulerũt Delphi, qui hospites sacrificatũ venientes tecto excipiunt Verùm quod erat in fatis, vt quemadmodum ad Iouis Herceį aram Pria-

βαρέως δὲ πέλοντο Δελφοὶ ξεναγέται.
ἀλλὰ τὸ μόρσιμον ἀπέδωκεν.
ἐχρῆν δέ τιν' ἔνδον ἄλσει παλαιτάτῳ

Indignati sunt autẽ vehementer Delphi hospitum exceptores: sed quod fatale erat, exoluit. Oportebat autem

mum antè occiderat, sic & ipse ad aram Apollinis occideretur, exoluit. Porrò oportebat vt aliquis ex regibus Aeaci stirpe oriundis intra vetustissimum Delphorum delubrum inhumatus in Apollinis æde muris præclarè cincta in posterum esset & habitaret, qui in festo solenniq; multarum victimarum epulo, ad quod solos heroës Deus ille conuocabat, sacrorum inspector esset vt omnia rectè fierent. Quem vt suscepta honesta eius causa pro meritis laudem, tria verba poterunt sufficicere, quum dicam eum veracem testem inspiciendis sacrificantium factis præfectum esse. Verumenimuero vt ad Aeginetarum laudes redeam: audacter & confidenter dixero ô Aegina Aeacidas & Aeginetas qui à te & Ioue ortum ducunt,

Αἰακιδᾶν κρεόντων τὸ λοιπὸν ἔμμεναι
Θεοῦ παρ' εὐτειχέα δόμον.
ἡρωΐαις δὲ πομπαῖς
θεμίσκοπον οἰκεῖν ἐόντα πολυθύτοις.
εὐώνυμον ἐς δίκαν
τρία ἔπεα διαρκέσει.
οὐ ψεῦδις ὁ μάρτυς ἔργμασιν ἐπιστατεῖ.
Αἴγινα, τεῶν Διός τ' ἐκγόνων, θρασύ μοι τόδ' εἰπεῖν,

aliquem ex Aeacidis regibus in posterum esse, Dei apud muris bene cinctam domum: atque heroicis pompis quæ sacrificijs abundant inspectorem existentem ibi habitare. Honestam ad causam tria verba sufficient. Non mendax testis factis præest. O Aegina, tuorum Iouisque filiorum audacia mihi erit hoc dicere,

θαρύωθεν. Aeol. est pro ἐθαρυώθησαν. Δελφοὶ vocabantur sacrorum præfecti apud Delphos: qui quòd peregrinos hospitio exciperent ξεναγέται dicuntur.

ἀλλὰ τὸ μόρσιμον. Id dicit quia fatale erat, vt Delphis occideretur, vnde Eurip. in Oreste, Θανεῖν γὰρ αὐτῷ μοῖρα Δελφικῷ ξίφει. Quia verò ad Apollinis aram occisus est, vt Priamus ab ipso ad Iouis Hercei aram, inde dicta ποινὴ Νεοπτολέμειος, vbi quis idem patitur, quod in alios fecit. vide *Mali retaliatio* in adag. Erasmi.

ἔχρῆν δέ τιν'. Non est ἀπολογία præcedentis sententiæ: ideóque expono *autem*, non *nam*. Est autem vna ex causis cur Delphis cæsus fuerit Neoptolemus. Tres à Schol. disertè proponuntur. Prima quia id in fatis erat, vt superiori annotatione dictum. Secunda quia conueniebat, vt aliquis ex Aeacidis cum Apolline habitaret. Tertia quia oportebat vt ex illis aliquis sacrorum, an rectè fierent, inspector esset.

ἔνδον ἄλσει. Asclepiades, teste Schol. dicit omnes poëtas conuenire de morte Neoptolemi, eúmque à Machæreo interfectum fuisse. Ac primùm quidem sub limine fani sepultum: deinde à Menelao illuc profecto intus delubrum ipsum translatum. Vide etiam Pausaniam in Phoc. θεοῦ δόμον intellige τὸν ναόν.

ἡρωΐαις. Erat heroum festum epulum & solennitas Delphis, quam Heroicas pompas poëta vocat. Etenim huic interesse solis heroibus licebat, qui ab ipso Deo conuocari videbantur. Hæ pompæ, seu πανηγύρεις vocantur πολύθυτοι, quia in ijs multæ victimæ mactabantur. πολύθυτον ἔρανον vide Pyth. 5.

θεμίσκοπον. Schol. exponit δίκαιον ἔφορον. Nam θέμις est δίκη, & σκοπεῖν est ἐφορᾷν. Videtur autem hoc honore post mortem affectus Neoptolemus, quòd cùm viueret, non potuisset ferre illam sacrificulorum ἀρχιμαγειρίαν, qui certatim carnes rapiebant.

ἐυώνυμον ἐς δίκαν. Præſcindit defenſionem cædis Neoptolemi: quam cùm paſſus ſit cùm prohiberet illam in ſacrorum direptione ἀσχημοσύνην, honeſta cenſenda eſt, ac proinde non opus eſt vt multis verbis excuſetur. Interim ad huius laudem ſufficere innuit, ſi hoc tantummodo dicat, videlicet, eum ſacris hiſce heroicis fideliter præeſſe.

τρία ἔπεα. Hæ ſunt nôn ſolùm tres illæ enumeratę cauſæ: ſed etiam ſequentis coli affirmatio, οὐ ψεῦδις. &c. Nam paucis verbis rem totam explicant. Et τρία ἔπεα prouerbialiter dicimus, pro *ſimpliciter & paucis.*

ὁ μάρτυς. Nonnulli pro μάρτυς legunt μάντις. Sed huic lectioni præferenda videtur illa. οὐ ψεῦδις, pro ἀψευδής: vt alibi dixit, ἀψευδεῖ πρὸς ἄκμονι. Et poët. eſt. ψεῦδις, pro comm. ψευδής.

Αἴγινα. Apoſtrophe ad Aeginam Nympham, in qua digreſſionem de poëtices dignitate finiens, regreditur ad Aeginenſes: quos quia aliàs fusè laudauit, nunc tribus verbis commendat, ne tædium pariat. Porrò Aeacidæ, ſiue Aeginetæ, dicuntur Iouis & Aeginæ ἔκγονοι: quoniam ad hos parentes genus referebant.

θρασύ μοι τόδ' εἰπεῖν. Hoc eſt, θρασέως ſeu θαῤῥῶν ἂν εἴποιμι τόδε, τέων Διός τε ἐκγόνων, κυρίαν ὁδὸν λόγων οἴκοθεν γινομένην λαμπραῖς ἀρεταῖς. Innuere vult ſe confidenter illos ob propriã, non aſcititiam virtutem laudare: quam vnicam laudẽ, vt ſummam, breuitatis cauſa proponit. Idcirco non intellecta Pindari mente Schol. θρασύ, exponit ἀδύνατον καὶ τολμηρὸν, ὡς οὐ δυνησομένου θρασέως τὴν τῶν Αἰακιδῶν ἀρετὴν διεξιέναι, πολλοῖς γὰρ ἀνήνυτον.

οἴκοθεν ſubaudi γινομένην: vel quid eiuſdem ſignificationis.

παράφρασις.

natiuis ac domeſticis virtutibus inclaruiſſe, eáque via propria familiæ nominis celebritatem obtinuiſſe. Sed à laudandis illis iam antè multum laudatis, ne ſim tędioſus, in pręſentia mihi tempero, & laborem hunc paulum intermitto. Etenim in omni re grata eſt ceſſatio & requies. Et rerum iucundiſſimarum, vt pote veneris & mellis, ſic & laudum ſatietas paritur. Neque ſingulorum multiplicem indolem ac naturalem propenſionem referre vacaret: qua fit vt cùm alius alij ſorti ſit obnoxius, vitæ

ἀντισ. κώλ. ιβ.

φαενναῖς ἀρεταῖς ὁδὸν κυρίαν λόγων
οἴκοθεν. ἀλλὰ γὰρ ἀνάπαυσις
ἐν παντὶ γλυκεῖα ἔργῳ. Κόρον δ' ἔχει
καὶ μέλι, καὶ τὰ τέρπν' ἄνθε' ἀφροδίσια.
φυᾷ δ' ἕκαστος διαφέρομεν βιοτὰν, λαχόντες
οἱ μὲν τὰ, τὰ δ' ἄλλοι. τυχεῖν δ' ἕν' ἀδύνατον
εὐδαιμονίαν ἅπασαν ἀνελόμενον. οὐδ' ἔχω
εἰπεῖν τίνι τοῦτο μοῖρα τέλος ἔμπεδον

μετάφρασις.

illuſtribus virtutibus viam propriam ſermonum domo ſtratam eſſe. Sed requies in omni dulcis opere: ſatietatémque habet & mel, & ſuaues flores venerei. Naturali autem propenſione vnuſquiſque differentem habemus vitam, ſortiti alij hæc, alij illa. Impoßibile autem eſt vnicum eſſe cui contingat fælicitatem omnem adipiſci. Nec poßim dicere cui-

institu[t]o singuli differamus: variámque fortunam experiamur. Fieri autem non potest vt vnus aliquis perfecta fœlicitate omnibus in rebus potiatur, quantumuis magno studio eam adipisci contendat: nulliúsque mihi suppetit exemplum, cui stabilem illam ad extremum Parca præstiterit. Quod autem ad te attinet Theario, tempore opportuno fœlicitatem tibi Parca, si non omnem, saltem tempestiuam

ὤρεξε. Θεαρίων, τὶν
δ᾽ ἐοικότα καιρὸν ὄλβου

nam Parca hanc perfectionem stabilem præbuerit. At tibi Theario conuenientem opportunitatem fœlicitatis

ἀλλὰ γὰρ. Prima ratio cur sibi temperet à prolixiori Aeacidarum encomio: videlicet, quia cessatio in omni opere est iucunda.

κόρον δ᾽ ἔχει. Secunda ratio: quia rerum iucundissimarum oritur satietas. Etenim quanquam nihil est iucundius quàm insignes viros laudare, eorúmque laudes audire: seruandus tamen est modus. Petita autem est sententia ex Homero, qui ait

Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ, καὶ ὕπνου, καὶ φιλότητος,
Μολπῆς τε γλυκερῆς, καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.

Similem sententiam in Pluto, habet Aristophanes.

φυᾷ δ᾽. Tertia ratio: quia multiplicem vniuscuiusque indolem recensere foret operosius. Interim gnomen habemus insignem, qua varietas indolis humanæ indicatur: qualis iam antè occurrit. μία δ᾽ οὐχ ἅπαντας ἄμμε θρέψει μελέτα.

τυχεῖν δ᾽. Adiungit hoc varietati studiorum: quæ cùm sit in hominibus, fieri non potest vt vnus in omnibus excellat: vnde Homer. 4. Il. Ἀλλ᾽ οὔπως ἅμα πάντα δυνήσεαι αὐτὸς ἑλέσθαι. Inde detorquet cautè in fortunam, quæ nemini prospera in omnibus contigit. Data fortasse opera, vt tacitè excuset Aeginetas & Aeacidas quibus aliquid sinistri aliquando acciderit.

Θεαρίων. Apostrophe ad Thearionem Sogenis patrem: in qua eiusdem fœlicitatem prædicat, qua diuinitus est potitus, fortè quia in senio habuit Sogenem filium, quem postea vidit coronatum: magno grandioris suæ ætatis solatio.

παράφρασις. | ἐπῳδ. κῶλ. ζ. | μετάφρασις.

impertit, cui iam seni natus est Sogenes, ísque iuuenis Nemeorum victor renunciatus: quíque vir fortis es & prudens, magno quidem animo ad res præclaras suscipiendas, & prudenti mente ad earum executionem promouendam, & exitum prouidendum. Hæc autem mea laus suspicione caret. Etenim

δίδωσι. τόλμαν τε καλῶν ἀραμένον,
σύνεσις οὐκ ἀποβλάπτει φρενῶν.
ξεῖνός εἰμι σκοτεινὸν ἀπέχων
ψόγον. ὕδατος ὥτε
ῥοὰς, φίλον ἐς ἄνδρ᾽ ἄγων
κλέος ἐτήτυμον αἰνέσω.

tribuit: & te honestorum audaciam suscipientem prudentia non oblædit mentis. Hospes sum tenebricosum summouens vituperium. Aquæ velut puræ *riuos, amicum ad virum afferens decus verum, laudabo. Com-*

sum peregrinus: ideóque nulla est ansa vituperandi me, quòd aliqua ratione adductus eum immeritum laudem. Hoc autem sum ingenio, vt vel amicum laudaturus, encomio meo nihil commentitij permisceam, sed genuinas tantùm rectè factorũ laudes, tanquam aquæ purę limpidos riuos ad decus ipsi conciliandum deducam. Viris autem generosis laus debetur, tanquam virtuti accommodata merces.

πτίφορες δ' ἀγαθοῖσι μισθὸς οὗτος.

moda enim est bonis merces hæc.

τολμάν τε. Post tacitam Thearionis commendationem à tempestiua illa fœlicitate, apertè eum laudat à fortitudine, & prudentia. Quæ duæ virtutes coniunctæ virum perficiunt. Rectè autem cum Aldo, pro ἀποβλέπει legitur ἀποβλάπτει, vnde & Schmidius pro ἀφάμβρῳ rectè restituit ἀφάμβρον. Vt sit hæc constructio: συνέσεις τε φρενῶν οὐκ ἀποβλάπτει ἀφάμβρον τόλμαν καλῶν.

ξεῖνος εἰμί. Apologia qua suum encomium defendit ab omni adulationis suspicione. Argumentum ab eo sumit quòd sit peregrinus, qui nulla de causa velit plus tribuere Thearioni, quàm mereatur. Cùm contrà faciant ciues & vicini. Vide paraphrasin.

ὕδατος ὥτε. Aliud argumentum ab ingenij sui synceritate, quæ ea est vt vel amicum, veris tantùm laudibus prosequi soleat. Porrò locus hic ita construendus. κλέος ἐτήτυμον ὥτε ῥοὰς καθαρᾶς ὕδατος ἐς ἄνδρα φίλον ἄγων, αἰνέσω αὐτόν. Sic sensum habes clarissimum.

ὥτε Poët. pro comm. ὥσε: vt & ὥπερ. pro ὥσπερ: vt docet Eustathius. Vide hanc comparationem in paraphrasi explicatam.

πτίφορες. Dor. & poët. pro προσφόρες vt Od. 3. Nem. ποτίφορον κόσμον dixit. ἀγαθοῖσι, hoc est, ἀνδρείοις. Gnome hæc est qua gloriam & laudem dicit esse τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι μισθὸν ἐπιτήδειον.

παράφρασις.	στροφὴ δ. κῶλ. ιβ.	μετάφρασις.
Quòd si aliquis supra Ionium mare versus Septentrionem habitans, hîc adesset Epirota, Achæus etiam dictus, quia Achæi Thessalici Neopolemo duce in Epirum migrarunt, non reprehenderet me, quòd Neoptolemum ob Delphici templi compilationem cæsum fuisse dixissem. Cõfido autem vnumquemque ea in sententia de me futurum, quòd cùm iure hospitij cum Aeacidis & eorum posteris vtantur Thebani, verisimile non sit me The-	ἐὼν δ' ἐγγὺς Ἀχαιὸς οὐ μέμψεταί μ' ἀνήρ, Ἰονίας ὑπὲρ ἁλὸς οἰκέων· καὶ προξενίᾳ πέποιθ'. ἔν τε δαμόταις ὄμματι δέρκομαι λαμπρὸν, οὐχ ὑπερβάλλων, βίαια πάντ' ἐκ ποδὸς ἐρύσαις· ὁ δὲ λοιπὸς εὔφρων ποτὶ χρόνος ἕρποι. μαθὼν δέ τις ἂν ἐρεῖ, εἰ πὰρ μέλος ἔρχομαι, ψέγιον ὄαρον ἐννέπων. Εὐξενίδα πάτραθε Σώγενες ἀπομνύω·	*Existens autem propè Achæus non reprehendet me vir, Ionium super mare habitans: & amicitia hospitali fretus sum: & inter populares sum aspectu splendido, non excedens modum, violẽta omnia à pede remouens. Sed sequens lætum adueniat tempus. Qui autẽ me norit, dicet an decorum prætergrediar,*

banum, offendere voluisse Aeacidam virum. Præterea quòd candido sim animo, vt ex vultu & oculo colligere est, quo semper sereno inter ciues meos versor, nulla in re modum excedens, omnémque iniuriæ speciem procul à me summouens. Cuius candoris mihi sum conscius, quémque in posterum lætus seruabo. Denique quòd quicunque bene me nouit, dicere possit me neminem præter decorum & importunè vituperare solere. Iam verò quod ad te attinet Sogenes, iuro me veritatis terminum non prætergressum, celeris meæ linguę pręconium, tanquam iaculum ferro cuspidatum in te vibrasse.

μὴ τέρμα προβὰς, ἄκονθ' ὥς-
τε χαλκοπάραον, ὄρσαι

vituperatorium sermonem proferens. O Sogenes ab Euxeni familia oriunde, iuro me *non progreßum vltra terminum, iaculi instar æreas malas habentis, vibraße*

ἐὼν δ' ἐγγύς. Quoniam Pindarus Delphis pæana scribens dixit Neoptolemum ἀμφιπόλοισι μαρνάμενον μυρίαν περὶ τιμᾶν ἀπολωλέναι, ideo de ipso Epirotæ conquerebantur, ac si dicere voluisset eum cæsum fuisse, quòd Delphicum templũ compilaret. Hinc fit vt apud ipsos se purget. Primùm à iure hospitij. Non enim verisimile est Pindarum Thebanum, cùm inter Thebanos, & Epirotas Aeacidarum posteros mutua hospitalitas viguerit, Neoptolemi cædem ad illi obtrectandum commemorare voluisse. Deinde à candore animi sui. Talem autem esse se probat, primùm à testimonio ciuiũ, inter quos est semper aperto vultu: deinde à propria conscientia, quam vt anteacta in vita puram, talem etiam in pòst agenda optat seruare. Tertiò à notorum testimonio.

Ἀχαιὸς ἀνήρ. Vir Achæus, est Epirota aliquis. Etenim Achæi qui Thessali sunt, ducem Neoptolemum sequuti in Epirum migrarunt, & in Molossia habitarunt. Ijdem & Myrmidones, & Hellenes, & Achæi dicti sunt, teste Homero Il. β. v. 654.

Ἰονίας ὑπέρ. Suprà Od. 4. str. 3. poëta Neoptolemum ad Ionium mare habitasse dixit. Vide locum.

δαμόταις. Dat. plur. à δαμότης Dor. pro comm. δημότης *popularis.* ὄμματι δέρκομαι λαμπρόν, verbatim exponas, *oculo intueor splendidum*: hoc est, *sereno sum aspectu*. Signum autem candoris hinc capi potest. Nam qui contrario sunt aspectu, vario sunt & versipelli animo.

οὐχ ὑπερβάλλων. Hoc est, *modum non excedens*: ac proinde æquabilitatem seruans. notandum geminum λλ non facere positionem.

βίαια πάντα, &c. Hoc est, μακρὰν μου χωρίσας ἅπασαν ὕβριν καὶ βλασφημίαν. Vel τὰ βιαστικὰ πάντα ἐκ ποδῶν μου ἄρας. Aeol. est ἐρύσαις pro comm. ἐρύσας.

ὁ δὲ λοιπός. Hoc est, ὁ δὲ λοιπός μου βίος ἔστω μετ' εὐφροσύνης συμπαρανθεῖν. Votum quo eâdem qua antè conscientia vitam cupit transigere reliquam. ποτί est Dor. pro πρός: & tmesis, pro προσέρπει.

μαθὼν δέ τις. Hoc est, ὁ μὲ γνοὺς εἴποι ἄν τις εἰ ἀκαίρως εἴωθα ψέγειν τινα. Hic intelligit eum cui ex familiari commercio notus esse potest intus & in cute. Solet autem familiaribus nostris nostrum ingeniũ statim quale sit innotescere. Quid sit παρ μέλος, vide in Adag. Et ψέγιον sume pro ψόγιον, hoc à ψόγος, *vituperium*: illud à ψέγω, *vitupero*.

Εὐξενίδα. Eandem ingenij ſui ſinceritatem in Sogenis laudibus ſeruaturum ſe pollicetur. Idque allegoricè dicit ſumpta metaphora à iaculatoribus, vt ſolet quum de ſuo carmine loquitur. Iurat itaque ſe non facturum vt iaculatores qui ſagittam trans ſcopum mittunt: *hoc eſt*, ſe nihil præter veritatem dicturum. Porrò Εὐξενίδα eſt vocatiuus nominis Εὐξενίδας. Dor. pro Εὐξενίδης. Quod nomen erat familiæ vnde ortum duxit Sogenes: ab Euxeno quodam Aegineta. Cùm autem aliæ interpretationes ſtare non poſſint, in eas perceptu faciles, vel mediocriter Græca callenti, nihil dicam.

πάτραθε. Reiecto ν. pro πάτραθεν. Hoc eſt, ἀπὸ τῆς πάτρας. i. τῆς φατρείας. Porrò χαλκοπάραος iam occurrit Od. I. Pyth.

παράφρασις.

Qui priuſquam meridianus æſtus ingrueret, & ſol ardentior in membra incideret, matutino ſtatim tempore tuos antagoniſtas ſuperaſti: quo factum eſt vt ſiccam ceruicem, & nullo ſudore deiectum robur luctationibus ſubduxeris. Quanquam non ſine labore rem geſſiſti, vnde plus voluptatis ex victoria percepiſti. Quiſquis autem es, qui me ſublata voce victorem altiùs decantare audis, nihil obſtes quominus illi gratioſum hymnum impertiam. Ego vtique non ægrè adducor ad deponendum victoribus honorificū laudis pignus. Quare anime mi noli leuem coronam cuiquam nectere, & à vulgari laudatione abſtine. Solet Muſa firmam ex auro coronam connectere, eíque album ebur, & ſuauem coronarij roriſmarini florem decerptum inſerere, hoc eſt, encomijs ſplendidis fortium virorum res bene geſtas ornare.

ἀντισρ. κώλ. ιβ.

θοὰν γλῶσσαν, ὃς ἐξέπεμψας παλαισμάτων
αὐχένα καὶ σθένος ἀδίαντον,
αἴθωνι πρὶν ἁλίῳ γυῖον ἐμπεσεῖν.
εἰ πόνος ἦν, τὸ τερπνὸν πλέον πεδέρχεται.
ἔα με· νικῶντί γε χάριν,
εἴ τι πέραν ἀερθεὶς
ἀνέκραγον, οὐ τραχύς εἰμι καταθέμεν.
εἴρειν στεφάνους ἐλαφρὸν, ἀναβάλλεο. Μοῖσά τοι
κολλᾷ χρυσὸν, ἔν τε λευκὸν ἐλέφανθ' ἁμᾶ,
καὶ λείριον ἄνθεμον ποντίας ὑφελοῖσ' ἐέρσας.

μετάφρασις.

celerem linguam de te, qui emiſiſti ex luctationibus ceruicem, & robur ſudore non aſperſum, ardentem priuſquam in ſolem membra inciderent. Si labor fuit, delectatio eo maior accedit. Sine me, victori gratiam, ſi quid in altum ſublatus, vociferatus ſum. Non aſper ſum ad deponendum encomium. Nectere coronas leuiter, omitte, Muſa vtique conglutinat aurū, & inſerit *candidum ebur ſimul*, & *ſuauem florem à marino decerptum rore.*

ὃς ἐξέπεμψας. Continuatio apoſtrophes ad Sogenem, vbi oſtendit non ſolùm quo genere certaminis, ſed etiam quàm facilè antagoniſtas vicerit. Vide ſenſum in paraphraſi. Hoc autem in 3. perſ. legit Schol. ſed incommodiùs.

σθένος ἀδίαντον. Hoc eſt, ἄνευ ἱδρῶτος. Aiunt Sogenem nullo negotio viciſſe: quia cùm aduerſarios iaculo ſtatim ſuperaſſet, illi de victoria deſperantes in cæteris pentathli ſpeciebus cum ipſo congredi noluerunt: ideóque victorem proclamatum

proclamatum & coronatum ilico fuisse. ἀδίαντος fit ab α priuat.& διαίνω.

αἴθωνι πρὶν.Hypallage,pro πρὶν ἥλιον αἴθωνα γυίῳ ἐμπεσεῖν. Item γυῖον synecdochicè pro σῶμα.Hic obseruat Schol.luctatores in sole diu commorari solitos, & sub eo luctantes fatiscere. Hoc incommodo non laborauit Sogenes, quia negotium ante id temporis exegit.

εἰ πόνος ἦν.Hoc est,ἐπεὶ δὲ γεγόνηται πόνος ἐν τῷ ἀγωνίζεσθαι, ἐγένετο καὶ μείζων ἡ ἐκ τῆς νίκης ἡδονή.Hoc addit ne videatur citra laborem obtinuisse victoriam. Quanquā enim sine sudore vicit, hoc factum est in primis quia hoc præstitit antequam feruerent radij solis.Quòd si facilè profligauit antagonistas,hoc ab ipsius tum robore,tum dexteritate manare potuit.

τὸ τερπνὸν πλέον.Quo maior est labor,eo maior voluptas accedit. Porrò innuit Laboris comitem esse oblectationem.Vnde dixit stro.2.10. Ol. Od. ἄπονον δ' ἔλαβον χάρμα παῦροί τινες.

πεδέρχεται.Aeol.pro μετέρχεται.Nam Aeoles præposit.μετὰ mutant in πέδα.De hac re vide Od.12.Olymp.in πεδάμειψαν.

ἔα με νικῶντι. Apostrophe ad eum qui sit huius encomij lector vel auditor:vt patiatur hunc à se proficisci hymnum altiori voce sonantem.Porrò χάειν intellige χαείντα ὕμνον,& subaudi φέρειν,vel tale quid.

οὐ τραχύς. Testatur se promptum esse ad laudem virorum fortium. καταθέμεν transfertur ab ijs qui pignus deponunt:& hoc dicitur pro ἐγκώμια θέσθαι.

εἴρειν. Apostrophe ad seipsum, vt non leuibus laudibus victorem eximium decoret. Nam εἴρειν στεφάνοις allegoricè est sumendum,& στεφάνοις, pro eo quod alibi dicit στεφάνωμα δόξας. Vult hoc sibi poëta, τοῖς κατορθώμασιν ἐλαφρὸν ἐγκώμιον συντιθέναι παρὰ τοῦ, ἀλλὰ μέγα ἐφάρμοζε. Vel μηδὲν ἐλαφρὸν ὑπὲρ τῶν νικηφόρων λέγε.

μοῖσα τοι.Tacita ratio cur nihil humile loquatur in laudibus victoriosorum. Nempe quia Musa τοὺς ἐπαινεμένους ποικίλως κοσμεῖ.Hoc est,*eleganti hymno victores ornat*.Quod sibi vult poëta per aurum,ebur,& rorem marinum,è quibus rebus pretiosis coronæ contexebantur.Pro λευκὸν quidam habent χαλκόν.

λείριον ἄνθεμον.Illud adiectuè,hoc substantiuè sumas,& ἄνθεμον tibi sit idem ac ἄνθος:& λείριον idem ac προσηνὲς,vel ἡδύ.Nam apud Apollonium λείριος Απόλλων, *suauis Apollo* vocatur,Suidæ λειρόφθαλμος exponitur ὁ προσηνεῖς ἔχων ὀφθαλμούς. Et apud Hesychium λείριος etiam est ἰσχνὸς & ὠχρός. Flos autem rorismarini est albus seu pallidus:ita vt vel suauem,vel album rectè exponere possis.Qui λείριον hîc *lilium* exponunt,grauiter errant.

ποντίας ἐέρσας.Hoc est,δρόσου ποντίας. Scholiastes à nonnullis κουράλιον intelligi dicit,quod est instar plantæ in aquis, vnde detractum lapidescit solis & ambientis aëris causa,cùm antea molle esset.Ab alijs purpuram. Sed quid obstet quominus hoc simpliciùs sumatur pro ea planta quæ λιβανωτὶς appellatur, & qua ad nectendas coronas vtebantur, non satis video: siquidem hoc verisimilius multò videtur poëtam eò respicere voluisse,quum *rorem marinum* dixit.

παράφρασις.

Age verò hac occasione, duplici nomine Iouis mentionem facito, dum placidum celebrium hymnorum sonum voluis: tum quia de Nemeis agitur, quę certamina ipsi sunt sacra: tum quia victor Aeginensis laudatur. Decet autem in hoc solo Aeginetico, illũ Deorum regem voce mansueta decantare: quandoquidem illius recepto semine, vt aiunt, Aegina Aeginensium authorem Aeacum peperit:

ἐπῳδ. κῶλ. ζ.

Διὸς δὲ μεμναμένος ἀμφὶ Νεμέᾳ,
πολυφάτων θρέον ὕμνων δόνει
ἡσυχῇ. βασιλῆα δὲ Θεῶν
δάπεδον πρέπει ἂν τόδε γαρυέμεν ἡμέρᾳ
ὀπὶ. λέγοντι γὰρ Αἰακόν
μιν ὑπὸ ματροδόκοις γοναῖς φυτεῦσαι,

μετάφρασις.

Iouis autem memor, quum *de Nemea* agitur, *celebrium sonum hymnorum voluito placidè. Regem autẽ Deorum solo conuenit in hoc prædicare mansueta voce. Aiunt enim eum seuisse Aeacum semine à matre recepto,*

Διὸς δὲ. Repetit apostrophen ad seipsum, quem hortatur vt Iouis mentionem faciat: quod dilucidè habes in paraphrasi.

πολυφάτων. Rectè ex Aldo sic legit Schmidius, & θρέον ante ὕμνων ponit ob metrum. Cæterùm πολύφατος ὕμνος iam occurrit Ol. Od. α. stroph. α. vbi vide nostram annotationem.

ἡμέρᾳ. Rectè obseruat Schmidius corruptum esse hunc locum. Et certè est tum ratione metri, tum vocabuli θευμερᾷ, quod Gręcum non est. Reperitur quidem θύμηρος sed nõ θευμερής: & multo minùs datiuus θευμερᾷ pro θευμερεῖ haberi potest. Ideóque legendum puto ἡμέρᾳ ab ἥμερος, vt respondeat τῷ ἡσυχῇ quod paulo antè habemus. Et videtur typographus lapsus esse faciliùs posito pro ἡμέρᾳ hoc θευμορᾷ potiùs quam εὐθρέᾳ vt legit Schmidius. Porrò ἂν pro ἀνὰ sume.

λέγοντι γὰρ. Ad Aeacum excurrit, & ostendit, postea familiarem & hospitem fuisse Herculis.

ματροδόκοις. A sing. recto ματρόδοκος Dor. pro comm. μητρόδοκος, hoc est, *qui matrem, vel propriam, vel alienam, humanitatis aut pietatis causa excipit.* Et hæc significatio est actiua. Sed hîc Pindarus istud vocabulum passiuè vsurpat, & γοναῖς μητροδόκοις dicit ἃς ἡ μήτηρ γαστρὶ δέδεκται. Itaque περιφραστικῶς hæc sententia est intelligenda. q. d. λέγουσι δὲ αὐτὸν Αἰακοῦ εἶναι πατέρα.

παράφρασις.

qui tecum, ô Hercules, celebris meæ patriæ, vide-

στροφὴ ε. κῶλ. ιβ.

ἐμᾷ μὲν πολίαρχον εὐωνύμῳ πάτρᾳ

μετάφρασις.

meæ quidem præsidentem illustri patriæ,

licet Thebarum, tutor & præses esset, tuúsque hospes, & ex eodem patre frater, vir tui studiosissimus, vt pote hospitalitatis & sanguinis iure tibi coniunctus. Quæro autem, siquidem vir viro vti solet ad res vitæ necessarias, quid possimus dicere vicino esse vicinum qui constanti amore illum prosequitur. Dicemus vtique hoc esse gaudium alijs omnibus æquiparādum meritò. Quoniam verò hoc ipsum vicinitatis gaudium potiori ratione præstat Deus, Sogenes generosum animum, quo est hac tenera ætate, fouens & sequens, quinetiā insistens tramiti maiorum, qui magna facinorum copia & prestantia claruerunt, tecum ô Gigantum domitor Hercules, fœliciter tanquam in paterna domo habitare vult.

Ἡράκλεες, σέο δὲ προπρεῶνα
μὲν ξεῖνον ἀδελφεόν τ᾽. εἰ δὲ γεύεται
ἀνδρὸς ἀνήρ, τί φαῖμέν κε γείτον᾽ ἔμμεναι
νόῳ φιλήσαντά γ᾽ ἀτενεῖ,
γείτονι χάρμα πάντων
ἐπάξιον. Εἰ δ᾽ αὐτὸ καὶ Θεὸς ἀνέχοι,
ἐν τίν κ᾽ ἐθέλει, γίγαντας ὃς ἐδάμασας, εὐτυχῶς
ναίειν πατρὶ Σωγένης, ἀταλὸν ἀμφέπων
θυμὸν, προγόνων ἐϋκτήμονα ζαθέαν ἀγυιάν.

ô Hercules, tuum autem beneuolum hospitem & fratrem. Quòd si fruitur viro vir, quid dicemus vicinum esse vicino, animo diligentem constanti? Gaudium nimirum omnibus æquiparandum. Quòd si id ipsum etiā Deus præstet, tecum, qui Gigantas domuisti, vult fœliciter habitare, tanquam *cum patre Sogenes, iuuenilem fouens animum,* secundum *maiorum opulentum & diuinum tramitem.*

ἐμᾷ μὲν. Thebarū principem facit Aeacum, honoris tantùm causa: siquidem is Aegineta fuit. Nisi iure hospitij & fraternitatis, quæ ipsi cū Hercule intercessit, hoc illi tribuat. Porrò Schol. in textu legit πολύαρχον, vt reliquæ editiones, exceptis Aldina & Cratandrina, quæ habēt πολίαρχον, sicuti Scholiū: à quo exponitur hoc ἐμᾷ μὲν πολιάρχον, τῇ μὲν ἐμῇ πόλει βοηθὸν. Ita vt videatur legisse potiùs πολίαρκον, à πόλις & ἀρκέω, τὸ βοηθῶ. Cæterùm si legamus πολίαρχον, compositum hoc, pro simplici ἀρχὸν, erit sumendum: quia sequitur vocabulum πάτρᾳ: vt sic sensus se habeat, ἀρχὸν τῇ ἐμᾷ πάτρᾳ, *principem meæ patriæ.* Si legamus πολύαρχον, interpretabimur, τὸν πολλῶν ἀρχὸν. Et hic sensus erit, nequaquam incommodus, ἐν ἐμᾷ μὲν πάτρᾳ πολλῶν ἄρχοντα, *in mea patria multis imperantem.* Ita populosas innuet Thebas: quas & εὐώνυμον πάτραν appellat: quoniam ob heroas quos tulerunt, celeberrimæ euaserunt.

Ἡράκλεες. Meminit Herculis, inquit Schol. quia victoris domus vtrinque Herculeis delubris cingebatur.

προπρεῶνα. Hoc est, πρόθυμον. Pindaro peculiare vocabulum est προπρεών. Cuius etymon ducit Aemilius Portus à πρὸ præpositione, & nomine πρηὼν, ῶνος, *montis cacumen*: facta systole τοῦ η. Ita vt προπρεὼν & προπρηὼν idem significēt, & exponantur, *pronus, procliuis, præceps, propensus*: metaphoricè, *promptus, alacer, benignus, & animo in aliquem propensus.*

εἰ δὲ γεύεται. Quoniam laudaturus est Sogenem, eo quòd domum habeat intra delubra Herculis, amplificatione vtitur per comparationem. Nam si in vita humana bonus vicinus res est omnium iucundissima, potiori ratione Dei

vicinitas erit iucundissima, qui ad iuuandum promptior & potentior est homine quolibet. Hic autem sermo constat ἐρωτήσει, & ἀποκρίσει.

τί φαῖμεν. Interrogatio vsque ad χάρμα: vnde subiectio inchoatur. De boni & mali vicini commodis & incommodis loquitur Hesiodus in ἔργ. & ἡμέρ. φαῖμεν, pro φαίημεν. Opt. Aor. 2. ἔφω.

γεύεται. Hoc est, ἀπολαύει, vt interpretatur Schol. ideóque verto *fruitur*. Aliàs legitur δεύεται, Aeol. dial. pro δεῖται: à δεύομαι, pro comm. δέομαι. Hac de re vide Adag. Erasmi, titulo. *Malus vicinus.* Siue legas δεύεται, siue γεύεται, eôdem loci sensus redibit. Retineo tamen γεύεται, quia legitur à pluribus.

εἰ δ' αὐτό. Argumentum à minori ad majus. q.d. εἰ δὲ τοῦτο ἔχει οὕτως, ὅτι οἱ γείτονες μεγάλως ἀλλήλους φιλοῦντες ἀλλήλους ὠφελοῦσι, καὶ τοῦτο ἀγαθὸν ὁ Θεὸς γειτνιῶν καὶ φιλῶν μᾶλλον ἂν παρέχοι.

ἐν τίν. Hoc est, ἐν τῷ σῷ τεμένει, ὦ Ἡράκλεις, ὃς ἐδάμασας τοὺς γίγαντας, ὁ Σωγένης βούλοιτο διάζειν εὐτυχῶς. Gigantum domitor Hercules dicitur, quia γιγαντομαχία non sine ipso acta est. Vide Natal Comit. Porrò τὶν Dor. est pro σοί. Et metonymicè dicitur, pro ἐν τῷ σῷ τεμένει.

πατρί. Intellige ὡς ἐν πατρί. Etiam metonymicè, pro ὡς ἐν τῷ τοῦ πατρὸς οἴκῳ.

ἀπαλὸν θυμὸν ἀμφέπων. Hoc est, τὸν εὐφυῆ θυμὸν, οἷον ἐν ἀπαλῇ ταύτῃ ἡλικίᾳ ἔχει, θεραπεύων. Vt & in paraphrasi habeo. Videtur enim poëta laudare Sogenem ab εὐφυΐᾳ quæ iam sui specimina ederet in teneris annis, & quam fouendo augere vellet per reliquam ætatem. Porrò hîc Schol. à sensu aberrat, prout exponit.

προγόνων. Laudat eundem Sogenem ab imitatione maiorum. Etenim ἀγυιὰν προγόνων ἀμφέπειν, est, *maiores sequi & imitari.* Illos interim laudat à præstantia & multitudine rerum gestarum, vti apparet ex his epithetis, ζαθέαν & εὐκτήμονα. Illud enim præstantiam, hoc multitudinem denotat.

παράφρασις.

Ideóque quemadmodum temo medius est inter quadrijugi currus iuncturas: sic ille domum habet in medio tuorum delubrorum, siue à dextra, siue à sinistra manu progrediatur. Quare cùm ea illius in te sit pietas, ô beate Hercules, par est vt Iunonem, eiúsque maritum Iouem, cęsiísque oculis virginem Mineruã, pręcipuos Deos, ei eiúsque posteris propitios reddas. Quod æquè tibi possibile est, atque identidem reme-

ἀντιστρ. κῶλ. ιβ.

ἐπὶ, τετραόρεισιν ὥθ' ἁρμάτων
ζυγοῖς,
ἐν τεμένεσι δόμον ἔχει τε-
οῖς, ἀμφοτέρας ἰὼν χειρός. ὦ μά-
καρ,
τὶν δ' ἐπέοικεν Ἥραν, πόσιν τε πει-
θέμεν,
κόραν τε γλαυκώπιδα. δύνα-
σαι δὲ βροτοῖσιν ἀλκὰν
ἀμαχανιᾶν δυσβάτων θαμὰ διδό-
μεν.
εἰ γάρ σφίσιν ἐμπεδο-
σθενέα βίοτον ἁρμόσαις,

μετάφρασις.

Quoniam quadrijugis velut curruum in temonibus, in delubris domum habet tuis, ab vtraque manu procedens. O beate: te decet Iunonem, maritúmque eius flectere, puellámque cæsiam. Potes autem mortalibus remedium difficultatum inextricabilium frequenter dare. Vtinam ipsis

dia mortalibus ſuppeditare, quum ad difficultates inextricabiles rediguntur. Vtinam ipſis vitam robore conſtanti firmam accommodãs, huic & in florẽti iuuentute, & in lauta ſenectute fœlicitatem intertexas; huius verò natis, & ijs qui naſcentur ab illis, dignitatem conſerues, vnde eundem ſemper poſſideant honorem

ἥβᾳ, λιπαρῷ τε γήραϊ διαπλέκοις
εὐδαίμον' ἐόντα. παίδων
δ' παῖδες ἔχοιεν αἰεὶ

ſtabile robur habentem vitam accommodans, iuuentuti lautæque ſenectuti intertexas fœlicem exiſtentem: filiorúmque filij habeant ſemper

ἔπεὶ τετραόρεισιν. Per collationem exprimit quomodo Sogenes Herculis vicinus fuerit. q. d. ἐπειδὴ ὥσπερ ἐπὶ τετρώρων ἁρμάτων ὁ ῥυμὸς μέσος ἐστὶν, οὕτως ὁ Σωγένης οἶκον ἔχει μέσον ἐν τοῖς σοῖς τεμένεσιν, ἐξ ἀμφοτέρας τῶν χειρῶν τῆς δεξιᾶς καὶ τῆς ἀριστερᾶς πορευόμενος.

τετραόρεισι ζυγοῖς. Per ζυγὰ τετράορα intellige iuncturas quadrigarum, inter quas medius eſt temo.

ἀμφοτέρας ἰὼν χερός. Hoc eſt, *ab vtrauis manu incedens*, ſiue à dextra ſiue à ſiniſtra progrediatur Sogenes, ἐν τεμένεσι τεοῖς δόμον ἔχει.

ὦ μάκαρ. Apoſtrophe ad Herculem, qua petit ab ipſo vt pro familia Sogenis interceſſorem apud Deos ſe præbeat: ſiquidem tenetur cultus à Sogene accepti memor eſſe & compenſator. Tres autẽ Deos nominat, vel vt præcipuos, vel vt patrios: ſcilicet Iunonem, eius maritum Iouem, & Mineruam.

πόσιν τε. Sæpe Iupiter apud Homerum περιφραστικῶς vocatur πόσις Ἥρης. Porrò κόρα γλαυκῶπις, eſt periphraſis Mineruæ, quæ Il. α. θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη appellatur. Quod epitheton γλαυκῶπις ipſi tribuitur, quia fingitur cæſijs oculis, ac proinde truci aſpectu: vnde & baſiliſci & leones, terribile animalium genus, cæſij dicuntur.

δύνασαι δ'. Ratio petitionis: ſcilicet quia cùm poſſit remedia mortalibus ad ſuperandas difficultates quæ videntur inextricabiles ſuppeditare: poteſt pariter alios Deos ijſdem propitios reddere.

ἀλκὰν δίδομεν. Hoc eſt, διδόναι ἀπάλλαξιν. Nam hic credebatur Ethnicis ἀλεξίκακος Θεός. Hîc itaque ἀλκὰ Dor. pro ἀλκή, ſignificat βοήθειαν κακοῦ παυστικήν, & ἀλέξησιν, à verbo ἀλκῶ, τὸ ἀποσοβέω, ἀποδιώκω.

εἰ γὰρ. Votum quo petit ab Achille, primùm continuam per æuum omne fœlicitatem, deinde per longam nepotum ſeriem, idem decus ac Sogenes poſſidet. ἐμπεδοσθενέα βίοτον exponit Schol. βίον ἀσφαλῆ καὶ ἀδιάπταιστον, *vitam inoffenſam*. & ἁρμόσαις eſt particip. Aeol. pro comm. ἁρμόσας.

παίδων τε παῖδες. Hoc eſt, οἱ ἀπόγονοι. Hoc dixit fortè ad imitationem Homeri: Il. υ. v. 308.

καὶ παῖδες παίδων, τοί κεν μετόπισθε γένωνται.

Quem verſum ſic reddit Maro,

Et nati natorum, & qui naſcentur ab illis.

παράφρασις. — ἐπῳδ. κῶλ. ζ. — *μετάφρασις.*

quem in præsentia habent; imò etiam in posterum præstantiorem. Cęterùm nunquam obijciet mihi mea conſcientia me Neoptolemo verbis aſperis detraxiſſe. Sed ter quatérque hanc aduerſus accuſatores meos apologiam reuoluere, eſt argumenti & verborum inopia laborare: & perinde facere atque is qui nugatorem & blateronem agens apud pueros, illud ipſis notiſſimum, videlicet. Iouis Corinthus, tædiosè multoties repetit & regerit.

γέρας τὸ πὰρ νῦν, καὶ ἄρειον ὄπιθεν.
τὸ δ' ἐμὸν οὔ ποτε φάσει κέαρ
ἀτρόποισι Νεοπτόλεμον ἑλκύσαι ἔπεσι. Τὰ αὐτὰ
δὲ τρὶς τετράκις τ' ἀμπολεῖν,
ἀπορία τελέθει, τέκνοισιν ἅτε μαψυλάκας, Διὸς Κόρινθος.

honorem præſentem, & præſtantiorem deinceps. Meum autem cor nunquam dicet peruerſis Neoptolemum laceraſse verbis. Eadem autem ter quatérque reuoluere inopia eſt, pueris velut nugas effutiens, Iouis Corinthus.

τὸ πὰρ νῦν. Hoc eſt, τὸ παρόν. Nam articulus voci νῦν præpoſitus vim dat nominis adiectiui. Niſi hoc loco ſic explices πὰρ pro ὅπερ, & poſt νῦν ſubaudias ἔχουσι.

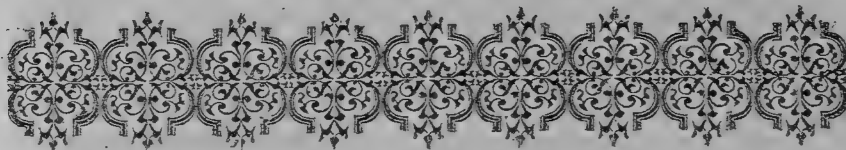
τὸ δ' ἐμὸν. Pindarus vt magis magíſque ſe purget apud Aeginetas, obiter repetit defenſionem: quam tamen prouerbiali ſententia ſtatim abrumpit.

τὸ δ' ἐμὸν. Q.d. τὸ ἐμὸν κέαρ οὔποτε φήσει μοι ὅτι εἵλκυσα κακολογίᾳ τὸν Νεοπτόλεμον. Vbi conſcientiam facit ſuæ innocentiæ hac in re teſtem.

ἀτρόποις. Hoc eſt, τραχέσι καὶ σκληροῖς. Nam ἄτροπος fit ex α priuat. & τρέπομαι. q. d. ὁ μὴ τρέπεσθαι δυνάμενος. Et metaphoricè ſumi poteſt pro *aſpero & duro.* Nam quod iſtiuſmodi eſt, vix verti aut flecti poteſt. Vel poëticè ἄτροπος, pro κακότροπος ſumi poteſt, hoc eſt *malis moribus præditus.*

τὰ αὐτὰ δὲ. Correctio qua tædioſam eiuſdem refricationem abrumpit. ἀμπολεῖν. per ſyncopen pro ἀναπολεῖν. Porrò melius metro conuenit, & ſenſui, vt cum Scholijs τὰ αὐτὰ legamus, quàm vel ταῦτα, vel τοιαῦτα cum alijs editionibus.

τέκνοισιν ἅτε. Parœmia eſt in eos qui eadem tædiosè repetunt: quam vide multis expoſitam in Adag. Eraſmi. Porrò μαψυλάκας malè ſcribitur, pro μαψυλάκας. Nam fit à μάψ, τὸ μάτην, vnde μαψίδιος, & à λακέω, *clamo, cano, ludo.* q. d. ὁ μὰψ λακέων, *qui fruſtra garrit*, ὁ μάτην φλυαρηθείς.

ΔΕΙΝΙΔΙ ΤΙΩ ΜΕΓΑ, σταδιεῖ.

DINIDI FILIO MEGAE, stadij cursori.

ΕΙΔΟΣ Η.

ODE VIII.

ARGVMENTVM.

AEgineta Dinis laudatur à forma, à stadij cursu quo vicit, ídque Dei beneficio. Tum excurrit in locum de inuidia vbi suos & Dinidis æmulatores sugillat. Ac postea concluait commendatione poëtices, quæ viros præclaros donat nominis immortalitate, & labores reddit dulciores.

παράφρασις.

O veneranda florentis ætatis pulchritudo, quæ velut præco aliquis, dulcium instar ambrosiæ amorum Veneris tempus denuntias, quum & puellarũ, & adolescentum decoris oculis & faciei insides: aliũ quidem blandis necessitatis à natura inditæ, scilicet ad honestam & legitimam generis propagationem, blandis, inquam talis necessitatis manibus gestas, & ad amandum impellis: alium autem alijs vt pote violentis, potissimùm ad libidinis expletionem trahis. Verùm res est optabilis, opportunitatem captando, quæ in omni negotio est obseruanda, nosse ab indecentibus amoribus abstinere, eósque qui sunt honesti, consequi posse.

στροφὴ α. κῶλ. θ.

Ὥρα πότνια, κάρυξ
ἀφροδίτας ἀμβροσιᾶν φιλοτάτων,
ἅτε παρθενηΐοισι καὶ παίδων ἐφιζοι-
σα βλεφάροις, τὸν μὲν, ἁμέροις
ἀνάγκας
χερσὶ βαστάζεις, ἕτερον δ' ἑτέραις.
ἀγαπατὰ δὲ καιροῦ μὴ πλαναθέν-
τα, πρὸς ἔργον ἕκαστον,
τῶν ἀρειόνων ἐρώ-
των ἐπικρατεῖν δύνασθαι.

μετάφρασις.

Pulchritudo venerabilis, præco dulcium instar ambrosiæ amorum Veneris, quæ virgineis & puerorum insidens palpebris, alium quidem mitibus necessitatis manibus gestas, aliũ autem alijs. Optabile est autem ab opportunitate non aberrantem, ad opus quodlibet, præstantioribus amoribus potiri posse.

Δεινίδι. Vbique in titulo legitur Δεινίᾳ, tanquam à recto Δεινίας: sed in textu

habemus Δείνιδος in genit. tanquam à Δεῖνις. Ideóque videtur in titulo scribendum Δείνιδι. Hic Dinis fuit Aegineta, Megæ filius, stadij cursor & victor in Nemea.

ὧρα πότνια. Exordium ab apostrophe ad Pulchritudinem, cuius occasionem suppeditauit forma pulcherrimi iuuenis huius Dinidis. Fingit autem poëta Ὥραν veluti Deam aliquam quæ pulchritudinem tribuat. πότνια dicitur, seu veneranda, seu expetenda, quoniam forma est ex bonorum numero: κάρυξ φιλοτάτων, quoniam pulchritudo τᾶς ἀκμᾶς, nubiles annos aduenisse denuntiat. παρθενίοις, παίδων τ' ἐφίζοισα βλεφάροις: quia vtrique sexui inesse solet, sedémque in facie, præcipuè verò in oculis habet.

ἀμβροσιᾶν Genit. Dor. pro ἀμβροσιῶν: quod neque ἀθανάτων rectè exponunt Latini interpretes plerique: neque θαυμαστῶν Schol. Etenim ἀμβρόσιος hic est potiùs, *dulcis instar ambrosiæ*.

παρθενίοισι καὶ παίδων βλεφάροις. Sic loquitur per ἰσοδυναμίαν possessiui pro genit. παρθένων καὶ παίδων, vel genit. pro possessiuo παρθενίοισι καὶ παιδικοῖς. In βλεφάροις synecdoche est partis, pro tota facie.

ἁμέροις ἀνάγκας χερσί. Distributio effectuum formæ, qui duo exprimuntur, scilicet, honestus licitúsque amor, inhonestus & illicitus. Quando de honesto & licito agitur, ὥρα rectè dicitur, mitibus necessitatis manibus amatorem gestare, ὅτι ἐξ ἀνάγκης ἡμῖν ἔρωτες παραγίγνονται, vt ait Schol. Hæc autem necessitas est secundum naturam: quę blandè ad honestum & licitum amorem ducit: contrà verò βιαίως ad illicitum.

ἁμέροις. In communi genere sumitur ἥμερος *blandus, mitis, mansuetus*: cui cùm opponatur, vel σκληρὸς, vel βίαιος, hic ἑτέραις, expono vel σκληραῖς, vel βιαίαις χερσί.

ἀγαπατὰ δέ. Commendat delectum honesti amoris, cuius opportunum tempus captare posse, iucunda res est. Aduerbium est ἀγαπατὰ Att. pro ἀγαπητὸν: sicut πότερα πότερον. Et Dor. pro ἀγαπητά.

πρὸς ἔργον ἕκαστον. Ellipticam orationem hanc esse puto, & subaudiendum φυλακτέα: vt hic sit sensus, ἀγαπητὸν δέ, μὴ πλανηθέντα καιροῦ πρὸς ἔργον ἕκαστον φυλακτέου, ἐπιτυχεῖν seu ἐπικρατεῖν δύνασθαι τῶν ἀρείόνων ἐρώτων. vide paraphrasin.

παράφρασις.

Quales vtique fuerunt illi qui Iouem ad Aeginæ complexus impulerunt: siquidem illum cum ea copularunt, non tam vt pulchritudinis eius florem decerperet, quàm vt ex ea prolem, quod Veneris est donum, susciperet. Itaque cùm ętatis opportuno tem-

ἀντιστρ. κώλ. θ.

οἷοι καὶ Διὸς Αἰγί-
νας τε λέκτρον ποιμένες ἀμφεπόλησαν
Κυπρίας δώρων. ἔβλαστεν δ' υἱὸς, Οἰνώ-
νας βασιλεὺς, χειρὶ καὶ βουλαῖς ἄριστος.
πολλά νιν πολλοὶ λιτάνευον ἰδεῖν

μετάφρασις.

Quales etiam Iouis Aeginæque cubile custodes circumuersati sunt Cypriæ donorum. Natus autem est filius, Oenonæ rex manu & consilijs præstantissimus. Multum eum multi

pore amores

pore amores istiusmodi lectum illornm circumuolitarent, satus est & natus filius Aeacus, Oenonę insulę, aliàs Aeginæ rex, fortitudine & prudentia præstantissimus : quem ob nominis claritudinem videre plerique multum optabant. Etenim lectissimi heroës eius vicini, quum Græcia siccitate laboraret, & ab oraculo Aeacus dictus esset omnium hominum dignissimus qui Iouem patrem exoraret, eius mandatis citra repugnantiam obtemperare, vltro parati fuerunt,

ἀβοατὶ γδ ἡρώων ἄωτοι
περιναιεταόντων
ἤθελον κείνου γε πεί-
θεσθ᾽ αὖ ἀξίαις ἑκόντες.

orabant videre. Sine pugna enim herouml flores circumhabitantium volebant illius parere dignitatibus voluntarij.

οἷοι. Nimirum ἀρείονες ἔρωτες. Et hoc est exemplum honesti amoris. Porrò hi amores dicuntur ποιμένες metaphoricè. Nam vt pastor gregem, sic amor συνουσίας alit, regit, curat. Κυπρίας δῶρα sunt, *proles*. Nam à Venere genus hominum propagatur.

ἔβλαστεν δ᾽ υἱός. Post hæc verba scribendum comma, & Οἰνώνας βασιλεὺς simul construendum. Quid sit Oenone alibi dictum.

χερὶ καὶ βουλαῖς. Aeaci laus à fortitudine, & prudentia: nam illam *manus*, hanc *consilia* denotant. Fuit igitur Aeacus, Ἀμφότερον, βασιλεύς τ᾽ ἀγαθὸς, κρατερός τ᾽ αἰχμητής.

πολλά νιν. Studio videndi Aeacum tenebantur lectissimi Græciæ Heroes, quia ab oraculo acceperant, eum esse dignissimum, qui pro siccitate illa qua grauiter laborabant, Iouem deprecaretur. Hac de siccitate dictum Nem. ε.

ἀβοατὶ γδ. Hoc est, ἄνευ βοῆς, ἢ μάχης. Dor. pro ἀβοητὶ. ex α priu. & βοή. *pugna*. Hìc significat, *sponte*, *vltro*.

πίθεσθαι αὖ ἀξίαις. Parati erant ad obtemperandum eius iussibus, siquid mandasset faciendum pro siccitate. Neque enim se imperio eius submittere illos voluisse verisimile est. Porrò ἀξίαις dixit vt alluderet ad oraculum, à quo Aeacus vnus habitus est ἄξιος qui pro Græcia hoc in negotio Iouem patrem exoraret.

παράφρασις.

tum qui asperarum Athenarum populum regebant, & remp. administrabant: tum Pelopidæ qui Spartam gubernabant. Vt autem illi pro vniuersæ Græciæ salute obtinenda supplices venerunt: sic ego nunc ad veneranda eiusdē Aeaci genua procumbo suppliciter orans, vt & suę vrbi dilectę Æginæ, hísque duobus ciuibus faueat,

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

οἵ τε κρανααῖς ἐν Ἀθά-
ναισιν ἅρμοζον στρατ.
οἵ τ᾽ ἀνὰ Σπάρταν Πελοπηϊά-
δαι.
ἱκέτας Αἰακοῦ σεμνῶν γουνά-
των, πόλιος θ᾽ ὑπὲρ φίλας,
ἀστῶν θ᾽ ὑπὲρ τῶνδ᾽ ἅπτομαι, φέ-
ρων
Λυδίαν μίτραν καναχηδὰ πεποι-
κιλμέναν, Δείνιδος διαύλων στα-
δίων,

μετάφρασις.

& qui asperis in Athenis ordinabant populum, tum qui in Sparta erant Pelopidæ. Supplex Aeaci veneranda genua chara & pro vrbe, & pro hisce ciuibus attingo, afferens Lydiam mitrā sonorè variegatam, Dinidis duplicium sta-

Dinidi nimirum, eiúsque patri Megæ. Quod equidem eâdem opera facio, dum illis pro victoria gemina, quarum alter alteram diuersis temporibus Nemeæi stadij cursu reportauit, hymnum affero Lydia harmonia cõtextum, eúmque varium ac sonorum; quo tanquam pretioso diademate redimiantur, & tanquam statuæ monumento decorentur. Illo autem apud Iouem intercessore vt illi, vti volo, quò fœlicitatem ipsis obtineat. Nam quæ fœlicitas à Deo plantatur, durabilior esse solet.

καὶ πατρὸς Μέγα Νεμέειον ἄγαλμα.
σὺν Θεῷ γάρ τοι φυτευθεὶς
ὄλβος ἀνθρώποισι παρμονώτερος.

diorum, & patris Megæ Nemeum ornamentum. Nam cum Deo plantata fœlicitas hominibus durabilior est.

αἵ τε. Distributio, in qua nominat præcipuorum populorum legatos ad Aeacum: alij sunt Athenienses, qui extra Isthmum: alij Lacedæmonij qui intra Isthmum Peloponnesiacum habitant.

κρανααῖς. Epitheton Athenarum διὰ τὴν τραχύτητα, sicuti κραναὴν Ἰθάκην, & Δῆλον appellat Homerus. Ἀθαναισιν Dor. & poët pro Ἀθήναις comm. Rectè κραναὶ Athenæ dicuntur. Erat enim λεπτόγεως hæc terra, vt docet Galenus in orat. ad artes.

ἅρμοζον Dor. vel negl. augm. pro ἥρμοζον, & στρατὸν sumit pro λαὸν vt alibi sæpe. Porrò στρατὸν ἁρμόζειν est, vt rectè exponit Schol. τὸ πλῆθος ἐς συμφωνίαν ἄγειν. Soluta oratione hanc sententiam exprimas. αἵ τε Ἀθήνας, οἵ τε τὴν Λακεδαίμονα διῴκουν.

Πελοπηΐδαι. Sic scriptum legitur vbique. Nisi quòd nonnulli codices in margine habent Πελοπηϊάδαι: quod metri causa in versu est habendum. Spartanos autem appellat Pelopidas: quia princeps illorum Menelaus, Pelopis fuit nepos: siquidem eius pater Atreus, Pelopis & Hippodamiæ fuit filius. Passim autem populum ciuitatis alicuius à familia Principis denominat poëta, vt Aeginetas ab Aeaco Aeacidas: quanquam non omnes eius sunt stirpis.

ἱκέτας. Accommodatio exordij, vt ex paraphrasi videre est. Supplicat pro Aegina, ídque metonymicè, pro Aeginetis: Nam quũ pro vrbe supplicat, supplicat & pro ciuibus. Ideóque non existimo ὑπὲρ τῶνδ' ἀστῶν, de Aeginetis in genere: sed peculiariter de hisce duobus, Dinide & Mega, pro quibus hic hymnus est, accipiendum. Porrò ἱκέτας Dor. est pro ἱκέτης.

γονάτων. Sic legendum ob metrum. Solebant veteres ἅπτεσθαι γονάτων, eius scilicet genua tangere, à quo successum fœlicem rerum petebant: vti petit poëta. Quando consensum, caput: quando auxilium, manus tangebant.

φέρων Λυδίαν μίτραν. Allegoricè innuit ποικίλον ὕμνον. Idque dicit, quia Lydij in Musica fuerunt artificiosi, variúmque fuit melos Lydium. Pete sensum allegoriæ, ex paraphrasi.

καναχηδὰ Poët. aduerb. pro quo & καναχηδὸν, sonorè: à καναχή. Hoc est, ἠχὴ, βοὴ, κτύπος: vel à καναχέω, τὸ ἠχέω.

διοσσῶν σταδίων. Hoc dicit, vel quòd διαύλῳ vicerit Dinis: vel quòd Dinis & Megas, singuli vnam victoriam stadio repertarint. Quæ posterior senten-

tia mihi videtur vero magis consentanea.

τεμένειον. Sic in nonnullis codicibus ad marginem scribitur: & propter metrum in textu scribendum hoc modo. τεμένειον ἄγαλμα interpretatur Schol. τὸ γεγραμμένον ἐς νεμεακὰν νίκαν πίναμα. Erit ἄγαλμα, poëma quod sit instar statuæ, imò monumentum statua potius, sicut Nem. ε. hymnum statuæ anteponit.

σὺν Θεῷ γάρ τι. Ratio cur supplex ad Aeacum veniat. Nimirum quia cupit fœlicitatem Aeginetis eius opera obtinere, quæ quum à Dea data fuerit, futura sit durabilior. Et hanc seriem sermonis mihi videtur postulare mens authoris: & ij longiùs ab ea recedere, qui his verbis putant poëtam Dinidis victoriã Deo acceptam ferre. Nam ita connexionem verborum, & emphasin coniunctionis, γάρ τι, non inuenio. Cæterùm ita Aeacum, vel Deum facit: vel eo apud Iouem, vt prædicti Heroës, intercessore vult vti. Iouis autem est impertiri fœlicitatem: vnde eius hymno Callimachus, δίδου ἀρετήν τε, καὶ ὄλβον.

ὄλβος. Hæc vox, non diuitias, hoc loco, seu opes peculiariter significat, quę tantùm pars est aliqua fœlicitatis, sed fœlicitatem in genere.

παρμονώτερος. Per syncopen poëticam pro παραμονώτερος, à positiuo παράμονος, *durabilis, constans.* παραμονὴ *constantia.*

παράφρασις.	στροφὴ β. κῶλ. θ.	μετάφρασις.
Quæ fœlicitas à Deo cõcessa Cinyram Cypri insulę in sinu Issico regem durabilibus diuitijs cumulatissimè auxit. Cuius historiæ narrationem, ego qui alioqui sum velocibus ad currendum pedibus, hoc est, ad dicendum promptus, hîc præcido: & priusquam aliquid præterea dicã, paulum respiro, vt consilium capiam. Etenim multi multa de ipso hactenus dixerunt: quæ nota cùm sint, tędiosè repeterem. At quæ publicè non innotuerunt, veluti incestum quem cum Myrrha filia commisit, cõmemorare, non est consultum. Noua autem aliisque non nota comminisci & examini subijcere, vt accuratè & planè explorentur, omnino periculosum est: datúrque inuidis materia calumniæ, qua tanquam telo feriant. Inuidia autem solummodo bonos & fortunatos petit, cum deterioribus & fœlicioribus non contendit.	ὅσπερ καὶ Κινύραν ἔβρισε πλούτῳ ποντίᾳ ἐν ποτε Κύπρῳ. ἵσταμαι δὴ ποσσὶ κούφοις, ἀμπνέων γε πρίν τι φάμεν. πολλὰ γὰρ πολλοῖς λέλεκται. νεαρὰ δ' ἐξευρόντα σαφῆ δόμεναι βασάνῳ ἐς ἔλεγχον, ἅπας γε κίνδυνος, ὄψον φθονεροῖσιν. ἅπτεται δ' ἐσλῶν ἀεὶ, χειρόνεσσι δ' οὐκ ἐρίζει.	*Quæ & Cinyram onerauit opibus marina quondam in Cypro. Consisto celeribus pedibus respirans priusquã aliquid dicam. Multa enim à multis dicta sunt. Noua autem cõminiscentem accuratã dare examini ad explorationem, totum periculum* est, *telum inuidis. Attingit autẽ bonos semper* inuidia: *at cum deterioribus non contendit.*

ὅσπερ. Nimirum ὄλβος ὁ σὺν Θεῷ φυτευθείς. Vel etiam hic articulus subiunctiuus ὅσπερ referri potest ad σὺν Θεῷ. De Cinyra dictum Pyth. β.

ἔβρισε πλούτῳ. Hoc eſt, πλουσιώτατον πεποίηκε. Et certè tantæ fuerunt Cinyræ opes, vt in prouerbium venerint: quod habes in Chil. Eraſmi.

ἵσταμαι δή. Præcîdit hiſtoriam Cinyræ: in quam vniuerſam excurrere non vult, tum quia digreſſio longior eſſet, tum quia tædioſa eſſet repetitio eorum quæ ex multorum ſermonibus nota ſunt. Quod ſi quid de ipſo noui, hoc eſt, omnibus non noti proferre vellet, anſam calumniandi inuidis daret. Diceret enim aliquid quod vitio verteretur Cinyræ: quod quanquam verum eſſet, inuidi tamen falſitatis inſimulare poſſent. Senſum autem in paraphraſi dilucidè habes.

νεαρὰ γ. Noua dicuntur, eorum reſpectu qui nihildum de ijs audiuerunt: & quæ vt vituperanda, in publicam notitiam non venerunt.

σαφῆ. Hoc vocabulum ad implendum verſum cum Schmidio addo, vt quod poëtæ menti quadrare videatur. Cum ipſo etiam paulò pòſt pro ἅπας, πᾶς γε ob metrum ſcribo.

ὅπλον φθονεροῖσι Quoniam huius coli ſecunda ſyllaba eſt breuis, videtur ὄψον metro corruptelam afferre: & certè affert. Ideóque quanquam non malè conuenit ad ſenſum, ſiquidem eſca eſt & obſonium inuidis, materia reprehenſionis, nihilominus loco vocabuli ὄψον, pono ὅπλον. Sic metrum reſtituetur: & ſenſus erit æquè bonus. Nam calumnia, & reprehenſione, tanquam telo contra aduerſarios vtuntur inuidi. Codicũ autẽ maxima in parte huic colo additur λόγοις: ſed metrum, & ſenſus id vocabulum reſpuit. Porrò facilis eſſe potuit lapſus ab ὅπλον ad ὄψον, in typis.

ἅπτεται. Ab inuidentibus ad inuidiam transfert ſermonem. Itaque in hac gnome ſupplendum interpretanti, ex mente authoris, φθόνος. Porrò eſt hîc in inuidiam & inuidos digreſſio.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. δ.	μετάφρασις.
Illa vtique præſtantiſſimum Aiacem Telamonis filium abſumpſit, & iniuriæ impatientem eò adegit, vt proprio gladio incubuerit, ſeſéque confoderit. Ipſum ſanè quia lingua diſerta non fuit, ad cauſam arte dicendam, magno animo ad pugnam fortiter obeundã præditum Græci non meminerunt, in moleſta illa contentione pro Achillis armis: quin illi præmium hoc dederunt maximum, qui fortitudine non pollebat, ſed callidis mendacijs.	κεῖνος καὶ Τελαμῶνος δάψεν υἱὸν, φασγάνῳ ἀμφικυλίσαις. ἦ μιν ἄγλωσσον μὲν, ἦτορ δ' ἄλκιμον λά- θα κατέχει λυγρῷ ἐν νείκει, μέγιστον δ' αἰόλῳ ψεύδει γέρας ἀντέταται. κρυφίαισι γὰρ ἐν ψάφοις Ὀδυσσῆ Δαναοὶ θεράπευσαν. χρυσέων δ' Αἴας στερη- θεὶς ὅπλων, φόνῳ πάλαισεν.	*Illa & Telamonis filium abſumpſit, gladio circumuoluens. Certè ipſum lingua quidẽ carentem, corde verò ſtrenuum obliuio detinet in triſti rixa: maximũ autem vario mendacio præmium obtentum eſt. Clandeſtinis enim in ſuffragijs Vlyſſi Danai indulſerunt: at aureis Aiax priuatus armis, cum cæde luctatus eſt.*

veritati similibus variegatam orationem habuerat. Etenim versipellis Vlyssis eloquentia demulsi, suffragia clanculum ferri solita eius in gratiam Danai tulerunt, eúmque bellatorem ignauum, proindéque non meritum, Aiaci fortissimo viro prætulerunt, vnde meritissimo armorum Achillis præmio priuatus, seipsum interfecit, postquam furori, morte auertendā istam ignominiam suadenti, diu restitisset.

κεῖνος κ. Exemplum quo præcedentem gnomen illustrat. Simul reprehendit Græcos, quòd per inuidiam Aiaci non tribuerint Achillis arma. Τελαμῶνος υἱόν, intellige τὸ Αἴαντα. Neglecto augmento δάψεν, pro ἔδαψεν. ἀμφικυλίσσαις Aeol. & geminato σ. pro ἀμφικυλίσας. ab ἀμφικυλίω. Cadentem autem in cæde gladius circumuoluit.

ἦ μιν. Pro τινὰ quod indefinitè esset sumendum, reposui μιν pro αὐτὸν, quod multo commodius mihi videtur ad perspicuitatem. Non tamen lectionem aliā improbo. ἄγλωσσον, intellige, non lingua carentem, sed μὴ δεινὸν λέγειν. Erítque oppositum huic εὔγλωσσος, *eloquens*. Quid innuat his verbis λάθᾳ κατέχει, cognosces ex paraphrasi.

ἀντέταται. Per syncopen pro ἀνατέταται. præt. pass. verbi ἀνατείνομαι *attollor, obtendor*. ψεῦδος αἰόλον, dicitur, quia veritas simplicissima non eget fuco, sed mendacium, ita vt flosculis rhetoricis mendacem orationem ποικίλην fieri oporteat.

κρυφίαισι. Dicuntur κρυφίαι ψῆφοι, vel ἄδικοι. vel κρυφίως φερόμεναι. Nam per scrutinia, celato ferentis nomine, suffragia vt plurimum feruntur.

θεράπευσαν. Hic θεραπεύω. expono *indulgere*: Nam innuere vult poëta Danaos, non pro merito, sed ad gratiā suffragia tulisse, & Vlyssi fauisse. Notandum autem est poëtam nostrum, Aiacem Vlyssi præferre solere, aliàs plurimum extollere, quoniam, puto, Aeginetis vnde profectus est pater eius Telamon, fauere vult.

χρυσέων. Aurea, non ob materiam, sed ob artificij excellentiam, vocantur Achillis arma. de his vide Il. σ.

φόνῳ πάλαισεν. Phraseos huius emphasin exponit paraphrasis. Etenim innuere vult poëta, Aiacem non ilico manus violentas sibi intulisse, sed post longam deliberationem, quum impatientia doloris victus est.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
Porrò Aiacem præstantiorem Vlysse bellatorem fuisse, satis arguunt res ab vtroque gestæ, tum quādo circum Achillem recens à Paride occisum versabantur, tum per reliquum decennij tempus, quo multi siue telis, siue pestilentia extincti cecidêre. Etenim per totum illud tempus	ἦ μὰν ἀνόμοιά γε δαΐοισιν ἐν θερμῷ χροῒ ἕλκεα ῥῆξαν, πελεμιζόμενοι, ὑπ' ἀλεξιμβρότῳ λόγχᾳ, τὰ μὲν ἀμφ' Ἀχιλεῖ νεοκτόνῳ ἄλλων τε μόχθων πολυφθόροισιν ἐν ἁμέραις. ἐχθρὰ δ' ἄρα πάρφασις ἦν	*Sanè dissimilia hostibus in calido corpore vulnera inflixerunt, belligerantes cum propulsatrice mortalium lancea, partim quidem circum Achillem recens interfectum, partim verò aliorum laborum*

καὶ πάλαι, αἱμύλων μύθων ὁμόφοιτος, δολοφραδὴς, κακοποιὸν ὄνειδος.
ἃ τὸ μὲν λαμπρὸν, βιᾶται.
τῶν δ' ἀφάντων κῦδος ἀντέχει σαθρόν.

multos perdentibus in diebus. Odiosa autem Versutiloquentia erat & olim, blandorum verborum comes, doli cogitatrix, maleficum opprobrium: quæ quidem id quod est splendidum, violenter deprimit, obscurorum autem gloriam sustinet putridam.

Aiax & Vlysses, hastæ mortalium propulsatricis præsidio belligerantes, nec pari fortitudine fuerunt, nec rerum gestarum æquali multitudine claruerunt. Nã plures quàm Vlysses & potiores hostes Aiax interemit. Quorum si nulla habita est ratio, suáque eloquentia Vlysses immeritò præmium obtinuit, nihil mirum: quandoquidem odiosa viris bonis fallax orationis versutia ab omni æuo semper viguit: atque olim, vti & nunc, impostores blandis verbis fraudem obuelantes, dolósque comminiscentes, damnosi opprobrij authores extiterunt. Et certè illi captiosa loquentia claritudinem insignium virorum violenter opprimunt, & ignobiliũ gloriam quam præter meritum nacti sunt, sustinent: cùm alioqui vt pote vana & putrida facilè corruitura esset.

ἦ μάν. Confert Aiacem cum Vlysse, magnúmque inter eos, quoad fortitudinem bellicam, discrimen constituit. Innuit autem poëta, ὅτι Αἴας τε καὶ Ὀδυσσεὺς οὐκ ἐξ ἴσου τοῖς Τρωσὶν ἐπολέμησαν, ἀλλ' ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς δειλὸς ὤν, ὁ δ' Αἴας ὤθειτο ἐς τοὺς πολεμίους.

ἀνόμοια ἕλκεα ῥῆξαν. Hoc Schol. exponit, οὐχ ὅμοια τραύματα ἔλαβον: verùm non de acceptis, sed de inflictis vulneribus intelligi debet. Nam non legimus in tota Iliade, semel vulneratum fuisse Aiacem: quanquam legimus Il. κ. Vlyssem à Soco Hippasi filio vulneratum. ἕλκεα ῥῆξαι ἐν χροΐ, est τιτρώσκειν σῶμα. & verbatim *excitare vulnera in corpore*. Sicuti dixit Homer. Il. 20. ἐν δ' αὐτοῖς ἔριδα ῥήγνυντο βαρεῖαν. *grauem in ipsis contentionem excitarunt*. Aut erit hypallage, ἐν ἕλκεσι θερμὸν χρόα ῥῆξαν. Porrò quicunque Iliadem legerit, comperiet Aiacem res Vlysse cùm maiores, tum plures in bello gessisse.

πολεμιζόμενοι. Hoc vocabulum non est construendum cum δαΐοισι, sed cum sequentibus, hoc pacto, πολεμιζόμενοι ὑπ' ἀλεξιμβρότῳ λόγχᾳ. Qua in phrasi ὑπὸ commodè exponitur, *Cum*. q.d. *sub præsidio & ope*: qua in significatione vsus est Plutarchus in Public. ὑπὸ ῥάβδοις ὁμοῦ πάσαις καὶ πελέκεσι κατιὼν ἐξ οἰκίας, *cum vniuersis fascibus & securibus domo descendens*.

ἀλεξιμβρότῳ. Epitheton hastæ ἀλεξίμβροτος. παρὰ τὸ ἀλέξειν. i. ἀπωθεῖν τοὺς βροτούς, *propulsare mortales*. Etenim milites hasta vtuntur vt hostes, qui sunt mortales, à se propulsent. Ideo λόγχῃ hoc loco simpliciter expono, *hasta*, seu *lancea*. Aliàs λόγχη *Ordinem hastatum* significat, sicuti ἵππος *turmas equestres*. Quemadmodum Oedipo Colon. Sophoc. vers. 1307.

ὃι νῦν σὺν ἑπτὰ τάξεσι, σὺν ἑπτά τε
λόγχαις, τὸ Θήβης πεδίον ἀμφεστᾶσι πᾶν.
Qui nunc cum septem legionibus, cúmque septem
Ordinibus hastatis regionem Thebanam obsident.

Quod siquis λόγχην hoc exemplo nixus velit pro armatis seu hastatis copijs sumere, non refragor: imò æquè bene meo iudicio conueniet huic loco.

τὰ μ̀. Distributio circunstantiæ temporis in duas partes, & cùm circum Achillis cadauer laboraret, & per totum decennale bellum. Hac de re testem Homerum citat Schol.

ὅτε μοι πλεῖστα χαλκήρεα δῶρα
Τρῶες ἐπέῤῥιψαν περὶ Πηλείωνα, θανόντι.

ἄλλων τε. Præcedenti τὰ μ̀ deberet respondere τὰ δ̀: sed hoc non obseruat poëta licenter. πολυφθόρους ἡμέρας appellat totum decennium, per quod multa commissa prælia, multæque strages editæ. Nam πολύφθορος, est ὁ πολλοὺς φθείρων, *multos perdens*. Videtur autem hic hypallage, cùm dicendum fuisset, ἄλλαις τε μόχθων πολυφθόρων ἐν ἡμέραις. q.d. τὰ μ̀ ἀμφ' Ἀχιλλεῖ νεωστὶ ἐκταμένῳ, τὰ δ̀ καὶ ἐν ἄλλαις ἡμέραις ἐν αἷς μοχθήσαντες πολλοὶ ἐφθάρησαν.

ἐχθρὰ δ' ἄρα. Tractum πεῖσμα à superiori narratione de fortuna Aiacis. Docet itaque non mirum esse quòd Vlysses Aiaci præpositus est: siquidem ab antiquo versuta oratio claros viros oppressit, obscuros autem in gloriam euexit. Et hoc pendet à digressione ad inuidiam.

πάρφασις Poët. per syncopen pro παράφασις, Hoc est, παραλογισμὸς, παράπεισις, ἀπάτη. *fallax ratiocinatio, impostura, deceptio*. Appellatur ἐχθρὰ καὶ πάλαι, *ab antiquo inuisa & odiosa*: quia vt & olim viguit, sic & in odio fuit apud probos. αἱμύλων μύθων ὁμόφοιτος: quia blanditias verborũ comites assumit (Est autem ὁμόφοιτος, ὁ φοιτῶν ὁμοῦ. i. συνακόλουθος) Δολοφραδὴς, quia τοὺς δόλους φράζεται, *dolos meditatur*. κακοποιὸν ὄνειδος, quòd damnoso opprobrio alios afficiat: suámque noxam exerat in præclaros, cùm contrà faueat viris obscuris.

ἀφαντων. Hoc est, ἀφανῶν, seu ἀδόξων κλέος σαθρὸν ἀντέχει. Quia metrum vitiosum est, si legamus ἀντείνει: ideo substituo in eius locum ἀντέχει. Etenim potuit irrepere pro χ τ, ιν. Et ἀντέχει optimo sensu legetur, & rectius oppositum erit præcedenti βιᾶται. Igitur πάρφασις τὸ λαμπρὸν βιᾶται, hoc est, *Versutiloquentia clarũ violenter opprimit*. τὸ δ̀ σαθρὸν κῦδος τῶ ἀφαντων ἀντέχει. Hoc est, *putridam gloriam ignobilium sustinet*. Et certè rei putridæ opus est vt sustineatur, alioqui corrueret. Qui retinent ἀντείνει exponunt, μεγαλύνει, ὑψοῖ. *extollit*. Tanquam ab ἀντείνω per syncopen pro ἀνατείνω.

παράφρασις.	στροφὴ γ. κῶλ. θ.	μετάφρασις.
Faxis Iupiter pater, nunquam istiusmodi sim moribus vt per inuidiam de bonis malè, de malis bene loquar, blandam & dolosam orationem commẽtus. Malim vitę meæ stadium decurrere simplicibus cãdoris & sinceritatis vijs insistendo, vt illud emensus, famã omni ab infamia liberam	εἴη μή ποτέ μοι τοιοῦτον ἦθος, Ζεῦ πάτερ. ἀλλὰ κελεύθοις ἁπλόαις ζωᾶς ἐφαπτοίμαν, θανὼν ὡς παισὶ κλέος μὴ τὸ δύσφημον προσάψω. χρυσὸν εὔχονται, πεδίον δ' ἕτεροι	*Sint nunquam mihi tales mores, Iupiter pater: sed vijs simplicibus vitam attingam, vt mortuus, liberis famam nõ ignominiosam appendam. Alij aurum optant, alij campum immensum. At ego ci-*

liberis meis post mortem relinquam. Alij nummorũ numerum innumerum optant, alij aruorum immensum campum. At ego vnicũ hoc studeo, vt meis ciuibus placeam vsque ad obitum, post quem corpus meum terra tegetur, laude digna laudibus prosequendo, & iniquis vituperium inspergendo.

ἀπέραντον. Εγὼ δ' ἀςοῖς ἁδὼν, καὶ
χθονὶ γυῖα καλύψαι-
μ', αἰνέων αἰνητὰ, μομ-
φὰν δ' ἐπισπείρων ἀλιτροῖς.

uibus placens, etiam terra velim operire membra, laudans laudanda, & vituperium inspergens improbis.

εἴη μή ποτε. Peracta digressione de inuidia, hunc animi morbum deprecatur, vt vita functus bene audiat, bonámque famam suis liberis relinquat.

ἀλλὰ κελεύθοις. Metaphora sumpta à viatoribus, & vijs. ἁπλαῖς κελεύθοις vocat, τὰς ἀπλανεῖς, Hoc est, τῇ ἀκακοήθει νοῦ. Opponit inuidiæ, & versutiloquentiæ, candorem, & ingenuitatem, & harum virtutum studio tenetur.

θανὼν ὡς. Sic construe, ὡς μὴ παισὶ τὸ δύσφημον κλέος προσάψω θανών. Et sic meliùs se habet quàm si adiectiuum à substantiuo separes, & κλέος *gloriam* exponas, τὸ δύσφημον substantiuè sumas pro δυσφημία: quanquam id tolerabile sit, & neutrum adiectiuum crebrò vsurpetur pro substantiuo. Ita videtur exponere Schol. quum ait ἵνα μὴ δυσφημισθῶσιν οἱ ἐμοὶ παῖδες, ἄδικά μου πράξαντος. Posset aliquis obijcere κλέος propriè τὴν τιμὴν significare: sed poëtæ κλέος pro φήμη vsurpant. Sic Homer. Od. ψ. Μὴ πρόσθεν κλέος εὐρὺ φόνε κτ' ἄςυ ἵκηται.

χρυσὸν εὔχονται. Obserua defectum vocis ἕτεροι, vel ἄλλοι. q. d. ἕτεροι πολὺν χρυσὸν εὔχονται, ἕτεροι γῆν πολλὴν πρὸς γεωργίαν. ἐγὼ δ' εὔχομαι τοῖς πολίταις ἀρέσαι, καὶ τεθνάναι ἐπαινῶν τὰ ἀξιέπαινα, ψόγον δὲ τοῖς ἀδίκοις ἐμβάλλων. Quibus in verbis collatio est suorum studiorum cum alijs aliorum. Quum autem hîc loquitur de ijs qui sunt auri amantes, ac proinde auari, suspicionem auaritiæ à se amouet, in quam incidit, qui aurum multoties magni facit, præcipuè Oda prima Olymp.

χθονὶ γυῖα καλύψαιμι. Periphrasticè loquitur pro θάνοιμι: nam defunctorum corpora terræ mandantur.

παράφρασις.

Vnde præclaris in viris virtutis studium promoueam. Quemadmodũ enim arbor ad liquidum aërem celeriter surgit & attollitur, quum crebro rore, vnde plantæ solent virescere, irrigatur: sic virtutes inter sapientes iustósque viros exaltatæ, velútque laudum humore perfusę, incrementum capiunt. Varijs autem

ἀντιστρ. κώλ. θ.

αὔξονται δ' ἀρεταὶ, χλω-
ραῖς ἐέρσαις, ὡς ὅτε δένδρεον ἀΐσ-
σει, σοφοῖς ἀνδρῶν ἀερθεῖσ' ἐν δικαίοις
τε, πρὸς ὑγρὸν αἰθέρα. Χρεῖαι δὲ παντοῖ-
αι φίλων ἀνδρῶν. τὰ μὲν ἀμφὶ πόνοις
ὑπερώτατα. μαςεύει δὲ καὶ τέρ-

μετάφρασις.

Crescunt autem virtutes, viridantibus roribus vt quum arbor celeriter surgit, inter sapientes viros exaltatæ, intérque iustos, ad liquidum ætherem. Vsus autem varij sunt virorum amicorum: ac circa quidem labores

in rebus

in rebus amicis viris vti solemus: qui tum quidem summum & excellentissimũ sui vsum præstant, quum laboribus exhaustis rẽ bene gestam carmine celebrant. Cupiunt autem ad capiendam ex celebratione oblectationem, celebrandam personam ob oculos ponere, vt fidem dictis faciant. Sed te, ô Mega, ad superos ab inferis reuocare

ψις ἐν ὄμμασι θέσθαι
πιστόν. ὦ Μέγα τὸ δ' αὖ-
τις τεὰν ψυχὰν κομίξαι,

supremus. Quærit autem etiam oblectatio ob oculos ponere fidem. Sed tuam, ô Mega, animam reducere,

αὔξονται δ' ἀρεταί. Sic potiùs legendum in plurali, quàm αὔξεται δ' ἀρετὰ in singulari, vt seruetur metrum. Locum ita construe, ἀρεταὶ δὲ σοφοῖς ἀνδρῶν ἀερθεῖσαι ἐν δικαίοις τε, αὔξονται, ὡς χλωραῖς ἐέρσαις δένδρεον, ὅτε αἴσσει πρὸς ὑγρὰν αἰθέρα: vide paraphrasin Lat. Porrò χλωρὸς Metonymicè pro χλωρηπιὸς, hoc loco est.

χρεῖαι δὲ παντοῖαι. Hæc vox neque πράξεις, neque πράγματα significat, sed *vsum*, vel *vtilitatem*, quam multiplicem ab amicis capi docet: sed eam esse potissimam quam laudatorio carmine præstant victoribus certaminum. Quæ expositio genuinum sensum reddit. Nam procul dubio suam poëticen commendare intendit.

τὰ μέν. Ellipsis notanda alicuius vocis, vt pote γεγονημένα. q.d. τὰ μὲν περὶ τῶν πόνων γεγονημένα, ἐστὶν ὑψηλότατα. vide Lat. paraphrasin.

ὑψώτατα. Superl. gradus, tanquam ab ὕψος inusitato: vel ab ὑψότατος superl. inserto ω.

πιστόν. Intellige personam celebrandam, quam ob oculos habere cupit poëta, vt suis laudibus fidem faciat.

ψυχὰν κομίξαι. Hæc phrasis occurrit Pyth. 4. κέλεται γὰρ ἑὰν ψυχὰν κομίξαι Φρίξος. In ψυχὰν prior syllaba natura longa, fit breuis.

παράφρασις. ἐπῳδ. κῶλ. ια. μετάφρασις.

ego non possum, vt te videam coram. Quod si me facere posse sperarem, toto cœlo errarem: siquidem vanæ spes futilem exitum sortiuntur. At possum tuæ tribui, videlicet Chariadis, ob duas illustres victorias, quarum tu alteram, alteram Dinis reportauit, geminis vterque pedibus stadium decurrendo, carmen Musarum afflatu suggestum dare, quo famam tuæ gen-

οὔ μοι δυνατόν. Κενεᾶν
δ' ἐλπίδων χαῦνον τέλος.
σεῦ δὲ πάτρᾳ, Χαριάδαις τε λά-
βρον
ὑπερεῖσαι λίθον Μοισαῖον,
ἕ-
κατι ποδῶν εὐωνύμων,
δὶς δὴ δυοῖν. χαίρω δὲ, πρόσφο-
ρον
ἐν μὲν ἔργῳ κόμπον ἱείς. ἐπαοι-
δαῖς δ' ἀνὴρ νώδυνον καί τις κά-
ματον

non est *mihi possibile. Vanæ autem spes inanem exitum habent. Sed* possibile est *tuæ tribui & Chariadis supponere pro fulcimine ingentem lapidem Musæum, propter pedes bis sanè duos decus adeptos. Gaudeo autem accommodam operi iactantiam injiciens.*

θῆκεν. ἦν γε μὰν ἐπικώμιος ὕμνος
δὴ πάλαι καὶ πρὶν γενέσθαι
τὰν Ἀδράστου, τάν τε Καδμείων ἔριν.

tis firmiùs suffulciã, quàm ingens lapis, ædificium. Cæterùm iuuat me res præclarè gestas encomiastico hymno iactare, quo, quemadmodum incantationibus morborum dolores sedantur, sic susceptorum laborum molesta grauitas alleuatur: quíque iam olim in vsu fuit, etiam ante bellum illud quod cum Polynice genero Adrastus aduersus Eteoclem, & Thebanos Cadmi gentem, gessit.

Incantationibus autem aliquis reddit laborem doloris expertem. Erat certè laudatorius hymnus iam olim, & priusquam orta esset Adrasti & Cadmeorum contentio.

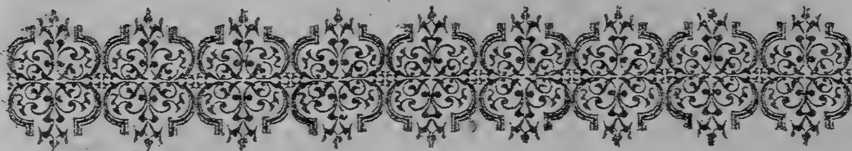
κενεᾶν Dor. pro κενεῶν. Vide adag. *Impoßibilia captas.* q. d. poëta, ἐὰν ἐλπίσω ἀδυνάτα, κενὸς ἔσομαι, ἐπεὶ τῶν ματαίων ἐλπίδων, ἔκβασις ματαία.

σεῦ δὲ πάτρᾳ. Megam vt à mortuis irreuocabilem non potest ob oculos ponere, ideóque non dirigit carmen ad illum: sed ad tribum Chariadarum, ad quam Megæ laus redundat, siquidem inde ortum ducit.

ὑπερεῖσαι. Hoc est, ὑποστηρίζειν, vel εἰς ὑπέρεισμα θεῖναι. *suffulcire, pro fulcimine ponere.* λίθον μοισαῖον metaphoricè hymnum vocat. vide paraphrasin.

δὶς δὴ δυοῖν. Construe cum ποδῶν. Ita bis duo pedes, erunt pedes quatuor: ac proinde cùm singuli homines duos pedes habeant, ista de duobus Mega & Dinide sunt intelligenda, qui singuli vnam victoriam stadio reportarunt: vt Epod. 1. δισσῶν σταδίων, diximus. Itaque falli mihi videntur qui hæc de 4. victorijs acceperunt.

χαίρω δέ. Conclusio in qua poëticen laudat, ab effectis, quòd instar incantationis labores dulces faciat: ab antiquitate, quòd Nemea præcesserit, & Adrasti cum Thebanis antiquum bellum. ἐπαοιδαῖς sume per syncrisin, & vide paraphrasin.

ΧΡΟΜΙΩ ΑΙΤΝΑΙΩ,
ἅρματι.

CHROMIO AETNAEO,
curru victoriam
adepto.

ΕΙΔΟΣ Θ.

ODE IX.

ARGVMENTVM.

Celebratur Chromius Aetnæus à Pythiaca victoria, non quidem Delphis, ſed Sicyone parta. Quos ludos cùm inſtituerit Adraſtus, ad eum, Thebanúmque bellum digreditur. Poſtea laudat Aetnæos ciues à victoria contra Phœnices: à fortitudine, ſapientia, verecundia: Chromiúmque etiam fortiſſimum dicit, eiúſque iuuenilis ætatis pudicitiam commendat.

παράφρασις.

Inſtituimus ô Muſæ encomiaſticum & chorealem hymnum canere, Sicyone, à Pythijs ludis eo in loco Apollini ſacris, proficiſcentes, & recens conditam ac inſtauratam Aetnam petentes: vbi patentes omnibus opulentarum diuitis Chromij ædium fores, ab hoſpitibus ita frequentantur, vt ille hoſpitalitatis ſtudio quaſi victus & domitus, ab hoſpitio neminem reijciat.

δωδεκὰς α.

Κωμάσομεν παρ' Ἀπόλλω-
νος Σικυῶνοθε μοῖσαι
ταὶ νεοκτίσταν εἰς Αἴτναν,
ἔνθ' ἀναπεπταμέναι
ξείνων νενίκανται θύραι,
ὄλβιον ἐς Χρομίου
δῶμ'. ἀλλ' ἐπέων ὕμνον γλυκὺν
πράσσετε.
τὸ κρατησίππον γὰρ ἐς ἅρμ' ἀνα-
βαίνων,
ματέρι καὶ διδύμοις

μετάφρασις.

Hymnum chorealem venientes *ab Apolline ex Sicyone* ô *Muſæ decantabimus, recens conditam in Aetnam, vbi apertæ hoſpitibus victæ ſunt fores diuitem ad Chromij domum. At carminum dulcem hymnum perficite. Nam equis victorioſum in*

Quamobrem, cum huiusmodi laudis argumentum suscipiamus canendum, efficite vt hic noster hymnus carminum dulcedine placeat. Nam Chromius currum quo reliquos superauit, conscendens & agitans, denuntiat & significat Latonæ matri, geminisq; eius filijs, Apollini & Dianæ, qui pari iure & sorte Pythonis sunt præsides, & Pythiorum istorum inspectores & curatores, se carmen adepturum ipsorum in honorem.

πώλεσσιν ἀνδαὶ μανύει, Πυθῶνος αἰπεινᾶς ὁμοκλαέρις ἐπόπταις.

currum conscendens, matri & gemellis liberis cantum denuntiat, Pythonis excelsæ consortibus inspectoribus.

χρομίῳ Αἰτναίῳ. Chromius hic ille est de quo prima Nemeorum Oda: vbi quis esset, & cur dictus Aetnæus, scriptum vide. Hic ab Hierone constitutus est Aetnæ præfectus: & Pythia Sicyone vicit curru, absens, vt annotat Schol. Nam misso ad illud certamen curru, & auriga perito, equi & auriga suo hero victoriam pepererunt. Verum ipse vicit curru, vt prima duodecade euincunt hæc verba, τὸ κρατήσιππον &c. vide annotationem illius loci.

εἶδος θ. Reliquæ Odæ hæ, quæ sub titulo Nemeorum habentur, non amplius ad Nemeonicas pertinent: sed victores alijs in certaminibus prædicant. Cur autem hoc ordine sint collocatæ non moror: satis est vt reuera sint Pindaricæ.

δυωδεκάς. Noua carminis partitio in duodecadas, sic dictas, quia ex duodecim versibus singulæ constant sectiones. Qua cur sit vsus non liquet: nisi quòd liberum fuit poëtæ pro arbitrio suas odas diuidere. Nam si hoc fecisset, quòd non agatur hîc de victoria Nemeaca, vt vult Aretius, cur non in reliquis duabus idem obseruasset?

κωμάσομεν. Exordium ducitur ab apostrophe ad Musas, quam alij Pindaro, alij choro tribuunt. Puto chorum à poëta sic loquentem introduci, quia compositum carmen cantu in victoriali conuiuio pronuntiabat. q. d. Chorus ad Musas: ὦ μοῦσαι παρ' Ἀπόλλωνος Πυθίων ἐκ Σικυῶνος, ὅπου γίνονται, εἰς νεόκτισον Αἴτνην ἐλθόντες ὑμνῳδοῦντες χορεύσομεν. Verbum κωμάζειν hîc videtur propriè significare ὕμνον ᾄδειν. Nam poëta solet κῶμον sumere pro encomiastico hymno.

παρ' Ἀπόλλωνος. Hoc est, *ab Apollini sacris ludis.* Σικυῶνόθε, sic legitur sequente consona: hoc est, ἐκ Σικυῶνος: sequente vocali, additur ν. vt Nem. Od. 10. Σικυῶνόθεν ἀργυρωθέντες. Hîc quoque notanda ellipsis vocis alicuius, veluti ἱκόντες, vel ἐλθόντες. Porrò quæ sit Sicyon vide apud Geographos: dicam tantùm quæ huc pertinent. Refert Schol. ex Halicarnasseo, quum Crisæi in bello commeatum mari facilè consequerentur, & ob id longiorem obsidionem sustinerent, Clisthenem Sicyonium suo nomine classem instruxisse, qua commeatus transmissionem prohibuit, & interclusit hostibus. Cuius beneficij gratia, tertiam spoliorum partem, ipsámque Sicyonem Clistheni dederũt. A quo tempore Sicyonij Pythia primùm apud se instituerunt. De hoc bello vide Pausaniam in Phocicis sub finem ad hæc verba, χρόνῳ δ' ὕστερον οἱ ἐν τῇ Κίρρᾳ, &c. Item in Corinth. vbi gestum ait illud bellum contra Scironem, duce Clisthene.

νεοκτίσταν. Dor. pro νεοκτίστην, hoc est, νεωστὶ κτισθεῖσαν. Est autem νεόκτιστη poëticum

vocabulum, fœminei generis, pro quo frequentius vſurpatur νεόκτιστος, quod eſt communis. Recens condita dicitur Aetna, quia eam inſtauratam Hieron ſic appellauit, cùm antea Catane diceretur.

ἔνθα Relatiuum ad præcedens, Αἴτναν: q. d. ἐν ᾗ Αἴτνῃ θύραι ἀναπεπταμέναι εἰς δῶμα Χρομίου, ὑπὸ ξείνων νενίκηνται. Ambigi poſſit vtrum velit dicere Aetnæ portas aditum patefacientes ad ædes Chromij, frequentes hoſpites admittere: an verò portas ædium Chromij omnibus apertas, ab hoſpitum frequentia frequẽtari. Ego poſteriorem ſententiam puto conuenientiorem: cùm poëtæ verba commodiùs φιλοξενίαν Chromij, quàm Aetnæ exprimant.

ἀναπεπταμέναι. Hoc eſt, ἀνεῳγμέναι. Et εἰς δῶμα. Hoc eſt, πρὸς εἴσοδον εἰς δῶμα Χρομίου. Hæc conſtructio meridiana luce clarior, tollet illud ὑπάλληλον ad ἐς Αἴτναν præcedens, ad quod Scholiaſtes, aliter hæc verba conſtruens, cogitur, adferens Homeri exemplum Odyſſ. θ. v. 562. Ἡ δ' ἐς Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη, Ἐς Πάφον. Eſt autem per ſyncopen dictum ἀναπεπταμέναι pro ἀναπεπεταμέναι, ab ἀναπετάννυμι. Alioqui ἀναπεπταμέναι eſſet præteriti, verbi ἀνίπταμαι volo. Verùm ad vitandam hanc ſyncopen fortè legendum eſſet ἀναπτνάμεναι, à verbo ἀναπίτναμαι, *aperior*.

ξείνων νενίκανται. Quidam vt genitiui ξείνων conſtructionem inuenirent, pro ἀναπεπταμέναι, legerunt ἀναπεπλαμέναι: ſed refragatur metrum: Nam antepenultima coli huius debet eſſe breuis: at in hac voce eſt longa: ſiquidem Doricè dicitur pro ἀναπεπλησμέναι participio præter. paſſiui, mutato η in α longum. Præterea ξείνων rectè conſtruetur cum νενίκηνται. Nam vt monet Suidas, τὸ νικᾶν accuſatiuo, τὸ νικᾶσθαι genitiuo gaudet. vt apud Sophoclem in Aiace, φίλων γὰρ οἱ τοιοίδε νικῶνται φίλοι. Item. Παῦσαι. κρατεῖς τοι τῶν φίλων νικώμενος. Apud Eurip. in Medea, Σιγησόμεσθα κρεισσόνων νικώμενοι. Itaque νενίκανται Doricè dictum pro νενίκηνται, erit metaphora dithyrambica, pro *frequentantur*. Adeò vt Schol. rectè hæc declaret, quum ait, πανταχόθεν οὖν ἥκουσιν ξένοι, καὶ οὐδένα ἀπελαύνουσαι νικῶνται τῇ φιλοξενίᾳ τοῦ νικηφόρου.

ὄλβιον δῶμα. Expono cum Schol. πλούσιον οἶκον. Nam ὄλβιος exponitur in genere, *beatus*: peculiariter aliquando, *diues*. Quam expoſitionem retineo cùm hîc agatur de hoſpitalitate, ad quam exercendam diuitijs eſt opus.

ἀλλά. Nunc eſt, non aduerſatiua particula, *ſed*; verùm potiùs, vel παρακελευσματικὸν. q. d. ἀλλ' ἄγε δὴ οὖν ὦ Μοῦσαι διανύσατε τοὺς ἡδυτάτους διὰ λόγων ὕμνους. vel ſignificat, *quamobrem*: vt in paraphraſi videbis rectè quadrare.

τὸ κρατήσιππον. Ratio cur hymnum in gratiam victoriæ Chromij compingere par ſit. ἅρμα dicitur κρατήσιππον, vel quaſi κρατοῦν, hoc eſt, συνέχον ἵππους ἐν τάξει, quia certo ordine ad currum iuncti equi, frenis continentur. Vel quaſi, τοῖς ἵπποις κρατήσαν, hoc eſt, *equorum opera victor factus*.

ἀναβαίνων. Cùm hoc de Chromio ſit neceſſariò intelligendum: malè Scholiaſtes priùs aſſerit, illum miſſis equis & auriga perito abſentem viciſſe. Hęc verò verba deinde ſic bene declarat Scholiaſtes, rem omnem ad Chromij induſtriam referens: τὸ γὰρ τοὺς λοιποὺς κρατοῦν καὶ νικᾶν ἅρμα ἐλαύνων ὁ Χρόμιος.

ματέρι, καὶ διδύμοις παίδεσσι. Mater, eſt Latona: gemini liberi, ſunt, Apollo &

Diana: Non autem Apollo & Mercurius, vt malè Leonicerus & Aretius ſenſerunt. Etenim Mercurius fuit Maiæ filius. Porrò innuere vult poëta, non Apollini tantùm, ſed & Dianæ, matríque Latonæ conſecrata fuiſſe hæc Pythia.

ἀυδᾷν μανύει. Hoc eſt, *ἀπαγγέλλει ὅτι ὕμνον αὐτοῖς διὰ τῆς νίκης κτήσεται.* Sunt autem Doricæ illæ voces, pro comm. *αὐδὴν μηνύει.*

αἰπεινᾶς. Doricè, pro *αἰπεινῆς*: Perpetuum Pythonis epitheton. Nam in colle ſita eſt, & teſte Pauſania, lib. 10. qui Phocica inſcribitur, *ἄναντες σχῆμα* habet. Pythonis autem mentionem facit, non quòd hic fuerit, certaminis de quo agitur nunc, locus (Nam in Sicyone actum eſt certamen, vt modò vidimus) ſed quòd Pythia vocarent illud: cùm ad Pythiorum, Delphis ſeu Pythone celebrari ſolitorum, imitationem inſtituta eſſent.

ὁμοκλάροις ἐπόπταις. Hoc eſt, *ἴσοις ἐφόροις καὶ ἐπιμεληταῖς.* Doricum eſt *ὁμόκλαρος* pro comm. *ὁμόκληρος.* Hæc vox occurrit Olymp. Od. 2. Inſpectores, intellige *Præſides, & Curatores*: & Conſortes, intellige *pari iure vtentes.*

παράφρασις. | *δυωδεκὰς β.* | *μετάφρασις.*

Meritò autem hunc virũ encomio proſequi inſtituimus. Nam vetus vulgatúmque eſt hominum dictum, Non oportere rem ab aliquo præclarè & cum virtute geſtam, chartis inornatã ſilere, ita vt ille obliuioni traditus, humi iaceat obſcurus, & iuſta laude fruſtratus, & ante & poſt funera inglorius permaneat. Accommodum autem dicendi genus ad glorioſorum facinorum laudationem, illud eſt quod ex carmine, Muſarum diuino afflatu compoſito, conſtat. Quare ſonoram citharam, tibiámque excitabimus ad celebrandam inſignem victoriam à Chromio, equeſtri certamine præſtantiſſimo partam in Pythijs illis, quæ Adraſtus in Phœbi Apollinis honorem inſtituit Sicyone, quam fluuius Aſopus præterlabitur. Quorum Pythiorum facta nunc à me mentio, ſuppeditabit occaſionem cohoneſtandi herois illius merita inclytarum virtutum prædicatione, & referendi,

Ἔστι δέ τις λόγος ἀνθρώπων, τετελεσμένον ἐσλὸν
μὴ χαμαὶ σιγᾷ καλύψαι.
θεσπεσία δ' ἐπέων
καύχαις ἀοιδὰ πρόσφορος.
ἀλλ' ἀνὰ μὲν βρομίαν
φόρμιγγ', ἀνὰ δ' αὐλὸν ἐπ' αὐτὰν
ὄρσομεν
ἱππείων ἀέθλων κορυφάν, ἅ, τε
Φοίβῳ,
θῆκεν Ἄδραστος ἐπ' Ἀ-
σωποῦ ῥεέθροις. ὧν ἐγὼ
μνασθεὶς, ἐπασκήσω κλυταῖς
ἥρωα τιμαῖς.

Extat enim quoddã dictum hominum, peractum egregium facinus non oportere humi ſilentio tegere. Diuinus autem cantus carminũ gloriationibus eſt accommodus. Quare ſonoram quidem citharam, & tibiam ad ipſum equeſtrium certaminũ cacumen excitabimus, quæ Phœbo inſtituit Adraſtus ad Aſopi fluẽta: quorum ego mentione facta, exornabo celebribus heroëm honoribus.

ἔστι δέ τις λόγος. Ratio cur debeat hymnum encomiaſticum impertiri Chromio. Nempe quia trita eſt & antiqua hominum ſententia, virtutem eſſe laudandam. q. d. vt cum Schol. loquar: *ἔστι γάρ τις παλαιὰ παραίνεσις, καὶ παρ' ἀνθρώποις ᾀδομένη, ὡς οὐ δεῖ τὸ ὑπό τινος κατεργαζόμενον καλὸν, σιγῇ παραδιδόναι, ὥστε εἰς γῆν κατε-*

χλιῶαι, καὶ ἄδοξον διὰ τὸ σιγῆς γενέσθαι. Ideo Horatius Carm.l.4.Od.9.

Non ego te meis
Chartis inornatum silebo
Tot-ue tuos patiar labores
Impune Lolli carpere liuidas
Obliuiones.

λόγος. Non est *ratio*, vt Aretius, nec *prudentia* vt Leonicerus interpretantur: sed παρήνεσις, παλαιὰ καὶ παρ᾽ ἀνθρώποις ᾀδομένη. i. *antiquum & apud homines decantatum præceptum.*

θεασπεσία δ᾽ ἐπέων. Varium est dicendi genus, scilicet metricum & prosaicum: sed illud ad fortiũ factorũ laudẽ accõmodatius censet: vnde πρόσφορον ἐν ἔργῳ κόμπον sua carmina vocat author Epod.vlt.8.Nem.Odæ.His autem verbis poësin circumloquitur, quæ diuino afflatu fit.

καύχαις. Omnes codices legunt καυχας. Dor.genit.pro καύχης: & se torquet Schol. quærendo constructionem huius vocis. Cuius sententiæ cùm non possim astipulari, tanquam non satis commodæ; & putem geminum illum genitiuum ἐπέων & καύχας intricare sententiam, existimaui legendum esse in datiuo plurali καύχαις, hoc est, ἔργοις ἐφ᾽ οἷς ἔξεστι καυχᾶσθαι: vel καυχήσεσιν δι᾽ ἔργα καλά. Itaque sic construo, θεασπεσία δ᾽ ἐπέων ἀοιδὰ καύχαις πρόσφορος. Porrò καύχη Atticè formatur, pro καύχησις, vt αὔξη, pro αὔξησις, vt βλάστη, pro βλάστησις.

δή. Hæc particula nunc est illatiua. Et ἀνὰ per tmesin referendum est ad ὄρσομεν: quod sic lego, non ὄρσωμεν, quia metrum hoc postulat: quanquam, vt alibi ostendimus, Pindarus aliquando longam corrumpit. Citharæ autem & tibiæ meminit: quia Lyrica carmina ad vtrumque hoc Musicum organum cantari solebant.

βρομίαν. Duas rationes affert cur φόρμιγξ dicatur βρομία, vel quia συναναστρέφεται διονύσῳ, *cum Baccho conuersatur*: &, vt ait Homerus, eam Θεοὶ δαιτὶ ποίησαν ἑταίρην: in conuiuio autem vini multus est potus: vel propter τὸν ἦχον τελούμενον κατὰ τὸν κιθαρισμόν, *sonum qui editur dum cithara pulsatur*: & βρόμον exponit ἦχον. Ego sanè posteriori sententiæ malim astipulari, & *sonoram*, non *Bacchicam* interpretari.

ἱππείων ἀέθλων κορυφάν. Intellige per hæc, τὴν νίκην διφρηλασίας, ἥτις ἐστὶ τῶν ἀέθλων τὸ κορυφαῖον. *victoriam curru partam, quod certamen est præstantißimum.* vide ἀέθλων κορυφάν Od.2. Olymp.antist.1.

ἅ, τε. Relatiuum ad ἀέθλων præcedens. Tribuitur institutio Pythiorum istorum Adrasto, quam Schol. Clistheni ex Halicarnasseo adscripsit. Sed hæc ita conciliari possunt si dicamus instituta ab Adrasto, & à Clisthene instaurata. Nam ex chronologia colligimus hunc fuisse ætate posteriorẽ, illũ priorem.

ἐπ᾽ Ἀσωπῷ. Periphrasticè Sicyonem intelligit: quam fluuius Asopus præterlabitur.

ὧν ἐγώ. Digressio ad quam procedit poëta sumpta occasione à mentione Pythiorum quam fecit.

ἐπασκήσω. Verbum ἐπασκέω poët. sumitur pro κοσμέω, ἐπικοσμέω. Hoc au-

tem sibi vult poëta, τὸν Ἄδραστον ἥρωα κοσμήσω καὶ τιμήσω ἐπαίνοις, ὅθεν αὐ εὔδοξος γένοιτο.

παράφρασις.

ut nouis celebritatibus, nimirum Pythijs ludis, in quibus viri robore certarent, & equestri certamine in pulchris curribus se exercerent, illustrarit & decorarit Sicyonem vrbem, in qua tum regnauit, quũ arrepta fuga ab Argiuo solo patrio in Achaiam ad Polybum Corinthiorum regem (à quo mascula prole carente accepit filiam in vxorem, & sic patri successionem) concessi, Amphiarao audaci & prudenti viro cedens, & seditionem domesticam vitans, quam excitarat Amphiaraus, vt occiso Talao regnum Argiuũ occuparet: quod & occupauit, quum seditiones, qua res maximæ dilabuntur, inter se exercentes illi Talai filij, illísque oppressi, suo principatu exciderunt. Sed vt est præstantioris viri litem vlterius inter contendentes progressuram coërcere & compescere: sic præstantior vir Adrastus, sua prudentia effecit, vt quæ inter se & Amphiaraum intercedebant inimicitiæ, non vlterius progrederentur.

ἀντιστροφὴ γ΄.

ὃς τότε μὲν βασιλεύων
κεῖθι, νέαισί θ᾽ ἑορταῖς,
ἰσχύος τ᾽ ἀνδρῶν ἁμίλλαις,
ἅρμασί τε γλαφυροῖς,
ἀμφαινε κυδαίνων πόλιν.
φεῦγε γὰρ Ἀμφιαρῆ-
όν τε θρασυμήδεα, καὶ δεινὰν στά-
σιν
πατρῴων οἴκων, ἀπό τ᾽ Ἄργεος. ἀρ-
χοὶ
δ᾽ οὐκ ἔτ᾽ ἔσαν Ταλαοῦ
παῖδες, βιασθέντες λύᾳ.
κρέσσων δὲ καταπαύει δίκαν
τὰν πρόσθεν ἀνήρ,

μετάφρασις.

Qui tum quidem regnans ibi, nouísque celebritatibus, roboríque virorum certaminibus, curribúsque elegantibus, illustrem reddit vrbem decorans eam. *Fugiebat enim & Amphiaraum consilio audacem, & grauem seditionem paternarum ædium, & ab Argo. Principes autem non amplius erant Talai filij violenter oppreßi lue* hac. *Sed vir præstantior compescit litem vlterius progreßuram:*

ὅς. Refer ad præcedens ἥρωα: & τότε ad tempus illud quo certamina Sicyone instituit. Nam hoc fecit cùm Sicyone regnaret. κεῖθι scil. in Sicyone. Etenim Adrastus Argiui regni erat hæres: sed ab eo pulsus est ab Amphiarao, vt docet paraphrasis.

νέαισί θ᾽ ἑορταῖς. Hoc est, τήν τε πόλιν Σικυῶνα ἐμφανεστάτην, καὶ ἀοίδιμον ἐποίει καιναῖς πανηγύρεσιν, ἐν αἷς οἱ ἄνδρες τοῖς δυνάμεως ἄεθλοις, καὶ τῇ διφρηλασίᾳ ἐπὶ γλαφυρῶν ἁρμάτων ἠγωνίζοντο Porrò nouas celebritates vocat recens instituta apud Sicyonios Pythia, antea illis inusitata. Quæ ex quibus constarent certaminibus, docent immediatè sequentia, quæ paraphrasis tum Græca tum Latina verborum illorum explicat.

φεῦγε γάρ. Occasio ob quam Adrastus relicto regno patrio Sicyonem obtinuit, à poëta perstringitur. Hæc fusiùs explicat paraphrasis Latina, & Herodotus in Terpsichore.

Ἀμφιάρηον Ion. pro comm. Ἀμφιάραον: quem θρασυμήδεα vocat, à θρασὺ μῆδος *audax consilium*, quo Talai cædem est ausus.

οὐκ ἔτι.

οὐκ ἔτι. Versio vulgata malè habet *nondum*: ego explico, *non amplius*, vt sensus quadret. ἔσαν systole pro ἦσαν. Talai liberi erant Adrastus & Eriphyle, aliíque, scil. Mecisteus, Hippomedon, Parthenopæus, Pronax, ad quos principatus pertinebat. Sed occiso Talao Amphiaraus, eos illa dignitate spoliauit.

λύᾳ. Vox ista fit à λύω *soluo*, & *lues seditionis* exponitur, vel metaphoricè ipsa *seditio*, quia concordiæ vinculum soluit.

κρέσσων ᾖ. Hæc ad laudem Adrasti pertinent, qui inter Talai filios κρέσσων prædicatur: cuius consilio & prudentia ortum inter Talai filios & Amphiaraum dissidium cessauit. Vide Latinam paraphrasin.

καταπαύει. Pro καταπαύσει. & τὰν πρόσθεν: *vlteriorem*, hoc est, *vlterius progressuram*, seu *continuaturam*. Nam si priorem dicas, sequitur vt aliqua fuerit posterior. Cæterùm πρόσθεν præter alia, significat *vltra, vlterius*. & præfixo articulo vim nominis adiectiui habet, vt ἡ πρόσθεν ὁδὸς. *vlterior via*.

παράφρασις.

quum eius suasu Talai filij, eiúsque fratres, Oiclei filio Amphiarao, Eriphylen sororem nuptum collocarunt, tanquam certum pignus redintegratæ amicitiæ: túmque inter flauis capillis decoros Argiuos, quorum reges à Danao ortum duxerunt, maximi extiterunt: & quondam Thebas, quæ septem portis clauduntur & aperiuntur, electum virorum exercitum, mala quidem aui & infaustis auspicijs deduxerunt: quos neque Iupiter excitato fulgure læuum tonans hortabatur, vt furioso impetu in aduersarios concitati domo proficiscerentur, sed contrà vt ab expeditione abstinerent.

στροφὴ δ'.

ἀνδροδάμαντ' Ἐριφύλαν
ὅρκιον ὡς ὅτε πιστὸν
δόντες Οἰκλείδᾳ γυναῖκα,
ξανθοκομᾶν Δαναῶν
ἦσαν μέγιστοι. καί ποτε
ἑπταπύλοις κρὶτ' ἐς
Θήβας ἄγαγον στρατὸν ἀνδρῶν, αἰσιᾶν
οὐ κατ' ὀρνίχων ὁδόν. οὐδὲ Κρονίων
ἀστεροπὰν ἐλελίξαις, οἴκοθεν μαργουμένοις
στείχειν ἐπώτρυν', ἀλλὰ φείσασθαι κελεύθου.

μετάφρασις.

mariti domitricem Eriphylen quando, tanquam fidele pignus fœderis Oiclei filio vxorem cùm dedißent, flauicomorum Danaorum fuerunt maximi. Et quondam septiportes ad Thebas selectum exercitum virorum duxerunt, faustarum non per auium viam. Neque Saturnius fulgur quatiens, è domo furioso impetu concitatos proficisci hortabatur, sed abstinere à profectione.

ἀνδροδάμαντ'. Affinitas noua inter Adrastum & Amphiaraum, medium fuit per quod in concordiam rediuêre. Eriphyle filia Talai, & soror Adrasti: quam vocat ἀνδροδάμαντα, non quia priorem aliquem Amphiarao maritum peremit: sed quia ipsum Amphiaraum maritum prodidit, vt ad bellum ire cogeretur, in quo mortuus est. Historiam hanc vt satis notam, obiter tantùm attingo. Porrò ἀνδροδάμαντα intellige τὴν τὸν ἄνδρα ἀνελοῦσαν ἢ δαμάσασαν. A recto ἀνδροδάμας v. declin, simplic. Epithetum masc. gen. quod cum substantiuo nomine fœmin. gen. construitur Atticorum more: aliàs etiam nomen gemmæ, sic dictæ, quòd ho-

minum impetus domet. Sed fortè legendum αὐδρεδάμαν, & reijciendum τ'. siquidem coniunctio nullum locum hic habere potest: & sic legunt Scholia Græca. Quæ lectio si admittatur, erit accusat. Doricus, pro comm. αὐδρεδάμην: à recto singul. αὐδρεδάμη. nom. 2. declin. simpl. Et hæc coniectura mihi præferenda videtur. Nonnulli codices mendosè legunt, αὐδρεμέδαν.

ὅρκιον ὡς ὅτε. Operæpretium est hanc sententiam, ad loci lucem, sic constructam ob oculos ponere, ὅτε αὐδρεδάμαν Εριφύλαν Οἰκλεΐδᾳ δόντες γυναῖκα ὡς πιστὸν ὅρκιον ἦσαν μέγιστοι, τῶ ξανθοκομᾶν Δαναῶν.

δόντες. Intellige Adrasti fratres de quibus 3. duodecade, inter quos præstabilis Adrastus, hoc medium quo redirent in gratiam cum Amphiarao, excogitauit. Sic noua affinitate contracta pristinam dignitatem Talai posteri recuperarunt.

Οἰκλεΐδᾳ. Dor. pro Οἰκλεΐδῃ. *Oiclides*, est patronymicum, pro *Amphiaraus* Oiclei filius, Melampi nepos.

ξανθοκομᾶν, Genit. Dor. pro ξανθοκομῶν. à recto comm. ξανθοκόμης. Dor. ξανθοκόμας, *qui flauos habet capillos*. Δαναῶν. Qui hoc nomine sint intelligendi pete cùm ex Latina paraphrasi huius duodecadis: tum ex annotatione in hanc vocem Pyth. Od. η. antistroph. γ.

καί ποτε. Locus hic à Schmidio mihi videtur commodè restitutus: quem ego sequor: cùm veteres codices habeant καί ποτ' ἐς ἑπτάπύλοις Θήβας. Vt metrum perficeret addidit κριτ. Atque haud scio an Leonicerus aliquem codicem habuerit qui hoc vocabulum haberet, siquidem in sua interpretatione habet *electum exercitum*: quod Græcè reddas κριτὸν στρατόν.

ἄγαγον. Doricè, pro comm. ἤγαγον. Solet autem α Doricum pro η. esse longum: at hîc metri necessitas postulat vt breue fiat.

αἰπᾶν Genit. Dor. pro αἰπῶν. Reddas autem hanc phrasin poëticam, ἐν αἰσίοις οἰωνοῖς χρησάμενοι. Lat. *infaustis auspicijs*.

οὐδὲ Κρονίων. Contra Iouis nullo portento lætum exitum pollicentis voluntatem, expeditionem suscipiunt Argiui contra Thebanos. ἀστεροπὰν Dor. pro ἀστεροπὴν: hoc est, ἀστραπὴν, ex qua antecedente, consequens βροντὴ intelligenda: nam veteres in bonum malum-ve omen tonitrua à Ioue quandoque excitari putabant.

ἐλελίξαις Aeol. pro comm. ἐλελίξας. οἴκοθεν. Hoc est, ὁ Ζεὺς οὐ δεξιὸν βροντήσας προσέταξεν ἐπιγομένοις αὐτοὺς ἀπὸ τῶν φίλων ἀπιέναι, ἀλλὰ μᾶλλον τῆς ἀφίξεως ἀποσχέσθαι.

μαργουμένοις. Verbum poëticum, pro comm. μαίνεσθαι, ἢ μάργων, hoc est, μαργῶν δίκην ὁρμητικῶς φέρεσθαι. *insanire, & more insanorum impetu ferri*. Fit à μάργος, quasi μὴ ἀργὸς *non otiosus*: qui semper huc illuc impetu quodam fertur, non ratione. Quod factitant stulti, & insani.

παράφρασις.	δωδεκὰς ε.	μετάφρασις.
Sed exercitus ille equiti-	φανομέναν δ' ἄρ' ἐς ἄταν	*sed manifestum in exi-*

bus & peditibus ære armatis constans, quanquã nullum à Ioue faustum, sed infaustum potiùs signum acceperat, ad manifestum exitium properare maluit, quàm à proposita profectione abstinere. Itaque ad Ismenum fluuium Thebas præterlabentem, vbi cum Thebanis prælium committebant, cæsi dulcem in patriam reditum amiserunt, & septem rogi robustos iuuenes viros concremarunt, quorum ex cadaueribus, dum cremabantur, albicãs ob pinguedinem fumus emittebatur. Sed Iupiter, fulmine cuius vi res omnes absumit, terram pectorosam diffidit: quæ magno hiatu diducta, Amphiaraum cum curru & equis absorptum occultauit & sepeliuit.

σπεῦδεν ὅμιλος ἱκέσθαι, χαλκέοις ὅπλοισιν, ἱππείοις τε σὺν ἔντεσιν. Ἰσμηνοῦ δ' ἐπ' ὄχθαισι, γλυκὺν νόστον ἐρυσάμενοι, λευκανθέα σώματ' ἐπίαναν καπνόν. ἑπτὰ γὰρ δαίσαντο πυραὶ νεογυίους φῶτας. ὁ δ' Ἀμφιάρηϊ σχίσεν κεραυνῷ παμβίᾳ Ζεὺς τὰν βαθύστερνον χθόνα, κρύψεν δ' ἅμ' ἵπποις,

tium properabat exercitus venire, cum æneis armis, & equestri apparatu. Itaque Ismeni ad ripas cùm dulcem reditum inhibuißent, candidè efflorescentem corporibus pinguefecerunt, fumum. Septem enim deuorarunt pyræ iuuenilimembres viros. Amphiarao autem diffidit fulmine aduersus omnia violento Iupiter lato pectore terram, occultauitque illum cum equis,

φαινομέναν δ' ἀρ. Arguit Argiuos temeritatis, quòd properauerint ad manifestum exitium: vitium autem illud à Principibus ad exercitum detorquet, vt Adrasti, aliorúmque ducum culpam extenuet. Porrò particip. verbi φαίνομαι, pro nomine φανερὸς vsurpat: & ἄταν Dor. pro ἄτην. Hoc est, βλάβην. Præterea obseruanda constructio verbi σπεύδειν cum infinit. Nam rarior est, quàm cum particip. Notandum quoque ὅπλα χάλκεα, τοὺς πεζοὺς, & ἵππεια ἔντεα, τοὺς ἱππεῖς significare: vnde colligere est exercitum fuisse ex equestribus, & pedestribus copijs conflatum.

Ἰσμηνοῦ δ' ἐπ'. Ismenus est Bœotiæ fluuius Thebas præterlabens: ad quem Argiui cum Thebanis primi belli conflictum commiserunt: in quo Thebanos superatos & intra mœnia redactos Argiui insequuti sunt. Sed hi bellicarum artium ignari temerè impetum faciebant ad muros vsque, ex quibus plerique à Thebanis occisi sunt, donec eruptione facta reliqui omnes, excepto vno Adrasto cæsi sunt. Qua de re Pausan. in Bœoticis.

ἐρυσάμενοι. Suspicari licet hoc vocabulum irrepsisse pro ὀλεσάμενοι. Nam frequens est phrasis apud Homerum, ὀλέσαι νόστον: & cogitur nimis huius verbi ἐρύεσθαι significatio. Et quanquam exponi possit, vel *deuitare* vel *inhibere*: nihilominus *reditum deuitare*, vel *inhibere*, improprium valdè iudicarit quiuis, non autem *reditum amittere*, præcipuè in serie huius sententiæ.

λευκανθέα. Nonnulli referunt ad καπνὸν: qui dum pinguia cadauera cremantur, efflorescentem candorem emittit. Schol. legit λευκανθέα σώματα. Mendosè ab omnibus ferè legitur λευκανθέαν. Nam & declinandi nominis ratio, ipsúmque metrum refragatur. Est autem accusat. singul. à λευκανθὴς, hoc est, λευκὸν ἄνθος ἔχων. *album habens florem.*

ἑπτὰ πυραί. Quot fuerunt portæ Thebis, tot in eas missæ cohortes: quot fuerunt cohortes, tot rogi. δαίσαντο autem posset rectè exponi, *combußerunt*. Nam & δαίω, est τὸ καίω.

νεογύιοις. Vir dicitur νεόγυιος, vel quasi νέα γυῖα, τοῦτ᾽ ἔστι, μέλη ἔχων. *iuuenilia membra habens*, vel ratione ætatis, vel ratione roboris. Etenim & ætate prouectior, dici possit νεόγυιος, si robusta habeat membra, qualia iuuenum esse solent.

ὁ δ᾽. Amphiarai alius ab alijs fuit obitus: nam Iupiter ipsi diffidit terram, vt illius hiatu absorptus, pudenda morte ab hoste cæsus nõ dedecoraretur. Ἀμφιάρηϊ scribendum, non autem Ἀμφιαρῆϊ. Nam commodior est nominatiuus Ἀμφιάρης, quàm Ἀμφιαρεύς.

παμβίᾳ. Hoc est, πάντα βιαζομένῳ. Nam παμβίας dicitur ὁ κατὰ πάντων βίαν ἔχων, *qui in omnia vim habet*.

βαθύστερνον. Hoc est, στέρνον βαθὺ ἔχων, *pectus profundum habens*, *pectorosus* poëticum epitheton, pro quo simplicius dicas βαθεῖαν χθόνα.

κρύψεν ἅμ᾽. Locus vbi à terra fuit absorptus cum curru Amphiaraus; postea vocatus est Ἅρμα, vt testatur Pausan. in Bœotic.

παράφρασις.

priusquam Periclymeno, cum quo conflicturus ille Amphiaraus aufugit (etenim etiam fortissimi, vt Aiax, & Deorum filij, vt Titanes, diuinitus immissis terroribus perculsi, fugam vitio non vertendam arripiunt) offerretur occasio virum illum fortem & bellicosum terga dantem hasta percutiendi, & lethali vulnere dedecorandi. Sed vt ad rem redeam, & de Aetnæis Chromij gente dicam, illi Phœnicum audacem insultum sustinuerunt, oppositísque armis represserunt: qualem ô Saturni fili in posterum quàm longissimè reijce, si ita est in fatis, & per ea id licet: ne ab hastatis Phœnicum & Carthaginensium copijs denuo petiti, rursus in discrimen veniant in quo de vita & morte agatur, & de summa rerum certare oporteat. Rogo etiam te Iupiter pater, vt ijsdem eam fœlicitatem impertias, quæ diutissimè bonarum legum, sub quibus viuunt, constitutionem seruet:

Ὠδικῆς ϛ.

δουρὶ Περικλυμένου πρὶν
νῶτα τυπέντα μαχατὰν
θυμὸν αἰσχυνθήμεν. ἐν γὰρ
δαιμονίοισι φόβοις,
φεύγοντι καὶ παῖδες Θεῶν.
εἰ δυνατὸν, Κρονίων,
πεῖραν μὲν ἀγάνορα φοινικοστόλων
ἐγχέων ταύταν θανάτου πέρι καὶ ζωᾶς
ἀναβάλλεο ὡς
πόρσιστα. μοῖραν δ᾽ εὔνομον
αἰτέω σε παισὶν δαρὸν Αἰτναίων ὀπάζειν,

μετάφρασις.

hasta Periclymeni priusquam terga percußus, pugnacem animum pudefieret. Nam in diuinitus immißis terroribus, fugiunt etiam filij Deorum. Si poßibile est, ô Saturnie, molimen quidem superbum hastarum à Phœnicibus mißarum hocce de morte & vita remoue quàm longißimè. Sortem autem quæ bonarum legum constitutionem habeat, oro te vt Aetnæorum filijs diu præbeas.

δουρὶ Περικλυμένου. Periclymenus hic à Schol. dicitur Neptuni & Chloridis Tiresiæ filiæ filius. αἰσχυνθήμεν. Ionicus infinit. pro αἰσχυνθῆναι. Aor. 1. pass. ᾐσχύνθην,

à verbo αἰσχύνομαι. Causa cur absorptus sit à terra Amphiaraus: scilicet ne indecorè periret ab homine vulneratus. vide 6. Olymp.

δαιμονίοις φόβοις. Diuinitus immissi terrores, dicuntur panici. Panicus terror, quis sit, habes in Adagijs Erasmi. Hac autem sententia Amphiarai fugæ turpitudinem eleuat. Verisimile autem est poëtam intelligere à Ioue immissum Argiuis terrorem in gratiam Thebanorum, quos propter Herculem & Dionysium filios tuebatur.

εἰ δυνατὸν Κρονίων. Regreditur nunc author ad laudes, cùm Aetnæorum in genere, tum Chromij in specie. Ad laudem Aetnæorum pertinet quod dicit obiter de bello quod Phœnices ipsis intulerant: quorum insultum fortitudine sua repulerunt. Carthaginenses autem, qui tum erant Phœnices, ex Libya in Italiam & Siciliam eruperunt: illis Hieron & Gelon fratres obstiterunt, illósque fortiter represserunt.

Κρονίων. Ornatur ἐπῳδὸς apostropha ad Iouem, quem rogat poëta vt Aetnæos & Siculos tueatur ab alio insultu: ídque adhibita pia conditione, scil. εἰ δυνατὸν: *si possibile est*: hoc est, *si fata ferunt*: quorum seriem ne ab ipso quidem Ioue mutari posse credebant Ethnici.

πεῖραν. Scholiastes hoc vocabulum exponit λῃστρικὴν ἐπίθεσιν, *insultum prædatorium*: quasi Phœnices prædonum instar Siculos impetiuerint. Sed mitius est poëtæ vocabulum, quàm vt eò respiciat. Audacis & superbi conatus & experimenti duntaxat illos arguit, quum πεῖραν ἀγάνορα vocat illorum insultum. Nec abs re πεῖραν dicit, quia solum conatum adhibuerunt, nec voti compotes fuerunt.

ἀγάνορα. Hîc epitheton istud ἐπὶ ψόγῳ habetur: ideóque etymon erit ab ἄγαν, & ἠνορέη. q. d. παρὰ τὸ δέον ἠνορέῃ χρώμενος. Aliàs ἐπὶ ἐπαίνῳ sumptum, deducitur παρὰ τὸ ἄγω, τὸ θαυμάζω, & ἠνορέη. q. d. ἀγαστὸς. i. θαυμαστὸς τὴν ἠνορέην.

φοινικοστόλων. Hoc est, ὑπὸ Φοινίκων ἐσταλμένων, quā expositionē in metaphrasi retinemus, potiùs quā ἐσταλμένων. h. e. κεκοσμημένων, seu ὡπλισμένων φοινίκων τρόπον. *more Phœnicio ornatarum*: quia illa quàm hæc simplicior & commodior videtur. ἐγχέων autem dicit pro ὅπλων. De hoc bello, quod nauale fuit vide Pyth. Od. 1. antistr. 4. Et annotationem nostram in hæc verba Ἑλλάδ' ἐξέλκων.

θανάτου πέρι καὶ ζωᾶς. Hoc est, *conatum* seu *molimen*, *experimentum bellicum in quo de vita & morte, proinde de summa rerum agebatur*.

ἀναβάλλεο ὡς πόρσιστα. Sic lego cum Schmidio, qui sic à Philippo lectum putauit, quum vertit, *remoue quàm longissimè*. Et certè meliùs quadrare videtur cum apostropha, & re de qua agitur. Neque enim tā cōmodè poëta dicat, *reijcio conatum illum superbum de vita & morte*, &c. quàm Iouem roget dicens. *Iupiter conatum illum reijce*, seu *remoue quàm longissimè*. Quare pro ἀναβάλλομαι commodè ad clariorem sensum, legendum videtur ἀναβάλλεο.

πόρσιστα. Poët. aduerb. pro πορρώτατα. Communiter habes πόῤῥω, ποῤῥωτέρω, ποῤῥωτάτω seu ποῤῥώτατα. Poëticè, πόρσω, πορσίον, πόρσιστα.

μοῖραν δ' Superior laus petita est à fortitudine bellica, hæc ab εὐνομίᾳ quam ipsis diuturnam à Ioue precatur. q. d. αἰτέω δέ σε ὦ Ζεῦ, ὥστε πολὺ ἐπὶ χρόνον τοῖς Αἰ-

τραίοις εὐνομίαν παρέχειν. Synecdochicè autem per Aetnæos innuit omnes Siculos.

δαρὸν. Dor. pro comm. δηρὸν, quod quum solum est, vt vult Eustath. ἐλλιπῶς λέγεται: nimirum subaudiendo χρόνον. Fit à δὴν aduerbio poët. significante *diu*.

παράφρασις.

vtque populo occasionē consequendi gloriam ciuilem à generosis animis, & factis manantem impertias. Habet enim Aetna illius capaces viros, vt pote studiosos equorum, bellicosósque, & diuitias tam parui facientes, vt bonorum fortunæ specie non capiātur. At putet aliquis me rē incredibilem asserere: quoniam aliquando contingit vt verecundia, quæ bonam existimationem affert, animum à rebus indecoris amouendo, furtim & sensim sine sensu lucri causa imprudenti subtrahatur. Id sanè aliquando contingit. At saltem Aetnæi Chromij exemplum habeo, cuius armiger & comes si fuisses in pedestribus, equestribus, naualibúsque prælijs, cognouisses & iudicasses quanto, quámque confidenti animo acris pugnæ periculum subiret.

δυωδεκὰς ζ.

Ζεῦ πάτερ, ἀγλαΐαισιν
δὲ ἀστυνόμοις ἐπιμῖξαι
λαόν. ἐντί τοι φίλιπποί
τ' αὐτόθι, καὶ κτεάνων
ψυχὰς ἔχοντες κρέσσονας
ἄνδρες. Ἄπιστον εἶει-
π'. αἰδὼς γὰρ ὑπόκρυφα κέρδει
κλέπτεται,
ἃ φέρει δόξαν. Χρομίῳ κεν ὑπα-
σπί-
ζων παρὰ πεζοβόαις,
ἵπποις τε, ναῶν τ' ἐν μάχαις,
ἔκρινας ἂν κίνδυνον ὀ-
ξείας αὐτᾶς.

μετάφρασις.

ô Iupiter pater, ornamentísque ciuilibus admisceas populū. Sūt certè & equorum studiosi ibi, & poßeßionibus animas præstantiores habentes viri. Rem incredibilem dixi. Nam verecundia latenter lucro surripitur, quæ affert gloriam. Sub Chromio armiger existens inter pedites, equósque, & in nauium prælijs, iudicaßes periculum acutæ pugnæ.

Ζεῦ πάτερ. Connecte cum superiori αἰτέω σε: à quo etiam pendet ἀγλαΐαισιν δὲ. q. d. καὶ λαὸν Αἰτναῖον κόσμει τῇ τῆς πόλεως φαιδρότητι. *populum Aetnæum orna splendore vrbis*: hoc est, *fac vt populus splendeat ornamentis, qualia in vrbibus existere solent*: & sic à Ioue petet vt vrbs splendidis ædificijs ornetur. Vel expone δίδου τῷ λαῷ πολιτικῶν δοξῶν ἐπιτυχεῖν. *Concede populo vt ciuilem gloriam consequatur, & celebritatem.* Ciuilis autem gloria seu celebritas à generosis animis, & factis petitur. Et hoc posteriore sensu fortè intelligit poëta, quum statim dicit, ἐντί τοι φίλιπποι, &c. Nam illius gloriæ consequendæ capaces inter Aetnæos erant viri, cùm aliqui essent bellicosi (quod denotat author voce φίλιπποι, ab antecedente consequens innuendo) & diuitiarum contemptores: quæ duæ virtutes ciuitatem exornant. Scholiastes malè exponit hæc verba, ἀγλαΐαισιν ἀστυνόμοις, hoc pacto, εὐφροσυναῖς ἀναστρεφομέναις κατὰ τὴν πόλιν. Nam hîc non de lætitia, sed de ornatu agitur.

ἀστυνόμοις. Hoc est, ταῖς ἐν πόλει, ταῖς πολιτικαῖς. Fit ἀστύνομος ab ἄστυ, *vrbs*: & νέμομαι, τὸ διάγω, τὸ οἰκῶ. *habito, dego*. Alias significationes vide in Lexicis.

ἐντί. Pro εἰσί. In his autem est ratio petitionis præcedentis: q. d. εἰσὶ γάρ. ἐν-

τοῦδε καὶ ἱππικώτατοι, τοῦτ' ἔστι, πολεμικοὶ ἄνδρες, καὶ τῇ προαιρέσει τὸν πλοῦτον νικῶντες, καὶ οὐ νικώμενοι τῶν κτημάτων.

αὐτόθι. Nempe apud Aetnam. κρέσσων apud Græcos dicitur paſſim, *qui non vincitur, qui non flectitur*. vide exempla in Lexicis.

ἄπιστον. Occupatio qua occurrit obiectioni quæ fieri potuiſſet. Nam dixiſſet aliquis: Diuitijs expugnari potuiſſent: nam verecundia lucro furtim circunuenitur. At ne illam quidem virtutem φιλοκερδείᾳ expugnatam inter Aetnæos innuit. Quod vt probet, Chromij exemplum ſtatim proponit.

αἰδὼς γάρ. Sic Danaë aurea pluuia à Ioue expugnata. Nam ῥίζα κακῶν πάντων ἐστὶ φιλαργυρία.

ἃ φέρει δόξαν. Refer ad αἰδώς. Nam τῷ αἰδήμονι verecundo, qui legem honeſtatis veretur tranſgredi, dum à turpibus amotum ad honeſta impellit, decus & gloriam parit. De hac Heſiodus. Αἰδὼς ἀνθρώπους μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησι. Porrò δόξαν expone εὐδοξίαν.

Χρομίῳ. Sequuntur Chromij laudes, quem laudat à virtute bellica, pedeſtri, equeſtri & nauali prælio. Conuertitur autem ſermo, non ad Iouem (nam non dici poteſt ὑπασπίζων *armiger & ſatelles*) ſed indefinitè ad quemuis, vt innuat quemlibet qui arma Chromij tuliſſet, teſtem eſſe potuiſſe virtutis Chromij in omni genere prælij. ὑπασπίζων à Schol. exponitur συμπαρών.

πεζοβόαις. Hoc eſt, πεζομάχοις. Nam πεζὸς eſt *pedes*, & βοὴ, *prælium* quandoque ſignificat, vt βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος, *prælio ſtrenuus*.

ἵπποις. Pro ἱππεῦσι. Vel erit dati. plur. à ſing. ἡ ἵππος *equitatus*. q.d. in *equitatibus*, hoc eſt, *copijs equeſtribus*.

ναῶν ἐν μάχαις. Hoc eſt, ἐν ναυμαχίαις. Nec dubium eſt quin Chromius Hieronem ſit ſequutus aduerſus Phœnices de quibus paulò antè dictum.

ἔκρινας ἄν. Hoc eſt, ὑπασπιστὴς ὢν Χρομίῳ ἐν πεζομαχίᾳ, καὶ ἱππομαχίᾳ, καὶ ναυμαχίᾳ, ἔκρινας ἂν οἷον κίνδυνον ὀξείας μάχης ἐκινδύνευεν ὑπὸ τῆς ἀνδρείας ἄφοβος ὤν.

ἀϋτᾶς. Poët. & Dor. ἀϋτὰ, pro comm. poëtico ἀϋτὴ, hoc eſt, βοὴ, φωνὴ, vt exponit Euſtath. ab αὔω, τὸ φωνῶ deducens. A conſequenti *pugnam* ſignificat: & ita ſumptum vocabulum, ellipſin habet. Etenim dicendum ſimpliciter ἀϋτὴ πολέμου, vel πολεμίων.

παράφρασις.

quoniam illa Dea, nimirum Verecundia, bellicoſum eius animum ita comparabat & inſtruebat, vt nō lucri ſtudio caſtra ſequeretur, ſed vt patriæ perniciem imminentem propulſaret, quam belli, à Phœnicibus illati furor minabatur. Et

Ἐπῳδὸς η.

ἕνεκεν ἐν πολέμῳ κεῖ-
να Θεὸς ἔντυεν αὐτοῦ
θυμὸν αἰχματὰν, ἀμύνειν
λοιγὸν Ἐνυαλίου.
παῦροι δὲ βουλεῦσαι, φόνου
παρποδίου νεφέλαν
τρέψαι ποτὶ δυσμενέων ἀνδρῶν στί-
χας

μετάφρασις.

quoniam in bello illa Dea Verecundia *incitabat eius animum bellicoſum, ad propulſandum exitium Martis. Pauci autem conſultando, cædis ante pedes exiſtentis nubem*

χερσὶ καὶ ψυχᾷ δυνατοί. λέγεται
μὰν
Ἕκτορι μὲν κλέος ἀν-
θῆσαι Σκαμάνδρου χεύμασιν
ἀγχοῦ. βαθυκρήμνοισι δ᾽ ἀμ-
φ᾽ ἀκταῖς Ἑλώρου,

conuertere in hostium virorum agmina manibus & animo possunt. Dicitur quidem Hectori decus floruisse prope Scamandri fluenta. At circum profunda præcipitia habentis ripas Helori,

quanuis pauci queant consilio, animi magnitudine, & corporis robore, præsens ante pedes positæ mortis periculum in hostium capita retorquere: Chromius tamen hisce virtutibus pręditus hoc præstitit. Et quẽadmodum apud Troianos celebris euasit Hector, quòd ad Scamandrum Troię fluuium pro patria fortiter pugnarit; sic & Chromius Agesidami filius, qui ad ripas Helori Siciliæ fluuij, cuius ad Pachynum promontorium siti, profunda sunt præcipitia.

οὕνεκεν. Hoc est, ὅτι ἐκείνη Θεὸς Αἰδὼς οὕτω πολεμικὸν αὐτοῦ θυμὸν παρεσκεύαζεν, ὥστε τὸν Χρόμιον, οὐ κέρδοις ἀλλὰ καλοῦ χάριν ἀμύνειν τῇ πατρίδι. Itaque Verecundiæ impulsui tribuit, quòd Chromius, non lu.ri, sed hone.ti studio patriam defenderit. Poëtica autem fictione Deam facit Verecundiam, de qua citatur Homerus à Schol. dicens,

Αἰδομένων δ᾽ ἀνδρῶν πλέονες σόοι, ἠὲ πέφανται.

Verecundorum hominum plures seruati sunt quàm occisi.

Nam quos pudebat hosti succumbere, illi animum erigebant, & animosiùs pugnabant.

κείνα. Nempe Αἰδὼς. Αὐτοῦ nempe Χρομίου. αἰχματὰν poët. pro πολεμικόν.

παῦροι δέ. Laus Chromij, à consilio, animi magnitudine, & manuum robore, quibus omnibus, quæ paucis contingunt, instructus fuit Chromius. Ante βουλεῦσαι suba. ἐν τῷ. & εἰσὶ, post δυνατοί. Et sic declara hanc sententiam. Ὀλίγοι δέ εἰσι δυνατοὶ βουλῇ, καὶ μεγαλοψυχίᾳ, καὶ ἰσχύϊ τὸν ἐφεστηκότα ἐν τῷ μάχεσθαι φόνον πρὸς τοὺς πολεμίους τρέπειν.

παρποδίου. Hoc est, παρὰ ποσὶν ὄντος, proinde ἐφεστηκότος *præsentis, imminentis*, Porrò φόνου νεφέλαν tropicè vsurpat: quemadmodum Homer. Il. π. θανάτου δὲ μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν. Sic & Sophocles in Trachin. νεφέλην pro *morte* vsurpat. Ita Statius

mortis opaca
Nube grauis vultus.

χερσὶ καὶ ψυχᾷ. Hoc interpretatur Schol. γνώμη καὶ ἀνδρείᾳ. Malim tamen coniuncto præcedente βουλεῦσαι, tria enumerari, τὴν βουλὴν, hoc est, εὐβουλίαν. τὴν ψυχὴν, hoc est, μεγαλοψυχίαν. τὰς χεῖρας, hoc est, τὴν ῥώμην. Quæ tria quidem ad duo illa, γνώμην & ἀνδρείαν reuocari possunt. Duo sanè in bello perquam necessaria, nec seiungenda, vt docet Creon apud Eurip. in Phœnissis. v. 753. Cùm enim Eteocles rogasset,

θάρσει προκρίνας, ἢ φρενῶν εὐβουλίᾳ;

Secundum audaciam eligens, an secundum prudentiam?

respondet Creon.

Ἀμφότερον, ἀπολειφθὲν γὰρ οὐδὲν θάτερον.

Vtrumque spectabis: nam alterutrum nihil valet.

Et Homerus

Et Homerus Il. π. idem sentit, in his.

Ἐν γὰρ χερσὶ τέλος τετελεσμένον, ἐπέων δ᾽ ἐνὶ βουλῇ.

λέγεται μὰν κλέος. Syncrisis Chromij cum Hectore: vt enim apud Troianos ad Scamandrum Hector: sic apud Siculos ad fluuium Helorum pro patria pugnauit Chromius.

βαθυκρήμνοισι. Mendosè ab aliquibus scribitur βαθυκρημνόεσι. Porrò βαθύκρημνος, fit à βαθὺς, & κρημνὸς. q.d. βαθεῖς κρήμνοις ἔχων.

παράφρασις.

(quem locum, quoniam ibi per victoriam retusæ sunt Carthaginensium minæ, Areæ, hoc est, Minarum traiectum homines exinde denominarunt) pro patriæ salute fortiter pugnauit, simile apud Siculos decus prima iuuentute cōsequutus est. Alio autem tempore multas alias res, quas terra marique præclarè gesserit, carmine decantabo: post quæ si senilem ætatem attingat, placidum æuum exiget. Quandoquidem iuuenilem ętatem in iustis laboribus impendisse, animum viri ad senectutem prouecti hac consolatione munit, quòd nec in otio, nec in rebus inhonestis, sed virum fortem & probum decentibus florem vegetę ętatis collocarit: quò fit vt emeritos annos citra pœnitentiæ tædium placidè traducat. Cęterùm sciat Chromius se Deorum munere admiranda fœlicitate potiri.

δυωδεκὰς θ.

(ἔνθ᾽ Ἀρειᾶς πόρον ἄνθρωποι καλέοισι) δέδορκεν
παιδὶ τοῦτ᾽ Ἁγησιδάμου
φέγγος ἐν ἁλικίᾳ
πρώτᾳ. τὰ δ᾽ ἄλλαις ἁμέραις
πολλὰ μὲν ἐν κονίᾳ
χέρσῳ, τὰ δὲ γείτονι πόντῳ, φάσομαι.
ἐκ πόνων δ᾽, οἳ σὺν νεότατι γένωνται,
σύν τε δίκᾳ, τελέθει
πρὸς γῆρας αἰὼν ἁμέρα.
ἴστω λαχὼν πρὸς δαιμόνων
θαυμαστὸν ὄλβον.

μετάφρασις.

(vbi Areæ traiectum homines vocant) refulget filio hoc Agesidami lumen in iuuentute prima. Alia autem alijs diebus eius facinora *multa quidē in puluerulenta terra, alia verò in vicino mari, commemorabo. Ex laboribus qui cum iuuentute suscepti fuerint, & cū iustitia, existit ad senectutem vita placida. Sciat* Chromius *se sortitum à Dijs admirandam fœlicitatem.*

ἔνθ᾽. Nimirum ἀμφ᾽ ἀκταῖς Ἑλώρου. h.e. *ad ripas Helori*: qui fluuius, *vt ex Apollodoro notat Stephanus de Vrbibus*, cicures pisces habet, ita vt ex traijcientium hominum manibus escam capiant.

Ἀρειᾶς πόρον. Explicare non potest Scholiastes quid poëta dicat ἀρειᾶς πόρον, sit-ne scribendum diuisim ἀρείας, vel ῥείας πόρον, vel ἀρειάπορον, coniunctim. Quare cùm ex ipso nesciamus quid illud sit, ad coniecturam nobis confugiendum. Fortè quidem dici potuit locus ῥείας πόρος *Rheæ transitus*, ob euentum aliquem. Sed verisimilius est dictum fuisse Ἀρειᾶς πόρον: à nomine ἀρειά, quod ab Hesychio exponitur βλάβη, ἀπειλή. Item ab Eustath. ἀπειλή: & deducitur ab ἀρὰ per pleonasmum diphthongi ει. Etenim homines qui nomen hoc illi loco indiderunt, potuêre rationem habere τῶν ἀπειλῶν *minarum* exercitus illius Carthaginensis, qui Græciam inuadere volebat: de quo paulò antè: vel βλάβης *damni*, quod idem

exercitus cepit; quum ab Hierone, Gelone, alijsque Græcis est perditus.

καλέοισι. Dor. Dialecto, mutato ου in οι, pro καλέουσι. δέδορκεν. Eadem significatione hic vsurpatur, qua δέδορκε φάος, in fine 3. huius libri. Ibi vide annotationem nostram. παιδὶ Ἁγησιδάμου. Hoc est, Χρομίῳ. Et ἐν ἁλικίᾳ πρώτᾳ, hoc est, ἐν νεότητι.

τὰ δ' ἄλλαις. Puto poëtam non habere rationem rerum à Chromio iam gestarum, sed spei in posterum gerendarum: ob quam alio tempore encomium pollicetur aliud. q.d. ἃ δὲ κατορθώσει, πολλὰ μὲν ἐν ἠπείρῳ, πολλὰ δ' ἐν θαλάσσῃ, ἐν ἄλλαις ἡμέραις διελεύσομαι. Appellat vicinum mare, videlicet Tyrrhenum, cuius insula est Sicilia.

κονίᾳ. Hìc κονία Adiectiuè sumitur pro κονιακὴ, vel κονιώδης, cùm sit substant. & exponatur *puluis, cinis*. Porrò κονία χέρσος, à Schol. exponitur ἡ γῆ τῆς ἠπείρου. & poëta τὰς πεζομαχίας & τὰς ναυμαχίας innuit. φάσομαι Dor. pro φήσομαι fut. med. verbi φημί.

ἐκ πόνων δὲ. Consolatoria gnome, qua Chromium subleuat, ne exantlatorum laborum pœniteat ipsum, & ne grauetur nouos suscipere: cuius explicationem pete à paraphrasi Latina.

οἱ σὺν νεότατι γένωνται, σύν τε δίκᾳ. Hoc est, δικαίως ἐν νεότητι τελεσθέντων. Porrò ἁμέρα Dor. pro ἡμέρα, Ab abiectiuo ἥμερος, hoc est, πρᾶος. Vbi notandum vocabulum αἰὼν fœminei generis nunc esse.

παράφρασις.

Cùm enim opibus abundet, & decus gloriosis ex factis adeptus sit, summum fœlicitatis culmen attigit. Ad quod quicunque peruenit, nec oculos nec pedes vlterius circunferre debet, vt potiora quęrat: cùm nihil maius homini mortali obuenire possit. Cæterùm, quemadmodum modestia & tranquillitas in conuiuio postulatur vt iucundum efficiatur: sic etiam recens parta victoria suaue carmē flagitat, vt lętior & gloriosior reddatur. Quod carmē vt animosiùs à cantoribus in victoriali conuiuio canatur, siquidem vini generosi potio vocem roborat, aliquis id in lętitię craterem, qui dulcis est pręnuntius mox sequuturæ cantionis, infundat.

δυωδεκὰς ι.

εἰ γὰρ ἅμα κτεάνοις πολ-
λοῖς ἐπίδοξον ἄρηται
κῦδος, οὐκ ἔτ' ἐστὶ πόρσω
θνατὸν ἔτι σκοπιᾶς
ἄλλας ἐφάψασθαι ποδοῖν.
Ἡσυχίαν δὲ φιλεῖ
μὲν συμπόσιον. νεοθαλὴς δ' αὔξε-
ται
μαλθακᾷ νικαφορίᾳ σὺν ἀοι-
δᾷ.
θαρσαλέα δὲ παρὰ
κρατῆρα φωνὰ γίνεται.
ἐγκιρνάτω τίς μιν, γλυκὺν
κώμου προφάταν.

μετάφρασις.

Si enim simul cum opibus multis illustre adeptus sit decus, non licet vlterius mortali amplius speculam aliā attingere pedibus. Trāquillitatem autē amat quidem conuiuium: & recenter florens augetur molli victoria cum cantu. Audax autem apud craterem est vox. Temperet aliquis eum, dulcem chorealis hymni prænuncium.

εἰ γὰρ ἅμα. Ostendit poëta quibus in rebus consistat summa fœlicitas, nempe in diuitijs, & honore: quibus munitus Chromius, admirabili fœlicitate se di-

uinitus cumulatum sciat. Assimile est illud quod alibi dixit, εἰ δ' ὤν καλός, ἔρδων δ' ἐοικότα μορφᾷ, οὐκέτι πόρσω, &c. Item Ep. 1. Isth. 5. & Isthm. 6. antistr. 1. & Pyth. 1. Ep. vlt.

σκοπιᾶς ἄλλας. Hoc est, ἄλλης εὐτυχίας ὁδοὺς περισκοπεῖν ὀφθαλμοῖς, καὶ ποσὶ ζητεῖν.

Ἡσυχίαν δὲ φιλεῖ. Hinc incipit poëta hymnum hunc concludere: & comparat inter se victoriam & conuiuium victoriale, quòd quemadmodum istud iucundum redditur, si cum tranquillitate & modestia celebretur: sic illa gloriosior euadat, si recens parta consequatur encomium. Porrò comparationem istam sumit, quia in conuiuio victoriali cantabatur chorealis hymnus, & quia alacres denotare vult cantores, eámque alacritatem à vini potu capere. Cæterùm ἡσυχίαν intellige cum Schol. εἰρήνην, *pacem, modestiam.* Etenim natis in vsum lætitiæ scyphis, par est tollere barbarum morem, verecundúmque Bacchum sanguineis prohibere rixis: vt ad Horatij verba alludam, quæ extant Od. 27. l. 1. Carm.

νεοθαλής. Hoc est, νεωστὶ θάλλων, *recens florens, & virescens*: & hîc epitheton pro νεωστὶ τυχοῦσα. *quæ recens obtigit.*

θαρσαλέα δέ. Effectum vini in poëtis & cantoribus, vocem quidem & animum confirmat. vnde vetus Epigr. Græcum.

Οἶνός τοι χαρίεντι μέγας πέλει ἵππος ἀοιδῷ.

Contrà verò

Ὕδωρ δὲ πίνων, καλὸν οὐ τέκοις ἔπος.

vnde Horat.

Fœcundi calices quem non fecere disertum?

Hoc loco poëta non tam de ὑμνοποιοῖς quàm de ὑμνῳδοῖς loquitur.

ἐγκιρνάτω τίς μιν. Quum postulat poëta sibi vinum in craterem infundi quo animum roboret, innuere vult se summo studio teneri canendi laudes Chromij, & omnia quærere adminicula quibus id faciat præclarè.

γλυκὺν κώμου προφάταν. Expone τὸν ἐγκωμίου προηγητήν, *encomij præuium.* Nam, vt docet Schol. quum quis adeptus erat victoriam, primum lætitiæ crater apponebatur: deinde laus victoris carmine canebatur.

παράφρασις.	δωδεκὰς ια.	μετάφρασις.
& liquorem illum, qui à vite progignitur, cuius & vis est maxima, distribuat argẽteis phialis, quas equæ Chromij hero suo partas ex sacra Cereri Sicyone Aetnam vexerunt, simul cum coronis illi textis pro iusto premio victoriæ, in Pythijs, ibi ab Adrasto Apollini consecratis, partę.	ἀργυρέαισι δὲ νωμάτω φιάλαισι βιατὰν ἀμπέλου παῖδ'. ἅς ποθ' ἵπποι κτησάμεναι Χρομίῳ, πέμψαν θεμιπλέκτοις ἅμα Λατοΐδα στεφάνοις ἐκ τᾶς ἱερᾶς Σικυῶνος. Ζεῦ πάτερ εὔχομαι ταύταν ἀρετὰν κελαδῆσαι	*argenteis autem distribuat phialis violentum vitis filium: quas nunc equæ quum acquisiuerunt Chromio, vexerunt iure textis cũ Latoidæ coronis ex sacra Sicyone. Iupiter pater opto hanc virtu-*

Quam viri illius virtutem hoc egregio facinore demonstratam, carmine in quo Gratiarum elegantia refulgeat, celebrare opto Iupiter pater, & supra plerasque alias victorias verbis eruditè inuentis honorare, Musæ meæ sagittas omnes proximè ad scopum torquendo h. e. ad propositum laudis argumentum, videlicet Chromium, omnem meæ mentis in contexendo hymno inuentionem directè conferendo.

σὺν Χαρίτεσσιν, ὑπὲρ πολλῶν τε τιμαλφεῖν λόγοις νικᾶν, ἀκοντίζων σκοποῦ ἄγχιστα μοισᾶν.

tem celebrare cũ Charitibus, supra multásque ingeniosè inuentis honorare carminibus victorias, iaculans proximè ad scopum Musam.

ἀργυρέαισι δ̓. Præter communes crateres postulantur phialæ quas pro victoriæ præmio Chromius Sicyone reportauit. Nam vini potio lętior in his futura videtur. Commendantur hæ phialæ, à materia: simúlque docemur, hoc fuisse Pythiorum Sicyoniorum præmium vnà cum coronis.

νωμάτω. Hoc est, διανεμέτω. De voce φιάλη vide Olymp. Od. ζ. str. α. Porrò ἀμπέλου παῖδα, periphrasticè intellige vinum quod ex vitis vuis exprimitur: præterea epitheton considera βιατὰν, vel quasi τὸ βίᾳ θλιβόμενον, *quod vi exprimitur*, vel τὸ βιάζεσθαι εἰδότα, καὶ εἰς μέθην ἄγειν. *quod vim inferre nouit, & in ebrietatem agere*, vt vult Schol. cuius priorem sententiam non probo, quia non innuit epitheton quid patiatur vinum: sed docet eius esse vim maximam, siue ad robur addendum, siue ad mentem calefaciendam, interdum & ad turbandam. De effectis vini lege Horat. Od. 21. l. 3. Carm.

ἅς ποτε. Hoc ποτε puto vacare, vt aliquando id accidit: vel significare *nunc* vel *tandem*: q. d. *quas nunc*, vel *quas tandem Chromio partas*, &c. Etenim non agitur de victoria, quondam seu olim parta, sed de recenti quæ paulò antè νεοθαλής est dicta, & cuius conuiuium nondum est celebratum, vt colligere est ex poëtæ verbis. Solebat autem celebrari dum recens adhuc erat victoria. Si illud ποτὲ *nunc* exponas, recentem victoriam significabis: si *tandem*, post conatus aliquot partam.

Χρομίῳ κτησάμεναι. Non potest hinc colligi equas absente hero vicisse: Nam illis victoria tribui potest, quia aptæ erant ad certamen ineundum, & aurigæ bene paruerant. Euicimus autem 1. duodecade, in hoc verbum ἀναβαίνων, Chromium ipsum curru certasse.

πέμψαν. Negl. augm. pro ἔπεμψαν: quod hactenus expositum inuenio *miserunt*: quod non probo: siquidem bruta impropriè dicuntur mittere: & verisimilius est exponi debere *vexerunt*. Nam equæ in patriam redibant, & coronas eò vehere poterant. Et τὸ πέμπω aliquando sign. *veho, deduco, transueho*. vt Odysse. ε.

> Οὐ γάρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
> Οἵ κεν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
> *Non enim mihi prestò sunt naues remis instructæ, & socij,*
> *Qui possint ipsum deducere per lata dorsa maris.*

θεμιπλέκτοις. Vel ἀπὸ τῆς Θέμιδος πεπλεγμένοις, quæ Apollinis erat πάρεδρος, & Pythone oraculum habebat: vel δικαίως καὶ νομίμως πεπλεγμένοις, vt nullo judicum

fauore, sed pro merito coronas accepisse dicatur. Nam θέμις idem significat quod δίκη.

ἅμα. Legunt alij ἀμφὶ nullo sensu, & cum metri corruptela. Quare ex Schol. qui videtur legisse ἅμα, hanc vocem illius loco ponimus. Habet Schol. ἅμα τοῖς μετὰ δικαιοσύνης ὑπάρξασι, &c.

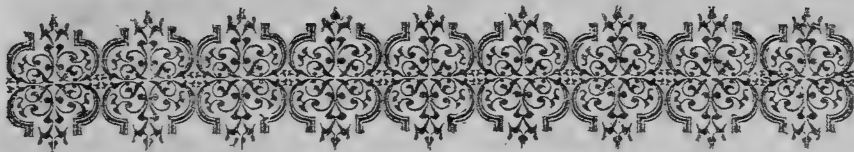
Λατοΐδα. Hanc vocem habes Od. 1. Pyth. hoc est, Ἀπόλλωνος. Nam sacra erant Apollini hæc certamina.

ἱερᾶς Σικυῶνος. Sicyon sacra vocatur quia extructa est in colle natura munito & Cereri sacro, Strab. l. 8. Locus notatur vnde coronæ delatæ sunt: sed locus ad quem perlatæ sunt, subticetur: quem puto Aetnam esse, in qua Chromius habitabat.

Ζεῦ πάτερ. Votum quo testatur se ex animo cupere pios victores merito encomio decorare. Et apostrophen facit ad Iouem. q. d. ὦ Ζεῦ πάτερ εὔχομαι χαρίεντι ὕμνῳ ταύτην ἀρετὴν Χρομίου ᾄδειν, καὶ περὶ πολλῶν νικῶν ἀκριβῶς τιμᾶν ἔπεσι. Malo legere νικᾶν in genit. plur. quàm νίκαν in accus. singul. Nam commodius mihi suppetit loci sensus, vt videbis ex paraphrasi Latina.

ταύδ᾽ ἀρετάν. Dor. pro comm. τήνδ᾽ ἀρετὴν: videlicet νίκην, vt paulò pòst exponit σὺν Χαρίτεσσιν, h. e. *Gratiarum, quæ omnia præclara faciunt, ope*, τιμαλφεῖν. Cōpositum vocab. ex τιμὴ *honor*, & ἀλφέω *inuenio, excogito*. Sign. ἄγαν τιμᾶν, *magno honore prosequi*. Et τιμαλφὴς ab Etymol. exponitur, ἄγαν τίμιος, & τὸ τιμὴν εὑρίσκον. Hic τιμαλφεῖν λόγοις est, *ingeniosè inuentis verbis honorare*.

ἀκοντίζων σκοποῦ ἄγχιστα μοισᾶν. Sic legunt omnes codices: q. d. poëta, se præstantissimum hymnum scribere. Sed Schol. videtur legisse μοῖσαν in accusat. singul. Nam sic interpretatur hæc verba, πέμπων μου τὴν μοῦσαν ἐγγὺς τοῦ σκοποῦ. Item ἀκοντίζων ἐγγὺς τοῦ σκοποῦ τὴν μουσικήν. ἤτοι διηνεγμένος τοῖς μουσικοῖς. Quam expositionem probo. Nam hæc allegoria frequens est apud authorem quum agit de suo carmine laudatorio, & de eo quem laudat. Nam sua carmina vocat vel ἄκοντας, vel οἰστούς, hoc loco μοῖσαν. Eum quem laudat, appellat σκοπόν: vt antistr. vlt. 2. Olymp. ἔπεχε νῦν σκοπῷ τόξον, &c. & Ol. 1. sub finem dicit ἐμοὶ μὲν ὦν μοῖσα καρτερώτατον ἀλκᾷ βέλος τρέφει.

ΘΕΙΑΙΩ ΠΑΙΔΙ ΟΥΛΙΟΥ, παλαιστῇ.

THIAEO FILIO VLIAE, palæstritæ.

ΕΙΔΟΣ Ι.

ODE X.

ARGVMENTVM.

OCcasionem scribendi hoc encomium in Thiæi laudem dedit poëtæ Hecatombæorum victoria, à qua virum hunc potissimùm commendat: quanquam & aliarum victoriarũ meminit, nimirum Isthmiæ, Pythiæ, & Panathenæorum, spémque facit obtinendæ Olympicæ. Præterea laudis locos petit à patria, materno genere, & cognato Pamphaë à quo ad Castorem & Pollucem digressus, Odam hanc concludit.

παράφρασις.

Vos ô Gratiæ, carminibus Argos celebrate, cuius rex fuit Danaus, qui diuersis ex vxoribus quinquaginta suscepit filias celebres redditas, & quasi conspicuo in loco collocatas ob perpetratum in maritos facinus: celebrate, inquam, Argos, in quo sibi sacro domicilio, tanquam numini suo conuenienti habitat tutelaris Dea Iuno. Ciuitas enim illa illustris reddita est ob sexcenta audacia fa-

στροφὴ α. κῶλα ια.

Δαναοῦ πόλιν, ἀγλαο-
θρόνων τε πεντήκοντα κορᾶν, Χάριτες,
Ἄργος, Ἥρας δῶμα θεοπρεπὲς, ὑ-
μνεῖτε. φλέγεται δ' ἀρεταῖς
μυρίαις, ἔργων θρασέων ἕνεκεν.
μακρὰ μὲν τὰ Περσέος ἀμ-
φὶ Μεδοίσας Γοργόνος,
πολλὰ δ' Αἰγύπτῳ κατῴκισθεν ἄστη

μετάφρασις.

Danai vrbem, & pulchris solijs insidentium quinquaginta filiarũ, ô Gratiæ, Iunonis domicilium Deam decens, celebrate. Refulget enim virtutibus infinitis propter facta fortia. Longa quidẽ sunt relatu Persei gesta, circum Medusam Gorgonem, & multa in

ταῖς Ἐπάφου παλάμαις.
οὐδ᾽ Ὑπερμνήστρα παρεπλάγχθη μονό-
ψαφον ἐν κολεῷ κατασχοῖσα ξί-
φος.

Aegypto condita fuerunt oppida Epaphi manibus. Neque Hypermnestra aberrauit, quum non suffragantem alijs in vagina retinuit gladium.

cinora Quale est illud Persei, qui vt Medusam Gorgonem neci dederit, longius esset referre. Qualia & Epaphi filij Iouis & Iûs filiæ Inachi Argiui: qui cùm à matre in Aegyptum translata in lucem editus esset, ibi multas vrbes, vt pote Memphim, aliásque condidit Quale etiam illud memorabile Hypermnestræ factum, quæ sola clemens in nuptias non peccauit, quando cum reliquis sororibus non consentiens, traditum à patre gladium, quo prima nocte sponsum interficeret, è vagina non eduxit, & marito pepercit.

Θειαίῳ. Titulus habet tantùm nomen patris, & generis victoriæ: deest patriȩ: sed ex hymno satis constat Thiæum fuisse Argiuum, qui multis certaminum victorijs inclaruit, de cuius quidem patre nihil memorabile narratur, quanquam à paterno & materno genere laudatur.

εἶδος ι. Hæc Ode, quanquam in Nemeorum serie collocatur, attamen non directè ad Nemeacam victoriam refertur. Quanquam enim Thiæus Nemeonices prædicatur, id accidit in congerie victoriarum proposita: sed occasionem componendi hymnum hunc, poëta videtur accepisse ab Hecatombæa victoria Argis parta.

Δαναοῦ πόλιν. Argiuum virum, Argiua victoria potitum ipso in limine à patria commendat, patriam ab Heroibus insignibus, illorúmque factis memorabilibus. Primùm Danai vrbem appellat: nam hìc regnauit pulso Gelanore Sthelenæ filio. Sic autem historiam habet Pausanias in Corinthiacis, cuius Latinam interpretationem hìc scribo. *Danaus cùm Argos venißet, de regno cum Gelanore Sthenelæ filio contendit: ac cum vterque eorum ad populam multa, & ea maximè probabilia, & iuri consentanea dixißet, neque omnino quæ Gelanor afferebat minùs æqua viderentur, causa ampliata est in crastinum. Postero die prima luce, in boum gregem in pomœrio pascentium lupus impetum fecit: atque is taurum ipsum gregis ducem adortus est. Visum est Argiuis Gelanori cum tauro, cum lupo esse Danao aptißimam conuenientiæ rationem: quòd scilicet vti lupus animal est homini minimè familiare, sic propemodum ad id temporis nulla fuißet Danaus Argiuorum consuetudine vsus. Quare cùm lupus taurum confecißet, è re nata Argiui Danao imperium adiudicarunt. Tunc Danaus lupum ab Apolline mißum interpretatus, Lycij Apollinis ædem dicauit.* Hæc facta sunt cùm ex Aegypto venisset Danaus, Beli regis Aegyptiorum filius, qui cùm quinquaginta filias haberet, & ab Aegypto fratre peterentur in vxores pro quinquaginta filijs quos pariter habebat; monitus est ab oraculo ab vno generorum mortem ipsi imminere, ideóque filiás illi denegauit, vtque periculum vitaret ex Aegypto Argos nauibus concessit, & regnum eo quo dictum est modo, occupauit. Sed Aegyptus se contemni ratus filios misit aduersus Danaum bellum gesturos, eò autem adactus est Danaus, vt filias coactus sit collocare Aegypti filijs. Interim dato vnicuique filiæ gladio, mandauit vt prima nocte maritum interficerent: quod

præstiterunt omnes excepta Hypermnestra, quæ Lynceo pepercit. Postea Lynceus socerum occidit, & regnum occupauit.

ἀγλαοθρόνων. Hoc Danai filiabus epitheton vix in laudem tribuitur, imò potiùs in vituperium, quatenus insignes redditæ sunt facinore impio, & velut in conspicuo loco collocatæ. κορᾶν genit. Dor. pro comm. κορῶν.

Χάριτες. Apostrophe ad Gratias, vt nimirum carmen quod Musarum afflatu componebat Pindarus, elegantia exornarent: siquidem nihil sine Gratijs præclari perficitur, vt videre est vlt. Olymp.

Ἥρας δῶμα. Sacrum fuisse Iunoni Argos, docent hæc Homeri verba.

Ἤτοι ἐμοὶ τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόλιες,
Ἄργός τε, Σπάρτη τε, καὶ εὐρυάγυια Μυκήνη.

φλέγεται δέ. Hoc est, λάμπει, λαμπρύνεται. Verbum φλέγω, τὸ λαμπρύνω iam occurrit Oda 5. Pyth.

μακρὰ μέν. Hoc est, μακρὸν ἂν εἴη τὰ τοῦ Περσέος ἀμφὶ Μεδούσας Γόργονος πράγματα διηγεῖσθαι. Cæterùm Schmidius ob metrum legit τοῦ Περσέος; Phrasis tamen Græca foret melior si τὰ seruemus, subaudiendo πράγματα: eritque perspicua mens authoris seruata constructione quam proposui. Alibi autem de Perseo & Gorgonibus diximus. Ideóque nihil hîc addemus, præterquam quod hæc historia satis nota est.

πολλὰ δέ. Quod de Epapho in paraphrasi: & de Hypermnestra, ibidem, & annotatione in Δαναοῦ πόλιν, sufficiet. vide plura in Epist. Ouid. ad Lynceum, & apud Pausaniam in Corinthiacis. Obseruabo tantùm κατῴκισθεν Aeol. in 3. plur. dictum, pro κατῳκίσθησαν, à verbo κατοικίζω. Item ἄρ᾽ esse additum à Schmidio, ad perficiendum metrum duntaxat: quod ego etiam retinui.

μονόψαφον. Sic appellat gladium Hypermnestræ, quia, vt Schol. verbis vtar, οὐκ ἐφαίνετο ἰσόψηφος ταῖς ἀδελφαῖς, ἀλλὰ μονόψηφος ἐγένετο. τουτέστι, μόνη παρὰ τὰς ἄλλας Δαναΐδας ἰδίᾳ ψήφῳ χρησαμένη, οὐκ ἔπαισε κατὰ τοῦ Λυγκέως τὸ ξίφος. Porrò μονόψαφος Dor. est pro comm. μονόψηφος. & κατασχοῖσα Dor. pro comm. κατασχοῦσα. Preterea παρεπλάγχθη. hoc est, τοῦ δέοντος ἀπεπλανήθη: est Aor. 1. pass. verbi παραπλάζομαι. Huic autem Aoristo interseritur γ. vt & initio Odysseæ, ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη. pro ἐπλάγχθη. à simplici πλάζομαι.

παράφρασις.

Hoc quoque nomine illustris reddita est ciuitas, quòd Diomedem Tydei filium, flaua & cæsijs oculis Minerua, immortalitate donatũ in numerum Deorum retulit. Quòd & Amphiaraum vatem Oiclei filium, fortem & bellicosum virum, qui nubis instar in hostes ingruere soleret, ter-

ἀντιστρ. κῶλ. ια.

Διομήδεα δ᾽, ἄμβροτον
ξανθά ποτε Γλαυκῶπις ἔθηκε
θεόν.
γαῖα δ᾽ ἐν Θήβαις ὑπέδεκτο, κε-
ραυ-
νωθεῖσα Διὸς βέλεσι
μάντιν Οἰκλείδαν, πολέμοιο νέ-
φος.
καὶ γυναιξὶν καλλικόμοι-

μετάφρασις.

Diomedem autem immortalem flaua quõdam Dea cæsia fecit Deum. Terra verò apud Thebas recepit fulmineis Iouis telis percussa, vatem Oiclidem, belli nubem. Quinetiam mulieribus pulchrico- ra telis

ta telis Iouis, scilicet fulmine percussa Thebis, dississaque absorpsit, ne turpiter ab hoste occideretur. Quod etiam capillitio decoris, formáque præstantibus mulieribus alias vrbes antecellit. Quam famam veram esse Iupiter suo facto comprobauit: quum Alcmenam & Danaën Argiuas amauit & adiuit. Quod & Talaum Adrasti patrem, & Lynceum Aegypti filium Hypermnestræ maritum habuit reges, quibus Iupiter prudentiam & iustitiam coniunctim largitus est.

στιν ἀριστεύει. πάλαι
Ζεὺς ἐπ᾽ Ἀλκμήναν, Δανάαν τε μολὼν, τὸ-
τον κατέφανε λόγον.
πατρὶ τ᾽ Ἀδράστοιο, Λυγκεῖ τε φρε-
νῶν
καρπὸν εὐθείᾳ συνάρμοξεν δί-
κᾳ.

mis excellit. Olim Iupiter ad Alcmenam & Danaën profectus, hanc famam palam fecit. Patri etiam Adrasti, Lynceóque mentis fructum cum recta adaptauit iustitia.

Διομήδεα δ᾽. Hoc est, ἡ δ᾽ Ἀθήνη ξανθὴ καὶ γλαυκῶπις τὸν Διομήδεα θεὸν ἀθάνατον ἐποίησε. Fuit autem Diomedes Tydei Aetolorum regis filius. Tydeus autem ex Aetolia Argolidem concessit, & ex Adrasti filia Diomedem genuit, vt legimus Il. ξ. qui non solùm fuit heros fortissimus, & *vt Horatij verbis vtar* Tydides melior patre: sed etiam in Deorum numerum relatus, hac ratione. Tydeus illius pater Thebano bello vulneratus à Melanippo, id ęgerrimè tulit, & Amphiaraum rogauit, vt occisi Melanippi caput sibi afferret: quo facto Tydeus animum satiare non potuit obtuendo, & denudati capitis carnes deuorauit. Promiserat autem Minerua Tydeo immortalitatem pro vulnere quod acceperat: qua cùm non posset frui, siquidem carnes deuorauerat, Mineruam rogauit, vt eam in filium Diomedem transferret. Quod fecit Minerua. Itaque cum Castore & Polluce cultus est tanquam Deus: & sunt qui eum in Diomedea insula maris Adriatici euanuisse crediderunt. vide Strab. l. 6.

ξανθὰ Γλαυκῶπις. Sic ἀντονομαστικῶς appellatur Minerua: & ξανθὰ, Doricum est, pro comm. ξανθή. Porrò ἄμβροτον sume inserto μ. pro ἄβροτον. ex α. priu. & βροτός. poëticum pro ἀθάνατος.

γαῖα δ᾽ ἐν Θήβαις. Superiore Oda satis actum de Amphiarao, & Olymp. ϛ. Quod autem absorptus est Amphiaraus, id factum putant vt esset immortalis: & cùm in viuis vates esset, quum ex ijs excessit ipsi oraculorum sedes in Gręcia assignarunt. Hunc poëta vocat πολέμοιο νέφος, vt & Il. ρ. Homerus Hectorem,

ἐπεὶ πολέμοιο νέφος περὶ πάντα καλύπτει Ἕκτωρ:

siue multitudinis copiarum, siue fortitudinis Amphiarai rationem habet: nam hæc phrasis est metaphorica.

καὶ γυναιξίν. Argi laus à præstantissima mulierum forma: cuius laudis duo dat exempla, Alcmenam & Danaën: & Iouis iudicio eam confirmat. Nam siquidem illas mulieres amauit Iupiter, sequitur vt formosæ fuerint. καλλικόμοις significat *formosas*, synecdochicè.

τὸν τον. Sic legendum videtur, vt altera syllaba colon præcedens perficiat, & sic in Schol. legitur τὸν τον κατέφηνε τὸν λόγον. De Alcmena, vide Plautum in Amphitryone, & Ouid. 6. Metamorph. De Danaa vide Horat. l. 3. Carm. Od. 19. & Ouid. 6. Metamorph.

πατρί τ' Ἀδράστοιο. Intellige Talao: & Λυγκεῖ, intellige Hypermneſtræ viro, & Aegypti filio, qui Danaum interfecit, & illi ſucceſſit: ſuæque poſteritati imperium Argiuum reliquit. Alij enim ſunt Lyncei.

φρενῶν καρπὸν. Intellige ἄριστον λογισμὸν. Nam mens, vt ita loquar, ſedes eſt διανοίας καὶ λογισμοῦ. vide antiſtr. 1. Ol. 7. Od. quid ſit γλυκὺς καρπὸς φρενὸς. Porrò εὐθεῖα δίκη eſt δικαιοσύνη. Et συνάρμοξεν duplici Doriſmo pro συνήρμοσεν, qui fit mutato η augmenti in α. & σ. in ξ.

παράφρασις.

Quòd & Amphitryonem tulit, cuius idem Iupiter haſtam ſuſtentauit, ſcilicet ipſi fauendo in bello. Atque is quoque Amphitryo fœlicitate præſtantiſſimus in Dei illius affinitatem venit, quando rex ille Deorum immortalium æneis armis indutus, & aſſimilatus Amphitryoni Taphiorum ſeu Teleboarum victori (quos qui viciſſet, raptúmque Electryonis boum, & eiuſdem filiorum necem vltus eſſet, Alcmena filia & ſoror ſui coniugium promiſerat) ingreſſus eſt aulam & Alcmenam compreſſit, ex qua generoſum, ad omniáque pericula intrepidum Herculem genuit, cuius vxor Hebe Dearum formoſiſſima cum matre Iunone pronuba Dea & nuptiarum perfectrice in cœlo verſatur.

ἐπῳδ. κῶλ. ιβ.

θρέψε δ' αἰχμὰν καὶ Ἀμφι-
τρύ-
ωνος. ὁ δ' ὄλβῳ φέρτατος
ἵκετ' ἐς κείνου γενεάν,
ἐπεὶ ἐν χαλκέοις ὅπλοις,
Τελεβόας ἐναρόντι
ὄψιν ἐιδόμενος
Ἀθανάτων βασιλεὺς αὐλὰν ἐσῆλ-
θεν,
σπέρμ' ἀδείμαντον φέρων
Ἡρακλέος. οὗ κατ' Ὄλυμπον
ἄλοχος Ἥβα, Τελεία
παρὰ ματέρι βαίνοι-
σ' ἐστι, καλλίστα Θεῶν.

μετάφρασις.

Aluit autem haſtam Amphitryonis. Is autem fœlicitate præſtātiſſimus venit in illius affinitatem, quando in æreis armis Teleboarum victori faciem aſſimilatus immortalium rex aulam ingreſſus eſt, ſemen intrepidum afferens Herculis: cuius in cœlo vxor Hebe perfectricem nuptiarū apud matrem incedit pulcherrima Dearum.

θρέψε δ. Quemadmodum Talaum & Lynceum Iupiter dicitur prudentia & iuſtitia ornaſſe: ſic immediatè dicitur, aluiſſe haſtam Amphitryonis, hoc eſt, eū in bello fortitudine muniuiſſe. Ideóque puto remotiùs ſumptam illam coniecturam, quòd Iupiter aluit & quaſi prolongauit bellum Amphitryonis, vt vno die eum præuertens, Alcmena potiretur. Neque contextus ſeries id vllo modo mihi videtur velle. Hîc igitur τρέφω ſumo quemadmodum Sophoclis Schol. in Aiace maſtigoph. interpretatur, αὔξω. In hunc verſum, οἵας λατρείας αὖθ' ὅσου ζήλου τρέφει.

ὁ δ' ὄλβῳ. Referuntur iſta ad Amphitryonē, qui fœliciſſimus fuit quòd in Iouis affinitatem venerit, quum videlicet alter Herculem, alter Iphiclum ex eadem coniuge eodem tempore ſuſcepit.

ἐναρόντι. Sic legendū videtur, ratione cùm metri tum ſenſus. Itaque mendo-

sè legunt qui habent vel ἔναρεν τι οἱ, vel ἔναρεν οἱ: quod & Schmidius rectè obseruauit. Porrò ἐειδόμενος Atticè & poët. dictum pro εἰδόμενος.

ἀδείμαντον. Hoc est, ἄφοβον. Fit ἀδείμαντος ex α priu. & inusitato verbali δειμαντὸς, à δειμαίνω *trepido, formido, metuo*, & hoc à δεῖμα, hoc à δέος.

Ολυμπον. Hoc est, οὐρανὸν. Fabula Hebes notissima est. Habes βαίνοισα ὅπη Atticè pro βαίνει. & Dor. βαίνοισα, pro comm. βαίνουσα.

Τελεία. Antonomasia pro Ἥρα: quę cur sic appelletur, ambigunt. Quidam Τελείαν Iunonem vocant, quia Temenus Pelasgi filius tria fana ædificauit, primum παιδὶ: secundum τελεία postquam Ioui nupsit. Dicitur autem τέλειος qui matrimonium iniuit. Tertium χήρα *vidua*, quum irata voluit aliquando diuortium à Ioue facere. Quæ sententia si valeat, dicetur Hebe cum matre Iunone in cœlo versari, quatenus Iuno est τελεία non χήρα facto à Ioue diuortio. Iunoni Teliæ fuit templum in monte Cuculo, quia ibi in cuculum verso compressa est à Ioue. Alij Τελείαν dicunt quasi *adultam, perfectam, nuptialem*, quòd perfectionem vitæ efficit, h.e. maturam ad matrimonium ætatem significet. Alij quòd sit γαμηλία & ζυγία, ac nuptiarum perfectioni præsit: & sic κατασκευάζει τὴν τελειότητα τοῦ βίου. Nam vt ait Pollux, γάμος dicitur τέλειος, ὡς τελεῖς τὸν βίον τελῶν τὸν ἄνθρωπον.

παράφρασις. — στροφὴ β. κῶλ. ια. — μετάφρασις.

Sed quid infinitas res apud Argiuos memorabiles exponam? Sanè non possim omnia præclara recensere, quæ de Argo virtutibus suorum incolarum bene fortunato referenda sese offerunt, adeò mihi angustum est os, & imbecilla dicēdi facultas: præterquā quòd ex enumeratione lōgiori deuitare volo hominum fastidium, in quod incidere mihi foret molestū. Quanquam autem ijs de causis longiorem narrationem præcidam, quod attinet ad priscorum Argiuorum res memorabiles: nihilominus virum Argiuum recens Hecatombæorum victorem celebrabo. Quare accipe lyram fidibus tensis bene sonantem, & curam suscipe laudandi illum palæstritam. Robustum certamen quod Iunoniorum tempore pro æneis armis indici solet, Argiuum populum hortatur vt ad Hecatombes sacrificium Iunoni fieri solitum, & ad præmiorum

βραχύ μοι στόμα πάντ᾽ ἀναγήσασθ᾽ ὅσων Ἀργεῖον ἔχει τέμενος
μοῖραν ἐσλῶν. ἔστι δὲ καὶ κόρος ἀνθρώπων βαρὺς ἀντιάσαι.
ἀλλ᾽ ὅμως εὔχορδον ἔγειρε λύραν,
καὶ παλαισμάτων λάβε φροντίδ᾽. ἀγών τοι χάλκεος
δᾶμον ὀτρύνει ποτὶ ταν θυσίαν Ἥρας, ἀέθλων τε κρίσιν,
Οὐλία παῖς ἔνθα νικάσαις δὶς, ἔσχεν Θειαῖος δυσφόρων λάθαν πόνων.

Arctum est mihi os ad omnia recensendū, quotcunque Argiuum habet delubrum sortem bonorum. Est verò etiā satietas hominum grauis occursu. Sed tamen chordis bene sonantem excita lyram, & luctarum curam suscipe. Certamen æneum populum hortatur ad sacrificium Iunonis, præmiorúmque iudicium, vbi Vliæ filius Thiæus victoriam adeptus bis, consequutus est portatu difficilium obliuionem laborum.

iudicium se conferat. In quo certamine Thiæus Vliæ filius iam secundò victoriam adeptus præmio donatus est: quem ob successum, nullo difficilium quos exhausit laborum sensu afficitur.

βραχὺ μοι στόμα. Concludit laudem à maioribus præcisione sermonis, quum profitetur tam amplam esse illius aream vt singulis recensendis sit impar. q. d. *ἀδυνάτως ἔχω πάντα τὰ τῶν Ἀργείων καλὰ διηγήσασθαι.* Doricum est *ἀναγήσασθαι* pro *ἀνηγήσασθαι* infin. Aor. 1. med. verbi *ἀνηγέομαι.*

Ἀργεῖον τέμενος. Periphrasis pro *Ἄργος*, seu *Ἀργολίς.* Neque enim solum delubrum Argiuum intelligit, sed etiam totum Argos, imò totam Argolidem, seu Argiuam terram.

ἔστι δὲ καὶ κόρος. Prima præcisionis ratio ab impossibili sumpta est: quòd non possit poëta tam longam seriem Argolicarum rerum memorabilium persequi: Secunda petitur ab hominum inuidia, quòd alienarum laudum longior enarratio fastidiosa esse soleat. Hæc poëtæ verba sic declares, *καὶ δεινόν ἐστι ποιεῖν κόρον ἀνθρώποις, οἳ διὰ τὴν βασκανίαν οὐχ ἡδέως ἀκούουσιν ἀλλοτρίων ἐπαίνων.*

ἀλλ' ὅμως. Post breuem superiorum conclusionem, transit ad sibi propositam Thiæi laudem. Quod facit per apostrophen ad seipsum. q. d. *ὅμως μέντοι εὔηχον λάμβανε λύραν, καὶ ἐν φροντίδι ποιοῦ τὸν παλαισμῶν ἐπαινεῖν.* Similis apostrophe extat antistr. 1. Od. 1. Olymp. *ἀλλὰ Δωρίαν ἀπὸ πασσάλου φόρμιγγα λάμβανε.*

ἀγὼν τοι χάλκεος. Certamen hoc *Ἡραῖα* *Iunonia* vocabant, vt pote Iunoni sacrum: vel *Ἑκατομβαῖα*: quòd tum fieret *ἑκατόμβη*, Epitheton *χάλκεος* adhibetur; vel quod *ἀγὼν* esset *ἰσχυρὸς*, & *στερρότατος*: vel quia præmium erat *χάλκεον ὅπλον.* Porrò *θυσίαν Ἥρας* intellige *ἑκατόμβην.*

ἀέθλων τε. Hoc est, *τῶν ἐπάθλων, βραβείων.* i. præmiorum: non autem certaminum: siquidem incommodius esset hanc significationem admittere, cùm præcesserit vox *ἀγών.* Porrò innuit obiter poëta, penes populum fuisse iudicare de victoria, & præmij eam sequentis distributione.

Οὐλία. Dor. pro comm. *Οὐλίου.* & *νικάσαις* Dor. & Aeol pro *νικήσας.* Dores *η* in *α* mutant: & Aeoles hanc terminationem *αις* pro *ας* vsurpant.

λαθοπόνων. Mihi videtur Schmidius sic rectè legere. Neque enim solum metro ita satisfit: sed præcipuè sensui. Quid enim opus est *εὐφόρων*, vel *εὐφρόνων.* h. e. *εὐφραντικῶν πόνων λήθην ἔχειν?* imò mala est istiusmodi laborum obliuio: contrà iucunda *τῶν λαθοπόνων.* Obliuio laborum paritur à victoria & præmio.

παράφρασις.	*ἀντιστρ. κῶλ. ια.*	*μετάφρασις.*
Præter quas victorias, fœliciter profectus ad multitudinem Grecorum, quo-	*ἐκράτησε δὲ καί ποθ' Ἕλλανα στρατὸν Πυθῶνι, τύχᾳ τε μολών,*	*Obtinuit autem etiã apud Græcum populum Pythone, & fortu-*

καὶ τὸν Ἰσθμοῖ, καὶ Νεμέᾳ στέφανον,
μοίσαισί τ' ἔδωκ' ἀρόσαι.
τρὶς μὲν ἐν πόντοιο πύλαισι λαχών,
τρὶς δὲ καὶ σεμνοῖς δαπέδοις
ἐν Ἀδραστείῳ νόμῳ.
Ζεῦ πάτερ, τῶν μὰν ἔραται φρενὶ, σιγᾷ
οἱ στόμα. πᾶν δὲ τέλος
ἐν τὶν ἔργων. οὐδ' ἀμόχθῳ καρδίᾳ
προσφέρων τόλμαν, παραιτεῖται χάριν.

natè profectus, & in Isthmo, & in Nemea coronam: Musisq; dedit excolendam: ter quidem in maris portis sortitus: ter verò & in venerabili solo in Adrastea ditione. Iupiter pater, ea quæ optat mente, reticet ipsi os. Omnis verò successus in te est operum. Neque ignauo corde afferens audaciam à te petit beneficium.

rum alij ad certandum, alij ad spectandum, Pythonem, Isthmum & Nemeam adeunt, Pythiorum, Isthmiorum & Nemeorum coronám obtinuit: Musísque materiam carminis suppeditauit, quo victorias cohonestent: vnam quidem Delphis partam, tres autem in Isthmo Corinthiaco, qui est veluti porta maris propter angustiam: tres quoque in venerabili Nemeæ solo, quod ex Adrasti vicinæ Sicyonis regis ditione fuit. Nunc autem, Iupiter pater, ille quiddam optat quod silentio premit, nec proloqui audet. Interno animi voto beneficium petit à te penes quem est rerum omnium successus: nec tamen id temere cogitat, vt citra laborem obtinere velit: sed suo merito tuáque ope id consequi expetit.

ἐκράτησε δέ. Laus ab alijs victorijs per Græciam celebrioribus. Sic autem locum hunc construe μολὼν δὲ τύχᾳ καὶ ποτὶ στρατὸν Ἑλλάνων, τὸν Πυθῶνι, καὶ τὸν Ἰσθμοῖ, καὶ Νεμέᾳ στέφανον ἐκράτησε. q. d. σὺν εὐτυχίᾳ δὲ παραγενόμενος πρὸς τὸ πλῆθος Ἑλληνικὸν, καὶ Πύθια, καὶ Ἴσθμια, καὶ Νέμεα νενίκηκε.

ποτί. Sume non pro ποτὲ, sed pro ποτὶ Dorico, pro πρὸς. & στρατὸν intellige πλῆθος eorum qui ad certandum, & spectandum venerant: præterea τύχᾳ Dor. pro τύχῃ, quod est vocabulum μέσον, pro συντυχίᾳ vel εὐτυχίᾳ.

μοίσαισι. Dor. & poët. pro μούσαις. & ἀρόσαι metaphoricè sumitur pro ἀοιδῇ κοσμεῖν. Nam corona παρέχει πρόφασιν τῶν μούσαις, quarum ἄρουρα est poësis: cuius studiosi Πιερίδων ἀρόται appellantur Nem. 6.

τρὶς μὲν ἐν πόντοιο πύλαισι. Hoc est, τρὶς ἐνίκησε τὰ Ἴσθμια. Nam πόντου πύλαι est Isthmus Corinthiacus, qui porta maris appellatur, διὰ τὸ στενὸν, inquit Scholiastes. Pindarus Olymp. θ. πύλας Κορίνθου Isthmum appellauit.

τρὶς δὲ καὶ σεμνοῖς. Ante σεμνοῖς, repetendum ἐν, ἀπὸ κοινοῦ. Et his verbis intelligendum est Nemeæum solum. Nam hæc est exegesis eorum quæ generaliùs dixit de victoria Isthmiaca, & Nemeæa. Nam quod statim addit ἐν Ἀδραστείῳ νόμῳ: non significat illa Pythia Sicyonia, de quibus Oda superiore: sed tantùm docet cuius sub ditione aliquando fuerit Nemea. Cùm enim Adrastus Sicyonis rex fuerit, potuit vicinam hanc syluam Nemeam habuisse. Vel si legas ἐν Ἀδραστείῳ νόμῳ, hoc est, διὰ νόμου Ἀδραστείου, vel κατὰ διοίκησιν καὶ νομοθεσίαν Ἀδράστου, lege *Adrastea* respexerit poëta, ad id quod, vt ait Schol. οἱ ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις ἀνενεώσαντο τὰ Νέμεα, ὧν εἷς Ἄδραστος. Qui quanquam non solus instituit leges certaminis, nihilominus alijs omissis à poëta nominatur vt Argiuis mage gratificetur.

Ζεῦ πάτερ. Quia superest ex 4. sacris certaminibus, Olympicum obtinen-

dum: id beneficium à Ioue petit Thiæi nomine, qui præ verecundia non ausit proloqui quod habet in votis. τῶν sume pro subiunct. ὦν. & scribe μαὶν metri causa, non μὲν. Habet autem Scholiastes in exegesi ὧν γε μὴν, ex quo conijcere possis errorem irrepsisse in textum. Et ipso Odes initio sic legit τῶν γε μαὶν ἔρατου.

παρὰ δὲ τέλος. Hoc est, ἐν σοὶ δὲ τὸ τέλος παντὸς πράγματος: pia sententia qua Deum rerum omnium causam efficientem agnoscit.

οὐδ' ἀμόχθῳ καρδίᾳ. Hoc est, οὐ χωρὶς πόνου παρὰ σοῦ αἰτεῖται τὴν χάριν τῆς νίκης. Hæc habes in paraphrasi Latina dilucidè. Quod attinet ad παραιτέομαι, aliàs signif. *auersor, deprecor*. χάριν intellige τὴν δωρεὰν τῆς νίκης.

παράφρασις.

Neque me comminisci hoc illi esse in votis, te & illum testem appello: siquidem dico rem tibi vt pote Deo omniscio notam, illíque ipsi summopere optāti victoriam Olympicam, quę omnium est suprema: siquidem Hercules certaminis huius præ alijs honorati ritum in Pisa sanxit. Porrò idem bis Panathenæa Mineruæ sacra vicit, non continenter quidem, sed interiecto temporis interuallo: atque illi suo more Athenienses suaui voce carmen cecinerunt: nec non pro præmio accepit oleum fictili vasi ex assata terra conflato infusum, quod in patriam Argos, cuius populi generosi Iuno tutelaris est Dea, intus vasorum picturatas thecas asportauit.

ἐπῳδ: κῶλ. ιβ.

γνώτ' ἀείδω καὶ τὶν Θεῷ,
χὤστις ἁμιλλᾶται περὶ
ἐσχάτων ἀέθλων κορυφᾶς.
ὕπατον δ' ἔσχεν Πίσα
Ηρακλέος τεθμόν. ἁδεῖ-
αί γε μὲν ἀμβολάδαν
ἐν τελεταῖς δὶς Ἀθηναίων μιν ὀμ-
φαὶ
κώμασαν: γαίᾳ δὲ καυ-
θείσᾳ πυρὶ καρπὸς ἐλαίας
ἔμολεν Ηρας τὸν εὐά-
νορα λαὸν ἐν ἀγγέων
ἕρκεσιν παμποικίλοις.

μετάφρασις.

Nota cano tibi Deóque, illíque qui certat de supremorum præmiorū cacumine. Summum enim accepit Pisa Herculis ritum. Ac suaues quidem ex interuallo in sacris ritibus bis Atheniensium ipsum voces decantarunt. Terra verò igni adustæ fructus oleæ venit Iunonis ad fortem populum in vasorum claustris multum variegatis.

γνώτ' ἀείδω. Hoc est, φανερὰ δὲ λέγω καί σοι Θεῷ καὶ τῷ Θειαίῳ, ὅστις σπουδάζει περὶ τῆς κορυφῆς τῶν ἀγώνων τὸ τέλειον τῆς δόξης ἐχόντων. Quanquam tacebat quod mente voluebat Thiæus, id tamen Deo notum esse declarat poëta. Porrò γνώτ'. acuto notatur accentu, quia scribitur per elisionem pro γνωτὰ: malè ab alijs circunflexo. Cùm antea imperfecto metro legeretur, scribo καὶ τὶν Θεῷ.

χὤστις. Expone per καὶ τῷ ὅστις: nempe Thiæus. ἔσχατα ἄεθλα, intellige ὕψιστον ἀγῶνα. Nam ἔσχατος aliquando sumitur pro πρῶτος, vt in hoc Sophoclis loco, Ηδη γὰρ ἕδρᾳ Ζεὺς ἐν ἐσχάτῳ Θεῶν. Aliquando pro ὕψιστος: vt Olymp. prima. τὸ δ' ἔσχατον κορυφοῦται βασιλεῦσι.

κορυφᾶς. Malè habent codices plerique omnes datiuum plur. κορυφαῖς: pro quo legendum κορυφᾶς. Quod quasi digito indicat Scholiastes, quum exponit hoc

περὶ τῆς κορυφῆς. Alibi docuimus cur Olympia habita sint pro certamine præstantissimo,& dignitate summo. Id quoque docent quæ statim sequuntur.

ὕπατον δ'. Hoc est, ἡ γὰρ Πίσα τεθμὸν ἐνδοξότατον καὶ ὑπερέχοντα Ἡρακλέος ἔχει. Ratio cur Olympia sint certamen supremum. Coniunctio δὲ sumenda pro γὰρ: & τεθμὸς est vel *ritus*, vel *institutum.*

ἁδεῖαι δ'. Laus à Panathenaica victoria: quod innuit præmium à Thiæo acceptum. Victoribus enim Panathenæorum dabatur vrceus seu hydria oleo plena. Porrò ἁδεῖαι ὀμφαὶ Ἀθηναίων dicuntur *iucundæ Atheniensium voces* ob suauitatem cantus: vel ratione Thiæi cui iucundum esset decantari.

δίς. Hoc denotat repetitam victoriam, & ἀμβολάδαν, temporis interuallum fuisse inter vtramque. Non enim ἐφεξῆς, ἀλλά τινος ἀναβολῆς γινομένης μεταξὺ, *partæ sunt continenter, & proximè sequenti tempore certaminis, sed interiecto interuallo.* Porrò ἀμβολάδαν, per syncopen & Doricè dicitur pro ἀναβολάδην, ab ἀναβάλλομαι, *differo*. Hoc aduerbium alijs duobus modis exponit Schol. qui hîc non quadrant.

γαῖα δὲ καυθεῖσα. Scholiastes videtur hæc in nominatiuo legisse: sed meliùs habent qui in datiuo legunt, ratione sensus & metri: q. d. poëta: ὁ δὲ καρπὸς ἐλαίας, τουτέστιν ἔλαιον ἐγχυθὲν γῇ πυρὶ καυθείσῃ, ἦλθεν ἐν παμποικίλοις ἀγγέων ἕρκεσι πρὸς εὐάνδρων Ἥρας λαὸν, ἤγουν Ἄργος. Cæterùm *terra adusta* periphrasis est *vrcei*, vel *hydriæ*, vel *fictilis*: nam hæc vasa fiebant, ex assata terra. Hoc vasorum genus præmium luctæ fuisse testatur Callimachus in his, quæ refert Scholiastes.

Καὶ παρ' Ἀθηναίοις γὰρ ἐπὶ τέγος ἱερὸν ἧνται
Κάλπιδες, οὐ κόσμου σύμβολον ἀλλὰ πάλης.

καρπὸς ἐλαίας. Hoc est, *oleum*. Nam in his Mineruæ festis ludis, quia fuit oleæ inuentrix, oleum victori dabatur, cui soli ex Attica illud exportare licebat, vt monent Scholia.

τὸν εὐάνορα λαὸν Ἥρας. Periphrasis Argi, quod erat sacrum Iunoni: præterea subaudiendum est πρὸς ante τὸν λαὸν.

ἐν ἀγγέων ἕρκεσι. Hoc est, ἐν θήκαις ἀγγέων πεποικιλμέναις. Vrceus, seu vasculũ quod oleo plenum dabatur victori, picturis varijs ornatæ thecæ indebatur, vt videntur innuere poëtæ verba. At Schol. intelligit ipsas Hydrias, quum hoc exponit ἐν πεποικιλμένοις ἀγγείοις, αἱ γὰρ ὑδρεῖαι ἐζωγράφηντο. Aliter quoque exponit, ἐν ἀμφιθορεῦσι χαλκοῖς: & quod vix crediderim, dicit ex terra assata æs, ex ære vasa fingi solita.

παράφρασις.

Hic autem fœlix certaminum successus tibi ô Thiæe à materni generis fortitudine manat. Nam tuorum progenitorum ma-

στροφὴ γ. κώλ. ια.

ἕπεται δ' Θειαῖε ματρώων πολύγνωτον γένος ὑμετέρων
εὐαγῶν τιμὰ Χαρίτεσσί τε, καὶ

μετάφρασις.

Sequitur autẽ Thiæe stirpem celeberrimam maiorum maternorum vestrorum agilium ho-

ternorum agilitate valentium genus nobilissimum creber honor Gratiarum & Dioscurorum beneficio sequitur. Adeò vt quanuis nihil ipse præclari præstitisses, dignus tamen censereris, qui apud Argos oculos & faciem non occultares tanquam non ignobilis, & à non ignauis oriundus, cùm Thrasycli & Antiæ sis consanguineus. Nam quot illorum victorijs equorum altrix vrbs Prœti floruit & illustris fuit! Nam in Isthmo Corinthiaco, Isthmia, & Cleonæos apud viros, scilicet in Nemea Cleonarum vicina, Nemea quater vicerunt.

σὺν Τυνδαρίδαις θαμάκις.
ἀξιωθείης κεν, ἐὰν Θρασύκλου
Ἀντία τε ξύγγονος, Ἀργεῖ μὴ κρύπτειν φάος
ὀμμάτων. νικαφορίαις γὰρ ὅσαις ἱπποτρόφον ἄστυ τὸ Προίτοιο θάλλησεν. Κορίνθου τ' ἐν μυχοῖς,
καὶ Κλεωναίων πρὸς ἀνδρῶν τετράκις.

nor cũ Gratijs & Tyndaridis frequenter. Dignus censereris, cùm Thrasycli & Antiæ sis cognatus, Argis non occultare lumen oculorum. Quot enim victorijs equorum altrix vrbs Prœti floruit! Corinthique in recessibus, & Cleonæos apud viros quater.

ἕπεται γ᾽. Locus laudis à materno genere. Videtur autem hîc legendum, non πολύγνωτον γένος, sed πολυγνώτῳ γένει: siquidem ἕπομαι, τὸ ἀκολουθῶ regit datiuum: & ὑμετέρων pro τεῶν vsurpat.

ματρώων. Dor. pro μητρώων, sine ι. subscripto. Nam μάτρωες hîc, vt & Oda. 6. Olym. vocantur οἱ πρὸς μητρὸς πρόγονοι. Aliàs sunt οἱ πρὸς μητρὸς θεῖοι.

εὐαγῶν. Torquentur interpretes in disquisitione vocis huius. Schol. exponit, εὐάγων τιμά, ἡ ἐπὶ τοῖς ἀγῶσιν εὖ ἀγωνισθεῖσι: *honor qui sequitur ob certamina bene certata.* tum εὐάγων componetur ex εὖ *bene*, & ἀγὼν *certamen*: huius genit. εὐάγωνος. Alijs τιμὴ εὐάγων, est ἡ καλὴ καὶ τοὺς νικῶντας εὖ καὶ καλῶς ἄγουσα, καὶ λαμπροὺς ποιοῦσα, *honor præclarus, qui victores præclarè agit, & illustres reddit.* Alij genitiuum putant, εὐαγῶν, construúntque cum ματρώων ὑμετέρων: & deducunt à recto ὁ καὶ ἡ εὐαγὴς, & accipiunt pro *rectè instituto in re aliqua*: παρὰ τὸ εὖ ἄγειν, τὸ καλῶς παιδεύειν. Sed hæ voces carent exemplo. Et cùm εὐαγῶν possit esse genit. plur. nominis εὐαγὴς quod à Suida exponitur εὖ περιηγμένος. & *agilem* significat, sicuti Epigr. l. 1. εὐαγέες μέλισσαι: *agiles apes*: puto εὐαγῶν esse epitheton ματρώων: quos cùm laudet à certaminum victorijs, *agiles* rectè dixerit: siquidem hoc in negotio agilitas est necessaria, præsertim cùm de δρόμῳ ποδῶν, & χειρῶν σθένει agatur.

Θυνδαρίδαις. Ex Schol. & metri necessitate, próque sensus claritate addendum σὺν, præpositio quæ Χαρίτεσσι & Τυνδαρίδαις inseruiet. Tribuit autem Gratijs illorum victorias, quia putauit ab illis pendere εἰ σοφὸς, εἰ καλὸς, εἴ τις ἀγλαός. Tribuit & Tyndaridis, Castori & Polluci, quia, vt ex sequentibus colligere est, hi heroës fauerunt Thiæi generi, ex quo à Pamphaë excepti sunt hospitio.

ἀξιωθείης κεν. Pergit, meo iudicio, alloqui Thiæum, cuius maiorum laudes vt amplificet, innuere vult in illorum virtute satis esse claritudinis, vt etiam ipse nihil præclari fecisset, dignus tamen censeretur qui aperta facie per Argos ambularet: siquidem maiorum luce fulgent nepotes. Scholiastes putat hæc in Thiæi persona dici: Schmidius à poëta. Sed cùm aliena hæc mihi videantur, mutaui primam personam in secundam, quia clarior multò erit sensus si continuetur

tinuetur compellatio poëtæ: qui suo nomine hîc loqui non potest, siquidem non ipsius, sed Thiæi cognati sunt Thrasyclus & Antias.

μὴ κρύπτειν. Respicit ad consuetudinem eorum qui victores euaserant: illi fronte aperta incedebant: contrà victi demisso vultu pudibundi. Porrò Αντία Doricum est, pro comm. Αντίε, à recto Αντίας.

νικαφορίαις γδ. Ratio cur Thiæus cùm sit Thrasycli & Antiæ cognatus, dignus censeri possit qui faciem non tegat: scilicet quia victoriarum lumine, quas illi adepti sunt, clarere debet. Hæc autem verba cum admiratione pronuntianda.

ἱπποτρόφον ἄστυ Προίτου. Intellige Argos, quod & ἵππιον ab Homero vocatur, & ab Horatio *aptum equis*. Prœtus autem fuit Abantis Argiuorum regis filius, qui ei successit in regno: nisi veriora dicat Pausanias, qui Tirynthi regnasse illum refert: sed hæc parum moror.

θάλλησεν. Negl. augm. pro ἐθάλλησεν, à verbo θαλλέω, poët. pro comm. θάλλω. sicuti & 4. antistr. 4. Nem.

Κορίνθου τ' ἐν μυχοῖς. Periphrasticè, pro ἐν Ἰσθμῷ: quem πόντιο πύλας paulò antè appellauit. Porrò dixit Κλεωναίων πρὸς ἀνδρῶν, pro *in Nemea*: vicinarum Cleonarum nomen pro ipsomet certaminis loco nominans: sicuti & Crisam vicinā Pythonis pro Pythone: & alia id genus. Hinc incipit narratio victoriarum quas Thrasyclus & Antias adepti sunt.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
E Sicyone autem, Pythiorum ab Adrasto institutorum certamine decertato, poculis vinarijs argēto conflatis donati: & ex Pellene, deuictis Theoxenijs, chlamyde laneo stamine contexta, quod illorum est præmium, induti aduenerunt. At non possim recensere quot lebetes æneos, quot ænea scuta lucrati sint, adeò illorum infinitus est numerus, vt longiori mihi opus esset otio ad recensenda præmia, quæ ex Clitorio & Tegea Arcadiæ vrbibus, & ex aliquot celsis Achaiæ ciuitatibus, & ex Lycæo Ioui sacro monte, pro pedum cursu, lucta, pancratio & pugilatu, dari solita victoribus, acceperunt.	Σικυωνόθε δ' ἀργυρωθέντες σὺν οἰνηραῖς φιάλαις ἐπέβαν· ἐκ δὲ Πελλάνας, ἐπιεσσάμενοι νῶτον μαλακαῖσι κρόκαις. ἀλλὰ χαλκὸν μυρίον, οὐ δυνατὸν ἐξελέγχειν. μακροτέρας γὰρ ἀριθμῆσαι σχολᾶς, ὅν τε Κλείτωρ, καὶ Τεγέα, καὶ Ἀχαιῶν ὑψίβατοι πόλιες, καὶ Λύκαιον πὰρ Διὸς θῆκε, δρόμῳ σὺν ποδῶν, χειρῶν τε νικᾶσαι σθένει.	E Sicyone verò argento donati cum vinarijs phialis aduenerunt: ex Pellene autem induti tergum mollibus filis. At infinitum æs non possibile est expendere. Nam prolixioris est ipsum enumerare otij, quódque Clitor, & Tegea, & Achiuorum excelsæ vrbes, & Lycæum, ad Iouis aram posuit, cursu cum pedum, manuúmque vincendo robore.

Σικυωνόθε δὲ. Hoc est, ἐκ Σικυῶνος ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὸ Ἄργος ἀργυραῖς φιάλαις τιμηθέν-

τες. De his ludis superiore Oda diximus. Cæterùm τὸ ἀργυροῦσθαι non significat hîc *argento tegi*, vel *ornari argento*, *argentari*: *sed argento donari* peculiari poëtæ vsu. ἔπεβαν per syncopen, pro ἐπέβησαν.

ἐκ δὲ Πελλάνας. Repete ἀπὸ κοινοῦ, ἔπεβαν. De hac vrbe, & ludis ibi celebrari, præmióque dari solito, vide 3. Odam Olymp. in hoc vocabulum θεοξένια; & 9. eiusdem, antistr. vlt. καὶ ψυχρᾶν ὁπότ' εὐδιανὸν, &c. Ait Schol. vestem illam dari solitam rudem, & à fullonibus non curatam: ac regionem illam in tractu perfrigido fuisse sitam.

ἐπιεσσάμενοι. Poët. particip. Aor. 1. med. à verbo ἐπιέω, τὸ ἐνδύω, *induo*. comp. ex ἐπὶ, & ἕω. Fut. ἕσω. Aor. 1. ἧσα. poët. ἕσα, & reduplic. σ. metri causa ἕσσα: Hinc medius ἑσσάμην. Porrò μαλακαῖς κρόκαις, est periphrasis χλανίδος.

ἀλλὰ χαλκόν. Sequitur victoriarum συναθροισμὸς, quas ob multitudinem non possit recensere sine longiori otio. χαλκὸν metonymicè dicit sumpta materia pro forma. Nam intelligit lebetes, & scuta ex ære.

ὅν τε. Refer ad præcedens χαλκόν. Κλείτωρ, seu Κλειτωρίων Arcadiæ oppidum, ab Azanis filio Clitore conditum & denominatum, vt refert Pausan. in Arcad. Verisimile autem est poëtam intelligere hic ἱπποδρομίας ἆθλα, quæ Azani vita defuncto celebrata sunt: de quibus idem ibid. De Tegea idem eodem libro.

ὑψίβατοι. Hoc est, ὑψηλαί. ὑψίβατος *altigradus*: vox poëtica ex ὕψι & βατὸς, hoc est, βαίνων.

Λύκαιον. Lycæus mons Arcadiæ, in quo Lycæa Ioui celebrabant: de quibus antistr. vlt. Od. 7. Olymp. in his, τά δ' ἐν Ἀρκαδίᾳ. Hoc in monte fuit ara circa quam ludi fiebant, vnde videtur post πὰρ Διὸς, subaudiendum βωμῷ.

δρόμῳ σὺν ποδῶν. Certaminum species quibus Thiæi cognati claruerunt, quas species declarat Latina paraphrasis.

παράφρασις.

Enimuero cùm Dioscuri Castor & Pollux fratres gemini, à Pamphaë ex Thiæi maioribus maternis vno fuerint excepti hospitio, nō mirum est illi stirpi insitam esse à natura bene certandi facultatē, vt inter strenuos athletas recēseantur: siquidem cum Mercurio & Hercule florentem certaminū sortem administrant illi Spartæ spatiosæ præsides, qui virorum iustorum, vt pote Pamphais, exindéque eius generis, sunt studiosi. Qui sanè laudem hoc quo-

ἐπῳδ. κῶλ. ιβ.

Κάστορες δ' ἐλθόντων ἐπὶ
ξεινοσύναν πὰρ Παμφάη,
καὶ κασιγνήτου Πολυδεύ-
κεος, οὐ θαῦμα σφίσιν
ἐγγενὲς ἔμμεν ἀεθλη-
ταῖς ἀγαθοῖσιν. ἐπεὶ
εὐρυχόρου ταμίαι Σπάρτας, ἀγώνων
μοῖραν Ἑρμᾷ καὶ σὺν Ἡ-
ρακλεῖ διέποντι θάλειαν,
μάλα μὲν ἀνδρῶν δικαίων
περικαδόμενοι. καὶ
μὰν θεῶν πιστὸν γένος.

μετάφρασις.

Sed cùm Castor venerint ad hospitium apud Pamphaem, & frater Pollux, non mirum est illis ingenitum esse vt sint athletæ strenui: quoniam spatiosæ præsides Spartæ, certaminum sortem cū Mercurio & Hercule gubernant florentem, valde quidem virorum iustorum curam gerentes, Quinetiam Deorum fidele est genus.

que nomine merentur, quòd fidem datam, vt Deos decet, alter alteri optimè seruent.

Κάστορες δ' ἐλθόντος. Vt metro satisfiat legendum est ἐλθόντων, qui genit. plur. respiciet ad præcedens Κάστορες, & sequens Πολυδεύκεος: qualis constructio Pyth. δ'. Epod. 8. τὸ μὲν Ἐχίονα, κεχλάδοντας ἥβᾳ, τὸ δ' Εὔρυτον: vbi videas annotationem nostram.

ξενοσύναν. Dor. pro comm. ξενοσύνην. Hoc est ξενίαν, quod vocabulum habent vulgatæ editiones, sed Schmidius metro satisfacit ξενοσύναν legendo, πὰρ per apocopen pro παρὰ. Sic autem hæc periodus soluta oratione potest reddi, Κάστορες ἦ, καὶ ἀδελφοῦ Πολυδεύκεος παρὰ τῷ Παμφάῃ ξενωθέντων, θαυμαστὸν οὐδὲν αὐτοῖς ἐγγενὲς εἶναι ἀγαθοῖς ἀγωνισταῖς. Quibus innuere vult Castorem & Pollucem Θεοὺς ἐναγωνίους, Pamphais generi huius virtutis esse authores, vt beneficium beneficio rependerent.

εὐρυχόρου. Sic legendum poëticè metri causa, mutato ω in ο. Nam fit ab εὐρὺς & χώρα. Sic & Pyth. 12. antistr. 2. τοὶ παρὰ καλλιχόρῳ pro καλλιχώρῳ, vt ibi docuimus. Dioscuros autem præsides certaminum fuisse iam vidimus Olymp. 3. antistr. 3. διέποντι Dor. pro comm. διέπουσι: à poët. verbo διέπω, τὸ διοικῶ, κυβερνῶ, *rego, administro*: vt Ol. 6. ταὶ Ἱερῶν καθαρῷ σκάπτῳ διέπων. θαλέαν, hoc est, θαλερὰν, vt sit adiectiuum referendum ad μοῖραν, à θάλειος: de quo vide Lexica. Scholiastes habet μοῖραν θάλειαν, & aliàs θαλειᾶν, exponítque μοῖραν τῆς εὐωχίας: sed series sermonis satis indicat, non conuiuij, sed certaminis præfectos esse Dioscuros.

μάλα μὲν. Hoc est, περισσῶς κηδόμενοι τῶν δικαίων ἀνδρῶν. Quibus innuit iustos fuisse Pamphaën, eiúsque cognatos, siquidem illos suo studio dignati sunt Dioscuri. Porrò περικαδόμενοι Dor. pro περικηδόμενοι.

καὶ μάν, Hoc expono *Quinetiam*: quia reliqua huius Epodi verba, non continent rationem superiorum, vt, quemadmodum Philippo visum est, exponatur *Quippe*, vel vt Schmidio, *Et sanè*. Sed est noua laus & transitio ad sequentem fabulam de alterna illorum morte & vita, in qua permutatione fidelitatem ostendere vult poëta, vt attentiùs legenti planum erit: ac præcipuè hæc verba Pollucis vlt. col. stro. 5. consideranti, Παῦροι δ' ἐν πόνῳ πιστοὶ βροτῶν.

παράφρασις.	στροφὴ δ. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
Etenim alternis vicibus, alter apud superos in cœlo, quæ Iouis patris est domus, vnum diem viuit, alter apud inferos sub latebris terræ in conuallibus Therapnes, vnum dië mortuus degit, vt simili fato sint obnoxij. Is enim Pol-	μεταμειβόμενοι δ' ἐναλλὰξ, ἁμέραν τὰν μὲν παρὰ πατρὶ φίλῳ Δὶ νέμονται, τὰν δ' ὑπὸ κεύθεσι γαί- ας, ἐν γυάλοις Θεράπνας, πότμον ἀμπιπλάντες ὁμοῖον. Ἐπεὶ	*Alternantes autem vicißim, vno quidem die apud patrem charum Iouem degunt, vno verò sub latebris terræ in conuallibus Therapnæ, sortem implentes similem: quoniam hanc,*

lucis erga Castorem fratrem fuit amor, vt maluerit ipsum alterna morte redimere, quàm prorsus immortalis factus in cœlo habitare. Mortalis autem Castor in bello fuit occisus. Ipsum enim Idas vulnere cuspidatæ hastæ peremit, iratus quòd sibi & fratri Lynceo desponsatę virgines ab ipsis Castore & Polluce ad nuptias inuitatis fuissent raptæ.

τοῦτον, ἢ πάμπαν Θεὸς ἔμμεναι, οἰκεῖν τ' οὐρανῷ,
εἵλετ' αἰῶνα, φθιμένου Πολυδεύκης
Κάστορος ἐν πολέμῳ.
τὸν γὰρ Ἴδας, ἀμφὶ βουσίν πως χολωθεὶς, ἔτρωσεν χαλκέας λόγχας αἰχμᾷ.

potiùs quàm omninò Deus esse, & cœlum incolere, elegit vitæ conditionem interfecto Pollux Castore in bello. Hunc enim Idas propter boues iratus vulnerauit æreæ lanceæ cuspide.

μεταμειβόμενοι δέ. Hoc est, μεταλαβόντες δὲ αὐτοὶ, καὶ ἐκ διαδοχῆς ἐναλλάσσοντες τὰς ἡμέρας, μίαν μὲν διάγοντες ἐν τῷ οὐρανῷ παρὰ τοῖς Θεοῖς, μίαν δὲ ἐν ὑπογείοις τῆς Θεράπνης ἴσην τύχην ἐκπληροῦντες. De hac permutatione vide Hom. Odyss. λ. v. 299. Coniunctionem autem δὲ hîc expono γάρ. Qua in significatione vsurpatam apud authorem nostrum, passim videre est.

Θεράπνας. Dor. pro comm. Θεράπνης. De hac voce dictum vlt. Ep. 11. Pyth. vbi & poëta hanc Dioscurorum fabulam attingit. ἀμπιπλάντες. Poëticè pro ἀναπιπλάντες, partic. verbi ἀναπίπλημι, τὸ ἐκπληρόω, impleo.

ἐπεὶ τοῦτον. Hoc est, ἐπειδὴ μᾶλλον εἵλετο τὸν αἰῶνα τοῦτον ὁ Πολυδεύκης, δηλαδὴ ἐκ διαδοχῆς ζῆν καὶ θνήσκειν, ἢ πάμπαν Θεὸς ὢν ἐν οὐρανῷ οἰκεῖν, ἀδελφοῦ Κάστορος ἐν πολέμῳ θανόντος. Ante οὐρανῷ est ellipsis præpositionis ἐν.

τὸν γὰρ Ἴδας. Idas hîc Apharei Messeniæ regis fuit filius: qui quanquam erat fratre Lynceo natu minor, illi tamen antecellebat.

ἀμφὶ βουσίν. Boues has aliquis metaphoricè exponere possit γυναῖκας: sicut & μία βοῦς Od. 4. Pyth. exponitur necessariò μία γυνή. Sic poëtæ verba respondebunt historiæ quam Schol. refert, quum ait Idam & Lynceũ desponsatis Phœbe, & Elaira Leucippi filiabus, Castorem & Pollucem inuitasse ad nuptialem celebritatem, à quibus tamen raptæ sunt sponsæ. De quo raptu Pausanias in Laconicis; & Lycophron v. 546. obscurè eum attingit.

παράφρασις. | ἀντιστρ. κῶλ. ια. | μετάφρασις.

A Taygeto autem speculans & obtuens Lynceus Castorem in trunco quercus sedentem vidit. Is enim fuit omnium hominum visu acutissimus. Tum Lynceus & Idas fratres velocibus pedibus accesserunt confestim, & magnum facinus, scilicet necem Ca-

ἀπὸ Ταϋγέτου πεταυγάζων ἴδεν Λυγκεὺς δρυὸς ἐν στελέχει
ἥμενον· κείνου γὰρ ἐπιχθονίων
πάντων γένετ' ὀξύτατον
ὄμμα. λαιψηροῖς δὲ πόδεσσιν ἄφαρ

Quum à Taygeto obtuens vidit Lynceus quercus in trunco sedentem. Illius enim hominum omnium fuit acutissimus visus. Velocibus autē pedibus statim accesserunt, & ma-

storis perpetrarunt: ipsíque Apharei filij graue etiam malum Ioue opem suis ferente passi sunt. Nam Pollux Ledæ filius repentè accessit illos persequens. Illi verò prope Apharei patris sepulchrum stantes venienti restiterunt.

ἐξικέσθαν, καὶ μέγα ἔργον ἐμήσαντ᾽ ὠκέως,
καὶ πάθον δεινὸν παλάμαις Ἀφαρητίδαι Διός. αὐτίκα γὰρ
ἦλθε Λήδας παῖς διώκων. τοὶ δ᾽ ἔναντα στάθεν τύμβῳ σχεδὸν πατρωΐῳ.

gnum facinus patrarunt celeriter, & passi sunt graue malum auxilio Apharetidæ Iouis. Statim enim aduenit Ledæ filius persequens. Illi verò contrà steterunt sepulchrum prope paternum.

ἀπὸ Ταϋγέτου. De Taygeto diximus Pyth. Od. 1. stroph. 4. Porrò videtur deesse coniunctio aliqua, vt pote δὲ post Ταϋγέτου. Sequitur ποταυγάζων, quod rectè legi puto, & significare προσβλέπων, à ποτὶ Dor. pro πρὸς, & αὐγάζω: vnde expono *obtuens*, hoc est, *fixis oculis aspiciens*, vt par est eum facere qui aliquem explorat. Quare mendosè legi existimo πεδαυγάζων *pedibus micans*. Nam omni ratione caret hæc lectio. Neque conuenit πεδαυγάζων tanquam à πέδα pro μετὰ & αὐγάζων.

ἥμενον. Si legas ἥμενον, referes ad Castorem: si ἡμένως vt Schol. Doricum erit pro ἡμένοις: & ad ambos Castorem & Pollucem referetur. De Lynceo, vt omnium hominum fuit perspicacissimus, vide Adag. Erasmi.

ἐξικέσθαν. Dor. pro ἐξικέσθην, dualis numeri Aor. 2. med. ἐξικόμην à them. ἐξικνέομαι. Quare non quærenda est syncope poëtica, vt facit Schmidius, qui putat sic dictum pro ἐξικέσθησαν.

μέγα ἔργου ἐμνήσαντο. Planè vitiosa est hæc lectio. Nec multo melius habet Aldus, μέγα ἔργον ἐμνήσαντο. Mihi videtur optima Schmidij emendatio, qui legit μέγα ἔργον ἐμήσαντο. Neque enim hîc recordatione, sed actione est opus. Et Schol. ista exponit μέγιστον ἔργον κατεπράξαντο. Et certè ἐμήσαντο, est Aor. 1. med. ἐμησάμην, verbi μήδομαι, quod aliquādo significat ἐργάζομαι, vt Il. κ. τόσα γὰρ κακὰ μήσατ᾽ Ἀχαιοὺς: quod μήσατο exponitur ab interprete εἰργάσατο.

καὶ πάθον δεινόν. Hoc est, δεινὸν ἔργον ὑπέστησαν οἱ Ἀφαρέως υἱοὶ τῇ Διὸς βοηθείᾳ. Porrò Ἀφαρητίδαι, patronymicum est quo denotantur Idas & Lynceus: & Λήδας παῖς est Pollux superstes, mortuo Castore, διώκων persequens Idam & Lynceum vt fratris necem vlcisceretur.

τοὶ δὲ Poët. pro οἱ δὲ: nempe Apharetidæ. ἔναντα στάθεν. h. e. ἐξ ἐναντίας ὑπέστησαν περὶ τὸν τάφον τοῦ πατρός. Porrò στάθεν. Bœot. & negl. augm. pro ἐστάθησαν 3. pers. plur. Aor. 1. pass. verbi ἵστημι. Et σχεδὸν. signif. ἐγγὺς: sicuti Pyth. Od. 5. ἀνδριάντι σχεδὸν, *prope statuam.*

παράφρασις. — ἐπῳδ. κῶλ. ιβ´. — μετάφρασις.

Quo ex sepulchro politum lapidem, cui insculptū

ἔνθεν ἁρπάξαντες ἄγαλμ᾽ Ἀΐδα, ξεστὸν πέτρον

Hinc cùm corripuissent statuam Plutonis,

erat Plutonis simulachrũ, corripuerunt, eúmque in Pollucis pectus proiecerunt, quem tamen non offenderunt, nec inhibuerũt quin impetu facto in Lynceum, cuspide munitum ænea acutum iaculum in latus eius adegerit. Tum etiam Iupiter ignifero fulmine fuliginoso Idam percussit: & ambo scilicet Lynceus & Idas omni auxilio destituti, combusti sunt. Ex quo euentu apparuit exitialem esse hominibus contentionem quæ cum præstantioribus intercedit: quales fuère Castor & Pollux, quorum defensionem Iupiter pater suscepit.

ἔμβαλον στέρνῳ Πολυδεύκεος. ἀλλ' οὔ νιν φλάσαν,
οὐδ' ἀνέχασαν. ἐφορμαθεὶς δ' ἄρ', ἄκοντι θοῷ
ἤλασε Λυγκέος ἐν πλευραῖσι χαλκόν.
Ζεὺς δ' ἐπ' Ἴδᾳ πυρφόρον
πλᾶξε ψολόεντα κεραυνόν.
ἅμα δ' καίοντ' ἐρῆμοι.
χαλεπὰ δ' ἔρις ἀνθρώποις ὁμιλεῖν κρεσσόνων.

positum saxum, inieerunt pectori Pollucis: sed nõ eum colliserunt, neque inhibuerũt. Quin irruens, iaculo acuto adegit Lyncei in latera æs. Iupiter autem in Idam igniferum contorsit fuliginosum fulmen: simul autem comburebantur deserti. Adeò graue est in contentione versari cum potentioribus.

ἔνθεν. Nempe ἐκ τοῦ πατρῴου τύμβου. Αρπάξαντες Dor. pro comm. ἁρπάσαντες. ἄγαλμ' Ἀΐδα vt vult Aretius, est defuncti hominis statua, qui iam apud Plutonem degit: sed nulla talis significatio harum vocũ reperiri potest. Quare simplicius exponere par est, *Plutonis statuam*, quæ insculpi potuit sepulchro.

φλάσαν. Negl. augm. pro ἔφλασαν. Aor. 1. act. ἔφλασα, verbi φλάω, Atticè pro cõm. θλάω *frango, collido*. ἀνέχασαν est etiam Aor. 1. act. ἀνέχασα verbi ἀναχάζω *inhibeo, sisto*, quod Schol. exponit ὑποχωρῆσαι ποιῶ, *retrocedere facio*.

ἄκοντι θοῷ. Hoc est, σιδηρᾷ αἰχμῇ δόρατος ἤλασεν εἰς πλευρὰς Λυγκέος. Sic apud Homerum ἤλασεν ἔγχος, *adegit hastam*,

ἐπ' Ἴδᾳ. Monet Schol. Idam à nonnullis intelligi Phrygiæ montem illum: sed cognitu facilis est huius sententiæ absurditas. Intellige hîc Apharei filium.

ἅμα δ' καίοντο. Dixit contortum fulmen in vnum Idam, quia Lynceus à Polluce lethale vulnus acceperat: vnde non opus esset, vt Iouis telo peteretur. Id tamen non obstat quominus vtriusque cadauer ignifero fulmine combustum fuerit. Pausanias in Messeniacis testatur Idam fulmine fuisse occisum.

ἐρῆμοι. Hoc est, στερηθέντες βοηθείας: & καίοντο legendum, pro ἐκαίοντο: atque imperfectum pro præterito vel Aoristo sumendum.

χαλεπὰ Dor. pro comm. χαλεπή. Gnome qua monet non esse cum præstantioribus contendendum. q. d. δεινὴ ἡ ἔρις τοῖς ἀνθρώποις ἡ κατὰ τῶν κρεσσόνων: αὐτὴν οὖν δεῖ ἀποδιοπομπεῖσθαι. Vide Adag. *Fuge procul à viro maiore*. Porrò hîc est Hypallage, ὁμιλεῖν κρεσσόνων ἀνθρώποις, pro κρέσσοσιν ἀνθρώπων ὁμιλεῖν. Nec vt putat Schmidius Schol. ellipsin facit præpositionis κατὰ, vt dicat ὁμιλεῖν κατὰ κρεσσόνων. Quod si fecisset suæ exegesi ὁμιλεῖν inseruisset. Non absimilis est gnome hæc, νεῖκος δ' κρεσσόνων ἀποθέσθαι ἄπορον, Od. 10. Olymp. 2. Ep.

παράφρασις.

His prostratis protinus ad fortem fratrem Tyndarides ille Pollux denuo accessit: quem nondum extinctum, sed frigido anhelitu adhuc respirantem inuenit. Tum vtique simul lachrymas fundens & ingemiscens, alta voce clamauit. O pater Iupiter fili Saturni, qua ratione potero liberari graui luctu quem excitat mors fratris? Mortem etiam mihi ô rex immitte vt cum hoc vita defunctus iaceam. Perit honor illi qui priuatus est amicis. Nec tam fidum reperire possim, cùm pauci mortales in re incerta fidi sint:

στροφὴ ε. κῶλ. ια.

ταχέως δ' ἐπ' ἀδελφεοῦ
βίαν πάλιν χώρησεν ὁ Τυνδαρίδας,
καί μιν οὔπω τεθναότ', ἄσθματι δ'
φρίσσοντ' ἀναπνοὰς ἔκιχεν.
θερμὰ δὲ τέγγων δάκρυα στοναχαῖς,
ὄρθιον φώνασε. πάτερ
Κρονίων, τίς δὴ λύσις
ἔσσεται πενθέων; καὶ ἐμοὶ θάνατον σὺν
τῷδ' ἐπίτειλον, ἄναξ.
οἴχεται τιμὰ φίλων τατωμένῳ
φωτί. παῦροι δ' ἐν πόνῳ πιστοὶ βροτῶν,

μετάφρασις.

Statim autem ad fratrem strenuum rursus accessit Tyndarides, & eum nondum mortuum, sed anhelitu rigentem respiratione inuenit. Calidas autem inspergens lachrymas suspirijs, altum clamauit. Pater Saturnie quænam liberatio erit à luctibus? mihi quoque mortem cum hocce immitte, ô rex. Perit honor amicis orbato viro: paucique in ærumna fideles sunt *mortalium,*

ἀδελφεοῦ βίαν. Phrasis qualis βίη Ηρακλέος, Πριάμου, &c. pro ἐπ' ἰσχυρὸν ἀδελφὸν Κάστορα. πάλιν χώρησεν. Hoc est, ὑποστρέψας ἦλθε.

ἄσθματι. Hanc phrasin sic duobus verbis reddit Schol. πνευστιῶντα κατέλαβεν. idque rectè. Et cùm vulgati codices omnes legant φρίσσοντ' ἀναπνοὰς κίχεν. Schmidius ob metrum legit φρίσσοντα πνοὰς ἔκιχεν. Ego ἀναπνοὰς seruare malo, συνίζησιν faciendo ex πνοὰς. Nam ἀναπνοὰ est *spiritus reciprocatio*, quæ anhelanti crebrior est.

ἐπίτειλον. Est imper. Aor. 1. act. ἐπέτειλα: à verbo ἐπιτέλλω: quod poëta noster vsurpat in significatione τοῦ ἐπιστέλλω, ἐφίημι, ἐπιπέμπω.

οἴχεται. Gnome qua vtilitatem amici indicat. τατωμένῳ. Dor. pro τητωμένῳ. Verbum autem τητάομαι est poët. pro στερέομαι, στερίσκομαι.

παῦροι μὲ. Querimonia qualis illa Theognidis.

Πολλοὶ μὲν πόσιος καὶ βρώσιός εἰσιν ἑταῖροι,
Ἐν δὲ σπουδαίῳ πρήγματι παυρότεροι.

Hic Pindari locus citatur in Adagio *fœlicitas multos habet amicos*, titulo *Amicitia*.

παράφρασις.

adeò vt participes alieni

ἀντιστρ. κῶλ. ια.

καμάτου μεταλαμβάνειν.

μετάφρασις.

ita vt sint partici-

laboris & ærumnarum esse velint. Sic locuto Iupiter obuiam processit, & hoc illi respondit. Tu Pollux meus es filius. Sed Castorē hūc Tyndarus cū tua matre congressus, vt pote marit⁹, mortali semine mortalem genuit. Verùm age, quanquam tu es immortalis, ille mortalis ratione parentum, horum tibi optionem concedo tamen. Si velis mortem fugiens, & odiosam senectutem deuitans, incola cœli mecum esse, cum Minerua, & cum Marte qui funestam gerit hastam,

ὡς ἔννεπε. Ζεὺς δ' ἀντίος ἤλυθέν οἱ,
καὶ τόδ' ἐξαύδασ' ἔπος. Ἐσσί μοι υἱ-
ός. τόνδε δ' ἔπειτα πόσις
σπέρμα θνατὸν ματρὶ τεᾷ πελάσαις
ἔσταξ' ἥρως. ἀλλ' ἄγε τῶν-
δέ τοι ἔμπαν αἵρεσιν
πάρδιδωμ'. εἰ μὲν θάνατόν τε φυγὼν καὶ
γῆρας ἀπεχθόμενον,
αὐτὸς Οὔλυμπον θέλεις οἰκεῖν ἐμοί,
σύν τ' Ἀθαναίᾳ, κελαινεγχεῖ τ' Ἄρει,

pes laboris. Sic fatus est. Iupiter autem obuiam ei processit, & hoc protulit verbum. Es mihi filius: hunc autem postea maritus semen mortale, cum matre tua congressus stillauit heros. Sed age, tibi tamen horum optionem trado: siquidem mortémque vitās, & senectutem odiosam, ipse Olympum cupis incolere mecum, cúmque Minerua, & atram gerente hastam Marte,

ἐξαύδασε. Negl. augm. & Dor. pro ἐξηύδησε. ab ἐξαυδάω. πελάσαις Aeol. pro πελάσας. ἔσταξε Aor. 1. act. verbi στάζω stillo. Virgil. dixit *distillat ab inguine virus*, loquens de semine prodeunte. πάρδιδωμι per syncopen pro παραδίδωμι.

αὐτὸς Οὔλυμπον. Hoc colon, aliquot syllabis caret: ideóque Schmidius legit αὐτὸς Οὔλυμπον κατοικῆσαι θέλεις. At malim Scholiastæ verba sumendo legere, αὐτὸς Οὔλυμπον θέλεις οἰκεῖν ἐμοί. Ita vt ἐμοὶ regatur à σὺν sequente. Scholiastes autem habet οἰκεῖν σὺν ἐμοί. Ac verisimile est Iouem ita locutum esse, siquidem qui cœli est incola, cum ipso etiam habitat.

κελαινεγχεῖ. Mars κελαινεγχὴς appellatur. q. d. κελαινὸν. i. μέλαν ἔγχος ἔχων. *nigram, atram, funestam hastam habens.* Nam ille belli Deus cæde fit funestus. Cæterùm mentionem facit Mineruæ & Martis bellicosorum Deorum, apud strenuum Heroëm verba faciens.

παράφρασις. — ἐπῳδ. κώλ. ιβ. — μετάφρασις.

hac sorte frui tibi licet. Quòd si pro Castore tuo fratre contendis, omniúmque rerum tuarum æquali portione concessa dimidiū impertire cupis: dimidia quidem temporis parte debes in terra iacere, dimidia verò in splendido cœlo,

ἔστι σοι τούτων λάχος.
εἰ δὲ κασιγνήτου πέρι
μάρνασαι, πάντων δὲ νοεῖς
ἀποδάσσασθαι ἴσον,
ἥμισυ μέν κε πνέοις γαί-
ας ὑπένερθεν ἐών,
ἥμισυ δ' οὐρανοῦ ἐν χρυσέοις δόμοισιν.

est tibi vtique horum sors. At si pro fratre contendis, omniúmque in animo habes diuidere æqualem portionem: dimidium quidem spires sub terra existens:

scilicet

ὣς ἄρ᾽ αὐδάσαντος, οὐ γνώμᾳ διπλόαν θέτο βουλάν.
ἀνὰ δ᾽ ἔλυσεν μὲν ὀφθαλμὸν, ἔπειτα δὲ φωνὰν χαλκομίτρα Κάστορος.

dimidium verò cœli in aureis domibus. Sic locuto Ioue, non in mēte duplicem fecit deliberationem: sed resoluit quidèm oculum, postea etiam vocem area mitra ornati Castoris.

scilicet alternis diebus viuere & mori, modò sub terra, modò in aureis cœli domibus versando. Quare postquam Iupiter sic locutus est, non diu ancipiti mente ambigens deliberauit vtrum eligeret: sed impetrata hac venia, vt alternis ambo viuerent & morerentur, Castoris aurea mitra insignis, primùm quidem oculum, deinde verò vocem obscuris mortis vinculis liberauit: & sic fratrem ad viuos reuocauit.

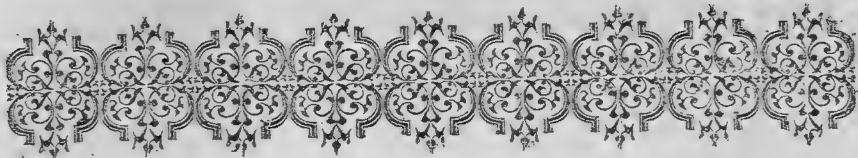
εἰ δέ. Hoc est, εἰ δὲ ὑπὲρ Κάστορος τοῦ ἀδελφοῦ διαμάχῃ. Porrò μάρναμαι poët. est pro μάχομαι: & hîc cum Aldo legendum est μάρνασαι, non vt reliqui μάρνασθαι, ídque propter metrum, sensúmque simul.

ἀποδάσσασθαι. Metri causa cum σσ duplici legendum, infin. Aor. I. med. verbi ἀποδάζομαι, τὸ ἀπομερίζομαι.

ἥμισυ. Nimirum τοῦ χρόνου: ídque ἐναλλάξ. Cœli domos aureas, *hoc est*, pulchras appellat. Porrò οὐ γνώμᾳ διπλόαν θέτο βουλάν. h. e. οὐ κατεμερίσθη τὴν γνώμην. ἀλλ᾽ εὐθέως ἐπὶ τὸ ἕτερον ἐχώρησεν, nempe ἐπὶ τὸ τὴν εὐδαιμονίαν τῷ ἀδελφῷ μερίσασθαι.

ἀνὰ δ᾽ ἔλυσεν. Tmesis pro ἀνέλυσεν. Et hæc dicuntur de Polluce, qui cùm elegerit participem facere fratrem suæ fœlicitatis, dici potest, eum ad viuos reuocasse.

χαλκομίτρα. Sic ob metrum legendum, vt in Scholijs habetur: non autem χαλκεομίτρα. Est autem χαλκομίτρας poët. vocab, ὁ χαλκῆν μίτραν φέρων.

ΑΡΙΣΤΑΓΟΡΑ ΠΡΥΤΑΝΕΙ
Τενεδίῳ, υἱῷ Ἀρκεσίλα.

ARISTAGORAE PRAEsidi Tenedio, filio Arcesilæ.

ΕΙΔΟΣ ΙΑ.

ODE XI.

ARGVMENTVM.

Occasionem laudandi Aristagoram præbuit poëtæ, magistratus annuus ab eo in patria Tenedo susceptus; qui vt sit fortunatus Vestam rogat. Interim virum hunc commendat à recta ipsius & collegarum administratione, pietate, & hospitalitate. Item à patre Arcesilao, & à iuuenilibus certaminibus, à maioribus Pisandro & Melanippo. Et quia nunquam se commisit maioribus certaminibus, Olympijs, Pythijs, Nemeis, & Isthmijs, culpam reijcit in parentes, qui iuuenem illis committere non sint ausi. Atque hinc arripit occasionem damnandi audaciam & metum, eorúmque medium laudandi.

παράφρασις.

O Saturni & Rheæ filia, proinde Iouis supremi Dei, regnique sociæ Iunonis soror Vesta, quæ curias publicas sortita es, in quibus sacer ignis tibi consecratus asseruatur, & statuæ eriguntur: quæso te benigno animo in prytaneum Tenedium, qui tuus est thala-

στροφὴ α. κῶλ. ς.

Παῖ Ῥέας ἅ τε πρυτανεῖα λέλογχας Ἑστία,
Ζηνὸς ὑψίστου κασιγνήτα καὶ ὁμοθρόνου Ἥρας,
εὖ μὲν Ἀρισταγόραν δέξαι τεὸν ἐς θάλαμον.
εὖ δ' ἑταίρους ἀγλαῷ σκάπτῳ πέλας,

μετάφρασις.

Filia Rheæ quæ prytanea sortita es Vesta, Iouis altissimi soror, & throni socia Iunonis, bene quidem Aristagoram excipe tuũ in thalamum, bene etiam socios illustre prope sce-

mus, prope tuum insigne sceptrum, excipe cùm Aristagoram, tum eius collegas, qui te honore prosequentes, operam dant vt iustitiam per quam rectæ stant respublicæ, insula Tenedus obseruet:

οἵ σε γεραίροντες ὀρθὰν φυλάσσοισι Τένεδον,

ptrum, qui te honorantes rectam custodiunt Tenedum,

Ἀρισταγόρα. Aristagoras Lesbius fuit patria, filius Arcesilæ, qui cùm iuuenis esset se in certaminibus exercuit, nō maioribus illis, sed minùs celebribus alijs, ob quæ circiter sedecim coronas obtinuit. Et cùm iam virilem attigisset, creatus est magistratus, qui πρυτάνις appellabatur, ídque in Tenedo Insula quæ Lesbi est. De Tenedi explicatione, vide Strab. lib. 13. vide & Stephanum.

Παῖ Ῥέας. Exordium ab inuocatione Vestæ, quæ fuit filia Rheæ & Saturni, vt refert Hesiodus in Theog. v. 453. Sortita prytanea dicitur, quia ipsi consecratus erat ignis, & in palatijs seruabatur, præsertim Athenis in prytaneo per matronas. Apud Aegyptios quoque ignem seruabant, eundem venerabantur Persæ, Delphis ignis sacer erat, Romæ à Vestalibus virginibus custodiebatur. Vestæ etiam statua in Prytaneis erat. Quid sit πρυτανεῖον, quid ἑστία omitto breuitatis causa, siquidem de his sat multa apud Etymologos, & in Lexicis collecta reperiuntur.

Ζηνὸς ὑψίστου. Soror est Iouis, quia ex ijsdem parentibus prognata est. Iupiter appellatur ὕψιστος, quia Deorum supremus erat apud Ethnicos. Iouis ὁμόθρονος Iuno, quia eius soror & coniux fuit, ac proinde Διὶ συμβασιλεύουσα.

τεὸν ἐς θάλαμον. Nimirum intelligit τὸ πρυτανεῖον, qui Vestæ thalamus erat, siquidem focus in curia publica ignem sempiternum habebat.

εὖ δ' ἑταίρους. Repete ἀπὸ κοινοῦ, δέξαι. & ἑταίρους *socios*, *collegas* intellige τοὺς συμπρυτανεύοντας: nam plures simul hoc magistratu fungebantur. Athenis erant quingenti, in decem classes diuisi, secundum numerum tribuum. Singulæ tribus quinquaginta habebant.

ἀγλαῶ σκάπτω. Genitiuus est Doricus, pro comm. ἀγλαοῦ σκήπτρου: quare nonnulli codices malè subscribunt. ι. τῷ ω. Vox πέλας casum satis indicat: nam genitiuum regit.

οἵ σε. Hoc est, οἵ τινες σὲ τιμῶντες οἱ πρυτάνεις, ἐν δικαιοσύνῃ φυλάσσουσι τὴν Τένεδον. Porrò φυλάσσοισι Doricum est pro comm. φυλάσσουσι.

παράφρασις. ἀντιστρ. κῶλ. ϛ'. μετάφρασις.

ac sæpenumero te Dearum primam modò libationibus, modò nidore sacrificiorum venerantur. Quos etiam delectat Musica, ipsis tum voce tum lyra in celebritatibus resonare solita.

πολλὰ μὲν λοιβαῖσιν ἀγαζόμενοι πρώταν θεῶν,
πολλὰ δὲ κνίσᾳ. λύρα δέ σφιν βρέμεται, καὶ ἀοιδά,
καὶ Ξενίου Διὸς ἀσκεῖται θέμις ἀενάοις

sæpe quidem libationibus venerantes te primam Dearum, sæpe verò nidore. Lyra autem apud ipsos perstrepit & cantus, Iouísque

Qui præterea Iouis hospitalis in honorem ius hospitalitatis studiosè colunt, ac sine intermissione paratas hospitibus mensas habent. Velim igitur vt omnis molestiæ immuni corde magistratum annuum gloriosè transigat Aristagoras:

ἐν τραπέζαις. ἀλλὰ σὺν δόξᾳ τέλος
δωδεκάμηνον περάσαι, σὺν ἀτρώτῳ κραδίᾳ.

hospitalis ritus iustus obseruatur perennibus in mensis. Itaque gloriosè magistratū duodecim mensium perficiat cum inuulnerato corde.

πολλὰ μὲν. Epexegesis est eius quod dixit, nempe Aristagoram, eiúsque collegas Vestam honorare. Primus honos constat λοιβαῖς, hoc est, σπονδαῖς: alter κνίσσαις hoc est, θυσίαις. Illud quidem erat ἱερὸν ἄπυρον, hoc verò ἔμπυρον. Est enim λοιβὴ vini effusio: & libatio. Et definit Plato λοιβὰς, δι' ὑγρῶν θυσίας. κνίσσα Nidor assatarum carnium, aut pinguedinis, aut olei.

πρώταν. Dor. pro comm. πρώτην. Primam Dearum vocat, inquit Schol. καθ' ὅσον ἀπ' αὐτῆς ἤρχοντο. Nam ab hac auspicabantur sua sacra propter ignis religionem, quo in sacrificijs erat opus. Deinde sacerdotes à Iano & Vesta principium precationis faciebant. Vide Adagium ἀφ' ἑστίας ἄρχου.

λύρα δέ σφιν. Laus à Musices studio, tum voce, tum instrumentis. q. d. αὐτοῖς ἥ τε λύρα καὶ ἡ ἀοιδὴ κατὰ τὰς πανηγύρεις ἠχεῖ. Verbum βρέμεσθαι idem significans quod βρέμειν, poëticè nunc vsurpatur.

καὶ ξενίου Διός. Laus ab hospitalitate. q.d. ξενίου Διὸς θέμις ἀποσώζεται παρ' αὐτοῖς ἐν ἀδιαλείπτοις τραπέζαις. vno verbo φιλόξενοί εἰσι. Quid sit ἀέναος videre est Od. 1. Pyth. in hæc verba ἀενάου πυρός. & 14. Ol. in ἀέναον τιμάν.

ἀλλὰ σὺν δόξᾳ. Hoc est, ἀλλὰ σὺν εὐδοξίᾳ τὴν ἐνιαυσίαν ἀρχὴν διανύσειεν. Obseruandum Scholiasten legisse περάσαι nunc in optat. modo, nunc in infinit. Nam hoc modò explicat διανύσειεν: modò παράσχου διανύσαι. Sed prior expositio melior mihi videtur. Nonnulli legunt πέρασαι imperat. modi Aor. 1. med. Præterea τὸ ἀλλὰ non videtur mihi aduersatiuum, sed concludendi vim habere, vt passim apud authorem hunc.

τέλος δωδεκάμηνον. Vulgata interpretatio exponit, *spatium duodecim mensium:* sed malè: Etenim τέλος hîc significat ἀρχὴν, seu πρυτανείαν. *magistratum, dignitatem, officium.*

σὺν ἀτρώτῳ. Hoc est, σὺν ἀλύπῳ, ἀπταίστῳ, ἀβλαβεῖ. Metaphorica vox. Porrò cum Aldo legendum est κραδίᾳ metri causa.

παράφρασις. ἐπῳδ. κῶλ. θ. μετάφρασις.

cuius patrem Arcesilam eo nomine beatum prædico, quòd cum admiranda corporis statura & forma, congenitam animi intrepidi fiduciam habet. Quæ

ἄνδρα δ' ἐγὼ μακαρίζω
μὲν πατέρ' Ἀρκεσίλαν,
καὶ τὸ θαητὸν δέμας, ἀτρεμίαν τε ξύγ-
γονον.
εἰ δέ τις ὄλβον ἔχων,

Ego autem virum quidem prædico beatū patrem Arcesilam, etiā propter admirandum corpus, & audaciā con-

corporis animíque dotes faciunt vt homo plerunque caducæ conditionis suæ obliuiscatur. Quanquam par est, vt quicunque opibus & forma præstat alijs; suíque roboris præstabile specimen in certaminibus edidit, vlteriorem fœlicitatem non quærat, séque nimium efferat: sed agnita fragilitate humana meminerit animam suam mortalibus membris inuolui, sibi mortem vltimam rerum lineam esse oppetendam, tandémque cadaueri terram in sepulchro induendam.

μορφᾷ παραμεύσεται ἄλλων,
ἔν τ᾽ ἀέθλοισιν ἀρι-
στεύων ἐπέδειξεν βίαν,
θνατὰ μεμνάσθω περιστέλλων μέ-
λη,
καὶ τελευτὰν ἁπάντων γᾶν ἐπιεσ-
σόμενος.

genitam. Si verò quis opes possidens, forma superabit alios, & in certaminibus primas obtinens specimen ediderit roboris, mortalibus meminerit se amictum membris, & postremam omnium terram induturum esse.

ἄνδρα. Laus Aristagoræ à patre Arcesila, cuius corporis formam, animíque fiduciam commendat. θαητὸν δέμας, appellat τὸ θαυμαστὸν σῶμα, quibus verbis bona corporis, formam, robur, & si quæ sunt alia, complectitur.

τ᾽ ἀτρεμίαν ξύγγονον. Dubitat Schol. vtrum his verbis Ἀτρεμίαν ἀδελφὸν, ἢ ἀδελφὴν dicere velit, an τὴν συγγενομένην αὐτῷ ἀφοβίαν. Posterior sententia mihi probatur: siquidem animi intrepidi fiducia quasi hæreditaria erat in illa familia, vt colligere est ex strophe γ. huius Odes.

εἰ δέ τις. Sententia qua monet homines suæ fragilitatis, ne caducis bonis nimium efferantur. ὄλβον intellige πλοῦτον hoc loco. Quod ad παραμεύομαι attinet, consule 1. Pyth. in hæc verba ἀμεύσασθαι ἀντίοις: vbi simplex ἀμεύομαι satis exposuimus.

περιστέλλων μέλη. Metaphorica locutio, sumpta à vestibus: vt & in ἐπιεσσόμενος: quod reduplicat σ. metri causa, éstque particip. fut. med. ἐπιέσομαι. verbi ἐπιέω. De quo diximus Od. superiore, antistr. 3. in ἐπιεσσάμενος. Porrò τελευτὰν substantiuum pro adiectiuo τελευταίαν sumit. Vide hac de re Adagium, *Homo Bulla.*

παράφρασις.

Porrò par est vt boni ciues laudibus prosequantur, & dulcibus carminibus ornatum Aristagoram decantent, qui ex vicinarum vrbium certaminibus sexdecim insignes victorias lucta valdéque glorioso pancratio repertauit, quibus sibi, claræque patriæ coronarum decus peperit.

στροφὴ β. κώλ. ς.

ἐν λόγοις δ᾽ ἀστῶν ἀγαθοῖσι μὲν αἰνεῖ-
σθαι χρεὼν
καὶ μελιγδούποισι δαιδαλθέντα με-
λιζέμεν ἀοιδαῖς.
ἐκ δ᾽ περικτιόνων ἑκκαίδεκ᾽ Ἀρισα-
γόραν
ἀγλααὶ νῖκαι, πάτραν τ᾽ εὐώνυμον
ἐστεφάνωσαν πάλᾳ,
καὶ μεγαύχει παγκρατίῳ.

μετάφρασις.

Porrò sermonibus ciuium bonis quidem laudari par est, & mellisonis ornatum carminibus celebrari. Ex vicinis autem sexdecim Aristagoram illustres victoriæ coronarunt, patriámque celebrem lucta, & valdè gloriabundo pancratio.

ἐν λόγοις δ᾽ ἀστῶν. Laudaturus Aristagoram à victorijs quas ex certaminibus

vicinarum vrbium reportauit, admonet ciues officij, docétque illos debere εὐφημίαν præclaro ciui, tum διὰ λόγων, tum διὰ ἀοιδῶν.

μελιγδούποισι. Dat. Ion. & poët. pro μελιγδούποις. Est autem μελίγδουπος vocabulum poët. ex μέλι *mel*, & δοῦπος *strepitus*. q. d. *dulcistrepus*. Inseritur autem γ metri & euphoniæ gratia. δαιδαλθέντα expone κοσμηθέντα: & subaudi Ἀρισταγόραν, de quo hoc dicitur. Porrò μελιζέμεν Ion. pro comm. μελίζειν. Et actiuum pro passiuo μελίζεσθαι, ídque Atticè.

ἐκ δ' ἀμφικτιόνων. Hoc est, ἐκ δὲ τῶν ἀμφικτιόνων ἑξ καὶ δέκα νίκαις ἀγλααῖς πάλῃ καὶ παγκρατίῳ Ἀρισταγόραν, καὶ ἔνδοξον αὐτοῦ πάτραν στεφάνῳ ἐκόσμησαν. Vocem ἑκκαίδεκα iungo cum ἀγλααῖς νίκαις; at alij cum ἀμφικτιόνων, & subaudiunt ἀνταγωνιστῶν: sed prior constructio clara est, nihílque extrinsecus assumit. Porrò ἀμφικτίονες, sunt γείτονες, περίοικοι, nēpe οἱ περιέξ κτίσαντες οἰκήσεις, παρὰ τὸ κτίω, pro quo in vsu κτίζω, synonymum cum apud oratores, tum apud poëtas ἀμφικτίονες.

μεγαυχεῖ. Sic commodè legitur metri causa, non μεγαλαυχεῖ. Pancratium μεγαυχὲς appellatur, *valdè gloriosum*: quia genus hoc certaminis laboriosum erat, & duobus constabat: res autem quò est difficilior, eò plus gloriæ procreat.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ς.	μετάφρασις.
Et nisi parentes, qui magis ignominiam victi metuebant, quàm victoris gloriam sperabant, filium, alioqui necessarijs corporis dotibus ad obeunda celebriora certamina instructū, impediuissent quominus Pythia Delphis, & Olympia in Elide celebrari solita tentaret, asseuerare ausim futurum fuisse, saltem mea sententia, vt inde victorias reportaret, & ex Castalia, colléque Saturni honorificentiùs quàm luctatores aduersarij in patriam rediret,	ἐλπίδες δ' ὀκνηρότεραι γονέων, παιδὸς βίαν ἔσχον ἐν Πυθῶνι πειρᾶσθαι καὶ Ὀλυμπίᾳ ἀέθλων. ναὶ μὰ γὰρ ὅρκον, ἐμὰν δόξαν, παρὰ Κασταλίᾳ, καὶ παρ' εὐδένδρῳ μολὼν ὄχθῳ Κρόνου, κάλλιον ἂν δηριώντων ἐνόστησ' ἀντιπάλων,	*Spes autem segniores parentum, filij robur impedierunt quominus in Pythone periculum faceret & in Olympia certaminum. Per iusiurandum enim, mea sententia, ad Castaliam, & ad bene consitum arboribus profectus collem Saturni, pulchriùs quàm pugnantes rediísset aduersarij,*

ἐλπίδες. Præoccupatio qua suspicionem tollit ignauiæ, quòd Aristagoras nullam quatuor sacrarum victoriarum reportarit: reijcit enim omnem culpam in parentes quos metus prohibuit, qui magis ignominiam victi metuebant, quam victoris gloriam sperabant. Spes segniores opponit παιδὸς βίᾳ, vt innuat filio non defuisse robur ad certamina sacra.

ἔσχον. Hoc est, ἐνεπόδισαν: simplex pro composito ἀπέσχον, vel ἐπέσχον, quum Pythonem & Olympiam nominat, Pythia & Olympia innuit.

ναὶ μὰ γὰρ ὅρκον. Iureiurando suam sententiam confirmat. In his verbis obserua primùm particulā μὰ, quæ propriè in negatione vsurpatur: sed præfixo ναὶ apud

poëtas affirmat. Hoc in iuramento nullum Deum nominat; ſed per ipſam iuramenti religionem iurat. Atque hic monet Schol. Veteres ad vitandum iuramentum, ſolitos omittere Deorum nomina, & per ipſum ὅρκον aſſeuerare, & hæc Heſiodi verba citat.

Ὅρκον θ᾽ ὃς δὴ πλεῖστον ἐπιχθονίοις ἀνθρώποις
Πημαίνει, ὅτε κέν τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσῃ.

Cæterùm ante ἐμὰν δόξαν ſubaudi κατά. Iterum per Caſtaliam Pythia, per collem Saturni Olympia ſignificat.

ὄχθῳ Κρόνου. Collis hic Saturno ſacer erat: & εὔδενδρος vocatur ob oleaſtros ibi ab Hercule plantatos. Vox ὄχθος & λόφος idem ſunt.

παράφρασις.

cùm hymno choreali ob ſucceſſum accepto feſtum quinquennale ab Hercule inſtitutum decoraſſet, & comam purpureis oleaſtri ramis redimitam retuliſſet. Hoc pacto cùm parentes Ariſtagoræ de viribus eius & dexteritate dubitaſſent, à præclaris certaminibus ad quę natura erat idoneus ipſum auerterunt. Hoc autem inter mortales hominies vſuuenit, vt alius qui magnificè nimis de ſe ſentit & inanis gloriæ œſtro percellitur, maiora ſuis viribus aggrediens, pręclarorum cœptorum ſucceſſu excidat: alius qui nimis humiliter de ſe ſentit, & ſe ipſo minorem ſeſe iudicat, animo fiat puſillo, qui cùm audacia careat, virum alioqui ad res præclaras natura comparatum, tanquam manu à tergo trahens, eas capeſſere non ſinit.

ἐπῳδ. κώλ. θ.

πενταετηρίδ᾽ ἑορτὰν
Ἡρακλέος τέθμιον
κωμάσαις, ἀνδησάμενός τε κόμαν
πορφυρέοις
ἔρνεσιν. ἀλλὰ βροτῶν
τὸν μὲν κενεόφρονες αὖχαι
ἐξ ἀγαθῶν ἔβαλον.
τὸν δ᾽ αὖ καταμεμφθέντ᾽ ἄγαν
ἰσχὺν, οἰκείων παρέσφαλεν καλῶν,
χειρὸς ἕλκων ὀπίσσω, θυμὸς ἄτολ-
μος ἐών.

μετάφρασις.

quinquennale feſtũ, Herculis ad *inſtitutionem hymno choreali proſequutus, redimitúſque comam purpureis ramis. Sed mortalium alium vana cogitantes gloriationes à præclaris* facinoribus *expellunt: alium verò contrà reprehendentem nimium* ſuum *robur, à proprijs aberrare facit bonis, manu trahens retro animus audacia carens.*

πενταετηρίδ᾽ ἑορτάν. Attico more ὑπαρκτικὸν ἀντὶ ἐπιθέτου, ſcilicet πενταετηρικὴν ἑορτήν: ſicuti epod. I. τελευτὰν γᾶς pro τελευταίαν γῆν: ſic & Nem. 10. Ἑλλάνα στρατὸν, pro Ἑλληνικόν. Iſthm. Od. I. ὁπλίταις δρόμοις, pro ὁπλιτικοῖς: ſic Lucianus Ἑλλάδα γλῶσσαν pro Ἑλληνικὴν dixit.

τέθμιον. *Lex, mos, ritus ab aliquo inſtitutus*, eſt vocab. poët. pro comm. dicas τεθμὸς, & θεσμὸς, παρὰ τὸ τίθημι *inſtituo*. Iſthm. Od. 6. τέθμιον σαφέστατον, *inſtitutum certiſsimum*. Nem. Od. 10. Epod. 2. τεθμὸν dixit, quod hîc τέθμιον. κωμάσαις dicitur is qui victoria eſt potitus: quanquam is nec canit, nec carmen componit, ſed occaſionem componendi dat poëtæ.

ἀνδησάμενος. Syncope pro ἀναδησάμενος. Mirum autẽ quòd loquens de oleaſtro, dicit πορφυρέοις ἔρνεσι: neque enim purpurei coloris eſt: & magis propriè

Olym. γ. appellauit oleastri coronam γλαυκόχροα κόσμον ἐλαίας. Sed fortè dixit *purpureis ramis*, pro *valdè pulchris & excellentibus*. Nam purpureus color apud veteres magno erat in pretio. Aldus & Romana legunt ἐν πορφυρέοις: vbi cum ἐν sit otiosum, Schmidius vt metro satisfaciat vult legi ἐμπορφυρέοις.

ἀλλὰ βροτῶν. Locus communis de iactantia, & metu. q. d. ἡ μὲν καύχησις καὶ ἀλαζονεία μάταια φρονοῦσα τῶν ἀνθρώπων τὸν μὲν διὰ τὸ παρὰ τὸ προσῆκον καὶ δύναμιν ὀρέγεσθαι τῶν καλῶν, παρεσκεύασεν ἀποτυχεῖν αὐτῶν. τὸν δὲ φύσει ἰσχυρὸν ὄντα, μετειάζοντα δὲ, καὶ τὴν αὑτοῦ δύναμιν καταμεμφόμενον ἡ ἀτολμία ὡσεὶ χειρὸς εἰς τοὐπίσω ἕλκουσα, τῶν ἰδίων καλῶν σφαλῆναι πεποίηκε.

κενεόφρονες. Hoc est, κενεὰ seu κενὰ φρονοῦσαι. Nam ὁ καὶ ἡ κενεόφρων, fit à κενὸς, *vanus*, & φρονέω *cogito*. αὖχαι. Vox hæc αὔχη, fit à καύχη reiecto κ. pro καύχησις. vide Nem. 9.

παράφρασις.

Quod autem dico, Aristagoram nisi à parentibus qui de ipsius viribus dubitabant, Pythia & Olympia decertare prohibitus fuisset, victorem meo indicio ex Pythone, & Olympia rediturum fuisse, conijcere perquam facile mihi est, cùm paternum genus à prisco Pisandro Lacone ducat (qui Amyclis profectus cum Oreste coloniam Aeolensium in Lesbum, Tenedúmque proinde Insulam deduxit) & maternum à Melanippo Thebano qui ad Ismenum Bœotiæ fluuium habitauit. Nam clarorum progenitorum antiquæ virtutes, quæ illis natura insitę fuerunt

στροφὴ γ. κῶλ. 5.

συμβαλεῖν λίαν εὐμαρὲς ἦν, τό τε
Πεισάνδρου πάλαι
αἷμ᾽ ἀπὸ Σπάρτας (Ἀμύκλαθεν γὰρ
ἔβα σὺν Ὀρέστᾳ,
Αἰολέων στρατιὰν χαλκεντέα δεῦρ᾽
ἀνάγων)
καὶ παρ᾽ Ἰσμηνοῦ ῥοᾶν κεκραμένον
ἐκ Μελανίπποιο μά-
τρωος. ἀρχαῖαι δ᾽ ἀρεταὶ

μετάφρασις.

Conijcere facile est valdè, & Pisandri antiquum sanguinem è Sparta (ab Amyclis enim profectus est cum Oreste Aeolum exercitum ære armatum huc adducens) & ad Ismeni fluenta ex Melanippo materno progenit ore. Antiqua enim virtutes

συμβαλεῖν. A digressione ad institutum rediens, laudat Aristagoram Pindarus à paterno, maternóque genere, illud ad Pisandrum, hoc ad Melanippum referens. Putat Aretius poëtam referre ad superiora, vt hic sit sensus, Arcesilao facile fuisse cognoscere virtutem filij ex maiorum virtutibus. Ego malim poëtam hic rationem reddere suæ sententiæ, quum paulò antè dixit, ναὶ μὰ γὰρ ὅρκον, ἐμὰν δόξαν, &c. Hoc tibi declarabit Latina paraphrasis.

ἦν. Hìc puto sumptum pro ἐστί. Præpostere autem hæc mihi videtur intelligere Schol. quum dicit ex Aristagoræ virtute facile esse dignoscere ipsum à Pisandro Lacone, & Melanippo Thebano originem ducere; cum contrà eo quòd ex his progenitoribus claris ortum ducat, conijcere sit facile eum quoque clarum futurum fuisse, nisi parentes nimis metuissent. Etenim fortes creantur fortibus & bonis, vt plurimum.

Πεισάνδρου. Pisander Lacon ex Amyclis cum Oreste in Lesbum migrauit, & Tenedum

Tenedum incoluit, eò deducta Aeolensium virorum colonia. De hac re vide Strab. 13. nempe quomodo Aeolica Græcorum colonia sese per totam Asiæ oram disperserit.

τό τε. Hic articulus τὸ cum πάλαι est coniungendus, vt æquipolleat adiectiuo παλαιόν. Dorica sunt Σπάρτας, Ἀμύκλαθεν, ἔβα, Ορέστα, pro comm. Σπάρτης, Ἀμύκληθεν, ἔβη, Ορέστη.

στρατιάν. Scholiastes interpretatur ἀποικίαν *coloniam*. Sed quia erat hæc multitudo armata, ideo στρατιὰν χαλκεντέα appellat. Vox hæc χαλκεντὴς occurrit 1. Nem. Legebatur autē in alijs codicibus χαλκεντέων referendo ad Αἰολέων sed Schmidius ob metrum legere mauult χαλκεντέα referendo ad στρατιάν, quod probo: sed eâdem opera debebat Latinè interpretari, *ære armatum*.

καὶ παρ᾽ Ἰσμηνοῦ ῥοάν. Intellige τὸν Ἰσμηνὸν ποταμὸν Βοιωτίας. Hinc colligere est Thebanum fuisse Melanippum, qui bellica fortitudine Thebanis antecelluit. Hic Argiuis Thebas oppugnantibus Tydeum vulnerauit, & Mecisteum Adrasti filium occîdit, ipse postea cæsus fuit ab Amphiarao. Qua de re vide Nem. 10. antistr. 1. in hæc verba Διομήδεα δ᾽.

παράφρασις. | ἀντιστρ. κῶλ. ς. | μετάφρασις.

referri & recuperari solènt. postquam per aliquot generationes intermissæ fuerunt. & posterorum nōnulli auitum robur cum ignauia cōmutarunt: Quēadmodum enim arua nigra, proindéque natura fœcunda, fructum continua serie annorum non ferunt: nec singulis, sed alternis annorum periodis recursibus odoratum florem, quæ ipsarum sunt diuitiæ, producere queunt. Sic & diuina prouidentia facit vt mortales homines progeniem habeant nunc degenerem, nunc patria virtute pollentem.

ἀμφέροντ᾽, ἀλλασσόμεναι γενεαῖς
ἀνδρῶν σθένος.
ἐν σχερῷ δ᾽ οὔτ᾽ ὦν μέλαιναι καρπὸν
ἔδωκαν ἄρουραι,
δένδρεά τ᾽ οὐκ ἐθέλει πάσαις ἐτέων
περιόδοις
ἄνθος εὐῶδες φέρειν, πλούτῳ ἴσον,
ἀλλ᾽ ἐν ἀμείβοντι, καὶ
θνατὸν οὕτω σθένος ἄγει

recuperantur, mutantes generationibus hominum robur. Nec continua serie nigra fructum dant arua: arboresque nolunt omnibus annorum recursibus florem odoratum ferre, diuitijs parem, sed alternis. Et mortale sic robur ducit

ἀμφέροντ᾽. Per syncopen, siue pro ἀναφέροντι Dor. pro comm. 3. pers. ἀναφέρουσι: siue pro ἀναφέρονται. Nam ἀναφέρειν aliquando significat ῥαΐζειν. Et ἀναφέρεσθαι *referri*, & similia. Vtrumuis acceperis, commodum sensum habebis.

ἐν σχερῷ. Hoc est, ἐφεξῆς: vt & Ep. vlt. 1. Nem. Potest legi coniunctim ἐνσχερῷ, vt & ἐπισχερῷ. Vocem περιόδοις legit Schmidius περόδοις licentia poëtica: quanquā Grammatici τὸ περὶ, & τὸ περὶ tum à passione apostrophi, tum à vocalis abiectione planè liberant.

ἄνθος. De flore tantùm loquitur, cùm fructus à consequenti sit etiam intelligendus. ἄνθος dicit πλούτῳ ἴσον, ob copiam. Quod attinet ad ἐθέλει æquiualet τῷ ἐπίσταται. vide exempla in Lexicis. ἀμείβοντι supple χρόνῳ.

παράφρασις. | ἐπῳδ. κῶλ. θ. | μετάφρασις.

At verò consilium Iouis quem ad exitum tendat, mortalium nulli est perspicuum. Et quanquam futuri euentus præscij non sumus, animos tamen attollimus, inque superbiam illabimur, opera multa moliẽtes quorum certum successum nobis pollicemur. Tam arctis enim spei vinculis toti obligamur, vt quicquid in mentem venit, quantumuis impossibile sit, sperare non pudeat. Itaque quod temere aggressi sumus, non consequimur. Nec mirum: siquidem etiam eorum quæ cum deliberatione & consilio, difficultatibus prudenter præuisis suscepimus, euentus non statim sequuntur, sed in temporis thesauro reconditi differuntur. Cæterùm laboribus nostris mediocre lucrum captare debemus: nec rerum quas assequi impossibile est, studio capi: quas nihilominus plerique in vetitum nitentes, & negata cupientes, insaniore desiderio perciti aucupantur.

μοῖρα. τὸ δ' ἐκ Διὸς ἀνθρώποις σαφὲς οὐχ ἕπεται
τέκμαρ. ἀλλ' ἔμπαν μεγαλανορίαις
ἐμβαίνομεν,
ἔργα τε πολλὰ μενοι-
νῶντες. δέδεται γὰρ ἀναιδεῖ
ἐλπίδι γυῖα, προμα-
θείας δ' ἀπόκεινται ῥοαί.
κερδέων δὲ χρὴ μέτρον θηρευέ-
μεν.
ἀπροσίκτων δ' ἐρώτων ὀξύτεραι
μανίαι.

fatum. A Ioue autem homines certus non sequitur exitus: & tamẽ in superbias ingredimur, opera multa molientes. Vincta sunt enim impudenti spe membra: & prouisionis reconditi sunt fluxus. Lucrorum autem oportet certum *modum venari. Inacceßarum autem cupiditatum acriores* sunt *insaniæ.*

τὸ δ' ἐκ Διός. Ex præcedente sentẽtia qua diuinam prouidentiam dotes generis humani familijs per vices distribuere docuit, facit vt aliæ gnomæ sequantur, quibus moneat indirectè Aristagoram, quo pacto magistratum gerere debeat. Prima est de incertitudine rerum futurarum: q.d. ἡμεῖς δ' οἱ ἄνθρωποι οὐ προγινώσκομεν τὸ ἐκ τοῦ Διὸς ἀποβησόμενον τέλος. Quam in sententiam rectè Horatius

Prudens futuri temporis exitum
Caliginosa nocte premit Deus.

ἀλλ' ἔμπαν. Taxat hominum arrogantiam qui etsi sint futurarum rerum nescij, multa moliuntur adeò superbiunt naturæ vitio: q. d. ἀλλ' ὅμως μεγαληγοροῦμεν, μεγάλα πολλὰ φροντίζοντες ὑπὲρ ἑαυτοὺς, καίπερ οὐ προγινώσκομεν τὸ τέλος. His verbis tacitè Aristagoram monet vt moderatè viuat, sibíque ab istiusmodi superbia caueat hoc magistratu fungendo.

δέδεται γάρ. Ratio cur arrogantia turgentes homines multa magnáque moliantur: nempe quia in spem facilè eriguntur, se sua vota consequuturos. δέδεται est emphaticum, quo innuit eo magis naturæ humanæ vitium, quæ ab affectibus potiùs regitur quàm eos rationis fræno coërcere queat. ἐλπίδα vocat ἀναιδῆ quia eam non pudet vel impossibilia sperare: quia etiam qui spe exciderunt, iterum sperare audent. γυῖα autem dicit, per membra etiam mentem notando quæ concipit spes.

προμαθείας δ' ἀπόκεινται ῥοαί. Hoc est, αἱ δὲ προνοίας καὶ βουλῶν ἀνθρωπίνων αἱ ἐκβάσεις ἀποκείμεναι ἀναβάλλονται. Quibus verbis ostendit, humanam quoque prudentiam

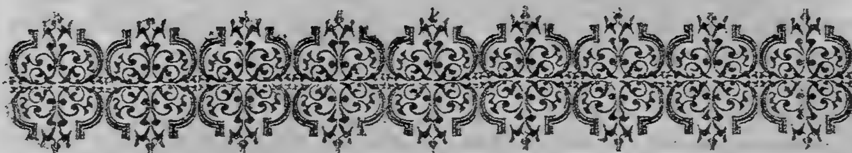
non ſemper valere: nec quicquid conſilio prouiſum à nobis putamus, id ſtatim accidere, etſi paratum nobis euentum putemus, qui tamen differtur.

ἀπόκειται. Schol. exponit ἄποθεν ἡμῶν κεῖται: non malè. Ego putem ſumptam eſſe metaphoram, ab ijs rebus quæ reſeruantur, & tanquam in theſaurum reconduntur, vt eorum vſus differatur: vt poëta innuat eas etiam res quæ cum conſilio & prudentia ſuſcipiuntur, euentum plerunque tardiorem ſortiri quàm putemus. Sic alibi poëta vocabulum ῥοαὶ videtur pro *euentibus* vſurpare, vt quũ ait, ῥοαὶ δ' ἄλλοτ' ἄλλαι. Porrò προμαθεία eſt Dor. pro comm. προμηθεία, hoc eſt, πρόνοια, σκέψις, βουλή.

κερδέων δ'. Tacitè etiam monet fugiendam eſſe auaritiam. Solent autem quibus eſt commiſſa reip. adminiſtratio plerique rem ſtudioſè facere, & quibuſuis ex rebus lucrum captare. Sed modum huius ſeruandum eſſe docet magiſtratui & principi. θηρευέμεν. Ion. pro θηρεύειν, hoc eſt, ζητεῖν, vſitatiſſima metaphora à venatoribus ſumpta.

ἀπροσίκτων δ'. Taxat hominum dementiam, qui nituntur in vetitum ſemper, cupiúntque negata: maioríque rerum impoſſibilium deſiderio tenentur quàm poſſibilium. ἀπροσίκτοις ἔρωτας appellat ἐπιθυμίας ἀμηχάνοις ὧν οὐκ ἔστι τυχεῖν: vel τὰ ἐρώμενα ſeu ἐπιθυμηθέντα ὧν ἐφικνεῖσθαι ἀδύνατον. Cæterùm ἀπρόσικτος, eſt comp. ex α. priu. & πρὸς, & ἰκτὸς à verbo ἱκνέομαι, vt ſit ἀπροσπέλαστος. q.d. πρὸς ὃν ἱκνεῖσθαι καὶ πελάζειν οὐκ ἔξεστι.

Pindari Nemeorum finis.

DE PINDARI
ISTHMIORVM TITVLO.

VARTVS & vltimus Pindaricę periodi titulus est, *Isthmia* vel *Isthmionicæ*: quia hoc libro continentur encomia quorundam qui victoriam Isthmiaco ex certamine reportarunt, ídque poëtę ætate. Hi sacri ludi nomen acceperunt ab Isthmo Corinthiaco vbi celebrari solebant. *Isthmum* dixêre geographi *angustias terræ dirimentis duo maria.* Vnde Galeno στενὴ γῆς διέξοδος, μεταξὺ δυοῖν θαλαττῶν, definitur. Nomen habet à similitudine τοῦ ἰσθμοῦ, quæ est pars μεταξὺ τοῦ στόματος καὶ τοῦ στομάχου, vt Galenus ait in 26. aphor. sic dicta ὅτι δι' αὐτοῦ ἴεται τὰ σιτία. Ita vt quemadmodum cibi per faucium angustias in ventriculum deferuntur: sic per Isthmum maris, quasi per collum ex continenti ad Insulam, peninsulam-ue eatur. Quanuis autem multi sint Isthmi, celeberrimus tamen est Corinthiacus, inter Aegæum & Ionium mare, cuius latitudo est 36. stadiorum, teste Herodoto l. 6. Hic Neptunus cognomento Isthmius templum habuit picearum arborum luco circunclusum, de quo Strabo l.8. Pausan. in Corinth. Prope hoc Isthmios ludos Græci celebrabant, per quorum tempus fœdera dicta Isthmia durabant. Horum primus author fuit Sisyphus Corinthiorũ rex. Nam cùm Ino maritum insanum fugiens ex petra Molucide cum filio Melicerta in mare desilijsset, Melicertæ cadauer à delphine quodam in littus deductum est, & à Sisypho inuentum sepultúmque ab Amphimacho & Donacino. Sed cùm Corinthij peste vexarentur, respondit Apollo, non priùs desituram luem, quàm funebre certamen Melicertæ instituissent. Quod cùm illi segniùs facerent, & pestilentia magis magísque labefactarentur, iterum Apollinem consuluerunt, qui respondit, honorem perpetuum esse Melicertæ instituendum. Tum Sisyphus Athamantis frater, ludos Isthmios in Melicertæ honorem instituit, quem vt Deum marinum nomine Palæmonem iam colebant, ex Nereidũ monitu quibus saltantibus occurrerat Sisyphus. Noctu autem agebantur eo tempore, initiorum potiùs, quàm spectaculorum speciem præ se ferentes. Sed cùm illo in primis Græciæ in tractu grassarentur latrones, Scyron, Sinnísque qui πιτυοκάμπτης vocabatur: atque ideo hinc peregrini arcerentur, aliquandiu

intermissa sunt hæc certamina : donec Theseus sublatis illis ea renouauit, & ex nocturnis diurna fecit : & imitatione Herculis qui Olympia Ioui consecrarat, Isthmia Neptuno dedicauit. Quæ quidem quinto quoq; anno celebrabātur, si credendū Plinio.l.4. c. quinto: cui assentitur Solinus c.12. Sed fide dignior est Pindarus qui Nem. 6.Ep.2.docet tertio quoque anno celebrari solita, quum ait ταυροφόνῳ τριετηρίδι τίμασε ποσειδάνιον αὖ τέμενος. Quam sententiam sequitur Schol. inquiens , τὰ ἴσθμια διὰ τριετηρίδος ἄγεται. Præmium victori dabatur *Pinus*, vnde πιτυονῖκαι dicebantur ijdem qui Ισθμιονῖκαι: ratio est quia marina est arbor: maris instar infrugifera : & quia καταχθόνιον τὸ φυτὸν erat. Verisimilius tamen est coronam pineam victori datam, in memoriam cæsi πιτυοκάμπτου. Vide quæ Plutarchus lib. 5. συμποσιακῶν hac de re dicit. Postea σέλινον ξηρὸν loco pinus datum est, vt contrà Nemeonicis χλωρὸν σέλινον. Ratio mutationis hæc fuit, quia *Apium*, aquatica est planta Neptuno conueniens, quia etiam feralis, funebri Melicertæ certamini inseruiens : quæ feralibus epulis adhibebatur & sepulchris. Istiusmodi corona vsque ad Pindari tempora , & vltra mansit. Sed tandem, vt scribit Plutarchus, denuo recepta est pinus. Omnis generis certamina in Isthmijs vsitata fuêre, vt in Olympijs, Pythijs , & Nemeis. Isthmiorum præsides fuerunt Corinthij, vt ex Strabone colligere est, qui libro 8 dicit de ipsis, συντέλουν τὸν ἀγῶνα : & ex Pausania in El.pr. ἰσθμικὰς σπονδὰς ἐπήγγειλαν. Sed quādo à L. Mummio Corinthus expugnata fuit, translatū est ad Sicyonios hoc officium. Sed mox restituta Corintho redditus est Corinthijs hic honos, quo potiti sunt quandiu hi ludi steterunt. Multa ex authoribus congeri possent de his aliísque ludis quorum victores nonnullos hymnis celebrat Pindarus: sed pauca hæc sufficient ad enarrationem authoris propositam , in qua breuitatem cum perspicuitate coniungere statuimus.

ΠΙΝΔΑΡΟΥ

ΠΙΝΔΑΡΟΥ

ΙΣΘΜΙΑ.

ΗΡΟΔΟΤΩ ΘΗΒΑΙΩ, ἅρματι.

HERODOTO THEBANO, curru victoriam adepto.

ΕΙΔΟΣ Α.

ODE I.

ARGVMENTVM.

Herodotus Thebanus laudatur ab Isthmica victoria, à patre Asopodoro: comparatur etiam cum Castore & Iolao. Tandẽ poëta precatur in peroratione, vt Dei benignitate post hac etiam Pythiorum & Olympiorum victoriam adipiscatur.

παράφρασις.

O bellicosis viris clara Thebe, mea patria, quam matris instar colo, quanquam me detinet compositio carminis quod Delijs promisi, tamen tuum negotium quod interim sese offert, cuiuis alij occupationi anteponam. Verùm ô Dele aspera,

στροφὴ α. κῶλ. ζ.

Μᾶτερ ἐμὰ, τὸ τεὸν, χρύσασπι
Θήβα,
πρᾶγμα καὶ ἀσχολίας ὑπέρτε-
ρον
θήσομαι. μή μοι κραναὰ νεμεσά-
σαι
Δᾶλος ἐν ᾇ κέχυμαι. τί φίλτε-
ρον

μετάφρασις.

Mater mea, tuum, aureo clypeo insignis Theba, negotium etiam occupatione mea potius. Ne mihi aspera succenseat Delus, in qua effusus sum. Quid charius quàm veneran-

OOoo

κεδνῶν τοκέων ἀγαθοῖς;
εἶξον ὦ πολλωνιὰς. ἀμφοτέρων τοι
Χαρίτων
Θεοῖς ζεύξω τέλος,

di parentes bonis? Cede ô Apollinaris Dele. Amborum vtique beneficiorum Dijs iuuantibus coniungam persolutionem:

in qua celebranda toto animo sum effusus, noli mihi succensere propterea quòd cœptum hymnum differo tantisper dùm patriæ satisfecero. Quid enim viris bonis charius esse debet quàm venerandi parentes & patria, quibus priusquam alijs obsequi & officia præstare tenemur? Cede paulisper, ô Apollini sacra Dele, & da priorem locum meæ patriæ. Ego vtique persoluam beneficium ad quod erga vtramque sum deuinctus.

Ἡροδότῳ Θηβαίῳ ἅρματι. Herodotus Asopodori filius, fuit ciuis Thebanus: quanquam πατρῴαν ἄρουραν Ὀρχομενοῖο dixit poëta στροφ. 3. huius Odæ. vbi videbimus, quo pacto Asopodorus, eiúsque filius Herodotus Thebani fuerint. Porrò titulus in plerisque non habet genus victoriæ, quod cùm ex textu satis certò colligatur, adhibendum putauimus.

μᾶτερ ἐμά. Dor. pro comm. μῆτερ ἐμή. Apostrophe ad patriam sub nomine Thebes Nymphæ, quæ Asopi & Metopes filia credita est, noménque dedit vrbi: vnde auiam Metopen vocat poëta Od. 6. Ol. ep. 4. ματρομάτωρ ἐμὰ Στυμφαλὶς εὐανθὴς Μετώπα. Patria autem dicitur omnium ciuium communis mater: ideo hoc nomine ipsam compellat.

χρύσασπι. Epitheton Thebarum χρύσασπις, q. d. χρυσῆν ἀσπίδ' ἔχουσα. quo bellicosos viros Thebanos fuisse innuit, & pulchrorum armorum amantes. Eandem Od. 6. Ol. πλάξιππον appellat.

τεὸν πρᾶγμα ὑπέρτερον θήσομαι. Hoc est, τὸ σὸν πρᾶγμα προτίθημι πάσης ἀσχολίας. Futurum med. θάσομαι Dor. pro comm. θήσομαι. à verbo τίθημι. τὸ ὑπέρτερον æquipollet τῷ κρεῖσσον, seu πρότερον.

μή μοι. Hoc est, μή μοι νεμέσησον ὦ πετρώδης Δᾶλε. Delus κραναὰ vocatur quemadmodum ab Homero in hymnis

Τὴν μὲν ἐν Ὀρτυγίῃ, τὴν δὲ κραναῇ ἐνὶ Δήλῳ.

Etenim aspera fuit propter Cynthum montem, vt monet Strabo l. 10.

νεμεσσᾶσαι. Qui sumunt hanc vocem in 3. pers. sing. Opt. νεμεσήσαιμι, scribunt νεμεσάσαι Dor. pro comm. νεμεσῆσαι. Sed commodè in infinit. sumetur & circunflectetur, implebítque vicem imperatiui, nam hic quoque est illius modi vsus passim, vt initio Phocyl. μήτε γαμοκλοπέειν, μήτ' ἄρσενα κύπριν ὀρίνειν. Sic alia erit apostrophe perelegans. Δᾶλος autem, Dor. pro Δῆλος, & nominatiuus pro vocatiuo sumetur Atticorum more.

ἐν ᾇ κέχυμαι. Hoc est, ἐφ' ᾗ νῦν πᾶς ἔγκειμαι, *In quam nunc totus incumbo*: κεχυμένος Græcis dicitur qui πᾶς καὶ ὅλος est aliqua in re: vt εἰς ἀφροδίσια κεχυμένος.

τί φίλτερον. Gnome qua excusat dilationem promissi hymni: quum dicit viri boni esse patriæ debita officia quibusuis alijs anteponere. Atque hîc τοκέας dicit pro patria ipsa, quæ parentum instar esse debet.

εἶξον ὦ πολλωνιάς. Hoc est, ὑποχώρησον ὦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερά. Vocatur Apollonia, Delus, quia ibi nato Apollini sacra fuit. Et in his illatio est. q. d. Cùm præferenda sit patria cuiuis alieno solo, concede Thebis priorem locum. Refert Scho-

ſiaſtes poëtam à Ceis rogatum fuiſſe vt Deliacum pæana ſcriberet, Apollini nimirum ſacrum hymnum, quem cum choro in Delum mitterent. Quem cùm promiſiſſet, & iam ſcriberet, interim Herodotus Thebanus Iſthmicam victoriã curru conſequutus eſt. Quod vt accepit poëta, ratus ſui officij eſſe ciuem patriámque cuiuis alij anteponere, carmen promiſſum Ceis, & iam inchoatum differt, donec ciui & patriæ ſatisfecerit. A quo officio ſeſe apud Delum excuſat.

ἀμφοτέρων τοι. Hoc eſt, *ἀμφοτέροις χαρίσομαι ὀφειλομένην ἀοιδὴν, καὶ τελέσω.* Hîc *τοι*, non eſt Doricum pro *σοι*, quaſi referatur ad *εἶξον ὦ Ἀπολλωνιάς*: ſed eſt affirmatiua particula, i. *ſanè, vtique.* Nam non duo beneficia promiſerat Delo, ſed vnum: videlicet pæana. Et ſequentia ſatis explicant hoc *ἀμφοτέρων*, reſpicere tum ad promiſſum Ceis carmen in gratiam Phœbi Delij, tum ad encomium victoriæ Iſthmicæ à Thebano Herodoto partæ.

παράφρασις.

& intonſam comam ferentem Phœbum in Ceo mari cincta Inſula cum viris Inſularibus, & mari vallatum Iſthmum Corinthiacum, hymno meo qui à choro canetur, celebrabo. Quoniam locus ille ex certaminibus ſuis, ſex coronas Thebanis, apud quos regnauit olim Cadmus, præbuit, ad decus & honorem patriæ ob præclaras victorias. Quæ quidem fuit natale ſolum intrepidi Herois Herculis Alcmenæ filij,

ἀντιστρ. κώλ. ζ.

καὶ τὸν ἀκειρεκόμαν Φοῖβον χορεύων
ἐν Κέῳ ἀμφιρύτῳ, σὺν ποντίοις
ἀνδράσι, καὶ τὰν ἁλιερκέα Ἰσθμοῦ
δειράδ᾽. ἐπεὶ στεφάνους ἓξ ὤπασε
Κάδμου στρατῷ ἐξ ἀέθλων,
καλλίνικον πατρίδι κῦδος. ἐν ᾧ καὶ τὸν ἀδεί-
μαντον Ἀλκμήνα τέκε

μετάφρασις.

& coma intonſum Phœbum choreali hymno celebrans in Ceo circunflua cum maritimis viris, & mari vallatũ Iſthmi collum: quoniam coronas ſex præbuit Cadmi populo ex certaminibus, præclaram ob victoriam patriæ decus, in qua etiam intrepidum Alcmena peperit

καὶ τὸν ἀκειρεκόμαν. Explicat geminas gratias. q.d. *καὶ τὸν Ἀπόλλωνα κώμῳ ὑμνῶν, ἐν τῇ Κέῳ νήσῳ ἀμφιθαλάσσῳ σὺν τοῖς νησιώταις ἀνδράσι, καὶ τὸν Ἰσθμόν.* Apollo vocatur *ἀκειρεκόμας* terminatione Dor. pro comm. in *ης.* q.d. *τὰς κόμας ἄτμητος*, ex *α* priuat. *κείρω* *tondeo*, & *κόμη. crinis.* Idem eſt *ἀκερσεκόμης.*

χορεύων. Hoc eſt, *μετὰ χοροῦ ὑμνῶν.* Neque enim ipſe choreæ intererat Pindarus canendo carmini non idoneus: ſed hymnum *τοῖς χορευταῖς* canendum componebat.

Κέῳ. Inſula eſt ex Cycladibus vna *Κέως*, vel *Κῶς*, vel *Κώα.* Vocatur *ἀμφίρυτος* (quod vocabulum aliquando geminum *ρ* habet) quia eſt *ἀμφιθάλασσος.* Eius incolæ *πόντιοι* pro *νησιῶται* dicuntur, non incommodè: ſiquidem mari alluitur Inſula.

καὶ τὰν ἁλιερκέα. Periphraſis Iſthmi. Schol. *δειράδα* interpretatur *ἐξοχήν*: quia altior mari eſt terra, eminétque ſupra aquas. Expono *collum*, ſumendo licentia

Pindarica, vocem δειράς, quæ *iugum*, *collem*, significat, pro δειρή: siquidem per Isthmum intelligitur terrę angustia per quam quasi per collum itur ad Insulam. Vocat ἀλιερκέα, quia est inter duo maria. Quid significet ἀλιερκὴς iam vidimus Ol. 8.

ἐπὶ στεφάνοις ἐξ ὤπασε. Series contextus indicat satis, hoc de Isthmo intelligi, & poëtam innuere velle sextam esse victoriam quam ex Isthmijs non Herodotus solus, sed Thebani in genere adepti sunt: quorum sextus victor Isthmiorum intelligendus Herodotus. Quare non immorabor refutandis absurdis aliorum sententijs, quorum varietatem habet Schol.

Κάδμου στρατῷ. Passim τὸν λαὸν, vocat στρατὸν Pindarus. Hîc Thebanos Cadmi populum appellat, vt pote quorum rex fuit Cadmus.

πατρίδι κῦδος. Nam præclari ciues præclarè gestis rebus patriæ gloriam pariunt.

ἐν ἔ. Digressiuncula ad Herculem, à quo tanquam à conciue laudat Herodotum, & periphrasticè heroëm illum designat, quem σπέρμα ἀδείμαντον vocat Nem. 10. Ep. 1.

παράφρασις.

quem olim ferox Geryonæ canis perhorruit, quum ipsius herum occîdit, eiúsque boues in Græciā abegit At ego cùm honorarium carminis munus Herodoti victoriæ, quam adeptus est quadrigis, componere statuerim: siquidē non habuit aurigam à quo regerentur equorum habenæ, sed eas propria dexteritate rexit, hymnum ipsi adornare volo, qualem meriti sunt olim Castor aut Iolaus, qui inter priscos heroas præstantissimi aurigæ fuerunt, ille apud Lacedæmonios, hic apud Thebanos:

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

παῖδα, θρασεῖαι τόν ποτε Γηρυόνα
φρῖξαν κύνες.
ἀλλ' ἐγὼ Ἡροδότῳ τεύχων
τὸ μὲν ἅρματι τεθρίππῳ γέρας,
ἁνία τ' ἀλλοτρίαις οὐ
χερσὶ νωμάσαντ', ἐθέλω
ἢ Καστορείῳ, ἢ Ἰολάου ἐναρμόξαι μιν ὕμνῳ.
κεῖνοι γὰρ ἡρώων διφρηλάται Λακεδαίμονι καὶ Θήβαις ἐτεκνώθεν κράτιστοι.

μετάφρασις.

filium, feroces quem olim Geryona horruerunt canes. At ego Heroto struens honorarium munus ob currum quadrijugum, in quo fræna alienis non rexerit manibus, volo aut Castoreo, aut Iolai adaptare ipsum hymno. Illi enim inter heroas curruum agitatores Lacedæmone & Thebis geniti sunt præstantissimi.

θρασεῖαι τόν ποτε. Enallage numeri: nam Geryon seu Geryones vnicum habuit canem. Canis autem meminit, quia rerum herilium est custos: & ipse potiùs ab Hercule deterritus, quàm ipse Herculem deterruit. Γηρυόνα Dor. genit. pro Γηρυόνου. φρῖξαν negl. augm. pro ἔφριξαν. Canis ille vocabatur Orthus, de quo Hesiod. in Theog. ver. 309. Ὄρθον τε κτείνας, καὶ βουκόλον Εὐρυτίωνα.

ἀλλ' ἐγώ. Interrumpit ilico aduersatiua particula digressionem, vt Herodotum propiùs laudet à propria virtute. Hic Ἡροδότῳ sume Dor. pro Ἡροδότου &

construe cum ἅρματι τεθρίππῳ. q.d. ἀλλ' ἐγὼ τὸ μὲν γέρας κατασκευάζων ἅρματι τεθρίππῳ Ἡροδότου, ἐθέλω αὐτὸν ὀνομάσαντα χερσὶν ἀλλοτρίαις ἡνίας, ἐναρμόσαι ἢ Καστορείῳ, ἢ Ἰολάου ὕμνῳ.

ἀνία, Fit à recto Dorico ἀνίον pro comm. ἡνίον. vt Pyth. 4. ἀνία τ' αὐτ' ἐρετμῶν. Laudatur Herodotus quòd proprijs manibus rexerit habenas. Quod cùm Castor Lacedæmonius, & Thebanus Iolaus fecerint, & encomium eximium consequuti sint, simile Herodoto vult componere. Apparet autem clarè satis, poëtam comparare Herodotum cum Castore & Polluce: nec intelligi καστόρειον illud de quo Pyth. 2. Porrò ex hac collatione capit occasionem digrediendi ad Castoris & Pollucis laudes.

ἐτέκνωθεν. 3. pers. plur. Bœotica pro ἐτεκνώθησαν, à verbo τεκνόω, *liberos procreo. gigno.*

παράφρασις.	στροφὴ β. κῶλ. ζ.	μετάφρασις.
quique plurima experti certamina, præmia quoque plurima reportarunt: quo factum est vt partis pro multiplici victoria coronis, ædes suas tripodibus, lebetibus, aureisque phialis ornarint. Porrò certamina in quibus illorum virtus patefacta est & inclaruit, sunt gymnici ludi, quibus in stadio nudi athletæ exercentur: est & cursus qui ab armato athleta & scutum gestante perficitur.	ἔν τ' ἀέθλοισι θίγον πλείστων ἀγώνων, καὶ τριπόδεσσιν ἐκόσμησαν δόμον, καὶ λεβήτεσσιν, φιάλαισί τε χρυσοῦ γευόμενοι στεφάνων νικαφόρων. λάμπει δὲ σαφὴς ἀρετὰ ἔν τε γυμνοῖσι σταδίοις σφίσιν, ἔν τ' ἀσπιδοδού- ποισιν ὁπλίταις δρόμοις.	*& in præmijs attigerunt multa certamina, & tripodibus ornauerunt domum, & lebetibus, & phialis aureis gustantes coronas victrices. Fulget autem manifesta virtus inque nudis stadijs illis, inque scutistrepis armatis cursibus.*

ἔν τ' ἀέθλοισι. Congeries certaminum Castoris, & Iolai. Hæc phrasis primi coli habet hypallagen: nam dicendum erat, ἔν τε πλείστοις ἀγῶσι θίγον ἀέθλων. Suspicor autem lectum fuisse τύχον pro θίγον.

τριπόδεσσιν Ion. & poët. pro τρίποσιν. Item λεβήτεσσιν pro λέβησι: & φιάλαισι pro φιάλαις. Sumitur γευόμενοι metaphoricè, pro μεταλαβόντες.

λάμπει δὲ. Declarat certaminum genera in quibus lucrati sunt præmia, primùm gymnicos ludos, in quibus athletæ nudi certabant; deinde & ὁπλιτικὸν δρόμον: quem armati cursores in stadio currebant. ἀσπιδοδούπους appellat, quia scutum gestabant quo strepitum edebant. ἀσπιδόδουπος, dicitur ὁ ἀσπίδι δουπῶν. Porrò ὁπλίταις δρόμοις dicit pro ὁπλιτικοῖς δρόμοις, accipiendo substantiuum pro adiectiuo, more Attico.

παράφρασις. | ἀντιστρ. κῶλ. ζ. | μετάφρασις.

Neque verò solùm illis excelluerunt, sed etiã alijs. Nam qualiter, quantáque cum laude iacula lapideósque discos manibus emiserunt! Nondum enim tum temporis institutum erat quinquertium, quod quinque certaminibus, videlicet iaculo, disco, cursu, saltu, & lucta constat, quibus omnibus sigillatim erat vincendum, próque omnibus simul præmium accipiendum: sed singula certamina propriam habebant victoriam, erátque præmium pro vnoquoque separatim & priuatim victori constitutum Et cùm vterque horum suo in solo, alter Thebis vbi Dirce fons est, alter in Laconia vbi fluuius Eurotas, certamina prosperè crebróque exhausisset, plurimis coronis redimitum caput retulerunt, ob quos apud suos conspicui fuerunt.

οἷά τε χερσὶν, ἀκοντίζοντες αἰ-
χμαῖς,
καὶ λιθίνοις ὁπότε δίσκοις ἵεν!
οὐ γὰρ ἦν πένταθλον ἔτ'. ἀλλ' ἐφ'
ἑκάστῳ
ἔργματι κεῖτο τέλος. τῶν ἀ-
θρόοις
ἀνδησάμενοι θαμάκις
ἔρνεσιν χαίτας, ῥεέθροισί τε Δίρκας
ἔφανεν,
καὶ παρ' Εὐρώτα πέλας.

O qualiter manibus, iaculantes hastis, & saxeis quandoque discis, emiserunt! Nondum enim erat quinquertium: sed vnicuique facto propositum erat præmium, quorum confertis redimiti frequẽter frondibus comas, & apud Dirces fluenta conspicui fuerunt, & apud Eurotam in propinquo.

οἷά τε χερσίν. Cum admiratione hæc sunt proferenda. Hìc mentionem facit duorum tantùm certaminum è pentathli numero, scil. ἄκοντος & δίσκου. Nam olim nondum erat institutum quinquertium, quod erat ἅλμα, δίσκος, ἀκόντιον, δρόμος, πάλη.

καὶ λιθίνοις ὁπότε. Duo faciunt vt mendi suspectus sit hic locus; vnum quòd ὁπότε indefinitè sumatur: alterum quòd syllaba 3. vocis ὁπότε sit breuis, cùm ratio metri longam postulet. Sed non liquet quomodo sit aliter legendum.

ἵεν. Hæc 3. est pers. plur. imperf. vel per syncopen formati pro ἵεσαν: vel Bœoticè, sicuti fit in 3. plur. Aor. 1. pass. vt huius Odes Ep. 1. ἐτέκνωθεν pro ἐτεκνώθησαν.

ἀλλ' ἐφ' ἑκάστῳ. Hoc est, κατ' ἰδίαν δὲ καὶ διαλελυμένως ἐφ' ἑκάστῳ ἀγωνίσματι ὑφειστήκει τὸ νικηφορῆσαι καὶ στεφανοῦσθαι. Docet antequam πένταθλος ἀγὼν fuisset institutus, singulis certaminibus priuatim & separatim propositam fuisse victoriam & pręmium: sed coniunctis quinque illis, simul omnibus excellendum fuisse, vt corona compararetur.

τέλος. Hæc vox à Schol. exponitur τὸ νικηφορῆσαι, hoc est νίκη: exponitur & στέφανος. Nam vtrumque finis est certaminis, *victoria* nimirum, & *corona*. Illa significatione occurrit Ol. Od. 10. Δόρυκλος δὲ τέλος πυγμᾶς φέρε. Sic & in his Od. 11. τέλος μαχᾶν τέμνειν. Et certè certaminis finis est *victoria*, & à consequenti *præmium*.

τῶν. Artic. præpos. pro subiunct. ὧν, videlicet ἐργμάτων. i. ἀγωνισμάτων. ἀθρόοις, hoc est, πλείστοις. & ἔρνεσιν Metonymia materiæ pro forma, h. e. στεφάνοις. ἀνδησά-

μενοι: ſyncope poëtica, pro ἀναδησάμενοι, & ἔφανεν 3.perſ. plur. Bœot. pro comm. ἐφάνησαν. Aor. 2. paſſ. ἐφάνην. Sic autem declaranda tota ſententia, ὧν τινων ἐργμάτων, ἤγουν ἄκοντος καὶ δίσκου στεφάνοις πλείστοις τὰς κεφαλὰς ἀναδησάμενοι, ἔνδοξοι ὤφθησαν ὁ μὲν κατὰ Θήβας, ὁ δὲ κατὰ Λακεδαίμονα. Porrò χαίτας denotat τὴν κεφαλήν. Nam non comæ, ſed caput corona redimiebatur; ſed quia totum caput occupant capilli, ideo illis tribuitur, quod capiti proprium eſt.

Δίρκας Dor. pro comm. Δίρκης. Dirce fons Thebis, à quo Dircæus poëta dictus ab Horatio, *Multa Dircæum leuat aura cycnum.* Εὐρώτας autem eſt Laconiæ fluuius. Innuit autem τοῖς ἐπιχωρείοις ἀγῶσι claruiſſe Iolaum Thebis, Caſtorem Lacedæmone: quemque natali in ſolo.

πέλας. Hoc vocabulum addit poëta vt dicat *propè*, videlicet non in alieno ſolo & procul à patria, ſed in proximè inſtituto certamine. Porrò ſolum eſt ſumendum πέλας ſine regimine. Nam ſic conſtrui debet neceſſariò ſententia. ἀνδησάμενοι θαμάκις ἔφανεν πέλας παρὰ ῥεέθρεσι Δίρκας, καὶ παρ' Εὐρώτᾳ: ſic τὸ παρὰ tum ῥεέθρεσι, tum Εὐρώτᾳ ſeruiet.

παράφρασις. ἐπῳδ. κῶλ. ια. μετάφρασις.

Iam autem Iolaë Iphiclis fili, qui popularis es Thebanorum originem habêtium à viris illis Chthonio, Hyperenore, Peloro, Vdæo, & Echione, quos dentiũ draconis ſatu Cadmus creaſſe fertur. Tu quoque Caſtor nate Tyndaro, qui inter Lacones, Achæos olim dictos ab Achæo rege, incolis excelſam Therapnes ſedem, valete. Hæc de vobis in præſentia dixiſſe ſat eſt. Nunc ego Neptuno qui præeſt Iſthmijs, diuinæ Iſthmo vbi illa celebrantur; Oncheſtóque Bœotiæ oppido eidem Neptuno ſacro, ſitóque ad Copaidis ſeu Ciſiphi ripas, carmen componens, volo huius victoris Herodoti laudibus interſerere præconium celebris fortunæ, quæ patrem ipſius Aſopodorum comitata eſt,

Ἰφικλέος μὲν παῖς, ὁμόδαμος
ἐὼν
Σπαρτῶν γένει,
Τυνδαρίδας δ', ἐν Ἀχαιοῖς ὑ-
ψίπεδον Θεράπνας οἰκέων ἕδος,
χαίρετ'. ἐγὼ δὲ Ποσειδά-
ωνι τ', Ἰσθμῷ τε ζαθέᾳ
Ὀγχηστίαισίν τ' ἀϊόνεσσιν περι-
στέλλων ἀοιδάν,
γαρύσομαι τοῦδ' ἀνδρὸς ἐν
τιμαῖσιν ἀγακλέα τὰν Α-
σωποδώρου πατρὸς αἶσαν,

Iphiclis quidem filius popularis exiſtens generis Spartorum, Tyndarides autem, apud Achæos alti ſoli Therapnes inhabitans ſedem, Saluete. Ego verò Neptunóque Iſthmóque diuinæ, Oncheſtiíſque ripis concinnans cantionem, celebrabo huius viri inter honores perinclytam Aſopodori ſortem,

Ἰφικλέος μὲν παῖς. Concluſio digreſſionis per ſalutationem, quam offert conuerſo ad vtrumque Iolaum & Caſtorem ſermone. Compellatio illa fit non vocatiuo, ſed nominatiuo, ídque Atticorum more, qui nominatiuum & vocatiuum eundem faciunt. Iolaum denotat per Iphiclis filium, & Caſtorem per Tyndariden.

ὁμόδαμος Dor. pro ὁμόδημος: quæ vox occurrit Ol. Od. 9. Σπαρτῶν γένει intellige

Thebanos. Hac de voce vide Pyth. ϑ. str.4. Creditũ fuit, vt satis indicat Schol. Cadmum satu dentium draconis homines comparasse, qui tamen omnes mutuis ictibus ceciderint, quinq; exceptis Chthonio, Hyperenore, Peloro, Vdæo, & Echione, qui σπαρτοὶ. h.e. *sati* dicebantur. *Pausan. in Bœot.*

ἐν Ἀχαιοῖς. Non simpliciter significat ἐν Ἕλλησι sicut exponit Schol. sed in Laconia. Primùm enim soli Lacones & Argiui ex omnibus Peloponnesi incolis dicti sunt Ἀχαιοὶ, ab Achæo vtrorumque populorum rege. Sed pulsi ab Heraclidis in eam regionem migrarunt quæ Achaia nunc appellatur. *Pausan. in Ach.*

ὑψίπεδον. Quærit Schol. cur Therapnen appellet ὑψίπεδον ἕδος: quæ est κώμη Λακωνίας, siquidem Homerus κοίλην Λακεδαίμονα dixit. Quod ita soluit, dicens, cauam Lacedæmonem ab Homero dici respectu vicinarum vrbium: & à Pindaro ὑψίπεδον, διὰ τὰς τῶν οἰκούντων ἀρετάς τε καὶ εὐδοξίας. Ideóque ὑψίπεδον interpretatur ἔνδοξον. Cæterùm ὑψίπεδος vox est poëtica pro ὑψηλός. q. d. ὑψηλὸν πέδον ἔχων.

χαίρετε. Valedicentis est hoc verbum hoc loco. Cuius vsum vide multis declaratum apud Lucianum, *Pro lapsu inter salutandum.*

ἐγὼ δ᾽. Epanodos ad laudes Herodoti, quem laudaturus à patre Asopodoro, Neptuni mentionem obiter facit, vt illius qui Isthmia sibi sacra gubernabat: Isthmi, vt certaminis loci, quem diuinum, ob templum Apollinis sacrósque ludos, appellat: Onchesti vt eidem sacri.

ζαθέᾳ. Isthmum facit fœminei generis, ídque Ion. & Att. sicuti & ἡ τάρταρος, apud Hesiod.

Ὀγχηστίαισί τ᾽ ἀϊόνεσσι. Periphrasis Onchesti, quæ est Bœotiæ ciuitas sacra Neptuno, vt docet Homerus

Ὀγχηστόν θ᾽ ἱερὸν Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος.

Habet nomen ab Onchesto Neptuni filio, & sita est ad Copaidem lacum, quę & Cephisia palus vocatur: ideóq; ripas huic vrbi tribuit. ἀϊόνεσσι. Datiuus Ion. & poët. pro ἀϊόσι. Doricè autem effertur ἀϊὼν pro ἠϊών.

περιστέλλων. Hoc est, θεραπεύων, ἐντρεπίζων, παρασκευάζων. Metaphorica vox. & ἀοιδάν. Dor. pro comm. ἀοιδήν. h.e ὕμνον.

γαρύσομαι. Hoc est, καὶ ἐν τοῖς ἐπαίνοις τοῦδε νικηφόρου ὑμνήσω τὴν τοῦ Ἀσωποδώρου πατρὸς εὐδαιμονίαν. Itaque per τοῦδ᾽ ἀνδρὸς intellige Herodotum, & per τιμὰς, laudes ipsas. Vox ἀγακλὴς occurrit Ode 9. Pyth.

παράφρασις.	στροφὴ γ. κῶλ. ζ.	μετάφρασις.
Volo & Orchomenum laudare, vbi Asopodorus tanquam in patria terra habitauit, quum illum in calamitosa fortuna versantem hospitio excepit, grauis-	Ὀρχομενοῖό τε πατρῴαν ἄρουραν ἅ νιν ἐρειδόμενον ναυαγίαις, ἐξ ἀμετρήτας ἁλὸς ἐν κρυόεσσᾳ	*Orchomeníque auitum aruũ: quod ipsum innixum tabulis ex naufragio, ex immenso mari in horrendo excessima seditione*

δέξατο συντυχίᾳ. νῦν δ' αὖτις ἀρ-
χαίας ἐπέβασε πότμος
συγγενὴς εὐαμερίας. ὁ πονήσαις δὲ νόῳ
καὶ προμάθειαν φέρει.

pit casu. At nunc rursus in pristinam restituit eum *fortuna cogenita tranquillitatẽ. Qui autem ærumnas pertulit, animo preuidentiam reportat.*

ſima ſeditione Thebis expulſum, & exiguis duntaxat ſuarum facultatũ partibus ſuffultum, quas vt naufragij reliquias colligere potuerat. Sed poſtea ſors ipſi congenita effecit, vt redintegrata fœlicitate in priſtinum ſtatum reſtitutus fuerit, tranquillámque vitam Thebis exegerit, hac calamitate prudentiùs ſe gerere edoctus: ſiquidem piſcator ictus ſapit, & nocumenta ſunt documenta.

Ορχομενοῖό τε. Ion. genit. pro Ορχομενοῦ. Hanc vrbem, Aſopodori patrium aruum appellat, non quòd eſſet natale ipſius ſolum, ſed quòd Thebis in ſeditione quadam pulſus eò fugiſſet, ibíque tanquam in patria habitaſſet, & commoda omnia facilè inueniſſet. Eſt autem ibi patria vbi bene eſt: &

Omne ſolum forti patria eſt, vt piſcibus æquor,
Vt volucri vacuo quicquid in orbe volat.

Variæ tamen ſunt interpretum hac de re ſententiæ, quas breuitatis cauſa omitto, ſiquidem nihil habent coloris. Orchomenus autem de qua hîc agitur, eſt in Bœotia. Eiuſdem nominis vrbes aliæ ſunt in Theſſalia, Macedonia, Arcadia, & Eubœæ Caryſtia, de quibus vide geographos.

ἅ νιν. Hæc duo relatiua pertinent alterum ad præcedens colon, alterum ad nomen Aſopodori. q. d. ἣ Ορχομενοῦ πατρῴα ἄρουρα αὐτὸν Ασωπόδωρον ἐδέξατο ἐν φερτῇ συντυχίᾳ, ναυαγίοις ἐξ ἀμετρήτου θαλάσσης σωθεῖσαν ἐρειδόμενον. Allegoria eſt qua ſignificat Aſopodorum ex grauiſſima ſeditione multum detrimenti cepiſſe, & ex tumultu aliquid de rebus ſuis ſubduxiſſe, cuius opera ſeſe in alieno ſolo ſuſtentaret.

ἐρειδόμενον. Hoc Schol. exponit βαρυνόμενον: quod mendoſum eſſe puto, & pro φερόμενον irrepſiſſe. Neque enim bona phraſis eſt βαρυνόμενον ἐπὶ τῆς ναυαγίας, ſed φερόμενον ἐπὶ τῆς ναυαγίας.

ναυαγίοις. Omnes excepto Schmidio legunt ναυαγίαις. Sed cùm *nauium fragmenta*, vel (vt loquitur Cicero) *tabulas ex naufragio* intelligat, meliùs legàs ναυαγίοις. Nam etſi ναυαγία & ναυάγιον ſignificẽt πᾶσαν ναὸς ἀπώλειαν: tamen ναυάγιον peculiariter dicitur, *nauis fragmentum, ídque quod facto naufragio reperitur & colligitur*, vide Lexica. Ideóque ναυαγίοις interpretare, vt Aemilius Portus, *naufragij tabulis*, vel (ſi mauis Ciceronis vti verbis) *tabulis ex naufragio*: vel etiam ſimpliciter *naufragijs*. Nam hac ναυαγίου ſignificatione vſurpatur à Cicerone, quum ait, Naufragium reip. colligere, & communem ſalutem reficere. Reſpicit autem ad id quod non rarò accidit, vt aliqui nauium diſſolutis tabulis innixi in portum incolumes euadant. Quod in nauigatione Pauli contigiſſe teſtantur Acta Apoſtol. cap. 27.

ἀμετρήτας Dor. pro comm. ἀμετρήτης. Nomen ἀμέτρητος eſt comm. generis: poëtæ tamen huius generis vocabula fœminea quoque in terminatione habent, vt ἀθανάτη, ἀμβρότη & ſimilia.

νῦν δ' αὖτις. Allegoricè etiam Aſopodori reditum in patriam deſcribit. ἀρχαίαν εὐαμερίαν, intellige priſtinam fœlicitatem, qua Thebis, quæ propriè erat eius patria, quondam fruebatur. Doricum eſt εὐαμερία pro comm. εὐημερία: propriè *diei bonitas*, *ſerenitas* εὐδία: metaphoricè εὐτυχία, εὐποτμία, *proſpera fortuna.*

ἐπέβασε. Dor. pro comm ἐπέβησε. 3. perſ. Aor. 1. ἐπέβησα, verbi ἐπιβαίνω, quod hîc tranſitiuè ſumitur pro ἐπιβιβάζω licentia poëtica: vt Il. θ. v. 129. ὃν ῥά ποθ' ἵππων ὠκυπόδων ἐπέβησε.

πότμος συγγενὴς. Fortuna congenita poëtæ eſt, quæ ab ineunte ad cadentem vſque vitam comitatur: vocauit eandem δαίμονα γενέθλιον Olymp. 13. antiſtr. 5. quem locum vide. Item occurrit πότμος συγγενὴς. Nem. 5. ſtr. 3.

ὁ πονήσαις δὲ. Gnome qua docet παθήματα eſſe μαθήματα: eámque oſtendit Aſopodoro conuenire, cui πῆμά τοι μαθήσιος ἀρχὴ fuit. Vide in hanc rem, adagium *Piſcator ictus ſapit.*

παράφρασις.

Quod ad Herodotum autem attinet, is nullis ſumptibus neque laboribus pepercit, vt ſpecimina ſuæ virtutis ederet: ob ídque non eſt inuidendus, ſed laudandus. Nam ſi virtus vt in lucem prodeat, facit vt generoſus animus tum laboribus incumbat, tum impẽſis nullis parcat, cùm ſine vtroque incognita manere ſoleat, æquum eſt vt quicunque virtutis ſpecimen edidit his præſtitis, citra omnem inuidiam carmine magnifico laudem & gloriam conſequatur à poëta docto; ſiquidem facile eſt illi leue hoc munus impertire, bonáque verba pro laboribus omnigenis dare, quibus commune victori & conciuibus erigat & excitet ornamentum.

ἀντιστρ. κῶλ. ζ.

εἰ δ' ἀρετᾷ κατάκειται πᾶσαν ὀργὰν,
ἀμφότερον δαπάναις τε καὶ πόνοις,
χρή νιν εὑρόντεσσιν ἀγάνορα κόμπον
μὴ φθονεραῖσι φέρειν γνώμαις. ἐπεὶ
κούφα δόσις ἀνδρὶ σοφῷ
ἀντὶ μόχθων παντοδαπῶν ἔπος εἰπόντ' ἀγαθὸν,
ξυνὸν ὀρθῶσαι καλόν.

μετάφρασις.

Quod ſi virtus repoſitum habet omne ſtudium, pariter in ſumptibus & laboribus, oportet eam nactis magnificam gloriationem non inuidis tribuere animis: ſiquidem leuis eſt donatio viro ſapienti, pro laboribus omnigenis verbum dicendo bonum, commune erigere decus.

εἰ δ' ἀρετᾷ. Peracta laude Aſopodori, redit ad Herodotum quem duplici nomine laudat, quòd tum ſumptibus, tum laboribus virtutem exerceat. Hæc duo autem, *ſumptus*, & *labores* coniungit Od. 5. Olymp. αἰεὶ δ' ἀμφ' ἀρεταῖσι πόνος δαπάνα τε μάρναται. Neceſſe igitur eſt eum qui virtutem exercere vult, opes habere vnde ſumptus faciat, & impigrum eſſe vt labores ſuſcipiat. Nam multorũ virtutibus obſtat res anguſta domi, & ἄπονον ἔλαβον χάρμα παῦροί τινες: nil ſine magno vita labore dedit mortalibus. Horum vtrumque ad hoc ipſum neceſſarium docet idem Pindarus Iſthm. 6. antiſtr. 1.

πᾶσαν ὀργαῖ. Subaudi κᾷ. Vt ſit hæc conſtructio εἰ δ' ἀρετᾷ κᾷ πᾶσαν ὀργαῖ κατάκειται ἀμφοτέραις δαπάναις τε καὶ πόνοις, &c. Sume ὀργαὶ Dor. pro ὀργὴν & vt ſæpe iam accepit poëta, expone ἐπιτήδευμα. Mendosè quidam legerunt αἱ δ' ἀρεταὶ κατάκειται pro κατάκεινται. Alij εἰ δ' ἀρετᾷ κατάκειται: quaſi poëta de Herodoto dicat, *quòd ſi virtuti incumbit*. Quod ſeries contextus reijcit. Nam generalis eſt ſententia, quam Herodoto relinquit applicandam.

χρή νιν. Hoc νιν relatiuum eſt ad ἀρετᾷ. & εὑρόντεσσι, eſt dati. Ion. & poët. pro εὑροῦσι. Authoris mens hæc eſt, χρὴ δὲ τοῖς αὐτὴν ἀρετὴν πόνῳ καὶ δαπάνῃ κεκτημένοις ὕμνον διδόναι, καὶ μὴ φθονεῖν.

ἀγάνορα κόμπον. Intellige ὕμνον qui continet τὸν ἐκ τῶν κατορθωμάτων ἔπαινον. Is qui hymnum debet ſcribere eſt poëta. γνώμαις, hoc eſt νόῳ, vel καρδίᾳ. Obſcuriùs exponitur *ſententijs*, clariùs *animis*.

ἐπεὶ κούφα. Ratio cur vir ob præclarè geſta laudari debeat, prima quia facile eſt id præſtare ἀνδρὶ σοφῷ *viro ſapienti*, nimirum *poëtæ*. Poëtas autem dici σοφοὺς à Pindaro, docuimus in hæc verba σοφῶν μητίεσσι, quæ extant ſtr. 1. 1. Ol. Odæ. Facilem donationem dicit, quia verba pro factis reponuntur, illa autem leuia, hæc grauia ſunt: præterea bonus poëta ex facili fluentem hymnum componit.

παντοδαπῶν. Hoc eſt, παντοίων. & εἰπόντι non εἰπόντα intelligendum, vt cum precedente ἀνδρὶ σοφῷ conſtruatur. & ὀρθῶσαι ſubaudire vult ante ſe ἕνεκα τοῦ: vt hic ſit horum verborum ſenſus, ἐπεὶ ῥᾳδία δόσις ἐστὶ σοφῷ ἀνδρὶ, ἔπος ἀγαθὸν εἰπόντι ἀντὶ μόχθων παντοίων, ἕνεκα τοῦ ὀρθῶσαι ξυνὸν καλόν. Quod tibi exponet etiam Latina paraphraſis.

ξυνὸν καλόν. Appellat meo iudicio, κοινὸν κόσμον *commune decus & ornamentum*. Nam toti ciuitati ciuis vnius laus ornamento cedit. τὸ καλὸν autem ſubſtantiuè ſignificare *ornamentum, decus*, probari poteſt exemplis, vt quum Eurip. ait τὸ καλὸν τοῦ βίου. eâdem ſignificatione poëta dixit καλῶν ἐπιχωρείων. Od. vij. 2. colo 1. ſtr. Et in his eſt 2. ratio cur vir ob præclarè geſta laudandus ſit, quia vtile eſt, & communi ciuium honori cedit.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
Cùm autem hominum alij aliam mercedem, exãtlatorumlaborum dulce ſolatium exigant: alijs quidem lucrum, alijs honor placet. Ita pecudum paſtores, agricolæ, aucupes, & quicunque maritimo negotio victitant, nautæ, piſcatores, mercatores, victũ comparare, ventríſque famem propulſare conten-	μισθὸς γὰρ ἄλλοις ἄλλος ἐφ' ἔργμασιν αὐ- θρώποις γλυκύς, μηλοβότᾳ τ', ἀρότᾳ τ', ὀρνιχολόχῳ τε, καὶ ὃν πόντος τρέφει. γαστρὶ δὲ πᾶς τις ἀμύνων λιμὸν αἰανῆ τέταται. ὃς δ' ἀμφ' ἀέθλοις, ἢ πολεμίζων, ἄρη-	*Merces enim alia alijs hominibus dulcis ob facta, paſtoríque, aratoríque, aucupíque, eíque quem mare alit. Quiuis autem illorum tetram famem à ventre propulſare contendit. At qui in certaminibus, aut prælians, re-*

dunt : quod si effecerint, sat iucundam laborũ mercedẽ acceperint. Sed athletæ militésque per virtutis templum ad templum honoris aditum habere conãtur : & re pręclarè gesta vnicam laudis mercedem captant Quoniam quicunque vel in certaminibus, vel in bello strenuè se gessit, & laudes per carmina historiam ue, splendidum ornamentum accepit, lucrum fecit maximum : siquidem laus, quam scriptis mandata fortium virorum præclara facinora, tum peregrinorum tum ciuium linguis suppeditant, virtutis amplissimum est præmium.

ται κῦδος ἁβρὸν, εὖ ἀγορηθεὶς, κέρδος ὕψιστον δέχεται, πλιατᾶν καὶ ξένων γλώσσας ἄωτον.

portarit decus splendidum, laudatus accipit lucrum summũ ciuium & peregrinorum linguæ florem.

μισθὸς γὰρ. Vt laudem honestissimum esse virtutis præmium ostendat, vtitur collatione præmiorum, quæ alijs vitæ generibus proponuntur. Alia vitæ genera victum quærunt, & laboris præmium hoc putant: sed athleticæ & militiæ studiosi, honorificam laudem pro præmio reposcunt. Videt autem quiuis quanto interuallo lucrum ab honore distet.

μηλοβότᾳ. Dor. dat. à Dor. recto μηλοβότας, pro comm. μηλοβότης, h.e. ὁ τῶν μήλων βότης, vno vocabulo, νομεὺς, ποιμὴν. propriè significat *ouium pastorem* : sed hîc in genere sumitur pro quorumuis pecudum pastore. Ἀρότᾳ Dor. etiam dat. à recto Dor. ἀρότας, pro comm. ἀρότης h.e. γεωργός. Porrò ὀρνιχολόχος est ὁ τοὺς ὄρνιθας λοχῶν : aliàs ὀρνιθοθήρας, ὄρνιθας θηρεύων, *qui auibus insidiatur, qui aues captat*. Doricè effertur pro ὀρνιθολόχος : Nam ὄρνις habet comm. in genit. ὄρνιθος, & Dor. ὄρνιχος.

καὶ ὃν πόντος τρέφει. Intellige τὸν ἔμπορον cum Chrysippo, τὸν ἁλιέα cum Didymo, præterea τὸν ναύτην. Nam mercatores, piscatores, & nautas alit mare.

γαστρὶ δὲ πᾶς τις. His verbis declarat finem propositorum vitæ generum, qui omnibus hic est, vt à ventre famem arceant, hoc est vt rem faciant, & ad victum necessaria comparent. Vide Latin. paraphrasin. Αἰανὴς hîc dicitur λιμὸς vt vult Schol. vel χαλεπὸς, παρὰ τὸ αἶ αἶ : vel διηνεκὴς παρὰ τὸ αἰέν. Hoc vocabulum iam occurrit Pyth. Od. 1. & 4. τέταται exponitur σπεύδει : metaphora sumpta ab ijs quæ intenduntur ad aliquid perficiendum. Sic Pyth. ταξιδιῶσι δ' ἀμφ' ἀρεταῖς τέταμαι. Cæterùm hanc sententiam sic declarabis, πᾶς τις τὸν λιμὸν χαλεπὸν ἀποθεραπεύων, ἐπίκειται τοῖς ἔργοις, καὶ κάμνει.

ὃς δ' ἀμφ' ἀέθλοις. Infert laudem, quæ est virtutis præmium, omnia præmia longè superare.

εὖ ἀγορηθεὶς. Hoc est ἐγκωμιασθεὶς, εὐλογίας, εὐφημίας τυχὼν. Participium ἀγορηθεὶς h.e. ῥηθεὶς, λεχθεὶς, fit vel a præsenti ἀγορέομαι : vel à verbo ἀγορέω, pro quo inserto υ dicitur ἀγορεύω. πλιατᾶν Dor. pro πολιτῶν. à recto poëtico πλιήτης, pro comm. πολίτης. γλώσσης ἄωτον puta τὴν εὐφημίαν.

παράφρασις. στροφὴ δ'. κῶλ. ζ. μετάφρασις.

Porrò decet nos gratiam — ἄμμι δ' ἔοικε Κρόνου σεισίχθον' υἱὸν — *Nos autem decet Sa-*

referentes Neptuno Saturni filio terram tridēte quatienti, vicinúmq; Onchesti oppidum tenenti, cum equi artísque equestris inuentorem, ac de curru Herodoti, cui victoriæ fuit author, bene meritum hoc hymno celebrare. Decet etiam tuos filios compellare Amphitryo, scil. Herculem. & nepotem Iolaum: siquidem Herculea & Iolaia certamina Thebis obtinuit. Preterea par est rchomeni Minyei meminisse, vbi Minyea; & celebris Eleusinij luci Cereri sacri, vbi Demetria: & Eubœæ vbi Basilea prospere exercuit curruli certamine, quod flexis duodecies ad metam rotis perficitur.

γείτον' ἀμειβομένοις, εὐεργέταν
ἁρμάτων ἱπποδρόμιον κελαδῆσαι.
καὶ σέθεν Ἀμφιτρύων παῖδας προσειπεῖν, τὸν Μινύα τε μυχὸν,
καὶ τὸ δάματρος κλυτὸν ἄλσος Ἐλευσῖνα, καὶ Εὔβοιαν ἐν γναμπτοῖς δρόμοις.

turni quaßatori terræ filio vicino gratiam referentes benemerito de curribus, præsidi cursuum equestrium hymnum canere: & tuos Amphitryo filios compellare, & Minyæ receßum, & Cereris inclytum lucum Eleusinem, & Eubœam in inflexis curriculis.

ἄμμι. Herodoti nomine poëta gratias agit Dijs & Heroibus, quorum sacris in certaminibus prospere rem gesserat. Primùm quidem Neptuno qui Isthmijs præerat, & quem υἱὸν Κρόνου appellat, siquidem Saturnus hunc etiam ex Rhea habuit: deinde σεισίχθονα nomine deducto à σεῖσις *concußio*, verbali verbi σείω *quatio*, & χθὼν *terra*: idem ἐνοσίχθων & ἐνοσίγαιος. Tertiò γείτονα duplici nomine, tum quia Onchesti, quod est Thebis vicinum oppidum, colebatur, tum quia Neptunus ἱπποδρόμιος Thebis templum habebat. Quartò εὐεργέταν ἁρμάτων, quia vt pote præses certaminis Deus victoris currum direxit. Postremò ἱπποδρόμιον, quia fuit ἵππων δοτὴρ, & εὑρετὴς τῆς ἱππικῆς: quam ob causam Menelaus Il. ψ Antilochum in equestri certamine per Neptunum iurare iubet.

ἀμειβομένοις. Hoc construe cum ἄμμι. & expone ἀντιδιδοῦσι τὸν ὕμνον, ἀντὶ τῆς εἰς τὸ νικηφόρον εὐεργεσίαν.

καὶ σέθεν. Apostrophe ad Amphitryonem: cuius filios intelligit Herculem & Iolaum κατὰ σύλληψιν. Nam Amphitryonis filius fuit Hercules, & Iolaus eius nepos ex Iphicle filio. Hac gratiarum actione innuit Herodotum Ἡράκλεια & Ἰόλαεια Thebana certamina prospere subijsse.

τὸν Μινύα τε μυχὸν. Intellige Ὀρχομενὸν Bœotiæ oppidum, quod Μινύειον cognominabatur, ad differentiam aliarum eiusdem nominis vrbium. Minyas enim fuit rex, à quo & populi ipsi subjecti Minyæ vocati fuerunt. Huius filius fuit Orchomenus à quo vrbs nomen accepit, vbi Minyea celebrabantur.

καὶ τὸ δάματρος. Quando mentionem facit Eleusinis, qui vicus est Atticæ, innuit Herodotum δημήτρεια & ἀνακαλυπτήρεια, quę ibi in Cereris & Proserpinæ honorem agebantur, obijsse & vicisse: quorum corona ex hordeo erat.

καὶ Εὔβοιαν. Hic βασίλεια celebrari solebant ad quæ Herodotus se etiā contulit, & victor redijt, ἐν γναμπτοῖς δρόμοις. Quia curruli certamine in omnibus illis vsus fuerat. Currus autem τέλειοι duodecies, πῶλοι octies ad metam inflectebantur, vnde γναμπτοῖς δρόμοις dicit, & Olymp. Od. 2. stroph. 3 δωδεκάγναμπτον τέρμα δρόμου. vide locū. In fine Od. 13. Ol. annotauim⁹ Gerestia celebrari in Eubœa,

παράφρασις.	αὐτίστρ. κῶλ. ζ.	μετάφρασις.
Addo etiam ô Protesilaë funebre certamen, quod in dedicato loco Græci ab excidio Troiano reduces tibi Phylacæ instituerunt, vt te primum in bello Troiano interfectum meminissent, quum primus, nemine id audente, è naui desilijsti. Multas præterea victorias enumerare possem, quas Herodoti equis Mercurius impertiuit: sed proposita hymni breuitas prohibet quominus id faciam. Ac certè sæpe etiam fit, vt hoc lectori iucundius laudatóque viro gloriosius sit, quum laudum multitudo paucis perstringitur, & rerum præclarè gestarum nonnihil reticetur.	Πρωτεσίλα, τὸ τεὸν δ' ἀνδρῶν Ἀχαιῶν ἐν Φυλάκᾳ τέμενος συμβάλλομαι. πάντα δ' ἐξειπεῖν ὅσ' ἀγώνιος Ἑρμᾶς Ηροδότῳ ἔπορεν ἵπποις, ἀφαιρεῖται βραχὺ μέτρον ἔχων ὕμνος. ἦ μὰν πολλάκι καὶ τὸ σεσωπαμένον, εὐθυμίαν μείζω φέρει.	O Protesilaë, tuum quoque virorum Achiuorum in Phylaca delubrum addo. Omnia autem eloqui quæcunque certaminum præses Mercurius Herodoti dedit equis, aufert breuem mensuram habens hymnus. Certè sæpe quod est silentio præteritum, voluptatem maiorem affert.

Πρωτεσίλα. Apostrophe ad Protesilaum: in qua perspicuum est Herodotum laudari à Protesileorum certamine, quo vicit. q. d. ὦ Πρωτεσίλαε συγκαταριθμοῦμαι τῶν τοῦ Ηροδότου νίκαις τὸ σὸν ἐν Φυλάκῃ τέμενος, ὅπου οἱ Ἀχαιοὶ Πρωτεσίλεια ἐπιτελοῦσί σοι. Vocatiuus Pindaricus pro Πρωτεσίλαε: à recto Πρωτεσίλας: sic apud eundem Μενέλας, Ἀρκεσίλας, pro Μενέλαος, Ἀρκεσίλαος.

ἐν Φυλάκᾳ. Phylace, vrbs Phthiotidis non procul à Thebis, vltra montem Othryn ad ortum, hinc desumptorum militum dux fuit Phylacensis Protesilaus, qui cùm primus, nemine alio id audente, è naui desilijsset, ab Hectore fuit occisus. Cuius rei in memoriam Græci reduces ἐπιτάφιον ἀγῶνα ei instituerunt.

πάντα. Syllepsis qua reliquas omnes victorias complectitur, innuítque fuisse equis partas, & tribuit fauori Mercurij qui fuit θεὸς ἐναγώνιος. Doricum est Ἑρμᾶς pro comm. Ἑρμῆς. & Ηροδότῳ pro comm. Ηροδότου: vt sit hæc constructio, ἔπορεν ἵπποις Ηροδότῳ.

βραχὺ μέτρον ὕμνος ἔχων. Nihil clarius est quàm poëtam sibi proponere βραχυλογίαν: vt simpliciter hoc intelligatur, nec dicatur βραχὺν μισθὸν ἔχων ὁ ὕμνος. vt vult Schol. Quare sic reddenda sententia. Ἀλλὰ τοῦ ἐμοῦ ὕμνου βραχύτης οὐκ ἐᾷ διεξελθεῖν ὅσας νίκας ὁ τῶν ἀγώνων προστάτης Ἑρμῆς ἐχαρίσατο τοῖς τοῦ Ηροδότου ἵπποις.

τὸ σεσωπαμένον. Hoc est, τὸ γὰρ σεσιγημένον καλῶς μείζονα τῷ ἐγκωμιαζομένῳ χάριν καὶ εὔκλειαν φέρει. Hoc fit duplici nomine, vt cedat honori alicuius quum laudum ipsius nou fit enumeratio, tum quia modestiæ videtur esse multa tacere quæ dici potuissent: tum quia auditori relinquitur cogitandum innumerabiles es-

ſe virtutes illius perſonæ quæ laudatur. σεσωπαμένον. Dor. & metri cauſa, pro σεσιωπημένον, niſi fiat συνίζησις & legatur σεσιωπαμένον. Poteſt hîc in dubium reuocari vtrum εὐθυμία referri debeat ad eum cuius laudes ad amuſſim non recitantur, an ad lectorem, auditorem-ue. Scholiaſtes refert ad laudatam perſonam & εὐθυμίαν exponit χάριν, εὔκλειαν. & ſic videntur omnes accepiſſe. Poſſit tamen hoc non incommodè ad lectorem auditorem-ue referri, quoniam εὐθυμία, τὴν ἡδονὴν ſignificare poteſt hoc loco. Fieri autem ſolet, vt qui alium breuiter laudari vident, iucundiùs id ferant quàm longiora præconia, & ſingularum virtutum encomia.

παράφρασις.

Cæterùm optem vt contingat ipſi vt ſplendidis carminibus vocalium Muſarum afflatu dictatis euehatur, quibus tanquam alis in altum attollatur, & per virorum ora volitet, quum Pythone victoriam reportarit, & Olympiorum præmium lucratus, eximijs oleaſtri ad Alpheum plantati ramis, vnde coronæ contexuntur, manum impleuerit, non in proprium dúntaxat ſed etiam patriæ Thebarum ſeptem portis inſignium honorem. Huiuſmodi autem gloriam conſequutus eſt, vt poſt funera etiam ſit victurus, quandoquidem nec laboribus nec opibus pepercit, quò inſitum virtutis ſtudium exercitatione promoueret. Quod quicunque non facit, ſed domi concluſas diuitias ſeruare, quàm ijs ad rerum præclararum ſtudia vti mauult, alióſque irridere gaudet, qui ad bonam exiſtimationem per præclara facinora conſequendam ijs liberali manu vtuntur, non intelligit ſe animam ingloriam orco in tributum debitam exhalaturum, nec beneficio virtutis poſt funera victurum.

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

εἴη μιν εὐφώνων πτερύγεσσιν ἀερ-
θέντ' ἀγλααῖς
Πιερίδων, ἔτι καὶ Πυθό-
θεν, Ὀλυμπιάδων τ' ἐξαιρέ-
τοις
Ἀλφεοῦ ἔρνεσι φράξαι
χεῖρα, τιμὰν ἑπταπύλοις
Θήβαισι τεύχοντ'. εἰ δέ τις ἔνδον
νέμει
πλοῦτον κρυφαῖον,
ἄλλοισι δ' ἐμπίπτων γελᾷ,
ψυχὰν Ἀΐδᾳ τελέων οὐ
φράζεται δόξας ἄνευθεν.

μετάφρασις.

Contingat ipſum vocalium alis ſublatum ſplendidis Pieridum, adhuc & ex Pythone, Olympiadúmque eximijs Alphei ramis munire manum, gloriam ſeptiportibus Thebis parantem. Quòd ſiquis intus fouet diuitias occultas, aliiſque inſultans ridet, animam orco pendere non cogitat ſine gloria.

εἴη μιν. Voto concludit, quo optat vt Herodotus præter multas alias victorias, conſequatur Pythicam & Olympicam, ob eáſque patriæ honorem augens, encomiaſticis carminibus celebretur: & hæc prima pars epilogi.

πτερύγεσσιν. Ion. & poët. pro πτέρυξι. Splendidas Pieridum alas appellat carmina, quibus qui laudatur, veluti in ſublime attollitur, volitátque per ora hominum, ac proinde redditur celebris & immortalis.

Πυθόθεν. Hoc eſt, ἐκ Πυθοῦς, vel Πυθῶνος. Eſt autem poët. aduerbium quod fit vel per ſyncopen a Πυθωνόθεν & hoc à Πυθών: vel à Πυθώ, cuius genitiuus eſt Πυθόος: hinc rejecto ς finali formari poteſt Πυθόοθεν, & per ſyncopen Πυθόθεν.

Ολυμπιάδων. Hoc est, Ολυμπικῶν ἀγώνων: qua significatione occurrit Ol. Od. 1. τὸ κλέος Ολυμπιάδων. & Od. 2. Ολυμπιάδα δ' ἔστασεν Ηρακλῆς: & alibi sæpe. ἐξαιρέτοις Αλφεοῦ ἔρνεσι. Hoc est, κοτίνῳ *oleastro*, vel vt passim loquitur Pindarus ἐλαίᾳ *olea*. Nam ab Hyperboreis allatum oleastrum plantauit in Olympia Hercules, vt est Ol. Od. 3. Alpheus autem est Elidis fluuius. Porrò ἐξαίρετα ἔρνη dicit non ratione materiæ, (non enim magni momenti sunt oleastri rami) sed ratione vsus, quia ἐξαιρέτου ἀγῶνος νίκης erant præmium.

φράξαι χεῖρα. Hoc est, πληρῶσαι χεῖρα. Manus autem implebatur ramis oleastri, quum accipiebatur corona capiti circumponenda: quò fit vt hæc verba Schol. exponat στεφανωθῆναι Paucis autem & perspicuè sic reddas hanc periodū. εἴη αὐτῷ τοῖς εὐφώνων μουσῶν ὕμνοις ἐπίδοξον γεγονότα καὶ ἐκ τῆς Πυθίας, καὶ ἐκ τῆς Ολυμπίας, τοῖς ἐξαιρέτοις κοτίνου στεφάνοις πληρῶσαι χεῖρα, δόξαν Θήβαις ἑπταπύλοις ἀπεργαζόμενον.

εἰ δέ τις ἔνδον νέμει. Altera pars epilogi qua docet Herodotum fuisse diuitem & diuitijs ad virtutem vsum, atque hinc factum vt rebus præclarè gestis claruerit: cùm contrà auari obscuri permaneant. Eóque nomine eundem an .istr. 3. laudauit, inquiens, εἰ δ' ἀρετᾷ κατάκειται, &c. Interim monere vult qualis sit auarorum animus, nimirum illiberalis, immodestus, virtutis & honoris contemptor. Fusius autem hæc in paraphrasi Latina declarabuntur.

ἔνδον. Occultatas diuitias vituperat Theocritus quum ait.

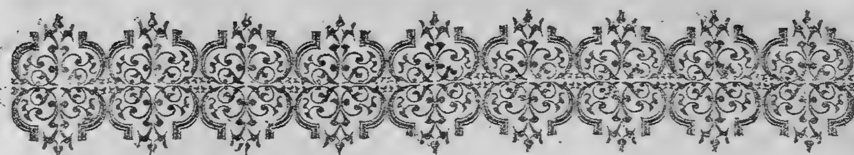
> Δαιμόνιοι, τί δὲ κέρδος ὁ μυρίος ἔνδοθι χρυσός
> Κείμενος; οὐχ ἅδε πλούτου φρονέουσιν ὄνασις.

& Horat.

> *Nullus argento color est auaris*
> *Abdito terris.*

ἄλλοισι. Non sanè pauperioribus, sed τοῖς δι' εὐδοξίαν ἀναλίσκουσι, vt meo iudicio rectè exponit Schol. Quod attinet ad lectionem Chrysippi qui ἀλαοῖσι legit non ἄλλοισι: nec metro satis, nec sensui omnino conuenit: nec refutatione opus habet, cùm ἀλαοῖσι ἐμπίπτων γελᾷ, *cæcis insultans ridet*, non sit ad rem.

ψυχὰν Ἀΐδᾳ. Dorica hæc sunt, pro comm. ψυχὴν Ἀΐδῃ. Hoc autem sibi vult poëta, οὐ διανοεῖται ὅτι τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν Ἅδῃ περιστέλλει ἄδοξον. Metaphora notanda in τελέων, sumpta à tributis quæ penduntur & soluuntur. Morti autem tributum homines pendunt, quum animam efflant.

ΞΕΝΟΚΡΑΤΕΙ ΑΚΡΑΓΑΝτίνῳ, ἅρματι.

XENOCRATI AGRIgentino curru victoriam adepto.

ΕΙΔΟΣ Β.

ODE II.

ARGVMENTVM.

HVnc hymnum in Xenocratis Isthmionicæ laudem ad Thrasybulum scribit & mittit Pindarus per Nicasippum. In limine mercenariam Musam esse dicens, tacitè beneficium muneris pro laudis officio poscit. Tum Xenocratem laudat 1. ab Isthmia, 2. à Pythia victoria. 3. ab Olympica. 4. ab auriga Nicomacho. 5. à maioribus. 6. liberalitatem in præcones certaminum commendat, & hospitalitatem. 7. Morum facilitatem. 8. equestre studium. 9. pietatem. 10. hospitalitatis constantiam: quas virtutes vnà cùm suis hymnis æternitate dignas esse iudicat.

παράφρασις.

Prisci quidem poëtæ lyrici, quales Ibycus, Anacreon, Alcæus, quādo Musarum aureis redimiculis insignium currum conscēdebant, vt versus ad lyram, qua inclyti erant, canendos componerent, ex mente celeri mellisonos hymnos eiaculabantur in gratiam

στροφὴ α. κῶλ. η.

Οἱ μὲν πάλαι, ὦ Θρασύβουλε
φῶτες, οἳ χρυσαμπύκων
ἐς δίφρον μοισᾶν ἔβαινον,
κλυτᾷ φόρμιγγι συναντόμενοι,
ῥίμφα παιδείους ἐτόξευον μελιγάρυας ὕμνους,
ὅστις ἐὼν καλὸς εἶχεν ἀφροδίτας

μετάφρασις.

Prisci quidem, ô Thrasybule, viri, qui redimicula aurea habentium in currū Musarum ascenderunt, cū inclyta cithara obuiā procedentes, celeriter pusionibus factos eia-

pusionum suorum, quum aliquis illorum forma decorus, venustatem illã, qualis in pomis autumnalibus apparet, corpore vultúque præ se ferebat, & se ad Veneris formosæ iucundissimas voluptates maturum admonebat.

εὐθρόνου μνάστειραν ἁδίσταν ὀπώραν.

culabantur mellisonos hymnos, quicunque existens pulcher habebat Veneris pulchro throno insidentis admonitorem iucundißimum autumnum.

Ξενοκράτει. Hic Xenocrates ille est in quem scripsit Pindarus sextam Odã Pythiorum. Artemon, qui de Siculis scripsit, hunc Theronis fuisse cognatum asserit. Aristarchus Thrasybuli fratrem putat: sed patrem potiùs Græcus Scholiastes: cuius vera est sententia, vt satis ex Pythiorum sexta liquet, & ex huius fine, vbi *πατρῴαν ἀρετάν* appellat *paternam virtutem*, quam ne sileat Thrasybulum hortatur. Præterea Schol. addit hunc fratrem fuisse vxoris Hieronis, in quem Ol. 1. & 2. Pyth. scriptæ sunt.

ἅρματι. Deest hoc in alijs editionibus: quod titulo addendum censui, siquidem ex contextu constat hunc curruli certamine vicisse.

εἶδος. Hunc victorialem hymnum Scholiastes appellat *ἀποστολικόν*, quia per Nicasippum quendam, siue tabellarium, siue choragum missus est ad Thrasybulum Xenocratis filium. Author est Asclepiades missum Xenocrati statim ab Isthmica victoria mortuo. Quod duplici nomine verum videtur: tum quia licèt laus ad Xenocratem pertineat, ad Thrasybulum tamen scribitur: tum quia semper in præterito, nunquam in præsenti sermo est, & tanquam de aliquo qui fuerit, & vixerit, poëta loquitur. Atque idcirco Diodotus Aristophanius, *θρῆνον* potiùs quàm encomium, hoc *εἶδος* esse existimauit.

οἱ μὲν πάλαι. Exordium ducit poëta ab apostrophe ad Thrasybulum, & mores veterum poëtarum, ac recentiorum comparat, illos amatorijs hymnis delectatos nullam exegisse mercedem, hos mercenarios esse dicit. Cur autem sic orsus sit Pindarus ex Callistrato colligere est, cuius sententiam referunt Scholia. Putat Callistratus Pindarum cùm meritam mercedem non accepisset à Xenocrate ob ipsius parcitatem, eum compellare Thrasybulum filium, in eúmque non in patrem hunc hymnum canere: & quod de pecunia interserit, esse querimoniæ, ac si velit vt ille mercedem meritis comparem largiatur. Attamen eiusmodi sunt poëtæ verba, vt laudes personæ potiùs tractare, quàm mercedem exigere videatur: quanquam verbum sapienti sat est.

φῶτες. Legit Scholiastes *φωῦτες*: quòd si seruetur, hæc erit constructio. *οἱ μὲν πάλαι φωῦτες*, h. e. *γεγονότες*: & *πάλαι* erit aduerbium sine articulo, qui iungetur cũ *φωῦτες*. Si verò retineamus *φῶτες*, sic construes, vt *οἱ* iungatur cum *πάλαι*, & dicatur pro *παλαιοί*.

οἱ. Sic legendum, vt habent Scholia, potiùs quàm *ὅσοι*: quoniam alioqui abundaret syllaba. Musas *χρυσάμπυκας* appellat, hoc est, *τιμίας* per synecdochen. Est autem *ἄμπυξ* propriè ornamentum quoddam muliebris capitis. Vide Od. 5. Olymp. *μοναμπυκία* col. 15. strophes 1.

δίφρον μοισᾶν. Musis currum tribuit, vt & Ol. 9. ep. 3. allegoricè significare volens sublime poëseos dicendi genus: atque his verbis poëtas circumloquitur, eósque lyricos, quum addit φόρμιγγι συναντόμενοι. q. d. οἱ μὲν παλαιοὶ ποιηταὶ λυρικοί. Sic quatuor vocabulis quatuor prima cola expones.

κλυτᾷ. Citharam ab effectu celebrem vocat μετωνυμικῶς: & innuit poëta illos poëtas lyra redditos insignes & celebres.

ῥίμφα παιδείοις. Hoc est, ῥᾳδίως μουσικοῖς τόξοις ἔβαλον τοὺς παιδικοὺς ὕμνοις. Notat tacitè lyricos qui antiquiores se fuerunt, & dum laudare videtur quòd non fuerint mercenarij, vituperat quòd illicitis amoribus indulserint, suúmq; ignẽ carmine testati sint. Qui si non exigebant mercedem ab alijs, ipsis sat amplæ mercedi cedebat, quòd suos amores canendo fouerent, & blando versu pusiones amatos sibi conciliarent. Anacreon rogatus cur non Deos, sed pueros caneret. Quia, inquit, hi nostri sunt Dij.

ῥίμφα. Hoc est, ῥᾳδίως. Nam quod celeriter fit, id facilè ac sine molestia perficitur. Fit à ῥίπτειν. Porrò παιδείοις ὕμνοις intellige, τοὺς εἰς παῖδας, vel potiùs εἰς παιδικὰ ὑμνουμένοις. Et τοξεύειν vsurpat more suo poëta qui arcum appellat *ingeniũ*, poëtam *sagittarium*, & carmina *sagittas*.

ὅστις ἐὼν Elliptica oratio, vbi supplendum videtur ἐκείνῳ.

ἀφροδίτας εὐθρόνου. Hoc est, τῆς καλῆς ἀφροδίτης μνήμην ἐμποιοῦσαν τὴν τοῦ σώματος ὥραν, ἢ τὸ τοῦ κάλλους ἄνθος. Venus appellatur εὔθρονος ob pulchritudinem, ὀπώραν appellat ætatem maturam ad Venerem, quia tum efflorescit iuuenum venustas, quemadmodum autumno pomorum decerpendorum gratus color. Hanc ætatem appellat ἁδίσταν μνάστειραν ἀφροδίτας, non tanquam procam quæ Veneris voluptates ambiat, sed quòd amatores moneat se ad Venerem esse maturam. Nã hîc agit de viris qui pusiones amant, nõ de pusionibus qui viros ardeant: alioqui prima acceptio non est incommoda, sed huic loco non conuenit. Porrò μνάστειρα fœmineum est à μναστήρ, vtrumque Doricum pro μνήστειρα & μνηστήρ. Vide Pyth. Od. xi. & Nem. i. ἁδίσταν Dor. pro ἡδίστην.

παράφρασις.

Nondum enim Musa lucri amans erat, nec quemadmodum operarij operã mercede locabat. Neque à Terpsichore Lyricorum magistra dulces cantilenæ, molli vocis sono pronuntiandæ, suáque suauitate adblandientes, atque argenti in fronte mentionem facientes vendebantur. Sed hoc tempore permittit vt Aristodemi Lacedæmonij

ἀντιστρ. κῶλ. π.

ἀ μοῖσα γὰρ οὐ φιλοκερδής
πω τότ᾽ ἦν, οὐδ᾽ ἐργάτις,
οὐδ᾽ ἐπέρναντο γλυκεῖαι
μελίφθογγοι ποτὶ Τερψιχόρας,
ἀργυρωθεῖσαι πρόσωπα,
μαλθακόφωνοι ἀοιδαί.
νῦν δ᾽ ἐφίητι τὸ τ᾽ Ὠργείου φυλά-
ξαι
ῥῆμα τῆς ἀληθείας ἄγχιστα βαῖ-
νον,

μετάφρασις.

Musa enim nondum cupida lucri erat, neque mercenaria: neque vendebantur dulces mellisonæ à Terpsichore, deargentatæ facies, mollem habentes vocem cantilenæ. At nunc permittit Argiui seruare dictum veritatem proximè accedens,

apophthegma obseruetur, qui pauper factus, & ab amicis derelictus, verissimum esse comperit tanti quemque fieri quantum possidet; vnde meritò dixit,

ἁ μοῖσα γὰρ. Musam metonymicè poëtas appellat, qui gratis, nulla spe præmij canebant. ἐργάτις fœmineum à masculino ἐργάτης, est propriè *operaria quæ mercedem laboris accipit.* Hinc ἐργάτις μοῖσα rectè dicitur *mercenaria musa*, ἡ μισθοῦ συντάττουσα τὰ ποιήματα, vt loquitur Schol. In οὐ & πω tmesis, pro οὔπω. Porrò Callimachus taxans Simonidem qui primus pro carmine mercedem poposcit, vsurpat vocem ἐργάτις, de se dicens, οὐ γὰρ ἐργάτιν τρέφω τὴν μοῦσαν ὡς ὁ Κεῖος Ὑλίχου νέπους. Vnde in prouerbium venerunt Simonidis cantilenæ. Vide Adag. Eras. titulo *Proprij commodi studium.*

ἐπέρναντο Hoc est, ἐπιπράσκοντο. Verbum πέρνασθαι est poëticum, pro quo cõm. dicimus πωλεῖσθαι, πιπράσκεσθαι. Vide magnum Etymol. γλυκεῖαι, μελίφθογγοι, μελιγάρυες sunt synonyma. μελιγάρυες ὕμνοι dicti Ol. XI. & μελίφθογγοι μοῖσαι. Ol.6. Synonymum est & μαλθακόφωνοι. Non tamen otiosa sunt, si sensu quem Latina paraphrasis habet, accipi rectè possunt.

ποτὶ. Dor. pro comm. πρὸς hic significante ἀπὸ & Τερψιχόρας fit mentio, quia Lyricorum poëtarum putata est Musa.

ἀργυρωθεῖσαι πρόσωπα. Hoc est κοσμηθεῖσαι, καὶ λαμπρυνθεῖσαι. Sumpta metaphora à vasis quibus illinitur argentum, vt decora videantur. Interim vult monere tanquam aliud agens, pecunias poëtæ in mercedem encomij dandas. vide Latinam paraphrasin.

νῦν ἐφίητι. *Hoc tempore permittit*, videlicet Musa. Dor. est ἐφίητι pro comm. ἐφίησι, à verbo ἐφίημι *permitto*. τ' Ὠργείου. Dorica crasis pro τοῦ Ἀργείου, sic ου articuli, & A. prima litera nominis in ω coalescunt, & mutantur. Fuit hic Aristodemus, vt monent Scholia. Argiuus dicitur, quanquam erat Spartanus, sicuti Spartanam Helenam Homerus Argiuam dixit. Quod mirum non est, siquidem tota Peloponnesus, olim Argos dicebatur. Hunc Andron Ephesius inter septem Græciæ sapientes recenset. Hic pauper factus, & amissa amicorum societate, dixit χρήματα χρήματ' ἀνήρ, volens innuere, vt puto, pecunias amicis anteponendas, cùm nullus pauperi sit amicus. Vide Adagium *Pecuniæ vir.* in Chil. Erasmi titulo *Diuitiæ.*

τὸ ἀλαθείας ἄγχιστα βαῖνον. Hoc est, ἀληθέστατον. Nihil enim est tam verum quàm quod Aristodemus innuere voluit, nempe tanti quemque fieri quantum possidet. Vnde Horatius

Nil satis est, inquit, quia tanti quantum habeas, sis.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ζ.	μετάφρασις.
Pecuniæ, pecuniæ vir, maximũ homini sunt præsidium, quas qui habet in	χρήματα χρήματ' ἀνήρ. ὃς φᾶ, κτεάνων θ' ἅμα λειφθεὶς καὶ φίλων.	*Pecuniæ, pecuniæ vir. Qui hoc dixit, opibus simul & amicis fuit*

pretio est. Quò autem hæc tendant, scilicet ad mercedis petitionem, lubens dicerem, nisi tibi sapienti verbum sat esset. Cæterùm statui rem tibi notissimam encomio celebrare, scilicet Isthmiacam victoriã equis curru iunctis à patre tuo Xenocrate partam: cuius largitor fuit Neptunus, qui coronam ex sicco apio, apud Corinthios, qui Doriensium colonia constabant, decerpto misit ipsi ad redimiendum comatum caput,

ἐσσὶ γὰρ ὢν σοφὸς, οὐκ ἀγνῶτ' ἀείδω,
Ισθμίαν ἵπποισι νίκαν
τὰν Ξενοκράτει Ποσειδάων ὀπάσαις,
Δωρίων αὐτῷ στεφάνωμα κόμαν
πέμπεν ἀναδεῖσθαι σελίνων,

destitutus. Sed enim es sapiens, non ignota cano, scil. Isthmiam equis victoriam, quam Xenocrati largitus Neptunus Doriorum ipsi coronamentum ad comam misit redimiendam apiorum,

χρήματα χρήματ'. Emphasis est in hac ἐπιζεύξει: qua augetur commendatio pecuniarum, quas ab experientia censet primas tenere. φὰ Dor. & negl. augm. pro ἔφη. λεῖφθε sic lego cum Schmidio Aeol. pro λειφθεὶς sumens, tam ratione metri, quàm phraseos inconcinnæ.

ἐσσὶ γὰρ ὢν σοφός. Hæc verba claudere puto superiora omnia, eo sensu quo ostendit Latina paraphrasis. Itaque puncto noto: nouúmque sensum ab his ordior, οὐκ ἀγνῶτ' ἀείδω. & ante Ισθμίαν supplendum δηλαδὴ existimo. Ita luce clarior erit hic locus.

ἵπποισι. Intellige ἅρματι, quandoquidem primo colo str. 2. εὐάρματον ἄνδρα dicit. ὀπάσαις Ion. partic. pro comm. ὀπάσας Quod omnes habent ἀνδεῖσθαι corrumpit metrum: ideo legendum ἀναδεῖσθαι citra syncopen, ante quod supple ἕνεκα τοῦ.

Δωρίων. Hoc est, Κορινθίων, Ισθμίων. Nam Dorienses Alete duce Corinthum occuparunt. σέλινα ξηρὰ hìc intellige: nam viridia Nemeonicæ, sicca Isthmionicæ accipiebant.

παράφρασις. | στροφὴ β. κῶλ. ια. | μετάφρασις.

vt virum curruli certamine præstantem, Agrigentinorúmque decus ac lumen honore cumularet. Quinetiã in Pythone prope quam est Crisa, latè potens Apollo vidit ipsum, ipsíque Pythicæ victoriæ decus impertiuit. Eodem etiam ferè tempore cùm apud splendidas egregijs ciuibus Athenas, Atheniensium quondam Erechthei subditorum inclytos hono-

εὐάρματον ἄνδρα γεραίρων,
Ακραγαντίνων φάος.
ἐν Κρίσᾳ δ' εὐρυσθενὴς εἶδ' Απόλλων μιν, πόρε τ' ἀγλαΐαν·
καὶ τόθι κλειναῖς Ερεχθειδᾶν χαρίτεσσιν ἀραρὼς
ταῖς λιπαραῖς ἐν Αθάναις, οὐκ ἐμέμφθη
ῥυσίδιφρον χεῖρα πλαξίπποιο φωτὸς,

curru præstantem virum honorans, Agrigentinorũ lumen. Apud Crisam quoque eum latè potens vidit Apollo, præbuitque ei decus: & ibi inclytis Erechthidarum gratijs ornatus, splendidas apud Athenas, non conquestus est de manu gubernatrice currus viri stimulatoris equorum,

res, ex re illorum sacris in ludis præclarè gesta reportasset, non vituperauit aurigæ sui Nicomachi equestris viri manum currus gubernatricem,

εὐάρματον. Hæc vox occurrit Pyth. Od. 2. vbi εὐάρματος Ἱέρων dictus est. φάος Ἀκραγαντίνων, hoc est, Ἀκραγαντίνων λαμπρότατος καὶ ἐνδοξότατος.

ἐν Κρίσᾳ. Laus à Pythica victoria q.d. ὁ δὲ Ἀπόλλων ἰδὼν αὐτὸν ἐν Πυθῶνι πάρεσχε τὴν νίκην καὶ ἀγλαὸν ἐποίησε. Nam à decore, quod est consequens, victoriam antecedentem innuit. Εὐρυσθενὴς Ἀπόλλων quoniam non solum calore omnia calfacit, sed luce etiam totum terrarum orbem perfundit.

καὶ τόθι. Hoc aduerb. alibi sæpe τοπικῶς sumitur: nunc sensus omnino postulat vt nõ τοπικῶς accipiatur: & intelligamus, *tunc*, nẽpe vno eodémque anni tempore & Pythia, & Atheniensia certamina obtinuisse.

Ἐρεχθειδᾶν Dor. pro comm. Ἐρεχθειδῶν. Athenienses Erechthidæ ab Erechtheo rege dicti. Xenocrates dicitur eorum inclytis gratijs accommodatus, quod celebrium apud ipsos certaminum victorijs potitus fuerit. Quicquid autem præclari est inter homines id poëta noster χάριτας nuncupat, vt lector sedulus comperiet. Non liquet autem an Panathenæa, an Eleusinia, an Heraclea, an Panellenia, an aliud ibi celebrari solitum certamen intelligatur. ἀραρὼς Dor. pro ἀρηρὼς, ideóque longa est secunda syllaba.

ταῖς λιπαραῖς ἐν Ἀθάναις. Non ob soli fertilitatem hoc epitheton tribuit Athenis, sed ob loci claritudinem. Nam κρανααὶ *aspere* sunt Athenæ, vnde illud epitheton ipsis tribuit Olymp. ζ. Sed doctis & sapientibus ciuibus claræ. Quod sit Athenarum mentio, euincit nullo pacto hîc intelligi Olympia, quanquam nonnulli hac sunt in sententia.

ῥυσίδιφρον. Hoc est ἡνιοχικήν. Nam ῥυσίδιφρος est ὁ ῥύων, ἐρύων τὸν δίφρον, *regens currum*. Schol. ἀπὸ μέρους explicat ἀντὶ τοῦ, ῥᾳδίως καὶ ἀμεταγώγως τὰς ἡνίας εὐθύνοντα, quæ synecdoche non est incommoda.

πλαξίππου. Ion. & Dor. pro πληξίππου. Hoc vocabulum iam occurrit Ol. 6. vbi dicit πλάξιππον ἃ Θήβαν ἔτικτεν. Hæc autem non Theroni tribui, sed Nicomacho, per se clarum est, nec contra alias sententias probatione indiget.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κώλ. ια.	μετάφρασις.
qua in tempore, vtque res postulare videbatur, omnes habenas quadrigarum versabat. Quem etiam Saturnij Iouis Elei sacerdotes, præscriptum certaminis tempus alta voce indicere soliti agnouerunt, ab ipso alicubi in Sicilia hospitio benignè excepti: & ad veneranda victoriæ genua prolapsum, gratulabunda voce salutarunt,	τὸν Νικόμαχος κατὰ καιρὸν νῶμε πάσαις ἀνίαις. ὅν τε καὶ κάρυκες ὡρᾶν ἀνέγνων, σπονδοφόροι Κρονίδα Ζηνὸς Ἀλείου, παθόντες πού τι φιλόξενον ἔργον. ἁδυπνόῳ τέ νιν ἀσπάζοντο φωνᾷ χρυσέας ἐν γούνασι πίτνοντα Νί- κας,	*quam Nicomachus opportunè versauit omnibus habenis: quem etiã præcones temporũ agnouerunt, sacerdotes Saturnij Iouis Elei, affecti ab eo alicubi aliquo hospitali beneficio, & iucundum spirante*

ipsum salutarũt voce, aurea in genua collapsum victoria,

τὰν Artic. præposit. pro subiunct. ἅν. Dor. pro ἥν: estque relatiuum ad χεῖρα, cuius dexteritate habenæ administrantur. πάσας dicit, quia variæ sunt habenæ diuersorum equorum, quas omnes regere debet auriga prout res exigit.

νώμα. Sic rectè legit Schmidius, ne quid detrimenti capiat metrum. Quinetiam sic planior erit sententia cùm de re iam facta agatur; non autem de præsenti, aut solita actione simpliciter, vt in præsenti legatur νωμᾷ. Putat autem Schmidius hoc νώμα esse præteriti medij νένωμα rejecto augmento. Quia tamen incommodiùs reijcitur hoc in tempore augmentum, velim vt deducatur ab Aor. 2. act. ἔνωμον, ες, ε. ablato augm. νώμε. Prima autem & 2. coniugatio circunflexorum verborum, si desinat in ω non purum, format Aor. 2. fut. 2. & præter. medium.

ὅν τε κάρυκες. Agitur nunc de victoria Olympica quam Xenocrates adeptus est. ὅν τε scil. τὸ νικηφόρον. κάρυκες ὡρᾶν sunt οἱ κηρύσσοντες τὴν ὥραν τοῦ Ολυμπιακοῦ ἀγῶνος. Iidem appellantur σπονδοφόροι: videlicet ἱερεῖς τὰς σπονδὰς φέροντες. Κρονίδα Dor. pro Κρονίδου & Αλείου pro Ηλείου h. e. τοῦ ἐν Ηλιδι Διός. Victorem autem ἀνέγνων, ὡς θεραπεύοντες τι παρ' αὐτοῦ διὰ τῆς φιλοξενίας. Itáque laudat ab hospitali beneficentia erga Iouis Elei sacerdotes præstita.

ἁδυπνόῳ. Hoc est ἡδείᾳ. Poët. & Dorica vox ἁδύπνοος ab ἡδὺς & πνοή. Iucundum spirat vox, quæ laudes pronuntiat: quales contingere potuerunt Xenocrati Olympionicæ.

χρυσέοις ἐν γούνασι πιτνῶντα νίκας. Schol. hoc exponit, τὸ τιμίας νίκης τοῖς γόνασι προσελθόντα, vno vocabulo νικῶντα. Ex quibus apparet ab eo lectum χρυσέας νίκας quum exponit τιμίας: verùm perinde est legas χρυσέας, vel χρυσέοις, illud ad νίκας, hoc ad γούνασι referetur, seruato eodem sensu, & dithyrambica phrasi, in qua est prosopopœa.

πιτνῶντα. Hoc est πίπτοντα: à verbo poët. πιτνέω quod occurrit alibi, vt Ode Pyth. 8. & Ol. Od. 2. str. 2.

παράφρασις.

sua in terra, quam Olympij Iouis appellant delubrum: vbi Theron & Xenocrates Aenesidemi filij victoriam consequuti, immortales honores acceperunt. Atque ideo vestræ familiæ, ô Thrasybule, nec amabilium chorealiũ hymnorum, nec magnifica dulcedine sublimium carminum expertes sunt.

ἐπῳδ. κῶλ. ζ.

γαῖαν ἀνὰ σφετέραν,
τὰν δὴ καλέοισιν Ολυμπίου Διὸς
ἄλσος, ἵν' ἀθανάτοις Αἰνησιδάμου
παῖδες ἐν τιμαῖς ἔμιχθεν.
καὶ γὰρ οὐκ ἀγνῶτες ὔμιν ἐντὶ δόμοι,
οὔ τε κώμων, ὦ Θρασύβουλ', ἐρατῶν,
οὔ τε μελικόμπων ἀοιδᾶν.

μετάφρασις.

terra in sua, quam vocant Olympij Iouis delubrum: vbi immortalibus Aenesidemi filij in honoribus mixti sunt. Et ideo non ignaræ vobis sunt domꝰ, neq; hymnorum chorealiũ, ô Thrasybule, amabilium, neque mellito sono gloriantium cantionum.

γαῖαν ἀνὰ σφετέραν. Hoc est ἐν ἰδίᾳ γῇ: proinde ἐν Ὀλυμπίᾳ: quod manifestè docet sequens ἐπεξήγησις: vbi τὰν Dor. pro τήν, & artic. præp. pro subiunct. ἥν. & κλέοισιν Dor. & metri causa pro κλέοισι.

ἵνα. Nempe ἐν ἄλσει Διὸς Ὀλυμπίου. ἀθανάτοις ἐν τιμαῖς ἔμιχθεν, hoc est, ἔτυχον τῶν ἀθανάτων ἀπὸ τῆς νίκης τιμῶν. Duobus modis hoc fiebat, nam statuæ in Olympia, Iouis delubro dedicabantur memoriæ Olympionicarum: præterea carmine decantati, post funera viuebant. Porrò ἔμιχθεν Bœot. est pro comm. ἐμίχθησαν.

Αἰνησιδάμου παῖδες. Aenesidemi filijs Olympicas victorias tribuit in genere: vnde colligere est, Xenocratem & Theronem hîc denotari, qui patrem Aenesidemum habuerunt. Idcirco mirum est Scholiasten Aenesidemi filios dicere Theronem & Dinomenem: cùm Od. 1. Pyth. Epod. 3. Dinomenem faciat Hieronis filium.

καὶ γάρ. Hoc loco significat *ideo*. Nam victoriæ sunt carminum causa. ἀγνῶτες hoc est ἄπειροι: & ἐντὶ Dor. pro εἰσί. Et μελίκομπος. fit à μέλι & κόμπος, vel κομπέω. q.d. φωνῇ μέλιτος τρόπον γλυκείᾳ κομπῶν. *voce mellis instar dulci glorians*. Ideo ὑψηλῶν ᾠδῶν exponit Schol.

παράφρασις.

Neque enim salebrosa est, arduáque via, quũ quis honorifica præconia ducere vult ad illustrium virorum familias: imò illos carmine cohonestare facillimum est. Atque vtinam suauitate & excellentia mei carminis respondere possem meritis Xenocratis, qui morum præstantia reliquos homines longè superauit. Is quidem ciues in conuersatione reuerebatur, eratque inter ipsos uenerabilis.

στροφὴ γ. κῶλ. ι.

οὐ γὰρ πάγος, οὐδὲ προσάντης
ἁ κέλευθος γίνεται,
εἴ τις εὐδόξων ἐς ἀνδρῶν
ἄγοι τιμὰς Ἑλικωνιάδων.
μακρὰ δισκήσαις ἀκοντί-
σαιμι τοσοῦθ᾽, ὅσον ὀργὰν
Ξεινοκράτης ὑπὲρ ἀνθρώπων γλυ-
κεῖαν
ἔσχεν. αἰδοῖος μὲν ἦν ἀστοῖς ὁμι-
λεῖν,

μετάφρασις.

Neque enim scopulus, neque ardua via existit, si quis illustriũ in virorum ædes aduehat honores Heliconiadum. Iacto procùl disco eiaculer tam longè, quàm mores Xenocrates supra homines suaues habuit. Venerabilis quidem erat cum ciuibus conuersando,

οὐ γὰρ πάγος. Hoc est, οὐ τραχεῖα γάρ, ἀλλὰ ῥᾳδίος καὶ εὐεπίφορος ἡ ὁδὸς γίνεται τοῖς τοὺς εὐδόξους ὑμνοῦσιν ἄνδρας. Est igitur ἀπολογία qua reddit rationem cur Aenesidemi filiorum familiæ encomiasticis hymnis cohonestatæ fuerint: scil. quia cùm sint viri præclari facile fuit illos grauibus laudibus prosequi.

πάγος. Exponitur ab Homeri Schol. & Eustathio πετρώδης ἐξοχή, ὀξεῖα πέτρα, εἰς ὕψος ἀνέχουσα πέτρα, ὀξύτης ὀρεινή: quæ significatio conueniet huic loco, cùm allegoricè difficilem rem denotet poëta, huiusmodi autem scopulus est inaccessus.

εἰς ἀνδρῶν. Subaudi οἶκον, vel δόμον. sicuti εἰς ᾅδου, pro εἰς οἶκον ᾅδου: & similia. Ἑλικωνιάδων. i. μουσῶν: quòd Helicon mons pro sede Musarum capiatur. τιμὰς, intellige τοὺς ὕμνους καὶ τὰς ᾠδάς.

μακρὰ δισκήσαις. Noua προκατασκευὴ ad laudes morum & ſtudiorum Xenocratis : & cupit tam longè alios ſuperare poëſi, quàm Xenocrates morum ſuauitate reliquis hominibus antecelluit : vel ſaltem tam excellenter ipſum encomio proſequi, quam ipſe ſupra alios moribus fuit iucundis. Diſci iactu metaphoricè ſua carmina ſignificat, vt aliàs crebrò telorum vibratione.

δισκήσαις Particip. Aeol. pro comm. *δισκήσας*. Aor. 1. act. ἐδίσκησα : cuius thema *δισκέω, τὸν δίσκον βάλλω iacio diſcum.* ὄργαν. i. τὸν ῥόπον. Sic autem exponenda hæc metaphora & ſententia ; *μακρὰς τὸν ἐμὸν λόγον ῥίψας καὶ τὸν νικηφόρον ἐγκωμιάζων, ὑπερβαλοίμην τοὺς ἄλλους, ὁπόσον ὁ Ξενοκράτης ῥόπον ἔχειν πάντων ἀνθρώπων ἡδύτερον.*

αἰδοῖος μὲν ἦν. Laus à facili cum ciuibus commercio. Vocabulum autem *αἰδοῖος* tam actiuè quàm paſſiuè ſumi poteſt : ideóque ἀμφίβολον eſt, vtrum Xenocrates dicatur *ἐντροπῆς ἄξιος ὁμιλῶν τοῖς ἀστοῖς, veneratione dignus inter ciues conuerſans* : an verò *αὐτὸς ἐντρεπόμενος ἐν τῷ τοῖς ἀστοῖς ὁμιλεῖν, ipſe revereri ſolitus ciues cum quibus conuerſabatur.* Vtro modo ſumas, Xenocratis laudi cedet.

παράφρασις.

Equorum nutritionem curabat iuxta Græcorum omnium legem, qua diuites omnes in reip. vtilitatē equos alere tenebantur. Sacra autem Dijs conuiuia omnia religioſè & ſedulò obſeruabat. Nihil verò ſiniſtri vnquam ipſi accidit, vt menſam hoſpitalē adornare deſineret. Sed ea fuit ipſius fortuna, vt tum æſtiuo tum hyberno tempore, tecto dapibúſque commodis & conuenientibus hoſpites excipere & recreare poſſet.

ἀντιστρ. κῶλ. η.

ἱπποτροφίας τε κομίζων
ἐν Πανελλάνων νόμῳ.
καὶ θεῶν δαῖτας προσέπτυ-
κτο πάσας· οὐδέποτε ξενίαν
οὖρος ἐμπνεύσαις ὑπέστει-
λ' ἱστίον ἀμφὶ τράπεζαν.
ἀλλ' ἐπέρα, ποτὶ μὲν Φᾶσιν θερεί-
αις,
ἐν δὲ χειμῶνι πλέων Νείλου πρὸς
ἀκτάς.

μετάφρασις.

equorúmque nutritiones curans ſecundū omnium Græcorum rituum, & Deorum epulas amplexabatur omnes: nec vnquam hoſpitalē ventus violentus inſpirans contraxit velum circa menſam : ſed traijciebat quidem ad Phaſim æſtiuo tempore : *hyeme autem nauigās Nili ad ripas.*

ἱπποτροφίας τε. Commendatio à ſtudio alturæ equorum : quam ex lege curabat. Erat enim, *inquit Aretius*, Græcis communis lex, qua ditioribus neceſſum erat equos alere ad patriæ vtilitatem.

κομίζων. Sic malo legere cum Schmidio, quàm cum alijs *νομίζων*. Etenim clarior ita fiet locus : & facile fuit in graphicum iſtiuſmodi errorē incidere, à quo torquetur Scholiaſtes, qui hanc ſententiam interpretatur, modò *ἱπποτροφεῖν αὐτὸς ἐν Ἕλλησι νομοθετῶν* : ac ſi diceret poëta, Xenocratem leges Græcis ferre, ſuper equorum altura : modò *νόμιμον ἐν Ἕλλησιν εἰδὼς τὸ ἱπποτροφεῖν*, ac ſi diceret, eum ſcire apud Græcos lege ſancitum vt equi alerentur : modò *ἱπποτροφίας νομίζων καὶ τρέφων τῷ τῶν Ἑλλήνων νόμῳ καὶ ἔθει* : quæ tertia expoſitio proximè accedit ad mentem authoris : quæ cùm ſit huiuſmodi, conuenientius erit *κομίζων* quàm *νομίζων*. Hoc autem Schmidius interpretatur *procurans equorum alturam* : quod quidem admitterem, ſi mihi conſtaret Xenocratem hoc habuiſſe munus vt inſpector

esset alturæ equorum: nam *procurare* propriè est *ex munere & officio aliquid curare*, vt quum alienarum rerum administrationem aliquis suscipit. Idcirco simplex *curans* malui: ad vitandam ambiguitatem: etsi *procuro*, apud Apuleium significet, *studiosè curo*.

ἐν νόμῳ. Hoc est, κατ' νόμον καὶ ἔθος, πάντων Ἑλλήνων. Doricè dixit Πανελλάνων, pro comm. Πανελλήνων.

καὶ θεῶν δαῖτας. Laus à pietate in Deos, quam sacris Deorum conuiuijs Xenocrates profitebatur. Nonnulli codices legunt δίαιτας cum Schol. qui πανηγύρεις interpretatur. Eòdem res redit: nam diebus festis sacra conuiuia fiebant. Emphaticum hic est προσέπτυκτο *amplexabatur*: quo denotatur summum studium.

οὐδέποτε. Laus à constanti hospitalitate, quam nihil sinistri interrupit, οὖρος qui propriè est *ventus secundus*, nunc est *ventus violentus*: & Scholiastes φθόνον significari putat. Ego sanè malim exponere *sinistrum casum* qui minuens opes minuat hospitalitatis studium: ideóque hanc allegoriam ita declarat Latina paraphrasis. ἐμπνεύσαις Aeol. particip. Aor. 1. act. pro comm. ἐμπνεύσας.

ἀλλ' ἐπέρα. Allegoria qua innuit poëta, tantum abesse vt quicquam coëgerit Xenocratem vela contrahere, minúsque hospitalitati studere, cùm contrà æstatis, & hyemis commoditates omnes habuerit, quibus hospites recrearet. Nam quum dicit illum æstiuo tempore Phasin adire solitum, innuit eum hospitibus dapes, ædésque præbuisse illi tempestati conuenientes: quum verò ad Nilum hyeme, innuit eundem hospitibus omnia aduersus illud anni tempus commoda, tum ad victum tum ad domicilium suppeditasse. Etenim Phasis est vrbs Colchidis frigidæ regionis. Nilus autem est Aegypti calidæ: siquidem illa ad septentrionem, hæc ad meridiem sita est. Vide quo sensu sumat Erasm. in Adag. *Ad Phasin nauigauit*, titulo *Persiciendi*.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ζ.	μετάφρασις.
Cæterùm quia mortalium hominum mentes ad inuidendum eximijs viris sunt propensæ, nolim vt ad improborum illorum vitandam inuidiam Thrasybulus paternam virtutem silentio prætereat, seruatis in priuata domo, itáque suppressis hymnis meis. Neque enim ea mente Xenocratis laudes carmine sum prosequut⁹, vt illud, quemadmodum impcsita suę basi statua, loco non mouea-	μή νυν, ὅτι φθονεραὶ θνατῶν φρένας ἀμφικρέμανται ἐλπίδες, μήτ' ἀρετάν ποτε σιγάτω πατρώαν, μηδὲ τούσδ' ὕμνους. ἐπεί τοι οὐκ ἐλινύσοντας αὐτοὺς εἰργασάμαν. ταῦτα, Νικάσιππ', ἀπόνειμον, ὅταν ξεῖνον ἐμὸν ἠθαῖον ἔλθῃς.	*Ne igitur, quoniam inuidæ mortalium circum mentes pendent spes, neque virtutem vnquam taceat paternam, neque hosce hymnos: quoniam non vt sint otiosi eos feci. Hæc Nicasippe redde, quum ad hospitem meum familiarem veneris.*

tur: sed vt vndiquaque perferatur, omnibúsque laudati viri virtus innotescat, meáque poësis inclarescat. Tu verò Nicasippe, hæc ad Thrasybulum, hospitem familiaritate mihi coniunctum præconia laudum perfer, & redde quum ad eum perueneris.

μὴ νυν. Sic scribendum, & νυν pro expletiua coniunctione sumendum: alioqui si νῦν scriberetur, error esset in metro. In his mens poëtæ est, vt Thrasybulum moneat ne inuidiam metuat, ideóque patris virtutem sileat, suppressis suis hymnis quos non fecit vt immobiles maneant, sed vt vndiquaque laudes Xenocratis perferant.

φθονεραὶ ἐλπίδες, sunt διαθέσεις φθονεραὶ, quæ περὶ τὰς φρένας ἀνθρώπων κρέμανται. Hoc sibi vult poëta, ὅτι φθονερῶς διάκεινται οἱ ἄνθρωποι μὴ σιγάτω τὴν τοῦ πατρὸς ἀρετήν. Horatius dixit,

Inuidiam placare paras virtute relicta?

Pindarus vult dicere,

Inuidiam placare paras virtute silentio prætερita?

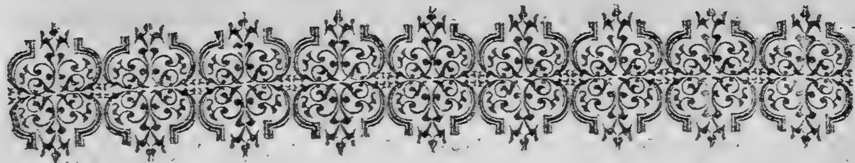
σιγάτω. Nempe Thrasybulus: vbi notandum poëtam non directè alloqui nunc illum: nisi fortè legendum sit σίγασον: quanquam omnes habent σιγάτω. Vide in paraphrasi quomodo intelligat hæc poëta.

ἐπεί τοι. Ratio cur nolit suum hunc hymnum supprimi: ita vt non veniat in vulgus: quia scopus ipsius est vt laudes clarorum virorum, quas canit, per omnes regiones deferantur: quo fit vt Nem. 5. ita exorsus sit, Οὐκ ἀνδριαντοποιός εἰμ᾽ ὥστ᾽ ἐλινύσοντά μ᾽ ἐργάζεσθαι, &c.

ἐλινύσοντας. Sic in futuro legendum, non ἐλινύοντας in præsenti. q. d. non feci hymnos vt futuros immobiles: sic etiam eâdem emphasi, loco Nem. 5. citato, ἐλινύσοντα legimus: propriè quidem statuæ dicuntur ἐλινύειν, quòd otiosæ stent in loco.

ταῦτα Νικάσιππε. Apostrophe ad Nicasippum siue tabellarium, siue nuntium, qua concludit hymnum. ἀπόνειμον, hoc est, ἀνάγνωθι, *lege*, *recita*: cuius significationis exemplum profert Schol. à Sophocle desumptum, qui in Ἀχαιῶν συλλόγῳ, sic loquitur. σὺ δ᾽ ἐν θρόνοισι γραμμάτων πτύχας ἔχων, ἀπόνειμον. Ego putem simpliciter ἀπόνειμον significare *redde, exhibe*: Nam solummodo literas reddunt, non legunt tabellarij.

ἠθαῖον. Hoc est ἠθάδα, συνήθη. Nam ab ἦθος fit, & hoc ab ἔθος. Magnum Etymol. in ἐπαῖρεις, ait ἠθεῖος Doricè formari ἠθαῖος quia ει in αι mutant vt pro εἶθε dicunt αἴθε. Quòd si legeretur ἠθεῖον significare possent, *diuinum*, *venerandum*, quod epitheton magis honorificum esset. Pro hoc habet Cratandri editio Αἰτναῖον: minùs bene: nam Agrigentinus fuit Thrasybulus, non Aetnæus ciuis, ab Aetna quæ priùs Catane dicebatur.

ΜΕΛΙΣΣΩ ΘΗΒΑΙΩ, ἵπποις.

MELISSO THEBANO, equis victoriam adepto.

ΕΙΔΟΣ Γ.

ODE III.

ARGVMENTVM.

MElissus Thebanus laudatur à Pythia & Isthmia victoria, à patris & matris maioribus, Cleonymo & Labdacidis: item à diuitijs quas cum animi moderatione possidebat.

παράφρασις.

Quisquis hominum bene fortunatus, celebribus certaminibus inclaruit, & potentia propter amplam diuitiarum possessionem pollet: nec tamen istiusmodi bonorum satietate ita turget, vt animo fiat insolenti, dignus est qui apud ciues bene audiat, & laudibus decoretur, qualis Melissus istiusmodi virtutibus instructus. Cùm autem, ô Iupiter, mortales homines magnis virtutibus à te donentur, æquum est vt eas tibi acceptas ferant, quò diutius illarum beneficio fœlices maneant. Nam eo-

στροφὴ α. κῶλ. ι.

Εἴ τις ἀνδρῶν εὐτυχήσαις,
ἢ σὺν εὐδόξοις ἀέθλοις,
ἢ σθένει πλούτου, κατέχει
φρασὶν αἰανῆ κόρον,
ἄξιος εὐλογίαις ἀστῶν μεμί-
χθαι.
Ζεῦ, μεγάλαι δ' ἀρεταὶ θνατοῖς ἕ-
πονται
ἐκ σέθεν. ζώει δὲ μάσσων
ὄλβος ὀπιζομένων. πλαγί-
αις
δὲ φρένεσσιν οὐχ ὁμῶς πάν-
τα χρόνον θάλλων ὁμιλεῖ.

μετάφρασις.

Siquis hominum fœlicitatem adeptus, aut cum illustribus certaminibus, aut vi diuitiarum cohibet animo tetram petulantiam, dignus est qui præconijs ciuium immisceatur. O Iupiter, magnæ autem virtutes mortales comitantur ex te. Viuítque diuturnior fœlicitas reuerentium: peruersis verò mentibus non pariter omne per tempus florens conuersatur.

rum qui numen reuerentur solet fœlicitas esse diuturnior : contrà verò non eodem modo cum impijs, quorum obliquæ sunt mentes, florendo perseuerat.

Μελίσσῳ. Melissus patria Thebanus, & Telesiadæ filius fuit : auum paternum habuit Cleonymum : maternum genus ab Oedipi prosapia, vt ex hoc hymno colligere est.

ἵπποις. Genus victoriæ. Vicit igitur ἱπποδρομίᾳ: putátque Schol. epigraphen habere ἵπποις : quòd incertum sit vtrum κέλητι an τεθρίππῳ vicerit. Verùm quia non ἵππῳ, sed ἵπποις habet, facilè patet eum celete non vicisse, qui solitarius equus erat. Quia verò dicitur congenitam maiorum virtutem sequutus qui curruli certamine claruerunt, concludendum est illum τεθρίππῳ vicisse, tum in Isthmo, tum in Nemea.

εἴ τις ἀνδρῶν. Ipso in limine Melissus laudatur à fœlicitate, quam adeptus est propter victorias, diuitias, animíque moderationem : ob quas etiam virtutes ciuium laude dignus sit. εὐτυχήσαις partic. Aeol. pro comm. εὐτυχήσας ab εὐτυχέω.

σθένει. Exponitur ἐν à Schol. σθένος πλούτου dicit, tum ratione copiæ, tum præcipuè ratione roboris. Nam quantum valeat opulentia, cuiuis notum. φρασὶν, occurrit Pyth. 4. & Nem. 3. αἰανής. Pyth. 1. stroph. 5. Item κόρος ibid. & Ol. 1. & 13. Hîc μετωνυμικῶς significat ὕβριν : quæ satietatis est comes. εὐλογίαις μεμίχθαι, vno verbo εὐλογεῖσθαι. Sic declares periodum totam, Εἴ τις ἐπιτυχὼν νίκης ἐνδόξων ἀέθλων, ἢ πολλοῦ πλούτου, δύναται κόρον φέρειν μὴ ἐξυβρίζων, ἄξιός ἐστιν εὐλογεῖσθαι ὑπὸ τῶν πολιτῶν.

Ζεῦ μεγάλαι δ' ἀρεταὶ. Gnome qua bonorum quæ possident homines originem Deo tribuit: similis gnome reperitur Ol. 9. Ep. 1. & Pyth. 1. str. 3.

ζώει δὲ μάσσων. Hoc est, ἡ δὲ τῶν εὐσεβούντων εὐδαιμονία χρόνον πλείονα παραμένει αὐξανομένη, τοῖς δὲ σκολιόφρεσιν ἀνθρώποις οὐχ ὁμοίως θάλλουσα συνακολουθεῖ. Quod attinet ad vocem μάσσων iam occurrit Ol. 13. Nem. 2. Verbum ὀπίζομαι habes Pyth. 4. Ep. 4. Hîc non *prouidè ago* velim exponere, sed *reuereor*, vt innuat poëta fœlicitatem eorum qui Deum reuerentur esse diuturniorem & sit ἀντίθεσις in πλαγίαις φρένεσσι.

παράφρασις.

Et cùm laudes sint præmia rerum præclarè gestarum, operæpretium est vt vir strenuus hymno cohonestetur, illúmque gratulabundo sermone extollat & euehat, qui choreali carminē illum celebrat. Itaque mihi laudandus est Melis-

ἀντιστρ. κώλ. ι.

εὐκλεῶν δ' ἔργων ἄποινα.
χρὴ μὲν ὑμνῆσαι τὸν ἐσλόν.
χρὴ δὲ κωμάζοντ' ἀγαναῖς
χαρίτεσσιν βαστάσαι.
ἔστι δὲ καὶ διδύμων ἀέθλων Μελίσσῳ
μοῖρα, πρὸς εὐφροσύναν τρέψαι
γλυκεῖαν

μετάφρασις.

Illustrium autem factorū sunt præmia: celebrare quidem oportet virum *bonum : oportet etiam choreali hymno celebrante blan*[illegible]*is gratijs extollere. Est autē etiam & geminorum*

sus, qui prospera sorte vsus, animum ad dulcem hilaritatē conuertit, quādo duorum certaminum coronas accepit, alteram quidem in Isthmo Corinthiaco; alteram in Nemea leonis pectorosi ab Hercule occisi nemore: atque ita præconi occasionem præbuit Thebas proclamandi

ἦτορ, ἐν βάσσαισιν Ἰσθμοῦ δεξαμένῳ στεφάνους, τὰ δὲ κοί-
λᾳ λέοντος ἐν βαθυστέρνου νάπᾳ, κάρυξε Θήβαν

certaminum Melisso sors, ad conuertendum ad hilaritatem dulcem cor, in vallibus Isthmi assequuto coronas: deinde in cauo leonis pectorosi nemore proclamauit Thebam

εὐκλεῶν δ' ἔργων. Præparatio ad alias Melissi laudes: nam in genere dicit virum præstantem esse laudandum, in specie infert Melissum esse laudibus prosequendum. vox ἄποινα iam occurit Ol. 7. & alibi. ὑμνᾶσαι. Infin. Dor. pro ὑμνῆσαι.

χρὴ δὲ κωμάζοντα. Hoc est, χρὴ τὸν ἐγκωμιαστικὸν λόγον παρέχοντα, τὸν ἐσθλὸν ὑψῶσαι καὶ μεποιεῖσαι χάρισι. Verbi κωμάζειν duplex est significatio apud Pindarum: sæpe significat ὕμνῳ ὑμνεῖν: semel, χορεύειν Isthm. Od. 7. κώμαζ' ἔπειτ' ἐν ἀδυμελεῖ σὺν ὕμνῳ. Non memini significare *victoriale conuiuium exhibere*. Siue autem κωμάζοντα referas ad poëtam, siue ad Melissum, commodus erit sensus. Nam Melissus dici potest, *saltare* vel *choreas celebrare*: siquidem in victoris honorem instituebatur chorea.

βαστάσαι. Hîc significat ὑψῶσαι. Metaphora sumpta à baiulis qui onus in humeros attollunt.

ἔστι δὲ διδύμων. Hoc est, διπλῶν ἀέθλων καὶ νικῶν ἐστι τῷ Μελίσσῳ μοῖρα. Geminam victoriam, non alteram quidem in Isthmo, alteram in Nemea partam, sed vtrobique duas celebrare videtur. Non tamen aduersabor ijs qui hîc & illic vnam volent esse partam: imò in eorum partem potiùs inclinabo.

πρὸς εὐφροσύναν τρέψαι. Rectè Schol. ellipsin τοῦ ὥστε supplet, quam in versione adhibui, ne lector hæreat. Quinetiam alia est ellipsis ante ἐν βάσσαισιν. Nam supplendum τὰ μὲν, cui respondet sequens τὰ δὲ: qualis etiam ellipsis alibi occurit.

βάσσαισιν. Dor. & poët. pro βήσσαις. Hoc est, βασίμοις τόποις. Quod vocabulum occurrit Pyth. 3. βάσσαισι Παλίου. Periphrasi denotat Nemeam quum νάπαν λέοντος vocat. Nam ibi Nemeæi leonis ab Hercule occisi fuit spelunca. βαθύστερνον appellat hunc κατ' ἐξοχὴν, quia quanquam leones profundo sunt pectore, nihilominus hic alijs maior, erat etiam pectorosior.

κάρυξε Θήβαν Negl. augm. & Dor. pro ἐκήρυξε Θήβην: & simplex pro composito ἀνεκήρυξε. Non ipse quidem Thebas proclamauit, sed propter ipsum potitum victoria præco.

παράφρασις. — ἐπῳδ. κῶλ. ια. — μετάφρασις.

equestris cursus certamine — ἱπποδρομίᾳ κρατέων. — *equestri cursu victor.*

victoriam adeptus : & se à congenita maiorum virtute non degenerare, re ipsa comprobauit. Scitis vtique vt olim curruli certamine gloriam consequutus est Cleonymus paternus eius auus. Constat etiam maternum eius à Labdaco genus quadrigis certasse, quorum crebris victorijs diuitias acquisiuerunt. Sed illorum tamen variabilis fuit fortuna, pérque vices immutata: nec mirum : quandoquidem is rerum humanarum est status, vt ætas, dum voluũtur dierum rotæ, alia aliam, modò in bonum, modò in malum, mutationem aduehat: solísque Dijs parcat, qui extra fortunæ aleam sunt, nec eius telis sauciari possunt.

ἀνδρῶν δ' ἀρετὰν
σύμφυτον οὐ κατελέγχει.
Ἴστε μὰν Κλεωνύμου
δόξαν παλαιὰν ἅρμασι.
καὶ ματρόθε Λαβδακίδαισι
σύννομοι, πλούτου διέστει-
χον τετραοριᾶν πόνοις.
αἰὼν δὲ κυλινδομέναις
ἁμέραις ἄλλ' ἄλλοτ' ἐξ-
άλλαξεν. ἄτρωτοί γε μὰν παῖδες
θεῶν.

Quare virorum virtutem non dedecorat cõgenitam. Scitis vtique Cleonymi gloriam antiquam curribus partã. *Et ex materna parte Labdacidis coniuncti per diuitias ambularunt quadrigarum laboribus. Tempus autem voluentibus diebus, alia aliàs immutauit vicißim : sed tamen inuulnerabiles filij Deorum.*

ἱπποδρομίᾳ. Nomen hoc generale *κέλητι* & *τεθρίππῳ* tribui potest : hinc Scholia vtro certamine vicerit Melissus non docent : sed rationes initio attulimus, quibus curruli agone victoriam adeptum illum demonstrauimus.

ἀνδρῶν δ' ἀρετάν. Hoc est, *τῶν συγγενῶν ἀρετὴν οὐ καταισχύνων*: cuiusmodi phrasis alibi occurrit. Locus est laudis à maioribus, quorum stirpi *σύμφυτον ἀρετὴν* habuit Melissus.

ἴστε μάν. Apostrophe, vt puto ad Thebanos, quibus Melissi maiores noti esse poterant : præcipuè verò Cleonymus eius auus paternus, & Telesiades pater, de quo sequenti Oda fit mentio.

ματρόθε. Idem dicitur *ματρόθεν* Dor. pro comm. *μητρόθεν*. Nonnulli mendosè legunt *μακρόθεν*: siquidem post paternum genus, par est materni meminerit, vt probet Melissum à nullis degenerasse maioribus. Non constat autem à quo Labdaci posterorum ortum ducat.

Λαβδακίδαισι σύννομοι. Hoc est, *οἱ Λαβδάκου ἀπὸ μητρὸς ἀπόγονοι.* Metaphoricè *σύννομος* vsurpatur hic pro *συνεζευγμένος. σύγγονος*: cùm propriè sit *ὁ σύν τινι νεμόμενος καὶ τρεφόμενος.* Porrò *πλούτου διέστειχον* expone, *διὰ πλούτου ἤρχοντο κεκτημένοι τοῦτον τεθρίππων νικαφορίαις.* Interim Labdacidas à diuitijs & fortitudine commendat.

αἰὼν δέ. Conclusio Odes duabus constat sentẽtijs : prior est de fortunæ inconstantia, qualis extat Od. sequenti str. 1. Item Ol. 2. antistr. 2. Ol. 7. ep. vlt. verto *κυλινδομέναις ἁμέραις voluentibus diebus*, vt dixit Virg. *voluentibus annis.* quod Homer. dixit *περιπλομένων ἐνιαυτῶν.* Obseruandum autem poëtam respicere velle ad ea quæ in progenie Labdaci acciderunt. Hic florentissimum regnum accepit, Laius eius filius ab Oedipo filio fuit occisus, Oedipus matrem Iocastam nesciens vxorem duxit : huius posteri Eteocles & Polynices de regno dimicarunt.

εντες ἀρχᾶθεν λέγονται,
πρόξενοί τ' ἀμφικτιόνων,
κελαδεννᾶς τ' ὀρφανοὶ
ὕβριος. ὅσσα δ' ἐπ' ἀνθρώπους ἄη-
ται
μαρτύρια φθιμένων ζωῶν τε φω-
τῶν
ἀπλέτου δόξας, ἐπέψαυ-
σαν κατὰ πᾶν τέλος. ἀνορέαις
δ' ἐσχάταισιν οἴκοθεν στά-
λαισιν ἅπτονθ' Ἡρακλείαις.

norati antiquitus dicuntur: hoſpitéſq; circum habitantium, tumultuoſæque expertes cõtumeliæ. Quæcunque autem inter homines ſpirantur teſtimonia defunctorum, viuorúmque virorum immenſæ gloriæ, attigerunt ſecundum perfectionem omnem. Strenuitatibus verò domeſticis extremas columnas attingunt Herculis.

ex antiqua Labdaci Thebarum regis familia oriundi Thebis in pretio fuiſſe feruntur. Hi vicinarum regionum peregrinos hoſpitio excipere ſolebant, hi moderato animo viri, à clamoſa ſtreperáque inuidia prorſus erant alieni. Quinetiam omni in negotio perfecta virtute adminiſtrato tantam gloriam adepti ſunt, quantam quiuis defunctorum & ſuperſtitũ virorum, de quorum præclaris factis teſtimonia per homines feruntur. Rebus autem ſtrenuè geſtis ita excelluerunt vt ſummum virtutis culmen attigerint: adeò vt quemadmodum nulla via eſt vltra Herculis columnas:

τοὶ μὲν ὦν. Nimirum Cleonymidæ, quorum laudes perſequitur ab antiquitate generis honorati apud Thebanos. ἀρχᾶθεν. Dor. pro ἀρχῆθεν. Hoc eſt ἐξ ἀρχῆς, quod Pyth. Od. 9. occurrit. Reſpicit autem ad Cadmum & Labdacidas, à quibus deſcendunt. τοὶ poët. pro οὗτοι: vel ἐκεῖνοι. ὦν. Dor. pro comm. οὖν.

τιμάεντες. Poëtica vox τιμάεις Doricè dicitur pro comm. τιμήεις. poët. pro τίμιος. *honoratus*. Suſpicari autem quis poſſit, nec abs re, hic legendum eſſe τιμαθέντες Dor. pro τιμηθέντες.

πρόξενοι. Hic compoſitum pro ſimpl. ξένοι. Vide Lexica in hanc vocem. Porrò ἀμφικτιόνων legendum cenſeo, ſiquidem non ſolùm περιοίκοις interpretatur Schol. ſed etiam veriſimilius eſt hanc gentẽ hoſpitium vicinis præbuiſſe, quàm Amphictyonibus, qui ampliſſimum illud Græciæ conſilium ab Amphictyone Heleni filio creatum conſtituebant. Porrò locus hic laudis eſt ab hoſpitalitate. Synonyma ſunt poëtica ἀμφικτίων, & περικτίων: illud ab ἀμφὶ hoc à περὶ & κτίων, compoſitum: de quo Nem. XI.

κελαδεννᾶς. Dor. pro comm. κελαδεννῆς. q. d. ἐστερημένοι, καὶ παντελῶς ἀλλότριοι ὄντες θορυβώδους ὕβρεως: ac proinde οὐχ ὑβρισταὶ ὄντες, ἀλλ' ἥμεροι, καὶ πρᾶοι. Dicitur κελαδεινὴ ὕβρις, inquit Chryſippus, διὰ τὸ λάλους εἶναι τοὺς ὑβριστάς. Puto quòd κελαδεινὸς hic poſſit exponi *clamoſus, ſtreperus*, à κέλαδος *ſtrepitus, clamor*. Alioqui κελαδεινὸς eſt *celebris, clarus*. Laus ab animi moderatione.

ὅσσα δ' ἐπ'. Comprehendit συλληπτικῶς omnes virtutes maiorum Meliſſi, q. d. ὁπόσα δ' ἀρετῆς μαρτύρια καὶ τῶν θανόντων, καὶ τῶν ζώντων ἐπ' ἀνθρώπους φέρεται, τούτων ἐν παντὶ πράγματι ἐντελῶς ἐπέτυχον. Vocabulum ἄηται, Schol. exponit φέρεται: propriè tamen ſignificat πνέεται *ſpiratur*. Nam ἄω, & ἄημι ſignificant πνέω: vnde paſſiua vox ἄημαι ſpiror. Quare videtur ἄηται ſignificare, πνεύματος δίκην φέρεται, *inſtar venti fertur*. Ideóque vulgata verſio non ſatis propriè vertit *volitat*.

ἀπλέτου δόξας. Hoc eſt, μεγάλης δόξης: & à conſequente gloria innuitur virtus antecedens.

ἠνορέαις. Laus à fortitudine. q. d. τῇ δὲ οἰκείᾳ ἀνδρείᾳ ἐξοχώτατοι ἐγένοντο. ὥστε μὴ ζητεῖν δύνασθαι μείζονα. Ambiguum ſanè eſt, vtrum poëta velit innuere illos ad extremum vſque terrarum orbem inclaruiſſe fortibus factis, an potiùs fortitudine tanta præditos fuiſſe, vt non liceat in ea virtute vlterius progredi. Malim ego poſteriore ſenſu: vt colligere eſt ex ſequentibus καὶ μηκέτι, &c.

ςάλαισιν Dor. & poët. pro ςήλαις. Notanda Pindarica conſtructio verbi ἅπτομαι cum datiuo: ſic νεμεωνίᾳ θιγέμεν Nem. Od. 4. ἀρεταῖς θίγοντα Pyth. 8. Alioqui reperiuntur hæc verba fere ſemper cum genitiuo: rarò cum accuſatiuo.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. ια.	μετάφρασις.
ſic non longiùs in virtute progredi detur, & altiorem ad gradũ promoueri. Præterea equorum alturæ ſtudioſi fuerunt, atque ita Marti placuerunt, vt bello præſtantes apparuerint. Sed enim non omnes in eo fœlici euentu vſi ſunt, cùm vno die belli tempeſtas, niuis confertim cadentis inſtar aſpera, beatam illam domum quatuor viris orbarit. Nunc autem viceuerſa poſt hybernam hanc variabilium menſium caliginem, hoc eſt, poſt triſtem illam calamitatem ver puniceis roſis lætum ortum eſt, hoc eſt, lætitiæ ſuppeditata eſt materia ob victoriam Iſthmicam Meliſſi,	καὶ μηκέτι μακροτέραν σπεύδειν ἀρεταῖ. ἱπποτρόφοι τ' ἐγένοντο, χαλκέῳ τ' Ἄρει ἅδον. ἀλλ' ἁμέρᾳ γὰρ ἐν μιᾷ τραχεῖα νιφὰς πολέμοιο τεσσάρων ἀνδρῶν ἐρήμωσεν μάκαιραν ἑςίαν. νῦν δ' αὖ μετὰ χειμέριον ποικίλων μηνῶν ζόφον χθὼν ὥστε φοινικέοισιν ἄνθησεν ῥόδοις.	*Et ne longiùs progredietem affectes virtutẽ, equorũq; nutritores fuerunt, æreóque Marti placuerũt. Sed enim die in vna aſper nimbus belli quatuor viris orbauit beatam domum. Nunc autem poſt hybernam mutabilium menſium caliginem, terra velut purpureis floruerunt roſis.*

καὶ μηκέτι. Hoc eſt, μὴ πορρωτέρω τεῖνε πρὸς ἀρετὴν σπουδάζων. Docet modum eſſe in virtutis ſtudio ſtatuendum, nihílque ſupra vires humanas affectandum: ſimilis autem allegoria iam ſæpe occurrit apud authorem noſtrum. σπεύδειν Infin. pro imperat.

ἱπποτρόφοι. Laus ab equorum altura, quod ſtudium erat nobiliorum & opulentiorum apud Græcos. Laus etiam à bellica virtute ſequitur, quum dicit, χαλκέῳ τ' Ἄρει ἅδον, hoc eſt, πολεμικοὶ, vel πολέμου ἔμπειροι ἦσαν. Hic ἅδον eſt Aor. 2. act. verbi ἁδέω, i. ἀρέσκω *placeo*.

ἀλλ' ἁμέρᾳ γὰρ. Breuis digreſſio ad nuperam calamitatem à Cleonymidis in bello acceptam, cuius meminit quum bellicæ illorum virtutis mentionem facit. Atque hoc exemplo & Meliſſi probat modò triſtia, modò læta accidere.

νιφὰς πολέμοιο. Calamitatem hanc excuſat à magnitudine belli, quæ quanta fuerit, vox νιφὰς exprimit, quæ ſignificat, *niuem magna vi deſcendentem*. Quantum autem nocumenti niuium copia afferat, experiuntur qui ad Alpes habitant, vbi ſæpenumero iumenta, homines perduntur, domus obruuntur. Vo-

ces has μάκαιραν ἑστίαν exposuimus prima Olympiorum.

νῦν δ' αὖ. Latina paraphrasis allegoriam istam satis explicat. Menses ποικίλοι dicuntur, ob temporum inconstantiam, aliàs pluuiæ, aliàs venti, aliàs niues, alias aliæ tempestates oriuntur. Schol. exponit καθὸ ποικίλα ἐν χειμῶνι γίνεται, vel quia ποικίλους καρποὺς producunt. Sed huc non pertinet posterior expositio: prior aliqua ratione conuenit. Vide Chil. Eras. in adag. *Sequitur ver hyemem*, vbi mendosè legitur χθὼν ἅτε φοινικέοις ἄνθεσι ῥόδοις. Negligitur augm. tempor. in ἄνθησεν.

παράφρασις.

diuino consilio: siquidē Neptunus qui terram tridente concutit, Onchestúmq; incolit, sacrúmque Isthmi Corinthiaci templum, quod ante Corinthi mœnia extructū est, Cleonymidarum illorum proli, videlicet Melisso, admirandam victoriam Isthmicam dedit, ob quam laudatorius hic hymnus illi contexitur: & eâdem opera occasionem præbuit antiquā gloriosorum illius familiæ factorum famam obsopitā & iacentem è lecto educendi: cuius nunc excitatæ fulgor talis est inter homines, qualis luciferi inter reliqua astra conspicui.

στροφὴ β. κῶλ. ιε'.

δαιμόνων βουλαῖς. ὁ κινητὴρ δὲ γᾶς, Ὀγχηστὸν οἰκέων,
καὶ γέφυραν ποντιάδα
πρὸ Κορίνθου τειχέων,
τόνδε πορὼν γενεᾷ θαυμαστὸν ὕμνον
ἐκ λεχέων ἀνάγει φάμαν παλαιὰν
εὐκλέων ἔργων. ἐν ὕπνῳ
γὰρ πέσεν. ἀλλ' ἀνεγειρομένα
χρῶτα λάμπει, ἀωσφόρος θαητὸς ὡς ἄστροις ἐν ἄλλοις.

μετάφρασις.

Deorum consilijs. At quassator terræ, Onchestum incolens, & pontem marinum, ante muros Corinthi, hunc largitus generi mirificum hymnum ex lectis reducit famam antiquā illustrium facinorum. In somnum enim inciderat: sed excitata corpore fulget, lucifer conspicuus vt astra inter alia.

ὁ δὲ κινητὴρ γᾶς. His verbis denotare vult Neptunum, cui sacram vrbem Onchestum fuisse vidimus Isthm. α. Ostendit autem quomodo post calamitatem, Dei consilio lætitia orta sit. Itaque Neptunus concessa Melisso Isthmica victoria, occasionem poëtæ dedit Melissum, & cum eo Cleonymidas laudandi, quorum iacentem & obscuratam rebus aduersis famam, virtute sua excitauit, & illustrem reddidit Melissus: siquidem suæ victoriæ præconem Pindarum nactus est.

γέφυραν ποντιάδα, &c. Isthmi Corinthiaci descriptio: quem *pontem marinum* appellat, quoniam angustum illud collum, quo continenti cohæret semiinsula, pontem videtur referre. Hîc ποντιὰς, poëticum est, pro ποντία h. e. θαλασσία. vt & Nem. 4. ποντιὰς ἅλμα.

τόνδε πορών. A consequenti hymno victoria antecedens intelligenda. γενεᾷ h. e. τῷ ἀπογόνῳ αὐτῶν Μελίσσῳ. Quod autem obscurata aliquandiu Cleonymidarum fama denuo clarescit, illud Neptuni beneficio tribuit, & allegoricè ac per prosopopœam elegantem repræsentat. Fingit enim famam

antiquam in lecto ad tempus obsopitam ab eo excitari.

ἀωσφόρος. Alij legunt *ἑωσφόρος* quod perinde est: hîc habes pulchram similitudinem, quam Horatius imitatus dicit,

micat inter omnes
Iulium sydus velut inter ignes
Luna minores.

παράφρασις.

Quæque Melisse, cùm tui maiores Eleusine fertili solo Atticæ, Eleusinia, & Sicyone Pythia ab Adrasto instituta certamina curru vicissent, illorum laudes promulgauit, authórque fuit, vt quemadmodum tu nunc à me, sic ab illius temporis poëtis, inscripto folijs carmine laudarentur. Neque nō hi communibus in Græciæ celebritatibus, scilicet Olympijs, Pythijs, curruli certamine fortes se præbuerunt, quando cum quibuslibet Græcis, qui ex tota Gręcia certatum venerant, congredi non dubitarunt, & in comparandis equis sumptus facere gauisi sunt Quòd ni virtute & factis insignes fuissent, nulliúsque rei præclaræ periculum fecissent, chartæ illos silerent, & in notitiam non venissent.

ἀντιστρ. κῶλ. ι.

ἅ τε κ' ἐν γουνοῖς Ἀθανᾶν
ἅρμα καρύξαισα νικᾶν,
ἔν τ' Ἀδραστείοις ἀέθλοις
Σικυῶνος, ὤπασε
τοιάδε τῶν τότ' ἐόντων φύλλ' ἀοι-
δᾶν.
οὐδὲ παναγυρίων ξυνᾶν ἀπεῖ-
χον
καμπύλον δίφρον, Πανελλά-
νεσσι δ' ἐριζόμενοι, δαπάνᾳ
χαῖρεν ἵππων. τῶν ἀπειρά-
των γὰρ ἄγνωστοι σιωπαί.

μετάφρασις.

Quæ & in fertili solo Athenarum currum cùm promulgaßet viciße, ínque Adrasteis certaminibus Sicyonis, præbuit talia eorum qui tunc erant folia cantionum. Neque à celebritatibus communibus abstinuerunt curuum currum: sed cum vniuersæ Græciæ viris certantes, sumptu gauisi sunt equorum. Inexpertorum enim in notitiam non veniunt silentia.

ἅ τε. Relatiuum hoc pertinet ad præcedens *φάμαν.* Meminit autem duarum victoriarum: vnius Atticæ, alterius Sicyoniæ, quæ pertinet ad Melissi maiores, non ad Melissum ipsum, sicuti patet ex serie contextus.

ἐν Poët. pro *ἐν*: & *γουνοῖς Ἀθανᾶν* dicit, vt Eleusinem Cereri sacram denotet, qui locus erat Atticæ, alioqui asperæ, fœcundus. Quod si ita est, obliquè Eleusinia innuit: alioqui quo Atticorum certaminum genere vicerint in Attica, vbi diuersa erant, non declarat.

καρύξαισα. Dor. & Aeol. pro *κηρύξασα*: & *νικᾶν* enallage temporis pro *νενικηκέναι.* De Adrasteis certaminibus .i. Pythijs ab Adrasto institutis vide. Nem. ϑ.

τοιάδε. Hoc est, *ὁποῖα νῦν ἐγώ σοι γράφω.* Porrò *φύλλ' ἀοιδᾶν* dicit, quia folijs vtebantur ad scribendum, vt charta nunc vtimur. Quare *folia carminum* sunt ipsa carmina folijs inscripta. Sic *πέταλα νεικέων*, quia contentiones folijs inscribebantur, vt oblatæ iudicibus dirimerentur. Ode 8. Isthm. sect. ε.

οὐδὲ παναγυρίων. Laus eorundem Melissi maiorum à studio certaminum, & fortitudine huiusmodi, qua certamen cum viris ex vniuersa Græcia congestis

non detrectarent. ξυνᾶν Dor. pro ξυνῶν. Quod epitheton vt & vox Πανέλλανες, facit vt fortè intelligete oporteat Melißi maiores Cleonymidas interfuisse sacris certaminibus illis quatuor, ad quæ certaturi & spectaturi viri ex vniuersa Græcia confluebant, quia communes erant celebritates. Atque hi quidem laudantur à fortitudine quam præ se tulerunt, cùm non dubitarent congredi cum quibusuis: sed non à victorijs, quibus si potiti fuissent, earum meminisset. Qui sentiunt poëtam his verbis significare Cleonymidas quibusuis cum viris, ex quibuscunque locis & certaminibus atque vbiuis locorum, congressos esse, non reijciuntur à me. Eliget lector vtramlibet sententiam.

δαπάνᾳ χαῖρον ἵππων. Denuo à sumptibus quos Cleonymidæ faciebant in comparandis & alendis equis, hîc laudantur.

τῶν ἀπειράτων γὰρ. Hoc est, τῶν γὰρ μὴ πεπειραμένων τῆς ἁμίλλας, οὐδεμία μνήμη ἐστί. Quare per antithesin probat Cleonymidas fortes fuisse. Nam nisi tales fuissent, in notitiam non venissent. Vide Latinam paraphrasin.

παράφρασις.

Quòd siqui viri præclari non fiunt illustres, sed obscuri manent, istud ob fortunam accidit, quæ antequam adueniat victoria, quò, vt ad vltimum finē, respiciunt decertantes, quibus dat quem vult euētum, obscuram incertámque sese præbet. Præterea quia quandoque etiam viri deteriores prꝭstantiorem dolo correptum supplantant. Notissimum est vobis Aiacis Telamonij viri fortis & bellicosi exemplū, cui quantumuis tali, deterior Vlysses à Græcis est antepositus, quum iudicarunt vtri danda essent Achillis arma. Sed cùm impatienter ferret Aiax obscuratam ab illis suę strenuitatis gloriam, subque diei exortum præ doloris impatientia suo se gladio confodisset, hac actione Græcos quotquot militatum ad Troiam venerant, falsi iudicij accusauit.

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

ἔστιν δ' ἀφάνεια τύχας
καὶ μαρναμένων,
πρὶν τέλος ἄκρον ἱκέσθαι.
τῶνδε γὰρ δίδοι τέλος.
καὶ κρέσσον', ἀνδρῶν χειρόνων
ἔσφαλλε τέχνα καταμάρψαι-
σ'. ἴστε μὰν Αἴαντος ἀλκὰν
φοίνιον, τὰν ὀψία
ἐν νυκτὶ ταμὼν περὶ ᾧ
φασγάνῳ, μομφὰν ἔχει
παίδεσσιν Ἑλλάνων, ὅσοι Τρῴανδ'
ἔβαν.

μετάφρασις.

Est verò incertitudo fortunæ etiam certantium, antequam finis summus adueniat. Horum enim dat euentū, & præstantiorem, virorū deteriorum supplantat ars corripiens. Nostis vtique Aiacis robur cruentum, quo sera in nocte confoßo suo ense, culpat filios Græcorum qui ad Troiam profecti sunt.

ἔστιν δ' ἀφάνεια. Occurrit obiectioni quæ fieri potuisset contra quod dixit τῶν ἀπειράτων γὰρ ἄγνωστοι σιωπαί. Dixisset enim aliquis, *Atqui etiam viri præclari non fiunt semper illustres.* Respondet hoc fieri ob incertitudinem fortunæ, quæ cùm res humanas regat, dignis præmia non semper reddit. Item aliquando accidere, vt deterior arte non virtute præstantiorem superet. Quod Aiacis exemplo probat, qui quanquam erat Vlysse in bello præstantior, Vlyssis tamen dolosa eloquentia factum est, vt Achillis armis priuatus fuerit, quorum legitimus erat hæres.

ἀφαίνεα τύχας. Poëticè loquitur, pro *ἀφανὴς τύχη*. Porrò *μαρναμένων* sumit pro *ἀγωνιζομένων*. Nam hic de certantibus in sacris ludis, non de bellum gerentibus agere videtur. *τέλος ἄκρον*, intellige *τὴν νίκην*. Hanc sententiam citat Erasm. in Chil. titulo *Festinatio praepropera*, in hoc adag. *Ante victoriam encomium canis*.

τῶνδε. Alij sic legunt. q.d. *horum quæ μαρναμένοις accidunt, causa est fortuna*. Alij legunt τ͂ τε. q.d. τ͂ τε καὶ τ͂, *horum atque illorum* finem dat, scilicet *prosperum, vel sinistrum euentum*. Sed prior sententia commodior mihi videtur.

τέχνα Dor. pro comm *τέχνη*. Hoc loco *dolum, fraudem* significat. *καταμάρψαισα* est particip. Aeol. pro *καταμάρψασα*. à *καταμάρπτω*, quod occurrit Nem. Od. 3. vbi dicit poëta *Θέτιν κατέμαρψεν*.

ἴστε μάν. Exemplo Aiacis probat propositam sententiam: quod notissimum erat Melisso, quum dicit *ἴστε scitis*. *Αἴαντος ἀλκὰν φοίνιον*. Periphrasis pro *Αἴαντα φοίνιον*. Sic Nem. 3. *Αμαζόνων ἀλκάν* dixit. Emphasis etiam in his est, vt *Αμαζόνας ἀλκίμους*, & *ἄλκιμον Αἴαντα* innuere velit, quemadmodũ & in hac *Herculis* periphrasi, *βία Ηρακλέος*. Nota autem est ex Homero Aiacis virtus bellica, qua præditus multos aduersarios marte profligauit, ob ídque videtur dici *φοίνιος*, quòd sæpe sanguinem hostium effuderit.

τάν Dor. pro *τὴν*: & artic. præposit. pro subiunct. *ἣν*. nempe *ἀλκάν*. q.d. *ἴστε τ͂ Αἴαντα φοίνιον ὃς αὐτόχειρ πεσὼν, τοὺς Ελληνας, ὅσοι πρὸς Τροίαν ἦλθον, ἐμέμψατο*. Hac de Aiacis *αὐτοχειρίᾳ* vide Homerum. Item Sophoclis Flagelliferum.

ὀψίᾳ ἐν νυκτί. Circunstantia temporis quo se confodit gladio Aiax. Quam & habet Sophocles in Flagellifero, & à Schol. citatus Aethiopidis author. Illi sub diluculum dicunt Aiacem sibi violentas manus attulisse. Est autem *ὀψία νὺξ*, videlicet *τὸ ὀψέ*. i. *τὸ ἔσχατον τ͂ νυκτὸς*, ac proinde necessariò *τὸ περὶ ὄρθρον*.

ταμὼν περὶ ᾧ φασγάνῳ. Nonnulli putant *τὸ περὶ* hîc esse otiosum: sed & eodem sensu à Thucydide vsurpatur *περὶ δοράτιοις ἐσφάζοντο, hastilibus interficiebantur*. Et Sophocli Aiax dicitur *κρυφαίῳ φασγάνῳ περιπετὴς*, hoc est, *περικεκυλισμένος, περικεκλιμένος, ense confossus*.

μομφὰν ἔχει παίδεσσιν. Non intellecta loquendi formula Græca, corruptus est huius loci sensus. Nam exposuerunt *culpatur apud omnes filios Græcorum*, quod quidem meritus erat, siquidem seipsum occiderat. Verùm mens poëtæ hæc est, vt demonstret Aiacem *αὐτοχειρίᾳ* sua Græcos accusasse *κακοκρισίας*. Nam vult probare aliquando fieri vt dolus virtutem supplantet. Sic Vlysses arte eloquentiæ captauit beneuolentiam Græcorum, & Marte præstantiorem Aiacem superauit iudicio illorum, qui Vlyssis oratione captati, ipsi potiùs quam Aiaci arma Achillis deberi censuerunt. Cæterum *μομφὰν ἔχειν*, est *μέμφεσθαι*, vel *ἐγκαλεῖν*, interpreti Aristophanis. Sic apud Eurip in Phœniss. v. 780. *ὥστε μοι μομφὰς ἔχειν*: *adeò vt mihi succenseat*. Itaque rectè Chrysippus hoc intelligit, quum ita exponit poëtæ verba: *ἴστε τ͂ Αἴαντα, ὃς μέγας ὢν, ὄνειδος τοῖς Ελλησι περιεποίησε, τὴν κακοκρισίαν αὐτῶν φανερὰν ποιήσας*.

παίδεσσιν Ελλάνων. Hoc est *Ελλησι*: sicut & *παῖδες Θεῶν* pro *Θεοί*. Deinde *Τρώανδε* Poët. & Dor. pro *Τροίηνδε*. Hoc est *εἰς Τροίην*, vel *Τροίαν*. Hic omitto quod Schol. quærit, nimirũ cur Aiacis hic fiat mentio. Etenim friuola mihi videntur, & hinc aliena.

παράφρασις. | στροφὴ γ. κῶλ. ι. | μετάφρασις.

Quanquam autem præmio merito virtutis defraudatus est Aiax, quum Vlyssi malè præstantiori habito Græci Achillis arma dederunt: ipsum tamen Homerus vtique per homines toto terrarum orbe dispersos, carmine suo reddidit honoratissimum, ipsiúsque virtutem quantum in Græcis erat prostratam, erexit, pérque diuinorum versuum rhapsodias passim memorauit, vt à posteris Homeridis & rhapsodis in lusibus animíque delectationibus canerentur. Illa enim poësis quam quis præstabili metro composuit, immortaliter resonans procedit. Imò terram omnium fructuum feracem peragrat, & maria traijcit eximium carmen, cuius beneficio rerum præclarè gestarum splendor manet inextinctus.

ἀλλ' Ὅμηρός τοι τετίμα-
κε δι' ἀνθρώπων, ὃς αὐτοῦ
πᾶσαν ὀρθώσαις ἀρετὰν,
κατὰ ῥαπτῶν ἔφρασεν
θεσπεσίων ἐπέων, λοιποῖς ἀθύ-
ρειν.
τοῦτο γὰρ ἀθάνατον φωνᾶεν ἕρ-
πει,
εἴ τις εὖ εἴπῃ τι. καὶ πάγ-
καρπον ἐπὶ χθόνα, καὶ διὰ
πόν-
τον βέβακεν ἐργμάτων ἀ-
κτὶς καλῶν ἄσβεστος αἰεί.

At Homerus vtique eum honorauit inter homines, qui eius omnem erigens virtutem, eam per consutiles memorauit diuinos versus, ad ludendum posteris. Hoc enim immortale sonans procedit, siquis bene aliquid dixerit in laudem alicuius: *& omnifructiferam per terram, & per mare vadit facinorum radius insignium inextinctus semper.*

ἀλλ' Ὅμηρος. Homeri laudibus erectam fuisse Aiacis virtutem à Græcis flocci factam innuit Pindarus. Nec Chrysippus rectè censet ista de Vlysse esse accipienda, vt sit sensus, ἀλλ' ὅμως χείρονα ὄντα Ὀδυσσέα τετίμακεν Ὅμηρος. Rationes eius sunt, quia Ilias est commune multorum encomium, Odyssea vnius Vlyssis. Quia Odyssea magis ῥαψῳδεῖται quàm Ilias, ideò κατὰ ῥάβδον ἔφρασε, de Odyssea intelligendum. Sed etsi nexus orationis hanc Chrysippi sententiam satis refutat: respondere insuper possumus nihil obstare quominus hæc de Aiace accipiantur, siquidem satis est vt constet eum ab Homero fuisse laudatum: & ῥαψῳδεῖσθαι vtrique libro Homeri commune est.

ὀρθώσαις Aeol. pro comm. ὀρθώσας. Est emphaticum hoc vocabulum, vt innuat Aiacis virtutem κακοκρισίᾳ Græcorum prostratam, sed Homeri laude erectam. vide Il. β. v. 738. & alibi passim. Appellatur ἕρκος Ἀχαιῶν. Cum Hectore μονομαχίᾳ contendit. Achilli secundus prædicatur.

κατὰ ῥάβδον ἔφρασεν. Ad virgam *seu* baculum canere tributum fuit in genere poëtis omnibus: in specie verò ῥαψῳδοῖς Homeri, qui centones eius circunferentes & canentes victum quærebant, & ῥάβδον lauream inter canendum tenebant: ideóque ῥαβδοῦχοι & ῥαβδῳδοὶ appellabantur. Porrò ῥάβδον construendum videtur cum ἐπέων, & exponendum στίχον, vt ordo & series intelligatur, ac σύνθεσις, vt ἐπέων στίχας dixit Pyth. δ. Sed vt dicam quod sentio: siquidem in voce ῥάβδον vltima breuis est, quæ longa debet esse, credo legendum esse κατὰ ῥαπτῶν ἐπέων

θεσπεσίων

διαπετέων ἔφρασεν, per consutiles diuinos versus memorauit. Etenim præpositio κατὰ hac significatione genitiuum regit, vt apud Homer. κατ' ἔρεος *per mentem.* Præterea passim varijsque in locis commemoratur Aiacis virtus, quod rectè denotabit præpositio *Per.* Et sic metro satisfiet, imò facilior erit series verborum, clariórque sententia. Neque opus erit vt dicamus, quoad generale τὸ ἔφρασεν ipsum Homerum notare: quoad speciale, eos per quos id fecit, scil. ῥαβδῳδοῖς, vel ῥαψῳδοῖς. Sic neque se torquebit quisquam vt ῥάβδον, coactè exponat στίχον, nec ῥαψῳδίαν.

λοιποῖς ἀθύρειν. Hoc est, τοῖς ἐπεσομένοις ἀνδράσι μέλπειν. Vt intelligas Homeri posteros, præcipuè verò Homeridas de quibus Nem. 2. Sic igitur hanc periodum explico, ἀλλὰ τοῦτον Ὅμηρος Αἴαντα τιμιώτατον ἀπειργάσατο διὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κακοκρισίας πεσόντα παρ' αὐτοῦ ἀρετὴν ἐπανορθώσας, κατὰ διαπετέων ῥαπτῶν ἐπέων ἔφρασεν, τοῖς ἐπεσομένοις ἀνδράσιν ἐν θυμηδίαις μέλπειν.

ἀθύρειν. Hoc non simpliciter significat vel *ludere*, vel *canere*: sed vt exponit Schol. ἐν παιδιαῖς, καὶ θυμηδίαις ᾄδειν. *in lusibus, animique delectationibus canere*, ἀθύρω est *ludo, lusito*, simpliciter sumptum.

τοῦτο γάρ. Ratio cur postea venturis hominibus, canendum reliquerit suum carmen: nimirum quia nunquam interit quod rectè dicitur. Itaque laus hæc est carminum Homeri, quæ quia præclara sunt, ideo ad posteros venerunt, nec moritura vnquam sunt. Tacitè autem innuere vult, magis honorificum fuisse Aiaci, quod eum laudauit, quàm quòd Vlyssi data sunt arma Achillis. Nam interijt donum illud, sed viuit laudatorium Homeri carmen.

ἕρπει. Intellige πορεύεται. Nam ἕρπειν propriè est *in ventrem serpere*: sed poët. est βαδίζειν, vt apud Sophocl. ἐξόδοις ἕρπειν κεναῖς, *ire per vias vacuas.* Vox φωνᾶεν extat exposita initio 9. Olymp. εὖ εἴπῃ. Hoc est καλῶς εἴπῃ. Quod solam qualitatem carminis hîc denotat non laudis materiam. Nam non laudis materia, immortale reddit carmen: sed compositio carminis elegans.

βέβακεν Dor. pro βέβηκεν, quod seruit duabus præpositionibus præcedentibus ἐπὶ καὶ διά. Porrò ἀκτὶς καλῶν ἐργμάτων est *splendor fortium factorum*, vel *illa illustrans hymnus.* Metaphoricè vsurpatur ἀκτὶς sumpta translatione à sole. Et ἀκτὶς ἄσβεστος dicitur *hymnus præclarus*, quia (vt præcedentibus poëtæ verbis vtar) ἀθάνατον ἕρπει, εἴ τις εὖ εἴπῃ τι.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ί.	μετάφρασις.
Vtinam propensum in me Musarum animum nanciscar, quarum afflatu, eam hymnorum facem splendidam etiam Melisso Telesiadæ filio accendam, quę sit victoriæ pancratio reportatæ dignum coronamen-	προφρόνων μοισᾶν τύχοιμεν κεῖνον ἅψαι πυρσὸν ὕμνων, καὶ Μελίσσῳ, παγκρατίου στεφάνωμ' ἐπάξιον, ἔρνεϊ Τελεσιάδα. τόλμᾳ γὰρ εἰκὼς	P[r]opensas Musas nācīscamur ad illā accendē-dū facē hymnorū, etiā Melisso, pancratio coronam dignam, stirpi Telesiadæ. Audaciæ enim similis quoad

θυμὸν ἐριβρεμετᾶν θηρᾶν λεόντων
ἐν πόνῳ. μῆτιν δ', ἀλώπηξ,
αἰετοῦ ἅτ' ἀναπιτναμένα
ῥόμβον ἴσχει. χρὴ δὲ πᾶν ἔρδοντ' ἀμαυρῶσαι τὸν ἐχθρόν.

animum grauiter frementium bestiarum leonum in labore, prudentia verò, est vulpes, aquilæ quæ supinata impetū cohibet. Oportet autem quidlibet faciendo labefactare aduersarium.

tum. Iis autem animi corporísque est dotibus, vt vincere possit, si certamen illud aggrediatur. Nam feris grauitérque frementibus leonibus in labore certaminis sustinendo similis est, quoad animi magnitudinem; quoad consilium verò & prudentiam vulpi, quæ impetum aquilæ resupinata cohibet. Quando autem cum adversario confligendum est, virtute & dolo rem gerere par est, imò quiduis tentandum & moliendum quò vincatur & profligetur.

προφρόνων. Epanodus à digressione fluens à præcedente sententia. Nam postquam dixit immortale esse præclarum encomium, & inextinctum præbere splendorem virtuti, subiungit εὐκτικῶς, vt sibi contingat accendere istiusmodi laudem Melisso pro pancratij victoria. q.d. γένοιτό μοι προθύμων τυχόντι μουσῶν ἅψαι τοιοῦτον πυρσὸν ὕμνων καὶ Μελίσσῳ Τελεσιάδου υἱῷ, ἐπάξιον ὄντα στέφανον παγκρατίου. Votum autem hoc non est pro victoria iam parta, sed ad quam consequendam dotibus animi corporísque præditus est Melissus.

πυρσὸν ὕμνων. Continuata metaphora sic appellat ἐγκώμιον ob quod lucet virtus, alioqui in tenebris mansura. ἔρνεϊ Τελεσιάδα construe cum præcedenti Μελίσσῳ. Eâdem metaphora Apollo & Diana Nem. ϛ. ἔρνεα Λατοῦς dicuntur. Τελεσιάδα Dor. genit. pro comm. Τελεσιάδου. Porrò patronymicum est pro nomine proprio. Τελεσιάδης pro Τελεσίας: sic Nem. 6. Σωκλείδης pro Σωκλῆς dici putatur. Hac de re consule Magn. Etymol. in Patronymicorum tractatione. Consule & Eustathij Indicem.

τόλμᾳ γὰρ. Hinc sumitur votum, quòd Melissus leonem robore, vulpem prudentia referat: quibus munitus possit pancratio vincere; quam victoriam illi exoptat. Quum autem Melissum leoni & vulpi similem dicit poëta, Congregat (quod aiunt) cum leonibus vulpes, *hoc est*, res dissimiles & impares coniungit, vt obseruat Erasmus in Chil. titulo *Dissimulitudinis*. Leonum instar fortes & animosos Homerus θυμολέοντας appellat.

θυμὸν. Hîc obserua ἔλλειψιν τοῦ κατὰ, vt & in sequenti μῆτιν. Ἐριβρεμετᾶν θηρᾶν. Dor. genit. pro comm. ἐριβρεμετῶν θηρῶν. Ἐριβρεμέτας. Dor. pro comm. ἐριβρεμέτης, ex iisdem compositum, quibus ἐρίβρομος, quod occurrit Ol. Od. XI. θὴρ autem κατ' ἐξοχὴν leo, quandoque vocatur, vt Il. γ. θηρὶ ἐοικὼς, hoc est, λέοντι. Ineptè quidem θηρᾶν putarunt esse infinit. modi verbi θηράω. Sed hoc cum per se satis cadat, refutare non est opus.

αἰετοῦ ἅτε. Hoc ἅτε relatiuum est ad ἀλώπηξ. Dor. pro ἣ. q.d. ἥπερ ἀλώπηξ ἀνακεκλιμένη ὑπτία ἐπέχει τὴν τοῦ αἰετοῦ ὁρμήν. Vulpecula robustiores aues (vt sunt Aquila, vultur,) captatura, humi sese tanquam mortuam resupinat, eásque vnguibus & dentibus aduolantes excipit, quum id minimè obseruant.

ῥόμβος. Hoc est, ὁρμὴ, quæ vox occurrit Ol. Od. 13. Hic significat impetum

aquilæ vulpem ex alto petentis, & ſeſe per gyros ſenſim demittentis.

ἀναπιτναμένα Dor. pro comm. *ἀναπιτναμένη*, hoc eſt *ἀνακεκλιμένη*, *ὑπτία* vide *ἀναπίτναμεν* Ol.Od.6.

χρὴ δὲ πᾶν. Sententia qua docet in certamine finem eſſe victoriæ, quam quocunque tandem modo medióque conſequi licet. Nam (vt ait Virgil.) dolus an virtus quis in hoſte requirat? Porrò his verbis videtur excuſare velle Meliſſum, qui ſi congrediatur aliquando cum proceriore, is qui humili ſit ſtatura, non mirum fuerit, ſi arte & ingenio quod deeſt corpori compenſabit. Qui putant hæc de victoria pancratio iam parta dici, putant etiam poëtam innuere velle Meliſſum arte non robore rem geſſiſſe, & reſupinato corpore viciſſe.

ἀμαυρῶσαι. Hoc eſt, *ἄδοξον καταστῆσαι*: vel *ἐλαττῶσαι*: ſicuti apud Heſiod. *Ῥεῖα δέ μιν μαυροῦσι θεοί.*

παράφρασις.

Atque hoc quidem facere poſſit Meliſſus, qui quanquam non eſt procerus ac ingens vt Orion, ſed præ illo ſtatura viſu contemptibili, hoſti tamen cum quo pugnam committet, facilè fiat grauis. Qualis Hercules Alcmenæ filius, vir ſtatura quidem præ gigante breuis, ſed animo inflexibili præditus, qui ab antiqua Cadmi ditione Thebis, in frumenti feracem Libyam ad domos Antæi profectus eſt vt compeſceret immanem & crudelem gigantem, hoſpites occidere ſolitum, quorum cranijs, amputatis Neptuni templum operiret.

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

οὐ γὰρ φύσιν Ὠαριω-
νείαν ἔλαχεν.
ἀλλ' ὀνοτὸς μὲν ἰδέσθαι,
συμπεσεῖν δ' αἰχμᾷ βαρύς.
καί τοι ποτ' Ἀνταίου δό-
μοις
Θηβᾶν ἀπὸ Καδμειᾶν, μορ-
φὰν βραχὺς, ψυχὰν δ' ἄκαμ-
πτος,
προσπαλαίσων ἦλθ' ἀνὴρ
τὰν πυροφόρον Λιβύαν,
κρανίοις ὄφρα ξένων
ναὸν Ποσειδάωνος ἐρέφοντα σχέ-
θοι.

μετάφρασις.

Non enim ſtaturam Orioneam ſortitus eſt: ſed contemptibilis quidem aſpectu, ad confligendum autem haſta grauis. Atque adeò ad Antæi ædes Thebis à Cadmeis, ſtatura breuis, ſed animo inflexibilis, colluctaturus venit vir in triticiferam Libyam, cranijs vt hoſpitum Neptuni templum operientem cohiberet.

οὐ γὰρ φύσιν. Comparatione cum Hercule, Meliſſi ſtaturam humilem excuſat *φύσιν*, Hoc eſt *ἡλικίαν*; qua ſignificatione vſitatius eſt *φυὰ* quàm *φύσις*, quam poëta *ὠαριωνείαν* appellat. i. *ὑπερμεγέθη*. Nam Orion ingens fuit, Oto & Ephialto, qui *ἐννεόργυιοι* erant, procerior, authore Homer. Od. λ. v. 308. Porrò *ὠαριώνειος* epentheſi poëtica τοῦ α effertur, pro *ὠριώνειος*, ſicuti *ὠαρίων* pro *ὠρίων*.

ὀνοτὸς. Hoc eſt *μεμπτὸς, ψεκτὸς, εὐκαταφρόνητος*. Fit hæc vox ab *ὀνόω* *vitupero, contemno*. Idem *ὄνομαι*. Vocem *αἰχμᾷ* ſumit pro *ἀγῶνι* vel *ἀέθλῳ*.

καί τοι ποτ'. Exemplum Herculis qui quanquam hominum vulgo procerior erat: ſtatura tamen cedebat Anteo, qui ſexaginta cubitis altior erat, teſte Strab.

l.17.& Plutarcho in vita Sertorij, à quo Antæi ſepulchrum apertum fuiſſe dicit, & corpus 60 cubitorum repertum. Vide Nat.Com.hanc Antæi & Herculis luctam referentem. ποτ'. per apoſtrophen pro ποτὶ Dor.pro comm. πρὸς. Schol.pro ποτὲ ſumit.

Ἀνταίου δόμοις. Fortè intelligit Lyxum oppidum, qui locus Antæi regia dicitur. Θηβᾶν Καδμειᾶν. Dor.genit.pro comm. Θηβῶν Καδμειῶν: vbi epitheton notandum ad differentiam aliarum eiuſdem nominis vrbium.

μορφάν. Hoc eſt, τὸ σῶμα μικρὸς κατὰ τὸν Ἀνταῖον. τὸν δὲ θυμὸν ἀκαταμάχητος. Libyam πυροφόρον appellat ratione illius partis quæ ad Aegyptum accedit: alioqui magnas habet ſolitudines.

κρανίοις ὄφρα. Quod Pindarus tribuit Antæo, Bacchylides ab Eueno, Sophocles ab Oenomao, alij à Diomede Thracio factum memorant.

παράφρασις.

Qui Alcmenæ filius poſtquam vniuerſum terrarum orbem peragraſſet, & cani maris profunda præcipitia habentis latitudinem inueniſſet, & nauigationibus freta manſuefeciſſet ſublatis è medio latronibus, in cœlum inter Deos relatus conſcendit. Et nunc apud Iouem ægide armatũ præſtantiſſima fœlicitate fruẽs habitat, & à Dijs immortalibus, quibus eſt dilectus, honore afficitur: idémque aurearum ædium dominus, Heben habet vxorem, & Iunonis antea infenſæ eſt gener.

στροφὴ δ. κῶλ. ι.

ὑιὸς Ἀλκμάνας. ὃς Οὐλύμ-
πονδ' ἔβα. γαίας τε πάσας,
ϗ βαθυκρήμνου πολιᾶς
ἁλὸς ἐξευρὼν θέναρ
ναυτιλίαισί τε πορθμὸν ἁμερώ-
σαις.
νῦν δὲ παρ' Αἰγιόχῳ κάλλιστον ὄλ-
βον
ἀμφέπων ναίει, τετίμα-
ταί τε πρὸς ἀθανάτων φίλος,
Ἥ-
βαν τ' ὀπυίει χρυσέων οἴ-
κων ἄναξ, ϗ γαμβρὸς Ἥρας.

μετάφρασις.

filius Alcmenæ: qui Olympum adijt, terráſque omnes, & in præceps profundi cani maris inueniſset latitudinem, nauigationibuſq; fretum manſuefeciſset. Nunc verò apud Aegiochum pulcherrimam fœlicitatem amplectẽs habitat, & honore affectus eſt ab immortalibus, illorum *amicus, Hebæque concumbit, aurearum ædium dominus, genérque Iunonis.*

ὃς Οὐλύμπονδ' ἔβα. Hoc eſt, εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέβη. Ὄλυμπος metri cauſa Οὔλυμπος & pro *cælo* vſurpatur. γαίας πάσας καὶ ἁλὸς θέναρ ἐξευρὼν dicitur Hercules, quia cùm ad Gades nauigaſſet, ibi terræ maríſque terminum conſtituit. Nam nec mare nec terra vlterior olim reperiebatur. Non ſolùm autem nauigatione, ſed etiam terreſtri peregrinatione mundi plagas omnes manſuefecit, occiſis feris, & latronibus. Quid ſit βαθύκρημνος, vidimus iam Nem. Od.9.& quid θέναρ Pyth. Od.4. hîc τὸ πλάτος ſignificat. ἁμερώσαις. Aeol.pro ἁμερώσας.& hoc Dor.pro ἡμερώσας ab ἡμερόω. *cicuro, manſuefacio.* Vide Nem.Od. 3.de his laboribus Herculis.

πορθμόν. Intellige fretum Herculeum inter Hiſpaniam & Africam, vel in genere mare. Quòd ſi metro ſatisfacere velis, lege πορθμοὺς in plurali.

νυῦ δ'. Peractis nimirum terra maríque peregrinationibus, & laboribus. Iouem hic ἀντονομαστικῶς appellat Αἰγίοχον. Hercules est γαμβρὸς Ἥρας, quia Hebe eius est vxor, quæ ex Iunone absque patre ortum duxit. Sic de Romulo aliísque nonnullis heroibus Horat. Ep. ad August. 2. lib.

Romulus, & Liber pater, & cum Castore Pollux,
Post ingentia facta, Deorum in templa recepti.

Od. 8. l. 4.

sic Iouis interest
Optatis epulis impiger Hercules.

παράφρασις.

Cui supra Electridem, vnam ex septẽ portis Thebarum, ab Electra Cadmi sorore dictam, vbi fanum habet, eiúsque ex Megara filiorum est sepulchrum, nos Thebani ciues epulum solenne sacrúmque quotannis adornantes, recentibúsque coronis aras cingentes, honore etiam augemus parentales dies, quibus eâdem opera victimas adolemus fortibus & bellicosis octo filijs quos illi Megara Creontis Thebanorum regis filia peperit. Durat autem hoc sacrificium à solis occasu ad ortum: adeò vt per totam noctem flamma perennis exoriens nidoroso fumo sursum sublato aërem feriat.

ἀντιστρ. κῶλ. ι.

τῷ μὲν Ἀλεκτρᾶν ὕπερθεν
δαῖτα πορσύνοντες ἀστοί,
καὶ νεόδματα στεφανώ-
ματα βωμῶν, αὔξομεν
ἔμπυρα χαλκοαρᾶν ὀκτὼ θανόν-
των,
τοὺς Μεγάρα τέκεν οἱ Κρεοντὶς
υἱούς.
τοῖσιν ἐν δυσμαῖσιν αὐγᾶν
φλὸξ ἀνατελλομένα συνεχὲς
παννυχίζει, αἰθέρα κνι-
σᾶντι λακτίζοισα καπνῷ.

μετάφρασις.

cui quidem Electras supra portas *epulum adornantes ciues, & recens structa coronamenta altarium, cumulamus inferias ære instructorum octo mortuorum, quos Megara peperit ipsi Creontis* filia *filios: quibus in occasu radiorum* solis *flamma exoriens assiduè pernoctat, ætherem nidoroso feriens fumo.*

τῷ μὲν. Nimirum Ἥρας γαμβρῷ, ac proinde Herculi, cui, & eius ex Megara filijs octo, diuini post mortem honores habiti sunt. Porrò hic articulus τῷ, vel pro subiunct. ᾧ vel loco pronominis τούτῳ, poët. sumendus est.

Ἀλεκτρᾶν. Dor. genit. pro Ἠλεκτρῶν. subaud πυλῶν. Ἠλέκτραι vel Ἠλεκτρίς, vna ex septem Thebarũ portis versus Platæas, ab Electra sorore Cadmi dicta. *Pausan. in Bœot.* Prope hanc olim habitauit Amphitryo, item Hercules, fuit & ibi Herculis ex Megara filiorum sepulcrum, ipsiúsque Herculis fanum, vnà cum Gymnasio & stadio, quorum vtrumque ab Hercule nomen est mutuatum. Hic Thebani quotannis Herculi sacra fecêre, eiúsque ex Megara octo filijs.

δαῖτα πορσύνοντες. Hoc est, τὴν θυσίαν παρέχοντες. Nam quum veteres sacra faciebant, epulum instituebant. Quod attinet ad verbum πορσύνω, alia significatione occurrit Pyth. 4. in his τεὸν οἶκον ταῦτα πορσύνοντ' ἄγαγε, alia etiam eâdem in Oda, καὶ τόδε συνθέμενος ῥῆμα, πόρσυνε. vide locum.

νεόδματα στεφανώματα βωμῶν. Schol. exponit νεαρὰ στέμματα βωμῶν, fortè quia

quotannis aræ recentibus coronis ornabantur. Chrysippus ipsas aras ἐκ περιφερόσεως dici putat. Absurdum autem prorsus est quod κατ' παραγωγὴν idem νεόδματα pro Νέμεα dici putarit. Nulla enim Nemeorum hîc mentio. Νεόδματος Dor. pro comm. poët. νεόδμητος. q. d. νέον seu νεωστὶ δμητὸς h. e. δεδμημένος recens structus. Fit δμητὸς à 3. perf. præt. pass. δέδμημαι verbi δέμω, struo.

ἔμπυρα. Scholiastes exponit τὰ ἔντομα cæsas victimas, quæ postea adolentur. Suidas τὰ καιόμενα ἱερεῖα, & Hesych. τὰ καιόμενα ἱερὰ victimas quæ cremantur. Ex his πυρκόοι, seu θυοσκόοι futura conijcere solebant.

χαλκοαρᾶν. Dor. genit. plur. pro comm. χαλκοαρῶν. A recto Dor. χαλκοάρας, comm. χαλκοαής. Ambiguum autem vtrum deduci debeat à χαλκὸς & ἀρόμενος. i. ἀναιρούμενος. i. φονευθεὶς, quia occisi sunt ab Hercule: vnde Schol. χαλκοαρᾶν interpretatur βιαιοθανάτων per vim occisorum: & hanc vocem passiuè sumit. An verò à χαλκὸς & ἄρω, hoc est ἁρμόζω, adapto q. d. ὁ χαλκὸν h. e. χαλκᾶ ὅπλα ἀραρότα σώματι ἔχων qui ærea arma corpori adaptata habet: quo sensu Schol. sumpsisse videntur, exponendo etiam χαλκοαρᾶν, τῶν πολεμικῶν. Atque hoc modo malim interpretari, quia verisimilius est poëtam laudare velle hos Herculis filios à bellica virtute, quàm cædis illorum à patre perpetratæ mentionem facere.

ὀκτώ. De numero liberorum Herculis ex Megara variant sententiæ: item de nominibus. Poëta noster octo numerat, sed non nominat. Dionysius ἐν δευτέρῳ κύκλων, vt notat Schol. duos habet, scil. Θηρίμαχον & Δηϊκόοντα: tertiúsque ex Euripide est Ἀριστόδημος. Aeneas Argiuus quatuor recenset. Θηρίμαχον, Κρεοντιάδην, Δηϊκόοντα, Δηΐονα. Pherecydes quinque, Ἀντίμαχον, Κλύμενον, Γλῆνον, Θηρίμαχον, Κρεοντιάδην, quos in ignem à patre coniectos dicit. Batus septem Πολύδωρον, Ἀνίκητον, Μηκιστόφονον, Πατροκλέα, Τοξόκλειτον, Μενέβρόντην, Χερσίβιον. Menecrates octo fuisse asserit, sed nomina non recenset. Hos Ἀλκαΐδας non Ἡρακλείδας nominatos fuisse testatur, cùm pater ipsorum nondum Ἡρακλῆς appellaretur.

θανόντων. Quis occiderit hos viros, variant sententiæ. Nam alij ab Hercule occisos volunt, adacto ad insaniã Iunonis ira, vnde fit vt Cassandra apud Lycophronem, τεκνοραίστην appellet Herculem. Socrates Augiæ dolo cæsos testatur. Alij à Lyco rege Neptuni filio: alij à peregrinis interfectos putant. Hyginus in fabulis narrat, Lycum Neptuni filium, cùm putaret Herculem perijsse, Megaram Herculis vxorem ducere, filiósque Therimachum, & Ophitem interficere voluisse: sed interuenisse Herculem, & Lycum occidisse. Postea Herculem à Iunone insanum redditum fuisse, illósque filios suos Therimachum & Ophitem interfecisse.

τοὺς. Artic. præposit. pro subiunct. οὓς. Porrò alij Μεγέρα, alij Μεγάρα, atque sic quidem meliùs legunt. Hæc fuit Creontis Thebanorum regis filia: quam sibi non sat faustis auspicijs coniunctam Hercules ratus dimisit, vt refert Pausan. in Phoc. Alia Megara fuit Celei vxor, ac Triptolemi mater. Porrò Κρεοντὶς patronymicum est nomen à Κρέων.

τοῖσιν. Ion. & poët. artic. præposit. pro subiunct. οἷς. & δυσμαῖσιν, pro δυσμαῖς.

αὐγᾶν Dor. genit. plur. pro comm. *αὐγῶν*, ſupple *τοῦ ἡλίου*. Annotat Schol. Heroibus veſperi totáque nocte ſacra fieri ſolita: Dijs verò mane.

ἀνατελλομένα Dor. pro comm. *ἀνατελλομένη*, h. e. *ἀναφαινομένη*. Propriè enim *ἀνατέλλειν*, de ſole dicitur & de Luna.

συνεχὲς παννυχίζει. Hoc eſt, *συνεχῶς λάμπει διὰ πάσης τῆς νυκτός*. Vel *δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, μέχρις ἀνατολῆς ἡλίου πυρκαϊὰ μένει*.

λακτίζοισα Dor. pro *λακτίζουσα*. Dura, dithyrambicáque metaphora, pro *ψαύουσα, θιγγάνουσα τοῦ αἰθέρος*. vel *πλήττουσα τὸν αἰθέρα*. Fortè tamen voluit innuere fumum attolli & quandoque repelli ab aëre, quemadmodũ qui calcitrant, calcaneum ferunt referúntque. *λακτίζειν τὸν ἀέρα* dixit Lucianus in Gymnaſijs ſub initium.

κνισάεντι καπνῷ. *Fumus* dicitur *nidoroſus* ob adipem & carnes quæ aſſantur, flamma autem fumum attollit & volutat. Vnde Homerus *Κνίση δ' οὐρανὸν ἷκεν ἑλισσομένη περὶ καπνῷ*. Doricum eſt *κνισάεις* pro comm. poët. *κνισήεις, εντος*, & per craſin *κνισᾶς, ᾶντος*.

παράφρασις. *ἐπῳδ. κῶλ. ιε.* *μετάφρασις.*

Et cùm hæc celebritas conſtet ex ſacrificijs, ludíſque funebribus biduo peragendis, priori die ſacra faciunt, poſteriori anniuerſaria certamina, vbi robur corporis operatur, finem celebritatis facientes, peragunt. Atque in his quidem, Herculeis videlicet ludis, Meliſſus hic, myrtea corona funebribus ludis adhiberi ſolita ter pro tribus victorijs euaſit conſpicuus. Quarum duas quidem ætate virili eſt conſequutus, ſcilicet ſecundam & tertiã: vnam autem, eámque primam cùm puer eſſet, & prudentiſſimo conſilio aurigæ Orſeæ bono temonis gubernatori obtemperaſſet: quem ſimul cum ipſo, ad gratiam vtrique inſtillandam, iucundo hoc meo encomio decanto.

καὶ δεύτερον ἆμαρ ἐτεί-
ων τέρμ' ἀέθλων
γίνεται, ἰσχύος ἔργον.
ἔνθα λευκωθεὶς κάρα
μύρτοις ὅδ', ἀνὴρ διπλόαν
νίκαν ἀνεφάνατο, παίδων
τὰν τρίταν πρόσθεν, κυβερ-
να-
τῆρος οἰακοστρόφου
γνώμᾳ πεπιθὼν πολυβού-
λῳ. σὺν Ὀρσέᾳ δέ νιν
κωμάζομαι, τερπνὰν ἀποστάζων
χάριν.

& poſtera dies anniuerſariorum terminus certaminum eſt, roboris opus. Ibi dealbatus caput myrtis hicce, Vir duplicem victoriam conſpiciendam præbuit: puerorum tertiam antea, gubernatoris temonem regentis conſilio obſequutus prudentiſsimo. Cum Orſea igitur ipſum celebro hymno, iucundam deſtillans gratiam.

καὶ δεύτερον ἆμαρ. Intellige hic *τὴν ὑστεραίαν* ſequentem diẽ à ſacris: non autem *τὰς ἑξῆς ἡμέρας δύο μετὰ θυσίαν*. *biduum poſt ſacrum*. Nam horum duorum quæ in ambiguo relinquit Scholiaſtes, illud videtur veriſimilius. Anniuerſarium hoc feſtum Heraclea vocabant: poſtridie ſacrificiorum celebrabatur *ἐπιτάφιος ἀγών*. Eadem & Iolea, ab Iolao nominabantur.

τέρμ' ἀέθλων. Hoc eſt, *τέλος ἀγωνισμάτων ἐνιαυσίων*. Hoc enim feſto & celebri

certamine clauditur & terminatur annua ſolennitas.

ἰσχύος ἔργον. Hæc certamina ſunt ἰσχύος ἔργον: quia non ingenio, ſed robore certamen initur. Lucta, curſus, aliáque id genus, robore perficiuntur.

ἔνθα. Nempe in Ioleis, ſeu Herculeis λευκωθεὶς, hoc eſt στεφανωθεὶς, vel κοσμηθεὶς. Nam dealbari non poteſt caput, myrtea corona, ſiquidem viridis eſt myrtus. Quare λευκόω. *dealbo*, ſume pro λαμπρῶς κοσμῶ. ſiquidem quod λευκὸν eſt, idem eſt λαμπρὸν. Myrto autem coronabantur victores Ioleorum, & Herculeorum, quia certamen erat funebre; mortuis autem & funebribus ludis adhibebantur myrteæ coronæ.

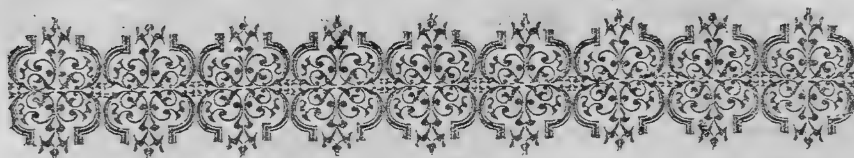
ὅδε. Intellige Meliſſum ad quem totus redit finem hymni facturus poëta. Poſt hanc vocem ſcribendum eſt comma. Nam ſequentia denotant non perſonam, ſed ætatem qua tres his Thebanorũ certaminibus victorias reportauit. Quare ἀνὴρ ὢν δὶς κατὰ τὸν ἐπιχώριον ἀγῶνα ἐνίκησε. παῖς δὲ ὢν πρόσθεν τὴν τρίτην νίκην ἐνίκησε. Quod diſertè oſtendit poëta, quum ait ἀνὴρ διπλόαν νίκαν ἀνεφάνατο, παίδων τὴν τρίταν πρόσθεν. Quare errat Schol. quum hoc exponit δὶς μὲν ἐν παισίν. ἅπαξ δὲ ὅτε ἐγένετο ἀνήρ.

τὴν τρίταν. Cùm de tribus victorijs loquatur, duáſque iam enumerauerit, ſupereſt tertia: quæ quanquam eſt ordine prima, quia ætate puerili obtigit, tertia vocatur, quia duæ poſteriores ætate virili partæ, priore loco ſunt declaratæ.

οἰακοστρόφου. Epitheton aurigæ ἀπὸ τοῦ τὸν οἴακα στρέφειν. Significat autem οἴαξ tum *clauum, gubernaculum nauis*, tum *temonem*.

γνώμα Dor. pro γνώμη. Hoc eſt βουλή. Quod ad πεπιθὼν attinet, iam occurrit Od. 3. Pyth. in his γνώμαν πεπιθών. Tribuitur puero auriga peritus, qui procul dubio vocabatur Orſeas: ſiquidem hunc cum Meliſſo celebrare vult. Cùm autem ad hæc certamina equeſtria non ſit opus vnctore, ſed auriga, ideo puto hallucinatos eſſe eos qui cum Scholiaſte, Orſeam ἀλείπτην eſſe dixerunt.

νιν. Intellige Meliſſum. κωμάζομαι, Hoc eſt ἀνυμνέω. qua ſignificatione apud poëtam ſæpe occurrit. τερπνὰν Dor. pro comm. τερπνήν. Porrò τερπνὰν χάριν appellat τερπνὸν ἐγκώμιον.

ΦΥΛΑΚΙΔΑ ΑΙΓΙΝΗΤΗ, παγκρατίῳ.

ΕΙΔΟΣ Ε.

PHYLACIDAE AEGINETÆ, pancratio victoriam adepto.

ODE V.

ARGVMENTVM.

HOc encomium constat Phylacidæ laudibus sumptis à victoria tum Isthmiaca tum Nemeæa, à fratre Pythea victorijs claro, à maioribus Aeacidis, patre Lampone, patria bonis legibus instructa, maiorum Aeginetarum rebus præclarè gestis, tandem ab unctore Pythea.

παράφρασις.

O Thia Solis mater celeberrima, tui causa, videlicet cũ hic tuus filius aurũ pro symbolo habeat, homines existimarunt aurum esse possessionum cæterarũ præstantissimam. Nam qui è nauibus instructis in mari contendunt, quíque in terris ex curribus decertant, in prælijs, quorum ob veloces mutationes incertus est euentus, admirabiles fortitudine se præstant, ídque ô regina studio parãdi auri quod in pretio habent, quódque optando, te honorant:

στροφὴ α. κῶλ. η.

Μᾶτερ ἀλίου πολυώνυμε
Θεία,
σέο γ᾽ ἕκατι καὶ μεγασθενῆ νόμι-
σαν
χρυσὸν ἄνθρωποι περιώσιον ἄλ-
λων.
καὶ γὰρ ἐριζόμεναι
νᾶες ἐν πόντῳ, καὶ ἐν ἅρμασιν ἵπ-
ποι,
διὰ τεὰν ὦ᾽ νασσα τιμὰν,
ὠκυδινάτοις ἐν ἁμίλ-
λαις θαυμασταὶ πέλονται,

μετάφρασις.

Mater Solis multi nominis Thia, tui causa etiam præpotens existimarunt aurum homines præstantius cæteris. Nam certantes naues in mari, & in curribus equæ, propter tuum ô regina honorem volubilibus in prælijs admirandi existunt,

φυλακίδᾳ. Phylacides Lamponis filius, auum habuit Cleonicum, fratrem Pytheam, qui omnes certaminibus insignes fuerunt: quò fit vt hoc & sequenti hymno eorum mentionem honorificam faciat: & à Nemeæa victoria Pytheam Nem. 5. laudarit. De Aegina, & pancratio alibi dictum.

εἶδος ε. Quæritur an ordine recto collocati sint hi duo hymni, quintus & sextus. Existimat Schol. sextum εἶδος priùs quinto compositum, ideóque ei præponendum. Sextum enim vnius Isthmicæ victoriæ meminit, nec alteram tacuisset, si eam tum Phylacidas consequutus fuisset. Hoc verò quintum duas Isthmicas victorias recenset. Is autem qui Pindari Odas ordine collocauit, deceptus est (vt putat Hephæstion) verbis hisce Odæ sequentis, δεύτερον κρατῆρα μοισαίων μελέων κίρναμεν, quæ ad hoc εἶδος respicere existimauit: cùm tamen respiciant potiùs ad quintum Nemeorum Pytheæ scriptum. Sed cùm nullius sit momenti tam exquisita ordinis obseruatio, nihil immutandum videtur.

μᾶτερ. Exordium sumitur ab auri commendatione: quod vt elegantius reddat poëta, per apostrophen compellat Thiam matrem Solis, cui aurum tanquã symbolum tribuitur. Solent autem chymici singulis planetis suum metallum assignare, Soli aurum, Lunæ argentum, Saturno plumbum, Ioui stannum, Marti ferrum, Veneri æs & cuprum, Mercurio hydrargyrum. Ex hoc autem loco poëtæ, id iam veteres commentos esse colligere est. Porrò Thia mater Solis ab Hesiodo etiam in Theogonia dicitur, in his,

> Θεία δ' ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπράν τε σελήνην
> Γείναθ' ὑποδμηθεῖσ' Ὑπερίονος ἐν φιλότητι.

Θεία autem, vt docet Schol. dicitur Solis mater, quòd sit τῆς θέας, καὶ τῆς ὄψεως αἴτιος ὁ ἥλιος, vel ἀπὸ τοῦ θεῖν. Nam Sol indesinenter lucet, cœlum percurrens.

πολυώνυμε. Vulgata versio rectè habet, & κατὰ λέξιν *multi nominis*: vt apud Horatium, *multi nominis mulier*, dicitur *quæ celeberrima* est. Cauendum est legas vno vocabulo *multinominis*: nam significat, *qui multa habet nomina*, quod poëta hoc loco non vult. Scholiastes voce τιμία non sat exprimit emphasin huius epitheti, quod πολύφημον significat, & ἔνδοξον. sicuti πολυώνυμον Κιλίκιον ἄντρον Pyth. Od. 1.

σέο γ' ἕκατι. Hoc est, διὰ σέ. *propter te* vt pote Solis matrem, Sol autem aurum pro symbolo habet, tum propter colorem, tum propter materiæ soliditatem, quam radij solares ita constrinxerunt, vt vix ab igne dissoluatur.

καὶ μεγασθενῆ. Hoc est, καὶ ἄγαν ἰσχυρὸν τὸν χρυσὸν, περισσῶς τῶν ἄλλων κτημάτων ἐνόμισαν οἱ ἄνθρωποι. De auri potentia vide Oden Horatij, cuius initium, *Inclusam Danaën turris*, &c. & passim apud authores. περιώσιον. Hæc vox in Lexicis satis exponitur.

καὶ γάρ. Ratio propositionis de præstantia auri, quam probat à nauigationibus, à bellis, & certaminibus. Nam propter aurum, *hoc est*, diuitias ista suscipiuntur. Naues dicuntur ἐριζόμεναι ἐν πόντῳ siue διὰ τὸ ἐμπορεύεσθαι, siue διὰ τὸ πολεμεῖν, καὶ ναυμαχεῖν.

ἵπποι. *Equæ* commodiùs quàm *equi*, hîc dicentur, propter ἐριζόμεναι fœmineum præcedens, quanquam per ζεῦγμα, masculinum genus subiungere liceret.

Equæ autem vſitatiores fuerunt, præſertim in certaminibus, vnde Virgil. *Eliadum mittit palmas Epirus equarum.* Per naues, naualia, per currus & equos terreſtria prælia intellige. Nam, vt paſſim liquet, veteres ex curribus pugnabant.

ὦ 'νασσα. Pro ὦ ἄνασσα, ſicuti ὦ 'ναξ pro ὦ ἄναξ, ὤνθρωπε pro ὦ ἄνθρωπε. tribuit autem Thiæ quod auro propriè competit, & τίμιον eſt apud homines. Ita ab Horatio *regina pecunia* nuncupatur.

ὠκυδινάτοις. Dor. pro comm. ὠκυδινήτοις. Ὠκυδίνητος, eſt poët. vox comp. ex ὠκὺ aduerb. pro ὠκέως, *celeriter*: & δινητὸς *volubilis*, à δινέω, *agito, voluo.* Atque hoc tribuitur prælijs metonymicè, quod conuenit præliantibus, quos oportet agiles & veloces eſſe, vt ab aduerſario ſe tueantur, eúmque vincāt. Vel ipſa prælia vocantur ὠκυδίνητα ob celerem mutationem quæ in ipſis accidit.

θαυμαστοὶ. Si ita legamus, vel referetur ad ἵπποι, genere maſculino: vel ad νᾶες & ἵπποι, ídque genere fœminino. Solent autem Attici & poëtæ in compoſitis & deriuatis adiectiuum maſculinum nominibus ſubſtantiuis adiungere. Nonnulli legunt hîc θαυμασταὶ, æquè bene.

παράφρασις.

Sed non ſunt huiuſmodi athletarum vota, qui gloriam duntaxat expetunt. Nam qui vel lucta qua manuum robur exercetur, vel curſu quo pedum celeritas probatur, crebras victorias reportauit, & coronatus redijt, voti compos factus eſt, & ex certaminum contentionibus optatam gloriam obtinuit: in quibus Deorum ope & beneficio virorum virtus & fortitudo probatur. Duo autem ſunt quæ ſi florentes & vigentes opes comitentur, vitæ iucundum florem alunt & fouent,

ἀντιστρ. κῶλ. η.

ἐν δ' ἀγωνίοις ἀέθλοισι ποθεινὸν
κλέος ἔπραξεν, ὅν τιν' ἀθρόοι στέφανοι,
χερσὶ νικάσαντ', ἀνέδησαν ἔθειραν,
ἢ ταχυτᾶτι ποδῶν.
κρίνεται δ' ἀλκὰ διὰ δαίμονας ἀνδρῶν.
δύο δέ τοι ζωᾶς ἄωτον
μοῦνα ποιμαίνοντι τὸ ἄλπιστον εὐανθεῖ σὺν ὄλβῳ,

μετάφρασις.

ſed in contentionibus certaminum optabilem gloriam obtinuit ille, *quem frequentes coronæ, manibus victoriam adeptum, redimierunt comam, aut velocitate pedum. Iudicatur autem fortitudo propter Deos virorum. Duo verò vitæ florē ſola paſcunt ſuauißimum, florida cum fœlicitate,*

ἐν τ' ἀγωνίοις. Tertium enumerationis membrum de certaminibus, quorum duas duntaxat ſpecies, curſum & luctam, proponit: ad hæc autem aurum etiam requiritur. Et quanuis duorum tantùm mentionem faciat, cætera non excludit. Hoc Scholiaſt. οἰκείως ἐπὶ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἁρμάτων ſumit. Et cùm ſequatur κλέος ἔπραξεν dicit poëtam ſuo more à plurali numero ad ſingularem delabi. Sed abſurdum eſt, ſiquidem conſtrui poteſt, cum ὅντινα, ſubaudito ἐκεῖνος: vt omnes alij interpretes agnouerunt. Porrò non mihi ſatisfacit aliorum expoſitio in hunc locum. Quod ad me attinet puto Pindarum dicere velle, res miras ab homini-

VVuu ij

bus, naualibus & terrestribus prælijs fieri studio ditescēdi, sed in certaminibus ludísque sacris gloriam tantùm ex victoria captari. Itaque vt hanc studiorum diuersitatem exprimam, quæ mihi magis probatur, lego ἐν δ' ἀγωνίοις ἀέθλοις, &c. vbi δὲ aduersatiua erit particula pro ἀλλά. Iudicet lector.

ἔπραξεν. Hoc est, περιεποίησεν *acquisiuit*. Ante ἔθειραν subaudi præpositionem κατ'. q.d. ὅν τινα στεφανοι πολλοί, ἀνέδησαν κατ' ἔθειραν. Lege νικάσαντα Dor. pro νικήσαντα, & ταχυτᾶτι, pro ταχυτῆτι. Per manus, pedúmque celeritatem, cursum & luctam innuit.

κρίνεται δ' ἀλκά. Hoc non malè exponit Scholiastes δοκιμάζεται δὲ ἡ τῶν ἀνδρῶν ἀλκὴ τῇ τῶν Θεῶν συμβουλίᾳ. Item πρόσεισι δύναμις διὰ τοὺς Θεούς. Nam hîc agitur de bellis & certaminibus, in quibus hominum fortitudo probatur, non sine numine: siquidem ἐκ Θεῶν πᾶσαι μηχαναί, &c. Hæc autem interpretatio, διὰ τοὺς Θεούς, & τῇ τῶν Θεῶν συμβουλίᾳ facit vt mihi videatur Schol. legisse δαίμονας; quod cùm Aldina editio habeat, retinendum puto: & sic construo, ἀλκὰ δὲ ἀνδρῶν κρίνεται διὰ δαίμονας. vide Latinam paraphrasin. Aretius διὰ δαίμονα interpretatur, διὰ πλοῦτον: sed malo Scholiasten sequi, illum verò refutare nolo vt sim breuis.

δύο δέ τοι. Similis sententia occurrit Pyth. Od. 1. ep. vlt. Olymp. 7. antistr. 1. & in fine 5. Olymp. Quanquam autem indefinitè videtur ad quemlibet pertinere, tamen peculiariter respicit ad Phylacidam, quem, vt puto, significare vult his vitæ bonis esse munitum, & monere vt his acquiescens vlterius altiúsque non tendat. ζωᾶς ἄωτον ἄλπνιστον meo iudicio vocat, illas hominis ætates quæ ad res gerendas sunt aptæ, quæque sunt tāquam flos vitæ humanæ iucundissimus & suauissimus, vel innuit poëta vitam illam hominis esse semper florentem & suauem quum quis εὖ πάσχει, & εὖ ἀκούει. μοῦνα metri causa poët. pro μόνα. & ποιμαίνοντι Dor. pro comm. ποιμαίνουσι. metaphoricè, pro θάλπουσι.

ἄλπνιστον. Schol. exponit τὸ ἥδιστον, καὶ προσηνέστατον. Hoc vocabulum planè est Pindaricum, & videtur esse deducendum tanquam ab ἀλπνὸς rejecto θ. pro θαλπνός. Quemadmodum autem καλὸς habet comparat. καλλίων, superl. κάλλιστος: sic formabitur ἀλπνίων, ἄλπνιστος. Compositum ἔπαλπνος habemus Pyth. Od. 8. Legunt plerique ἀνέλπιστον, alij τὸ ἄλπιστον eodem sensu: ac si poëta dicere velit ἄωτον ἀνέλπιστον ζωᾶς *florem vitæ insperatum*: quia paucis istiusmodi fœlicitas cōtingit: quò respiciens Schol. ἀνέλπιστον exponit δυσέλπιστον, *quod vix sperare possis*.

εὐανθεῖ σὺν ὄλβῳ Schol. exponit ἀκμαίᾳ σὺν εὐδαιμονίᾳ: *cum florenti fœlicitate*. Et fortè quia ὄλβος *diuitias* significat sæpissime, *vigentes diuitias* innuere vult.

παράφρασις. | Στροφ. κώλ. ια. | μετάφρασις.

videlicet cœptorum successus, & laus: vt quum quis in virtutis studio rem pro-

εἴ τις εὖ πάσχων, λόγον ἐσλὸν ἀκούῃ. μὴ μάτευε Ζεὺς γενέσθαι. πάντ' ἔχεις,

siquis rem prosperè gerens bene audiat. Ne quæras Iupiter fieri:

εἴ σε τούτων μοῖρ' ἐφίκοιτο καλῶν.
θνατὰ θνατοῖσι πρέπει.
τὶν δ' ἐν Ἰσθμῷ διπλόα θάλλοισ' ἀρετὰ
Φυλακίδα κεῖται. Νεμέᾳ δὲ καὶ ἀμφοῖν,
Πυθέᾳ τε, παγκρατίου. τὸ δ' ἐμὸν,
οὐκ ἄτερ Αἰακιδᾶν
κέαρ ὕμνων γεύεται.
σὺν χάρισιν δ' ἔμολον
Λάμπωνος υἱοῖς,

omnia habes, ſi ad te horum ſors peruenerit bonorũ. Mortalia mortales decent. Tibi autẽ apud Iſthmum duplex florens virtus ô Phylacida repoſita eſt: in Nemea etiam ambobus, ô Pytheáque pancratij. Sed meum non ſine Aeacidis cor hymnos guſtat. Cum Gratijs autem veni Lamponis filijs,

ſperè gerit, indéque nominis celebritatem conſequitur. Quorum bonorum cuicunque ſors obtigerit, omnia quæ capere poteſt humana conditio, poſſidet: cúmque mortales mortalia deceant, diuinitatem affectare non debet. Tibi autem hæc obtigerunt, Phylacida, qui virtutis ſpecimẽ edidiſti partis duabus apud Iſthmum pancratij victorijs, vnáque in Nemea eodem certamine, vt & tu frater illius Pythea. Quoties autem Aeginenſem aliquẽ celebro, eo ſum animo, vt Aeacidarum laudes attingere velim. Itaque in gratiam & honorem Lamponis filiorum, gratioſo carmine me confero

εἴ τις. Refert ea duo quæ mortalibus ad beatitudinem perficiendam neceſſaria ſunt, ſcil. τὸ εὖ πάσχειν, καὶ τὸ εὖ ἀκούειν. Quæ exponenda cenſeo quemadmodum Od. Pyth. 1. τὸ δὲ παθεῖν εὖ, πρῶτον ἀέθλων. Itaque hunc locum ex illo explica. Exiſtimo igitur poëtam dicere velle ὅτι ἐπιτυχεῖν ἀέθλων καὶ ἀγῶνος, καὶ κατὰ τὴν ἀρετὴν εὖ πρᾶξαι, ἐπιτυχόντα δ' ἀνυμνεῖσθαι, ἄκρα ἐστὶν εὐδαιμονία. Nam hîc agitur de athleta cuius ſummam fœlicitatem in victoria & laude ponere ſolet Pindarus. Quare qui hoc interpretati ſunt, *Siquis commoditatibus vitæ fruens, bene audiat*: verborum quidem ſignificationem, ſed non mentem authoris expreſſiſſe mihi videntur. Quod hîc λόγον ἐσλὸν ἀκούειν, dicit poëta ἀδεῖαν ἀκοὰν κλύειν 1. Pyth. Od. antiſtr. 5.

μὴ μάτευε. Simile conſilium dat Olymp. Od. ε. μὴ ματεύσῃ θεὸς γενέσθαι. Hîc obſerua eum cùm priùs indefinitè loqueretur, nunc loqui ac ſi quempiam directè alloquatur. Vero autem eſt conſentaneum hæc in Phylacidæ gratiam dici, quem à diuitijs, à virtute athletica, & prædicatione poëtica, ſummam, quanta poteſt mortali contingere, beatitudinem accepiſſe innuit. Quia autem homini accidit maiora ſemper capeſſere, eum, alióſque omnes ita fortunatos officij monet, vt his acquieſcant, & contenti hîc ſubſiſtant.

πάντα ἔχεις εἴ σε. Rectè Schol. hoc exponit, ἀπέχει γάρ σοι τῆς εὐδαιμονίας τὸ μέγεθος, ἐάν σε τούτων καλῶν μοῖρά τις καταλάβῃ. Itaque eum in Latina paraphraſi ſequimur. Atque hæc eſt prima ratio cur vlteriorem fœlicitatem homo quærere non debeat: nimirum quia omnia habet quorum capax eſt hominis conditio: altera ſequitur, quia mortales mortalia decent.

τὶν δ' ἐν Ἰσθμῷ. Abſoluto exordio venit ad Phylaciden, ad quem in eo reſpexiſſe iam oſtendimus. Primùm igitur laudat ipſum à duplici victoria Iſthmica quam pancratio partam accipimus à ſequentibus. θάλλοισ' ἀρετά. Dor. pro comm. θάλλουσ' ἀρετή.

Νεμέᾳ δ᾽. Supple ἀπὸ κοινοῦ, præpositionem ἐν: quanquam sæpe etiam omittitur in hisce. καὶ ἄμφοιν. Scilicet *tibi, tuóque fratri Pytheæ*. Ideóque Schol. subaudit σοὶ, ante Πυθέᾳ τε quod in datiuo non incommodè sumit. Quod si Πυθέα sit vocatiui casus, repetendum erit post ἄμφοιν, τὸ Φυλακίδα, hoc pacto ἐν Νεμέᾳ δ᾽ καὶ ἄμφοιν, Φυλακίδα, Πυθέα τε θάλλοισα παγκρατίου ἀρετὰ κεῖται. Eligat lector: mihi perinde est vtrouis modo accipias. Quod ad Pytheæ victoriam Nemeæam, laudatur ε Nem.

τὸ δ᾽ ἐμόν. Dicit se solere Aeacidarum mentionem facere quotiescunque aliquem Aeginetam laudat, quod passim videre est. Atque hic locus est laudis à maioribus Aeacidis ad quos Phylacidæ & Pytheæ genus refert. Item à Lampone patre. Hoc autem sic explico, ἡ δὲ καρδία μου οὐκ ἄνευ τῆς τῶν Αἰακιδῶν μνήμης τῶν ἐγκωμίων ὑμετέρων γεύεται, ἀλλὰ κἀκείνοις ὑμνεῖ μεθ᾽ ὑμῶν.

σὺν χάρισι δ᾽. Hoc est, σὺν χαρίεντι ὕμνῳ εἰς τοὺς Λάμπωνος υἱοὺς ἦλθον εἰς ταύτην τὴν εὔνομον πόλιν Αἴγιναν. Perperam Schol. σὺν χάρισι καὶ σὺν Λάμπωνος υἱοῖς explicat. Nam σὺν, ἀπὸ κοινοῦ non est capiendum: cùm sensus sit poëtam cum Gratijs in Aeginam venisse in gratiam filiorum Lamponis. Itaque υἱοῖς in datiuo, non ablatiuo sumendum. Hinc autem arguere possis communem esse Phylacidæ & Pytheæ fratribus hunc hymnum.

παράφρασις.

ad ciuitatem illam Aeginam bonis legibus instructam. Cuius studia cùm ad puram donorum diuinorū viam calcandam, nec vulgarem proinde, sed diuinā virtutem exercendam sint cōuersa, nemo inuidia percitus ægrè ferre debet, quòd laudes ipsius pro laboribus, ob quorum successus meritò gloriari possit, meis hymnis immisceo. Etenim nihil inusitati facio, cùm heroës qui bellica fortitudine claruerunt, sui nominis prędicationem lucrati sint, & carminibus quæ ad citharam, tibiámque sonorum varietate iucundam cani solent, in perpetuum celebrentur.

στροφὴ β. κῶλ. η.

ταύδ᾽ ἐς εὔνομον πόλιν. εἰ δ᾽ τέτραπται
θεοδότων ἔργων κέλευθον ἂν καθαράν,
μὴ φθόνει κόμπον τὸν ἐοικότ᾽, ἀοιδᾷ
κιρνάμεν ἀντὶ πόνων.
καὶ γὰρ ἡρώων ἀγαθοὶ πολεμισταὶ
λόγον ἐκέρδαναν. κλέονται
δ᾽ ἔν τε φορμίγγεσσιν, ἐν αὐλῶν τε παμφώνοις ὁμοκλαῖς

μετάφρασις.

in hanc bonis legibus institutam ciuitatem. Quod si conuersa est diuinitus datorum operum viam in puram, ne inuideas gloriationem consentaneā carmine me miscere pro laboribus. Etenim ex *heroibus strenui bellatores famam lucrati sunt: celebrantur autem inque citharis, in tibiarúmque omnisonis clamoribus*

πόλιν. Aeginam intelligit vrbem Aeginæ insulæ: cuius à iustitia, boníſque legibus laudes in alijs quoque Aeginensium victorum hymnis habemus.

εἰ δ᾽ τέτραπται. Noua sententia qua Aeginam laudat à virtute diuinitus data. Metonymicè autem ciues intellige, & ex ciuibus præstantissimos. Quibus suam

laudem asserit non esse inuidendam, siquidem hoc aliorum exemplo facit, qui heroës clarissimos celebrarunt, quibus ex officio debetur merita merces laudis. πέπαται nempe Αἴγινα πόλις εὔνομος. Videtur autem commendari hæc ciuitas à fortitudine bellica, cuius specimen nauali prælio aduersus Xerxem edidit. Quod colligere est ex eo quòd rationem reddens cur non inuidenda sit illi sua laus, dicit καὶ γὰρ ἡρώων ἀγαθοὶ πολεμισταὶ. Exemplum autem de simili debet accipi.

θεοδότων ἔργων. Opera præclara suo more Deo accepta refert. θεόδοτος idem ac θεόσδοτος, quod occurit Pyth.4.vbi θεόσδοτον δύναμιν dixit. ἂμ pro ἀνὰ *per*. Vox κόμπος occurrit eadem significatione Isthm.1.Od.antistr.3.vbi, quemadmodum hic, præclaris viris laudem dicit non inuidendam. κιρνάμεν Ion. & Dor. pro κιρνᾶν, à κιρνάω *misceo*: hic metaphoricè sumitur.

κόμπον ἐοικότα. Hoc est, ὕμνον προσήκοντα πρὸς τὸ ἀπολαμβάνειν ἐξ αὐτοῦ κόμπους ἀντὶ τῶν κατορθωμάτων. Porrò ἐοικὼς hic exponi debet, *congruens*, *consentaneus*, imò etiam *meritus*: qua significatione dicit Homerus ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ: *merita morte iacet*.

καὶ γὰρ Ratio superioris assertionis, à consuetudine hactenus obseruata. Heroes πολεμισταὶ. h.e. ἀνδρεῖοι. λόγον h.e. φήμην, καὶ ἐγκωμιαστικὸν ὕμνον. Emphaticè dicit ἐκέρδαναν. Nam re præclarè gesta, lucri hoc fecerunt, ac proinde citra fauorem, atque ex merito laudem consequuti sunt. Εκέρδαναν cum Schol. est legendum, vt satisfiat metro. Nam δα breue est in Aor.2. at longum in primo.

κλέονται δ᾽. Hoc est, ὑμνοῦνται δ᾽ ἔν τε κιθάρᾳ, καὶ αὐλῶν τῶν ποικίλαις συμφωνίαις. Verbum κλέομαι poët. est pro comm. κλείομαι, in voce passiua, ab actiua κλείω. *laudo*. hoc habet Homer. Odyss. ι.

ἐγὼ δ᾽ ἐν πᾶσι θεοῖσι
Μήτι τε κλέομαι.

φορμίγγεσσιν Dat. Ion. & poët. pro comm. φόρμιγξι.

παμφώνοις. Hyperbole pro πολυφώνοις, vnde fit vt Schol. exponat ποικίλαις. Idem ὁμοκλαῖς interpretatur συμφωνίαις. Porrò ὁμοκλὴ fit ab ὁμοῦ & κέκλεσθαι *simul hortari*, teste Eustathio. éstque *hortamentum, quod fit cum vociferatione*: vnde ὁμοκλάω vel ὁμοκλέω *hortor vociferando*. συμφωνία autem αὐλῶν hic appellatur ὁμοκλὴς quia χορευτὰς sua varietate ad saltationem aptè obeundam excitat, ac velut hortatur. Alias significationes huius vocabuli pete ex Lexicis.

παράφρασις.	ἀντισρ. κώλ. κ.	μετάφρασις.
Quinetiam encomiasticæ orationis materiam, Iouis beneuolentia venerationem consequuti, disertis oratoribus præbuerunt. Exempli causa, in illustribus solennium sacrificioru	μναῖσιν χρόνον. μελέται δ᾽ σοφισταῖς Διὸς ἕκατι πρόσβαλον σεβιζόμενοι. ἐν μὲν Αἰτωλῶν θυσίαισι φαενναῖς,	in infinitum tempus: *commentationem verò sophistis Iouis voluntate præbuerunt in veneratione habiti. In Aetolorum quidem sa-*

diebus, Oenei filij strenui apud Aetolos; equorum agitator & auriga peritissimus Iolaus apud Thebanos, Perseus apud Argiuos, Castor & Pollux bellica fortitudine clari apud Lacedæmonios, quorum ciuitatem Eurotas fluuius præterlabitur, honore afficiuntur.

Οἰνεΐδαι κρατεροί.
ἐν δὲ Θήβαις ἱπποσόας Ἰόλαος
γέρας ἔχει. Περσεὺς δ' ἐν Αργει.
Κάστορος δ' αἰχμὰ, Πολυδεύ-
κεός τ' ἐπ' Εὐρώτα ῥεέθροις.

crificijs illustribus Oenidæ strenui. Thebis autem equorum agitator Iolaus honorem habet Perseus verò Argis: & Castoris virtus bellica, Pollucísque ad Eurotæ fluenta.

μυρίον χρόνον. Hoc rectè exponit Schol. πάντα χρόνον, vel διὰ παντὸς τοῦ χρόνου. *per omne tempus*, h.e. *in perpetuum.*

μελέταν δὲ σοφισταῖς. Hoc est, καὶ τοῖς ῥήτορσι λόγον, vel ἐγκωμίων φροντίδα. Schol. τοὺς ποιητὰς per σοφιστὰς, intelligit, quia poëtas σοφοὺς appellabant, vt vidimus 1. Ol. Od. str. 1. in σοφῶν μητίεσσι. Sed vt neque Scholiasten, neque eum sequutos ego sequar, facit propria nominis σοφιστὴς significatio, quæ quondam hæc erat, λογογράφος, ῥήτωρ. de qua plura pete ex Lexicis. Item vox μελέτη, quæ est, *commentatio*, item *declamatio*, &c. vide etiam Lexica.

Διὸς ἕκατι. Phrasis poëtica. hoc est, διὰ τὴν τοῦ Διὸς γνώμην. Et σεβιζόμενοι h. e. τιμώμενοι, σεβόμενοι, θαυμαζόμενοι. Porrò προσέβαλον. Aor. 2. negl. augm. pro προσέβαλον: à verbo προσβάλλω, quod Schol rectè exponit παρέχω: quod & παρατίθημι, & παραβάλλω rectè exponas.

ἐν μὲν Αἰτωλῶν. Confirmatio per exempla. Primum ab Aetolis. Οἰνεΐδαι ab omnibus legitur præterquam à Schmidio, qui quia Οἰνεὺς non Οἴνειος dicitur, rectè legit Οἰνεΐδαι. Oeneus fuit rex Aetoliæ, filios habuit Meleagrum, & Tydeũ, Tydeus Diomedem. Hi rectè κρατεροὶ vocantur ob fortitudinis specimina quę ediderunt. Vocem φαεννὸς vide Pyth. 4. in φαενναῖς ὀπός.

ἐν δὲ Θήβαις. Secundum à Thebanis exemplum: apud quos Iolaia celebrantur, in Iolai honorem: qui dicitur ἱπποσόας, quia fuit Herculis auriga. Hoc autem vocabulum vide Pyth. Od. 2. in his τὰ μὲν ἱπποσόαισιν ἄνδρεσσι. Per γέρας, intellige τιμὴν. Porrò tertium exemplũ ab Argiuis apud quos honoratur Perseus. Quartum à Spartanis apud quos Dioscuri coluntur: quorum *virtus bellica* metonymicè vocatur αἰχμή. De fluuio Eurota vide Ol. ϛ. str. β. παρ' Εὐρώτα πόρον. Quia autem hic est Laconiæ fluuius, poëta Spartam intelligi vult.

παράφρασις. | ἐπῳδ. κῶλ. ια. | μετάφρασις.

In Aegina verò insula, olim Oenone dicta, prædicantur heroes magnanimi, Æacus, eiúsque filij: qui bis ídque duabus in expeditionibus, Ilium Troianorum

ἐν δ' Οἰνώνᾳ μεγαλήτορες ὀργαὶ
Αἰακοῦ, παίδων τε. τοὶ καὶ σὺν μάχαις
δὶς πόλιν Τρώων πράθον, ἑπόμενοι

Sed in Oenona magnanimi spiritus Aeaci, filiorúmque. Qui & in prælijs bis vrbem Troianorũ euerterunt,

norum vrbem populiati sunt. Primùm quidē quando Herculem Telamon sequutus est aduersus Laomedontem, qui pro liberata à ceto Hesiona promissos equos non dederat. Deinde quum Achilles Pelei filius, Achillis Neoptolemus, & Telamonis filij Aiax & Teucer, Atrei filios Agamemnonem & Menelaum, Menelai vxorem Helenam à Paride raptam repetentes, comitati sunt. Cuius belli posterioris in mentionem cùm inciderim, animum excita, ô Musa, & ex humili stylo in sublimem erige, dicque mihi, quinam Cycnum (neque enim vnus vir hoc præstare potuit) quinam Hectorem, intrepidúmque Aethiopum regem Memnonem æreis armis aptè instructum interfecerunt? Quis sua hasta strenuo Telepho in Mysia, per quam transit fluuius Caicus, vulnus inflixit?

Ἡρακλῆϊ πρότερον,
καὶ σὺν Ἀτρείδαις. ἔλα νῦν μοι πέδοθεν.
λέγε τίνες Κύκνον, τίνες Ἕκτορα πέφνον,
καὶ στράταρχον Αἰθιόπων ἄφοβον
Μέμνονα χαλκοάραν;
τίς ἄρ' ἐσλὸν Τήλεφον
τρῶσεν ἑῷ δορὶ Καΐκου παρ' ὄχθαις;

sequētes Herculē prius, & cum Atridis. Musa *currum impelle nunc mihi à terra. Dic, quinam Cycnum, quinam Hectorem interfecerūt, & ducem exercitus Aethiopum intrepidum Memnonem are instructum? quis strenuum Telephum vulnerauit sua hasta Caici ad ripas?*

ἀπ' ἐν Οἰνώνᾳ. Postremum exemplum ab Aeginetis, apud quos Aeacus eiúsque filij sunt in pretio maximo. In hoc explicando diutius moratur cùm hic hymnus in Aeginensem virum sit conscriptus. De Oenona vide N.ε.Ep. 1. Οἰνώνᾳ Dor. pro Οἰνώνῃ h.e. Αἰγίνῃ. Dicuntur ὀργαὶ μεγαλήτορες Αἰακοῦ παίδων τε, pro Αἰακὸς καὶ αὐτοῦ παῖδες μεγαλόψυχοι ἢ ἀνδρεῖοι τὸν τρόπον.

τοὶ Poët. pro οἱ. Τρώων πόλιν Periphrasticè *Ilium.* πράθον. Per metathesin & rejecto augm. pro ἔπαρθον. Aor. 2. verbi πέρθω. Hanc historiam vide Olymp. Od. η. str. γ. & in pręcedentibus habes. Herculem sequuti sunt Telamon: Atridas, Agamemnonem scilicet & Menelaum, Aiax, Teucer, Achilles, Neoptolemus.

ἔλα νῦν μοι. Amplificaturus Aeacidarum laudes in persona Herculis, Musam vt pote in re ardua, inuocat. ἔλα est imperatiuus verbi ἐλάω à poëtis vsurpari solito, pro comm. ἐλαύνω: quod simpliciter sumptum significat, vel, *equum agitare*, vel, *currum impellere.* vt hoc loco. πέδοθεν. h.e. ἐκ τοῦ πέδου, ac proinde ἐκ ταπεινοῦ πέδου, εἰς ὕψος. Nam vis aduerbij è loco, hoc à consequenti significat. Quare non potest significare ἐπ' εὐθείας ὁδοῦ, καὶ δι' ὁμαλοῦ, *per rectam viam & planam.* Neque tota phrasis ἔλα πέδοθεν, exponi ἐξ ἀρχῆς ἀνύμνησον, *à principio cane*, vt vult Schol. quia laudes propositas, non petit poëta à primis rebus gestis: & duntaxar videtur petere, vt sublime laudis argumentum, non humili sed sublimi dicendi genere persequatur.

τίνες. Quanquam vnius Achillis facta recenset, nihilominus, plurali numero interrogat, vt magis illum laudet, quòd fecerit solus illud quod à multis fieri debuisset, adeò erat arduum. Iam autem str. ε. Olymp. Od. β. mētionem huius rei fecit: quem locum consule. χαλκοάραν. vide hanc vocem. Isthm. δ.

τίς ἄρ'. Sic legendum duplici de causa, scil. quia interrogatio id postulat, item ratio metri. Cratandrina editio meliùs habet quàm reliquæ omnes τίς δ'.

ἄρ'. Nisi quòd δὲ officit metro. Reliquæ præter metrum legunt γὰρ, non præter sensum: siquidem τίς γὰρ in interrogatione frequens est. Porrò cùm dixisset τίνες in plurali, nunc τίς in singulari dicit.

Τήλεφον. Tres enumeratos occîdit Achilles: Telephum hunc tantummodo vulnerauit. Nam cùm hic Mysiæ dux Græcos Ilium petentes à transitu per suā ditionem prohiberet, aliósque omnes præter Achillem & Patroclum fugasset, ab Achille hasta, quæ Pelias Iliad. π. appellatur, vulneratus est. Quum autem non posset curari vulnus, oraculum consuluit, à quo monitus est ab eadem hasta qua vulnus inflictum erat, petendum remedium. Itaque Achilli reconciliatus, ab eo ferruginem hastæ accepit, qua cum alijs conuenientibus rebus commixta, sanatus est.

Καΐκου παρ' ὄχθαις. Periphrasis pro, *in Mysia*. Nam Caicus est Mysiæ fluuius. vnde 4. Geor. Virgil. *Mysúsque Caicus*, dicit.

παράφρασις.

Hoc vtique fecerunt illi, quorum ob virtutem, patriam Aeginam insulam hominum fama illustrem prędicat. Olim autem oblata sunt illis ardua negotia, quæ virtutis suæ excelsa magnitudine peragerent. Et nunc de illorum fortitudine testimonium exhibere possit vrbs Aiacis Salamis, quam Aeginensium classis naudi prælio liberauit. quum ibi aduersus Xerxem conflixêre, ac inter Græcos cæteros insignes victoriam obtinuêre, innumerabilibus hominibus cæsis, & tāquam copioso imbre, crebráque grandine Iouis voluntate oppressis.

στροφὴ γ. κῶλ. η.

τοῖσιν Αἴγιναν προφέρει στόμα πάτραν
διαπρεπέα νᾶσον. τετείχισται δὲ πάλαι
πύργος ὑψηλαῖς ἀρεταῖς ἀναβαίνειν.
πολλὰ μὲν ἀρτιεπὴς
γλῶσσά μοι τοξεύματ' ἔχει περὶ κείνων
κελαδέειν. καὶ νῦν ἐν Ἄρει
μαρτυρήσαι κεν πόλις Αἴαντος, ὀρθωθεῖσα ναύταις

μετάφρασις.

Illi scilicet *quibus Aeginam profert os patriam illustrem Insulam. Exstructa est autem iamdudum turris altis virtutibus conscendenda. Multa quidem rectiloqua lingua mihi tela habet ad resonandum de illis. Et nunc in bello testari poßit vrbs Aiacis constabilita à nautis*

τοῖσιν. Pindarus à Musa petijt plurali numero quinam Cycnū, Hectorē, Memnonem occiderint: quis Telephum vulnerarit. Musa nunc respondet eodem numero, quanuis vnus hoc fecerit: ac dicit, illi quibus illustrem insulam Aeginam patriam profert os hominū. In his obserua τοῖσιν artic. præposit. pro subiunct. οἷς: & hoc construe cum διαπρεπέα νᾶσον: & στόμα pro λόγος seu φήμη metonymicè. q. d. poëta: τούτοις πέφυκεν ἄνδρες εἰσὶν διαπρεπῆ νῆσον Αἴγιναν πατρίδα ὁ λόγος ἀνθρώπων διαφημίζει.

τετείχισται δέ. Pergit laudare Aeginam ab antiquis, & recentibus virtutum speciminibus. Ab antiquis, quum dicit, τετείχισται δὲ, &c. Hoc est, κατεσκεύασται δὲ πάλαι χαλεπὰ πράγματα πρὸς τὸ τὴν αὐτῶν μεγίστην ἀρετὴν ἀσκεῖν. Nam πύργος allego-

ricè mihi videtur hîc significare, *ardua negotia*, quę se virtuti exigenda offerunt. A recentibus, quum dicit, καὶ νῦν ἐν ἄρει, &c. Cùm autem non obseruatum fuerit, illud πάλαι & νῦν sibi inuicem respondere, acceptum est hoc quasi per *turrim* poëta significet *hymnum*, & laudes iam olim sat excelsæ Aeginetis essent extructæ: variásque expositiones proponit Scholiastes. Ex paraphrasi Latina connexionem, & claritatem sensus accipe.

πολλὰ μ. Allegoricè dicit se habere amplam encomij materiam. Nam τοξεύματα sunt ἐγκωμιαστικοὶ λόγοι. Et solet poëta tales metaphoras vsurpare, vt 2. Olymp. πολλά μοι ὑπ' ἀγκῶνος ὠκέα βέλη. Porrò περὶ κείνων legendum: vt referatur ad superiora ταῖσιν Αἴγιναν. Qui legunt περὶ κεῖνον, non video quò respiciant. κελαδέειν, etiam metri causa legendum videtur, non autem κελαδῆσαι: præter quam quod in hac sententia infinitiuus præsentis melius sonat quàm Aoristi.

καὶ νῦν ἐν ἄρει. Metonymia notissima qua ἄρης pro πόλεμος sumitur. Hîc intelligit bellum illud quod Xerxes Græciæ intulit. Conflixêre autem nauali prælio ad insulam Salaminem: vbi Aeginetæ & nauium multitudine, & militari industria reliquis socijs antecelluerunt, vt refert Herodot. In Vrania.

πόλις Αἴαντος. Nimirum *Salamis*: cuius dominus hæreditario iure erat Aiax Telamonius. ὀρθωθεῖσα ναύταις. h. e. διασωθεῖσα κατορθωσάντων κατὰ τὴν ναυμαχίαν τῶν Αἰγινητῶν.

παράφρασις.

Vnde fit vt multa laudum habeam argumenta ad illos veridica lingua celebrandos. Attamen ô Musa materiam hanc gloriandi noli nimia laudis amplificatione in præsentiarum extollere, sed potiùs ob inuidiā paulùm silentio irriga. Non enim rectè gestarum rerum laus ad homines, sed ad Iouem, Iouem inquam, omnium dominum, bona malâque pro libito distribuentē, propriè pertinet. At verò victorum istiusmodi facinora honorem merita, quæ nunc silentio irrigare volo, amant carmen encomiasticum instar mellis delectabile, quo in præclaræ victoriæ laudem composito læti ouant. Cæterùm alius quispiam athletices studiosus det operam

ἀντιστρ. κῶλ. η.

ἐν πολυφθόρῳ, Σαλαμὶς, Διὸς ὄμβρῳ,
ἀναριθμων ἀνδρῶν χαλαζάεντι φόνῳ.
ἀλλ' ὅμως καύχημα κατάβρεχε σιγᾷ.
Ζεὺς τάδε, καὶ τὰ νέμει,
Ζεὺς ὁ πάντων κύριος. ἐν δ' ἐρατεινῷ
μέλιτι, καὶ τοιαίδε τιμαὶ
καλλίνικον χάρμ' ἀγαπάζοντι. μαρνάσθω τις ἔρδων

μετάφρασις.

in multis exitiali, Salamis, Iouis imbre, innumerorum hominū grandinea cæde. Sed tamen gloriationem irriga silentio. Iupiter hæc & illa tribuit, Iupiter inquam *omnium dominus. In amabili verò melle, etiam huiusmodi honores ob præclaram victoriam gaudium amant. Contendat aliquis res gerens*

ἐν πολυφθόρῳ. *Iouis imbrem multis exitialem*, appellat stragem quam Græci,

præcipuè verò Aeginenſes Iouis auxilio ediderunt ad Salaminem: & φόνον χαλαζάεντα: quia telorum quaſi grandine perpetrata eſt, vel quia, vt ait Schol. τὸ τῶν πεπτωκότων πλῆθος ἰσάριθμον ἦν, τῷ χαλαζάεντι Διὸς ὄμβρῳ. cæſorum multitudo par erat numero grandini Iouis. Innumerorum cædes, quia Perſicorum militum multitudinem non tam numero percenſêre, quā area menſurare potuit Xerxes, teſte Herodot. l. 7. χαλαζάεις Dor. pro comm. poëtico χαλαζήεις *grandineus*, à χάλαζα *grando*.

ἀλλ᾽ ὅμως. Referenda hæc ſententia ad ſuperiora, πολλὰ μέν. Ideóque in paraphraſi Latina hæc duo coniunxi ad perſpicuitatem. καταβρέχε σιγᾷ h. e. ἐπικάλυπτε σιωπῇ vt rectè exponit Schol. σιγᾷ ſumens in ſexto caſu, non autem aduerbialiter, vt vulgata verſio habet. Emphaſis eſt in metaphorico verbo καταβρέχω: vt innuat poëta, laudes Aeginetarum in ſilentium perpetuum non eſſe immergēdas, ſed eo tantùm in præſentia rigandas, ac proinde inuidiæ cauſa non nimis ijs inſiſtendum, vt poſtea quaſi refectæ, in nouam occaſionem reſeruentur. Nā vt fœcundiora ſunt quæ irrigantur pluuia; ſic, vt idem Pindarus dicit Iſthm. α. πολλάκι τὸ σεσωπαμένον εὐθυμίαν μείζω φέρει.

Ζεὺς τάδε. Rectè intelligas ἀντιθετικῶς, τὰ φαῦλα καὶ τὰ ἀγαθά. Nam bona maláque in Deorum poteſtate ſita eſſe credidit antiquitas prophana, vnde Heſiodus,

Ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς, ἀγαθῶν τε κακῶν τε.

Et cùm poëta modo egerit, de Perſarum ſtrage, & Aeginetarum Græcorúmque victoria, triſtem illis, his lætum exitum à Ioue vult immiſſum. Pia ſententia qua non ad homines, ſed ad Deum pertinere docet rerum præclarè geſtarum gloriam.

ἐν δ᾽ ἐρατεινῷ. Dixerat Muſæ, vt gloriationem irrigaret ſilentio: nunc addit, victorum honores nihilominus hoc refugere, & amare καλλίνικον χάρμα ἐν ἐρατεινῷ μέλιτι, quo periphraſticè, intelligit *hymnum qui dulcedine ſua lætiorem reddit præclaram victoriam*. Sic igitur, meo iudicio conſtruenda hæc ſententia χάρμα δὲ καλλίνικον ἐν ἐρατεινῷ μέλιτι, καὶ τοιαίδε τιμαὶ ἀγαπάζοντι. Vide paraphraſin. Ceterùm quot modis Schol. exponunt, tot etiam obſcurant & implicant. Porrò τοιαίδε τιμαὶ dicuntur τοιαῦτα κατορθώματα τιμῆς αἴτια. Nec de certaminum honoribus intelligendum, ſed ad glorioſam Græcorum, præcipuè verò Aeginetarum victoriam modò relatam, referendum. ἀγαπάζοντι Dor. pro comm. ἀγαπάζουσι.

μαρνάσθω τις ἔρδων. Regreditur ad Phylacidæ commendationem: quem à Cleonico auo paterno laudat, & à progenie ipſius, quam vt virtutis exemplar imitandam proponit. Eſt itaque προτρεπτικὸς λόγος. q. d. ἀγωνιζέσθω τις ἐν ἀγῶσι, καὶ αἰτιγέσθω τῶν ἄθλων γονεὺς καὶ ζηλώσας τὸ τοῦ Κλεονίκου γένος. Vocem μαρνᾶσθαι, propriè ſignificantem μάχεσθαι, abuſiuè vſurpat pro ἀγωνίζεσθαι.

παράφρασις. ἐπῳδ. κῶλ. ια. μετάφρασις.

certaminibus, & circa illa ἀμφ᾽ ἀέθλοισι, γενεὰν Κλεονίκου circa certamina, gen-

ἐκμαθών. οὔ τοι τετύφλωται μακρὸς
μόχθος ἀνδρῶν. οὐδ᾽ ὁπόσαι δαπάναι,
ἐλπίδων ἔκνισ᾽ ὄπιν.
αἰνέω καὶ Πυθέαν ἐν γυιοδάμαις,
Φυλακίδᾳ πλαγᾶν δρόμον εὐθυπορῆσαι,
χερσὶ δεξιόν, νόῳ ἀντίπαλον.
λάμβανέ οἱ στέφανον.
φέρε δ᾽ εὔμαλλον μίτραν.
καὶ πτερόεντα νέον
σύμπεμψον ὕμνον.

tem Cleonici quum cognouerit. Non sanè excæcatus est longus labor virorum : neque quanticunque sumptus fuerint, *spei* hoc *curā molestia affecit. Laudo & Pytheam inter mēbrorū domitores, quòd Phylacidæ plagarum cursum direxerit, manibus agilem, prudentia reluctantem. Accipe ipsi coronam: & affer pulchros villos habentem mitram : & alatum nouum vnà mitte hymnum.*

se occupet cognita virtute familiæ Cleonici aui paterni Phylacidæ, quæ tanquā exemplar imitatione digna est. Vtique tenebris non est obuelatum quod viri illi longis laboribus gesserunt. Neq; quantoscunque sumptus fecerint, hoc susceptā pro speratis cœptorū euētibus solicitudinem vlla molestia affecit, cùm gratos successus obtinuerint. Porrò Pytheam vnctorem & magistrum inter athletas manuū dexteritate pollētem ad percutiendum aduersarium, & prudentia valentem ad ei apposite reluctandum, prætermittere illaudatum nolo, quòd Phylacidæ in plagis infligendis impetum & celeritatem direxerit. Accipe igitur ipsi victori coronam ex apio, vittámque flaua lana contextam affer, quam coronæ super imponas. Cum his etiam nouum hunc hymnum mitte, quo huc illuc volante virtutis ipsius fama diuulgetur.

οὔ τοι. Laudat familiam Cleonici à laudato laborum successu. q. d. οὐκ ἀποκέκρυπται, καὶ ἀφανής ἐστιν ἡ τῶν πολυχρονίων μόχθων σπουδή. Porrò ἀνδρῶν intelligit τὴν Κλεονίκου γενεάν.

οὐδ᾽ ὁπόσαι δαπάναι. Hîc subaudi ἐγενήθησαν. Et ante ἔκνισε subaudi τοῦτο: vt hic sit sensus: οὐδ᾽ ὁπόσαι δαπάναι ἐγενήθησαν, τοῦτο τὴν μέριμναν περὶ τῆς μελλούσης νίκης ἐλύπησε. Malo construere ἐλπίδων cum ὄπιν quàm cum δαπάναι. Nam qui sperant, illi de futuro soliciti sunt aut saltem cogitant. Quidam ἔκνισε cum plurali δαπάναι iungunt, quasi sit Pindarica quædam figura: vt non solùm plurale neutrum, sed & masculinum, & fœmininum cum verbo singulari iungatur. Sed insolens illud est: & quanuis Ol. ια legamus μελιγάρυες ὕμνοι, ὑστέρων ἀρχαὶ λόγων τέλλεται, tamen suspectus est mendæ locus: qui sic corrigendus videtur, ὑστέρων ἀρχὰ λόγων τέλλεται. Nam in istiusmodi sententijs verbum cum alterutro iungi potest. Sic & Latini loquuntur, vt *Omnia pontus erat.* Aristarchus apud Schol. hoc ita exponit, οὐδὲ ὁπόσαι δαπάναι αὐτοῖς ἐγενήθησαν, ἐπὶ τῇ ἐκβεβηκυιῶν ἐλπίδων τῇ περὶ τὴν νίκην ἐν ἔκνισα τῇ φωνῇ, ἀλλὰ τοὐναντίον ὕμνησα αὐτούς. h. e. *Neque quicunque sumptus ab ipsis facti sunt in spem obtentæ victoriæ, voce offendi, sed contrà ipsos hymno celebraui.* Vbi videtur legisse, non ὄπιν, sed ὀπὶ *voce*. Eligat lector.

ἔκνισ᾽ ὄπιν: Eàdem significatione occurrit κνίζω. Nem. ε. ἐπῳδ. 2. τὸ δ᾽ ὀργαὶ κνίζον αἰπεινοὶ λόγοι. De voce ὄπις: vide Pyth. 4. in ὀπίζομαι.

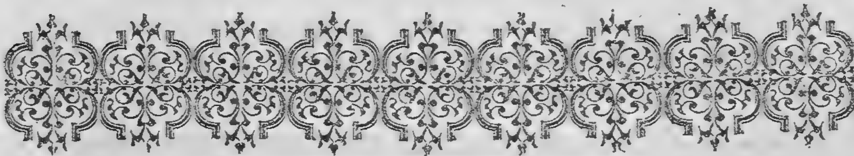
αἰνέω. Laus ab vnctore, qui Pytheas vocatur, non is quidem Phylacidæ frater, sed ei ὁμώνυμος, vt Scholia docent. γυιοδάμας. Dor. & poët. vox pro comm. poët. γυιοδάμης. q. d. ὁ τὰ γυῖα δαμῶν, siue propria, siue aduersarij. Nam sese mutuò

fatigāt athletæ certando. Itaque γυιοδάμας pro ἀθλητὴς sumitur. Ante εὐθυπορῆσαι subaudi διὰ τὸ, vel ἕνεκα τοῦ. Et verbum hoc sume transitiuè pro εὐθύνειν. *dirigere*. q. d. εὐθὺ πορεύειν, *facere rectà ire*: vel si vis intransitiuè sumere, pro εὐθὺ πορεύεσθαι *rectà ire*, subaudi cum Schol. πλήσαντα. Hæc vox occurrit hac significatione Olymp. Od. 7.

χερσὶ δεξιόν. Pertinet hoc ad Pytheam, in quo manuum dexteritatem commendat & prudentiam, quæ tum ad infligendos, tum ad declinandos ictus necessariæ sunt. πλαγᾶν Dor. pro πληγῶν. Cursum autem plagarum Scholia exponunt, τὴν τῶν πληγῶν ὁρμὴν τε καὶ σπουδήν.

λάμβανέ οἱ. Epilogus hymni per apostrophen, vt alij volunt ad Aeginam patriam: alij ad Musam. Sed, cum Aretio, præconem potiùs alloquitur, qui victorem in cœtu publico proclamare & coronare solebat. Iubet vt hæc tria faciat, coronam ei ex apio sumat: deinde afferat μίτραν εὔμαλλον, Hoc est, ταινίαν περιπλεκομένην στεφάνοις ἐξ ἐρίου ξανθοῦ, siquidem vittam ex flaua lana contextam coronis super ponebant. Tertiò vt simul cum corona, & vitta mittat hunc hymnum.

πτερόεντα. Alas hymno tribuit quia celeriter famam diuulgat, νέον eundem appellat, quia præferri solet nouum carmen prisco: vnde Ol. 9. αἴνει μὲν παλαιὸν οἶνον, ἄνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων.

ΦΥΛΑΚΙΔΑ, ΠΥΘΕΑ, Εὐθυμένει μάτρωι.

PHYLACIDAE, PYTHEAE, Euthymeni auunculo.

ΕΙΔΟΣ ϛ.

ODE VI.

ARGVMENTVM.

TRes pancratiastas, Phylaciden, Pytheam fratres, & eorundem auunculum Euthymenem laudat à Nemeæa & Isthmica victoria, & Olympicam habet in votis; item à Lamponis fœlicitate, virtute & victorijs: à maioribus Aeacidis, à maioribus Psalychiadis, ab auo materno Themistio, ab

Aegina patria. Inter quę est digressio ad Herculis, Telamonis, & Pelei historiam.

παράφρασις. | στροφὴ α. κῶλ. ιγ. | μετάφρασις.

Quemadmodum in lauti virorum conuiuij progressu, secundum craterem propinare solent: sic ego florente Lamponis filiorum strenuorum athletarũ virtute, secundum carmen encomiasticum illis scribo. Primum quidem Ioui, cui funditur primum poculum, conscripsimus, quum Pytheas pro Nemeæa victoria pulchrè coronatus est. Nunc autem secundum Neptuno Isthmi domino, Nereidibúsq; quinquaginta conscribo: quandoquidem Phylacides Lamponis filiorum natu minimus Isthmia deuicit. Atque vtinam tertium Ioui Olympio seruatori, cuius tertium erat poculum, compingere contingat, & pro victoria Olympica ab illis post hac paranda, Aeginam dulcibus hymnis cohonestare.

Θάλλοντος ἀνδρῶν ὡς ὅτε συμποσίου,
δεύτερον κρατῆρα μοισαίων μελέων
κίρναμεν Λάμπωνος εὐάθλου γενεᾶς ὕπερ. Εν Νεμέᾳ
μὲν πρῶτον ὦ Ζεῦ τὶν, ἄωτον
δεξάμενοι στεφάνων.
νῦν αὖτ᾽ ἐν Ισθμῷ, δεσπότᾳ
Νηρεΐδεσσί τε πεντήκοντα, παίδων ὁπλοτάτου
Φυλακίδα νικῶντος. εἴη δὲ τρίτον
σωτῆρι πορσαίνοντας Ολυμπίῳ, Αἴγιναν κατασπένδειν μελιφθόγγοις ἀοιδαῖς.

Florente virorum vt conuiuio, secundum craterem musicorum carminum miscemus Lamponis pro bona certatrice gente. In Nemea quidem primùm ô Iupiter tibi, flore accepto coronarum. Nunc autem in Isthmo, domino, Nereidibúsque quinquaginta, filiorum natu minimo Phylacida vincente. Contingat autem tertium seruatori parantes Olympio. Aeginam perfundere mellisonis carminibus.

Φυλακίδᾳ. De Phylacida facta est mentio Oda superiore: de Pythea & Euthymene Nem. ε. De ordine huius & præcedentis Odæ dictum etiam initio superioris. Non habet titulus genus victoriæ: sed ex contextu colligitur illos vicisse pancratio.

θάλλοντος ἀνδρῶν. Exordium κατ᾽ σύγκρισιν sumptam à crateribus qui in conuiuio propinantur. q.d. ὥσπερ ἀκμάζοντος συμποσίου δεύτερον κρατῆρα προπίνουσιν, οὕτω καὶ θάλλουσι Λάμπωνος υἱοῖς δεύτερον κρᾶμα μουσικῶν ἐγκωμίων σπένδομεν. Cum ὡς iungitur ὅτε, & significat *vt, velut*, Pindarico vsu: cuius exemplum non suppetit mihi.

δεύτερον κρατῆρα. Tres in primis crateres in conuiuijs adhibebantur. Primus Olympio Ioui: secundus Terræ & Heroibus; tertius Ioui Seruatori. Hinc dixit Aeschylus in ἐπιγόνοις.

Λοιβὰς Διὸς μὲν πρῶτον ὡραίου γάμου,
Ηρας τε εἶτα τὴν γε δευτέραν κρᾶσιν
Ηρωσι νέμω. εἶτα τρίτον Διὸς σωτῆρος εὐκταίαν λίβα.

Ita Pindarus duos iam scripsit hymnos: primum Ioui, propter Nemeæam vi-

ctoriam Pytheæ: ſecundum Neptuno & Nereidibus, propter horum Iſthmicas victorias: tertium canere optat, ſumpto ex victoria Olympica argumento. Hac igitur de cauſa comparat hunc hymnum cum ſecundo cratere, non quòd temporis, quo ipſum compoſuit, ſed quòd numeri, rationem habeat. Quare conſtat poëtam non reſpexiſſe ad præcedentem hymnum, vt volunt qui haſce Odas in ordinem redegerunt. Vide Eraſ. Chil. titulo *Perficiendi*, in hæc *Seruatori tertius.*

μοισείων. Sic lego, nomen adiectiuum genitiui pluralis, & ſic legiſſe videtur Scholiaſtes, qui exponit *μουσικῶν*. Sic *μουσεῖος κέλαδος*, in Epigr. *Muſicus cantus*. Hoc pacto ſatisfit metro, cùm priùs *μοισᾶν* legeretur, genit. plur. Ion. & breuis eſſet media ſyllaba, quam produci vult ratio metrica. Sic etiam durus duorum ſubſtantiuorum, quanuis poëtæ tolerabilis concurſus euitatur.

εὐάθλου γενεᾶς ὕπερ. Hæc Schol. exponit quaſi de Lampone dicta, quum ait, *τουτέστιν, ὑπὲρ τῶν κατορθωμάτων τοῦ Λάμπωνος*. Sed de filijs eius verba fiunt. q. d. *ὑπὲρ τῶν ἀγαθῶν ἀθλητῶν τῶν Λάμπωνος παίδων*. Nam *γενεὰ* eſt *proles*, & *εὔαθλος*, i. *ἀγαθὸς τοὺς ἄθλους in certaminibus ſtrenuus.*

ἐν Νεμέᾳ. Exponit propoſitionem. q. d. *στεφάνων ἄωτον δεξάμενοι ἐν Νεμέᾳ, σοὶ ὦ Ζεῦ ἐκεράσαμεν τὸν πρῶτον κρατῆρα, τουτέστι τὸν πρῶτον ὕμνον ἐγράψαμεν*. Et certè poëta Deum putatum certaminis præſidem, nunquam illaudatum laudando victores prætermittit. Alibi autem oſtendimus Nemea Ioui, qui inde *Νεμέαιος* dictus eſt, ſacra fuiſſe: in quibus pancratio vicit Pytheas, cui Nem. ε. ſcriptum eſt.

νῦν αὖτ' ἐν. Hoc eſt, *νῦν δὲ Φυλακίδου παιδὸς νεωτέρου τὰ Ἴσθμια νικήσαντος, τῷ Ἰσθμοῦ δεσπότῃ Ποσειδῶνι καὶ ταῖς Νηρεῖσι πεντήκοντα τὸν δεύτερον κρατῆρα κίρναμεν, τουτέστι, τὸν δεύτερον ὕμνον γράφομεν.* Quæritur quis ſit hic *δεσπότης*. Neceſſariò eſt Neptunus qui Iſthmius appellabatur, & cui ſacra erant Iſthmia, ſacérque Iſthmus Corinthiacus.

Νηρεΐδεσσι. Poët. dat. pro comm. *Νηρεῖσι*: quarum numerum vide & nomina quinquaginta in Heſiodi Theogon. à v. 240 ad v. 264. Nereidum in Iſthmica victoria meminit, quia primæ Siſyphum monuerunt vt Iſthmios ludos inſtitueret: vt in libri huius titulum diximus. Porrò *νικώντος*, per enallagen dicitur, pro *νικήσαντος*, vt alibi ſæpe.

εἴη δὲ τρίτον. Hoc eſt, *γένοιτο δὲ τὸν τρίτον κρατῆρα κεράσαι, τουτέστι τὸν τρίτον ὕμνον γράψαι, αὐτοῦ τὰ Ὀλύμπια νικήσαντος*. Tertius enim crater Ioui Seruatori libabatur, vt ex Aeſchylo docuimus: quod & *ἐν Ναυπλίῳ* Sophocles docet,

Ζεῦ παυσίλυπε, καὶ Διὸς σωτηρίου
Σπονδὴ τρίτου κρατῆρος.

Hic *λόγος* eſt *εὐκτικός*. Votum enim facit pro nondum parta victoria Olympica, vt ei contingat, quò tertij hymni materia ſuppetat.

τρίτον. Rationem habent Scholia cur *κρατὴρ τρίτος σωτῆρος Διὸς* diceretur: nimirum quòd firmi manerent qui tertium poculum bibebant: qui verò ampliùs bibiſſent, contumelioſi, petulantéſque fierent. Hunc *τρίτον κρατῆρα* etiam

τέλειον appellabant, quia numerus ternarius est perfectus, initium, medium & finem habens, quibus in tribus sita est perfectio.

κατασπένδειν. Poculi metaphoram seruans dicit κατασπένδειν pro ἀνυμνεῖν. Epitheton μελίφθογγος occurrit Ol. Od. *6*.

παράφρασις.

Summam autem fœlicitatem nacti sunt, sumptibus & labore virtutem insitam exercentes; & gloriam ex successibus consequentes. Nam siquis hominum æquo animo sumptus facit, & labores obit ad exercendas à Deo collatas virtutes, ipsique fauens Deus, gloriam, cuius vehementi amore tenentur homines, parit: diuino munere honorem cōsequutus, ad summum fœlicitatis fastigium peruenit, in quo tanquam iacta anchora stabilitus, fortunæ fluctibus manet inconcussus. In his studijs versatus Lampon Cleonici filius, senectutis emeritæ canitiem excipere, & ad Orcum ire optat. Ego autem venerandam Clothonem, eiúsque sorores Parcas oro vt viri illius amici mei vota pro famæ claritudine secundent.

ἀντιστρ. κῶλ. ιγ.

εἰ γάρ τις ἀνθρώπων δαπάνᾳ τε
χαρεὶς
καὶ πόνῳ, πράσσει θεοδμάτοις ἀρε-
ταῖς,
σύν τέ οἱ δαίμων φυτεύει
δόξαν ἐπήρατον, ἐσχατιαῖς
ἤδη πρὸς ὄλβου βάλλετ' ἄγ-
κυ-
ραν θεότιμος ἐών.
τοίαισιν ὀργαῖς εὔχεται
ἀντιάσαις, ἀΐδαν, γῆ-
ρας τε δέξασθαι πολιὸν
ὁ Κλεονίκου παῖς. ἐγὼ δ' ὑψί-
θρονον
Κλωθὼ, κασιγνήτας τε προσ-
εν-
νέπω, ἑσπέσθαι κλυταῖσιν
ἀνδρὸς φίλου μοίρας ἐφετμαῖς.

μετάφρασις.

Siquis enim hominum sumptúque delectatus & labore, exercet à Deo structas virtutes, simúlque ei Deus serit amabilem gloriam, extremitates iam ad beatitatis iacit anchorā, diuinitus honoratus existens. Talium morū optat compos factus, Orcum, senectutémque canam excipere Cleonici filius. Ego autem alto throno insidentem Clotho sororésque eius *alloquor, vt sequantur nobiles viri chari Parcæ preces.*

εἰ γάρ τις. Laus est sumpta à tribus fœlicitatis partibus, prima est δαπάνη. secunda φιλοπονία: tertia δόξα. Huic assimilis sententia occurrit antistr. 3. Od. 1. huius libri. Et ε Olymp. ep. 1. laborem, & sumptus ad virtutem exercendam coniungit. Hic laudis locus primùm pertinet ad suprà dictos Lamponis filios, vt paraphrasis Latina ostendet. Eandem autem laudem vltima epodo superioris Odæ ijs tribuit. Deinde pertinet ad Lamponem patrem, cui eadem studia tribuit.

πράσσει. Hoc est ἀσκεῖ. κατορθοῖ. θεοδμάτοις Dor. pro comm. θεοδμήτοις. h.e. ὑπὸ θεῶν δεδομημένας καὶ κατεσκευασμένας. σύν τέ οἱ δαίμων φυτεύει δόξαν. Hoc est, ὁ Θεός τε αὐτῷ συμφυτεύει δόξαν ἐπήρατον. Per tmesin lege σὺν & φυτεύει pro συμφυτεύει. Δαίμων autem, modò θεὸς, modò τύχη, à Schol. exponitur: atque eôdem res redit.

ἐσχατιαῖς ἤδη. Sic construe, ἤδη βάλλεται ἄγκυραν πρὸς ἐσχατιαῖς ὄλβου: expone au-

tem ἐπ' ἄκρον σαθερὸν εὐδαιμονίας ἀνθρωπίνης ὁρμίζει, ὥστε αὖ μὴ πόῤῥωτέρω δύνασθαι προελθεῖν. Nota metaphora est à nauibus sumpta, quæ anchoræ iactu firmantur, ne ventis vndíque concuti queant. Vocem βάλλετ', apostropho notatam sumo in præsenti βάλλεται cum Schol. & interpretor *iacit*, non *iecit*, vt vulgata versio, alíjque nonnulli. Θεότιμος, poët. ὁ ὑπὸ Θεοῦ τιμώμενος, *qui à Deo honoratur*. vox hæc in lexicis non reperitur.

πίαισιν ὀργαῖς. Hoc est, ὁ Κλεονίκου παῖς Λάμπων τοιούτοις τρόποις συντυχὼν, εὔχεται γῆράς τε καὶ θάνατον δέξασθαι. Laudat Lamponem, quòd in huiusmodi studijs, vt fœlicitatem huiusmodi nanciscatur, optet ad senium vsque & mortem perseuerare: innuítque eundem his fœlicitatis partibus hactenus fuisse clarum.

ἀντιάσαις. Aeol. pro comm. ἀντιάσας. Commodè autem vtitur hoc Aoristi participio: quo non solùm innuat Lamponem his fœlicitatis partibus esse defunctum hactenus, sed post hac etiam defungi optare vsque ad extremum vitæ terminum.

ἀΐδαν, γῆράς τε. Hysteron proteron: nam γῆρας præcedit θάνατον. Hic dictum ἀΐδαν, à consequenti: nam ἀΐδης est *Orcus*, seu *sepulchrum* in quo mortui reconduntur.

ἐγὼ δ'. Votum Pindari pro amico Lampone. Petit à Parcis vt Lampon fiat votorum compos. Atque hîc non respicit ad votum pro Olympica victoria, nã istud est Pindari, non Lamponis: sed ad fœlicitatem illam summam quã optat Lampon, quámque pro eodem poëta petit à Parcis.

ὑψίθρονον. Scholiastes τιμίαν interpretatur. Nam θρόνος est *solium*, seu *augusta sella*, in qua honorati homines sedent. Et Parca dicitur ὑψίθρονος quòd in potentiam magnam sit euecta.

κασιγνήτας τε. Iunge cum hoc vocabulo μοίρας, quæ sunt Λάχεσις, & Ἄτροπος. Et προσεννέπω expone παρακαλῶ. σπέσθαι pro ἕπεσθαι: sicuti σπομένων pro ἑπομένων 4. Od. Pyth. ep. 2. ἐφετμαῖς h.e. εὐχαῖς: etsi propriè ἐντολὰς significet. κλυταῖσιν, exponendum puto, ἀντὶ vel ὑπὸ τοῦ κλυτοῦ γλώσσης. Itaque totam hanc sententiam sic recolligo & expono, ἐγὼ δ' τιμίαν Κλωθὼ καὶ τὰς μοίρας αὐτῆς ἀδελφὰς παρακαλῶ ἀκολουθῆσαι αὐτοῦ φίλου ἀνδρὸς εὐχαῖς ὑπὸ τοῦ κλυτοῦ καὶ ἔνδοξον γίνεσθαι.

παράφρασις.

Soleo autem (& affero exploratissimum esse me id consueuisse) vos ô Aeacidæ qui pulcris curribus estis insignes, laudum rore perfundere, quoties ad hanc insulam, aliquem eius ciuem celebraturus venio. Sexcentæ autem, eæque amplissimæ viæ vna serie

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

ὔμμε τ' ὦ χρυσάρματοι Αἰακίδαι
τέθμιόν μοι φαμὶ σαφέστατον εἶναι,
τάνδ' ἐπιστείχοντι νᾶσον,
ῥαινέμεν εὐλογίαις.
μυρίαι δ' ἔργων καλῶν
τέτμηνθ' ἑκατόμπεδοι ἐν σχερῷ κέλευθοι.

μετάφρασις.

Et vos ô curribus aureis insignes Aeacidæ, institutum mihi dico certissimum esse, quum ad *hanc insulam venio, aspergere* vos *laudibus. Infinitæ autem facinorum præclarorum*

sectæ sunt, quibus vestrorum præclarè factorum encomia perferantur, & ad Nili fontes versus Meridiem, pérque Hyperboreos ad Septentrionem. Neque adeò barbara, nostráque abhorrens à lingua ciuitas extat, cui sit inaudita gloria Pelei herois, & fortunati Deorum, Nerei scilicet & Doridis generi, à quibus vxorem accepit Thetidem filiam.

καὶ πέραν Νείλοιο παγᾶν,
καὶ δι' Ὑπερβορέοις. οὐδ' ἔστιν οὕτω
βάρβαρος, οὔτε παλίγγλωσσος πόλις,
ἅ τις οὐ Πηλέος ἀΐει κλέος
ἥρωος, εὐδαίμονος γαμβροῦ
Θεῶν.

secta sunt centum pedes lata in ordine via, & ultra Nili fontes, & per Hyperboreos. Neque est ita barbara, neque contraria lingua ciuitas, quæ non Pelei audiat gloriam herois, fælicis generi Deorum.

ὔμμε. Laus à maioribus Aeacidis, ad quam apostrophe ad ipsos transit, quorum laudes in genere proponit, quando χρυσαρμάτοις appellat. i. τιμίοις κατὰ τὰ ἅρματα, *curruum studio augustos*: deinde à sexcentis facinoribus præclaris, ob quæ famam à Meridie ad Septentrionem extenderunt, eosdem prædicat. In specie tres Aeacidas nominatim commendat, Peleum, Aiacem, Telamonem. Hoc ὔμμε, est dualis numeri, quod licentia poëtica sumitur pro plurali, & Aeolicè formatur, & regitur à ῥαινέμεν.

τέθμιον μοι. Hoc est, νόμιμον, καὶ συνήθες. Páulò pòst omnes legunt ἐπιστείχοντα: sed quia construendum est cum præcedente μοι, legere malo ἐπιστείχοντι: & sic legisse videtur Scholiastes, quum hyperbaticam hanc periodum sic declarat optimè: ἐμοὶ δὲ τήνδε τὴν νῆσον ἐπιπορευομένῳ, προστέθεις ὑμᾶς ὦ χρυσάρματοι Αἰακίδαι νόμιμόν ἐστι ῥαίνειν τοῖς ὕμνοις καὶ ἐγκωμιάζειν.

φαμὶ σαφέστατον. Hoc addit, quia quoties Aeginetam aliquem victorem laudat, in Aeacidarum præconium excurrere & digredi quandoque fusiùs solet.

μυρίαι δ'. Hoc est, πολλαὶ ὁδοὶ καὶ μεγάλαι εἰσὶ κατὰ τὸ ἑξῆς φέρουσαι εἰς τὴν ὑμετέρων πράξεων τοὺς ὕμνους, ὥστε τὴν εὔκλειαν ὑμῶν ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς ἥκειν, μέχρι Νείλου καὶ Ὑπερβορέων. Consideranda vox ἑκατόμπεδος quæ à Schol. exponitur μεγάλη. q. d. ἑκατὸν ποδῶν *centum pedum*: sicut ἑκατόμπεδον Hesychius exponit διάστημα ἑκατὸν ποδῶν. Et hoc nomen erat Athenis templi quod Παρθενὼν quoque dicebatur, & ab omni parte centum pedes patebat. Vnde colligere est locum hunc à spatij magnitudine potiùs quàm à venustate sic dictum. Quanquam Suidas διὰ κάλλος, καὶ εὐρυθμίαν, οὐ διὰ μέγεθος appellari voluerit: & ex hoc loco statuerit Aemilius Portus ἀκυρολογίαν & κατάχρησιν esse, quum ἑκατόμπεδοι κέλευθοι, à Scholiaste μεγάλαι exponuntur. Quòd si legeretur ἑκατόμποδες, & alicuius exemplaris authoritate lectio niteretur, æquè bonum esset. Quod attinet ad χερσῶ iam bis occurrit, videlicet Nem. prima, & vndecima.

πέραν. Legendum sic metri causa, non πέρα. Νείλοιο Ion. pro Νείλου. παγᾶν Dor. pro πηγῶν. Cùm autem Nilus sit versus Meridiem, innuit poëta virtutes Aeacidarum ad Meridiem vsque peruulgatas esse. De Nili fontibus, Herodot. l. 2. Pausan. in Attic & Corinth. Cùm verò Hyperborei, de quibus Ol. 3. putentur Septentrionales populi, innuit easdem ad Septentrionem esse perlatas.

οὐδ' ἔστιν. Ex infinito numero tres excerpit: primum Peleum quem vbique fama cognitum testatur. Hic παλίγγλωσσος Scholiastæ est τὴν γλῶσσαν ἀλλόκοτος: & Nem. Od. 1. ἐναντιόφημος. vide locum. ἀΐει. poët. pro comm. ἀκούει. Peleus *Deorum gener* est, quia Thetidem filiam Nerei & Doridis, marinorum Deorum, Ioue nuptias istas procurante, vxorem duxit, vt docet poëta Nem. ε. str. γ. & Nem. δ. Ep. 3.

παράφρασις.	στροφὴ β. κῶλ. ιγ.	μετάφρασις.
Nulla item cui non innotuerit virtus Aiacis filij Telamonis, & patris eius, quem promptum alacrémque militiæ socium Alcmena natus Hercules ad bellum æreis armis gaudens, cum Argiua manu nauibus aduersus Troiam duxit, ad quam, ob Laomedontis perfidiam qui equos diuino semine satos, Herculi pro liberata Hesiona promissos non dederat, capiendam heroes laborarunt. Et cum illo Telamone belli socio Pergamiam arcem expugnauit: Meropum quoque gentes, quæ Coon Cariæ Insulam adiacentem incolebant, interemit: item immanissimũ illum montis instar procerum gigantem Alcyoneum, qui boues Solis rapuerat, Phlegræis Thraciæ in campis factum obuium prostrauit Hercules: nec arcui suo pepercit, sed validis manibus grauisonum eius neruum intendit.	οὐδ' ἅτις Αἴαντος Τελαμωνιάδα, καὶ πατρός· τὸν χαλκοχάρμαν ἐς πόλεμον ἆγε σὺν Τιρυνθίοισι, πρόφρονα σύμμαχον ἐς Τροίαν, ἥρωσι μόχθον Λαομεδοντίαν ὑπὲρ ἀμπλακίαν, ἐν ναυσὶν Ἀλκμήνας τέκος. εἷλε δὲ Περγαμίαν. πέφνεν δὲ σὺν κείνῳ Μερόπων τ' ἔθνεα, καὶ τὸν βουβόταν οὔρει ἴσον Φλέγραισιν εὑρὼν Ἀλκυονῆ. σφετέρας δ' οὐ φείσατο χερσὶ βαρυφθόγγοιο νευρᾶς	*Neque quæ Aiacis Telamoniadæ, & patris, quem armis gaudens ad bellum duxit cum Tirynthijs promptum socium aduersus Troiam, quæ fuit Heroibus labor pro Laomedontio delicto, in nauibus Alcmenæ filius. Cepit autem Pergamiam* arcem: *occiditque cum illo* Telamone *Meropum gentes, & bubulcum monti æqualem Phlegris nactus Alcyoneum. Suo verò non pepercit manibus grauisono* arcus *neruo*

οὐδ' ἅτις. Sequitur secundus ex Aeacidis Aiax, quem toto terrarum orbe celebrem reddidit Homerus. ἅτις Dor. pro ἥτις. Item Τελαμωνιάδα, pro comm. Τελαμωνιάδου. καὶ πατρὸς nimirum Τελαμῶνος. τὸν præposit. pro subiunct. ὃν. Porrò χαλκοχάρμαν Dor. pro χαλκοχάρμην h.e. χαλκοῖς ὅπλοις χαίροντα: quod epitheton referre potes ad πόλεμον, vel ad πρόφρονα σύμμαχον, videlicet Τελαμῶνα.

ἆγε. Dor. pro ἦγε. Synecdochicè dicit Τιρυνθίοισι, pro Ἀργείοις. Nam copias ex Argiuo solo, non ex Tirynthe tantùm collegerat, quæ vrbs est Argolidis, à qua Hercules Tirynthius heros dictus est.

ἥρωσι μόχθον. Subaudi γεγενημένην. Quod dicit, vel ratione heroum Troiam expugnantiũ: vel ratione heroũ expugnationẽ patientiũ: nam vtrinque labor

ingens exhaustus est. Ego priori modo malo sumere. Hanc historiam vidimus antistr. 2. Nem. 3. Item stroph. 2. Nem. 4. vbi & de Meropibus, & de Alcyoneo vna serie loquitur, vide locum.

εἷλε δὲ. Refer ad Ηρακλέης, quod est initio primi coli antistrophes sequentis: & post Περγαμίαν subaudi *ἀκρόπολιν*. Pergama autem, Troiæ munitissimam arcem appellarunt, exinde quamlibet arcem. *σὺν κείνῳ* nempe *Αἴαντος πατρὶ συμμάχῳ*. Porrò *μερόπων* exponimus, non vt vulgata *hominum*, sed *Meropum*: quia Meropes appellati sunt Coi, quos Nem. 4. didicimus ab Hercule debellatos.

βουβόταν. Dor. pro comm. *βουβότην*. Alcyonei epitheton, quia boues Solis raptos abegerat.

σφετέρας δ' οὐ. Hoc est, *χερσὶ δὲ κρατεραῖς νευρὰν βαρύφθογγον τείνας οὐκ ἐφείσατο τόξου*: vno verbo *σφοδρῶς ἐτόξευσε*, vel *κατετόξευσε*. Ionicum est *βαρυφθόγγοιο* pro *βαρυφθόγγου*.

παράφρασις.

Qui cùm Aeaci filium Telamonem ad nauigationis societatem inuitatum iuisset, ipsemet vt præco, eum coram conuiuis omnibus citauit. Ac Telamon quidem vir præstantissimus hunc fortem bellatorem Amphitryonis filium in leonis exuuio stantem, vini nectaris instar suauis libationibus auspicari iussit, & deauratam asperámque cælatura phialam qua vinũ excipiebatur, ei porrexit. Is autem extensis ad cœlum manibus insuperabilibus, huiusmodi preces voce alta concepit. Si vnquã, ô Iupiter pater, meam precationem animo lubenti & alacri audiuisti,

ἀντιστρ. κῶλ. ιγ.

Ηρακλέης. ἀλλ' Αἰακίδαν καλέων
ἐς πλόον, κήρυξε πάντων δαινυμένων.
τὸν μὲν ἐν ῥινῷ λέοντος
στάντα κέλητο νεκταρέαις
σπονδαῖσιν ἄρξαι καρτεραίχμαν
Ἀμφιτρυωνιάδαν.
ἀνδῶκε δ' αὐτῷ φέρτατος
οἰνοδόκον φιάλαν χρυσῷ πεφρικυῖαν Τελαμών.
ὁ δ' ἀνατείνας οὐρανῷ χεῖρας ἀμάχους,
αὔδασε τοιοῦτόν τι ἔπος. Εἴ
ποτ' ἐμᾶν, ὦ Ζεῦ πάτερ,
θυμῷ θέλων ἀρᾶν ἄκουσας,

μετάφρασις.

Hercules. Aeaciden autem inuitans ad nauigationem, præconio citauit omnibus epulãtibus. Hunc quidem in exuuio leonis stantem iußit nectareis libationibus auspicari fortem bellatorem Amphitryoniaden: porrexitque ipsi præstantißimus vini exceptricem phialam auro horrentem Telamon. Ille verò tendens ad *cælum manus insuperabiles, protulit tale aliquod dictum. Si vnquam ô Iupiter pater, meam animo lubens precationem audiuisti,*

ἀλλ' Αἰακίδαν. Nõn est aduersatiuum *ἀλλὰ*, nec refertur ad *οὐ φείσατο* præcedẽs: sed nouæ orationis initium facit: ideóque exponimus *autem*. Narrat autem vt Hercules ipse Telamonem adijt, & tanquam præco eum inuitauit & citauit ad societatem nauigationis aduersus Laomedontem, de cuius expugnatione modò verba fecit.

ἐς πλόον. Hoc conuenit cum eo quod dixit Telamonem *ἐν ναυσὶ* ab Hercule ad Troiam deductum. Et certè commodum erat naui eò proficisci, siquidem mare Aegæum prope Græciam est, & Europam ab Asia diuidit: & inter Peloponnesum, cuius pars est Argos, & Asiam vbi Troia fuit, interiacet.

κάρυξε. Vulgata exponit, *nauigationem voce præconis indixit.* Schmidius, *præconio affecit eum*, vt pote quem hac societate præ alijs dignum iudicaret. Malim ego exponere, *citauit tanquam præco.* Nam neque hic laudis locus, neque præconis alius voce opus, cum ipsemet Telamonem adijsset, & verisimile sit Herculem honoris causa proprio ore illum magni herois magnum filium ad *συμμαχίαν* inuitasse. Aduenisse autem videtur cùm Telamon agitaret conuiuium, & sui aduentus rationem ante cætera reddendo, priùs quàm aliud ageret diceret-ue, eum rogasse vt sibi expeditionem paranti suppetias veniret.

τὸν μὲν ἐν ῥινῷ. Leonis Nemeæi exuuium circumferebat Hercules: quem hoc in habitu stantem Telamon iubet à libatione conuersationem hospitalem inchoare. Ex qua actione colligimus antiquos, quum aliquem hospitio excipiebant, solitos esse primùm Deo libandum vinum offerre.

κελήσατο. Negl. augm. pro *ἐκελήσατο.* Aor. med. *ἐκελησάμην*, à verbo *κελέομαι*, quod à barytono *κέλομαι* formatur. *ἀπονδαῖσι νεκταρέαις*, h.e. *ταῖς ἐξ οἴνου ἡδέος νέκταρος δίκην.* Herculem *Ἀμφιτρυωνιάδαν* à putatitio patre Amphitryone dicit, & *καρτεραίχμαν*, hoc est, *πολεμικὸν, ὅπλοις δυνατὸν.* & *καρτεραίχμας* Dor. pro comm. poët. *καρτεραίχμης*, h.e. *ὁ καρτερὸς τὴν αἰχμήν.*

ἄνδωκε. Dor. & poët. pro *ἀνέδωκε*, h.e. *ὤρεξε.* *οἰνοδόκος* h.e. *οἴνου δεκτικός*; Ion. pro *οἰνοδόχος* comm. verso χ in κ. *παρὰ τὸ δέχεσθαι τὸν οἶνον.* Hanc phialam *χρυσῷ πεφρικυῖαν* vocat, h.e. *τῇ ποικιλίᾳ τοῦ χρυσοῦ πεποικιλμένην.* Et Aristarchus metaphoram ab apris sumptam, qui setis horrent, hîc agnoscit.

ὁ δ'. Nimirum Hercules. *αὔδασε* Dor. pro *ηὔδησε*, à verbo *αὐδάω.* *Εἴ ποτ'.* Oratio Herculis, quam quantum studiosus Telamonis conceperit, prima hæc verba indicant. *θυμῷ θέλων*, h.e. *μετὰ προθυμίας*, vel *ἑκών.* Porrò *ἀρὰν* intellige *εὐχήν*, & *ἄκουσας* sume negl. augm. metri causa, pro *ἤκουσας.*

παράφρασις.

Nunc te, nunc te inquam precibus impensis oro vt huic viro ex Eribœa coniuge animosum filium à fato impetratum, nobis qui adsumus hospitem olim futurum exhibeas: qui quidem inuulnerabili sit corpore, quemadmodum hæc quæ me nunc inuoluit pellis leo-

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

νῦν σε νῦν εὐχαῖς ὑπὸ θεσπεσίαις
λίσσομαι, παῖδα θρασὺν ἐξ Ἐρι-
βοίας
ἀνδρὶ τῷδε, ξεῖνον ἁμὸν,
μοιρίδιον τελέσαι·
τὸν μὲν ἄρρηκτον φυὰν,
ὥσπερ τόδε δέρμα με νῦν περιπλα-
νᾶται

μετάφρασις.

Nunc tibi, nunc precibus sacris supplico, filium audacem ex Eribœa huic viro, hospitem nostrum, fatalem vt *exhibeas: hunc quidem infracto corpore, quemadmodũ hoc exu-*

nis: quam feram, primum omnium laborum meorum obiens, in Nemea interfeci: quique cum robore corporis, animi magnitudine simul sit præditus. Quæ cùm locutus esset Hercules, Deus in signum exauditæ à se precationis, magnam aquilam auium reginam ei misit, quo augurio exhilaratus, titillantem animum lætitiam sensit.

θηρὸς, ὃν πάμπρωτον ἀέθλων
κτεῖνά ποτ' ἐν Νεμέᾳ. θυμὸς δ' ἑπέσθω.
τοῦτ' ἄρα οἱ φαμένῳ πέμψεν Θεὸς
ἀρχὸν οἰωνῶν μέγαν αἰετόν.
ἁδεῖα δ' ἔνδον νιν ἔκνιξεν χάρις.

uium me nunc circuit feræ, quam omnium primum laborum interfeci olim in Nemea. Animositas autem sit comes. Hæc illi loquuto misit Deus ducem auiū, magnam aquilam. Suaue autem intus ipsum titillauit gaudium.

νῦν σε νῦν. Hoc est, ἐπὶ τοῦ παρόντος θείαις εὐχαῖς καθικετεύω, ἀνδρειότατον Τελαμῶνι ἐκ τῆς γαμετῆς Ἐριβοίας γενέσθαι παῖδα. Eribœa autem, quàm Peribœam nominat Pausan. in Attic. Alcathoi fuit filia, Alcathous rex Megarensium, & Pelopis filius. Hinc colligit Schol. Telamonem nondum susceptam prolem desiderasse.

ξεῖνον. Refer hoc ad παῖδα, quem futurum olim præsentibus conuiuis hospitem Hercules Telamoni vouet. ἀμὸν h. e. ἡμέτερον: quæ vox iam occurrit Od. 4. Pyth. in his, μνάστεσιν ἀγαπάζοντες ἀμοῖς. Eundem παῖδα dicit μοιρίδιον h. e. *fatalem*, quasi iam à fato his precibus impetratum. Itaque Schol. malè Telamoni hoc tribuit, ac si poëta dicere vellet, λίσσομαι σε τὸν ἐμὸν φίλον Τελαμῶνα εὐτυχῆ τελέσαι, *rogo te vt amicum meum Telamonem fortunatum reddas*: cùm hæc sententia planam hanc constructionem requirat, νῦν σε λίσσομαι τελέσαι ἀνδρὶ τῷδε μοιρίδιον παῖδα θρασύν. ξεῖνον ἀμόν. Post ξεῖνον ἀμὸν supplendum ἐσόμενον, γενησόμενον, vel tale quid.

τὸν μὲν. Hoc est, τὸν μὲν ἐσόμενον ἄτρωτον τὸ σῶμα, ὥσπερ ἄτρωτόν ἐστι τόδε με περιλαμβάνον δέρμα. Rogat igitur vt, quemadmodum leonina pellis quam circunferebat, erat inuulnerabilis, sic & filius Telamonis fieret inuulnerabilis. Ferunt autem Aiacem toto corpore fuisse inuulnerabilem, exceptis lateribus quæ quòd interposita esset pharetra, pelle leonina tegere non poterat Hercules cùm Aiaci ἀτρωσίαν voueret.

θυμὸς δ' ἑπέσθω. Sequatur nimirum ὁ θυμὸς τῇ φυᾷ: vt quemadmodum corpore, sic etiam animo ἄρρηκτος esset Aiax: & robore simul atque animositate leoni similis.

τοῦτ' ἄρα. Exauditam à se filij precationem aquila immissa dicitur testari Iupiter. Vidimus in Olymp. Od. β. antistr. ε. Aquilam esse Iouis auem.

ἁδεῖα δ' ἔνδον. Hoc est, ἡδεῖα δ' ἡδονὴ αὐτὸν διέκνισε. Ex quibus videtur Schol. legisse χαρὰ *gaudium*, non χάρις *gratia, beneficium*. Quod si retineatur χάρις, sic exponendum puto, *iucundum autem beneficium* (scil. exauditæ precationis omē) *eum intus titillauit* h. e. *exhilarauit*. Ego vtique χαρὰ præferrem. Hîc κνίζειν in bonam partem sumitur: sumpta metaphora ab ijs qui titillando risum velut lætanti mouent.

παράφρασις.

Et tunc, vt pote vir vaticinandi peritus, dixit. Habebis filium quem petis ô Telamon. Virum autem illum summopere robustum, & bellica fortitudine inter pugnantes turmas stupendum, Aiacem, ab auis quæ apparuerat nomine, denominauit. Itaque his dictis ilico consedit. Enimuero hîc mihi in Aeacidarum virtutibus narrandis subsistendum, quas si omnes enumerare vellem, iusto longior esset narratio. Ad Phylaciden, Pytheam, & Euthymenem mihi iam redeundum, ô Musa. Veni enim illis encomium è meo penu prompturus, quod & Argiuorum breuiloquentiam imitatis, paucissimus verbis persequar.

στροφὴ γ. κῶλ. ιγ.

εἶπεν τε φωνήσαις, ἅτε μάντις ἀνήρ.
ἔσσεταί τοι παῖς ὃν αἰτεῖς ὦ Τελαμών.
καί νιν ὄρνιχος φανέντος
κέκλετ᾽ ἐπώνυμον εὐρυβίαν
Αἴαντα, λαῶν ἐν πόνοις ἔκπαγλον Ἐνυαλίου.
ὣς ἄρα εἰπὼν, αὐτίκα
ἕζετ᾽. ἐμοὶ δὲ μακρὸν πάσας ἀγήσασθ᾽ ἀρετάς.
Φυλακίδᾳ γάρ τ᾽ ἤλυθον Μοῖσα ταμίας
Πυθέᾳ τε κώμων, Εὐθυμένει
τε. τῶν Ἀργείων τρόπον
εἰρήσεται που κ᾽ ἐν βραχίστοις.

μετάφρασις.

Dixitque loquutus vt vir vates. Erit tibi filius quem petis ô Telamon: & ipsum auis quæ apparuerat appellauit agnominem valdè robustum Aiacem, turmarum in laboribus stupendum Martis. Sic loquutus, ilico consedit. Mihi autem longum esset *omnes commemorare virtutes. Phylacidæ enim veni ô Musa dispensator Pytheæque hymnorum, Euthymenique Argiuorum more dicetur vtique paucissimis* verbis.

εἶπέν τε. Significat Hercules Telamoni fore vt filium habeat. φωνήσαις Aeol. pro φωνήσας. ἔσσεται metri causa pro ἔσεται, & τοὶ Dor. pro σοὶ. In memoriam autem augurij ex quo coniecit nasciturum Telamoni filium, ab aquila quæ apparuerat αἴαντα vult appellari, nam αἰετὸς *aquila* est. Sophocles ab αἶ αἶ Aiacem introducit nomen suum deducentem, vt ad suam calamitatem alluderet. κέκλετ᾽. pro ἐκέκλετο. h. e. ὠνόμασε. Verbum autem κέκλομαι poëticum est, pro comm. κελεύω. At hîc est καλέω, ὀνομάζω. Hunc πολεμικώτατον fore prædicit, inquiens ἔκπαγλον ἐν πόνοις λαῶν ἐνυαλίου, h. e. λαῶν ἀρείων. ἔκπαγλος occurrit antist. 4. Pyth. 4.

ὣς ἄρα. Conclusio orationis Herculis, qua peracta sedit, cùm antè staret: vt στάντα ἐν ῥινῷ dixit paulò antè poëta.

ἐμοὶ δ᾽. Præscindit longiorem futuram digressionem si Aeacidarum virtutes omnes commemorare vellet: parátque hac transitione sibi epanodon ad institutum encomium Isthmionicorum Aeginensium. q.d. ἐμοὶ δ᾽ ἀπείρατον λόγῳ τὸ τῶν Αἰακιδῶν πάσας ἀρετὰς διηγήσασθαι. ἦλθον δ᾽ συντόμως κατὰ τὸν Ἀργείων τρόπον ἐγκωμιάσων Φυλακίδαν, Πυθέαν, καὶ Εὐθυμένη.

ἀγήσασθ᾽, pro ἡγήσασθ᾽, & simplex pro composito διηγήσασθ᾽. ταμίας κώμων, hoc est, δοτὴρ τῶν ἐγκωμίων. Argiuorum autem morem notat, qui breuiloquentia, cōtrà quàm Iones delectabātur. Hanc laudē ijsdē ex *Vlysse furente* Sophoclis tribuit Schol.

Παί-

Πάντ' οἶδα, πάντ' ἔλεξα παντεταλμένα.
Μῦθος γὰρ Ἀργολισὶ συμτέμνειν βραχύς.

παράφρασις.

Et dicam vt illustres illi Lamponis filij, eísque materno genere coniunctus Euthymenes, pancratio tres victorias ab Isthmo, alias autem à Nemea frondosa sylua reportarunt. Quantam autem ob eas hymnorum sortem in lucẽ eduxerunt! Hinc effecerunt vt Psalychidarum tribus in Aegina vnde oriundi sunt, memoriam vegetati gratiosorum hymnorum rore præstantissimè recreemus. Porrò instaurata Themistij aui materni domo, hanc vrbem Dijs charam incolunt. Lampon autem studium rebus gerendis adhibens, hanc Hesiodi sententiam, *Studium vtique opus promouet*, magni à se fieri testatur, ijsdémque verbis filios ad laborum studium hortatur.

ἀντιστρ. κῶλ. ιγ.

ἄραντο γὰρ νίκας ἀπὸ παγκρατίου,
τρεῖς ἀπ' Ἰσθμοῦ, τὰς δ' ἀπ' εὐφύλλου Νεμέας,
ἀγλαοὶ παῖδές τε καὶ μάτρως. ἀνὰ δ' ἄγαγον ἐς φάος οἵ-
αν μοῖραν ὕμνων! τὰν Ψαλυχιδᾶν δὲ πάτραν, Χαρίτων
ἄρδοντι καλλίστᾳ δρόσῳ.
τόν τε Θεμιστίου ὀρθώ-
σαντες οἶκον, τάνδε πόλιν
θεοφιλῆ ναίοισι. Λάμπων δὲ, μελέταν
ἔργοις ὀπάζων, Ἡσιόδου
μάλα τιμᾷ τοῦτ' ἔπος,
υἱοῖσί τε φράζων παραινεῖ,

μετάφρασις.

Reportarunt enim victorias à pancratio, tres ab Isthmo: alias à frondosa Nemea illustres filiíque & auunculus. Produxerunt autem in lucem qualem sortem hymnorũ! Psalychidarum autem tribum, Gratiarum irrigant pulcherrimo rore. Themistijque instaurata domo hanc vrbem Dijs charam incolunt. Lampon autem studiũ rebus gerendis adhibẽs, Hesiodi valde honorat hunc versum, filiísque recensens eos *hortatur,*

ἄραντο γὰρ νίκας. Hoc est, τρεῖς ἐνίκησαν Ἴσθμια παγκρατίῳ ἀγωνιζόμενοι: Tres victoriȩ recensentur Isthmicæ, singulis vna. Nemeorum victorias non enumerat: Constat autem ex Nem. ε. Pytheam fuisse semel Nemeonicam. Nemea εὔφυλλος ob syluam appellatur. ἀγλαοὶ Inseruit his vocibus παῖδές τε καὶ μάτρως, ac παῖδες videlicet Λάμπωνος. Nonnulli legunt μάτρωες: sed illud ex Scholijs corrigendum, vbi obseruatur dictum μάτρωες, ἀντὶ τοῦ μάτρως. Asseritur autem ibidem, Poëtam συλληπτικῶς loqui; & Phylaciden bis Isthmia, & semel Nemea vicisse, Pytheam semel Nemea: superesset vt referret an Euthymenes tertiam victoriam Isthmicam reportasset: sed id omittit: quod tamen ex Nem. ε. str. γ. colligere possumus. Ibidem etiam ait vocem μάτρως significare τὸν κατὰ μητέρα προσήκοντα: neque probari posse Euthymenem fuisse horum auunculum. Quod in his πρὸς μάτρως Nem. ε. antistr. 3. potiori ratione obseruauimus, vt ex loci sensu colligebamus.

ἀνὰ δ' ἄγαγον. Sic per tmesin legendum pro ἀνάγαγον δέ. Et prima syllaba producta, dictum ἄγαγον non neglecto augm. sed Dor. pro ἤγαγον. Porrò θαυμαστικῶς hæc dici vult Schol. q.d. ὁποίαν δὲ καὶ ἡλίκην ὕμνων μοῖραν ἀνήγαγον εἰς φῶς, ἐπὶ τοῖς

ἑαυτῷ ἀνδρείαις! Hic tacitè sua carmina commendat Pindarus, quæ passim aliis præferre solet. Nec de sui carminis dignitate tantùm hæc intelligi vult, vt puto, sed etiam de numero encomiorum, quæ tria extant, nempe 5. & 6. Isthmior. & 5. Nem. Odæ.

Ψαλυχιδᾶν. Dor. genit. pro comm. Ψαλυχιδῶν. Commendatio à tribu Psalychidarum, quæ in Aegina fuit illo tempore illustris, ex qua fuerunt hi victores: qui eam hymnis ornant, quatenus causa sunt cur eorum mētionem faciat poëta. Allegoricè καλλίστα δρόσος χαρίτων, sunt victoriales hymni. ἀρδοντι Dor. pro ἀρδουσι, hoc est, καταβρέχουσι.

τόν τε Θεμιστίου. Laus à Themistio auo materno, cuius Nem. ε. meminit. Hi illius nepotes dicuntur οἶκον ὀρθοῦντες, non quòd lapsam erexerint: nihil enim tale hinc colligi potest: sed quòd illius εὐδοξίαν sua virtute instaurarint, & de nouo erexerint.

τάνδε πόλιν. Scilicet Aeginam, Insulę ὁμώνυμον: quam θεοφιλῆ *Deo charam* dicit, fortè quia florebat virtutibus & opibus; quas charis hominibus à Deo dari putabant veteres: vel quia Iupiter putatitius Aeaci pater, ei fauere credebatur in gratiam Aeacidarum nepotum.

Λάμπων δέ. Laus à Lampone patre, quem commendat à φιλοπονίᾳ, siue φιλεργίᾳ, quam ex Hesiodi præcepto sectatur, quod Scholiastes ex semi versu eius. 1. 2. ἔργων promit, μελέτη δέ τοι ἔργον ὀφέλλει.

υἱοῖσί τε. Lamponis alia laus, quòd non solùm suo exemplo, sed documento etiam excitet filios ad φιλεργίαν. Lampon dicitur υἱοῖς φράζων, hoc est, λέγων τὸν στίχον ἢ ἔπος Ἡσιόδου ὃ περ τιμᾷ. Quid aut παραινεῖ? Nimirum μελέταν ἔργοις ὀπάζειν. Sed quorum ἔργων μελέτην intelligit? Puto τῶν ἄθλων seu τῶν ἀγώνων.

παράφρασις.

vt sibi, patriæque ciuitati commune ornamentum, illis ad virtutem & gloriam comparatis, adducat & accommodet. Idem etiam ob beneficentiam erga hospites amatur: ac mediocritatem quidem animi studio persequitur: mediocritatem verò consequutus retinet, eáque contentus manet. Ita verò eius mens & lingua consentiunt, vt aliud in ore aliud in pectore non habeat. Rectè etiam dixeris, vt Naxia cos ęris domitrix, inter alias cotes præstantis-

ἐπῳδ. κῶλ. ια.

ξυνὸν ἄστει κόσμον ἑῷ προσάγων.
καὶ ξένων εὐεργεσίαις ἀγαπᾶται.
μέτρα μὲν γνώμᾳ διώκων,
μέτρα δὲ καὶ κατέχων.
γλῶσσα δ' οὐκ ἔξω φρενῶν.
φαίης κέ νιν ἄνδρ' ἐν ἀεθληταῖσιν ἔμμεν,
Ναξίαν πέτραις ἐν ἄλλαις
χαλκοδάμαντ' ἀκόναν. Πίσω σφε Δίρκας
ἁγνὸν ὕδωρ, τὸ βαθύζωνοι κόραι

μετάφρασις.

commune ciuitati decus sua adducens: & in hospites ob benefacta amatur: mediocritatē quidem animo persequens, mediocritatem verò etiam retinens. Lingua autem non est extra mentem. Diceres illum virū inter athletas esse Naxiam, lapides inter alios, æris domitricem cotem. Potabo ipsos Dirces pura

sima est: sic inter alios athletas virum illum excellere. Ego ipsis Dircæi fontis puram aquam dabo potandam, h.e. ipsis suarum virtutum laudes sitiētibus, carmen encomiasticum exhibebo, quod altè succinctæ, proindéque expeditæ Musæ filiæ Mnemosynes aureo peplo insignis, proindéque præclaræ, ad bene muratas Thebarum Cadmi vrbis portas mihi aspirantes suo afflatu dictaûnt, & produxerunt in lucem.

χρυσοπέπλου Μναμοσύνας ἀνέτειλαν παρ' εὐτειχέσι Κάδμου πύλαις.

aqua, quam altè succincta filia aurea veste ornata Mnemosynes, produxerunt iuxta bonis muris munitas Cadmi portas.

ξυνὸν ἄστει. Hoc est, οἱ δ' αὐτῷ καὶ τῇ πατρίδι Αἰγίνῃ κόσμον ἀνάπτων. Nam puto poëtam innuere velle, Lamponem ea mente, Hesiodi præceptum, propriúmque exemplum filijs proposuisse, vt rerum gerendarum essent studiosi, ídque sibi illorum patri, patriæque commune esset decus & ornamentum. Putat Schmidius hoc de Lampone dictum, quòd bellum Persicum Xerxis in quo Aeginetarum, vt & Atheniensium virtus præcipuè emicuit, describens, haud dubiè summis præconijs Aeginam ornarit. Sed series contextus nihil tale respicere videtur.

καὶ ξένων. Laus ab Hospitalitate: q.d. ἀγαπᾶται δὲ ἐπὶ τῇ φιλοξενίᾳ. Nam ξένων εὐεργεσίας, passiuè debes intelligere *beneficia in hospites collata.*

μέτρα μὲν. Laus à mediocritatis studio: vel etiam à rerum legitimarum & honestarum amore. Nam Schol. exponit μέτρα, τὰ προσήκοντα, *legitima*: puto etiam sumi posse pro μέτρια *honesta*. q.d. τὰ μέτρια μὲν καὶ προσήκοντα τῇ ἑαυτοῦ γνώμῃ μετερχόμενος, καὶ κατέχων, ἤγουν τὰ μέτρια διανοούμενος καὶ ἐνεργῶν.

γλῶσσα δ' οὐκ. Laus à prudentia. Nam lingua extra mentem non est, quando quis loquitur ea quæ meditatus est. Vel laus à candore animi & veracitate, quòd non aliter loquatur quàm sentit. Vide Erasmi Chil. in hoc adagium, *Lingua iurauit.*

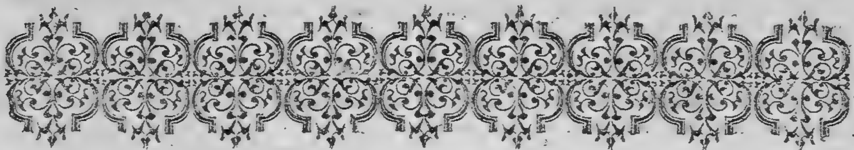
φαίης κέ νιν. Laus à præstantia inter athletas, quam à comparatis auget. Comparationem autem declarat paraphrasis Latina. Naxus insula vna ex Cycladibus, cotum præstantia celebris. Hunc Pindari locum vide in Chil. Erasmi, titulo *fortitudinis*, in hoc *Adamantinus.*

χαλκοδάμαντ'. Hoc est, τὸν χαλκὸν δαμάζουσαν. Hoc epitheton coti tribuitur eo quod dum σίδηρον ποιεῖ τμητικὸν, & ξίφη ὀξέα ποιεῖ, interim æs aut ferrum absumit. Porrò ἀκόνη putatur dici, ex α extensiuo, & κονεῖν, τὸ λεπτύνειν, καὶ φθείρειν: quod facit cos dum ferrum vel æs exacuit.

πίσω σφε Δίρκας. Conclusio hymni, quæ ex breui primæ propositionis repetitione constat; eáque allegoricè profitetur se hosce omnes de quibus mentionem hoc hymno fecit, laudibus prosequuturum. Hanc allegoriam sat declarat Latina paraphrasis. Dirces puram aquam appellat, vt pote puris Musis sacram.

βαθυζώνοι. Periphrasis Musarum, quas Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἀγλαὰ τέκνα crediderunt. Mnemosyne χρυσόπεπλος vocatur. h.e. τιμία, σεμνὴ à veste.

ἀνέτειλαν. Hoc est, ἀνατεῖλαι ἐποίησαν. vel ἀνέφυσαν, ἀνέδωκαν. Hoc sensu ἀνατέλλω vsurpatur Il. ε. Τοῖσιν δ' ἀμβροσίην Σιμόεις ἀνέτειλε. Periphrasis & synecdoche, παρὰ Κάδμου πύλαις, pro παρὰ Θήβαις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗ ΘΗΒΑΙΩ, παγκρατίῳ.

STREPSIADAE THEBANO, pancratio victoriam adepto.

ΕΙΔΟΣ Ζ.

ODE VII.

ARGVMENTVM.

STrepsiadæ Thebani conterranei viri laudes Pindarus petit ab Isthmiaca pancratij victoria, à corporis robore, & forma, ab animi virtute, à literarum studio, ab eiusdem nominis auunculo strenuo viro, qui patriam fortiter defendendo mortem oppetiuit: cuius in laudibus paulùm immoratus, ad victorem reuertitur, quem ad vitę tranquillitatem hortatur docétque non esse affectanda nostris viribus maiora. Tandem Oden voto concludit orans Apollinem vt huic victori Pythiam quoque victoriam impertiat.

παράφρασις.

Quonam, ô beata Theba, ornamentorum, quæ olim in tuo solo extiterunt, animum tuum maximè oblectasti & recreasti? An natalibus Bacchi quem in-

στροφὴ α. κῶλ. η.

Τίνι τῶν πάρος, ὦ μάκαιρα Θήβα,
καλῶν ἐπιχωρίων μάλιστα θυμὸν τεὸν
εὔφρανας; ἦ ῥα χαλκοκρότου πάρεδρον

μετάφρασις.

Quonam præteritorum, ô beata Theba, ornamentorum patriorũ maximè animum tuũ oblectasti? an æristrepæ

tonſum & bene comatum Iouis Semeléſque filium, cum æreis cymbalis ſtrepente Cerere coli ſolitum, quòd hæc ſicco, ille humido alimento nutricationem ſimul perficiant, in lucem edidiſti? An Herculis ortu, quum Deorum prętantiſſimum Iouem, aureas etiam niues fundere valentem, media nocte excepiſti,

Δαμάτερος, ἀνίκ' εὐρυχαίταν
ἄντειλας Διόνυσον; ἢ
χρυσῷ μεσονύκτιον
νίφοντα δεξαμένα
τὸν φέρτατον Θεῶν,

aſſeſſorem Cereris quũ laticomum in lucem edidiſti Bacchum? aut auro media nocte ningentem quum excepiſti præſtantiſſimum Deorum,

Στρεψιάδη. Strepſiades hîc quis, qualis, & cuias fuerit ex argumento collige: eiuſdem nominis fuit auunculus eius: & Athenienſis quidam quem Ariſtophanis Nebulæ ſatis deſcribunt.

τίνι τῶν πάρος. Oſtenſurus poëta Thebas honore auctas eſſe ob pancratij victorem ciuem Strepſiadem, exordium ducit à generali propoſitione, *Thebas eſſe multis ornamentis patrijs claras & beatas*: & facta quorundam enumeratione, deſcendit ad Strepſiadem ipſum. Hoc proponit λόγῳ πευστικῷ, quum facta vel ad Nympham tutelarem, vel ad ciuitatem ipſam apoſtropha, quærit quonam ex illis patrijs ornamentis maximè ſit delectata. Hoc interrogatiuum τίνι conſtruendum cum τῶν πάρος καλῶν. Et τὸ καλὸν ſubſtantiuè eſt ſumendum, vt alibi iam oſtendimus, & Euripidis exemplo probauimus, qui τὸ καλὸν τοῦ βίου *decus* ſeu *ornamentum vitæ* appellat. vide ξυνὸν καλόν. antiſtr. 3. prim. Iſthm.

τῶν πάρος. Hoc eſt, τῶν φθασάντων, vt rectè exponit Schol. Nam πάρος vt multa alia, præfixo articulo vim nominis habet.

ἢ ῥα. Primum Thebarum ornamentum Bacchus: quem appellat εὐρυχαίτην, quia erat ἀκερσεκόμης: vnde Coluth. ἀκερσεκόμης ζεφύρῳ συνελίζετο χαίτην. Et Epig. 2. Εὐχαῖτα Διόνυσε, compellatur. Vt autem intonſus eſſe ſolebat, ac proinde amplam comam gerebat, ita imberbis fingebatur, ac proinde effœminatus & juuenis. Deinde Δάματερος πάρεδρον vocat inquit Schol. κατὰ μυστικὸν λόγον, quoniã ipſi aſſidet Ζαγρεὺς Διόνυσος, ab alijs dictus Ιακχος ex Proſerpina natus, vel κατὰ τὸν φυσικὸν λόγον, quoniam ſiccum alimentum, quod Cereri tribuitur, comitatur humidum, ſcilicet vini vſus: vel quia edulis eſt vua, & ad potum parandum idonea. Quoniam autem Ceres cibi, Bacchus potus authores putabantur, ideo ſimul à veteribus colebantur.

χαλκοκρότου. Hoc eſt, χαλκὸν κροτούσης *æs pulſantis*. Epitheton eſt Cereris χαλκόκροτος: quia Cereris in ſacris ærea cymbala pulſabantur, quòd cùm filiam olim quæreret, cum cymbalorum tinnitu, & tympanorum pulſatione huc illuc curſitarit.

ἄντειλας. Pro ἀνέτειλας metri cauſa: hoc eſt ἐγέννησας, ἀνέδωκας εἰς φῶς. Eodem ſenſu ἀνατέλλω occurrit vltimo ſuperioris Odæ colo.

ἢ χρυσῷ. Secundum Thebarum ornamentum Hercules, quem ex Alcmena Amphitryonis vxore ſuſcepit Iupiter: quem χρυσῷ νίφοντα dixit, non vt Danaës, quam in auream pluuiam mutatus adiuit, meminiſſet. Nam hoc apud

Argiuos quorum rex fuit Acrisius Danaës pater, non apud Thebanos accidit. Sed vt indefinitè Iouis potentiam obiter denotaret, qui aurum etiam pluere possit, vt quum in imbrem aureum conuersus Danaēn per impluuium accessit, & aureas niues Rhodo immisit, vt vidimus Olymp. ζ. Quare Schol. & alij interpretes eum sequuti, malè confundunt Alcmenæ, & Danaës fabulam.

μεσονύκτιον. Si velis substantiuè sumere, subaudi κατὰ. Sin minùs licet adiectiuè sumere, vt quum μεσονύκτιον πνεῦμα vocat Aristocles *ventum de media nocte surgentem*, & Anacreon μεσονυκτίοις ὥραις, *mediæ noctis tempus*. φέρτατον Θεῶν Iouem periphrasticè vocat.

παράφρασις.

quando ille Amphitryonis ædes ingressus, vxorem eius Alcmenam Herculea cum genitura conuenit? An ob Tiresiam vatem, cui diuinandi facultas prudentissima consilia suggerebat? An ab Iolaum Herculis aurigam, regendorũ equorum peritissimum? An ob Chthonium, Hyperenorẽ, Pelorum, Vdæum & Echionem strenuos bellatores, quos dentium draconis satu Cadmus creasse fertur? An ob victoriam de Adrasto Argiuorum rege reportatam, quem ex valido belli pro genero Polynice suscepti tumultu remisisti

ἀντιστρ. κώλ. η.

ὁπότ᾽ Ἀμφιτρύωνος ἐν θυρέτροις
σταθεὶς, ἄλοχον μετῆλθεν Ἡρακλείοις γοναῖς;
ἢ ἀμφὶ Τειρεσία πυκιναῖσι βουλαῖς;
ἢ ἀμφ᾽ Ἰόλαον ἱππόμητιν;
ἢ Σπαρτῶν ἀκαμαντολογ-
χᾶν; ἢ ὅτε καρτερᾶς
Ἄδραστον ἐξ ἀλαλᾶς
ἄμπεμψας, ὀρφανὸν

μετάφρασις.

quum Amphitryonis in foribus stans, vxorem eius *adiuit* cum *Herculeo semine? aut ob Tiresiæ prudentia consilia? aut ob Iolaũ equorum peritum? aut* ob *Satos bello indefatigatos? aut quando valido Adrastum ex tumultu belli remisisti, orbum*

ὁπότ᾽. Hoc est, ἡνίκα εἰς Ἀμφιτρύωνος ἐλθὼν οἶκον, τὴν γαμετὴν Ἀλκμήνην Ἡρακλέος γονῇ μετῆλθεν. Obseruandum θύρετρον idem esse quod θύρα: & impropriè hîc θύρετρα *valuas* exponi, quæ sunt δικλίδες.

ἢ ἀμφὶ. Hoc & sequens colon ratione sensus & metri deprauatũ, sic restitui vt habes in cõtextu, cùm habeãt vulgati libri, ἢ ὅτ᾽ ἀμφὶ Τειρεσίαο πυκιναῖς βουλαῖς; Expunxi ὅτε quod turbat constructionem, nec habet quo referatur. Lego Τειρεσία synizesin faciendo duarum vltimarum syllabarum, & pro πυκιναῖς lego πυκιναῖσι. Quod vocabulũ expunxit Schmidius & pro ὅτε legit ποτέ. Videat lector, vtrum sit consultius. Sic & sequente colo, legunt ἢ ὅτ᾽ ἀμφὶ: sed ὅτε pariter expunxi.

Τειρεσία. Tiresias vates tertium Thebarum ornamentum, Iolaus quartum proponitur, huic Thebis Iolaia sunt instituta: illi verò Ephestia, in quibus ipsius simulachrum virilibus vestimentis exuebatur, & muliebribus ornabatur: quibus iterum mox ablatis, virilis habitus imponebatur, ad signi-

eandam viri in fœminam, & fœminæ in virum mutationem, quam passus esse fertur.

ἱππόμητιν. Hoc est, τῆς ἱππικῆς ἔμπειρον. Nam ἵππος hîc metonymicè pro ἱππικὴ sumitur. Comp. vox ex ἵππος equus & μῆτις consilium παρὰ τὸ μήδεσθαι: q. d. τὴν ἱππικὴν μηδόμενος, ὁ ἱππόμητις. Hîc meminerit lector εὔφρανας τεὸν θυμὸν seruire singulis sententijs, vsque ad ἀλλὰ παλαιὰ, quod est septimo Epodi colo.

ἢ σπαρτ. Quintum ornamentum Satorum, de quibus Ep.2.Od.1.Isthm in Σπαρτῶν γένει. Notandum subaudiri præpositionem ἕνεκα, vel χάριν. Porrò ἀκαμαντολογχᾶν est genit. Dor. pro comm. ἀκαμαντολογχῶν. Ab ἀκαμαντολόγχης, poët. vocab. q. d. ὁ κατὰ τὴν λόγχην ἀκάμαντος, infatigabilis hasta, quæ pro μάχῃ metonymicè sumitur, ac proinde πολεμικώτατον sonat, sicut & ἀκαμαντομάχης Pyth. Od. 4.

ἢ ὅτε. Sextum ornamentum, victoria de Adrasto reportata. Hîc ἀλαλὴ, μάχην significat, διὰ τὰς θορυβώδεις φωνὰς inquit Schol. Alioqui est *militaris clamor*, in quo λὰ, λὰ crebrò repetitur, tum ad socios adhortandos, tum ad terrendos aduersarios. Vide Magn. Etymol. ἄμπεμψας syncope poëtica, pro ἀνέπεμψας, & ὀρφανὸν interpretare ὀρφανωθέντα, στερηθέντα. Hæc historia iam antè occurrit.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. η.	μετάφρασις.
ad equis alendis aptum Argos accepta clade grauissima qua socijs innumeris priuatus est, & solus euasit? An quando Doricā Heraclidarum in firma sede apud Lacedæmonios collocasti, & ex te oriundi Aegidæ, secundum oraculi Apollinis Delphici responsa, Amyclas oppidum Laconiæ ceperunt & occuparunt? Omnibus his ornamentis animum vtique exhilarasti suo tempore. Sed,	μυρίων ἑταίρων, ἐς Ἄργος ἵππιον; ἢ Δωρίδ᾽ ἀποικίαν οὕνεκ᾽ ὀρθῷ ἔστασας ἐπὶ σφυρῷ Λακεδαιμονίων; ἕλον δ᾽ Ἀμύκλας Αἰγεῖδαι σέθεν ἔκγονοι, μαντεύμασι Πυθίοις; ἀλλὰ, παλαιὰ γὰρ εὕδει χάρις, ἀμνάμονες δὲ βροτοί,	infinitis socijs, ad Argos equestre? aut Doricam quando coloniam recto constituisti in malleolo Lacedæmoniorum? ceperúntque Amyclas Aegidæ tui posteri oraculis Pythijs? Enimvero, nam antiqua solet dormire gratia, immemores autē sunt mortales eius rei,

quandoquidem priscorum operum gratia dormire, nec apud posteros commemorari solet, imò rem illam homines obliuioni tradunt,

Ἄργος ἵππιον. Argos Achaiæ vrbs, de qua vide Plin. l.4. Strab. l. 8. appellatur ἵππιον à Pindaro: sic & ab Eurip. in Taur. ὅπως ἐς Ἑλλάδ᾽, ἵππιόν τ᾽ Ἄργος μόλῃς. Ab Homero Il. γ. Ἄργος ἐς ἱππόβοτον. & Theoc. Id. Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ κειμήλια. Argos aiunt esse magnis latísque spatijs explicatum, & ad cursum equorum aptum, præterea pascuis abundare: ita vt cùm Insulæ magna ex parte essent ξηραὶ, hoc

χωρίον esset & ἱππήλατον, & ἱππόβοτον, *agitandis, & alendis equis idoneum*: vnde Horat. l. I. Carm. Od. 7. *Argos equis aptum* dicit.

ἢ Δωρίδ'. Septimum ornamentum: coloniæ in Peloponnesum deductio, & Amyclarum occupatio, ab Heraclidis, qui ex Attica & Bœotia eò se contulerunt. Hanc historiam Pyth. ε. antistr. γ. attingit. Heraclidæ in primis dicebantur Δωριεῖς. Heraclidæ autem, vt ait Schol. oraculum à Deo acceperunt, vt assumptis Aegidis Peloponnesum occuparent. Hi erant à maioribus Phlegræi. Hoc fecerunt illi, nec spe frustrati, sed Peloponneso potiti, Aegidas migrare iusserunt Thebas. Alij aiunt, Aegidas Thebis esse tribum, à qua socij aduersus Lacedæmonem iuerunt, & eam ceperunt. Alij, sic quosdam in Lacedæmone vocari, ab Aegeo quodam Thebano, qui Heraclidis in capienda Laconia opẽ tulit. Alij legunt Αργείδαι: quòd Argia vocaretur Aristodemi Heraclidarum nepotis vxor, ex qua natus Procles, & Eurysthenes qui Laconicam occuparunt. Aliter etiam hæc narrat. Aegidæ, inquit, est Thebarum tribus, vnde quidam Lacedæmonijs opem ferentes Spartam venerunt, quum excitatum esset bellum aduersus Amyclæos. Horum dux fuit Timomachus qui Lacedæmonijs omnia ad bellum disposuit necessaria, & ab ipsis honorum amplitudine cumulatus est. Atque hæc refert Aristoteles in Laconum rep. Plura vide apud Scholiasten, ex cuius varia historiæ narratione nihil certi potest colligi. Schmidius legit Αἰγιμίδαι & hoc refert ad Aegimij posteros, de quibus Pyth. α. str. 4. & Pyth. ε. ant. γ. Sed quid statuendum sit nondum video.

ἀνὰ ὀρθῷ. Hoc est, vt exponit rectè Schol. ὅτε ἐπ' ἀσφαλῶς ἑστάναι παρεσκεύασας. Nam qui stat recto malleolo, firmus est. Stare autem nemo potest quin illæsa sit pars illa. Hinc Callimach. hymno ἐς Ἄρτεμιν v. 128. τῶν δ' οὐδὲν ἐπὶ σφυρὸν ὀρθὸν ἀνέστη. Hoc ipsum Latini innuunt hac phrasi, *Recto stare talo*. Hoc loco σφυρὸν omnes exponunt *talum*: sed propriè est *malleolus*: ἀστράγαλος verò *talus*, vt alibi docuimus. σφυρὸν Λακεδαιμονίων. Quia apud Lacedæmonios sedem firmam posuerunt.

μαντεύμασι Πυθίοις. His verbis docet Heraclidas consuluisse oraculum Apollinis Delphicum, cùm Peloponnesi repetitionem meditarentur.

ἀλλά. Puto esse poëtæ pro Theba responsionem ad præmissam interrogationem, cuius declarationem vide in paraphrasi Latina. Itaque Theben hortatur vt pro Strepsiade cum hymno choreas celebret. Quare ἀλλὰ, per hyperbaton puto construendum cum κώμαζε. Et παλαιὰ γὰρ εὕδει χάρις; puto esse rationem cur in præsentia Thebe non debeat priscorum illorum ornamentorum meminisse: & ἀμνάμονες δὲ βροτοὶ puto esse causam cur homines res gestas obliuioni tradant: nimirum quòd præclaro encomio non sint illustratæ. Interim videtur Pindarus flocci facere eos qui horum ornamemorũ scriptis meminerũt, & se cũ illis velle comparare, non autem negare quenquam laudes ipsorum literis mãdasse. Nam Bacchi, Herculis, Iolai, Tiresiæ, Spartorum, Adrasti meminerunt Historiographi, & poëtæ. Cæterùm παλαιὰ χάρις, non est *vetus beneficium* (nõ enim de beneficentia hic sermo) sed, vt interpretatur Schol. χάρις παλαιῶν ἔργων *priscorum*

priscorum operum gratia seu *elegantia*. Nam agitur de ijs quæ apud Thebanos acta sunt.

εὕδει. Hoc est, ἀφυπνώττει. Nota metaphora qua non extingui, sed sopiri memoriam rerum antiquarum & præclararum docet. Et cùm agatur de re consueta inter homines, εὕδει expono *dormire solet*. Hîc existimauit Aristarchus, vt refert Schol. Thebanos à Lacedæmonijs contumelia affectos. Sed generalis sententia quæ sequitur, hoc non conuenire hîc arguit.

παράφρασις. | στροφὴ β. κῶλ. κ. | *μετάφρασις.*

quæ cum laude carminis inclyti, quod è doctissimi poëtæ vena fluxerit, non sit coniuncta, præstátque nouo ornamento oblectari, deinceps omissis illis, choreas cum hoc dulcissimo hymno agitandas, lætitiæ indicium, in Strepsiade gratiam institue. Etenim vir ille admirabili robore & forma præstantissima præditus, pancratij victoriã Isthmicam reportauit: atque ita in virtutis studio versari solet vt præclaram indolem nullomodo dedecoret.

ὅ,τι μὴ σοφίας ἄωτον ἄκρον
κλυταῖς ἐπέων ῥοαῖσιν ἐξίκηται ζυ-
γῷ.
κώμαζ' ἔπειτ' ἄρ' ἁδυμελεῖ σὺν
ὕμνῳ,
καὶ Στρεψιάδᾳ. φέρει γὰρ Ἰσθ-
μοῖ
νίκαν παγκρατίου, σθένει τ'
ἔκπαγλος, ἰδεῖν τε μορ-
φάεις, ἄγει τ' ἀρετὰν
οὐκ αἴσχιον φυᾶς.

quæ non ad *sapientiæ florem summum inclytis carminum fluxibus peruenerit coniuncta. Choreas deinceps institue dulci cum hymno, etiam Strepsiadæ. Reportat enim in Isthmo victoriam pancratij, & robore stupendus, aspectúque formosus: moderatúrque virtutem non turpius indole.*

ὅ,τι μὴ. Cohæret cum superioribus: & sic declarari potest hæc allegorica sententia, ἀμνήμονες δὲ γίνονται οἱ ἄνθρωποι τούτου πράγματος, ὅπερ ἂν μὴ σοφωτάτου ποιητοῦ τύχῃ κλυταῖς ἀοιδαῖς αὐτὸ ἐγκωμιάσαντος. Appellat σοφίας ἄωτον ἄκρον *præstantissimam poësin*, vt & *poëtas* σοφοὺς appellauit alibi. Florem autem summum sapientiæ, vel scientiæ meritò dicit optimam poësin, quia nullum excellentius & sublimius est illo dicendi genere. Deinde ἐπέων ῥοὰς meo iudicio dicit sumpta metaphora ab aquis quæ è viua scaturigine fluunt. Et carmina fluere dicuntur, quum ex facilĩ scribuntur. Hinc dici solet *vena poëtica*. Et huc respiciens Ouid. dixit,

Hoc ego Pegasidas deduxi primus ad vndas,
Ne malè fœcundæ vena periret aquæ.

κώμαζε. Hoc verbum κωμάζω *hymnis celebro* hac significatione occurrit Nem. 10.11. & alibi: sed hîc significat κῶμον ἄγειν seu χορείαν χορεύειν. Et certè laudatorij hymni in saltatione choreali canebantur. Hîc legunt ἐν ἁδυμελεῖ σὺν ὕμνῳ: Sed πρόσθεσις ἐν superflua est, vel σὺν vt Schol. obseruat: vna nanque sufficit. Metrum autem postulat vt reijciatur ἐν: & ex Cratandri & Brubacchij editionibus ἄρ' ad marginem notatum, loco τοῦ ἐν in contextum alio-

qui syllabæ defectu claudicaturum introducatur.

Σβεψιάδᾳ. Datius Dor. pro Στρεψιάδῃ, hoc est, ἕνεκα τοῦ Στρεψιάδου, in gratiam & honorem Strepsiadæ. Et possumus cum Schol. hoc colon ita exponere, ὦ Θήβη ἐπὶ τῷ Σβεψιάδῃ χόρευε.

φέρει γὰρ Ἰσθμοῖ. Rationes propositionis: prima quia ἐν Ἰσθμῷ τὴν παγκρατίου νίκην ἤρατο. 2. quia robore corporis, 3. quia forma excellit. 4. quia præclaram indolem studio virtutis incumbens excolit. 5. à literarum amore. 6. ab auunculo Strepsiade.

ἰδεῖν τε μορφάεις. Hoc est, καλὸς ἰδεῖν. Similem laudem vide Ep. 1. Od. 11. Olymp. Est autem μορφάεις Dor. pro comm. poët. μορφήεις h. e. εὔμορφος. ἄγει τ' ἀρετὰν οὐκ αἴσχιον φυᾶς. Hoc exponit Schol. φέρει δὲ καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἀρετὴν, οὐκ αἰσχύνουσαν τὴν τοῦ κάλλους εὐμορφίαν: & hunc sequitur Aretius. Sed quia φυὰ non εὐμορφίαν, sed εὐφυΐαν *ingenij dexteritatem*, seu *bonam indolem* significat, & præcedentia in quibus σθένει ἔκπαγλος, & ἰδεῖν μορφάεις dicitur, satis commendant à robore & forma Strepsiadem, & videtur laus generalior sequi, qua indolem eiúsque culturam commendat, ideo sic interpretor hæc verba, τὴν εὐφυΐαν οὐκ αἰσχύνει τῇ ἀρετῇ ἀσκῶν. Neque vana laus est: siquidem plerique præclaro sunt ingenio, sed id excolere exercitatione virtutis contemnunt.

παράφρασις.	ἀντιστρ. κῶλ. ιε.	μετάφρασις.
Quinetiam ob eruditionem à formosis Musis haustam, illustris redditur: partímque decus communicauit, & impertiuit. Strepsiadi auunculo cognomini, qui in bello æneis armis geri solito, fortiter pro patria pugnans occubuit: vnde honorem qui viris strenuis in laborum compensationem reponi solet, adeptus est. Quicunque enim charam patriam ab effusione sanguinis & strage pro virili tuetur,	φλέγεται δ' ἰοπλοκάμοισι μοίσαις. μάτρωΐ θ' ὁμωνύμῳ δέδωκε κοινὸν θάλος, χαλκάσπις ᾧ πότμον μὲν ἄρης ἔμιξε. τιμὰ δ' ἀγαθοῖσιν ἀντίκειται. ἴστω γὰρ σαφὲς, ὅστις ἐν ταύτᾳ νεφέλᾳ χάλαζαν αἵματος πρὸ φίλας πάτρας ἀμύνεται,	*resplendet autem violaceum capillitium habentibus Musis: & auunculo cognomini dedit commune decus: aneo clypeo insignis cui mortem Mars intulit: sed honor virtutibus ex aduerso positus est. Sciat enim certò quicunque in hac nube grandinem sanguinis ante charam patriam propulsat,*

φλέγεται δ'. Laus est à literarum studio. q. d. λάμπει δὲ τῇ εὐμουσίᾳ. Nec sensum reddidit Aemilius Portus, *celebratur carminibus præstantissimorum poëtarũ, & ideo redditur illustris.* Nam verisimile est poëtam hoc non posuisse inter rationes, cur à Theba celebrandus sit Strepsiades: sed potiùs eum ab eruditione commendare. Vox ἰοπλόκαμος. Pyth. Od. 1. Musarum est epitheton: & Olymp. Od. 6. ἰοπλόκαμον Euadnen appellat. vide locos.

μάτρωϊ δ' ὁμωνύμῳ. Laus ab auunculo Strepsiade, Diodoti filio. Hic θάλος est τῆς νίκης εὐδοξία, vt interpretatur Schol. Alia significatione Ol. 2. & 6. occurrit.

χάλκασπις ᾧ. Digressio in auunculi laudes, quòd pro patria occubuerit, quòd gloriam inde sibi, suæque consanguinitati pepererit. πότμον ἔμιξε, hoc est, θάνατον ἐπέβαλε. Pyth. Od. 9. occurrit χάλκασπις. Obijsse fertur in pugna contra Xerxem ad Salaminem.

τιμὰ δ'. Hoc est, ἡ δὲ τιμὴ τοῖς ἀγαθοῖς πλησιάζει. Ambiguum est vtrum de persona, an verò de re intelligendum sit ἀγαθοῖσι. Vtrouis modo sumas, sensus erit optimus. Hæc laus est à consequentibus honestæ mortis. In ἀντίκειμαι quod propriè significat *oppositus sum*, nunc præpositio ἀντὶ compensationem significat. q.d. τιμὴ δ' ἀγαθοῖς κεῖται ἀντὶ τῆς ἀρετῆς.

ἴστω γάρ. Gnome quæ est argumenti præcedentis ἔκθεσις. Est enim *Dulce & decorum pro patria mori*. Et εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης, & gloriosum hoc mortis genus Lacedæmonij in primis affectabant.

ἐν ταύτᾳ νεφέλᾳ. Subaudi vel τοῦ ἄρεος, vel τοῦ πολέμου. Alibi hanc phrasin exposuimus: & hîc periphrasticè etiam sumimus ἐν νεφέλῃ πολέμου, pro ἐν πολέμῳ. Deinde αἵματος χάλαζαν, intellige πολλοῦ αἵματος ἔκχυσιν, ac proinde τῆς ἐν τῇ μάχῃ φθορὰν μεγάλην. Itaque grandinem sanguinis interpretor, copiosam sanguinis effusionem in strage, vt grandinis in tempestate. Simili allegoria vtitur Isthm. ε. antistr. 3 ἐν πολυφθόρῳ Διὸς ὄμβρῳ ἀναρίθμων ἀνδρῶν χαλαζάεντι φόνῳ.

πρὸ φίλας πάτρας. Rectè Schmidius legit πρὸ, potiùs quàm περὶ. Nam erat error in metro, & constructione. Non enim inuenias ἀμύνεσθαι constructum cum præposit. περὶ. Est χάλαζαν αἵματος πρὸ πάτρας ἀμύνεσθαι, *pro patria propulsare sanguinis grandinem*, eodem sensu quo Plutarch. in Public. dixit, οὗτος ἑστὼς πρὸ τῆς γεφύρας ἠμύνετο τοὺς πολεμίους, *stans pro ponte arcebat hostes*. Nam Græcum πρὸ, & Latinum *pro* significat *ante*. Ante patriæ autem mœnia fit conflictus.

παράφρασις.	ἐπῳδ. κῶλ. η.	μετάφρασις.
aduersarium exercitum hostibus opponens, quo imminens exitium à ciuibus arceat, certò sciat se, siue viuat, siue moriatur, maximum gloriæ incrementum suæ stirpi adferre. Tu autem Diodoti fili Strepsiades, viros laudabiles tibi visos imitatus. Meleagrũ videlicet qui contra Curetes, Hectorem qui contra Græcos, Amphiaraum qui contra Thebanos pro patria pugnauit, animam in florenti ætate exhalasti,	λοιγὸν ἀμύνων ἐναντίῳ στρατῷ ἀστῶν, γενεᾷ μέγιστον κλέος αὔξων, ζώων τ', ἀπό καὶ θανών. τὺ δὲ Διοδότοιο παῖ, μαχατὰν αἰνέων Μελέαγρον, αἰ- νέων δὲ καὶ Ἕκτορα, Ἀμφιάραόν τε, εὐαν- θέ' ἀπέπνευσας ἁλικίαν,	*exitium depellens cõtrario exercitu à ciuibus, stirpi maximã gloriam se accumulare, & viuentem, & mortuũ. Tu autem Diodoti fili, bellicosum laudans Meleagrũ, laudánsque Hectorem, Amphiaraúmque, floridam expirasti ætatem,*

λοιγὸν ἀμυνών. Putat Schmidius corruptum hunc textum, & *ἀμυνέται* & *ἀμυνών* ineptè ſeſe excipere. Sed per paronomaſiam hoc excuſari poteſt: præterea potuit poëta vna ſyllaba longa duas breues compenſare, vt & duabus breuibus vna longa compenſari poteſt.

αὔξων. Hoc participium eſt conſtruendum cum *ἴστω*. Et tota ſententia πεζῶς ita exponenda, *ὅστις ἐν πολέμῳ πατρίδος φίλης προμαχόμενος τὴν τοῦ αἵματος ἔχχυσιν ἀμυνέται, ἐναντίῳ στρατῷ ἀπὸ τῆς πόλεως ἀμυνών ὄλεθρον, ἴστω αὔξων τῷ ἑαυτοῦ γένει μέγιστον κλέος· ζῶν τε καὶ ἀποθανών*. Tmeſis *ἀπὸ καὶ θανών*, pro *καὶ ἀποθανών*.

τὺ δέ. Apoſtrophe ad Strepſiadem, quæ laudem ipſius continet, ab imitatione trium fortium virorum, quorum exemplo pro patria fortiter pugnans, ætate florenti occubuit.

αἰνέων. Sic legendum hic & paulò pòſt, metri cauſa: poëtæ enim *αἰνέω* pro *αἰνέω* communi vſurpant, vt & *ὑμνέω* pro *ὑμνέω*, aliáque id genus. Dicitur Diodoti filius Meleagrum, Hectorem & Amphiaraum laudare, non quòd linguæ elogio illos decorarit, ſed quòd ſimili facto comprobarit quod illi fecerunt: & ſit illos imitatus, viri autem boni eos imitantur quorum actiones laude dignas putant, & ſic eoſdem laudant.

Μελέαγρον. Primum exemplum honeſtæ mortis Meleager, qui patriam à Curetibus defendit, vt videre eſt Il. ι. v. 585. Secundum Hector: de quo idem Homer. Tertium Amphiaraus, qui in expeditione contra Thebanos abſorptus eſt à terra, de quo Nem. θ. & ι. Quum dicit *εὐανθέ᾽ ἀπέπνευσας ἡλικίαν*, innuit Strepſiadem, *ἐν εὐανθεῖ ἡλικίᾳ τελευτῆσαι πατρίδος προμαχόμενον*. Durior autem phraſis eſt iſta & dithyrambica, pro *ἐν εὐανθεῖ ἡλικίᾳ ψυχὴν ἀπέπνευσας*. Vel ſi hîc *ἀποπνέω* abſolutè ſignificet, *animam efflo*, vt apud Chryſoſth. reperiri fertur, ante *ἡλικίαν* facilè ſubaudietur *κατὰ*, vt ſit hæc conſtructio *καθ᾽ ἡλικίαν εὐανθέα ἀπέπνευσας*.

παράφρασις.

cùm intereſſes eorũ turbę, qui prima in acie pugnabant, vbi ſtrenuiſſimi quique viri extremam in morte ſpẽ ſibi ponẽtes, belli cõtentionẽ fortiter ſuſtinuerunt. Ego autem ob calamitoſam tui cædem luctũ pertuli quantum verbis exprimere non poſſim. Sed vt ſolet tempeſtati ſuccedere ſerenitas: ita Neptunus poſt luctum hunc lætandi anſam mihi præbuit, conceſſa Strepſiadi Iſthmica

στροφὴ γ. κῶλ. η.

προμάχων ἀν᾽ ὅμιλον, ἔνθ᾽ ἄρι-
στοι
ἔσχον πολέμοιο νεῖκος, ἐσχάταις ἐλ-
πίσιν.
ἔτλαν δὲ πένθος οὐ φατόν. ἀλλὰ νῦν
μοι
γαιάοχος εὐδίαν ὄπασεν
ἐκ χειμῶνος. ἀείσομαι,
χαίταν στεφάνοισιν ἁρ-
μόζων. ὁ δ᾽ ἀθανάτων
μὴ θρασσέτω φθόνος,

μετάφρασις.

prima pugnantium in acie in turba, vbi ſtrenuiſſimi ſuſtinuerũt belli contentionem extrema ſpe. Pertuli autem luctum non enarrabilem. Sed nunc mihi terram continens ſerenitatẽ præbuit à tempeſtate. Cantabo, comam coronis aptans. Immortalium autem ne conturbet inuidia,

victoria: ita vt lætus hic successus mœrorem illum obliteret. Quare hunc victorem celebrabo, & carminis encomiastici corona caput eius ornabo. Quòd si mortem pro patria laudaui, nec quemadmodum præstantissimi illi viri ei me obtuli, ne mihi propterea succenseant Dij.

προμάχων ἄν. Amplificatio laudis, quòd ea fortitudine fuerit Strepsiades vt in prima acie steterit cum præstantissimis viris. νεῖκος πολέμοιο, periphrasticè τὸν πόλεμον vocat. Et νεῖκος sine adiectione Homerus pro bello vsurpat Il. γ. Μῦθον Ἀλεξάνδροιο τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε.

ἐσχάταις ἐλπίσιν. Schol. exponit, ἔσχατα ἐπελπίζοντες, ὅ ἐστιν ἀπολέσθαι. Et certè militis extrema spes est, videlicet mors: quia certius est mori quàm seruari pugnando.

ἔτλαν δὲ πένθος. Continuatio apostrophes vel chori, vel Pindari ad hunc Diodoti filium Strepsiadem, qua declarat affectum suum ob calamitatem illam: & hìc digressionem concludit. ἔτλαν autem hìc Doricum est pro ἔτλην Aor. 2. Quidam minùs commodè connectunt cum prioribus ἄεισοι ἔσχον, &c. Et faciunt 3. person. plur. Dor. & Bœot. pro ἔτλησαν: sicuti ab ἔβην, ἔβαν. Verùm commodiùs cum sequentibus connectetur.

ἀλλὰ νῦν μοι. Regressio ad Strepsiadem, eiúsque victoriam Isthmicam, quam Neptuno refert acceptam. γαιάοχος, antonomasia pro Ποσειδῶν. Quod hìc εὐδίαν ἐκ χειμῶνος dicit poëta, dixit simili metaphora εὐδίαν μετὰ χειμέριον ὄμβρον Pyth. Od. 5. antistr. 1. Vide Adag. *Iterum tranquillitatem video.*

ἀείσομαι. Repetit propositionem, q. d. τὸν νικητὴν ἀείσω. Per hypallagen autem dicit, χαίταν στεφάνοισιν ἁρμόζων, pro στεφάνοις ἁρμόζων χαίτη. Per coronas hasce, intelligo cum Schol. encomiasticum carmen. Dicit enim, de στεφάνοις, φησὶ δὲ τοῖς μουσικοῖς.

ὁ δ' ἀθανάτων. Occurrit obiectioni quæ ex ipsius verbis fieri potuisset. Hoc pacto. *Siquidem tantopere laudas mortem qua oppetitur pro patria, cur huiusmodi morti te non obtulisti, sed tranquillam potiùs vitam ad fatalem vsque diem sectaris?* Videtur excusare se, primùm à vitæ genere ad quod est natus, nimirũ ad scribenda carmina, non autem proinde ad militiam. Deinde quia omnibus ex æquo, diuersa tamen morte, è viuis est excedendum. Tandem quia nihil quantunuis dulce affectandum est, si idem sit impossibile, & inconcessum: ita vt militare vitæ genus à natura sua abhorrens affectare non debuerit: quod ipsi fuisset infaustum: non secus ac Bellerophonti affectatus ad cœlũ volatus.

θρασσέτω. Imperandi modi est, pro ταρασσέτω. Nam θράσσω, vel θεάττω quod vide in Lexicis, fit per syncopen, & verso τ. in θ. à ταράσσω, vel ταράττω. Hìc ἀθανάτων φθόνος, meo iudicio, est θεῶν μέμψις seu νέμεσις: & hoc παρὰ τοῖς ῥήτορσι significare tradit Schol. Aristophanis in Pluto, in voce φθονῶν, vbi authorem citat Euripidem, ἀποκτείνειν φθόνος γυναῖκας, vbi φθόνος, subaudito ἐστὶ, significat μέμψεως ἄξιόν ἐστι.

παράφρασις.

Etenim quod in ſcribendis carminibus oblectationem quotidie perſequor, nec militiæ addictus, domi tranquillus ad ſenectutem & mortem contendo, id ad quod natus ſum facio. Deinde quanquam omnibus ex æquo eſt moriendum, diuerſa tamen, quæ & in alio vitæ genere etiam honeſta eſſe poteſt, morte è viuis eſt excedendum, quã, qualis futura ſit, diuina prouidentia non patefecit. Præterea quod præter indolem eſt non eſt affectandum. Nam quicunque maiora viribus, & impoſſibilia molitur, perinde facit ac ſi in cœlum firmam Deorum ſedem aſcendere contendat, quò per imbecillitatem peruenire non licet. Id verò Bellerophontis exemplo probatur: quandoquidem alatus eius equus Pegaſus excuſſit

ἀντιστρ. κῶλ. η.

ὅτι τερπνὸν ἐφάμερον διώκων,
ἕκαλος ἔπειμι γῆρας, ἔς τε τὸν μόρσιμον
αἰῶνα. θνάσκομεν γὰρ ὁμῶς ἅπαντες.
δαίμων δ' ἄισος. τὰ μακρὰ δ' εἴ τις
παπταίνει, βραχὺς ἐξικέσθαι χαλκόπεδον θεῶν
ἕδραν. ὅτε πτερόεις
ἔρριψε Πάγασος

μετάφρασις.

quòd oblectationem quotidianam perſequens, tranquillus accedo ad ſenectutem, ádque fatale æuum. Morimur enim pariter omnes, ſors verò diuerſa eſt. *Quòd ſiquis longinqua proſpicit, breuis* eſt *ad perueniendum æreum pauimentũ habentem Deorum* ad *ſedem: quandoquidem alatus excußit Pegaſus*

τερπνὸν ἐφάμερον. Intellige τὸ καθ' ἑκάστην ἡμέραν τερπνὸν ὄν. Quod in quo conſiſtat collige, ex paraphraſi.

ἕκαλος. Dor. pro ἕκηλος. *μόρσιμον αἰῶνα*, intellige τὸν μεμοιραμένον χρόνον, τὴν κατὰ μοῖραν τελευτήν.

δαίμων δ' ἄισος. Legunt omnes ἄϊστος, hoc eſt, ἄγνωστος *ignotus*: ſed in metro σ. in ἄϊστος eſt diſſimulandum, vt maneat breuis media ſyllaba: præterea non agitur hîc de ignoratione ſortis, ſed de inęqualitate & diuerſitate mortis variorum hominum. Ideo lego ἄισος h.e. ἄνισος, ducta à Scholijs coniectura, quæ exponunt τὰ γὰρ τοῦ δαίμονος καὶ τῆς τύχης, οὐκέτι ἐστὶν ἴσα καὶ ὅμοια τοῖς πᾶσι. Porrò ἄισος etiam ab Heſychio exponitur *ἄνισος, impar, diuerſus.*

τὰ μακρά. Intellige τὰ ἀδύνατα: & βραχὺς expone cum Schol. ἀσθενής. q.d. εἰ δέ τις τὰ ἀδύνατα σκοπεῖ, ὡς τὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς τῶν Θεῶν διαίτης ἐφάπτεσθαι, ἀσθενής ἐστι πρὸς τὸ τῆς ἐπιθυμίας τέλος παραγίνεσθαι.

χαλκόπεδον Θεῶν ἕδραν. Periphraſis cœli, quod χαλκόπεδον non ratione materiæ, ſed ratione firmitatis vocat: vnde 6. Nem. ſtr. 1. ὁ χαλκεὸς ἀσφαλὲς αἰεὶ ἕδος οὐρανὸς dicitur: & Pyth. 1. antiſtr. 2. ὁ χάλκεος οὐρανὸς οὔπω ἀμβατὸς αὐτοῖς. De Pegaſo & Bellerophonte vide Odam ιγ. Olymp.

παράφρασις.

dominum volentem in cœ-

ἐπῳδ. κῶλ. η.

δεσπόταν ἐθέλοντ' ἐς οὐρανοῦ σταθμοὺς

μετάφρασις.

dominum volentem

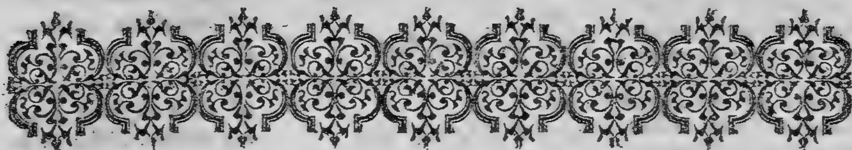
ſi domos venire ad Iouis concilium, hoc eſt, impoſſibilia molientem, ſiquidem inacceſſum eſt cœlum. Ac ſanè triſtiſſimus exitus eum manet, qui rem iniquā quantumuis ſpecie iucundam aggreditur. Cæterùm ô Apollo cui floret aureum capillitium, quíque obliqua reſponſa das, huic Iſthmionicæ Pythicam victoriam præbe, vt tibi ſacris in certaminibus apud Pythonem floridā corona donatum celebremus.

ἐλθεῖν μεθ' ὁμάγυριν Βελλεροφόν-
ταν
Ζηνός. τὸ δὲ πὰρ δίκαν
γλυκὺ πικροτάτα μένει τελευ-
τά.
ἄμμιν δ' ὦ χρυσέᾳ κόμᾳ
θάλλων πόρε Λοξία,
τεαῖσιν ἁμίλλαισιν εὐαν-
θέα καὶ Πυθοῖ στέφανον.

in cœli ſtationes venire ad concilium Bellerophontem Iouis. Quod verò præter ius dulce eſt, amariſſimus manet exitus. Nobis verò ô aurea coma florens præbe Loxia, tuis in certaminibus floridam etiam apud Pythonem coronam.

τὸ δὲ πὰρ δίκαν. Gnome quæ claudit ſuperiora, & docet nonnullis iucundum quidem eſſe res iniuſtas, quales ſunt inconceſſæ & impoſſibiles, affectare, ſed eos triſtem votorum euentum conſequi. Vide in Adag. *Lucrum malum æquale diſpendio.*

ἄμμιν. Epilogus cum voto ad Apollinem, vt huic victoriam Pythiam concedat. Antonomaſticè deſignatur Apollo, quum Λοξίας appellatur, & χρυσέᾳ κόμᾳ θάλλων, h.e. χρυσοκόμης vt Ol. Od. 6. & χρυσοχαίτης Pyth. 2. Ante τεαῖσιν ſupple ἐν: vel lege τεαῖς ἐν.

ΚΛΕΑΝΔΡΩ ΑΙΓΙΝΗΤΗ,	CLEANDRO AEGInetæ,
ΕΙΔΟΣ Η.	ODE VIII.

ARGVMENTVM.

CLeandri laudes persequitur Pindarus ab Isthmiaca & Nemeęa victoria à patre Timasarcho, à maiorum fortitudine, à patria Aegina. Hinc Aeginetarum originem altiùs repetit ab Asopo, Aegina, Aeaco, Peleo & Thetide: de cuius matrimonio Neptunus & Iupiter litigarunt. Themis fata aperit, docens eam deberi Peleo. Hinc ad Achillem Pelei Thetidísque filium delabitur, tandémque ad Cleandrum rediens, ipsius laudibus hymnum concludit.

παράφρασις.	διαίρεσις α. κώλ. κβ.	μετάφρασις.
Vestrûm aliquis, ô iuuenes poëtę, Cleandro, eiúsque iuuenili ętati qua fortiter se gessit, ad Telesarchi patris eius splendidas fores profectus, laborum pretium persolutoriũ, quo gloria celebritásque nominis ipsi comparetur, hymnum videlicet excitet & componat: quod sit Isthmicę victoriæ pręmium, eiúsque quam ex Nemeęo cer-	Κλεάνδρῳ τις, ἁλικίᾳ τε λύτρον εὔδοξον, ὦ νέοι, καμάτων, πατρὸς ἀγλαὸν Τελεσάρχου παρὰ πρόθυρον ἰὼν, διεγειρέτω κῶμον, Ἰσθμιάδος τε νίκας ἄποινα, καὶ Νεμέᾳ ἀέθλων ὅτι κράτος ἐξεῦρε. τῷ καὶ ἐγὼ καίπερ ἀχνύμενος	*Cleandro aliquis, iuuentutíque eius pretium persolutoriũ gloriosum, ô iuuenes, laborum, patris splendidum Telesarchi ad vestibulum profectus, excitet chorealem hymnum, Isthmiadísque victoriæ præmium, & in Nemea, certaminum quoniam*

tamine

certamine consequutus est. Cui ego etiam, etsi mœsto sim animo; ob recentem Græciæ metum à Persico bello incussum, poscor preclaram Musam inuocare, & carmen encomiasticũ contexere. Quare cùm magno luctu liberati simus, ne, anime mi, non scribamus carmina, quæ sint victorum coronaméta: neque mœstitiam foueamus. Sed cùm infecta mala, consilio Xerxis imminentia, desierint exitium minari, dulce aliquod carmen laudatorium, præterito dolore in publicum proferamus: postquam supra caput impendentem Tantaleum illum lapidem, à lætitia nos aberrare facientem, imò laborem, cui ferendo par non erat Græcia, Deus aliquis à nobis auertit.

θυμὸν, αἰτέομαι
χρυσέαν καλέσαι
μοῖσαν. ἐκ μεγάλων
δὲ πενθέων λυθέντες,
μήτ' ἐν ὀρφανίᾳ πέσωμεν
στεφάνων, μήτε κά-
δεα θεράπευε. παυ-
σάμενοι δ' ἀπρήκτων κακῶν,
γλυκύ τι δαμωσόμεθα
καὶ μετὰ πόνον. ἐπειδὴ
τὸν ὑπὲρ κεφαλᾶς
τοῦ Ταντάλου λίθον παρά τις ἔ-
τρεψεν ἄμμι Θεὸς,

victoriam adeptus est. Cui & ego quamuis mœstus animo, poscor auream inuocare Musam. Ex magnis autem luctibus liberati, neque in orbitatem cadamus coronarum, neque mœrores foue: sed fine imposito infectis malis, dulce aliquid in publicum proferamus, etiam post dolorem: postquam supra caput Tantali lapidem impendentem *aliquis auertit nobis Deus,*

Κλεάνδρῳ. Cleander Telesarchi filius, patria Aeginensis, Isthmiaca, Nemeæa, Pythica, Megarensi, Epidaurica victoria clarus. Titulus non meminit generis victoriæ, sed pancratij mentionem facit contextus.

διαίρεσις. Hoc εἶδος est μονοστροφικὸν, & præter morem à poëta in sectiones diuisum. Sic Nem. 2 octonarios: & 9. duodenarios habuit. Pyth. 12. strophen & antistrophen tantùm.

Κλεάνδρῳ τις. Exordium ducit author ab exhortatione, querimonia, & consolatione. Nam iuuenes poëtas hortatur, vt Cleandro epinicium scribant. Queritur ipse de luctu, à quo facilè impediretur quominus scribendi prouinciam susciperet, nisi rogatus fuisset: sese præterea solatur, quòd diuino beneficio liberata sit Græcia ab imminente iugo seruitutis.

ἁλικίᾳ τε. Subauditur hîc αὐτοῦ. λύτρον εὔδοξον καμάτων, est periphrasis hymni encomiastici. Dicitur λύτρον εὔδοξον, tum quia carmen ipsum est gloriosum, tum quia laudato viro gloriam parit.

ὦ νέοι. Adhortatoria προσφώνησις ad iuuenes poëtas. Hæc autem est legitima lectio, spuria verò ὠνέοι, quam habent quædam editiones, quasi sit optat. verbi ὠνέω. Sed hæc lectio per se corruit, quia turbat sensum.

ἀγλαὸν πρόθυρον. Synecdochicè *vestibulum* pro *domo* sumit. Epitheton hoc ἀγλαὸν, innuit opulentum fuisse Telesarchum.

διεγειρέτω. Sic lego compositum pro simplici ἐγειρέτω, quod in Scholijs legitur. Nam metro deest alioqui syllaba: præterea κῶμον ἐγείρειν aptiùs dicitur quàm ἀγείρειν. Ισθμιὰς adiectiuè sumitur pro Ισθμική.

καὶ Νεμέᾳ. Post hanc vocem scribitur punctum, vel colon in alijs editionibus: sed omnis distinctio me iudice expungenda, sícque perspicuè construenda hæc verba, καὶ ὅτι κράτος ἄεθλων ἔξευρε Νεμέᾳ: sic nihil erit extrinsecus sumen-

dum, erítque planus sensus. Ellipsis est præpositionis ἐν ante Νεμέᾳ, nisi aduerbialiter sumatur. Hæc autem Cleandro, non (vt quidam volunt) Telesarcho, tribuuntur.

τῷ καὶ ἐγώ. Hoc est, τούτῳ καὶ ἐγὼ καίπερ τὴν ψυχὴν λυπούμενος αἰτοῦμαι προσκαλέσαι τὴν τιμίαν μοῦσαν. Quæritur quæ causa dolendi fuerit Pindaro. Putat Schol. quia aliqui Cleandri necessarij, in nauali ad Salaminem prælio mortui sunt: quod etsi verisimile est, constat ex sequentibus poëtam Persici belli in genere rationem habere. χρυσέαν expono τιμίαν, quia per *aureum* poëta solet *pretiosum* significare, & αἰτοῦμαι passiuè sumo.

ἐκ μεγάλων. Apostrophe poëtæ ad seipsum, qua hortatur vt post luctum nō foueat mœrores, sed animum ad scribendum appellat. κάδεα Dor. pro comm. κήδεα, hoc est λύπαι, καὶ πένθος. Et ἄπρηκτα κακά, intellige ἀνωφελήτους λύπας, καὶ ἄχρηστα πένθεα, cum Schol. aliísque interpretibus. Sed puto tamen, *infecta mala* dici posse, quia Græciæ excogitatum malum à Xerxe, infectum abijt.

δαμωσόμεθα. Dor. & Aeol. pro δημωσόμεθα: à verbo δημόω, vel δημοῦμαι. h. e. εἰς τὸ δῆμον ἐκφέρω. Alij exponunt, δημοσίᾳ παίζειν. Schol. παίζειν, καὶ εἰς δῆμον κατάγειν. vide vulg. Lexica.

ἐπειδὴ expono *postquam*, ratione temporis. Beneficio diuino tribuit liberationem Græciæ, cui quod imminebat malum appellat *Tantali lapidem*, vt innuat illud fuisse ingens, à Deo immissum, sicuti Tantalo lapis in pœnam imminebat, nec ab alio auertendum. Vide Adag. *Tantali lapis*. & Od. Ol. α. παρά πε ἔτρεψε. Tmesis, pro παρέτρεψέ πε.

παράφρασις.	διαίρεσις β. κῶλ. κβ.	μετάφρασις.
Quamobrem cùm metuenda mala præterierint, sedata est solicitudo qua distringebar, Conuenit autē vt præsentem statum, nulla præteriti, nulla futuri habita ratione, amplectamur. Nam ætas humanæ vitæ curriculum incertis casibus inuoluit & circunuenit. Quibus perspectis: atque hoc etiam in considerationem adducto, quod libertatem nostram barbaris inuisam retinuimus, sanabilis est susceptus ille dolor, ob eam quam à Xerxe metuebamus seruitutē. Præterea, vt virum decet, bona spes de futuro est colenda. Nunc	ἀτόλματον Ἑλλάδι μόχθον. ἀλλ' ἐμοὶ δεῖμα μὲν παροιχόμενον καρτερὰν ἔπαυσε μέριμναν. τὸ δὲ πρὸ ποδὸς, ἄρειον αἰεί, χρῆμα πᾶν. δόλιος γὰρ αἰὼν, ἐπ' ἀνδράσι κρέμαται, ἑλίσσων βίου πόρον. ἰατὰ δ' ἐστὶ βροτοῖς σύν τ' ἐλευθερίᾳ καὶ τά. χρὴ δ' ἀγαθὰν ἐλπίδ' ἀνδρὶ μέλειν. χρὴ δ' ἐν ἑπταπύλοισι Θήβαις τραφέντα, Αἰγίνᾳ χαρίτων ἄωτον προνέμειν πατρὸς οὕνεκα δίδυμαι γένοντο θύγατρες, Ἀσωπίδων:	*intolerandum Græciæ laborem. Quare mihi metus præteritus grauem sedauit solicitudinem. Quæ verò ante pedes est, præstantior semper est res omnis. Dolosum enim æuum hominibus impendet, voluens vitæ cursum. Sanabilia autem mortalibus sunt cúmque libertate, etiā illa. Oportétque bonam spem homini curæ esse. Oportet autem in septiportibus Thebis educatum, Ae-*

igitur composita illa animi ægritudine, decet me postulatum concedere encomiũ: idque iure consanguinitatis ego ciuis Thebanus erga virum Æginetam facere teneor. Nam Thebe & Ægina filiarum Asopi natu minimæ fuerunt. Et cùm Ioui placuissent, ille Theben quidem Bœotijs Thebis, iuxta Dircæum fontem pulchris aquis manantem sitis, vrbi curruum, ac proinde certaminum bellorúmque studiosæ præfecit.

θ' ὁπλόταται, Ζηνί τε ἅδον βασιλέϊ. ὃ τὰν μὲν παρὰ καλλιρόῳ Δίρκᾳ φιλαρμάτου πόλιος ᾤκισεν ἁγεμόνα.

ginæ gratiarum florem tribuere: patris quoniã eiusdem geminæ sunt filiæ, Asopidúmque natu minimæ, Iouíque placuerunt regi: qui alteram quidem apud pulchrifluam Dircen, curruum studiosæ vrbis collocauit ducem.

ἀτόλματον. Dor. pro ἀτόλμητον. h.e. ἀϋπομόνητον καὶ δεινὸν, *intolerabilem & horrendum*, vt rectè exponit Schol. Nam fit ex α. priu. & verbo τολμάω, quod non solùm significat *audeo*: sed etiam *tolero, fero, sustineo*: vt apud Theogn. Τολμᾶν χρὴ τὰ διδοῦσι θεοὶ θνητοῖσι βροτοῖσι. Quare obscurè exposuerunt, qui *non audendum* verterunt ἀτόλματον. Ideóque explicarunt hoc, q.d. poëta, laborem hunc fuisse non audendum, quòd nemo ausus fuisset cum hoste congredi.

ἀλλ' ἐμοί. Hoc loco ἀλλά, non est aduersatiuũ, sed concludit superiora. Ideóque exponendum, *quare, quamobrem*, vt & ἀλλ' εὔχεται. Pyth. Od. 4. ep. vlt. colo. 1. videbis. Nam ex eo quod Deus calamitatem auertit, infert metum suum præterijsse, grauémque de euentu solicitudinem susceptam: vt attentiùs mentem poëtæ scrutanti apparebit.

δεῖμα παροιχόμενον. Sic lego ad vitandam hypallagen obscuriorem. Nam si retineas δεῖμα παροιχομένων, erit ὑπαλλακτικῶς exponendum, *præteritio timendorum*. Si verò legas δεῖμα παροιχόμενον, erit *præteritus metus*: & *metus* pro *re metuenda* ponetur, vt *spes* pro *re sperata* plerunque vsurpatur. Solet δεῖμα generare μέριμναν: illo sublato hæc cessat. Ideóque rectè dixit, *metus præteritus grauem sedauit solicitudinem*.

τὸ δὲ πρὸ ποδός. Ratio cur rerum præteritarum non oporteat solicitum esse: nempe quia præsentis status potiùs quàm præteriti habenda est ratio. q. d. τῶν δὲ ἐνεστηκότων ἀεὶ δεῖ ἀντέχεσθαι, καὶ τὸ παρὰ πόδας σκοπεῖν, καὶ εὖ διατιθέναι. Nec non præsentem statum amplecti oportet, quia futurum tempus est incertum. Itaque hæc sententia, tum antecedentibus, tum consequentibus inseruit. Rem autem perspicuè habes in paraphrasi. Hinc Horat. l. 2. Carm. Ode 16. *Lætus in præsens animus quod vltra est Oderit curare.*

δόλιος γὰρ. Gnome de incertitudine rerum futurarum. Rectè δόλιος αἰών, quia mutationes temporis insperatæ nos inuoluunt, & circunueniunt. Hîc legi solet βιότου: sed abundat syllaba: quò fit vt βίου legendum videatur. Et ἀνδράσι, pro ἀνθρώποις, vt fit passim.

ἰατὰ δ' ἐστι. Hæc quoque est ratio cur cessare debeat præteritorum malorum solicitudo: quia nimirum retenta libertate Græciæ hæc omnia mala sanari possunt. q.d. διασωθείσης δὲ τῆς ἐλευθερίας ἰᾶσθαι ῥᾴδιον ταῦτα.

χρὴ δ' ἀγαθάν. Alia ratio cur præteritorum solicitudo cessare debeat, quia ni-

mirum, viros decet bona ſperare, atque ita domito mœrore fortem animum bona ſpe fultum ſeruare.

χρὴ δ' ὦν. Ratio cur ſedato præteritorum mœrore, & dempta ſolicitudine, debeat ipſe qui eſt Thebanus, Cleandrum Aeginetam laudare ob Iſthmicam victoriam. Etenim inter Thebas & Aeginam eſt cognatio. Nam Thebe & Aegina ſunt ſorores, & Aſopi filiæ, & vrbium à ſe denominatarum Deæ tutelares. Hîc χαρίτων ἄωτον ſignificat ὕμνον, ſeu κῶμον.

παῤ ὃς ἕνεκα. Hoc eſt, ὅτι δύο θύγατρες νεώτατοι ἐγένοντο τοῦ Ασώπου. Aſopus habuit viginti filias, quarum has natu tradit minimas. Vide hac de re Natal. Comit.

ὅ. Poët. pro ὅς. vt ſæpe apud Homer. habéſque exemplum Od. Pyth. ε. ſtr. 3. ταὶ μὲν nimirum Theben: quam Iupiter præfecit Thebis Bœotijs: quam vrbem vocat φιλαρμάτων, metonymicè, quia Thebani curruum, proindéque certaminũ & bellorum ſtudioſi fuerunt, in quibus currus erant in vſu. ᾤκισσεν metri cauſa pro ᾤκισεν Aor. 1. verbi οἰκίζω.

παράφρασις.

Te verò, ô Ægina, Oenopiam in Inſulam detulit, cuius ibi concubitu grauida facta, illi Deorum hominúmque patri, grauiũ tonitruum ſtrepitum excitanti, diuinum filium, hominúmque in terris verſantium honoratiſſimum peperiſti: qui Deorum habita ratione lites ſubditorum iuſto iudicio dirimere ſolebat. Cuius quidem filij Telamon & Peleus, Dijs ob excellentiã æquiparandi, filiorúmque martiales filij Aiax & Achilles, bello vbi fit lugubris æneorum armorum ſtrepitus, fortiter gerendo præſtantiſſimi fuerunt: prȩterea ſingulari temperantia, prudentiáque prȩditi: prȩcipuè verò Peleus: cuius virtutẽ beatorum Deorum concilia meminerunt: quando inſignes Dij Iupiter & Neptunus, Thetidis amore flagrãtes, de nuptijs eius contenderunt, cùm

διαίρεσις γ. κώλ. κβ.

σὲ δ' ἐς νᾶσον Οἰνοπίαν ἐνεγ-
κὼν
κοιμᾶτο, δῖον ἔνθα τέκες
Αἰακὸν βαρυσφαράγῳ πα-
τρὶ κεδνότατον ἐπιχθονίων, ὃ
καὶ
δαιμόνεσσι δίκας ἐπείραι-
νε. τοῦ μὲν ἀντίθεοι
ἀρίστευον υἱέες.
υἱῶν τ' ἀρηΐφιλοι
παῖδες, ἀνορέᾳ
χάλκεον στονόεν-
τ' ἀμφέπειν ὅμαδον.
σώφρονές τ' ἐγένον-
το, πινυτοί τε θυμόν.
ταῦτα καὶ μακάρων ἐμέ-
μναν-
τ' ἀγοραὶ, Ζεὺς ὅτ' ἀμ-
φὶ Θέτιος, ἀγλαός
τ' ἔρισαν Ποσειδᾶν γάμῳ,
ἄλοχον εὐειδέα θέ-
λων ἑκάτερος ἑὰν ἔμ-
μεν. ἔρως γὰρ ἔχεν.
ἀλλ' οὔ σφιν ἄμβροτοι τέλεσαν εὐ-

μετάφρασις.

Te verò in Inſulam Oenopiam cum tuliſſet, dormiebat tecum: *diuinum vbi peperiſti Aeacum grauiſtrepo patri honoratiſſimum in terra verſantium: qui & lites Dijs finiebat. Cuius quidem Dijs pares præſtantiſſimi fuerunt filij, filiorúmque martiales filij, fortitudine ad æreum lachrymoſum adminiſtrãdum* belli *ſtrepitum. Temperantéſque fuerunt, prudẽtéſque animo. Hæc etiam Deorum meminerunt concilia, Iupiter quando ob Thetidis, illuſtríſque contenderunt Neptunus nuptias, vxorem formoſam volens vter-*

vterque formosam illam vxorem ducere vellet. Sed Deorum immortalium prouidæ mentes ipsis coniugium illud non perfecerunt,

καὶ θεῶν πραπίδες,

que suam esse : amor enim tenebat eos. *Sed non ipsis immortales perfecerunt coniugium Deorum mentes,*

Οἰνοπίαν. Quæ nunc Aegina dicitur, Oenopia priùs dicta est : vnde Ouid. 7. metam.

Oenopiam veteres appellauêre: sed ipse
Aeacus Aeginam genitricis nomine dixit.

κοιμᾶτο. Ellipsis est, & subaudiendum ἅμα σοί. Quo ex concubitu natum ait Aeacum, quem cum posteris celebrat: vt à maioribus Aeacidis Cleandrum laudet.

βαρυσφαράγῳ. Hoc est, ἐριγδούπῳ. Βαρυσφάραγος, est ὁ βαρέως σφαραγῶν, βαρὺν ψόφον ποιῶν. *grauem strepitum edens.* Iouis epitheton, ob tonitruum quæ mouet, ingentem strepitum.

ὃ. Sic legendum pro ὅς, ob metrum, sicuti præcedenti sectione, ὃ καὶ μ̃. *Dijs non Deorum lites finiebat.* Non enim lites quæ inter Deos intercesserint, eum diremisse constat: sed conscijs testibúsque Dijs lites dirimebat: quia subditorum causas iustè iudicabat. Neque enim ille, sed Themis, vt ex sequentibus colligere est, Neptuni Iouísque contentionem ob Thetidis nuptias, quam ambiebat vterque, diremit. Est autem ἐπείραινε, Imperf. verbi πειραίνω, inserto ι. pro comm. περαίνω.

τοῦ μ̃. Eiusdem Aeaci laus à filijs & nepotibus, quos Dijs pares, bellicosos, temperantes & prudentes: nec filios solùm ἀντιθέους, nepotes ἀρηϊφίλους, σώφρονας & πινυτοὺς vocat: sed & nepotes & filios, συλληπτικῶς tales dicit. Telamon, Peleus, Aiax Achilles suis factis se bellicosos demonstrarunt, Telamon sequutus Herculem, Peleus Acastum aggressus, quem expugnata Iolco debellauit. Aiax, & Achilles aduersus Troianos progressi. Quum autem σώφρονες dicuntur, præcipuè respicit poëta ad Pelei castitatem celebrem.

ταῦτα καὶ μακάρων. Putat Schmidius authoris mentem esse, Deorum concilia meminisse Aeaci nepotes & filios fore tales. Sed puto poëtam dicere velle concilia Deorum meminisse illius filios fuisse σώφρονας & πινυτούς: ídque συλληπτικῶς, cùm hoc de Peleo sit peculiariter intelligendum, cuius pietatem & castitatem remunerati sunt Dij, vt sequentis sectionis 18 colo & seq.

ἔρισαν. Sic lego in 3. pers. plur. Aor. 1. verbi ἐρίζω, & paulò pòst θέλων: vt hæc sit perspicua constructio, ὅτε Ζεὺς, ἀγλαός τε Ποσειδᾶν, ἀμφὶ Θέτιος γάμῳ ἔρισαν, θέλων ἑκάτερος ἑὰν ἔμμεν ἄλοχον εὐειδέα. Alij legunt ἐρίσας, in particip. Aor. 1. sed non potest conuenire cùm participium aliud θέλων statim sequatur.

ἀλλ' οὔ σφιν. Hoc est, ἀλλ' οὐκ αὐτοῖς, Ζηνὶ καὶ Ποσειδῶνι γάμον οὐκ ἐτέλεσαν οἱ θεοὶ ἀθάνατοι τὸ ἐμβριθέστατον συνιέντες. Vocem πραπίδες, vide Olymp. Od. 2.

παράφρασις.

audito Themidis fatidicæ, benéque cõsulentis oraculo: quæ medio illorum in cœtu dixit esse in fatis, vt Dea illa marina Thetis regem patre præstantiorem filium pareret: ita vt si vel Iouis, vel fratris eius Neptuni concubitu frueretur, futurum esset vt hinc nasceretur, qui impetuoso fulmine, & insuperabili tridente telum aliud potentius manu versaret & agitaret. Quare inquit missam facite istiusmodi contentionem. At illa mortalis viri coniugium sortita, filium suscipiat, Marti quoad manuum robur, fulguribus quoad vigorem & celeritatem pedum assimilem, quem in bello videat interemptũ. Ad me verò quod attinet, nuptias hasce, summæ pietatis præmium diuina voluntate destinatum, Aeacidæ Peleo concessi, quem Iolcum expugnasse dicunt.

διαίρεσις δ. κώλ. κβ.

ἐπεὶ θεσφάτων ἤκουσαν. εἶπε
δ' εὔβουλος ἐν μέσοισι Θέμις
εἵνεκεν πεπρωμένον ἦν, φέρ-
τερον γόνον ἄνακτα πατρὸς τε-
κεῖν
ποντίαν Θεὸν, ὃς κεραυνοῦ
τε κρέσσον ἄλλο βέλος
διώξει χερὶ, τριό-
δοντός τ' ἀμαιμακέτου,
Διΐ μισγομέναν,
ἢ Διὸς παρ' ἀδελ-
φοῖσιν. ἀλλὰ τὰ μὲν
παύσατε. βροτέων
δὲ λεχέων τυχοῖσα,
υἱὸν εἰσιδέτω θανόντ' ἐν
πολέμῳ, Ἄρει
χέρας ἐναλίγκιον,
στεροπαῖσί τ' ἀκμὰν ποδῶν.
τὸ μὲν ἐμὸν Πηλέϊ θεύ-
μοιρον ὄπασαι γάμου Αἰ-
ακίδᾳ γέρας, ὃν
καὶ εὐσεβέστατόν φασ' Ἰαωλ-
κοῦ τράφειν πεδίον.

μετάφρασις.

postquam oracula audiuerunt. Dixit enim consilio valens Themis in medio eorum, *quòd fatale erat præstantiorem filium regem patre vt pareret marina Dea, qui fulmine potentius aliud telum agitaret manu, tridentéque inexpugnabili, Ioui commixta, aut Iouis cum fratribus. Sed hæc missa facite. Mortales autem lectos sortita, filium intueatur mortuum in bello, Marti manus similem, fulguribúsq; vigorem pedum. Quod quidem ad me attinet Peleo fatale dedi nuptiarũ Aeacidæ præmium, quem & pijssimum aiunt Iolci expugnasse terram.*

ἐπεὶ. Non significat *quoniam*, hoc loco, sed *postquam*. Etenim Dij nuptias de quibus contendebant Iupiter & Neptunus perficere noluerunt, postquam Themis fata exposuit. Prima syllaba in ἤκουσαν longa, est pro duabus breuibus: quare retinenda hæc lectio. Porrò εἵνεκεν hîc æquipollet τῷ ὅτι. ποντίαν Θεὸν videlicet Thetidem. Διὸς παρ' ἀδελφοῖσι, nempe Neptuno: vbi plural. pro singul. Nam fulminis & tridentis tantùm meminit, quæ sunt Iouis & Neptuni tela. Hac de re vide Ouid. Metam. II.

εἶπε δ' εὔβουλος. Cum Pindaro conuenit Apollon. Argon. 4.

Ἔμπης δ' οὐ μεθίεσκεν ὀπιπεύων ἀέκουσαν,
Εἰσότε οἱ πρέσβειρα Θέμις κατέλεξεν ἅπαντα,
Ὡς δή τοι πέπρωται ἀμείνονα πατρὸς ἑοῖο
Παῖδα τεκεῖν.

υἱὸν εἰσιδέτω. De Achille, eiúsque robore, pedúmque velocitate dictum

Nem. γ. ſtr. & antiſtr. 3. De Pelei nuptijs, & Iolci expugnatione eâdem Oda antiſtr. 2. τὸ μὲν ἐμόν. Hic ſignificat ἐγώ, vide exempla in Lexicis in ἐμός. Conſtruitur autem cum prima perſona, ideóque lego neque ὀπάσαι in infinit. neque ὄπασε in 3. perſ. Aor. 1. ſed ὄπασα in 1. vt ſit hæc conſtructio, τὸ μὲν ἐμὸν ὄπασα Πηλεῖ γέρας &c. Hac ratione planus eſt locus.

τραπεῖν. Omnes legunt τραφεῖν. Vulgata verſio exponit *in Iolci terra educatum eſſe*. Schmidius, *educaſſe terram Iolci*. Sed neque ibi educatus eſt. Nam ibi non vixit à pueritia & adoleſcentia, cui conuenit educatio, ſed apud patrem: à quo tantum diſceſſit occiſo Phoco. Neque rectè dicitur *educare terram*. Ideóque conjicio eſſe graphicum errorem, & emendandum ſcripto π. loco φ. vt ſit τραπεῖν: & certè hoc conueniet cum hiſtoria, de expugnatione Iolci, quam Od. 4. Nem. ſtr. 3. πολεμίᾳ χερὶ προστραπὼν Πηλεὺς dicitur. Porrò Ἰαωλκοῦ πεδίον, periphraſticè dixit pro Iolco.

παράφρασις.

Itaque protinus ad incorruptum Chironis antrum eant nuntia quibus hoc ſignificetur. Nec Thetis Nerei filia, iterum ac proinde bis contentionis inter riuales Deos nobis dirimendæ occaſionem præbeat. Circa plenilunium autem veſpertinum, quo celebrari ſolent nuptiæ, heroi illi copulata, virginitatis amabile frænum ſoluat. Sic dixit Dea Themis, in Deorum concilio Saturni filios alloquuta: qui ſuperciliorum immortalium nutu ſignificarunt illius ſententiã ſibi probari, cuius irrita infectáque verba non abierunt. Nam aiunt Iouem regem Thetidis haſce cum Peleo nuptias vnà cum Themide curaſſe. Ex quibus natus eſt Achilles, cuius iuuenilem virtutem, docti poëtę apud indoctos & illiteratos homines laudibus nobilẽ reddiderunt, dixerúntque vt vitiferum Myſiæ ſolum, nigro cruore Telephi tranſitum Græcis Troiam petentibus prohibentis aſperſum cruentauit.

διαίρεσις ε. κώλ. κβ.

ἰόντων δ' ἐς ἄφθιτον ἄντρον εὐθὺς
Χείρωνος αὐτίκ' ἀγγελίαι.
μηδὲ Νηρέως θυγάτηρ νεικέων πέταλα δὶς ἐγγυαλιζέτω
ἄμμιν. ἐν διχομηνίδεσσι
δ' ἑσπέραις, ἐρατὸν
λύοι κεν χαλινὸν ὑφ' ἥρωι παρθενίας.
ὣς φάτο Κρονίδαις
ἐννέποισα Θεά.
τοὶ δ' ἐπὶ βλεφάροις
νεῦσαν ἀθανάτοισιν. ἐπέων δὲ καρπὸς
οὐ κατέφθινε. φαντὶ γὰρ συναλέγειν καὶ γάμον
Θέτιος ἄνακτα, καὶ
νέαν ἀνέδειξαν σοφῶν
στόματ' ἀπείροισιν ἀρετὰν Ἀχιλλέος, ὃ καὶ Μύσιον ἀμπελόεν
αἵμαξε, Τηλέφου μέλανι ῥαίνων φόνῳ, πεδίον.

μετάφρασις.

Eant autem in incorruptum antrũ protinus Chironis nuntia. Neque Nerei filia contentionum folia bis tradat nobis. In dimidij autem menſis veſperis, amabile ſoluat frænum ſub heroë virginitatis. Sic dixit, Saturnios alloquuta Dea. Illi verò ſupercilijs annuerunt immortalibus. Verborum autem fructus non perijt. Dicunt enim ſimul curaſſe etiã nuptias Thetidis Regem. Et iuuenilem innoteſcere fecerunt ſapientum ora ignaris virtutem Achillis; qui & Myſum vitiferum cruentauit, Telephi atro aſpergens ſanguine, campum:

ἰόντων. Imperat. Att. pro comm. ἴτωσαν. Chironis antrum ἄφθιτον vocat, ob rectam disciplinam qua commissos discipulos imbuebat: óbque viri illius totiúsque familiæ bene moratæ incorruptam vitam. Vel legendum est ἀφθίτου Χείρωνος, hoc est, ἀθανάτου. Nam illi licebat esse immortali, si voluisset, vt Lucianus ait in Dialog. Mort.

μηδὲ Νηρέως θυγάτηρ. Hoc est, μηδὲ ἡ Θέτις ἅπαξ νεῖκος παρασχοῦσα ἐν ἡμῖν, πάλιν παρασχέτω, ὥστε δὶς παρασχεῖν. Properè mittendum nuntium censet Themis ad Chironem, vt ibi Pelei & Thetidis nuptiæ celebrentur: ne bis inter Deos immortales, innupta præbeat ansam contendendi.

ἐν πέταλα νεικέων. Folia contentionum dicit, quia folijs tanquam tabulis, contentiones inscriptæ iudicibus ad ferendum iudicium offerebantur. Sic φύλλ' ἀοιδᾶν, Isthm. 4. antistr. 2. dicuntur, quia carmina folijs inscribebantur. ἐγγυαλίζειν autem propriè est εἰς χεῖρας παρέχειν. Nam γύα sunt αἱ χεῖρες. Simpliciter παρασχεῖν, & ἐγχειρίζειν.

ἐν διχομηνίδεσσι. Locus nuptiarum notatus est, Chironis scil. antrum. Nunc tempus declaratur: nempe nox qua plena esset luna, dimidiúsque mensis: nam νουμηνία veteribus Calendas constituebat. Hîc διχόμηνις adiectiuè sumitur. q.d. ἡ μήνη τὸν μῆνα εἰς ἴσα δύο μέρη διχάζουσα. Vide hanc vocem str. 2. Od. 3. Olymp. Vtitur plurali numero, vel per enallagen, vel quòd nolit accuratè innuere ipsam vesperam qua plenilunium patefit, sed circiter illud tempus.

ἐρατὸν λύοι κεν. Honesta περίφρασις primi concubitus. ἐπὶ βλεφάροις νεῦσαν. tmesis pro ἐπένευσαν βλεφάροις.

ἐπέων δὲ καρπὸς. Metaphorica loquendi formula, pro οὐκ ἀνωφελὴς καὶ μάταιος ὁ λόγος ἐγένετο. Hîc συναλέγειν, est ἅμα ἀλέγειν. h. e. ἐπιμελεῖσθαι, φροντίζειν, éstque poëticum vocabulum. Porrò ἄνακτα, Iouem hîc κατ' ἐξοχὴν appellat, qui nuptias istas curasse fertur. str. 3. Nem. 5.

καὶ νέαν ἀρετάν. De iuuenili Achillis virtute vide Nem. 3. str. 3. σοφῶν στόματα, dicit τῶν ποιητῶν, qui cur σοφοὶ vocentur prima Olymp. Od. diximus. ἀπείροισιν, hoc est τοῖς οὐκ ἐπισταμένοις, vel ἀπαιδεύτοις. Nam videntur σοφοὶ & ἄπειροι hoc loco inter se opponi.

ὃ καὶ. Sume ὃ, pro ὅς. Primum Achillis facinus quod refert, est Telepho inflictum vulnus. De hoc facta mentio Isthm. ε. φόνος hic est βρότος. Non enim occîdit, sed vulnerauit duntaxat Telephum Achilles.

παράφρασις.

tutúmque Atrei filijs Agamemnoni & Menelao reditum in patriam parauit, Helenámque illis liberauit, quum strenuos illos viros, qui Troiam neruorum

διαίρεσις ς. κῶλ. κβ.

γεφύρωσέ τ' Ἀτρείδαισι νόστον.
Ἑλέναν τ' ἐλύσατο, Τρωΐας
ἶνας ἐκταμὼν δορί, ταί μιν
ῥύοντό ποτε, μάχας ἐναριμβρότου
ἔργον ἐν πεδίῳ κορύσσον-

μετάφρασις.

& pontem strauit ad *Atridarum reditum. Helenámque soluit, Troiæ neruis excisis hasta, qui ipsum auer-* instar

instar sustinebât, & ipsi aliquando pugnam hominũ interfectricem in campo exercenti obsistebant, hasta excîdisset, nimirum Memnonem superbum & Hectorẽ Priami filium, aliósque, veluti Cycnum: quibus ad Orcum Proserpinæ domum missis Achilles Aeacidarum princeps & custos Aeginam patriã, propriámque stirpem illustriorem reddidit. Quem ne mortuũ quidem laudatoria carmina defecerunt: sed ad eius rogum & sepulchrum Musæ virgines Heliconiæ steterunt, & lachrymas cum memorabili lamentatione affuderunt. Quo exemplo docemur visum esse Dijs immortalibus, vt hæ Deæ virum strenuum etiam vita defunctum hymnis celebrent.

τα, Μέμνονός τε βίαν
ὑπέρθυμον, Ἕκτορά
τ', ἄλλους τ' ἀριστέας, οἷς
δῶμα Περσεφόνας
μανύων Ἀχιλλεὺς,
οὖρος Αἰακιδᾶν,
Αἴγιναν, σφετέραν
τε ῥίζαν πρόφαινε.
τὸν μὲν οὔτε θανόντ' ἀοιδαὶ
ἔλιπον· ἀλλά οἱ
παρά τε πυρὰν, τάφον
θ' Ἑλικώνιαι παρθένοι
ἔσταν, ἐπὶ θρῆνον τε πολύφαμον ἔχευαν. ἔδοξεν ἄρα δ' ἀθανάτοις,
ἐσλόν γε φῶτα καὶ φθίμενον ὕμνοις Θεᾶν διδόμεν.

tebant aliquando, pugnæ hominum interfectricis opus in campo exercentẽ, Memnonisque vim superbam, Hectorémque, aliósq; proceres, quibus domum Proserpinæ indicans Achilles, custos Aeacidarum, Aeginam, suámque stirpem illustrauit. Quem ne mortuũ quidem carmina defecerunt: sed & eius rogo & sepulchro Heliconiæ virgines adstiterunt, & lamentationem memorabilem affuderunt.

Placuit ergo immortalibus strenuum virum etiam mortuum hymnis Dearum tradere.

γεφύρωσε. Verbum γεφυρόω significat *pontem sterno*: vt γεφυρῶ ποταμοὺς est *fluuios pontibus iungere*: & quoniam pontes firmum dant transitum: ideo nunc metaphoricè γεφυρῶ νόστον est *reditum firmare, tutum reditum parare*. Secundum Achillis specimen strenuitatis ad Troiam exhibitum hîc proponitur.

Ἀτρειάδαισι. Suspicor hîc errorem esse graphicum, & legendum esse Ἀτρεΐδαισι, per dialysin diphthongi ει, quia debent hoc in loco duæ syllabæ breues esse: vel sine dialysi retinendum ει, vt per ἰσοδυναμίαν vna longa pro duabus breuibus legatur.

Τρωΐας ἶνας. Proceres qui pro Troia pugnabant, metaphoricè appellat neruos: quia vt nerui corpus animalis firmant & roborant: sic illi Troiam sua defensione roborabant.

τοί μιν. Hoc est, αἳ μήτινες αὐτὸν ποτε ἐκώλυον. Vox ἐναείμβροτος occurrit Od. 6. Pyth. Hìc ἔργον μάχας κορύσσειν, eodem sensu dicit, quo Il. β. Homerus, πόλεμον κορύσσειν, *bellum exercere*, vel *adornare*, vide βίον κορυσσέμεν Od. 8. Pyth. De Memnone, Hectore, & Cycno ab Achille cæsis vide Ol. Od β. str. ε.

δῶμα Περσεφόνας. Hoc est, *Orcus*, & δῶμα Περσεφόνας μανύειν, est quod dicit Homerus, ἄϊδι προϊάπτειν: vno verbo κτείνειν.

οὖρος Αἰακιδᾶν. Sic appellatur Achilles, vel quia princeps Aeaci posterorum erat, vel quia illorum gloriam sua fortitudine custodiebat: sic οὖρος Ἀχαιῶν sæpe ab Homero Nestor appellatur, quia suo consilio illos custodiebat.

τὸν μὲν οὔτε. Innuit Achillem etiam post mortem celebratum: ídque ex Homeri

Il. ω.v.58. videtur desumpsisse. Eo enim in loco agit de Achillis exequijs. ἔσταν pro ἔστησαν. Deinde ἐπὶ θρῆνον ἔχευαν per tmesin, pro ἐπέχευαν puto sumendum. In metro autem colorum 18.19.20. videtur aliquis esse error: sed quia nihil detrahitur sensui, nihil immutandum sine authoritate existimo: & agnoscendum duntaxat abusum quantitatis syllabarum.

ἔδοξεν ἄρα δ'. Exemplo Achillis quem defunctum Musæ celebrarunt, infert Deos velle, vt vir strenuus hymno laudatorio etiam mortuus cohonestetur. Atque hac sententia viam sternit ad laudandum Nicoclem qui iam excesserat è viuis. Ideo τὸ καὶ νῦν, sequentis sectionis non ad Achillem, sed ad Nicoclem refero.

παράφρασις.

Ideóque etiam nunc à me celebratur Cleandri patruelis Nicocles, ad cuius sepulchrum currus meus poëticus cum alacritate cōcitatur, vt ipsum etiam vita defunctum laudem quòd pugil insignis fuerit, eundémque carmine cohonestem qui reportata Isthmica victoria Dorici apij coronam est adeptus: postquā etiam finitimis in vrbibus alias minùs celebres victorias olim cum vicinis viris pācratio luctans, & ineuitabili manu illos concutiens ita vt non elaberentur, præclarè reportauit. Quē quidē eximius patrui filius, patruelis Cleander re bene gesta nō dedecorat. Itaque coætaneorum aliquis Cleādro splendidam ex myrto coronam nectat ob pancratium strenuè decertatum: siquidem Alcathoia in honorem Apollinis, & ad Pythiorum exemplar ab Alcathoo Pelopis filio in memoriam Cithæronij leonis à se occisi, eum virum Megaris, & Aesculapia apud Epidaurum celebrari solita, iuuenem cum fœlici sorte & successu priùs exceperunt, & bono poëtæ laudandum præbent. Non enim in latibulis obscuris delitescens iuuenilem ætatem præclarorum facinorum expertem triuit & consumpsit.

διαίρεσις ζ. κώλ. κβ.

τὸ καὶ νῦν φέρει λόγον, ἔσσυταί
τε
μοισαῖον ἅρμα Νικοκλέους
μνᾶμα πυγμάχου κελαδῆσαι,
γεραίρετέ μιν, ὃς Ἰσθμιόνικος
ὢν
Δωρίων ἔλαχε σελίνων.
ἐπεὶ περικτίονας
ἐνίκασε δή ποτε,
κἀκεῖνος ἄνδρας ἀφύ-
κτῳ χερὶ κλονέων.
τὸν μὲν οὐ κατελέγ-
χει κριτοῦ γενεὰ
πατραδελφεοῦ. ἁ-
λίκων τῷ τις ἁβρὸν
ἀμφὶ παγκρατίου Κλεάνδρῳ
πλεκέτω μυρσίνας
στέφανον. ἐπεί νιν Ἀλ-
καθόου τ' ἀγὼν σὺν τύχᾳ
ἐν Ἐπιδαύρῳ τε νεό-
τας πρὶν ἔδεκτο. τὸν αἰνεῖν
ἀγαθῷ παρέχει.
ἥβαν γὰρ οὐκ ἄπειρον ὑπὸ χει-
ᾷ καλῶν δάμασεν.

μετάφρασις.

Quare & nunc reportat celebrationem, & concitatus est Musæus currus, Nicoclis ad monumentum pugilis celebrandum, honorandúmque eum qui Isthmiorum victor existēs, Dorica adeptus est apia: postquam finitimos vicit olim & ille viros, ineuitabili manu concutiens. Quem quidem non dedecorat eximij genus patrui. Coætaneorū ideo aliquis splendidam ob pancratium Cleandro nectat myrti coronam: siquidem ipsum Alcathoíque certamen cum fœlicitate, in Epidauróque iuuentus priùs excepit: quem laudandum bono præbet. Pubertatem enim non expertem sub latibulo præclarorum facinorum consumpsit.

τὸ κ͵ νυῦ. Quia volunt Dij vt vir ſtrenuus à Muſis celebretur: ideo nunc Pindarus Nicoclis defuncti mentionem facit, eúmque laudat in laudem Cleandri patruelis. τὸ, ſumo pro διόπερ, vt Il. γ.

Ἀλλὰ τά γ᾽ οὐκ ἐγένοντο, τὸ κ͵ κλαίουσα τέτηκα.

Sed hæc facta non ſunt, ideo flens contabui.

Et hanc periodum hoc modo conſtruendam ſentio. τὸ κ͵ νυῦ μνᾶμα πυγμάχου Νικοκλέοις φέρει λόγον, ἔσσυται τε μοισαῖον ἅρμα κελαδῆσαι, γεραίρει τέ μιν, ὃς Ἰσθμιόνικος ὢν Δωρίων ἔλαχε σελίνων.

φέρει λόγον. Hoc eſt, *celebrationem reportat*, vt dicimus μισθὸν φέρειν, *mercedem reportare*. λόγον φέρεις habes Ep. 2. Od. 8. Pyth. ἔσσυται, dicitur per hyperthesin pro σεύεται. Et hoc non incommodè ſequitur præſens tempus φέρει, quanuis ſit præteriti. μοισαῖον ἅρμα, eſt *currus poëticus*. Muſis tribuitur currus, quum agitur de poëſi quæ eſt ſtyli ſublimioris. Νικοκλέοις μνᾶμα hoc eſt, Νικοκλῆς θανὼν, καὶ ἐν μνήματι, τουτέστι τάφῳ κείμενος.

γεραίρει. Conſtruo iſtud cum præcedente κελαδῆσαι. Nec obſtat quod huius coli tertia ſyllaba debet eſſe breuis. Nam poëtæ diphthongis aliquando abutuntur, & ſyllabas longas corripiunt, breues producunt. Meliúſque mihi videtur dici ἔσσυται γεραίρει, quia de re loquitur quæ fiebat in præſentia, quàm ἔσσυται κελαδῆσαι, γέραρέ τέ μιν, etiamſi conſtrui poſſit γέραρε cum præcedente ἔσσυται. Iudicet æquus lector.

ὃς Ἰσθμιόνικος ὢν. Alij legunt, ὃς Ἴσθμιον αὖ ἀπὸ, & coguntur ἔξωθεν ſumere aliquid, vel ſenſum, non verba exponere; vt vulgata verſio, quæ exponit, *qui apud Iſthmum Dorica apia ſortitus eſt*. Schmidius ſubaudit στέφανον, vt ſit hæc conſtructio, ὃς Ἴσθμιον στέφανον ἀπὸ Δωρίων σελίνων ἔλαχε: & dicit ἀπὸ ſignificare materiam ex qua. Et cum vulgò legatur αὖ ante ἀπὸ, legit αὖ *rurſum*: quia ſcilicet denuo poſt περικτιόνων victorias, Iſthmia vicit. Sanè ſi verum ſit στέφανον ſubaudiri poſt Ἴσθμιον, τὸ ἀπὸ commodè materiam ex qua ſignificabit. Sed αὖ an hîc quadret dubito, imò etiam an στέφανον ſumere liceat ἔξωθεν. Quare τὸ αὖ, quod habent exemplaria, mendosè legi puto pro ὤν. & ἀπὸ reijcio quod conſtructionem turbat: & in Ἴσθμιον aliquid deeſſe ſentiens, ſic colon hoc reſtituo, & lego, ὃς Ἰσθμιόνικος ὢν, Δωρίων ἔλαχε σελίνων. Hæc autem Aretius de Cleandro dici putat, quia victoriam eius Iſthmicam celebrat Pindarus. At eam initio iam commemorauit: & de Nicocle hîc verba fieri ſat demonſtrat ſeries contextus.

Δωρίων σελίνων. Huc refer quæ in hæc verba annotauimus Iſthm. 2. Ep. 1. Hanc autem victoriam alias vulgares ſequutam eſſe ſequentia docent. De voce περικτιόνων vide Nem. ια. ſtr. β. & obſerua fere omnes editiones mendosè ſcribere περικτύονας, pro περικτίονας.

ἀφύκτῳ χερὶ κλονέων. Intelligit hîc ἀκροχειρισμόν. Certaminis genus, quum pancratiaſtarum alter alterum manu captat ante συμπλοκήν: nec finit elabi priuſquam victoria potiatur. Ideo χεὶρ ἄφυκτος dicitur illius pancratiaſtæ, qui potior eſt & victoriam reportat. Hinc ἀκροχερσίτης dictus eſt quidam pancratiaſta Sicyonius, quòd ἄκρας χεῖρας aduerſarij comprehendere ſoleret, nec eum dimitteret priùs quàm videret deficere viribus, vt refert Pauſan. Eliac. 2. Iſtiuſ-

modi pancratiasta dicitur χειροκλονέων, quia aduersarium agitando concutiebat, vt fatigatus agitatione succumberet. Hîc non moror quòd nonnulli legunt ἀφύκτῃ: nam error graphicus est facilis cognitu: nec quod alij legunt ἀφίκτῃ. Nam hoc reijcit sensus.

τ̃ μ̃. Nempe Nicoclem: & hæc est regressio ad ipsum Cleandrum, qui cùm sit πατραδελφεῦ Nicoclis γονεὰ, Nicoclis est patruelis. Telesarchus itaque Cleandri pater, Nicoclis est patruus.

ἁλίκων τῷ τις. Epilogus cum apostrophe ad eosdem poëtas quos in exordio compellauit. Hîc illos ἅλικας, coætaneos non sibi, sed Cleandro intelligit: & iuuenes intelligit κατὰ τι: habita nempe sui ratione qui illis erat ætate multò prouectior. Illi enim siquidem Cleandro coætanei erant, virilémque ætatem attigerat Cleander, non amplius in iuuenili ætate versabantur.

Αλκαθόου ἀγών. Vide paraphrasin Latinam, vbi à quo, & cur fuerint instituta Alcathoia dicimus. νεότας πρὶν. Innuit hîc illum priùs Aesculapia, quàm Alcathoia vicisse, illa cùm iuuenilem, hæc cùm virilem ætatem attigisset.

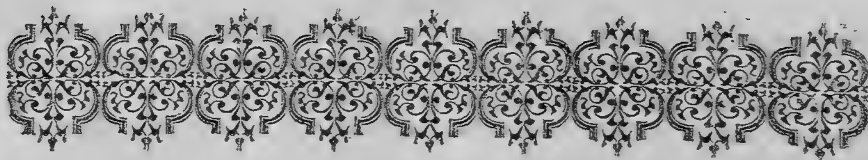
παρέχει. Quæritur quis sit ille qui παρέχει τ̃ αἰνεῖν, respondeo videlicet, ἀγὼν Αλκαθόου, καὶ νεότης, τοῦτον τ̃ Κλέανδρον παρέχει. Cui? τῷ ἀγαθῷ nempe *poëtæ bono*. Quare *strenuo*, quo quidam exponunt vocem ἀγαθῷ, non admitto.

ἥβαν γὰρ. Hoc est, οὐ γὰρ ἐν σκότῳ λανθάνων, καὶ ἐν χολῇ διάγων οἴκοι τὴν ἥβην τ̃ καλῶν πραγμάτων ἄπειρον διέτεινεν. Ratio est cur laudandus bono poëtæ præbeatur Cleander. Verba Pindari sic construe, ἥβαν γὰρ οὐ δάμασεν ὑπὸ χειᾷ καλῶν ἄπειρον. Est autem χειὰ propriè φωλεὸς, & ἡ τ̃ ὄφεων κατάδυσις, παρὰ τὸ χέω, τὸ χωρῶ *capio, contineo*.

Pindari Isthmiorum finis.

ERRATA.

pag.16.l.35.*ſcribe*.κοτ. 1. 30.37. ἠρεμίαν. 55.10.pœnæ.123.43. Eo fuit. 129. 34. ἀυχοῦνται.135.27.ſua.167.2. ἀπφλέγων.172.17.vino veteri.189.42.militarent. 192.ſtr.γ.col.8. Ἀλφεοῦ.200.6.*dele* ε ante ὁ.219.42.*dele*. Ion.pro γῶν. Nam eſt 2.perſ.opt. γνοίμεν:248.3. τεύχης.272.l. vlt. ὅς.275.39.*dele* ἅρμασι,& *lege* στεφάνοις. 283.col.10.Ep.πίδακιν.11.λίκ.313.Ep.col.8. ὑπέρτατον.316.antiſtr.col.4. ὦρσεν. 327. 1.reddenda.356.23.Κρονίδαο Bœot.Dor. Κρονίδα:362.2.χνοτ.384.40. Tyndaridæ. 288.2. μεταμέλειαν.376.col.10.Ep.πατὴρ.389.38. *dele* it.

INDEX RERVM ET VERBORVM IN HOC AVTHORE ET COMMENTARIIS.

memorabilium.

A

ἀελπτία

INDEX.

DDddd

boues

D.

H.

K.

L.

N.

iens quũ

O.

P

X

FINIS.